

KA JIUTANG KA BATHYMMAI

KA JONG

U IÍSOUS KHRISTOS

UBA U TRAI BAD UBA U NONGPYNIM

JONG NGI:

IA KABA LA KYLLA SHA KA KTÍN KHASI,
NA KA KTÍN GRIIK.

KHASI LANGUAGE - ASSAM - INDIA

LONDON :

PRINTED FOR THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

—
1871.

Versions in Sanskrit and other languages of India also ava

LONDON :
GILBERT AND RIVINGTON, PRINTERS,
52, ST. JOHN'S SQUARE; AND 28, WHITEFRIARS STREET.

KI KYRTENG BAD KA JINGLONG TER-TER

KI JONG

KI KÍTAP KA JIUTANG BATHYMMAI,

BAD

KATNO KI LYNNONG DON HALA KA KÍTAP BAROH.

	LYNNONG.		LYNNONG.
U Mathaios <i>don</i>	28	Ki Shiti U Paul	
U Markos	16	I. Sha U Timotheos	6
U Loukas	24	II. Sha U Timotheos	4
U Ioannis	21	Sha U Titos	3
Ki Kam Ki Apostolos	28	Sha U Philimon	1
Ki Shiti U Paul		Sha Ki Hebru	13
Sha Ki Nong Roma	16	Ka Shiti U Iakobos	5
I. Sha Ki Nong Korinthos . . .	16	Ka Shiti I. U Petros	5
II. Sha Ki Nong Korinthos . . .	13	Ka Shiti II. U Petros	3
Sha Ki Galatia	6	Ka Shiti I. U Ioannis	5
Sha Ki Nong Ephesos	6	Ka Shiti II. U Ioannis	1
Sha Ki Nong Philippoi	4	Ka Shiti III. U Ioannis	1
Sha Ki Nong Kolossai	4	Ka Shiti U Ioudas	1
I. Sha Ki Nong Thessaloniki . . .	5	Ka Jingpynpau U Ioannis	22
II. Sha Ki Nong Thessaloniki . . .	3		

KA JINGIATHÚHKHÁNA-BABHÁ KA JONG U MATHAIOS.

I.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka jingkhá pateng-lapateng ia U Khristos náduh U Abraam háduh U Iosiph.* 18. *Ba la pun ia u na U Mynsiim Bakhúid, la khá ia u ruh na Ka Mari Ka Theisotti, hadiin ba ka la iateh-ktín bad U Iosiph.* 19. *U angelos u pynbeit ia ki jingmut babakla ki jong U Iosiph, u batai ruh ia ka kyrteng U Iísous.*

1. KA kítap ka jingkhá ia U Iísous Khristos; uba u khún U Dabid, uba u khún U Abraam.

2. U Abraam u la pynkhá ia U Isaak; U Isaak ruh u la pynkhá ia U Iakob; U Iakob ruh u la pynkhá ia U Ioudas bad ia ki para jong u;

3. U Ioudas ruh u la pynkhá ia U Phares bad ia U Sara na Ka Thamar; U Phares ruh u la pynkhá ia U Esrom; U Esrom ruh u la pynkhá ia U Aram;

4. U Aram ruh u la pynkhá ia U Aminadab; U Aminadab ruh u la pynkhá ia U Naasson; U Naasson ruh u la pynkhá ia U Salmon;

5. U Salmon ruh u la pynkhá ia U Boos na Ka Rakhab; U Boos ruh u la pynkhá ia U Obid na Ka Routh; U Obid ruh u la pynkhá ia U Iessai;

6. U Iessai ruh u la pynkhá ia U Dabid u siim; U Dabid u siim ruh u la pynkhá ia U Solomon na kaba *la jiu long ka tyngá* U Uriah;

7. U Solomon ruh u la pynkhá ia U Roboam; U Roboam ruh u la pynkhá ia U Abiá; U Abiá ruh u la pynkhá ia U Asa;

8. U Asa ruh u la pynkhá ia U Iosaphat; U Iosaphat ruh u la pynkhá ia U Ioram; U Ioram ruh u la pynkhá ia U Osías;

9. U Osías ruh u la pynkhá ia U Ioatham; U Ioatham ruh

u la pynkhá ia U Akhas; U Akhas ruh u la pynkhá ia U Esekias;

10. U Esekias ruh u la pynkhá ia U Manassis; U Manassis ruh u la pynkhá ia U Amon; U Amon ruh u la pynkhá ia U Iosias;

11. U Iosias ruh u la pynkhá ia U Iekhonias bad ia ki para jong u, hamar ka sngi ba la pynwir-noh ia ki sha Babylon.

12. Hadiin te ka jingpynwir-noh sha Babylon, U Iekhonias u la pynkhá ia U Salathiel; U Salathiel ruh u la pynkhá ia U Sorobabel;

13. U Sorobabel ruh u la pynkhá ia U Abioud; U Abioud ruh u la pynkhá ia U Eliakeim; U Eliakeim ruh u la pynkhá ia U Asor;

14. U Asor ruh u la pynkhá ia U Sadok; U Sadok ruh u la pynkhá ia U Akheim; U Akheim ruh u la pynkhá ia U Elioud;

15. U Elioud ruh u la pynkhá ia U Eleasar; U Eleasar ruh u la pynkhá ia U Mathan; U Mathan ruh u la pynkhá ia U Iakob;

16. U Iakob ruh u la pyn-

khá ia U Iosiph, uba u tyngá Ka Mari; na kaba la khá ia U Iísous, ia u bakhot U Khristos.

17. Kumta ki pateng-bynriu baroli náduh U Abraam háduh U Dabid, ki long khatsau pateng; náduh U Dabid ruh háduh ka jingpynwir-noh sha Babylon, ki long khatsau pateng; náduh ka jingpynwir-noh sha Babylon ruh háduh U Khristos, ki long khatsau pateng.

18. KA jingkhá ia U Kí-sous Khristos te ka la long kumne: Haba ka kymí jong u Ka Mari ka la iateh-ktín kein bad U Iosiph, mynba ki'm put la iashem, la pau ba ka la punkhún na U Mynsiim Bakhúid.

19. HINREI U Iosiph u tyngá jong ka, uba da long u bahok, ba u'm mon ruh ba'n pynbyná ia ka ha ki briu, u la mut ba'n pyllait-noh jarjar ia ka.

20. Hinrei haba u dang puson ia kine kiei-kiei-ruh, ha khymíh, u angelos U Trai u la pau ha u ha ka jing-phohsniu, u da ong, Kó Iosiph, u khún U Dabid, wat shepting

ba'n shim ha mé ia Ka Mari
ka tyngá jong mé ; naba íba
la pun ha ka, í la long ua U
Mynsiim Bakhúid :

21. ka'n khá ruh ia u khún,
me'n khot ruh ia ka kyrteng
jong u U Iísoüs : naba u u'n
pynam ia la ki briu na ki pop
jong ki.

22. (La leh ia kane baroh
te, ba kumta la pyndep ia ka-
ta ba la ong U Trai da uba U
Nongiathúhlypá, u da ong,

23. "Ha khymíh, kata ka
"theisotti ka'n punkhún, ka'n
"khá ruh ia u khún, ki'n ia-
"khot ia ka kyrteng jong u
"ruh U Emmanouel ;" ia kaba
haba la batai, ka long, U Blei
lem bad ngi.)

24. Te haba U Iosiph u la
khíe na ka bathíah, u la leh
kumba la húkum u angelos U
Trai ia u, u la shim ruh ia ka
tyngá jong u ha u :

25. hinrei u'm put shym la
shthúh ia ka, tadynda ka la
khá ia u khún nyngkong jong
ka : u la khot ruh ia ka kyrteng
jong u U Iísoüs.

II.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba la kyddeu lynti ia
ki riustádna míhngi sha UKhris-*

*tos da u khlúr. 11. Ki iamane
ia u, ki iatyrwa-ai ruh ia kijing-
ai jong ki. 14. U Iosiph u kyn-
riah-noh sha ka rí Ejipt, bad U
Iísoüs bad ka kymí jong u ruh.
16. U Irodis u pyniáp ia ki
khúnlung ; 19. te mynba u hí u
iáp-noh, u angelos u la míh-pau
ha U Iosiph ; la wallam pat ia
U Khristos sha ka rí Galilaia,
sha Ka Nasaret.*

1. HABA la khá ia U Iísoüs
ha Ka Bithlehem ka jong Ka
Ioudaia, mynba U Irodis u
long siim, ha khymíh, la wan
ki kynja bariustád na míhngi
sha Ka Jerusalem,

2. ki da ong, Hangno uba
la dang khá shen U Siim Ki
Jiu? naba ngi la ioh-íh ia u
khlúr jong u na ka rí míhngi,
ngi la iawan ruh ba'n iamane-
-dem ia u.

3. Hinrei haba U Irodis u
siim u la ioh-sngou *ia kata*, u
la kíh-win, bad Ka Jerusalem
baroh ruh bad u.

4. Haba u la ialum-lang
ruh ia Ki Rangbah-lyngdoh ba-
roh, bad ia Ki Nongthoh jong
ki briu, u la kylli ia ki, hangno
ba yn khá ia U Khristos ?

5. Ki la iathúh te ha u,
Ha Ka Bithlehem ka jong
Ka Ioudaia : naba kumne ba

la thoh da uba U Nong-iathúhlýpá,

6. "Pha ruh Ka Bithlehem, "ha ka rí Ioudaia, pha'm long "í barit kham-tam ha pyddeng "ki siim Ioudaia; naba na "pha, yn wan U Nongsynshár, "uba u'n sharai ia ki briu jong "nga Ki Israil."

7. H'ynda kumta U Irodis haba u la khot jarjar ia kita ki kynja bariustád, u la kylli bíang-bíang-ruh na ki ia ka aiom ba u míh-pau u khlúr.

8. Haba u la phah-noh ruh ia ki sha Ka Bithlehem, u la ong, Tó khíe-leit-noh, iawád bíang-bíang-ruh ia uta u khún-lung; ynda phi la iashem ruh ia u, iawan iathúh-pat ha nga, ba nga ruh nga'n da ioh-wan mane-dem ia u.

9. Haba ki la ioh-sngou ruh ia u siim, ki la leit-noh; ha khymíh ruh, uta u khlúr ia uba ki la ioh-íh na ki phang míhngi, u la leit sha shiwa jeng ki, tadynda u la poi, u la neh ruh ha neng ka jaka ha kaba u don uta u khún-lung.

10. Haba ki la ioh-íh ia uta u khlúr te, ki la iakymen da ka jingkymen bakhrau éh.

11. HABA ki la iawan ruh ha ka iing, ki la ioh-íh ia uta u khún-lung lem bad Ka Mari ka kymí jong u ; haba ki la iadem ki la iamane-dem ruh ia u ; haba ki la iaplé ruh ia ki jingsong jong ki, ki la iatyr-wa-ai ia ki jingai ha u ; ia ka ksíer, bad ia ka jingiúbih, bad ia ka mirrh ruh.

12. Haba la mahámlypá ruh ia ki ha ka jingphohsniu, ba'n 'nym leit-phai-pat sha U Irodis, ki lá ialeit-noh sha ka rí jong ki na kawei-pat ka lynti.

13. Haba ki la ialeit-noh, ha khymíh, u angelos U Trai, u la pau ha U Iosiph ha ka jingphohsniu, u da ong, Tó ieng, tó shim-noh ruh ia u khún-lung bad ia ka kymí jong u ruh, tó phet-noh ruh sha Ka Ejipt, me'n shong hangta ruh tadynda nga'n ong ha mé: naba U Irodis u ba'n sa wád ia uta u khún-lung knang ia ka ba'n pyniáp ia u.

14. HABA u la ieng te, u la shim-noh ia uta u khún-lung, bad ia ka kymí jong u ruh, mynmíet, u la leit-noh ruh sha Ka Ejipt:

15. u la shong hangta ruh

tadynda ka jíngiáp U Irodis: kumta ba la pyndep ia kata ba la ong U Trai da uba U Nongiathúhlypá, u da ong, "Na Ka Ejipt nga la khot ia "u khún jong nga."

16. H'YNDÁ kumta U Irodis, haba u la ioh-íh ba la shúkor ia u da kita ki kynja bariustád, u la bittar éh-lep, u la phah pyniáp-noh ruh ia ki khún-khynnah baroh kiba ha Ka Bithlehem, bad ha ki phang jong ka baroh, náduh kiba ar-snem bad ki bakham-poh, háduh kata ka aiom ia kaba u la kylli bíang-bíang-ruh na kita ki kynja bariustád.

17. Haba kumta la pyndep ia kata ba-la-ong da U Jeremias uba U Nongiathúhlypá, u da ong,

18. "Ha Ka Rama la sngou "ka ktín ka basngousíh, bad "ka baiám, bad ka balyniar "éh ruh, Ka Rakhel ka da iám "namar la ki khún, ka'm mon "ruh ba yn pyntyngen ia ka, "naba ki'm don shuh."

19. Hinrei haba la iáp U Irodis, ha khymíh, u angelos U Trai u la pau ha U Iosiph ha ka jingphohsniu ha Ka Ejipt;

20. u da ong, Tó ieng, tó shim-noh ia uta u khúnlung bad ia ka kymí jong u, tó khíe-leit ruh sha ka rí Israel: namar ki la iáp kita kiba la iawád ia ka mynsiim uta u khúnlung.

21. Kumta haba u la ieng, u la shim ia uta u khúnlung bad ia ka kymí jong u, u la wan ruh sha ka rí Israel.

22. Hinrei haba u la ioh-sngou, ba U Arkhelaus u synshár ha Ka Ioudaia ha ka jaka U Irodis u kypá jong u, u la sngou-shepting ba'n leit shata: haba la mahámlypá ia u ha ka jingphohsniu ruh, u la kynriah-noh sha ki phang Ka Galilaia.

23. Haba u la poi ruh, u la shong-dúh ha ka shnong ia ka bakhot Ka Nasaret: kumta la pyndep ia kata ba-la-ong da kiba Ki Nongiathúhlypá, "Ba yn khot u nong "Nasaret ia u."

III.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba ialap U Ioannis, bad ka jingleh jong u, bad ka jingim jong u, bad ka jingpyn-baptisma jong u de.* 7. *U sneng ia Ki Pharisi.* 13. *U pyn-*

*baptisma ruh ia U Khristos ha
Ka Iordan.*

1. HA kita ki sngi u la wan
U Ioannis uba U Nongpynbap-
tisma, u da ialap ha ka rí-
-khlau Ka Ioudaia,

2. u da ong, Tó kylla-ka-
-bamut ! naba ka híma ki by-
neng ka la jan.

3. Naba une uta, shaphang
ia u ba-la-ong da U Isaias
uba U Nongiathúhlhypá, u da
ong, "Ka ktín jong u bapyrta
"ha ka rí-khlau, Phi'n pyn-
"khréh ia ka lynti-báh U
"Trai; phi'n pynbeit ia ki
lynti jong u."

4. Te uta U Ioannis u la
don ka jainkúp jong u na ki
shniúh út, bad ka jingpanpoh
sníh ha ka syngkai jong u ;
ka jingbám jong u ruh ka la
long da ki púit bad ka ngap
khlau.

5. H'ynda kumta ki la
leit-noh ha u Ka Jerusalem,
bad Ka Ioudaia baroh, bad
baroh kiba na ka rí kylleng
Ka Iordan ;

6. la pynbaptisma ruh ia
ki da u ha Ka Iordan, kiba
dang iaphlá-noh ia ki pop
jong ki.

7. HINREI haba u ioh-

-ih babún na Ki Pharisi bad Ki
Saddusi, ki wan sha ka jing-
pynbaptisma jong u, u la ong
ha ki, Ah phi ki khún-ki-ksiu
ki bysein ! uei ba la pyníh-
lypá ia phi ba'n phet-iáp-noh
na ka jingbittar ka ba'n sa
lap ?

8. naba kumta, tó sei ia ka
soh ka badei-bíang ia ka ba-
kylla-ka-bamut.

9. Wat mut ruh ba'n ong
ha lade, Ba ngi don U Ab-
raam uba long u kypá jong
ngi : naba nga ong ha phi, ba
U Blei u lah, na kine ki mau,
ba'n pynmíh khún ia U Ab-
raam.

10. Hinrei mynta ruh la
theu ia ka wait ha u thíed ki
diing : namar-kata, ia u diing
baroh u b'ym sei soh babhá
yn khet-noh, yn bred ruh sha
ka ding.

11. Nga shisha nga pyn-
baptisma kein ia phi da ka
úm, ia ka ba'n kylla-ka-ba-
mut : hinrei uta uba wan
nadiin jong nga, u long u
bakham-khrau-bor ia nga, ka'm
dei ia nga ba'n ráh ia ki júti
jong u ; uta kein u'n pynbap-
tisma ia phi da U Mynsiim
Bakhúid, bad da ka ding :

12 uba ka jingpeh jong u ka ha ka ktí jong u; u'n pyn-khúid-bha ruh ia ka kyntem jong u, u'n lum ruh ia u keu jong u hala ka thíar; hinrei u'n thang ia ki stait da ka ding b'y়miulip.

13. H'YNDA kumta U Iísous u la wan na Ka Galilaia ha Ka Iordan ha U Ioannis, ba yn ioh-pynbaptisma ia u da u.

14. Hinrei U Ioannis u la khang ia u, u da ong, Nga don kam ba yn pynbaptisma ia nga da mé, mé wan pynban ha nga?

15. U Iísous te u la iathúh u la ong ha u, Tó shah mynta: naba kumta ka long ka badei ia ngi ba'n pyndep ia ka hok baroh. Ynda kumta u la shah ia u.

16. Haba la pynbaptisma ia U Iísous, u la kíu-noh soit na ka úm: ha khymíh ruh, la plíe ia ki byneng ia u, u la ioh-íh ruh ia U Mynsiim U Blei ba u da híer kum ka paro, ba u da wan-shong ruh ha u.

17. Ha khymíh ruh, ka ktín na ki byneng, ka da ong, Une uba U Khún jong nga u baéit, ha uba nga sngoubha-éh.

IV.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba U Khristos u shah-jingit, la pynshoi ia u ruh.* 11.
- Ki angelos ki iashakri ia u.* 13.
- U la leit shong-sáh ha Kaper-naum.* 17.
- U sydang ba'n ialap.*
- U khot ia U Petros bad ia U Andreas,* 21.
- bad ia U Iakobos, bad ia U Ioannis.* 23.
- Upyn-khiah ruh ia ki bapang bad ia ki bajhia baroh.*

1. H'YNDA kumta la ialam-noh ia U Iísous da U Mynsiim sha ka rí-khlau, ba yn pynshoi ia u da U Soitan.

2. Ynda u la shahjingit saupheu sngi, bad saupheu mít, hadiin katta u la thyngan.

3. Haba uta u nongpynshoi te u la wan ha u, u la ong, Lada mé long U Khún U Blei, tó húkum ba kine ki mau ki'n long ki kypú.

4. Hinrei u da iathúh u la ong, La thoh, "B'ym tang da u "kypú hí ba u'n im u briu, "hinrei da ki ktín baroh ba- "míh-noh na ka shintur U "Blei."

5. H'ynda kumta U Soitan u la ialam ia u sha ka shnong ka bakhúid, u la búh ruh ia u halor jerong ka dong ka iing-mane-U-Blei.

6. U la ong ha u ruh, Lada
mé long U Khún U Blei, tó
pynnoh ia lade : naba la thoh,
“Ba u'n ai húkum ia ki angelos
“jong u shaphang jong mé :
“ki'n ráh ruh ia mé ha ki ktí
“*jong ki*, ba ioh shisin mé
“kyndúh ia ka slajat jong mé
“ha u mau.”

7. U Iísous u la ong ha u,
La thoh pat, “Me'n 'nym tyn-
“juh ia U Trai uba U Blei
“jong mé.”

8. U Soitan u la ialam pat
ia u sha u lúm bajeong éh,
u la pyníh ruh ha u ia ki
híma ka pyrthei baroh, bad ia
ka burom jong ki ruh;

9. u la ong ha u ruh, Kita
kiei-kiei-baroh nga'n sa ai ha
mé, lada me'n dem ba'n mane
ia nga.

10. H'ynda kumta U Iísous
u la ong ha u, Khíe-leit-noh,
mé U Soitan : naba la thoh,
“Me'n mane ia U Trai uba U
“Blei jong mé, tang ia u hí
“ruh me'n shakri.”

11. Haba kumta U Soitan
u la íehnōh ia u, ha khymíh
ruh, ki angelos ki la iawan,
ki la iashakri ruh ia u.

12. HABA U Iísous u
la ioh-sngou ba la byndí ia U

Ioannis, u la leit-noh sha Ka
Galilaia.

13. Haba u la íehnōh ruh
ia Ka Nasaret, u la wan shong-
-sáh ha Kapernaum, kaba ha-
rúd ka dúria, ha ki phang Ka
Sabulon bad Ka Nephthalim :

14. ba yn pyndep ia kata
ba-la-ong da U Isaias uba U
Nongiathúhlypá, u da ong,

15. “Ka rí Sabulon, bad ka
“rí Nephthalim, harúd ka lynti
“ka dúria, harúd Ka Iordan,
“Ka Galilaia Ki Jentil ;

16. “ki briu ki bashong
“ha ka badum, ki la ioh-íh ia
“ka jingshai bakhrau, ia kita
“ruh ki bashong ha ka rí
“bad ha ka syrngiu ka jingiáp,
“la míh ka jingshai.”

17. NÁDUH kata UIísous
u la sydang ba'n ialap, bad
ba'n ong, Tó kylla-ka-bamut !
naba ka híma ki byneng ka
la jan.

18. HABA U Iísous
u iaid-kai harúd ka dúria
Ka Galilaia, u la ioh-íh ia ki
ar-ngút ki para, ia U Simon
ia u bakhot U Petros, bad ia
U Andreas u para jong u, ba ki
dang iabred ia ka jár ha kata
ka dúria : naba ki jiu long ki
nongtong dohkhá.

19. U la ong ha ki te, Tó alle nadiin jong nga, ·nga'n pynlong ruh ia phi ki nong-tong briu.

20. Kumta haba ki la íeh-noh dak ia ki jár, ki la iabúd ia u.

21. Haba u la leit-noh nangta ruh, u la ioh-íh ia ki ar-ngút ki para kiba kiwei-pat, ia U Iakobos u khún U Sebedaios, bad ia U Ioannis u para jong u ruh, ha ka liing bad U Sebedaios uba u kypá jong ki, ba ki dang iashná ia ki jár jong ki ; u la khot ruh ia ki.

22. Ki ruh de, haba ki la íehnöh dak ia ka liing bad ia u kypá jong ki, ki la iabúd ia u.

23. U Iísous ruh u la leit kylleng Ka Galilaia baroh, u da hikai ha ki synagog jong ki, u da ialap ruh ia ka jing-iathúkhána-babhá ka híma, u da pynkhiah de ia ki jing-pang baroh bad ia ki jhía baroh ruh ha ki briu.

24. Ynda kumta ka nám jong u ka la phríang ia Ka Syria baroh : ki la iawallam ruh ha u baroh ki ba-la-pang, ia ki ba-la-ngat da ki bún-jait

ki jingpang bad ki jingkordit, bad ia ki bashong-ksúid, bad ia ki bapang-lamwir, bad ia ki bapangiáp-shiliang ruh de; u la pynkhiah ruh ia ki.

25. Ki la iabúd ruh ia u ki paitbah byllín, kiba na Ka Galilaia, na Ka Dekapolis ruh, na Ka Jerusalem ruh, na Ka Ioudaia ruh, na sha shiliang Ka Iordan ruh de.

V.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba U Khristos u sy-dang ia ka jingialap jong u halor u lúm.* 3. *U iathúh kino kiba la suk ;* 31. *kino ruh kiba long ka mlúh ka pyrthei, bad ka jingshai jong ka, bad ka shnong halor u lúm, bad ka sharak de ;* 17. *ba u la wan ia ka ba'n pyndep ia ka húkum.* 21. *Kaei ka bapyniáp.* 27. *Kaei ka ba'n klim.* 33. *Kaei ka ba'n smai.* 38. *U sneng shaphang ka ba'n iashah ;* 44. *ba'n íeit wad ia ki nongshún jong ngi ;* 48. *bad ba'n minot ia ka ba'n kot háduh ka jingjanai.*

1. HABA u ioh-íh ia ki paitbah, u la kíu sha u lúm ; haba u la shong ruh, ki la iawan ha u ki synran jong u.

2. Haba u la ang ruh ia la ka shintur, u la hikai ruh ia ki, u da ong,

3. SUK ki baduk ha ka mynsiim ; naba jong ki long ka híma ki byneng.

4. Suk ki basngousíh ; naba yn pyntyngen ia ki.

5. Suk ki bajemnúd ; naba ki'n iaioh ia ka khyndeu.

6. Suk ki bathyngan bad baslíang ia ka hok ; naba yn pyndap ia ki.

7. Suk ki baisynei ; naba yn isynei ia ki.

8. Suk ki bakhúid ha ka dohnúd ; naba ki'n ioh-fh ia U Blei.

9. Suk ki bapyniasuk ; naba yn khot ia ki, ki khún U Blei.

10. Suk kiba ioh pynshitom na ka bynta ka hok ; naba jong ki long ka híma ki byneng.

11. Suk ma-phi, haba ki'n iakren-bein, bad ba pynshitom ia phi, bad ba ki'n ong ki ktín b'yman baroh ruh ia phi, na ka bynta jong nga, haba ki shu lamlér.

12. Tó iakymen, tó iashád-kymen ruh : namar ka bakhrau ka bainong jong phi ha ki byneng : naba kumta ki la iapynshitom ia Ki Nongiathúhlypá kiba la mynshiwa jong phi.

13. PHI long ka mlúh ka pyrthei : lada kata ka mlúh ka la kylla-blád te, daei yn pynbhá-pat ia ka ? Náduh kata, ym don kam shuh ia ka, tang ba'n bred-noh shabar, ba'n iúh ia ka ruh hapoh ki kyat ki briu.

14. Phi long ka jingshai ka pyrthei. Ym lah ba'n búh-ríh ia ka shnong, ia kaba la búh halor u lúm.

15. L'ymne ki'm jiu thang ia ka sharak, bad búh ia ka hapoh ka shang, hinrei ha ka diing-pynieng-sharak; ka pynshai ruh ia ki baroh kiba ha ka iing.

16. Tó pynshai kumta ia ka jingshai jong phi ha khymat ki'briu, ba ki'n ioh-fh ia ki jingleh babhá jong phi, ba ki'n ioh-iaroh ruh ia U Kypá jong phi uba ha ki byneng.

17. WAT mut ba nga la wan ia ka ba'n pyndam-noh ia Ka Húkum, lane ia Ki Nongiathúhlypá : nga'm shym la wan ia ka ba'n pyndam-noh, hinrei ia ka ba'n pynskhem.

18. Naba shisha nga ong ha phi, Ha b'ynda'n leit-noh ka byneng bad ka khyndeu, kat íwei í dak rit lane íwei

í bakhun-khyndiat-éh na ka húkum, ka'n 'nym leit-noh, tadynda yn pyndep baroh.

19. Namar-kata, uno-uno-ruh uba u'n pynkhein ia íwei, wad í bakham-rit-tam na kine ki húkum, bad ba u'n hikai kumjuh ia ki briu, yn khot ia u bakham-rit-tam ha ka híma ki byneng: hinrei uno-uno-ruh uba u'n leh bad ba u'n hikai kumfa, ia u te yn khot u bakhrau ha ka híma ki byneng.

20. Naba nga ong ha phi, Ba lada ka hok jong phi, ka'm da long ka bakham-tam shíkaddei ia ka jong Ki Nongthoh bad Ki Pharsi, phi'n 'nym leit shuh ha ka híma ki byneng.

21. PHI la ioh-sngou ba la ong ha ki bamynbarim, "Me'n 'nym pyniáp; uno-uno-ruh uba pyniáp te, ka'n dei ia " u ba'n háp ha ka jingbishár : "

22. hinrei nga ong ha phi, Ba uno-uno-ruh uba da sngou-bittar ia u paralok jong u khlem nía, ka'n dei ia u ba'n háp ha ka jingbishár: uno-uno-ruh de uba u'n khot ia u paralok jong u, U babéit-them, ka'n dei ia u ba'n háp ha ka

jingbishár-báh: uno-uno-ruh de uba u'n khot ia u, Mé u batutlop-riunar, ka'n dei ia u ba'n háp ha ka dújok ding.

23. Namar-kata, lada mé wallam ka jingai-ngúh jong mé sha ka dúwan, bad hangta mé da kynmau ba u paralok jong mé u don ei-ei-ruh ba'n múdui ia mé;

24. tó fehnoh hangta ia ka jingai jong mé ha khymat ka dúwan, tó khíe-leit-noh ruh ba me'n pyrshang-iasuk shiwa bad uta u paralok jong mé, ynda kumta te me'n sa wan ai-ngúh ia ka jingai jong mé.

25. Tó iasuk kloï-kloï-ruh bad u baialeh bad mé, katba mé dang leit ha ka lynti bad u ; ba ioh shisin uta u baialeh u ai-noh ia mé ha u nongbishár, ba uta u nongbishár ruh u ai-noh ia mé ha u shakri, ba yn bred ia mé ha ka byndí ruh.

26. Shisha nga ong ha mé, Me'n 'nym míh-noh nangta, tadynda mé la siu ia ka paisa ka bakhadduh.

27. PHI la ioh-sngou ba la ong ha ki bamynbarim, "Me'n 'nym klim :"'

28. hinrei nga ong ha phi, Ba uno-uno-ruh uba da khy-

míh-shain ha ka tyngá-briu ia ka ba'n kwah ia ka, u la lah klim lypá ia ka kumta ha la ka dohnúd.

29. Lada ka khymat jong mé ruh kaba sha ka mon ka pynjinthut ia mé, tó khlau-noh ia ka, tó bred-noh na mé ruh : naba ka myntoi ia mé ba ka'n dúh kawei na ki dykhot jong mé, bad ba'n 'nym bred ruh ia ka met jong mé shítilli ha dújok.

30. Lada ka ktí ka mon jong mé ruh ka pynjinthut ia mé, tó ot-noh ia ka, tó bred-noh na mé ruh : naba ka myntoi ia mé, ba ka'n dúh kawei na ki dykhot jong mé, bad ba'n 'nym bred ruh ia ka met jong mé shítilli ha dújok.

31. La ong ruh, "Ba uno- -uno-ruh uba u'n sa pyllait- -noh ia ka tyngá jong u, u'n "ai ha ka ia ka kot íehnoph :"

32. hinrei nga ong ha phi; Ba uno-uno-ruh uba u'n pyllait- -noh ia ka tyngá jong u, tang na ka bynta ka baklim, u pyn- klim ia ka ; uno-uno-ruh uba u'n shongkurim bad ka ba-la- -íehnoph, u ruh u klim.

33. PHI la ioh-sngou pat ba la ong ha ki bamynbarim,

" Me'n 'nym smai lamlér, hinrei " me'n ai ha uba U Trai ia ki " jingsmai jong mé."

34. Hinrei nga ong ha phi, Wat smai shuh ; l'ymne ha ka byneng ; naba ka long ka khet U Blei :

35. l'ymne ha ka khyndeu ; naba ka long ka jingiúh-kyjat jong u : l'ymne ha Ka Jerusa- lem ; naba ka long ka shnong U Siim Bakhrav :

36. l'ymne me'n 'nym smai ha ka khlíh jong mé ; naba me'm lah pynlíh, l'ymne pyn- iong ia íwei í shniúh.

37. Hinrei ka ktín jong phi, tó ai ba ka'n long kaba, Haoid, haoid, Ém, ém ; naba ka batam ia kita ka long na ka basniu.

38. PHI la ioh-sngou ba la ong, " Ka khymat namar ka " khymat, ka byniat ruh namar " ka byniat."

39. Hinrei nga ong ha phi, Wat ieng-ialeh markyliang ia u bapynsniu ; hinrei mano- -mano-ruh uba tháp ia mé ha ka ngáp ka mon jong mé ; tó pynphai sha u ia kawei-pat ruh.

40. Ia uba íhmon ruh ba'n tían-bishár ia mé, bad ba'n shim-noh ia ka soptí jong mé,

tó íehnōh ha u ia ka Jainkúp
jong mé ruh.

41. Mano-mano-ruh uba u'n
pyniaid ia mé shí lynter, tó
khíe-leit lem bad u sa ar *lynter*.

42. Tó ai ha uta u bapán
na mé; na uta u bamon ba'n
pán-kylliang na mé ruh, tó
wat phai-noh.

43. Phi la ioh-sngou ba la
ong, "Me'n íeit ia la ki kur," me'n
bishni ruh ia u bashún ia mé.

44. Hinrei nga ong ha phi,
Tó íeit ia ki bashún ia phi, tó
kyrkhu ia ki batim ia phi, tó
leh-bhá ia ki babishni ia phi,
tó kyrpád ruh namar jong ki
baleh-sniu ia phi, bad baleh-
-bein ruh ia phi;

45. ba phi'n ioh-long ki
khún U Kypá jong phi uba ha
byneng; naba u pynmíh ia ka
sngi jong u ha ki basniu bad
ha ki babbá, u phah ruh ia u
slap ha ki bahok bad ha ki
b'ymhok.

46. Naba lada phi shu íeit
ia ki baíeit ia phi, phi ioh nong
aiuh? ki nongkrong ki'm leh
kumjuh?

47. Lada phi ngúh ruh tang
ia ki kur jong phi, phi leh ka
bakor aiuh? ki nongkrong
ki'm leh kumjuh?

48. Namar-kata, phi'n ia-
long ki bajanai, kumba U Kypá
jong phi uba ha byneng, u
long u bajanai.

VI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u dang ialap halor u lúm shaphang ki jingai-isynei*;
5. *bad ka jingdúwai, bad ka bamáp ia ki ryngkang ki paralok jong ngi*; 16. *bad ka jing-shahjingit*; 19. *hangno ngi'n iabúh-bíang ia ki jingkynsheu jong ngi*; 24. *shaphang ka basakri ar-ngút ki kynrád*. 25. *U sneng ruh shaphang ba'n'nym khuslai-lypá ia kiei-kiei-ruh ka pyrthei*; 33. *hinrei ba'n wád shiwa ia ka híma U Blei*.

1. Tó súmar ba'n 'nym leh
ia ka babbá jong phi ha khymat
ki briu, knang ba ki'n khymíh
ia phi: l'ymda kumta, phi'm
don nong ha U Kypá jong phi
uba ha byneng.

2. Namar-kata, haba mé leh
ka jingai-isynei, wat put ka
ronsing ha shiwa jong mé,
kumba leh ki nongarsap ha
ki synagog, bad ha ki lynti
shnong, ba ki'n ioh burom na
ki briu. Shisha nga ong ha
phi, Ki la ioh ia la ka nong.

3. Hinrei mé, haba mé da

leh ka jingai-isynei, wat ai ia ka ktí ka diang jong mé, ba'n tip aiuh ba ka leh ka ktí ka mon jong mé;

4. ba kata ka jingai-isynei jong mé ka'n ioh-long ha ka baríh; ba U Kypá jong mé uba ioh-íh ha ka baríh, u'n ai-nong hí ha mé ha ka bapau.

5. HABA mé kyrapád ruh, wat long kum ki nongarsap; naba ki íeit ba'n ieng kyrapád ha ki synagog, bad ha ki dong ki lág, ba ki'n ioh-pynpau ha ki briu. Shisha nga ong ha phi, Ki la ioh ia la ka nong.

6. Hinrei mé, haba me'n kyrapád, tó khíe-leit kyrphang sha la ka púlit; haba mé la khang ruh ia la ka jingkhang, tó kyrapád ia U Kypá jong mé uba ha ka baríh; U Kypá jong mé ruh, uba ioh-íh ha ka baríh, u'n ai-nong ha mé ha ka bapau.

7. Hinrei haba phi kyrapád, wat bún-ktín bíeit kum Ki Jentil; naba ki iamut ba yn sngou ia ki, namar ka babún-ktín jong ki.

8. Namar-kata, wat long kum kita; naba U Kypá jong phi u tip ia kaei-kaei-ruh kaba

phi don kam, mynshiwa ia kabá phi'n pán na u.

9. Namar-kata, phi'n kyrpád kumne: Kó Kypá jong ngi uba ha byneng; long bakhúid ka kyrting jong mé.

10. Wan ka híma jong mé. Long ka mon jong mé ha ka khyndeu, kumba ha byneng.

11. Tó ai ha ngi mynta ka jingbám jong ngi ka babíang.

12. Tó máp ruh ia ngi ia ki ryngkang jong ngi, kumba ngi ruh ngi máp ia ki baleh-sniu ia ngi.

13. Tó wat ialam ia ngi sha ka jingpynshoi ruh, hinrei súmar ia ngi na ka basniu. Naba ka jong mé long ka híma, bad ka bor, bad ka burom ruh, hala karta. Amen.

14. Naba lada phi máp ia ki briu ia ki ryngkang jong ki, U Kypá jong phi uba ha byneng u'n máp ruh ia phi:

15. hinrei lada phi'm máp ia ki briu ia ki ryngkang jong ki, U Kypá jong phi ruh u'm máp ia ki ryngkang jong phi.

16. HABA phi shahjingit ruh, wat long ki bamat-sngousíh kum kinongarsap; nabaki pynkynriang ia ki khymat jong ki, ba ki'n pynpau ha ki briu ba

ki shahjingit. Shisha nga ong ha phi, Ki la ioh la ka nong.

17. Hinrei mé, haba mé shahjingit, tó sléh ia la ka khlíh, byttá ruh ia la ka khymat ;

18. ba kumta me'n 'nym pyn-pau ha ki briu ba mé shahjingit, hinrei ha U Kypá jong mé uba ha ka baríh ; U Kypá jong mé ruh, uba ioh-ih ha ka baríh, u'n ai-nong ha mé ha ka bapau.

19. WAT kynsheu ki spah ia lade ha ka khyndeu, sha kaba bám ka kníang bad ka sarang, sha kaba ki nongtúh ki pynpei ruh, ki túh ruh ;

20. hinrei phi'n kynsheu ki spah ia lade ha byneng, sha kaba ka'm bám l'ymne ka kníang, l'ymne ka sarang, bad sha kaba ki nongtúh ki'm pynpei, l'ymne ki'm túh.

21. Naba sha kaba long ka spah jong phi, hangta ruh ka'n long ka dohnúd jong phi.

22. Ka khymat ka long ka sharak ka met; namar-kata, lada ka khymat jong mé ka long sngúr, ka met jong mé baroh ka'n shai-bhá :

23. hinrei lada ka khymat jong mé ka long jingut, ka met jong mé baroh ka'n long dum. Namar-kata, lada ka jingshai

kaba ha mé ka long dum, kata ka badum kaba katno !

24. YM don uba lah ba'n shakri ia ar-ngút ki kynrád; naba lane u'n shih ia uwei, bad ba u'n íeit ia uwei; lane u'n bat ia uwei, bad ba u'n lyndet ia uwei. Phi'm lah ba'n shakri ia U Blei bad ia ka spah.

25. Namar-kata, nga ong ha phi, Wat khuslai ia la ka jingim, kaei ba phi'n bám, lane kaei ba phi'n díh ; l'ymne ia ka met jong phi, kaei ba phi'n kúp. Ka jingim ka'm long ka bakham-kor ia ka jingbám, ka met ruh ia ka jainkúp ?

26. Tó khymíh-thúh ia kiba kynja sim byneng; ba ki'm iabet, l'ymne ki'm iaot, l'ymne ki'm ialum ha ki thíar ; hinrei pynban U Kypá jong phi uba ha byneng u bysá ia ki. Phi te phi'm long ki bakham-kor shibún ia ki ?

27. Uno na phi te, haba u da khuslai, uba lah ba'n pyn-tam shí prúh ia la karta ?

28. Balei ba phi khuslai shaphang ka bakúp ruh ? Tó mut-bhá ia ki syntiu ka ryngkeu, kaba katno ba ki manbhá ? ki'm trei, l'ymne ki'm thir ;

29. hinrei nga ong ha phi,
Ba wad U Solomon ha ka bu-
rom jong u baroh, u'm shym
la kúp kum uwei na kine.

30. Lada U Blei te u pyn-
kúp kumta ia u hurryngkeu,
uba mynta u long, lashai te
ba bred ha ka lawár-ding, ka-
ba katno tam *ba u'n pynkúp* ia
phi, ah phi ki barit ka jing-
ngeist.

31. Namar-kata, wat khus-
lai, da ka baong, Kaei ba ngi'n
bám? lane, Kaei ba ngi'n díh?
lane, Kaei ba ngi'n kúp?

32. naba ia kita kiei-kiei-
-baroh Ki Jentil ki iawád :
naba U Kypá jong phi uba ha
byneng u tip ba phi don kam
ia kine kiei-kiei-baroh.

33. Hinrei phi'n iawád shi-
wa ia ka híma U Blei, bad ia
ka hok jong u ruh; ia kine
kiei-kiei-baroh te yn sa ai-
-lang-tam ha phi.

34. Namar-kata, wat khus-
lai shaphang ia ka ba'n lashai;
naba kata ka balashai ka'n
khuslai shaphang ia kiei-kiei
la ka jong. Ia ka sngi ka bíang
ia la ka jong ka basniu.

VII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u da pynwai ia ka*

jingialap jong u kaba halor u
lúm; u da sneng ruh shaphang
ka bashait ba'n bishár khlem nía.

7 *U sneng ruh shaphang ka ba'n*
dúwai; 13. shaphang ka ba'n
bysut sha ka jingkhang bakhim;
15 ia ka ba'n kynriah-noh na
ki nonghikai balamlér; 21. ba'n
'nym long tang ki nongsngou ka
ktín, hinrei ki nongleh ka ktín:
24. kumta ba'n long kum ki iing
ba-la-tei halor u mau; 26. ym
kumba halor u shíap.

1. WAT bishár, ba yn 'nym
bishár ia phi.

2. Naba da ka jingbishár
ba phi bishár, yn bishár ia
phi; da ka jingtheu ruh ba
phi theu, yn theu-pat ia phi.

3. Balei ba mé khymíh ia u
thyngiat, uba ha ka khymat
u paralok jong mé, hinrei me'm
sngou ia ka khung kaba ha ka
khymat jong mé hí?

4. lane kumno ba mé ong
ha u paralok jong mé, Tó shah,
ba nga'n khlau-noh ia u thy-
ngiat na ka khymat jong mé ;
ha khymíh ruh, ka khung ka
don ha ka khymat jong mé ?

5. Mé u baarsap! khlau-
-noh shiwa ia ka khung na ka
khymat jong mé hí; h'ynda
kumta ruh me'n ioh-ih-bhá
ba'n khlau-noh ia u thyngiat

na ka khymat u paralok jong mé.

6. WAT ai ia ka bakhúid ha ki kseu, l'ymne wat bred ia ki mau-lyngna jong phi ha khymat ki sníang; ba ioh ki'n iúh ia ki hapoh ki slajat jong ki ; ba haba ki'n phai-pat, ba ki'n kád ruh ia phi.

7. PÁN, te yn sa ai ha phi; wád, te phi'n sa shem ; tiit, te yn sa plié ia phi.

8. Naba baroh u bapán, u pyddiang ; u bawád ruh, u shem ; ia uba tiit ruh, yn plié.

9. Naba uei u briu uba na phi, ba lada u khún jong u u'n pán ia u kypú, u'n ai da u mau ha u ?

10. lada u'n pán ia ka dohkhá ruh, u'n ai da u bysein ha u ?

11. Namar-kata, lada phi, kiba long b'yman, phi tip ia ka ba'n ai ia ki jingai babhá ha ki khún jong phi, ka bákatno tam, ba U Kypá jong phi uba ha byneng, u'n ai ia kiei-kiei-ruh ki babhá ha kita kiba pán na u ?

12. Namar-kata, kat kum kiei-kiei-baroh ia kiba phi iamón ba ki briu ki'n leh ha phi, kumta ruh, tó leh ma-phi ha

ki : naba kane ka long Ka Hú-kum bad Ki Nongiathúhlypá.

13. Tó bysut lyngba ia ka khyrdop bakhim ; naba ka kyllúid kata ka khyrdop, ka bajilán ruh kata ka lynti ka balam sha ka ba'n-jot ; bún ruh kiba iabysut na kata.

14. Hinrei ah ka bakhim kata ka khyrdop ; ah ka bawit ruh kata ka lynti ka balam sha ka ba'n-im ! ah ki long khyn-diat ruh kiba iashem ia kata !

15. HINREI tó súmar ia ki nongiathúhlypá balamlér, kiba iawan ha phi ha ki jain-kúp sníh-langbrot, hinrei hapoh ki long ki suri bapynjot.

16. Na ki soh jong ki phi'n ílthúh ia ki. Ki briu ki jiu iakheit ia ki soh-drakhía na ki diing-shíah, lane ia ki soh-dumbur na ki niut-shíah ?

17. Kumta u diing babhá baroh u sei soh babhá ; hinrei u diing b'yman u sei soh b'yman.

18. U diing babhá u'm lah ba'n sei soh b'yman, l'ymne u diing b'yman u'm lah ba'n sei soh babhá.

19. Ia u diing baroh u b'yman sei soh babhá, yn khet-noh, yn bred ruh ia u ha ka ding.

20. Naba kumta, na ki soh jong ki phi'n íhthúh ia ki.

21. Ym u briu baroh u baong ha nga, Ah Trai, Ah Trai, u'n ioh-leit hapoh ka híma ki byneng; hinrei uta kein u baleh ia ka mon U Kypá jong nga uba ha byneng.

22. Shibún ki'n iaong ha nga ha kata ka sngi, Ah Trai, Ah Trai, ngi ngi'm la ialap ha ka kyrteng jong mé? ngi ngi'm la beh-noh ia ki mynsiim b'ymman ruh ha ka kyrteng jong mé? ngi ngi'm la leh shibún ki kam-báh ruh ha ka kyrteng jong mé?

23. H'ynda kumta te, nga ruh nga'n ong pyrshah ha ki, Ba nga'm jiu la íhthúh ia phi; khíe-leit-noh na nga, phi kiba jiu trei b'ymman.

24. MANO-MANO-BAROH uba sngou ia kine ki ktín jong nga, bad uba leh ia ki, nga'an tharai ia u kum u briu bastád, uba la tei ia ka iing jong u halor uba u mausíang:

25. la u slap u la háp, bad ki wah ki la iashlei, bad ki ly-ér ki la iabeh, bad ki la iashoh ia kata ka iing; te ka'm shym la kyllon shuh: naba la

pynshong-nongrim ia ka halor uba u mausíang.

26. Hinrei mano-mano-baroh uba sngou ia kine ki ktín jong nga, bad u by'm leh ia ki, yn tharai ia u kum u briu bábeit, uba la tei ia ka iing jong u halor u shíap :

27. naba u slap u la háp, bad ki wah ki la iashlei, bad ki ly-ér ki la iabeh, bad ki la iashoh ia kata ka iing, te ka la kyllon : ka jingkyllon jong kата ka la long ka bakhrau ruh.

28. Ka la jía ruh, haba U Iísous u la wai-noh ia kine ki ktín, ba kita ki paitbah ki la iasngou-kyndit-thred na ka jinghikai jong u :

29. naba u la hikai ia ki kum u badon bor, b'ym kum Ki Nongthoh te.

VIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhúid ia u bapangníang-thoh-líh.* 5. *U pynkhíah ia u shakri u rangbah-shispah;* 14. *bad ia ka syng-ken-kurim U Petros;* 16. *bad ia ki shibún kiwei-pat ki bapang.*
18. *U pyníh kumno ba ka dei ba'n búd ia u.* 23. *U da pyn-jaijai ia ka ériong halor ka dúriau.* 28. *U da beh-noh ia ki ksúid na ki ar-ngút ki ba-*

shong-ksúid; 31. *u shah ruh ia ki ba'n leit hapoh ki shibún ki sniāng*.

1. HABA u la wan-híer te na u lúm, ki paítbah babún ki la iabúd ia u.

2. Ha khymíh ruh, u pangníang-thoh-líh haba u la wan, u la mane-dem ia u, u da ong, Kó Kynrád, lada me'n mon, mé lah ba'n pynkhúid ia nga.

3. U Iísous te haba u la kynér ia la ka ktí, u la kytáh ia u, u da ong, Nga mon, tó me'n long khúid. Kumne-kumne-ruh la pynkhúid ia u na kata ka pangníang-thoh-líh jong u.

4. U Iísous u la ong ruh ha u, Tó súmar wat iathúh hano-hano-ruh; hinrei khíe-leit-noh, tó pyníh ia lade ha u lyngdoh, tó ai-ngúh ruh ia ka jingai, ia kaba U Moses u la húkum, ia ka ba'n long ka jingphlá ia ki.

5. HABA U Iísous u la poi ha Kapernaum, u rangbah-shispah u la wan ha u, u la kyrpád ia u,

6. u da ong ruh, Kó Kynrád, u shakri jong nga u thíah ha iing, ba u pangíap-shiliang, ba u da kordit éh.

7. U Iísous u la ong ha u ruh, Nga'n sa wan pynkhíah ia u.

8. Uta u rangbah-shispah te u da iathúh u la ong, Kó Kynrád, nga'm long u badei ba me'n wan-bysut hapoh ka iing jong nga; hinrei shuh ong tang da ka ktín, te ka'n sa pynkhíah ia u shakri jong nga:

9. naba wad nga ruh, nga long u briu hapoh ka hukúm, u badon ki nongiapom hapoh jong nga; te nga ong ha une, Khíe-leit, u sa leit ruh; ha uwei-pat ruh, Alle, u sa wan ruh; ha u shakri jong nga ruh, Leh ia kane, u sa leh ruh.

10. Haba U Iísous u la ioh-sngou ruh, u la kyndit, bad u la ong ha kita ki babúd, Shisha nga ong ha phi, wad ha Israel ruh, nga'm shym la shem kat kane ka jingngeist.

11. Nga ong ha phi ruh, ba shibún ki'n iawan na míhngi bad na sepngi, bad ki'n iashong-shanía lem bad U Abraam, bad U Isaak, bad U Iakob ruh, ha ka híma ki byneng:

12. hinrei ia ki khún ka híma yn shop-noh sha ka ba-

dum jingngai-báh ; hangta yn long ka balyniar bad kum dait byniat ruh.

13. U Iísous u la ong ruh ha uta u rangbah-shispah, Tó khíe-leit-noh ; kat kumba mé la ngeit ruh, ka'n long ia mé. Ha kata ka por ruh, la pynkhiah ia u shakri jong u.

14. HABA U Iísous u la wan ruh ha ka iing U Petros, u la ioh-ih ia ka syngken-kurim jong u ba ka da thiah, bad ba ka da pangshoh.

15. U la kytáh te ia ka ktí jong ka, te kata ka pangshoh ka la íehnloh ia ka ; te ka la ieng, bad ka la kam jingkam ia ki.

16. H'YNTA la jan miet ruh, ki la iawallam ha u shibún ki bashong-ksuid ; te u la beh-noh ia ki mynsiim da ka ktín, bad u la pynkhiah ia ki bapang baroh :

17. kumta ba la pyndep ia kata ba-la-ong da U Isaias uba U Nongiathúhlypá, u da ong, " U hí u la shimtí ia ki jing- " khreu jong ngi, bad u la báh- " -noh ia ki jingpang jong ngi."

18. HABA U Iísous u la ioh-ih ruh ia ki paitbah babún shaphang jong u, u la

hukum ba'n leit-noh sha shiliang.

19. Haba uwei u nongthoh ruh u la wan, u la ong ha u, Kó Nonghikai, nga'n búd ia mé kat shaba mé leit.

20. U Iísous u la ong te ha u, Ki myrsiang ki don ki thliu, bad ki sim byneng ki jaka-ríh ; hinrei U Khun u briu u'm don jaka ka ba'n búh ia la ka khlih *ba'n thiah*.

21. Uwei-pat ruh na ki synran jong u, u la ong ha u, Kó Trai, tó shah ba nga'n leit shiwa ba'n tep ia la u kypá.

22. Hinrei U Iísous u la ong ha u, Búd ia nga ; íeh ia ki baiáp ba'n tep ia ki baiáp jong ki.

23. HABA u la leit ha ka liing ruh, ki synran jong u ki la iabúd ia u.

24. Ha khymíh ruh, ka jingkhíh-phaloh ka bakhrau ka la míh ha ka dúriau, kat ba'n tyllep ia kata ka liing da ki jingátphyllung ; hinrei u la ioh-thiah.

25. Haba ki synran jong u te ki la iawan ha u, ki la ia pynkhíh ia u, ki da ong, Kó Kynrád, tó pynim ia ngi : ba ngi sa iáp !

26. U la ong te ha ki, Balei ba phi long ki bashepting, ah phi ki barit jingngeit ? Ynda kumta u la khíe, u la khang ia ka ly-ér bad ia ka dúriau ruh ; ka la long ka bajaijai éh ruh.

27. Ki briu ruh ki la kyn-dit, ki da ong, U bakunno une ba ki ly-ér ruh bad ka dúriau ki iakongúh ia u !

28. HABA u la wan sha shiliang te, sha ka rí Ki Gadar-a, la iawan-tan ia u ar-
ngút ki bashong-ksú id, kiba da míh-noh na ki maujingtep, ki bariunar-éh, katba ym don uba shlan ba'n leit-lait ha kata ka lynti.

29. Ha khymíh ruh, ki la iapyrta-noh, ki da ong, Mé don kam aiuh bad ngi, Kó Iísous U Khún U Blei ? mé la wan hangne mynshiwa ka aiom ba'n pynkordit ia ngi ?

30. Hinrei la don kham-jingngai na ki shí-kynhún báh ki sníang, ki baiabám-phlang.

31. Kita ki ksúid te ki la iakyrpád ia u, ki da ong, Lada mé beh-noh ia ngi, tó ai ia ngi ba'n leit ha kato ka shí-kynhún ki sníang.

32. U la ong ruh ha ki, Tó khíe-leit. Haba ki la iamíh-

-noh te, ki la ialeit ha kata ka shí-kynhún ki sníang ; ha khy-míh ruh, kata baroh shí-kynhún ki sníang, ki la iaphet-iáp arsut ia ka ríat sha ka dúriau, ki la iáp ruh ha ki úm.

33. Kita kiba iaáp *ia ki* te, ki la iaphet-noh ; bad haba ki la iapoi ha kata ka shnong, ki la iathúh ia kiei-kiei-baroh, bad ia kiei-kiei-ruh shaphang jong kita ki bashong-ksúid ruh.

34. Ha khymíh ruh, la míh-noh kata ka shnong baroh ia ka ba'n shem ia U Iísous; haba ki la ioh-íh ia u te, ki la iadú-wai ba u'n leit-noh na ki phang jong ki.

IX.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhiah ia u bapangiáp-shiliang.* 9. *U khot-noh ia U Mathaios na kaiing-khrong.*
10. *U bám jingbám lem bad Ki Nongkhrong bad ki bapop.* 14. *U dá ia ki synran jong u namar ba ki'miashahjingit.* 20. *Upynkhiah ia ka bapangmíh-snám.* 23. *U pynim pat na ka baiáp ka khún u rangbah.* 27. *U pynpeit ki khymat ar-ngút ki bamatlah.*
32. *U pynkhiah u briu u b'ym-nang-kren u bashong-ksúid.* 35. *U iaíd kylleng ia ka ba'n ialap*

*ka ktín U Blei, u sngou-isynei
ruh ia ki paitbah.*

1. HABA u la leit ha kata ka liing ruh, u la leit sha shiliang, u la poi ruh ha la ka shnong.

2. Ha khymíh ruh, ki la iawallam ha u ia u bapangiáp-shiliang, u bathíah ha ka jing-thíah ; te haba U Iísous u la ioh-íh ia ka jingngeit jong ki, u la ong ha uta u bapangiáp-shiliang, Tó kyrmen, kó khún, la máp-noh ia mé ia ki pop jong mé.

3. Ha khymíh ruh, kiba na Ki Nongthoh ki la ong ha lade, Une u kren ka babein-Blei.

4. Te U Iísous ba u da tip ia ki jingmut jong ki, u la ong, Na ka balei ba phi iamut b'ymman ha ki dohnúd jong phi ?

5. naba kano ka bakham-jem, ba'n ong, La máp ia ki pop jong mé ; lane ba'n ong, Tó ieng, tó iaid ruh ?

6. Hinrei ba phi'n ioh-tip, ba U Khún u briu u don bor ha ka khyndeu ba'n máp ia ki pop, (haba kumta u la ong ha uta u bapangiáp-shiliang,) Tó ieng, tó ráh-noh ia la ka jing-thíah, tó khíe-leit ruh sha la iing.

7. Te haba u la ieng, u la leit sha la iing.

8. Haba ki paitbah ki la ioh-íh ruh *ia kata*, ki la iakyndit, ki la iaroh ruh ia U Blei, uba la ai ka bor kum kata ha ki briu.

9. HABA U Iísous u iaid-noh nangta, u la ioh-íh ia u briu ia uba la khot U Mathaios, haba u shong ha ka iing-khrong ; u ong te ha u, Tó búd ia nga. Te haba u la ieng, u la búd ia u.

10. KA la jía ruh, haba u shong-bám ha ka iing *uta*, ha khymíh te, bún kiba Ki Nongkhrong bad ki bapop, ki la iawan shong-shanía lem bad U Iísous bad ki synran jong u ruh.

11. Haba Ki Pharisi ki la ioh-íh te, ki la iaong ha ki synran jong u, Balei ba U Nonghikai jong phi u iabám lem bad Ki Nongkhrong bad ki bapop ruh?

12. Haba U Iísous u la ioh-sngou te, u la ong ha ki, Ki bakhíah ki'm don kam ia u nongpynkhíah, hinrei ki bapang kein :

13. hinrei khíe-leit ma-phi te, hikai kaei kata, " Ia ka jing-“ isynei nga mon, b'ym te ia ka jingkinia :" naba nga'm shym

la wan ba'n khot ia ki bahok, hinrei ia ki bapop ia ka ba'n kylla-ka-bamut.

14. H'YNTA kumta ki la iawan ha u ki synran U Ioannis, ki da ong, Balei ba ngi, bad Ki Pharsi, ngi iashahjingit jindei, ki synran jong mé te kí'm iashahjingit shuh ?

15. U Iísous u la iathúh ha ki te, Ki nongan-kurim ki lah ba'n sngousíh, haba u dang sáh bad ki u nongleit-kurim ? Hinrei ki'n poi ki sngi, h'ynda yn shim-noh na ki ia u nongleit-kurim, ynda kumta ki'n sa iashahjingit :

16. ym don ruh uba súh syrdep ia ka jainkúp barim da ka jain thymmai ; naba kata ka jain-syrdep hí ka pynkád na ka jong kata ka jainkúp, ka pynlong ruh ia ka jingkád ka bakham-khíau :

17. l'ymne ki'm jiu iabúh ia ka wain thymmai ha ki lywasníh barim ; l'ymda kumta, kita ki lywasníh ki pyddang, ka jau-noh ruh kata ka wain, kita ki lywasníh ruh ki jot-noh; hinrei ki iabúh ia ka wain thymmai ha ki lywasníh thymmai, ba ki'n bha baroh-ar.

18. HABA u dang ong ia

kine kiei-kiei-ruh ha ki, ha khy-míh, la wan u rangbah, u la mane-dem ruh ia u, u da ong, Ka khún jong nga katta ka la iáp; hinrei tó da wan búh ka ktí jong mé ha ka, te ka'n sa im.

19. U Iísous te haba u la ieng, u la búd ruh ia u, bad ki synran jong u ruh.

20. HA khymíh ruh, ka briu kaba la pangmíh-snám khadar snem, haba ka la wan hajan *jong u* na shadiin, ka la kytáh ia ka rymiang ka jainkúp jong u;

21. naba ka la ong ha lade, Lada nga'n shu ioh-kytáh, tang ia ka jainkúp jong u, nga'n sa khíah.

22. Haba U Iísous u la phai te, bad u la ioh-íh ia ka, u la ong, Tó kyrmen, kó ka khún; ka jingngeit jong pha ka la pynkhíah ia pha. Kata ka kynthei te ka la khíah náduh kata ka por.

23. HABA U Iísous ruh u la poi ha ka iing uta u rangbah, bad u la ioh-íh ia ki duhalia bad ia ki paitbah baiám-briu,

24. u la ong ha ki, Tó kynri-ah-noh ; naba ka khynnah ka'm shym la iáp, hinrei ka kum thí-ah. Ki te ki la rykhíe-bein ia u.

25. Hinrei haba la pynmíh-noh ia u paitbah, u la leit hapoh, bad u la shim ia ka ktí jong ka, te kata ka khynnah ka la ieng.

26. Ka jingbyná ia kata, ka la leit kylleng ha kata ka rí baroh.

27. HABA U Iísous u la leit-noh nangta, ki la iabúd ia u ar-ngút ki bamatlah, ki da kyrpád, ki da ong ruh, Tó isynei ia ngi, Kó Khún Dabid !

28. Haba u la wan te hapoh iing, kita ki bamatlah ki la iawan ha u ; te U Iísous u la ong ha ki, Phi ngeit ba nga lah ba'n leh ia kane ? Ki la ong ha u, Haoid, Kó Trai.

29. H'ynda kumta u la ky-táh ia ki khymat jong ki, u da ong, Katba kum ka jingngeist jong phi ka'n long ia phi.

30. Ki khymat jong ki te la pynpeit; U Iísous te u la má-hám ia ki, u da ong, Tó súmar ba u'n 'nu'm tip uno-uno-ruh.

31. Hinrei haba ki la ialeit-noh ki la iapynbyná ia u ha kata ka rí baroh.

32. HABA ki dang iamíh-noh ruh nangta, ha khymíh, ki la iawallam ha u, ia u briu

u b'ymnang-kren, u bashong-ksúid.

33. Haba u la beh-noh ia uta u ksúid te, uta u b'ymnang-kren u la kren; ki paitbah te ki la iakyndit, ki da ong, Mynno-mynno-ruh ym jiu pau kumne ha Israel !

34. Hinrei Ki Pharsi ki la iaong, U beh-noh ia ki ksúid da uba u rangbah ki ksúid.

35. U Iísous u la iaid ruh kylleng sha ki nong-báh bad ki nong-rit baroh, u da hikai ha ki synagog jong ki, bad u da ialap ia ka jingiathúh-khána-babbá ka jong ka híma, bad u da pynkhiah de ia ka jingpang baroh, bad ia ka bajhía baroh ha ki briu.

36. Haba u la ioh-ih ia ki paitbah ruh, u la sngou-isynei namar jong ki, naba ki long ki ba-la-sakymá bad ki ba-la-saphred ruh, kum ki langbrot, ki b'ym don u nongsharai.

37. Ynda kumta u la ong ha ki synran jong u, Ka jingot ka babún shisha, hinrei ki nongtrei ki bakhnydiat :

38. namar-kata, tó kyrpád ia U Trai ka jingot, ba kumta u'n phah-noh-soit ia ki nongtrei sha ka jingot jong u.

X.—LYNNONG.

1. *U Khristos u phah-noh ia ki khadar ki apostolos jong u, u da ai bor ia ki ba'n kam ia ki kam-báh.* 5. *U ai húkum-skhem ruh ia ki, u da batai de ia ki.* 16. *U pyntyngen-lypá ia ki namar ki jingleh-bein.* 40. *U kular ruh ka jingkyrkú ia kiba pyddiang ia ki.*

1. HABA u la khot ha lade ia ki khadar-ngút ki synran jong u, u la ai bor ia ki halor ki mynsiim b'ymkhúid, kat ba'n beh-noh ia ki, bad ba'n pynkhíah ia ka jingpang baroh, bad ia ka jhía baroh.

2. Ki kyrteng jong kita ki khadar-ngút Ki Apostolos te, ki long kum kine; Uba shiwa, U Simon, ia uba la khot U Petros, bad U Andreas u para jong u; U Iakobos uba u khún U Sebedaios, bad U Ioannis u para jong u;

3. U Philippos, bad U Bartholomaios; U Thomas, bad U Mathaios, u nongkhrong; U Iakobos uba u khún U Alphaios, bad U Lebbaios, ia uba ki kynoh Thaddaios;

4. U Simon U Bashit-rhem, bad U Ioudas Iskariot, uba la díe-noh ia u ruh.

5. KINE ki khadar-ngút

U Iísous u la phah-noh, bad u da húkum ia ki, u da ong, Wat leit ha ka lynti Ki Jentil, ha ka shnong ki kynja-Samaria ruh phi wat bysut.

6. Hinrei phi'n kham aleit ha kita ki langbrot ki ba-la-jahn-noh na ka iing Israel.

7. Haba phi da iaid ruh, phi'n ialap, da ong, Ka híma ki byneng ka la jan.

8. Tó pynkhíah ia ki bapang, tó pynkhúid ia ki bapangníang-thoh-líh, tó pynam-pat ia ki baiáp, tó beh-noh ia ki ksúid; phi la pyddiang ei, phi'n ai ei.

9. Wat iabúhlypá ia ka ksíer, l'ymne ia ka rúpa, l'ymne ia ka rynong, ha ki saipan jong phi;

10. l'ymne ia ka ierong ia ka lynti, l'ymne ia ar-tylli ki jingphong, l'ymne ia ki júti, l'ymne ia u diingdúh; naba ka dei ia u nongtrei ba'n ioh la ka bám.

11. Sha kaba kumno-kumno-ruh ka nong-báh lane ka nong-rit ba phi'n ioh-bysut, tó kylli uei ha kata uba don burom; te hangta phi'n iaishong, tadynda phi'n sa wan-noh.

12. Haba phi leit hapoh ka iing ruh, phi'n mon-bhá ia ka.

13. Lada kata ka iing ruh ka long ka babit shisha, ai ba ka jingsuk jong phi ka'n wan ha kata : hinrei lada ka'm long ka babit, ai ba ka jingsuk jong phi ka'n wan-phai-pat ha phi.

14. Lada uno-uno-ruh u'n 'nu'm pyddiang ia phi, l'ymne sngou ruh ia ki ktín jong phi, haba phi wan-noh na kata ka iing, lane na kata ka shnong, tó iakynthér-noh ia ka deumet na ki slajat jong phi.

15. Shisha nga ong ha phi, Ba ka'n long kham-jem ia ka rí Sodom bad Gomorra ruh ha ka sngi bishár, ia kaba *ka'n long* ia kata ka shnong.

16. HA khymíh, nga phah-noh ia phi kum ki lang-brot ha pyddeng ki suri ; namar-kata, phi'n ialong ki basían kum ki bysein, ki bajemnút ruh kum ki paro.

17. Hinrei tó iasúmar na ki briu, naba ki'n iaai-noh ia phi ha ki jingbishár, ki'n iasympat ruh ia phi ha ki synagog jong ki;

18. yn ialam ruh ia phi ha khymat ki lyngskor bad ki siim, na ka bynta jong nga, ia ka ba'n iaphlá ha ki bad ha Ki Jentil.

19. Hinrei h'ynda ki iaai-noh ia phi, wat sngou-khuslai, kumno, lane kaei ba phi'n kren : naba yn ai ha phi ha kata ka por, ia kaei ba phi'n kren.

20. Naba phi, phi'm long ki bakren, hinrei uba U Mynsiim U Kypá jong phi u bakren ha phi.

21. Uba u para te u'n ai-noh ia la u para ia ka ba'n iáp ; uba u kypá ruh ia la ki khún ; kiba ki khún ruh, ki'n ieng-ialeh bad ki-kymí-ki-kypá, ki'n iapyniáp ruh ia ki.

22. Phi'n long ruh ia kiba yn shún da ki briu baroh, na ka bynta ka kyrteng jong nga ; hinrei uta uba da iaineh ha b'ynda kut, uta kein u ba'n lait-im.

23. Haba ki iabeh-bein ia phi ha kawei ka shnong te, tó iaphet sha kawei-pat ; naba shisha nga ong ha phi, Ba phi'n 'nym put la pyndep ia ki shnong Ki Israel, tadynda u'n sa wan uba U Khún u briu.

24. U synran u'm long halor u nonghikai, l'ymne u shakri halor u kynrád jong u.

25. La bíang ia u synran ba u'n long kum u nonghikai jong u, ia u shakri ruh kum u kyn-

rád jong u. Lada ki la iakhot ia uba u trai iing U Beelsebul,

ka bakatno tam *ba ki'n iakhot-sín* ia kita kiba ha iing jong u?

26. Namar-kata, tó wat shepting ia ki; naba ym don kaei-kaei-ruh ba-la-tap, ia kaba yn'nym pynpau; bad ba-la-búh-ríh, ia kaba yn'nym pyntip.

27. Ia kaba nga ong ha phi ha ka badúm, tó iathúh ha ka bashai: ia kaba phi ioh-sngou da ka shkor ruh, tó phi'n ilap nalor iing.

28. Tó wat shepting te na kita kiba pyniáp ia ka met, ki b'ym lah ba'n pyniáp ruh ia ka mynsiim; hinrei phi'n kham shepting ia uta uba lah ba'n pynjot ia ka mynsiim bad ia ka met ha dújok.

29. Ki'm jiu díe ar paisa ia ki ar-tylli ki sim iing? wad kawei pleng na ki, ka'm háp ha ka khyndeukhlem U Kypá jong phi.

30. Wad ia u niúh-khlíh jong phi baroh ruh la nieu.

31. Namar-kata, tó wat shepting; phi long kham-kor ia ki shibún ki sim iing.

32. Uno-uno-baroh te uba u'n phlá ia nga ha khymat ki briu, nga ruh nga'n phlá ia u ha

khymat U Kypá jong nga uba ha byneng.

33. Hinrei uno-uno-ruh uba u'n len ia nga ha khymat ki briu, nga ruh nga'n len ia u ha khymat U Kypá jong nga uba ha byneng.

34. Wat mut ba nga la wan ba'n búh ka jingsuk ha ka pyrthei, nga'm shym la wan ba'n búh ka jingsuk, hinrei ka wait.

35. Naba nga la wan ba u briu u'n ialeh bad la u kypá, ka khún ruh bad la ka kymí; ka pyrsah-kurim ruh bad la ka syngken-kurim.

36. Ki ba'n shún ia u briu ruh, kiba ha iing jong u.

37. Uta uba íeit ia u kypá lane ka kymí nalor jong nga, ym dei ia u ba'n ioh ia nga; uta uba íeit ia u khún lane ia ka khún ruh nalor jong nga, ym dei ia u ba'n ioh ia nga.

38. Uta u b'ym shim ruh ia ka diingphyná jong u, bad búd nadiin jong nga, ym dei ia u ba'n ioh ia nga.

39. Uta uba shem ia la ka jingim, u'n jah-noh ia ka; uta uba jah-noh ruh ia la ka jingim na ka bynta jong nga, u'n shem ia ka.

40. Uta uba pyddiang ia phi, u pyddiang ia nga; uta uba pyddiang ruh ia nga, u pyddiang ia uta uba la phah ia nga.

41. Uta uba pyddiang ia U Nongiathúhlypá, ha ka kyr-teng U Nongiathúhlypá, u'n ioh-pyddiang ia ka nong U Nongiathúhlypá: uta uba pyddiang ruh ia u riu-hok, ha ka kyr-teng u riu-hok, u'n ioh-pyddiang ia ka nong u riu-hok.

42. Lada uno-uno-ruh u'n ai ba'n díh, tang shí khuri *ka úm* khréat, ia uwei na kine ki barit, ha ka kyr-teng u synran, shisha nga ong ha phi, U'n 'nu'm dúh shuh la ka nong.

XI.—LYNNONG.

1. *U Ioannis u phah ia la ki synran ha U Khristos.* 7. *Ka jingphlá U Khristos shaphang U Ioannis.* 16. *Ka jíngtharai ki briu shaphang U Ioannis bad U Khristos.* 20. *U Khristos u mahám, u pynrem ruh ia ka jingb'ymngúh bad ia ka jingb'ymkylla-ka-bamut ki jong Ka Khorasin, bad Ka Bithsaida, bad Kapernaum de.* 25. *U da iaroh ia ka jingstád U Kypá jong u, namar ba u la íh-bit ba'n pynpau ia ka jingiathúh-khána-babhá ia ki barit-lúi-lúi.* 28. *U khot ha lade ia ki basngou ka jingkit ki pop jong ki.*

1. KA la jía, haba U Iísous u la wai-noh ia kaba u da húkum ia ki khadar-ngút ki synran jong u, ba u la leit-noh nangta ia ka ba'n hikai bad ba'n ialap ha ki shnong jong ki.

2. HABA U Ioannis ruh u la ioh-sngou ha ka byndí, shaphang ki jingleh U Khristos, haba u la phah ar-ngút ki synran jong u,

3. u la kylli ha u, Mé long uta uba sa wan, ne ngi'n iaáp ia uwei-pat ?

4. U Iísous te u da iathúh u la ong ha ki, Tó khíe-leit iathúh ha U Ioannis ia kiei-kiel-ruh ia kiba phi ioh-sngou, ba phi ioh-íh ruh :

5. ki bamatlah ki peit-pat, ki badykoh ruh ki iaíd, ba pynkhúid ia ki bapangníang-thoh-líh, ki bakyllút ruh ki ioh-sngou ; ba pynam-pat ia ki nongiáp, ba ialap ia Ka Jing-iathúhkhána-babhá ha ki báduk ruh :

6. suk ruh ma-u, u ba'n 'nu'm thut ha nga.

7. H'YNTA ki la leit-noh te, U Iísous u la sydang ba'n ong ha kita ki paitbah shaphang U Ioannis, Phi la leit sha ka rí-khlau ba'n jingoh

aiuh ? ia u phlang ba-la-pyn-khíh da ka ly-ér ?

8. Hinrei phi la leit ba'n ioh-íh aiuh ? ia u briu ba-la-kúp ki jain baní ? ha khymíh, kita ki bakúp ki *jain* baní ki long ha ki iing siim.

9. Hinrei phi la míh-noh ba'n ioh-íh aiuh ? ia U Nong-iathúhlypá ? shisha, nga ong ha phi, ia u bakham-tam ruh ia U Nongiathúhlypá,

10. Naba une long uta uba shaphang jong u ba la thoh,
“ Ha khymíh, nga phah ia u
“ nongleit jong nga ha shiwa
“ ka khymat jong mé, u ba'n
“ khreh ia ka lynti jong mé ha
“ shiwa jong mé.”

11. Shisha nga ong ha phi, Ha kiba la khá na ki kynthei, ym don uba la míh u bakham-khrau ia U Ioannis uba U Nongpynbaptisma; hinrei uta u bakham-rit ha ka híma ki byneng u long u bakham-khrau ia u.

12. Hinrei náduh ki sngi U Ioannis uba U Nongpynbaptisma háduh mynta, ba iakyníh ia ka híma ka byneng, ki baiakyníh ruh ki shim ia ka da ka bor.

13. Naba Ki Nongiathúh-

lypá baroh bad Ka Húkum, ki la iathúhlypá háduh U Ioannis.

14. Te, lada phi mon ba'n pyddiang ruh, uta uba U Ilías uba da sa wan.

15. Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou !

16. HINREI nga'n tharai kum kino ia kane ka pateng-byriu ? Ki long kum ki khynnah ki baiashong ha ka ieu, ki baiakhot ruh ia ki lok jong ki,

17 ki da ong, Ngi la put jingput ha phi, te phi'm shym la shád ; ngi la riuai-sngou-isynei ha phi, te phi'm shym la sngousíh.

18 Naba U Ioannis u la wan u'm da bám u'm da díh ; ki ong ruh, Uba shong-ksúid ia u.

19 Uba U Khún u briu u la wan, u da bám u da díh ruh ; ki ong ruh, Ha khymíh, u briu u babám-lalot, bad u baiaidíh-kiád, bad u lok ki nongkhrong bad ki bapop. Hinrei ka jingstád ka la ksan na ki khún jong ka.

20. H'YNDA kumta u la sydang ba'n mahám ia kita ki shnong, ha kiba la long kham-

-bún ki kam-báh jong u, naba ki'm shym la kylla-ka-bamut.

21 Kordit ia pha, Khora-sin ! kordit ia pha, Bithsaida ! naba lada kita ki kam-báh ia kiba la leh ha phi, la leh ia ki ha Ka Tyros bad Ka Sidon, ki da la kylla-ka-bamut la mynslem da ka jain-khain bad da ka dypei.

22 Hinrei nga ong ruh ha phi, Ba ka'n long kham-jem ia Ka Tyros bad Ka Sidon, ha ka sngi bishár, ia kaba ia phi.

23. Ia plia, Kapernaum ruh, ia kaba la pynkyntiu háduh ka byneng, yn pynhíer kein háduh ka dújok : naba lada la leh ha Ki Sodom ia kita ki kam-báh ia kiba la leh ha pha, ki la sáh háduh niynta.

24 Hinrei nga ong ha phi, Ba ka'n long kham-jem ia ka rí Ki Sodom, ha ka sngi bishár, ia kaba ia pha.

25. MÝNKATA U Iísous u da iathúh u la ong, Nga ngúh ia mé, Kó Kypá, U Trai ka byneng bad ka khyndeu, ba mé la búh-ríh ia kine kiei-kiei-ruh, na ki bastád bad ki basían, ba mé la pyníh ruh ia ki ha ki khúnlung :

26. shisha, Kó Kypá, naba

kumta ka la long ka baíh-bit ha khymat jong mé.

27. Kiei-kiei-baroh la ai ha nga na U Kypá jong nga ; ym don ruh uba íhthúh ia uba U Khún, tang uba U Kypá; l'ymne uba íhthúh ia uba U Kypá, tang uba U Khún, bad uta ha uba uta U Khún u mon ba'n pyníh *ia u*.

28. Tó wan te ha nga, phi baroh ki bathait bad ba-khía ka jingkit, nga'n pynjem ruh ia phi.

29. Tó shim ia ka lyngkor jong nga ha phi, tó hikai ruh na nga ; naba nga u balúi-lúi, u barit ruh ha ka dohnúd ; phi'n shem ka 'bajahthait ruh ha ki mynsiim jong phi.

30. Naba ka lyngkor jong nga ka bajem, bad ka jingkit jong nga ka long ka basting.

XII.—LYNNONG.

- U Khristos u sneng ia ka jing-leh-mattlah Ki Pharsi shaphang pynkhein ia ka sabbaton ; 3. da Ki Jingthoh ; 11. da ka nía ; 13. da ka kam-báh ruh. 14. Da kaba u leh u pyñshisha ia ka ktín U Isaias U Nongiathúh-lypá shaphang ia u. 22. Upyn-khíah ia u bashong-ksúid, bama-tlah, b'ymnang-kren ruh. 31.*

Ka jingkren-bein ia U Mynsiim Bakhúid yn 'nym máplano-lano-ruh. 36. Ba yn bishár ia ki ktín thala baroh ha ka sngi bishár. 38. U sneng ia ki b'yangeit, kiba wád ka dak. 43. Shaphang mynsiim b'ymkhúid haba u mih-noh na u briu. 46. U pyníh ruh uno u para jong u, kano ka para jong u, bad kano ka kymí jong u de.

1. MYNKATA U Iísous u la leit-lyngba ha ka sngi-sabbaton ia ki lyngkha-keu ; ki synran jong u ruh ki la thyngan, ki la iasydang ruh ba'n kheit ia ki soh-keu, ba'n bám ruh.

2. Hinrei haba Ki Pharsi ki la ioh-ih, ki la ong ha u, Ha khymíh, ki synran jong mé ki leh ia kaba b'ym bit ba'n leh ha ka sngi-sabbaton.

3. U la ong te ha ki, Phi'm jiu la púle, kaei ba U Dabid u la leh, mynba u la thyngan, bad kita kiba bad u ruh ?

4. kumno ba u la leit hapoh ka iing U Blei, ba u la bám ruh ia kita ki pú pyníh, ia kiba b'ym bit ia u ba'n bám, l'ymne ia kita kiba bad u, tang ia kiba ki lyngdoh hí ?

5. lane phi'm jiu púle ha Ka Húkum, ba ki lyngdoh ha ka iing-U-Blei ha ki sngi-sab-

baton, ki leh-bein ia ka sab-baton khlem-pop ruh ?

6. Hinrei nga ong ha phi, ba u bakham-khrau ia ka iing-U-Blei u don hangne.

7. Hinrei lada phi la lah tip kaei kane, "Ia ka jingisynei "nga mon, te b'ym ia ka jing-kinia," phi'n 'nym da la pynrem ia kita ki bakhlem-pop.

8. Naba uba U Khún u briu u long U Trai ka sabbaton.

9. HABA u la leit-noh nangta, u la leit ha ka synagog jong ki.

10. Ha khymíh ruh, la don u briu u badon ka ktí ka barit-shiliang. Ki la iakylli te ia u, ki da ong, La ka bit ne ém ba'n pynkhíah ha ki sngi-sabbaton ? ba ki'n iakem-dau ia u.

11. U la ong te ha ki, Uei u briu u'n long na phi, uba don kawei ka langbrot; lada kata ka háp ruh ha ka thliu ha ka sngi-sabbaton, uba u'n 'nu'm shim bad ráh ia ka ?

12. u briu te u long u batño bhá-tam ia ka langbrot ? Kumta ka bit ba'n leh-bhá ha ki sngi-sabbaton.

13. Haba kumta u la ong

ha uta u briu, Tó ráh ia la ka ktí. U la ráh te ia ka ; te la pynlong-bhá-pat ia ka, kum kata kawei-pat.

14. HABA kita Ki Pharisi ki la leit-noh ruh, ki la iasylla ia u, kumno ba ki'n ia-pyniáp-noh ia u.

15. Hinrei U Iísous haba u la tip, u la leit-noh nangta ; te ki paitbah babún ki la iabúd ia u, bad u la pynkhiah ia ki baroh ;

16. te u la mahám ia ki ba ki'n 'nym iapypnau ia u :

17. kumta ba la pyndep ia kata ba-la-ong da U Isaias uba U Nongiathúhlypá, u da ong,

18. " Ha khymíh, u shakri " jong nga, ia uba nga la jíd, " u baíeit jong nga, ha uba " sngoubhá ka mynsiim jong " nga : nga'n búh ia U Myn- " süm jong nga ha u, bad u'n " pynbyná ia ka jingbishár ha " Ki Jentil :

19. " u'n 'nu'm ialeh, l'ym- " ne pyrta; l'ymne uei-uei-ruh " u'n 'nu'm sngou ia ka ktín " jong u ha ki lynti :

20. " u'n 'nu'm pynkhein " ia u phlang u ba-la-mong, " bad u'n 'nu'm pynlip ia ka " saihon ka basáh-tydem, tada

" u'n pynphríang ia ka jingbi- " shár ia ka ba'n jop :

21. " te ha ka kyrteng jong " u Ki Jentil ki'n iakyrmén."

22. H'YNDÁ kumta la wallam ha u ia u bashong-ksúid u bamatlah bad u b'ymnang-kren ; bad u la pynkhiah ia u, katba uta u bamatlah bad u b'ymnang-kren, u la ioh-íh bad u la kren ruh.

23. Te kita ki paitbah baroh ki la iasngou-kyndit-éh, bad ki la iaong, Une u'm long u khún U Dabid ?

24. Hinrei haba kita Ki Pharisi ki la ioh-sngou, ki la iaong, Une u briu u'm beh-noh ia ki ksúid, l'ymda da U Beelsebul U Rangbah ki ksúid.

25. Hinrei haba U Iísous u la tip ia ki jingnut jong ki, u la ong ha ki, Ka híma baroh kaba ialeh-makynti paralok, ka'u jot ; ka shnong ruh ne ka iing baroh kaba ialeh-makynti paralok, ka'm lah neh.

26. Lada U Soitan ruh, u shop-noh ia U Soitan, u ialeh hí ia lade ; kumta ka'n neh kumno ka híma jong u ?

27. Lada nga ruh, nga beh-noh ía ki ksúid da U Beelsebul, dano ba ki khún jong phi

ki beh-noh *ia ki?* Namar-kata, ki'n long ki nongbishár jong phi.

28. Hinrei lada nga beh-noh ia ki ksúid da U Mynsiim U Blei, kumta ka híma U Blei ka la wan-shisyndon ha phi.

29. Lane, kumno uno-uno-ruh u lah ba'n leit hapoh ka iing u bakhlain, ba u'n ioh-kúrup ruh ia kiei-kiei-ruh ki jong u, l'ymda u khúm shiwa ia u bakhlain ? h'ynda kumta te u'n sa kúrup ia ka iing jong u.

30. U b'y় long bad nga, u ialeh ia nga ; bad u b'y় ia-lum bad nga, u pynsahphred.

31. NAMAR-KATA, nga ong ha phi, Ba yn máp ia ki briu ia ka pop baroh bad ia ka bakren-bein-Blei; tang ia ka bakren-bein ia U Mynsiim Bakhuid, yn 'nym máp shuh ia ki briu.

32. Uno-uno-ruh uba kren-bein ia uba U Khún ubriu te, ia u lah yn máp : hinrei uno-uno-ruh uba kren-bein ia U Mynsiim Bakhuid, ia u yn 'nym máp, l'ymne ha kane ka pyrthei, l'ymne ha kata ka ba'n sa wan.

33. Lane phi'n tharai babhá

ia ka diing, bad ia u soh jong ka ruh ; lane phi'n tharai bsniu ia ka diing, bad ia u soh jong ka ruh ; naba ia ka diing ba yn fílhúh na u soh jong ka.

34. Ah phi ki khún-ki-ksiu ki bysein ! Phi ki b'y়man, kumno ba phi lah ba'n kren ka babhá ? naba na ka badap-tam-éh ka dohnúd ba ka kren ka shintur.

35. U briu u babhá u sei-noh ia kiei-kiei-ruh ki babhá, na ka jingkynsheu ka babhá ka dohnúd jong u ; u briu u b'y়man ruh u sei-noh ia kiei-kiei-ruh ki b'y়man, na ka jingkynsheu ka b'y়man.

36. HINREI nga ong ha phi, Ba ia ka ktín thala baroh, ia kaba ki briu ki'n kren, ki'n iakhein shaphang kata ha ka sngi bishár.

37. Naba na ki ktín jong mé yn pynksan ia mé, bad na ki ktín jong mé yn pynrem ia mé.

38. H'YNDA kumta, ki-ba na Ki Nongthoh bad na Ki Pharisi ki la iathúh, ki da ong, Kó Nonghikai, ngi kwah ba'n ioh-íh ka dak na mé.

39. U da iathúh u la ong te ha ki, Ka pateng-byrnriu b'y়man bad baklim ka iai-

wád ka dak ; hinrei yn 'nym ai ia ka dak ha ka ; l'ymda kata ka dak U Ionas uba U Nongia-thúhlypá.

40. Naba kumba U Ionas u la shong lai sngi lai míet ruh ha ka kypoh u dohkhá-khfrau, kumta ruh uba U Khún u briu u'n shong lai sngi lai míet ruh ha ka kypoh ka khyndeу.

41. Ki nong Ninebe ki'n iaieng lem bad kane ka pateng-byriu ha ka jingbishár, bad ki'n iapynrem ia ka ; naba ki la iakylla-ka-bamut da ka jingialap U Ionas ; ha khymíh ruh, hangne í bakham-khfrau ia U Ionas.

42. Ka Siim na shathi ka'n iamíh lem bad kane ka pateng-byriu ha ka jingbishár, bad ka'n pynrem ia ka ; naba ka la wan na sha ki bakut ka pyrthei, ba'n ioh-sngou ia ka jingstád U Solomon ; ha khymíh ruh, hangne í bakham-khfrau ia U Solomon.

43. HABA u mynsiim b'ymkhúid te u la míh-noh na u briu, u la leit-iaid lyngba ia ki jaka ryngkhiang, ba u da wád ia ka jaka shong-thait, u'm shem ruh.

44. Ynda kumta u ong,

Nga'n leit-phai-pat sha la iing, na kaba nga la wan-noh ; te haba u la wan-pat, u shem ia *ka iing* ba-la-suda, ia ka ba-la-sár, bad ia ka ba-la-búh-beit ki jingbúh.

45. H'ynda kumta u leit-noh, u shim lem bad u hinieu ki mynsiim kiwei-pat ki bakham-b'yman ia lade, ki da leit hapoh, bad ki shong hangta ; ka bakhadduh te ia uta u briu, ka'n long kham-sniu ia ka banyngkong. Kumta ka'n long ruh ia kane ka pateng-byriu b'yman.

46. HABA u dang kren ha kita ki paitbah, ha khymíh, ka kymí jong u bad ki hynmen-hynbeu jong u ruh, ki iaieng shabár, ba ki iakwah ba'n iakren bad u.

47. Uwei u la ong te ha u, Ha khymíh, ka kymí jong mé, bad ki hynmen-hynbeu jong mé ruh ki iaieng shabár, ba ki iakwah ba'n iakren bad mé.

48. U da iathúh te u la ong ha uta uba la iathúh ha u, Kano kaba long ka kymí jong nga? bad kino kiba long ki hynmen-hynbeu jong nga?

49. Haba u la kynér ruh ia ka ktí jong u sha ki synran

jong u, u la ong, Ha khymíh, ka kymí jong nga, bad ki hynmen-hynbeu jong nga ruh !

50. naba uno-uno-ruh uba u'n leh ia ka bamon U Kypá jong nga uba ha byneng, uta kein u long u para jong nga, bad ka para, bad ka kymí de.

XIII.—LYNNONG.

1. *Ka jingkren-pharshi shaphang u nongbet bad ki symbai.* 10. *Ki synran U Khristos ki la iawan-kylli ia u, na ka balei ba u kren ha ki jingkren-pharshi ha ki, u iathúh-pynpau te ia kata.* 18. *U pynpau ruh ia ka jingkren-pharshi.* 14. *Ka jingkren-pharshi shaphang ki niút;* 31. *shaphang u symbai tyrso ruh;* 33. *shaphang u thíat ruh.* 36. *U pynpau ha ki synran ia ka jingkren-pharshi ki niút ka lyngkhá.* 44. *Ka jingkren-pharshi shaphang ka jingkynsheu ba-la-búh-ríh:* 45. *shaphang ki mau-lyngna bakordor:* 47. *shaphang ka jár ruh ba-la-bred ha ka dúriau.* 43. *Kumno ka long batharai-bein ia U Iísous da kiba na ka rí jong u hí.*

1. HA kata kajuh ka sngi ruh, U Iísous haba u la leit-noh na ka iing, u la shong harúd ka dúriau.

2. Ki paitbah babún ruh ki la iawan-lang ha u, katba u la leit ba'n shong halor kata ka liing; uta u paitbah baroh te u dang ieng harúd dúriau.

3 U la kren ha ki bún kiei-kiei-ruh ha ki pharshi, u da ong, Ha khymíh, u nongbet u la leit-noh ba'n bet.

4. Haba u dang bet te, khyndiat ka la háp harúd lynti, bad ki sim ki la wan, bad ki la bám ia ki.

5. Kiwei-pat de ki la háp halor ki jaka-mau sha kaba b'y'm don bún khyndeu; kumne-kumne-ruh ki la míh, naba ka'm long jilliu ka khyndeu;

6. haba ka la ieng ka sngi te, ki la shit-tyrkhong-éh; bad naba ki'm don thíed ki la iáp-rynkhiang.

7. Kiwei-pat te ki la háp ha pyddeng ki diing-shíah; te ki la míh kita ki diing-shíah, bad ki la iakyap ia ki.

8. Kiwei-pat te ki la háp ha ka khyndeu ka babhá, bad ki la sei soh, kiba man shispah, kiba man hinriupheu ruh, kiba man laipheu ruh.

9. Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou!

10. HABA kita ki syn-

ran te ki la iawan ha u, ki la iaong ha u, Balei ba mé kren ha ki ha ki pharshi?

11. U da iathúh te u la ong ha ki, Naba la ai ha phi ba'n tip ia ki maian ka híma ki byneng, hinrei ym shym la ai ha ki.

12. Naba uno-uno-ruh uba don, ha u yn ai, u'n ioh ka badap-tam ruh; te uno-uno-ruh u b'ym don, wad ia kata kaba u don yn shim-noh na u.

13. Namar-kata, ba nga kren ha ki ha ki pharshi; naba haba ki ioh-íh, kí'm ioh-íh; bad haba ki ioh-sngou, kí'm ioh-sngou, l'ymne kí'm sngouthúh.

14. Kumta la pyndep-pat ruh ha ki ia kata ka jingia-thúhlhypá U Isaias, kaba ong, "Haba sngou phi ioh-sngou, te "phi'm sngouthúh shuh; bad "da ka ba-ioh-íh phi'n ioh-íh, "te phi'n 'nym lh-shemphang "shuh.

15. "Naba ka dohnúd kine "ki briu ka la ryben, bad ki la "sngou khía da la ki shkor, bad "ki la khapbrip ia ki khymat "jong ki; ba ioh ki'n ioh-íh "da la ki khymat, bad ba ki'n "ioh-sngou da la ki shkor, bad

"ba ki'n ioh-sngouthúh da la "ka dohnúd, bad ba ki'n ioh- "kylla, bad ba nga'n ioh-pyn- "khíah ia ki ruh."

16. Hinrei suk ki khymat jong phi, ba ki ioh-íh; ki shkor jong phi ruh, ba ki ioh-sngou!

17. Naba shisha nga ong ha phi, ba búñ Ki Nongiathúhlhypá bad ki riu-hok, ki la kwah ba'n ioh-íh ia kiei-kiei-ruh ba phi ioh-íh, te kí'm shym la ioh-íh; bad ba'n ioh-sngou ia kiei-kiei-ruh ba phi ioh-sngou, te kí'm shym la ioh-sngou.

18. NAMAR-KATA, phi'n sngou ia ka pharshi jong u nongbet.

19. Uno-uno-baroh haba u ioh-sngou ia ka ktín ka híma, b'ym khan ruh, u b'ymman u wan, bad u rong-noh ia kata ia ka ba-la-bet ha ka dohuúd jong u. Une u long uta ia u ba-la-bet harúd lynti.

20. Uta ia u ba-la-bet halor ki jaka-mau te, u long uta uba ioh-sngou ia kata ka ktín, bad uba pyddiang kumne-kumne-ruh ia ka da ka bakymen;

21. hinrei u b'ym don u thíed ha lade, u long te tang shhibit; naba haba jía ka bajin-jar, ne ka baleh-bein namar

kata ka ktín, kumne-kumne-ruh u thut.

22. Uta ia u ba-la-bet ha pyddeng kita ki diing-shíah te, long uta uba ioh-sngou ia kata ka ktín ; hinrei ka jingkhuslai kane ka pyrthei, bad ka jing-pynshoi ka spah, ki iakyjap ia kata ka ktín, te ka'm sei soh shuh.

23. Hinrei uta ia u ba-la-bet ha ka khyndeu ka babhá te, long uta uba ioh-sngou ia kata ka ktín, bad uba da khan ia ka ; uba sei soh ruh, bad ba pynmíh ruh, uba man shispah, uba man hinriupheu ruh, bad uba man laipheu ruh.

24. IA kawei-pat ka pharshi u la búh ha khymat jong ki, u da ong, Yn tharai ia ka híma ki byneng kum u briu uba la bet ia ki symbai babhá ha ka lyngkhá jong u :

25. haba ki dang ioh-thíah ki briu te, u la wan u bashún ia u, u la bet ruh ia ki niút ha pyddeng u keu, te u la leit-wan-noh.

26. Hinrei mynba u la míh uta u keu, bad ba u la sei soh, mynkata ki la pau kita ki niút ruh.

27. Haba ki la iawan kein

ki shakri jong uba u trai-iing, ki la iaong ha u, Kó kynrád, me'm shym la bet symbai babhá ha ka lyngkhá jong me ? nangno te ka la ioh ia ki niút ?

28. U la iathúh te ha ki, U briu u bashún u la leh ia kata. Ki shakri te ki la iakylli ia u, Mé mon te ba ngi'n aleit thíu-noh ia ki ?

29. Te u la ong, E'm ; ba ioh haba phi thíu-noh ia ki niút, phi rat lem bad ki ia u keu ruh.

30. I'eh ba baroh-ar ki'n iamíh-lem tadynda ka aiom-ot ; te ha kata ka aiom ka jingot nga'n ong ha ki baot, Tó ialum shiwa ia ki niút, tó teh song ruh ia ki ia ka ba'n thang ia ki ; hinrei ia u keu phi'n ialum ha ka thíar jong nga.

31. IA kawei-pat ka pharshi u la búh ha khymat jong ki, u da ong, Ka híma ki byneng ka long kum u symbai tyrso, ia uba haba u briu u la shim, u la bet ha ka lyngkhá jong u ;

32. uba long kham-rit shisha ia ki symbai baroh ; hinrei h'ynda u la míh, u long kham-khrau ia ki jhur, bad u long diing, katba ki sim byneng ki

wan, bad ki shong-tyngen ha
ki tynat jong u.

33. U LA kren ia kawei-
-pat ka pharshi ha ki, Ka híma
ki byneng ka long kum u thíat,
ia uba haba la shim ka kynthei,
ka la byttep ha ki lai pyrhá u
pureu, tadynda ka la síp baroh.

34. KITA kiei-kiei-baroh
U Iísous u la kren ha kita ki
paitbah ha ki pharshi ; bad
khlem ka pharshi u'm shym
la kren ha ki ;

35. kumta ba la pyndep ia
kata ba-la-ong da uba U Nong-
iathúhlypá, u da ong, "Nga'n
"ang ia ka shintur jong nga
"ha ki pharshi ; nga'n pyn-
"byná ia kiei-kiei-ruh ba-la-
"-buh-ríh na myndanglong ka
"pyrthei."

36. H'YNDÁ kumta ha-
ba U Iísous u la phah-noh ia
ki paitbah, u la leit sha ka
iing; ki synran jong u te ki
la wan ha u, ki da ong, Tó
batai ia ngi ia kata ka pharshi
ki niút ka lyngkhá.

37. U da iathúh u la ong
ruh ha ki, Uta uba bet ia u
symbai babbá, u long uba U
Khún u briu.

38. Kata ka lyngkhá ruh, ka
long ka pyrthei ; kita ki sym-

bai babbá ruh, ki long ki khún
ka híma; hinrei kita ki niút,
ki long ki khún U B'yman.

39. Uta u bashún uba la bet
ruh ia ki, u long U Soitan ; kata
ka aiom-ot ruh, ka long ka ba-
wai-noh ka pyrthei ; kita ki
baot ruh, ki long ki angelos.

40. Namar-kata, kumba ia-
lum ia kita ki niút, bad ba-
thang ia ki ha ka ding ; kumta
kein ka'n long ha ka bawai-noh
kane ka pyrthei.

41. Uba U Khún u briu
u'n phah-noh ia ki angelos
jong u, bad ki'n ialum na ka
híma jong u ia kiei-kiei-baroh
ki bapynthut, bad ia kita ki
baleh basniu ;

42. bad ki'n bred ia ki ha
ka lawár ka ding ; hangta kein
yn long ka balyniar bad kum
dait byniat.

43. H'ynda kumta ki bahok
ki'n iatyngshain-noh kum ka
sngi, ha ka híma U Kypá
jong ki. Uba don ki shkor
ba'n sngou, tó ai ba u'n
sngou.

44. PAT, ka híma ki
byneng ka long kum ka jing-
kynsheu ia kaba la búh-ríh ha
ka lyngkhá; ia kaba haba u
briu u la shem, u la búh-ríh,

te na kaba u kymen, u leit-noh, bad u díe-noh ia kiei-kiei-baroh katba u don, bad u thíed ia kata ka lyngkhá.

45. PAT, ka híma ki byneng ka long kum u nong-khai-í u bawád ia ki mau-lyngna bakordor ;

46 uba haba u da shem ia uwei u mau-lyngna u bakordor, u la leit díe-noh ia kiei-kiei-baroh katba u don, bad u la thíed ia uta.

47. PAT, ka híma ki byneng ka long kum ka jár, ia kaba la bred ha ka dúriaú, bad kaba la ialum ia *kiba* na ki jait baroh ;

48. ia kaba, haba ka la dap, ki iaring sha ryngkeu ; te haba ki la iashong ki la ialum ia ki babhá ha ki jingdíang, ia ki b'ymman te ki la iabred-noh.

49. Kumta ka'n long ha ka bawai-noh ka pyrthei ; ki angelos ki'n iamíh-noh, bad ki'n pyniakhlád-noh ia ki b'ymman na pyddeng ki bahok ;

50. bad ki'n bred ia ki ha ka lawár ka ding : hangta kein yn long ka balyniar bad kum dait byniat.

51. U Iísous u la ong ha

ki, Phi la sngouthúh ia kita kiei-kiei-baroh ? Ki la ong ha u, Haoid, Kynrád.

52. U la ong te ha ki, Namar-kata, u nongthoh baroh uba la ioh-hikai ha ka híma ki byneng, u long kum u briu uba u trai-iing, uba sei-noh na ka jingkynsheu jong u ia kiei-kiei-ruh ki bathymmai bad barim.

53. KA la jía, haba U Iísous u la wai-noh ia kine ki pharshi, ba u la leit-noh nangta.

54. Haba u la wan te ha la ka rí, u la hikai ia ki ha ka synagog jong ki, kat ba'n pynkyndit-thred ia ki, bad ba'n ong ruh, Nangno une u la ioh kane ka jingstád, bad *kine* ki kam-báh ?

55. une u'm long u khún uta u misteri? ym khot Ka Mari ia ka kymí jong u ? U Iakobos, bad U Iosis, bad U Simon, bad U Ioudas ruh, ia ki para jong u ?

56. ki para-kynthei jong u de, ki'm don baroh bad ngi ? naba kumta te, nangno une u la ioh kita kiei-kiei-baroh ?

57. Ki la thut ruh ha u. U Iísous te u la ong ha ki, U

Nongiathúhlypá u'm long khlem-burom, tang ha la ka rí, bad ha la iing ruh.

58. U'm shym la leh shibún ki kám-báh hangta, namar ka jingb'ymngeit jong ki.

XIV.—LYNNONG.

1. *Ka jingtharai UIrodis shaphang U Khristos.* 3. *Na ka balei ba la byndí bad ba la khrai-khlíh U Ioannis U Nongpynbaptisma.*
 13. *U Iísous u leit-noh sha ka rí-khlau weibriu.* 15. *Hangta u khawai ia ki san hajar ki briu da ki san-tylli ki kypú, bad da ki ar-tylli ki dohkhá.* 22. *U da iaid shalor ka dúriausha ki synran jong u.* 34. *Haba u la lait-shiliang sha ka rí Gennesaret, u pynkhiah ia ki bapang.*

1. MYNKATA U Irodis uba U Tetrarkh u la ioh-sngou ia ka jingbyná shaphang U Iísous;

2. u la ong te ha ki shakri jong u, Uta uba U Ioannis U Nongpynbaptisma; la pynmíh-pat ia u na ki nongiáp; namar-kata kein ki bor-báh ki iatrei da u.

3. NABA U Irodis haba u la lah kem ia U Ioannis, u la lah khúm ia u, bad u la lah

búh ruh ia u ha ka byndí, na ka bynta Ka Irodias ka tyngá U Philippos, u para jong u.

4. Naba U Ioannis u la ong ha u, B'ym bit ia mé ba'n ioh ia ka.

5. Haba u mon te ba'n pyniáp ia u, u la shepting ia u paitbah, naba ki jiu nieu ia u kum U Nongiathúhlypá.

6. Haba la dei te ba ki iakhein ka sngi-khá ia U Irodis, ka khún Ka Irodias ka la shád ha khymat jong ki, ka la pynsngoubhá ruh ia U Irodis.

7. Na kata u la kular, u la smai ruh ba'n ai ha ka, kat kaba ka'n pán.

8. Ka ruh, haba la súh-búit ka kymí jong ka, ka la ong, Tó ai ha nga hangne ia ka khlíh U Ioannis U Nongpynbaptisma ha ka plíang.

9. U siim te u la sngousíh; hinrei na ka bynta kita ki jingsmai, bad kita ki baiashong-bám bad u, u la húkum ba'n ai ha ka.

10. Haba u la phah te, u la khrai-khlíh ia U Ioannis ha kata ka byndí.

11. La wallam ruh ia ka

khlíh jong u ha ka plíang, la ai ruh ha kata ka khynnah; bad ka la leit-lam *ia ka* ha ka kymí jong ka.

12. Haba ki la iawan te ki synran jong u, ki la iaráh-noh *ia ka* met, bad ki la iatep ia ka, bad ki la leit iathúh ha U Iísous.

13. HABA U Iísous u la ioh-sngou ruh, u la leit-noh nangta ha ka liing sha ka jaka rí-khlau weibriu; te haba ki paitbah ki la ioh-sngou, ki la iabúd ia u da ki kyjat na ki shnong.

14. Haba U Iísous ruh u la mih-noh, u la ioh-ih ia u paitbah babún-éh, bad u la sngou-isynei ia ki; bad u la pynkhiah ia ki bapang jong ki.

15. Haba ka la kham-noh ka sngi te, ki la wan ki synran jong u ha u, ki da ong, Kane ka long ka jaka rí-khlau, ka sngi ruh ka la kham pallat; tó pyllait-noh ia ki paitbah, ba ki'n leit sha ki shnong ba'n thiet jingbám ia lade.

16. U Iísous te u la ong ha ki, Ki'm don kam ba'n leit-noh; tó ai ma-phi ha ki ba'n bám.

17. Ki te ki ong ha u, Ngi'm

don hangne, tang san-tylli ki kypú, bad ar-tylli ki dohkhá.

18. Te u la ong, Wallam ia ki hangne ha nga.

19. Te haba u la húkum ba yn pynshong-shanía ia ki paitbah ha u phlang, bad haba u la shim ia kita ki san-tylli ki kypú, bad ia kita ki ar-tylli ki dohkhá, bad ba u la khymíed sha byneng, u la ngúh; haba u la kyddiah ruh, u la ai ia ki kypú ha kita ki synran, bad kita ki synran ha kita ki paitbah.

20. Te ki la iabám baroh, bad ki la kydang: bad ki la iakhár ia ka batam jong ki balywet, dap khadar ki tukri.

21. Kita kiba la iabám te ki long jin san hajar ki rangbah, bad ki kynthei bad ki khynnah ruh.

22. KUMNE-KUMNE-RUH U Iísous u la kyntú ia ki synran jong u ba'n kíu halor kata ka liing, bad ba'n leit-noh ha shiwa jong u sha shiliang, haba u dang pyllait-noh ia ki paitbah.

23. Haba u la pyllait-noh te ia ki paitbah, u la kíu weibriu sha u lúm ba'n dúwai; bad haba

la jía lajan míet, u la shong hangta weibriu.

24. Hinrei mynkata kata ka liing ka la long ha pyddeng ka dúriau, ia kaba la pynkhíh-éh da ki jingátphyllung : naba ka ly-ér ka la *beh* pyrshah.

25. Te ha ka basausin ia-kylliang-jingáp mynmíet, U Iísous u la leit ha ki, u da iaid shalor ka dúriau.

26. Haba kita ki synran te ki la ioh-íh ia u, ba u iaid shalor ka dúriau, ki la iasngou-kíuh-éh, ki da ong, Ba ka long syrngiu; te ki la ialyniar na ka bashepting.

27. Hinrei U Iísous kumne-kumne-ruh u la kren ha ki, u da ong, Tó sngou-shlur; long ma-nga ; tó wat shepting.

28 U Petros te u da iathúh, u la ong ha u, Kó Trai, lada long ma-mé, húkum ia nga ba'n wan ha mé shalor ka úm.

29. U te u la ong, Tó wan. Haba U Petros u la híer te na kata ka liing, u la iaid shalor ka úm, ba'n leit ha U Iísous.

30. Hinrei haba u ioh-íh ba kata ka ly-ér ka bakhrau-éh, u la sngou-shepting ; bad haba u

la sydang ba'n ngam, u la pyrta, u da ong, Kó Trai, tó pynam ia nga !

31. Kumne-kumne-ruh U Iísous haba u la kynér ia la ka ktí, u la kem ia u, bad u la ong ha u, Ah mé u barit-jinggeit ! balei ba mé sngou-artatán ?

32. Haba ki la iakíu te halor kata ka liing, ka ly-ér ka la jah-noh.

33. Te kita kiba ha kata ka liing, ki la iawan mane-dem ha u, ki da ong, Shisha mé uba U Khún U Blei !

34. Te haba ki la lah poi sha shiliang, ki la wan ha ka rí Gennesaret.

35. Mynba ki briu kata ka jaka te ki da ífhthúh ia u, ki la phah kylleng shaphang kata ka rí baroh, ki la wallam ha u baroh kiba don pang ;

36. bad ki la iapán na u ba ki'n shuh ioh-kytáh tang ia ka rymiang ka jainkúp jong u ; te baroh kat kiba la kytáh, ki la khíah-phar.

XV.—LYNNONG.

1. *U Khristos u da sneng-shai ia Ki Nongthoh bad ia Ki Pharisi, namar ba ki pynkhein ia ki*

húkum U Blei da ki rúkom-pateng-la-pateng jong ki hí. 10. *U pyníh ba kaba leit ha ka shin-tur ka'm pyntyngit ia u briu.*
21. *U pynkhiah ia ka khún ka kynthei kaba na Kanaan;* 29. *bad ia ki paitbah babún kiwei-pat halor u lúm.* 32. *U khawai ia ki sau hajar ki rangbah, bad ki kynthei bad ki khynnah ruh, da ki hinieu-tylli ki kypú, bad da khyndiat ki dohkhá-rit.*

1. H'YNDÁ kumta ki la iawan ha U Iísous Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, kiba na Ka Jerusalém, ki da ong,

2. Balei ba ki synran jong mé ki ryngkang ia ka rúkom-pateng-la-pateng Ki Tymen-basan ? naba ki'm thet ia ki ktí jong ki haba ki sa bám jingbám.

3. U da iathúh te u la ong ha ki, Balei ba phi ruh phi ryngkang ia ka húkum U Blei da ka rúkom-pateng-la-pateng jong phi ?

4. Naba U Blei u la húkum, u da ong, "Burom ia la u "kypá bad ia la ka kymí ruh: bad, "Uba kren-bein ia u kypá "lane ia ka kymí, u'n iáp da "ka jingiáp."

5. Hinrei phi ong, Ba uno-uno-ruh uba u'n ong ha u

kypá ne ha ka kymí, *Ka long ka jingai-ngúh, kaei-kaei-ruh ka jong nga na kaba me'n myntoi ;*

6. u'n 'nu'm burom shuh te ia u kypá jong u, lane ia ka kymí jong u. Kumta phi la pyndúh-noh ia ka húkum U Blei da ka rúkom-pateng-la-pateng jong phi.

7. Phi ki baarsap ! bit kaba U Isaias u la iathúhlypá shaphang jong phi, u da ong,

8. "Kine ki briu ki wan "hajan ia nga da ka shintur "jong ki, bad ki burom ia nga "da ki rymiang-shintur *jong "ki*; hinrei ka dohnúd jong ki "te ka jingngai-noh na nga;

9. "hinrei ki mane thala "ia nga, haba ki hikai ia ki "jinghikai kiba ki húkum jong "ki briu."

10. HABA u la khot ha lade ia u paitbah ruh, u la ong ha ki, Tó sngou phi, tó sngou-thúh ruh !

11. Kata kaba leit ha ka shintur, ka'm pyntyngit ia u briu; hinrei kata kaba míh-noh na ka shintur, kata kein ka pyntyngit ia u briu.

12. H'ynda kumta ki synran jong u haba ki la iawan

ha u, ki la iaong ha u, Mé tip ba, haba kita Ki Pharisi ki la ioh-sngou ia kane ka ktín, ki la iasngou-thut ?

13. Hinrei u da iathúh u la ong, Ia ki jingthung baroh, ia kiba U Kypá jong nga uba ha byneng u'm shym la thung, yn rat-noh kein.

14. Tó íehnloh ia ki: ki long ki nongialam bamatlah ia ki bamatlah. Lada u bamatlah te u ialam ia u bamatlah, ki'n iaháp baroh ar-ngút ha ka thliu.

15. U Petros u da iathúh te, u la ong ha u, Tó batai ia kata ka pharshi ha ngi.

16. U Iísous te u la ong, Phi ruh katta phi'm put sngou-thúh ?

17. Kumno ba phi'm put sngouthúh, ba baroh kat kaba leit shapoh ka shintur, ka leit hapoh ka kypoh, bad ba bred-noh ia ka sharúd ?

18. Hinrei kita kiei-kiei-ruh kiba míh-noh na ka shintur, ki míh-noh na ka dohnúd: kita te ki pyntyngit ia u briu.

19. Naba na ka dohnúd ki míh-noh ki jingmut b'ymman, ki bapyniáp, ki baklim, ki baiakai-kynthei, ki batúh, ki

basakhí lamlér, ki bakren-bein.

20. Kine kiei-kiei-ruh kein ki long ki bapyntyngit ia u briu; hinrei ba'n bám da ki ktí b'ym-la-thet, ka'm pynyngit kein ia u briu.

21. HABA U Iísous u la leit-noh nangta ruh, u la leit sha ki phang Ka Tyros bad Ka Sidon.

22. Ha khymíh ruh, ka kynthei kaba na Ka Kanaan, haba ka la wan-noh na ki phang kita, ka la kyrapd ia u, ka da ong, Tó isynei ia nga, Kó Trai, U Khún U Dabid ! ka khún jong nga ka kordit-éh ba ka shong-ksúid.

23. Hinrei u'm da iathúh shí-kyntín ha ka. Ki synran jong u te haba ki la iawan hajan, ki la iapán na u, ki da ong, Tó pyllait-noh ia ka, naba ka pyrta-jam nadiin jong ngi.

24. U da iathúh u la ong te, B'ym shym la phah ia nga tang ha kita ki langbrot ki ba-la-jah-noh na ka iing Israel.

25. Ka hinrei, haba ka la wan, ka la mane-dem ha u, ka da ong, Kó Trai, tó iaráp ia nga !

26. Hinrei u da iathúh u la ong, B'y'm bit ba'n shim ia ka jingbám ki khún, ba'n bred ruh *ia ka* ha ki khún-kseu.

27. Ka la iathúh te, Shisha, Kó Trai; hinrei kita ki khún-kseu ki iabám na kita ki baly-wet kiba la háp na ka míej ki kynrád jong ki.

28. H'ynda kumta U Iísous u da iathúh u la ong ha ka, Kó kynthei, ka bakhrau ka jinggeit jong pha! ka'n long ia pha kumba pha mon. Ka khún jong ka ka la khíah te náduh kata ka por.

29. HABA U Iísous te u la leit-noh nangta, u la wan hajan ka dúriau Ka Galilaia : haba u la kíu ruh sha u lúm, u la shong hangta.

30. Ki paitbah babún te ki la wan ha u, kiba don lem bad ki, ki badykoh, ki bamatlah, ki b'ymnang-kren, ki bakynriang, bad shibún kiwei-kiwei-ruh; bad ki la búh ia ki hajan ki slajat U Iísous ; te u la pynkhíah ia ki :

31. katba kita ki paitbah ki la sngou-phylla, haba ki ioh-íh ia ki b'ymnang-kren, ba ki da kren ; ia ki bakynriang, ba ki la khíah ; ia ki badykoh, ba

ki da iaid ; ia ki bamatlah ruh, ba ki da ioh-íh : ki la iaroh ruh ia U Blei Ki Israel.

32. HABA U Iísous te u la khot ha lade ia ki synran jong u, u la ong, Nga sngou-isynei ia u paitbah, naba mynta ki la iaishlong bad nga lai sngi, bad kí'm don ei-ei-ruh ba'n bám ; te nga'm mon ba'n phah-noh jingit ia ki, ba ioh ki iáp-lér ha lynti.

33. Te ki synran jong u ki la iathúh ha u, Nangno ngi'n ioh ki kypú katta-katta ha ka rí-khlau, kat ba'n pynkydang ia u paitbah kat une ?

34. U Iísous u la kylli te ia ki, Phi don katno ki kypú ? Ki la ong te, Hinieu-tylli, bad khyndiat ki dohkhá-rit.

35. Te u la húkum ia ki paitbah ba'n shong-shanía ha ka khyndeu.

36. Haba u la shim te ia kita ki hinieu-tylli ki kypú, bad ia kita ki dohkhá, bad haba u la ngúh, u la kyddiah, bad u la ai ha ki synran jong u, kita ki synran de ha uta u paitbah.

37. Kumta baroh ki la iabámi, bad ki la kydang ; ki la iakhár-noh ruh ia ka basah-tam

jong ki balywet, dap hinieu ki tukri.

38. Kita kiba la iabám te ki long jin sau hajar ki rangbah, bad ki kynthei bad ki khynnah ruh.

39. Haba u la pyllait-noh ia ki paitbah, u la kíu-pat halor kata ka liing, bad u la leit sha ki phang Ka Magdala.

XVI.—LYNNONG.

1. *Ki Pharisi ki iapán ka dak na byneng.* 5. *U mahámlýpá ia ki synran jong u ba'n súmar na u thíat Ki Pharisi bad Ki Saddusi.* 13. *Ka jingtharai ki briu shaphang U Khristos;* 16. *bad ka jingphlá U Petros shaphang jong u.* 21. *U Iísous u pyníh-lýpá ia ka jingiáp jong u.* 24. *U pyníh ruh ia kita kiba mon ba'n búd ia u, ba ki'n báh ia ka diingphyná ruh.*

1. HABA Ki Pharisi bad Ki Saddusi ruh ki la iawan hajan, ki da tynjuh *ia u*, ki la iapán ba u'n pyníh ia ka dak na byneng ha ki.

2. U da iathúh u la ong te ha ki, Haba la jan míet, phi ong, *Ka'n rang*; naba ka sau ka byneng:

3. mynstep ruh, *Ka'n khíh*

ka ly-ér mynta : naba ka byneng ka sau jingut: phi ki baarsap ! phi tip ba'n bishár shisha ia ka khymat ka byneng; te phi'm lah ia ki dak ki aiom ?

4. ka pateng-bynriu b'ym-man bad baklim ka wád ia ka dak ; hinrei yn'nym ai ka dak ha ka, tang ia kata ka dak U Ionas uba U Nongiathúh-lýpá. Haba u la íehnloh te ia ki, u la leit-noh.

5. HABA ki synran jong u te ki la iawan sha shiliang, ki la klet ba'n wallam ki kypú.

6. U Iísous te u la ong ha ki, Tó súmar, tó kíer na u thíat Ki Pharisi bad Ki Saddusi.

7. Ki te ki la iakren hí-paralok, ki da ong, Naba ngi'm shym la wallam ki kypú.

8. Haba U Iísous te u la tip ia kata u la ong ha ki, Ah phi ki barit jingngeit ! balei phi iakren hí-paralok, naba phi'm shym la wallam ki kypú ?

9. phi'm put sngouthúh, l'ymne phi'm kynmau ia kita ki san-tylli ki kypú jong kita ki san hajar, bad katno ki tukri phi la iakhár ruh ?

10. l'ymne ia kita ki hinieu-tylli ki kypú jong kita ki sau

hajar, bad katno ki tukri phi la iakhár ruh ?

11. kumno ba phi'm sngouthúh ba nga'm ong ha phi shaphang ki kypú, ba'n súmar na uta u thíat Ki Pharisi bad Ki Saddusi ?

12. H'ynda kumta ki la sngouthúh, ba u'm shym la ong ba'n súmar na u thíat u kypú, hinrei na ka jinghikai Ki Pharisi bad Ki Saddusi.

13. HABA U Iísous u la wan sha ki phang Kaisareia Philippos, u la kylli ia ki synran jong u, u da ong, Ki briu ki ong uei ia nga, uba U Khún u briu ?

14. Ki la ong te, Don kiba *ong ba mé long shisha* U Ioannis U Nongpynbaptisma ; ki-wei te, U Ilás; kiwei-pat, U Ieremías, lane uwei na kiba Ki Nongiathúhlýpá.

15. U la ong ha ki, Phi te phi ong ba nga long uei ?

16. U Simon Petros u da iathúh u la ong, Mé uba U Khristos, uba U Khún U Blei u baim.

17. U Iísous u da iathúh u la ong ruh ha u, Mé u basuk, U Simon u khún U Ionas ; naba ka doh bad ka snám ka'm

shym la pyníh *ia kata* ha mé, hinrei uba U Kypá jong nga uba ha byneng :

18. nga ong ruh de ha mé, Ba mé long U Petros, bad halor une u mausíang, nga'n tei ia Ka Balang jong nga ; te ki khyrdop ka dújok ki'n 'nym la lah ia ka :

19. bad nga'n ai ha mé ia ki shabi ka híma ki byneng ; te kaei-kaei-ruh ia kaba me'n teh ha ka khyndeu, yn teh ia ka ha byneng ruh ; bad kaei-kaei-ruh ia kaba me'n pyllait ha ka khyndeu, yn pyllait ia ka ha byneng ruh.

20. H'ynda kumta u la á-dong ia ki synran jong u, ba'n 'nym iathúh hano-hano-ruh ba u long uba U Khristos.

21. NÁDUH kata U Iísous u la sydang ba'n pyníh ha ki synran jong u, ba ka dei ia u ba'n leit-noh sha Ka Jerusalem, ba'n shah ruh shibún kiei-kiei-ruh na Ki Tymen-basan, bad Ki Rangbah-lyng-doh, bad Ki Nongthoh ruh ; bad ba yn pyniáp ia u de, bad ba yn pynmíh ia u pat ha ka balai sngi.

22. Haba U Petros te u la shim kyrphang ia u, u la

sydang ba'n sneng ia u, u da ong, Tó isynei ia lade, Kó Trai! kata ka'n 'nym long ia mé.

23. Haba u la phai te u la ong ha U Petros, Khíe-leit shadiin jong nga, mé U Nong-khang! mé uba ka jingthut ia nga; naba me'm nieu ia kiei-kiei-ruh ki jong U Blei, hinrei ia kiei-kiei-ruh ki jong ki briu.

24. H'YNTA kumta U Iísous u la ong ha ki synran jong u, Lada uno-uno-ruh u mon ba'n wan nadiin jong nga, u'n 'nu'm nieu ia lade, u'n ráh ruh ia ka diingphyná jong u, bad u'n sa bút ia nga.

25. Naba uno-uno-ruh uba u'n mon ba'n pynim ia la ka mynsiim, u'n jah-noh ia ka; uno-uno-ruh uba u'n jah-noh ia la ka mynsiim na ka bynta jong nga, u'n shem ia ka.

26. Naba u briu u'n myntoi aiuh, lada u'n ioh ia ka pyr-thei baroh, la u'n dúh ruh ia la ka mynsiim? lane u briu u'n ai ka jingsiu aiuh ia la ka mynsiim?

27. Naba uba U Khún u briu u'n sa wan ha ka burom uba U Kypá jong u, lem bad ki angelos jong u; ynda kumta

u'n ai ha uwei-uwei-baroh katba kum ka jingleh jong u.

28. Shisha nga ong ha phi, Don ki baieng hangne, ki ba'n 'nym mád ia ka jingiáp, tadyn-da ki'n la ioh-ih ia uba U Khún u briu, ba u wan ha ka híma jong u.

XVII.—LYNNONG.

1. *Ka jingkylla-dur U Khristos.*
9. *U ádöng ia ki lai-ngút ki synran ba'n iathúh hano-hano-ruh shaphang ia kaba ki la ioh-ih, u la pyníh ruh ha ki shaphang ka jingwan U Joannis u Nongpyn-baptisma.* 14. *U pynkhiah ia u bapang-bhur.* 22. *U iathúhlypá shaphang ki jingshah-shitom jong u hí.* 24. *U siu ruh ia ki sybai-khrong.*

1. H'YNTA la hinriu sngi ruh, U Iísous u shim-lem ia U Petros, bad ia U Iakobos, bad ia U Ioannis u para jong u, bad u la leit-lam ia ki kyr-phang sha u lúm bajeong;

2. bad la kylla-dur ia u ha khymat jong ki; ka khymat jong u te ka la tyngshain kum ka sngi, bad ki Jain jong u ki la long balih kum ka jingshai.

3. Ha khymih ruh, U Moses bad U Ilías ki la pau ha ki, ki da iakren bad u.

4. U Petros te u da iathúh u la ong ha U Iísous, Kó Trai, ka bha ia ngi ba'n long hangne : lada mé mon, ngi'n iathau hangne lai-tylli ki iing-trep ; ia kawei ia mé, ia kawei ruh ia U Mosis, bad ia kawei ruh ia U Ilías.

5. Haba u dang kren, ha khymíh, u ly-oh batyngshain u la káh ia ki : ha khymíh ruh, ka ktín *ka la wan* na uta u ly-oh, ka da ong, Une u long uba U Khún jong nga u baéit, ha u nga sngoubhá ; phi'n sngou ia u !

6. Haba ki synran ki la ioh-sngou te, ki la háp ha ki khymat jong ki, bad ki la shepting bún-éh.

7. U Iísous te haba u la wan hajan, u la kytáh ia ki, bad u la ong, Tó ieng, wat shepting ruh.

8. Haba ki la khyndiid te ki khymat jong ki, ki'm ioh-íh iano-iano-ruh, tang ia U Iísous hí.

9. HABA ki dang ia-híer te na uta u lúm, U Iísous u la húkum ia ki, u da ong, Wat iathúh hano-hano-ruh ia kata ka jingíhthúh-pau, tadynda uba U Khún u briu u la míh-pat na ki baiáp.

10. Ki synran jong u te ki la iakylli ia u, ki da ong, Na ka balei te ba Ki Nongthoh ki ong, ba ka dei ba U Ilías u'n wan shiwa ?

11. U Iísous te u la iathúh u la ong ha ki, U Ilías shisha u da wan shiwa, bad u'n pynbhá ia kiei-kiei-baroh :

12. hinrei nga ong ha phi ; Ba U Ilías u la lah wan mynta, ki'm shym la íhthúh ruh ia u, hinrei ki la leh ia u katba ki la íh-mon ; kumta ruh uba U Khún u briu u'n sa shah na ki.

13. H'ynda kumta ki synran ki la iasngouthúh, ba u la ong ha ki shaphang U Ioannis U Nongpynbaptisma.

14. HABA ki la iawan te ha u paitbah, uwei u briu u la wan ha u, u da dem-khohsiu ia u, bad u da ong,

15. Kó Trai, tó isynei ia u khún jong nga ; naba u pang-bhur, u kordit-éh ruh : naba u háp jindei ha ka ding, jindei ruh ha ka úm :

16. te nga la wallam ia u ha ki synran jong mé, te ki'm lah ba'n pynkhíah ia u.

17. U Iísous te u da iathúh u la ong, Ah phi ka pateng-byrnriu b'ymngeit bad bamut-

lop, tad lano nga'n long lem
bad phi ? tad lano nga'n shah
ia phi ? tó wallam ia u hangne
ha nga.

18. U Iísous u la sneng te ia
uta u ksúid ; te u la míh-noh
na u ; te uta u khynnah u la
khíah náduh kata ka por.

19. H'ynda kumta ki synran
ki la iawan ha U Iísous jarjar,
ki la ong, Balei ba ngi ngi'm
lah ba'n beh-noh ia u ?

20. U Iísous te u la iathúh
ha ki, Namar ka jingb'ymngeit
jong phi ; naba shisha nga
ong ha phi, Lada phi don ka
jingngeist, kaba kat íwei ísym-
bai tyrso, la phi ong ha une u
lúm, Tó leit-noh nangne hang-
to ; te u'n leit-noh kein ; bad
ym don kaei-kaei-ruh ia kaba
phi'n 'nym láh leh :

21. hinrei u kynja une u'm
jiu míh-noh, tang da ka jing-
dúwai bad ka jingit.

22. HABA ki dang iaiaid
ha Ka Galilaia, U Iísous u la
ong ha ki, Yn sa díe-noh ia
uba U Khún u briu ha ki ktí
ki briu ;

23. bad ki'n iapyniáp ia u,
hinrei ha ka balai sngi yn sa
pynmíh-pat ia u. Ki la ia-
sngousíh éh ruh.

24. HABA ki la lah poi
te ha Kapernaum, kita kiba
iakhrong ia ki shiteng-shekél
ki la iawan ha U Petros, ki la
iakylli ruh, U Nonghikai jong
phi, u'm jiu siu ia ki shiteng-
shekél ?

25. U la ong, Haoíd. Te h'yn-
da u la leit hapoh iing, U
Iísous u la kren-shiwa ia u, u
da ong, Mé mut kumno, Kó
Simon ? na kino ba ki siim ka
pyrthei ki shim ka khajina,
lane ki khrong ? na ki khún
jong ki hí, lane na ki nongwei ?

26. U Petros u la ong ha
u, Na ki nongwei. U Iísous u
la ong ha u, Naba kumta kiba
ki khún ki long ki balait:

27. hinrei ioh ba ngi'n
iapynthut ia ki, tó khíe-leit
sha ka dúriaú, bred ia u khwai,
tó shim-ráh ruh ia kata ka
dohkhá ia kaba la ngat shiwa ;
bad haba mé la pynang ia ka
shintur jong ka, me'n shem
shí-shekél ; tó shim ia kata, tó ai
ruh ha ki na ka bynta jong
nga bad jong mé ruh.

XVIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u sneng ia ki synran
jong u ba ki'n long ki basngou-*

-rit bad balúi-lúi; 7. ba ki'n kynriah-noh na ki jingjinthut ; 10. ba ki'n 'nym íh-bein ruh ia ki barit. 15. U pynih ruh kumno ngi'n leh bad ki paralok jong ngi, haba ki pynthut ia ngi : 21. kaba katnosín ngi'n máp ruh ia ki : 23. ia kata, u bút ha khymat jong ki ha ka pharshi u siim, uba la íh-mon ba'n iakhein bad ki shakri jong u, uba la pynshitom ruh ia uta u b'ym isynei ia la u para-shakri.

1. MYNKATA ki synran ki la iawan ha U Iísous, ki da ong, Uei u bakham-khrau te ha ka híma ki byneng ?

2. Haba U Iísous ruh u la khot ia u khún-khynnah ha u, u la bút ia u ha pyddeng jong ki,

3. bad u la ong, Shisha nga ong ha phi, Lada phi'm kylla, la phi'm long ruh kum ki khynnah, phi'n 'nym leit-bysut ha ka híma ki byneng.

4. Namar-kata, uno-uno-ruh uba u'n pynrit ia lade kum une u khynnah, uta u long u bakham-khrau ha ka híma ki byneng.

5. Uno-uno-ruh uba u'n pyddiang te ia uwei u khynnah kum une ha ka kyrting jong nga, u pyddiang ia nga.

6. Uno-uno-ruh uba u'n pynthut te ia uwei na kine ki barit kiba ngeit ha nga, ka kham-bhá ia u, ba yn teh ia u maustyliat bakhrau-éh ha ka ryn-dang jong u, bad ba yn pynngam-jillop ia u ha ka bajilliu-éh ka dúria.

7. KORDIT ia ka pyrthei namar ki jingjinthut ! naba don kam ia kita ki jingjinthut ba'n wan shisha ; hinrei kordit ia uta u briu na uba wan kata ka jingjinthut !

8. Lada ka ktí jong mé te, lane ka slajat jong mé, ka pynthut ia mé, tó ot-noh ia ki, tó bred-noh ruh ia ki na mé : ka kham-bhá ia mé ba'n leit-bysut dykoh ne kynriang sha ka jingim, ia kaba ioh ar-tylli ki ktí ne ar-tylli ki slajat, ba'n bred ia mé ha ka ding ka b'ymjiukut.

9. Lada ka khymat jong mé ruh ka pynthut ia mé, tó khlau-noh ia ka, tó bred-noh ruh na mé ; ka kham-bhá ia mé ba'n leit-bysut sha ka jingim da kawei ka khymat, ia kaba ioh ar-tylli ki khymat, ba'n bred ia mé ha ka dújok ding.

10. Tó súmar ba phi'n 'nym

sh-bein ia uwei na kine ki barit ; naba nga ong ha phi, Ba ki angelos jong ki ha ki byneng ki ioh-ih hala ka sngi ia ka khymat U Kypá jong nga uba ha byneng.

11. Naba uba U Khún u briu u la wan ba'n pynim ia kata ka ba-la-jot.

12. Phi mut kumno ? Lada u briu u la don shispah ki langbrot, la kawei na ki ruh ka leit-sakymá, u'm íehnoh-sáh ia ki khyndaipheu-khyndai halor ki lúni, ba'n leit wád ia kata kaba la leit-sakymá ?

13. Lada ka jía te ia u ba'n shem ia kata, shisha nga ong ha phi, ba u kham-kymen namar kata, ia kita ki khyndai-pheu-khyndai ki b'ym shym la leit-sakymá.

14. Kumta ka'm long ka mon ha khymat U Kypá jong phi uba ha byneng, ba yn jah-noh uwei na kine ki barit.

15. RUH, lada u paralok jong mé u leh pop ia mé, tó khie-leit bad sneng ia u, haba don tang ma-u bad mé hí : lada u'n sngou ia mé, mé la ioh-pynbhá ia u paralok jong mé.

16. Lada u'm sngou te, tó

shim lem bad mé ia uwei ne ar-ngút kiwei-pat, ba "da ka "shintur ar-ngút ne lai-ngút "ki nongiaphlá, yn pynskhem "ia ka ktín baroh."

17. Lada u sngou-bein te ia ki, tó iathúh ha Ka Balang ; te lada u sngou-bein ia kata Ka Balang ruh, tó ai u'n long ia mé kum uba u jentil ne uba u nongkhrong.

18. Shisha nga ong ha phi, Ba kat ia kiei-kiei-ruh ba phi'n teh ha ka khyndeу, yn teh ia ki ha byneng ; bad kat ia kiei-kiei-ruh ba phi'n pyllait ha ka khyndeу, yn pyllait ia ki ha byneng.

19. Pat nga ong ha phi, Ba lada ar-ngút kiba na phi, ki'n iakut-lem ha ka khyndeу, shaphang kaei-kaei-ruh ia kaba ki'n iapán, ka'n long ia ki na U Kypá jong nga uba ha byneng.

20. Naba sha kaba don ar-ngút ne lai-ngút kiba la iaseng ha ka kyrteng jong nga, hangta nga don ha pyddeng jong ki.

21. H'YNTA kumta, u da wan U Petros ha u, u la ong, Kó Trai, katnosín ba u paralok jong nga u'n leh pop

ia nga, bad ba nga'n máp ia u ?
tada hinieusín ?

22. U Iísous u la ong ha u,
Nga'm ong ha mé, tad hinieusín,
hinrei tadynda hinieupheusín hinieu.

23. Namar-kata ka híma ki
byneng yn tharai kum uwei u
siim, uba la íh-mon ba'n iakhein
bad ki shakri jong u.

24. Haba u la sydang te
ba'n khein, la wallam ha u ia
uwei ha uba u shah ki shipheu
hajar ki talent-sybai.

25. Hinrei haba u'm don
ba'n siu, u kynrád jong u, u la
húkum ba'n díe-noh ia u, bad
ia ka tyngá jong u, bad ia ki
khún, bad ia kiei-kiei-baroh
kat kiba u don, ba'n siu ruh ia
ka ram.

26. Namar-kata, uta u shakri
haba u la dem u la mane ia
u, u da ong, Kó kynrád, tó
iaishah ia nga, te nga'n siu
baroh ha mé.

27. U kynrád uta u shakri
haba u la sngou-isynei te, u la
pyllait ia u, bad u la máp ia
kata ka ram ia u.

28. Haba uta u shakri te u
la míh-noh, u la shem ia uwei
na ki para-shakri jong u, ha
uba u shah shispah suka ; u la

kem ia u na ka ryndang, u da
ong, Ai ha nga ia kaba nga
shah.

29. Namar-kata, uta u
para-shakri jong u haba u la
dem ha ki slajat jong u, u la
kyrpád ia u, u da ong, Tó
iaishah ia nga, te nga'n siu
baroh ha mé.

30. U'm shah te; hinrei u
la leit bred ia u ha ka byndí,
tada u'n siu ia kata ka ram.

31. Haba ki para-shakri
jong u ki la ioh-íh te ia kiei-
-kiei ba-la-leh, ki la iasngousíh
shibun-éh; bad ki la iawan ba'n
iathúh ia kita kiei-kiei-baroh
ba-la-leh, ha u kynrád jong
ki.

32. H'ynda kumta haba u
kynrád jong u, u la khot ha
lade ia u, u la ong ha u, Mé u
shakri b'ymman ! ia kata ka
ram baroh nga la máp ia mé,
naba mé la kyrapád ia nga :

33. ka'm dei ba mé da la
isynei ruh ia u para-shakri
jong mé, kumba nga la isynei
ia mé ?

34. Kumta u kynrád jong
u, haba u la sngou-bittar, u la
ai-noh ia u ha ki nongbyndí,
tadynda u'n siu ia ka ram jong
u baroh.

35. Kumta ruh U Kypá jong nga uba ha byneng u'n leh ia phi, lada phi'm iamáp paralok-hí náduh ki dohnúd jong phi baroh, ia ki ryngkang jong ki.

XIX.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhiah ia ki bapang.* 3. *U iathuh ha ki Pharsi shaphang ka jingiehnoh-tyngá.* 10. *U pynih lano ba don kam ia ka jingshongkurim.* 13. *U pyddiang ia ki khynnah barit.* 16. *U hikai ia u basamla kumno u'n ioh ka jingim b'ymjiukut;* 20. *kumno ruh u'n ioh-long u bajanai.* 23. *U iathuh ha ki synran jong u, ka bakatno ka long ka baéh ia u riuspah ba'n bysut sha ka híma ki byneng.* 27. *U kular ba'n ai bainong bakhrau ha kita kiba íehnoh ia kiei-kiei-baroh ia ka ba'n ioh-bud ia u.*

1. KA la jía ruh, haba U Iísous u la lah wai-noh ia kita ki jingong, ba u la leit-noh na Ka Galilaia, bad u la wan ha ki phang Ioudaia, sha ka lynti sha shiliang Ka Iordan;

2. te ki paitbah babún ki la iabúd ia u; bad u la pynkhiah ia ki hangta.

3. Ki Pharsi ki la

iawan te ha u, ba ki da iatynjuh ia u, te ki da kylli ia u, La ka bit ia u briu ba'n pyllait-noh ia ka tyngá jong u na ka bynta ka dau kaei-kaei-ruh ?

4. U la iathuh u la ong te ha ki, Phi'm shym la púle, ba uta uba la thau na ka bamyn-nyngkong, u la thau shinrang bad kynthei ia ki,

5. bad ba u la ong, "Na ka "bynta kata, u briu u'n íehnoh "ia u kypá bad ia ka kymí, "bad u'n iaineh bad ka tyngá "jong u, te ki baroh ar-ngút "ki'n long kawei ka doh" ?

6. kumta ki'm long ar-ngút shuh, hinrei kawei ka doh. Namar-kata, ia kaba U Blei u la pyniasoh-lem, tó u briu wat pyniakhlád.

7. Ki la ong ha u, Te balei ba U Mosis u la húkum ba'n ai ia ka kot íehnoh, bad ba'n pyllait-noh ia ka ?

8. U la iathuh ha ki, Ba U Mosis namar ka dohnúd riunar jong phi, u la shah ia phi ba'n pyllait-noh ia ki tyngá jong phi; hinrei náduh ka bamyn-nyngkong te ka'm shym la long kumta :

9. nga ong ha phi ruh, Ba

uno-uno-ruh uba u'n pyllait-noh ia ka tyngá jong u, tang na ka bynta ka baklim, bad u'n shongkurim ia kawei-pat, u klim kein ; bad jár uba shongkurim bad kata ia kaba la pyllait-noh, u klim kein.

10. Ki synran jong u ki la ong ha u, Lada ka jinglong u briu bad la ka tyngá ka long kumta, ka'm myntoi kein ba'n shongkurim.

11. U te u la ong ha ki, Ki briu baroh ki'm lah pyddiang ia kata ka ktín ; tang ma-ki ha kiba la ai-bor :

12. naba don ki iúnuhk, ia kiba la khá kumta na ka kypoh ka kymí ; don ki iúnuhk ruh, ia kiba la pynlong iúnuhk da ki briu ; don ki iúnuhk ruh, kiba la pynlong-iúnuhk ia lade na ka bynta ka híma ki byneng. Uta uba lah ba'n pyddiang, tó ai ba u'n pyddiang.

13. H'YNDÁ kumta ki la wallam ia ki khúnlung ha u, ba u'n búh ia la ki ktí ha ki, ba'n dúwai ruh : hinrei ki synran te ki la sneng ia ki.

14. U Iísous te u la ong, Shah ba ki khúnlung ki'n wan ha nga, bad wat khang ia ki,

naba ia kiba kum kita long ka híma ki byneng.

15. Haba u la búh te ia la ki ktí ha ki, u la leit-noh nangta.

16. HA khymíh ruh, uwei haba u la wan hajan, u la ong ha u, Kó Nonghikai babbá, nga'n leh ia ka babbá aiuh ba nga'n ioh ka jingim b'yjmíjukut ?

17. U la ong te ha u, Balei ba mé khot babbá ia nga ? Ym don u babbá, tang uwei, uba U Blei ; hinrei lada mé mon ba'n leit-bysut sha kata ka jingim, tó súmar ia ki húkum.

18. U la ong ha u, Kino ? U Iísous te u la ong, "Me'n "nym pyniáp : Me'n 'nym "klim : Me'n 'nym túh : Me'n "nym sakhlí lamlér :

19. "Burom ia la u kypá, "bad ia la ka kymí : bad, "Me'n íeit ia u paramarjan "jong mé kumba ia lade."

20. Uta u basamla u la ong ha u, Ia kita baroh nga la súmar na myndang khynnah : don aiuh pat ba nga dang dúna ?

21. U Iísous u la ong ha u, Lada mé mon ba'n long janai, tó khíe-leit-noh, díe-noh ia kiei-

-kiei-ruh kat kiba mé don, tó ai ruh ha ki baduk; me'n ioh ka jingkynsheu te ha byneng; tó wan búd ruh ia nga.

22. Hinrei haba uta u basamla u la ioh-sngou ia kata ka ktín, u la leit-noh sngousíh; naba u don shibún ki spah.

23. U Iísous te u la ong ha ki synran jong u, Shisha nga ong ha phi, ba ka da-éh-noh ia u riuspah ba'n leit-by-sut ha ka híma ki byneng:

24. pat ruh nga ong ha phi, Ba ka kham-jem ia u út ba'n by-sut lyngba ia ka thliu thyrnia, ia u riuspah ba'n bysut hapoh ka líma U Blei.

25. Hinrei haba ki synran iong u ki la ioh-sngou *ia kata*,
la kyndit-thred éh, ki da ong, Naba kumta uei ba lah ba'n lait-im ?

26. U Iísous te haba u la khymíh *ia ki*, u la ong ha ki, Da ki briu kata ka b'ym-lah; hinrei da U Blei kiei-kiei-baroh ki long ki balah.

27. H'YNDÁ kumta U Petros u da iathúh u la ong ha u, Ha khymíh, ngi la fehnog ia kiei-kiei-baroh, bad ngi la iabúd ia mé; naba kumta ngi'n ioh aiuh ?

28. U Iísous te u la ong ha ki, Shisha nga ong ha phi, ba phi, kiba la iabúd ia nga, ha kaba ka jinglongthymmai, h'ynda uba U Khún u briu u'n shong ha ka khet burom jong u, phi ruh phi'n shong ha ki khadar ki khet, ba'n bishár ia ki khadar ki jait Israel :

29. uno-uno-baroh ruh uba la fehnog lane ia ki iing, lane ia ki hynmen-hynbeu shinrang ne kynthei, lane ia u kypá, lane ia ka kymí, lane ia ka tyngá, lane ia ki khún, lane ia ki brí, na ka bynta ka kyrteng jong nga, u'n ioh shispahsín ia katta, bad u'n ioh ka jingim b'ymjiukut ruh :

30. hinrei shibún na kiba long shiwa ki'n long khadduh; bad ki bakhadduh *ki'n long* shiwa.

XX.—LYNNONG.

1. *U Kristos da ka pharshi ki nongtrei ha ka brí-soh, u pýníh ba ym don uno-uno-ruh u briu uba shah ei-ei-ruh ha U Blei.*
17. *U iathúhlypá shaphang ka jingshah-kordit jong u.* 20. *Ha kaba u iathúh ia ka jingkylli ka kymí ki khún U Sebedaios, u hikai ia ki synran jong u ba'n long ki basngou-rit.* 29. *U la pynpeit ruh ki khymat ar-ngút ki bamatlah.*

1. NABA ka híma ki byneng ka long kum u briu uba u trai-iing, uba la leit lastep ba'n wér ki nongtrei sha ka brí-soh jong u.

2. Haba u la iakut te bad kita ki nongtrei shí-suka shí-sngi, u la phah-noh ia ki sha ka brí-soh jong u.

3. Haba u la leit ruh hamar ka balai baje, u la ioh-ih ia kiwei ki baieng kai ha ka jaka-ieu ;

4. u la ong ruh ha ki, Tó khíe-leit ma-phi ruh sha kata ka brí-soh ; kat ka babíang ruh, nga'n ai ha phi. Ki te ki la leit.

5. Haba u la leit pat hamar hinriu baje, bad khyndai baje, u la leh kumjuh.

6. Haba u la leit ruh hamar ka bakhadwei baje, u la shem ia kiwei-pat ki baieng kai, te u la ong ha ki, Balei phi iaieng kai hangne baroh shí-sngi ?

7. Ki la ong ha u, Naba ym don uba la wan-wér ia ngi. U la ong te ha ki, Tó khíe-leit ma-phi ruh sha kata ka brí-soh ; kat ka babíang ruh, phi'n ioh.

8. H'ynda la jan miet te, uta u trai kata ka brí-soh u la

ong ha u rangbah jong u, Khot ia kita ki nongtrei, bad ai ha ki ia la ka bainong ; da sydang náduh ki bakhadduh háduh ki bashiwa.

9. Haba ki la wan te kita kiba *la iakut* hamar kata ka bakhadwei baje, ki la ioh uwei-uwei shí-suka.

10. Hinrei haba ki la wan ki bamynshiwa te, ki la iamut ba ki'n ioh tam : hinrei ki ruh, ki la ioh uwei-uwei shí-suka.

11. Haba ki la pyddiang te, ki la iakren-kníum ia uta u trai-iing,

12. ki da ong, Ba kita ki bakhadduh ki la trei tang shí baje, pynban mé la pynlong ia ki ryngkat bad ngi, kiba la shah ia ka baéh bad ia ka bashit ka sngi.

13. U da iathúh u la ong te ha uwei na ki, Kó lok, nga'm shym la leh ka b'ymhok ia mé : me'm shym la iakut shí-suka bad nga ?

14. tó shim ia kaba la ka jong, tó khíe-leit-noh ruh : nga mon ba'n ai ruh ha une u bakhadduh, kumba ha mé kein :

15. ka'm bit ia nga ba'n leh ia kaba nga íh-mon da la ki

jong ? ne ka khymat jong mé
ka long ka basniu, naba nga
long u babhá ?

16. Kumta ki bakhadduh
ki'n long shiwa, bad ki bashiwa
ki'n long khadduh kein ; naba
ia shibún ki long ba-la-khot,
hinrei ia khyndiat ba-la-jíd.

17. HABA U Iísous u
kíu sha Jerusalem, u la shim
ha lade kyrphang ia ki khadar-
ngút ki synráñ ha kata ka
lynti, bad u la ong ha ki,

18. Ha khymíh, ngi iakíu
sha Ka Jerusalem, bad yn díe-
-noh ia uba U Khún u briu ha
kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad
ha Ki Nongthoh, bad ki'n
iapynrem ia u ia ka ba'n iáp,

19. bad ki'n ai-noh ia u ha
Ki Jentil, ia ka ba'n leh-bein,
bad ba'n sympat, bad ba'n
sáhnarphyná ruh *ia u* ; hinrei
ha ka balai sngi u'n míh-pat.

20. H'YNDÁ kumta ka
kymí ki khún U Sebedaios, ka
la wan ha u, bad ki khún
jong ka, ka da mane-dem ia u,
bad ka da pán ia kaei-kaei-ruh
na u.

21. U la ong ha ka te, Pha
kwah aiuh ? Ka ong ha u, Tó
húkum ba kine ki ar-ngút ki
khún jong nga, ki'n ioh-shong

uwei sha ka mon jong mé,
bad uwei sha ka diang jong
mé, ha ka híma jong mé.

22. U Iísous u da iathúh u
la ong te, Phi'm tip ia kaei
ba phi pán. Phi lah ba'n díh
ia ka khuri ia kaba nga nga'n
sa díh ; bad ba'n pynbaptisma
ia phi da kata ka jingpyn-
baptisma da kaba nga nga'n
sa ioh-pynbaptisma ? Ki la
ong ha u, Ngi lah kein.

23. U iathúh te ha ki, Phi'n
ioh-díh shisha na ka khuri jong
nga ; bad da kata ka jingpyn-
baptisma, da kaba nga nga'n
sa ioh-pynbaptisma, yn pyn-
baptisma ia phi kein ; hinrei
ia ka ba'n shong sha ka mon
jong nga, bad sha ka diang
jong nga ruh, ka'm long kein
ka jong nga ba'n ai, tang ha
kita ia kiba U Kypá jong nga
u la pynkhréh ia ka.

24. Haba kita ki shipheu-
-ngút ki la ioh-sngou *ia kata*,
ki la iabittar shaphang kita ki
ar-ngút ki para.

25. U Iísous te u la khot ha
lade ia ki, u la ong, Phi tip ba
ki siim Ki Jentil ki leh-trai-
-khlíh ia ki, bad kita ki ba-
khrau ki leh da ka bor ia ki :

26. hinrei ka'n 'nym long

kumta ha pyddeng jong phi : hinrei lada uno-uno-ruh u'n mon ba'n long bakhrau ha pyddeng jong phi, tó ai ba u'n long u shakri jong phi ;

27. bad lada uno-uno-ruh u'n mon ba'n long rangbah ha pyddeng jong phi, tó ai ba u'n long u myrau jong phi :

28. kumba uba U Khún u briu u'm shym la wan ba'n ioh-shakri, hinrei ba'n shakri, bad ba'n ai ia la ka jingim kum ka jingsiuspah ia ki babún.

29. HABA ki leit-noh te na Ka Jerikho, u paitbah babún u la búd ia u.

30. Ha khymíh ruh, haba ki ar-ngút ki bamatlah, kiba shong harúd lynti, ki la ioh-sngou ba U Iísous u leit-lait, ki la iakyrpád jam, ki da ong, Kó Trai, U Khún U Dabid, tó isynei ia ngi !

31. Uta u paitbah te u la sneng ia ki, ba ki'n sngáp-jar ; hinrei ki la iakyrpád kham-tam, ki da ong, Kó Trai, U Khún U Dabid, tó isynei ia ngi !

32. Te U Iísous haba u la ieng, u la khot ia ki, bad u la ong, Phi mon ba nga'n leh aiuh ia phi ?

33. Ki la iaong ha u, Kó Trai, ba ki'n peit ki khymat jong ngi.

34. U Iísous te haba u la sngou-isynei *ia ki*, u la kytáh ia ki khymat jong ki ; kumne-kumne-ruh ki khymat jong ki, ki la peit, bad ki la iabúd ia u.

XXI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u shong halor ka gadda haba u leit sha Ka Jerusalem.* 12. *U beh-noh ia ki bathiéed bad ia ki badie na ka iing-mane-U-Blei.* 18. *U tim ia u diing-dumbur.* 23. *U pynsngáp-jar ia Ki Rangbah-lyngdoh bad ia Ki Tymen-basan.* 28. *U sneng ia ki ruh da ka pharshi ar-ngút ki khún ;* 33. *bad da ki nongsúmar-brí, kiba la pyniáp baroh katba la phah sha ki.*

1. H'YNDÁ ki la poi te hajan Ka Jerusalem, bad ki la wan ha Ka Bithphagi, ha u lúm Ki Olib, h'ynda kumta U Iísous u la phah ar-ngút ki synran,

2. u da ong ha ki, Khic-leit sha katai ka shnong kaba hamar pyrshah jong phi, kumne-kumne-ruh phi'n shem ia ka gadda ba-la-teh, bad ia u

khún lem bad ka ; da pyllait ia ki, tó wallam ruh ha nga :

3. te lada uno-uno-ruh u'n ong ei-ei-ruh ha phi, phi'n ong, Ba uba U Trai u don kam ia ki ; te kumne-kumne-ruh u'n phah-noh ia ki.

4. Kata baroh ka la long te, ba yn pyndep ia kata ba-la-ong da uba U Nongiathúhlypá, u da ong,

5. "Iathúh ha ka khún Ka "Sion, Ha khymíh, U Siim "jong pha u wan ha pha, u "bajemnút, bad u bashong "halor ka gadda, uba u khún "ka gadda kaba la jiu myllín "bad ka lyngkor ruh."

6. Ki synran te haba ki la leit, bad haba ki la leh kumba U Iísous u la húkum ia ki,

7. ki la wallam ia ka gadda bad ia u khún, bad ki la síang ia ki Jain jong ki halor jong ki, bad ki la pynshong ia u halor jong ki.

8. Ki bakham-bún na uta u paitbah ki la síang te ia ki Jain jong ki ha ka lynti; kiwei te ki la khyllád ia ki tynát na ki diing, bad ki la síang ia ki ha ka lynti.

9. Kita ki paitbah de kiba iaid sha shiwa, bad kita kiba

búd nadiin, ki la iapyrta, ki da ong, Osanna ia uba U Khún U Dabid ! *Long ba-la-kyrkhu ia uta uba wan ha ka kyrteng U Trai !* Osanna ha ki baje-rong-tam-éh !

10. Te haba u la wan hapoh Ka Jerusalem, la kíhwin kata ka shnong baroh, ka da ong, Uei une ?

11. Kita ki paitbah te ki la ong, Une long U Iísous uba U Nongiathúhlypá, uba na Ka Nasareth ha Ka Galilaia.

12. U Iísous te u la leit hapoh ka iing-mane-U-Blei, bad u la beh-noh ia ki baroh ki badíe bad bathied ha ka iing-mane-U-Blei, bad u la pynkyllon ia ki míej jong ki nongiapein-sybai, bad ia ki jingshong kita kiba díe ia ki paro,

13. bad u la ong ha ki, Ba la thoh, "Ia ka iing jong nga "yn khot ka iing jingdúwai;" hinrei phi, phi la pynlong "ka krem nongtúh" ia ka.

14. Ki bamatlah, bad ki badykoh ruh, ki la wan ha u ha ka iing-mane-U-Blei, bad u la pynkhiah ia ki.

15. Haba Ki Rangbah-lyng-doh bad Ki Nongthoh ki la

ioh-íh ia kita ki kam-báh-phylla
ia kiba u la leh, bad ba ki
khynnah ki iapyrta ha ka iing-
-mane-U-Blei, ba ki da ong
ruh, Osanna ia uba U Khún
U Dabid! ki la sngou-bittar
éh,

16. bad ki la ong ha u, Mé
sngou ia kaei kaba ong kine ?
U Iísous te u la ong ha ki,
Haoïd ; phi'm jiu la púle, " Ba
"na ka shintur ki khúnlung
"bad kiba dang búin, mé la
"pynlong-janai ia ka jingia-
"roh" ?

17. Haba u la íehnloh te ia
ki, u la leit-noh na kata ka
shnong sha Ka Bethania, bad
u la thiah-miet hangta.

18. TE haba u wan
pat sha shnong mynstep, u la
sngou-thyngan.

19. Haba u la ioh-íh te ia
kawei ka diing-dumbur harúd
lynti, u la leit ha ka, u la shem
te ei-ei-ruh-ém ha ka, tang ki
sla hí; u la ong te ia ka, U soh
u'n 'nu'm long shuh ha pha
lano-lano-ruh. Te kumne-kum-
ne-ruh ka la iáp-tyrkhong-noh
kata ka diing-dumbur.

20. Haba te ki synran ki la
ioh-íh kein, ki la kyndit, ki da
ong, Kumno ba kane ka diing-

-dumbur ka la iáp-tyrkhong-
-noh kumne-kumne-ruh !

21. U Iísous te u la iathúh
u la ong ha ki, Shisha nga ong
ha phi, Lada phi don ka jing-
ngeit, bad phi'm sngou-artatín,
phi'n 'nym shu leh tang kata
ia kaba la leh ia kata ka diing-
-dumbur, hinrei lada ruh phi'n
ong ha une u lúm, Long uba
yn kynriah-noh, bad ba yn noh
ruh sha ka dúriau, yn leh
kumta :

22. ia kiei-kiei-baroh ruh
kat kiba phi'n pán ha ka jing-
dúwai, da ka bangeit, phi'n
pyddiang.

23. HABA u la wan te
ha ka iing-mane-U-Blei, Ki
Rangbah-lyngdoh bad Ki Ty-
men-basan jong ki briu, ki la
wan ha u, haba u dang hikai,
ki da ong, Da ka bor aiuh ba
mé leh ia kine kiei-kiei-ruh ?
bad uei ba la ai ia kane ka bor
ha mé ?

24. Hinrei U Iísous u da
iathúh u la ong ha ki, Nga
ruh nga'n kylli ia phi kawei
ka ktín, ia kaba lada phi'n
iathúh ha nga, nga ruh nga'n
iathúh ha phi da ka bor aiuh
ba nga leh ia kine kiei-kiei-ruh :

25. kata ka jingbaptisma U

Ioannis ka long kaba nangno ? na byneng, lane na ki briu ? Ki la iasait hí-paralok te, ki da ong, Lada ngi'n ong, Na byneng : u'n ong ha ngi, Naba kumta balei ba phi'm shym la ngeit ha u ?

26. Lada ngi'n ong te, Na ki briu ; ngi shepting ia u paitbah ; naba baroh ki ianieu ia U Ioannis kum U Nongia-thúhlýpá.

27. Ki da iathúh te ki la ong ha U Iísous, Ngí'm tip. U te u la iathúh ha ki, Nga ruh nga'm ong ha phi da ka bor aiuh ba nga leh ia kine kiei-kiei-ruh.

28. HINREI phi mut kumno ? U briu uba la don ar-ngút ki khún ; haba u la wan ha u banyngkong, u la ong, Kó khún, tó khíe-leit ba'n trei mynta ha ka brí-soh jong nga.

29. Uta u da iathúh u la ong te, Nga'm mon : hinrei hadiin u da kylla-ka-bamut, bad u la leit.

30. Haba u la wan ruh ha u bahadiin, u la ong kumjuh. Uta u da iathúh u la ong te, Nga *leit*, kó kynrád ; hinrei u'm leit.

31. Uno na kine ki ar-ngút uba la leh ia ka mon u kypá ? Ki ong ha u, Uta u banyngkong. U Iísous u ong ha ki, Shisha nga ong ha phi, ba ki nong-khrong bad ki nútí ki leit ha shiwa jong phi sha ka híma U Blei :

32. naba U Ioannis u la wan ha phi ha ka lynti ka hok, phi'm shym la ngeit te ha u ; hinrei ki nongkhrong bad ki nútí ki la ngeit ha u ; hinrei phi, haba phi la ioh-ih, phi'm shym la kylla hadiin, ia ka ba'n ngeit ha u.

33. HA sngou ia ka-wei-pat ka pharshi. La long u briu uba u trai-iing, uba la thung ka brí-soh, bad u la kér ia ka baroh saudong, bad u la tíh ka jaka ha ka ba'n pydiang ia ka úm-soh, bad u la tei ka iing-phira, bad u la ai-wai ia ka ha ki nongsúmar-brí, bad u la leit-noh sha kawei ka rí.

34. H'ynda ka aiom kheit soh ka la jan, u la phah ia ki shakri jong u ha kita ki nong-súmar-brí, ba'n shim ia ki soh jong ka.

35. Kita ki nongsúmar-brí te haba ki la iakem ia ki shakri jong u, ia uwei ki la sym-

pat éh, ia uwei-pat ruh ki la pyniáp, ia uwei-pat de ki la lynthem da ki mau.

36. U la phah pat ia kiwei-kiwei ki shakri ki bakham-kor ia ki bamynnyngkong ; te ki la leh kumjuh ruh ia kita.

37. Hinrei ha ka bakhad-duh-éh, u la phah ia la u khún ha ki, u da ong, Ki'n iaburom ia u khún jong nga.

38. Hinrei haba kita ki nongsúmar-brí ki la ioh-íh ia uta u khún, ki la iaong paralok-hí, Une u ba'n sa long uba u trai ka brí-soh; iá, ngi'n iapyn-iáp-noh ia u, ngi'n iashim ruh ia ka bynta jong u.

39. Haba ki la iakem te ia u, ki la iashop-noh shabar jong kata ka brí-soh, bad ki la iapyn-iáp-noh *ia u*.

40. Namar-kata, h'ynda uta u trai kata ka brí-soh u'n wan, u'n sa leh aiuh ia kita ki nongsúmar-brí ?

41. Ki ong ha u, U'n pyniáp sniu-khoit kein ia kita ki b'ymman, bad u'n sa ai-wai ia ka brí-soh ha kiwei ki nongsúmar, kiba ki b'yn ai ia ki soh ha u ha ki aiom jong ki.

42. U Iísous u ong ha ki, Phí'm jiu la púle ha kiba Ki

Jingthoh, " Ia u mau ia uba ki " nongtei ki la bred, ia une la " pynlong ha khlíh ka dong : " kane ka long na U Trai, bad " ka long íh-phylla ha ki khy- " mat jong ngi " ?

43. namar-kata, nga ong ha phi, Ba yn shim-noh ia ka híma U Blei na phi, bad yn ai ia ka ha kynja-ki-briu kein ki basei soh jong ka :

44. jár uba háp te halor une u mau, yn pynmong ia u ; hinrei jár ha uba u'n ioh-háp, u'n pynlywet-jin ia u.

45. Haba te kita Ki Rang-bah-lyngdoh bad Ki Pharisi ki la ioh-sngou ia ki pharshi jong u, ki la tip ba u kren shaphang jong ki.

46. Haba ki iawád-dong te ba'n kem ia u, ki la shepting ia ki paitbah ; naba ki nieu ia u kum U Nongiathúhlypá.

XXII. LYNNONG.

- Ka pharshi ka jingshongkurim u khún u siim.* 9. *Kaba pyníh ba khot ia Ki Jentil.* 11. *Ba pyníh ruh ka jingshitom uta u b'ym shym la kúp ka Jain ka jingshongkurim.* 15. *Na ka búit b'ymman Ki Pharisi da kaba ki iawád ba'n kem-dau ia u, u Iísous u pyníh ba ka bit*

ba'n ai khajina ha U Kaisar.
23. *U Khristos u pyndúh-nía*
Ki Saddusi shaphang ka jing-
míh-pat. **34.** *U iathúh-shai ha*
u riu-sait, kano ka long ka
hukum ka banyngkong bad ka
bakhrau. **41.** *U kylli-iit ruh*
ia Ki Pharisi shaphang U
Messias.

1. U Iísous u da iathúh u
 la ong pat ruh ha ki ha ki
 pharshi, u da ong,

2. Ka híma ki byneng ka
 long kum u briu uba u
 siim, uba la thau ka jingkha-
 wai-shongkurim ia u khún
 jong u;

3. bad u la phah ia la ki
 shakri ba'n khot ia kita ia ki
 ba-la-kylli sha kata ka jing-
 khawai-shongkurim; ki te ki'm
 mon ba'n wan.

4. U la phah pat ia kiwei
 ki shakri, u da ong, Iathúh ha
 kita ia ki ba-la-kylli, Ha khy-
 míh, nga la khréh ia ka jing-
 khawai jong nga; la pyniáp
 ia ki massi-dáp jong nga
 bad ia la ki basngáid, bad
 kie-i-kiei-baroh la khréh: tó
 wan sha ka jingkhawai-shong-
 kurim.

5. Hinrei ki ki'm da nieu,
 ki la leit-noh ruh, uwei sha

la ka brí, uwei-pat ruh sha la
 ka jingkhai-i.

6. Kita ki basáh te haba
 ki la iakem ia ki shakri jong
 u, ki la leh-bein, bad ki la
 pyniáp-noh *ia ki.*

7. Haba uta u siim u la ioh-
 -sngou te, u la sngou-bittar-
 -lep kein; te haba u la phah ia
 ki nongiapom jong u, u la pyn-
 dúh-noh ia kita ki nongpyniáp,
 bad u la pynplúh ia ka shnong
 jong ki.

8. H'ynda kumta u la ong
 ha ki shakri jong u, La khréh
 shisha ia ka jingkhawai-shong-
 kurim, hinrei ka'm dei ia kita
 ia ki ba-la-kylli *ba'n wan:*

9. namar-kata, tó khíe-leit
 sha kaba ki iashem ki lynti,
 bad ia kat kiba phi'n shem, tó
 khot sha kata ka jingkhawai-
 -shongkurim.

10. Kumta kita ki shakri
 haba ki la leit sha kita ki lyn-
 ti, ki la ialum ia baroh kat kiba
 ki la iashem, ia ki b'ymman
 bad ia ki babhá ruh; te ki la
 pyndap ia kata ka jingkhawai-
 -shongkurim da ki baiashong-
 -bám.

11. HABA uta u siim u
 la wan hapoh te ba'n jing-
 oh ia ki baiashong-bám, u

la ioh-íh hangta ia u briu u b'ym shym la kúp ia ka jain ka jingkhawai-shongkurim ;

12. bad u la ong ha u, Kó lok, kumno ba mé la wan hapoh hangne khlem ka jain ka jingkhawai-shongkurim ? U te u'm nang ong shí-kyntín.

13. H'ynda kumta uta u siim u la ong ha kita ki shakri, Tó khúm ia la ki kyjat bad ki ktí, tó ráh-noh ia u, tó bred ruh ia u sha ka badum kaba kham-jingai ; hangta yn long ka balyniar bad kum dait byniat :

14. naba ia bún ki long ba-la-khot, hinrei ia khyndiat ba-la-jíd.

15. H'YNDÁ kumta Ki Pharsi ki la leit ba'n iasylla, kumno ba ki'n ioh-iaríam ia u ha ka ktín jong u.

16. Te kumta ki la phah ha u ia ki synran jong ki, lem bad ki nongbúd U Irodis, ki da ong, Kó Nonghikai, ngi tip ba mé long u bashisha, bad ba mé hikai ia ka lynti U Blei ha ka bashisha, bad me'm nieu shaphang iano-iano-ruh : naba me'm khymíh ia ka khymat ki briu :

17. namar-kata, tó ong ha ngi, Mé mut kumno ? Ka bit

ba'n ai khajina ha U Kaisar, ne ka'm bit ?

18. U Iísous te ba u la tip ia ka búit b'ymman jong ki, u la ong, Balei phi pynshoi ia nga, phi ki baarsap ?

19. tó pyníh ia u sybai kha-jina ha nga. Ki la wallam te ha u shí-suka.

20. U ong ruh ha ki, Kane ka dur bad ka jingthoh-shalor ki jongno ?

21. Ki ong ha u, Ki jong U Kaisar. Haba kumta u ong ha ki, Naba kumta ai-noh ha U Kaisar, ki jong U Kaisar; ha U Blei ruh, ki jong U Blei.

22. Haba ki la ioh-sngou te ia kane, ki la kyndit ; bad haba ki la iehnloh ia u, ki la leit-noh.

23. HA kata ka sngi ki la wan ha u Ki Saddusi, kiba ong ba ka jingmíh-pat ka'm long, ki la kylli ia u,

24. ki dā ong, Kó Nonghikai, U Mosis u la ong, "Lada" uno-uno-ruh u iáp-noh, u "b'ym don ki khún, ba u para " jong u u'n shongkurim ia ka " tyngá jong u, bad u'n pynmíh " symbai ia la u hynmen."

25. La long te bad ngi hieniu-ngút ki shí-para ; te u bashiwa haba u la shongkurim, u

la iáp-noh; te naba u'm don ki khún, u la íehnloh ia la ka tyngá ha u para jong u.

26. U la long kumjuh ruh u bashisin-búd, bad u baarsin-búd, ha b'ynda lut kita ki hinieu-ngút.

27. Hadiin te na ki baroh, ka la iáp-noh ruh kata ka kynthei.

28. Namar-kata, ha kaba ka jingmíh-pat, ka'n long ka tyngá jongno na kine ki hinieu-ngút? naba baroh *hinieu-ngút* ki la ioh-kurim ia ka.

29. U Iísous u da iathúh te u la ong ha ki, Phi leh bakla, ba phi'm tip ia Ki Jing-thoh, l'ymne ia ka bor U Blei:

30. naba ha kata ka jingmíh-pat ki'm iashongkurim kein, l'ymne iaai-shongkurim ia ki; hinrei ki long kein kum ki angelos U Blei ha byneng:

31. hinrei shaphang kata ka jingmíh-pat ki nongiáp, phi'm shym la púle ia kata ba-la-onc da U Blei ha phi, u da ong,

32. "Nga uba U Blei U "Abraam, bad uba U Blei U "Isaak, bad uba U Blei U "Jakob ruh"? U Blei u'm long U Blei ki baiáp, hinrei jong ki baim.

33. Haba kita ki paitbah ki la ioh-sngou te *ia kata*, ki la sngou-phylla na ka jinghikai jong u.

34. HABA Ki Pharsi ki la ioh-sngou te ba u la pyn-dúh-nía ia Ki Saddusi, ki la ia-lum-lang ha kata kajuh ka jaka.

35. Uwei u riu-sait te uba na ki, u la kylli, u da tynjúh ia u, bad u da ong,

36. Kó Nonghikai, kano ka húkum ka bakhrau kaba ha Ka Húkum?

37. U Iísous u la iathúh te ha u, "Me'n íeit ia U Trai uba "U Blei jong mé, da ka doh- "núd jong mé baroh, bad da "ka mynsiim jong mé baroh, "bad da ka bamut jong mé "baroh ruh":

38. kane kein ka long ka húkum ka banyngkong bad ka bakhrau:

39. ka baar ruh ka long kum kata; "Me'n íeit ia u "paramarjan jong mé kumba "ia lade":

40. ha kita ki ar húkum, la sydiin ia Ka Húkum baroh bad ia Ki Nongiathúhlypá.

41. HABA ki dang sáh-lang Ki Pharsi, U Iísous u la kylli ia ki,

42. u da ong, Phi mut aiuh shaphang U Khristos? u long u khún jongno? Ki iathúh ha u, U jong U Dabid.

43. U iathúh ha ki, Haba kumta, kumno ba u Dabid da U Mynsiim, u khot U Trai ia u, u da ong,

44. "U Trai u la ong ha U "Trai jong nga, Tó shong ha "ka mon jong nga, tadynda "nga'n pynlong ia ki bashún "ia mé, ka jingiúh hapoh ki "kyat jong mé"?

45. lada U Dabid te u khot U Trai ia u, kumno ba u long u khún jong u?

46. Ym don te uba lah iathúh shí-kyntín ia u, l'ymne ym don uba shlan kylli shuh ia u náduh kata ka sngi.

XXIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyníh ba ka dei ba'n búd ia ka jinghikai babhá Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ym te ia ki jingleh b'yman jong ki; ba ka dei ruh ia ki synran jong u ba'n súmar ia ka jingsgou-khrau jong ki.* 13. *U byná phrah-tylli ki jingkordit ia ka baarsap bad ka bamatlah jong ki.* 34. *U iathuhlypá shaphang ki jingpyndúh ia Ka Jerusalem.*

1. H'YNDA kumta U Iísous u

la ialap ha ki paitbah bad ha ki synran jong u,

2. u da ong, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi ki shong ha ka jingshong U Mosis:

3. namar-kata, ia kiei-kiei-baroh katba ki'n ong ha phi ba'n súmar, tó phi'n súmar, phi'n leh ruh; hinrei katba kum ki jingleh jong ki, phi wat leh; naba ki ong, te ki'm leh hí.

4. Naba ki teh ki jingbáh ki bakhía bad ki baéh ba'n báh, bad ki búh *ia ki* ha ki tyrpeng ki briu; hinrei ki'm mon ba'n pynkhíh ia ki da ka shinriáhti jong ki.

5. Hinrei ia ki jingleh jong ki baroh ki leh knang ia ka ba'n ioh-íh da ki briu; namar ki pynkiár ia la ki philakteri, ki pynkhrau ruh ia ki rymiang ki Jain jong ki.

6. Ki íeit ruh ia ka jaka badon-nám-tam ha ki jing-khawai, bad ia ki jingshong bakor-tam ha ki synagog,

7. bad ia ki jingngúh de ha ki ieu, bad ba yn khot ruh ia ki da ki briu, Kó Rabbi, Kó Rabbi.

8. Hinrei ia phi wat shah ba yn khot Rabbi; naba uwei

u long U Nonghikai jong phi, uba U Khristos; phi te phi long shí-para baroh.

9. Wat khot ruh u kypá jong phi *iano-iano-ruh* uba ha ka khyndeū; naba uwei u long uba U Kypá jong phi, uba ha byneng.

10. L'ymne wat ai ba yn khot ia phi ki nongialam ; naba uwei u long uba U Nongialam jong phi, uba U Khristos.

11. Hinrei uta uba long kham-khrau na phi, u'n long kein u shakri jong phi.

12. Iano-iano-ruh de uba u'n pynkhrau ia lade, yn pynpoh; iano-iano-ruh uba u'n pynpoh te ia lade, yn pynkhrau.

13. HINREI kordit ia phi, Ki Nongthoh bad ki Pharsi, ki baarsap ! naba phi bám-dúh ia ki iing ki riu-kynthei, te phi dúwai jilán knang ba'n tyllep ; namar-kata, phi'n ioh-díang ka jingshitom ka bakham-khrau.

14. Kordit ia phi, Ki Nongthoh bad Ki Pharsi, ki baarsap ! naba phi khang ia ka híma ki byneng ha khymat ki briu ; naba phi phi'm leit hapoh, l'ymne phi'm shah ia kita kiba leit, ba'n leit hapoh.

15. Kordit ia phi Ki Nongthoh bad Ki Pharsi, ki baarsap ! naba phi iaid-saudong ia ka dúriaū bad ia ka ryngkeu, ba'n pynkylla-níam ia uwei; te haba la pynlong ia u, phi pynlong ia u khún dújok u baarshah ia phi-hí.

16. Kordit ia phi, ki nongialam bamatlah ! kiba ong, Ba uno-uno-ruh uba u'n smai ha ka iing-mane-U-Blei, ka'm long ei-ei-ruh-ém ; hinrei uno-uno-ruh uba u'n smai ha ka ksíer ka iing-mane-U-Blei, u la teh ia lade.

17. Phi ki babíeit bad bamatlah ! naba kano ka long ka bakham-khrau ; kata ka ksíer, lane kata ka iing-mane-U-Blei kaba pynkyntang ia kata ka ksíer ?

18. Ruh, Ba uno-uno-ruh uba u'n smai ha ka dúwan, ka'm long ei-ei-ruh-ém ; hinrei uno-uno-ruh uba u'n smai ha kata ka jingai-ngúh kaba halor jong ka, u la teh ia lade.

19. Phi ki babíeit bad bamatlah ! naba kano ka bakham-khrau, kata ka jingai-ngúh, lane kata ka dúwan kaba pynkyntang ia ka jingai-ngúh ?

20. Namar-kata kein, jár

uba smai ha kata ka dúwan, u smai ha ka, bad ha ki baroh kiba halor jong ka.

21. Jár uba smai ruh ha ka iing-mane-U-Blei, u smai ha ka, bad ha uta uba shong-sáh ha ka.

22. Jár uba smai ruh ha ka byneng, u smai ha ka khet U Blei, bad ha uta uba shong halor jong ka.

23. Kordit ia phi, Ki Nong-thoh bad Ki Pharisi, ki baarsap ! naba phi ai ia ka bashi-pheu na ka púdina, bad na ka dill, bad na ka kummin de ; phi íehnoh te ia kita kiei-kiei ki bakham-khía ki jong ka hú-kum, ia ka hok, bad ia ka jing-isynei, bad ia ka jinggeit ; ka la dei kein ia phi ba'n leh ia kine, hinrei ba'n 'nym íehnoh ia kita kiwei.

24. Ki nongialam bamatlah ! ki bakyjér-noh ia ka skain rit ; bad ki bangúid pynban ia ka út.

25. Kordit ia phi, Ki Nong-thoh bad Ki Pharisi, ki baarsap ! naba phi pynkhúid ia ka bashabar ia ka khuri bad ia ka plíang, hinrei shapoh ki la dap da ka jinglúte bad ka jing-auria.

26. Pharisi bamatlah ! tó pynkhúid shiwa ia ka bashapoh ka khuri bad ka plíang, ba ka bashabar jong ki ka'n ioh-long khúid ruh.

27. Kordit ia phi, Ki Nong-thoh bad Ki Pharisi, ki baarsap ! naba phi long kum ki jingtep ba-la-pynlíh, kiba íhmat íhbha shisha na shabar, hinrei shapoh ki la dap da ki shiing ki baiáp, bad da ka bajakhlia baroh.

28. Kumta phi ruh, na shabar phi pynpau kum ki bahok ha ki briu, hinrei shapoh phi la dap da ka baarsap bad da ka basniu.

29. Kordit ia phi, Ki Nong-thoh bad Ki Pharisi, ki baarsap ! naba phi tei ia ki jingtep kiba Ki Nongiathúhlypá, bad phi pyníhbha ia ki maujingtep ki bahok ;

30. bad phi ong, Lada ngi la long ha ki sngi karta ki kypá jong ngi, ngi'm da la long kiba iasylla lem bad ki ha ka jing-pyniáp ia kita Ki Nongiathúhlypá.

31. Kumta phi iaphlá ia lade, ba phi long ki khún kita kiba la pyniáp ia Ki Nongiathúhlypá.

32. Te pyndap-noh phi ia kata ka jingtheu ki kypá jong phi.

33. Ah ki bysein! ki khún-ki-ksiu ki bysein-púh! Kumno phi'n ioh-lait na ka jingshitom ka dújok?

34. NABA kumta, ha khymíh, nga phah ha phi ia Ki Nongiathúhlypá bad ia Ki Riu-stád, bad ia Ki Nongthoh ruh; te ia kiba na ki phi'n pyniáp-noh, bad phi'n sahnar-phyná; bad ia kiwei na ki phi'n sympath ha ki synagog jong phi, bad phi'n beli-bein ruh na ka shnong sha ka shnong:

35. kumta ka'n wan-háp ha phi kein ia ka snám bahok baroh ka ba-la-pynmíh-noh ha ka khyndeu, náduh ka snám U Abel u bahok, háduh ka snám U Sakharias u khún U Barakhias, ia uba phi la pyniáp marpyddeng ia ka jaka ba-la-pynkyntang, bad ia ka dúwan.

36. Shisha nga ong ha phi, Ba kine kiei-kiei-baroh ki'n wan-háp ha kane ka pateng-byriu.

37. Ah Jerusalém! Jerusalém! pha ka bapyniáp-noh ia Ki Nongiathúhlypá, bad ka

balynthem-mau ia kita ia kiba la phah ha pha, katnosín ba nga la kwah ba'n kydúp ia ki khún jong pha, kumba ka síar ka kydúp ia ki khún jong ka hapoh ki thapníang *jong ka*, phi te phi'm mon!

38. Ha khymíh, ka iing jong phi yn íehnoph ha phi ka iing-jah.

39. Naba nga ong ha phi, Phi'n 'nym ioh-íh shuh ia nga náduh mynta, tadynda phi'n ong, *Long ba-la-kyrkhú* ia uta uba wan ha ka kyrteng U Trai.

XXIV.—LYNNONG.

1. *U Khristos u iathúhlypá shaphang ka jingpyndúh ia ka iing-mane-U-Blei.* 3. Kiba kumno bad kiba katno ki jingshitom ki'n jía mynshiwa kata. 15. *U pynih ia kiei-kiei-ruh kiba dei ia ki ba'n leh, ynda jía kita ki jingshitom.* 29. *Ki dak ka jingwan jong u.* 32. *Ia ka ba'n ioh-íthúh ia kita, u iathúh ia ka pharshi ka diing-dumbur.* 36. *Namar ba ym don ba tip ia kata ka sngi, l'ymne ia kata ka por;* 42. *ka dei ia ngi te ba'n sharai kum ki shakri babhá, baáp khlem-da-púd ia ka jingwan U Kynrád jong ngi.*

1. HABA U Iísous u la míh-noh, u la leit-noh na ka iing-

-mane-U-Blei; te kī synran jong u ruh ki la wan ia ka ba'n pyníh ha u ia ki jingtei ka iing-mane-U-Blei.

2. U Iísous te u la ong ha ki, Phi'm ioh-fh ia kine kiei-kiei-baroh? Shisha nga ong ha phi, Yn 'nym íehnōh hangne u mau halor u mau, ia u b'yn 'nym pynháp-noh.

3. TE haba u dang shong halor u lúm Ki Olib, ki synran ki la wan ha u jarjar, ki da ong, Tó iathúh ha ngi, lano ba kine kiei-kiei-ruh kī'n long? bad kaba kumno kaba ka dak ka jingwan jong mé, bad ka bawai-noh kane ka pyrthei?

4. U Iísous u la iathúh u la ong ha ki, Tó súmar ba uno-uno-ruh u'n 'nym shúkor ia phi.

5. Naba bún kī'n wan da ka kyrteng jong nga, kī'n da ong, Ma-nga uba U Khristos, bad kī'n shúkor ia shibún.

6. Phi'n sa ba'n ioh-sngou te shaphang ki jingialeh-thymá, bad ia ki jing-byná shaphang ki jingialeh-thymá: tó súmar, phi wat sngou-khuslai: naba ka dei ba kine kiei-kiei-baroh kī'n long;

hinrei ka bakut ka'm put la jíja.

7. Naba ka kynja-bynriu ka'n ieng ialeh bad ka kynja-bynriu, ka híma ruh bad ka híma; bad kī'n long ki nem-sniu, bad ki jingiápthem ruh, bad ki jingkhynniúh-ka-khyn-deu ha shibún ki jaka;

8. hinrei kine baroh *ki long tang* ki jingsydang ki jingjin-jar.

9. H'ynda kumta kī'n ai-noh ia phi ha ka bashitom, bad kī'n iapyniáp-noh ia phi; bad phi'n long ia kiba yn shún da ki kynja-bynriu baroh na ka bynta ka kyrteng jong nga.

10. H'ynda kumta te shibún kī'n iathut, bad kī'n iadíe paralok, bad kī'n iashún paralok ruh.

11. Shibún ki nongiathúh-lypá lamlér ruh kī'n míh, bad kī'n shúkor ia shibún.

12. Te namar ba ka pop ka'n man-bún, ka jingiéit ki babún ka'n man-khréat.

13. Hinrei jár uba da iaineh ha b'ýnda kut, uta kein u ba'n ioh-lait-im.

14. Ia kane Ka Jingiathúh-khána-babhá jong ka híma yn ialap te, ha ka pyrthei

baroh, ia ka ba'n long ka jing-phlá ha ki kynja-bynriu baroh ; h'ynda kumta kein ka'n jía kata ka bakut.

15. NAMAR-KATA, h'ynda phi'n ioh-íh ia kata ka baíh-jilli bapyndúh, ba-la-ong shaphang kata da U Daniel uba U Nongiathúhlypá, ba ka da ieng ha ka jaka bakhúid, (jár uba púle, u'n da sngáp,)

16. ynda kumta kita kiba ha Ka Ioudaia, tó ai ki'n iaphet-iáp-noh sha ki lúm.

17. Jár uba halor iing, wat ai u'n híer ba'n shim ei-ei-ruh na ka iing jong u.

18. Jár uba ha ka lyngkhá ruh, wat ai u'n wan-kylla diin-pat ba'n shim ia ki Jainkúp jong u.

19. Hinrei kordit ia kita kiba la punkhún, bad ia kita kiba ai-búin ha kita ki sngi !

20 Hinrei phi'n dúwai ba kata ka jingphet-iáp-noh jong phi ka'n 'nym long myntlang, l'ymne ha ka sngi sabbaton.

21. Naba ynda kumta ka kordit báh ka'n long, kat ka b'ym put la long náduh myndanglong ka pyrthei háduh mynta, l'ymne *kat kata* ka'n 'nym long shuh ruh.

22. Te l'ymda yn pyndakut-noh ia kita ki sngi, ka'n 'nym lait-im ka doh baroh ; hinrei na ka bynta ki ba-la-jíd, yn pyndakut-noh ia kita ki sngi.

23. H'ynda kumta lada uei-uei-ruh u'n ong ha phi, Ha khymíh, hangne uba U Khris-tos, lane hangtai ; phi wat ngeit.

24. Naba ki khristos lamlér, bad ki nongiathúhlypá lamlér, ki'n míh, bad ki'n pyníh ia ki dak bakhrau bad ia ki jing-phylla ; kat ka ba'n shúkor lada lah, wad ia ki ba-la-jíd.

25. Ha khymíh, nga la iathúhlypá ha phi.

26. Namar-kata, lada ki'n ong ha phi, Ha khymíh, u don ha rí-khlau ; phi wat míh-noh : Ha khymíh, *u don* ha ki pulit jarjar ; phi wat ngeit.

27. Naba kumba ka míh-noh ka leilíeh na míhngi, bad ka shai háduh ka sepngi ; kumta ruh ka'n long kata ka jingwan uba U Khún u briu.

28. Naba haei-haei-ruh ha kaba ka'n long ka met-iáp, hangta kein ki'n ialang ki pukni.

29. KUMNE-KUMNE-RUH hadiin ka jinjar kita ki sngi, ia

ka sngi yn pyndum, bad u bynai u'n 'nym ai ia la ka jing-shai, bad ki khlur ki'n háp na byneng, bad yn pynkhynniúh ia ki bor ki byneng.

30. H'ynda kumta te ka dak uba U Khún u briu ka'n pau ha byneng; mynkata ruh ki jait bynriu baroh ha pyrthei ki'n ialyniar-lympat, haba ki'n ioh-íh ba u wan uba U Khún u briu ha ki ly-oh byneng, da ka bor bad ka burom bakhrau.

31. U'n phah-noh te ia ki angelos jong u da ka jingsaua bakhrau ka jingput, bad ki'n ialum-lang ia ki ba-la-jíd jong u, na ki sau ly-ér *ki byneng*, náduh ki bakut ki byneng, háduh ki bakut jong ki.

32. Tó nang te ia ka pharshi na ka diing-dumbur; Haba u tynat jong ka u lah long uba dang lung, bad ba ka sei slá, phi tip ba ka lyur ka la jan:

33. kumjuh ma-phi ruh, haba phi'n ioh-íh ia kine kiei-kiei-baroh, tó tip ba ka long hajan ha ki jingkhang.

34. Shisha nga ong ha phi, Kane ka pateng-bynriu ka'n 'nym leit-noh, tadynda la pyn-dep ia kine kiei-kiei-baroh.

35. Ka byneng bad ka khyndeу ki'n leit-noh; hinrei ki ktín jong nga ki'n 'nym leit-noh satía.

36. HINREI shaphang kata ka sngi bad kata ka porruh ym don ba tip, l'ymne ki angelos ki byneng: tang U Kypá jong nga hí.

37. Kumba *la long* ki sngi U Noe te, kumta ruh ka'n long kata ka jingwan uba U Khún u briu.

38. Naba kumba ka la long ha kita ki sngi kiba mynshiwa kata ka jingshlei ba ki iabám, bad ba ki iadíh, ba ki iashong-kurim, bad ba ki iaai-shongkrim, tadynda kata ka sngi ba U Noe u la leit hapoh kata ka iing-liing;

39. bad ki'm shym la súid-nieu, tadynda ka la wan kata ka jingshlei, bad ka la rong-noh ia ki baroh: kumta ruh ka'n long kata ka jingwan uba U Khún u briu.

40. H'ynda kumta ar-ngút ki'n ialong ha ka lyngkhá; ia uwei la shim-noh, te ia uwei-pat la íehnoh.

41. Ar-ngút ki'n iashong-tylliat ha ka iing-tylliat; ia

kawei la shim-noh, te ia kawei-pat la íehnoh.

42. Namar-kata tó sharai; naba phi'm tip ha kaba kano ka por ba u wan U Trai jong phi.

43. Ia kane te phi tip, ba lada uba u trai-iing u la tip ha kano ka por ba u wan uba u nongtúh, u'n da la áp, bad u'n 'nu'm da la íeh ia ka ba'n prat ia ka iing jong u.

44. Naba kumta phi ruh, tó long ki ba-la-klo ; naba ha ka por ba phi'm mut, ba u wan uba U Khún u briu.

45. Naba kumta uno uba long u shakri bangeit bad bastád, ia uba u kynrád jong u u la búh halor jong kiba ha iing jong u, ia ka ba'n ai ha ki ia ka jingbám ha ka por babíang?

46. Suk uta u shakri, ia uba u kynrád jong u haba u wan, u'n shem ba u leh kumta.

47. Shisha nga ong ha phi, Ba u'n búh ia u halor kiei-kiei-baroh kiba u don.

48. Hinrei lada uta u shakri b'ymman te u'n ong ha la ka dohnúd, U kynrád jong nga u túd ba'n wan;

49. bad u sydang ba'n shoh ia ki para-shakri jong u, hinrei

ba'n iabám iadíh ruh lem bad ki babúaid ;

50. u kynrád uta u shakri u'n wan ha ka sngi ha kaba u'm mut, bad ha ka por ha kaba u'm tip ;

51. te u'n shop-noh-sympat ia u, bad u'n búh ia ka bynta jong u lem bad kiba ki nong-arsap ; hangta yn long ka balyniar bad kum dait byniat.

XXV.—LYNNONG.

1. *Ka pharshi ki shipheu-ngút ki theisotti*; 14. *bad ia ki talentsybai*. 13. *Ka rúkom ka jing-bishár ka bakhadduh*.

1. H'YNTA kumta ka híma ki byneng ka'n long kum ki shipheu-ngút ki theisotti, kiba haba ki la shim ia ki sharak jong ki, ki la míh-noh ia ka ba'n leit-tan ia u nongleit-kurim.

2. San-ngút te na ki ki la long ki bastád, bad san-ngút ki babíeit.

3. Kita ki babíeit, haba ki la shim ia ki sharak jong ki, ki'm shym la shim ruh ia ka úm-pyniang lem bad ki.

4. Hinrei kita ki bastád ki la shim ia ka úm-pyniang ha ki

khulpi jong ki lem bad ki sharak jong ki.

5. Haba uta u nongleit-kurim u pynlyngiár te, ki la symthíah baroh, bad ki la ioh-thíah.

6. Hinrei mynshiteng-synia la long ka jingpyrta, Ha khy-míh, u wan uba u nongleit-kurim ! tó khíe-leit ia ka ba'n tan ia u.

7. H'ynda kumta kita ki theisotti baroh ki la iaieng, bad ki la shná ia ki sharak jong ki.

8. Kita ki babéit te ki la ong ha kita ki bastád, Tó ai ha ngi na ka úm-pyniang jong phi; naba ki sharak jong ngi ki sa lip.

9. Hinrei kita ki bastád ki la iathúh, ki da ong, Ba ioh ka'n 'nym dap ia ngi bad ia phi ruh, tó khíe-leit kein sha kita kiba díe, bad da thíed ia lade.

10. Haba ki dang ialeit ba'n thíed te, u la wan uta u nongleit-kurim; te kita ki ba-la-kloí ki la leit hapoh lem bad u sha ka jingkhawai-shong-kurim; te la khang ia ka jing-khang.

11. Hadiin kata te ki la

wan ruh kita kiwei ki theisotti, ki da ong, Kó kynrád, kó kynrád, tó plié ia ngi.

12. U la iathúh te, u la ong, Shisha nga ong ha phi, Nga'm íhthúh ia phi.

13. Namar-kata, tó sharai, naba phi'm tip l'ymne ia ka sngi, l'ymne ia ka por, ha kaba u wan uba U Khún u briu.

14. NABA kumta *ka long* kumba u briu uba sa leit jingleit sha kawei ka rí, uba la khot ia ki shakri jong u, bad u la ai ha ki ia ki spah jong u.

15. Te ha uwei u la ai san talent-sybai, ha uwei-pat ruh ar, ha uwei-pat ruh kawei ; ha uwei-uwei-baroh katba kum ka búit jong u hí ; te kumne-kumne-ruh u la leit-noh sha kawei ka rí.

16. Ynda kumta uta uba la lah ioh-díang ia ki san talent-sybai, u la leit khai-i bad ki, bad u la pynman ia kiwei ki san talent-sybai *da ki*.

17. Kumjuh ruh uta uba *la lah ioh* ar, uta ruh u la ioh-nong kiwei-pat ar.

18. Uta te uba la lah ioh-díang ia kawei, u la leit tih-thliu ha ka khyndeü, bad u la

búh-ríh-noh ia u sybai u kynrát jong u.

19. Te h'ynda la slem shibún, u kynrád jong kita ki shakri u wan, u iakhein bad ki.

20. H'ynda kumta uta uba la lah ioh-díang ia ki san talent-sybai u la wan, bad u la wallam ia ki san-tylli kiwei ki talent-sybai, u da ong, Kó kynrád, mé la ai ha nga san talent-sybai, ha khymíh, nga la ioh-nong san-tylli kiwei ki talent-sybai na ki.

21. Te u kynrád jong u u la ong ha u, Bha, mé u shakri babhá bad u bangeit: mé la minot ha ki bakhnydiat, nga'n búh ia mé halor ki babún; tó khíe-leit shapoh ka jingkymen u kynrád jong mé.

22. Uta uba la lah ioh-díang ia ki ar talent-sybai ruh u la wan, u la ong, Kó kynrád, mé la ai ha nga ar talent-sybai; ha khymíh, nga la ioh-nong ar-tylli kiwei ki talent-sybai na ki.

23. U kynrád jong u u la ong ha u, Bha, mé u shakri babhá bad u bangeit; mé la minot ha ki bakhnydiat, nga'n lúh ia mé halor ki babún; tó

khíe-leit shapoh ka jingkymen u kynrád jong mé.

24. U la wan ruh de uta uba la lah ioh-díang ia kawei ka talent-sybai, u la ong, Kó kynrád, nga la tip ba mé long u briu u baéh, u baot na sha kaba me'm shym la bet, bad u balum na sha kaba me'm shym la pynsaphred:

25. kumta ba nga la sheping, nga la leit búh-ríh ia ka talent-sybai jong mé ha ka khyndeu: ha khymíh, mé la ioh la ka jong.

26. U kynrád jong u te u da iathúh u la ong ha u, Mé u shakri b'yman bad baalhía, mé la tip ba nga ot na sha kaba nga'm put la bet, bad nga lum na sha kaba nga'm put la pynsaphred:

27. ka la dei ia mé, namar-kata, ba'n ai ia u sybai jong nga ha ki baai-sut, ba haba nga wan te nga'n da ioh-shim ia la ka jong bad ia ka sut.

28. Namar-kata, tó shimpnoh na u ia kata ka talent-sybai, tó ai ruh ha uta uba don kita ki shipheu ki talent-sybai.

29. Naba ha uei-uei-baroh uba don, yn ai, u'n ioh ka

badap-tam ruh ; hinrei na uta u b'ym don, wad ia kata kaba u don, yn shim-noh na u.

30. Tó bred-noh te ia uta u shakri b'yummyntoi sha ka badum kaba kham-jingngai : hangta yn long ka balyniar bad kum dait byniat.

31. H'YNTA uba U Khún u briu u'n wan te ha ka burom jong u, bad ki angelos bakhúid baroh lem bad u ; ynda kumta u'n shong halor ka khet ka burom jong u ;

32. bad yn ialum-lang ia ki bynriu baroh ha khymat jong u ; bad u'n pyniakhlád ia ki uwei na uwei-pat, kumba u nongáp-langbrot u pyniakhlád ia ki langbrot na ki blang :

33. te u'n búh ia ki langbrot sha ka mon jong u, hinrei ia ki blang sha ka diang.

34. H'ynda kumta uba U Siim u'n ong ha kita sha ka mon jong u, Tó wan, phi ia ki ba-la-kyrkhu Jong UKypá jong nga, tó ioh ia ka híma ia kaba la pynkhréh kein ia phi na myndanglong ka pyrthei :

35. namar nga la thyngan, te phi la ai ha nga ba'n bám ; nga la slíang, te phi la ai-díh

ia nga ; nga la long nongwei, te phi la khot-lem ia nga ;

36. lyngkhúid, te phi la pynkúp-jain ia nga ; nga la pang, te phi la wan-súmar ia nga ; nga la long ha·ka byndí, te phi la wan ha nga.

37. Ynda kumta kita ki bahok ki'n iathúh ha u, ki da ong, Kó Trai, mynno ba ngi la ioh-íh ba mé la thyngan, bad ngi la ai-bám ? lane ba mé la slíang, bad ngi la ai-díh *ia mé* ?

38. mynno ruh ba ngi la ioh-íh ba mé long nongwei, bad ngi la khot-lem *ia mé* ? lane lyngkhúid, bad ngi la pynkúp-jain *ia mé* ?

39. mynno te ba ngi la ioh-íh ba mé pang, lane ha ka byndí, bad ngi la wan ha mé ?

40. Uta U Siim u da iathúh u'n kren te ha ki, Shisha nga ong ha phi, ha kaba phi la leh ha uwei u barit-tam na kine ki para jong nga, phi la leh kein ha nga.

41. H'ynda kumta u'n ong ha kita ruh sha ka diang, Tó khíe-leit-noh na nga, phi ia ki ba-la-tim, sha ka ding ka b'ymjiukut, ia kaba la búh-

lypá ia U Soitan bad ia ki
angelos jong u :

42. namar nga la thyngan,
phi'm shym la ai shuh ha
nga ba'n bám ; nga la slíang,
te phi'm shym la ai-díh shuh
ia nga ;

43 nga la long nongwei, te
phi'm shym la khot-lem shuh
ia nga ; balyngkhúid, te phi'm
shym la pynkúp-jain shuh ia
nga ; bapang, bad ha ka
byndí ruh, te phi'm shym la
wan-súmar shuh ia nga.

44. Ynda kumta ki ruh ki'n
iathúh ha u, ki da ong, Kó
Trai, mynno ba ngi la ioh-íh
ba mé la thyngan, lane ba mé
la slíang, lane ba *mé long*
nongwei, lane ba *mé lyng-*
khúid, lane ba *mé pang*, lane
ba *mé* ha ka byndí, bad ngim
shym la shakri ia *mé* ?

45. Ynda kumta u'n iathúh
ha ki, u da ong, Shisha nga
ong ha phi, Ha kaba phi'm
shym la leh ha uwei na kine
ki barit-tam, phi'm shym la
leh kein ha nga.

46. Kine ki'n leit-noh te sha
ka shitom b'ymjiukut ; hinrei
ki bahok sha ka jingim b'ym-
jiukut.

XXVI.—LYNNONG.

1. *Ki nongsynshár ki iashet-lem ba'n pyniáp ia U Khristos.*
6. *Ka kynthei ka pynsleh ia ka khlíh jong u.* 14. *U Ioudas u díe-noh ia u.* 17. *U Khristos u bám ia Ka Níam-ka-jinglait.*
26. *U pynlong ia ka jingkhawai U Trai.* 36. *U dúwai ha ka kypér Gethsimani.* 47. *Haba la díe-noh ia u da ka jingiadoh,*
57. *la ialam-noh ia u ha U Kaiaphas ;* 69. *la len ruh ia u da U Petros.*

1. KA la jía ruh, haba U
Íísous u la lah wai-noh ia kita
ki ktín baroh, u la ong ha ki
synran jong u,

2. Phi tip ba ynda la ar
sngi ka long Ka Níam-ka-jing-
lait ; ynda kumta yn ai-noh
ia uba U Khún u briu ia ka
ba'n sahnarphyná ia u.

3. H'ynda kumta ki la ia-
lang Ki Rangbah-lyngdoh bad
Ki Nongthoh, bad Ki Tymen-
-basan jong u paitlang, ha ka
iing-báh U Rangbah-lyngdoh,
ia uba ki khot U Kaiaphas ;

4. te ki la iasylla ba ki'n
ioh-kem túh ia U Íísous, bad
ba ki'n ioh-pyniáp-noh *ia u.*

5. Hinrei ki la iaong, Ym
ha *ka barakhe* ia Ka Níam-ka-

-jinglait, ba ioh ka jingkhíhwin ka'n long ha pyddeng u paitlang.

6. HABA U Iísous u dang don te ha Ka Bithania, ha iing uta U Simon u bapang-níang-thoh-khána-babhá,

7. ka la wan ka kynthei ha u, kaba don ka dabi alabaster, *kaba dap* da ka jingsleh ka bakordor-éh, bad ka la theh *ia ka* ha ka khlíh jong u, haba u shong-bám.

8. Haba ki synran jong u te ki la ioh-fh, ki la sngou-bittar, ki da ong, Ia ka balei kane ka jingleh-noh-ei ?

9. namar lah ioh ba'n díe-bún-sybai ia kane ka jingsleh, bad ba'n ioh-ai ha ki baduk.

10. Haba U Iísous u la tip te, u la ong ha ki, Balei phi'n pynkhuslai ia ka kynthei ? namar ka la leh ia ka jingleh babhá ia nga :

11. naba phi ioh ia ki baduk lem bad phi hala ka sngi ; hinrei ia nga phi'm ioh kein hala ka sngi :

12. naba haba ka la theh ia kane ka jingsleh ha ka met jong nga, ka la leh kein ia ka ba'n kyllán-masala ba'n tep ia nga :

13. shisha nga ong ha phi, Shano-shano-ruh sha kaba yn ialap ia kane Ka Jingiathúh-baroh, yn iathúh ruh ia kane ia kaba ka la leh, ia ka ba'n kynmau ia ka.

14. H'YNDÁ kumta uwei na kiba ki khadar-ngút, ia uba ki khot U Ioudas Iskariot, u la leit ha kita Ki Rangbah-lyngdoh,

15. u la ong, Phi'n ai aiuh ha nga, ba nga'n díe-noh ia u ha phi ? Ki la theu te ha u laipheu ki sybai-rúpa.

16. Náduh kata te u la wád-dong ka babit ba u'n ai-noh ia u.

17. HA *ka sngi* ka banyngkong te u kypú bakhlem-thíat, ki synran ki la wan ha U Iísous, ki da ong ha u, Hangno ba mé mon ba ngi'n iakhréh ia mé ba'n bám ia Ka Níam-ka-jinglait ?

18. U la iathúh te, Tó khíe-leit shapoh kato ka shnong sha uta u briu, bad ong ha u ; U Nonghikai u ong, Ka aiom jong nga ka la jan ; nga'n rakhe ia Ka Níam-ka-jinglait ha iing jong mé, lem bad ki synran jong nga.

19. Ki synran te ki la leh kumba U Iísous u la batai ia ki; bad ki la iakhréh ia kata Ka Níam-ka-jinglait.

20. Haba la jan míet te, u la iashong-shanía bad kiba ki khadar-ngút.

21. Te haba ki dang iabám, u la ong, Shisha nga ong ha phi, ba uwei na phi u'n díe-noh ia nga.

22. Te ki la sngousíh éh, bad ki la sydang uwei-uwei-baroh na ki ba'n iaong ha u, Ma-nga, Kó Trai?

23. U da iathúh u la ong, Uta uba pynngam ia la ka ktí ha ka plíang lem bad nga, uta kein u b'yn díe-noh ia nga:

24. uba U Khún u briu shisha u sa leit, kumba la thoh shaphang jong u; hinrei kordit ia uta u briu da uba yn díe-noh ia uba U Khún u briu! ka la bha ia uta u briu, lada ym shym la khá satía ia u.

25. H'ynda kumta U Ioudas, uba la díe-noh ia u, u da iathúh u la ong, Long ma-nga, Kó Kynrád jong nga? U la iathúh ha u, Mé la ong kein.

26. HABA ki dang iabám te, U Iísous u la shim ia u kypú, bad ynda u la ngúh, u

la kyddiah *ia u*, bad u la ai ha ki synran, u la ong, Tó shim, tó bám; une u long ka met jong nga.

27. Ynda u la shim ia ka khuri ruh, bad ba u la ngúh, u la ai ha ki, u da ong, Tó díh na kane phi baroh:

28. naba kane ka long ka snám jong nga, kaba ka jong ka jiutang bathymmai, ia kaba yn sa pynmíh-noh na ka bynta ki babún, ia ka ba'n máp ka pop :

29. nga ong ruh ha phi, Ba nga'n 'nym díh shuh náduh mynta na kane ka úm-soh ka diüng-drakhía, tadynda kata ka sngi, ynda nga'n díh thymmai ia ka lem bad phi ha ka híma U Kypá jong nga.

30. Haba te ki la iariuai, ki la leit-noh sha u lúm Ki Olib.

31. Mynkata U Iísous u la ong ha ki, Phi baroh phí'n thut na nga ha kane ka míet; naba la thoh : "Nga'n shoh ia "u nongsharai, bad yn pynsa- "phred ia ki langbrot jong ka "kynhún :"

32. hinrei hadiin ba nga la míh-pat, nga'n leit sha shiwa jong phi sha Galilaia.

33. U Petros u da iathúh

te u la ong ha u, Lada ki baroh ki'n thut na mé, nga te nga'n 'nym thut lano-lano-ruh.

34. U Iísous u la ong ha u, Shisha nga ong ha mé, ba ha kane ka miet, mynshiwa ba u'n riu u síar, me'n len ia nga laisín.

35. U Petros u la ong ha u, La ka dei ia nga ba'n iáp-noh lem bad mé, nga'n 'nym len satia ia mé. Kumjuh ruh ki la ong ki synran baroh.

36. HYNDA kumta U Iísous u la wan bad ki sha ka jaka ba ki khot Gethsimani, u la ong ha ki synran, Tó iashong hangne tadynda nga'n leit hangtai ba'n dúwai.

37. Te haba u la shim-lem bad u ia U Petros bad ia ki ar-
-ngút ki khún U Sebedaios, u la sydang ba'n sngousíh, bad ba'n sngou-kordit-éh ruh.

38. Haba kumta u la ong ha ki, Ka mynsiim jong nga ka sngou-pisa-éh kat ba'n sa iáp: tó iaishong hangne, tó iaáp ruh lem bad nga.

39. Haba u la leit te sha shiwa khyndiat, u la háp ha ka khymat jong u, bad u la dúwai, u da ong, Kó Kypá jong nga, lada don lád, tó ai ba

kane ka khuri ka'n ioh-lait-
-noh na nga; hinrei te ym kumba nga da mon, hinrei tang kumba mé mon.

40. U wan te ha kita ki synran, bad u shem ba ki la ioh-thíah, bad u la ong ha U Petros, Kumne, phi'm lah ba'n iaáp lem bad nga shi por?

41. tó sharai tó dúwai ruh, ba phi'n 'nym leit shapoh ka jingpynshoi: ka mynsiim shi-
sha ka smat, hinrei ka doh ka thlot.

42. Haba u la leit-noh pat
ařsín, u la dúwai, u da ong,
Kó Kypá jong nga, lada ym
don lád ia kane ka khuri ba'n
lait-noh na nga, la nga'm da
dih ia ka, tó long ka mon
jong mé.

43. Haba u la wan, u shem
te ba ki la ioh-thíah pat:
naba ki khymat jong ki ki la
khía.

44. Te haba u la fehnoh ia
ki, u la leit-noh pat, u la dú-
wai ka balaisín, u da ong ia
kajuh ka ktín.

45. H'ynda kumta u la wan
ha ki synran jong u, u la ong
ha ki, Tó nang-thíah náduh
mynta, tó jah-thait ruh, ha
khymíh, ka por ka la jan,

h'ynda yn díe-noh ia uba U Khún u briu ha ki ktí ki bapop :

46. tó ieng ! ngi'n ialeit-noh ! ha khymíh, uba díe-noh ia nga u la jan.

47. HABA u dang kren ruh, ha khymíh, U Ioudas, uba uwei na kiba ki khadar-ngút, u la wan, bad u paitbah babún lem bad u, da ki waitlam bad ki diingdúh ruh, na Ki Rangbah-lyngdoh bad na Ki Tymen-basan jong u paitlang.

48. Uta te uba la díe-noh ia u, u la lah ai ka dak ha ki, u da ong, Ia uba nga'n iadoh, uta long ma-u ; tó phi'n kem ia u.

49. Te kumne-kumne-ruh haba u la wan ha U Iísous u la ong, Long bha, Kó Kynrád jong nga ; bad u la iadoh ia u.

50. U Iísous te u la ong ha u, Kó lok, mé wan iaei ? Mynkata ki la wan, ki la búh ia la ki ktí ha U Iísous, bad ki la kem ia u.

51. Ha khymíh ruh, uwei na kita kiba bad U Iísous, haba u la kynér ia la ka ktí, u la sei-noh ia ka waitlam jong u, bad u la pom ia u shakri U

Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor jong u.

52. Haba kumta U Iísous u la ong ha u, Tó thep-noh ia ka waitlam jong mé ha ka jaka jong ka ; naba kita baroh kiba shim ia ka waitlam ki'n iáp-noh da ka waitlam ;

53. ne mé mut ba nga'm lah mynta ba'n dúwai ia U Kypá jong nga, uba u'n phah-iaráp te ia nga ia ki khadar paitbah tam ki angelos ?

54. la kumta te kumno ba yn pyndep ia kita Ki Jingthoh, *kiba ong*, ka dei ba'n long kumne ?

55. Ha kata ka por U Iísous u la ong ha kita ki paitbah, Kumba ha u nongtúh, phi la wan da ki waitlam bad ki diingdúh ba'n kem ia nga ? hala ka sngi bad phi nga jiu shong hikai ha ka iing-mane-U-Blei, te phi'm shym la kem ia nga.

56. Hinrei kane baroh te ka la long, ba yn pyndep ia Ki Jingthoh Ki Nongiathúhlypá. H'ynda kumta ki synran baroh haba ki la íehnöh ia u, ki la phet-noh.

57. Ki te kiba la iakem ia U Iísous, ki la ialam-noh ia u ha U Kaiaphas uba U

Rangbah-lyngdoh, sha kaba ki la ialang Ki Nongthoh bad Ki Tymen-basan.

58. U Petros te u la búd ia u na sha jingngai, háduh ka phyllau ka jong uta. U Rangbah-lyngdoh; te haba u la leit hapoh, u la shong lem bad ki shakri, ba'n ioh-íh ia ka bakut.

59. Ki Rangbah-lyngdoh te bad Ki Tymen-basan, bad Ka Darbar baroh ruh, ki la iawád ia ka sakhí lamlér ialeh ia U Iísous, ba ki'n ioh-pyniáp ia u;

60. hinrei ki'm shem; haba shibún ruh pleng ki nongsakhí lamlér ki la wan hantai, ki'm shem kein. Hadiin hinrei haba la iawan hajan ar-
-ngút ki nongsakhí lamlér,

61. ki la ong, Une u briu u la ong, Nga lah ba'n pynjot ia ka iing-mane-U-Blei, ba'n tei pat lai sngi ia ka.

62. Uta U Rangbah-lyngdoh haba u la ieng te, u la ong ha u, Me'm iathúh ei-ei-ruh-ém? kita ki sakhí-ialeh aiuh ia mé?

63. Hinrei U Iísous u la shu sngáp. Te U Rangbah-lyngdoh u da iathúh u la ong ha u, Nga pynsmai ia mé ha

U Blei U Baim, ba me'n iathúh ha ngi, la mé long uba U Khristos, uba U Khún U Blei.

64. U Iísous u la ong ha u, Mé la ong; hinrei nga ong ruh ha phi, Ba phi'n ioh-íh lawei ia uba U Khún u briu haba u shong sha ka mon kaba Ka Bor-baroh, bad haba u wan ha ki ly-oh ka by-neng.

65. Mynkata U Rangbah-lyngdoh u la kád ia ki jain jong u, u da ong, Ba u la kren-bein-ia-U-Blei; ngi dang don kam aiuh pat ia ki nongsakhí? ha khymíh, mynta phi la ioh-sngou ia ka jingkren-bein jong u:

66. phi mut kumno? Ki da iathúh te ki la ong, Ka dei ia u ba'n iáp.

67. Haba kumta ki la bynthiu ha ka khymat jong u, bad ki la shoh ia u; bad kiwei ki la tháp ia u,

68. ki da ong, Tó iathúh-antat ha ngi, Kó Khristos, uei ba la shoh ia mé?

69. U PETROS te u shong shabar ha ka phyllau; te ka la wan ha u kawei ka shakri, ka da ong, Mé ruh mé

la long lem bad U Iísous u nong Galilaia.

70. U la len te ha khymat jong ki baroh, u da ong, Nga'm tip ia kaei ba pha ong.

71. Haba u la míh-noh te sha ka baranda, kawei-pat ka la ioh-ih ia u, bad ka la ong ha kiba hangta, Une u briu ruh u la long lem bad U Iísous u nong Nasareth.

72. U la len pat ruh da ka basmai, Ba nga'm íhthúh ia uta u briu.

73. Hadiin la shibit te, kita ki baieng hajan haba ki la wan, ki la ong ha U Petros, Shisha mé ruh mé long *uwei* na ki; naba ka ktín jong mé ka pyníhthúh ia mé.

74. H'ynda kumta u la sydang ba'n tim ba'n smai ruh, Ba nga'm íhthúh ia uta u briu. Te kumne-kumne-ruh u la riu u síar.

75. U Petros te u la kynmau ia ka ktín U Iísous, uba la lah ong ha u, Ba mynshiwa ba u'n riu u síar, me'n len ia nga laisín. Te haba u la míh-noh shabar, u la lyniar kythang-éh.

XXVII.—LYNNONG.

1. *La ai-noh ia U Iísous ba-la-khúm sha U Pilat.* 3. *U Ioudas u leit sydín ia lade.* 6. *Ki Rangbah-lyngdoh ki thied ia ka lyngkhá u nongthau-khíu, da ki sybai-rúpa ba-la-thied ia U Iísous.* 11. *U ieng ha khymat U Lyngskor.* 15. *Hamar ba kumne la mahámlypá ia U Pilat da ka tyngá jong u.* 24. *Haba u ioh-ih ba u'm lah ba'n pyllait ia U Khristos, u la thet ia la ki ktí ha khymat u paitbah.*
26. *U pyllait ia U Barabbas, te haba ki la pynphong ia ka pansngiat-shíah ha ka khlíh U Iísous, ki la ialam-noh ia u ia ka ba'n sahnarphyná.* 39. *Hangta ki leh-bein bad ba kren-bein ia u.* 45. *U Iísous u pyrta nalor ka diingphyná hamar ba u sa iáp.* 51. *Kiei-kiei-ruh kiba la jíá hadiin kata.* 57. *La tep ruh ia u.* 62. *Ki iapynskhem, ki iaáp ruh ia ka jingtep.*

1. HABA ka la shai te, Ki Rangbah-lyngdoh baroh bad Ki Tymen-basan jong u paitlang, ki la iasylla shaphang U Iísous, ia ka ba'n pyniáp ia u.

2. Te haba ki la khúm ia u, ki la ialam-noh *ia u*, bad ki la ai-noh ruh ia u ha U Pontius Pilat uba u lyngskor.

3. MYNBA kumta U Ioudas, uba la díe-nch ia u, haba u la ioh-íh ba ki la pynrem ia u, u la kylla-ka-bamut, u la wallam pat ia kita ki laipheu ki sybai-rúpa ha Ki Rangbah-lyngdoh bad ha Ki Tymen-basan,

4. u da ong, Nga la leh pop, haba nga la díe-noh ia ka snám baluí-lúi. Ki la ong te, *Kata ka dei* aiuh ia ngi? khymíh ma-mé ia *kata*.

5. Haba u la bred-noh te ia kita ki sybai-rúpa ha ka iing-mane-U-Blei, u la leit-noh; bad u la leit sydín ia lade.

6. HABA kita Ki Rangbah-lyngdoh te, ki la shim ia kita ki sybai-rúpa, ki la ong, B'ym dei ba'n búh ia ki ha ka jingkynsheu ba-la-kyntang; naba ka long ka dor ka snám.

7. Hinrei haba ki la iasylla, ki la thíed da ki ia ka lyngkhá ka jong u nongthau-khíu, ia ka ba'n long ka jaka-tep ia ki nongwei.

8. Naba kumta la jiu khot ia kata ka lyngkhá, Ka Lynkhá ka snám, háduh kane ka sngi.

9. Mynkata la pyndep ia kata ba-la-onc da U Jeremias

uba U Nongiathúhlhypá, u da ong, "Ki la shim ruh ia ki "laipheu ki sybai-rúpa, ia ka "dor ia uba ki la khein-dor; "ia uba *kiba* na ki khún Israel "ki la khein-dor;"

10. "bad ki la ai ia ki ia "ka lyngkhá ka jong u nong- "thau-khíu, kumba U Trai u "la búh ia nga."

11. U Iísous te u la ieng ha khymat uta u lyngskor; uta u lyngskor te u la kylli ia u, u da ong, Mé long U Siim Ki Jiu? Te U Iísous u la iathúh ha u, Mé la ong.

12. Hinrei ha ka bamúdui ia u da kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Tymen-basan, u'm iathúh ei-ei-ruh-ém.

13. Haba kumta U Pilat u la ong ha u, Me'm sngou ia ka bakatno kiei-kiei-ruh ba ki iamúdui ia me?

14. U'm shym la iathúh te ha u wad ia kawei ka ktín; kat ba'n pynkyndit ia u lyngskor shíkaddei-éh.

15. Te ha kata ka jingkhawai-níam, u lyngskor u jiu pyllait ha ki paitbah, ia uwei u ba-la-byndí, ia uba ki la iamón.

16. Mynkata te, ki la don u

b'ymman-éh-ka-nám ha byndí,
ia uba ki khot U Barabbas.

17. Namar-kata, haba ki la
ialang, U Pilat u la ong ha ki,
Phi mon ba nga'n pyllait iano
ha phi? ia U Barabbas, lane
ia U Iísous ia uba ki khot
U Khristos?

18. Naba u la tip ba na ka
bashún ki la ai-noh ia u.

19. Haba u dang shong te
ha ka jingshong-bishár, ka
tyngá jong u ka la phah ha u,
ka da ong, Mé *wat leh ei-ei-ruh-*
-ém ia uta u bahok; naba nga
la shah shibún ha ka jing-
phohsniu mynta na ka bynta
jong u.

20. Hinrei kita Ki Rang-
bah-lyngdoh bad kita Ki Ty-
men-basan ki la iashet ia ki
paitbah, ba ki'n pán ia U
Barabbas, hinrei ba ki'n pyniáp
ia U Iísous.

21. Uta u lyngskor te u da
iathúh u la ong ha ki, Phi
mén ba nga'n pyllait ha phi
iano na kine ki ar-ngút? Ki
te ki la ong, Ia U Barabbas.

22. U Pilat u la ong ha ki,
Naba kumta, nga'n leh kumno
ia U Iísous, ia uba ki khot U
Khristos? Ki ong baroh ha
u, Tó ai ba yn sahnarphyná ia u.

23. Uta lyngskor u la ong
te, Namar ba u la leh ka
b'ymman aiuh? Ki te ki la
iapyrta-jam kham-tam-éh, ki
da ong, Tó ai ba yn sahnar-
phyná ia u.

24. HABA U Pilat u
ioh-ih te ba u'm lah ei-ei-ruh,
tang kham pynlong ia ka
bakíhwin, u da shim ka úm, u
la thet ia la ki ktí ha khymat
uta u paitbah, u da ong, Nga'm
don jingrem na ka snám une
u bahok : phi'n khymíh ma-phi
ia kata.

25. Ki briu baroh ki da
iathúh ki la ong ruh, *Long* ka
snám jong u ha ngi, bad ha ki
khún jong ngi!

26. HABA kumta u la
pyllait ia U Barabbas ha ki;
haba u la sympat te ia U
Iísous, u la aití-noh ia u ba
yn sahnarphyná.

27. Mynba kumta ki sipáhi
jong uta u lyngskor, h'ynda
ki la ialam-noh ia U Iísous ha
ka iing-báh u lyngskor, ki la
ialum ha u baroh shí-kynhún.

28. Te haba ki la loit-noh
ki Jain jong u, ki la pynkúp
ka Jain sau ha u.

29. Bad haba ki la thain ia
ka pansngíat da ki shíah, ki la

pynphong halor ka khlíh jong u, bad *ki la búh* ka diing-preu ha ka ktí ka mon jong u; bad haba ki la dem-khohsiu ha khymat jong u, ki la pyrthúh-bein ia u, ki da ong, Khúblei, u siim Ki Jiu!

30. Bad haba ki la bynthiu ha u, ki la shim ia kata ka diing-preu, ki la shoh ia ka khlíh jong u.

31. Bad haba ki la lah pyrthúh-bein ia u, ki la loit-noh ia ka jain-kúp *sau* na u, bad ki la pynkúp pat ia u ia ki jain jong u, bad ki la ialam-noh ia u, ia ka ba'n sahnarphyná *ia u*.

32. Haba ki dang iamíh-noh te, ki la shem ia u briu u nong Kyrini, uba ka kyrteng U Simon; ia une ki la iapyn-leh ba u'n báh ia ka diing-phyná jong u.

33. Haba ki la poi te ha ka jaka ba ki khot Golgotha, (kaba haba la batai, Ka jaka Maloi-khlíh,)

34. ki la ai ha u ia ka bajeu ka ba-la-iakhléh lem bad ka bakythang ba'n díh; haba u la mág te, u'm mon ba'n díh.

35. Te haba ki la sahnarphyná ia u, ki la iabynta ia ki jain jong u, ki da iakhalai : ba

yn pyndep ia kata ba-la-on da uba U Nougia-thúhlypá, "Ki la iabynta ia ki jain jong "nga ha pyddeng jong ki, bad "ki la iakhalai ia ka jing- "phong jong nga."

36. Te haba ki da iashong, ki la iaáp ia u hangtai.

37. Bad ki la búh ha neng ka khlíh jong u ia ka pop jong u, ba-la-thoh: UNE LONG U Iísous UBA U SIIM KI JIU.

38. H'ynda kumta ki la iasahnarphyná ia ki ar-ngút ki dakait lem bad u, uwei sha ka mon, uwei ruh sha ka diang.

39. KITA kiba iaid shata te ki la kren-bein ia u, ki da kyrngah ia ki khlíh jong ki,

40. bad ki da ong, Mé uba pyndúh ia ka iing-mane-U-Blei, bad uba tei *pat* lai sngi *ia ka*, tó pynim ia lade: lada mé long U Khún U Blei, tó híer-noh na kato ka diing-phyná.

41. Kumjuh ruh Ki Rangbah-lyngdoh, haba ki iapyrthúh-bein, lem bad Ki Nongthoh bad Ki Tymen-basan, ki la iaong,

42. U la pynim ia kiwei, ia lade u'm lah ba'n pynim: lada u long U Siim Ki Israel, tó ai

ba u'n híer mynta na kata ka diingphyná, te ngi'n ngeit ha u :

43. u la ngeit ha U Blei ; tó ai ba u'n sa pyllait ia u mynta, lada u mon-bha ia u ; naba u la ong, Ba nga long U Khún U Blei.

44. Ia kajuh de kita ki dakait ruh, ia kiba la sahnar-phyná lem bad u, ki la kren-bein ia u.

45. KA la long dum te ha ka khyndeu baroh náduh ka babinriu báje háduh ka bakhundai baje.

46. Te hamar ka bakhundai baje, U Iísous u la pyrta da ka ktín ka bajam, u da ong, Ili, Ili, lama sabakhthani ? (kata kaba long,) U Blei jong nga ! U Blei jong nga ! balei ba mé la íehnoh ia nga ?

47. Te kiba na kita kiba iaieng hangto, haba ki la ioh-sngou, ki la ong, Ba une u khot ia U Ilías.

48. Te kumne-kumne-ruh haba la phet uwei na ki, bad haba u la shim ia ka spanj, bad haba u la pyndap da ka baje, bad ba u la spain ha u diing-preu, u la pyndíh ia u.

49. Kiba kiwei te ki la ong,

Tó íeh, ba ngi'n ich-íh la u wan U Ilías ba'n pynam ia u.

50. Haba U Iísous te u la pyrta pat da ka ktín bajam, u la ai-noh ia ka mynsium.

51. HA khymíh ruh, ka jingkáh ha ka iing-mane-U-Blei ka la kád ar-bynta, náduh na jerong háduh ka tybian; bad ka khyndeu ka la khynniúh, bad ki mausíang ki la pyddang ;

52. bad ki jingtep ki la ang ; bad shibún ki met jong ki bakhuíd kiba la ioh-thíah ki la míh-pat,

53. haba ki la míh-noh te na kita ki jingtep, hadiin ka jingmíh-pat jong u, ki la leit shapoh kata ka shnong ka bakhuíd, bad ki la pau ha ki shibún.

54. Te haba u rangbah-shispah bad kita kiba bad u, kiba iaáp ia U Iísous, ki la ioh-íh ia ka jingkhynniúh-ka-khyn-deu, bad ia kiei-kiei-ruh kiba la long, ki la iasheping shí-kaddei-éh, ki da ong, Shisha une u la long U Khún U Blei.

55. Te la don hangto shibún ki kynthei ki bajingoh na sha jingngai, kiba la búd ia U

Iísous na Ka Galilaia, ki da shakri ia u :

56. ha pyddeng jong ki la don Ka Mari ka nong Magdala, bad ka Mari ka kymí U Iakobos bad U Iosis, bad ka kymí ki khún U Sebedaios.

57. HABA la jan míet ruh, la wan u briu u bariuspah, uba na Ka Arimathaia, ia uba ki khot U Iosiph, u ruh hí uba la long synran ia U Iísous.

58. Une haba u la leit ha U Pilat, u la pán ia ka met U Iísous. Haba kumta U Pilat u la húkum ba'n ai-noh ia ka met.

59. Haba U Iosiph u la shim te ia ka met, u la sop-spain ia ka da ka jain-linen baní ka bakhúid ;

60. bad u la búh ia ka ha ka jingtep thymmai jong u, ia kaba u la tíh ha uba u mau-síang; bad haba u la tyllún ia u mau bakhrau ha ka jing-khang ka jingtep, u la leit-noh.

61. La don ruh hangto Ka Mari ka nong Magdala, bad kaba kawei-pat Ka Mari, ki iashong hamar pyrshah kata ka jingtep.

62. Te ha ka balashai, kaba long hadiin ka sngi

bapynkhréh, Ki Rangbah-lyng-doh bad Ki Pharsi ki la iatum-lang ha U Pilat,

63. ki da ong, Kó kynrád, ngi kynmau ba uta u bashúkor u la ong, mynba u dang im, Ynda la lai sngi nga'n míh-pat :

64. namar-kata te, tó húkum ba'n pynskhem ia ka jingtep tadynda la lai sngi ; ba ioh ki synran jong u ki'n wan túh-noh ia u mynmíet, bad ba ki'n ong te ha ki briu, U la míh-noh na ki baiáp : kumta ka jingshúkor ka bakhadduh ka'n long kham-sniu ia ka banyngkong.

65. Te U Pilat u la ong ha ki, Phi don ki nongáp ; tó khié-leit, pynskhem *ia ka* kat kaba phi lah.

66. Ki la leit te, ki la pynskhem ia ka jingtep, ki da pyndait lahá ia u mau, *ki da búh* ruh ia ki nongáp.

XXVIII.—LYNNONG.

1. *U angelos u iathúh ia ki kynthei ba U Khristos u la míh-pat.*
8. *U Iísous hí u la míh-pau ha ki haba ki dang leit byná ha ki synran.*
11. *Ki Rangbah-lyng-doh ki thong-sybai ia ki sipáhi ba'n iathúh lamlér.*
16. *U*

Khristos u míh-pau ha ki synran jong u, u phah ruh ia ki ba'n pynkylla ia ki bynriu baroh, ba'n pynbaptisma ia ki ruh.

1. HADIN ka sabbaton te, haba ka sa shai *ka sngi* nyng-kong ka shítaieu, Ka Mari ka nong Magdala ka la wan, bad kata kawei Ka Mari, ba'n jingoh ia ka jingtep.

2. Ha khymíh ruh, la lah long ka jingkhynniúh bakhrau; naba u angelos U Trai u la lah híer na byneng, haba u la wan u la tyllún-noh ia uta u mau na kata ka jing-khang, bad u la shong halor jong u.

3. Ka khymat jong u te ka la long kum ka leiléh, bad ka jain jong u ka la líh kat ka ior.

4. Na ka bashepting te ia u kita ki nongáp ki la kíuh, bad ki la long kum ki baiáp.

5. Hinrei uta u angelos u da iathúh u la ong ha kita ki kynthei, Tó wat shepting phi; naba nga tip ba phi iawád ia U Iísous ia uba la sahnar-phyná:

6. u'm don hangne; naba u la míh-noh, kumba u la ong. Alle, tó khymíh ia ka jaka

ha kaba u la thíah uba U Trai:

7. tó khíe-noh kloï-kloï-ruh, tó iathúh ruh ha ki synran jong u, ba u la míh-noh na ki nongiáp; ha khymíh ruh, u leit sha shiwa jong phi sha Ka Galilaia; hangta phi'n ioh-íh ia u : ha khymíh, nga la iathúh ha phi.

8. KUMTA haba ki la leit-noh kloï na kata ka jingtep, da ka bashepting bad ka bakymen bakhrau, ki la iaphet-noh ba'n byná ha ki synran jong u.

9. Te haba ki dang ialeit byná ha ki synran jong u, ha khymíh ruh, U Iísous u la wan-tan ia ki, u da ong, Long bha. Haba ki la wan hajan te, ki la iabat ia ki kyat jong u, bad ki la iamane-dem ia u.

10. Haba kumta U Iísous u la ong ha ki, Tó wat shepting; tó khíe-leit-noh, tó iathúh ha ki para jong nga, ba ki'n leit sha Ka Galilaia, hangta ruh ki'n ioh-íh ia nga.

11. HABA ki la dang leit ruh, ha khymíh, kiba na ki baáp ki la wan sha shnong, ki la iathúh ha Ki Rangbah-

-lyngdoh ia kiei-kiei-baroh kiba la long.

12. Te haba ki la ialum bad Ki Tymen-basan, bad ba ki la iasylla, ki la ai shibún u sybai ha kita ki sipáhi,

13. ki da ong, Tó iathúh ba ki synran jong u ki la wan túh ia u mynmíet, haba ngi dang ioh-thíah:

14. te lada u lyngskor u'n ioh-sngou ia kane, ngi'n khroh ia u, bad ngi'n dá ia phi.

15. Kumta haba ki la shim ia u sybai, ki la leh kumba la hikai ia ki; te ia kane ka ktín la pynbyná ha pyddeng Ki Jiu háduh mynta.

16. Kí khadwei-ngút ki synran te ki la leit-noh sha Ka Galilaia, sha u lúm, sha kaba u Iísous u la iabúh bad ki.

17. Haba ki la ioh-íh te ia u, ki la iamane-dem ia u; hinrei don kiba ki la sngou-artatín.

18. U Iísous te u da wan, u la kren ha ki, u da ong, La ai ha nga ka bor baroh ha byneng bad ha ka khyndeu:

19. namar-kata kein, tó khíe da leit-noh ma-phí, tó pynkylla ia ki bynriu baroh; da pynbaptisma ia ki ha ka kyrteng ka jong uba U Kypá, bad ka jong uba U Khún, bad ka jong uba U Mynsiim Bakhúid:

20. da hikai ia ki ba'n súmar ia kiei-kiei-baroh, kat kiba nga la húkum ia phi: ha khymíh ruh, nga, nga long ryngkat bad phi hala ka sngi, háduh ka bawai-noh ka pyrthei. Amen.

KA JINGIATHÚHKHANA-BABHÁ KA JONG

U M A R K O S.

I.—LYNNONG.

1. *Ka kam U Ioannis U Nong-pynbaptisma. 9. La pynbaptisma ia U Iísous. 12. La pynshoi ia u. 14. U ialap. 16. U khot ia U Petros, bad ia U Andreas, bad ia U Iakobos, bad ia U Ioannis. 21. U pynkhíah ia u briu, uba la don u mynsiim b'ymkhúid; 29. bad ia ka syngken-kurim U Petros; 32. bad ia ki shibún ki bapang. 40. Ja u bapangníang-thoh-líh u la pynkhúid ruh.*

1. KA basydang Ka Jingiatthúhkhaná-babhá ka jong U Iísous Khristos U Khún U Blei,

2. kumba la thoh ha kiba Ki Nongiathúhlypá, "Ha khy- "míh, nga phah ia u nong- "búhhai jong nga ha shiwa ka "khymát jong mé, u ba'n khréh "ia ka lynti jong mé ha shiwa "jong mé:"

3. "Ka ktín jong u bapyrta "ha ka rí-khlau, Phi'n pyn-

"khréh ia ka lynti-báh U Trai, "phi'n pynbeit ruh ia ki lynti "jong u."

4. U Ioannis u la pynbaptisma ha ka rí-khlau, bad u la ialap ia ka jingbaptisma ka jong ka bakylla-ka-bamut ia ka ba'n máp ka pop.

5. Hangta te kiba na ka rí Ioudaía baroh ki la leit-noh ha u, bad ki nong Jerusalem, bad la pynbaptisma ia ki baroh da u ha ka wáh Iordan, kiba dang ia phlá-noh ia ki pop jong ki.

6. Te U Ioannis u la kúp da ka shniúh út, bad da ka jingpanpoh sníh ha ka syngkai jong u; bad u da bám ia ki pút bad ia ka ngap khlau.

7. U la ialap ruh, u da ong, Don uwei uba wan nadiin ma-nnga uba kham-khrau-bor ia nga, wad ia ka jingteh ki júti jong u, ka'm dei ia nga ba'n dem ia ka ba'n loit-noh kein:

8. nga shisha nga la pynbaptisma kein ia phi da ka

úm : hinrei uta u'n pynbaptisma ia phi kein da U Mynsiim Bakhúid.

9. KA la jía ruh ha kita ki sngi, ba U Iísous u la wan na Ka Nasaret kaba ha ka rí Galilaia, ba yn pynbaptisma ruh ia u da U Ioannis ha Ka Iordan.

10. Te kumne-kumne-ruh haba u dang kíu-noh na ka úm, u la ioh-íh ba-la-plié ia ki byneng, bad uba U Mynsiim u híer ha u kum ka paro.

11. Ka ktín te ka la wan na byneng, *ka da ong*, Mé uba U Khún jong nga u baíeit, ha uba nga sngoubha-éh.

12. Te kumne-kumne-ruh uba U Mynsiim u la ialam-noh kyrkíh ia u sha ka rí-khlau.

13. U la don hangta te ha kata ka rí-khlau saupheu sngi, ba-la-pynshoi ia u da U Soitan ; bad u la long lem bad ki mrád-khlau ; bad ki angelos ki la shakri ia u.

14. HADIIN te kaba la byndí ia U Ioannis, U Iísous u la wan sha Ka Galilaia, u da ialap ia Ka Jingiathúkhána-babhá ka jong ka híma U Blei,

15. u da ong ruh, La pyn-dep ia ka ía, bad ka híma U Blei ka la jan : tó phi'n kylla-ka-bamut, tó phi'n ngeit ruh ia Ka Jingiathúkhána-babhá.

16. TE haba u dang iaid harúd ka dúriau Ka Galilaia, u la ioh-íh ia U Simon, bad ia U Andreas u para jong u, ba ki dang iabred ia ka jár ha ka dúriau : naba ki jiu long ki nongtong-dohkhá.

17. U Iísous te u la ong ha ki, Tó wan-búd nadiin jong nga, te nga'n pynlong ia phi ba'n long ki nongtong briu.

18. Kumta te haba ki la fehnoh dak ia ki jár jong ki, ki la iabúd ia u.

19. Haba u la nang leit nangta ruh ka bakham-jíng-nai khyndiat, u la ioh-íh ia U Iakobos u khún U Sebedaios, bad U Ioannis u para jong u, kiba long de ha ka liing ba ki dang shná ia ki jár *jong ki*.

20. Kumne-kumne-ruh u la khot ia ki : ki ruh haba ki la fehnoh ia U Sebedaios uba u kypá jong ki ha kata ka liing lem bad ki shakri ia ki ba-la-wér, ki la iabúd ia u.

21. Kí la leit ruh shapoh Kapernaum ; te kumne-

-kumne-ruh ha ka sngi-sabba-ton haba u la leit ha ka synagog, u la hikai.

22. Ki la sngou-kyndit te na ka jinghikai jong u: naba u la hikai ia ki kum uba don bor, b'ym kum Ki Nongthoh te.

23. La don te ha ka synagog jong ki u briu uba don u mynsiim b'ymkhúid; te u la pyrta,

24. u da ong, Iehnloh *ia ngi*; mé don kam aiuh bad ngi, U Iísous uba na Ka Nasaret? mé la wan knang ia ka ba'n pynjot ia ngi? nga íhthúh ia mé uei ba mé long, uba U Bakhúid u jong U Blei.

25. U Iísous te u la sneng ia u, u da ong, Wat jam mé, tó míh-noh ruh na u.

26. Uta u mynsiim b'ymkhúid te hadiin ba u la lah ring-kyrthat ia u, bad ba u la lah pyrta da ka ktín bajam, u la míh-noh na u.

27. Baroh te ki la sngou-kyndit, kat ba'n iakylli hí-paralok, ki da ong, Kaei kane? kaei kane ka jinghikai batthymmai? naba da ka bor u húkum wad kat ia ki mynsiim b'ymkhúid, ki te ki kongúh ia u!

28. Te shen-shen-ruh ka jingbyná shaphang jong u, ka la leit kylleng ia kata ka rí baroh kaba saudong-kylleng Ka Galilaia.

29. Te kumne-kumne-ruh, haba ki la míh-noh na kata ka synagog, ki la bysut sha ka iing U Simon bad U Andreas ruh, lem bad U Iakobos bad U Ioannis ruh de.

30. Hinrei ka syngken-kurim U Simon ka da thíah ba ka pangshoh; te shen-shen-ruh ki iathúh ha u shaphang jong ka.

31. Te haba u la wan u la shim ia ka ktí jong ka, bad u la ráh ia ka; te kata ka pangshoh ka la íehnloh dak ia ka, bad ka la kam jingkam ia ki.

32. MYNBA la jan míet te, haba la sep ka sngi, ki la wallam ha u ia baroh kiba la pang, bad ia kita ki bashong-ksúid ruh.

33. Te kata ka shnong baroh ka la ialum-lem ha ka jingkhang.

34. U la pynkhiah te ia shíkaddei kiba la pang na ki jingpang bún-jaid, bad u la beh-noh shibún ki ksúid; bad

u'm shah shuh ia kita ki ksúid
ba'n iathúh ba ki íhthúh ia u.

35. Ha ka balashai ruh, u
da khíe slem-éh mynba ka'm
put míh ka sngi, u la míh-noh,
bad u la leit-noh sha ka jaka
kynjah ka rí-khlau, bad hangta
u la dúwai.

36. Te U Simon bad kita
kiba long lem bad u, ki la
iabúd ia u.

37. Haba ki la shem te ia u,
ki la ong ha u, Baroh ki iawád
ia mé.

38. U la ong te ha ki, Ngí'n
ialeit sha ki shnong ki ba-
paramarjan, ba nga'n ioh-ialap
hangta ruh, naba ia kata kein
nga la míh-noh.

39. U la iai-ialap te ha ki
synagog jong ki saudong-kyl-
leng Ka Galilaia baroh, u la
beh-noh de ia ki ksúid.

40. Te u bapangníang-
-thoh-líh u la wan ha u, u da
kyrpád ia u, bad u da dem-
-khohsiu sha u, bad u da ong
ha u, Lada mé mon, mé lah
ba'n pynkhúid ia nga.

41. Te U Iísous, haba u la
sngou-isynei, u la kynér ia la ka
ktí, bad u la kytáh ia u, bad u
ong ha u, Nga mon; tó me'n
long khúid.

42. Te katba u la lah kren,
kumne-kumne-ruh kata ka
pangníang-thoh-líh ka la íeh-
noh ia u, bad la pynkhúid ia
u kein.

43. Hadiin ba u la húkum
skhem te ia u, u la phah-noh
ia u kumne-kumne-ruh;

44. bad u ong ha u, Tó
súmar ioh ba mé iathúh ei-ei-
-ruh hano-hano-ruh: hinrei
khíe-leit-noh, tó pyníh ia lade
ha u lyngdoh, bad tó ai-ngúh
na ka bynta ka jingkhúid jong
mé ia kiei-kiei-ruh ia kiba U
Mosis u la húkum, ia ka ba'n
long ka jingphlá ia ki.

45. Hinrei haba u la míh-
-noh, u la sydang ba'n pyn-
byná shíkaddei, bad ba'n pyn-
phríang-kylleng ia kata ka
ktín, katba u u'm lah leit sha
kata ka shnong-báh pat ha ka
bapau; hinrei u la shong sha-
bar ha ki jaka kynjah rí-khlau:
bad ki la wan ha u na ki
phang baroh-kylleng.

II.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhiah ia uwei u bapangiáp-shiliang.* 13. *U khot ia U Lebi na ka iing-khrong; ha ka iing jong u ruh*

*u shong-bám bad ki nongkhrong
bad ki bapop. 18. U sei-nía
na ka bynta ki synran jong u ba
ki'm shahjingit, 23. ba ki la
kheit ia ki soh-keu ruh ha ka
sngi sabbaton.*

1. U LA leit pat ruh shapoh Kapernaum hadiin ba la dap khyndiat ki sngi; te la sngou ba u don ha ka iing.

2. Te kumne-kumne-ruh bún ki la ialum-lang, katba ym don jaka shuh ba'n ngíam, ém, wad hajan ka jingkhang : te u la ialap ia ka ktín ha ki.

3. Ki wan ruh ha u, ki ba-wallam ia uwei u bapangiáp-shiliang, ia u ba-la-báh da ki sau-ngút.

4. Haba ki'm lah te wan hajan jong u, namar uta u paitbah, ki la ialít-noh ia ka jingsop ha neng ka jaka ha kaba u la don: bad haba ki la pynpei, ki la iapynhier-noh ia ka jingthíah ha kaba u thíah uta u bapangiáp-shiliang.

5. Haba U Iísous u la ioh-íh te ia ka jingngeit jong ki, u la ong ha uta u bapangiáp-shiliang, Kó khún, la máp-noh ia mé ia ki pop jong mé.

6. Hinrei don kiba na Ki Nongthoh ki bashong hangta,

bad ki da iapyrkhat ha ki dohnúd jong ki,

7. Balei ba une u kren ia ka babein-Blei kumne ? uei ba lah ba'n máp ia ki pop, tang U Blei hí ?

8. Kumne-kumne-ruh haba U Iísous u la tip te ha la ka mynsiim, ba ki la iapyrkhat kumta ha lade, u la ong ha ki, Balei ba phi iapusan ia kine kiei-kiei-ruh ha ki dohnúd jong phi ?

9. *naba* kano ka long ka bakham-jem, ia ka ba'n ong ha uta u bapangiáp-shiliang, La máp ia ki pop jong mé ; lane ia ka ba'n ong, Tó ieng, tó ráh-noh ruh ia la ka jingthíah, tó iaid ruh de ?

10. hinrei ba phi'n ioh-tip ba uba U Khún u briu u don bor ba'n máp ia ki pop ha ka khyndeü, (u ong ha uta u bapangiáp-shiliang)

11. Ha mé nga ong, Tó ieng, tó ráh-noh ruh ia la ka jingthíah, tó khíe-leit-noh de sha la iing.

12. Te kumne-kumne-ruh u la ieng, bad u la ráh-noh ia kata ka jingthíah, u la míh-noh de ha khymat jong ki baroh ; katba ki la kyndit-noh

baroh, bad ki la iaroh ia U Blei, ki da ong, Mynno-mynno-ruh ngi'm jiu ioh-ih kat kane.

13. U LA leit-noh pat ruh harúd ka dúria : te u paitbah baroh u la wan ha u, bad u la hikai ia ki.

14. Katba u nang iaid-noh nangta te, u la ioh-ih ia U Lebi u khún U Alphaios, ba u shong ha kaba ka iing-khrong, u la ong te ha u, Tó bud ia nga. Te u la ieng, bad u la búd ia u.

15. Ka la jía ruh, haba u shong-bám ha ka iing jong u, ba shibún ruh ki nongkhrong bad ki bapop, ki la shong-lem hí bad U Iísous, bad ki synran jong u ruh : naba ki la long shibún, kiba la lah iabúd ia u.

16. Te haba Ki Nongthoh bad Ki Pharsi, ki la ioh-ih ia u, ba u iabám lem bad kita ki nongkhrong bad ki bapop, ki la ong te ha ki synran jong u, Balei kumne, ba u iabám ba u iadíh ruh lem bad kita ki nongkhrong bad ki bapop ruh ?

17. Haba U Iísous u la ioh-sngou te, u ong ha ki, Ki bakhíah ki'm don kam ia u nongpynkhíah, hinrei ki ba-pang kein : nga'm shym wan

ba'n khot ia ki bahok, hinrei ia ki bapop ia ka ba'n kylla-ka-bamut.

18. HINREI ki synran U Ioannis bad ki jong Ki Pharsi, ba ki jiu iashahjingit : ki la wan te, bad ki la ong ha u, Balei ba ki synran U Ioannis bad ki jong Ki Pharsi ki shahjingit, hinrei ki synran jong mé ki'm shahjingit shuh ?

19. Te U Iísous u la ong ha ki, Ki nongan-kurim ki lah ba'n shahjingit, haba u nongleit-kurim u dang sáh lem bad ki? katba ki dang don uta u nongleit-kurim lem bad ki, ki'm lah shuh ba'n shahjingit :

20. hinrei ki sngi ki'n poi, h'ynda yn shim-noh ia u nongleit-kurim na ki, ynda kumta kein ha kita ki sngi te ki'n sa shahjingit :

21. ym don ruh uba súh syrdep ia ka Jainkúp barim da ka Jain thymmai; l'ymda kumta, kata ka Jain-syrdep ka bathymmai jong ka, ka pynkád ia ka barim, bad ka pynlong ia ka Jingkád ka ba-kham-khrau :

22. ym don ruh uba búh ia ka wain thymmai ha ki lywasníh barim: l'ymda kumta, kata

ka wain ka bathymmai ka pyn-pyddang ia ki lywasníh, bad kata ka wain ka jau-noh, bad kita ki lywasníh ki jot-noh; hin-rei ia ka wain thymmai yn búh kein ha ki lywasníh thymmai.

23. KA la jía ruh ba u la iaid lyngba ia ki lyngkhá-keu ha ka sngi-sabbaton; te ki synran jong u, katba ki nang iaid, ki la sydang kheit ia ki soh-keu.

24. Ki Pharsi te ki la ong ha u, Ha khymíh ! balei ba ki leh ia ka b'y়m dei ha ka sngi-sabbaton ?

25. U la ong te ha ki, Mynno-mynno-ruh phí'm put la púle ia kaei ba U Dabid u la leh, mynba u da shípa, bad ba u la thyngan, ma-u, bad kita kiba bad u ruh ?

26. kumno ba u la leit-bysut ha ka iing U Blei ha ki sngi U Abiáthar uba U Rangbah-lyngdoh, bad ba u la bám ia ki pú pyníh, ia ki b'y়m bit ba'n bám tang ia ki lyngdoh hí, bad ba u la ai ruh de ha kita kiba long bad u ?

27. U la ong de ha ki, La thau ia ka sabbaton na ka bynta u briu, ym ia u briu na ka bynta ka sabbaton :

28. namar-kata te uba U Khún u briu u long U Trai ka sabbaton.

III.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhiah ia u briu u ba-la-rit-shiliang ka ktí,*
7. bad bún kiwei-kiwei-ruh ki jingpang ; u húkum skhem de ia ki mynsiim b'ymkhuid. 13. *U jíd ia ki khadar-ngút Ki Apostolos jong u.* 20. *U sneng-shai ia ki jingkren-bein kiba ong, ba da u rangbah ki ksúid u beh-noh ia ki ksúid.* 31. *U pyníh ruh uno u para jong u, kano ka para jong u, bad kano ka kymí jong u de.*

1. U LA leit pat ruh hapoh ka synagog; te la don hangta u briu u badon ka ktí ka ba-la-rit-shiliang.

2. Ki la iaápthuh te ia u, la u'n pynkhiah ia u ha ka sngi-sabbaton : ba ki'n ioh-iakem-dau ia u.

3. U ong te ha uta u briu u ba-la-rit-shiliang kata ka ktí, Tó ieng ha pyddeng.

4. Te u ong ha ki, Ka bit ia ka ba'n leh-bhá ha ka sngi-sabbaton, lane ia ka ba'n leh-b'y়mman ? ia ka ba'n pynim ia ka jingim, lane ia ka

ba'n pyniáp ? Hinrei ki te ki la sngáp-jarjar.

5. Hadiin ba u la khymíh-kylleng ha ki da ka jingbittar, ba u da sngousíh namar ka bamatlah ka dohnúd jong ki, u la ong ha uta u briu, Tó kynér-noh ia la ka ktí. Te u la kynér-noh : ia ka ktí jong u te la pynkhíah-bhá kum kaba kawei-pat.

6. Haba Ki Pharisi te ki la leit-noh, kumne-kumne-ruh ki la iasylla bad ki nongbúd U Irodis shaphang jong u, kumno ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia u.

7. HINREI U Iísous u la kynriah-noh lem bad la ki synran shaphang ka dúriau : te ki paitbah byllín ki la iabúd ia u na Ka Galilaia, bad na Ka Ioudaia,

8. bad na Ka Jerusalem, bad na Ka Idoumaia, bad na sha lyndet Ka Iordan ruh de ; bad kiba na shaphang Ka Tyros bad Ka Sidon, u paitbah byllín, kiba haba ki la ioh-sngou ia ka bakatno u la leh, ki la iawan ha u.

9. U la ong te ha ki synran jong u, ba ka liing-rit ka'n áp hajan jong u, namar uta u paitbah, ioh ba ki'n kyntur ia u.

10. Naba u la lah pynkhíah shibún ; katba ki la wan kyrthepl ha u, ba ki'n ioh-kytah ia u, katba don kiba la ngat ki jingpang-kordit ha ki.

11. Ki mynsiim b'ymkhúid ruh, haba ki la ioh-ih ia u, ki la dem ha khyndeu ha khymat jong u, bad ki la iapyrta, ki da ong, Mé long uba U Khún U Blei !

12. U te u la húkum skhem-éh ia ki, ba ki'n 'nym pynbyná ia u.

13. H'YNDA kumta u kíu sha u lúm, bad u khot ha lade ia kiba u mon hí : te ki la wan ha u.

14. Bad u la pynlong ruh ia ki khadar-ngút, ba ki'n ioh-long lem bad u, bad ba u'n ioh-phah ia ki ba'n ialap,

15. bad ba ki'n ioh bor ba'n pynkhíah ia ki jingpang, bad ba'n beh-noh ia ki ksúid :

16. ia U Simon (ha uba u la sin kyrting U Petros) ;

17. bad ia U Iakobos uba u khún U Sebedaios, bad ia U Ioannis u para U Iakobos ; (ha kiba u la sin kyrting Boanerges, kata kaba long, Ki khún u pyrthat) ;

18. bad ia U Andreas, bad

ia U Philippos, bad ia U Bartholomaios, bad ia U Mathaios, bad ia U Thomas, bad ia U Iakobos uba u khún U Alphaios, bad ia U Thaddaios, bad ia U Simon uba U Bashit-rhem;

19. bad ia U Ioudas Iskariot, uba la díe-noh ia u ruh.

20. Ki la wan te hapoh ka iing. U paitbah te u la ialum-lang pat, katba ki'm lah shuh wad ia ka ba'n bám jingbám.

21. Te haba ki kur jong u ki la ioh-sugou, ki la leit-noh ba'n bat ia u: naba ki la ong, *U tlot*, naba u leh lyndet ia lade.

22. Ki Nongthoh ruh kiba la wan-híer na Ka Jerusalem ki la ong, Ba u don U Beelsebúl, bad ba da u rangbah ki ksúid u béh-noh ruh ia ki ksúid.

23. Hinrei haba u la khot ia ki ha lade; u la kren ia ki ha ki pharshi; Kumno ba U Soitan u lah ba'n shop-noh ia U Soitan ?

24. bad lada ka híma ka la ialeh-makynti paralok, kata ka híma ka'm lah neh shuh :

25. bad lada ka iing de ka la ialeh-makynti paralok, kata ka iing ka'm lah neh shuh :

26. bad lada U Soitan de u ieng ba'n ialeh hí ia lade, bad u la makynti, u'm lah neh shuh, hinrei don kein ka bakut ia u :

27. ym don uno-uno-ruh uba leit hapoh ka iing u bakhlain, uba lah ba'n kúrup ia kiei-kiei-ruh ki jong u, l'ymda khum shiwa ia uta u bakhlain ; ynda kumta te u'n sa kúrup ia ka iing jong u :

28. shisha nga ong ha phi, Ba yn máp ia ki khún ki briu ia ki pop baroh, bad ia ki jingkren-bein-Blei katba ki'n kren-bein-Blei :

29. hinrei uno-uno-ruh uba u'n kren-bein ia uba U Mynsiim Bakhúid, hala karta u'n 'nu'm ioh ka jingmáp, hinrei ka dei ia u ba'n háp ha ka jingrem b'y়mjukut :

30. naba ki la ong, U don mynsiim b'y়mkhúid.

31. HABA kumta te ki hynmen-hynbeu jong u bad ka kymí jong u ruh ki la wan ; bad haba ki da iaieng shabar, ki la phah ha u, ba ki da khot-noh ia u.

32. Hinrei u paitbah u la shong tawíar ia u, bad ki la ong ha u, Ha khymíh, ka kymí jong mé bad ki hynmen-hyn-

beu jong mé habar, ba ki iakwah ia mé.

33. U la iathúh te ha ki, u da ong, Kano kaba long ka kymí jong nga; lane *kino* kiba ki hynmen-hynbeu jong nga?

34. Hadiin te ba u la khymíh baroh saudong ia kiba shong tawíar ia u, u ong, Ha khymíh ka kymí jong nga, bad ki hynmen-hynbeu jong nga!

35. naba uno-uno-ruh uba u'n leh ia ka bamon U Blei, uta kein, uba long u para jong nga, bad ka para jong nga, bad ka kymí ruh de.

IV.—LYNNONG.

1. *Ka jingkren-pharshi shaphang u nongbet.* 10. *Ki synran bad kiwei ki iakylli ia U Iisous shaphang kata ka pharshi, u pynpau ia kata te ia ki.* 21. *Pa ka dei ia ngi ba'n ai ka jing-shai ka jingtip jong ngi ha kiwei.* 26. *Ka pharshi ruh shaphang ki symbai ki bamíh ha ka baríh;* 30. *shaphang ruh ia u symbai tyrso.* 35. *U Khristos u da pynjajai ia ka ér-iong halor ka dúria.*

1. U LA sydáng ruh ba'n hikai pat harúd ka dúria : te u paitbah byllín la wan-ialang ha u, katba u la leit ha

ka liing ba'n ioh-shong halor ka dúria ; uta u paitbah baroh te u la don harúd ka dúria ha ka ryngkeu.

2. Te u la hikai ia ki bún kiei-kiei-ruh ha ki pharshi, bad u la ong ha ki ha ka jing-hikai jong u,

3. Tó sngou, ha khymíh, u nongbet u la leit-noh ba'n bet :

4. te ka la jía haba u dang bet, ba don uba la háp harúd lynti, bad ba ki sim byneng ki la wan bad ki la bám ia u :

5. te uwei-pat u la háp halor jaka-mau, sha kaba b'y'm don bún khyndeu ; te kumne-kumne-ruh u la míh, naba ka'm long jilliu ka khyndeu :

6. haba ka la ieng ka sngi te, u la shit-tyrkong-éh ; bad naba u b'y'm don thíed, u la iáp-rynkhiang :

7. uwei-pat te u la háp ha pyddeng ki diing-shíah ; te kita ki diing-shíah ki la iamíh, bad ki la iakyap ia u ; te u'm shym la sei soh :

8. uwei-pat te u la háp ha ka khyndeu ka babhá, bad u la sei soh bamíh bad baman-bún de ; te u la sei ia uwei laiphev, bad ia uwei-pat hinriuphev, bad ia uwei-pat ruh shispah.

9. U la ong te ha ki, Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou !

10. HABA u la long te kyrphang weibriu, kita kiba hajan jong u lem bad kita ki khadar-ngút, ki la kylli ia u shaphang kata ka pharshi.

11. U la ong te ha ki, Ha phi kein la ai ba'n tip ia ka maian ka híma U Blei : hinrei ha kita kiba shabar, ia kiei-kiei-baroh yn leh kein ha ki pharshi :

12. ba haba ki ioh-íh ki'n ioh-íh, te ki'n 'nym íh-shem-phang shuh ; bad haba ki ioh-sngou ki'n ioh-sngou, te ki'n 'nym sngouthúh shuh ; ba ioh kumta ki'n kylla, bad yn máp ha ki ia ki pop *jong ki*.

13. U la ong ruh ha ki, Phi'm tip ia kane ka pharshi ? kumno te phi'n tip, ia ki pharshi bároh ?

14. Uta u nongbet u bet ia ka ktín :

15. kine te long kita ia kiba *la bet* harúd lynti, sha kaba la bet ia ka ktín ; hinrei haba ki la ioh-sngou, kumne-kumne-ruh U Soitan u wan, bad u rong-noh ia kata ka ktín ia ka ba-la-bet ha ki dohnúd jong ki:

16. kumjuh ruh kine ki long kita ia kiba la bet halor jaka-mau, kiba, haba ki la ioh-sngou ia kata ka ktín, kumne-kumne-ruh ki pyddiang ia ka da ka bakymen ;

17. hinrei ba ki'm don thíed ha lade, ki long tang shibit ; hadiin te, haba ka da jía ka bajinjar ne ka baleh-bein na ka bynta kata ka ktín, kumne-kumne-ruh ki la thut :

18. kine ruh ki long kita ia kiba la bet ha pyddeng ki diing-shíah ; kiba jiu sngou ia ka ktín,

19. te ki jingkhuslai kane ka pyrthei, bad ka jingpynshoi ka spah, bad ki jingíh-kwah-éh shaphang kiei-kiei-pat de, ki da leit hapoh, ki iakyjap ia kata ka ktín, ka long te ba ka'm sei soh shuh :

20. kine te ki long kita ia kiba la bet ha ka khyndeu ka babhá ; kiba ioh-sngou ia kata ka ktín, bad kiba pyddiang *ia ka*, bad kiba sei soh, ia uwei laipheu, bad ia uwei-pat hinriupheu, bad ia uwei-pat shispah de.

21. U LA ong ruh ha ki, Jiu don ba yn wallam ia ka sharak, ba yn búh hapoh ka

shang, lane hapoh ka jingthíah? ba yn 'nym búh ha ka diing-pynieng-sharak ?

22. naba ym don kaei-kaei-ruh ba-la-tap, ia kaba yn 'nym pypnau; l'ymne ym jiu don kaei-kaei-ruh ba-la-búh-ríh, hinrei tang ba ka'n ioh-wan ha ka bapau *pat*:

23. lada uno-uno-ruh u don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou.

24. U la ong ruh ha ki, Tó súmar kumno ba phi sngou: da ka jingtheu ba phi theu, yn theu ha phi; ha phi kiba sngou, yn ai kham-bún ruh :

25. naba jár uba don, ha u yn ai: bad jár u b'y় don, wad ia kata kaba u don yn shim-noh na u.

26. U LA ong ruh, Kumta long ka híma U Blei, la kumba u briu u'n bet ia u symbai ha ka khyndeu,

27. bad ba u'n ioh-thíah bad ba u'n khíe ruh mynmiet bad mynsngi, bad uta u symbai u'n míh, bad u'n nang san, kumno, u u'm tip shuh :

28. naba ka khyndeu na lade-hí ka sei soh; ka ba-

nyngkong u speh, hadiin ka kop, hadiin kata-pat u soh keu ba-la-dap ha ka kop :

29. hinrei haba la fh uta u soh, kumne-kumne-ruh u phah búh ia ka ráshi, naba ka aiom-ot ka la poi.

30. U LA ong ruh, Ia kum kaei ngi'n iatharai ia ka híma U Blei? ne da kaei ka pharshi ngi'n iatharai ia ka?

31. *ka long* kum u symbai tyrso, ia uba, haba la bet ha ka khyndeu u long kham-rit ia ki symbai baroh jong kiba don ha ka khyndeu :

32. hinrei haba la bet, u míh-san, bad u long kham-khrau ia ki jhur baroh, bad u sei ia ki tynat bakhrau ; katba ki sim byneng ki lah ba'n shong-tyngen hapoh ka sirngiu jong u.

33. Da ki bún pharshi ruh kat kine u la kren ia ka ktín ha ki, katba ki la ioh-bor ba'n sngou-shemphang.

34. Khlem ka pharshi te u'm shym la kren ha ki: te haba *ki iadon* hí-kyrphang, u la jiu pypnau ia kiei-kiei-baroh ha ki synran jong u.

35. U ONG ha ki ruh ha kata ka sngi, haba la jan

míet, Tó ngi'n ialeit sha shiliang.

36. Haba ki la pyllait-noh te ia u paitbah, ki la shim-noh ia u *kumta kein* kumba u long ha ka liing ; hinrei don kiwei ruh pat ki liing-rit lem bad u.

37. Hangta te la míh ka lyér-langthari ka bakhrau ; te kumta ki jingátpullúng ki la shoh-kyrtheep sha kata ka liing, kat ba'n pyndap ia ka haba dei.

38. U te u la don ha ka tydong ka liing, ba u ioh-thíah ha kaba ka syngkhlfh ; ki te ki pynkhíh ia u, bad ki ong ha u, Kó Kynrád, me'm súmar satía ba ngi sa iáp ?

39. Haba u la khíe te, u la khang ia ka ly-ér, bad u la ong ha ka dúriau, Long jaijai, wat khíh shuh. Kumta kata ka ly-ér ka la jemjai, bad ka la long ka bajajai éh.

40. U la ong te ha ki, Balei ba phi long ki bashepting katta-katta ? kumno ba phi'm don ka jingneit shuh ?

41. Hinrei ki la shepting shíkaddei-éh, bad ki la iakren paralok-hí, Une u long uei shisha, ba ka ly-ér ruh bad ka dúriau de ki iakongúh ia u ?

V. LYNNONG.

1. *U Khristos u pyllait ia uba don u paitbah tam ki ksúid.* 13. *Ki bysut ruh ia ki sníang.* 21. *La wan U Iairos ha U Iísous ba'n kyrpád ia u shaphang ka khún jong u.* 25. *U pynkhíah ia ka briu ka bapangmíh-snám.* 35. *U pynieng pat ruh ia ka khún U Iairos na ka baiáp.*

1. Ki la poi ruh sha shiliang ka dúriau sha ka rí ki nong Gadara.

2. Haba u la míh-noh te na kata ka liing, kumne-kumne-ruh la wan-tan ia u na ki maujingtep, u briu bashong mynsiim b'ymkhúid,

3. uba jiu don ka jakashong-sáh ha pyddeng kita ki maujingtep ; te ym don uei-uei-ruh uba lah ba'n khúm ia u, ém, wad da ki kynjiri ;

4. naba la jiu khúm jindei ia u da ki nar-kyjat, bad da ki kynjiri ; hinrei ia ki kynjiri u la jiu bythat, bad ia ki nar-kyjat u la jiu pynkhein lyngkot-lyngkot : te ym jiu don uei-uei-ruh uba lah ba'n pynjúh ia u.

5. Te khlem-da-púd, myn-míet bad mynsngi ruh, u jiu long ha kita ki maujingtep, bad

ha ki lúm ruh, u da lyniar-noh, bad u da ot-noh ia lade da ki mau.

6. Haba u la ioh-íh te ia U Iísous na jingngai, u la phet, bad u la mane-dem ia u,

7. bad u da lyniar-noh da ka ktín bajam, u la ong, Mé don kam aiuh bad nga, U Iísous U Khún U Blei U Bahakhlíh-tam-éh ? Nga pynsmai ia mé da U Blei, ba me'n 'nym pynshitom ia nga !

8. (Naba u la lah ong ha u, Tó ka mynsiim b'ymkhúid, míh-noh na une u briu.)

9. Haba kumta u la kylli ia u, Kumno ka kyrteng jong mé ? U te u la iathúh, u da ong, Ka kyrteng jong nga long U Paitbah : naba ngi long shibún.

10. U la kyrapád ruh ia u shíkaddei, ba u'n 'nu'm phah-noh ia ki na kata ka rí.

11. Hinrei don hangta ha synda u lúm shí-kynhún báh ki sníang ka babám-phlang.

12. Kita ki ksúid baroh te ki la iakyrapád ia u, ki da ong, Tó phah ia ngi ha kito ki sníang, ba ngi'n ioh-leit hapoh jong ki.

13. Kumne-kumne-ruh U

Iísous te u la shah ia ki. Haba la míh-noh te kita ki mynsiim ki b'ymkhúid, ki la leit hapoh kita ki sníang : baroh shí-kynhún te, ki la phet-iáp arsut ia ka ríat sha ka dúriau, (ki la long ruh jin ar hajar,) bad ki la iáp-jillop ha kata ka dúriau.

14. Kita kiba iaáp' ia ki sníang te ki la phet-noh, bad ki la iathúh ha kata ka shnong bad ha kita ki rí-brí : ki la iamíh-noh te ba'n khymíh kaei long kata ba-la-leh.

15. Ki wan te ha U Iísous, bad ki ioh-íh ia uta uba jiu shong-ksúid, ba u shong, bad ba u la kúp-jain, bad ba u kynmau-bynriu ; ia uta (*nga ong*) uba la jiu don U Paitbah : ki la shepting ruh.

16. Kita kiba la lah ioh-íh te ki la iathúh ha ki, kumno ka la long ia uta uba jiu shong-ksúid, bad shaphang kita ki sníang.

17. Hangta ki la sydang ba'n iakyrapád ia u ba'n leit-noh na ki phang jong ki.

18. Haba u dang leit te ha kata ka liing, uta uba la jiu shong-ksúid, u la dúwai ia u ba u'n ioh-long lem bad u.

19. Hinrei U Iísous u'm shah shuh ia u ; hinrei u ong ha u, Khíe-leit sha la iing sha la ki jong ruh, bad tó iathúh ha ki, ia ka bakatno ba U Trai u la leh ia mé, bad u la isynei ia mé.

20. Kumta u la leit-noh, bad u la sydang ba'n ialap ha Ka Dekapolis, ia ka bakatno kiei-kiei-ruh ba U Iísous u la lah leh ia u ; te baroh ki la kyndit.

21. HABA U Iísous te u la leit shalor ha ka liing pat sha shiliang, la ialum-lem hangta ha u, u paitbah bylliin : u te u don harúd ka dúriaú.

22. Ha khymíh ruh, uwei na ki rangbah synagog u wan, uba ka kyrteng U Iairos ; te haba u ioh-íh ia u, u la dem ha ki kyjat jong u ;

23. bad u la díwai shíkad-dei ia u, u da ong, Ka khún-khynnah jong nga ka sa la jan iáp : tó wan, ba me'n ioh-búh ia la ki ktí ha ka, ba yn ioh-pynkhíah ia ka; kumta ka'n sa im.

24. Kumta U Iísous u la leit lem bad u ; te la bíd ia u u paitbah bylliin, bad ki la jakyntur-lem ia u.

25. KA kynthei ruh kawei ka badon ka jingpang-míh-snám khadar snem,

26. bad kaba la lah shah-shitom bún kiei-kiei-ruh na ki shibún ki nongpynkhíah, bad kaba la lah pynlut baroh katbadon ki jong ka, te khyndiat ruh ém ka'm nang-khíah, hinrei ka la nang-pang-nang-pang pynban ;

27. haba ka la ioh-sngou shaphang U Iísous, ka la wan ha pyddeng uta u paitbah na shadiin, bad ka la kytáh ia ka jainkúp jong u.

28. Naba ka la ong, Lada nga'n shu ioh-kytáh tang ia ki jainkúp jong u, nga'n sa khíah.

29. Te kumne - kumne - ruh kata ka jingkyrsoi ka snám jong ka, ka la ryngád-noh ; bad ka la sngouthúh da la ka met, ba ka la ioh-khíah na kata ka jingpang-shitom.

30. U Iísous kumne-kumne - ruh ba u tip ha lade ba kata ka bor ka la lah leit-noh na u, haba u la phai ha pyddeng uta u paitbah, u la ong, Kytáh mano ia ki jain jong nga ?

31. Ki synran jong u te ki la ong ha u, Mé ioh-íh ia

u paitbah u bakyntur ia mé, mé ong ruh, Kytáh mano ia nga?

32. U la khymíh baroh-saudong te ba'n ioh-ih ia kata kaba la lah leh ia kane.

33. Hinrei kata ka briu, da ka bashepting bad ba-khynniuh, ba ka da sngouthúh ia kaei ba-la-leh ha ka, ka la wan bad ka la dem ha khyn-deu ia u, bad ka la iathúh ha u ia ka bashisha baroh.

34. U la ong te ha ka, Kó ka khún, ka jinggeit jong pha ka la pynkhiah ia pha ; tó khíe-leit ha ka basuk, bad tó long ka ba-la-khíah-bha na ka jingpang-shitom jong pha.

35. HABA u dang kren, la wan kiba na *ka iing* uta u rangbah synagog, ki da ong, Ka khún jong mé ka la iáp : balei ba me'n pynshitom shuh ia U Nonghikai ?

36. Katba U Iísous te u la ioh-sngou ia kata ka ktín ba-la-kren, u ong ha uta u rangbah synagog, Wat shepting, tang shu ngeit.

37. U'm shah shuh te iano-iano-ruh ba'n búd-lem ia u, tang ia U Petros, bad ia U

Iakobos, bad ia U Ioannis uba u para U Iakobos.

38. Kumta u poi sha ka iing uta u rangbah synagog, bad u ioh-ih ia ka jingkhíhwin, ia ki baiám-briu, bad ia ki balyniar shíkaddei-éh.

39. Haba u la leit hapoh te u ong ha ki, Balei ba phi khíhwin, bad ba phi iám-briu kumne? ka khynnah káim shym la iáp, hinrei ka kum thíah.

40. Ki te ki la rykhíe-bein ia u. Hinrei haba u la pynmíh-noh ia ki baroh, u shim-lem ia u kypá bad ia ka kymí jong kata ka khynnah, bad ia kita kiba don lem bad u, bad u leit hapoh, sha kaba la thíah kata ka khynnah.

41. Te haba u la shim ia ka ktí kata ka khynnah, u ong ha ka, Talitha koumi; kaba, haba la batai, ka long, Kó ka khynnah, nga ong ha pha, tó ieng.

42. Kumne-kumne-ruh kata ka khynnah ka la ieng-joit, bad ka la iaid (naba ka long khadar snem *karta*) ; te ki la sngou-kyndit da ka jingsngou-kyndit bakhrau.

43. Te u la húkum skhem-

-éh ia ki, ba uno-uno-ruh u'n
'nu'mi tip ia kane; u la húkum
ruh, ba yn ai ei-ei-ruh ia ka
ba'n bám.

VI.—LYNNONG.

1. *La tharai-bein ia U Iísous da kiba na ka rí jong u hí.* 7. *U ai bor ia ki khadar ki synran halor ki mynsiim b'ymkhúid haba u sa phah-noh, u húkum ia ki ruh shaphang bún kiei-kiei-ruh.* 14. *Bún jaid ki jingtharai shaphang U Khristos.* 17. *Na ka balei ba la byndí bad ba la khrai-khlíh ia U Ioannis U Nongpyn-baptisma.* 30. *Ki Apostolos ki iawan phai-pat na ka baleit-ialap.* 34. *Ka kam-báh jong ka bakhawai ia ki san hajar ki briu da ki san-tylli ki kypú, bad da ki ar-tylli ki dohkhá.* 45. *U Iísous u iaíd halor ka dúriaú.* 53. *U pynkhíah ia ki baroh kat kiba kytáh ia u.*

1. U LA leit-noh ruh nangta, bad u la poi sha la ka rí ; bad ki synran jong u ki búd ia u.

2. Te haba la jía ka sngi-sabaton, u la sydang ba'n hikai ha ka synagog : te shibún haba ki ioh-sngou ia u, ki la kyndit-noh kein, ki da ong, Nangno la iúa kine kiei-kiei-ruh ha

une ? kaei *kane* ka jingstád ruh ka ba-la-ai ha une, ba ki kam-báh kat kine ba-la-leh ruh da ki ktí jong u?

3. une u'm long uta u misteri, uba u khún Ka Mari, u para ruh U Iakobos, bad U Iosis, bad U Ioudas, bad U Simon de ? bad ki para-kynthethi jong u ki'm don hangne bad ngi ? Kumta ki la thut ha u.

4. Hinrei U Iísous u la ong ha ki, U Nongiathúhlypá u'm long khlem burom, tang ha la ka rí, bad ha la ki kur, bad ha la iing ruh.

5. U'm lah hangta te ba'n leh shuh ia ka kam-báh, tang haba u la búh ia la ki ktí ha ki khyndiat ki bapang, u la pynkhíah ia ki.

6. U la sngou-kyndit te namar ka jingb'ymngeit jong ki. Te u la iaíd saudong-kylleng ia ki nongrit, u da hikai.

7. U LA khot ruh ha lade ia ki khadar-ngút, bad u la sydang ba'n pháh ia ki ar-ar; bad u la ai bor ha ki halor ki mynsiim b'ymkhúid ;

8. bad u la húkum ia ki, ba ki'n 'nymi rah ei-ei-ruh ia ka

jingleit, tang ia u diingdúh hí; l'ymne ia ka ierong, l'ymne ia u kypú, l'ymne ia u sybai ha ka saipan *jong ki*:

9. hinrei ba'n iúh ia ki khúlom; te ba'n 'nym phong ar-tylli ki jingphong.

10. U la ong ha ki ruh, Ha kano-kano-ruh ka jaka ba phi'n leit hapoh ka iing, iaishong hangta tadynda phi leit-noh nangta:

11. te kino-kino-ruh kiba ki'n 'nym pyddiang ia phi, l'ymne sngou ia phi, haba phi leit-noh nangta, tó kyntér-noh ia ka deu-met kaba shapoh ki slajat jong phi, ia ka ba'n long ka jingphlá ia ki. Shisha nga ong ha phi, Ba ka'n long kham-jem ia Ki Sodom, lane ia Ki Gomorra, ha ka sngi bishár, ia kaba *ka'n long* ia kata ka shnong.

12. Te haba ki da leit-noh, ki la ialap, ba ki'n kylla-ka-bamut.

13. Ki la beh-noh ruh shibún ki ksúid, bad ki la pynsléh da ka úm-pyniang shibún ki bapang, bad ki la pynkhiah *ia ki*.

14. U IRODIS u siim te

u la ioh-sngou *shaphang ia u*, (naba ka kyrteng jong u ka la long ha ka bapau) bad u la ong, Ba U Ioannis uba jiu pynbaptisma, u la míh-pat na ki nongiáp, namar-kata kein, kiba ki bor-báh ki iakam ha u.

15. Kiwei te ki la ong, Ba u long U Ilías. Kiwei-pat te ki la ong, Ba u long U Nongiathúhlypá, ne kum uwei na ki jong Ki Nongiathúhlypá.

16. Hinrei haba U Irodis u la ioh-sngou, u la ong, Ba une u long U Ioannis, ia uba nga la khrai-khlíh: uta u la míh-pat na ki nongiáp.

17. Naba une U Irodis haba u la lah phah, u la lah kem ruh ia U Ioannis, bad u la lah khúm ia u ha ka byndí, na ka bynta Ka Irodias ka tyngá U Philippos uba u para jong u: naba u la lah shong-kurim bad ka.

18. Naba U Ioannis u la ong ha U Irodis, B'y'm dei ia mé ba'n ioh ia ka tyngá u para jong mé.

19. Hinrei te Ka Irodias ka la bat-jingbittar ia u, bad ka la mon ba'n pyniáp-

-noh ia u ; hinrei ka'm lah shuh.

20. Naba U Irodis u la jiu shepting-burom ia U Ioannis, ba u da tip ia u, *ba u long* u briu bahok bad bakhúid, u la jiu dá te ia u ; bad haba u la lah ioh-sngou ia u, u la jiu leh shibún kiei-kiei-ruh, bad u la jiu shah-shkor ia u sngou-bhá.

21. Hinrei haba lá jía ka sngi ka badei, mynba U Irodis, ha kabá ki iakhein ki sngi-khá jong u, u la thau ia ka jingkhawai ia ki rangbah jong u, bad ia ki rangbah-shíhajar, bad ia ki badon-nám-kham-tam ha Ka Galilaia ;

22. té haba ka khún ka jong kata Ka Irodias ka la wan hapoh, bad haba ka la shád, bad haba ka la pyn-sngoubhá ruh ia U Irodis, bad ia kita ki baiashong-bám lem bad u, uta u siim u la ong ha kata ka khynnah ; Tó pán kein na nga kat kaba pha mon, nga'n sa ai ruh ha pha.

23. U la smai ruh ha ka, Ba kaei-kaei-ruh ba pha'n pán na nga, nga'n sa ai ha pha, háduh ia ka bashiteng ka híma jong nga.

24. Haba ka la míh-noh te, ka la ong ha ka kymí jong ka, Kaei ba nga'n pán ? Ka te ka la ong, Ia ka khlíh U Ioannis U Nongpynbaptisma.

25. Kumne-kumne-ruh da ka bakyrkíh de ka la leit pat hapoh sha uta u siim, ka la pán, ka da ong, Nga mon ba me'n ai ha nga kumne-shen, ia ka khlíh U Ioannis U Nongpynbaptisma, ha ka plíang.

26. Ka la long te ba u siim u sngou-pisah-éh ; *hinrei* na ka bynta kita ki jingsmai, bad ia kita ki baiashong-bám lem bad u, u'm mon ba'n pynbúh-khoh ia ka.

27. Kumne-kumne-ruh uta u siim, haba u lá phah te ia u nongkhrai-khlíh, u lá húkum ba yn wallam ia ka khlíh jong u.

28. Haba u la leit te u la khrai-khlíh ia u ha ka byndí, bad u la wallam ia ka khlíh jong u ha ka plíang, bad u la ai ia ka ha kata ka khynnah : kata ka khynnah pat ka la ai ruh ia ka ha ka kymí jong ka.

29. Haba ki synran jong u te ki la ioh-sngou, ki la wan bad ki la ráh-noh ia ka met jong

u, bad ki la tep ia ka ha ka jingtep.

30. KIBA Ki Apostolos ki la ialum-lang te ha U Iísous, bad ki la iathúh ia kiei-kiei-baroh ha u, bad ia kiei-kiei-ruh kat kiba ki la lah leh, bad ia kiei-kiei-ruh kat kiba ki la lah hikai.

31. U la ong te ha ki, Tó alle ma-phi hí sha ka jaka kyrphang sha rí-khlau, tó shong-thait ruh khyndiat: naba don shibún kiba iawan bad kiba ialeit ruh, katba ki'm kloï shuh wad ba'n bám.

32. Kumta ki la leit-noh ha ka liing sha ka jaka kyrphang sha rí-khlau,

33. HINREI ki paitbah ki la ioh-ih ia ki ba ki dang leit, shibún ruh ki la íthhúh ia u; te ki la iaphet-lang hangta da ki kyjat na ki shnong baroh, bad ki la pallat ia ki, bad ki la iawan-lang ha u.

34. Haba U Iísous te u la míh-noh, u la ioh-ih ia u paitbah bylliin, bad u la sngou-isynei ia ki, naba ki long kum ki langbrot, ki b'ym don u nong-sharai; u la sydang te ba'n hikai ia ki bún kiei-kiei-ruh.

35. HABA ka la noh ka sngi shíkaddei te, ki synran jong u ki la wan ha u, ki ong, Ba ka long ka jaka ka rí-khlau, bad ba ka la noh ka sngi shíkaddei ruh :

36. tó pyllait-noh ia ki, ba haba ki leit saudong-kylleng sha ki rí-brí, bad sha ki shnong-rit, ki'n ioh-thíed jing-bám ia lade: naba ki'm don shuh ei-ei-ruh ba'n bám.

37. Haba u iathúh pat te u la ong ha ki, Tó ai ma-phi ha ki ba'n bám. Ki te ki ong ha u, Haba da leit ngi'n iathíed te ar-spah suka ki jing-bám, ba ngi'n ioh-ai ruh ha ki ba'n bám ?

38. U ong te ha ki, Katno ki kypú ba phi don? tó khíe, tó khymíh ruh. Haba ki la tip, ki ong, San, bad ar-tylli ki dohkhá.

39. U la húkum te ia ki ba'n pynshong-shanía ia ki baroh, ha ki lynnong-lynnong ha u phlang bajirngam.

40. Te ki la iashong-dem ter-ter ruh, da ki shispah-shispah, bad da ki sanpheu-sanpheu ruh.

41. Haba u la shim te ia kita ki san-tylli ki kypú, bad

ia kita ki ar-tylli ki dohkhá ruh, ba u la khymíed sha byneng, u la ngúh ; u la kyd-diah ruh ia ki kypú, bad u la ai ha ki synran jong u, ba ki'n ioh-búh ha khymat jong ki; bad ia ki ar-tylli ki dohkhá u la pynbynta ha ki baroh.

42. Baroh ruh ki la iabám, ki la kydang ruh.

43. Ki la khár ruh na ki balywet, bad na ka jong kita ki dohkhá, khadar tukri ba-la-dap.

44. Te kita kiba la iabám ia kita ki kypú, ki long jin san hajar ki rangbah.

45. Te kumne-kumne-ruh u la pynleh ia ki synran jong u ba'n kíu halor ka liing, bad ba'n leit ha shiwa sha shiliang ha pyrshah Bithsaida, tada u hí u'n pyllait-noh ia u paitbah.

46. Haba u la lah phah-noh te ia ki, u la leit sha uba u lúm ba'n dúwai.

47. H'ynda la jan míet, kata ka liing ka la long ha pyd-deng ka dúriau, u hí te weibriu ha ka ryngkeu.

48. U la ioh-íh te ia ki ba ki shitom da kaba ki iakhiing ; naba ka ly-ér ka la *beh-pyr-*

shah ia ki : te hamar ka basusin iakylliang-jingáp mynmíet u wan ha ki, u da iaid shalor ka dúriau; bad u la íh-mon kum ba'n sa leit-lait ia ki.

49. Hinrei ki, haba ki la ioh-íh ia u ba u iaid shalor ka dúriau, ki la iamut ba ka la long syrngiu, ki la ialyniar-jam ruh :

50. naba baroh ki la ioh-íh ia u, bad ki la iasngou-kíuh-éh. Hinrei kumne-kumne-ruh u la kren bad ki, bad u ong ha ki, Tó long shlur : ka long Ma-nga ; tó wat shepting shuh.

51. U la kíu ruh halor kata ka liing sha ki; te kata ka ly-ér ka la jemjai : hangta ki la sngou-kyndit-noh ha lade ka batam shíkaddei-éh, bad ki la sngou-phylla.

52. Naba ki'm shym sngouthúh da kita ki kypú : naba ka dohnúd jong ki ka la long ka baéh.

53. HABA ki la poi te sha shiliang, ki la wan ha ka rí Gennesaret, te *hangta* ki la iaring sha ka ryngkeu.

54. Haba ki la míh-noh te na kata ka liing, *ki briu*

ki la íhthúh ia u kumne-kumne-ruh,

55. haba ki la iaphet saudong-kylleng shaphang kata ka rí baroh, ki la sydang ba'n iabáh-kylleng ha ki jingthiah ia kiba la pang, shaei-shaei-ruh ba ki la ioh-sngou ba u don hangta.

56. Shano-shano-ruh ba u'n leit ruh sha ki shnong-rit, lane sha ki shnong-báh, lane sha ki rí-brí, ki la búh ia ki bapang-khreu ha ki jaka-ieu, bad ki la kyrapád ia u, ba ki'n shu ioh-kytáh ia ka rymiang ka jain jong u: te kat kiba la ioh-kytáh ia ka, la pynkhiah ia ki phar.

VII.—LYNNONG.

1. *Ki Pharsi ki iabúh-pop ha ki synran namar ba ki bám jingbám khlem da thet ki ktí.* 14. *Ka jingbám ka'm pyntyngit ia u briu.* 24. *U Khristos u pynkhiah ia ka khún ka briu na ka rí Syrophoinissa, na ka mynsim b'ymkhúid;* 31. *bad ia uwei u bakyllút bad bakren-thlún de.*

1. H'YNTA kumta kiba Ki Pharsi ki la iawan-lang ha u, bad kiba na Ki Nongthoh, kiba la wan na Ka Jerusalem.

2. Haba ki la ioh-fh te ia kiba na ki synran jong u, ba ki bám jingbám da ki ktí b'ymkhúid (kata kaba long, khlem da thet satía), ki la pynrem.

3. (Naba kiba Ki Pharsi bad kiba Ki Jiu baroh, l'ymda ki ioh-theet ia ki ktí da *kyrshut ruh* da kham, ki'm bám shuh, ki da bat-skhem ia ka rúkom-pateng-la-pateng Ki Tymen-basan.

4. *Haba ki da wan ruh na ka ieu, l'ymda ki ioh-sum, ki'm bám shuh.* Bún kiei-kiei-ruh kiwei-pat ruh don, ia kiba ki la pyddiang ba'n bat-skhem; kum ki jingsait ki khuri, bad ki lúta, bad ki phíang, bad ki pallong ruh.)

5. Namar-kata, kita Ki Pharsi bad kita Ki Nongthoh ki la kylli ia u, Balei ba ki synran jong mé ki'm iaid kat kaba ka rúkom-pateng-la-pateng Ki Tymen-basan, hinrei ki bám ia ka jingbám khlem da thet ki ktí satía?

6. U la iathúh u la ong te ha ki, Ba ka dei kaba U Isaias u la iathúhlypá shaphang jong phi, ki baarsap, kumba la thoh, “Kine ki briu ki burom ia nga

“ da la ki rymiang-shintur,
“ hinrei ka dohnúd jong ki
“ te ka long jingngai-noh na
“ nga :”

7. “ hinrei ki mane thala
“ ia nga, haba ki hikai ia ki
“ jinghikai, *kiba long* ki hú-
“ kum jong ki briu :”

8. naba haba phi íehnōh ia
Ka Húkum U Blei, phi bat-
-skhem ia ka rúkom-pateng-
-la-pateng ki briu; kum ki
jingsait ki lúta bad ki khuri:
bad ia bún kiei-kiei-ruh kiwei-
-pat kum kine phi leh.

9. U la ong ruh ha ki,
Ih-bit ba phi búh-lyndet ia Ka
Húkum U Blei, ba phi'n ioh-
-súmar ia ka rúkom-pateng-
-la-pateng jong phi :

10. naba U Mosis u la ong,
“ Burom ia la u kypá bad ia
“ la ka kymí ruh ; bad, Jár
“ uba kren-bein ia u kypá lane
“ ia ka kymí, u'n iáp da ka
“ jingiáp :

11. hinrei phi ong, Lada u
briu u'n ong ia la u kypá, lane
ia la ka kymí, Korban, (kata
kaba long, ka jingai-ngúh,)
kaei-kaei-ruh kaba me'n myn-
toi na ka jong nga ;

12. ba phi'n 'nym shah shuh
te ia u lano-lano-ruh ba'n leh

ei-ei-ruh-ém ia u kypá jong u,
lane ia ka kymí jong u ;

13. *kumta* phi pyndúh ia
ka ktín U Blei da ka rúkom-
-pateng-la-pateng jong phi, ia
kaba phi hikai: bad ia shibún
kiei-kiei-ruh kum kine phi
leh.

14. HABA u la khot te
ha lade ia uta u paitbah baroh,
u la ong ha ki, Tó sngou ia nga
phi baroh, tó sngouthúh ruh :

15. ym don ei-ei-ruh sha-
bar u briu baleit hapoh jong
u, kaba lah ba'n pyntyngit ia
u: hinrei kiei-kiei-ruh ki ba-
míh-noh na u, kita kein ki
long kiei-kiei-ruh ki bapyn-
tyngit ia u briu :

16. lada uno-uno-ruh uba
don ki shkor ba'n sngou, tó ai
ba u'n sngou.

17. Haba u la leit hapoh
ka iing te na uta u paitbah, ki
synran jong u ki la kylli ia
u shaphang kata ka pharshi.

18. U ong te ha ki, Phi ruh
phi long kumta kiba b'ym-
sngouthúh ? phi'm shemphang,
ba baroh kaba shabar ka baleit
shapoh u briu, ka'm lah shuh
ba'n pyntyngit ia u ?

19. naba ka'm leit kein
shapoh ka dohnúd jong u,

hinrei sha ka kypoh; ka míh-noh ruh ha ka sharúd, ba ka pynkhúid ia ki jingbám baroh.

20. U la ong ruh, Kata ka bamíh-noh na u briu, kata kein ka pyntyngit ia u briu:

21. naba na shapoh, na ka dohnúd ki briu, ki míh-noh ki jingmut ki b'ymman, ki baklim, ki baiakai-kynthei, ki bapyniáp,

22. ki batúh, ki bakúrup, ki bapynsniu, ka baarsap, ka banúti, ka khymat b'ymman, ka bakren-bein, ka basngou-khrau, bad ka baleh bíet;

23. kine kiei-kiei-baroh ki b'ymman ki míh-noh na shapoh, bad ki pyntyngit ia u briu.

24. HABA u ieng, u la leit-noh nangta ruh sha ki phang Ka Tyros bad Ka Sidon; bad haba u la leit hapoh ka iing, u'm kwah iano-iano-ruh ba'n tip: hinrei u ym lah ba'n long ha ka baríh.

25. Naba don ka kynthei, kaba ka khún-khynnah jong ka, ka don mynsiim b'ym-khúid, haba ka la ioh-sngou shaphang jong u, ka la wan bad ka la dem ha ki kyat jong u.

26. (Kata ka kynthei te ka la long Ka Griik, ka kynja ka rí Syrophoinissa,) bad ka la pán na u, ba u'n beh-noh ia uta u ksúid na ka khún jong ka.

27. Hinrei U Iísous u la ong ha ka, Tó shah shiwa ba yn pynkydang ia ki khún; naba ka long b'ym dei ba'n shim ia ka jingbám jong ki khún, bad ba'n bred ha ki khún-kseu.

28. Ka la iathúh te, ka la ong ruh ha u, Shisha, Kó Trai, hinrei wad kita ki khún-kseu hapoh ka míej, ki bám na ki balywet ki jong ki khún.

29. U la ong te ha ka, Namar kane ka jingong, tó khíe-leit-noh: uta u ksúid u la míh-noh na ka khún jong pha.

30. Haba ka la poi te sha la iing, ka la shem ba-la-míh-noh uta u ksúid, bad ba-la-búh ruh ia la ka khún ha ka jingthíah.

31. Te haba u la leit-noh pat na ki phang Ka Tyros bad Ka Sidon, u la wan sha ka dúriau Ka Galilaia, lyngba ia ki phang Dekapolis.

32. Ki wallam te ha u ia u bakyllút u bakren-thlún de;

ki kyrapd ruh ia u, ba u'n böh ia la ka ktí ha u.

33. Te haba u la shim-noh ia u kyrphang na uta u paitbah, u la böh ia la ki shinriáhti hapoh ki shkor jong u, bad haba u la lah bía, u la kytáh ia ka thyllied jong u ;

34. bad haba u la khymied sha byneng u la úd, bad u ong ia u, Ephphatha, kata kaba long, Tó long ba-la-plié.

35. Te kumne-kumne-ruh la plié-noh ia ki shkor jong u, bad la lait ka jingteh ka thyllied jong u, bad u la nang kren beit.

36. U la húkum te ia ki, ba ki'n 'nym iathúh hano-hano-ruh ; hinrei ia kaba katno-katno-ruh u la ádong ia ki, ka bakham-tam kein shíkaddei ki la iabyná.

37. Ki la sngou-kyndit-noh te bún-báh-éh, ki da ong, Ka bha kiei-kiei-baroh ba u la leh : naba u leh ia ki bakyllút ba'n sngou, bad ia kiba b'ym-nang-kren ba'n kren ruh.

VIII.—LYNNONG.

1. *Ka kam-báh U Iísous mynba u la khawai ia u paitbah.* 10. *U'm tréh ba'n ai ka dak ia Ki Pha-*

risi. 14. *U sneng ia ki synran jong u ba'n súmar na u thiat Ki Pharisi, bad na u thiat U Irodis.* 22. *U pynpeit ia ki khymat u bamatlah.* 27. *Ki synran U Iísous ki iaphlá ba u long uba U Khristos.* 31. *U iathúhlypá ha ki, ba ka dei ia u ba'n shah bún kiei-kiei-ruh, bad ba'n míh-pat ha ka balai sngi.* 34. *U sneng ruh ia ka ba'n iaishah ha ka jingleh-bein, na ka bynta ka jingphlá ka ktín U Blei.*

1. HA kita ki sngi, haba u paitbah u long babún-éh, bad ba ki'm don ei-ei-ruh ba'n bám, bad haba U Iísous u la khot ha lade ia ki synran jong u, u ong ha ki,

2. Nga sngou-isynei ia u paitbah ; naba mynta long lai sngi ba ki la iaishong bad nga, bad ba ki'm don ruh ei-ei-ruh ba'n bám :

3. lada ngá'n phah-noh jing-it ruh ia ki sha la ki iing, ki'n iáp-lér-noh ha lynti : naba na ki don kiba la wan na sha jingngai.

4. Ki synran jong u te, ki la iathúh ha u, Nangno u ba'n lah ba'n pynkydang ia kine da ki kypú hangne ha ka rí-khlau ?

5. Te u la kylli ia ki, Phidon katno ki kypú? Ki la ong te, Hinieu-tylli.

6. U la húkum te ia uta u paitbah ba'n shong-dem ha ka khyndeu: te haba u la shim ia kita ki hinieu-tylli ki kypú, bad ba u la lah ngúh, u la kyddiah, bad u la ai ha ki synran jong u, ba ki'n ioh-búh *ia ki* ha khymat *jong ki*; te ki la búh ha khymat uta u paitbah.

7. Ki don khyndiat ruh ki dohkhá-rit: te haba u la lah kyrkhú, u la ong ba'n búh ia kita ruh ha khymat *jong ki*.

8. Kumta ki la iabám, bad ki la kydang: bad ki la khár ia ki batam na ki ba-la-lywet, hinieu ki tukri.

9. Kita kiba la iabám te ki long jin sau hajar: te u la pylait-noh ia ki.

10. Te kumne-kumne-ruh haba u la leit ha ka liing lem bad ki synran jong u, u la wan sha ki phang Ka Dalmannuthá.

11. Te kiba Ki Pharisi ki la míh-noh, bad ki la sydang ba'n iakylli-nía ia u, ba ki iawád na u ia ka dak na byneng, ba ki da iatynjúh ia u.

12. Haba u la úd-jilliu te na la ka mynsiim, u ong, Balei ba kane ka pateng-bynriu ka wád ia ka dak? Shisha nga ong ha phi, Yn 'nym ai ia ka dak ha kane ka pateng-bynriu!

13. Haba u la íehnöh te ia ki, ba u la leit pat ha kata ka liing, u la leit-noh sha shiliang.

14. *Ki synran* te ki la klet ba'n wallam ia ki kypú, l'ymne ki'm don lem bad ki tang uwei u kypú ha kata ka liing.

15. Te u la húkum ia ki, u da ong, Tó súmar, tó kíer na u thíat Ki Pharisi, bad na u thíat U Irodis.

16. Ki te ki la iakren hí-paralok, ki da ong, *Kane* nabi ngi'm don ki kypú.

17. Haba U Iísous te u la tip, u ong ha ki, Balei phi iakren, naba phi'm don ki kypú? phi'm put puson, l'ymne sngouthúh? phi dang don ka dohnúd jong phi ka ba-la-éh?

18. haba phi don ki khymat, phi'm ioh-fh? haba phi don ki shkor ruh, phi'm ioh-sngou? phi'm kynmau ruh?

19. mynba nga la kyddiah ia kita ki san-tylli ki kypú ia

kita ki san hajar, katno tukri ba-la-dap na ki balywet phi la khár ? Ki ong ha u, Khadar.

20. Mynba *nga la kyddiah* ia kita ki hinieu-tylli ruh ia kita ki sau hajar, dap katno tukri na ki balywet phi la khár ? Ki la ong ruh, Hinieu.

21. U la ong te ha ki, Kumno ba phi'm sngouthúh ?

22. U wan ruh sha Ka Bithsaida; te ki wallam ha u ia u bamatlah, bad ki iakyrpád ia u ba u'n kytáh ia u.

23. Haba u la bat te ia ka ktí uta u bamatlah, u la ialam-noh ia u shabar kata ka shnong; bad haba u la lah bía ha ki khymat jong u, bad ba u la búh ia la ki ktí ha u, u la kylli ia u, la u ioh-íh ei-ei-ruh.

24. Haba u la khymíed te, u la ong, Nga ioh-íh ia ki briu kum ki diing, ba ki iaid.

25. Hadiin kata u la búh ia la ki ktí pat ha ki khymat jong u, bad u la pynleh ia u ba'n khymíed : te la pynbhá ia u pat, bad u la ioh-íh shinná-bha na jingngai ia kiei-kiei-baroh.

26. U la phah te ia u sha la iing, u da ong, Wat leit sha kato ka shnong, l'ymne iathúh

hano-hano-ruh ha kato ka shnong.

27. U Iísous te u la leit-noh, bad ki synran jong u, sha ki shnong-rit Kaisareia Philippos: te ha ka lynti u la kylli ia ki synran jong u, u da ong ha ki, Ia nga, ki briu ki ong ba nga long uei ?

28. Ki la iathúh te, Ia U Ioannis uba U Nongpynbaptisma: kiwei ruh, Ia U Ilías ; kiwei-pat de, Ia uwei na kiba Ki Nongiathúhlypá.

29. U hí te u ong ha ki, Hinrei phi te phi ong ba nga long uei ? Haba U Petros u iathúh, u ong ha u, Mé long uba U Khristos.

30. U la húkum-skhem te ia ki ba ki'n 'nym iathúh han-no-hano-ruh shaphang jong u.

31. U LA sydang ba'n hikai ia ki ruh, ba ka dei ia uba U Khún u briu ba'n shah shibún kiei-kiei-ruh, bad ba yn bred da Ki Tymen-basan, bad Ki Rangbah-lyngdoh, bad Ki Nongthoh ruh, bad ba yn pyniáp; bad hadiin lai sngi ba yn pynmíh-pat.

32. Ha ka bapau-shinná ruh u la kren ia kata ka jing-ong. Haba U Petros te u la

shim-kyrphang ia u, u la sy-dang ba'n sneng ia u.

33. Hinrei haba u la phai, bad ba u da khymíh ha ki synran jong u, u la sneng ia U Petros, u da ong, Khíe-leit shadiin jong nga, mé U Nong-khang! naba me'm nieu ia kiei-kiei-ruh ki jong U Blei, hinrei tang ia kiei-kiei-ruh ki jong ki briu.

34. HABA u la khot ha lade ruh ia u paitbah lem bad ki synran jong u, u la ong ha ki, Uno-uno-ruh uba mon ba'n wan-búd nadiin jong nga, u'n 'nu'm nieu ia lade, bad u'n ráh ia ka jingphyná jong u, bad u'n sa búd ia nga :

35. naba uno-uno-ruh uba u'n mon ba'n pynam ia la ka mynsiim, u'n jah-noh ia ka; uno-uno-ruh uba u'n jah-noh te ia la ka mynsiim, na ka bynta jong nga bad ka jong Ka Jingiathúkhána - bábhá ruh, uta kein u'n shem ia ka :

36. naba u briu u'n myntoi aiuh, lada u'n ioh ia ka pyr-thei baroh, la u'n dúh ruh ia la ka mynsiim hí?

37. lane u briu u'n ai ka jingsiu aiuh ia la ka mynsiim?

38. namar-kata, uno-uno-

-ruh uba u'n sngou-lehrain ia nga bad ia ki ktín jong nga, ha kane ka pateng-bynriu ka baklim bad ka bapop; uba U Khún u briu u'n da lehrain ia u ruh, haba u'u sa wan ha ka burom U Kypá jong u, lem bad ki angelos ki bakhúid.

IX.—LYNNONG.

1. *Ka jingkylla-dur U Khristos.*
 9. *Ki synran ki iakhslai shaphang ka jingmíh-pat U Iísous, bad ka jingwan U Ilías.* 14. *U pynamíh-noh ia u mynsiim b'ym-nang-kren bad bakyllút.* 30. *U iathúhlypá ha ki synran shaphang ka jingiáp bad ka jingmíh-pat jong u.* 33. *U sneng ia ki synran jong u ba ki'n long ki basngou-rit.* 38. *U húkum ia ki ba'n 'nym ádong ia ki b'ym-ialeh ia ki.* 42. *U sneng de ba'n 'nym pynthut ia ki bangeit.*

1. **U LA** ong ha ki ruh, Shisha nga ong ha phi, ba don kiba na kine ki baieng hangne, ki ba'n 'nym mád ia ka jingiáp, tadynda ki'n la ioh-ih ia ka híma U Blei ba ka la wan ha ka bor.

2. **H'ynda** la hinriu sngi te U Iísous u shim-lem ia U Petros, bad ia U Iakobos, bad ia U Ioannis, bad u leit-lam

ia ki shia u lúm bajeong kyr-phang hí: bad la kylla-dur ia u ha khymat jong ki.

3. Ki jain jong u te ki la long batyngshain, ka balíh éh kat ka ior: kat kata ruh ym don u nongpynkhúid-jain ha ka pyrthei uba lah ba'n pynlíf.

4. La pau ruh ha ki U Ilías lem bad U Mosis; bad ki da iakren bad U Iísous.

5. Haba U Petros u iathúh te u ong ha U Iísous, Kó Kynrád jong nga, ka bha ia ngi ba'n long hangne: ai ngi'n iathau te lai-tylli ki iing-trep; ia kawei ia mé, ia kawei ruh ia U Mosis, ia kawei ruh de ia U Ilías.

6. Naba u'm tip iaei ba u'n kren, naba ki la sleetping-éh.

7. Te la long u ly-oh u bakáh ia ki: bad ka ktín ka la wan na uta u ly-oh, ka da ong, Une u long uba U Khún jong nga u baéit; tó phi'n sngou ia u!

8. Shisyndon ruh, haba ki la lah khymíh saudong-kyleng, ki'm ioh-íh shuh iano-iano-ruh, tang ia U Iísous hí lem bad ki hí.

9. HABA ki dang híer te na uta u lúm, u la húkum-

-skhem ia ki ba ki'n 'nym ia-thúh hano-hano-ruh ia kiei-kiei-ruh ia kiba ki la ioh-íh, tadynda uba U Khún u briu u'n la lah míh-pat na ki baiáp.

10. Ki la iabat-skhem te ia kata ka ktín, ba ki da ia-kylli-nía paralok-hí, ka long aiuh kata, ba'n míh-pat na ki baiáp.

11. Te haba ki la kylli ia u, ki da ong, Balei ba ki ong Ki Nongthoh, ba ka dei ia U Ilías ba'n wan shiwa?

12. U te u la iathúh u la ong ha ki, U Ilías shisha u da wan shiwa, u da pynbhá ia kiei-kiei-baroh ruh; kumba la thoh ruh shaphang uba U Khún u briu, ba u'n shah bún kiei-kiei-ruh, bad yn nieu-bein ia u.

13. Hinrei nga ong ha phi, Ba U Ilías u la lah wan shisha, bad ki la leh ia u katba ki la íh-mon, kumba la thoh shaphang jong u.

14. HABA u la wan te sha ki synran, u la ioh-íh ia u paitbah babún kylleng ia ki, bad ia Ki Nongthoh ruh ba ki iasait bad ki.

15. Te kumne - kumne - ruh uta u paitbah baroh, haba u la

ioh-íh ia u, u la sngou-kyndit-éh, bad haba ki da phet sha u, ki la ngúh-monbhá ia u.

16. U la kylli te ia Ki Nongthoh, Kaei ba phi iasait bad ki ?

17. Uwei te na uta u paitbah u la iathúh, u la ong ruh, Kó Nonghikai, nga la wallam ia u khún jong nga ha mé, uba don mynsiim b'ymnang-kren :

18. shaei-shaei-ruh ba u'n lap ia u, u lympat ia u : te u sei-tyrthó, bad u kyríat ia la ki byniat, bad u nangswai ruh : nga la ong te ha ki synran jong mé ba ki'n beh-noh ia u ; te ki'm lah shuh.

19. Haba u la iathúh te ha ki, u ong, Ah phi ka pateng-byriu b'ymngeit ! tad lano nga'n long bad phi ? tad lano nga'n shah ia phi ? tó wallam ia u ha nga.

20. Ki la wallam te ia u ha u : te haba u la ioh-íh ia u, kumne-kumne-ruh uta u mynsiim u la ring-kyrthat ia u ; bad haba u la kyllon ha ka khynde, u la tyllún ia lade, u da sei-tyrthó ruh.

21. U la kylli te ia u kypá

jong u, Ka long slem katno náduh ba la jía kane ha u ? U la iathúh te, Náduh ba u dang khynnah :

22. u la pynnoh jindei ruh ia u ha ka ding te bad ha ki úm, ba u'n ioh-pynjot ia u : hinrei lada mé lah leh ei-ei-ruh, tó me'n iaráp-kloia ngi, haba mé la sngou-isynei ia ngi.

23. U Iísous u la ong te ha u ia kaba, Lada mé lah ba'n ngeit, kiei-kiei-baroh ki long ki balah ia uta u bangeit.

24. Te kumne - kumne - ruh haba u kypá uta u khynnah u la iám-jam, u la ong bad ki jingjau - úm - mat ruh, Nga ngeit, Ah Trai; tó iaráp-kloia ka jingb'ymngeit jong nga !

25. Hinrei haba U Iísous u la ioh-íh ba u paitbah u iaphet-lang sha u, u la sneng ia uta u mynsiim b'ymkhúid, u da ong ha u, Kó mynsiim b'ymnang-kren bad bakyllút, nga húkum ia mé, Tó míh-noh na u, wat leit-bysut shuh ruh ha u.

26. Haba u la pyrta-jam te, bad ba u la ring-kyrthat ruh ia u shíkaddei, u la míh-noh : te u la íh-mat kum u baiáp;

katba shibún ki ong, Ba u la iáp.

27. Hinrei U Iísous haba u la bat ia u da la ka ktí, u la khyllíe ia u ; u de u la ieng-joit.

28. Haba u la leit te hapoh iing, ki synran jong u ki la kylli ia u jarjar, Balei ba ngi ngi'm lah ba'n beh-noh ia u ?

29. U la ong te ha ki, Ia u kynja une ym lah ba'n pynmíh-noh daei-daei-ruh-ém, tang da ka jingdúwai bad ka jingit.

30. HABA ki la ialeit-noh nangta ruh, ki la iaiaid-narúd lyngba ia Ka Galilaia ; u'm mon te iano-iano-ruh ba yn tip.

31. Naba u dang hikai ia ki synran jong u, bad u dang iathúh ha ki, Ba yn sa díe-noh ia uba U Khún u briu ha ki ktí ki briu, bad ki'n pyniáp ia u ; hinrei haba la pyniáp, u'n sa míh-pat ha ka balai sngi.

32. Hinrei ki'm shemphang ia kata ka jingong, bad ki la shepting ba'n kylli ia u.

33. U LA poi ruh ha Kapernaum : te haba u dang don ha ka iing, u la kylli ia ki, Kaei ba phi la iasait hí-paralok ha kata ka lynti ?

34. Hinrei ki la shu sngáp : naba ki la lah iasait hí-paralok ha kata ka lynti, uei uba yn long kham-khrau.

35. Haba u la shong te u la khot ia ki khadár-ngut, bad u la ong ha ki, Lada uno-uno-ruh uba mon ba'n long shiwa, u'n long u bakhadduh na ki baroh , bad u shakri jong ki baroh.

36. Haba u la shim te ia u khynnah, u la pynieng ia u ha pyddeng jong ki : bad haba u la shim-kynthúp ia u, u la ong ha ki,

37. Uno-uno-ruh uba u'n pyddiang ia uwei na kum kine ki khynnah ha ka kyr-teng jong nga, u pyddiang ia nga : bad uno-uno-ruh uba u'n pyddiang ia nga, u'm pyddiang ia nga hí, hinrei ia uta kein uba la phah ia nga.

38. U Ioannis u la iathúh te ha u, u da ong, Ké Nonghi-kai, ngi la ioh-ih ia uwei u babeh-noh ia ki mynsiim b'ym-man ha ka kyrting jéng mé, u b'ym búd-lok ia ngi : te ngi la ádong ia u, naba u b'ym búd ia ngi.

39. Hinrei U Iísous u la ong, Wat ádong ia u shuh ;

naba ym don uba leh ia ka kam-báh ha ka kyrting jong nga, uba lah kloï ruh ba'n kren-sniu ia nga :

40. naba jár u b'ym ialeh ia ngi, u long ha phang jong ngi:

41. naba uno-uno-ruh uba u'n ai ha phi ba'n díh shi khuri ka úm ha ka kyrting jong nga, namar ba phi long ki jong U Khristos, shisha nga ong ha phi, u'n 'nu'm dúh shuh ia la ka nong :

42. mano-mano-ruh uba u'n pynthut te ia uwei na *kine* ki barit, kiba ngeit ha nga, ka long kham-bhá ia u, la yn búh ia u mau batyliat kylleng ka ryndang jong u, la yn la bred ruh ia u ha ka dúriau :

43. lada ka ktí jong mé te ka pynthut ia mé, me'n ot-noh ia ka : ka long bhá ia mé ba'n leit-bysut ka bakynriang sha ka jingim, ia kaba mé ioh ar-tylli ki ktí ba'n leit sha ka dújok, sha ka ding kaba b'ymjiulip :

44. "sha kaba u ksain jong "ki u'm iáp, bad ka ding *jong* "ki yn 'nym pynlip :"

45. lada ka kyat jong né ruh ka pynthut ia mé, me'n

ot-noh ia ka : ka long bhá ia mé ba'n leit-bysut dykoh sha ka jingim, ia kaba mé ioh ar-tylli ki kyat ba'n bred *ia mé* ha dújok, sha ka ding kaba b'ymjiulip :

46. "sha kaba u ksain jong "ki u'm iáp, bad ka ding *jong* "ki yn 'nym pynlip :"

47. lada ruh ka khymat jong mé ka pynthut ia mé, bred-noh ia ka : ka long bhá ia mé ba'n leit-bysut sha ka híma U Blei da kawei ka khymat, ia kaba mé don ar-tylli khymat ba'u bred *ia mé* ha ka dújok-ding :

48. "sha kaba u ksain jong "ki u'm iáp, bad ka ding *jong* "ki yn 'nym pynlip :"

49. naba ia u briu baroh yn kyllán-mlúh da ka ding, kumba yn kyllán-mlúh da ka mlúh ia ka jingkinia baroh :

50. ka mlúh ka bhá : hin-rei lada kata ka mlúh ka la kylla blád te, daei phi'n pynthiáng-pat ia ka ? Tó phi'n ialong ki kynja-mlúh paralok-hí, tó phi'n iasuk ruh paralok-hí.

X.—LYNNONG.

1. *U iasait bad Ki Pharsi shaphang ha jingiehnoh-tyngá, u*

pynpau ia kata ruh ha ki synran jong u. 13. *U kyrkhú ia ki khynnah ba ki la wallam ha u.* 17. *U pyníh ha u bariu-spah kumno ba u'n ioh ka jingim b'ymjiukut.* 23. *U pyníh ha ki synran jong u ba ka dei ba'n shepting ki spah.* 28. *U kular ba'n ai bainong bakhrau ia kiba íehnloh ia kieikiel-kieibaroh na ka bynta ia u.* 32. *Uiathúhlypá shaphang ka jingiáp bad ka jingmih-pat jong u.* 35. *U sneng ia ki khún U Sebedaios ba'n 'nym mut-khrau, hinrei kham-tam ba'n mut ba'n shah lem bad u.* 46. *U pynpeit ruh ki khymat U Bartimaios u bamatlah.*

1. HABA u la míh nangta, u la wan ha ki phang Ioudaia lyngba sha shiliang Ka Iordan : te ki paitbah ki la ialum-lang pat ha u; te kumba u la jiu leh, u la hikai ia ki pat.

2. Haba kiba Ki Pharsi te ki la iawan ha u, ki la kylli ia u, la ka bit ia u briu ba'n pyllait-noh ia la ka tyngá, ba ki iatynjúh ia u.

3. U da iathúh, u la ong te ha ki, Kaei ba U Mosis u la húkum ia phi ?

4. Ki te ki la ong, U Mosis u la shah ba'n thoh ia ka kot

íehnloh, bañt ba'n pyllait-noh ia ka.

5. Te U Iísous u da iathúh u la ong ha ki, Namar ka dohnúd riunar jong phi u la thoh ia phi ia kane ka húkum :

6. hinrei náduh ka bamynyngkong jong ka pyrthei, shinrang bad kynthei U Blei u la thau ia ki :

7. "na ka bynta kane, u "briu u'n íehnloh ia u kypá "bad ia ka kymí jong u, bad "u'n iaineh bad ka tyngá "jong u; -

8. "ki baroh ar-ngút te "ki'n long kawei ka doh :" kumta ki'm long ar-ngút shuh, hinrei kawei ka doh :

9. namar-kata ia kaba U Blei u la pyniasoh-lem, tó u briu wat pyniakhlád.

10. Hapoh iing te ki synran jong u ki la kylli ia u pat shaphang kata kajuh.

11. U ong te ha ki, Ba uno-uno-ruh uba u'u la pyllait-noh ia ka tyngá jong u, bad ba u'n la shongkurim ia kawei-pat, u klim ia ka :

12. lada ka briu ruh ka'n la pyllait-noh ia u tyngá jong ka, bad ba ka'n la shongkurim ia uwei-pat, ka klim.

13. H'YNDA kumta ki la wallam ia ki khúnlung ha u, ba u'n ioh-kytáh ia ki: ki synran te ki la iasneng ia kita kiba iawallam.

14. Hinrei haba U Iísous u la ioh-íh, u la sngousíh-éh, bad u la ong ha ki, Tó shah ia ki khúnlung ba'n wan ha nga, tó wat khang ruh ia ki: naba ia kiba kum kita long ka híma U Blei:

15. shisha nga ong ha phi, Uno-uno-ruh uba u'n'nu'm pyd-diang ia ka híma U Blei kum u khún-khynnah, u'n 'nu'm leit-bysut hapoh kata.

16. Haba u la shim-kyn-thúp te ia ki, ba u la búh ia la ki ktí ha ki, u la kyrkhú ia ki.

17. HABA u dang leit-noh nangta ruh ha ka lynti, uwei uba haba u la phet ha u, bad haba u la dem-khohsiu sha u, u la kylli ia u, Kó Nonghikai babbá, kaei ba nga'n leh ba nga'n ioh ka jingim b'ymjíukut ?

18. U Iísous u la ong te ha u, Balei ba mé khot ia nga u babbá ? ym don u babbá, tang uwei, uba U Blei :

19. mé tip ia ki húkum, " Wat klim ; Wat pyniáp ;

" Wat túh ; Wat sakhlí lam- " lér ; Wat leh klop ; Burom " ia la u kypá ia la ka kymí " ruh."

20. U la iathúh u la ong te ha u, Kó Nonghikai, ia kita baroh nga la súmar na myndang khynnah.

21. U Iísous haba u la khymíh te ha u, u la sngou- -iteit ia u, bad u la ong ha u, Kawei ka dang dúna ia mé : tó khíe-leit, díe-noh ia katba mé don, ai ruh ha ki baduk, me'n ioh ka jingkynsheu te ha byneng : tó alle te, da ráh ia ka diengphyná, tó búd ruh ia nga.

22. Te haba u la íh-mat bykoh namar kata ka ktín, u la leit-noh sngousíh : naba u la don shibún ki spah.

23. HABA U Iísous te u la khymíh baroh-saudong, u ong ha ki synran jong u, Ah, ka ba-da-éh-noh ia ki badon ki spah, ba ki'n leit-bysut ha ka híma U Blei !

24. Ki synran te ki la kyndit-thred namar kita ki ktín jong u. Hinrei U Iísous u da iathúh pat, u ong ha ki, Kó ki khún, Eu, ka ba-da-éh- noh ia kita kiba shanía ha ki

spah, ba'n leit-bysut ha ka híma U Blei !

25. Ka long ka bakham-jem ia u út ba'n bysut lyngba ia ka thliu thyrnia, ia u riu-spah ba'n leit-bysut ha ka híma U Blei !

26. Ki te ki la sngou-kyn-dit-thred kham-tam, ki da iakren paralok-hí, Uei ba lah kumta ba'n lait-im ?

27. Haba U Iísous u la khymíh-shain te ha ki, u ong, Da ki briu *kata* ka b'ym-lah, hinrei ym *kumta* da U Blei ; naba kiei-kiei-baroh ki long ki balah da U Blei.

28. H'YNDÁ kumta U Petros u la sydang ba'n ong ha u, Ha khymíh, ngi la íeh-noh ia kiei-kiei-baroh, ngi la búd ruh ia mé.

29. Hinrei U Iísous u da iathúh u la ong, Shisha nga ong ha phi, Ym don uba la íehnoh lane ia ka iing, lane ia ki hynmen-hynbeu shinrang ne kynthei, lane ia u kypá, lane ia ka kymí, lane ia ka tyngá, lane ia ki khún, lane ia ki brí, na ka bynta jong nga, bad jong Ka Jingiathúh-khána-babhá ;

30. hinrei u'n ioh-díang kein

shispah-shah ia katta mynta ha kane ka aiom, ia ki iing, bad ia ki hynmen-hynbeu shinrang ne kynthei, bad ia ki kymí, bad ia ki khún, bad ia ki brí de, lem kein bad ki jingleh-bein ; bad ha ka pyrthei ka ba'n sa wan, ka jingim bym-jiukut de :

31. hinrei shibún na *kiba long* shiwa, ki'n long khadduh ; bad ki bakhadduh *ki'n long* shiwa.

32. Kí iadon te ha ka lynti ba ki da iakíu sha Jerusalem ; te U Iísous u da iaid shiwa ia ki : bad ki la sngou-kyndit ; bad haba ki iadang búd ki la sngou-sheping ruh. Haba u da shim pat ruh bad u ia ki khadar-ngút, u la sydang ba'n iathúh ha ki ia kiei-kiei-ruh ki ba'n sa jía-lang ha u ;

33. Naba, ha khymíh, ngi iakíu sha Jerusalem ; te ia uba U Khún u briu yn sa ai-noh ha Ki Rangbah-lyngdoh bad ha Ki Nongthoh ; te ki'n pynrem ia u ia ka ba'n iáp, bad ki'n ai-noh ia u ha Ki Jentil :

34. ki te ki'n leh-bein ia u, bad ki'n sympat ia u, bad ki'n

byntiu ha u, bad ki'n pyniáp-noh ia u : hinrei ha ka balai sngi u'n míh-pat.

35. U IAKOBOS bad U Ioannis, kiba ki khún U Sebedaios, ki la wan te ha u, ki da ong, Kó Nonghikai, ngi mon ba me'n leh ia ngi, ia kaei-kaei-ruh ba ngi sa pán.

36. U la ong te ha ki, Kaei ba phi mon ia nga ba'n leh ia phi ?

37. Ki la ong te ha u, Tó ai ha ngi ba ngi'n shong, uwei sha ka mon jong mé, bad uwei-pat sha ka diang jong mé, ha ka burom jong mé.

38. Hinrei U Iísous u la ong ha ki, Phi'm tip kaei ba phi pán ia lade : phi lah ba'n díh na kata ka khuri na kaba nga sa díh ? bad ba yn pynbaptisma ia phi ruh, da kata ka jingbaptisma, da kaba yn sa pynbaptisma ia nga ?

39. Te ki la ong ha u, Ngi lah. Hinrei U Iísous u la ong ha ki, Ia kata ka khuri, na kaba nga sa díh, phi'n díh shisha ; bad da kata ka jingbaptisma, da kaba yn sa pynbaptisma ia nga, yn pynbaptisma ia phi ruh :

40. hinrei ba'n shong sha

ka mon jong nga bad sha ka diang jong nga, ka'm long ka jong nga ba'n ai, tang ha kita ia kiba la pynkhréh ia ka.

41. Haba kita ki shipheu-ngút te ki la ioh-sngou, ki la sydang ba'n ialong sngousih shaphang U Iakobos bad U Ioannis.

42. Te U Iísous haba u la khot ha lade ia ki, u ong ha ki, Phi tip ba kita ia kiba ki da ianieu ba'n synshár ia Ki Jentil, ki leh-trai-khlíh ia ki ; bad ki bakhrau na ki ki leh da ka bor ia ki :

43 hinrei ka'n 'nym long kumta ha pyddeng jong phi : hinrei lada uno-uno-ruh uba u'n mon ba'n long bakhrau ha pyddeng jong phi, u'n long u shakri jong phi :

44. bad uno-uno-ruh uba u'n mon na phi ba'n long rangbah, u'n long u myrau jong phi baroh :

45. naba wad uba U Khún u briu ym shym la wan ba'n ioh-shakri, hinrei ba'n shakri, bad ba'n ai ia la ka jingim kum ka jingsiuspah na ka bynta ki babún.

46. Te ki la wan ha Ka Jerikho : haba u dang leit-

-noh ruh na Ka Jerikho, bad ki synran jong u, bad u paitbah babún de, U Bartimaios u bamatlah, u khún U Timaios, u la shong harúd lynti, ba u da makía ia lade.

47. Haba u la ioh-sngou te ba don U Iísous uba na Ka Nasareth, u la sydang ba'n kyrpád-jam ba'n ong ruh, Kó Iísous U Khún U Dabid, tó isynei ia nga !

48. Búu te ki da sneng ia u, ba u'n 'nu'm jam : hinrei u la kyrpád-jam da kham-tam, Kó Khún U Dabid, tó isynei ia nga !

49. U Iísous haba u la ieng te, u la ong ba yn khot ia u. Ki khot te ia uta u bamatlah, ki da ong ha u, Tó kyrmen, tó ieng ruh : u khot ia mé.

50. Hinrei u, u da búh-noh-bak ia ka Jainkúp jong u ; haba u la ieng-joit, u la wan ha U Iísous.

51. U Iísous haba u la iathúh te u ong ha u, Mé kwah ba nga'n leh aiuh ia mé ? Uta u bamatlah u la ong te ha u, Kó Nonghikai jong nga, ba nga'n ioh-fh-mat.

52. U Iísous u la ong te ha u, Tó khíe-leit-noh : kata ka

jinggeit jong mé ka la pyn-khíah ia mé. Te kumne-kumne-ruh u la ioh-íh-mat, bad u la búd ia U Iísous ha kata ka lynti.

XI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u shong halor ka gadda haba u leit-rísa sha Jerusalem.* 12. *U tim ia u diing-dumbur.* 15. *U pynkhúid ia ka iing-mane-U-Blei.* 20. *U sneng ia ki synran jong u ia ka ba'n long skhem ha ka jinggeit, bad ia ka ba'n máp ia ki bashún ia ki.* 27. *U iasait-dá ia ki kam jong u, da ka jingphlá U Ioannis, uba la long u briu ba-la-phah da U Blei.*

1. H'YNDÁ ki la poi hajan te Ka Jerusalem, sha Ka Bithphagi bad Ka Bithania, háduh kein uba u lúm Ki Olib, u phah ia ki ar-ngút ki synran jong u ;

2. bad u ong ha ki, Khíe-leit sha ka shnong kaba hamar pyrshah jong phi : te kumne-kumne-ruh ynda phi poi-tíap sha ka ; phi'n shem ia u khún-gadda ba-la-teh, halor jong u ym don u briu ba la shong ; hadiin ba phi la pyllait ia u, tó wallam-noh :

3. te lada uno-uno-ruh u'n

ong ha phi, Balei ba phi leh ia kane? phi'n ong, Ba uba U Trai u don kam ia u ; te kum-ne-kumne-ruh u'n phah-noh ia u hangne.

4. Ki la leit-noh te, bad ki la shem ia uta u khún-gadda ba-la-teh ha ka jingkhang habar, ha kaba don ar-lád baiashem-lem ; te ki pyllait ia u.

5. Kiba na kita te kiba ieng hangta, ki la ong ha ki, Phi leh aiuh ba phi da pyllait ia uta u khún-gadda?

6. Ki la ong te ha ki, kumba U Iísous u la lah húkum : ki la shah te ia ki.

7. Ki la wallam te ia uta u khún-gadda ha U Iísous, bad ki la búh halor jong u ia ki jainkúp jong ki ; bad u la shong halor jong u.

8. Bún ki la síang te ia ki jainkúp jong ki ha ka lynti ; kiwei te ki la khyllád ia ki tynát na ki diing, bad ki la síang ia ki ha kata ka lynti.

9. Te kita ki baiaid sha shiwa, bad kita ki babúd nadiin de, ki la iapyrta, ki da ong, Osanna! *Long ba-la-kyrkhu ia u bawan ha ka kyrteng U Trai!*

10. *Long ba-la-kyrkhu ia ka líma u kypá jong ngi U Dabid, ka bawan ha ka kyrteng U Trai!* Osanna ha ki bajerong-tam-éh!

11. U Iísous u la leit ruh shapoh Ka Jerusalem, bad shapoh ka iing-mane-U-Blei : te haba u la khymíh baroh-saudong ia kiei-kiei-baroh, ba ka da long lypá ruh la jan míet, u la leit-noh sha Ka Bithania lem bad kiba ki khadár-ngút.

12. Ha kaba la shai te, haba ki la míh-noh na Ka Bithania, u la sngou-thyngan.

13. Haba u la ioh-íh te ia ka diing-dumbur na jingngai, ba ka da don ki slá, u la leit *ba'n khymíh* la ba u'n shem shisha ei-ei-ruh ha ka : haba u la poi te ha ka, u'm shym la shem ei-ei-ruh-ém tang ki slá ; naba ka'm *put* long ka aiom soh-dumbur.

14. U Iísous haba u la iathúh u la ong te ha ka, Ym don uba u'n bám soh shuh na pha lano-lano-ruh! Ki synran jong u ki la ioh-sngou ruh.

15. Ki poi te ha Ka Jerusalem. Te U Iísous haba u la leit shapoh ka iing-mane-

-U-Blei, u la sydang ba'n beh-noh ia kita ki badié bad bathiéd ha kata ka iing-mane-u-Blei; bad u la pynkyllon ia ki míej jong ki nongiapein-sybai, bad ia ki jingshong ki jong kita ki badié ia ki paro :

16. bad u'm shah iano-iano-ruh ba u'n ráh ei-ei-ruh lyngba ia ka iing-mane-U-Blei.

17. U la hikai ruh, u da ong ha ki, Ym shym la thoh, "Ba ka iing jong nga yn "khot ka iing jingdúwai ia "ki briu baroh?" hinrei phi "ka krem nongtúh" phi la pynlong ia ka.

18. Kiba Ki Nongthoh bad kiba Ki Rangbah-lyngdoh te ki la ioh-sngou, bad ki la iawád-dong kumno ba ki'n pyniáp-noh ia u: namar ki la shepting ia u, naba u paitbah baroh u la kyndit-thred na ka jinghikai jong u.

19. Te haba ka la long la jan míet, u la leit-noh shabar ka shnong.

20. HABA ki leit-lait mynstep ruh, ki la ioh-íh ia kata ka diing-dumbur ba-la-iáp-tyrkhong náduh ki thiéed.

21. U Petros te haba u da

kynmau-pat u ong ha u, Kó Kynrád jong nga, ha khymíh, kata ka diing-dumbur ia kaba mé la tim, ka la iáp-tyr-khong-noh.

22. U Iísous u da iathúh u ong te ha ki, Tó ioh ma-phi ka jingneit ha U Blei :

23. namar shisha nga ong ha phi, Ba uno-uno-ruh uba u'n ong ha une u lúm, Tó long mé uba yn kynriah-noh, bad uba yn noh ruh sha ka dúriau ; bad u'n 'nu'm sngou-artatín ha ka dohnúd jong u, hinrei u'n ngeit ba yn sa long kiei-kiei-ruh ia kiba u ong ; ka'n long ia u kaei-kaei-ruh ia kaba u'n ong :

24. namar-kata, nga ong ha phi, Ba kiei-kiei-baroh kat kiba phi pán, haba phi kyrpád, tó ngeit ba phi sa ioh-díang; yn long kumta ia phi :

25. haba phi da ieng kyrpád ruh, tó máp, lada phi bat ei-ei-ruh *ka basngousíh* badno-badno-ruh ; ba U Kypá jong phi ruh uba ha ki byneng u'n máp ia phi ia ki ryngkang jong phi :

26. hinrei lada phi phi'm iamáp, te U Kypá jong phi

uba ha ki byneng u'n 'nu'm
máp ia ki ryngkang jong phi.

27. Ki wan pat te
sha Ka Jerusalem: te haba
u dang iaid-kai ha ka iiing-
mañe-U-Blei, Ki Rangbah-
lyngdoh, bad Ki Nongthoh,
bad Ki Tymen-basan ruh, ki
wan ha u,

28. bad ki ong ha u, Da ka
bor aiuh ba mé leh ia kine
kiei-kiei-ruh? bad la ai mano
ha mé ia kane ka bor, ba
me'n ioh-leh ia kine kiei-kiei-
ruh?

29. U Iísous u da iathúh u
la ong te ha ki, Nga ruh
nga'n kylli ia phi kawei ka
ktín; tó iathúh te ha nga,
nga'n ong ruh ha phi da ka
bor aiuh ba nga leh ia kine
kiei-kiei-ruh:

30. ka jingbaptisma ka jong
U Ioannis, ka long na by-
neng, lane na ki briu? tó
iathúh ha nga.

31. Hinrei ki la iasait hí-
-paralok, ki da ong, Lada
ngi'n ong, Na byneng; u'n
ong, Hato balei te ba phi'm
shym la ngeit ha u?

32. hinrei lada ngi'n ong,
Na ki briu, ki la shepting ia
ki briu, naba baroh ki nieu ia

U Ioannis, kum U Nongia-
thúhlypá uba da long shisha.

33. Ki da iathúh te, ki ong
ha U Iísous, Ngí'm tip. Te U
Iísous u da iathúh, u ong ha
ki, Nga ruh nga'm ong ha phi
da ka bor aiuh ba nga leh ia
kine kiei-kiei-ruh.

XII.—LYNNONG.

1. *Ha ka pharshi ka brí-soh ba-la-ai-wai ha ki nongsúmar-brí ki b'ymngúh, U Khristos u iathúhlypá ia ka jingkyntait ia Ki Jiu, bad ia ka jingkhöt ia Ki Jenil.* 13. *U súmar na ka jingráam Ki Pharsi bad ki nongbúd U Irodis, shaphang ka baai khajina ha U Kaisar.*
18. *U pyndúh ia ka nía Ki Saddusi, kiba ong b'ym don ka jingmíh-pat.* 28. *U iathúh ha U Nongthoh, uba la kylli shaphang ka húkum ka banyngkong.*
35. *U pyndúh ruh ia ka jingmut Ki Nongthoh, ia kaba ki iabat shaphang U Khristos.*
38. *U húkum ia ki briu ba'n súmar na ka jingsngou-khrau bad na ka jingarsap jong ki.*
41. *U iaroh ruh ia ka riu-kynthei baduk namar ki ar damli jong ka, tam ia ki baroh.*

1. *U LA sydang te ba'n kren ia ki ha ki pharshi. U briu u la thung ka brí-soh, bad*

u la kér baroh-saudong, bad u la tih ka jaka ka bashapoh ba'n pyddiang ia ka úm-soh, bad u la tei ia ka iing-phira, bad u la ai-wai ia ka ha ki nongsúmar-brí, bad u la leit-noh ruh sha kawei ka rí ka bajingngai.

2. Te ha ka aiom *babiang*, u la phah ia u shakri ha kita ki nongsúmar-brí, ba u'n ioh-díang na kita ki nongsúmar-brí na ki soh jong kata ka brí-soh :

3. hinrei haba ki la iakem ia u, ki la sympat-éh, bad ki la phah-noh suda.

4. U la phah pat te ia uwei-pat u shakri ha ki, ia uta ruh haba ki la lynthem da ki mau, ki la pynmong ia ka khlíh *jong u*, bad ki la phah-noh *ia u* haba la pynjáh-burom.

5. Ia uwei-pat ruh u la phah pat, ia uta te ki la pyniáp-noh : bad ia bún kiwei-kiwei-pat ; ia kiwei ki da sympat-éh ; bad ia kiwei-pat ki da pyniáp-noh :

6. namar-kata pynban, ba u dang don uwei u khún u baéit-éh u jong u, u la phah ia uta ruh u bakhadduh ha ki,

u da ong, Ki'n burom ia u khún jong nga :

7. hinrei kita ki nongsúmar-brí ki la iaong paralok-hí, Une u ba'n sa long u trai ka brí-soh ; iá, ngi'n iapyniáp-noh ia u, ka bynta te ka'n long ka jong ngi :

8. haba ki la iakem te ia u, ki la iapyniáp-noh, bad ki la iabred-noh shabar kata ka brí-soh :

9. namar-kata, uba u trai kata ka brí-soh u'n sa leh aiuh ? u'n wan kein, bad u'n pynjot-noh ia kita ki nongsúmar-brí, bad u'n sa ai ia kata ka brí-soh ha kiwei :

10. phi'm shym la púle te ia kane ka jingthoh ? " Ia u " mau ia uba ki nongtei ki la " bred, une la long ha khlíh " ka dong :

11. " kane ka la long na U " Trai, bad ka long íh-phylla " ha ki khymat jong ngi."

12. Ki la iawád-dong te ba'n kem ia u, hinrei ki la shepting ia u paitbah ; naba ki la tip ba u la kren ia kata ka pharshi ha ki ; kumta kein haba ki la fehnoh ia u, ki la leit-noh.

13. Ki la phah te ha

u kiba na Ki Pharisi, bad kiba na ki nongbúd U Irodis, ba ki'n ríam ia u da ka ktín.

14. Ki te haba ki la wan, ki ong ha u, Kó Nonghikai, ngi tip ba mé long u bashisha, bad me'm nieu shaphang iano-iano-ruh: naba me'm khymíh ia ka khymat ki briu, hinrei mé hikai ia ka lynti U Blei ha ka bashisha: Hato ka bit ba'n ai khajina ha U Kaisar, ne ém? ngi'n ai, ne ngi'm ai?

15. Hinrei u, ba u ílthuh ia ka búit-arsap jong ki, u la ong ha ki, Balei phi pynshoi ia nga? wallam ha nga shí-suka, ba nga'n ioh-fíh.

16. Te ki la wallam. U la ong te ha ki, Ka jongno kane ka dur bad ka jingthoh-shalor? Ki te ki la ong ha u, Ki jong U Kaisar.

17. U Iísous u da iathúh u la ong te ha ki, Tó ai-noh ia kiei-kiei-ruh ki jong U Kaisar ha U Kaisar, bad ia kiei-kiei-ruh ki jong U Blei ha U Blei kein. Hangta ki la sngou-kyndit da u.

18. H'YNDA kumta Ki Saddusi ki la wan ha u, kiba ong ba ka jingmíh-pat ka'm

long; bad ki la kylli ia u, ki da ong,

19. Kó Nonghikai, U Mosis u la thoh-húkum ha ngi, Ba lada u'n iáp-noh u para jong-no-jongno-ruh, bad u'n íeh-noh-iáp ia ka tyngá, te ba u'm shym íehnöh-iáp khún, ba u para jong u u'n shim ia ka tyngá jong u, bad u'n pynmíh symbai ia la u hynmen;

20. *kumta te* la long hinieu-ngút ki para: u bashiwa te u la shim ia ka tyngá, bad haba u iáp u'm shym la íehnöh-iáp symbai:

21. u bashisin-búd u la shim ruh ia ka, u ruh u la iáp-noh, u de u'm shym la íehnöh-iáp symbai: kumjuh ruh bad u baarsin-búd :

22. kumta kita ki hinieu-ngút ki la shim ia ka, bad ki'm shym la íehnöh-iáp symbai: ka bakhadduh-éh na ki baroh, kata ka kynthei ruh ka la iáp-noh :

23. namar-kata, ha ka jing-míh-pat, haba ki'n míh-pat, ka'n long ka tyngá jongno na ki? naba kita ki hinieu-ngút ki la ioh-kurim ia ka.

24. U Iísous u da iathúh u la ong te ha ki, Namar kane

phi'm leh-bakla, ba phi'm tip ia kiba Ki Jingthoh, l'ymne ia kaba ka bor U Blei?

25. naba haba ki'n mih-pat na ki baiap, ki'm iashongkuri, l'ymne iaai-shongkurim ia ki; hinrei ki long kum ki angelos kiba ha ki byneng:

26. hinrei shaphang ki nongiap, ba yn pynmih-pat ia ki, phi'm jiu pule ha ka kitap U Mosis, kumno ba U Blei u la ong ha u ha kata ka khlaulynnong, u da ong, "Nga "uba U Blei U Abraam, bad "uba U Blei U Isaak, bad "uba U Blei U Iakob ruh?"

27. U'm long U Blei ki baiap, hinrei U Blei ki baim: namar-kata, phi mut-bakla shikaddei-éh.

28. HABA la wan te ha u uwei na Ki Nongthoh, uba la ioh-sngou ba ki iasait paralok-hí, uba da ioh-ih-shemphang ruh ba u la iathuh bhá ia ki, u la kylli ia u, Kano ka long ka hukum ka banyngkong na ki baroh?

29. U Iísous u la iathuh te ha u, Ba ka banyngkong na jong ki hukum baroh *long*, "Sngou, Ah Israel, U Trai uba

"U Blei jong ngi, u long uwei

"U Trai:

30. "me'n íeit ruh ia U "Trai uba U Blei jong mé da "ka dohnúd jong mé baroh, "bad da ka mynsiim jong mé "baroh, bad da ka jingmut jong "mé baroh, bad da ka bor jong "mé baroh:" kane kein ka hú-kum ka banyngkong:

31. ka baar ruh *ka long* kumjuh, kata *kumne*, "Me'n "íeit ia la u paramarjan kum- "ba ia lade." Ym don ka hú-kum kawei-pat ka bakham-khrau ia kine.

32. Uta U Nongthoh u la ong te ha u, Ka badei, Kó Nonghikai, mé la ong ha ka bashisha; ba don uwei U Blei, ym don ruh uwei-pat tang ma-u:

33. bad ba'n íeit ia u da ka dohnúd baroh, bad da ka jingmut baroh, bad da ka mynsiim baroh, bad da ka bor baroh, bad ba'n íeit ia *la* u paramarjan kumba ia lade kein, ka long kham-kor ia ki jingai-nguh-thang, bad ia ki jingkinia baroh.

34. Hynda U Iísous, u da ioh-ih te ia u ba u la iathuh stád, u la ong ha u, Me'm long

jíngngai na ka híma U Blei.
Ym don ruh u banúd ba'n
kylli shuh ia u.

35. U Iísous u da iathúh u la ong ruh, haba u dang hikai ha ka iing-mane-U-Blei, Kumno ba kiba Ki Nongthoh ki ong ba uba U Khristos u long U Khún U Dabid?

36. naba U Dabid hí u kren da U Mynsiim Bakhúid, "Uba" "U Trai u la ong ia U Trai "jong nga, Tó shong ha ka "mon jong nga, tadynda nga'n "pynlong ia ki bashún ia mé, "ka jingiúh hapoh ki slajat "jong mé:"

37. namar-kata, U Dabid hí u khot U Trai ia u; nangno te u long u khún jong u? Te bún u paitbah u la sngou ia u da ka basngoubhá.

38. U LA ong te ha ki ha ka jinghikai jong u, Tó kíar na kiba Ki Nongthoh, kiba kwah ba'n iaid-kai ha ki Jainkúp bajerong, bad ba'n ioh ia ki jingngúh ha ki ieu,

39. bad ia ki jingshong bakor-tam ha ki synagog, bad ia ki jaka badon-nám-tam ha ki jingkhawai;

40. kiba bám-dúh ia ki iing jong ki riu-kynthei, bad kiba

dúwai jilán ruh knaṅg ba'n tyllep: kine ki'n ioh-díang ka jingshitom ka bakham-tam.

41. TE U Iísous haba u la shong hamar-pyrshah kaba ka jingkynsheu, u la khymíh-thúh kumno ba u paitbah u noh sybai sha kata ka jingkynsheu: bún ruh ki bariu-spah ki la noh shíkaddei.

42. Haba la wan te kawei ka riu-kynthei ka baduk, ka la noh ar damli, kiba long *lajan* shí-paisa.

43. Haba u la khot ha lade te ia ki synran jong u, u ong ha ki, Shisha nga ong ha phi, ba kane ka riu-kynthei ka baduk, ka la noh kham-tam ia kita baroh, kiba la noh sha kata ka jingkynsheu;

44. naba *kita* baroh ki la noh na kaba sah-tam ia ki, hinrei kane, na kaba ka jingkyrdúh jong ka, ka la noh baroh katba ka don, *wad* ia kaba ka jingim jong ka phar.

XIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u iathúhlypá shaphang ka jingpyndúh ia ka iing-mane-U-Blei.* 9. *Ba ki jingleh-bein ki'n long na ka bynta Ka Jingiathúhkhána-babhá, hinrei ka'n long ruh ba yn; ialap*

*ia Ka Jingiathúhkhhána-babhá
ha ki bynriu baroh. 14. U pyn-
íh kumno ba ka dei ia ki ba'n
leh ynda jía kita ki jingshitom;
24. bad ia ka rúkom ka jingwan
jong u. 32. Namar ba ym don
ba tip ha kano ka por ba u'n
wan, ka dei ia u briu baroh
ba'n sharai bad ba'n dúwai, ioh
ba yn shem ia ngi ha ka b'ym-
-la-kréh.*

1. HABA u dang leit-noh ruh
na ka iing-mane-U-Blei, uwei
na ki synran jong u, u ong ha
u, Kó Nonghikai, ha khymíh,
ki mau kat kine, bad ki jing-
tei kat kine !

2. U Iísous u da iathúh te
u la ong ha u, Mé ioh-íh ia
kine ki jingtei ki bakhrau ?
yn 'nym íehnōh mau halor u
mau, ia u b'yn 'nym pynháp-
-noh.

3. Te, haba u dang shong
ha u lúm Ki Olib hamar pyr-
shah ka iing-mane-U-Blei, U
Petros, bad U Iakobos, bad
U Ioannis, bad U Andreas, ki
la kylli jarjar ia u,

4. Tó iathúh ha ngi, lano
ba kine kiei-kiei-ruh ki'u long ?
bad ka dak ka bakumno ha
ba'n sa pyndep-lem ia kine
kiei-kiei baroh ?

5. U Iísous haba u iathúh

te ha ki, u la sydang ba'n ong,
Tó súmar ioh ba uno-uno-ruh
u'n shúkor ia phi :

6. naba bún ki'n wan ha
ka kyrteng jong nga, ki da
ong, Ma-nga uba *U Khristos*,
bad ki'n shúkor ia shibún.

7. Hinrei haba phi'n sngou
shaphang ki jingialehthymá,
bad ia ki jingbyná ki jingia-
lehthymá, wat sngou-khuslai
phi : naba ka dei ba ki'n long ;
hinrei ka bakut ka'n 'nym put
long :

8. naba ka kynja-bynriu
ka'n ieng ialeh bad ka kynja-
-bynriu, ka híma ruh bad
ka híma ; bad ki jingkhynniúh-
-ka-khyndeu ki'n long ha shi-
bún ki jaka, bad ki'n long ki
nemsniu bad ki jingkhuslai.

9. KINE kiei-kiei-ruh
long ki jingsydang ki jingjin-
jar. Hinrei tó iasúmar ma-phi
paralok-hí ; naba ki'n ai-noh
ia phi ha ki jingbishár, bad ha
ki synagog ; yn sympat-éh ia
phi, bad yn pynieng ia phi ha
khymat ki lyngskor bad ki
siim na ka bynta jong nga,
ia ka ba'n long ka jingphlá
ia ki.

10. Te ka'n dei shiwa ba yn
ialap ia Ka Jingiathúhkhhána-

-babhá ha ki kynja-bynriu baroh :

11. hinrei h'ynda k'i'n ialam *ia phi*, ba ki da ai-noh ia phi, wat sngou - khuslailypá phi, kaei ba phi'n kren, l'ymne wat pusonlypá; hinrei, kaei-kaei-ruh ba yn ai ha phi ha kata ka por, ia kata phi'n kren : naba phi phi'm long ki bakren, hinrei uba U Mynsiim Bakhúid.

12. Uba u para te u'n ai-noh ia u para sha ka jingiáp, bad uba u kypá ia u khún ; bad kiba ki khún k'i'n iaieng ialeh bad ki kymí-ki-kypá, bad k'i'n pyniáp ia ki.

13. Phi'n long ruh ia kiba yn íhsih da *ki briu* baroh, namar ka kyrteng jong nga ; hinrei jár uba u'n da iaineh ha b'ynda kut, uta kein u ba'n ioh-lait-im.

14. HINREI h'ynda phi'n ioh-íh ia kata ka baíhjilli bapyndúh, ba - la - kren shaphang kata da U Daniel uba U Nongiathúhlypá, ba ka la ieng sha kaba b'ym dei, (jár uba púle u'n da sngáp,) ynda kumta kita kiba ha Ka Ioudaia, tó ai k'i'n ia phet-iáp-noh sha ki lúm ;

15. jár uba halor ka iing ruh, wat ai u'n híer hapoh ka iing, l'ymne bysut shapoh, ba'n shim ei-ei-ruh na ka iing jong u:

16. bad jár uba don ha ka lyngkhá, wat ai u'n wan-kylla diin-pat, ba'n shim ia ka Jainkúp jong u:

17. hinrei kordit ia kita kiba la punkhún, bad ia kita kiba ai-búin ha kita ki sngi !

18. Hinrei tó dúwai ba kata ka jingphet-iáp-noh jong phi ka'n 'nym long myntlang :

19. naba k'i'n long *ha* kita ki sngi ki jinjar, kat ka b'ym put la long náduh myndang-long ka pyrthei, ia kaba U Blei u la thau, háduh kaba mynta, *kat kita* k'i'n 'nym long shuh ruh.

20. Te l'ymda la pyndúna U Trai ia kita ki sngi, ka'n 'nym lait-im ka doh baroh : hinrei na ka bynta ki ba-la-jíd, ia kiba u la jíd, u la pyndúna ia kita ki sngi.

21. Ynda kumta, lada uei-uei-ruh u'n ong te ha phi, Ha khymíh, hangne uba U Khristos; lane, Ha khymíh, *u don* hangta ; phi wat ngeit :

22. naba ki khristos lamlér bad ki nongiathúhlypá lamlér

ki'n míh, bad ki'n pyníh ki dak bad ki jingphylla, ia ka ba'n shúkor-noh, lada lah, wad ia ki ba-la-jíd :

23. hinrei tó súmar ma-phi : ha khymíh, nga la iathúhlypá ha phi ia kiei-kiei-baroh.

24. HINREI ha kita ki sngi, hadiin kata ka jinjar, ia ka sngi yn pyndum, bad u bynai u'n 'nu'm ai ia la ka jingshai :

25. bad ki khlur byneng ki'n nangrit-nangrit, bad ia ki bor kiba ha ki byneng yn pyn-khynniúh :

26. h'ynda kumta te ki'n ioh-íh ia uba U Khún u briu ba u da wan ha ki ly-oh, bad ka bor bah bad ka burom ruh :

27. h'ynda kumta ruh u'n phah ia ki angelos jong u, bad u'n ialum-lang ia ki ba-la-jíd jong u na kiba ki sau ly-ér, náduh ka bakut ka pyrthei, háduh ka bakut ka byneng.

28. Tó nang te ia ka pharshi na ka diing-dumbur ; mynba u tynat jong ka u lah long uba dang lung, bad ba ka sei slá, phi tip ba ka ly-ur ka la jan :

29. kumjuh ruh ma-phi, h'ynda phi'n ioh-íh ba la jía

ia kine kiei-kiei-ruh, phi'n tip ba ka long hajan, ha ki jing-khang :

30. shisha nga ong ha phi, ba kane ka pateng-bynriu ka'n 'nym leit-noh, tadynda la leh ia kine kiei-kiei-baroh :

31. ka byneng bad ka khyn-deu te ki'n dúh-noh : hinrei ki ktín jong nga ki'n 'nym dúh-noh satía.

32. HINREI shaphang kata ka sngi lane kata ka por ruh ym don ba tip; l'ymne ki angelos kiba ha byneng ; l'ymne uba U Khún ; tang uba U Kypá.

33. Tó súmar, tó sharai, tó dúwai ruh : naba phi'm tip lano ka long kata ka aiom :

34. *naba uba U Khún u briu u long* kum u briu uba la leit sha ka rí jingngai, ba la íehnoh ia la ka iing, bad uba la ai ha la ki shakri ka bor, bad ha uwei-uwei-ruh ka kam la ka jong-ka-jong, bad u la húkum ia u nongáp-jing-khang ba u'n sharai :

35. namar-kata, tó sharai (naba phi'm tip lano uba u trai ka iing u wan, ha kaba la jan míet, ne shiteng-synia,

ne haba riu u síar, ne myn-step ;)

36. ioh, haba u wan shi-syndon, u'n shem ia phi haba dang thiah :

37. ia kaba nga ong te ha phi, nga ong ha ki baroh, Tó sharai.

XIV.—LYNNONG.

1. *Ki Rangbah-lyngdoh bad Ki Nongthoh ki iashet-lem ia ka ba'n pyniáp ia U Khristos.* 3. *Ka kynthei ka pynsléh ia ka khlíh jong u.* 10. *U Ioudas u díe-noh ia la U Kynrád na ka bynta sybai.* 12. *U Iísous u ong ha ki synran hangno ba ki'n iakhréh ba'n bám ia Ka Níam-ka-jinglait.* 17. *U iathúhlypá ba uwei na ki synran jong u, u'n díe-noh ia u.* 22. *U pynlong ia ka jingkhawai U Trai.* 26. *U iathúhlypá ba ki synran jong u baroh ki'n iasngouthut ha u, ba U Petros ruh u'n len ia u.* 32. *U Iísous u sngou-pisa-éh, bad u dúwai ha ka kypér Gethsimani.* 43. *U Ioudas u díe-noh ia u da ka jingiadoh.* 47. *Ki kem ia U Khristos, bad ki ialam-noh ia u ha U Rangbah-lyngdoh.* 55. *Ki iasakhí lam-lér ia u, bad ki iapynrem-bein ia u.* 66. *U Petros u len ia u laisin.*

1. **Y**NDA la ar sngi te long kaba Ka Níam-ka-jinglait, bad ki kypú bakhlem-thiat : kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kiba Ki Nongthoh te ki la wád-dong, kumno ki'n da kem túh ia u, ba ki'n pyniáp ruh.

2. Hinrei ki la ong, Ym ha *ka barakhe* Ka Níam-ka-jinglait, ioh ba ka jingkhíhwin ki briu ka'n long.

3. HABA u dang long te ha Ka Bithania, ha ka iing U Simon uba *la jiū pangníang-thoh-líh*, haba u dang shong-bám, ka kynthei ka la wan ka badon ka dabi alabaster, *ka badap* da ka jingsléh basngúr, ka bakordor-éh ; te haba ka la plié-kyddiah ia kata ka dabi alabaster, ka la théh ruh ha ka khlíh jong u.

4. Hinrei don kiba la sngou-bittar ha lade, bad ki da ong, Ia ka balei la long kane ka jingleh-noh-ei kata ka jingsléh ?

5. naba lah ioh ba'n díe ia kata tam ia ki lai-spah suka, bad ba'n ioh-ai ha ki baduk. Ki la ialeh-kníum ruh ia ka.

6. U Iísous u la ong te, Tó felnoh ia ka ; balei phi'n pynkhuslai ia ka ? ka la leh

ka kam babhá ia nga:

7. namar phi ioh ia ki baduk lem bad phi hala ka sngi, bad h'ynda phi mon, phi lah ba'n leh bha ia ki: hinrei ia nga phi'm ioh kein hala ka sngi:

8. kane katba ka lah, ka la leh: ka la theulypá ba'n pynsléh ia ka met jong nga ia ka ba'n kyllán-masala ba'n tép:

9. shisha nga ong ha phi, Ba shano-shano-ruh sha kaba yn ialap ia kane Ka Jingiat-thúkhkhána-babhá ha ka pyrthei baroh-satlak, yn iathúh ruh ia kaba kane ka la leh, ia ka ba'n kynmau ia ka.

10. U IOUDAS Iskariot te, uwei na kita ki khadar-
-ngút, u la leit-noh ha kita Ki Rangbah-lyngdoh, ba u'n
-noh ia u ha ki.

11. Haba ki la ioh-sngou te,
ki la iakymen, bad ki la iakú-
lar ba'n ai sybai-rúpa ha u; u
la wád-dong te kumno ka ba-
bit ba u'n ai-noh ia u.

12. Ha ka sngi nyngkong
te ki kypú bakhlem-thíat,
h'ynda ki la kinia ia Ka Níam-
-ka-jinglait, ki synran jong u
ki ong ha u, Haba ngi leit mé

mon ba ngi'n iakhréh hangno,
ba me'n ioh-bam ia Ka Níam-
-ka-jinglait?

13. Te u phah-noh ar-ngút
na ki synran jong u, bad u
ong ha ki, Khíe-leit shapoh
kato ka shnong; te u briu
uba báh shí-kum ka úm u'n
kyndúh bad phi: tó phi'n búd
ia u:

14. shaei-shaei-ruh te ba
u'n leit hapoh, ong ha uba u
trai-iing, Ba uba U Nonghikai
u ong, Hangno long kaba ka
pulit ki nongshong-basá, ha
kaba nga'n ioh-bám ia Ka
Níam-ka-jinglait lem bad ki
synran jong nga?

15. te u hí u'n pyníh ha
phi ia ka pulit ha neng ka
bakhrau, ia ka ba-la-síang-
-jingbúh lypá: hangta phi'n
iakhréh ia ngi.

16. Kumta ki synran jong
u ki la leit-noh, bad ki la wan
shapoh kata ka shnong, bad ki
la shem kumba u la ong ha
ki: te ki la iakhréh ia kata
Ka Níam-ka-jinglait.

17. HABA la jan míet
te u wan bad kita ki khadar-
-ngút.

18. Haba ki dang iashong-
-bám, bad ba ki iabám ruh, U

Iísous u la ong, Shisha nga ong ha phi, ba uwei na phi uba bám lem bad nga, u'n díe-noh ia nga.

19. Ki la sydang te ba'n sngousíh, bad ba'n iaong ha u, uwei pa uwei, *Long ma-nga?* uwei-pat ruh, *Long ma-nga?*

20. U da iathúh u la ong te ha ki, *Long* uwei na kiba ki khadar, uba pynngam lem bad nga ha ka plíang:

21. uba U Khún u briu shisha u sa leit, kumba la thoh shaphang jong u: hinrei kordit ia uta u briu, da uba yn díe-noh ia uba U Khún u briu! ka la bha ia uta u briu, lada ym la khá satía ia u.

22. HABA ki dang ia-bám ruh, U Iísous u da shim ia u kypú, haba u la lah ngúh u la kyddiah *ia u*, bad u la ai ha ki, bad u la ong, Tó shim, tó bám, une u long ka met jong nga.

23. Haba u la shim ia ka khuri ruh, bad haba u la lah ngúh, u la ai ha ki; te ki baroh ki la díh na ka.

24. U la ong ruh ha ki, Kane ka long ka snám jong nga, kaba ka jong ka jiutang

ka bathymmai, ia kaba yn sa pynmíh-noh na ka bynta ki babún:

25. shisha nga ong ha phi, Ba nga'n 'nym díh shuh na une u soh ka diing-drakhía, tadynda kata ka sngi, ynda nga'n díh thymmai ia ka ha ka híma U Blei.

26. HABA ki la iariuai, ki la leit-noh sha uba u lúm Ki Olib.

27. Te U Iísous u ong ha ki, Ba phi baroh phi'n thut ha nga ha kane ka míet: naba la thoh, "Nga'n shoh ia uba "u nongsharai, bad yn pynsa- "phred ia ki langbrot:"

28. hinrei hadiin ba yn la pynmíh-pat ia nga, nga'n leit sha shiwa jong phi sha Galilaiia.

29. Hinrei U Petros u la ong ha u, Lada baroh ruh ki'n thut, hinrei nga ém.

30. U Iísous u ong te ha u, Shisha nga ong ha mé, Ba wad ma-mé ha kane ka sngi, ha kane ka míet kein, mynshiwa ia kaba u'n riu u síar arsin, me'n len ia nga laisin.

31. Hinrei u la kren kynsan kham-tam, Lada ka dei ia nga ba'n iáp lem bad mé,

nga'n 'nym len shuh ia mé.
Kumjuh ruh de ki la ong baroh.

32. Ki wan ruh sha ka jaka, kaba ka kyrteng jong ka *long* Gethsimani: te u ong ha ki synran jong u, Tó ia-shong hangne, tadynda nga'n dúwai.

33. U la shim lem bad u te ia U Petros, bad ia u Iakobos, bad ia U Ioannis; bad u la sy-dang ba'n sngou-shyrkhei-éh, bad ba'n sngou-kordit-éh ruh.

34. U ong te ha ki, Ka mynsiim jong nga ka long ka bapisa-éh kum ba'n sa iáp: tó iaishong hangne; tó iaáp ruh.

35. Haba u la leit te sha shiwa khyndiat, u la dem ha ka khyndeu, bad u la dúwai, ba lada don lág, ba kata ka por ka'n leit-noh na u.

36. U la ong ruh, Abba, Kó Kypá, kiei-kiei-baroh long kiba lah ma-mé; tó pynphai-noh ia kane ka khuri na nga: kaei-kaei-ruh te ym ia kaba nga mon, hinrei kaei-kaei-ruh ia kaba mé *mon*.

37. Te u wan, bad u shem ia ki ba ki da ioh-thíah, bad u ong ha U Petros, Kó Simon, mé ioh-thíah? me'm lah ba'n iaáp shí por?

38. tó iasharai, tó iadúwai ruh, ioh ba phi'n leit-bysut hapoh ka jingpynshoi: ka mynsiim shisha ka la klo, hinrei ka doh ka thlot.

39. Haba u la leit-noh pat te, u la dúwai, u da ong ia kaba kajuh ka ktín.

40. Haba u la wan-phai pat ruh, u la shem ia ki ba ki da ioh-thíah pat; naba ki khymat jong ki, ki la khía: te ki'm tip kaei ba ki'n iathúh ia u.

41. U wan ruh ka balaisin, bad u ong ha ki, Tó nang thíah mynta, tó jah-thait ruh: ka long keinno! la jía kaba ka por; ha khymíh, yn díe-noh ia uba U Khún u briu ha ki ktí ki bapop!

42. tó ieng! ngi'n ialeit-noh! ha khymíh, uta uba díe-noh ia nga u la jan.

43. TE kumne-kumne-ruh, haba u dang kren, U Ioudas u wan, uba long uwei na kiba ki khadar-ngút, bad u ruh don u paitbah babún bad ki waitlam bad ki diingdúh ruh, na kiba Ki Rangbah-lyngdoh, bad na kiba Ki Nongthoh, bad na kiba Ki Tymen-basan de.

44. Uta te uba la díe-noh ia u, u la lah ai ka dak-iakut

bad ki, u da ong, Ia uba nga'n iadoh, uta long ma-u; tó phi'n kem ia u, bad ialam-noh skhem.

45. Katba u la wan te, kumne-kumne-ruh u da leit ha u, u ong, Kó Kynrád jong nga, Kó Kynrád jong nga; u la iadoh-éh ruh ia u.

46. Ki te ki la búh ia la ki ktí ha u, bad ki la kem ia u.

47. UWEI te na kita ki baieng hajan, haba u la sei ia la ka waitlam, u la pom ia u shakri uba U Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor jong u.

48. U Iísous u da iathúh u la ong te ha ki, Kumba ha u nongtúh, phi la míh-noh, bad ki waitlam bad ki diingdúh ruh, ba'n iakem ia nga ?

49. nga jiu don hala ka sngi bad phi ba nga da hikai ha ka iiing-mane-U-Blei, te phi'm shym la kem ia nga: hinrei ia kiba Ki Jingthoh *don kam* ba yn la pyndep.

50. Haba ki la íehnloh ia u te, baroh ki la phet-iáp-noh.

51. Don te uwei u basamla uba la búd ia u, uba la kúp ia ka Jain-linen baní halor ka met

lyngkhút *jong u*; kita ki si-páhi ki la kem ia u ruh.

52. Te une u da íehnloh ia kata ka Jainkúp baní, u la phet-iáp-noh lyngkhút na ki ruh.

53. Te ki la ialam-noh ia U Iísous ha uba U Rangbah-lyngdoh: bad u ruh la ialum-lang kita Ki Rangbah-lyngdoh baroh, bad kita Ki Tymen-basan, bad kita Ki Nongthoh de.

54. U Petros te u la búd ia u na sha jingngai, háduh ha kaba ka phyllau jong uta U Rangbah-lyngdoh: bad u da shong lem bad kita ki shakri, u da sy-aid ding ruh.

55. Te kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kata Ka Darbar baroh, ki la wád ka sakhlí-ialeh ia U Iísous, ia ka ba'n pyniáp ia u; te ki'm shem.

56. Naba búñ ki la iasakhí lamlér ia u, hinrei kita ki jing-sakhí ki'm iadei-ryngkat shuh.

57. Te don kiba la iaieng-joit ki sakhlí lamlér ia u, ki da ong,

58. Ngi la ioh-sngou ia u ba u da ong, Ba nga'n pynjot ia kane ka iiing-mane-U-Blei ia ka ba-la-thau da ki ktí, bad ha

ki lai sngi nga'n tei ia ka-wei-pat ba-la-thau khlem ki ktí.

59. Hinrei kumta ka jing-sakhí jong ki ka'm long beit shuh.

60. Uta U Rangbah-lyng-doh te haba u la ieng-joit ha pyddeng, u la kylli ia U Iísous, u da ong, Me'm iathúh ei-ei-ruh ? kita ki sakhlí-ialeh aiuh ia mé ?

61. U te u la shu sngáp, u'm iathúh ruh ei-ei-ruh-ém. Uta U Rangbah-lyngdoh u la kylli pat ia u, bad u ong ha u, Mé long uba U Khristos, uba U Khún jong U Ba-la-kyrkhú ?

62. U Iísous te u la ong, Nga long : te phi'n ioh-íh ia uba U Khún u briu haba u shong sha ka mon jong Ka Bor, bad haba u wan ha ki ly-oh ka byneng.

63. Uta U Rangbah-lyng-doh te, haba u la kád ia la ki Jain, u ong, Ngi dang don kam aiuh pat ia ki nongsakhí ?

64. phi la ioh-sngou ia kata ka jingkren-bein-ia-U-Blei : phi mut kumno ? Ki baroh te ki la pynrem ia u ba'n dei ia ka ba'n iáp.

65. Don kiba la sydang te

ba'n bynthíu ha u, bad ba'n tap-matlah ia ka khymat jong u, bad ba'n shoh ia u, bad ba'n ong ruh ha u, Tó iathúh-antat : kita ki shakri ruh ki la tháp ia u da ki sla-ktí.

66. Te haba U Petros u dang don harúm ha kata ka phyllau, kawei na kita ki shakri jong U Rangbah-lyng-doh ka la wan.

67. Haba ka la ioh-íh te ia U Petros ba u sy-aid ding, haba ka la khymih ruh ha u, ka ong, Mé ruh mé la long lem bad U Iísous uba u nong Nasareth.

68. Hinrei u la len, u da ong, Nga'm tip, l'ymne nga'm shemphang kaei ba pha ong. U la míh-noh shabar te sha baranda ; te u síar u la riu.

69. Haba kata ka shakri te ka la ioh-íh ia u pat, ka la sy-dang ba'n ong ha kita ki baieng hajan : Ba une u long uwei na ki.

70. U te u la len pat. La shibit te kita ki baieng hajan ki la ong pat ha U Petros, Shisha mé long uwei na ki : naba mé long u nong Galilaia, ka ktín jong mé ka syrim ruh.

71. Hinrei u la sydang ba'n tim ba'n smai ruh, Ba nga'm íhthúh ia une u briu uba phi kren shaphang ia u.

72. Ar wád te uta u síar u la riu. Te U Petros u la kynmau ia kata ka ktín kaba U Iísous u la ong ha u, Ba mynshiwa ba u'n riu u síar arsin, me'n len ia nga laisin. Haba u la puson ruh *ia kata*; u la lyniar.

XV.—LYNNONG.

- La ialam-noh ia U Iísous ba-la-khúm, la mûdui ia u ruh shaphany bún kiei-kiei-ruh ha khymat U Pilat.* 6. *U paitbah u pyrta ba U Pilat u'n pyllait ia U Barabbas, hinrei ba u'n sahnarphyná ia U Iísous.* 16. *Ki pynphong ia ka pansngiat-shíah ha ka khlíh U Iísous, ki iashoh ia u, ki iabynthiu ha u, ki ialeh-bein ruh ia u.* 21. *Ki sahnarphyná ia U Iísous ha pyddeng ar-ngút ki dakait.* 29. *U shah na ki jingkren-bein Ki Jiu.* 33. *U Iísous u pyrta nalar ka diïngphyná hamar ba u sa iáp:* 39. *nangta u rangbah-shispah u phlá ba u long U Khún U Blei.* 42. *La tep ruh ia u ha ka burom da U Josiph.*

- KUMNE-KUMNE-RUN ha ka*

balashai te, kita Ki Rangbah-lyngdoh ki la iasylla bad kita Ki Tymen-basan, bad kita Ki Nongthoh, bad kata Ka Darbar baroh ruh; haba ki la khúm ia U Iísous, ki la ialam-noh *ia u*, bad ki la ai-noh ha U Pilat.

2. Te U Pilat u la kylli ia u, Mé long uba U Siim kiba Ki Jiu? U te u da iathúh u la ong ha u, Mé ong.

3. Kita Ki Rangbah-lyngdoh ruh ki la mûdui ia u shaphang bún kiei-kiei-ruh.

4. U Pilat te u la kylli pat ia u, u da ong, Me'm iathúh ei-ei-ruh? ha khymíh, katno kiei-kiei-ruh ba ki iasakhí shaphang jong mé.

5. U Iísous te u'm iathúh ei-ei-ruh shuh, kat ba'n pynkyndit ia U Pilat.

6. HABA rakhe te ia ka jingkhawai-níam *Ka Jinglait*, u jiu pyllait ha ki ia uwei u ba-la-byndí, ia uta uba ki pán.

7. Te don *uwei* ia uba ki khot U Barabbas, ia uba la khúm lem bad la ki para-bapynkíhwin, kiba la lah pyniáp-briu ha ka jingkíhwin.

8. U paitbah te haba u la pyrta-jam-éh, u la sydang ba'n

pán, *ba u'n leh* kumba u la jiu leh hala ka sngi ha ki.

9. Hinrei U Pilat u la iathúh ha ki, u da ong, Phi mon ba nga'n pyllait-noh ha phi ia uba U Siim jong Ki Jiu ?

10. Naba u la tip ba namar ka bashún, kita Ki Rangbah-lyngdoh ki la lah ai-noh ia u.

11. Kita Ki Rangbah-lyngdoh te ki la pynkíh ia uta u paitbah, ba u'n pyllait-noh kham-tam ia U Barabbas ha ki.

12. H'ynda kumta U Pilat u da iathúh u la ong pat ha ki, Namar-kata phi mon ba nga'n leh aiuh ia uba phi khot U Siim jong Ki Jiu ?

13. Ki te ki la iapyrta-jam pat, Sahnarphyná ia u.

14. U Pilat te u la iathúh ha ki, Namar ka b'ymman aiuh ba u la leh? Ki te ki la iapyrta-jam kham-tam, Sahnarphyná ia u.

15. Kumta U Pilat ba u da mon ba'n pynsngoubhá ia uta u paitbah, u la pyllait-noh ha ki ia U Barabbas; te u la ai-noh ia U Iísous, haba u la sympat, ba'n sahnarphyná.

16. Ki sipáhi te ki la ialam-noh ia u hapoh ka

phyllau, kaba long ka iing-báh u lyngskor, bad ki iakhot-lem ia kaba baroh shí-kynhún;

17. bad ki la pynkúp ka jain sau-bythúh ia u, bad haba ki la iathain ia ka pansngiat bashíah, ki la pynphong ha *ka khlíh* jong u,

18. bad ki la sydang ba'n ngúh-monbhá ia u, Khúblei! U Siim jong Ki Jiu !

19. Ki la shoh ruh ia ka khlíh jong u da u preu, bad ki la bynthíu ha u, bad haba ki la dem la ki khohsiú, ki la mane ia u.

20. H'ynda ki la lah pyrthúh-bein te ia u, ki la loit-noh ia kata ka jain sau-bythúh na u, bad ki la pynkúp ia u ia ki jain la ki jong, bad ki la ialam-noh ia u ba'n sahnarphyná ia u.

21. Ki la pynleh te ia uwei U Simon u nong Kyrini, uba leit-lait, haba u wan na ka rí-brí (uba u kypá U Alexandros bad U Roushos) ba'n báh ia ka diingphyná jong u.

22. Ki la ialam ruh ia u ha ka jaka Golgotha, kaba long, haba la batai, Ka jaka maloi-khlíh.

23. Bad ki la ai ha u ka úm-soh-drakhía ka ba-la-ia-khléh bad ka bakytang ba'n díh: hinrei u'm shim satía.

24. Te haba ki sa sahnar-phyná ia u, ki la iabynta ia ki jainkúp jong u, ba ki da iaka-lai ia ki, kaei ba uwei-uwei u'n shim.

25. Ka la lai baje te, haba ki la lah sahnarphyná ia u.

26. Te don ka jingthoh-shalor shaphang ka pop jong u kaba la thoh ha neng, UBA U SIIM JONG KI JIU.

27. Ki la sahnarphyná ia ar-ngút ki dakait ruh lem bad u, uwei sha ka mon, bad uwei sha ka diang jong u.

28. Kumta la pyndep ia kata Ka Jingthoh, kaba ong, "La nieu ruh ia u lem bad "ki nongpalat."

29. Kiba iaid shata te ki la kren-bein ia u, ki da kyrngáh ki khlfh jong ki, ki da ong ruh, Ah ah ! mé uba pyndúh ia ka iing-mane-U-Blei, bad uba tei-pat ha ki lai sngi *ia ka*,

30. tó pynam ia lade, tó híer-noh ruh na kato ka diing-phyná.

31. Kumjuh ruh kita Ki Rangbah-lyngdoh haba ki leh-

-bein, ki la ong paralok-hí lem bad kita Ki Nongthoh, U la pynam ia kiwei; ia lade pleng u'm lah ba'n pynam :

32. te uba U Khristos, uba U Siim jong Ki Israil, ai u'n híer-noh mynta na kato ka diingphyná, ba ngi'n ioh-ih, bad ngi'n ioh-ngeit ruh. Kita ruh ia ki ba-la-sahnarphyná lem bad u, ki la kren-bein ia u.

33. HABA la jía te ka bahinriu baje, ka la long dum ha kata ka rí baroh, háduh ka bakhundai baje.

34. Hamar te ka bakhundai baje, U Iísous u la pyrta da ka ktín ka bajam, u da ong, Eloi ! Eloi ! lamma sabakh-thani ? kaba long, haba la batai, U Blei jong nga ! U Blei jong nga ! balei ba mé la fehnoh ia nga ?

35. Kiba na kita te ki baieng hajan, haba ki la ioh-sngou, ki la ong, Ha khymíh, u khot ia U Ilias.

36. Te haba uwei u la phet ba u'n da pyndap ruh ia ka spanj da ka bajeu, ba u la spain de ha u diing-preu, u la pyndíh ia u, u da ong, Tó feh phi ; ba ngi'n ioh-ih la u wan U Ilías ba'n pynhíer-noh ia u.

37. Haba U Iísous u la pynníh-noh te ia ka ktín bajam, u la ai-noh ia ka mynsiim.

38. Te ka jingkáh ka jong ka iing-mane-U-Blei ka la kád ar-bynta, náduh na jerong háduh ka tybian.

39. U rangbah-shispah te u baieng hajan ha pyrshah jong u, haba u la ioh-ih, ba haba u la pyrta-jam kumta u la ai-noh ka mynsiim, u la ong, Shisha une u briu u la long U Khún U Blei.

40. La don ruh ki kynthei de ki bagingoh na sha jingngai: ha ki la don ruh Ka Mari ka nong Magdala; bad Ka Mari ka kymí U Iakobos u bapoh bad U Iosis, bad Ka Salome;

41. kine ruh, mynba u don ha Ka Galilaia, ki la jiu búd ia u, bad ki la jiu shakri ia u; bad bún kiwei-kiwei-ruh ki kynthei kiba la kiú lem bad u sha Ka Jerusalem.

42. MYNTA te haba la jan miet, (naba ba ka long ka sngi bapynkhréh, kaba long shiwa ka sabbaton,)

43. haba la wan U Joseph uba na Ka Arimathaia, u riu-sait u badon-burom, uba

u hí ruh u jiu áp-kyrmén ia ka líma jong U Blei, haba u sngou-shlur u la leit hapoh ha U Pilat, bad u la pán ia ka met U Iísous.

44. Te U Pilat u la sngou-kyndit ba u la da iáp katta: haba u la khot ha lade te ia uta u rangbah-shispah, u kylli ia u, la u la lah iáp katta.

45. Haba u la ioh-tip te na uta u rangbah-shispah, u la ai-sngoubhá ia ka met ha U Josiph.

46. Haba u la thíed te ia ka Jain-linen baní, bad haba u la pynhíer-noh ia u, u la sop-spain *ia u* ha kata ka Jain-linen baní, bad u la búh ia u ha ka jingtep, ia ka ba-la-tíh ha u mausíang, bad u la tyllún ia u mau ha ka jingkhang kata ka jingtep.

47. Te Ka Mari ka nong Magdala, bad Ka Mari *ka kymí* U Iosis, ki la iakhymíh hangno ba la búh ia u.

XVI.—LYNNONG.

1. *U angelos u iathúh ha ki lain-gút ki kynthei ba U Khristos u la míh-pat.* 9. *U Khristos hí u míh-pau ha Ka Mari ka nong*

Magdala; 12. ha ki ar-ngút ruh haba ki leit sha ka rí-brí; 14. hadiin kata ha Ki Apostolos ruh; 15. ia kiba u phah ia ka ba'n ialap ia Ka Jingiathúh-khána-babhá. 19. U kíu-soit sha byneng.

1. HABA la palat ka sabbaton te, Ka Mari ka nong Magdala, bad Ka Mari kaba *ka kymí* U Iakobos, bad Ka Salomi, ki la thíed ia ki jingiúbih, ba haba ki wan ki'n ioh-pynsléh ia u.

2. Te mynstep-éh *ka sngi* nyngkong ka shí-ta-ieu, ki la iawan sha kata ka jingtep, hamar ka bamíh ka sngi.

3. Ki ia iakren paralok-híte, Uei uba u'n tyllún-noh ia u mau ia ngi na ka jing-khang ka jingtep?

4. (Te haba ki la jingoh, ki la ioh-ih ba la tyllún-noh ia uta u mau;) naba u la long u bakhrau-éh.

5. Haba ki la bysut te ha kata ka jingtep, ki la ioh-ih ia u basamla u bashong sha ka mon, u ba-la-kúp ia ka jain líh ka bajerong; ki la shepting ruh.

6. U ong te ha ki, Wat shepting: phi wád ia U Iísous uba na Ka Nasareth, ia uba

la sáhnarpbyná: u la míh-pat, u'm don hangne: ha khymíh, ka jaka ha kaba ki la iabúh ia u:

7. hinrei khíe-leit iathúh ha ki synran jong u, te kham-tam ha U Petros, ba u leit sha shiwa jong phi sha Ka Galilaia: hangta phi'n ioh-ih ia u, kumba u la ong ha phi.

8. Haba ki la míh-noh kyr-khíe te, ki la phet-noh na kata ka jingtep: namar ka bakhyn-níuh bad ka basngou-kyndit ki la iabat ia ki: hinrei ki'm shym la iathúh ei-ei-ruh hano-hano-ruh; naba ki la shepting.

9. HABA *U Iísous* te u la míh-pat mynstep-éh ha *ka sngi* nyngkong ka shí-ta-ieu, u la pau nyngkong ha Ka Mari ka nong Magdala na kaba u la lah beh-noh ia ki hinieu ki ksúid.

10. Ka te, ka da leit ka la pynbyná ha kita kiba la jiu don lem bad u, haba ki dang sngousíh bad baiám.

11. Hinrei ki, haba ki la ioh-sngou ba u dang im, bad ba la lah ioh-ih ruh ia u da ka, ki'm ngeit.

12. HADIIN kata, u la

pau ha ka dur kawei-pat, ha ki ar-ngút na ki, haba ki iaiaid, haba ki leit ruh sha ka rí-brí.

13. Ki ruh, ki da leit-noh ki la pynbyná ha kita kiba dang sah: ki'm ngeit ia ki ruh.

14. HADIIN, u la pau ha kita ki bakhadwei, haba ki iashong-bam-lem; bad u la pynrem ia ka jingb'ymngeit, bad ia ka dohnúd ka baéh jong ki, namar ba ki'm ngeit ia kita kiba la lah ioh-íh ia u hadiin ba u la míh-pat.

15. U LA ong ruh ha ki, Haba phi da leit sha ka pyrthei baroh, tó ialap ia kaba Ka Jingiathúhkhána-babhá ha ki bynriu baroh:

16. jár uba u'n ngeit bad ba yn pynbaptisma ia u, yn

pynam ; hinrei ia uta u b'ym-ngeit, yn pynrem :

17. kine ruh ki dak ki'n búd ia kita ki bangeit ; Ha ka kyrteng jong nga ki'n iabeh-noh ia ki ksúid ; ki'n kren da ki thyllíed bathymmai ;

18. ki'n ráh ia ki bysein ; lada ki'n díh ei-ei-ruh ka bapyniáp, ka'n 'nym pynsniu ia ki kein ; ki'n búh ki ktí ha ki bapang, ki'n khíah ruh.

19. NAMAR-KATA, uba U Trai, hadiin ba u la lah kren ha ki, la pyddiang-soit ia u sha byneng, bad u la shong sha ka mon U Blei.

20 Ki te haba ki la míh-noh, ki la ialap saudong-kylleng, uba U Trai ruh u da trei-lem, bad u da pynskhem ia kata ka ktín da ki dak ki babúd. Amen.

KA JINGIATHÚHKHÁNA-BABHÁ KA JONG U LOUKAS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingiathúh-na-phrang ka jong U Loukas sha Ka Jingiathúhkhaná-babhá jong u baroh.*
5. *Kiba kumno long U Sakharias bad Ka Elisabet ka tyngá jong u.* 8. *U angelos u iathúh ha U Sakharias shaphang ka jingkhá-khún Ka Elisabet.* 23. *Ka jingpunkhún Ka Elisabet;* 26. *bad ka jong Ka Mari.* 39. *Ka jingiathúhlypá Ka Elisabet, bad Ka Mari shaphang U Khristos.* 57. *Ka jingkhá bad ka jingotshér ia U Ioannis.* 67. *Ka jingiathúhlypá U Sakharias shaphang U Khristos;* 76. *bad shaphang U Ioannis.*

1. NAMAR ba don shishá shibún kiba la shim ha ki, ba'n thoh-lang ter-ter ia ka jingiathúhkhaná shaphang kiei-kieiruh bangeit skhem ba-la-pyn-dep ha pyddeng jong ngi,

2. kumba ki la ai·pateng-la-pateng ha ngi, kiba long hí ki nongioh-íh náduh ka ba-

mynnnyngkong, bad ki nong-ialap jong kata ka ktín :

3. ka la íh-bit ruh ha nga, haba nga la iai-iit bíang-bíang-ruh ia kiei-kie-i-baroh náduh ka bamynnyngkong; ba'n thoh ter-ter janai ha mé, Ah U Theophilos u babhá-tam-éh,

4. ba me'n ioh-tip skhem ia ka jingshisha shaphang kita kiei-kie-i-ruh, ha kiba mé la ioh-hikai.

5. TE don ha kiba ki sngi-karta U Irodis, uba U Siim Ka Ioudaia, uwei u lyng-doh uba ka kyrteng U Sakharias, na ka jingkylliang-sngi U Abía: bad ka tyngá jong u na kiba ki khún-kynthei U Aaron, kaba ka kyrteng jong ka ruh Ka Elisabet.

6. Baroh ar-ngút ruh ki la long ki bahok ha khymat U Blei, ba ki da iaid ha ki húkum baroh bad ki níam U Trai khlem-jingrem.

7. Te ym don khún ia ki, naba Ka Elisabet ka la long ka balyngki, bad ki sngi-karta jong ki baroh ar-ngút ki la nang-híer arsut.

8 KA la jía te, haba u dang leh ia ka jingkam lyngdoh ha khymat U Blei, ha ka bater-ter ka jingkylliang-sngi jong u,

9. kat kaba ka rúkom ka kam lyngdoh, ka la dei ia u ba'n thang ka jingai-ngúh-thang baiúbíh, haba u la leit ha kata ka jaka ba-la-kyntang ka jong U Trai.

10. Te u paitbah byllin baroh jong ki briu la don habar, kiba dang iadúwai ha kata ka por ka jingai-ngúh-thang baiúbíh.

11. Te la míh-pau ha u, u angelos U Trai, u baieng sha ka mon ka dúwan ka jong kata ka jingai-ngúh-thang baiúbíh.

12. Te U Sakharias haba u la ioh-íh, u la sngou-khuslai-éh, bad ka jingshepting ka la háp ha u.

13. Hinrei uta u angelos u la ong ha u, Wat shepting, kó Sakharias : naba la shah-shkor ia ka jingdúwai jong mé ; te ka tyngá jong mé Ka Elisabet

ka'n khá khún-shinrang ia mé, bad me'n khot ia ka kyrteng jong u U Ioannis :

14. te ka basngoubhá bad ka bashád-kymen ki'n long ia mé; shibún ruh ki'n ia-sngou-kymen namar ka jingkhá jong u :

15. naba u'n long u bakhrau ha khymat U Trai, bad u'n nu'm díh ia ka wain bad kiád; bad yn pyndap ia u da U Mynsiim Bakhúid, wad, náduh ka kypoh ka kymí jong u :

16. shibún te na kiba ki khún Israil u'n pynphai sha U Trai uba U Blei jong ki :

17. u te u'n leit sha shiwa ka khymat jong u, ha ka mynsiim bad ka bor U Ilás, ba'n pynphai ia ki dohnúd ki kypá sha ki khún, bad ia kiba b'ymkongúh sha ka jingstád ki bahok ; ba'n pynkhréh ia U Trai ia u paitlang ba-la-pynbit.

18. U Sakharias te u la ong ha uta u angelos, Daei nga'n ioh-tip ia kane ? naba nga long u tymen, bad ka tyngá jong nga ka la híer arsut ki sngi-karta jong ka.

19. U angelos u da iathúh u la ong te ha u, Nga long U

Gabriil uba ieng ha khymat U Blei; te la phah ia nga ba'n kren ha mé, bad ba'n iathúh-khána-babhá ruh ia kine kiei-kiei-ruh ia mé:

20. te ha khymíh, me'n sngáp-jar, bad me'n 'nym lah ba'n kren, tadynda kata ka sngi ba yn pynlong ia kine kiei-kiei-ruh ; namar ba me'm ngeit ia ki ktín jong nga, ia kiba yn pyndep ha ka ía jong ki.

21. Haba uta u paitlang te u dang áp ia U Sakharias, ki la sngou-kyndit naba u slem katta-katta ha kata ka jaka ba-la-kyntang.

22. Te haba u la míh-noh, u'm lah ba'n kren ha ki ; ki la shemphang te ba u la ioh-íh ia ka jingíhthúh-pau ha kata ka jaka ba-la-kyntang: naba *ia kata*, u hí u da kongúh-khlíh ia ki, u la nang-sáh ruh u b'ymnang-kren.

23. KA la jía ruh, katba la dap kita ki sngi ka jingkam lyngdoh jong u, u la leit-noh sha ka iing jong u hí.

24. Hadiin kita ki sngi te, KA Elisabet ka tyngá jong u ka la punkhún, bad ka la búh-ríh ia lade san bynai, ka da ong,

25. Ba kumne uba U Trai u la leh ha nga ha ki sngi ha kiba u la khymíh ha *nga*, ba'n kit-noh ia ka jingbein jong nga ha pyddeng ki briu.

26. HA u bynai te u bahinriu, la phah ia uta u angelos Gabriil na U Blei sha ka shnong ha Ka Galilaia, kaba ka kyrteng Ka Nasaret,

27. sha ka theisotti kaba la iathéh-ktín bad u briu, uba ka kyrteng U Iosiph, na ka iing U Dabid ; ka kyrteng kata ka theisotti te *ka long* Ka Mari.

28. Uta u angelos te haba u la leit hapoh sha ka, u la ong, Khúblei ! ia pha kaba la ioh ka jingaiei bakhrau ! uba U Trai *u long* lem bad pha: la kyrkhú ia pha ha pyddeng ki kynthei !

29. Ka te, haba ka la ioh-íh *ia u*, ka la sngou-khuslai-éh da ka jingong jong u, bad ka la puson ha lade ka bakumno lah long kane ka jingngúh-mon-bha.

30. Uta u angelos u la ong *te* ha ka, Tó wat shepting, Kó Mari ; naba pha la shem ka jingaiei bad U Blei :

31. te ha khymíh, pha'n punkhún ha la ka kypoh,

bad pha'n khá ia u khún, bad pha'n khot ia ka kyrting jong u U Ifsous:

32. une u'n long U Bakhrau, bad U Khún U Bahakhlíh-tam-éh yn khot ia u: bad U Trai uba U Blei u'n ai ha u ia ka khet U Dabid uba u kypá jong u:

33. bad u'n synshár halor ka iing U Iakób hala-karta-hala-karta; ia ka jingsynshár jong u ruh ka'n 'nym long ka bakut satía.

34. Te Ka Mari ka la ong ha uta u angelos, Kumno kane ka'n long, naba nga'm put íththúh ia u briu?

35. Uta u angelos te u da iathúh u la ong ha ka, U Mynsiim Bakhúid u'n wan ha pha, bad ka bor U Bahakhlíh-tam-éh ka'n káh halor jong pha: namar-kata ruh, ia íta í bakhúid ia íba yn khá, yn khot U Khún U Blei:

36. ha khymíh ruh, Ka Elisabet ka kur jong pha, ka ruh ka la punkhún shinrang ha ka jingtymen jong ka; une ruh long u bynai u bahinriu ia ka, ia kaba la jiu khot ka balyngki:

37. naba ei-ei-ruh-ém ka'm

long ka b'ym-lah bad U Blei.

38. Ka Mari te ka la ong, Ha khymíh ka shakri jong U Trai; ka'n long ha nga kum kata ka ktín jong mé. Uta u angelos te u la leit-noh na ka.

39. KA Mari te ka da ieng ha kita ki sngi, ka la leit kyrkíh sha kaba ka rí-lúm, sha ka shnong-báh Ka Iouda;

40. bad ka la leit-bysut ha ka iing U Sakharias, bad ka la ngúh-mon-bha ia Ka Elisabet.

41. Ka la jía ruh, katba Ka Elisabet ka la ioh-sngou ia ka jingngúh-mon-bha ka jong Ka Mari, la khíh khún ha ka kypoh jong ka; bad la pyndap ia Ka Elisabet da U Mynsiim Bakhúid.

42. Ka la pyrta te da ka ktín bajam, bad ka la ong, La kyrkhú ia pha ha pyddeng ki kynthei, namar ia u soh ka kypoh jong pha *u long* ba-la-kyrkhu!

43. Nangno ruh *long* kane ia nga, ba kaba ka kymí uba U Trai jong nga ka'n lah wan ha nga?

44. naba, ha khymíh, katba ka la sawa ka ktín ka jingngúh-mon-bha jong pha ha ki

shkor jong nga, la khíh khún da ka bashád-kymen ha ka kypoh jong nga:

45. suk ruh kata kaba la ngeit, ba ka bapyndep ka'n long ia kita kiei-kiei-ruh, ia kiba la kren ha ka da U Trai.

46. KA Mari ka la ong ruh, Ka dohnúd jong nga ka pynkhrau ia uba U Trai,

47. bad ka mynsiim jong nga ka shád-kymen ha U Blei uba U Nongpynam jong nga:

48. naba u la khymíh ha ka barangli ka jong ka shakri jong u: naba, ha khymíh, náduh mynta ki pateng-bynriu baroh ki'n khot ka basuk ia nga :

49. naba uta U Badon-bor, bad uba ka kyrteng jong u *ka long* ka bakhúid, u la leh ki jingphylla ia nga:

50. bad ka jingisynei jong u *ka long* ha kita ki bashepting ia u sha ki pateng-la-pateng-byriu:

51. u pynsh ia ka bor-báh da ka ksangktí jong u; u pynsakymá ia ki baleh-khrau *ha* ka jingmut ka dohnúd jong ki:

52. u pynhíer ia ki bakhrau-bor na ki khet *jong ki*,

bad u pynkyntiu ia ki barangli:

53. u pyndap ia ki bathyngan da kiei-kiei-ruh ki babhá; ia ki bariuspah te u phah-noh suda:

54. u shán-bor ia U Israil u shakri jong u, ia ka ba'n kynmau ia ka jingisynei;

55. (kumba u la iathúh ha ki kypá jong ngi) shaphang U Abraam, bad shaphang u symbai jong u hala-karta-hala-karta.

56. Ka Mari te ka la sah jin lai bynai bad ka, bad ka la leit-noh-pat sha ka iing jong ka.

57. KA aiom Ka Elisabet te ka la dap ia ka ba'n khá; te ka la khá khún-shinrang.

58. Ki paramarjan bad ki kur jong ka ki la ioh-sngou te, ba U Trai u la pynkhrau ia la ka jingisynei bad ka, bad ki la iakymen lem bad ka.

59. Ka la jía ruh, ba ha ka baphrá sngi ki la wan ba'n otshíar ia uta u khún-khynnáh; bad ki sa khot ia u ha ka kyrteng u kypá jong u, U Sakharias.

60. Te ka kymí jong u ka da iathúh, ka la ong, Ym

kumta, hinrei yn khot U Ioannis ia u.

61. Ki te ki la ong ha ka,
Ym don uwei ha ki kur jong
pha, ia uba ki khot da kane ka
kyrteng.

62. Ki la khawoit te ia u
kypá jong u, ba kaba kumno u
u'n mon ba'n khot ia u.

63. U da pán te ia u diing-
-lyngkyniáp, u la thoh, u da
ong, U Ioannis long ka kyrteng
jong u. Baroh te ki la sngou-
-kyndit.

64. La plíe te ia ka shintur
jong u kumne-kumne-ruh, bad
ia ka thylléd jong u, bad u la
kren, u da iaroh ia U Blei.

65. Te ka bashepting ka
la jía ha ki baroh ki bashong
saudong ia ki: bad la iathúh
kylleng ha kaba ka rí-lúm
baroh ka jong Ka Ioudaia ia
kine kiei-kiei-baroh.

66. Baroh ruh kiba la ioh-
-sngou, ki la búh-bíang *ia ki*
ha ki dohnúd jong ki, ki da
ong, Kaei shisha une u khún-
-khynnah u'n long? Te ka
ktí U Trai ka la long lem
bad u.

67. LA pyndap ruh ia
U Sakharias uba u kypá jong
u da U Mynsiim Bakhúid,

bad u la iathúhlypá, u da
ong,

68. *Long* ba-la-kyrkú ia
U Trai uba U Blei u jong U
Israil, ba u la wan-khymíh,
bad u la siuspah ia la ki briu;

69. bad u la pynmíh ia ka
reng ka jingpyním ia ngi, ha
ka iing U Dabid uba u shakri
jong u;

70. kumba u la kren-đa ka
shintur Ki Nongiathúhlypá ki
bakhúid jong u, kiba na mynba-
-rim,)

71. ka jingpynim na ki
baiashún ia ngi, bad na ka
ktí baroh kiba íhsíh ia ngi;

72. ba'n pyndep ia ka jing-
isynei bad ki kypá jong ngi,
bad ba'n kynmau ia ka jiutang
bakhúid jong u;

73. ia ka jingsmai ia kaba
u la smai ha U Abraam uba u
kypá jong ngi, ia ka ba'n ai
ha ngi,

74. ia kiba la kyníh-kynthet
na ka ktí ki bashún ia ngi,
ba'n shakri ia u khlem-da-
-shepting,

75. ha ka jingkhúid bad ha
ka hok ha khymat jong u,
baroh ki sngi-karta jong ngi.

76. MA-MÉ ruh, kó khún-
-khynnah, yn khot ia mé U

Nongiathúhlypá jong U Bahakhlíh-tam-éh : naba me'n leit sha shiwa ka khymat U Trai, ba'n pynkhréh ia ki lynti-báh jong u :

77. ia ka ba'n ai ia ka jingtip ka jingpynam ha ki briu jong u, ha ka bamáp ia ki pop jong ki ;

78. da ki jingsngou-isynei bajem-éh U Blei jong ngi; da kiba la wan-khymíh ia ngi ka bamíh-ka-sngi na jerong;

79. ba'n pynshai ia kita kiba shong ha ka badum bad ha ka syrngiu ka jingiáp, ia ka ba'n ialam-beit ia ki slajat jong ngi sha ka lynti-báh ka jingsuk.

80. Uta u khún-khynnah te u la nang-san, u la nang-khrau-bor ruh ha ka mynsiim, bad u la sah ha kiba ki rí-khlau ha b'ynda ka sngi ba u da pyníh ia lade ha U Israil.

II.—LYNNONG.

1. *U Augoustos u húkum ba'n khein baroh ki bashong ha ka híma Ki Roman, bad ka jingkhá ia U Khristos hamar kane.* 8. *U angelos u iathúh ia kata ha ki nongáp langbrot ; te bún ki iariuai ki jingiaroh ia U Blei namar kata.*
15. *Kita ki nongáp langbrot ki ialeit ba'n khymíh ia u khúnlung.*

21. *La otshiar ia U Khristos bad bapynkhuid ia Ka Mari.* 25. *U Sumeon u iathúhlypá shaphang U Khristos.* 36. *Ka Anna ruh ka iathúhlypá shaphang jong u.*
41. *U jáh-noh ha ka Jerusalem.*
46. *U nangroi-nangroi ha ka jingstád, ba u da kylli jing-kylli ia Ki Nonghikai ; kongúh ruh ia la ki kymí-ki-kypá.*

1. KA la jía te ha kita ki sngi, ba ka húkum ka la míh-noh na U Kaisar Augoustos, ba'n khein baroh ki bashong ha ka híma.

2. (Kane ka jingkhein ka la sydang long nyngkong mynba U Kyrinios u long lyngskor ka rí Syria.)

3. Ki la leit baroh te ba yn khein, uwei-uwei-baroh sha ka shnong la ka-jong-ka-jong.

4. Te U Iosiph ruh u la leit-kíu na Ka Galilaia, na ka shnong Ka Nasaret, sha Ka Ioudaia, sha ka shnong U Dabid ia kaba la khot Ka Bithleem ; (naba kaba u long na ka iing bad na ka jaid U Dabid :)

5. ba yn khein lem bad Ka Mari ka tyngá jong u, kaba la lah iathéh ka ktín bad u, kaba la punkhún.

6. Ka la jía te, haba ki

dang don hangta, ba la dap ki sngi ia ka ba'n khá-khún.

7. Te ka la khá ia u khún u banyngkong jong ka, bad ka la sop ia u da ki jain-sop, bad ka la pynthiah ia u ha ka shingoid; naba ym don jakia ia ki ha kaba ka iing-basá.

8. DON te ha kata ka rí ki nongáp langbrot ki basáh ha ka madan, bad ki da iaáp kylliang-míet ia ka kynhún-langbrot jong ki.

9. Ha khymíh ruh, u angelos U Trai u la wan shisyndon ha ki, bad ka burom U Trai ka la tyngshain saudong ia ki : te ki la shepting shikaddei-éh.

10. Hinrei uta u angelos u la ong ha ki, Wat shepting : naba ha khymíh, nga iathúh-khána-babhá ha phi ka jingkymen bakhrau, kaba ka'n long ha ki briu baroh :

11. naba ia phi, ha kane ka sngi, ha ka shnong U Dabid, la khá ia U Nongpynam, uba long u Khristos uba U Trai :

12. te kane *ka'n long* kaba ka dak ia phi; phi'n shem ia u khúnlung ba-la-sop da ki jain-sop, ba-la-thiah ha ka shingoid.

13. Shisyndon ruh la don

lem bad uta u angelos bún-báh u paitbah ka byneng, ki da iaroh ia U Blei, ki da ong ruh,

14. Ka Burom ha U Blei ha ki bajerong-tam-éh, bad ha ka pyrthei ka jingsuk, sha ki briu ka jingsngoubhá !

15. KA la jía ruh, katba kita ki angelos ki la leit-noh na ki sha byneng, ba kita ki briu ruh, kiba ki nongáp langbrot, ki la iaong paralok-hí, Iá, ngi'n ialeit mynta háduh Ka Bithleem, bad ngi'n ioh-íh ia kane kaei-kaei-ruh kaba la long, ia kaba uba U Trai u la pynbyná ha ngi.

16. Kumta ki la iawan kyrkíh, bad ki la shem ia Ka Mari bad ia U Iosiph, bad ia uta u khúnlung ba-la-thiah ha kata ka shingoid.

17. Haba ki la ioh-íh te, ki la pynbyná kylleng shaphang kata ka jingong, ia kaba la lah iathúh ha ki shaphang une u khún-khyannah.

18. Baroh ruh kiba la ioh-sngou, ki la kyndit shaphang kita kiei-kieie-ruh ba la lah iathúh ha ki da kita ki nongáp langbrot.

19. Hinrei Ka Mari ka la kynmau ia kine kieie-baroh,

ba ka da iaikhan ha ka dohnúd jong ka.

20. Kita ki nongáp lang-brot te ki la wan-phai, da ka baburom bad da ka baiaroh ia U Blei namar kiei-kiei-baroh ia kiba ki la lah ioh-sngou, bad ba ki la lah ioh-ih, kumba la lah iathúh ha ki.

21. H'YNTA la dap te ki phra sngi ia ka ba'n otshíar ia uta u khún-khynnah, la khot te ia ka kyrteng jong u, U Iísous, ia kaba la lah khot kumta da uta u angelos mynshiwa ia kaba la pun ia u ha ka kypoh.

22. H'YNTA la dap ruh kiba ki sngi ka jingpynkhúid ia ka, kat kaba ka húkum U Mosis, ki la ialam ia u sha Ka Jerusalem, ba'n pynkyntang sha uba U Trai ;

23. (kumba la thoh ha ka húkum U Trai, "Ba u shin- "rang baroh, ia uba la khá "nyngkong, yn nieu ia u "bakhúid sha uba U Trai;")

24. bad ia ka ba'n ai ia ka jingkinia, kum kata ba-la-on^g ha ka húkum U Trai, "Shí-jur "ki lyngdykhur, lane ar-tylli "ki khún paro."

25. HA khymíh ruh, don

u briu ha Ka Jerusalem, uba ka kyrteng U Sumeon; te une u briu *u long* u bahok bad u bariu-blei, uba da áp-kyrmén ia Ka Jingpyntyngen jong U Israil: bad U Mynsiim Bakhúid u la long ha u.

26. La pynbyná te ha u da uba U Mynsiim Bakhúid, ba u'n 'nu'm ioh-ih ia ka jingiáp, mynshiwa b'u'n la lah ioh-ih ia uba U Khristos jong U Trai.

27. Te u la wan da uba U Mynsiim sha kaba ka iing-mane-U-Blei: te haba kita ki kymí-ki-kypá ki la wallam hapoh ia U Iísous uba u khún-khynnah, ba ki'n leh na ka bynta ia u kat kaba ka shong-rúkom ka jong ka húkum ;

28. haba kumta u hí u la shim-kynthúp ia u, bad u la kyrkhú ia U Blei, u la ong de,

29. Mynta, Ah Trai, mé pyllait-noh ia la u shakri ha ka jingsuk, kat kaba ka ktín jong mé :

30. naba ki khymat jong nga ki la ioh-ih ia uba U Nongpynam jong mé,

31. ia uba ba mé la pyn-khréhlypá ha khymat ki briu baroh ;

32. Ka Jingshai ia ka ba'n pynshai ia ki Jentil, bad Ka Burom U Israil u paitlang jong mé.

33. U Iosiph te bad ka kymí jong u, ki da sngou-kyndit namar kita kiei-kiei-ruh ba-la-kren shaphang jong u.

34. U Sumeon ruh u la kyr-khú ia ki, bad u la ong ha Ka Mari ka kymí jong u, Ha khy-míh, la búh ia une ia ka ba'n long ka jingkyllon, lane ka jingieng ia ki shibún ha U Israil, bad ia ka dak ruh ia kaba yn kren-leh-bein ;

35. (shisha yn pynpei ia ka mynsiim jong pha hí ruh da' ka waitlam;) ba yn ioh-pynpau ia ki jingmut na ki shibún ki dohnúd.

36. La don ruh kawei Ka Anna, Ka Nongiathúh-lypá, ka khún U Phanouil, na ka jaid Asir ; kaba la slem-éh karta, kaba la shong bad la u tyngá tang hinieu snem na ka jingtheisotti jong ka.

37. Kane ruh *ka la long* ka riu-kynthei jin phrapheu-sau snem, kaba ka'm leit-noh shuh na ka iing-mane-U-Blei, hinrei da ki jingshahjingit bad ki

jingdúwai, ka da shakri *ia U Blei* mynmiet bad mynsngi.

38. Kane ruh, ynda ka la poi-tíap ha kata ka por, ka la iaroh-pat ia uba u Trai, bad ka la kren shaphang jong u, ha ki baroh kiba iaáp-kyrmen ia Ka Jingsiuspah ha Ka Jerusalem.

39. H'ynda te ki la pyndep ia kiei-kiei-baroh katba kum kaba ka húkum U Trai, ki la iawan-phai-pat sha Ka Galilaia, sha ka shnong jong ki Ka Nasaret.

40. Uta u khún-khynnah te u la nang-san, u la nang-khrau-bor ruh ha ka mynsiim, ba-la-pyndap ia u da ka jingstád : te ka jingaiei U Blei ka la long ha u.

41. Ki kymí-ki-kypá jong u te ki jiu leit sha Ka Jerusalem hala ka snem, ha kaba ka dei ka jingkhawai-níam jong Ka Jinglait.

42. Te mynba u la long khadar snem karta, ki hí ki da leit-kíu sha Ka Jerusalem, katba kum ka rúkom jong kata ka jingkhawai-níam.

43. H'ynda ki la lah pyndep ia kita ki sngi, katba ki dang iawan-phai ruh, te U

Iísous uba u khynnah u la nang-sáh ha Ka Jerusalem ; U Iosiph te bad ka kymí jong u ki'm tip.

44. Hinrei ba ki da tharai ba u don ha ki bawan-lang, ki la leit shi-sngi lynti ; h'ynda kumta ki la iaiwád-bíang ia u ha pyddeng kiba ki kur, bad ha pyddeng kiba ki para-baiaílhthúh.

45. Te haba ki'm shem shuh ia u, ki la leit-phai-pat sha Ka Jerusalem, ba ki da wád ia u.

46. KA la jía ruh, ba hadiin lai sngi ki la shem ia u ha kaba ka iing-mane-U-Blei, ba u da shong ha pyddeng kiba Ki Nonghikai, bad u da sngou ia ki, bad u da kylli jingkylli ia ki de.

47. Baroh te kiba la ioh-sngou ia u ki la sngou-kyndit, namar ka jingshemphang bad ki jingiathúh jong u.

48. Hinrei haba ki la ioh-íh ia u, ki la sngou-kyndit-thred : ka kymí jong u te ka la ong ha u, Kó khún, balei ba mé la leh kumne bad ngi ? ha khy-míh, u kypá jong mé bad nga da ka basngousíh ngi la iawád ia mé.

49. U la ong te ha ki, Balei ba phi la iawád ia nga ? phi'm la lah tip ba ka dei ia nga ba'n long shaphang kiei-kiei-ruh ki jong U Kypá jong nga ?

50. Hinrei ki ki'm shemphang satía ia kata ka jingong ia kaba u la lah ong ha ki.

51 Te u la leit arsut-noh bad ki, bad u la wan sha Ka Nasaret, bad u la jiu iaikonguh ia ki. Hinrei ka kymí jong u ka la súmar-kyndong ia kine kfei-kiei ki jingong baroh ha ka dohnúd jong ka.

52. U Iísous ruh u la nang-khrau hà ka jingstád bad ha ka rynieng, bad ha ka jing-sngou-hun bad U Blei bad ki briu.

III.—LYNNONG.

1. *Ka jingialap U Ioannis.* 10. *Ka jingpynbaptisma, bad ki jingsneng jong u ruh.* 15. *Ka jingphlá jong u de shaphang U Khristos.* 19. *U Irodis u set ia U Ioannis ha ka byndí.* 21. *Ha-ba la pynbaptisma ia U Khristos, u díang ka jingphlá na byneng.* 23. *Karta, bad ka jingkhá-pateng-la-pateng ia U Khristos náduh U Iosiph artet.*

1. *Te ha ka bakhadsan snem ka jingsynshár U Tiberios Kai-*

sar, haba U Pontios Pilat u long lyngskor Ka Iotidaia, bad haba U Irodis u long Tetrarkh Ka Galilaia, bad haba U Philippos dè uba u para jong u, u long Tetrarkh Ka Itouraia bad ka rí Ka Trakhonítis, bad haba U Lusanias u long Tetrarkh Ka Abilini,

2. ha kaba U Anna bad U Kaiaphas ki long Ki Rang-bah-lyngdoh, la wan ka ktín U Blei ha U Ioannis, uba u khún U Sakharias, ha kaba ka rí-khlau.

3. Namar-kata, u la leit sha ka rí baroh ka bakylleng Ka Iordan, ba u da ialap ia ka jingbaptisma ka bakylla-ka-bamut, ia ka ba'n máp ki pop;

4. kumba la thoh ha ka kítap ki ktín ki jong U Isaias uba U Nongiathúhlypá, u da ong, "Ka ktín jong u bapyrta "ha ka rí-khlau, Phi'n pyn- "khréh ia ka lynti-báh U Trai, "phi'n pynbeit ia ki lynti "jong u.

5. "Ia ka jaka-them baroh "yn pyndap, ia u lúm-báh "bad ia u lúm-rit baroh yn "pynhíer ruh; bad ki lynti "ki bakyllain ki'n long ia

"ka ba'n beit, bad ki bashong- " -hát-shong -them ruh ki'n "long ki lynti bamadan,

6. "bad ka doh baroh ka'n "ioh-ih ia kaba Ka Jing- "pynam jong U Blei."

7. Namar-kata, u la ong ha ki paitbah kiba la míh-noh bayn pynbaptisma ia ki da u, Ah ki khún-ki-ksiu ki bysein ! uei ba la pyníhlypá ia phi ba'n phet-iáp-noh na ka jing-bittar ka ba'n sa lap ?

8. naba kumta, tó sei-noh ia ki soh ki badei-bíang ia ka bakylla-ka-bamut ; bäd wat sy-dang ba'n ong ha lade, Ba ngi don U Abraam uba long u kypá jong ngi : naba nga ong ha phi, ba U Blei u lah na kine ki mau, ba'n pynmíh khún ia u Abraam :

9. hinrei mynta ruh ia ka wait la theu ha uba u thíed jong ki diing : namar-kata, ia u diing baroh u b'y'm sei soh babhá yn khet-noh, bad yn bred sha ka ding.

10. Te kita ki paitbah ki la kylli ia u, ki da ong, Namar-kata, kaei ba ngi'n da leh ?

11. U da iathúh u ong te ha ki, Jár u badon ar-tylli ki

sopti, u'n iasám te ha uta ü b'ym don ; bad jár u badon kí jingbám, u'n leh kumjuh.

12. Ki Nongkrong ruh de ki là wan ba yì pynbaptismá ia ki, bad ki la ong ha u; Kó Nonghikai, kaei ba ngi'n da leh ?

13. U la ong ha ki ruh, Wat shim khrong ei-ei-ruh ká batam ia kaba la búh ia phi.

14. Ki sipáhi ruh ki da kylli de ia u, ki da ong, Ngi ruh kaei ba ngi'n da leh ? U la ong ruh ha ki, Wat pynshepting iano-iano-ruh, l'ymne wat sakhí lamlér *iano-iano-ruh*; tó sngou-dap ruh bad la ka bysá.

15. TE haba uta u paitlang u dang áp-lyngngoh, bad haba baroh ki iasait hí ha la ki dohnúd-ki-dohnúd shaphang U Ioannis, ioh ba u, u lah long uba U Khristos;

16. U Ioannis u la iathúh ha ki baroh, u da ong, Nga shisha nga pynbaptisma ia phi da ka úm; hinrei u ba'n sa wan u kham-khrau ia nga, uba ka'm dei ia nga ba'n loit-noh wad ia ka jingtéh ki júti jong u; uta kein u'n pynbaptisma

ia phi da U Mynsiim Bakhúid bad da ka ding :

17. uba ká jíngpéh jong u ha ka ktí jong u, bad u'n pynkhúid-bha ia ka kyítém jong u, bad u'n lum ia u keu sha ka thíar jong u; hinrei ia u stait u'n thang dà ka ding b'ym-jiulip.

18. Kumta shisha ia bún kiei-kiei kiwei-pat ruh da ka basneng-pynshait, u la iathúh-khána-babhá ia uta u paitlang.

19. HIÑREI U Irodis uba U Tetrarkh, ba u la ioh-sneng na u shaphang Ka Irodias kaba ka tyngá U Philippos uba u para jong u, bad shaphang ki kam b'ymman baroh ia kiba U Irodis u la lah leh,

20. ia kane ruh u la kyn-ton-lang halor baroh, ba u la set-khop ia U Ioannis ha ka byndí.

21. KA la jía te, haba la lah pynbaptisma ia uta u paitlang baroh, bad haba la lah pynbaptisma ia U Iísous ruh, bad haba u dang dúwai, ba la plié ia ka byneng,

22. bad uba U Mynsiim Bakhúid u la híer ha u, ha ka dur met, kum ka paro; bad ka

ktín ka la wan na byneng, kaba ong, Mé long uba U Khún jong nga u baíeit; ha mé nga sngoubhá-éh.

23. TE U Iísous hí u la sydang long hamar laipheu snem karta, uba long (kumba la tharai) u khún U Iosiph, uba *u khún* U Ili,

24. uba *u khún* U Matthat, uba *u khún* U Lebi, uba *u khún* U Melkhi, uba *u khún* U Ianna, uba *u khún* U Iosiph,

25. uba *u khún* U Mattathías, uba *u khún* U Amos, uba *u khún* U Naoum, uba *u khún* U Eslí, uba *u khún* U Naggai,

26. uba *u khún* U Maath, uba *u khún* U Mattathías, uba *u khún* U Semei, uba *u khún* U Iosiph, uba *u khún* U Ioudas,

27. uba *u khún* U Ioanna, uba *u khún* U Risá, uba *u khún* U Sorobábel, uba *u khún* U Salathiil, uba *u khún* U Niri,

28. uba *u khún* U Melkhi, uba *u khún* U Addi, uba *u khún* U Kosam, uba *u khún* U Elmodám, uba *u khún* U Ir,

29. uba *u khún* U Iosis, uba *u khún* U Eliéser, uba *u khún* U Ioreim, uba *u khún*

U Matthat, uba *u khún* U Lebi,

30. uba *u khún* U Sumeon, uba *u khún* U Ioudas, uba *u khún* U Iosiph, uba *u khún* U Ionan, uba *u khún* U Elia-keim,

31. uba *u khún* U Melea, uba *u khún* U Mainan, uba *u khún* U Mattatha, uba *u khún* U Nathan, uba *u khún* U Dabid,

32. uba *u khún* U Iessai, uba *u khún* U Obid, uba *u khún* U Boos, uba *u khún* U Salmon, uba *u khún* U Na-asson,

33. uba *u khún* U Aminadáb, uba *u khún* U Arám, uba *u khún* U Esrom, uba *u khún* U Phares, uba *u khún* U Ioudas,

34. uba *u khún* U Iakob, uba *u khún* U Isaak, uba *u khún* U Abraam, uba *u khún* U Thára, uba *u khún* U Nakhor,

35. uba *u khún* U Seroukh, uba *u khún* U Ragau, uba *u khún* U Phálek, uba *u khún* U Eber, uba *u khún* U Sala,

36. uba *u khún* U Kainan, ubu *u khún* U Arphaksad, uba *u khún* U Sem, uba *u khún* U

Noe, uba *u khún U Lámekh,*

37. uba *u khún U Mathousála, uba u khún U Enokh, uba u khún U Jared, uba u khún U Maleleíl, uba u khún U Kainan,*

38. uba *u khún U Enos, uba u khún U Seth, uba u khún U Adam, uba u khún U Blei.*

IV.—LYNNONG.

1. *Ka jingpynshoi, bad ka jingshahjingit U Khristos.* 14. *U sydang ba'n ialap; haba u ialap ruh ha ki nong Nasaret, ki la sngou-kyndit namar ki ktín jali-jáum jong u.* 31. *Ha Kapernaum ruh ki la kyndit-thred kumjuh u pynkhiah de ia uwei uba shong-ksúid;* 38. *bad ia ka syngken-kurim U Petros;* 40. *bad ia ki-wei de ki bapang da ki bún-jaid ki jingpang: ki ksúid te ki iaphlá ia U Khristos.* 42. *U ialap ruh ha kiwei-pat ki shnong.*

1. *U Iísous te u ba-la-dap da U Mynsiim Bakhúid, u la wan-phai-pat na Ka Iordan, bad la ialam-noh ia u da uba U Mynsiim sha ka rí-khlau,*

2. *ba-la-pynshoi ia u da U Soitan saupheu sngi. Ei-ei-*

-ruh-ém u'm shym bám ha kita ki sngi; hinrei h'ynda ki la kut-noh, hadiin katta u la sngou-thyngan.

3. *U Soitan u la ong te ha u, Lada mé long uba U Khún U Blei, tó ong ha une u mau ba u'n long u kypú.*

4. *Te U Iísous u la iathúh ha u, u da ong, La thoh, "B'ym tang da u kypú hí ba "u'n im u briu, hinrei da ki "ktín baroh ki jong U Blei."*

5. *U Soitan te, haba u la ialam-noh ia u sha u lúm bajeong-éh, u la pynih ha u ha ka bashí-khyllip ka khymat ia ki híma baroh ki jong ka pyrthei.*

6. *Te U Soitan u la ong ha u, Ia kane ka bor baroh, bad ka burom jong ki, nga'n sa ai ha mé: naba ha nga la ai, bad hano-hano-ruh ia uba nga mon, nga ai ia ka:*

7. *Iada ma-mé, namar-kata, me'n mane-dem ha khymat jong nga, baroh ki'n long ki jong mé.*

8. *U Iísous te u da iathúh, u la ong ha u, Khíe-leit-noh shadiin jong nga, mé U Soitan: naba la thoh, "Me'n "mane-dem ia U Trai uba U*

“Blei jong mé, tang ia u hí
“ruh me’n shakri.”

9. U la ialam-noh de ia u sha Ka Jerusalem, bad u la búh ia u halor ka dong ka jong ka iing-mane-U-Blei, bad u la ong ha u, Lada mé long uba U Khún U Blei, tó pynnoh ia lade nangne :

10. naba la thoh, “Ba u’n “húkum ia ki angelos jong u “shaphang jong mé, ia ka ba’n “súmar-bíang ja mé;”

11. “bad ki’n iaráh ia mé “ha ki ktí *jong ki*, ba ioh “shisin mé kyndúh ia ka “slajat jong mé ha u mau.”

12. U Iísous te u da iathúh u la ong ha u, Ba la ong, “Me’n ’nym tynjúh ia U Trai “uba U Blei jong mé.”

13. H’ynda U Soitan u la lah, pyndep-noh ia ka jingpynshoi baroh, u la leit-noh na u ia ka ba’n jáh kham-slem.

14. H’YNDÁ kumta U Iísous u la wan-phai-pat ha ka bor jong uba U Mynsiim sha Ka Galilaia: te ka nám shaphang jong u ka la leit-lyngba ia kata ka rí baroh-saudong.

15. Bad u la hikai ma-u ha ki synagog jong ki, baroh ruh

ki da burom ia u.

16. U la wan ruh ha Ka Nasaret, ha kaba la lah súmar-sukhér ia u mynba u dang khynnah: te u la leit-bysut, kumba u jiu leit, ha ka sngi-sabbaton ha kaba ka synagog, bad u la ieng-joit ba’n púle.

17. La ai te ha u ia ka kítap U Isaias uba U Nong-iathúhlypá: te haba u la lah pliéet ia kata ka kítap, u la shem ia ka jaka ha kaba la thoh,

18. “U Mynsiim U Trai u “ha nga ; naba kumta u la “pynsléh ia nga ba’n ialap “ka jingiathúhkhána-babhá ha “ki baduk ; u la phah ia “nga ba’n pynkhiah ia ki ba-“la-pait dohnúd, ba’n ialap “ia ka jingpynpyllait-noh ha “ki ba-la-byndí, bad ia ka “jingpynpeit-pat ha ki bamat-“lah, ba’n pynpyllait-noh ha “ka jingpyllait ia ki ba-la-“-ban-shitom;

19. “ba’n ialap ia ka snem “ka bahun ka jong U Trai.”

20. Te haba u la klí ia kata ka kítap, bad ba u la ai-noh-pat ha u basúmar, u la shong. Ki khymat baroh te kiba ha kata ka synagog ki Ja néh ha u.

21. U la sydang te ba'n ong ha ki, Ha kane ka sngi la pyn-dep ia kane Ka Jingthoh ha ki shkor jong phi.

22. Baroh ruh ki la iaroh ia u, bad ki la sngou-kyndit namar kita ki ktín jalijaúm kiba la míh-noh na ka shintur jong u. Ki la ong ruh, Une u'm long u khún U Iosiph ?

23. U la ong te ha ki, Bíang shisha phi'n iathúh ha nga ia kane ka pharshi, Kó Nongpynkhíah, tó pynkhíah ia lade : ia kaei-kaei-ruh ba ngi la ioh-sngou ba-la-leh *da mé* ha Kapernaum, tó leh hangne ruh ha la ka rí hí.

24. U la ong ruh, Shisha nga ong ha phi, Ba ym don U Nongiathúhlypá ia uba ki pyddiang-sngoubhá ha la ka rí hí :

25. hinrei ka jong ka bishisha nga ong ha phi; shibún ki riu-kynthei ki la don ha Israil ha ki sngi ki jong U Ilías, mynba la khang-khop ia ka byneng lai snem bad hinriu bynai, katba la long ka nemsniu ka bakhrau ha kata ka khyndeui baroh-kylleng;

26. hinrei sha kano-kano-ruh na ki, ym shym la phah

ia U Ilías, tang sha Sarepta ha Ka Sidon, sha ka briu ka bariu-kynthei :

27. shibún ruh ki nong-pang-thoh-líh ki la don ha Israil ha ka aiom U Elissaios uba U Nongiathúhlypá ; hinrei ia uwei na ki ym shym la pynkhúid, tang ia U Naaman uba u kynja-Syria.

28. Baroh te kiba ha kata ka synagog, haba ki la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, ki la dap da ka jingbittar;

29. te haba ki la ieng-joit ki la shop-noh ia u shabar kata ka shnong, bad ki la ialam-noh ia u háduh kaba ka shyllang-mat lúm, halor uba la tei ia ka shnong jong ki, ia ka ba'n pynnoh khongpong ia u.

30. Hinrei u, haba u la iaid-lyngba ha pyddeng jong ki, u la leit-noh.

31. U LA wan arsut ruh sha Kapernaum, ka shnong Ka Galilaia ; bad u da hikai ia ki ha ki sngi-sabbaton.

32. Ki la kyndit-thred te namar ka jinghikai jong u : naba ka ktín jong u ka la long bad ka bor.

33. Ha kata ka synagog te

la don u briu, uba don ka mynsiim u ksúid b'ymkhúid, bad u la pyrta-noh da ka ktín bajam-éh,

34. u da ong, Íehnōh *ia ngi*; mé doni kam aiuh bad ngi, Kó U Iísous uba na Ka Nasaret? mé la wan knang ia ka ba'n pynjot ia ngi? Nga ílhthúh ia mé uei ba mé long; uba U Bakhúid u jong U Blei.

35. U Iísous te u la sneng ia u, u da ong, Wat jam mé, tó míh-noh ruh na u. Kumta haba uta u ksúid u la bred ia u ha pyddeng, u la míh-noh na u, u'm shym da pynsniu ia u ei-ei-ruh-ém.

36. La jía te ka jingsngou-kyndit ha ki baroh; ki la iakren-lem ruh paralok-hí, ki da ong, Kaei kane ka ktín? ba da ka húkum bad da ka bor u húkum ia kiba ki mynsiim b'ymkhúid, ki ruh ki míh-noh?

37. Ka jingbyná te shaphang jong u ka la leit sha ka jaka baroh jong-kata ka rí basaudong-kylleng.

38. HABA u la ieng-noh te na kata ka synagog, u la leit-bysut hapoh ka iing U Simon. Te ka pangshoh ka bajam-éh ka la ngat ha ka

syngken-kurim U Simon; te ki la kyrapád ia u na ka bynta jong ka.

39. Te haba u la ieng ha nengkhlih jong ka, u la sneng ia kata ka pangshoh, te ka la íehnōh ia ka: te kumne-kumne-ruh haba ka la ieng, ka la kam jingkam ia ki.

40. TE haba la sep ka sngi, baroh kat kiba don ki bapang da ki bún-jaid ki jing-pang, ki la wallam ia ki ha u; te haba u la búh ia la ki ktí halor jong ki uwei-pa-uwei, u la pynkhiah ia ki.

41. Ki ksúid ruh de ki la míh-noh na ki babún, ki da pyrta-jam, bad ki da ong, Mé long uba U Khristos uba U Khún U Blei. Hinrei haba u la sneng u'm shah ia ki ba'n kren; naba ki la tip ba u long uba U Khristos.

42. TE haba la míh ka sngi, haba u la míh-noh ruh u la leit-noh sha ka jaka kynjah ka rí-khlau: te kita ki paitbah ki la wád ynda shem ia u; bad ki la wan háduh ha u, bad ki la bat ia u, ba u'n 'nu'm leit-noh na ki.

43. Hinrei u la ong ha ki, Ka dei ia nga ba'n ialap ka

jingiathúkhána - babhá kaba ka híma U Blei, ha kiwei-pat ki shnong ruh: naba ia kane knang la phali ia nga.

44. Kumta u da ialap ha ki synagog ki jong Ka Galilaia.

V.—LYNNONG.

1. *U Khristos u hikai ia ki paitbah nalor ka liing U Petros.* 4. *Ha ka jingngat bakam-báh ki dohkhá, u pyníh kumno ba u'n pynlong ia u bad ia ki baiaioh lem bad u, ia ka ba'n ngat-im ia ki briu ruh.* 12. *U pynkhúid ia u bapangníang-thoh-líh.* 17. *U pynkhíah ia uwei u bapangiáp-shiliang.* 27. *U khot ia U Mathaios u nongkhrong, u bám jingbám ruh ha iing jong u lem bad ki bapop.* 33. *U iathúh-lypá ba Ki Apostolos ki'n shah-jingit bad ki jingshitom hadiin ka jingkíu jong u sha byneng.* 36. *U pyníh ba ki synran baiap-lér-dohnúd bad bathlot, ki long syrim ia ki lywasníh barim bad ia ki Jain barim.*

1. KA la jía te, katba uta u paitbah u la kyntur ia u ia ka ba'n sngou ia ka ktín jong U Blei, ba mynkata u hí u da ieng harúd ka pung Ka Gennesaret;

2. u la ioh-íh ruh ar-tylli

ki liing ki baieng harúd kata ka pung; hinrei ki nongtong-dohkhá haba ki la míh-noh na ki, ki la sait-noh ia la ki jár.

3. Te haba u la leit-kíu sha kawei na kita ki liing, kaba long ka jong U Simon, u la íh-mon ia u ba'n ngíat-noh khyndiat na ryngkeu. Haba u la shong te u la hikai ia kita ki paitbah nalor kata ka liing.

4. TE ynda u la wai-noh ka bakren, u la ong ha U Simon, Tó ngíat-noh sha ka bajilliu, tó pynhíer-noh ruh ia ki jár jong phi ia ka ba'n ioh-ngat.

5. U Simon u da iathúh te u la ong ha u, Kó Kynrád, haba ngi la ialeh-shitom baroh shí-míet, ei-ei-ruh-ém ngi'm shym la ngat: hinrei namar ka ktín jong mé, nga'n pynhíer-noh ia ka jár.

6. Kumta haba ki la lah leh ia kane, ki la ngat bún báh-éh ki dohkhá: ka jár jong ki te ka la sydang kád.

7. Ki la khawoit te ia la ki paralok kiba don ha kawei-pat ka liing, ia ka ba'n wan ba'n iaráp ia ki. Ki la wan te, bad

ki la iapyndap ia ki baroh ar-tylli ki liing, katba ki sa la jan ngam.

8. Te U Simon Petros haba u la ioh-ih ia kane, u la dem-khop ha ki khohsiu U Iísous, u da ong, Tó khíe-leit-noh na nga, naba nga long u briu u bapop, Ah Trai!

9. Namar ka jingsngou-kyndit ka la bat ia u, bad ia ki baroh kiba *don* lem bad u, namar kata ka jingngat ki dohkhá ia kaba ki la iaring-ráh;

10. kumjuh ruh bad U Iakobos bad U Ioannis, ki khún U Sebedaios, kiba long ki baiarioh lem bad U Simon. H'ynda kumta U Iísous u la ong ha uta U Simon, Wat shepting; náduh kaba mynta me'n long u bangat-im ia ki briu.

11. Te haba ki la lah ialam-pat ia la ki liing sha ka khyndeu, ki la íehnōh ia kiei-kiei-baroh, ki la búd ruh ia u.

12. KA la jía ruh, ba haba u don ha kawei na kita ki shnong, ha khymíh ruh u briu u ba-la-dap da ka jing-pangníang-thoh-líh: uba haba u la ioh-ih ia U Iísous, u da

háp ha ka khymat *jong* u, bad u la kyrapd ia u, u da ong, Ah Trai, lada mé mon, mé lah ba'n pynkhúid ia nga.

13. Haba u la kynér te ia la ka ktí, u la kytáh ia u, u da ong, Nga mon, tó me'n long khúid. Te kumne-kumne-ruh kata ka pangníang-thoh-líh ka la jáh-noh na u.

14. Te u la húkum ia u ba'n 'nym iathúh hano-hano-ruh: hinrei da khíe-leit-noh, tó pyníh ruh ia lade ha uba u lyngdoh, tó ai-ngúh ruh na ka bynta ka jingkhúid jong mé kat kumba U Mosis u la húkum, ia ka ba'n long ka jingphlá ia ki.

15. Hinrei kham-tam pynban ka ktín ka la leit-kylleng shaphang jong u: te ki paitbah babún ki la iawan-lang ba'n ioh-sngou, bad ba'n ioh-pynkhiáh da u na ki jingpang jong ki.

16. U te u la kynriah-noh sha ki jaka kynjáh ha rí-khlau, u da dúwai ruh.

17. KA la jía te, ha kawei ka sngi, katba u dang hikai, ba Ki Pharsi bad Ki Nonghikai ka húkum ki da

shong *hangta* ruh, kiba la lah wan na ki shnong baroh jong Ka Galilaia, bad Ka Ioudaia, bad na Ka Jerusalem: te ka bor U Trai ka ja don *ha khymat* ia ka ba'n pynkhiah ia ki.

18. Ha khymih ruh, ki briu ki baiabah ia u briu ha ka palong, uba la pangiáp-shiliang; te ki la iawad *lynti* ba'n wallam ia u hapoh, bad ba'n búh *ia u* ha khymat jong u.

19. Te haba ki'm shem shuh daei-daei-ruh ba ki'n wallam ia u hapoh, namar uta u paitbah, ki da leit-kíu halor kata ka iing, bad ki la pynhier-noh ia u lyngba ia ka jingsop lem bad ka jingthiah barit, ha pyddeng kein ha khymat U Iísous.

20. Haba te u la ioh-ih ia ka jingngeit jong ki, u la ong ha u, Kó briu, la máp-noh ia mé ia ki pop jong mé.

21 Kiba Ki Nongthoh bad kiba Ki Pharsi ki la iasydang ba'n iapyrkhat te, ki da ong, Long uei une, uba kren ia ki jingkren-bein-Blei ? uei ba lah ba'n máp-noh ia ki pop, tang U Blei hí ?

22. Hinrei U Iísous ba u

la tip-bíang ia ki jingpyrkhat jong ki, u da iathúh u la ong ha ki, Kaei ba phi iapusan ha ki dohnúd jong phi ?

23. kano ka long ka bakhambem, ba'n ong, La máp-noh ia mé ia ki pop jong mé ; lane ba'n ong, Tó ieng, tó iaid ruh ?

24. hinrei ba phi'n ioh-tip ba uba U Khún u briu u don bor ha ka khyndeu ba'n máp ia ki pop, (u la ong ha uba la pangiáp-shiliang,) Ha mé nga ong, Tó ieng, da báh-noh ruh ia í jingthiah jong mé, to khie-leit-noh de sha la iing.

25. Te kumne-kumne-ruh haba u la ieng-joit ha khymat jong ki, bad ba u la báh-noh *ia kata* ha kaba u la thiah, u la leit-noh sha ka iing jong u da ka baiaroh ia uba U Blei. .

26. Ka jingkyndit te ka la ngat ha ki baroh, bad ki la iaroh ia uba U Blei, ki la dap de da ka bashepting, ki da ong, Ngí la ioh-fh ia kiei-kiei ki baphylla ha kane ka sngi.

27. HADIIN te kine kiei-kiei-ruh u la leit-noh, bad u la

ioh-íh ia u nongkhrong uba ka kyrting U Lebi, haba u shong ha kaba ka iing-khrong, bad u la ong ha u, Tó bút ia nga.

28. Te haba u la íehnōh ia kiei-kiei-baroh, u la ieng-joit, bad u la bút ia u.

29. Te U Lebi u la thau ia ka jingkhawai ka bakhrau ia u ha ka iing jong u: te la don u paitbah babún ki nongkhrong, bad kiwei-pat kiba la iashong-bám ryngkad bad ki.

30. Hinrei Ki Nongthoh bad Ki Pharisi jong ki, ki la iakren-kníum ia ki synran jong u, ki da ong, Balei ba phi iabám ba phi iadíh ryngkad ruh bad ki nongkhrong bad ki bapop ruh?

31. Te U Iísous u da iathúh u la ong ha ki, Ki bakhíah ki'm don kam ia u' nongpyuhíah, hinrei ki bapang kein:

32. nga'm shym la wan ba'n khot ia ki bahok, hinrei ia ki bapop ia ka ba'n kylla-ka-bamut.

33. Ki te ki la ong ha u, Balei ba ki synran U Ioannis ki shahjingit jindei, ba ki thau jingdúwai ruh, kumjuh

ruh kiba ki jong Ki Pharisi; hinrei kiba ki jong mé ki iabám ki iadíh ruh?

34. U la iathúh te ha ki, Phi lah ba'n pynleh ia kiba ki nongan-kurim ba'n shahjingit, haba uba u nongleit-kurim u dang don bad ki?

35. hinrei ki sngi ki'n poi, h'ynda yn shim-noh ia uta u nongleit-kurim na ki; h'ynda kumta kein ha kita ki sngi ki'n sa shahjingit.

36. TE u la kren ia ka pharshi ruh ha ki, Ym don uba súh syrdep ia ka Jainkúp barim da ka Jain thymmai; l'ymda kumta, kata ka bathymmai ka pynkád te, kata ka balyngkhot ruh kaba na ka jong kata ka bathymmai ka'm iadei putet bad kata ka barim:

37. ym don ruh uba búh ia ka wain thymmai ha ki lywasníh barim; l'ymda kumta, kata ka wain thymmai ka'n pynpyddang ia kita ki lywasníh, ka hí ka'n jau-noh ruh, bad kita ki lywasníh ki jot-noh;

38. hinrei ia ka wain thymmai yn búh kein ha ki lywasníh thymmai, ba ki'n bhá-lem baroh-ar ruh.

39. Ym don rulı uba haba u la díh ia ka barim, ba kumne-kumne-ruh u kwah ia ka bathymmai, naba u ong, Ba ka barim ka long kham-bhá.

VI.—LYNNONG.

1. *U Khristos usneng ia ka jingleh-matlah Ki Pharisi shaphang ka basúmar ia ka sabbaton; da Ka Jingthoh; bad da ka nia;* 6. *bad da ka kam-báh de.* 12. *U jíd ia ki khadar Ki Apostolos.* 17. *U pynkhiah ia ki bapang.* 20. *U ialap shaphang ki jingkyrkhú bad ki jingkordit.* 27. *Kumno ba ngi'n ieit ia ki bashún ia ngi, bad ba ngi'n long ki basybún.* 39. *Ia ka ba'n kam ia ki kam babhá, ka dei ia u briu ba'n long u babhá lypá ha ka dohnúd jong u.* 46. *Ba'n pynbytteng ia ki kam babhá bad ka basngou ia ka ktín.*

1. KA la jía ruh ha ka sngi-sabbaton nyngkong *hadiin ka sngi* ka baar *u kypú bakhlem-thiat*, ia u ba'n iaid-lyngba ia ki lyngká-keu; *ki synran jong u* *ki la kheit ia ki soh-keu*, *ki la bám ruh*, *haba ki la kyrjiaut* *da la ki ktí*.

2. Te kiba na Ki Pharisi *ki la ong ha ki*, Balei ba phi leh

ia kaba b'y'm dei ba'n leh ha kiba ki sngi-sabbaton?

3. U Iísous u da iathúh te ha ki u la ong, Phi'm jiu la púle ia kato ia kaba U Dabid u la leh, mynba u la thyngan, ma-u, bad kita kiba don lem bad u ruh?

4. kumno ba u la leit-bysut shapoh ka iing ka jong U Blei, bad ba u la shim ba u la bám ruh ia kiba ki kypú babúh-pyníh, bad u la ai de ha kita kiba bad u ruh; ia kiba b'y'm bit ba'n bám, tang ia kiba ki lyngdoh hí?

5. U la ong ruh ha ki, Ba uba U Khún u briu u long U Trai jong kaba ka sngi-sabbaton ruh.

6. KA la jía ruh, ha kawei-pat ruh ka sngi-sabbaton, ia u ba'n leit-bysut hapoh ka synagog bad ba'n hikai: te la don hangta u briu, uba ka ktí ka mon jong u ka la rit-shiliang.

7. Te kiba Ki Nongthoh bad kiba Ki Pharisi *ki la iaáp-thúh ia u*, *la u'n pynkhiah ne ém ha kaba ka sngi-sabbaton*, *ba ki'n ioh-iakem-dau ia u*.

8. U te u la lah tip ia ki jingmut jong ki, u la ong te ha

uta ú briú uba don kata ka ktí ka ba-la-rit-shiliang, Tó khíe-joit, tó ieng ruh ha kaba ha pyddeng. Te haba u la khíe-joit, ú lá ieng ruh.

9. Namar-kata U Iísous u la ong ha ki, Ngá'n kylli ia phi: Kaei ka babit, ia ka ba'n leh-bhá ha kiba ki sngi-sab-batón, lane ia ka ba'n leh-sniu? ia ka ba'n pynam ia ka jingim, lane ia ka ba'n pyn-dúh-noh?

10. Haba u la khymíh kyl-leng ruh ha ki baroh, u la ong ha uta u briu, Tó kynér-noh ia la ka ktí. U la leh kumta ruh: ia kata ka ktí jong u te la pynlong-bhá kum kata kawei-pat.

11. Ki te ki la dap da ka jingbittar balamwir; bad ki la iasylla parálok-hí, kaei ba ki'n lah leh ia U Iísous.

12. KA la jía ruh ha kita ki sngi, ba u la leit-noh sha u lúm ba'n dúwai; u la iaisáh ruh baroh shí-mfet ha ka jingdúwai ha U Blei.

13 H'ynda la míh ka sngi te, u la khot ha lade ia ki synran jong u: na ki te u la jíd khadar, ia ki ruh u la khot Ki Apostolos;

14. ia U Simon (ia uba u la khot-kyrteng Petros ruh,) bád ia U Andreas uba u para jong u; ia U Iakobos bád ia U Ioannis, ia U Philippos, bad ia U Bartholomaios,

15. ia U Mathaios bad ia U Thomas, ia U Iakobos uba u khún U Alphaios, bad ia U Simon ia uba la khot U Bashit-rhem,

16. ia U Ioudas *u para* U Iakobos, bad ia U Ioudas Iskariot, uba la leit long ruh u nongdíe-noh.

17. Te haba u la híer-arsut leim bad ki, u là ieng ha ka rí madan; bad shibún ki synran jong u, bad u paitbah byllín ki briú na ki *phang* baroh Ka Ioudaia, bad Ka Jerusalem, bad kaba narúd-dúriau Ka Tyros bad Ka Sidon, kiba la wan ba'n ioh-sngou ia u, bad ba yn pynkhíah ia ki ruh na ki jingpang jong ki,

18. bad kita kiba la shitom éh da ki mynsiim b'ymkháid; te la pynkhíah ia ki.

19. Te uta u paitbah baroh u la pyrshang ba'n kytáh ia u; naba ka bor ka la míh-noh na u, bad ka la pynkhíah ia ki baroh.

20. U te haba u la khyméed ia la ki khymat ha ki synran jong ú, u la ong, Suk *ma-phi* ki baduk ; naba ka jong phi long ka híma U Blei.

21. Suk *ma-phi* ki bashah-thyngan mynta ; naba yn pynkydang ia phi. Suk *ma-phi* ki baiám mynta ; naba phi'n rykhíe.

22. Suk *ma-phi*, h'ynda ki briu ki'n shún ia phi, bad h'ynda ki'n pyniakhlád ia phi *na ki*, bad ki'n leh-bein *ia phi*, bad ki'n shop-noh-bein ruh ia ka kyrting jong phi kum ka b'ymman, na ka bynta uba U Khún ú briu.

23. Tó phi'n sngou-kymen ha kata ka sngi, phi'n shád-kymen ruh ! naba ha khymíh, ka nong jong phi ha byneng *ka long* ka bakhrau ! naba kumta kumjuh ki kypá jong ki, ki la leh ia kiba Ki Nong-iathúhlypá.

24. Hinrei kordit ia phi, ki bariuspah ! naba phi la ioh-pyddiang ia ka jingsngou-tyngen jong phi.

25. Kordit ia phi, ki ba-la-dap ! naba phi'n thyngan. Kordit ia phi, ki barykhíe

mynta ! naba phi'n sngousíh bad ba phi'n iám.

26. Kórdit ia phi, haba ki britu baroh ki'n kren babhá ia phi ! naba kumta kumjuh ki kypá jong ki, ki la leh ia kiba ki nongiathúhlypá balamlér.

27. HINREI nga ong ha phi kiba ioh-sngou, Tó íeit ia ki nongshún jong phi ; tó leh babhá ha kita kiba bishni ia phi ;

28. tó kyrkhú ia kita kiba tim ia phi ; tó dúwai ruh na ka bynta jong kita kiba leh-sniu ia phi.

29. Ha uta uba tháp ia mé ha *kawei* ká ngáp, tó ai hajan ia kaba káwei-pat ruh ; na uta uba shim-noh te ia ká jainkúp jong mé, wat ádong ia ka sopti *jong mé* ruh.

30. Tó ai ruh ha u briu baroh u baiapán na mé ; bad na uba shim-noh ia kiei-kiei-ruh ki jong mé, wat pán-pat *ia ki*.

31. Kumba phi mon ruh ba ki briu ki'n leh ha phi, tó leh ma-phi ruh kumjuh ha ki.

32. Naba lada phi íeit *tang* ia kita kiba íeit ia phi, ka jingngúh aiuh ka dei ia phi ?

naba ki bapop ruh ki íeit ia
kita kiba íeit ia ki.

33. Lada phi leh babhá
ruh *tang* ia kita kiba leh ba-
bhá ia phi, ka jingngúh aiuh
ka dei ia phi ? naba ki bapop
ruh ki leh kein ia kaba kum-
juh.

34. Lada phi ai-kylliang
ruh *tang ia kita* na kiba phi
kyrmen ba'n pyddiang, ka
jingngúh aiuh ka dei ia phi ?
naba ki bapop ruh ki ai-kyl-
liang ha ki bapop, ba ki'n
ioh-pyddiang ia kiei-kiei-ruh
bamarryngkat.

35. Hinrei tó íeit ia ki
nongshún jong phi, tó leh
babhá ruh, tó ai-kylliang ruh,
khlem da kyrmen iaei-iaeí-
ruh-ém pat ; te ka nong jong
phi ka'n long ka bakhrau,
bad phi'n long ki khún U Ba-
hakhlíh-tam-éh : naba u long u
basybún kein ia kiba b'y়-
ngúh bad ia ki b'ymman.

36. Namar-kata, phi'n long
ki baisynei, kumba U Kypá
jong phi u long u baisynei ruh.

37. Wat bishár ruh, te yn
'nym bishár ia phi : wat pyn-
rem, te yn 'nym pynrem ia
phi : tó pyllait-noh, te yn
pyllait-noh ia phi :

38. tó ai, te yn ai ha phi
ruh : ia ka jingtheu ka babhá,
ba-la-ban, bad ba-la-kyríh, bad
ba-la-shlei de, ki'n thep ha
kapla jong phi : naba da kajuh
ka jingtheu, da kaba phi theu,
yn theu-pat ha phi.

39. Te u la kren ia ka
phawar ha ki; U bamatlah
u lah ne ém ba'n ialam ia u
bamatlah ? ki'm iaháp baroh
ar-ngút ha ka thliu ?

40. U synran u'm long
halor u nonghikai jong u :
hinrei u synran baroh ba-la-
-ioh-hikai-bíang u'n long kum
u nonghikai jong u.

41. Te balei ba mé khymíh
ia u thyngiat uba ha ka khy-
mat u paralok jong mé, hinrei
me'm sngou ia ka khung kaba
ha ka khymat jong mé hí ?

42. Lane kumno ba mé lah
ba'n ong ha u paralok jong mé,
Kó paralok, tó shah ba nga'n
khlau-noh ia u thyngiat uba
ha ka khymat jong mé ; haba
mé hí me'm ioh-íh ia ka khung
kaba ha ka khymat jong mé ?
Ah mé u baarsap, tó khlau-
-noh shiwa ia ka khung na ka
khymat jong mé, h'ýnda kumta
te me'n ioh-íh shinná ba'n
khlau-noh ia uta u thyngiat

uba ha ka khymat u paralok
jong mé.

43. Naba u b'ym long u
diing babbá u basei soh b'ym-
man, lymne *u b'ym long* u
diing b'ymman u basei soh
babhbá.

44. Naba ia u diing baroh
yn ífhthúh na u soh la u-jong-
-u-jong; naba ki'm iakheit ia
ki soh-dumbur na ki diing-
-shiah, l'ymne ki'm iakheit ia
u soh-drakhía na ka lau-lyn-
nong diing-shiah.

45. Uba u briu babbá, u sei
ia ka babbá na ka jingkynsheu
ka babbá ka dohnúd jong u ;
uba u briu b'ymman ruh, u
sei ia ka b'ymman na ka jing-
kynsheu ka b'ymman ka doh-
núd jong u : naba na ka badap-
-tam-éh ka jong ka dohnúd, ka
shintur jong u ka kren.

46. Hinrei balei ba phi khot
ia nga, Ah Trai, Ah Trai,
bad phi'm leh pynban ia kie-
-kiei-ruh ia kiba nga ong?

47. Uei-uei-baroh u bawan
ha nga, bad u baioh-sngou ia
ki ktín jong nga, bad u baleh
ruh ia ki, nga'n pyníh ha phi
iano u long u basyrím;

48. u long kein kum u briu
uba la tei ia ka iing, uba la tíh

bad uba la ngam-jilliu, bad u
la búh ia ka nongrim halor uba
u mausíang: te haba la jía
ka jingshlei-úm, ka wáh ka la
shoh-kyrtheep ia kata ka iing,
hinrei ka'm lah shuh ba'n
pynkhíh ia ka; naba la pyn-
shong-nongrim ia ka halor uta
u mausíang.

49. Hinrei uta uba ioh-
-sngou, bad u b'ym leh, u long
kein kum u briu uba la tei ia
ka iing halor kaba ka khynde,
khlem ka nongrim ; ia kaba
ka wáh ka la shoh-kyrtheep,
bad kumne-kumne-ruh ka la
kyllon; te ka jingjot ka jong
kata ka iing ka la long ka
bakhräu.

VII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u shem ka jingngeit ka bakhram-khrau ha u rangbah shispah uba U Jentil, ia kaba u shem ha uno-uno-ruh na Ki Jiu; u pynkhiah ruh ia u shakri jong u haba u'm don ha khymat ruh.*
11. *U pynim na ka baiáp ia u khún ka riu-kynthei kaba na Ka Nain.*
18. *U iathúh-bíang ha ki synran U Ioannis da kaba u pyníh ia ki kam-báh jong u.*
24. *U phlá ruh ha ki paitbah ia ka jingmut jong u shaphang U Ioannis.*
31. *U pynrem ia Ki Jiu namar b'ym lah pynka-*

ngúh ia ki, l'ymne da ki kam U Ioannis, l'ymne da ki jong U Iísous. 36. *Haba u shong-bám, ka briu ka bapop ka la sait ia ki kyat jong u da ki jing-jau-úm-mat jong ka, ka la pynsléh ia ki ruh da ka jingsléh;* 40. *na kata kein, u pynrem ia U Simon uba theu kem-dau ia u; u pyníh ruh ba u long lok ia ki bapop, ia ka ba'n máp ia ki pop jong ki.*

1. TE h'ynda u la lah pyn-dep ia ki jingong jong u baroh, ha ka baioh-sngou uta u paitbah, u la leit shapoh Kaper-naum.

2. Te don u shakri uwei u rangbah shispah, uba la pang, ha ba'n sa iáp, ia uba u la íeit-éh.

3. Te haba u la ioh-sngou shaphang U Iísous, u la phah ha u ia Ki Tymen-basan Ki Jiu, u da kyrpád ia u ba u'n wan pynam ia uta u shakri ong u.

4. Kumta ki, haba ki la poi ha U Iísous, ki la kyrpád shit-éh ia u, ki da ong, Ba u long u badei ba u'n leh ia kane ia u:

5. naba u la íeit ia ka kynja jong ngi, bad u la tei ma-u ia ka synagog ia ngi.

6. U Iísous te u la leit lem bad ki. Kumta te haba u'm jingngai shuh na kata ka iing, u rangbah shispah u la phah ia ki lok ha u, ki da ong ha u, Kó Kynrád, wat shitom ia lade; naba nga'm long u badei ba me'n wan-bysut hapoh ka iing jong nga :

7. naba-kumta, nga'm sngou ia lade u babit ba'n wan ha mé : hinrei shuh ong da ka ktín, yn sa pynkhiah te ia uta u shakri jong nga :

8. naba wad ma-nga ruh nga long u briu ba-la-búh hapoh ka húkum, uba don ki nong-iapom hapoh jong nga, nga ong ha une te, Khíe-leit, u sa leit ruh; ha uwei-pat ruh, Alle, u sa wan ruh; ha u shakri jong nga ruh, Leh ia kane, u sa leh ruh.

9. Te haba U Iísous u la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, u la sngou-phylla ia u; bad haba u la phai, u la ong ha uta u paitbah babúd ia u, Nga ong ha phi, nga'm shym la shem kat kane ka jingngeit, wad ha uba Israil ruh.

10. Te haba kita ia kiba la lah ioh-phah ki la leit-phai-pat sha kata ka iing, ki la shem ia

uta u shakri uba la pang, ba u koit-bhá-pat.

11. KA la jía te kumba ha ka balashai, ba u la leit sha ka shnong ba-la-khot Nain; te bún ki synran jong u ki la ialeit lém bad u, bad u paithah byllín.

12. Te katba u la wan hajan ka khyrdop kata ka shnong, ha khymíh ruh, ki iabáh habar ia u ba-la-iáp, u khún ba-la-khá-marwei ka kymí jong u, kata *ka long riu-kynthei* ruh; bad u paithah babún na kata ka shnong u la don lem bad ka.

13. Haba uba U Trai te u la ioh-íh ia ka, u la sngou-isynei ia ka, bad u la ong ha ka, Tó wat iám.

14. Te haba u la wan hajan, u la kytáh ia ka krong, (kita kiba iabáh te ki la ieng) bad u la ong, Kó samla, nga ong ha mé, Tó ieng.

15. Te uta u ba-la-lah-iáp u la khíe-shong-joit, bad u la sy-dang ba'n kren; te u la ai-noh ia u ha ka kymí jong u.

16. Ka batíng ka la háp te ha ki baroh; bad ki la iaroh ia U Blei, ki da ong, Ba U Nongiathúhlýpá bakhrau u

la míh ha ngi, bad ba U Blei u la wan-íh ia la ki briu

17. Kane ka jingbyná te shaphang jong u, ka a phríang-noh kylleng ia Ka Ioudaia baroh, bad ia kata ka rí baroh ka basaudong-kylleng.

18. KUMTA ki synran U Ioannis ki la iathúh ha u shaphang kine kiei-kiei baroh.

19. Te haba U Ioannis u la khot ha lade ar-ngút kiba na kita ki synran jong u, u la phah ha U Iísous, u da ong, Mé long uta uba sa wan, ne ngi'n iaáp ia uwei-pat ?

20. Te haba kita ki briu ki la poi ha u, ki la ong, U Ioannis uba U Nongpynbaptisma u la phah ia ngi ha mé, u da ong, Mé long uta uba sa wan, ne ngi'n iaáp ia uwei-pat ?

21. Te ha kata kajuh ka por u dang pynkhíah shibún na ki jingpang, bad na ki jingpang-kordit, bad na ki mynsiim b'yman; ha ki shibún ki bamatlah ruh u la ai-ei ia kaba ki'n peit khymat.

22. U Iísous te u da iathúh u la ong ha ki, Khíe-leit iathúh ha U Ioannis, ia kiei-kiei-ruh ia kiba phi la ioh-íh bad ba phi la ioh-sngou ruh;

ba ki bamatlah ki peit-pat,
ki badykoh ki iaid-kai, ki
bapangníang-thoh-líh ki ioh-
-pynkhúid, ki bakyllut ki ioh-
-sngou, ki baiáp ki ioh-ieng-
-im-pat, ba ialap ia Ka Jingia-
thúhkhaná-babhá ha ki baduk
ruh :

23. suk ruh long *ma-u*, jár
u ba'n 'nu'm thut ha nga.

24. HABA te kita ki
nongleit U Ioannis ki la ialeit-
-noh, u la sydang ba'n ong ha
kita ki paitbah shaphang U
Ioannis, Phi la leit sha kaba
ka rí-khlau ba'n jingngoh aiuh ;
ia u phlang ba-la-pynkhíh da
ka ly-ér ?

25. Hinrei phi la leit ba'n
ioh-khymíh aiuh ? ia u briu
uba la kúp ki jainkúp baní ?
ha khymíh, kita kiba kúp da
ka jainkúp thaba ba-don-nám,
ba shong-suk ruh, ki long ha
ki iing-siim.

26. Hinrei phi la leit ba'n
ioh-khymíh aiuh ? ia U Nong-
iathúhlypá ? shisha, nga ong
ha phi, bad ia u bakham-tam
ia U Nongiathúhlypá.

27. Une long ia uba sha-
phang jong u ba-la-thoh, "Ha
" khymíh, nga phah ia u
" nongleit jong nga ha shiwa

" ka khymat jong mé, u ba'n
" khréh ia ka lynti jong mé
" ha shiwa jong mé."

28. Naba nga ong ha phi,
Ha kiba la khá na ki kynthei,
ym don U Nongiathúhlypá u
bakham - khrau ia U Ioannis
uba U Nongpynbaptisma: hin-
rei u bakham-rit ha kaba ka
híma U Blei, u long u ba-
kham-khrau ia u !

29. Uta u paitlang baroh
ruh ba la ioh-sngou *ia u*, wad
kiba ki nongkrong ruh, ki
la pynksan ia U Blei, haba la
pynbaptisma ia ki da ka jing-
baptisma U Ioannis.

30. Hinrei kiba Ki Pharsi
bad kiba Ki Riusait, ki la
kyntait-noh ia ka mon jong
U Blei ia ka ba'n sniu ia lade,
haba ym shym la pynbaptisma
ia ki da u.

31. UBA U Trai u la
ong ruh, Namar-kata, kum uno
nga'n tharai ia ki briu kane
ka pateng-bynriu ? kum kaei
ruh ki long ki basyrím ?

32. ki long kum ki khyn-
nah ki bashong ha ka ieu,
bad ki baiakhot •paralok-hí,
ki da ong ruh, Ngi la iaput
jingput ha phi, te phí'm shym
la shád ; ngi la iariuai sngou-

-snei ha phi, te phi'm shym la iám.

33. Naba U Ioannis uba U Nongpynbaptisma u la wan u'm da bám kypú u'm da díh wain; te phi ong, U bashong-ksúid ia u.

34. Uba U Khún u briu u la wan u da bám u da díh ruh; te phi ong, Ha khymíh, u briu u babám-lalot, bad u baiaidíh-kiád, u lok ki nongkrong bad ki bapop.

35. Hinrei ka jingstád ka la ksan na ki khún jong ka baroh.

36. Te uwei na kiba Ki Pharisi, u la kylli ia u ba'u'n bám lem bad u; kumta, haba u la leit-bysut hapoh ka iing uta u Pharisi, u la shong-shanía ba'n bám.

37. Ha khymíh ruh, ka briu ha kata ka shnong, kaba long ka bapop, haba ka la tip-skhem ba u shong-shanía ba'n bám ha kata ka iing uta U Pharisi, ka la wallam ia ka dabi alabaster ka jingsleh;

38. haba ka la ieng ruh hajan ki kyat jong u na shadiin, ka da iám, ka la sydang ba'n sait ia ki kyat jong u da ki jingjau-úm-mat,

bad ka la niád *ia ki* da ki shniúh ka khlih jong ka; bad ka la iadob-noh ia ki kyat jong u, bad ka la pynsléh *ia ki* ruh da kata ka jingsléh.

39. Te haba uta U Pharisi uba la lah khot-kylli ia u, u la ioh-ih, u la ong ha lade, u da ong, Lada une u da long U Nongiathúhlypá, u'n da la ífthúh kano, bad ka bakumno *long kane* ka briu kaba kytáh ia u; naba ka long ka bapop.

40. U Iísous u da iathúh te u la ong ha u, Kó Simon, nga don ei-ei ba'n ong ha mé. U te u la iathúh, Kó Nonghikai, tó ong.

41. La don ar-ngút ki nong-kit-ram ia uwei u nongshah: uwei u kit-ram san-spah suka, uba uwei-pat te sanpheu:

42. te haba ki'm don ei-ei-ruh ba'n siu, u la máp-ei ia ki baroh ar-ngút. Namara-kata, tó ong, uei na kita uba u'n íeit tam ia u?

43. U Simon u da iathúh te u la ong, Nga mut ba *uta*, ia uba la máp-ei ia ka ba-kham-tam. U te u la ong ha u, Mé la bishár dei.

44. Kumta, haba u la phai

sha kata ka briu, u la ong ha U Simon; Mé ioh-ih ia kane ka briu? haba nga la wan-bysut hapoh ka iing jong mé, me'm shym la ai úm ia ki kyjat jong nga: hinrei kane, ka la sait ia ki kyjat jong nga da ki jingjau-úm-mat, bad ka la niád ia ki da ki shniúh ka khlíh jong ka:

45. me'm shym la ai ka jingiadoh ha nga: hinrei kane, náduh kaba nga la wan hapoh, ka'm shym la íehnöh da iaidoh ia ki kyjat jong nga:

46. me'm shym la pynsléh ia ka khlíh jong nga da ka úm-pyniang: hinrei kane, ka la pynsléh ia ki kyjat jong nga da ka jingsléh:

47. naba kumta, nga ong ha mé, La máp ia ki pop ki babún jong ka; namar ka la íeit shibún: hinrei ia uba la máp khyndiat, u íeit khyn-diát.

48. U la ong te ha ka, La máp ia ki pop jong pha.

49. Kita kiba iashong-bám-lem ki la sydang te ba'n ong ha lade, Uei une uba máp kad ia ka pop ruh?

50. Hinrei u la ong ha kata ka briu, Ka jingneit jong

pha ka la pynam ia pha, tó khíe-leit sha ka basuk.

VIII.—LYNNONG.

1. *Ki kynthei ki súmar-sukhér ia U Khristos na ki spah jong ki.*
4. *U kren-pharshi shaphang u nongbet bad ki symbai.* 9. *U pympau ruh ia kata ka jingkren-pharshi;* 16. *bad ia kata ruh ka jong ka sharak.* 19. *Haba ka kymí bad ki hynmen-hynbeu ki iakwah ba'n iawan ha u, u pyníh ia kiei kiba long ka kymí bad ki para jong u.* 22. *U da khang ruh ia ka ly-ér-iong halor ka dúriau.* 26. *U beh-noh ia u paitbah ki ksúid na u briu, sha ka shí-kynhún ki sníang.* 37. *Ki nong Gadara ki kyntait ia u namar kata.* 40. *U Iairos u rangbah u wan ha U Iísous.* 43. *U pynkhíah ia ka briu ka bapangmíh-snám.* 49. *U pyn-im-pat ruh na ka baiáp ia ka khún U Iairos.*

1. KA la jía te hadiin kata, ba u la leit-jingleit lyngba ia ka nongbáh bad ia ka nongrit baroh, ba u da ialap bad ba u da iathúkhána-babhá kaba ka híma jong U Blei: kiba ki khadar-ngút *ki don lem ruh bad u;*

2. kiba ki kynthei ruh don, kiba la ioh-pynkhíah na ki mynsiim b'yman bad na

ki jingpangkhreu; Ka Mari, ia kaba la khot ka nong Mag-dala, na kaba la lah pynmíh-noh hinieu ki ksúid;

3. bad Ka Ioanna, ka tyngá U Khusas, u rangbah U Iro-dis; bad Ka Susanna, bad shibún kiwei-kiwei-ruh, kiba la jiu iasúmar-sukhér ia u na kiei-kiei-ruh ba ki don ki jong ki.

4. KUMTA te haba la ialum-lang u paitbah babún, kiba la wan ruh na ka shnong baroh ha u, u la kren da ka pharshi :

5. Uba u nongbet u la leit-noh ba'n bet ia u symbai jong u : te haba u dang bet, ba don uba la háp harúd kaba ka lynti, te la iúh-roit ia u; bad ki sim byneng ki la bám-dúh ia u.

6. Uwei-pat ruh u la háp halor u mausíang; katba u la míh te u la iáp-rynkhiang, naba kaba u b'ym don ka jing-sngem.

7. Uwei-pat te u la háp ha pyddeng ki diing-shíah; te kita ki diing-shíah ki la iamíh-lem, bad ki la iakyjap ia u.

8. Uwei-pat te u la háp ha ka khyndeu ka babhá; u la míh, bad u la sei soh ia u ba-

shispahsin. Haba u da ong ia kine kiei-kiei-ruh, u la pyrta, Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou !

9. Ki synran jong u te ki la kylli ia u, ki da ong, Kaei ka lah long kane ka pharshi ?

10. U la ong te, Ha phi kein la ai ba'n tip ia kiba ki maian ka híma U Blei; hinrei ha kiwei-pat ha ki pharshi ; ba haba ki ioh-ih kí'n 'nym ioh-ih, bad haba ki ioh-sngou kí'n 'nym sngou - shemphang shuh.

11. Te kata ka pharshi ka long kumne, Uta u symbai u long kaba ka ktín U Blei.

12. Kita de ki baharúd ka lynti, long kita kiba ioh-sngou; hadiin kata uba U Soitan u wan, bad u rong-noh ia kata ka ktín na ka dohnúd jong ki, ba ioh haba kí'n da ngeit, kí'n ioh-lait-im.

13. Kita te halor uta u u mausíang, long kiba, h'ynda ki ioh-sngou, ki pyddiang ia kata ka ktín da ka bakymen ; hinrei kine ba kí'm don u thíed, ki shu ngeit tang shi-bit, naba ha ka aiom ka jing-tynjúh ki phai-diin-noh-wat.

14. Uta uba la háp ha pyd-deng kita ki diing-shíah te, long kita kiba jiu ioh-sngou, te katba ki nang-pynleit ki sngi-karta, la kyjap ia ki da ki jing-khuslai, bad ka spah, bad ki jingkwah-thala kane ka jing-im; kumta kein ki'm sei-soh baíh-janai.

15. Te uta uba ha ka khyn-deu ka babhá, kita ki long kiba da ka dohnúd ka bahok bad ka babhá, haba ki la jiu ioh-sngou, ki bat-skhem ia kata ka ktín, bad ki sei-soh da ka jingiaínéh-minot.

16. RUH ym don uba haba u la thang ia ka sharak, u thep ia ka ha u khíu, lane u búh hapoh ka jingthíah; hinrei u búh ha ka diing-pynieng-sharak, ba kita kiba leit hapoh ki'n ioh-íh ia kata ka jingshai.

17. Naba ym don *ei-ei-ruh* ba-la-tap, ia kaba yn 'nym pynlong ha ka bapau; l'ymne ba-la-búh-ríh, ia kaba yn 'nym pyntip, bad ka'n ioh-wan sha ka bapau.

18. Tó súmar, namar-kata, kumno ba phi sngou; naba jár uba don, ha uta yn ai; uta u b'ym don te, wad ia kata kaba

u mut ba u don, yn shim-noh na u.

19. Te ka kymí bad ki hynmen-hynbeu jong u ki la wan ha u ; hinrei ki'm lah ba'n wan hajan jong u, naba uta u paitbah.

20. La iathúh ruh ha u *da ki briu*, ki da ong, Ka kymí jong mé bad ki hynmen-hynbeu jong mé ki iaieng habar, ba ki da mon ba'n ioh-íh ia mé.

21. U da iathúh te u la ong ha ki, Ka kymí jong nga bad ki hynmen-hynbeu jong nga, ki long kine ki baioh-sngou ia ka ktín ka jong U Blei, bad ki baleh ia ka.

22. KA la jía ruh, ha kawei ka sngi, ba u la leit-híer ruh ha ka liing bad ki synran jong u, bad u la ong ha ki, Ng'i'n ialeit sha shiliang ka pung. Kumta ki la iapynmíh-noh.

23. Te haba ki dang iaid da ka liing, u la ioh-thíah: te ka ly-ér-iong ka la híer ha kata ka pung ; katba la pyn-tyllep ia ki *da ka úm*, bad la dei ia ki ba'n iáp.

24. Haba ki la wan te ha u, ki la pynkhíh ia u, ki da

ong, Kó kynrád, kynrád, ngisa iáp ! Haba u la khíe te, u la khang ia kata ka ly-ér, bad ia kata ka jingát-phyllung ka úm: kumta ki la iawai-noh, bad ka la long ka bajai-jai.

25. U la ong te ha ki, Hangno long ka jingngeit jong phi ? Hinrei haba ki la shepting ki la sngou-phylla, ki da ong paralok-hí, Une u long uei shisha, ba u húkum kad ia ki ly-ér bad ia ka úm, te ki iakongúh ia u ?

26. Te ki la pyniaid ia ka liing sha kaba ka rí ki nong Gadara kaba long sha shiliang pyrshah Ka Galilaia.

27. Haba u a míh-noh te ha ka ryngkeu, la wan-tan ia u, uwei u briu na ka shnong, uba jiu shong ki ksúid la mynslem-éh; bad u b'ym jiu kúp jain, bad u b'ym jiu shong ha ka iing, hinrei ha kiba ki maujingtep.

28. Te haba u la ioh-íh ia U Iísous, bad ba u la ky-ang, u la dem ha khyndeu ha khymat jong u, bad u la ong da ka ktín bajam, Mé don kam aiuh bad nga, U Iísous,

uba U Khún U Blei U Bahakhlíh-tam-éh ? nga kyrpád ia mé, ba me'n 'nym pynshitom ia nga !

29. (Naba u la húkum ia kata ka mynsiim ka b'ymkhúid ba'n míh-noh na uta u briu. Naba la búnsin ka la lah ngat ia u ; katba haba ápphira, la jiu khúm ia u da ki kynjiri bad da ki nar-kyjat; hinrei u da pynkhein-noh ia kita ki jingkhúm, bad la jiu béh ia u da uta u ksúid sha kiba ki rí-khlau.)

30. U Iísous te u la kyllia u, u da ong, Kaei ka long ka kyrteng jong mé ? U te u la ong, U Paitbah : naba bún ki ksúid ki la lah leit-bysut hapoh jong u.

31. Te ki la iakyrpád ia u, ba u'n 'nu'm húkum ia ki ba'n leit-noh sha kaba ka dújok.

32. Hinrei la don hangta shí-kynhún báh ki sníang ki baiabám-phlang halor u lúm : ki la iakyrpád te ia u ba u'n shah ia ki ba'n leit-bysut hapoh kita. Te u la shah ia ki.

33. Te h'ynda la míh-noh kita ki ksúid na uta u briu, ki la leit-bysut hapoh kita ki

sníang; te kata ka shí-kyn-hún ka la phet-iáp arsut ia ka ríat sha ka pung, bad la iáp-jillop.

34. Te haba kita kiba iaáp *ia ki* ki la ioh-íh ia kaei ba-la-leh, ki la phet-iáp-noh, bad ki da ialeit pynbyná ha kata ka shnong bad ha kita ki rí-brí.

35. Ki la míh-noh te ba'n ioh-íh ia kaei ba-la-leh; bad ki la wan ha U Iísous, bad ki la shem ia uta u briu, na uba la lah míh-noh kita ki ksúid, ba u la kúp-jain, bad ba u da kynmau bynriu-pat, bad ba u da shong de hajan ki kyjat U Iísous: te ki la shepting.

36. Kita kiba la lah ioh-íh ruh, ki la iathúh te ha ki, kumno ba la lah pynkhíah ia uta uba la shong-ksúid.

37. H'ynda kumta uba u paitbah baroh bakylleng ka rí jong kita ki nong Gadara, ki la iakyrpád ia u ba'n leit-noh na ki; naba la ngat ia ki da ka jingshepting bakhrau. Kumta haba u la kíu sha kata ka liing, u la leit-phai-pat.

38. Uta u briu te na uba la lah míh-noh kita ki ksúid, u la kyrpád ia u ba'n ioh-long lem bad u : hinrei U

Iísous u la pyllait-noh ia u, u da ong,

39. Khíe-leit-phai-pat sha la iing, tó iathúh-byniah ruh ia kiei-kiei-ruh bakatno ba U Blei u la lah leh ia mé. Te u la leit-noh, u da ialap lyngba ia kata ka shnong baroh ia kiei - kiei - ruh bakatno ba U Iísous u la lah leh ia u.

40. KA la jía ruh haba U Iísous u la wan - phai - pat, ba uta u paitbah u la pyddiang sngoubhá ia u. Naba baroh ki dang iaáp-khymíh-lynti ia u.

41. Ha khymíh ruh, u briu u la wan uba ka kyrteng U Iairos, bad uba long u nong-synshár jong ka synagog ; te haba u la dem ha ki kyjat U Iísous, u la kyrpád ia u ba'n wan-bysut hapoh ka iing jong u :

42. naba u la don ka khún ba-la-khá-marwei, kaba *long* jin khadar snem karta, bad kaba sa la jan iáp. Hinrei katba u dang leit, kita ki paitbah ki la iakyntur-lém ia u.

43. KA briu ruh ka badon ka jingpangmíh-snám la khadar snem, kaba la lah pynlut

ruh ha ki nongpynkhiah ia la ka jingim phit-baroh, *bad* tam-putet, ka'm lah ioh da uno-uno-ruh *na ki* ba'n pynkhiah ia ka,

44. haba ka la wan hajan na shadiin, ka la kytah ia ka rymiang ka jainkup jong u : te kumne-kumne-ruh la set-noh ia kata ka jingmih-snam jong ka.

45. Te U Iisos u la ong, Mano ba la kytah ia nga? Te ynda ki la len baroh, U Petros u la ong bad kita kiba don lem bad u, Kó Kynrad, kine ki paitbah ki iabat-ban-lem bad ki iakyntur ia me, me ong te, Mano ba la kytah ia nga?

46. U Iisos u la ong te, Don mano-mano-ruh ba la kytah ia nga; naba nga la sngouthuh ba ka bor ka la mih-noh na nga.

47. Kata ka briu te haba ka la ioh-ih ba ka'm lah rih shuh, da ka bakhynniuh ka la wan, bad haba ka la dem ha khyndeu ha u, ka la iathuh ha u ha khymat uta u paitlang baroh, na ka balei ka la lah kytah ia u, bad kumno la lah pynkhiah ia ka kumne-kumne-ruh.

48. Te u la ong ha ka, Tó kyrmen, kó ka khun, ka jing-ngeit jong pha ka la pynkhiah ia pha; tó khie-leit ha ka basuk.

49. HABA u dang kren, la wan uwei na *ka iing* uta u nongsynshár synagog, u da ong ha u, La iáp ka khun jong me; wat pynshitom shuh ia uba U Nonghikai.

50. Te haba U Iisos u la ioh-sngou, u la iathuh ha u, u da ong, Wat shepting: tang shu ngeit, te yn pynkhiah ia ka.

51. Te haba u la wan sha kata ka iing, u'm shah iano-iano-ruh ba'n leit hapoh, tang ia U Petros, bad ia U Ioannis, bad ia U Iakobos, bad ia u kypá bad ia ka kymí jong kata ka khynnah.

52. Baroh ki la iam te, bad ki la lyniar-lympat ia lade namar jong ka. Hinrei u la ong, Wat iam; ka'm shym la iáp, hinrei ka kum thiah.

53. Ki la rykhie-bein te ia u, ba ki da tip ba ka la iáp.

54. Hinrei u, haba u la pynmih-noh ia ki baroh shabar, bad haba u la bat ia ka ktí jong ka, u la pyrta, u da ong, Kó ka khynnah, tó ieng.

55. Te ka mynsiim jong ka ka la wan - phai - pat, bad kumne-kumne-ruh ka la ieng - joit ; te u la húkum ba'n ai ha ka ba'n bám.

56. Te ki kymí - ki - kypá jong ka ki la sngou-kyndit : hinrei u la húkum-skhem ia ki ba'n wat iathúh iano-iano - ruh ia kaei ba-la-leh.

IX.—LYNNONG.

1. *U Khristos u phah ia Ki Apostolos ia ka ba'n kam ia ki kam-báh, bad ia ka ba'n ialap.* 7. *Ka jingtharai U Irodis shaphang U Khristos.* 10. *Ki Apostolos ki iawan-phai-pat na ka baleit-ialap.* 12. *U Khristos u khawai ia ki san hajar ki briu.* 18. *U kylli kaei ka long ka jingtharai ka pyrthei shaphang jong u : u iathúhlypá ia ka jingshitom jong u.* 3. *U tyrwa ha ki baroh ka rúkom ka jingshah-slem jong u.* 28. *Ka jingkylla-dur jong u.* 37. *U pynkhiah ia u bapang-bhur.* 46. *U iaroh ka jingsngou-rit.* 49. *U húkum ia ki ba'n'nym ádong ia ki b'yam-ialeh ia ki.* 51. *U ong ha ki ba'n pynih ia ka bajemnúd ia ki briu baroh khlem kwah ba'n ialeh-kylliang.* 57. *Bún ki kwah ba'n búd ia u, hinrei ha kieikiie-iuh kiba ki iabúh hí.*

1. HABA te u la khot-iaseng-

-lem ha lade ia ki khadar ki synran jong u, u la ai ha ki ka bor bad ka húkum halor kiba ki ksúid baroh, bad ia ka ba'n pynkhiah ia ki jingpang.

2. U la phah ia ki te ba'n ialap ia kaba ka híma U Blei, bad ba'n pynkhiah ia ki bapang.

3. Te u la ong ha ki, Wat ráh ei-ei-ruh ia kata ka jingleit, l'ymne ia ki diing-dúh, l'ymne ia ka ierong, l'ymne ia u kypú, l'ymne sybai-rúpa ; l'ymne wat ioh ar-tylli ki jingphong marwei-marwei :

4. bad ha kano-kano ka iing kaba phi'n leit liapoh, hangta iaishong, bad nangta phi'n míh-noh :

5. te kino-kino-ruh kiba ki'n 'nym pyddiang ia phi, haba phi míh-noh na kata ka shnong, tó kynthér-noh wad kad ia kaba ka deu-met na ki slajat jong phi, ia ka ba'n long ka jingphlá ia ki.

6. Kumta te haba ki la míh-noh, ki la leit-lyngba ia ki nongrit, ki da iathúhkhána-babhá, bad ki da pynkhiah de kylleng-kylleng-ruh.

7. MYNTA U Irodis uba

U Tetrarkh u la ioh-sngou shaphang kiei-kiei-baroh kiba la leh da u; bad u la sngou-ar-tatín, namar kaba la ong da kiwei, ba U Ioannis u la míh-pat na ki nongiáp;

.8. bad da kiwei-pat, ba U Ilías u la míh-pau; bad da kiwei-pat de, ba, U Nongia-thúhlypá, uwei na ki barim, u la míh-pat.

9. U Irodis u la ong te, Ia U Ioannis nga la khrai-khlíh: hinrei uei long une, uba nga ioh-sngou kat kine kiei-kiei-ruh shaphang jong u? U la kwah te ba'n ioh-íh ia u.

10. H'YNDÁ kita Ki Apostolos ki la iawan-phai-pat, ki la iathúh-byniah ha u ia kiei-kiei-ruh kat kiba ki la lah leh. Haba u la shim-lok-lem ia ki ruh, u la kynriah-noh sha ka jaka kyrphang ka rí-khlau ka jong ka shnong bakhott Ka Bithsaida.

11. Haba kita ki paitbah te ki la tip, ki la búd ia u: bad haba u la pyddiang ia ki, u la iathúh ha ki shaphang kaba ka híma U Blei, bad u la pynkhíah ia kiba don kam bad ka jingpynkhíah.

12. Ka sngi te ka la sy-

dang ba'n noh; ynda kumta kita ki khadar ki la wan ha u, ki la ong ha u, Tó pynlait-noh ia u paitbah, ba haba ki leit-noh saudong-kylleng sha kiba ki nongrit bad kiba ki rí-brí, ki'n ioh-thíah-basá, bad ba ki'n ioh jingbám: naba hangne ngi long ha ka jaka ka rí-khlau.

13. Hinrei u la ong ha ki, Tó ai ma-phi ia ki ba'n bám. Te ki la ong, Ngí'm don shuh tang san-tylli ki kypú, bad ar-tylli ki dohkhá; l'ymda ngi leit ba ngi'n ioh-thíed jingbám ia une u paitlang baroh.

14. Naba ki la long jin san hajar ki rangbah. U la ong te ha ki synran jong u, Tó pynshong-shanía ia ki ha ki kynhún sanpheu-sanpheu ha la ka-jong-ka-jong.

15. Te ki la leh kumta, bad ki la pynshong-shanía ia ki baroh.

16. H'ynda te u la shim ia kita ki san-tylli ki kypú bad ia kita ki ar-tylli ki dohkhá, haba u la khymíed sha byneng, u la kyrkhú ia ki, bad u la kyddiah, bad u la ai ha kita ki synran ba'n búh ha khymat uta u paitbah.

17. Te ki la iabám baroh,

bad ki la kydang: la khár khadar tukri ruh na ki balywet kaba la sáh-tam ia ki.

18. KA la jía ruh, ba haba u dang dúwai hí weibriu, kita ki synran ki iadon lem bad u: u la kylli te ia ki, u da ong, Ki paitbah ki ong ba nga long uei?

19. Ki da iathúh te ki la ong, Ia U Ioannis uba U Nongpynbaptisma; hinrei ki-wei-pat, Ia U Ilías; bad kiwei-pat, ba U Nongiathúhlypá uba na ki barim u la míh-pat.

20. Te u la ong ha ki, Phi te phi ong ba nga long uei? U Petros u da iathúh te u la ong, Uba U Khristos jong U Blei.

21. Haba u la mahám ia ki te, u la húkum-skhem *ia ki* ba'n 'nym iathúh ia kata hano-hano-ruh;

22. u da ong, Ba ka dei ia uba U Khún u briu ba'n shah shibún kiei-kiei-ruh, bad ba yn bred ia u da Ki Tymen-basan, bad Ki Rangbah-lyngdoh, bad Ki Nongthoh ruh, bad ba yn pyniáp ia u, bad ba yn pyníh-pat ia u ha ka balai sngi.

23. U LA ong ruh ha ki baroh, Lada uno-uno-ruh u

mon ba'n wan nadiin jong nga, u'n 'nu'm nieu ia lade, bad u'n ráh ia ka jingphyná jong u hala ka sngi, bad u'n sa búd ia nga:

24. naba uno-uno-ruh uba mon ba'n pynim ia la ka mynsiim, u'n jáh-noh ia ka; uno-uno-ruh uba u'n jáh-noh te ia la ka mynsiim na ka bynta jong nga, uta kein u'n pynim ia ka:

25. naba u briu u'n myntoi aiuh, haba u da ioh ia ka pyrthei baroh, haba u la pynjot-noh te ia lade, lane haba u la pyndúh-noh *ia lade*?

26. naba uno-uno-ruh uba u'n sngou-lehrain ia nga, bad ia ki ktín jong nga, ia uta kein uba U Khún u briu u'n da lehrain, h'ynda u'n sa wan ha ka burom jong u, bad ka jong U Kypá *jong u*; bad ka jong kiba ki angelos bakhúid:

27. hinrei nga ong ha phi shisha, Don kiba na kine ki baieng hangne, kiba ki'n 'nym mád ia ka jingiáp, tadynda ki'n la ioh-íh ia kaba ka híma u Blei.

28. KA la jía te, hadiin kine ki ktín, hamar phra sngi, ba haba u la shim-lem ia U

Petros, bad ia U Ioannis, bad ia U Iakobos, u la leit-kíu sha u lúm ba'n dúwai.

29. Ka la jía ruh, haba u dang dúwai, ba ka dur ka khymat jong u ka la kyllaphér, bad ka jain jong u ka *la long* líh bapyrnai-éh.

30. Ha khymíh ruh, ki rangbah ar-ngút ki iakren bad u, kiba la long U Mosis bad U Ilías :

31. kiba, haba ki la míh-pau ha ka burom, ki la iakren shaphang kaba ka jingleit-noh jong u *nangne*, ia kaba u'n sa pyndep ha Ka Jerusalem.

32. U Petros te, bad kita *kiba don* lem bad u, ki la sngou-khía da ka basamthíah : te haba ki la lah ioh-peit, ki la ioh-íh ia ka burom jong u, bad ia kita ki ar-ngút ki rangbah ki ba-la-ieng lem bad u.

33. Ka la jía ruh, haba kita ki dang leit-noh na u, ba U Petros u la ong ha U Iísous, Kó Kynrád, ka long ka babhá ia ngi ba'n long hangne ; ai ngi'n iathau te ia lai-tylli ki iing-trep ; ia kawei ia mé, bad ia kawei ia U Mosis, bad ia

kawei de ia U Ilías : u'm da tip iaei ba u ong.

34. Te haba u dang kren kumta, la wan u ly-oh, bad u la káh ia ki ; *ki synran* te ki la shepting haba kita ki dang leit-bysut hapoh uta u ly-oh.

35. Ka ktín ruh ka la wan na uta u ly-oh, ka da ong, Une u long uba U Khún jong nga u baíeit ; tó phi'n sngou ia u !

36. Te haba la dang wai kata ka ktín, la shem ia U Iísous weibriu. Ki te ki la búh-ríh *ia kata*, ki'm shym la byná ruh hano-hano-ruh ha kita ki sngi ei-ei-ruh-ém na kita kiei-kiei-ruh ia kiba ki la lah ioh-íh.

37. Ka la jía ruh ha ka balashai, h'ynda ki la lah wan-híer na uta u lúm, ba u paitbah babún u la wan-tan ia u.

38. Ha khymíh ruh, u briu uba na uta u paitbah u la pyrta u da ong, Ah Nonghikai, nga kyrapd ia me, tó khymíh ha u khún jong nga ; naba u long u bakhá-marwei jong nga :

39. ha khymíh ruh, don mynsiim ba kem-ny-iat ia u,

te shisyndon-noh u lyniar; bad u ring-kyrthat ia u katba. u da sei-tyrthó, bad da ka bañi u leit-noh na u, hadiin ba u da pynlywet ia u;

40. nga la kyrapád te ia ki synran jong mé ba ki'n beh-noh ia u; hinrei ki'm lah shuh.

41. Haba U Iísous u la iathúh te u la ong, Ah phi ka pateng-bynriu b'ymngeit bad bamutlop! tad lano nga'n long bad phi, bad ba nga'n shah ia phi? tó wallam ia u khún jong mé hangne *ha nga*.

42. Te haba u dang wan, uta u ksúid u la pynkyllo-sybak ia u, bad u la ring-kyrthat-éh *ia u*: te U Iísous u la sneng ia uta u mynsiim b'ym-khúid, bad u la pynkhiah ia uta u khynnah; bad u la ai-noh ia u ha u kypá jong u.

43. Baroh te ki la kyndit-thred namar kata ka bor-báh jong U Blei. Te haba ki dang sngou-phylla namar kiei-kiei-baroh ia kiba U Iísous u la dang leh, u la ong ha ki synran jong u;

44. Tó búh-bíang phi ia kine ki jingong ha ki shkor jong phi, ba yn sa ai-noh ia

uba U Khún u briu sha ki ktí ki briu.

45. Hinrei ki ki'm sngouthúh ia kane ka jingong, bad la búh-ríh ia ka na ki, ba ki'n 'nym lah ioh-shemphang ia ka: te ki la shepting ba'n kylli ia u shaphang kata ka jingong.

46. H'YNTA kumta ka jingiasait ka la míh ha pyddeng jong ki, ia kaba uei na ki u ba'n long khain-khrau.

47. Hinrei U Iísous ba u da ioh-ih ia kata ka jingmut ka dohnúd jong ki, u la shim ia u khynnah, u la pynieng ia u hajan jong u,

48. bad u la ong ha ki, Uno-uno-ruh uba u'n pyddiang ia une u khynnah ha ka kyrteng jong nga, u pyddiang ia nga; bad uno-uno-ruh uba u'n pyddiang ia nga, u pyddiang ia uba la phah ia nga: naba uta uba long u bakham-rit ha pyddeng jong phi baroh, uta kein u'n long u bakhrau.

49. U Ioannis te u da iathúh u la ong, Kó Kynrád, ngi la ioh-ih ia uwei u babeh-noh ia ki ksúid ha ka kyrteng jong mé; te ngi la ádong ia

u, naba u b'y'm búd-lok lém
bad ngi.

50. Hinrei U Iísous u la
ong ha u, Wat ádong shuh ;
naba u b'y'm ialeh ia ngi, u
long ha phang jong ngi.

51. KA la jía ruh, mynba dang poi-bíang kiba ki
sngi ka jingkíu jong u, ba u
te u la theu-skhem ia la ka
khymat ia ka ba'n leit sha
Jerusalem.

52. U la phah te ia ki nong-
-eit ha shiwa ka khymat jong
u; te haba ki la leit ki la bysut
sha ka nongrit Ki Nong Samara-
ria, ia ka ba'n pynkhréh ia u.

53. Hinrei ki'm shym ta
pyddiang-sngoubhá ia u, naba
ka khymat jong u ka la theu-
-leit sha Jerusalem.

54. Te haba ki synran jong
u, U Iakobos bad U Ioannis,
ki la khymih-thúh ia kata, ki
la ong, Kó Trai, mé mon ba
ngi'n húkum ka ding ba'n híer
na byneng, bad ba'n ing-dúh ia
ki, kumba U Ilás u la leh ruh ?

55. Hinrei haba u la phai,
u la sneng ia ki, bad u la ong.
Phi'm tip na ka jong kaba
kaei ka mynsiim phi long :

56. naba uba U Khún u
briu u'm shym wan ba'n pynjot

ia ki mynsiim ki briu, hinrei
ma'n pynam. H'ynda kumta
la la aleit sha kawei-pat ka
nongrit.

57. KA la jía ruh, haba
ki dang leit ha kata ka lynti,
don uwei uba la ong ha u, Kó
Trai, nga'n búd ia mé kat sha
ba mé leit.

58. U Iísous te u la ong ha
u. Kiba ki ksár ki don ki
liu, bad kiba ki sim byneng
ki jaka ríh-tyngen, hinrei uba
t - hún u briu u'm don jaka
ka ba'n búh ia la ka khlfh
'o'n thiah.

59. Te u la ong ha uwei-
pat, Tó búd ia nga. Hinrei
la ong, Kó Trai, shah ba
ngu'n da leit-noh shiwa ba'n
tep ia la u kypá.

60. Hinrei U Iísous u la
ong ha u, Íeh ia ki baiáp ba'n
tep ia ki baiáp jong ki : hinrei
-e-leit-noh ma-mé, bad ialap
ia kaba ka híma U Blei.

61. Uwei-pat de u la ong
ruh, Kó Trai, nga'n búd ia
mé; hinrei shah ia nga ba'n
ngúh-kyrkhu shiwa ia kita
kiba ha iing jong nga.

62. U Iísous u la ong ha u
ruh, Ym don u briu uba la
búh ia la ka ktí ha kaba ka

jínglúr, bad u bakhymíh ia kiei-kiei-ruh ki bashadiin, uba long u babit ia kaba ka híma U Blei.

X.—LYNNONG.

1. *U Khristos u phah shisyndon ia ki hinieupheu-ngút ki synran ia ka ba'n ialap.* 13. *U pynrem ruh ia Ka Khorasin, bad Ka Bith-saida, bad Kapernaum de.* 17. *U sneng ia ki ba'n long ki basngou-rit, bad ha kaba kum kaei ba'n iakymen.* 21. *U ngúh ia la U Kypá namar ka jingaiei jong u.* 23. *Usngou-pynkhrau ia ka jinglong ka basuk ka jingjíd jong u.* 25. *U hikai ia u riusuit kumno ba'n ioh ka jingim b'y-mjiukut;* 30. *bad ba'n nieu u briu baroh ruh kum u paramarjan,* 38. *Ka Martha ka khot-sngoubhá ia U Iísous sha iing jong ka; hangta u don kam ba'n sneng ia Ka Martha, hinrei ba'n varoh ia Ka Mari.*

1. HADIN te kine kiei-kiei-ruh, uba U Trai u la pynlong hinieupheu-ngút kiwei ruh, bad u la phah-noh ia ki ar-ar ha shiwa ka khymat jong u, sha ka shnong bad ka jaka baroh, sha kaba u hí u'n sa leit.

2. Namar-kata u la ong ha ki, Ka jingot ka babún shisha, hinrei bakhyniat kiba ki nong-

trei: namar-kata, tó kyrapd phi ia uba U Trai kata ka jingot, ba kumta u'n phah-noh ia ki nongtreisha ka jingot jong u.

3. Tó khíe-leit-noh; ha khymíh, nga phah-noh ia phi kum ki khún-langbrot ha pyddeng ki suri.

4. Wat ráh ia ka jingpan, l'ymne ia ka ierong, l'ymne ia ki júti; wat khúblei ruh iano-iano-ruh ha kata ka lynti.

5. Sha kano-kano-ruh ka iing kaba phi'n leit hapoh, phi'n ong nyngkong, *Long* ka jingsuk ia kane ka iing.

6. Lada don te u khún ka jingsuk hangta, ka jingsuk jong phi ka'n iaishong halor jong u; lada ym don te, ka'n wan-phai-pat ha phi.

7. Hinrei phi'n iaishong ha kata kajuh ka iing, da bám da díh ruh ia kiei-kiei-ruh *kiba phi'n ioh* na ki; naba ka dei ia uba u nongtrei ba u ioh ia la ka bainong. Wat kynriah-noh na ka iing sha ka iing.

8. Lada phi'n leit-bysut sha kaba kano-kano-ruh ka shnong ruh, bad lada ki'n pyddiang-sngoubhá ia phi, phi'n bám ia kiei-kiei-ruh ia ki ba-la-búh ha khymat jong phi;

9. te phi'n pynkhíah ia ki bapang ha ka, bad phi'n ong ha ki, Ka híma ka jong U Blei ka la wan hajan jong phi.

10. Hinrei lada phi'n leit-bysut sha kaba kano-kano ka shnong ruh, bad lada ki'n 'nym pyddiang-sngoubhá ia phi, haba phi la míh-noh sha kiba ki lynti-báh, ki jong kata, phi'n ong,

11. Wad kat ia kaba ka deumet kaba la snoh ha ngi na ka shnong jong phi, ngi shu niád-noh sha phi pat : hinrei da-lei-lei, tó sngáp-thúh ia kane, ba kaba ka híma jong U Blei ka la wan hajan jong phi.

12. Hinrei nga ong ha phi, ba ka'n long kham-jem ia Ki Sodom ha kata ka sngi, ia kaba *ka'n long* ia kata ka shnong.

13. Kordit ia pha, Khora-sin ! kordit ia pha, Bithsaida ! naba lada la lah leh ia kita ki kam-báh ha Ka Tyros bad Ka Sidon, ia kiba la lah leh ha phi, ki da la lah kylla-ka-bamut la mynslem, ki da shong ha ka jain-khain bad ha ka dypei.

14. Hinrei ka'n long kham-jem ia Ka Tyros bad Ka Sidon

ha kaba ka jingbishár, ia kaba ia phi.

15. Pha ruh, Kapernaum, ia kaba la pynkyntiu háduh ka byneng, yn pynhíer-noh arsut kein háduh ka dújok.

16. Jár u baioh-sngou ia phi, u ioh-sngou ia nga; bad jár u bakyntait ia phi, u kyn-tait ia nga; bad jár u bakyntait ia nga, u kyntait ia uta uba la phah ia nga.

17. Te kita ki hinieu-pheu-ngút ki la wan-phai-pat da ka jingkymen, ki da ong, Kó Trai, wad kat ia kiba ki ksúid la pynlong hapoh jong ngi, ha ka kyrting jong mé.

18. U la ong te ha ki, Nga dang khymíh ia uba U Soitan ba u háp, kum ka leilíh na byneng :

19. ha khymíh, nga ai ka bor ha phi ia ka ba'n íuh-roit halor ki bysein, bad ki kníang-lartám, bad halor kaba ka bor baroh ka jong uba u nongshún ; bad ei-ei-ruh-ém ka'n 'nym pynsniu ia phi :

20. hinrei wat kymen ha kane, ba kat ia kiba ki mynsiim la pynlong hapoh jong phi ; hinrei kham-tam tó ky-men, naba la thoh ia ki kyr-

teng jong phi ha ki byneng.

21. MYNKATA U Iísous u la shád-kymen ha ka mynsiim, bad u la ong, Nga ngúh ia mé, Kó Kypá, U Trai ka byneng bad ka khyndeu, ba mé la búh-ríh ia kine kiei-kiei-ruh na ki bastád bad na ki basían, bad ba mé la pypnau ia ki ha ki khúnlung: shisha, Kó Kypá, naba kumta ba la íh-bit ha khymat jong mé:

22. ia kiei-kiei-baroh la ai ha nga da U Kypá jong nga ; ym don ruh uba íhthúh ia uba U Khún u long uei, tang uba U Kypá ; bad ia uba U Kypá u long uei, tang uba U Khún, bad uta ha u uba U Khún u mon ba'n pyníh *ia u*.

23. Te haba u la phai sha la ki synran kyrphang, u la ong, Suk kita ki khymat ki baioh-íh ia kiei-kiei-ruh ia kiba phi ioh-íh !

24. naba nga ong ha phi, ba bún Ki Nongiathúhlypá bad Ki Siim, ki la kwah ba'n ioh-íh ia kiei-kiei-ruh ia kiba phi ioh-íh, hinrei ki'm shym la ioh-íh ; bad ba'n ioh-sngou ia kiei-kiei-ruh ia kiba phi ioh-sngou, hinrei ki'm shym la ioh-sngou.

25. Ha khymih ruh, uwei u riusait u la ieng, u da tynjúh ia u, bad u da ong, Kó Nonghikai, nga'n da leh aiuh ba nga'n ioh ka jingim b'ym-jiukut ?

26. U la ong te ha u, Iaei ba la thoh ha kaba ka húkum ? kumno mé púle *hangto* ?

27. Haba u la iathúh, te u la ong, " Me'n íeit ia U Trai " uba U Blei jong mé da ka " dohnúd jong me baroh, bad " da ka mynsiim jong mé ba- " roh, bad da ka bor jong mé " baroh, bad da ka jingmut " jong mé baroh ; bad ia la u " paramarjan kumba ia lade."

28. U la ong te ha u, Mé la iathúh ka badei: tó leh ia kane, me'n ioh-im te.

29. U te, ba u kwah ba'n pynksan ia lade, u la ong ha U Iísous, Uno te uba long u paramarjan jong nga ?

30. U Iísous te haba u la iakyníh ktín u la ong, Don uwei u briu uba la leit- -híer na Ka Jerusalem sha Ka Jerikho, bad u la háp ha pyddeng ki nongtúh ; kiba haba ki la pynlyngkhúid te ia u, bad ba ki la pynmong *ia u*, ki la leit-noh, h'ynda ki la

íehnōh ia u kum u baiáp
shiteng.

31. Uwei u lyngdoh ruh da
ka jingjía-ryngkhat u la wan-
híer ha kata ka lynti ; te haba
u la ioh-fh ia u, u la iaid-kíar-
-noh' sharúd lynti.

32. Kumjuh ruh de U Jaid-
-Lebi, haba u la poi sha kata
ka jaka, haba u la wan hajan,
bad ba u la khymfíh, u la iaid-
-kíar-noh sharúd lynti.

33. Hinrei don uwei U
Kynja-Samaria, katba u dang
leit-lynti, u la poi háduh jong
u ; te haba u la khymfíh ia u,
u la sngou-isynei ;

34. te haba u la wan ha
u, u la spain ia ki jingem-
-snám jong u, bad u da théh
ka úm-phyniang bad ka wain
halor ; te haba u la búh ia u
halor u mrád u jong u hí, u la
wallam ia u sha ka iing-basá,
bad u la súmar ia u.

35. Te ha ka balashai haba
u sa leit-noh, haba u la sei-
-noh ar suka, u la ai ia ki ha
uba u trai iing-basá, bad u la
ong ha u, Tó súmar ia u; bad
kaei-kaei-ruh ia kaba me'n
pynlut-tam, nga, h'ynda nga
wan-phai-pat, nga'n siu-pat ia
mé.

36. Uei, namar-kata, na
kine ki lai-ngút, ba mé mut
ba la long u paramarjan ia uta
uba la háp ha pyddeng kita
ki nongtúh ?

37. Te u la ong, Uta uba la
leh isynei kein ia u. U Iísous,
namar-kata, u la ong ha u,
Khíe-leit, tó leh ma-mé ruh
kumjuh.

38. KA la jíá ruh, ba
haba ki nang-leit jingleit, u
la leit-bysut te ha kawei ka
shnongrit : te kawei ka briu
kaba ka kyrteng Ka Martha,
ka la pyddiang-sgnoubhá ia u
sha ka iing jong ka.

39. Ka la don ruh ka para
ba-la-khot kyrteng Mari, ka
ruh, haba ka la shong hajan
ki kyjat U Iísous, ka la shah-
-shkor ia ka ktín jong u.

40. Hinrei Ka Martha ka la
khuslai-kylleng shaphang búñ
ka jingkam ; te haba ka la
wan-tíap, ka la ong, Kó Trai,
me'm súmar ba ka para jong
nga ka la félñoh ia nga ba'n
kam-jingkam marwei ? tó ong
ha ka, namar-kata, ba ka'n
iaráp-lem ia nga.

41. U Iísous u da iathúh te
u la ong ha ka, Kó Martha,
Kó Martha, pha khuslai, bad

pha pynshitom-sat ia lade sha-phang bún kiei-kiei-ruh :

42. hinrei tang kawei kaei-kaei-ruh ba don kam-éh : Ka Mari te ka la jíd-noh ia kata ka bynta ka babhá, ia kaba yn 'nym rong-noh na ka.

XI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u hikai ba'n dúwai, ia kata ruh khlem-da-púd.* 5. *U pyníh-skhem ruh ba U Blei u kham-kloi ia ki briu, ba'n ai kiei-kiei-ruh ki babhá ha kiba pán na u.* 14. *Haba u beh-noh ia u ksúid u b'y mnang-kren, u sneng ia ki jingkren-bein-Blei ki jong Ki Pharisi.* 24. *Shaphang u mynsiim b'ymkhúid haba u míh-noh na u briu.* 27. *U pyníh kino ki long ki ba-la-suk.* 29. *U iathúhkhána ha u paitbah ki briu.* 33. *U pyníh ba'n long ki ba-la-shai.* 37. *U pynrem ia ka jingkhúid bashabar bad baarsap ha ki Pharisi, bad ha Ki Nong-thoh, bad ha Ki Riusait.*

1. KA la jía ruh, haba u la dang dúwai ha kawei ka jaka, ba katba u la wai-noh, uwei na ki synran jong u, u la ong ha u, Kó Trai, hikai ia ngi ba'n dúwai, kumba U Ioannis ruh u la hikai ia ki synran jong u.

2. U la ong te ha ki, Haba phi dúwai lano-lano-ruh, ong, Kó Kypá jong ngi uba ha byneng, long bakhúid ka kyr-teng jong mé : wan ka híma jong mé : long ka mon jong mé, ha ka khyndeu ruh, kumba ha byneng.

3. Ai ha ngi ia kaba ha la ka sngi ka sngi ia ka jingbám jong ngi ka babíang.

4. Tó máp ruh ia ngi ia ki pop jong ngi : naba ngi hí ruh ngi máp ia ki baroh ki ba-leh-sniu ia ngi. Tó wat ialam ia ngi sha ka jingpynshoi ruh, hinrei súmar ia ngi "na ka ba-sniu.

5. U LA ong ruh ha ki, Lada uwei na phi u don u lok, bad la u'n leit ha u shi-teng-synia, bad la u'n ong ha u, Kó lok, ai-kylliang ia nga lai-tylli ki kypú ;

6. naba u lok jong nga u la dang poi ha nga na la ka jingleit, bad nga'm don ei-ei-ruh ia kaba nga'n búh ha khymat jong u;

7. la u te napoh *iing* u da iathúh u'n ong, Wat pynjingar ia nga ; la khyrwait ia ka jingkhang mynta, bad ki khún jong nga ki long ha la ka

jingthíah, bad nga de ; nga'm lah da khíe-joit ba'n ai ha mé ;

8. nga ong ha phi, Wad lada u'n 'nu'm da khíe-joit, bad u'n 'nu'm ai ruh ha u namar kaba u long u lok jong u ; hinrei pleng namar kata ka jingiaikyrpád jong u, u'n da khíe u'n ai ruh ha u katba u don kam.

9. Nga ruh nga ong ha phi, Tó pán, yn sa ai te ha phi ; tó wád, phi'n sa shem ruh ; tó tíed, yn sa plíe te ia phi.

10. Naba baroh u bapán, u pyddiang ; bad jár u bawád, u shem ; bad ia uta u batíed, yn sa plíe.

11. Te lada u khún u'n pán ia u kypú na uno-uno-ruh na phi uba long u kypá, u'n ai-noh ne ém da u mau ha u ? lane u'n pán ruh ia ka dohkhá ; ia ka dohkhá, u'n ai-noh ne ém da u bysein ha u ?

12. ne lada u'n pán ia ka pyl leng, u'n ai-noh ne ém da ka kníang-lartám ha u ?

13. Namar-kata, lada phi, ki balong b'ymman, phi tip ia ka ba'n ai ia ki jingai babhá ha ki khún jong phi, ka ba-

katno tam ba U Kypá *jong phi* uba na byneng u'n ai ia U Mynsiim Bakhúid ha kita ki bapán na u ?

14. Te u la dang beh-noh ia u ksúid, u bapynlong ia ka b'ymnang-kren : ka la jía ruh, haba uta u ksúid u la míh-noh, ba uta u b'ymnang-kren u la kren ; te ki paitbah ki la sngou-kyndit.

15. Hinrei kiba na ki, ki la ong, Da U Beelsebul, u rangbah kiba ki ksúid, u beh-noh ia ki ksúid.

16. Kiwei-pat de, ba ki da tynjúh *ia u*, ki la iapán ka dak na u na byneng.

17. Hinrei u, ba u da tip ia ki jingmut jong ki, u la ong ha ki, Ka híma baroh kabala ialeh-makynti paralok, ka'n da jot ; bad ka iing ruh *kaba la ialeh-makynti* ia ka iing, ka kyllon.

18. Te lada U Soitan ruh u la ialeh hí ia lade, kumno ka'n néh ka híma jong u ? naba phi ong ba nga beh-noh ia ki ksúid da U Beelsebul.

19. Lada nga ruh-putet, nga beh-noh ia ki ksúid da U Beelsebul, da'no ba ki khún

jong phi ki beh-noh *ia ki?*
namar-kata ki hí ki'n long ki
nongbishár jong phi.

20. HINREI lada nga
beh-noh ia ki ksúid da ka
shinriáhtí U Blei, kumta shi-
sha ka híma ka jong U Blei
ka la lah wan ha phi.

21. Haba uta u bakhlain uba
la kíeng-átiar u áp-phira ia ka
iíng-báh jong u, kiei-kiei-ruh
ki badon ki jong u, ki long ha
ka basuk-skhem.

22. Hinrei h'ynda wan-ia-
leh ma-u u bakham-khlain ia
u, bad ba u'n la jop ia u, u
ráh-noh ia ka jingkíeng-átiar
jong u, ha kaba u la shanía,
bad u'n iabynta ia ki jinglúte
jong u.

23. Jár u b'ym long bad
nga, u long u baialeh ia nga ;
bad jár u b'ym ialum bad nga,
u pynsaphred.

24. HABA uba u myn-
siim b'ymkhúid u la míh-noh
na u briu, u la leit-iaid lyngba
ia ki jaka ryngkhiang, ba u
da wád ia ka jaka shong-thait ;
haba u'm shem te, u ong,
Nga'n leit-phai-pat sha la iing,
na kaba nga la wan-noh.

25. Haba u la wan te, u
shem *ia ka* ba-la-sár, bad ba-

-la-búh-beit ki jingbúh.

26. H'ynda kumta u leit-
noh, bad u shim lem bad u
hinieu ki mynsiim kiwei-pat
ki bakham-b'ymman ia u hí,
bad haba ki la leit hapoh, u
shong-sáh hangta : te *ka jing-
long* ka bakhadduh ka jong
uta u briu, ka'n long kham-
-sniu ia ka banyngkong.

27. KA la jía ruh, haba
u dang kren ia kine kiei-kiei-
ruh, ba kawei ka briu kaba
na uta u paitbah ka la pyrta,
ka la ong ruh ha u, Suk kata
ka kypoh kaba la pun ia mé,
bad ki jingbúin ia kiba mé la
búin !

28. Hinrei u te u la ong,
Suk-tam, shisha, kita ki baioh-
-sngou hinrei ia ka ktín ka
jong U Blei, bad ki basúmar
ia ka ruh.

29. TE haba kita ki
paitbah ki la ialum-syrtap ha
u, u la sydang ba'n ong, Kane
ka long ka pateng - bynriu
b'ymman ; ka iaiwád ka dak ;
hinrei yn 'nym ai ia ka dak
ha ka, tang kaba ka dak U
Jonas uba U Nongiathúhlypá.

30. Naba kumba U Jonas
u la long ka dak ia Ki Nong
Ninebe, kumta uba U Khún u

briu u'n long ruh ia kane ka pateng-bynriu.

31. Ka Siim kaba Shathi, ka'n iamíh lem ha kaba ka jingbishár bad ki briu jong kane ka pateng-bynriu, bad ka'n pynrem ia ki; naba ka la wan na sha ki bakut ka pyrthei, ia ka ba'n sngou ia ka jingstád U Solomon, ha khymíh ruh, í bakham-khrau ia U Solomon hangne.

32. Ki briu Ka Ninebe ki'n iaieng-joit lem ha kaba ka jingbishár bad kane ka pateng-bynriu, bad ki'n pynrem ia ka; naba ki la iakylla-ka-bamut da ka jingialap U Jonas; ha khymíh ruh, í bakham-khrau ia U Jonas hangne.

33. Ym don te uba haba u la thang ia ka sharak, u búh *ia ka* ha ka baríh, l'ymne hapoh ka shang; hinrei ha ka diing-pynieng-sharak, ba kita ki baleit hapoh ki'n ioh-íh ia ka jingshai.

34. Ka sharak ka jong ka met, ka long ka khymat, namar-kata, haba ka khymat jong mé ka long ka basngúr, ka met jong mé baroh ruh ka long ka bashai-bhá; hinrei haba ka long ka bajingut, ka

met jong mé ruh ka dum.

35. Namar-kata, tó súmar, ioh ba kata ka jingshai kaba ha mé, ka long ka jingdum.

36. Haba kumta, lada ka met jong mé baroh *ka long* ka bashai-bhá, b'ym don kaei-kaei-ruh ka bynta ka badum, baroh ka'n shai-bhá, kat kumba haba ka sharak ka pynshai ia mé da la ka jingtyngshain.

37. Te h'ynda u la lah ilap *kumta*, uwei U Pharisi u la kylli ia u ba u'n bám-já-sngi bad u: te haba u la leit hapoh u la shong-dem ba'n bám.

38. Hinrei uta U Pharisi haba u la ioh-íh *ia kata*, u la sngou-kyndit ba u'm shym sum nyngkong shiwa ka babám-já-sngi.

39. Uba U Trai u la ong te ha u, Phi dú! Ki Pharisi, phi pynkhúid ia ka bashabar ia ka khuri bad ia ka plíang; hinrei ka bashapoh jong phi ka dap da ka jinglúte bad da ka jingleh-sniu.

40. Ah phi ki bakhlem-puson! uta uba la thau ia ka bashabar, u'm shym la thau ia ka bashapoh ruh?

41. Hinrei kham-tam, tó ai

ka jingai-ngúh ia kiei-kiei-ruh
ki bashapoh ; ha khymíh ruh,
kaei-kaei-baroh ka long ka
bakhúid ia phi.

42. Hinrei kordit ia phi,
kiba Ki Pharisi ! naba phi ai
ia ka bashipheu na ka púdina,
bad na ka rue, bad na ka jhur
baroh, phi ryngkang te ia ka
hok, bad ia ka jingiéit jong U
Blei : ka la dei ba'n leh ia kine
kiei-kiei-ruh, hinrei ba'n 'nym
íehnōh ia kita kein.

43. Kordit ia phi, kiba Ki
Pharisi ! naba phi íeit ia ka
jingshong ka bakor-tam ha ki
synagog, bad ia ki jingngúh
ha ki ieu.

44. Kordit ia phi, Ki Nong-
thoh bad Ki Pharisi, ki ba-
arsap ! naba phi long kum ki
jingtep ki b'ypau, bad ki briu
kiba haba ki iaid-kai shalor
ki'm tip shuh.

45. H'YNDÁ kumta uwei
na kiba Ki Riusait u da iathúh
u ong ha u, Kó Nonghikai, da
ka baong ia kine kiei-kiei-ruh
mé kren-bein ia ngi ruh.

46. U la ong te, Kordit ia
phi ruh, kiba Ki Riusait ! naba
phi pynbáh ia ki jingkit ki
baéh ba'n báh ha ki briu, hin-
rei phi hí phi'm kytáh ia kita

ki jingkit da kawai na ki shín-
riáhtí jong phi.

47. Kordit ia phi ! naba
phi iatei ia ki maujingtep jong
kiba Ki Nongiathúhlypá, bad
ki kypá jong phi ki la ia-
pyniáp ia ki.

48. Shisha phi iaphlá, bad
phi iasngoubhá-lem ia ki kam
ki kypá jong phi : naba ki
shisha ki la iapyniáp ia ki, phi
ruh phi iatei ia ki maujingtep
jong ki.

49. Namar-kata ruh kaba
Ka Jingstád jong U Blei ka
la ong, Nga'n phah sha ki ia
Ki Nongiathúhlypá bad ia Ki
Apostolos, te kiba na ki ki'n
pyniáp bad ki'n beh-noh-bein :

50. ba yn wád-noh na kane
ka pateng-bynriu ia ka snám
jong kita Ki Nongiathúhlypá
baroh, ia kaba la pynmíh na
myndanglong ka pyrthei ;

51. náduh ka snám jong U
Abel háduh ka snám jong U
Sakharias, ia uba la pyniáp
marpyddeng ia ka dúwan bad
ia ka iing-mane-U-Blei : shisha,
nga ong ha phi, Yn wád-noh
ia ka na kane ka pateng-
-bynriu.

52. Kordit ia phi, kiba Ki
Riusait ! naba phi la ráh-noh

ia ka shabi jong ka jingtip :
phi'm shym la leit hapoh hí,
bad ia kiba dang leit hapoh,
phi la khang.

53. Te haba u dang
kren ia kine kiei-kiei-ruh ha ki,
kita Ki Nongthoh bad kita
Ki Pharisi ki la sydang ba'n
iaikyntú-shlá shíkaddei-éh *ia*
u, bad ba'n pán-kwah ia u
ba'n shú kren-naphang sha-
phang kham-bún kiei-kiei-ruh;

54. ki da ríam ia u, bad ki
da wád-dong ba'n kem-dau
kaei-kaei-ruh na ka shintur
jong u, ba kí'n ioh-múdui ia u.

XII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u ialap ha ki synran jong u, ba'n kynriah-noh na ka jingarsap, bad na ka bashepping, ha baialap ia ka jinghikai jong u.* 13. *U mahám ia ki briu ba'n kíar-noh na ka jingkwah-lalot.* 22. *Ba b'ym dei ia ngi ba'n long ki bakhuslai ka batam-éh shaphang kiei-kiei-ruh ki jong ka pyrthei; hinrei kham-tam ba'n wád ia ka híma U Blei; bad ba'n ai jingai-isynei, ba'n kynsheu ruh ia ka byneng.* 35. *Ba'n long ki ba-la-kloí ba'n plié ia U Trai jong ngi, haba u wan-tied lano-lano-ruh.* 41. *Ka dei ia ki shakri U Khristos ba'n minot ia kaei-kaei-ruh ba-la-*

-búh ia ki ba'n súmar; 49. *ba'n khymíh lynti ruh ia ki jingleh-bein ba'n wan.* 54. *Ba ka dei ia ki briu ba'n pyddiang ia kane ka aiom ka jingaiei; bad ba'n shepping ba'n iáp khlem ka jingpyniasuk.*

1. MYNKATA haba la ialum lang bún pheu hajar u paitbah, kat ba'n iaiúh paralok-hí, u la sydang ba'n ong ha ki synran jong u nyngkong; Tó kíar-noh phi na u thíat Ki Pharisi, uba long jingarsap.

2. Naba ym don ei-ei-ruh ba-la-tap-khop, ia kaba yn 'nym pypnau; bad ka ba-la-buríh, ia kaba yn 'nym pyntip.

3. Namar-kata, kat kiei-kiei-ruh ia kiba phi la ong ha kaba ka jingdum, yn pynsngou ha kaba ka jingshai; bad ia kaba phi la iathúh ha ka shkor ha ki pulit, yn ialap halor ki iing.

4. Nga ong ruh ha phi kiba ki lok jong nga, Wat shepping na kita kiba pyniáp-noh ia ka met, bad kiba hadiin kata ki'm don ei-ei-ruh ka bakham-tam ia ka ba'n leh.

5. Hinrei nga'n mahám ia phi iano ba phi'n shepping; Tó shepping te ia uta uba

hadiin kaba u la pyniáp, u don bor ba'n bred sha dújok; shisha, nga ong ha phi, Tó shepting kein ia uta.

6. Ym díe shí anna ia ki san-tylli ki sim-iing? *pleng* kawei ruh na ki ka'm long ha ka ba'n 'nym kynmau ha khymat U Blei.

7. Hinrei wad ia kiba ki niúh-khlíh jong phi baroh la nieu. Namar-kata, wat shepting: phi long kham-kor ia shibún ki sim-iing.

8. Nga ong ruh ha phi, Uno-uno-baroh uba u'n phlá ia nga ha khymat ki briu, te uba U Khún u briu u'n phlá ia u ha khymat kiba ki angelos U Blei.

9. Hinrei jár uba len ia nga ha khymat ki briu, yn len-noh ia u ha khymat kiba ki angelos U Blei.

10. Te uno-uno-baroh uba u'n kren ka ktín *sniu* ia uba U Khún u briu, yn máp ia u: hinrei ia u bakren-bein ia uba U Mynsiim Bakhúid, yn 'nym máp.

11. Te h'ynda ki'n ialam ia phi ha khymat ki synagog, bad *ha khymat* ki nongbishár, bad ki nongsynshár,

wat sngou-khuslai phi, kumno, lane kaei ba phi'n iasait-ksan, lane kaei ba phi'n ong:

12. naba uba U Mynsiim Bakhúid u'n batai ia phi ha kata ka por, iaei ka dei ba'n ong.

13. H'YNDÁ kumta uwei na uta u paitbah u la ong ha u, Kó Nonghikai, tó ong ha u para jong nga ba'n iabynta ia ka brí bad nga.

14. U la ong te ha u, Kó briu, uei ba la pynlong ia nga u nongbishár, lane u nongpyniabynta halor jong phi?

15. U la ong ruh ha ki, Tó súmar, tó kíar ruh na ka jingkwah-lalot: naba haba uno-uno-ruh u don ka badap-éh bún spah, te ka jingim-suk jong u ka'm long satía kein na kita kiei-kiei-ruh kiba don ki jong u.

16. U la kren ruh ka pharsi ha ki, u da ong, Don ka brí uwei u briu u bariuspah ka la sei-bhá shibún.

17. Te u la puson ha lade, u da ong, Kaei nga'n leh? naba nga'm don jaka sha kaba nga'n ialum ia ki soh jong nga.

18. U la ong te, Ia kane nga'n leh: nga'n líed ia ki

thíar jong nga, bad nga'n tei ia ki bakham-khfrau; te hangta nga'n ialum ia ki soh jong nga baroh, bad ia kiei-kiei-ruh ki jingbúh jong nga:

19. bad nga'n ong ha ka mynsiim jong nga, Kó mynsiim, pha don shibún kiei-kiei-ruh ki jingbúh ba-la-búh-lypá ia ki bún snem; tó shong-suk, tó bám, to díh, tó leh-kymen.

20. Hinrei U Blei u la ong ha u, Ah *mé* u babíeit, ha kane ka míet yn pán-noh ia kata ka mynsiim jong *mé* na *mé*: ki jongno te kita kiei-kiei-ruh ki'n long, ia kiba *mé* la khréhlypá.

21. Kumta *long* uta u bakynsheulypá ia lade, hinrei u b'ym long riu-bhá sha U Blei.

22. H'YNTA kumta u la ong ha ki synran jong u ; Namar-kata, nga ong ha phi, Wat khuslai shaphang ka jing-im jong phi, kaei ba phi'n bám, l'ymne shaphang ka met, kaei ba phi'n kúp.

23. Ka jingim ka long kham-kor ia ka jingbám, bad ka met ia ka jainkúp.

24. Tó khymíh-thúh ia ki tyngáb, ba ki'm bet, lymne

ki'm ot ; ym don ka iing-kynsheu ia ki ruh, l'ymne ka thíar ; hinrei U Blei u bysá ia ki ; ka bakatno tam phi long ki bakham-kor ia kiba ki kynja sim ?

25. Uno na phi ruh, da kaba u khuslai, uba lah ba'n pyntam shí-prúh ia la karta ?

26. Namar-kata, lada phi'm lah wad ia ka barit-tam-éh, phi khuslai lei te shaphang kiei-kiei-ruh ki basáh-noh ?

27. Khymíh-thúh ia kiba ki syntiu, kumno ba u man: u'm trei-brí, l'ymne u'm thir; hinrei nga ong ha phi, ba wad U Solomon, ha ka burom jong u baroh, u'm shym la kúp kat uwei na kine.

28. Lada U Blei te u pynkúp kumta ia uba u phlang, uba long ha uba ú hurryng-keu mynta, lashai te ba bred ha ka lawár-ding, ka bakatno tam *u'n pynkúp* ia phi, ah phi ki barit ka jingngeit ?

29. Phi te, wat wád ia kaei ba phi'n bám, lane ia kaei ba phi'n díh; phi wat khuslai-artatín ruh.

30. Naba ia kine kiei-kiei-baroh kiba ki kynja-bynriu jong ka pyrthei ki wád ; hinrei

pynban U Kypá jong phi u tip ba phi don kam ia kine kiei-kiei-ruh.

31. Hinrei kham-tam phi'n iawád ia ka híma ka jong U Blei; te kine kiei-kiei-baroh yn sa ai-lang-tam ha phi.

32. Tó wat shepting, kó í kynhún í barit *jong nga* : naba U Kypá jong phi u sngoubhá-éh ba'n ai ha phi ia kata ka híma.

33. Tó díe-noh ia kiei-kiei-ruh ki jong phi, tó ai jingai-isynei ruh ; tó thau ia lade ia ki jingpan kiba ki'n 'nym man-rim, ka jingkynsheu kein ha ki byneng kaba ka'n 'nym man-thylli, sha kaba u nongtúh u'm wan hajan, l'ymne ka kníang ka'm pynjot.

34. Naba sha kaba long ka jingkynsheu jong phi, hangta ka'n long ruh ka dohnúd jong phi.

35. Tó ialong ki ba-la-panpoh ia ka syngkai jong phi, bad ba-la-thang ia ki sharak *jong phi*;

36. phi hí ruh kum ki briu ki baiaáp-khymíh ia u kynrád jong ki, lano u'n wan-phai na kiba ki jingkhawai-shongkurim ; ba haba u la wan

bad ba u la tíed, ki'n plíe ia u kumne-kumne-ruh.

37. Suk kita ki shakri, ia kiba haba u wan u kynrád, u'n shem ba ki dang iasharai : shisha nga ong ha phi, ba u'n panpoh ia lade, bad u'n pynshong-dem ia ki ba'n bám, bad haba u la wan hajan u'n shakri-áp ruh ia ki.

38. Bad lada u'n wan ha ka baarsin jingáp-kylliang-míet, lane ha ka balaisin jingáp-kylliang-míet u'n wan, la u'n shem ruh *ia ki* kumta, suk kein long kita ki shakri.

39. Ia kane te phi tip, ba, lada uba u trai-iing u la lah tip ha kano ka por ba u wan uba u nongtúh, u'n da la áp, bad u'n 'nu'm da la íeh ia ka ba'n prat ia ka iing jong u.

40. Phi te, namar-kata, tó long ki ba-la-kloï; naba ha ka por ba phi'm mut, ba u wan uba U Khún u briu.

41. U PETROS te u la ong ha u, Kó Trai, mé kren ha ngi ia kane ka pharshi, ne ha ki baroh de ?

42. Te la ong uba U Trai, Naba kumta uno uba long u khánsámán bangeit bad bástd, ia uba u kynrád u'n búh

halor jong kiba ha iing jong u, ia ka ba'n ai *ha ki* ha ka por babíang ia ka bynta u keu ?

43. Suk uta u shakri, ia uba u kynrád jong u haba u wan, u'n shem ba u leh kumta.

44. Shisha nga ong ha phi, ba u'n pynlong ia u halor kiei-kiei-baroh kiba u don.

45. Hinrei lada uta u shakri u'n ong ha la ka dohnúd, U kynrád jong nga u túd ba'n wan ; bad u sydang ba'n shoh ia ki shakri kiba ki shynrang bad kynthei, bad ba'n bám, bad ba'n díh, bad ba'n búaid de :

46. u kynrád jong uta u shakri u'n wan ha ka sngi ha kaba u'm mut, bad ha ka por ha kaba u'm tip, te u'n shop-noh sympathia u, bad u'n búh ia ka bynta jong u bad kiba ki b'ym-ngeit.

47. Uta u shakri te uba la tip ia ka mon u kynrád jong u, bad u b'ym shym la pynkhréh *ia lade*, l'ymne laleh kat ka jingmon jong u, yn sympathia da *ki tri* búnsin.

48. Hinrei uta u b'ym la tip, uba la leh te ka ba'n dei ia u *ba'n ioh-sympat* da *ki tri*,

yn sympathia u khyndiat sin. Naba hano-hano-baroh ba la ai shibún, yn pán shibún na u ; bad ha uba ki la búh shibún ba'n súmar, ki'n pán ka bakhambtam na u.

49. NGA la wan ia ka ba'n shat ding ha ka pyrthei ; bad kaei ba nga mon, tang ba lypá la pynmeh-noh ia ka ?

50. Hinrei nga don ka jing-baptisma da kaba yn pynbaptisma ia nga ; te ka bakatno nga sngou-khuslai tadynda ba la pyndep ia ka !

51. Phi mut ba nga la wan ia ka ba'n ai ka jingsuk ha ka pyrthei ? nga ong ia phi, ém, hinrei kham-tam ka jingialeh-makyuti.

52. Naba náduh kaba mynta ki'n long san-ngút ha kawei ka iing ki baaleh-makyanti-paralok, lai-ngút ki ialeh bad ar-ngút, ar-ngút ruh ki ialeh bad lai-ngút.

53. Yn ialeh-makyanti u kypá bad *la* u khún, u khún ruh bad *la* u kypá ; ka kymí bad *la* ka khún, ka khún ruh bad *la* ka kymí ; ka kiau-kurim bad la ka pyrsa-kurim, ka pyrsa-kurim ruh bad la ka kiau-kurim.

54. Te u la ong ruh ha
kita ki paitbah, Haba phi ioh-
íh ia uta u ly-oh bamíh na
sepngi, kumne-kumne-ruh phi
ong, Slap-kyrtheep u wan ; ka
jía kumta ruh.

55. Bad haba ka ly-ér na
shathi ka beh, phi ong, Ba
ka'n long shit-ly-hep ; ka long
ruh.

56. Ah phi ki baarsap ! phi
tip ba'n bishár-thúh ia ka
khymat jong ka khyndeu bad
jong ka byneng ; hinrei kumno
ba phi'm bishár-thúh ia kane
ka aiom ?

57. Balei ruh wad na lade
hí ba phi'm bishár ia ka hok ?

58. Naba katba mé dang
leit lem bad u baialeh bad mé
sha u nongsynshár, tó pyr-
shang-bíang ha ka lynti ba'n
ioh-lait-suk na u ; ioh ba u
ring-noh ia mé ha uba u
nongbishár, bad uta u nong-
bishár u ai-noh ia mé ha uba
u nongáp-byndi, bad uta u
nongáp-byndi u břed ia mé ha
ka byndi.

59. Nga ong ha mé, me'n
'nym míh-noh nangta, tadynda
ba mé la siu, shisha, ia ka
damlí ka bakhadduh.

XIII. LYNNONG.

1. U Khristos u ialap ia ka jing-
kylla-ka-bamut na ka jingpyn-
shitom ki Nong Galilaia, bad na
ka jong kiwei ruh. 6. U diing-
-dumbur bakhlem-sei-soh yn
'nym ai ba u'n long. 10. U
pynkhiah ia ka briu kaba la
dor-éh ka met. 18. U pyníh ba
ka ktín jong u ka don ka bor-
-báh, da ka pharshi u symbai
tyrso ; 20. bad da ka pharshi u
thíat ruh. 22. U sneng ba'n
pynshait ia ki ba'n bysut sha ka
jingkhang bakhim. 31. U sneng
ruh ia U Irodis bad ia Ka Je-
rusalem de.

1. HAMAR kata te don kiba
la poi-tíap ki baiathúh ha u
shaphang Ki Nong Galilaia,
kiba U Pilat u la lah khléh ia
ka snám jong ki lem bad ki
jingkinia jong ki.

2. U Iísous te u da iathúh
u la ong ha ki, Phi mut ba
kine Ki Nong Galilaia, ki la
long ki bapop bakhram-tam-éh
ia kiba Ki Nong Galilaia baroh,
naba ki la shah kat kita kie-
-kiei-ruh ?

3. nga ong ha phi, Ém-ei-
-ei-ruh ; hinrci, lada phi'm da
kylla-ka-bamut, phi'n jot-noh
kumjuh baroh :

4. lane kita ki khadphrá-
-ngút, ha kiba la háp kata ka
iing-phira kaba ha Siloam, bad
ka la pyniáp-noh ia ki ; phi
mut ba kita ki la long ki ba-
pop kham-tam-éh ia ki briu
baroh ki bashong-sáh ha Ka
Jerusalem ?

5. nga ong ha phi, Ém-ei-
-ei-ruh; hinrei lada phí'm da
kylla-ka-bamut, phi'n jot-noh
kumjuh baroh.

6. U LA kren ruh ia
kane ka pharshi, Uwei *u briu* u
la don u diing-dumbur ia u ba-
-la-thung ha ka brí-soh jong
u ; te u la wan wád soh ha u,
bad u'm shem ei-ei.

7. H'ynda kumta u la ong
ha uba u nongsúmar-brí-soh,
Ha khymíh, lai snem nga
wan wád soh ha une u diing-
-dumbur, te nga'm shem satía :
tó khet-noh ia u ; balei ruh
ba ú pynleh-noh-ei ia ka
khyndeu ?

8. U da iathúh te u la ong
ha u, Kó Trai, tó feh ia u kane
ka snem ruh, tadynda ba nga'n
tíh saudong ia u, bad nga'n
búh syboh :

9. lese shisha u'n sei soh :
l'ymda kumta te, me'n sa khet-
-noh ia u.

10. Te haba u dang hi-
kai ha kawei na ki synagog
ha kaba ka sngi-sabbaton ;

11. ha khymíh ruh, la don
ka briu kaba la don mynsiim
ka jingkhreu jin khadphrá
snem, bad kaba la dor-ryng-
kydung ruh katba ka'm lah
shuh ba'n pynbeit ia lade.

12. Haba U Iísous te u la
ioh-íh ia ka, u la khot *ia ka*
ha lade, bad u la ong ha ka,
Kó ka briu, la pyllait-noh ia
pha na ka jingkhreu jong
pha.

13. U la búh ruh ia la ki
ktí ha ka ; kumne-kumne-
-ruh la pynieng-beit te ia ka,
te ia U Blei ka la pyndon-
-burom.

14. Hinrei uba U Nong-
synshár ka synagog u da
iathúh da ka basngou-bittar,
naba U Iísous u la lah pyn-
khíah ha kaba ka sngi-sabba-
ton, u la ong ruh ha u paitbah,
Don hinriu sngi ha kiba ka
dei ba'n trei-jingtrei ; ha kita
ki sngi namar-kata, tó da wan
ba yn pynkhíah ia phi, te ym
ha kaba ka sngi-sabbaton.

15. Namar-kata, uba U
Trai u la iathúh ha u, u la ong
ruh, Mé u baarsap, don uno-

-uno-ruh na phi u b'ym pyllait
ha kaba ka sngi-sabbaton ia ka
massi jong u, l'ymne ia ka
gadda jong u, na ka pulit, bad
u da ialam ba'n díh-úm ?

16. ia kane te, ká balong
ka khún U Abraam, ia kaba
U Soitan u la khúm, ha khy-
míh, jin khadphrá snem, ka'm
dei ba'n pyllait na kane ka jing-
khúm ha kaba ka sngi-sab-
baton ?

17. H'ynda te u la ong
ia kine kiei-kiei-ruh, kita ki
nongkhang jong u baroh ki
la sngou-lehrain : hinrei uta u
paithah baroh u la leh-kymen
namar kiei-kiei-baroh ki ba-
phylla ia kiba la leh da u.

18. U LA ong ruh,
Kum kaei ka híma ka jong
U Blei ka long syrím? bad
kum kaei nga'n tharai-syrím
ia ka ?

19. ka long kum u symbai
tyrso, ia uba haba u briu u la
shim, u la bred ha ka kypér
jong u ; bad u la míh, u la
nang-long de tada *u long* u
diing bakhrau, bad ki sim
byneng ki la iashong-tyngen
ha ki tynat jong u.

20. U la ong pat ruh,
Kum kaei nga'n tharai-syrím

ia ka híma ka jong U Blei ?
21. ka long kum u thíat,
ia uba haba la shim ka briu,
ka la byttep ha ki lai pyrhá
u pureu, tadynda ba ka la síp
baroh.

22. Té haba u dang
leit-jingleit sha Ka Jerusalem,
u da hikai ruh, katba u la iaid-
lyngba ia ki nongbáh bad ia
ki nongrit.

23. Uwei te u la kylli ia
u, Kó Trai, ki long ki bakhyn-
diat ne ém ia kiba yn pynim ?
U te u la ong ha ki,

24. Tó pynéh ba'n bysut
lyngba ia ka khyrdop ka
bakhim ; naba shibún, nga
ong ha phi, ki'n iawád ba'n
bysut hapoh, te ki'm lah
shuh ;

25. haba shisin uba u trai-
-iing u'n la ieng, bad ba u'n
la khang ia ka jingkhang, ba
phi'n sydang te ba'n ieng
shabar bad ba'n tíed ia ka
jingkhang, phi da ong, Ah
Trai, Ah Trai, tó plié ia ngi,
uba haba u da iathúh te u'n
ong ha phi, Ia phi nga'm
fhthúh phi nangno.

26. H'ynda kumta phi'n
sydang ba'n ong, Ngi la
iabám ngi la iadíh ruh ha

khymat jong mé, bad mé la hikai ha ki lynti-báh jong ngi.

27. Hinrei u'n ong, Nga ong ha phi, nga'm ísthúh ia phi nangno phi long ; khíe-leit-noh na nga, phi baroh ki nongkam b'yman.

28. Hangta ka'n long ka balyniar bad ka bakum-dait byniat, h'ynda phi'n ioh-íh ia U Abraam bad ia U Isaak, bad ia U Iakob, bad ia kiba Ki Nongiathúhlypá baroh, ha ka híma ka jong U Blei, te ia phi hí ia ki ba-la-ih-shop-noh shabar.

29. Ki'n iawan ruh na míhngi, bad na sepngi, bad na shatei, bad na shathí, bad ki'n iashong-shanía khawai ha kata ka híma ka jong U Blei.

30. Ha khymíh ruh, ki long ki bakhadduh, kiba ki'n long ki bashiwa ; bad ki long ki bashiwa, kiba ki'n long ki bakhadduh.

31. Ha kajuh ka sngi kiba na Ki Pharsi ki la iawan ha *u*, ki da ong ha *u*, Tó míh-noh, tó leit-noh ruh nangne, naba U Irodis u mon ba'n pyniáp-noh ia mé.

32. Te *u* la ong ha ki, Khíe-leit iathúh ia uta *u*

ksár, Ha khymíh, nga beh-noh ia ki ksúid, bad nga pynlong ia ki jingkhíah mynta bad lashai, te ha ka balai sngi yn sa pynkut-noh ia nga.

33. Hinrei pynban nga don kam ba'n nang-leit la ka jing-leit mynta bad lashai, bad ha ka babúd : nabá ka'm lah long ia U Nongiathúhlypá ba'n iáp-dúh-noh shabar Jerusalem.

34. Ah Jerusalem ! Jerusalem ! ka bapyniáp-noh ia kiba Ki Nongiathúhlypá, bad ka balyntem-mau ia kita ia kiba la phah ha pha ; ka bakatnosin ba nga la mon ia ka ba'n kydúp ia ki khún jong pha, kumba ka síar *ka kydúp* ia ki khún jong ka hapoh ki thapníang *jong ka* ? te phi phi'm mon !

35. Ha khymíh, ka iing jong phi yn íehnog ia phi ka iing-jáh. Shisha ruh nga ong ha phi, Ba phi'n 'nym ioh-íh ia nga, tadynda ka'n jíá kata *ka aiom* h'ynda phi'n ong, *Long* ba-la-kyrkhu ia uta uba wan ha ka kyrteng u Trai !

XIV.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhiah ia uba la át-top ha ka sabbaton.* 7. *U hikai shaphang ka jingsngourit;*
 12. *ba'n iakhawai ia ki baduk.*
 15. *Da ka jingkhawai-mynmiet ka bakhrau, u pynih kumno ba ki briu bamut ia ka pyrthei, ki baleh-bein ia ka ktin U Blei, yn khang ia ki na byneng.* 25. *Kita ki bamon ba'n long ki synran jong u, ki'n khein ia ku balut shiwa, ioh bad da ka balehrain ki'n phai-diin na u hadiin;*
 34. *bad ba ki'n kylla ki b'ym-myntoi, kum ka mluh ka ba-la-kylla-blád.*

1. KA la jia ruh, haba u la leit hapoh ka iing uwei na kiba ki nongbishár, uba na kiba Ki Pharisi, ba'n bám jingbám ha ka sngi-sabbaton, ba don ruh kiba la iaáp-thúh ia u.

2. Ha khymíh ruh, don ha khymat jong u, uwei u briu uba la pang-át-top.

3. H'ynda kumta U Iísous u da iathúh u la ong ha kiba Ki Riusait bad ha Ki Pharisi, u da kylli, Ka dei ne ém ba'n pynkhiah ha kaba ka sngi-sabbaton ?

4. Ki te ki la shu sngáp-jár. Te haba u la shim ha lade, u

la pynkhiah ia u, bad u la pyllait-noh.

5. U da iathúh ruh ha ki, u la ong, Uwei na phi la u don gadda lane massi ba la háp ha ka thliu, te uba u'n 'nu'm kumne-kumne-ruh ring-iaráhhabar ia ki ha kaba ka sngi-sabbaton ?

6. Te ki'm lah shuh ba'n iathúh-nía kylliang ia u shaphang kine kiei-kiei-ruh.

7. U LA kren te ka pharshi ha kita ki ba-la-ioh-khot, haba u da khymíh-thúh kumno ba ki la jíd-noh ia ki jaka badon-nám kham-tam-éh, u da iathúh ha ki,

8. Ynda me'n ioh-khot da uno-uno-ruh sha ka jingkhawai-shongkurim, wat shong-shanía ha ka jaka badon-nám kham-tam-éh; ioh ba don *uwei-pat* u bakham-don-nám ia mé, ia uba la ioh-khot da u;

9. bad haba la wan uta uba la khot ia mé bad ia u, u'n ong ha mé, Tó ai jaka ha une ; h'ynda kumta te me'n sydang da ka balehrain ba'n shim ia ka jaka ka bapoh kham-tam-éh.

10. Hinrei haba la khot ia mé, da khíe shong-shanía

ha kata ka jaka ka bapoh
kham-tam-éh ; ba, h'ynda u'n
wan uta uba la khot ia mé,
u'n ioh-ong ha mé, Kó lok, tó
leit-kíu sha ka bakham ha neng:
haba kumta ka'n long burom
ia mé ha khymat kita ki baia-
shong-bám lem bad mé.

11. Naba ia uei-uei-baroh u
bapynkhrau ia lade, yn pyn-
poh ; te ia uta u bapynpoh ia
lade, yn pynkhrau.

12. H'YNDA kumta u
la ong ruh ha uta uba la khot
ia u, Haba mé thau ia ka jing-
khawai mynsngi ne mynmiet,
wat khot ia ki lok jong mé,
l'ymne ia ki hynmen-hynbeu
jong mé, l'ymne ia ki kur
jong mé, l'ymne ia ki para-
marjan bariuspah *jong mé*, ioh
ba ki ruh ki'n khot-kylliang
ia mé, ba yn long ka jingai-
-kylliang ruh ia mé:

13. hinrei haba mé thau
ia ka jingkhawai, khot ia ki
baduk, ia ki bakynriang, ia ki
badykoh, ia ki bamatlah :

14. kumta me'n long u
basuk ; haba ki'm don ei-ei-ruh
ba'n ai-kylliang ha mé : naba
yn ai-jingai-kylliang ha mé ha
ka jingmih-pat jong ki bahok.

15. HABA uwei na kita

kiba iashong-bám-lem u la
ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh,
u la ong ha u, Suk uta u b'yn
bám jingbám ha ka híma ka
jong U Blei.

16. U te u la ong ha u,
Don uwei u briu uba la thau
ia ka jingkhawai-mynmiet ka
bakhrau, bad u la khot ia ki
babún :

17. bad u la phah ia la u
shakri ha ka por kata ka
jingkhawai-mynmiet, ia ka ba'n
ong ha kita ki ba-la-ioh-khot,
Tó wan, naba la khréhlypá ia
kiei-kiei-baroh.

18. Hinrei baroh ki la
sydang na kawei *ka jingmut*
ba'n iakren-dong. U banyng-
kong u la ong ha u, Nga la
thiéed ia ka lyngkhá, te nga
don kam ba'n leit-noh ba'n
jingngoh ruh ia ka ; nga dúwai
ia mé, tó shah ia nga.

19. Uwei-pat ruh u la ong,
Nga la thiéed san jur ki massi,
te nga sa leit ia ka ba'n
tynjúh ia ki ; nga dúwai ia mé,
tó shah ia nga.

20. Uwei-pat de u la ong,
Nga la shongkurim ia ka briu,
te namar-kata, nga'm lah ba'n
wan.

21. Te uta u shakri haba u

la wan-pat, u la iathúh ha u kynrád jong u ia kine kie-kiei-ruh. Hynda kumta, haba uta u trai-iing ula sngou-bittar, u la ong ha la u shakri, Khíe-leit kumne-kumne-ruh sha ki lynti-báh bad ki lynti-rit ka shnong, bad ialam hapoh hangne ia ki baduk, bad ia ki bakyriang, bad ia ki badykoh, bad ia ki bamatlah.

22. Uta u shakri u la ong te *hadüin*, Kó Trai, la leh kumba mé la húkum ; dang don jaka ruh.

23. Uta u trai u la ong te ha uta u shakri, Khíe-leit sha ki lynti-khrau bad ki lynti-lyngkhá, tó pynwan ruh *ia ki briu* ba'n wan hapoh, ba yn pyndap ia ka iing jong nga.

24. Naba nga ong ha phi, Ba ym don uwei na kita ki briu ia ki ba-la-ioh-khot, uba u'n ioh-mád ia ka jingkhawai-myrmiet jong nga.

25. Te búñ ki paitbah ki dang ialeit lem bad u ; te haba u la kyrtiang, u la ong ha ki,

26. Lada uno-uno-ruh u wan ha nga, bad u'm íhsíh ia la u kypá bad ia la ka kymí, bad ia la ka tyngá, bad ia la

ki khún, bad ia la ki hynmen-hynbeu ruh, ki shynrang bad kynthei, shisha, wad ia la ka jingim ruh, u'm lah kein ba'n long u synran jong nga.

27. Uno-uno-ruh de u b'yam ráh-iabáh ia ka jingphyná jong u, bad wan-búd nadiin jong nga, u'm lah kein ba'n long u synran jong nga.

28. Naba uno na phi, uba mut ba'n tei ia ka iing-kut baskhem, u b'yam da shong-khop shiwa ba'n khein ia ka balut, la u don ne ém kie-kiei-ruh sha ka ba'n pyndep ?

29. ioh, haba u la búh ia ka nongrim, bad haba u'm lah ba'n pyndep-noh, ba baroh ki baiakhymíh *ia kata*, ki'n iary-khíe-bein ia u,

30. ki da ong, Ba une u briu u la sydang ba'n tei, hinrei pleng u'm lah ba'n pyndep-noh.

31. Lane uno u siim, u ba-leit ba'n ialeh bad uwei-pat u siim ha ka thymá, u b'yam da shong-khop shiwa ba'n iasylla ha lade, la u long ne ém u balah da ki shipheu hajar, ba'n leit-hier thymá bad uwei-pat u bawan ialeh bad u da ki arpheu hajar ?

32. L'ymda kumta, u da phah-noh ia ki nongleit bapán-iasuk, mynba u hí u dang long jingngai, u pán ia kiei-kiei-ruh ia ka ba'n iasuk-noh.

33. Naba kumta, baroh uba na phi, u b'ym nieu-dúh-noh ia kiei-kiei-baroh ki badon ki jong u, u'm lah kein ba'n long u synran jong nga.

34. Ka mlúh ka bhá: hinrei lada ka mlúh ka la kylla-blád, daei yn pynthiáng ia ka?

35. Ka'm bit, l'ymne ia ka khyndeu, l'ymne ia ka thliu-búh-syboh, *hinrei* ki bred-noh shabar ia ka. Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou.

XV.—LYNNONG.

1. *Ka pharshi shaphang ka langbrot ba-la-jah-noh.* 8. *Bad ka pharshi ka rúpa ba-la-jah-noh de.* 11. *Ka pharshi ruh u khún u basarong-auria.*

1. H'YNTA kumta kiba Ki Nongkrong bad ki bapop baroh, ki la wan hajan jong u, ba'n ioh-sngou ia u.

2. Hinrei kiba Ki Pharsi bad kiba Ki Nongthoh ki la iakren-kníum-éh, ki da ong, Pleng une u briu u pyddiang-

-sngoubhá ia ki bapop, bad u bám lem bad ki.

3. Te u la kren ia kane ka pharshi ha ki, u da ong,

4. Uno u briu na phi, uba don shispah ki langbrot, bad la u jah-noh kawei na ki, u b'ym íehnoh-sáh ia kiba ki khyndaipheu-khyndai ha ka rí-khlau, bad u'n leit dadiin ia kata ka ba-la-jah-noh, tadynda u'n la ioh-shem ia ka?

5. Te haba u la shem, u búh *ia ka* halor ki tyrpeng jong u, da ka basngou-kymen.

6. Bad haba u la poi sha la iing, u khot-iaseng lem ia la ki lok bad ia la ki paramjan, u da ong ha ki, Tó phi'n iakymen lem bad nga, naba nga la shem ia ka langbrot jong nga ia ka ba-la-jah-noh.

7. Nga ong ha phi, ba kumta ka jingkymen ka'n long ha byneng na ka bynta uwei u bapop u bakylla-ka-bamut, kham-tam ia na ka bynta khyndaipheu-khyndai ki bahok, kiba ki'm don kam ia ka jingkylla-ka-bamut.

8. Lane kano ka briu ka badon shipheu suka, lada ka la jah-noh shí suka, ka'n

'nym thang ia ka sharak, bad sár ia ka iing, bad wád bíang-bíang-ruh, tadynda ka'n la ioh-shem ia ka ?

9. Te haba ka la shem, ka khot-iaseng lem ha lade ia la ki lok-kynthei bad ia la ki kynthei paramarjan, ka da ong, Tó phi'n iakymen lem bad nga, naba nga la shem ia ka shí suka ia kaba nga la lah jah-noh.

10. Kumta, nga ong ha phi, ba ka jingkymen ka long ha khymat kiba ki angelos U Blei na ka bynta uwei u bapop u bakylla-ka-bamut.

11. U LA ong ruh, Don uwei u briu uba don ar-ngút ki khún-shinrang :

12. u bakham-poh te na ki u la ong ha u kypá *jong u*, Kó kypá, tó ai ha nga ia ka bynta kaba háp *ia nga* na kaei-kaei kaba don. Te u la pyniabynta ha ki ia ka jingim.

13. Hadiin kumta ym búñ sngi, uta u khún u bakham-poh h'ynda u la ialum-lang ia kiei-kiei-baroh, u la leit-jingleit sha ka rí ka bajingngai, hangta ruh u la pynsyrwa-noh ia ka bynta jong u, ba u da leh sarong-auria.

14. H'ynda u la pynlut kumta ia kiei-kiei-baroh, la jía nemsniu ka bakhrau ha kata ka rí, u te u la sydang ba'n sngou-kyrdúh.

15. H'ynda kumta u la leit ialok bad uwei na kiba ki traishnong kata ka rí ; uba la phah ia u sha ki lyngkhá jong u, ba'n áp ia ki sníang.

16. Te u la jiu sngou-kwah ba'n pynkydang ia la ka kypoh na kiba ki kynja kop diingsoh, ia kiba ki sníang ki jiu iabám ; te ym don ba ai ha u.

17. H'ynda u la kynmau bynriu, u la ong, Katno-ngút ki shakri u kypá jong nga, ki badon ka jingbám bakyrhai, nga sé ba dang sa iáp thyngan !

18. nga'n da ieng-joit, nga'n sa leit-noh sha la u kypá, bad nga'n ong ha u, Kó kypá, nga la leh-pop ia ka byneng, bad ha khymat jong mé ;

19. te nga'm long shuh u badei ba yn khot u khún jong mé ; tó pynlong ia nga kum uwei na ki shakri jong mé.

20. Te haba u la ieng-joit, u la leit sha la u kypá. Hinrei haba u dang jingngai-noh, u kypá jong u, u la ioh-íhthúh

ia u, bad u la sngou-isynei ;
bad haba u la phet, u la háp-dem ha ka ryndang jong u,
bad u la iai-iadoh ia u.

21. Te uta u khún u la ong ha u, Kó kypá, nga la leh-pop ia ka byneng, bad ha khymat jong mé, te nga'm long shuh u badei ba yn khot u khún jong mé.

22. Hinrei uta u kypá u la ong ha ki shakri jong u, Wallam-noh ia ka jainkúp ka bakor-tam-éh, tó pynkúp ruh ia u, tó búh ruh ia ka sáhtí ha ka ktí jong u, bad ia ki júti ha ki slajat *jong u* :

23. h'ynda phi la wallam ruh ia uba u khún-massi ba-la-pynsngaid, phi'n pyjniáp *ia u*; tó ngi'n iabám ngi'n ialeh-kymen ruh :

24. naba une u khún jong nga, u la long u ba-la-iáp, te u la im-pat; bad u la long u ba-la-jah-noh, te la shem-pat ia u. Kumta ki la sydang ba'n ialeh-kymen.

25. Te u khún jong u u bakhampshiwa u la don ha ka lyngkhá : te katba u la nang wan hajan kata ka iing, u la ioh-sngou ia ki tiar-riuai lem bad ia ki bashád.

26. Te haba u la khot ha lade ia uwei na kita ki shakri, u la kylli aiuh ka lah long kine kiei-kiei-ruh ?

27. U te u la iathúh ha u, Ba la wan u hynbeu jong mé ; te u kypá jong mé u la pyjniáp ia uta u khún-massi ba-la-pynsngaid, naba u la ioh-pyddiang-pat ia u kein u ba-koit-bakhiah.

28. H'ynda kumta u la bittar, bad u'm mon ba'n leit hapoh : namar-kata, u kypá jong u haba u la míh habar, u la khot-kyrpád ia u.

29. U te u da iathúh u la ong ha la u kypá, Ha khy-míh, ka bakatno snem nga dang shakri ia mé, bad mynno-mynno-ruh nga'm jiu pallat ia ka húkum jong mé ; pynban mynno-mynno-ruh me'm jiu ai ha nga wad ia ka khún-bläng, ba nga'n ioh-ialeh-kymen bad ki lok jong nga :

30. hinrei katba la wan une u khún jong mé, uba la bám-dúh ia ka jingim jong mé ha ki nútì, mé la pyjniáp ia u ia uta u khún-massi ba-la-pynsngaid.

31. Te u la ong ha u, Kó khún, halá ka sngi mé don

lem bad nga, bad kiei-kiei-baroh ki jong nga ki long ki jong mé :

32. te ka la dei ba'n ialeh-kymen bad ba'n ialeh-sngou-bhá ; naba une u para jong mé u la long u ba-la-iáp, te u la im-pat ; bad u la long u ba-la-jah-noh, te la shem-pat ia u.

XVI.—LYNNONG.

1. *Ka pharshi shaphang u sardár u b'ymhok.* 14. *U Khristos u sneng ia ka jingarsap Ki Pharsi, kiba íeit-éh ia u sybai.* 19. *U riuspah balalot, bad u Lasaros u bamakía.*

1. U LA ong ruh de ha ki synran jong u, La don uwei u briu u bariuspah, uba la don u sardár ; ia une ruh la mûdui ha u ba u da pynsyrwa-noh ia kiei-kiei ki badon ki jong u.

2. Te haba u la khot ia u, u la ong ha u, Kaei kane ba nga sngou shaphang jong mé ? tó ai-noh ia ka jingkhein ka jong ka kam-sardár jong mé ; naba me'm lah ba'n kam-sardár shuh.

3. H'ynda kumta uta u sardár u la ong ha lade, Kaei ba nga'n leh, naba u kynrád jong nga u sa shim-noh ia

kaba ka kam-sardár na nga ? ba'n tih *khyndeu* nga'm lah, ba'n leit-makía nga sngou-lehrain :

4. nga tip-skhem *mynta* kaei ba nga'n sa leh, ba, haba yn bidai-noh ia nga na kata ka kam-sardar, kí'n díangtí ia nga sha ki iing jong ki.

5. Kumta haba u la khot ha lade ia uwei-pa-uwei na ki nongkit-ram u kynrád jong u, u la kylli ia u banyngkong, Katno mé kit-ram na u kynrád jong nga ?

6. U te u la ong, Shispah maund úm-phyniang. U la ong te ha u, Tó shim ia la ka khot-jingiakular, bad da shong khop kumne - kumne - ruh, tó thoh ruh Sanpheu.

7. H'ynda kumta u la kylli ia uwei-pat, Mé ruh katno mé kit-ram ? u te u la ong, Jin shispah maund u keu. U ong ha u ruh, Tó shim ia la ka khot-jingiakular, thoh ruh Phrápheu.

8. Te uta u kynrád u la iaroh ia uta u sardár u b'ymhok, naba u la lah leh sían : naba kiba ki khún jong kane ka pyrthei, ki long ki bakham-sían ha la ka pateng-byriu-

-hí, ia kiba ki khún jong ka jingshai.

9. Nga ong ruh ha phi, Tó pynlong ia lade ki lok na ka spah ka baarsap, ba ynda phi'n ioh-bidai-noh, kín díangtí ia phi sha kiba ki iing-shong-néh b'ymjiukut.

10. Jár uba long u bangeit ha í bakhndiat-tam-éh, u long u bangeit ha ka bashibún ruh: bad jár uba long u b'ymhok ha í bakhndiat-tam-éh, u long u b'ymhok ha ka bashibún ruh.

11. Namar-kata, lada phi'm shym la long ki bangeit bad kata ka spah ka baarsap, uei u b'yn shanía ha phi ia *ka spah* ka bashisha ?

12. ruh, lada phi'm shym la long ki bangeit bad kaba ka jong uwei-pat, uei u b'yn aití ha phi ia kaei-kaei-ruh ka ba'n long ka jong phi ?

13. Ym don u shakri uba lah ba'n shakri ia ki ar-ngút ki kynrád; naba lane u'n íhsíh ia uta uwei, bad ba u'n feit ia uta uwei-pat; lane u'n bat ia uta uwei, bad ba u'n lyndet ia uta uwei-pat. Phi'm lah kein ba'n shakri ia U Blei bad ia ka spah.

14. KIBA Ki Pharisi

ruh ki baéit-éh ia u sybai, ki la ioh-sngou ruh ia kine kie-i-kiei-baroh, te ki la pynran-bein ia la ki khymut ia u.

15. Hinrei u la ong ha ki, Phi long kita ki bapynlong-hok ia lade ha khymat ki briu ; hinrei U Blei u ífhthúh ia ki dohnúd jong phi; naba ia kata ka banieu kor-ha-khlíh da ki briu, ka long ka baíhjilli ha khymat U Blei.

16. Kaba Ka Húkum bad kiba Ki Nongiathúhlypá *ki la long* háduh U Ioannis ; náduh kata la iathúhkhána-babhá ia ka híma ka jong U Blei, bad u briu baroh u leit-kyrthep iakyntur hapoh ia ka.

17. Hinrei ka long ka bakhndiat-jem ia ka byneng bad ia ka khyndeua ba'n leit-dúh-noh, ia íwei í bakhndiat na kaba Ka Húkum ba'n háp-dúh-noh.

18. Uno-uno-ruh u bapyl-lait-noh ia ka tyngá jong u, bad u bashongkurim bad kawei-pat de, u klim ; bad uno-uno-ruh u bashongkurim bad kata ia kaba la pyníehnóh na u tyngá *jong ka*, u de u klim.

19. TE la jiu don uwei u briu u bariuspah, uba la jiu

kúp jain saubythúh bad Jain-linen baní, u da leh-kymen da sarong-éh ruh hala ka sngi.

20. La don ruh uwei u baduk, uba ka kyrting U Lasaros, u ba-la-tap da ki tohjau, ia uba la jiu búh ha ka khydop jong u,

21. bad uba la jiu sngou-kwah b'yn bysá-kydang ia u na ki balyngkot-lyngkhai kiba jiu háp na ka míej jong uta u bariuspah; hinrei, shisha, wad kiba ki kseu ki la jiu wan jiliah-noh ia ki tohjau jong u.

22. Ka la jía te, ia uta u baduk ba'n iáp-noh, bad ba'n iabáh-noh ia u da kiba ki angelos sha ka shadem U Abraam. Uta u bariuspah ruh u la iáp-noh de; bad la tep ia u:

23. te ha dújok, haba u la khymíed ia la ki khymat, mynba u long ha ki jingkordit, u la ioh-íh ia U Abraam na jingngai, bad ia U Lasaros ha ki shadem jong u.

24. U da pyrta te u la ong ruh, Kó kypá Abraam, tó isynei ia nga, tó phah ruh ia U Lasaros, ba u'n pynwíh ia ka khymut ka shinriáhtí jong u ha ka úm, bad u'n ioh-pynkhréat ia ka thyllíed jong nga;

naba la pynkordit ia nga ha kane ka thyllíed-ding.

25. Te U Abraam u la iathúh, Ah khún, tó kynnau ba ma-mé ha katba la sah ka mynsiim jong mé, mé la ioh-pyddiang-bíang ia kiei-kiei-ruh ki babhá ki jong mé, kumjuh ruh U Lasaros ia kiei-kiei-ruh ki basniu: hinrei mynta ia u la pyntyngen, ia mé te la pynkordit:

26. nalor kine baroh ruh putet, la búh-skhem ia ka kharai ka bakhrau ha pyd-deng jong ngi bad jong phi; ba kumta kita kiba kwah ba'n leit sha shiliang nangne sha phi, kí'm lah; l'ymne kita kiba nangta, *kí'm lah* wan sha shiliang sha ngi.

27. Te u la ong, Haba kumta, nga kyrapd ia mé, kó kypá, ba me'n phah ia u sha ka iing u kypá jong nga:

28. naba nga don san-ngút ki para; ba u'n ioh-sneng-mahám ia ki, ba ki ruh ki'n 'nym wan sha kane ka jaka ka bakordit.

29. U Abraam u ong ha u, Ki don U Moses bad kiba Ki Nongiathúhlypá, ai ba kí'n sngou ia ki.

30. U te u la ong, Ym kumta, kó kypá Abraam; hinrei lada uwei na ki nongiáp u'n leit sha ki, ki'n sa kylla-ka-bamut.

31. U la iathúh te ha u, Lada ki'm sngou ia U Moses bad ia kiba Ki Nongiathúhly-pá, ki'n 'nym ngeit ruh, lada u'n la míh-pat uwei na ki nongiáp.

XVII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u hikai ba'n kíar na ki dau bapynthut, bad ba'n ia-máp ruh paralok-hi.* 5. *Ka bor ka jingnget.* 7. *Kumno ba-la-khúm ia ngi sha U Blei, ym te ia u sha ngi.* 11. *U pynkhiah ia ki shipheu-ngút ki bapangníang-thoh-líh.* 20. *Shaphang ka jingwan ka híma U Blei, bad ka jingwan uba U Khún u briu.*

1. U LA ong ruh ha kita ki synran, Ka long ka b'ymlah ia ki jingjinthut ia ka ba'n 'nym wan: hinrei kordit *ia uta* da uba ki wan!

2. Ka la kham-myntoi ia u, lada yn búh ia u mau-tylliat u bakhrau-éh kylleng ka ryn-dang jong u, bad la yn bred ia u ha ka dúriau, ia kaba u'n pynthut ia uwei na kine ki barit:

3. tó iasúmar paralok-hí : te lada u paralok jong mé u leh-pop ia mé, tó me'n sneng ia u; bad lada u kylla-ka-bamut, tó me'n máp ia u :

4. lada ruh u leh-pop ia mé hinieusin shi-sngi, la hinieusin shi-sngi ruh u phai ha mé, u da ong, Nga kylla-ka-bamut ; me'n máp ia u.

5. H'YNDA kumta kiba Ki Apostolos ki la ong ha uba U Trai, Tó pynroi ia ka jingnget jong ngi.

6. Uba U Trai te u la ong, Lada phi don ka jingnget kaba kat íwei í symbai tyrso, phi da lah ong ia une u diing-dumbur, Long mé ia u ba-la-rat-noh bad ia u ba-la-thung ha ka dúriau ; te u'n da la kongúh ia phi.

7. Hinrei uno na phi uba don u shakri u balúr, lane u baáp-jingrí, uba haba u la wan na ka lyngkhá u'n ong ha u, Tó alle hajan kumne-kumne-ruh da shong-shanía ba'n bám ?

8. hinrei u'n 'nu'm *kham* ong ha u, Tó da khréh ia kaei-kaei-ruh ia kaba nga'n bám mynmiet, bad tó da panpoh ia lade, bad shakri ia nga, tad-

ynda nga la bám bad nga la díh ; hadiin kata, mé ruh me'n sa bám bad me'n sa díh ?

9. U sngou-ngúh ne ém ia uta u shakri, naba u la leh ia kiei-kiei-ruh ia kiba la húkum ia u ? Nga mut, ém.

10. Kumjuh phi ruh, h'ynda phi'n la leh ia kiei-kiei-baroh ia kiba la húkum ia phi, phi'n ong, Ba ngi long ki shakri bakhlem-dawá : naba, ngi la leh *tang* ia kaba dei ia ngi ba'n leh.

11. KA la jía ruh haba u dang leit sha ka Jerusalem, ba u la leit-lyngba ruh na khap Ka Samaria bad Ka Galilaia.

12. Haba u sa leit ruh hapoh kawei ka shnong, shipheu-*ngút* ki rangbah kiba nong-pang-thoh-líh ki la iawan-tan ia u, kiba la ieng na jingngai :

13. bad ki la iaky-ang ka ktín, ki da ong, Kó Iísous Kynrád, tó isynei ia ngi !

14. Te haba u la ioh-íh *ia ki*, u la ong ha ki, Tó khíe-leit-noh pyníh ia lade ha kiba ki lyngdoh. Ka la jía te, ba haba ki dang ialeit, la pynkhúid ia ki.

15. Uwei te na ki, haba u

la ioh-íh ba la pynkhíah ia u, u la wan-phai, u da iaroh-pyndon-burom ia U Blei da ktín bajam;

16. bad u la háp ha khy-mat ha ki slajat jong u, u da ngúh ia u : une te u la long U Nong Samaria.

17. U Iísous te u da iathúh u la ong, Ym shym la pynkhúid ia ki shipheu ? hinrei hængno kita ki khyndai ?

18. ym shym la shem ia kiba la wan-phai ba'n ai burom ha U Blei, tang une u nong-wei.

19. Te u la ong ha u, Tó da ieng-joit, khíe-leit-noh : ka jinggeit jong mé ka la pynkhíah ia me.

20. HABA la kylli te ia u da kiba Ki Pharisi, sa lano kaba ka híma jong U Blei ka'n wan, u la iathúh ha ki, bad u la ong, Kaba ka híma jong U Blei ka'm wan da ka jing-pynkhymíh-thúh :

21. l'ymne ki'n 'nym ong, Ha khymíh hangne ! lane, Ha khymíh hangtai ! naba, ha khymíh, kata ka híma ka jong U Blei ka long hapoh jong phi.

22. H'YNDA kumta u la ong ha kita ki synran, Ki

sngi ki'n wan h'ynda phi'n kwah ba'n ioh-íh ia kawei na kiba ki sngi jong uba U Khún u briu, te phi'n 'nym ioh-íh *ia ka.*

23. Hinrei ki'n ong ha phi, Ha khymíh hangne! lane, Ha khymíh hangtai! *hinrei* wat míh-noh, l'ymne wat bûd *ia ki.*

24. Naba kumba kaba ka leilíh kaba bá na kawei *ka bynta* hapoh ka byneng, ka shai sha kawei-pat *ka bynta* hapoh ka byneng; kumta ruh uba U Khún u briu u'n long ha ka sngi jong u.

25. Hinrei ka dei shiwa ia u ba'n shah bún kiei-kiei-ruh, bad ba'n bred ruh ia u da kane ka pateng-bynriu.

26. Kumba ka la long te ha ki sngi ki jong U Noe, kumta ruh ka'n long ha kita ki sngi ki jong uba U Khún u briu.

27. Ki la iabám, ki la iadíh, ki la iashongkurim, la iaai-shongkurim ia ki, tadynda kata ka sngi ba U Noe u la leit-bysut hapoh kata ka iing-liing, mynba kata ka jingshlei ka la wan, bad ka la pynjot-noh ia ki baroh.

28. Kumjuh ruh kumba ka

la long ha ki sngi U Lot; ki la iabám, ki la iadíh, ki la iathíed, ki la iadíe, ki la iathung, ki la iatei;

29. hinrei ha kata ka sngi ba U Lot u la míh-noh na Ka Sodom, *U Blei* u la pynháp-slap da ka ding bad d'úkyn-dok na byneng, bad u la pyn-jot-noh ia ki baroh:

30. kumta ruh ka'u long ha kata ka sngi ba míh-pau uba U Khún u briu.

31. Ha kata ka sngi, jár uba u'n long halor ka iing, te kiei-kiei-ruh ki jong u hapoh kata ka iing, wat híer-noh ba'n ráh ia ki: jár uba ha ka lyng-khá ruh, kumjuh wat kylla-diin-pat.

32. Tó kynmau phi ia ka tyngá U Lot.

33. Lada uno-uno-ruh uba u'n wád ba'n pynim ia la ka mynsiim, u'n jáh-noh ia ka; bad lada uno-uno-ruh uba u'n jáh-noh ia ka, u'n rí-pynim ia ka.

34. Nga ong ha phi, ba ha kane ka míet ki'n long ar-ngút ha kawei ka jingthíah; ia uwei yn shim-noh, te ia uwei-pat yn éhnoh.

35. Ar-ngút ki kynthei ki'n

long ki baiatylliat-lem; ia kawei yn shim-noh, te ia kawei-pat yn fehnoh.

36. Ar-ngút ki'n ialong ha ka lyngkhá; ia uwei yn shim-noh, te ia uwei-pat yn fehnoh.

37. Ki da iathúh te ki la ong ha u, Hangno, Kó Trai? U te u la ong ha ki, Shaei-shaei-ruh kaba *long* ka met, hangta kein ki'n ialang ki pukni.

XVIII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka riu-kynthei ba iaidúwai.* 9. *Shaphang U Pharsi bad U Nongkrong.* 15. *La wallam ia ki khúnlung ha U Khristos.* 18. *Uwei u nongsynshár uba mon búd ia U Khristos, hinrei la khang ia u da ki spah jong u : ka bainong te ka jong kita kiba la íehnoh ia kiei-kiei-baroh na ka bynta jong u.* 31. *Uiathúhlypá shaphang ka jing-shah bad ka jingiáp jong u.* 35. *U pynpeit ruh ia ki khymat u bamatlah.*

1. U LA kren te ka pharshi ruh ha ki shaphang ba ka dei ia ki ba'n iaidúwai, bad ba'n 'nym manthait shuh;

2. u da ong, La don uwei u nongbishár ha kawei ka shnong, u b'ym shepting ia

U Blei, l'ymne u b'ym burom ia u briu.

3. La don ruh ha kata ka shnong ka riu-kynthei, te ka la wan ha u, ka da ong, Tó leh-hok bad nga u baialeh bad nga.

4. Te kham-slem u'm mon : hinrei hadiin kata u la ong ha lade, La nga'm shepting te ia U Blei, bad la nga'm burom ia u briu;

5. hinrei pynban, naba kane ka riu-kynthei ka pynkhuslai ia nga, nga'n bishár-hok ia ka, ioh haba ka wan khlem-da-púd ka'n pynsngou-kyllút ia nga.

6. Te uba U Trai u la ong, Tó sngou kaei ba uta u nong-bishár u b'ymhok u ong.

7. U Blei te uba u nong-bishár bahok u'n 'n'um pynhíer-kyput kita ki ba-la-jíd jong u, ki balyniar-kyrpád ia u mynsngi bad mynmiet, la u leh-pyntúd ia ka kam jong ki?

8. nga ong ha phi ba u'n pynhíer-kyput jong ki kumne-kumne-ruh. Hinrei h'ynda wan uba U Khún u briu, u'n shem ne ém ia kaba ka jing-ngeit ha ka pyrthei ?

9. TE u la kren ia

kane ka pharshi ruh ha kiwei
kiba la shanía-skhem ha lade
ba ki long ki bahok, bad ki
baíh-bein ia kiba kiwei:

10. Ar-ngút ki briu ki la
leit-kíu sha kaba ka iing-mane-
-U-Blei ba'n dúwai; uwei *u long*
U Pharisi, bad uba uwei-pat
u long U Nongkrong.

11. Uta U Pharisi, haba u
la ieng, u la dúwai ha lade
kumne, Ah U Blei, nga ngúh
ia mé ba nga'm long kum
kiwei ki briu, ki bashim da ka
bor, ki b'ymhok, ki baklim; lane
kum une U Nongkrong ruh :

12. nga shahjingit arsin
ha la shítaiieu, nga ai ka ba-
shipheu na kiei-kiei-baroh kat-
ba nga don.

13. Hinrei uta U Nong-
krong, u da ieng na jingngai,
u'm nûd kat ba'n khymíed da
la ki khymat sha byneng ;
hinrei u la iaitháp ia la ka
shadem, u da ong, Ah U Blei,
tó isynei ia nga u bapop !

14. Nga ong ha phi, Ba une
u la leit-híer-pat u ba-la-ksan
sha la iing, *pynban* ia uta uwei-
-pat: naba ia uei-uei-baroh u
bapynkhrau ia lade, yn pyn-
poh; te ia uta u bapynpoh ia
lade, yn pynkhrau.

15. H'YNDA kumta, ki
la wallam ia ki khúnlung ruh
ha u, ba u'n ioh-kytáh ia ki:
hinrei kita ki synran haba ki
la ioh-íh, ki la iasneng ia ki.

16. Hinrei U Iísous, haba u
la khot ha lade ia ki, u la ong,
Tó shah ia kiba ki khúnlung
ba'n wan ha nga, tó wat khang
ruh ia ki: naba ia kiba kum kita
long ka híma ka jong U Blei :

17. shisha nga ong ha phi,
Uno-uno-ruh uba u'n 'nu'm
pyddiang ia ka híma ka jong
U Blei kum u khún-khynnah,
u'n 'nu'm ioh-leit-bysut hapoh
kata.

18. H'YNDA kumta, u-
wei u nongsynshár u la kylli
ia u, u da ong, Kó Nonghikai
babhá, da ka baleh aiuh nga'n
ioh ka jingim b'ymjiukut ?

19. U Iísous te u la ong ha
u, Balei ba mé khot babhá ia
nga ? ym don u babhá, tang
uwei, uba U Blei :

20. mé tip ia kiba ki húkum,
“Wat klim; Wat pyniáp; Wat
“túh; Wat sakhí lamlér; Bu-
“rom ia la u kypá bad ia la ka
“kymí.”

21. U la iathúh te, Ia kine
baroh, nga la súmar na myn-
dang khynnah.

22. U Iísous te haba u la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, u la ong ha u, Kawei ka dang dúna ia mé: Tó díe-noh ia kiei-kiei-baroh katba mé don, tó sám ruh ha ki baduk, te me'n ioh ka jingkynsheu kein ha byneng: ynda kumta tó alle, búd ia nga.

23. Hinrei h'ynda u la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, u la leh sngousíh-éh: naba u la long u bariuspah éh.

24. Haba u Iísous u la ioh-íh ia u ba u la leh sngousíh-éh, u la ong, Ah, ka ba-da-éh-noh ia kiba don ki spah, ba ki'n leit-bysut hapoh ka híma ka jong U Blei !

25. naba ka long ka bakhram-jem ia u út ba'n bysut lyngba ia ka thliu thyrnia, ia u bariuspah ba'n bysut hapoh ka híma ka jong U Blei !

26. Kiba la lah ioh-sngou te, ki la ong, Uei ba lah te ba'n lait-im ?

27. U te u la iathúh, Kiei-kiei-ruh ki b'ymlah bad ki briu, ki long ki balah bad uba U Blei.

28. H'ynda kumta U Petros u la ong, Ha khymíh, ngi la fehnoh ia kiei-kiei-baroh, ngi

la iabúd ruh ia mé.

29. *U Iísous* te u la long ha ki, Shisha nga ong ha phi, Ba ym don uba la fehnoh ia ka iing, lane ia ki kymí-ki-kypá, lane ia ki hynmen-hynbeu, lane ia ka tyngá, lane ia ki khún, na ka bynta ka híma ka jong U Blei,

30. uba u'n nu'm ioh-díang ia bún-syrtap ia katta ha kane ka pyrthei-sngi, bad ha ka pyrthei ka ba'n sa wan, ka jingim b'ymjiukut de.

31. H'YNDA kumta haba u la shim ha lade *pat* ia kita ki khadar-ngút, u la ong ha ki, Ha khymíh, ngi ialeit-kíu sha Jerusalem, bad yn pyndep ha uba U Khún u briu ia kiei-kiei-baroh ia kiba la thoh da kiba Ki Nongiathúhlypá ;

32. naba yn ai-noh ia u ha kiba Ki Jentil, bad yn kren-bein ia u, bad yn leh-bein ia u, bad yn byntiu ruh ha u :

33. te h'ynda ki la lah sympath, ki'n pyniáp-noh ia u : hinrei ha ka balai sngi u'n ioh-míh-pat.

34. Hinrei ki ki'm sngou-thúh ei-ei-ruh na kine kiei-kiei-ruh : bad la búh-ríh ia kane ka ktín na ki, te ki'm

shemphang ia kiei-kiei-ruh ia ki ba-la-kren.

35. Ka la jia ruh, haba u la wan hajan sha Ka Jerikho, ba uwei u bamatlah u la shong harud lynti, ba u da makia ia lade.

36. Haba u la ioh-sngou te ba u paitbah u iaid-lait, u la kylli kaei kane ka lah long ?

37. Te ki la iathuh ha u, ba U Iisous uba na Ka Nasareth u iaid-lait.

38. Te u la ky-ang, u da ong, Ko Iisous U Khun U Dabid, to isynei ia nga !

39. Te kita kiba iaiaid sha shiwa, ki da sneng ia u ba un snap-jar : hinrei u la kyrpad-jam pynban kham-tam, Ko Khun U Dabid, to isynei ia nga !

40. U Iisous te haba u la lah ieng, u la hukum ba yn wallam ia u ha u : te haba u la wan hajan, u la kylli ia u,

41. u da ong, Kaei ba me kwah ba nga'n leh ia me ? U la iathuh te, Ko Trai, ba nga'n ioh-ih-mat.

42. U Iisous u la ong te ha u, To men ioh-ih-mat : ka jingneit jong me ka la pynkhiah ia me.

43. Te kumne-kumne-ruh u la ioh-ih-mat, bad u la budi ia u da ka baiaroh-pyndon-burom ia U Blei : uta u paitlang baroh ruh haba u la ioh-ih, u la ai ka jingiaroh ha U Blei.

XIX.—LYNNONG.

1. *Shaphang U Sakkhais u rangbah Ki Nongkhrong.* 11. *Shaphang ki shipheu-tylli ki sybai.* 29. *U Khristos u shong halor ka gadda haba u leit-risa sha Jerusalem : u iam na ka bynta ia ka.* 45. *U beh-noh ia ki bathied bad ia ki badie na ka iing-mane-U-Blei : u hikai hala ka sngi ha ka.* *Ki Nongsynshar ki kwah pyniap ia u, hinrei ki iashepting ia ki briu.*

1. *H'Ynda U Iisous u la lah leit hapoh, ba u dang iaid-lyngba ruh ia Ka Jerikhó;*

2. *ha khymih ruh, u briu ba khot kyrting U Sakkhais, uba la long u rangbah Ki Nongkhrong, bad u la long u bariuspah.*

3. *U la pyrshang-bifang te ba'n ioh-ih ia U Iisous, u long kumno ; hinrei u'm lah na uta u paitbah, naba u long u balnyngkot ka rynieng.*

4. *Namar-kata, haba u la*

phet sha shiwa, u la kíu halor
u diing-dumbur, ba u'n ioh-íh
ia u : naba u ba'n sa iaíd-lait
ha kata *ka lynti*.

5. Te katba U Iísous u la
poi-tíap há kata ka jaka, u da
khymíed bad u la ioh-íh ia u,
u la ong te ha u, Kó Sak-
khaios, tó da híer-noh kloí-kloí-
ruh; naba ha kane ka sngi ka
dei ia nga ba'n sáh ha ka iing
jong mé.

6. Te u la híer-noh kloí-
kloí-ruh, bad u la pyddiang-
-sngoubhá *hapoh iing* ia u da
ka baleh-kymen.

7. Haba ki la ioh-íh te, ki
la iakren-kníum baroh, ki da
ong, Ba u la leit hapoli *iing*
ba'n thíah-basá bad u briu u
bapop.

8. Hinrei ḥaba la ieng-joit
U Sakkhaios, u la ong ha uba
U Trai ; Ha khymíh, ia ka ba-
shíteng na kiei-kiei-ruh ki jong
nga, Ah Trai, nga sa ai ha ki
baduk ; bad lada nga la shim-
-khlop ia kaei-kaei-ruh na uno-
-uno-ruh da ka bamúdui lam-
lér, nga sa siu-pat saushah.

9. U Iísous u la ong te
shaphang jong u, Ba ha kane
ka sngi ka jingpynam ka la
wan ha kane ka iing, namar

ba u ruh u long u khún U
Abraam :

10. naba uba U Khún u
briu u la wan ia ka ba'n wád
bad ba'n pynam ia ka ba-la-
-jáh-noh.

11. Te haba ki dang
shah-shkor ia kine kiei-kiei-
-ruh, u la nangkren-nangkren
ia ka pharshi, naba u la hajan
Ka Jerusalem, bad naba ki
iamut ba ka líma ka jong U
Blei ka ba'n sa pau kumne-
-kumne-ruh.

12. Namar-kata u la ong,
La don uwei u briu u bakynja-
-siim, uba la leit sha ka rí ka
bajingngai, ba'n ioh ha lade ka
jingsynshár, h'ynda kumta ba'n
wan-phai-pat.

13. Te haba u la khot shi-
phee-ngút ki shakri jong u, u
la ai ha ki shiphee ki rúpa
bakhrau, bad u la ong ha ki,
Tó phí'n khai-i tadynda nga
wan.

14. Hinrei ki trai-shnong
jong u ki la iashún ia u, bad
ki la iaphali dadiin jong u ia
ki nongiaphlá-skhem ka ktín,
ki da ong, Ngí'm nion ia une
ba'n synshár halor jong ngi.

15. Te ka la jía, haba u
la wan-phai-pat, h'ynda u la

ioh-díang ia kata ka híma, ba u la húkum te ba yn khot ha u ia kita ki shakri, ha kiba u la lah ai ia uta u sybai-rúpa, ba u'n lah tip, uei uba la lah myntoi ei-ei-ruh da ka bakhai-i.

16. U banyngkong te u la wan, u da ong, Kó Trai, ka rúpa jong mé ka la pynman shipheu-pat ki rúpa.

17. U la iathúh te ha u, Bhá, mé u shakri babhá: naba mé la long u bangeit ha í bakhnydiat-tam-éh, tó tip, ba mé ioh bor halor ki shipheu ki shnong.

18. U baar u la wan ruh, u da ong, Kó Trai, ka rúpa jong mé ka la pynlong san-pat ki rúpa.

19. U la iathúh te ha uta ruh, Mé ruh tó long halor san ki shnong.

20. Uwei-pat u la wan ruh, u da ong, Kó Trai, kia khymíh, ka rúpa jong mé, ia kaba nga don ba-la-búh-noh bíang ha ka jain-niád se-ép:

21. naba nga la shepting ia mé, naba ba mé long u briu u bakhapnap: mé ráh-noh-soit ia kaba me'm shym la búh, mé ot ruh ia kaba me'm shym la bet.

22. U iathúh te ha u, Na ka shintur jong mé nga'n pynrem ia mé, mé u shakri b'ym-man: mé la lah tip ba nga long u briu u bakhapnap, u baráh-noh-soit ia kaba nga'm shym la búh, bad u baot ia kaba nga'm shym la bet:

23. hato balei ba me'm shym la búh te ia uta u sybai-rúpa jong nga ha ka iing baai-sut, ba haba nga la wan-pat nga'n lah ioh ia u lem bad ka sut de?

24. U la ong te ha kita ki baieng hajan, Shim-noh na u ia kata ka rúpa, bad tó ai ha uta u badon kita ki shipheu ki rúpa;

25. (Ki la iaong te ha u, Kó Trai, u don shipheu ki rúpa.)

26. naba nga cng ha phi, Ba ha u briu baroh u badon, yn ai-shúh ; hinrei na uta u b'ym don, wad ia kata kaba u don, yn shim-noh na u :

27. hinrei ia kita ki nong-shún jong nga, ki b'ym la mon ia nga ba'n synshár halor jong ki, tó wallam hangne, bad tó pyjniáp ia ki ha khymat jong nga.

28. H'ynda u la kren te ia

kine kiei-kiei-ruh, u la leit sha shiwa, ba u da leit-kíu sha Ka Jerusalem.

29. KA la jía ruh, h'ynda u la poi hajan Ka Bith-phagi bad Ka Bithania, háduh ruh uta u lúm ia uba jiu khot Ki Olib, u la phah ar-ngút na ki synran jong u,

30. u da ong, Khíe-leit sha ka shnong kaba hamar pyrshah *jong phi*; ha kaba katba phi poi-tíap, pli'n shem ia u khún-gadda ba-la-téh, halor jong u ym don briu ba la shong mynno-mynno-ruh; h'ynda phi la pyllait ia u, tó wallam-noh :

31. lada uno-uno-ruh u kylli te ia phi, Hato balei phi pyl-lait? kumne phi'n ong ia u, Naba uba U Trai u don kam ia u.

32. Ki nongleit te h'ynda ki la leit-noh, ki la shem kum-ba u la lah ong ha ki.

33. Haba ki dang iapyllait te ia uta u khún-gadda, kiba ki trai jong u ki la iakylli ia ki, Hato balei phi pyllait ia uta u khún-gadda?

34. Ki te ki la ong, Uba U Trai u don kam ia u.

35. Ki la wallam te ia u ha U Iísous: bad haba ki la iabúh-

-bak ia la ki jainkúp halor uta u khún-gadda, ki la pyn-shong ia U Iísous halor.

36. Te katba u leit, ki la iasiang ia la ki jainkúp ha kata ka lynti.

37. Te haba u la poi hajan kat háduh ka bahíer na uta u lúm Ki Olib, uta u paitbah baroh jong ki synran ki la iasydang da ka baialeh-kymen ba'n iaroh ia U Blei da ka ktín bajam, namar ki kam-báh baroh ia kiba ki la lah ioh-ih;

38. ki da ong, *Long* ba-la-kyrkhu ia U Siim, u bawan ha ka kyrteng U Trai: ka jingsuk ha byneng, bad ka burom ha ki bajerong-tam-éh!

39. Te kiba na Ki Pharsi na pyddeng uta u paitbah ki la iaong ha u, Kó Nonghikai, tó sneng ia ki synran jong mé.

40. U da iathúh te u la ong ha ki, Nga ong ha phi, ba lada kine ki'n shú sngáp-jar, kiba ki mau hí ki'n sa iaky-ang-buk.

41. Te katba u la poi hajan, haba u la khymíh ia ka shuong, u la iám na ka bynta jong ka,

42. u da ong, Ah, lada pha la lah tip, kat ma-pha, shisha

ruh ha kane ka sngi jong pha,
ia kiei-kiei-ruh *ki badei* ia
ka jingsuk jong pha! hinrei
mynta la búh-ríh ia ki na ki
khymat jong pha:

43. naba ki sngi ki'n jía
ha pha, ba ki nongshún jong
pha ki'n iatíh kharai saudong
ia pha, bad ki'n iakér-tauwíar
ia pha, bad ki'n iaset-kut ia
pha baroh-saudong;

44. bad ki'n iapynkyllon ia
pha, bad ia ki khún jong pha
hapoh jong pha; bad ki'n 'nym
iafehnoh ha pha u mau halor
u mau; naba pha'm shym la
íththúh ia kaba ka aiom ka
jingwan jingngoh ia pha.

45. TE haba u la leit
hapoh kaba ka iing-mane-U-
Blei, u la sydang ba'n beh-
-noph ia kita ki baiadíe ha ka,
bad ia ki baiathíed;

46. u da ong ha ki, Ba-la-
-thoh, "Ka iing jong nga ka
"long ka iing jingdúwai:" hin-
rei phi, "ka krem nongtúh"
phi la iapynlong ia ka.

47. U la jiu hikai hala ka
sngi ruh ha kata ka iing-mane-
-U-Blei. Hinrei Ki Rangbah-
-lyngdoh, bad Ki Nongthoh,
bad Ki Rangbah badon-nám
na ki briu, ki la iawád-dong

ba'n pyniáp-noh ia u;

48. te ki'm lah iashem ia
kaba kumno ba ki'n ioh-ia-
pyndep ia *kata*: naba uba u
paitlang baroh u iashah-shkor
bhá-éh, haba u ioh-sngou ia u.

XX.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyníh-nía ia la ka*
bor da ka jingkylli shaphang ka
jingbaptisma U Ioannis. 9. *Ka*
pharshi shaphang ka brí-soh.
19. *Shaphang ka ba'n ai khajina*
ia U Kaisar. 27. *U Iísous u*
pyndúh-nia Ki Saddusi ki baia-
len ia ka jingmíh-pat. 41. *Kum-*
no U Khristos u long u khún U
Dabid. 45. *U mahám ia ki*
synran jong u ba'n kíar na Ki
Nongthoh.

1. KA la jía te ha kawei na
kita ki sngi, haba u dang hi-
kai ia u paitlang ha kata ka
iing-mane-U-Blei, bad haba u
dang ialapkhána-babhá, ba Ki
Rangbah - lyngdoh, bad Ki
Nongthoh, lem bad Ki Tymen-
-basan, ki la wan-tíap ha *u*,

2. ki la iakren ha *u*, ki da
ong, Tó iathúh ha ngi, da ka
bor aiuh ba mé leh ia kine
kiei-kiei-ruh? lane long mano
uta uba la ai ha mé ia kane ka
bor?

3. U da iathúh u la ong te

ha ki, Nga ruh nga'n kylli ia phí kawei ka ktín; tó iathúh ruh ha nga.

4. Kata Ka Jingbaptisma U Ioannis, ka la long na byneng, lane na ki briu ?

5. Hinrei ki la iasait hí-paralok, ki da ong, Ba lada ngi'n ong, Na byneng ; u'n ong, Hato balei ba phi'm shym la ngeit ha u ?

6. te lada ngi'n ong, Na ki briu, uba u paitlang baroh u'n lynthem da ki mau ia ngi : naba u long u bangeit-skhem ba U Ioannis u la long U Nongiathúhlypá.

7. Namar-kata, ki la iathúh ba ki'm tip nangno.

8. U Iísous u la ong te ha ki, L'ymne nga ruh nga'm ong ha phi da ka bor aiuh nga leh ia kine kiei-kiei-ruh.

9. H'YNDA kumta u la sydang ba'n kren ha uta u paitlang ia kane ka pharshi ; Don u briu uba la thung ka brí-soh, bad u la ai-wai ia ka ha ki nongsúmar-brí, bad u la leit-noh sha kawei ka rí ka bakham-slem.

10. Te ha ka aiom *babíang*, u la phah ia u shakri ka kita ki nongsúmar-brí, ba ki'n ioh-

-ai ha u na ki soli jong kata ka brí-soli : hinrei kita ki nongsúmar-brí h'ynda ki la sympath-éh ia u, ki la phah-noh suda.

11. H'ynda kumta u la phali pat ia uwei-pat u shakri : hinrei ia uta ruh, haba ki la sympath-éh, bad ba la pynjáh-burom, ki la phah-noli suda.

12. Hadiin kata u la phah pat ia u balai : hinrei ia une ruh de haba ki la iapynmong, ki la iashop-noh.

13. H'ynda kumta uta u trai kata ka brí-soh u la ong, Nga'n leh kumno ? nga'n phah ia la u khún u baéit : lehse ki'n burom *ia u*, haba ki ioli-íh ia une.

14. Hinrei haba kita ki nongsúmar-brí ki la ioh-íh ia u, ki la iakren paralok-hí, ki da ong, Une u ba'n sa long uba u trai *ka brí-soh* : iá, ngi'n iapyniáp-noh ia u, ba kaba ka bynta ka'n ioh-long ka jong ngi.

15. Kumta haba ki la iashop-noh ia u shabar jong kata ka brí-soh, ki la iapyniáp-noh *ia u*. Namar-kata, uta u trai kata ka brí-soh u'n sa leh kumno ia kita ?

16. u'n wan u'n pyniáp-dúh-noh kein ia kita ki nong-súmar-brí, bad u'n sa ai te ia kata ka brí-soh ha kiwei. Te haba ki la lah ioh-sngou *ia kata*, ki la ong, Wat ai ba yn long!

17. Te haba u la khymíh-shain ia ki, u la ong, Namar-kata, kaei long kata ia kaba la thoh, "Ia u mau ia uba kiba "ki nongtei ki la bred, ia une "la pynlong ha khlfh ka "dong?"

18. u briu baroh u baháp halor uta u mau, yn pynmong ia u; hinrei jár ha uba u'n ioh-háp, u'n pynlywet-jin ia u.

19. KITA Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Nong-thoh te ki la iawád-dong ba'n búh ki ktí ha u ha kata ka por; hinrei ki la iashepting ia u paitlang: naba ki la fh-shemphang ba shaphang jong ki u la lah kren ia kane ka pharshi.

20. Te haba ki la iaáp-thúh *ia u*, ki la iaphah ia ki nong-syntiat, ki b'yn iapyrthúh ia lade ki bariu-hok, ba ki'n ioh-iaríam ki ktín jong u, ia ka ba'n aití-noh ia u ha ka húkum, bad ha ka bor jong uba U Lyngskor.

21. Ki la iakylli te ia u, ki

da ong, Kó Nonghikai, ngi tip ba mé kren bad mé hikai ia ka badei; bad me'm nieu-shiliang ia ka khymat *jongno-jongno-ruh*, hinrei mé hikai ia ka lynti U Blei ha ka bashisha :

22. te ka bit ia ngi ba'n ai khajina ha U Kaisar, ne ém ?

23. Hinrei haba u la fh-thúh ia ka búit-sían b'yman jong ki, u la ong ha ki, Balei phi pynshoi ia nga ?

24. tó pyníh shí-suka ha nga, Ka dur bad ka jingthoh jongno ka don ha ka ? Ki da iathúh te ki la ong, Jong U Kaisar,

25. U la ong te ha ki, Namar-kata, tó ai ia kiei-kiei-ruh ki jong U Kaisar, ha U Kaisar, bad ia kiei-kiei-ruh ki jong U Blei, ha U Blei kein.

26. Kumta ki'm lah shuh ba'n kem-dau ka ktín jong u ha khymat uta u paitlang: te haba ki la iasngou-kyndit da ka jingiathúh jong u, ki la iasngáp-jar.

27. H'YNTA kumta kiba na Ki Saddusi ki la wan ha *u*, kiba iasait-nía b'y'm don ka jingmíh-pat, ki la iakylli ia u,

28. ki da ong, Kó Nong-

hikai, U Mosis u la thoh ha n̄gi, lada u para jongno-jongno-ruh u badon ka tyngá, u'n iáp-noh, bad lada une u'n iáp-noh khlem-khún, ba u para jong u u'n shim ia ka tyngá jong u, bad u'n pynmíh symbai ia la u hynmen.

29. Kumta te la don hinieu-
ngút ki shí-para : u bashiwa
te, haba u la shim ia ka tyngá,
u la iáp-noh khlem-khún.

30. U bashisin - búd u la
shim ruh ia kata ka tyngá,
uta de u la iáp-noh khlem-
khún.

31. U baarsin-búd u la
shim ruh ia ka, kumjuh de
kita ki hinieu-
ngút ruh : ki la
iáp-noh ruh, te ki'm shym la
íehnōh-iáp khún.

32. Ka bakhadduh te na ki
baroh, kata ka kynthei ruh ka
la iáp-noh.

33. Namar-kata, ha kaba
ka jingmíh-pat, ka'n long ka
tyngá jongno na kine ? naba
kita ki hinieu-
ngút ki la ioh-
-kurim ia ka.

34. Te U Iísous u da ia-
thúh u la ong ha ki, Kiba ki
khún kane ka pyrthei ki
iashongkurim, bad la iaai-
-shongkurim ia ki:

35. hinrei kita ia kiba yn
nieu ki babit ba'n ioh ia kata
ka pyrthei, bad ia kata ka
jingmíh-pat kaba na ki baiáp,
ki'm iashongkurim kein, l'ymne
iaai-shongkurim ia ki ;

36. naba ki'm lah ba'n iáp-
-noh shuh : naba ki long kein
syrím ia ki angelos, ki long
ruh ki khún U Blei, ba ki da
long ki khún kata ka jing-
míh-pat.

37. Hinrei ba yn pynmíh-
-pat ia ki baiáp, wad U Mosis
ruh u la pyníh-pau ha kata ka
khlau-lynnong, mynba u khot
ia U Trai, ia uba Blei U Abra-
am, bad ia uba U Blei U Isaak,
bad ia uba U Blei U Jakob.

38. Kumta u'm long U Blei
ki baiáp, hinrei ki baim : naba
baroh ki im ha u.

39. Te kiba na kita Ki
Nongthoh ki da iathúh ki la
ong, Kó Nonghikai, mé la kren
ia ka badei.

40. H'ynda kumta ki'm
ianúd ba'n kylli shuh ei-ei-
-ruh-ém ia u.

41. HINREI u la kylli
ia ki, Hato kumno ki iaong ba
uba U Khristos u long u khún
U Dabid ?

42. pleng U Dabid hí u

ong ha ka kítap Ki Psalm,
“Uba U Trai u la ong ha
“U Trai jong nga, Tó shong
“sha ka mon jong nga,

43. “tadynda nga’n pyn-
“long ia ki bashún ia mé, ka
“jingiúh hapoh ki slajat jong
“mé.”

44. namar-kata, U Dabid u
khot U Trai ia u; kumno te u
long u khún jong u?

45. Te haba uta u paitlang
baroh u dang iasngou, u la ong
ha ki synran jong u,

46. Tó kíar-noh na kiba Ki
Nongthoh, kiba kwah ba’n iaid-
-kai ha ki jainkúp bajerong,
bad ki baíeit ia ki jingngúh
ha ki ieu, bad ia ki jingshong
bakor-tam ha ki synagog, bad
ia ki jaka badon-nám-tam ha
ki jingkhawai;

47. kiba bám-dúh ia ki iing
jong ki riu-kynthei, bad ki
dúwai jilán ruh knang ba’n
tyllep: kine ki’n ioh-díang ia
ka jingshitom ka bakham-tam.

XXI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u iaroh ia ka riu-
-kynthei baduk.* 5. *U iathúh-
-lypá shaphang ka jingpyndúh
ia ka iing-mane-U-Blei, bad ia
ka shnong Jerusalem:* 25. *ki
dak ruh kiba yn long mynshiwa*

ka sngi ka bakhadduh. 34. *U
kren-pynshait ia ki ia ka ba’n
long ki basharai.* 37. *Kumno
u jiu leh katba u dang sah ha
Ka Jerusalem.*

1. Te haba u la khymíed, u
la ioh-íh ia ki bariuspah, ki ba-
noh ia ki jingai-ngúh jong ki
ha kaba ka jingkynsheu.

2. Te u la ioh-íh ruh ia
kawei ka riu-kynthei ka ba-
duk, ka banoh hangta ar damli.

3. U la ong te, Ka bashisha
nga ong ha phi, ba kane ka
riu-kynthei ka baduk, ka la
noh kham-tam ia kita baroh;

4. naba kita baroh na jong
kata ka basáh-tam ia ki, ki la
noh ha kiba ki jingai-ngúh U
Blei : hinrei kane, na jong ka-
ba ka jingsngou-kyrdúh jong
ka, ka la noh ia ka jingim
baroh-phar katba ka don.

5. MYNBA don te kiba
iakren shaphang kata ka iing-
-mane-U-Blei, ba la pyníh-bhá
ia ka da ki mau baíh-tynnad,
bad da ki jingai-ngúh ba-la-
-kyntang ia U Blei, u la ong,

6. Ia kine kiei-kiei-ruh ki-
ba phi khymíh, ki sngi ki’n
jía ha kiba yn ’nym íehnoh
mau halor u mau, ia u b’yn
'nym pynháp-noh.

7. Te ki la kylli ia u, ki da ong, Kó Nonghikai, hato lano kine kiei-kiei-ruh ki'n long ? bad ka dak kaba kumno *ka'n long* ha ba'n sa long kine kiei-kiei-ruh ?

8. U la iathúh te, Tó súmar ba yn 'nym shúkor ia phi : naba bún ki'n wan ha ka kyrteng jong nga, ki da ong, Ma-nga uba *U Khristos*; bad kata ka aiom ka la jan : namar-kata, wat leit-búd nadiin jong ki.

9. Hinrei haba phi'n sngou shaphang ki jingialehthymá bad ki jingkíhwin, phi wat sngou-khuslai : naba ka dei ia kine kiei-kiei-ruh ba'n jía shiwa ; hinrei kata ka bakut ka'm *long* kumne-kumne-ruh.

10. H'ynda kumta u la ong ha ki, Ka kynja-bynriu ka'n ieng ialeh bad ka kynja-bynriu, ka híma ruh bad ka híma :

11. ki jingkhynniúh - ka-khyndeu ki bakhrau ki'n long ruh ha shibún ki jaka, bad ki nemsniu, bad ki jingiáp-them ruh ; kiei-kiei-ruh baíh-shepping bad ki dak bakhrau ki'n long ruh na byneng.

12. Hinrei nalor kine kiei-kiei-baroh, ki'n búh ki ktí

jong ki ha phi, bad ki'n pynshitom ruh *ia phi*, ba ki da ai-noh *ia phi* ha ki synagog bad ha ki iing-byndí, ia ki ba-la-alam ha khymat ki siim bad ki nongsynshár, na ka bynta ka kyrteng jong nga.

13. Hinrei ka'n pynjía-lád ia phi ia ka ba'n long ka jingiaplhá *ia ki*.

14. Namar-kata, tó thymú-skhem ha la ki dohnúd ba'n 'nym pusonlypá ba'n iasait-ksan :

15. naba nga'n ai ha phi ka shintur bad ka jingstád, ia kaba ki nongialeh jong phi baroh kein, ki'm lah ba'n iasei-nía-kylliang, l'ymne ba'n iasait-kylliang.

16. Yn ai-noh ruh ia phi wad da ki kypá-ki-kymí, bad da ki para, bad da ki kur, bad da ki lok; bad *ia kiba* na phi ki'n pyniáp.

17. Phi'n long ruh ia kiba yn íhsíh da ki briu baroh namar ka kyrteng jong nga.

18. Hinrei íwei í shniúh na ka khlíh jong phi f'n nym jáh-noh.

19. Da ka jingiainéh-íminot jong phi tó rí-pynim ia la ki mynsiim.

20. Hinrei haba phi'n ioh-íh ia ka ba-la-kér-tauwíar ia Ka Jerusalem da ki paitbah sipáhi, ynda kumta te phi'n tip ba kata ka jingpyndúh jong ka ka la jan.

21. Ynda kumta kita kiba ha Ka Joudaia, tó ki'n iaphet-iáp-noh sha ki lúm ; bad kita kiba ha pyddeng jong ka, tó ki'n iakynriah-noh ; bad kita kiba ha ki rí-brí, tó ki'n 'nym leit-bysut hapoh jong ka.

22. Naba kine ki long ki sngi ka jingpynshitom-hok, ia ka ba'n pyndep ia kiei-kiei-baroh ia kiba la thoh.

23. Hinrei kordit ia kita kiba la pynkhún, bad ia kita ki baai-búin ha kita ki sngi ! namar ka shípá ka bakhrau ka'n long ha kata ka rí, bad ka jingbittar ha une u paitlang.

24. Ki'n háp ruh da ka syrti waitlam, bad yn ialam mrau ia ki sha ki kynja-bynriu baroh : bad ka'n long ba la iúh-top ia Ka Jerusalem da Ki Jentil, tadynda yn pyndep ia ki ía Ki Jentil.

25. Ki dak ruh ki'n long ha ka sngi bad ha u bynai, bad ha ki khlúr ; bad ha ka khyndeu ka jingsngou-khuslai

ki kynja-bynriu, da ka jing-sngou-lyngngoh; ka dúriau bad ka jingkhíh-úm ki da iakyrhúh ruh ;

26. ki briu ki da iáp-lér da ka basheping, bad da ka baáp-lyngngoh ia kita kiei-kiei-ruh ki ba'n sa jía-thred ha ka pyrthei : naba yn pynkhíh ia ki bor jong ki byneng.

27. H'ynda kumta te ki'n ioh-íh ia uba U Khún u briu ba u da wan ha u ly-oh, da ka bor bad ka burom bakhrau.

28. Te haba kine kiei-kiei-ruh ki sydang ba'n jía-long, tó khymíed, tó míed ia la ki khlíh ; naba ka jinglait-im jong phi ka la jan.

29. U la kren te ka pharshi ha ki, Tó khymíh-thúh ia u diïng-dumbur, bad ia ki kynja-diïng baroh ;

30 haba phi khymíh *ia ki*, mynba ki'n la khíe-lung lypá, phi tip na lade, ba ka lyur ka long hajan lypá.

31. Kumjuh ruh ma-phi, h'ynda phi'n ioh-íh ba-la-jía ia kine kiei-kiei-ruh, tó phi'n tip ba ka híma ka jong U Blei ka long hajan.

32. Shišha nga ong ha phi, Ba kane ka pateng-bynriu ka'n

'nym leit-noh, tadynda la ioh-pyndep ia kiei-kiei-baroh.

33. Ka byneng bad ka khyndeu ki'n dûh-noh ; hinrei ki ktin jong nga ki'n nym dûh-noh.

34. NAMAR-KATA, tó súmar ia lade, ioh ba ki dohnúd jong phi lano-lano-ruh ki'n sngou-khía da ka bapang-bám badíh-lalot, bad da ka babúaid, bad da ki jingkhuslai bapyrthei, bad ba kata ka sngi ka'n da jía-thred ha phi shisyndon-noh.

35. Naba kum ka jingráam ka'n ngat ha ki baroh ki bashong-sáh ha khymat ka khyndeu baroh.

36. Namar-kata, tó sharai phi, da dûwai hala ka por, ba yn ioh-nieu ia phi ki babit ba'n lait-noh na kine kiei-kiei-baroh ki ba'n sa wan, bad ba'n ieng ha khymat uba U Khún ubriu.

37. KUMTA u jiu hikai ha kata ka iing-niane-U-Blei mynsngi-mynsngi, hinrei mynmét-mynmét u da leit-noh, u jiu thiah-miéet ruh ha u lúm ia u bakhot Olib.

38. Te uba u paitlang baroh ki jiu leit la dang shai-

-byrngeut ha u ha kata ka iing-mane-U-Blei, ia ka ba'n ioh-sngou ia u.

XXII.—LYNNONG.

1. *Ki Jiu ki iashet-lem ba'n pyniáp ia U Khristos.* 3. *U Soitan u pynkhréh ia U Ioudas ba'n díe-noh ia u.* 7. *Ki Apostolos ki khréh ia Ka Níam-ka-jinglait.* 14. *Hangta haba u la shong-bám bad ki, u la pynlong ia ka jingkhawai U Trai; u sahán shaphang ia u ba'n díe-noh ia u.* 24. *U sneng ia kiwei ki apostolos ba ki'n 'nym long ki basngou-leh-khrau.* 31. *U pynkyrmen ia U Petros shaphang ba ka jingneit jong u ka'n 'nym dûh-noh: bad u pynshait ia ki synran.* 39. *U dûwai ha u lúm, u sy-ép snám ruh.* 47. *La díe-noh ia u da ka jingiadoh.* 50. *U pynkhiah ia ka shkor U Malkhos.* 54. *La len ia u laisin da U Petros.* 63. *Ki ialeh-bein ia u katba sngou-leh-rain.* 66. *U phlå ia lade ba u long U Khún U Blei.*

1. Te ka jingkhawai-níam kypú bakhlem-thiat ka la jan, ia ka bakhot Ka Níam-ka-jinglait.

2. Te kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kiba Ki Nongthoh, ki la iawád-dong ia kaba kumno ba ki'n la ioh-iapyniáp-

-noh ia u: naba ki la iasheping ia u paitlang.

3. H'YNDÁ kumta U Soitan u la leit-bysut hapoh U Ioudas, ia uba la sin Iskariot, u balong na kaba ka jingnieu khadar-ngút.

4. Te haba u la leit-noh, u la iasyllok bad kita Ki Rangbah-lyngdoh, bad kita ki rangbah *ki baiaáp ka iing-mane-U-Blei*, ia kaba kumno u'n da ioh-ai-noh ia u ha ki.

5. Te ki la iakymen, bad ki la iakut ba'n ai sybai ha u.

6. Te u la kongúh, bad u la wád-dong ka babit ia ka ba'n ai-noh ia u ha ki khlem ka jingkíhwin.

7. H'YNDÁ kumta la jía kata ka sngi u kypú ba-khlem-thiat, ha kaba ka la dei ba'n kinia ia Ka Níam-ka-jinglait.

8. U la phah te ia U Petros bad ia U Ioannis, u da ong, Tó khíe da leit iakhréh ia ngi ia Ka Níam-ka-jinglait, ba ngi'n ioh-iabám.

9. Te ki la iakylli ia u, Hangno mé mon ba ngi'n iakhréh ?

10. U la iathúh te ha ki, Ha khymíh, h'ynda phi la leit-

-bysut hapoh kato ka shnong, u briu u'n kyndúh lem bad phi, u babáh shí-kum ka úm : phi'n da búd te ia u sha kata ka iing ia kaba u leit hapoh ;

11. bad phi'n da ong ha uba u trai kata ka iing, Uba U Nonghikai u kylli ia mé, Hangno long ka pulit ki nongshong-basá, ha kaba'nga'n ioh-bám ia Ka Níam-ka-jinglait lem bad ki synran jong nga ?

12. u te u'n da pyníh ha phi ia ka pulit ha neng ka bakhrau, ia ka ba-la-síang-jingbúh : hangta phi'n iakhréh.

13. Kumta ki da leit-noh bad ki la shem, kumba u la lah ong ha ki : bad ki la iakhréh ia kata Ka Níam-ka-jinglait.

14. H'YNDÁ kata ka por te ka la jía, u la shong-shanía, bad kita ki khadar-ngút Ki Apostolos lem bad u.

15. U la ong te ha ki, Nga la kwah shikaddei-éh ba'n bám ia kane Ka Níam-ka-jinglait lem bad phi, shiwa ia kaba'nga'n sa shah !

16. naba nga ong ha phi, Ba nga'n 'nym bám shuh na kane, tadynda ba yn pyndep ia ka ha ka híma ka jong U Blei.

17. Te haba u la shim ia ka khuri, haba u la lah ngúh de, u la ong, Tó shim ia kane, bad iabynta *ia ka* paralok-hí:

18. naba nga ong ha phi, ba nga'n 'nym díh shuh na u soh jong kaba ka diing-drakhía, tadynda ba kata ka híma jong U Blei ka'n da wan

19. Haba u la shim ruh ia u kypú, haba u la lah ngúh de, u la kyddiah ia u, bad u la ai ha ki, u da ong, Une u long ka met jong nga, ia kaba la ai-noh na ka bynta jong phi: tó phi'n leh ia kane ia ka ba'n kynmau ia nga.

20. Kumjuh ruh ia kata ka khuri, hadiin ka babám-já-miéet, u da ong, Kane ka khuri *ka long* kata ka jiutang ka bathymmai da ka snám jong nga, ia kaba yn sa pynmíh-noh na ka bynta jong phi:

21. pleng ha khymíh, ka ktí ka jong uta u badíe-noh ia nga, *ka long* lem bad nga halor kane ka míej:

22. te shisha uba U Khún u briu u leit-noh, kum ia kaba la búh-knang; hinrei kordit ia uta u briu da uba yn díe-noh ia u!

23. H'ynda kumta ki la iasydang ba'n iakylli paralok-hí, ia kaba, uei shisha na ki ka lah long, u ba'n sa leh ia kane.

24. Te la lah long ruh ka jingiasait ha pyddeng jong ki, ia kaba, iano na ki ba yn nieu u bakham-khrau.

25. U la ong te ha ki, Kiba ki siim jong ki kynja-byndriu ki leh-trai-khlíh ia ki; bad kita ki baleh da ka bor ruh ia ki, la khot ia ki ki nongkam-bhá.

26. Hinrei phi, *phi'n* 'nym *long* kumta: hinrei uta u bakham-khrau ha pyddeng jong phi, ai ba u'n long kum u bakham-poh; bad uta u basynshár, kum uta u bashakri.

27. Naba uno u bakham-khrau, uta u bashong-shanía ba'n bám, lane uta u bashakri? ym long uta u bashong-shanía ba'n bám? nga hinrei nga long ha pyddeng jong phi kum uta u bashakri.

28. Phi long kita te kiba la iaisáh lem bad nga ha ki jingtynjúh jong nga.

29. Nga te nga kular-skhem ha phi, naba kumta U Kypá

jong uga u la ai-skhem ha
nga, ka híma,

30. ba phi'n ioh-bám bad
dih ha ka míej jong nga ha
kata ka híma jong nga, bad
halor ki khet phi'n ioh-shong
bishár ia kiba khadar ki jaid
Israel.

31 UBA U Trai u la
ong ruh, Kó Simon, Kó Simon,
ha khymíh, U Soitan u da
pán ba'n ioh ha lade ia phi,
ia ka ba'n ioh-tai *ia phi* kum
ia u keu:

32. hinrei nga la dúwai
ma-nga na ka bynta jong mé,
ba ka jingngeit jong mé ka'n
'nym dúh-noh: ma-mé te h'ynda
mé la kylla-shait-bhá-pat,
me'n pyanskhem ia ki para
jong mé.

33. U la iathúh te ha u,
Kó Trai, nga la kloï ba'n leit
lem bad mé te sha ka hyndí,
bad sha ka jingiáp.

34. U te u la iathúh, Nga
ong ha mé, Kó Petros, u síar
u'n 'nu'm riu ha kane ka singi,
mynshiwa ba me'n len laisin
ba mé fhthúh ia nga.

35. H'ynda kumta u la ong
ha ki, Mynba nga la phah
ia phi khlem ka jingpan, bad
ka ierong, bad ki júti, phi la

sngou-kyrdúh ei-ei-ruh ne
ém ? Ki te ki la iathúh, Ei-ei-
-ruh-ém.

36. H'ynda kumta u la ong
ha ki, Hinrei mynta, jár u ba-
don ka jingpan, tó ai ba u'n
ráh, kumjuh ruh ia la ka
ierong: bad jár u b'y'm don
ka waitlam, tó ai ba u'n díe-
-nloh ia la ka jainkúp, bad ba
u'n thíed ia kawei :

37. naba nga ong ha phi,
ba kane ia kaba la thoh ka
dang dei ba'n sa pyndep ha
nga, ia kaba *ong*, "La nieu
ruh ia u lem bad ki nong-
palat;" naba don ka jing-
pynsadep shisha ia kita kie-
-kiei-ruh shaphang jong nga.

38. Ki te ki la ong, Kó
Trai, ha khymíh ar-tylli ki
waitlam hangne. U la shu
ong te ha ki, Keinnoh.

39. H'YNDÁ kumta ha-
ba u la míh-noh, u la leit,
kumba u jiu leh, sha u lúm
Ki Olib ; te ki synran jong u
ruh ki la búd ia u.

40. Haba u la lah poi te ha
kata ka jaka, u la ong ha ki,
Tó iadúwai ba phi'n 'nym leit-
-bysut hapoh ka jingpynshoi.

41. H'ynda kumta te u la
kynriah-noh na ki, kat shisin-

-pydá mau; te haba u la dem la ki khohsiu, u la dúwai,

42. u da ong, Kó Kypá, lada mé mon ba'n pynphai-noh ia kane ka khuri na nga : hinrei ym ia kaba ka mon jong nga, hinrei ia kaba ka jong mé, yn leh.

43. Hangta la míh-pau ha u, u angelos na byneng, u da pynshait ia u.

44. Te ba u don ha ka jingpynéh mynsiim bapisá, u la dúwai barhem kham-tam : te ka sy-ép jong u ka la long kum ki jingjau ka snám balang, ki da háp ha ka khyndeu.

45. Haba u la ieng-joit te na kata ka badúwai, bad ba u la wan ha ki synran jong u, u la shem ia ki ba ki da ioh-thíah na ka basngousíh,

46. u la ong te ha ki, Balei ba phi ioh-thíah ? da ieng-joit, tó iadúwai ruh, ioh ba phi'n leit-bysut hapoh ka jing-pynshoi.

47. HABA u dang kren te, ha khymfh u paitbah, bad ia uba la jiu khot Ioudas (uwei na kita ki khadar-ngút) u la iaid ha shiwa jong ki,

bad u la wan hajan ia U Iísous ba'n iadoh ia u.

48. Hinrei U Iísous u la ong ha u, Kó Ioudas, da ka jingiadoh mé díe-noh ia uba U Khún u briu?

49. Te haba kita ki basaudong ia u ki la ioh-fh ia kaei ka ba'n sa long, ki la kylli ia u, Kó Trai, ngi'n pom ne ém da ka waitlam ?

50. Uwei te uba na ki u la pom ia u shakri jong U Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor ka mon jong u.

51. U Iísous u da iathúh te u la ong, Tó shah háduh kane ! bad haba u la kytáh ia kata ka shkor jong u, u la pynkhíah ia u.

52. U Iísous u la ong te ha Ki Rangbah-lyngdoh, bad ha Ki Rangbah ki baiaáp ia ka iing-mane-U-Blei, bad ha Ki Tymen-basan, kiba la lah poi *ba'n kem* ia u ; Kum *ba'n kem* ia u nongtúh, phi la míh-noh bad ki waitlam bad ki diingdúh ruh ?

53. hala ka sngi mynba nga don lem bad phi ha kaba ka iing-mane-U-Blei, phi'm shym la kynér satía ia la ki

ktí *ba'n kem* ia nga: hinrei
kane ka long ka por jong phi,
bad *kane ka long* ka bor jong
ka jingdum !

54. H'ynda ki la kem
ia u, ki la ialam-noh, bad ki
la ialam ia u hapoh ka iing
uba U Rangbah-lyngdoh. U
Petros te u la búd na jing-
ngai.

55. Te h'ynda ki la
lah sliu ding ha pyddeng
kaba ka phyllau ; bad ba ki la
iashong-lem, U Petros u la
shong ha pyddeng jong ki.

56. Hinrei kawei ka shakri
haba ka la ioh-íh ia u, ba u
shong hajan kata ka ding, bad
haba ka la khymíh-shain ia u,
ka la ong, Une ruh u la long
lem bad u.

57. Hinrei u la len ia u, u
da ong, Ka briu, nga'm
íhthúh ia u.

58. H'ynda la shibit te,
uwei-pat haba u la ioh-íh
ia u, u la ong, Mé ruh mé
long *uwei* na ki. U Petros
te u la iathúh, Briu, nga'm
long.

59. Jin kat shí por ruh
hadiin, uwei-pat u la kren-
-skhem, u da ong, Da ka ba-
shisha une ruh u la long lem

bad u: naba u long u nong
Galilaia.

60. U Petros te u la iathúh,
Briu, nga'm tip kaei ba mé
ong. Te kumne-kumne-ruh,
haba u dang kren, la riu u síar.

61. H'ynda kumta haba
uba U Trai u la phai, u la
khymíh-iit ha U Petros. Te
U Petros u la kynmau ia
kata ka ktín ka jong U Trai,
kumba u la ong ha u, Ba
mynshiwa ba u'n riu u síar,
me'n len ia nga laisin.

62. Te U Petros haba u la
míh-noh shabar, u la lyniar
kythang-éh.

63. KITA ki briu te
kiba iabat-lem ia U Iísous ki
la leh-bein ia u, ki da sympath.

64. Haba ki la lah iatap-
-matlah ruh ia u, ki la shoh ia
u ha ka khymat, bad ki la
kylli ia u, ki da ong, Tó ia-
thúhlypá, long mano uba la
shoh ia mé ?

65. Shibún ruh kiei-kiei-
-ruh kiwei-pat, da ka bakren-
-bein, ki la ong ialeh ia u.

66. KATBA la míh ka
sngi te, la ialum-lang kaba
Ka Jingiaseng-Tymen-basan
jong u paitlang, bad Ki
Rangbah-lyngdoh, bad Ki

Nongthoh de, bad ki la ialam ia u sha Ka Darbar jong ki,

67. ki da ong, La mé long ne ém uba U Khristos, tó iathúh ha ngi. Te u la iathúh ha ki, Lada nga iathúh ha phi, phi'n 'nym ngeit satía :

68. pynban lada nga'n kylli-nía ruh, phi'n 'nym iathúh satía ha nga, lane pyl-lait-noh *ia nga* :

69. *da-lei-lei*, náduh kaba mynta uba U Khún u briu u'n long u bashong sha ka mon kaba ka bor jong U Blei.

70. H'ynda kumta ki la ia-kylli baroh, Mé long ma-mé te kumta uba U Khún U Blei? U la iathúh ruh ha ki, Phi ong ba nga long ma-nga *kumta*.

71. Ki la iaong te, Ngi dang don kam aiuh pat ia ka jingsakhí? naba ngi la ioh-sngou hí na ka shintur jong u hí.

XXIII.—LYNNONG.

1. *La mûdui ia U Iisous ha khymat UPilat, la phah ruh ia u ha UIrodis.* 8. *U Irodis u pynpyrthúh-bein ia u.* 13. *Ki briu ki iapán ba UPilat u'n pylait-noh ia U Barabbas, hinrei ba u'n sahnarphyná ia*

U Khristos. 26. *U iathúh ha ki kynthei ki baiám-sngou-isynei ia u ia ka jingpyndúh ia Ka Jerusalem.* 32. *U dûwai na ka bynta ki bashún bad baleh-bein ia u.* 39. *Shaphang ar-ngút ki nongkam b'ymman ki ba-la-sahnarphyná lem bad u.* 44. *Ka jingiáp jong u.* 50. *Shaphang ka batep jong u.*

TE haba ka jingiaseng baroh jong ki la ieng-joit; ki la ialam-noh ia u ha U Pilat.

2. Ki la sydang ruh ba'n mûdui ia u, ki da ong, Ngi la shem ia une ba u da pyn-kiat ia uba u paitlang, bad u da ádong ba'n ai khajina ha U Kaisar, ba u da khot ia lade U Khristos U Siim.

3. Te U Pilat u la kylli ia u, u da ong, Mé long ma-mé uba U Siim Ki Jiu? U da iathúh te u la ong ha u, Mé la ong.

4. H'ynda kumta U Pilat u la ong ha kita Ki Rangbah-lyngdoh bad ha kita ki paitbah, Nga'm shem ka jingpallat satía ha une u briu.

5. Hinrei ki te ki la ia-kham pynéh, ki da iaong, Ba u pynkíh ia u paitlang, u da hikai lyngba Ka Ioudaia baroh, da kaba la sydang

náduh Ka Galilaia háduh hangne.

6. Te haba U Pilat u la ioh-sngou shaphang Ka Galilaia, u la kylli la uta u briu u long ne ém u nong Galilaia.

7. Haba u la lah tip-skhem ruh ba u long na ka jing-synshár jong U Irodis, u la phah-pateng ia u ha U Irodis, uba don hí ruh ha Ka Jerusalem ha kita ki sngi.

8. U IRODIS te haba u la ioh-íh ia U Iísous; u la kymen shikaddei-éh: naba u la kwah na mynslem ba'n ioh-íh ia u, namar kaba u ioh-sngou shibún kiei-kiei-ruh shaphang jong u; bad u la sngou-kyrmén ba'n la ioh-íh ia kaei-kaei-ruh ka dak ba-la-leh da u.

9. U la kylli te ia u da ki shibún ki ktín; hinrei u'm shym la iathúh ei-ei-ruh-ém ha u.

10. Te kumta kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Nongthoh kiba la ieng ha khymat, ki da mûdui jam-éh ia u.

11. Hinrei haba U Irodis, bad ki sipáhi jong u, ki la

ialeh-íh-bein ia u, bad ba la iapynpyrthúh-bein, ba ki da iapynkúp ka Jain batyngshain ia u, ki la phah-noh-pat ia u ha u Pilat.

12. Te la pynlong lok lem ia U Pilat bad U Irodis ha kata ka sngi pleng: naba mynshiwa ki da jiu iashún paralok-hí.

13. U PILAT te, haba u la lah khot-lem ia Ki Rangbah-lyngdoh, bad ia Ki Nongbishár, bad ia u paitlang,

14. u la ong ha ki, Phi la wallam ia une u briu ha nga, kum u bapynkíat ia u paitlang: ha khymíh ruh, haba nga la kylli-iit ia u ha khymat jong phi, nga'm shem satía ha une u briu ka jingrem, na kita kiei-kiei-ruh shaphang kiba phi mûdui ia u:

15. l'ymne U Irodis pleng; naba nga la phah-pateng ia phi ha u; ha khymíh ruh, ei-ei-ruh-ém u'm shym la leh ka ba'n dei ba'n iáp :

16. namar-kata, h'ynda nga la sympathia ia u, nga'n pyllait-noh.

17. (Naba u la don kam ba'n pyllait-noh ia uwei ha ki ha ka jingkhawai-níam.)

18. H'ynda kumta uta u paitbah baroh shisyndon u la kyang, ki da iaong, Tó da shim-dúh-noh ia une! bad da pyllait-noh ha ngi ia U Barrabbas.

19. (Ia uba la búh ha ka byndí, namar ka jingkíhwin kawei ba-la-pynlong ha kata ka shnong, bad ka jingpyniáp-briu.)

20. Namar-kata, U Pilat u la ialap pyníh ha *ki* pat, ba u da mon ba'n pyllait-noh ia U Iísous.

21. Hinrei ki la iakyang-bittar kein, ki da iaong, Sahnaphryná, sahnaphryná ia u!

22. Te u la ong ha ki laisin, Balei, namar ka b'ymman aiuh ba une u la leh? nga'm shem satía ha u ka jingrem ka ba'n iáp: namar-kata, h'ynda nga la sympat ia u, nga'n pyllait-noh.

23. Hinrei ki la iaipynéh da ki jingpyrta bajam, ba ki da pán ba yn sahnaphryná ia u. Kumta ki jingpyrta jong ki, bad ki jong kita Ki Rangbah-lyngdoh, ki la ialah.

24. Te U Pilat u la pyn-

kut-noh ba yn long kat ka jingpán jong ki.

25. Kumta u la pyllait-noh ha ki ia uba la lah búh ha ka byndí, namar ka jingkíhwin bad ka jingpyniáp-briu, ia uba ki la lah pán; hinrei ia U Iísous u la aití-noh ha ka mon jong ki.

26. Te katba ki dang ialam-noh ia u, ki la iabat ia uwei U Simon u nong Kyriini, uba wan na ka rí-brí, ki la iapynbúh ha u ia ka diüng-phyná, ba'n báh nadiin jong U Iísous.

27. Te la búd ia u, u paitbah babún ki briu, bad ki kynthei, kiba la lyniar-lympat ruh ia lade, bad ba la iám-sngou-isynei ia u.

28. Hinrei haba U Iísous u la phai sha ki, u la ong, Kó kynthei Ka Jerusalem; wat iaiám phi namar jong nga; hinrei tó iaiám namar ia lade, bad namar ki khún jong phi!

29. naba, ha khymíh, ki sngi ki wan ha kiba ki'n ong, Suk ki balyngkí, bad ki kypoh kiba ki'm jiu khá, bad ki jingbúin kiba ki'm jiu ai-búin!

30. h'ynda kumta ki'n sydang ba'n iapyrta ha kiba ki

kúm-báh, Tó háp ha ngi ! bad ha kiba ki lúm-rit, Tó tap ia ngi !

31. naba lada ki'n leh ia kine kiei-kiei-ruh ha uba u diing bajirngam, ia kaei yn leh ha u batyrkhong ?

32. Te la ialam lem bad u ia kiwei-pat ki ar-ngút ruh, *kiba long* ki nongkam-sniu, ba yn pyniáp ia ki.

33. H'ynda ki la poi te ha kata ka jaka ia kaba jiu khot Maloi-khlíh, *ne Kalbari*, hangta ki la sahnarphyná ia u, bad ia kita ki nongkam-sniu; ia uwei sha ka monte, bad ia uwei sha ka diang de.

34. U Iísous te u la ong, Kó Kypá, tó máp ia ki; naba ki'm tip ia kaei ba ki leh ! Haba ki la iabynta ia ki Jain-kup jong u, ki la iakalai.

35. Uta u paitlang te u la ieng jingngoh. Kiba Ki Nongsynshár ruh lem bad ki de, ki la iapynran-bein ia la ki khymut *ia u*, ki da iaong, Ia kiwei u la pynim ; ai ba u'n pynim ia lade, lada une u long uba U Khristos, u ba-la-jíd u jong U Blei.

36. Bad kiba ki sipáhi ruh

ki la ialeh-bein ia u, ki da iawan ha u, bad ki da iatyrwa-ai ka bajeu ha u,

37. bad ki da ong, La mé long uba U Siim jong Ki Jiu, tó pynim ia lade.

38. La don te ka jing-thoh-shalor ba-la-thoh ha neng jong u, ha ki dak ki kynja Griik, bad ki kynja Roman, bad ki kynja Hebru de, UNE U LONG UBA U SIIM JONG KI JIU.

39. Uwei te na kita ki nongkam-sniu, ba-la-sydín, u la kren-bein ia u, u da ong, La mé long uba U Khristos, tó pynim ia lade bad ia ngi.

40. Hinrei uta uwei-pat u da iathúh, u la sneng ia u, u da ong, Me'm shepting satía ia U Blei, naba mé long hapoh kaba kajuh ka jingshitom ?

41. ma-ngi shisha da ka bahok ruh; nainar ngi ioh-díang ia ka badei na kiei-kiei-ruh ia kiba ngi la leh : hinrei une u'm shym la leh ei-ei-ruh-ém ka b'ymdei.

42. U la ong te ha U Iísous, Tó kynmau ia nga, Kó Trai, h'ynda mé la poi ha kaba ka híma jong mé.

43. U Iísous te u la ong ha

u, Shisha nga ong ha mé,
Ha kane ka sngi me'n long
lem bad nga ha ka basuk-
-hun.

44. Te ka la long hamar
ka bahinriu baje, bad ka la
long dum ha ka khyndeu baroh
háduh ka bakhyndai baje.

45. Te la pyndum ia ka
sngi, bad la pynkád ia ka jing-
káh jong kaba ka iing-mane-
-U-Blei na pyddeng.

46. U Iísous te haba
u la pyrta da ka ktín bajam, u
la ong, Kó Kypá, ha ki ktí
jong mé nga'n aití ia la ka
mynsiim: te haba u la ong
kumne, u la ai-noh ia ka myn-
siim.

47. Te haba uba u rangbah-
-shispah u la ioh-íh ia kaei ba-
-la-leh, u la iaroh ia U Blei, u
da ong, Da shisha une u briu u
la long u bahok.

48. Bad kita ki paitbah ba-
roh kiba la iawan-lang ha kane
ka jingioh-íh, haba ki iakhy-
míh ia kiei-kiei-ruh ia ki ba-la-
-leh, da ka batháp ia la ki sha-
dem, ki la leit-phai-pat.

49. Baroh ruh ki para-
-baiaíththúh jong u ki la iaieng
na jingngai, bad ki kynthei
kiba la lah iabúd-lem ia u na

ka Galilaia, ki da khymíh ia
kine kiei-kiei-ruh.

50. Ha khymíh ruh,
u briu uba ka kyrteng U Jo-
siph, uba long u mantri, u briu
babhá bad bahok:

51. (une u'm shym la lah
iakongúh ia ka jingsylla bad ia
ka jingleh jong ki) uba na Ka
Arimathaia, ka shnong ka jong
Ki Jiu; uba u hí ruh u jiu
áp-kyrmen ruh ia ka híma ka
jong U Blei;

52. une haba u la leit ha U
Pilat, u la pán ia ka met jong
U Iísous.

53. Te haba u la pynhíer
ia ka, u la sop-spain ia ka da
ka Jain-linen baní, bad u la
búh ia ka ha ka jingtep ba-la-
-tíh-jlíh ha u mau, ha kaba
b'y'm put jiu la búh briu.

54. Kata ka sngi te ka long
ka bapynkhréh, bad ka sa míh
ka sngi-sabbaton.

55. Te kita ki kynthei ruh,
kiba la iawan lem bad u na
Ka Galilaia, ki la iabúd na-
diin, bad ki la iajingngoh ia
kata ka jingtep, bad kumno
ba-la-búh ia ka met jong u.

56. H'ynda ki la ialeit-phai-
-pat te, ki la iapynkhréh ia ki
jingíubíh bad ia ki jingsléh;

hinrei ha kaba ka sngi-sab-
baton ki la shong-sngi, kat
kaba ka húkum.

XXIV.—LYNNONG.

1. *Ar-ngút ki angelos ki iathúh ia ka jingmíh-pat U Khristos ia ki kynthei kiba la iawan sha ka jingtep: te kine ki iabyná ha kiwei-pat.* 13. *U Khristos hí u míh-pau ha ki ar-ngút ki synran, kiba la leit sha Ka Em-maous.* 33. *Kine ki leit-phai-pat sha Jerusalem, ki iathúh ha kiba ki khadwei ia kiei-kiei-ruh ba la jía ha ka lynti.* 36. *Hadiin kata u míh-pau ha kiba Ki Apostolos, u sneng ruh ia ka jinyb'ymngeit jong ki.* U kular ba'n ai ia U Mynsiim Bakhúid. 50. *Kumta u la kíu sha byneng.*

1. Te ha ka *sngi* nyngkong ka shítaiieu, haba ka sa shai byrngut, ki la leit sha kata ka jingtep, ki da ráh ia ki jingiú-bíh ia kiba ki la iapynkhréh ; kiwei-pat ruh *don* bad ki.

2. Bad ki la shem ia u mau ba-la-tyllún-noh na kata ka jingtep.

3. Haba ki la iabysut ha-poh te, ki'm shym la shem ia ka met jong U Iísous uba U Trai.

4. Ka la jía te, haba ki

dang iakhuslai shaphang kane, ha khymíh ruh, ar-ngút ki rangbah ki la ieng hajan jong ki ha ki jainkúp bapyrnai-líh-éh.

5. Te ba ki la long kiba la shepting, bad ba ki da pyn-jem-niúh mat ha ka khyndeu, ki la ong ha ki, Balei phi wád ia u baim ha pyddeng ki ba-iáp ?

6. u'm don hangne, hinrei u la míh-pat : tó iakynmau kumno u la ong ha phi, mynba u dang don ha Ka Galilaia,

7. u da ong, Ba ka dei ba'n ai-noh ia uba U Khún u briu ha ki ktí ki briu ki bapop, ba'n sahnarphyná, bad ba'n míh-pat ha ka balai sngi.

8. Namar-kata, ki la iakynmau ia ki ktín jong u ;

9. te haba ki la ialeit-phai-pat na kata ka jingtep, ki la iathúh ia kine kiei-kiei-baroh ha kiba ki khadwei, bad ha ki baroh kiba kiwei-pat.

10. Ki la long te Ka Mari ka nong Magdala, bad Ka Ioánnna, bad Ka Mari *ku kymí* U Iakobos, bad kiwei-pat *ki kynthei* kiba *don* lem bad ki, kiba la iathúh ia kine kiei-kiei-ruh ha kita Ki Apostolos.

11. Hinrei ki ktín jong ki la pau-syrím ha khymat jong ki kum ka jingkren-kai, te ki'm ngeit ia ki.

12. Hinrei U Petros haba u la ieng-joit, u la phet sha kata ka jingtep; bad haba u la dem ba'n jingngoh, u ioh-íh ia kita ki Jain-linen baní ba-la-búh kyrphang; bad u la leit-noh, da ka basngou-kyn-dit ha lade shaphang kata kaba la jía-long.

13. Ha khymíh ruh, ar-ngút na ki ki dang ialeit ha kata ka sngi sha ka shnong-rit, kaba ka kyrteng Ka Emmaous, ka bajingngai na Ka Jerusalem jin phra ki bor-lynti.

14. Bad ki la iakren paralok-hí shaphang kine kiei-kiei-baroh kiba la lah jía-long.

15. Ka la jía te, haba ki dang iakren bad ba ki iakylli jingmut paralok-hí, ba U Iísous hí u la wan hajan, bad u la leit lem bad ki.

16. Hinrei la pynthame ia ki khymat jong ki, kat ba'n 'nym íthúh ia u.

17. Te u la ong ha ki, Ki-ba kumno kine ki jingong, ia kiba phi iakynting syllok-kyl-

liang paralok-hí, katba phi iaid, haba phi mat-sngousíh ruh ?

18. Te uwei na ki, uba ka kyrteng U Kleopas, u da iathúh u la ong ha u, Ma-mé la mé shong tang nongwei ha Ka Jerusalem, te me'm tip ia kiei-kiei-ruh kiba la jía ha ka ha kine ki sngi?

19. U la ong te ha ki, Ia ki bakumno ? Ki la iathúh te ha u, Ia kiei-kiei te shaphang U Iísous uba u nong Nasaret, uba la long U Nongiathúh-lypá, u bakhrau-bor ha ka jingleh bad ha ka ktín ha khymat jong U Blei, bad jong uba u paitlang baroh;

20. kumno ruh ba kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kiba Ki Nongsynshár jong ngi, ki la aití-noh ia u sha ka ba'n rem ba'n iáp, bad ba ki la iasahnarphyná ia u.

21. Ngi hinrei ngi la iakyrm-en ba ma-u long u ba'n sa siuspah ia uba Israil: nalar kine baroh ruh putet, kane ka sngi long ka balai sngi náduh kaba la leh ia kine kiei-kiei-ruh.

22. Hinrei shisha kiba ki kynthei ruh na ngi ki la ia-

pynkyndit-thred ia ngi, kiba la don mynstep-éh ha kata ka jingtep:

23. namar haba ki'm shem ia ka met jong u, ki la iawan ong te, ba ki la lah ioh-íh ia ka jingílhthúh-pau ki angelos, kiba la ong ba u im.

24. Te kiba na kita kiba la don lem bad ngi, ki la leit sha kata ka jingtep, bad ki la shem kumta, kumba kita ki kynthei ki la iathúh ruh: hin-rei ia u ki'm shym la ioh-íh kein.

25. H'ynda kumta u la ong ha ki, Ah phi ki bamut-baklá, bad ba shantí ka dohnúd ia ka ba'n ngeit ia kiei-kiei-baroh kiba Ki Nongiathúhlypá ki la iathúh!

26. ym long kaba la dei ia uba U Khristos ba'n shah ia kine kiei-kiei-ruh, bad ba'n leit-bysut hapoh ka burom jong u?

27. Te haba u la sydang na U Mosis, bad na kiba Ki Nongiathúhlypá baroh, u la pypau ha ki ha kiba Ki Jingthoh baroh ia kiei-kiei-ruh shaphang ia lade.

28. Ki la poi hajan te kata ka nongrit sha kaba ki leit:

u te u la leh ia lade kum u ba'n sa leit kham-jingngai.

29. Te ki la pynpep ia u, ki da ong, Tó sáh bad ngi: naba ka long la jan míet, bad ka sngi ka la noh. U la leit hapoh te ia ka ba'n sáh lem bad ki.

30. Ka la jía te, haba u dang shong-shanía ba'n bám bad ki, haba u la shim ia u kypú, u la kyrkhú, bad haba u la kyddiah, u la sám ha ki.

31. H'ynda kumta la peit-noh ia ki khymat jong ki, bad ki la fhthúh ia u; u te u la jáh-noh-jar na ki.

32. Te ki la iaong paralok-hí, Ka dohnúd jong ngi ka'm shym la plúh ha ngi, katba u la kren ha ngi ha kata ka lynti, bad katba u la plié-wang ha ngi ia kiba Ki Jingthoh?

33. Te haba ki la ieng-joit ha kata kajuh ka por, ki la leit-phai-pat sha Ka Jerusalem, bad ki la shem ia kita ki khadwei-ngút, bad ia kita kiba *don* lem bad ki, ba ki la iaseng lang,

34. ki baiaong, Ba uba U Trai u la míh-pat shisha, bad u la pau ha U Simon.

35. Ki ruh ki la iathúh-pynpau ia kiei-kiei-ruh *ba-la-leh* ha kata ka lynti, bad kumno la íhthúh ia u da ki ha ka bakyddiah ia u kypú.

36. Te haba ki dang iakren ia kine kiei-kiei-ruh, U Iísous hí u la ieng ha pyddeng jong ki, bad u ong ha ki, *Long* ka jingsuk ia phi!

37. Hinrei ki long ki ba-la-khuslai-shirkhei bad ba-la-shepting, ba ki la iamut ba ki la ioh-íh mynsiim.

38. U la kylli te ia ki, Balei phi la iasngou-tíng ? bad namar aiuh ba ki jingmut-artatín ki iamíh-joit ha ki dohnúd jong phi ?

39. tó khymíh ia ki ktí jong nga bad ia ki slajat jong nga, ba nga long ma-nga hí ; tó tybá ia nga, tó khymíh ruh ; naba ka mynsiim ka'm don ka doh bad ki shiing, kumba phi ioh-íh ia nga ba nga dóñ.

40. Haba u la ong te ia kane, u la pyníh ha ki ia ki ktí bad ia ki slajat *jong u*.

41. Te haba ki dang ia-long ki b'ymngeit namar ka jingkymen, bad ba ki iasngou-phylla, u la ong ha ki, Phi

don kaei-kaei-ruh ka ba'n báni hangne ?

42. Ki la ai te ha u shí-dykhot ka dohkhá ba-la-thang, bad na ka rew-ngap.

43. Te haba u la shim, u la bám ha khymat jong ki.

44. U la ong ruh ha ki, Kine *ki long* kita ki ktín ia kiba nga la kren ha phi, mynba nga dang don lem bad phi, ba ka dei ba yn pyndep ia kiei-kiei-baroh, ia kiba la thoh ha kaba Ka Húkum U Mosis, bad ha Ki Nongiathúhlypá, bad ha Ki Psalm de, shaphang jong nga.

45. H'ynda kumta u la plié-wang ia ka bamut jong ki, ia ka ba'n ioh-shemphang ia kita Ki Jingthoh.

46. U la ong ruh ha ki, Ba kumne ba-la-thoh, bad kumne ka la dei ia uba U Khristos ba'n shah, bad ba'n míh-pat de na ki nongiáp ha ka balai sngi ;

47. bad ba'u ialap ha ka kyrteng jong u ia ka bakylla-ka-bamut bad ia ka bamáp ki pop, ha pyddeng ki kynja-bynriu baroh, haba la sydang na Ka Jerusalem :

48. phi ruh phi long ki

nongiaphlá kine kiei-kiei-ruh :

49. ha khymíh ruh, nga phah ha phi ia kata ba la kular uba U Kypá jong nga : hinrei phi tó iaishong ha ka shnong-báh Jerusalem, tadyna ba yn pynkúp ka bor ia phi na jérong.

50. H'YNDA kumta u la ialam-noh habar ia ki háduh Ka Bithania; bad haba u la ráh ia la ki ktí, u la kyrkhú ia ki.

51. Ka la jía ruh, haba u dang kyrkhú ia ki, ba la khlád-noh ia u na ki, bad ba la ráh ia u sha byneng.

52. Te haba ki la lah iamanne ia u, ki la leit-phai-pat sha Ka Jerusalem bad ka jingkymen ka bakhrau :

53. bad ki la long khlem-da-púd ha kaba ka iing-mane-U-Blei, ba ki da iaroh bad ki da iakyrrhú ia U Blei. Amen.

KA JINGIATHÚHKHÁNA-BABHÁ KA JONG U IOANNIS.

I.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka balong-Blei, bad ka balong-briu, bad ka bakam de U Iísous Khristos.* 15. *Ka jingphlá U Ioannis.* 39. *La khot ia U Andreas, bad ia U Petros, bad ia U Philippos, bad ia U Nathanail de.*

1. HA ka bamynnyngkong la long uba U Ktín, bad uta U Ktín u la long bad U Blei, bad uta U Ktín u la long U Blei.

2. Une u la long ha ka bamyynnyngkong bad U Blei.

3. Da u la long kiei-kiei-baroh, bad khlem ma-u ym shym la long kawei kaei-kaei-ruh kaba la long.

4. Ha u la long ka jingim ; bad kata ka jingim ka la long kaba ka jingshai jong ki briu.

5. Bad kata ka jingshai ka shai ha ka badum ; hinrei kata ka badum ka'm pyddiang ia ka.

6. LA don u briu ba-la-phah da U Blei, uba ka kyrteng jong u U Ioannis.

7. Une u la míh-noh ia ka ba'n phlá, ba u'n ioh-phlá shaphang uba U Jingshai, ba baroh ki'n ioh-ngeit da u.

8. U hí u'm long uta U Jingshai, hinrei *u la míh-noh* ba u'n ioh-phlá shaphang uta U Jingshai.

9. Uta u la long uba U Jingshai u bashisha, u ba'n sa wan ha ka pyrthei, uba pynhai ia ki briu baroh.

10. U la long ha kata ka pyrthei, bad kata ka pyrthei ka la long da u, pynban kata ka pyrthei ka'm shym la íh-thúh ia u.

11. U la wan sha kiei-kiei la ki jong, bad kita kiei-kiei la ki jong ki'm shym la pyd-dieng ia u.

12. Hinrei ki bakatno-kat-no-ruh kiba la pyddiang ia u, ha kito u la ai bor ba'n long ki khún U Blei, *kata* ha kiba la ngeit ha ka kyrteng jong u :

13. kiba la khá, ym na ki snám, l'ymne na ka mon ka doh, l'ymne na ka mon u briu, hinrei na U Blei.

14. Uta U Ktín te u la

kynja doh, bad u la shong-sáh ha pyddeng jong ngi, bad ngi la ioh-khymsh pyllau ia ka burom jong u, ka burom kat kum u ba-la-khá-marwei na uba U Kypá, ba-la-dap da ka jingaiei bad ka bashisha.

15. (U Ioannis u phlá shaphang jong u, bad u la ky-ang, u da ong, Une long uta, ia uba nga la ong, Uta u bawan nadiin jong nga, u la jía-long shiwa jong nga: naba u la shiwa ia nga.)

16. Bad na ka jingdap jong u, ngi baroh ngi la ioh-pyddiang, kat ka jingaiei namar ka jingaiei.

17. Naba ia Ka Húkum la ai da U Mosis; *hinrei* kaba ka jingaiei bad ka bashisha ki la wan da U Iísous Khristos.

18. Ym don uno-uno-ruh uba la ioh-íhthúh ia U Blei mynno-mynno-ruh; uba U Khún ba-la-khá-marwei, uba long ha ka shadem ka jong uba U Kypá, u hí u la iathúh-pynpau *ia u*.

19. KANE te ka long ka jingphlá ka jong U Ioannis : mynba kiba Ki Jiu na Ka Jerusalem ki la iaphah ia Ki Lyngdoh bad ia Ki Jaid-Lebi,

ba ki'n ioh-iakylli ia u, Mé long uei?

20. Te u la phlá, bad u'm shym la len, hinrei u la phlá, Nga nga'm long uba U Khris-tos.

21. Te ki la iakylli ia u, Mano te? mé long U Ilías? U la ong te, Nga'm long. Mé long uta U Nongiathúhlypá? U la iathúh ruh, Ém.

22. H'ynda kumta ki la iaong ha u, Mé long uei? ba ngi'n ioh-ai ia ka jingiathúh ha kita ba la phah ia ngi. Kumno mé ong shaphang ia lade?

23. U la iathúh, "Nga long "ka ktín jong u bapyrta ha ka "rí-khlau, Tó phi'n pynbeit ia "ka lynti U Trai!" kumba la ong U Isaias uba U Nongiathúhlypá.

24. Kita te ia kiba la phah ki la long na kiba Ki Phari-si.

25. Te ki la iakylli ia u, bad ki la iaong ha u, Hato balei ba mé pynbaptisma, la mé me'm long uta U Khris-tos, l'ymne U Ilías, l'ymne uta U Nongiathúhlypá?

26. U Ioannis u la iathúh ha ki, u da ong, Nga pynbap-

tisma da ka úm : hinrei don uba ieng ha pyddeng jong phi, ia uba phi phi'm íhthúh ;

27. u long ma-u, uba wan nadiin jong nga, uba la jía-long shiwa jong nga ; uba nga nga'm long u babit ba nga'n ioh-loit-noh wad ia ka jíngtéh ka júti jong u.

28. Ia kine kiei-kiei-ruh la leh ha Ka Bethabára, sha shi-liang jong Ka Iordan, ha kaba U Ioannis u la dang pynbap-tisma.

29. HA ka balashai U Ioannis u ioh-íh ia U Iísous ba u da wan ha u, bad u ong; Ha khymíh uba U Khún-Langbrot jong U Blei, uba kit-noh ia ka pop ka jong ka pyrthei !

30. long une shaphang jong uba nga la ong, U briu u wan nadiin jong nga, uba la jía-long shiwa jong nga: naba u la shiwa ia nga :

31. nga te nga'm shym la lah íhthúh ia u : hinrei knang ba yn pynpau ia u ha -Israel, namar-kata kein nga la wan pynbaptisma da ka úm.

32. U Ioannis u la iaphlá ruh, u da ong, Nga la ioh-íh ia uba U Mynsiim ba u da

híer na byneng kum ka paro,
bad u la sáh halor jong u :

33. nga te nga'm shym la
lah íthúh ia u ; hinrei uta
uba la phah ia nga ba'n pyn-
baptisma da ka úm, uta u la
lah ong ha nga; Halor uta uba
me'n ioh-íh ia uba U Mynsiim
ba u da híer bad ba u da sáh
halor jong u, uta újuh long uba
pynbaptisma da U Mynsiim
Bakhúid :

34. te nga la ioh-íh, bad
nga phlá ba une u long uba U
Khún U Blei.

35. HA ka balashai pat
U Ioannis u dang ieng, bad
ar-ngút na ki synran jong u.

36. Te haba u la khymíh-
-thúh-shain ha U Iísous katba
u iaid, u ong, Ha khymíh uba
U Khún-Langbrot jong U Blei!

37. Kita ki ar-ngút ki syn-
ran te ki la ioh-sngou ia u ba
u da kren, bad ki la iabúd ia
U Iísous.

38. U Iísous te haba u la
phai, bad ba u la ioh-íh ia ki
ba ki iabúd, u ong ha ki, Kaei
ba phi wád ? Ki te ki la
iathúh ha u, Kó Rabbi, (ka
b'yn ong, haba la batai, Kó
Nonghikai) hangno mé shong-
-basá ?

39. U ong ha ki, Tó alle,
tó khymíh ruh. Ki la leit,
bad ki la ioh-íh hangno ba u
shong-basá, bad ki la iaisáh
lem bad u ha kata ka sngi:
te ka la long hamar ka
bashipheu baje.

40. U Andreas, uba u para
U Simon Petros, u la long
uwei na kita ki ar-ngút kiba
la ioh-sngou na U Ioannis,
bad kiba la iabúd ia u.

41. Une u shem nyingkong
ia u para jong u hí U Simon,
te u ong ha u, Ngi la iashem
ia uba U Messias, (kaba long,
haba la batai, U Khristos.)

42. U la wallam ruh ia u
ha U Iísous. U Iísous te haba
u la khymíh-shain ia u, u la
ong, Mé long U Simon uba
u khún U Iona : yn khot ia
mé U Kíphas, (kaba, haba la
batai, U Petros.)

43. HA ka balashai U
Iísous u la íh-mon ba'n leit-
-noh sha Ka Galilaia, bad u
shem ia U Philippos, bad u
ong ha u, Tó búd ia nga.

44. Te U Philippos u la
long na Ka Bithsaida, na ka
shnong U Andreas, bad U
Petros.

45. U Philippos u shem ia

U Nathanail, bad u ong ha u ; Ngi la shem ia uta uba U Mosis u la thoh ha kaba Ka Húkum, bad kiba Ki Nongia-thúhlýpá, shaphang jong u, ia U Iísous uba u khún U Josiph, ia uba na Ka Nasaret.

46. U Nathanail te u la ong ha u, Ka lah kaei-kaei-ruh ka babbá ba'n long na Ka Nasaret ? U Philippos u iathúh ha u, Tó wan, tó khymíh ruh.

47. U Iísous u la ioh-íh ia U Nathanail ba u da wan ha u, te u ong shaphang jong u, Ha khymíh, U Kynja-Israil, uba da shisha, ha u b'ym don ka baarsap.

48. U Nathanail u kylli ia u, Nangno mé íhthúh ia nga ? U Iísous u la iathúh bad u la ong ha u, Mynshiwa kaba U Philippos u la khot ia mé, mynba mé la don hapoh uto u diing-dumbur, nga la ioh-íh ia mé.

49. U Nathanail u la iathúh bad u ong ha u, Kó Rabbi, ma-mé long uba U Khún U Blei ; ma-mé long uba U Siim jong Israil.

50. U Iísous u la iathúh bad u la ong ha u, Naba nga

la ong ha mé, *Ba* nga la ioh-íh ia mé hapoh uto u diing-dumbur, mé ngeit ? me'n ioh-íh ia kiei-kiei-ruh ki bakham-khrau ia kine.

51. U la ong putet ha u, Shisha, shisha, nga ong ha phi, Náduh mynta phi'n ioh-íh ia ka byneng ba-la-plié, bad ia ki angelos U Blei ki da kíu bad ki da híer ha uba U Khún u briu.

II.—LYNNONG.

1. *Ia ka úm U Khristos u pynlong wain.* 12. *U leit-híer sha Kapernaum, bad sha Ka Jerusalem ; ha kaba u pynkhúid ia ka iing-mane-U-Blei na ki bathíed bad na ki badíe.* 18. *U iathúhlýpá shaphang ka jingiáp bad ka jingmíh-pat jong u.* 23. *Bún ki la ngeít namar ki kam-báh jong u, hinrei u'm shanía ia lade ha ki.*

1. HA ka balai sngi te la long ka jingkhawai-shong-kurim ha Ka Kana ka jong Ka Galilaia ; bad ka kymí ka jong U Iísous ka la don hangta.

2. La khot ruh ia U Iísous de bad ia ki synran jong u, sha kata ka jingkhawai-shong-kurim.

3. Te haba la b'ym-dap ka wain, ka kymí ka jong U Iísous ka ong ha u, Ka wain ki'm don shuh.

4. U Iísous u ong ha ka, Pha don kam aiuh bad nga, kó ka briu? ka por jong nga ka'm put jía.

5. Ka kymí jong u ka ong ha kiba ki shakri, Kaei-kaei-ruh ia kaba u'n ong ha phi, phi'n leh.

6. Te la don hangta hinriu ki khrá-úm bamau ba-la-búh, knang ia ka níam jingpyn-khúid ka jong Ki Jiu, kiba ngíam uwei-uwei kat ar ne lai mond.

7. U Iísous u ong ha ki, Tó pyndap ia kita ki khrá da ka úm. Ki la pyndap te ia ki háduh ka rymiang.

8. H'ynda kumta u ong ha ki, Tó tong mynta, tó báh ruh ha uba u nongsynshár ka jingkhawai. Te ki la wallam.

9. Te h'ynda uta u nongsynshár ka jingkhawai u la lah mág ia kata ka úm ba-la-pynlong wain, bad u'm tip nangno ka la long; (hinrei kita ki shakri kiba la tong ia ata ka úm ki la tip;) uta u

nongsynshár ka jingkhawai u la khot ia uba u nongleit-kurim, bad u ong ha u,

10. U briu baroh u jiu búh ha khymat ia ka wain ka babhá nyngkong; bad haba ki la iadíh-bhá, h'ynda kumta sa ia kata ka bakham-sniu: ma-mé *hinrei* mé la ríh ia ka wain ka babhá háduh mynta.

11. Ia kane ka banyngkong jong ki kam-báh, U Iísous u la leh ha Ka Kana ka jong Ka Galilaia, bad u la pypnau ia la ka burom; kunita ki synran jong u ki la ngeit-skhem ha u.

12. HADIIN kane u la leit-híer sha Kapernaum, ma-u bad ka kymí jong u, bad ki para jong u, bad ki synran jong u de: *hinrei* hangta ki'm shym la iaishong bún sngi.

13. NAMAR kaba Ka Níam-ka-jinglait jong ki Jiu ka la jan, U Iísous u la leit-kíu te sha Ka Jerusalem,

14. bad u la shem ha kaba ka iing-mane-U-Blei ia kiba iadíe ki massi bad ki langbrot, bad ki paro de, bad ia kiba ki nongiapein-sybai ba ki da shong.

15. Te haba u la thau ia

ka jingsympat na kiei-kiei-ruh ki jingtéh, u la beh-noh shabar ia ki baroh na kata ka iing-mane-U-Blei, ia kita ki langbrot ruh bad ia kita ki massi de; bad u la théh pa-shait-noh ia u sybai-rit jong kita ki nongiapein-sybai, bad u la pynkyllon ia ki míej ;

16. bad u la ong ha kita kiba iadíe ja kita ki paro, Tó shim-noh ia kine kiei-kiei-ruh nangne; wat pynlong ia ka iing uba U Kypá jong nga ka iing jingkhai-i.

17. H'ynda kumta ki synran jong u ki la iakynmau, ba don ka ba-la-thoh, "Kaba "ka jingsngou-rhem ia ka "iing jong mé ka bám-dúh "ia nga."

18. H'YNDÁ kumta kiba Ki Jiu ki la iathúh bad ki la ong ha u, Kaei ka dak mé pyníh ha ngi, ba mé leh ia kine kiei-kiei-ruh ?

19. U Iísous u la iathúh bad u la ong ha ki, Phi'n pynjot ia kane ka iing-Blei, te nga'n pyjnieng-pat lai sngi ia ka.

20. H'ynda kumta kita Ki Jiu ki la iaong, Saupheu bad hinriu snem shu dang tei ia

kane ka iing-Blei, ma-mé té me'n pyjnieng-pat lai sngi ia ka ?

21. U hinrei u kren shaphang ka iing-Blei ka met jong u.

22. Namar-kata, h'ynda u la míh-pat na ki nongiáp, ki synran jong u ki la iakynmau ba u la lah ong ia kane ha ki ; te ki la iasngouthúh ia Ka Jingthoh, bad ia kata ka ktín ia kaba la lah ong U Iísous.

23. Te katba u dang don ha Ka Jerusalem, ha kaba ka jingkhawai-níam kaba Ka Jinglait, shibún ki la ngeit ha ka kyrteng jong u, h'ynda ki la ioh-íh ia kiei-kiei-ruh ki dak baphylla jong u ia kiba u la leh.

24. Hinrei U Iísous u'm shym la aití-noh ia lade ha ki, naba u hí u da fhthúh ia ki baroh ;

25. pynban ruh u'm da don kam ba uno-uno-ruh u'n phlá shaphang u briu : naba u hí u la tip kaei kaba la don ha u briu.

III.—LYNNONG.

1. *U Khristos u hikai ia U Nikodimos ba don kam ba'n ioh ia ka*

jingkhá-arsin: ba don kam ruh ia ka jingneit ha ka jingiáp jong u. 16. *Ka jingieit ka bakhrau U Blei sha ka pyrthei.* 18. *Ka jingrem namar ka jingb'y mngeit.* 22. *Ka jingbaptisma;* 25. *bad ka jingphlá, bad ka jinghikai U Ioannis shaphang U Khristos.*

1. TE la don u briu na kiba Ki Pharisi, uba ka kyrteng U Nikodimos, uba u nongsynshár jong Ki Jiu :

2. une u la wan ha U Iísous mynmiet, bad u la ong ha u, Kó Nonghikai, ngi tip ba mé long U Nonghikai uba la wan na U Blei: namar ym don uba lah ba'n leh ia kine ki kam-báh ia kiba mé leh, l'ymda long U Blei ryngkat bad u.

3. U Iísous u la iathúh bad u la ong ha u, Shisha, shisha, nga ong ha mé, L'ymda long ba-la-khá pat ia u briu, u'm lah ba'n ioh-íh ia ka híma ka jong U Blei.

4. U Nikodimos u ong ha u, Kumno lah ba'n khá ia u briu haba u la tymmen ? lane u lah ba'n bysut arsin sha ka kypoh ka kymí jong u, bad ba'n khá ia u ?

5. U Iísous u la iathúh, Shisha, shisha, nga ong ha mé, L'ymda long ba-la-khá ia u briu da ka úm bad da U Mynsiim, u'm lah ba'n leit hapoh ka híma ka jong U Blei ;

6. ia kaba la khá na ka jong ka doh, ka long doh ; te ia kaba la khá na ka jong U Mynsiim, ka long mynsiim :

7. wat sngou-kyndit te ba nga la ong ha mé, Ba ka dei ba'n khá pat ia phi :

8. ka ly-ér ka béksha kabá ka mon ; bad mé ioh-sngou ia ka jingsaua jong ka, hinrei me'm tip nangno ka wan, l'ymne shano ka leit : kumta long u briu baroh u ba-la-khá na uba U Mynsiim.

9. U Nikodimos u la iathúh u la ong te ha u, Kumno kine kiei-kiei-ruh ki lah ba'n long ?

10. U Iísous u la iathúh bad u la ong ha u, Mé long uba u nonghikai u jong Israel, te me'm íthúh ia kine kiei-kiei-ruh ?

11. Shisha, shisha, nga ong ha mé, Ba ia kata kaba ngi iatip, ngi iakren, bad ia kaba ngi la ioh-íh, ngi iaphlá ; hinrei phi'm pyddiang satía ia ka jingphlá jong ngi.

12. Láda nga la iathúh ha phi ia kiei-kiei-ruh kiba ha ka khyndeu, bad phi'm ngeit; kumno phi'n ngeit, lada nga iathúh ha phi ia kiei-kiei-ruh kiba ha byneng ?

13. Te ym don uba la leit-kíu sha byneng, tang uta uba la wan-híer na byneng, uba U Khún u briu, uba long ha byneng.

14. Kumba U Mosis ruh u la kyntiu ia uta u bysein ha kata ka rí-khlau, kumta ruh ka dei ba yn kyntiu ia uba U Kkún u briu :

15. ba uei-uei-ruh u bangeit ha u, u'n 'nu'm jot shuh, hinrei u'n ioh ka jingim b'ymjiukut.

16. NABA kumta U Blei u la íeit ia ka pyrthei, katba u la aítí-noh ia la U Khún ia u ba-la-khá-marwei, ba uei-uei-ruh u bangeit ha u, u'n 'nu'm jot shuh, hinrei u'n ioh ka jingim b'ymjiukut.

17. Naba U Blei u'm shym la phah ia la U Khún ha ka pyrthei, ba u'n pynrem ba'n jot ia ka pyrthei, hinrei ba yn pynam ia ka pyrthei da u.

18. Uta u bangeit ha u ynnym pynrem : hinrei uta u

b'y'm ngeit u la rem lypá ; naba u'm shym la ngeit ha ka kyrteng uba U Khún U Blei ba-la-khá-marwei.

19. Kane te ka long kata ka jingpynrem, ba kaba Ka Jingshai ka la wan ha ka pyrthei, bad ki briu ki la iaéit kham-tam ia ka badum ba'n ia kaba ka jingshai, naba ki la long b'ymman ki jingleh jong ki.

20. Naba u briu baroh uba iaileh ia ka basniu, u shún ia kata ka jingshai, l'ymne u'm wan ha kata ka jingshai, ioh ba yn sneng pyrshah ia ki jingleh jong u.

21. Hinrei uta u baiaileh ia ka bashisha, u wan ha kata ka jingshai, ba yn ioh-pynpau ia ki jingleli jong u, ba ha U Blei long ba la leh ia ki.

22. HADIIN kine kiei-kiei-ruh U Iísous u la leit bad ki synran jong u sha kaba ka rí-brí Ka Ioudaia ; hangta u la sáh lem bad ki, bad u la pynbaptisma.

23. Te U Ioannis ruh u la dang pynbaptisma ha Ka Aínon, hajan Ka Salim, naba la don hangta bún ki úm : *ki*

briu te ki la iawan, bad la pynbaptisma ia ki ;

24. naba ym put la bred ia U Ioannis ha ka iing-byndí.

25. H'YNTA kumta la míh ka jingiasait na kiba ki synran U Ioannis bad Ki Jiu, shaphang ka níam jingpyn-khúid.

26. Te ki la ialeit ha U Ioannis, bad ki la iaong ha u, Kó Rabbi, uta uba la long lem bad mé sha shiliang Ka Iordan, ia uba la phlá-babhá ma-mé, ha khymíh, uta u pynbaptisma, bad baroh ki ialeit ha u.

27. U Ioannis u la iathúh bad u la ong, Ym don u briu uba lah ba'n shimtí ei-ei-ruh-ém *ha lade*, l'ymda la ai ha u na byneng.

28. Phi hí ruh phi iaphlá ia nga, ba nga la ong, Nga nga'm long uba U Khristos, hinrei ba nga long ia u ba-la-phah ha shiwa jong u.

29. Uba u nongleit-kurim long uba la ioh ia kaba ka nongleit-kurim : hinrei, uba u lok jong uta u nongleit-kurim, u baieng bad u baioh-sngou ia u, u kymen da ka jingkymen namar ka ktín uta u

nongleit-kurim : namar - kata, kane ka jingkymen ka jong nga ka la bíang.

30. Ka la dei ia u ba'n man-khrau, hinrei ia nga ba'n man-rit.

31. Uta u bawan na jerong, u long halor baroh : uta u ba-long na ka jong ka khyndeу, u long na ka jong ka khyndeу, bad na ka jong ka khyndeу u kren : uta u bawan na byneng, u long halor baroh :

32. te ia kaba u la ioh-íh bad ba u la ioh-sngou, ia kata u phlá ; hinrei ym don ba pyddiang ia ka jingphlá jong u.

33. Uta uba la pyddiang ia ka jingphlá jong u, u la pynskhem ba U Blei u long u ba-shisha.

34. Naba uta ia uba U Blei u la phah, u kren ia kiba ki ktín ki jong U Blei : naba U Blei u'm ai ia uba U Mynsiim da ka jingtheu *ha u*.

35. Uba U Kypá u íeit ia uba U Khún, bad u la ai ia kie-i-kie-i-baroh ha ka ktí jong u.

36. Uta u bangeit ha uba U Khún u don ka jingim b'y়-jiukut ; uta te u b'ymkongúh ia uba U Khún, u'n 'nu'm ioh-íh ia ka jingim ; hinrei ka

jingbittar ka jong U Blei ka
iaisáh halor jong u.

IV. LYNNONG.

1. *U Khristos u kren bad ka briu na Ka Samaria, bad u pynpau ia lade ha ka.* 27. *Namar-kata, ki synran ki iasngou-kyn dit.* 31. *U iathúh ha ki ia ka jingsngou-rhem jong u shaphang ka burom U Blei.* 39. *Shibún ki nong Samaria ki la ngeit ha u.* 43. *U leit-noh sha Ka Galilaia.* 46. *U pynkhiah ruh ia u khún u rangbah siim uba pang ha Kapernáum.*

1. NAMAR-KATA, mynba uba U Trai u la tip, ba kiba Ki Pharsi ki la ioh-sngou, ba U Iísous u pynlong bad ba u pynbaptisma kham-bún ki synran ia U Ioannis,

2. (la U Iísous hí shisha u'm shym la pynbaptisma, hin-rei ki synran jong u ;)

3. u la íehnloh ia Ka Ioudaia, bad u la leit pat sha Ka Galilaia.

4. Te ka la dei ia u ba'n leit lyngba ia Ka Samaria.

5. U la wan, namar-kata, sha ka shnong ha Samaria bakhot Ka Sykhar, hajan kata ka khyndeu ia kaba U Iakob

u la ai ha U Iosiph uba u khún jong u.

6. Hangta te ka la long ka pukri ka jong U Iakob. U Iísous, namar-kata, ba u la thait na kata ka jingleit, u la shong kumta halor kata ka pukri : te ka la long hamar ka bahinriu bajé.

7. Ka briu ka la wan *kaba long* na jong Ka Samaria ia ka ba'n tong úm : U Iísous u ong ha ka, Tó ai ha nga ba'n díh.

8. (Namar ki synran jong u ki la lah leit-noh sha kata ka shnong, ba ki'n ioh-thíed jingbám.)

9. Ynda kumta kata ka briu kaba Ka Kynja-Samaria ka iathúh ha u, Kumno ma-mé, uba long U Kynja-Jiu, mé pán na nga ia ka ba'n ioh-díh, ka balong ka briu Ka Kynja-Samaria ? namar kiba Ki Kynja-Jiu ki'm jiu ialok lem bad, kiba Ki Kynja-Samaria.

10. U Iísous u la iathúh te u la ong ha ka, Lada pha la lah íhthúh ia ka jingai-ei ka jong U Blei, bad uei u long uta uba ong ha pha, Tó ai ha nga ba'n díh ; ma-phá pha'n la lah pán na u kein, u te u'n

la lah ai ha pha ia ka úm ka baim.

11. Kata ka briu te ka iathúh ha u, Kó Kynrád, me'm don te ka pípa, kane ka pukri ruh ka long ka bajilliu : namar-kata, nangno mé don kata ka úm ka baim ?

12. ne long ma-mé u bakhamp-khrau ia uba u kypá jong ngi U Iakob, uba la ai hangi ia kato ka pukri, bad u la díh hí ruh na ka, bad kiba ki khún jong u, bad kiba ki jingrí jong u ?

13. U Iísous u la iathúh te u la ong ha ka, U briu baroh u badíh na kane ka úm u'n slíang pat ;

14. hinrei uno-uno-ruh uba u'n díh na kata ka úm, ia kaba nga nga'n ai ha u, u'n 'nu'm slíang lano-lano-ruh ; hinrei kata ka úm, ia kaba nga'n ai ha u, ka'n long ha u ka pukri ka úm ka bakyrsói sha ka jingim b'ymjiukut.

15. Kata ka briu ka iathúh ha u, Kó Kynrád, tó ai ha nga ia kane ka úm, ba nga'n 'nym slíang, l'ymne wan hangne ba'n tong.

16. U Iísous u ong ha ka,

Tó khíe-leit, khot ia u tyngá jong pha, bad tó wan pat hangne.

17. Kata ka briu ka la iathúh te ka la ong, Nga'm don u tyngá. U Iísous u ong ha ka, Pha la ong ka badei, Ba nga'm don u tyngá :

18. naba san-ngút ki tyngá pha la ioh, bad uta uba pha don mynta ruh, u'm long u tyngá jong pha : ia kane pha la kren ka bashisha.

19. Kata ka briu ka ong ha u, Kó Kynrád, nga íh-shemphang ba mé long U Nongiat-thúhlýpá :

20. ki kypá jong ngi ki la iamane-Blei halor une hí u lúm ; phi te phi ong, ba ha Ka Jerusalem ka long kata ka jaka, ha kaba ka dei ba'n mane-Blei.

21. U Iísous u iathúh ha ka, Kó ka briu, tó ngeit ia nga, ba ka por ka jía, h'ynda phi'n 'nym iamane ia uba U Kypá, l'ymne halor une u lúm, l'ymne ha Ka Jerusalem :

22. phi iamane-Blei kat kum ia kaba phi'm tip : ngi iamane-Blei kat kum ia kaba ngi tip : naba ka jingpynam ka long na kiba Ki Jiu ;

23. hinrei ka por ka jía, bad ka long mynta kein, h'ynda kiba ki nongiamane-Blei ki bashisha, ki'n iamane ia uba U Kypá ha ka mynsiim bad ha ka bashisha: namar uba U Kypá ruh u wád ia kiba kum kita ba'n iamane ia u:

24. U Blei *u long* U Mynsiim: te ka dei ia kiba iamane ia u, ba'n mane ha ka mynsiim bad ha ka bashisha.

25. Kata ka briu ka ong ha u, Nga tip ba uba U Messias u wan, (ia uba ki khot U Khristos:) h'ynda u'n la wan uta, u'n batai-shai ia ngi kiei-kiei-baroh.

26. U Iísous u iathúh ha ka, Nga long *uta*, u bakren bad pha.

27. HAMAR kane ki synran jong u ki la wan ruh, te ki la iasngou-kyndit ba u la kren bad *kata* ka kynthei: hinrei ym don ba kylli, Kaei mé wád? lane, Balei mé kren bad ka?

28. Ynda kumta kata ka briu ka la íehnōh ia ka pípa jong ka, bad ka la leit-noh sha kata ka shnong, bad ka ong ha kiba ki rangbah,

29. Tó alle, tó khymíh ia u

briu uba la iathúh ha nga ia kiei-kiei-baroh kat kiba nga la leh: une u long ne ém uba U Khristos?

30. Namar-kata, ki la ia-míh-noh na kata ka shnong, bad ki la iawan ha u.

31. MAR-PYDDENG mynba kumta te, kita ki synran ki la iakyrpád ia u, ki da ong, Kó Rabbi, tó bám.

32. Hinrei u la iathúh ha ki, Nga nga don ka jingbám ba'n bám, ia kaba phi phi'm tip.

33. Namar-kata, kita ki synran ki la iaong paralok-hí, Mano-mano-ruh la wallam ne ém *ei-ei-ruh* ha u ba'n bám?

34. U Iísous u iathúh ha ki, Ka jingbám jong nga long, ba nga ioh-leh ia ka mon ka jong uta uba la phah ia nga, bad ba nga'n ioh-pyndep ia ka kam jong u:

35. phi phi'm jiu ong, ba h'ynda sa sau bynai, ba ka jía kaba ka aiom-ot? ha khymíh, nga ong ha phi, Tó khymíed ia la ki khymat, tó jingngoh ruh ia ki lyngkhá; naba ki long lypá ki balíh ia ka aiom-ot:

36. uta u baot te u ioh-

-díang ia ka bainong, bad u lum-lang soh ia ka jingim b'ymjiukut : ba uta u babet ruh u'n ioh-iakymen lem bad uta u baot ;

37. naba ha kane, kata ka ktín ka long ka bashisha, Ba u long uwei uta u babet, uwei-pat ruh uta u baot :

38. nga nga la phah-noh ia phi ba'n ot ia kata ha kaba phi phi'm shym la trei-minot : kiwei-pat ki la iatrei-minot ; phi pynban phi la ioh-bysut sha kata ka jingtrei-manbhá jong ki.

39. Te shibún na kita ki nong Samaria na kata ka shnong ki la ngeit ha u, namar kata ka jingong ka jong kata ka briu, ka baphlá, Ba u la iathúh ha nga ia kiei-kiei-baroh kat kiba nga la leh.

40. Namar-kata, mynba kita ki nong Samaria ki la iawan ha u, ki la iakyrpád ia u ba'n iaisáh bad ki : te u la sáh hangta ar sngi.

41. Te shibún ki bakham-bún ki la ngeit namar kata ka ktín jong u hí ;

42. ha kata ka briu te ki la iaong, Mynta ngi ngeit, ym shuh namar kata ka jingong

jong pha : naba ngi la ioh-sngou hí ia u, bad ngi iatip ba une u long shisha uba U Nongpynam jong ka pyrthei, uba U Khristos.

43. Te hadiin kita ki ar sngi u la míh-noh nangta, bad u la leit-noh sha Ka Galilaia.

44. Namar U Iísous u la phlá hí, ba U Nongiathúhlypá u'm ioh ka burom ha ka shnong jong u hí.

45. Te h'ynda u la poi sha Ka Galilaia, kiba ki nong Galilaia ki la pyddiang sngoubhá ia u, ba ki da la ioh-ih ia kiei-kiei-baroh ia kiba u la leh ha Ka Jerusalem ha kata ka jingkhawai-níam : namar ki ruh ki la leit sha kata ka jingkhawai-níam.

46. KUMTA U Iísous u la leit-pat sha Ka Kana ka jong Ka Galilaia, ha kaba u la lah pynlong wain ia kata ka úm. La don te uwei u rangbah siim, uba u khún jong u, u la pang ha Kapernaum.

47. Une, haba u la ioh-sngou ba U Iísous u la wan na Ka Ioudaia sha Ka Galilaia, u la leit ha u, bad u la kyrpád ia u ba u'n wan-híer,

bad ba u'n pynkhiah ia u khún jong u: namar u long u ba'n sa iáp.

48. H'ynda kumta U Iísous u la ong ha u, L'ymda phi'n ioh-íh ia ki dak bad ia ki kam-phylla, phi'n 'nym ngeit.

49. Uta u rangbah siim u ong ha u, Kó Kynrád, tó wan-híer shiwa ba ioh í'n iáp-noh í khynnah jong nga.

50. U Iísous u iathúh ha u, To khíe-leit-noh ; u khún jong mé u im-khíah. Uta u briu u la ngeit te ia kata ka ktín ia kaba U Iísous u la lah ong ha u, bad u la leit-noh.

51. Te mynta haba u dang leit-híer, ki shakri jong u ki la iawan-tan ia u, bad ki la iathúh, ki da ong, U khynnah jong mé u im-khíah.

52. H'ynda kumta u la kylli na ki ia kaba ka por, ha kaba u la sngou kham-khoit. Te ki la iathúh ha u, Mynhynnin ha ka bahinieu baje, ka pangshoh ka la íehnloh-dak ia u.

53. H'ynda kumta uta u kypá u la tip ba *ka la long* ha kata ka por hí ha kaba U Iísous u la ong ha u, Ba u khún jong mé u im-khíah : te

u la ngeit hí bad ka iing jong u baroh kawei.

54. Kane pat ka kam-báh ka baar U Iísous u la leh, hadiin ba u la wan na Ka Ioudaia sha ka Galilaia.

V.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka pung-sum, kaba ha Ka Jerusalem,* 5. *Hangta U Iísous u pynkhiah ha ka sngi-sabbaton ia u briu uba la pang laipheu phra snem;* 10. *Ki Jiu, namar-kata, ki iasait kem-dau ia u; ki ialeh-bein ruh ia u.*
17. *U iathúh na ka bynta ia lade, u sneng-shai ruh ia ki, u pynih da ka jingphlá ka jong U Kypá jong u;* 32. *da ka jong U Ioannis;* 36. *da ka jong ki kam jong u;* 39. *bad da ka jong Ki Jingthoh de, ba u long uei.*

1. HADIIN kine kiei-kiei-ruh la long ka jingkhawai-níam jong kiba Ki Jiu, te U Iísous u la leit-kíu sha Ka Jerusalem.

2. Te don ha Ka Jerusalem ka pung-sum ha kaba *ka khyrdop* langbrot, ia kaba la khot ha Ka Hebrew, Bethesda, ka badon san-tylli ki baranda.

3. Ha kine la jiu thíah bún báh ki bapang, ki bamatlah,

ki badykoh, ki bapangiáp-shi-liang, ba ki da iaáp ia kaba ka jingkhíh jong kata ka úm.

4. Namar u angelos haba dei u la jiu leit-híer ha kata ka pung-sum, bad u la jiu pynkhíh ia kata ka úm: h'ynda kumta jár uba la leit-híer nyngkong hadiin ka jingkhíh ka jong kata ka úm, u la ioh-khíah-noh na kano-kano-ruh ka jingpang kaba u la jiu don.

5. Te la jiu don hangta uwei u briu, uba la don ha ka jingpang laipheu phrá snem.

6. U Iísous haba u la ioh-íh ia une ba u da thíah, bad ba u da tip ba katta u don la slem-éh *ha ka jingpang kumta*, u kylli ia u, Mé kwah ba'n long u ba-la-khíah?

7. Uta u bapang u la iathúh ha u, Kó Kynrád, nga'm don u briu, uba, haba la pynkhíh ia kato ka úm, u'n ioh-búh ia nga ha kato ka pung-sum: hinrei ha kaba nga dang wan, uwei-pat u leit-híer kein shiwa jong nga.

8. U Iísous u ong ha u, Tó ieng, ráh ia la ka jingthíah, tó iaid-kai ruh.

9. Te kumne-kumne-ruh uta u briu u la long u ba-la-khíah;

bad u la ráh ia la ka jingthíah, bad u la iaid-kai. Te ka la long ka sabbaton ha kata ka sngi.

10. Namar-kata, kiba Ki Jiu ki la iaong ha uta uba la ioh-khíah, Ka long ka sngi-sabbaton: ka b'ym dei ia mé ba'n ráh ia kato ka jingthíah.

11. U la iathúh ha ki, Uta uba la pynkhíah ia nga, uta u la ong kein ha nga, Tó ráh ia la ka jingthíah, tó iaid-kai ruh.

12. H'ynda kumta ki la iakylli ia u, Long uno uta u briu uba la ong ha mé, Tó ráh ia la ka jingthíah, tó iaid-kai ruh?

13. Hinrei uta uba la lah ioh-khíah u'm shym la lah fhthúh uei u long: namar U Iísous u la lah kynriah-noh jar-jar, na u paitbah u badon ha *kata* ka jaka.

14. Hadiin kata U Iísous u shem ia u ha kaba ka iing-mane-U-Blei, bad u la ong ha u, Ha khymíh, la pynkhíah ia mé: wat leh pop shuh, ioh ka'n jía ha mé kaei-kaei-ruh ka bakham-sniu.

15. Uta u briu u la leit-noh, bad u la iathúh-bíang ha kita

Ki Jiu, ba u long U Iísous uba la lah pynkhiah ia u.

16. Namar-kata te kita Ki Jiu ki la ialeh-bein ia U Iísous, bad ki la iawád-dong ia ka ba'n pyniáp-noh ia u, naba u la leh ia kine kiei-kiei-ruh ha ka sngi-sabbaton.

17. HINREI U Iísous u la iathúh ha ki, *Kumba* U Kypá jong nga u trei háduh mynta, nga ruh nga trei.

18. Namar-kata, kita Ki Jiu ki la iawád-dong kham-tam ia ka ba'n pyniáp-noh ia u, ym tang naba u la lah pynkhein ia ka sngi-sabbaton, hinrei ba u la lah ong ruh ba U Blei *u long* uba U Kypá jcng u tam hí, u da leh ia lade marryngkat bad U Blei.

19. H'ynda kumta U Iísous u la iathúh bad u la ong ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, Uba U Khún u'm lah ba'n leh ei-ei-ruh-ém na lade, tang ia kaba u ioh-khymíh ba uba U Kypá u da leh: namar kiei-kiei-ruh ia kiba leh ma-u, ia kita ruh uba U Khún kumjuh u leh.

20. Namar uba U Kypá u ieit ia uba U Khún, bad u

pyníh ha u ia kiei-kiei-baroh ia kiba u hí u leh: bad u'n pyníh ha u ia ki jingleh ki bakham-khrau ia kine, ba phi phi'n ioh-sngou-kyndit.

21. Namar kumba uba U Kypá u pynmíh ia kiba ki nongiáp bad ba u pynim; kumta ruh uba U Khún u pynim ia kiba u mon.

22. Namar uba U Kypá u'm bishár iano-iano-ruh, hinrei u la ai ia kata ka jing-bishár baroh ha uba U Khún:

23. ba baroh ki'n ioh-burom ia uba U Khún, kumba ki burom ia uba U Kypá. Uta u b'ym burom ia uba U Khún, u'm burom ia uba U Kypá ia uba la phah ia u.

24. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba uta u baioh-sngou ia ka ktín jong nga, bad u bangeit ha uta uba la phah ia nga, u don ka jingim b'ym-jiukut; bad u'n 'nu'm wan-háp sha ka jingrem, hinrei u la lait-shiliang na kaba ka jingiáp sha kaba ka jingim.

25. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba ka por ka já, bad ka long mynta kein, h'ynda kiba ki nongiáp ki'n ioh-sngou ia ka jingpyrta ka jong uba U

Khún U Blei : te kita kiba la ioh-sngou, ki'n ioh-im.

26. Namar kumba uba U Kypá u don ka jingim ha lade, kumta u la ai ha uba U Khún ruh ba'n ioh ka jingim ha lade ;

27. u la ai ruh ha u ka bor ia ka ba'n leh ia ka jing-bishár ruh, naba u long U Khún u briu.

28. Wat sngou-kyndit ia kane : naba ka por ka jía, ha kabá ki baroh kiba ha ki jing-tep ki'n ioh-sngou ia ka jing-pyryta jong u;

29. bad ki'n iamíh-noh, kiba la leh babbá, sha ka jingmíh-pat ka jingim ; kiba la leh b'ymman te sha ka jingmíh-pat ka jingkordit.

30. Nga nga'm lah ba'n leh ei-ei-ruh-ém na lade hí: kumba nga ioh-sngou, nga bishár ; bad kata ka jingbishár ka jong nga ka long ka bahok ; naba nga'm wád ia ka mon ka jong nga hí; hinrei ia ka mon ka jong U Kypá uba la phah ia nga.

31. Lada phlá ma-nга shaphang ia lade, ka jingphlá jong nga ka'm long *banieu kum* ka bashisha.

32. Don uwei-pat u baphlá shaphang jong nga ; bad nga tip ba kata ka jingphlá ia kaba u phlá shaphang jong nga ka long ka bashisha.

33. Phi hí phi la phah ha U Ioannis, bad u la phlá shaphang kata ka bashisha.

34. Hinrei nga nga'm pydiang ia ka jingphlá na u briu : hinrei nga ong ia kine kiei-kiei-ruh ba phi phi'n ioh-lait-im.

35. Uta u la long uba u sharak u ba-la-thang bad batyngshain, phi te phi la iashád-kymen tang shibit-arbit ha ka jing-shai jong u.

36. Hinrei ma-nга, nga don ka jingphlá ka bakham-khrau ia ka jong U Ioannis : namar kita ki jingleh ia kiba uba U Kypá u la aití ha nga ba nga'n ioh-pyndep ia ki, ia kita kijuh hí ki jingleh ia kiba nga leh, ki iaphlá shaphang jong nga, ba uba U Kypá u la phah ia nga.

37. Uba U Kypá ruh uba la phah ia nga, u la phlá hí shaphang jong nga. Hinrei phi'm shym la shah-shkor l'ymne ia ka ktín jong u myn-

no-mynno-ruh, l'ymne phi'm shym la khymih-nieu ia ka dur jong u.

38. Phi'm don te ka ktín jong u baiaisáh ha phi: naba ia uba uta u la phah, ha uta phi phi'm ngeit.

39. Phi iit-bhá ia kiba Ki Jingthoh, naba ha ki phi mut ba'n ioh ka jingim b'ymjiukut; kita ruh ki long kiba iaphlá shaphang jong nga.

40. Pynban ruh phi'm mon ba'n wan ha nga, ba phi'n ioh ka jingim.

41. Nga'm pyddiang ia ka burom na ki briu.

42. Hinrei nga la íhthúh ia phi, ba phi'm don kaba ka jingíeit U Blei ha lade.

43. Ma-nга nga la wan ha ka kyrteng U Kypá jong nga, hinrei phi'm pyddiang ia nga: lada uwei-pat u'n wan ha ka kyrteng la ka jong hí, ia uta phi'n pyddiang.

44. Kumno phi lah ba'n ngeit, kiba iating burom parol-hí, bad phi'm iawád ia kata ka burom kaba tang na uba U Blei hí?

45. Wat mut ba nga nga'n múdui ia phi ha uba U Kypá: don u bamúdui ia phi, wad

U Mosis, ha uba phi iakyrm'en.

46. Namar lada phi la ngeit ha U Mosis, phi'n da la ngeit ha nga: namar uta u la thoh shaphang jong nga.

47. Hinrei lada phi'm ngeit ia kita ki jingthoh jong u, kumno phi'n ngeit ia kita ki ktín jong nga?

VI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u khawai ia ki san hajar ki briu; hangta ki briu ki kwah ba'n pynlong siim ia u.*

16. *Hinrei u kynriah-noh, u iaid ruh halor ka dúriau sha ki synran jong u.* 22. *Ki briu ki iabúd byllin ia u; ia kiba u sneng-shai, bad ia ki baroh ki nongsngou badoh ka ktín jong u.*

41. *U pyníh ia lade ba u long u kypú ka jingim ia ki bangeit.* 60. *Bún na ki synran jong u ki iasngou-lyngngoh shaphang kata.* 66. *Náduh kata bún na ki synran jong u ki phai-diin na u, U Petros te u phlá ia u; U Ioudas u long u nong-shún.*

1. HADIIN kine kiei-kiei-ruh U Iísous u la leit shiliang ka dúriau jong Ka Galilaia, ia kaba *khot ruh* jong Ka Ti-berias.

2. Te u paitbah babún u la búd ia u, naba ki la jiu khymíh ia ki kam-báh jong u, ia kiba u la leh ha ki bapang.

3. Te U Iísous u la leit-kíu sha u lúm, te hangta u la shong lem bad ki synran jong u.

4. Te kaba ka níam Ka Jinglait, kaba ka jingkhawai-níam jong Ki Jiu, ka la jan.

5. Haba U Iísous te u la khymíed ia la ki khymat, bad ba u da ioh-íh ba u paitbah babún u wan ha u, u ong ha U Philippos, Nangno ngi'n iathíed jingbám, ba kine ki'n ioh-iabám?

6. (Ia kane te u la ong ba u da tynjúh ia u: namar u la tip hí ia kaei ba u'n sa leh.)

7. U Philippos u la iathúh ha u, Ar spah suka ki kypú ki'n 'nym dap ia ki, ba uwei-uwei-ruh na ki u'n ioh-díang ia ka bakhnydiat.

8. Uwei na ki synran jong u, U Andreas, uba u para U Simon Petros, u ong ha u,

9. Don uwei u khynnah hangne, uba don san-tylli ki kypú bakynja-keu, bad ar-tylli ki dohkhá-rit baiih: hinrei kita

ki long katno ha pyddeng katne-katne-ruh?

10. Te U Iísous u la ong, Tó pynlong ia ki briu ba'n shong-shanía. Te la don shibún u phlang ha kata ka jaka. Kumta kita ki briu ki la ia-shong-shanía, ha ka jingkhein jin san hajar.

11. Te U Iísous u la shim ia kita ki kypú, bad haba u la lah ngúh, u la sám ha kiba ki synran, kita ki synran de ha kita ki bashong-shanía; kumjuh ruh na ki jong kita ki dohkhá-rit baiih, katba ki iamom.

12. H'ynda te ki la kydang, u ong ha ki synran jong u, Tó ialum-lang ia kita ki balywet ki basáh-tam, ba yn 'nym jah-noh ei-ei-ruh.

13. Namar-kata, ki la ia-lum-lang *ia ki*, bad ki la iapyn-dap khadar tukri na ki balywet na ki jong kita ki san-tylli ki kypú ki bakynja-keu, kiba la sáh-tam ha kita kiba la lah iabám.

14. H'ynda kita ki briu ki la lah ioh-fh ia kata ka kam-báh ia kaba U Iísous u la leh, ki la iaong, Ba une u long shisha uta U Nongiathúhlypá uba sa wan ha ka pyrthei.

15. Namar-kata, haba U Iísous u la tip ba ki sa leh ba'n wan bad ba'n rong-noh ia u, ba ki'n ioh-pynlong siim ia u, u la kynriah-noh pat sha uta u lúm marwei hí.

16. Te haba ka la long la jan miet, ki synran jong u ki la ialeit-híer sháduh kata ka dúriau.

17. Haba ki la ialeit-kíu te sha ka liing-báh, ki dang leit shiliang kata ka dúriau sha Kapernaum. Te ka la long dum lypá, bad U Iísous u'm put la lah wan ha ki.

18. Te ia kata ka dúriau la pynkhíh-éh, da ka babéh ka ly-ér báh.

19. H'ynda ki la lah iakhíing kat ki lai bor-lynti, ki ioh-íh ia U Iísous ba u iaid-kai halor kata ka dúriau, ba u nang wan hajan kata ka liing-báh : te ki la iashepting.

20. Hinrei u ong ha ki, Long ma-nga; tó wat shepting.

21. H'ynda kumta ki la iakymen ba'n pyddiang ia u sha kata ka liing-báh; kumne-kumne-ruh kata ka liing-báh ka la poi ha kata ka jaka sha kaba ki la iatheu-leit.

22. Ha ka balashai, uta u paitbah uba la ieng sha shiliang kata ka dúriau, haba u la ioh-íh b'ym la don kawei-pat ka liing-rit hangta, tang kata kawei sha kaba ki synran jong u ki la ialeit-kíu, bad ba U Iísous u'm shym la leit lem bad ki synran jong u ha kata ka liing-rit, hinrei ki synran jong u ki la leit-noh kyrpang hí ;

23. (hinrei la poi kiwei-pat ki liing-rit na Ka Tiberias hajan kata ka jaka ha kaba ki la lah iabám ia uta u kypú hadiin ba uba U Trai u la lah ngúh :)

24. namar-kata, h'ynda uta u paitbah u la ioh-íh ba U Iísous u'm don hangta, l'ymne ki synran jong u, ki ruh ki la ialeit-kíu sha ki liing-báh, bad ki la poi sha Kapernaum, ba ki da iawád ia U Iísous.

25. Te haba ki la iashem ia u sha shiliang kata ka dúriau, ki la iakylli ia u, Kó Rabbi, mynba kumno mé la wan hangne ?

26. U Iísous u la iathúh ha ki, u la ong, Shisha, shisha, nga ong ha phi, Phi wád ia nga, ym naba phi la ioh-íh ia ki kam-báh, hinrei naba phi la

iabám na kita ki kypú, bad phi la kydang :

27. wat trei-minot ba'n ioh ia kata ka jingbám ka ba'n jot-noh, hinrei ia kata ka jingbám kaba iaisáh sha ka jingim b'ympiukut, ia kaba uba U Khún u briu u'n ai ha phi : namar ia une, uba U Kypá uba *long* U Blei, u la pynskhem.

28. Ynda kumta ki la ia-kylli ha u, Kaei ngi'n leh, ba ngi'n ioh-minot ia kiba ki jing-leh jong U Blei ?

29. U Iísous u la iathúh te u la ong ha ki, Kane ka long kaba ka jingleh jong U Blei, ba phi'n ngeit ha u ia uba la phah ma-u.

30. Namar-kata, ki la ia-kylli ia u, Kaei ka dak-phylla ba leh ma-mé te, ba ngi'n ioh-íh bad ba ngi'n ioh-ngeit ha mé ? kaei *ka kam-báh* ba mé leh ?

31. ki kypá jong ngi ki la iabám ia kaba ka manna ha kata ka rí-khlau, kumba ka long ba-la-thoh, "U kypú na byneng u la ai ha ki ba'n bám."

32. H'ynda kumta U Iísous u la ong ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, U Mosis u'm

shym la ai ha phi ia uta u kypú na byneng ; hinrei uba U Kypá jong nga u ai ha phi ia uba u kypú u bashisha na byneng :

33. namar uba u kypú u jong U Blei long uta uba wan-híer na byneng, bad u baai ia ka jingim ha ka pyr-thei.

34. Namar-kata, ki la iaong ha'u, Kó Trai, tó ai ha ngi ia une u kypú hala ka sngi.

35. Te U Iísous u la iathúh ha ki, Ma-nga long uta u kypú jong ka jingim : jár u bawan ha nga, u'n 'nu'm thyngan ; bad jár u bangeit ha nga, u'n 'nu'm slíang lano-lano-ruh.

36. Hinrei nga la ong ha phi, Ba la phi la lah ioh-íh ia nga, pynban phi'm ngeit.

37. Ia baroh ba uba U Kypá u ai ha nga, yn wan ha nga, da lei-lei nga'n 'nym kyn-tait-noh shabar.

38. Naba nga la wan-híer na byneng, ym kumno-kumno-ruh, ba nga'n ioh-leh ia ka mon ka jong nga hí, hinrei ia ka mon ka jong uta uba la phah ia nga.

39. Kane te ka long kata

ka mon ka jong U Kypá uba la phah ia nga, ba barch ia kaba u la ai ha nga, nga'n 'nym ai ba'n dúh-noh ei-ei-ruh na ka, hinrei ba nga'n ioh-pynmíh-pat ia ka, ha ka sngi ka bakhadduh.

40. Kane ruh ka long kata ka mon ka jong uta uba la phah ia nga, ba u briu baroh uba da ioh-íhthuh ia uba U Khún, bad ba u da ngeit ha u, u'n ioh ka jingim b'yjmjiukut; bad nga nga'n ioh-pynmíh-pat ia u ha ka sngi ka bakhadduh.

41. H'YNDA kumta kita Ki Jiu ki la iakren-kníum shaphang jong u, naba u la ong, Nga long uta u kypú uba la wan-híer na byneng.

42. Kila iaong te, Ym long une U Iísous, uba u khún U Iosiph, ia uba u kypá bad ia ka kymí jong u ngi íhthúh? hato kumno te ba ong une, Ba nga la wan-híer na byneng?

43. Namar-kata, U Iísous u la iathúh bad u la ong ha ki, Wat iakren-kníum paralok-hí.

44. Ym don uba lah ba'n wan ha nga, l'ymda uba U Kypá uba la phah ia nga, u'n

da la pynwan ia u: bad nga nga'n pynmíh-pat ia u ha ka sngi ka bakhadduh.

45. Ka long ba-la-thoh ha kiba Ki Nongiathúhlypá, "Ba-roh ruh ki'n long ki ba-la-hikai da U Blei." Naba kumta, u briu baroh uba la ioh-sngou na uba U Kypá, bad uba la ioh-nang, u wan ha nga.

46. Ym namar ba uno-uno-ruh u la ioh-íhthúh ia uba U Kypá, tang ma-u uba da long na U Blei; uta kein u la ioh-íhthúh ia uba U Kypá.

47. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Jár u bangeit ha nga, u don ka jingim b'yjmjiukut.

48. Ma-nga long uba u kypú jong kata ka jingim.

49. Ki kypá jong phi ki la iabám ia kata ka manna ha kata ka rí-khlau, bad ki la iáp-noh.

50. Une u long uta u kypú u bawan-híer na byneng, ba uno-uno-ruh uba u'n ioh-bám na u, te u'n 'nu'm iáp-noh kein.

51. Ma-nga long uta u kypú u bapynam, uba la wan-híer na byneng: lada uno-uno-ruh u'n ioh-bám na une u

kypú, u'n ioh-im b'ymjiukut: bad uta u kypú de, ia uba nga nga'n ai, ka long ka doh jong nga, ia kaba nga nga'u ai na ka bynta ka jingim ka jong ka pyrthei.

52. Namar-kata, kita Ki Jiu ki la iasait-éh paralok-hí, ki da iaong, Kumno une u lah ba'n ai ha ngi ia ka doh *jong* u ia ka ba'n bám?

53. Namar-kata, U Iísous u la iathúh ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, L'ymda phi bám ia ka doh jong uba U Khún u briu, bad ba phi díh ia ka snám jong u, phi'm don ka jingim ha lade.

54. Uno-uno-ruh u babám ia kata ka doh jong nga, bad badíh ia kata ka snám jong nga, u don ka jingim b'ymjiukut:- bad nga nga'n pynmíh-pat ia u ha ka sngi ka bakhadduh.

55. Naba ka doh jong nga ka long, da shisha, ka jingbám, bad ka snám jong nga ka long, da shisha, ka jingdih.

56. Jár u babám kytáh-lywet ia kata ka doh jong nga, bad badíh ia kata ka snám jong nga, u iaisáh ha nga, bad nga ha u.

57. Kat kumba uba U Kypá u im uba la phah ia nga, nga ruh nga im da uba U Kypá: kumta uta u babám kytáh-lywet ia nga, uta ruh kein u'n ioh-im da nga.

58. Une u long uta u kypú uba la wan-híer na byneng: ym kumba ki kypá jong phi ki la iabám ia kata ka manna, bad ki la iáp-noh: jár u babám kytáh-lywet ia une u kypú, u'n ioh-im b'ymjiukut.

59. Kine kiei-kiei-ruh u la iathúh ha ka synagog, haba u dang hikai ha Kapernaum.

60. NAMAR-KATA, shibún na ki synran jong u haba ki la ioh-sngou, ki la iaong, Kane ka long ka ktín baéh-síh; uei ba lah ba'n sngou-shemphang ia u?

61. Haba U Iísous te u la tip ha lade, ba kita ki synran jong u ki iakren-kníum shaphang kata, u la ong ha ki, Shisha kane ka pynthut ia phi?

62. *Aiuh* te lada phi'n ioh-khymíh-thúh ia uba U Khún u briu ba u leit-kíu *pat* sha kaba u la long ka bamynshiwa?

63. Ka long kaba ka myn-

siim kaba pynim; kaba ka doh ka'm pynmyntoi ei - ei - ruh - ém: kita ki ktín, ia kiba nga kren ha phi, ki long ka mynsiim, bad ki long ka jing-im.

64. Hinrei don kiba na phi kiba ki b'ymngeit. (Namar U Iísous u la lah tip náduh ka bamynnynkong, kino ki long kita ki b'ymngeit satía, bad uno u long uba da díe-noh ia u.)

65. U la ong te, Namar-kata, nga la ong ha phi, ba ym don uba lah ba'n wan ha nga, l'ymda long ba-la-ai ha u na U Kypá jong nga.

66. NADUH kata *ka sngi*, shibún na ki synran jong u ki la iakylla-diin-noh, bad ki'm ialeit lem shuh bad u.

67. Ynda kumta U Iísous u la kylli ha kita ki khadar-ngút, Phi ruh phi iamón ne ém ba'n leit-noh?

68. H'ynda kumta U Simon Petros u la iathúh ha u, Kó Trai, dei hano-pat ngi'n ialeit? mé don ki ktín ka jing-im b'ymjiukut:

69. ngi ruh ngi iangeit bad ngi iatip-skhem, ba ma-mé long uba U Khristos, uba U

Khún jong U Blei U Baim.

70. U Iísous u la iathúh ha ki, Nga nga'm shym la jíd ia phi kiba ki khadar-ngút? pynban uwei na phi u long u nongsyntiat bashún.

71. U la kren shaphang U Ioudas Iskariot te, *u khún* U Simon: namar long une u ba'n sa díe-noh ia u, uba da long uwei na kita ki khadar-ngút.

VII.—LYNNONG.

1. *U Iísous u sneng ia ka jingsngou-tyneng bad ia ka jingleh-shlur ki kur jong u.* 10. *U leit-kíu na Ka Galilaia sha ka jingkhawai-níam.* 14. *U hikai ha ka iing-mane-U-Blei;* 25. *na ka baiaong ki nong Jerusalem;* 32. *na ka baialeh Ki Pharisi ruh.* 37. *U pyrta ia ka jingong kaba don kam éh.* 40. *Bún ki jingtharai ki baphér shaphang jong u.* 45. *Ki Pharisi ki bittar ba ki shakri ki'm shym la kem ia u; ki iakajía bad U Nikodimos ruh naba u ieng-shiliang bad u.*

1. Te hadiin kine kiei-kiei-ruh U Iísous u la iaid kylleng ha Ka Galilaia: namar u'm mon ba'n iaid kylleng ha Ka Ioudaia, naba kita Ki Jiu ki la

iawád-dong ia ka ba'n pyniáp-noh ia u.

2. Te ka jingkhawai-níam jong Ki Jiu, kaba pynieng ia ki iing-trep, ka la jan.

3. Namar-kata ki para jong u ki la iaong ha u, Tó kynriah-noh nangne, bad tó khie-leit sha Ka Ioudaia, ba ki synran jong mé *hangta* ki'n lah ioh-khymíh-thúh ruh ia ki jingleh jong mé ia kiba mé leh:

4. namar ym don uba leh ia kaei-kaei-ruh ha ka baríh, bad uba wád hí ia ka ba'n long ha ka bapau-shinná te. La mé leh ia kine kiei-kiei-ruh, tó pynpau ia lade ha ka pyrthei.

5. (Namar l'ymne ki para jong u ki'm shym la ngeit ha u.)

6. H'ynda kumta U Iísous u la ong ha ki, Ka por ka jong nga ka'm put poi: hinrei ka por ka jong phi ka la kloihala ka sngi.

7. Ka pyrthei ka'm lah ba'n shún ia phi; hinrei ka shún ia nga, namar ba nga phlá shaphang jong ka, ba ki jingleh jong ka ki long ki b'yman.

8. Tó leit-kíu ma-phi sha

kane ka jingkhawai-níam: nga'nga'm put leit-kíu sha kane ka jingkhawai-níam, naba ka por ka jong nga ka'm put la dap bíang.

9. H'ynda u la lah ong te ia kine kiei-kiei-ruh ha ki, u la iaisáh ha Ka Galilaia.

10. HINREI hadiin ba kita ki para jong u ki la ialeit-kíu, ynda kumta u hí ruh u la leit-kíu sha kata ka jingkhawai-níam, ym ha ka bapau, hinrei kumbá ha ka baríh.

11. H'ynda kumta kita Ki Jiu ki la iawád ia u ha kata ka jingkhawai-níam, bad ki la iakylli, Hangno uta u don?

12. Te la don shibún ka jingpasíau shaphang jong u ha pyddeng ki paitbah. Kiba la iaong don, Ba u long u babbá: kiwei-pat de ki la iaong, Ém; hinrei u shúkor ia u paitbah.

13. Hinrei ym don ba kren ha ka bapau-shinná shaphang jong u, namar la ka jingshepting na kita Ki Jiu.

14. MYNTA te hamar ha pyddeng kata ka jingkhawai-níam, U Iísous u la leit-kíu sha kaba ka iing-mane-U-Blei, bad u la hikai.

15. Kita Ki Jiu ki la ia-sngou-kyndit te, ki da iaong, Kumno une u la nang ia ki jingstád, ia u b'ym jiu da la hikai ruh?

16. U Iísous u la iathúh ha ki, bad u la ong, Ka jing-hikai ka jong nga ka'm long ka jong nga, hinrei ka jong uta uba la phah ia nga;

17. lada uno-uno-ruh uba u'n mon ia ka ba'n leh ia ka mon jong u, u'n ioh-shemphang shaphang kata ka jinghikai, la ka long ne ém na U Blei, lane ma-nga nga kren na lade-hí:

18. jár uba da kren na lade-hí u wád ia ka burom ia la ka jong-hí: hinrei jár uba da wád ia ka burom ka jong uta uba la phah ia u, uta u long u bashisha, bad ka baarsap-shú-kor ka'm don ha u:

19. U Mosis u'm shym la ai ia Ka Húkum ha phi? pynban ym don na phi ba leh ia kata Ka Húkum. Balei phi iawád-dong ba'n pyniáp-noh ia nga?

20. Uta u paitbah u la iathúh te u la ong, Mé don u ksúid: uei ba wád-dong ba'n pyniáp-noh ia mé?

21. U Iísous u la iathúh u la ong te ha ki, Kawei ka jingleh nga la leh, te phi baroh phi shu sngáp-lyngngoh ia kata:

22. U Mosis u la búh ia ka níam-otshíar ha phi, (ym kumno-kumno-ruh ba ka long na U Mosis, hinrei na kiba ki kypá;) phi otshíar ia u shinrang-briu ha ka sngi-sabbaton ruh:

23. lada u shinrang-briu u pyddiang ia ka níam-otshíar ha ka sngi-sabbaton, ba yn 'nym pynkhein ia kata Ka Húkum U Mosis; phi bittar-lep bad nga, naba nga la pynkhíah baroh-phar ia u briu ha ka sngi-sabbaton?

24. phi wat bishár-shiliang na ka khymat, hinrei bishár da ka jingbishár ka bahok.

25. H'YNTA kumta ki-wei na kiba ki nong Jerusalém ki la iaong, Une u'm long uta, ia uba ki iawád-dong ba'n pyniáp-noh?

26. ha khymíh ruh, u kren ha ka bapau-shinná, ei-ei-ruh-ém te ki'm iaong ha u: kiba ki nongsynshár shisha ki la iakut-nía ne ém, ba une u long shisha uba U Khristos?

27. hinrei ia une ngi ia-íthúh nangno u long: hinrei h'ynda u'n wan uta U Khristos, ym don ba tip nangno u long.

28. Namar-kata, U Iísous u la pyrta haba u dang hikai ha kata ka iing-mane-U-Blei, u da ong ruh, Phi íthúh te ia nga, bad phi íthúh ruh naugno nga long: nga'm shym la wan te na lade-hí, hinrei u long u bashisha uta uba la phah ia nga, ia uba phi phi'm íthúh:

29. hinrei ma-nga nga íthúh ia u; naba nga long na u, bad uta kein u la phah ia nga.

30. Namar-kata, ki la ia-wád-dong ba'n kem ia u; hinrei ym don ba la búh ia la ka ktí ha u, naba ka por jong u ka'm put la jía.

31. Shibún te na uta u paitbah ki la ngeit ha u, bad ki la iakylli, Uba U Khristos h'ynda u'n wan, u'n leh ne ém kham-bún ki kam-báh ia kine ia kiba une u la leh?

32. KIBA Ki Pharisi ki la ioh-sngou ba uta u paitbah u iakren-pasíau ia kine kiei-kiei-ruh shaphang jong u; te kita Ki Pharisi bad kiba Ki

Rangbah-lyngdoh ki la iaphah ia ki shakri darbar, ba ki'n ioh-kem ia u.

33. Namar-kata, U Iísous u la ong ha ki, Shibit arbit nga dang long lem bad phi, h'ynda kumta nga sa leit-noh sha uta uba la phah ia nga:

34. phi'n iawád ia nga, hinrei phi'nnym iashem *ia nga*: bad sha kaba nga nga'n sa long, phi phi'm lah ba'n iawan.

35. H'ynda kumta kita Ki Jiu ki la iaong paralok - hí, Shano une u'n sa leit, ba ngi nígi'n 'nym iashem shuh ia u? u'n sa leit ne ém sha kata ka jingwir ka jong kiba Ki Griik, ia ka ba'n hikai ruh ia kita Ki Griik?

36. ka long kaei kane ka jingong ia kaba u la ong; Phi'n iawád ia nga: hinrei phi'n 'nym iashem *ia nga*: bad sha kaba nga nga'n sa long, phi phi'm lah ba'n ia-wan?

37. Te ha ka sngi ka bakhaddúh, kata ka bakhrau ka jong ka jingkhawai-níam, U Iísous u la ieng, bad u la pyrta, u da ong, Lada uno-uno-ruh u sngou-slíang, ai ba

u'n wan ha nga ba u'n díh
ruh :

38. jár u bangeit ha nga,
kumba la ong Ka Jingthoh,
“ki wáh úm baim ki'n iatúid-
“-noh na ka dohnúd jong u.”

39. (Hinrei ia kane u la
kren shaphang uba U Myn-
siim, ia uba kita ki bangeit
ha u ki ba'n sa pyddiang:
amar ym put la *ai* ia U
Mynsiim Bakhúid, naba ym
put la pyndon-burom ia U
Iísous.)

40. Namar-kata, shibún na
uta u paitbah haba ki la ioh-
-sngou ia kata ka ktín, ki la
iaong, Da shisha une u long
uta U Nongiathúhlypá.

41. Kiwei-pat ki la iaong,
Une u long uba U Khristos.
Hinrei kiwei-pat de, ki la ia-
kylli, La u'n wan ne ém te
uta U Khristos na Ka Galilaia?

42. kaba Ka Jingthoh ka'm
shym la ong, Ba uta U Khristos
u wan na uba u symbai U
Dabid, bad na Ka Bithlehem,
kaba ka shnong-rit ha kaba U
Dabid u jiu la don?

43. Kumta la long ka jing-
iaprat ka ktín ha pyddeng uta
u paitbah shaphang ia u.

44. Kiba na ki te ki la
iamon ba'n kem ia u; hinrei
ym don ba la búh ki ktí ha u.

45. HYNDA kumta kita
ki shakri darbar ki la iawan-
-phai ha kita Ki Rangbah-
-lyngdoh bad ha Ki Pharisi;
kiba la iakylli te ia ki, Na ka
balei phi'm shym la wallam
ia u?

46. Kita ki shakri ki la
iathúh, Ym jiu don u briu ba
la kren kumta kat une u briu.

47. Kita Ki Pharisi ki la
iathúh te ha ki, Ia phi ruh la
shúkor ne ém?

48. don ne ém uno-uno-ruh
na kiba Ki Nongsynshár, lane
na kiba Ki Pharisi, uba la
ngeit ha u?

49. hinrei une u paitbah u
b'ym da nang ia Ka Húkum,
ki long ki ba-la-tim.

50. U Nikodimos, uba da
long uwei na ki, (uba la wan
mynmiet ha u,) u ong ha ki,

51. Ka húkum jong ngi
ka pynrem ne ém ia u briu,
l'ymda ka'n ioh-sngou shiwa
na u, bad ba ka'n ioh-tip ia
kaei ba u la leh?

52. Ki la iathúh te ki la
ong ha u, Ma-mé ruh mé long
ne ém na Ka Galilaia? tó iit,

tó khymíh ruh, ba U Nong-iathúhlypá u'm míh na Ka Galilaia.

53. H'ynda kumta uwei-uwei-baroh u la leit-noh sha la iing.

VIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyllait ia ka briu ba-la-kem ha ka baklim.* 12. *U iyalap ba u hí u long U Jingshai ka pyrthei; u pynshisha ruh ia ka jinghikai jong u.* 33. *U iathúh-kylliang ia Ki Jiu namar ba ki kren-sarong shaphang U Abraam: u búh-ríh ia lade na ka jingleh-riunar jong ki.*

1. HINREI U Iísous u la leit-noh sha uba u lúm Ki Olib.

2. Te haba ka sa shai myn-step u la wan pat sha kata ka iing-mane-U-Blei, bad uba u paithbah baroh u la wan ha u; te haba u la shong, u la hikai ia ki.

3. Te kiba Ki Nongthoh bad kiba Ki Pharsi ki la iam ha u ia ka briu ia kaba la kem ha ka baklim; te haba ki la búh ia ka ha pyddeng,

4. ki la iaong ha u, Kó Nonghikai, la kem shisyndon

ia kane ka briu, ha ka jingleh hí, ba ka dang klim:

5. te U Mosis u la húkum ia ngi ha kaba Ka Húkum, ba'n lynthem da ki mau ia kiba kum kita: ma-mé, namar-kata, mé ong kumno?

6. Ki la iaong ia kane te ba ki da tynjúh ia u, ba ki'n lah ioh ba'n múdui ia u. Hinrei U Iísous haba u la dem ha tybian, u la thoh da la ka shinriáhtí ha ka khyndeu.

7. Hinrei katba ki la iai da kylli ia u, haba u la pynieng ia lade, u la ong ha ki, Uta uba na phi bakhlem-pop, ai ba u'n lynthem nyngkong ia uba u mau ha ka.

8. Pat ruh haba u la dem ha tybian, u la thoh ha ka khyndeu.

9. Ki te, haba ki la ioh-sngou, bad ba ki da sngou-kyndúh na ka jingmut batip-lem *jong ki*, ki la míh-noh uwei-pa-uwei, ki da sydang náduh ki bakhram-tymen há-duh ki bakhadduh: te la íeh-noh marwei ia U Iísous, bad ia kata ka briu kaba dang ieng ha pyddeng.

10. Te U Iísous haba u la pynieng ia lade, bad ba u'm

ioh-íh iano-iano-ruh tang ia
kata ka briu, u la ong ha ka,
Kó ka briu, hangno ki long
kito ki nongmúdui jong pha?
ym don ba la pynrem ia pha?

11. Te ka la iathúh, Ym
don, Ah Trai. U Iísous u la
ong te ha ka, L'ymne ma-nga
nga'm pynrem ia pha: tó khíe-
-leit-noh, bad tó wat leh pop
shuh.

12. H'YNDA kumta U
Iísous u la iathúhkhána pat
ha ki, u da ong, Nga long uba
U Jingshai u jong ka pyrthei:
uta u bawan-búd ia nga, u'n
'nu'm iaid-kai ha ka badum,
hinrei u'n ioh ia ka jingshai ka
jong ka jingim.

13. Namar-kata, kita Ki
Pharisi ki la iathúh ha u, Ma-
-mé mé phlá shaphang ia lade-
-hí; ka jingphlá jong mé ka'm
long ka bashisha.

14. U Iísous u la iathúh bad
u la ong ha ki, Wad la nga phlá
shaphang ia lade-hí, kata ka
jingphlá jong nga te ka long
ka bashisha: naba nga íhthúh
nangno nga la wan, bad shano
nga'n sa leit; hinrei phi phi'm
íhthúh nangno nga wan, bad
shano nga'n sa leit:

15. ma-phi kat ka rúkom

kaba ka doh phi bishár; nga
nga'm bishár iano-iano-ruh
kumta;

16. lada nga bishár ruh pu-
tet, kata ka jingbishár ka jong
nga ka long ka bashisha; na-
mar nga'm long bamarwei,
hinrei ma-nga, bad uba U
Kypá uba la phah ia nga:

17. la thoh ruh de ha Ka
Húkum kaba jong phi, ba ka
jingphlá ar-ngút ki briu ka
long ka bashisha:

18. nga long u baphlá sha-
phang ia lade-hí, uta U Kypá
uba la phah ia nga, u phlá ruh
shaphang jong nga.

19. H'ynda kumta ki la ia-
kylli ia u, Hangno long uta u
kypá jong mé? U Iísous u
la iathúh, Phi'm íhthúh l'ym-
ne ia nga, l'ymne ia uba U
Kypá jong nga: lada phi la
lah íhthúh ia nga, phi'n da la
lah íhthúh ia uba U Kypá
jong nga ruh.

20. Ia kine ki ktín U Iísous
u la iathúh ha kaba ka jaka
jingkynsheu, haba u dang hi-
kai ha kata ka iing-mane-U-
-Blei: te ym don ba la kem
ia u; naba ka por jong u ka'm
put la lah jía.

21. Ynda kumta U Iísous

u la ong pat ha ki, Nga'n sa leit-noh, te phi'n iawád ia nga, bad phi'n iaiáp ha kata ka pop jong phi: sha kaba nga nga'n sa leit-noh, phi phi'm lah ba'n iawan.

22. Ynda kumta kita Ki Jiu ki la iaong, U'n sa pyniáp-noh ne ém ia lade, ba u ong, Sha kaba nga nga'n sa leit-noh, phi phi'm lah ba'n iawan ?

23. U la ong te ha ki, Ma-phi phi long na ki jong kiba napoh ; ma-nга nga long na ki jong kiba na jerong : ma-phi phi long na ka jong kane ka pyrthei ; nga nga'm long na ka jong kane ka pyrthei :

24. namar-kata, nga la ong ha phi, ba phi'n iaiáp ha kita ki pop jong phi: namar lada phi'm ngeit ba ma-nга nga long *ma-u*, phi'n iaiáp ha kita ki pop jong phi.

25. Namar-kata, ki la iakylli ia u, Mé long uei ? U Iísous u la iathúh te ha ki, Ujuh ia uba nga iathúh ruh ha phi mynno-mynno-ruh :

26. nga don shibún kie-i-ruh ba'n iathúh bad ba'n sneng shaphang jong phi : hinrei uta uba la phah ia nga

u long u bashisha ; bad ia kie-i-ruh kiba ma-nга nga la ioh-sngou na u, ia kita kie-i-ruh kein nga ong ha ka pyrthei.

27. Kí'm sngouthúh ba u la iathúh ha ki shaphang uba U Kypá.

28. Namar-kata, U Iísous u la ong ha ki, H'ynda phi'n la lah kyntiu ia uba U Khún u briu, ynda kumta phi'n íh-thúh ba ma-nга nga long *ma-u*, bad ba nga'm leh ei-ei-ruh-ém na lade-hí ; hinrei, kat kumba U Kypá jong nga u la hikai ia nga, ia kita kie-i-ruh nga iathúh :

29. te uta uba la phah ia nga u long lem bad nga: uba U Kypá u'm shym la íehnoh marwei ia nga ; naba hala ka sngi nga leh ia kie-i-ruh ki bapynsngoubhá ia u.

30. HABA u dang kren ia kine kie-i-ruh, bún ki la iangeit ha u.

31. Namar-kata, U Iísous u la ong ha kita Ki Jiu kiba la iangeit ha u, Lada phi iaisáh ha ka ktín ka jong nga, phi long ki synran jong nga da shisha ;

32. bad phi'n ioh-íhthúh ia

kaba ka jingshisha, bad kata ka jingshisha ka'n pynpyllait-noh ia phi.

33. *Kiwei-pat* ki la iathúh ha u, Ngi long u symbai U Abraam, te mynno-mynno-ruh ngi'm shym la shong-mrau hano - hano - ruh: kumno ong ma-mé, Ba yn pynlong ia phi ki ba-la-lait-noh?

34. U Iísous u la iathúh ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, ba u briu baroh u baiaileh ia ka pop, u long mrau u jong ka pop;

35. uba u mrau u'm iaisáh ha ka iing ia ka ba'n baroh-shí'rta te: *hinrei* uba u khún u iaisáh ia ka ba'n baroh-shí'rta:

36. namar-kata, lada uba U Khún u'n pynpyllait-noh ia phi, phi'n long ki ba-la-lait-noh da shisha :

37. nga tip ba phi long u symbai U Abraam; *hinrei* phi iawád-dong ba'n pyniáp-noh ia nga, naba ka ktín ka jong nga ka'm ioh-pei shapoh jong phi :

38. ma-nга, nga kren ia kaba nga la íthúh bad uba U Kypá jong nga: kumta phi ruh, phi leh ia kaba phi la

lah ioh-nang na uba u kypá jong phi.

39. Ki la iathúh bad ki la iaong ha u, U Abraam u long uba u kypá jong ngi. U Iísous u ong ha ki, Lada phi la long ki khún jong U Abraam, phi'n da la leh ia ki jingleh ki jong U Abraam ;

40. hinrei mynta phi ia-wád-dong ba'n pyniáp-noh ia nga, ia u briu uba la iathúh ia ka bashisha ha phi, ia kaba nga la ioh-sngou na U Blei : ia kane U Abraam u'n 'nu'm da la leh :

41. phi leh ma-phi ia ki jingleh jong u kypá jong phi. H'ynda kumta ki la iathúh ha u, Ym shym la khá ia ngi na ka baklim, ngi don uwei U Kypá, uba U Blei.

42. Namar-kata, U Iísous u la iathúh ha ki, Lada uta U Blei u la long U Kypá jong phi, phi'n da la íeit ia nga: namar na uta U Blei nga la míh-noh, bad nga la poi ruh ; namar l'ymne na lade-hí nga'm shym la wan, *hinrei* la phah ma-u ia nga.

43. Balei phi'm sngouthúh ia kata ka jingkren ka jong nga ? naba phi'm lah ba'n

shah-shkor ia kata ka ktín ka jong nga.

44. Ma-phi phi long na u kypá *jong phi*, uba U Soitán, bad ia kiba ki jingkwah jong uta u kypá jong phi phi iamon ia ka ba'n leh. Uta u jiu long u nongshohnoh-briu náduh ka bamynnyngkong, bad u'm jiu sáh ha kata ka bashisha ; naba ka bashisha ka'm don satía ha u. Haba u kren ia ka balamlér, u kren na kiba kiei-kiei ki kynja jong u hí ; naba u long u balamlér, bad uba u kypá jong kata.

45. Hinrei ma-nga, namar ba nga ong ia ka bashisha, phi'm ngeit ia nga.

46. Uei na phi uba pynrem ia nga shaphang ka b'ymdei ? Te lada nga ong ka bashisha, balei phi phi'm ngeit ia nga ?

47. Jár uba long na ka jong U Blei, u shah-shkor ia ki ktín ki jong U Blei : namar kata phi phi'm iashah-shkor, naba phi'm long na ka jong U Blei.

48. Ynda kumta kita Ki Jiu ki la iathúh bad ki la iaong ha u, Ngi ngi'm iaong ka badei, ba mé long U Kynja-

-Samaria, bad mé don u ksúid ?

49. U Iísous u la iathúh, Ma-nga nga'm don u ksúid ; hinrei nga burom ia la U Kypá, phi te phi'm burom ia nga :

50. ma-nga te nga'm wád ia ka burom ka jong nga hí : don u bawád *ia ka* bad u babischár ;

51. shisha, shisha, nga ong ha phi, Lada uno-uno-ruh u'n súmar ia ka ktín ka jong nga, u'n 'nu'm ioh-íh ia ka jingiáp lano-lano-ruh.

52. Namar-kata, kita Ki Jiu ki la iaong ha u, Mynta ngi iatip-bíang ba mé don u ksúid. U Abraam u la iáp-noh, bad kiba Ki Nongiat-thúhlypá ; ma-mé pynban mé ong, Lada uno-uno-ruh u'n súmar ia ka ktín jong nga, u'n 'nu'm mág ia ka jingiáp lano-lano-ruh :

53. mé long ma-mé ne ém u bakham-khrau ia uta u kypá jong ngi U Abraam, uba la iáp-noh ? kita Ki Nongiat-thúhlypá ki la iáp-noh ruh ; ma-mé mé pynlong uei ia lade ?

54. U Iísous u la iathúh,

Lada nga pyndon-burom ia lade, ka burom jong nga ka long ei-ei-ruh-ém: U Kypá jong nga u long uba pyndon-burom ia nga, ia uba ong ma-phi, ba u long U Blei jong phi:

55. te pynban phi'm shym la íhthúh ia u; hinrei ma-nnga nga íhthúh ia u: te lada nga ong ba nga'm íhthúh ia u, nga'n long kum ma-phi, u bamlér: hinrei nga íhthúh ia u, bad nga súmar ia ka ktín jong u:

56. U Abraam uba u kypá jong phi, u la sngou-shád-kymen ba u'n ioh-íh ia ka sngi ka jong nga: te u la ioh-íh, bad u la sngou-kymen de.

57. H'ynda kumta kita Ki Jiu ki la iaong ha u, Me'm put long sanpheu snem, mé la ioh-íh ia U Abraam ruh?

58. U Iísous u la iathúh ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba mynshiwa ba-la-khá ia U Abraam, nga long.

59. H'ynda kumta ki la iaráh ia ki mau, ba ki'n ioh-lynthem ha u: hinrei U Iísous u la búh-ríh ia lade, bad u la leit-noh na kaba ka iiing-

-mane-U-Blei, u da leit lyngba ha pyddeng jong ki; te kumta u la iaíd-lait.

IX.—LYNNONG.

1. *La pynpeit ia ki khymat u briu u bamatlah na myndang-khá ia u.*
8. *La wallam ia u ha Ki Pharisi.*
13. *Ki te ki iasngou-thut shaphang kata, bad ki kyn-tait-noh ia u na ka synagog.*
35. *Hinrei U Iísous u pyddiang ia u: uta te u phlá ia u.*
39. *Kino kita ia kiba U Khristos u pynshai.*

1. HABA u dang iaíd-lait ruh, u la ioh-íh ia u briu u bamatlah na myndang-khá *ia u.*

2. Ki synrán jong u te ki la iakylli ia u, ki da ong, Kó Kynrád, uei ba la leh pop, une, ne ki kymí-ki-kypá jong u, ba la khá matlah ia u?

3. U Iísous u la iathúh, Une u'm shym la leh pop, l'ymne ki kymí-ki-kypá jong u *ba la khá matlah ia u:* hinrei *la khá matlah ia u* ba yn ioh-pynpau ia kiba ki jingleh jong U Blei ha u:

4. ka dei ia nga ba'n trei ia kita ki jingtrei jong uta uba la phah ia nga, katba ka

dang long ka sngi: ka míet ka jía, h'ynda kumta ym don uba lah ba'n trei:

5. katba nga don ha ka pyrthei, nga long U Jingshai u jong ka pyrthei.

6. Haba u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la bíah ha ka khyndeu, bad u la thau ia í syboh-khyndeu na ka jong kata ka úm-bíah, bad u la kyllán ia íta í syboh-khyndeu halor ki khymat jong uta u bamatlah;

7. bad u la ong ha u, Tó khíe-leit ba'n byttá ia lade ruh ha ka pung-sum ka jong Ka Siloam, (kaba long haba la batai, Ba-la-phah.) Namar-kata, u la leit-noh, bad u la byttá ia lade, bad u la wan *pat* u da peit.

8. NAMAR-KATA, kiba ki paramarjan bad kita kiba la lah khymíh-thúh ia u mynshiwa, ba u la jiu long bamatlah, ki la iaong, Une u'm long uta uba jiu shong bad uba jiu makía?

9. Kiwei-pat ki la iaong, Ba une u long ma-u: kiwei-pat de, Ba u long syrim ia u: u te u la ong, Ma-nga nga long *uta*.

10. H'ynda kumta ki la iakylli ia u, Kumno ba la pynpeit ia ki khymat jong mé?

11. U te u la iathúh u la ong, U briu ia u bakhot Iísous, u la thau ia í syboh-khyndeu, bad u la kyllán ia ki khymat jong nga, bad u la ong ha nga, Tó khíe-leit ba'n byttá ia lade ruh ha ka pung-sum ka jong Ka Siloam: kumta haba nga la leit bad ba nga la byttá ia lade, nga la peit ki khymat.

12. H'ynda kumta ki la iakylli ia u, Hangno uta u don? U la iathúh, Nga'm tip.

13. Kí la ialam ia u ha kiba Ki Pharisi, ia uta uba *la jiu long* mynno-mynno-ruh bamatlah.

14. Te ka la long ka sngi-sabbaton, mynba U Iísous u la thau ia íta í syboh-khyndeu, bad ba u la pynpeit ia ki khymat jong u.

15. Namar-kata, kita Ki Pharisi ruh de ki la iakylli ia u pat, kumno u la ioh-peit ki khymat. U la iathúh te ha ki, U la búh ia í syboh-khyndeu halor ki khymat jong nga, nga la leit-byttá

ia lade ruh, kumta nga ioh-íhmat.

16. H'ynda kumta kiba na kita Ki Pharsi ki la iaong, Une u briu u'm long na U Blei, naba u'm súmar ia ka sngi-sabbaton. Kiwei-pat ki la iaong, Kumno u briu u bapop u lah ba'n leh ia ki kam-báh kat kine? Kumta la long ka jingiaprat ka ktín ha pydeng jong ki.

17. Ki la iakylli pat ia uta u batmatlah, Ma-mé kaei mé ong shaphang jong u, namar ba u la pynpeit ia ki khymat jong mé? Te u la iathúh, Ba u long U Nongiathúhlypá.

18. Hinrei kita Ki Jiu ki'm iangeit shaphang jong u, ba u la jiu long batmatlah, bad ba u la lah ioh-peit ki khymat, tadynda ki la lah iakhot ia ki kymí-ki-kypá ki jong uta uba la lah ioh-peit ki khymat,

19. bad ba ki la lah iakylli ia ki, ki da ong, Une u long u khún jong phi, ia uba phi ong ma-phi ba la khá batmatlah? kumno te ba mynta u ioh-íhmat?

20. Kita ki kymí-ki-kypá jong u ki la iathúh ha ki, bad ki la iaong, Ngi tip ba une u

long u khún jong ngi, bad ba la khá batmatlah ia u ruh:

21. hinrei kumno-kumno-ruh ba u ioh-íhmat mynta, ngi'm tip; lane uei ba la pynpeit ia ki khymat jong u, ngi ngi'm tip: u hí u la bíang karta; phi'n iakylli ia u: u'n iathúh hí shaphang ia lade.

22. Kita ki kymí-ki-kypá jong u ki la iakren kumta, naba ki la iashepting ia kita Ki Jiu: namar kita Ki Jiu ki la lah iathymú-lem lypá, ba lada uno-uno-ruh uba u'n phlá ia u, *ba u long* U Khristos, yn kyntait-noh ia u na ka synagog.

23. Namar-kata, kita ki kymí-ki-kypá jong u ki la iaong, Ba u la bíang karta; phi'n iakylli ia u.

24. Namar-kata, ki la iakhot arsin ia uta u briu uba la jiu long batmatlah, bad ki la iaong ha u, Tó ai burom ha U Blei: ma-ngi ngi tip ba uta u briu u long u bapop.

25. Ynda kumta uta u la iathúh, bad u la ong, La u long u bapop, ne ém, nga'm tip: ia kane kawei nga tip, ba ia kaba nga jiu long u batmatlah, mynta nga ioh-íhmat.

26. Ki la iakylli pat te ia u, Kaei u la leh ia mé? kumno u la pynpeit ia ki khymat jong mé?

27. U la iathúh ha ki, Nga la iathúh ha phi la mynhynne, te phi'm iashah-shkor: hato balei phi iamón ba'n iasngou pat? phi ruh phi iamón te ia ka ba'n long ki synran jong u?

28. Ynda kumta ki la iaken-bein ia u, bad ki la iaong, Ma-mé mé long u synran jong uta; hinrei ngi, ngi long ki synran jong U Mosis:

29. ma-ngi ngi iatip ba U Blei u la kren ha U Mosis: hinrei ia une, ngi'm tip nangno u long.

30. Uta u briu u la iathúh bad u la ong ha ki, Ha kane, shisha, ka long kaba da sngou-phylla, ba phi, phi'm tip nangno u long, uba la pynpeit pleng ia ki khymat jong nga;

31. hinrei ngi iatip-bíang ba U Blei u'm sngou ia ki bapop; hinrei lada uno-uno-ruh u long u bamane ia U Blei, bad uba leh ia ka mon ka jong u, ia uta u sngou kein:

32. na myndanglong ka pyrthei ym shym la sngou, ba uno-uno-ruh u la pynpeit ia

ki khymat jong u ba-la-khá bamatlah:

33. l'ymda la long une na U Blei, u'm lah ba'n leh ei-ei-ruh-ém.

34. Ki la iathúh bad ki la iaong ha u, La khá ia mé ha ki pop suda! te mé hikai ma-mé ia ngi? Te ki la iashop-noh ia u shabar.

35. U Iísous u la ioh-sngou, ba ki la iashop-noh ia u shabar, haba u la shem te ia u, u la ong ha u, Mé ngeit ha uba U Khún U Blei?

36. U la iathúh te u la ong ma-u, U long uei te, Kó Kynrád, ba nga'n ioh-ngeit ha u?

37. U Iísous te u la ong ha u, Mé la ioh-íh ruh ia u, bad uta uba kren bad mé u long ma-u.

38. Te u la ong, Nga ngeit, Kó Trai. Te u la mane-dem ha u.

39. U Iísous u la ong te, Ia ka jingbishár kein nga la wan ma-nga ha kane ka pyrthei; katba kita ki by'm ioh-íh, ki'n ioh-íh; bad ba kita kiba ioh-íh, ki'n la ioh-long ki bamatlah.

40. Kiba na Ki Pharisi te

kiba iadon lem bad u, ki la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, te ki la iakylli ia u, Ngi ruh ngi long te ki bamatlah?

41. U Iísous u la ong ha ki, Lada phi la long ki bamatlah, phi'n 'nym la don ka pop: hinrei mynta phi ong, Ngi ioh-ih; namar-kata, ka pop jong phi ka sáh.

X.—LYNNONG.

1. *U Khristos uba long ka jingkhang: bad u nongáp langbrot u babhá.* 19. *Bún ki jingtharai shaphang jong u.* 22. *U pynih ha ki jingleh jong u ba u long U Khristos uba U Khún U Blei.* 31. *Namar-kata, ki sa lynthem ia u.* 39. *U lait na kita Ki Jiu; bad u leit-noh te pat sha shiliang Ka Jordan; hangta bún ki la ngeit ha u.*

1. SHISHA, shisha, nga ong ha phi, U b'y'm bysut da kaba ka jingkhang sha ka jingkér ka jong kiba ki langbrot, hinrei u da leit-kíu nawei-pat, uta u long u babúittí bad u nongtúh.

2. Hinrei uta uba jiu bysut da kata ka jingkhang, u long u nongáp jong kita ki langbrot.

3. Ia une, uba u nongáp

ka jingkhang u plié; te kita ki langbrot ki kongúh ia ka ktín ka jong u: bad ia ki langbrot ia la ki jong-hí u khot da ka kyrteng, bad u ialam shabar ia ki.

4. Bad haba u la pynmíh-noh ia ki langbrot ia la ki jong-hí, u iaid ha shiwa jong ki, te kita ki langbrot ki iabúd ia u; naba ki iaíhthúh ia ka ktín ka jong u.

5. Ia u nongwei te ki'n 'nym iabúd da-lei-lei, hinrei ki'n iaphet-iáp-noh na u; naba ki'm iaíhthúh ia ka ktín jong ki nongwei.

6. U Iísous u la kren ia kane ka pharshi ha ki: hinrei ki ki'm iasngou-shemphang aiuh kita kiei-kiei ki long, ia kiba u la kren ha ki.

7. NAMAR-KATA, U Iísous u la ong pat ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, ba ma-nga uba long uta u jingkhang jong kiba ki langbrot.

8. Baroh, kat kiba la dang wan mynshiwa jong nga, ki long ki babúittí bad ki nongtúh: hinrei kita ki langbrot ki'm shym la kongúh ia ki.

9. Ma-nga nga long uta u

jingkhang: lada uno-uno-ruh u'n bysut hapoh da nga, u'n ioh-lait-im; bad u'n ioh-ialeit hapoh, u'n ioh-iamíh-noh ruh, bad u'n shem ia ka jaka-phlang babbá.

10. Uba u nongtúh u'm wan, tang ba u'n ioh-túh, bad ba u'n ioh-pyniáp-riwnar, bad ba u'n ioh-pynjot de: ma-nga nga la wan, ba ki'n ioh ka jingim, ba ki'n ioh kyrhai-tam *ia ka* ruh.

11. Ma-nga nga long uba u nongáp langbrot u babbá: uba u nongáp langbrot u babbá u aití-noh ia la ka jingim na ka bynta kiba ki langbrot.

12. Hinrei u babyllá, bad u by'm da long u nongáp langbrot, ia uba kita ki langbrot ki'm dei, u khymíh ia u suri ba u da wan, te u íehnloh ia kita ki langbrot, bad u phet-iáp-noh: te uta u suri u kem-ny-iat ia ki, bad u pyntsakymá ia kita ki langbrot.

13. Uta u babyllá u phet-iáp te naba u long u babyllá, bad ka basúmar ka'm don ha u shaphang kita ki langbrot.

14. Ma-nga nga long uta u nongáp langbrot u babbá; te nga íhthúh ia la ki jong,

bad la íhthúh ia nga da la ki jong;

15. kumba uba U Kypá u íhthúh ia nga, bad ma-nga nga íhthúh ia uba U Kypá: nga aití-noh ruh ia la ka jingim na ka bynta kita ki langbrot.

16. Nga don kiwei-pat ki langbrot ruh, kiba b'y়m long na kane ka jingkér: ia kita ruh ka dei ia nga ba'n ialam, bad ki'n iakongúh ia ka ktín ka jong nga; te yn long shí kynhún, *bad* uwei u nongáp langbrot.

17. Namar kane kein uba U Kypá u íeit ia nga, naba nga aití-noh ia la ka jingim, hinrei ba nga'n ioh-shim pat ia ka.

18. Ym don uba shim *da ka bor* ia ka na nga; hinrei nga aití-noh ia ka na lade-hí: nga don bor ba'n aití-noh ia ka, bad nga don bor ba'n shim pat ia ka. Ia kane ka húkum nga la pyddiang na uba U Kypá jong nga.

19. HANGTA la long pat ka jingiaprat ka ktín ha pyddeng kita Ki Jiu, namar kine ki jingong.

20. Shibún na ki te ki la iaong, U don u ksúid, bad u

long lamwir; hato balei phi
iasngou ia u?

21. Kiwei ki la iaong, Kine
ki'm long ki jingong jong uba
don u ksúid: u ksúid u lah ne
éém ba'n pynpeit ia ki khymat
ki bamatlah?

22. Te ka jingkhawai-
níam Ka Jingpynkyntang ka
la long ha Ka Jerusalem; bad
ka la long myntlang.

23. U Iísous te u iaid-kai ha
kaba ka iing-mane-U-Blei, ha
ka baranda ka jong U Solomon.

24. H'ynda kumta kita Ki
Jiu ki la iaieng-tauwíar ia u,
bad ki la iakylli ia u, Tad
lano me'n pynlyngngoh ia ka
bamut jong ngi? lada mé
long uba U Khristos, tó ia-
thúh shinná ha ngi.

25. U Iísous u la iathúh
ha ki, Nga la ong ha phi,
hinrei phi'm ngeit: kita ki
jingleh ruh ia kiba nga leh ha
ka kyrteng U Kypá jong nga,
kita kein ki iaphlá shaphang
jong nga.

26. Hinrei phi phi'm ngeit,
namar phi'm long na kita ki
langbrot ki jong nga: kumba
nga la ong ha phi,

27. kiba ki langbrot ki jong
nga ki kongúh ia ka ktín jong

nga; ma-nга te nga íhthúh ia
ki, bad ki iabúd ia nga:

28. ma-nга te nga ai ha ki
ia ka jingim b'ymjiukut: bad
ki'n 'nym iajot shúh lano-lano-
ruh, l'ymne uei-uei-ruh u'n
'nu'm kyníh-kynthet ia ki na
ka ktí ka jong nga.

29. U Kypá jong nga, uba
la aití ia ki ha nga, u long
u bakham-khrau ia baroh:
bad ym don uba lah ba'n
kyníh-kynthet ia ki na ka ktí
ka jong U Kypá jong nga.

30. Ma-nга bad uba U
Kypá ngi ialong shí-tylli.

31. NAMAR-KATA, kita
Kí Jiu ki la iaráh pat ia ki
mau, ba ki'n ioh-lynthem ia u.

32. U Iísous u la iathúh ha
ki, Shibún ki jingleh babhá
nga la pyníh ha phi na uba U
Kypá jong nga; namar kano
ka jingleh na kita phi sa
lynthem ia nga?

33. Kita Ki Jiu ki la iathúh
ha u, ki da ong, Namar ka
jingleh babhá ngi'm sa lyn-
them ia mé, hinrei namar ka
jingkren-bein-Blei, bad naba
ma-mé, uba long u briu, mé
pynlong ia lade U Blei.

34. U Iísous u la iathúh ha
ki, Ym shym la thoh ha Ka

Húkum jong phi, "Nga la ong, phi long ki blei"?

35. lada u la khot ki blei ia kita, ha kiba la wan ka ktín ka jong u Blei, (kaba Ka Jingthoh ruh ka by'm lah ba'n pyndam-noh,)

36. ia u uba U Kypá u la pynkyntang bad ba u la phah sha ka pyrthei, ma-phi phi ong, Mé kren-bein-Blei, naba nga la ong, Nga long uba U Khún U Blei ?

37. lada nga'm leh ia ki jingleh ki jong uba U Kypá jong nga, wat ngeit ia nga:

38. hinrei lada nga leh, la phi'm iangeit satía ia nga, tó phi'n iangeit te ia kita ki jingleh ; ba phi'n ioh-tip, bad ba phi'n ioh-ngeit, ba uba U Kypá *u long* ha nga, nga ruh ha u.

39. HANGTA ki la ia-wád-dong pat ba'n kem ia u; hinrei u la lait-noh na ka ktí jong ki.

40. U la leit-noh pat sha shiliang Ka Iordan, sha kata ka jaka ha kaba U Ioannis mynnnyngkong u la jiu pynbaptisma; te hangta u la sáh.

41. Te shibún ki la iawan ha u, bad ki la iaong, Ba U Ioannis shisha u'm shym la

leh kaei-kaei-ruh ka kam-báh : hinrei baroh katba U Ioannis u la kren shaphang une, ka long ka bashisha.

42. Shibún ruh ki la iangeit ha u hangta.

XI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynnih-pat ia U Lasaros.* 45. *Bún Ki Jiu ki ngeit.* 47. *Ki Rangbah-lyngdoch bad Ki Pharsi ki ialum-lang ba'n ialeh ia U Khristos.* 49. *U Kaiaphas u iathúhlypá.* 54. *U Iisous u kynriah-noh na ka ba'n long ha ka bapau.* 55. *Ha Ka Niam-ka-jinglait ki iakylli shaphang jong u, ki iaáp ruh ba'n ioh-kem ia u.*

1. LA DON te uwei uba la pang, U Lasaros na Ka Bithania, na kaba ka shnong-rit ka jong Ka Mari bad Ka Martha kaba ka para jong ka.

2. (Ka la long te *kata* Ka Mari kaba la pynsléh ia uba U Trai da ka jingsléh, bad kaba la niád ia ki slajat jong u da ki shniúh jong ka, kaba uba u para jong ka U Lasaros u la pang.)

3. Namar-kata, kita ki para-kynthei ki la iaphah ha u, ki da ong, Kó Trai, ha khymíh, ia uba mé íeit, u pang.

4. Haba U Iísous te u la ioh-sngou u la ong, Kane ka jingpang ka'm long sha ka ba'n iáp-nasib, hinrei na ka bynta ka burom ka jong U Blei, ba yn ioh-burom ia uba U Khún U Blei da ka.

5. Te U Iísous u la íeit ia kata Ka Martha, bad ia kata ka para jong ka, bad ia uta U Lasaros.

6. Namar-kata, mynba u la ioh-sngou ba u pang, te u la nang sáh shisha ar sngi ha kata ka jaka ha kaba u la don.

7. Hadiin kata te u ong ha kiba ki synran, Iá ngi'n aleit pat sha Ka Ioudaia.

8. Kita ki synran ki la iaong ha u, Kó Kynrád, dang shibit kita Ki Jiu ki la iawád-dong ba'n lynthem ia mé, te me'n sa leit hangta pat?

9. U Iísous u la iathúh, Ym don khadar ki ghanta shí-sngi? lada uno-uno-ruh u iaid-kai ha ka bamynsngi, u'm jinthut satía, naba u ioh-fh ia ka jingshai ka jong kane ka pyrthei;

10. hinrei lada uno-uno-ruh u iaid-kai ha ka bamynmíet, u jinthut, naba kata ka jingshai ka'm don ha u.

11. U la kren ia kine kiei-kiei-ruh, hadiin kata u ong ruh ha ki, U lok jong ngi U Lasaros u ioh-thíah; hinrei nga sa leit ba nga'n kyrsiu ia u.

12. H'ynda kumta ki synran jong u ki la iaong, Kó Trai, lada u ioh-thíah, u'n ioh-khíah-bhá.

13. Hinrei U Iísous u kren shaphang ka jingiáp jong u: ki te ki la iamut ba u ong shaphang ka bajáh-thait na ka baioh-thíah.

14. H'ynda kumta U Iísous u la iathúh shinná ha ki, U Lasaros u la iáp-noh:

15. te na ka bynta jong phi nga sngou-kymen ba nga'm shym la don hangta, ba phi'n ioh-ngeit; hinrei iá ngi'n aleit sha u.

16. H'ynda kumta U Thomas, ia u bakhot Didymos, u la ong ha ki para-synran jong u, Iá ngi'n aleit ma-ngi ruh, ba ngi'n iaioh - iáp - noh lem bad u.

17. Haba U Iísous u la wante, u la shem ia u ba u la lah don lypá sau sngi ha uba u maujingtep.

18. Ka Bithania te ka la

long hajan Ka Jerusalem, jing-ngai kumba ki ar bor-lynti :

19. te shibún na Ki Jiu ki la lah poi ha Ka Martha bad Ka Mari, ba ki'n ioh-pyn-tyngen ia ki shaphang uta u para jong ki.

20. H'ynda kumta Ka Martha, katba ka la ioh-sngou ba U Iísous u wan, ka la leit-tan ia u ; hinrei Ka Mari ka la shong-khop ha la ka iing.

21. H'ynda kumta Ka Martha ka la ong ha U Iísous, Kó Trai, lada mé la don hangne, u para jong nga u'm shym da la lah iáp-noh :

22. hinrei mynta ruh, nga tip ba kiei-kiei-ruh ia kat kiba me'n pán na U Blei, U Blei u'n ai ha mé.

23. U Iísous u ong ha ka, U para jong pha u'n ioh-míh-pat.

24. Ka Martha ka iathúh ha u, Nga tip ba u'n ioh-míh-pat ha kaba ka jingmíh-pat ha ka sngi ka bakhadduh.

25. U Iísous u la ong ha ka, Nga uba long kaba ka jingmíh-pat bad kaba ka jingim : uta uba ngeit ha nga, la u la iáp, u'n ioh-im :

26. bad u briu baroh uba

da im, bad uba da ngeit ha nga, u'n 'nu'm iáp-noh lano-lano-ruh. Pha ngeit ia kane ?

27. Ka la iathúh ha u, Hahoi, Kó Trai, nga la ngeit, ba ma-mé mé long uba U Khristos, uba U Khún U Blei, uba sa wan sha ka pyrthei.

28. H'ynda ka la lah iathúh kumta, ka la leit-noh, te ka la khot-kyrphang ia Ka Mari kaba ka para jong ka, ka da ong, Uba U Nonghikai u la wan, bad u khot ia pha.

29. Ka, katba ka la ioh-sngou *ia kata*, ka la ieng kumne-kumne-ruh, bad ka la leit ha u.

30. (U Iísous te u'm put la lah poi ha kata ka shnong, hinrei u la don ha kata ka jaka sha kaba Ka Martha ka la leit-tan ia u.)

31. H'ynda kumta kita Ki Jiu, kiba la don lem bad ka ha kata ka iing, bad ki bapyn-tyngen ia ka, haba ki la ioh-íh ia Ka Mari ba ka la ieng-kyrkíh-joit, bad ba ka la míh-noh, ki la iabúd ia ka, ki da ong, Ka leit sha kata ka maujingtep, ba ka'n ioh-iám hangta.

32. Te Ka Mari h'ynda ka

la poi sha kaba U Iísous u la don, ba ka da ioh-íh ia u, ka la háp-dem ha ki slajat jong u, ka da ong ha u, Kó Trai, lada mé la don hangne, u para jong nga u'm shym da la lah iáp-noh.

33. Te U Iísous haba u la ioh-fh ia ka ba ka da iám, bad ba iám kita Ki Jiu ruh kiba la iawan lem bad ka, u la úd-noh ha la ka mynsiim, bad u la pynkhuslai ia lade ;

34. bad u la kylli, Hangno phi la iabúh ia u ? Ki la iathúh ha u, Kó Trai, tó wan, tó khymíh ruh.

35. U Iísous u la iám.

36. Namar-kata, kita Ki Jiu ki la iaong, Ha khymíh, katno u la feit ia u !

37. Hinrei kiwei na kita ki la iaong, Une u'm shym da la don bor, uba la pynpeit ia ki khymat ki jong uta u bamatlah, wad ba'n pynlong ruh ba une u'm shym da la lah iáp-noh?

38. Namar-kata, U Iísous da ka baúd-ñoh pat ha lade, u la wan sha kata ka mau-jingtep. Te ka la long ka krem, bad ia u mau-jingkhang la búh ha ka.

39. U Iísous u ong, Tó

kyllíe-noh ia uto u mau-jingkhang. Ka Martha, ka para ka jong uta ba-la-iáp, ka ong ha u, Kó Trai, katta u la iútung : naba *kane* ka long ka basau sngi.

40. U Iísous u ong ha ka, Nga'm shym la ong ha pha, ba lada pha'n ngeit, pha'n ioh-íh ia ka burom ka jong U Blei ?

41. H'ynda kumta ki la iakhyllíe-noh ia uta u mau-jingkhang, uba la don ha kaba la búh ia uta ba-la-iáp. U Iísous te u la khymíed ia la ki khymat, bad u la ong, Kó Kypá, nga ngúh ia mé ba mé jiu sngou ia nga :

42. nga te nga tip ba mé sngou ia nga hala ka sngi : hinrei nga la kren na ka bynta ia une u paitbah u baieng baroh-saudong, ba ki'n ioh-ngeit ba la phah ma-mé ia nga.

43. Te haba u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la pyrta da ka ktín bajam, Kó Lasaros, tó alle míh-noh habar !

44. Uta uba la lah iáp te u la míh-noh, ba-la-téh ia la ki slajat bad ia la ki ktí da ki jainsop ; bad ia ka khymat jong u la lah téh-saudong da

ka Jainniád-se-ép. U Iísous u ong ha ki, Tó loit-noh ia u, bad tó íeh ia u ba'n leit-noh.

45. NAMAR-KATA, shibún na kita Ki Jiu, kiba la lah iawan sha kata Ka Mari, haba ki la lah ioh-íh ruh ia kiei-kiei-ruh ia kiba U Iísous u la leh, ki la ngeit ha u.

46. Hinrei kiwei-kiwei-ruh na ki, ki la ialeit-noh sha kiba Ki Pharisi, bad ki la iathúh ha ki, ia kiei-kiei-ruh ia kiba U Iísous u la leh.

47. H'YNDA kumta kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Pharisi, ki la ialang ia Ka Darbar, bad ki la iaong, Aiuh ba ngi leh? nabar une u briu u leh shibún ki kam-báh :

48. lada ngi'n iashah ia u kumne, baroh ki'n iangeit ha u : te kiba Ki Roman ki'n iawan, bad ki'n iapynjot-noh ia ka jaka bad ia ka kynja jong ngi ruh.

49. Uwei te uba na ki, U Kaiaphas, uba la long U Rangbah-lyngdoh ha kata ka snem, u la ong ha ki, Phi phi'm tip ei-ei-ruh-ém,

50. l'ymne phi'm puson, ba ka long ka bamyntoi ia ngi,

ba uwei u briu u'u ioh-iáp na ka bynta uba u paitlang, bad ba yn 'nym pynjot-noh ia kata ka kynja-bynriu baroh kawei.

51. Ia kane te u'm shym la kren na lade-hí: hinrei, ba u da long U Rangbah-lyngdoh ha kata ka snem, u la iathúh-lypá ; naba U Iísous u ba'n sa iáp na ka bynta kata ka kynja-bynriu ;

52. ym da-lei-lei tang na ka bynta kata ka kynja-bynriu hí, hinrei ba u'n ioh-ialum-lang ha kawei ruh ia kiba ki khún U Blei ki ba-la-sakymá.

53. Namar-kata, náduh kata ka sngi ki la iasylla-lang, ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia u.

54. Kumta U Iísous u'm iaid kylleng shuh ha ka bapau ha pyddeng Ki Jiu; hinrei u la leit-noh nangta sha kata ka rí bahajan kaba ka rí-khlau, sha ka shnong ia ka bakhot Ka Ephraim, te hangta u la iaisáh lem bad ki synran jong u.

55. Te kaba ka níam Ka Jinglait jong Ki Jiu ka la jan : te shibún ki la ialeit-kíu sha Ka Jerusalem na kata ka rí-brí, mynshiwa kata ka

níam Ka Jinglait, ba kín ioh-pynkhúid ia lade.

56. H'ynda kumta ki la iawád ia U Iísous, bad ki la iakren paralok-hí, katba ki da ieng ha kaba ka iing-mane-U-Blei, Kumno phi mut? ba u'n nu'm wan sha kaba ka jing-khawai-níam?

57. Te kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Pharsi ki la lah iaai ka húkum, ba lada uno-uno-ruh u ioh-tip hangno u don, u'n pypnau, ba kín ioh-kem ia u.

XII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba U Iísous u pynksan ia Ka Mari ba ka da pynsléh ia ki slajat jong u.* 9. *Ki briu ki ialum-lang ba'n ioh-ih ia U Lasaros; te Ki Rangbah-lyngdoh ki iasylla ba'n pyniáp ia u.* 12. *U Khristos u shong ha u khún-gadda sha Ka Jerusalem.* 20. *Ki Griik ki iamón ba'n ioh-ih ia U Iísous.* 23. *U iathúhlypá shaphang ka jingiáp jong u.* 37. *Ba la pynmatlah ia Ki Jiu:* 42. *hinrei bún na Ki Nongsynshár ki ngeit, hinrei ki'm iaphlá ia u:* 44. *namar-kata, U Iísous u khotshit ia ka ba'n ioh ia ka jingphlá ka jingneit.*

1. H'YNDÁ kumta, hinriu sngi

shiwa kata ka níam Ka Jinglait, U Iísous u la wan sha Ka Bithania, sha kaba U Lasaros u la don, uta uba la lah iáp, ia uba u la lah pynmíh-pat na ki nongiáp.

2. Hangta te ki la thau ia ka jingkhawai-mynmíet ia u; bad Ka Martha ka la kam jingkam: hinrei uta U Lasaros u la long uwei na kita kiba shong-shanía lem bad u.

3. H'ynda kumta Ka Mari haba ka la shim shiteng-sér ka jingsléh ka basngúr, ka bakordor-éh ruh, ka la pynsléh ia ki slajat ki jong U Iísous, bad ka la niád ia ki slajat jong u da ki shniúh jong ka: la pyndap kumta ia kata ka iing da ka jingiúbih ka jong kata ka jingsléh.

4. Namar-kata, uwei na ki synran jong u, U Ioudas Iskariot, *u khún U Simon, u ba'n sa díe-noh ia u, u ong,*

5. Hato balei b'y'm shym la díe-noh ia kane ka jingsléh lai spah suka, bad la ioh-ai ha ki baduk?

6. Ia kane u la ong kein, ym kumno-kumno naba u súmar shaphang ki baduk; hinrei naba u la long u babúit-túh,

bad u la don kaba ka jingpán,
bad u la jiu ráh-noh ia kie-i-
-kiei-ruh ba-la-thep *ha ka*.

7. H'ynda kumta U Iísous
u la ong, Tó fehnōh ia ka:
ka la ríh ia kane ia kata ka
sngi ka bakyllán-masala batep
jong nga:

8. namar ia ki baduk phi
ioh lem bad phi hala ka sngi ;
hinrei ia nga phi'm ioh hala
ka sngi.

9. H'YNDÁ kumta u
paithbah babún na kita Ki Jiu
u la tip ba u don hangta; te
ki la iawan, ym tang na ka
bynta U Iísous hí, hinrei ba
ki'n ioh-íh ruh ia uta U Lasaros,
ia uba u la lah pynmíh-
-pat na ki nongiáp.

10. Hinrei kita Ki Rang-
bah-lyngdoh ki la iasylla, ba
ki'n ioh-iapyniáp-noh ia uta U
Lasaros ruh;

11. naba na ka bynta jong
u, shibún na kita Ki Jiu ki la
iakynran-noh, bad ki la iangeit
ha U Iísous.

12. HA ka balashai u
paithbah babún uba la lah poi
sha kata ka jingkhawai-níam,
haba ki la ioh-sngou ba U
Iísous u dang wan sha Ka
Jerusalem,

13. ki la iashim ia ki tynat
jong ki diing-tlai, bad ki la
iamíh-noh sha ka ba'n tan ia
u, bad ki la iapyrta, Osanna :
Long ba-la-kyrkhu ia uba U
Siim u jong Israel, uba wan
ha ka kyrting U Trai !

14. U Iísous te haba u la
shem ia u khún-gadda, u la
shong halor jong u, kumba
long ka ba-la-thoh,

15. "Tó wat shepting, ka
"khún Ka Sion ; ha khymíh,
"U Siim jong pha u wan, u
"da shong halor u khún-
"-gadda."

16. Ia kine kie-i-ruh ki
synran jong u te ki'm shym
la shemphang ha ka bamyn-
nyngkong : hinrei ynda la
pyndon-burom ia U Iísous,
h'ynda kumta ki la iakynmau
ba la lah thoh ia kine kie-
-kiei-ruh shaphang jong uta,
bad ba ki la lah leh ia kine
kiei-kiei-ruh ia u.

17. Namar-kata uta u pait-
bah uba la lah don lem bad
u, u la iaphlá ba u la khot ia
uta U Lasaros na kata ka
maujingtep, bad ba u la pyn-
míh-pat ia u na ki nongiáp.

18. Namar-kata, uta u pait-
bah ruh u la wan-tan ia u,

naba ki la ioh-sngou ba u
la lah leh ia kane ka kam-
-báh.

19. Namar-kata, kita Ki
Pharisi ki la iaong paralok-hí,
Phi ioh-íh ba phi'm pynlah
ei-ei-ruh-ém? ha khymíh, kaba
ka pyrthei ka la leit-noh na-
diin jong u.

20. LA don ruh kiba
Ki Griik na pyddeng kita kiba
la iawan-kíu ba ki'n ioh-ia-
mane-Blei ha kata ka jing-
khawai-níam:

21. kine ki la iawan na-
mar-kata ha U Philippos, uba
na Ka Bithsaida ka jong Ka
Galilaia, bad ki la iakyrpád
ia u, ki da ong, Kó kynrád,
ngi iakwah ba'n ioh-íh ia U
Iísous.

22. U Philippos u wan,
bad u iathúh ha U Andreas;
te U Andreas pat bad U Phi-
lippos ki la iathúh ha U
Iísous.

23. U Iísous u la iathuh te
ha ki, u da ong, Kaba ka por
ka la jía, ba yn pyndon-burom
ia uba U Khún u briu.

24. Shisha, shisha, nga ong
ha phi, L'ymda íwei í symbai
jong u keu í da háp ha ka
khyndeu, bad ba í iáp, íta í

iaisáh bamarwei ; hinrei lada
í iáp, í sei-noh bún soh.

25. Uta uba íeit ia la ka
jingim, u'n jah-noh ia ka ; uta
uba íhsih te ia la ka jingim ha
kane ka pyrthei, u'n ríh-pynim
ia ka sha ka jingim b'ymjiu-
kut.

26. Lada uno-uno-ruh u'n
shakri ia nga, tó ai ba u'n búd
ia nga ; bad sha kaba nga don
ma-nga, hangta ruh u shakri
u jong nga u'n long : lada uno-
-uno-ruh u shakri te ia nga,
U Kypá jong nga u'n pyndon-
-nám ia u.

27. Mynta ka mynsiim jong
nga ka la khíh-khuslai : te
kaei nga'n ong? (*Nga'n ong*,)
Kó Kypá, tó pyllait ia nga na
kane ka por? hinrei na ka
bynta kane nga la wan-knang
ia kane ka por :

28. Kó Kypá, pyndon-bu-
rom ia la ka kyrting. H'ynda
kumta la wan ka ktín na
byneng, *ka da ong*, Nga
la pyndon-burom te, bad
nga'n pyndon - burom *ia ka*
pat!

29. Te uta u paitbah, uba
la ieng *hajan* bad uba la lah
ioh-sngou, ki la iaong ba la
long ka bariu u pyrthat : ki-

wei ki la iaong, U angelos u la kren ha u.

30. U Iísous u la iathúh bad u la ong, Ym na ka bynta jong nga la jía kane ka ktín, hinrei na ka bynta jong phi :

31. mynta ka long ka jingrem jong kane ka pyrthei : mynta yn shop-noh shabar ia uba u siim jong kane ka pyrthei ;

32. ma-nga te, h'ynda yn kyntiu ia nga na ka khyndeu, nga'n pynwan ki briu baroh ha lade.

33. (U la ong ia kane te, ba u da sahám na ka jingiáp ka bakumno ba u'n sa iáp.)

34. Uta u paitbah u la iathúh ha u, Ma-ngi ngi la ioh-sngou na kaba Ka Húkum, ba uba U Khristos u iaisáh sha ka b'ymjiukut : te kumno ba ong ma-mé, Ba ka dei ba yn kyntiu ia uba U Khún u briu ? u long u bakumno une uba U Khún u briu ?

35. H'ynda kumta U Iísous u la iathúh ha ki, Shibit arbit kaba ka jingshai ka dang long lem bad phi : tó iaid katba phi iadon kata ka jingshai, ba ka badum ka'n 'nym ioh-kem

ia phi : namar uta uba da iaid ha ka badum, u'm tip kein shaei u leit :

36. katba phi iadon kata ka jingshai, tó iangeit ha kata ka jingshai, ba phi'n ioh-long ki khún ka jingshai. U Iísous u la kren ia kine kiei-kiei-ruh; bad haba u la kynran-nol, u la búh-ríh ia lade na ki.

37. HINREI haba u la lah leh katta ki kam-báh ha khymat jong ki, pynban ki'm put la ngeit ha u :

38. kumta la pyndap ia kata ka jingong jong U Isaias uba U Nongiathúhlypá, ia kaba u la ong, " Ah Trai, uei ba la ngeit ia ka jingbyná jong ngi? bad hano la pynpau ia ka ksangktí ka jong U Trai ? "

39. Namar-kata, ki'm lah ba'n ngeit, naba, *kumba* U Isaias u la ong pat,

40. " U la pynmatlah ia ki khymat jong ki, bad u la pynlúin ia ka dohnúd jong ki ; ba ki'n 'nym ioh-ih da ki khymat *jong ki*, l'ymne ioh-sngou-shemphang da ka dohnúd *jong ki*, bad ki'n ioh-kylla-ka-bamut, bad nga'n ioh-pynkhiah ia ki."

41. Ia kine kiei-kiei-ruh U Isaias u la ong, mynba u la ioh-ih ia ka burom jong u, bad ba u la kren shaphang jong u.

42. Hinrei pynban bún shisha na kiba ki nongsynshár ruh ki la ngeit ha u; hinrei, namar kita Ki Pharisi, ki'm iaphlá *ia kata*, ioh ba yn kyn-tait-noh ia ki na ka synagog.

43. Naba ki la iaéit ia ka jingiaroh ka jong ki briu kham-tam ia ka jingiaroh ka jong U Blei.

44. H'YNTA kumta U Iísous u la kren-jam bad u la ong, Uta uba ngeit ha nga, u'm ngeit *tang* ha nga, hinrei ha uta uba la phah ia nga.

45. Bad uta uba ioh-khymíh ia nga, u ioh-khymíh kein ia uta uba la phah ia nga.

46. Ma-nга uba la wan ka jingshai ha ka pyrthei, ba u briu baroh u bangeit ha nga, u'n 'nu'm ioh-iaisáh ha ka badum.

47. Te lada uno-uno-ruh u ioh-sngou ki ktín jong nga, hinrei u'm ngeit-skhem, nga nga'm pynrem ia u: namar nga'm shym la wan, ba nga'n ioh-pynrem ia ka pyrthei,

hinrei ba nga'n ioh-pynim ia ka pyrthei.

48. Uta uba kyntait-noh-bein ia nga, bad u b'y'm pyddiang ia ki jinghikai jong nga, u don kaba pynrem ia u: kata ka jinghikai ia kaba nga la hikai, kata kein ka'n pynrem ia u ha ka sngi ka bakhadduh.

49. Naba nga nga'm shym la hikai na lade; hinrei uba U Kypá uba la phah ia nga, uta u la ai ka húkum ha nga, ia kaei ba nga'n ong-skhem, bad ia kaei ba nga'n hikai.

50. Te nga tip ba kata ka húkum jong u ka long ka jingim b'y'mjiukut: namar-kata, kiei-kiei-ruh ia kiba nga hikai, kumba uba U Kypá u la ong-skhem ha nga, kumta kein nga hikai.

XIII.—LYNNONG.

- Shaphang U Iísous ba u sait ia ki slajat ki synranjong u.* 12. *U sneng ia ki shaphang ka jing-sngourit bad ka jingieit.* 18. *U iathúhlypá, bad u pynpau ha U Ioannis da ka dak, ba U Ioudas u'n díe-noh ia u.* 31. *Uhúkum ia ki ba'n iaéit paralok-hí.* 36. *U mahámlypá ruh ia U Petros shaphang kaba u'n ien ia u.*

1. TE mynshiwa kata ka jingkhawai-níam ka jong kata Ka Jinglait, haba U Iísous u la tip ba kata ka por jong u ka la jía, ba u'n leit-noh na kane ka pyrthei sha uba U Kypá, haba u la íeit ia la ki jong ia kiba don ha ka pyrthei, u la íeit ia ki háduh ka bakut.

2. Te haba ki dang iabám jingbám - mynmíet, (haba U Soitan u la súh-búit lypá ha ka dohnúd U Ioudas Iskariot, *u khún* U Simon, ba u'n ioh-díe-noh ia u,)

3. U Iísous, la u da tip, ba uba U Kypá u la lah aití-noh ha u ia kiei-kiei-baroh ha ki ktí jong u, bad ba u la míh-noh na U Blei, bad ba u sa leit-noh sha U Blei *pat*:

4. u ieng-joit na kata ka jingbám - mynmíet, bad u la búh-noh ia la ki jainkúp, bad haba u la shim ia ka Jainniád-met, u la panpoh ia lade.

5. Hadiin-kata, u la théh ia ka úm ha kaba ka plíang, bad u la sydang ba'n sait ia ki slajat ki jong ki synran, bad ba'n niád *ia ki* da kata ka Jainniád-met, da kaba la panpoh ia u.

6. H'ynda kumta u wan ha

U Simon Petros: u te u ong ha u, Kó Trai, ma-mé me'n sait ia ki slajat jong nga?

7. U Iísous u la iathúh te u la ong ha u, Ia kaba nga nga leh, ma-mé me'm shemphang mynta; hinrei me'n ioh-tip hadiin kane.

8. U Petros u ong ha u, Me'n 'nym ioh-sait ia ki slajat jong nga lano-lano-ruh. U Iísous u iathúh ha u, Lada nga'n 'nym ioh-sait ia mé, me'm ioh ka bynta satía lem bad nga.

9. U Simon Petros u ong ha u, Kó Trai, ym tang ia ki slajat jong nga, hinrei ia ki ktí ruh bad ia ka khlíh de.

10. U Iísous u iathúh ha u, Ia uta uba la sum, u'm don kam tang ba'n sait ia la ki slajat, hinrei u long u bakhúid baroh-phar: kumta ma-phi ruh phi long ki bakhúid, hinrei daei-daei-ruh-ém ym baroh.

11. Naba u la lah tip ia uei u ba'n sa díe-noh ia u; namar-kata, u la ong, Daei-daei-ruh-ém phi'm long ki bakhúid baroh.

12. YNDA kumta haba u la lah sait ia ki slajat jong ki, bad u la lah shim ia ki

jainkúp jong u, ba u da shong-shanía pat de, u la kylli ia ki, Phi iatip kaei ba nga la leh ha phi ?

13. Ma-phi phi iakhot ia nga, Kó Nonghikai, bad, Kó Trai ; phi iaong ka badei ruh ; namar nga long *kumta*.

14. Namar-kata, lada ma-nga, uba U Trai bad uba U Nonghikai, nga la sait ia ki slajat jong phi, ka dei ia phi ruh ba'n iasait ia ki slajat paralok-hí.

15. Namar nga la ai ka rúkom ha phi, ba phi ruh phi'n ioh-leh, kumba nga la leh ma-nga ha phi.

16. Shisha, shisha, nga ong ha phi, U shakri u'm long u bakham-khrau ia u kynrád jong u ; l'ymne u apostolos u bakham-khrau ia uta uba ja phah ia u.

17. Lada phi tip ia kine kiei-kiei-ruh, suk ma-phi lada phi leh ia ki.

18. Nga'm kren shaphang jong phi baroh : ma-nga nga íhthúh ia kiba nga la jíd : hinrei ba yn ioh-pyndep ia kata Ka Jingthoh, " Uta uba "bám jingbám lem bad nga, " u la ráh ia la ka khong-

"-dong-jat ba'n ialeh bad nga."

19. Náduh mynta nga iathúh ha phi *kane* mynshiwa ia kaba ka jía, ba, h'ynda ka ioh-jía, phi'n ioh-ngeit ba ma-nga nga long *uta*.

20. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Uta u bapyddiang iano-iato-ruh ia uba nga'n phah, u pyddiang ia nga ; uta te u bapyddiang ia nga, u pyddiang ia uta uba la phah ia nga.

21. H'ynda U Iísous u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la sngou-kíhwin ha ka mynsiim, te u la phlá bad u la ong, Shisha, shisha, nga ong ha phi, ba uwei na phi, u'n díe-noh ia nga.

22. H'ynda kumta kita ki synran ki la iakhymíh-shain ha ki paralok-hí, ba ki da iasngou-lyngngoh shaphang iano ba u ong.

23. Te la don uwei na kita ki synran jong u, ia uba U Iísous u la íeit, u da shong-shanía ha ka shadem jong U Iísous.

24. Namar-kata, U Simon Petros u la kongúh-khlíh ia uta ba'n kylli, uei u lah long shaphang jong uba u ong.

25. Te haba u la shong-shanía lyngngéh ha ka shadem U Iísous, u kylli ia u, Kó Trai, u long uei?

26. U Iísous u la iathúh, U long uta, ha uba nga nga'n ai ia *kane* ka shí-dykhot, haba nga la pynngam *ia ka*. Haba u la lah pynngam te ia kata ka shí-dykhot, u la ai ha U Ioudas Iskariot, *u khún* U Simon.

27. Te hadiin *ba u la shim* ia kata ka shí-dykhot, h'ynda kumta U Soitan u la leit-bysut shapoh jong u. Namar-kata, U Iísous u la ong ha u, Ia kaba mé sa leh, tó leh kloikloí-ruh.

28. Hinrei ym don na kita ki bashong-shanía uba la tip ia ka ba'n leih u la ong ia kata ha u.

29. Namar don kiba la iamut, namar ba U Ioudas u la don kata ka jingpán, ba U Iísous u ong ha u, Tó thíed *ia kiei-kiei-ruh* kiba ngi iadon kam ia ka jingkhawai-níam; lane, ba u'n ioh-ai ia kaei-kaei-ruh ha ki baduk.

30. U te haba u la lah shim ia kata ka shí-dykhot, u la míh-noh kumne-kumne-ruh :

ka la long mynmíet ruh.

31. NAMAR-KATA, h'ynda u la leit-noh, U Iísous u la ong, Mynta la pyndon-burom ia uba U Khún u briu, bad la pyndon-burom ia U Blei ha u.

32. Lada la pyndon-burom ia U Blei ha u, U Blei ruh u'n pyndon-burom ia u ha lade, bad u'n pyndon-burom ia u kumne-kumne-ruh.

33. Kó ki khún-hep, shibit arbit nga dang long lem bad phi: phi'n iawád ia nga: kumba nga la ong ruh ha kita Ki Jiu, Ba sha kaba nga sa leit ma-nga, phi phi'm lah ba'n iawan ; kumta nga ong mynta ha phi.

34. Ka húkum bathymmai nga ai ha phi, Ba phi'n iaíeit paralok-hí; kumba nga la íeit ia phi, ba phi ruh phi'n iaíeit paralok-hí.

35. Da kane ki'n ioh-tip baroh ba phi long ki synran jong nga, lada phi don ka jingiaíeit paralok-hí.

36. U SIMON Petros u ong ha u, Kó Trai, shano mé sa leit? U Iísous u la iathúh ha u, Sha kaba nga sa leit, me'm lah búd ia nga mynta:

hinrei hadiin me'n ioh-búd ia nga.

37. U Petros u ong ha u, Kó Trai, balei nga'm lah búd ia mé mynta ? nga'n aití-noh ia la ka jingim na ka bynta jong mé.

38. U Iísous u la iathúh ha u, Me'n aití-noh ia la ka jingim na ka bynta jong nga ? Shisha, shisha, nga ong ha mé, u síar u'n 'nu'm riu tad-ynda me'n len ia nga laisin.

XIV.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyntyngen ia ki synran jong u.* 6. *U phlá ruh ba u hí u long ka lynti, bad ka jingshisha, bad ka jingim de; ba u long uwei ruh bad U Kypá.*
 13. *U kren-skhem ruh ba ki jingdúwai jong ki ha ka kyrteng jong u, ki'n long bhá.* 15. *U kwah na ki ka jingieit bad ka jingkongúh; bad u kular ia U Mynsiim Bakhúid U Nong-pyntyngen.* 27. *U íehnoh-sáh bad ki ia ka jingsuk jong u.*

1. WAT khíh-khuslai na ka dohnúd jong phi : tó ngeit phi ha U Blei, tó ngeit ha nga ruh :

2. ha ka iing U Kypá jong nga don bún ki pulit-shong-neh : l'ymda kumta, nga'n da

la iathúh ha phi; nga sa leit-noh ba'n khréh ka jaka ia phi ;

3. Haba nga'n la leit-noh bad ba nga'n la khréh ia phi ka jaka, nga'n wan pat, bad nga'n shimtí ia phi ha lade-hí: ba ha kaba nga long ma-nga, *hangta* phi ruh phi lah long :

4. te shaei ba nga sa leit ma-nga, phi tip, bad ia ka lynti phi tip.

5. U Thomas u ong ha u, Kó Trai, ngi'm tip shaei ba mé sa leit; kumno te ngi lah ba'n tip ia kata ka lynti ?

6. U Iísous u iathúh ha u, Ma-nga uba long kaba ka lynti, bad kaba ka jingshisha, bad kaba ka jingim de ; ym don uba wan ha uba U Kypá, tang da nga :

7. lada phi la lah íhthúh ia nga, phi'n da la lah íhthúh ia U Kypá jong nga ruh ; hinrei náduh mynta phi sa íhthúh ia u, bad phi la ioh-íh ia u.

8. U Philippos u ong ha u, Kó Trai, tó pyníh ia uba U Kypá ha ngi, te ka dap ia ngi.

9. U Iísous u iathúh ha u, Nga long katta-katta-ruh ka baslem lem bad phi, bad me'm

put la íhthúh ia nga, Kó Philippos ? jár uba la ioh-íh ia nga, u la ioh-íh ia uba U Kypá ; kumno ba mé ong ma-mé te, Tó pyníh ia uba U Kypá ha ngi ?

10. Me'm ngeit ba ma-nga nga long ha uba U Kypá, bad uba U Kypá ha ngi ? Kita ki ktín ia kiba nga kren ma-nga ha phi, nga'm kren na lade ; hinrei uba U Kypá uba shong-neh ha ngi, u hí u leh ia ki jingleh.

11. Tó ngeit ia ngi, ba ma-nga *nga long* ha uba U Kypá, bad uba U Kypá ha ngi ; l'ymda kumta, tó ngeit ia ngi te na ka bynta kita ki jingleh hí.

12. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Uta uba ngeit ha ngi, ia kita ki jingleh ia kiba nga leh ma-nga, uta ruh u'n leh ; bad ia ki bakham-khrau ia kine u'n leh ; namar nga sa leit-noh ma-nga sha uba U Kypá jong ngi.

13. Te kaei-kaei-ruh ba phi'n pán ha ka kyrting jong ngi, ia kata nga'n leh ; ba yn ioh-pyndon-burom ia uba U Kypá ha uba U Khún.

14. Kaei-kaei-ruh ba phi'n

pán ha ka kyrting jong ngi, nga nga'n leh kein.

15. LADA phi íeit ia ngi, tó súmar ia ki húkum ki jong ngi.

16. Nga ruh nga'n dúwai ha uba U Kypá, te u'n ai ha phi ia uwei-pat U Nongpntyngen, ba u'n ioh-iaisáh lem bad phi hala karta ;

17. ia uba U Mynsiim Ka Jingshisha, ia uba kaba ka pyrthei ka'm lah ba'n pyd diang, naba ka'm ioh-íh ia u, l'ymne ka'm íhthúh ia u ; phi hinrei phi íhthúh ia u, namar u iaisáh bad phi, u'n long ruh ha phi.

18. Nga'm íehnok khún-suet ia phi ; nga'n wan pat ha phi.

19. Sa tang shibit arbit, te kaba ka pyrthei ka'n 'nym ioh-khymíh ia ngi shuh ; hinrei phi phi'n ioh-khymíh ia ngi ; naba ngi kein ngi im, phi ruh phi'n ioh-im.

20. Ha kata ka sngi phi phi'n ioh-tip ba ngi *long* ha uba U Kypá jong ngi, bad ma-phi ha ngi, bad ma-nga ha phi.

21. Uta uba don kita ki húkum jong ngi, bad ba súmar

ia ki, uta u long uba íeit ia nga ; uta uba íeit te ia nga, yn la íeit ia u da uba U Kypá jong nga ; nga ruh nga'n íeit ia u, bad nga'n pynpau ia lade ha u.

22. U Ioudas u ong ha u, (ym uba U Iskariot) Kó Trai, balei ka long te ba me'n sa pynpau ia lade ha ngi, ym te ha kata ka pyrthei ?

23. U Iísous u la iathúh bad u la ong ha u, Lada uno-uno-ruh u íeit ia nga, u'n súmar ia ka ktín jong nga ; te uba U Kypá jong nga u'n íeit ia u, bad ngi'n iawan ha u, bad ngi'n iaiaishong bad u.

24. Uta u b'y'm íeit ia nga, u'm súmar ia kita ki ktín jong nga ; pynban kata ka ktín ia kaba phi ioh-sngou ka'm long ka jong nga hí, hinrei ka jong uba U Kypá uba la phah ia nga.

25. Kine kiei-kiei-ruh nga la kren ha phi, haba nga dang sáh lem bad phi.

26. Hinrei uta U Nong-pyntyngen, uba U Mynsiim Bakhtíid, ia u uba U Kypá u'n phah ha ka kyrteng jong nga, uta kein u'n hikai ia phi ia kiei-kiei-baroh, bad u'n pyn-

kynmau ia phi ia kiei-kiei-baroh, ia kiba nga la ong ha phi.

27. IA ka jingsuk nga fehnoh ha phi, ia ka jingsuk kaba jong nga, nga ai ha phi ; ym kumba kata ka pyrthei ka ai, nga ai ma-nga ha phi. Wat khíh-khuslai na ka dohnúd jong phi, l'ymne wat shepting.

28. Phi la ioh-sngou ba nga nga la ong ha phi, Nga sa leit-noh, bad nga'n wan pat ha phi. Lada phi la íeit ia nga, phi'n da kymen, namar ba nga la ong, Nga sa leit-noh sha uba U Kypá : namar uba U Kypá jong nga u long u bakhambhrau ia nga.

29. Te mynta nga la iathúh ha phi mynshiwa ba ka jía, ba, h'ynda ka ioh-jía, phi'n ioh-ngeit.

30. Nalor mynta nga'n 'nym ioh-iakren shibún bad phi ; namar uba u siim jong kane ka pyrthei u wan, hinrei u'm don ei-ei-ruh-ém ha nga.

31. Hinrei ba kata ka pyrthei ka'n lah tip, ba nga íeit ia uba U Kypá : bad kat kumba uba U Kypá u la húkum ia nga, kumta nga

leh. Tó ieng, ngi'n ialeit-noh nangne.

XV.—LYNNONG.

1. *Ka jingsngou-tyngen bad ka jingieit-markylliang ha pydeng U Khristos bad ki dykhot jong u, ia kiba la pynih da ka pharshi u diing - soh - drakhia. 9. U Iisous u pynih ruh ba ka dei ia ki ba'n ia'eit para-dykhot-hí.*
18. *Ka jingsngou-tyngen ruh ha ka babishni bad ka baleh-bein ki jong ka pyrthei. 26. Ka kam U Mynsuum Bakhuid, bad ka jong Ki Apostolos.*

1. MA-NGA nga long uba u diing-soh-drakhia u bashisha, bad U Kypá jong nga u long uba u nongsúmar-brí-soh.

2. Ka tynat baroh ba ha nga ka b'ym sei soh, u ngor-noh; bad *ka tynat* baroh kaba sei soh, u khyllad - pynkhuid ia ka, ba ka'n ioh-sei soh khain-bún.

3. Phi mynta phi long ki bakhuid da kata ka ktín ia kaba nga la kren ha phi.

4. Tó iaineh ha nga, bad ma-nga kumta *nga'n iaineh* ha phi. Kumba ka tynat ka'm lah ba'n sei soh na lade-hí, l'ymda ka iaineh ha uba u diing - soh - drakhia; kumta

l'ymne ma-phi, l'ymda phi iaineh ha nga.

5. Ma-nga nga long uba u diing-soh-drakhia, ma-phi kiba ki tynat. Uta uba iaineh ha nga, bad ma-nga ha u, uta u sei soh shibún : naba khlem ma-nga phi'm lah leh ei-ei-ruh-ém.

6. Lada uno-uno-ruh u b'ym iaineh ha nga, la jiu bred-noh ia u shabar kum ka tynat kaba la iáp-stai-noh ; te ki ialum ia ki, bad ki bred ha ka ding, bad la thang ia ki.

7. Lada phi iaineh ha nga, bad ba ki ktín jong nga ki iaineh ha phi, ia kaei-kaei-ruh ba phi mon, phi'n pán, te ka'n long ia phi.

8. Ha kane la pyndon-burom ia uba U Kypá jong nga, ba phi sei soh shibún ; kumta phi'n long ki synran jong nga.

9. KUMBA uba U Kypá u la íeit ia nga, kumta ma-nga ruh nga la íeit ia phi; tó phi'n iaineh ha kata ka jingiaeit kaba bad nga.

10. Lada phi'n súmar ia kita ki húkum jong nga, phi'n ioh-iaineh ha kata ka jingiaeit jong nga ; kumba nga kein

nga la súmar ia ki húkum
ki jong uba U Kypá jong nga,
bad ba nga iaineh ha ka jingia-
feit jong u.

11. Nga la kren ia kine
kiei-kiei-ruh ha phi, ba ka jing-
kymen ka jong nga ka'n ioh-
-iaineh namar jong phi, bad
ba ka jingkymen jong phi ka'n
ioh-long ba-la-dap.

12. Kane ka long ka húkum
ka jong nga, Ba phi'n iaíeit
paralok-hí, kumba nga la feit
ia phi.

13. Ym don uba don ka
jingíeit ka bakham-khrau ia
kane, ba uwei u búhtí-noh
ia la ka jingim na ka bynta ia
ki lok jong u.

14. Ma-phi phi long ki
lok jong nga, lada phi leh kat
kiba nga húkum ma-nga ia phi.

15. Nga'm khot shuh ki
shakri ia phi; naba uba u
shakri u'm tip ia kaei ba u leh
u kynrád jong u; hinrei nga
la khot ki lok ia phi; namar
ia kiei-kiei-baroh ia kiba nga
la ioh-sngou na uba U Kypá
jong nga, nga la pyntip ha
phi.

16. Ma-phi phi'm shym la
jíd ia nga, hinrei ma-nga nga
la jíd ia phi, bad nga la thung

ia phi, ba phi phi'n ioh-iaileit
bad sei soh, bad ba u soh jong
phi u'n ioh-iaineh; ba kaei-
-kaei-ruh ba phi'n pán na uba
U Kypá ha ka kyrteng jong
nga, u'n lah ai ha phi.

17. Ia kine kiei-kiei-ruh nga
la húkum ha phi, ba phi'n
iaíeit paralok-hí.

18. LADA ka pyrthei
ka shún ia phi, phi tip ba ka
la shún ia nga mynshiwa ia
phi.

19. Lada phi la long na ka
jong ka pyrthei, kata ka pyr-
thei ka'n da la feit ia kaba la
ka jong: hinrei naba phi'm
long na ka jong ka pyrthei,
hinrei ma-nga nga la jíd ia phi
na ka jong ka pyrthei, namar
kata, kata ka pyrthei ka shún
ia phi.

20. Tó kynmau ia kata ka
ktín ia kaba nga la ong ma-
-nga ha phi, "U shakri u'm
"long u bakham-khrau ia u
"kynrád jong u." Lada ki la
iapynshitom ia nga, ki'n ia-
pynshitom ruh ia phi; lada ki
la súmar ia ka ktín jong nga,
ki'n súmar ia kaba jong phi
ruh.

21. Hinrei ia kine kiei-kiei-
-baroh ki'n leh ia phi na ka

bynta ka kyrteng jong nga,
naba ki'm íhthúh ia uta uba la
phah ia nga.

22. Lada nga'm shym la lah
wan bad la kren ha ki, ki'm
shym la don *kata* ka pop;
hinrei mynta ki'm don ka jing-
kren-dong shuh namar kata ka
pop jong ki.

23. Uta uba shún ia nga, u
shún ia uba U Kypá jong nga
ruh.

24. Lada nga'm shym la
lah leh ha pyddeng jong ki ia
kita ki jingleh, ia kiba ym
don uwei-pat uba la leh, ki'm
shym la don *kata* ka pop;
hinrei mynta te ki la ioh-íh *ia ki*,
pynban ki la shún ruh ia
nga bad ia uba U Kypá jong
nga.

25. Hinrei *la jía kane*, ba
kumta la pyndep ia kata ka
ktín ia kaba la thoh ha Ka
Hükum jong ki, "Ki la shún
"ia nga khlem dau."

26. HINREI h'ynda u la
wan uta U Nongpyntyngen,
ia uba nga nga'n phah ha phi
na uba U Kypá, ia uba U
Mynsiim Ka Jingshisha, uba
míh-noh na uba U Kypá, uta
kein u'n phlá shaphang jong
nga.

27. Ma-phi ruh de phi'n
phlá, naba phi long lem bad
nga náduh ka bamynnyng-
kong.

XVI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyntyngen ia ki synran jong u; 7. da ka jingkular ba u'n ai ia U Mynsiim Bakhúid; 16. da ka jingmíh-pat bad ka jingkíu jong u de. 23. U kren-pynskhem ia ki, ba ia ki jingdúwai jong ki ha ka kyrteng jong u, U Kypá jong u u'n díang-sngoubhá. 31. Ba tang ha U Khristos ki don ka jing-suk; hinrei ha ka pyrthei ka jinjar.*

1. IA KINE kiei-kiei-ruh nga
la kren ha phi, ba phi'n 'nym
thut.

2. Ki'n kyntait-noh ia phi
na ki synagog: shisha ka por
ka jía, haba uno-uno-baroh u
bapyniáp-noh ia phi, u'n mut
ba'n ai-ngúh jingmane ha U
Blei.

3. Te ia kine kiei-kiei-ruh
ki'n leh ia phi, naba ki'm tip
ia uba U Kypá, l'ymne ia
nga.

4. Hinrei ia kine kiei-kiei-
ruh nga la iathúh ha phi, ba,
h'ynda la jía kata ka por,
phi'n ioh-kynmau ia ki, ba

ma-nga nga la iathúh ha phi : ia kine kiei-kiei-ruh te, nga'm shym la ong ha phi ha ka bamynnyngkong, naba nga la jiu don lem bad phi.

5. Hinrei mynta nga sa leit-noh sha uta uba la phah ia nga ; ym don te na phi uba kylli *mynta* ia nga, Shano mé sa leit ?

6. Hinrei namar ba nga la kren ia kine kiei-kiei-ruh ha phi, kata ka jingsngousíh ka la pyndap ia ka dohnúd jong phi.

7. HINREI ma-nga nga la iathúh ia ka bashisha ha phi, *ba* ka myntoi ia phi ba ma-nga nga ioh-leit-noh ; namar lada nga nga'm leit-noh, uta U Nongpyntygen u'n 'nu'm wan ha phi ; hinrei lada nga leit-noh, nga'n phah ia u ha phi.

8. Te h'ynda u la wan ma-u, u'n pynkyndúh ia ka pyrthei shaphang ka pop, bad shaphang ka hok, bad shaphang ka jingbishár de :

9. shaphang ka pop te, naba ki'm ngeit ha nga ;

10. shaphang ka hok ruh, naba nga sa leit-noh sha uba U Kypá jong nga, bad phi'm ioh-ih shuh ia nga ;

11. shaphang ka jingbishár

de, naba la pynrem ia uba u siim jong kane ka pyrthei.

12. Nga dang don shibún kiei-kiei-ruh ba'n ong ha phi, hinrei phi'm lah ba'n shah *ia ki* mynta.

13. Hinrei h'ynda u la wan ma-u, uba U Mynsiim Ka Jingshisha, u'n ialam ia phi sha kata ka jingshisha baroh ; namar u'n 'nu'm kren na lade-hí, hinrei ia kiei-kiei-ruh katba u'n la ioh-sngou, u'n kren ; bad u'n iathúh pynpau-bíang ha phi ia kiei-kiei-ruh ki ba'n sa wan.

14. Uta u'n pyndon-burom ia nga ; naba u'n shim-díang na kaba ka jong nga, bad u'n iathúh pynpau-bíang ha phi.

15. Kiei-kiei-baroh katba uba U Kypá u don, ki long ki jong nga ; namar-kata, nga la ong, ba u'n shim-díang na kaba ka jong nga, bad u'n iathúh pynpau-bíang ha phi.

16. SA shibit arbit, te phi'n 'nym ioh-ih ia nga ; bad sa shibit arbit pat, te phi'n ioh-ih *pat* ia nga ; naba nga sa leit-noh ma-nga sha uba U Kypá.

17. Namar-kata, kiba na ki synran jong u ki la iakren

paralok-hí, Ka long aiuh, kane ia kaba u ong ha ngi, Sa shibit arbit, te phi'n 'nym ioh-íh ia nga ; bad sa shibit arbit pat, te phi'n ioh-íh *pat* ia nga ; bad, Naba nga sa leit-noh ma-nnga sha uba U Kypá ?

18. Namar-kata, ki la iaong, Ka long aiuh kane kaba sa shibit arbit ia kaba u ong ? Ngí'm tip aiuh ba u kren.

19. Te U lísous u la tip ba ki la iamon ba'n kylli ia u, te u la ong ha ki, Phi iakylli bad paralok-hí shaphang kane, ba nga la ong, Sa shibit arbit, te phi'n 'nym ioh-íh ia nga ; bad sa shibit arbit pat, te phi'n ioh-íh *pat* ia nga ?

20 Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba phi phi'n iám bad phi'n lyniar ruh ; hinrei kata ka pyrthei ka'n kymen : ma-phi te phi'n sngousíh ; hinrei kata ka jingsngousíh jong phi ka'n kylla sha ka jingkymen.

21. Ka briu haba ka súh-khún, ka don ka jingsngousíh, naba ka la jía ka por jong ka ; hinrei ynda ka la khá ia íba í khún, ka'm kynmau shuh ia la ka pangshitom, namar kaba ka jingkymen ba la khá briu sha ka pyrthei.

22. Kumta ma-phi ruh phi don ka jingsngousíh shisha mynta ; hinrei nga'n wan-íh ia phi pat, te ka dohnúd jong phi ka'n da sngou-kymen, bad ia kata ka jingkymen jong phi ym don u b'yn ráh-noh na phi.

23. Ha kata ka sngi te phi'n 'nym kylli ia nga ei-ei-ruh-ém. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba kiei-kiei-ruh katba phi'n pán na uba U Kypá ha ka kyrteng jong nga, u'n ai ha phi.

24. Háduh mynta phi'm shym la pán ei-ei-ruh-ém ha ka kyrteng jong nga ; tó pán, te phi'n sa ioh-díang, ba kata ka jingkymen jong phi ka'n ioh-long ba-la-dap-janai.

25. Ia kine kiei-kiei-ruh nga la kren ha phi ha ki phawar ; hinrei ka por ka jía, h'ynda nga'n 'nym kren shuh ha phi ha ki phawar, hinrei nga'n iathúh pau-shinná ha phi shaphang uba U Kypá.

26. Ha kata ka sngi phi'n pán ha ka kyrteng jong nga ; te nga'm ong ha phi, ba ma-nnga nga'n dúwai ia uba U Kypá na ka bynta jong phi :

27. namar uba U Kypá hí

u íeit ía phi, naba ma-phi
phi íeit ia nga, bad phi ngeit
ba ma-nga nga la míh-noh na
U Blei.

28. Nga la míh-noh na uba
U Kypá, bad nga la wan sha
ka pyrthei : pat nga íehnloh ia
kata ka pyrthei, bad nga leit
sha uba U Kypá.

29. Ki synran jong u ki
ong ha u, Ha khymíh, mé kren
pau-shinná mynta, bad me'm
kren ia kawei ka phawar :

30. mynta ngi iasngouthúh
ba mé tip ia kiei-kiei-baroh,
bad me'm don kam ba uno-
uno-ruh u'n ioh-kylli ia mé:
da kane ngi iangeit ba mé
la míh-noh na U Blei.

31. U Iísous u la iathúh
ha ki, Phi iangeit mynta ?

32. ha khymíh, ka por ka
jía, shisha ka la jía mynta, ba
yn pynsakymá ia phi uwei-
-uwei sha *ka iing* la ka-jong-
-ka-jong, bad phi'n íehnloh ia
nga marwei : hinrei pynban
nga'm long bamarwei, naba
uba U Kypá u long lem bad
nga :

33. nga la kren ia kine
kiei-kiei-ruh ha phi, ba phi'n
ioh ka jingsuk ha nga : ha
kata ka pyrthei phi'n ioh ka

jinjar: hinrei tó long shlur
phi, ma-nga nga la jop ia kata
ka pyrthei.

XVII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u díwai ha U Kypá ba'n pyndon-burom ia u* : 6. *ba'n súmar ruh ia Ki Apostolos jong u*; 11. *ha ka jingiasoh shí-tylli*; 17. *ha ka jingshisha ruh*; 20. *ba'n pyndon-burom ia ki, bad ia kiwei ki bangeit, lem bad u ha byneng*.

1. IA kine kiei-kiei-ruh U
Iísous u la kren, bad u la khy-
míed ia la ki khymat sha
byneng, bad u la ong, Kó
Kypá, kaba ka por ka la jía;
tó pyndon-burom ia uba U
Khún jong mé, ba uba U
Khún jong mé u'n ioh-pyndon-
-burom ruh ia mé.

2. Kumba mé la ai ha u ka
bor halor ka doh baroh, ba
ia baroh kiba mé la ai ha u, u'n
ioh-ai ha ki ka jingim b'ym-
jiukut.

3. Te kane ka long kata
ka jingim b'ymjiukut, ba ki'n
ioh-íhthúh ia mé uba tang U
Blei bashisha hí, bad ia U
Iísous Khristos, ia uba mé la
phah.

4. Ma-nga nga la pyndon-

-burom ia mé ha ka pyrthei ;
nga la pyndep ia kata ka
jingleh ia kaba mé la ai ha
nga ba nga'n leh.

5. Te mynta, Kó Kypá, tó
pyndon-burom ma-mé ia nga
lem bad ia lade, da kata ka
burom kaba nga la don bad
mé mynshiwa kaba la long
kata ka pyrthei.

6. NGA la pynpau ia ka
kyrteng jong mé ha kita ki
briu ia kiba mé la ai ha nga
na ka jong ka pyrthei : ki
jong mé ki la long, te mé la
ai ia ki ha nga ; bad ki la
súmar ia ka ktín jong mé.

7. Mynta ki la iatip-bhá,
ba kiei-kiei-baroh ia kiba mé
la ai ha nga, ki long na mé ;

8. namar kita ki jinghikai
ia kiba mé la ai ha nga, nga
la ai-pateng ha ki ; ki te ki
la pyddiang, bad ki tip shisha,
ba nga la míh-noh na mé, bad
ki la iangeit ba la phah ma-
-mé ia nga.

9. Ma-nga nga dúwai na
ka bynta jong ki ; nga'm dú-
wai na ka bynta kata ka pyr-
thei, hinrei na ka bynta kito ia
kiba mé la ai ha nga ; naba ki
long ki jong mé.

10. Kiei-kiei-baroh ki jong

nga ki long ki jong mé ruh,
bad kiei-kiei-ruh ki jong mé
ki long ki jong nga ruh ; te la
dang pyndon-burom ia nga ha
ki.

11. Te nga'm long shuh
ha kata ka pyrthei, hinrei
kine ki long ha kata ka pyr-
thei, nga te nga sa wan ha
mé. Kó Kypá Bakhúid, tó
ríh-pynim ia ki ha ka kyrteng
jong mé, ia kiba mé la ai ha
nga ; ba ki'n ioh-ialong shí-
-tylli, kumba ngi *long*.

12. Mynba nga la don lem
bad ki ha kata ka pyrthei,
nga la ríh-pynim ma-nga ia ki
ha ka kyrteng jong mé : ia
kita kiba mé la ai ha nga, nga
la ríh-kyndong, bad ym don
ba la jah-noh na ki, tang uta
u khún jong ka jingjot, ba yn
lah pyndep ia kaba Ka Jing-
thoh.

13. Hinrei mynta nga sa
wan ha mé, bad nga kren ia
kine kiei-kiei-ruh ha kata ka
pyrthei, ba ki'n lah ioh ia kata
ka jingkymen kaba shaphang
jong nga ba-la-dap-janai ha
ki.

14. Ia kata ka ktín jong
mé ma-nga nga la ai-pateng
ha ki ; kata ka pyrthei te ka

la shún ia ki, naba ki'm long na ka jong pyrthei, kumba nga nga'm long na ka jong pyrthei.

15. Nga'm dúwai ba me'n shimtí-noh ia ki na kata ka pyrthei, hinrei ba me'n súmar-kyndong ia ki na ka basniu.

16. Ki'm long na ka jong pyrthei, kumba nga nga'm long na ka jong pyrthei.

17. Tó pynkyntang ia ki ha ka jingshisha jong mé : ka ktín ka jong mé ka long ka bashisha.

18. Kumba mé la phah ia nga sha kata ka pyrthei, kumta nga ruh nga la phah ia ki sha kata ka pyrthei.

19 Te na ka bynta jong ki ma-nga nga pynkyntang ia lade, ba ki ruh ki'n ioh-ialong ki ba-la-pynkyntang-khúid ha ka jingshisha.

20. L'YMNE nga'm kyr-pád tang na ka bynta kine hí, hinrei na ka bynta kita ruh kiba ngeit ha nga da ka jing-hikai jong ki :

21. ba baroh ki'n ioh-ialong shí-tylli; kum ma-mé, Kó Kypá, ha nga, nga ruh ha mé, ba ki ruh ki'n ioh-ialong shí-tylli ha ngi; ba kata ka

pyrthei ka'n ioh-ngeit ba la phah ma-mé ia nga.

22. Ia kata ka burom ruh ia kaba mé la ai ha nga, ma-nga nga la ai-pateng ha ki ; ba ki'n ioh-ialong shí-tylli, kat kumba ma-ngi ngi ialong shí-tylli :

23 ma-nga ha ki, bad ma-mé ha nga ; ba ki'n ioh-ialong ki ba-la-iapynlong-janai ha ka shí-tylli, ba kata ka pyrthei te ka'n ioh-tip ba la phah ma-mé ia nga, bad ba mé la íeit ia ki, kat kumba mé la íeit ia nga.

24. Kó Kypá, ia kita kiba mé la ai ha nga, nga kwah ba ha kaba nga long ma-nga, ba kita ruh ki'n ioh-long ryngkad bad nga; ba ki'n ioh-khymíh ia kata ka burom ka jong nga, ia kaba mé la ai ha nga, naba mé la íeit ia nga mynshiwa ka bamyn-dang-long ka pyrthei.

25. Kó Kypá Bahok, kata ka pyrthei te ka'm shym la íhthúh ia mé ; hinrei ma-nga nga la íhthúh ia mé, bad kine ki la iatip ba la phah ma-mé ia nga.

26. Bad ha ki nga la pyntip ia ka kyrteng jong mé, bad

nga'n iaipyntip ; ba kata ka jingéit da kaba mé la íeit ia nga, ka'n ioh-long-pateng ha ki, nga ruh ha ki.

XVIII.—LYNNONG.

1. *U Ioudas u díe-noh ia U Iísous; te ki shakri ki kyllon ha khyn-deu.* 10. *U Petros u pom-noh ia ka shkor U Malkhos.* 12. *La kem ia U Iísous, la ialum-noh ruh ia u ha U Annas bad ha u Kaiaphas.* 15. *U Petros u len ia u.* 19. *Ki iakylli ia U Iísous ha khymat U Kaiaphas;* 28. *bad ha khymat U Pilat.* 33. *U iathúh ha u Pilat shaphang ka híma jong u.* 39. *Ki Jiu ki iapán ba'n pyllait ia U Barabbas.*

1. HABA U Iísous u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la leit-noh lem bad ki synran jong u, sha shiliang kaba ka wah-rit Kedron, sha kaba la don ka kypér, ha kaba u la leit-bysut ma-u bad ki synran jong u.

2. Te U Ioudas ruh, uba la díe-noh ia u, u la lah íhthúh ia kata ka jaka ; naba búnsin U Iísous u la jiu leit-iaseng hangta lem bad ki synran jong u.

3. H'ynda kumta U Ioudas haba u la ioh ia kaba ka shí-

-kynhún *ki sipaki*; bad ia ki shakri na kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad na Ki Pharisi, u la wan hangta lem bad ki sharak, bad ki jingtybéh-ding, bad ki átiar de.

4. U Iísous te ba u da tip ia kiei-kiei-baroh kiba sa jía ha u, haba u la míh-noh, u la ong ha ki, Phi wád iano ?

5. Ki la iathúh ha u, Ia U Iísous uba u nong Nasaret. U Iísous u ong ha ki, Long ma-nga. Te U Ioudas ruh, uba la díe-noh ia u, u la ieng lem bad ki.

6. Katba u la lah iathúh te ha ki, Ba long ma-nga, ki la iakynran dadiin, bad ki la iakyllon ha khyndeu.

7. Namar-kata, u la kylli ma-u *ia ki* pat, Phi wád iano ? Ki te ki la iathúh, Ia U Iísous uba u nong Nasaret.

8. U Iísous u la iathúh, Nga la ong ha phi, ba long ma-nga : namar-kata, lada phi wád ia nga, tó ai ia kine ba'n leit-noh.

9. Ba kumta la pyndep ia kata ka ktín ia kaba u la lah ong, "Ia kita kiba mé la ai "ha nga, ym don ba nga la "jah-noh na ki."

10. H'YNDÁ kumta U Simon Petros ba u don ka waitlam, u la sei ia ka, bad u la pom ia u shakri jong uba U Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor ka mon jong u: te ka kyrteng uta u shakri la long U Malkhos.

11. H'ynda kumta U Iísous u la ong ha U Petros, Tó súh-noh ia kato ka waitlam jong mé, sha kaba ka jingsop: ia kata ka khuri kaba la ai uba U Kypá ha nga, nga'n 'nym díh ia ka?

12. H'YNDÁ kumta kata ka shí-kynhún *ki sipahi*, bad uba U Rangbah shí-hajar, bad kiba ki shakri-báh jong Ki Jiu, ki la iakem ia U Iísous, bad ki la iakhúm ia u,

13. bad ki la ialam-noh ia u ha U Annas shiwa; naba u la long u ktau-kurim u jong U Kaiaphas, uba la long U Rangbah - lyngdoh kata ka snem.

14. Te ka la long U Kaiaphas, uba la lah pynh-búit ha Ki Jiu, "ba ka long bamyn- "toi ia uwei u briu ia ka ba'n "iáp-noh na ka bynta ia uba u paitlang."

15. TE U Simon Pe-

tros u la bûd ia U Iísous, *kumta* ruh uta uwei-pat u synran. Te long ba-la-fhthúh ia uta u synran da uta U Rangbah-lyngdoh, kumta u la leit-bysut lem bad U Iísous ha kaba ka phyllau jong uta U Rangbah-lyngdoh.

16. Hinrei U Petros u la ieng ha kaba ka jingkhang shabar. H'ynda kumta uta uwei-pat u synran, ia uba la fhthúh da uta U Rangbah-lyngdoh, u la míh-noh, bad u la kren ha kaba ka nongáp jingkhang, bad u la ialam shapoh ia U Petros.

17. H'ynda kumta kata ka shakri, kaba long nongáp jingkhang, ka ong ha U Petros, Ma-mé ruh me'm long na ki synran jong une u briu? Ong ma-u, Nga'm long.

18. Te kita ki shakri bad kita ki shakri-khrau (haba ki la sliu ding-ryngá ha u khíu búh-ding, naba ka la pijáh,) ki la iaieng *hangta*, ki la iasy-aid-ding ruh; U Petros de u la ieng lem bad ki, bad u da sy-aid-ding.

19. HYNDA kumta uta U Rangbah-lyngdoh u la kylli ia U Iísous shaphang ki syn-

ran jong u, bad shaphang ka jinghikai jong u.

20. U Iísous u la iathúh ha u, Ma-nга nga la kren ha ka bapau-shinná ha ka pyrthei ; ma-nга nga la hikai hala ka sngi ha ka synagog, bad ha kaba ka iing-mane-U-Blei, sha kaba kiba Ki Jiu ki leit-iaseng khlem-da-púd ; bad ha ka baríh nga la kren ei-ei-ruh-ém :

21. balei mé kylli ia nga ? tó kylli ia kita ki ba-la-ioh-sngou, iaei ba nga la kren ha ki : ha khymíh, kita ki iatip iaei ba nga la ong ma-nга.

22. Te haba u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, uwei na kita ki shakri uba la ieng hajan, u la tháp ia U Iísous, u da ong, Kumta mé iathúh ha uba U Rangbah-lyngdoh ?

23. U Iísous u la iathúh ha u, Lada nga la kren b'ymdei, tó pyníh shaphang kata ka b'ymdei : hinrei lada ka dei, balei mé tháp ia nga ?

24. Te U Annas u la lah phah-noh ia u ba-la-khúm ha U Kaiaphas uba U Rangbah-lyngdoh.

25. Te U Simon Petros u dang ieng, bad u da sy-aid-

-ding; kumta ki iaong ha u, Ma-mé ruh me'm long na kita ki synran jong u ? U la len, bad u la ong, Nga'm long.

26. Uwei na kita ki shakri jong uta U Rangbah-lyngdoh (u badei-kur ia uba U Petros u la lah lop-noh ia ka shkor jong u,) u ong, Nga'm shym la ioh-íh ma-nга ia mé ha kata ka kypér lem bad u ?

27. Ynda kumta U Petros u la len pat ; te kumne-kumne-ruh u la riu u síar.

28. H'YNDA kumta ki la ialam-noh ia U Iísous na U Kaiaphas sha ka iing-báh u lyngskor : te ka la long myn-step ; hinrei ki hí ki'm shym la leit-bysut shapoh kata ka iing-báh u lyngskor, ioh ba ki'n da pyntsang ia lade ; hinrei kham-tam ba ki'n ioh-bám ia Ka Jinglait.

29. Namar-kata, U Pilat u la leit-míh-noh sha ki, bad u la ong, Iaei phi wan múdui ia une u briu ?

30. Ki la iathúh bad ki la iaong ha u, L'ymda long une u nongleh-basniu, ngi'm da la lah iaaití-pateng-noh ia u ha mé.

31. Namar-kata, U Pilat u

la ong ha ki, Tó shim ma-phi hí ia u, tó bishár ruh ia u katba kum kaba ka húkum jong phi. Kita Ki Jiu te ki la iathúh ha u, Ym don húkum ia ngi ba'n pyniáp-noh iano-iano-ruh :

32. ba yn ioh-pyndep ia kata ka ktín jong U Iísous, ia kaba u la lah ong, ba u da sahám na ka jingiáp ka bakumno ba u'n sa iáp-noh.

33. H'YNTA kumta U Pilat u la leit-bysut pat sha kata ka iing-báh u lyngskor, bad u la khot ia U Iísous, bad u la ong ha u, Ma-mé mé long uba U Siim jong kiba Ki Jiu ?

34. U Iísous u la iathúh ha u, Ma-mé mé ong ia kane na lade, ne kiwei ki la iathúh ha mé shaphang jong nga ?

35. U Pilat u la iathúh, Long ma-nga te U Jiu ? Ki parakhér-paramér ki jong mé hí, bad kita Ki Rangbah-lyngdoh ki la iaaití-pateng-noh ia mé ha nga : mé la leh aiuh ?

36. U Iísous u la iathúh, Ka híma ka jong nga ka'm long na ka jong kane ka pyrthei ; lada ka híma ka jong nga ka la long na ka jong

kane ka pyrthei, kiba ki nongbúd ki jong nga ki'n da la ialeh, ba yn 'nym la aití-noh ia nga ha kita Ki Jiu ; mynta hinrei ka híma ka jong nga ka'm long nangne.

37. Namar-kata, U Pilat u la ong ha u, Te ma-mé me'm long u siim ? U Iísous u la iathúh, Ma-mé mé ong ba nga long ma-nga u siim : ia kane knang la khá ia nga, bad ia kane knang nga la wan sha ka pyrthei, ba nga'n ioh-phlá-skhem ia ka bashisha : uno-uno-baroh uba da long na ka jong ka bashisha, u shah-shkor ia ka ktín jong nga.

38. U Pilat u kyllí ia u, Aiuh long ka bashisha ? Te katba u la lah ong ia kane, u la leit-míh-noh pat sha kita Ki Jiu, bad u la ong ha ki, Nga nga'm shem ia ka jing-pallat satía ha u.

39. HINREI phi don ka rúkom, ba nga'n pyllait-noh ia uwei ha phi ha kaba ka níam Ka Jinglait ; phi iamón, namar-kata, ba nga'n pyllait-noh ha phi ia uba u siim jong kiba Ki Jiu ?

40. Ynda kumta baroh ki la iaky-ang pat, ki da ong,

Ym ia uta, hinrei ia uta U Barabbas ! Te uta U Barabbas u la long u nongtúh.

XIX.—LYNNONG.

1. *La sympathia U Christus; ki pynphong ia ka pansngiat ia u; ki shoh ruh ia u.* 8. *Te U Pilat u la kwah ba'n pylait ia u.* 13. *Te na ka bakren-éh Ki Jiu, u ialam-noh ia U Iisous sha ka ba'n sahnarphyná.* 19. *Shaphang ka jingthoh ba-la-buh halor ka dingphyná.* 23. *Ki sipahi ki iakhurai ia ki Jain Jong u.* 25. *U pynbu hia la kymí ha U Ioannis ba'n sumar.* 28. *Hadiin kata te u ai-noh ia la ka mynsiim.* 31. *Ki sipahi ki sum ia ka khrung jong u.* 38. *U Iosiph bad U Nikodimos ki iatep ia u.*

1. H'YNDA kumta te U Pilat u la shim ia u Iisous, bad u la sympathia u.

2. Kita ki sipáhi ruh haba ki la lah iathain ia ka pansngiat da ki shíah, ki la iapynphong halor ka khlíh jong u, bad ki la iapynkúp ia ka Jainkúp basau-bythúh ia u;

3. bad ki la iaong, Khúblei, uba U Siim jong kiba Ki Jiu ! bad ki la iatháp ia u.

4. U Pilat, namar-kata, u

la leit-míh-noh shabar pat, bad u ong ha ki, Ha khymíh, nga ialam shabar ia u ha phi, ba phi'n ioh-tip ba nga'm shem ia ka jingpallat satia ha u.

5. (Ynda kumta U Iisous u la wan-míh-noh shabar, u da phong ia kata ka pansngiat bashíah, bad u da kúp ia kata ka Jainkúp ka basau-bythúh.) *U Pilat u ong te ha ki, Ha khymíh ia uta u briu !*

6. Mynba kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kita ki shakri-khrau ki la ioh-ih te ia u, ki la iapyrta, ki da ong, Tó sahnarphyná, sahnarphyná ia u ! *U Pilat u ong ha ki, Tó shim ma-phi hí ia u, bad tó sahnarphyná ; namar nga ngam shem ia ka jingpallat satia ha u.*

7. Kita Ki Jiu ki la iathúh ha u, Ma-ngi ngi don ka hukum, bad katba kum kata ka hukum jong ngi ka dei ia u ba'n iáp-noh, naba u la leh U Khún U Blei ia lade.

8. MYNBA U Pilat u la ioh-sngou te ia kata ka jingong, u la shepting kham-tam ;

9. u la leit-bysut pat shapoh kata ka iing-báh u lyng-

skor, bad u ong ha U Iísous,
Nangno mé long ma-mé?
Hinrei U Iísous u'm iathúh
shuh ia u.

10. H'ynda kumta U Pilat
u ong ha u, Me'm kren ha
nga? me'm tip ba nga don
bor ba'n sahnaphyná ia mé,
bad ba nga don bor ruh ba'n
pyllait-noh ia mé?

11. U Iísous u la iathúh,
Me'm don ka bor satía halor
jong nga, l'ymda la long ba-la-
-ai ha mé na jerong; namar-kata,
uta uba la aití-pateng-noh
ia nga ha mé, u don ka pop ka
bakham-khrau.

12. Náduh kata U Pilat u
la wád-dong ba'n pyllait-noh
ia u: hinrei kita Ki Jiu ki
la iapyrta, ki da iaong, Lada
me'n pyllait-noh ia une, me'm
long u lok u jong U Kaisar:
uno-uno-baroh u bapynlong
siim ia lade, u ialeh-pyrshah
ia U Kaisar.

13. NAMAR-KATA, U Pi-
lat haba u la ioh-sngou ia kata
ka jingong, u la ialam shabar
ia U Iísous, bad u la shong
halor kaba ka jingshong-
-bishár, ha ka jaka ba-la-khot
Ka Basíang-mau, hinrei ha
Ka Hebru, Gabbatha.

14. (Te ka la long ka ba-
pynkhréh ia kata ka níam
Ka Jinglait, hamar ka bahinriu
baje ruh,) u ong ruh ha kita
Ki Jiu, Ha khymíh, U Siim
jong phi!

15. Hinrei ma-ki ki la iaky-
-ang-noh, Tó da shim-dúh-noh
ia u, tó da shim-dúh-noh *ia u*,
tó sahnaphyná ia u. U Pilat
u ong ha ki, Ia uba U Siim
jong phi nga'u sahnaphyná?
Kita Ki Rangbah-lyngdoh ki
la iathúh, Ngí'm don u siim
tang U Kaisar.

16. Namar-kata te, u la
aití-noh ia u ha ki, ba yn
sahnaphyná. Te ki la iashim
ia U Iísous, bad ki la ialam-
-noh.

17. Te da kaba u bah ia
ka diingphyná jong u, u la
leit-noh sha kaba ka jaka ba-
-la-khot, Maloi-khlíh, ia kaba la
khot, Golgotha, ha Ka Hebru:

18. ha kaba ki la iasah-
narphyná ia u, bad ia ar-ngút
kiwei-pat lem bad u, uwei na
khrung uwei sha khrung, bád
ia U Iísous ha pyddeng.

19. U PILAT ruh de u
la thoh ia ka jingthoh bashalor,
bad u la buh *ia ka* halor kata
ka diingphyná: ka ba-la-thoh

te ka la long, U Iísous uba
u nong Nasaret, uba u Siim
Jong kiba Ki Jiu.

20. Ia kane ka jingthoh
bashalor, shibún na kita Ki
Jiu, namar-kata, ki la iapúle ;
naba kata ka jaka ha kaba la
sahnarphyná ia U Iísous, ka la
long hajan kata ka shnong ; la
thoh ruh ia ka ha ka ktín He-
bru, bad Ka Griik, bad Ka
Roman.

21. H'ynda kumta kita Ki
Rangbah-lyngdoh ki jong Ki
Jiu ki la iaong ha U Pilat,
Wat thoh, "Uba u Siim jong
"kiba Ki Jiu;" hinrei ba la
lah ong ma-u, "Nga long U
"Siim jong kiba Ki Jiu."

22. U Pilat u la iathúh, Ia
kaba nga la thoh, nga la thoh.

23. H'YNDa kumta kita
ki sipáhi, mynba ki la lah
iasahnarphyná ia U Iísous, ki
la iashim ia ki jainkúp jong
u, (ki la iapynlong te sau
bynta, ia uwei-uwei u sipáhi
la ka bynta,) bad ia ka jing-
phong jong u : te kata ka
jingphong ka la long khlem-
-snúr, ia kaba la thain baroh
shí-lynter na jerong.

24. Namar-kata, ki la iaong
paralok-hí, Ngí'n 'nym iakád

ia ka, hinrei ngí'n iakhalai ia
ka, ka jongno ka'n long : ba
kumta la pyndep ia kata Ka
Jingthoh, ka baong, "Ki la
"iabynta ia ki jainkúp jong
"nga ha pyddeng jong ki, bad
"ki la iakhalai ia ka jing-
"phong jong nga." Namar-
-kata, kita ki sipáhi ki la leh
ia kine kiei-kiei-ruh.

25. Te la ieng hajan
kata ka diingphyná jong U
Iísous, ka kymí jong u, bad
ka para ka jong ka kymí jong
u, Ka Mari kaba *ka tyngá* ka
jong U Klopas, bad Ka Mari
ka nong Magdalá.

26. Namar-kata, haba U
Iísous u la ioh-íh ia la ka
kymí, bad ia uta u synran ia
uba u jiu íeit, ba u ieng hajan,
u ong ha la ka kymí, Kó ka
briu, ha khymíh ia la u khún !

27. Hadiin kata u ong ha
uta u synran, Ha khymíh ia
la ka kymí ! Náduh kata ka por-
te, uta u synran u la shimtí
ia ka sha ka iing jong u hí.

28. HADIIN kane, haba
U Iísous u tip, ba la lah mynta
ia kiei-kiei-baroh, ba yn la
ioh-pyndep ia kaba Ka Jing-
thoh, u ong, Nga slíang.

29. Te la buh u khíu ba-la-

-dap da ka bajeu : hangta ki, haba ki la iapyndap ka spanj da ka bajeu, bad haba ki la iaspain ha u tynat hyssop, ki la kyntiu *ia ka* ha ka shintur jong u.

30. Te mynba U Iísous u la lah shim ia kata ka bajeu, u la ong, La pyndep : bad haba u la noh-lyngngéh ia la ka khlíh, u la aití-noh ia la ka mynsiim.

31. KITA Ki Jiu, namar-kata, ioh ba kita ki met ki'n sah halor kata ka diingphyná ha ka sngi-sabbaton, naba ka la long ka *sngi* bapynkhréh, (namar kata ka sabbaton ka la long ka sngi ka bakhrau,) ki la iakyrpád ia U Pilat, ba yn ioh-pynkhein ia ki kyat jong ki, bad ba yn ioh-rah-noh ia ki.

32. H'ynda kumta kita ki sipáhi ki la iawan, bad ki la iapynkhein ia ki kyat ki jong u banyngkong, bad ki jong uta uwei-pat, ia uba la sahnar-phyná lem bad u.

33. Hinrei haba ki la iawan ha U Iísous, katba ki la ioh-ih ia u ba u la lah iáp lypá, kí'm shym la pynkhein ia ki kyat jong u.

34. Hinrei uwei na kita ki sipáhi u la súm ia ka khrung jong u da ka jingsúm, te kumne-kumne-ruh la míh-noh ka snám bad ka úm.

35. Te uta uba la ioh-ih *ia kane*, u phlá ; bad ka jingphlá jong u ka long ka bashisha ; haoíd, uta u tip ba u ong ka bashisha, ba phi phi'n ioh-ngeit.

36. Namar la leh ia kine kiei-kiei-ruh, ba yn la ioh-pyndep ia kata Ka Jingthoh, "Yn 'nym pynkhein ia ka "shiiing jong u."

37. Pat ruh, kawei-pat Ka Jingthoh ka ong, "Ki'n ia "khymíh ha u ia uba ki la "iasúm."

38. TE hadiin kane, U Iosiph uba na Ka Arimathaia, uba long u synran u jong U Iísous, (hinrei u ba-la-rih, namar ka bashepting na kiba Ki Jiu,) u la kyrpád ia U Pilat, ba u'n ioh-rah-noh ia ka met ka jong U Iísous : U Pilat te u la shah *ia u*. Namar-kata, u la leit bad u la rah-noh ia ka met ka jong U Iísous.

39. U Nikodimos de u la wan ruh, (uta uba la lah leit

ka bamynshiwa ha U Iísous mynmiet,) u da wallam ka jingkhléh na ka jong ka murr bad ka agor, jin sanpheu sér.

40. H'ynda kumta ki la iashim ia ka met ka jong U Iísous, bad ki la iasop-spain ia ka ha ki Jain-linen baní, lem bad kita ki jingiúbíh, kat kumba long ka rúkom ha kiba Ki Jiu ba'n kyllán-masala ba'n tep.

41. Te ha kata ka jaka ha kaba la sahnarphyná ia u, la don ka kypér, bad ha kata ka kypér u maujingtep bathymmai, ha kaba b'ym put la lah buh iano-iano-ruh.

42. Hangta te, namar kata ka *sngi* bapynkhréh ka jong Ki Jiu, *bad* naba uta u maujingtep u la long hajan *ruh*, ki la iabuh ia U Iísous.

XX.—LYNNONG.

1. *Ka Mari ka wan sha ka jingtep; bad U Petros bad U Ioannis hadiin, khlem tip ba UIísous u la míh-pat.* 11. *Ki angelos, hadiin de U Iísous, ki míh-pau ha Ka Mari ka nong Magdala haba ka dang iám;* 19. *bad ha ki synran jong u.* 24. *Ka jing-b'ymneit;* 26. *bad ka jingphlá U Thomas.* 30. *Ki Jingthok*

Bakhúid ki long babíang ia ka ba'n lait-im.

1. Te ha kaba *ka sngi* nyngkong ka shítaiieu, Ka Mari ka nong Magdala ka la leit mynstep, haba ka dang long dum, sha uta u maujingtep; bad ka la ioh-íh ba-la-rah-noh ia uba u mau *na ka jingkhang* ka jong uta u maujingtep.

2. Ynda kumta ka wan phet-noh te ha U Simon Petros, bad ha uta uwei-pat u synran, ia uba U Iísous u jiu íeit, bad ka ong ha ki, Ki la iarah-noh ia uba U Trai na uta u maujingtep, bad ngí'm tip hangno ki la iabuh ia u.

3. Namar-kata, U Petros u la míh-noh, bad uta uwei-pat u synran, te ki la ialeit sha uta u maujingtep.

4. Te ki baroh ar-ngút ki la iaphet lang; hinrei uta uwei-pat u synran u la phet sha shiwa kham-stet ia U Petros, kumta u la poi nyngkong ha uta u maujingtep.

5. Te haba u la dem ba'n jingngoh, u la ioh-íh ia kita ki Jain-linen baní ba-la-buh; hinrei u'm shym la bysut shapoh.

6. H'ynda kumta la wan

U Simon Petros u da búd ia u, bad u la leit-bysut ha uta u maujingtep, bad u la khymíh ruh ia kita ki jain-linen baní ba-la-buh ;

7. bad ia kata ka jainniád-se-ép, ia kaba la lah don halor ka khlíh jong u, ia kaba la buh ym lem bad kita ki jain-linen baní, hinrei kyrphang ba-la-khylliap-noh ha kawei-pat ka jaka.

8. Ynda kumta la leit-by-sut te uta uwei-pat u synran ruh ; uba la poi nyngkong ha uta u maujingtep, te u la ioh-íh, bad u la ngeit ruh.

9. Namar ki'm put la lah shemphang ia Ka Jingthoh, ba ka dei ia u ba'n míh-pat na ki baiáp.

10. H'ynda kumta kita ki synran ki la ialeit-phai-noh pat sha la ki jong-hí.

11. HINREI Ka Mari ka la ieng shabar ha uta u maujingtep, ka da iám: te kat-ba ka la iám, ka la dem ba'n jingngho ha uta u maujingtep;

12. bad ka la khymíh ar-
-ngút ki angelos ki bashong
ha *ki jainkúp* balíh, uwei na
ka khlíh, bad uwei-pat sha ki

slajat, ha kaba la thíah ka met ka jong U Iísous.

13. Kita ki ong te ha ka, Kó ka briu, balei pha iám ? Ka iathúh ha ki, Naba ki la iarah-noh ia uba U Trai jong nga, bad nga'm tip shaei ki la iabuh ia u.

14. Haba ka la iathúh ia kane, ka la phai-diin, bad ka la khymíh ia U Iísous ba u da ieng; hinrei ka'm shym la tip ba u long U Iísous.

15. U Iísous u ong ha ka, Kó ka briu, balei pha iám ? iano pha wád? Ma-ka, ba ka da mut ba u long uba u nongsúmar-kypér, ka iathúh ha u, Kó kynrád, lada la bah-noh ma-mé ia u, tó iathúh ha nga hangno mé la buli ia u, te nga nga'n shim-noh ia u.

16. U Iísous u ong ha ka, Wau Mari! Ka, haba ka la phai-diin, ka ong ha u, Wau Rabbouni! (kata ka ba'n ong, Kó Nonghikai.)

17. U Iísous u ong ha ka, Tó wat kytáh ia nga; namar nga'm put leit-kíu sha la U Kypá; hinrei tó khíe-leit sha ki para jong nga, bad tó ong ha ki, Nga sa leit-kíu sha uba U Kypá jong nga, bad U Ky-

pá jong phi, bad U Blei jong nga, bad U Blei jong phi.

18. Ka Mari ka nong Mag-dala ka la leit iathúh ha kita ki synran, ba ka la lah ioh-íh ia uba U Trai, bad *ba* u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh ha ka.

19. H'YNTA kumta, haba ka la jan miet, ha kata ka sngi ka banyngkong ka shí-taieu, U Iísous u la wan ha kaba kita ki synran ki la iaseng (ki jingkhang la khang-skhem te, namar ka basheping na Ki Jiu,) bad u la ieng ha kaba ha pyddeng, bad u ong ha ki, *Long* ka jingsuk ia phi!

20. Haba u la ong te ia kane, u la pyníh ha ki ia la ki ktí bad ia ka khrung jong u. Namar-kata, kita ki synran ki la iakymen haba ki la ioh-íh ia uba U Trai.

21. Ynda kumta U Iísous u la ong pat ha ki, *Long* ka jingsuk ia phi! kumba uba U Kypá u la phah ia nga, nga ruh nga phah ia phi.

22. Te haba u la lah ong ia kane, u la pyrsát *halor jong ki*, bad u ong ha ki, Tó pyddiang ia U Mynsiim Bakhúid :

23. ia ki pop jongno-jong-

no-ruh ba phi máp, la máp ia ki, *ia ki pop* jongno-jongno-ruh ba phi bat, la bat ia ki.

24. HINREI U Thomas, uwei na kiba ki khadar-ngút, (ia uba la khot Didumos) u'm shym la don lem bad ki mynba la wan U Iísous.

25. Namar-kata, kita kiwei ki synran ki la iaong ha u, Ngi la ioh-íh ia uba U Trai. Hinrei u la iathúh ha ki, L'ymda nga'n ioh-íh ha ki ktí jong u ia ka diin jong kiba ki nar-sáh, bad ba nga'n ioh-buh ia ka shinriáhtí jong nga ha kata ka diin jong kita ki nar-sáh, bad ba nga'n ioh-buh ia ka ktí jong nga de ha ka khrung jong u, nga'n 'nym ngeit.

26. Te hadiin phra sngi, ki synran jong u ki la iadon pat hapoh *iing*, bad U Thomas lem bad ki: *ynda kumta* U Iísous u la wan: (ia ki jingkhang la khang-skhem,) bad u la ieng ha kaba ha pyddeng, bad u la ong, *Long* ka jingsuk ia phi!

27. Hadiin kata u ong ha uta U Thomas, Tó ai hangne ia ka shinriáhtí jong mé, bad ha khymíh ia ki ktí jong nga;

tó ai *hangne* ruh ia ka ktí jong mé, bad tó buh ha ka khrung jong nga : wat long te u b'ymngeit, hinrei u bangeit.

28. Uta U Thomas te u la iathúh, bad u la ong ha u, U Trai jong nga, bad U Blei jong nga !

29. U Iísous u iathúh ha u, Naba mé la ioh-ih ia nga, Kó Thomas, me la ngeit: suk te kita ki b'ym la ioh-ih, bad kiba la ngeit *pynban*.

30. Te búñ ruh kiwei-kiwei-ruh ki dak U Iísous u la leh ha khymat ki synran jong u, ia ki b'ym shym la thoh ha kane ka kítap.

31. Hinrei la thoh ia kine kiei-kiei-ruh, ba phi'n ioh-ngeit ba U Iísous u long uba U Khristos uba U Khún U Blei ; bad ba haba da ngeit, phi'n lah ioh ka jingim da ka kyrteng jong u.

XXI.—LYNNONG.

1. *Ki synran ki la íthúh ia U Khristos ha kaba u la mih-pau arsin ha ki, da ka jingngat bakhrau ki dohkhá.* 15. *U iai-hukum-shit ia U Petros, ba'n bysá ia ki khún-langbrot bad ia ki langbrot jong u.* 18. *Usahám-lypá shaphang ka jingiáp jong*

u ; 20. Usneng ia ka jingsngou-skúin jong u shaphang U Ioannis. 24. *Ka jingwai-noh.*

1. HADIIN kine kiei-kiei-ruh, U Iísous u la pynmíh-pau ia lade pat ha kita ki synran, harúd ka dúriau jong Ka Tiberias : te kumne u la pynmíh-pau *ia lade*.

2. La don lem U Simon Petros, bad U Thomas ia uba la khot Didumos, bad U Nathanail uba na Ka Kana ka jong Ka Galilaia, bad kiba ki khún jong U Sebedaios, bad ar-ngút kiwei de na ki synran jong u.

3. U Simon Petros u ong ha ki, Nga sa leit ba'n tong-dohkhá. Ki iathúh ha u, Ngi ruh ngi sa leit lem bad mé. Ki la iamíh-noh, bad ki la ialeit-kíu sha ka liing kumne-kumne-ruh : hinrei ha kata ka míet ki'm shym la ngat ei-ei-ruh-ém.

4. Te haba ka la lah shai, U Iísous u la ieng ha ka ryngkeu : hinrei kita ki synran ki'm shym la tip ba ka long U Iísous.

5. H'ynda kumta U Iísous u ong ha ki, Kó ki khynrau, phi don ne ém kaei-kaei-ruh

ka jingtáh ? Ki la iathúh ha u, Ém.

6. U la ong te ha ki, Tó bred ia ka jár shaphang kaba ka mon ka jong ka liing, te phi'n sa shem. Ki la iabred namar-kata ; te ki'm lah shuh ba'n iaring ia ka, namar ka babún byllín jong ki dohkhá.

7. Namar-kata, uta u synran ia uba U Iísous u da íeit, u ong ha U Petros, Uba U Trai u long. H'ynda kumta, U Simon Petros haba u la ioh-sngou ba u long uba U Trai, u la phong da panpoh ia la ka jingphong, (namar u la long balyngboit,) bad u la pynnoh ia lade sha ka dúria.

8. Hinrei kita kiwei ki synran ki la iawan bad ka liing-rit ; (namar ki'm la long jingngai na ka ryngkeu, hinrei kumba ar-spah prúh) ki da iaring ia kata ka jár *ba-la-dap* da kita ki dohkhá.

9. Te katba ki la iahíer ha kata ka ryngkeu, ki la ioh-ih ia ka ding-ryngá ha u khíu buh-ding ba-la-buh, bad ia ka dohkhá-rit ba-la-buh halor, bad ia u kypú de.

10. U Iísous u ong ha ki,

Tó wallam na kita ki dohkhá-rit ia kiba phi la ngat mynta.

11. U Simon Petros u la leit-kíu, bad u la ring ia kata ka jár sha ka ryngkeu, ka ba-la-dap da ki dohkhá bakhrau, shispah sanpheu-lai ; te haba la don katta-katta-ruh, pleng ym shym la kád ia kata ka jár.

12. U Iísous u ong ha ki, Alle, tó phi'n iabám-já-step. Hinrei ym don na kita ki synran uba la sngou-núd ba'n kylli byniah-noh ia u, Ma-mé, mé long uei ? naba ki da tip ba u long uba U Trai.

13. Ynda kumta U Iísous u wan, bad u shim ia uta u kypú bad u sám de ha ki, bad ia ka dohkhá-rit ruh kumjuh.

14. Kane ka la laisin mynta ba U Iísous u la míh-pau ha ki synran jong u, hadiin ba u la lah míh-pat na ki baiáp.

15. HADIIN kumta ba ki la lah iabám-já-step, U Iísous u ong ha U Simon Petros, Kó Simon *u khún* U Ionas, mé íeit ia nga kham-tam ia kine ? U iathúh ha u, Haoid, Kó Trai ; ma-mé mé

tip ba nga íeit ia mé. U iathúh ha u, Tó bysá ia ki khún-langbrot jong nga.

16. U ong pat ha u ka baarsin, Kó Simon *u khún* U Ionas, mé íeit ia nga? U iathúh ha u, Haoïd, Kó Trai ; ma-mé mé tip ba nga íeit ia mé. U iathúh ha u, To áp ia ki langbrot jong nga.

17. U ong ha u ka balaisin, Kó Simon *u khún* U Ionas, mé íeit ia nga? U Petros u la sngousih, naba u la kylli ka balaisin ia u, Mé íeit ia nga? U la iathúh te ha u, Kó Trai, ma-mé mé tip ia kiei-kiei-baroh, ma-mé mé tip ba nga íeit ia mé. U Iísous u iathúh ha u, Tó bysá ia ki langbrot jong nga.

18. SHISHA, shisha, nga ong ha mé, Mynba mé la long u bakham-samla, mé la panpoh ia lade, bad mé la iaid-kai kat sha kaba mé la mon ; hinrei ynda me'n long tymen, me'n kynér-noh ia ki ktí jong mé, te uwei-pat u'n panpoh ia mé, bad u'n kit *ia* mé sha kaba me'm mon.

19. U la kren ia kane te, ba u da sahám na ka jingiáp ka bakumno, u'n pyndon-bu-

rom ia U Blei. Te haba u la lah kren ia kane, u ong ha u, Tó bút ia nga.

20. U PETROS te haba u la phai-diin, u ioh-íh ia uta u synran, ia uba U Iísous u da íeit, ba u da bút, (uba la shong-shanía ruh ha ka shadem jong u, ha ka babám-já-miet, bad uba la kylli, Kó Trai, u long uei uba sa díe-noh ia mé ?)

21. U Petros haba u la ioh-íh ia uta, u ong ha U Iísous, Kó Trai, *long* kumno te ia une ? .

22. U Iísous u iathúh ha u, Lada nga mon ia u ba'n sah tadynda nga wan, ka phér aiuh ia mé ? tó bút ma-mé ia nga.

23. Namar-kata, la phríang ia kane ka jingong ha pyddeng kiba ki para-bangeit, ba uta u synran u'n 'nu'm iáp-noh : pleng U Iísous u'm shym la lah ong ha u, Ba u'n 'nu'm iáp-noh ; hinrei, 'Lada nga mon ia u ba'n sah tadynda nga wan, ka phér aiuh ia mé ?'

24. LONG une u synran uba phlá shaphang kine kiei-kiei-ruh, bad uba la thoh

ia kine kiei-kiei-ruh ; bad ngi tip ba ka jingphlá jong u ka long ka bashisha.

25. Te la don ruh bún ki-wei kiei-kiei-ruh ia kiba U

Iísous u la leh, ia ki, lada la thoh kawei-pa-kawai, nga tharai ba ka pyrthei lí ym ngíam ia ki kítap ia kiba yn da la thoh. Amen.

KI KAM KI

A P O S T O L O S B A K H Ú I D .

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingiathúh na phrang.* 6.
Ha ka jingiaseng Ki Apostolos,
U Khristos u kular ba'n phah
ia U Mynsiim Bakhúid. 9. *Hadíin ka jingkíu jong u, la mahám ia ki da ki ar-ngút Ki Angelos ba'n leit-noh, ba ki'n sydang mut ruh shaphang ka jingwan ka baarsin jong u.*
12. *Kumta ki la ialeit-phai sha Ka Jerusalem ba'n iaidúwai.*
15. *U Petros u ieng ha pyd-deng jong ki, ba'n iathuh shaphang U Ioudas, bad ba don kam ba'n jíd ia uwei-pat U Apostolos ha ka jaka jong u;*
23. *te ki iajíd ia U Mathias ba'n long U Apostolos.*

1. IA ka jingiathúhkhána ka banyngkong nga la thau, ah

U Theophilos, shaphang kiei-kiei-baroh, ia kiba U Iísous u la sydang ba'n leh bad ba'n hikai ruh,

2. ha tynda kata ka sngi, ha kaba la shim-noh sha jerong ia u, ynda u la húkum da U Mynsiim Bakhúid ia kiba Ki Apostolos, ia kiba u la lah jíd-noh :

3. ha ki ruh u la pypnau im ia lade, hadiün ia kaba u la shah, da ki bún ki dak-shinná; ba-la-ioh-íh ia u da ki jin saupheu sngi, bad u da iathúh ia kiei-kiei-ruh shaphang ka híma ka jong U Blei.

4. Te haba u la pyniaseng-lem ia ki, u la húkum-lypá ia ki ba'n 'nym leit-noh na Ka

Jerusalem, hinrei ba'n áp ia ka jingkular ka jong uba U Kypá, ia kaba, (*u ong*) phi la ioh-sngou na nga.

5. Naba U Ioannis shisha u la pynbaptisma da ka úm; hinrei yn pynbaptisma ia phi da U Mynsiim Bakhúid, ym bún sngi hadiin kane.

6. H'YNDÁ kumta kita haba ki la wan-iaseng, ki la iakylli ia u, ki da ong, Kó Trai, la ha kane ka aiom me'n pynai-bhá-pat ia ka híma ha U Israil ?

7. U la iathúh te ha ki, Ka'm dei ia phi kumno-kumno-ruh ba'n tip ia ki ía bad ia ki aiom, ia kiba uba U Kypá u la buh-bíang ha kabor jong u hí:

8. hinrei phi'n ioh-díang ka bor, h'ynda la wan uba U Mynsiim Bakhúid ha phi ; bad phi'n long ki nongphlá ia nga te ha Ka Jerusalem, bad ha Ka Ioudaia baroh, bad ha Ka Samaria, bad háduh ka bakut ka pyrthei ruh.

9. YNDA u la lah ia-thúh te ia kine kiei-kiei-ruh, haba ki dang iakhymíh, la shim-noh sha jerong ia u ;

bad u ly-oh u la pyddiang-noh-soit ia u na ki khymat jong ki.

10. Te haba ki dang iai-khymíh-shain sha byneng, katba u dang kíu, ha khymíh ruh, ar-ngút ki rangbah ki la iawan-ieng ha synda jong ki, ha ka jainkúp balih ;

11. kiba la ong ruh, Kó ki rangbah Galilaia, balei phi ieng khymíed-shain sha byneng ? uta U Iísous, ia uba la shim-noh sha jerong na phi sha byneng, kumjuh u'n wan, kat ka rúkom ia kaba phi la ioh-ih ia u ba u la leit sha byneng.

12. H'YNDÁ kumta ki la ialeit-phai sha Ka Jerusalem, na u lúm ia uba la khot Olib, uba long hajan Ka Jerusalem, kat ka jingleit ka sngi-sabbaton.

13. H'ynda te ki la lah iapoi hapoh, ki la iakíu sha ka kyrdon sha jerong, ha kabba ki la iashong U Petros, bad U Iakobos, bad U Ioannis, bad U Andreas, bad U Philippos, bad U Thomas, bad U Bartholomaios, bad U Mathaios, bad U Iakobos *u khún* U Alphaios, bad U Simon U

Bashit-rhem, bad U Ioudas ruh
u para U Iakobos.

14. Kine baroh ki la iai-néh da kawei ka jingmut ha ka jingdúwai bad ha ka jing-kyrpád, lem bad ki kynthei, bad Ka Mari kaba ka kymí U Iísous, lem bad ki para jong u de.

15. HA kita ki sngi ruh haba U Petros u la ieng ha pyddeng kita ki synran, u la ong, (te ka jingialang ki briu hajuh, ka la long jin shispah arpheu,)

16. Kó ki briu ki para, ka la dei ba'n pyndep ia kata ka jingthoh, ia kaba uba U Mynsiim Bakhuid u la kren mynshiwa, da ka shintur U Dabid, shaphang U Ioudas, uba la long u nongialam-lynti ia kita kiba la kem ia U Iísous :

17. naba la nieu ia u lem bad ngi, bad ka la dei ia u kaba ka bynta kane ka kam :

18. (Namar une shisha u la pynthiéda ia ka lyngkhá da ka bainong ka jingb'ymhok ; bad haba u la háp khong-pong, u la pait arliang, bad la míh-noh ia ki snír jong u baroh :

19. te la long ba-la-tip ha

ki baroh ki bashong ha Ka Jerusalem, kat ba'n khot ia kata ka lyngkhá ha ka ktín jong ki hí, Akeldama, kata ka long, Ka lyngkhá ka snám.)

20. naba la thoh ha ka kítap Ki Psalm, " Ai ka'n " long ka iing jong u ka jaka- " -khlaū, bad wat ai ka'n long " uba da shong ha ka ; " ruh ; " Ai u'n shim-noh uwei-pat ia " ka kam-sharai jong u : "

21. namar-kata, na kita ki briu kiba la iawan-syllok bad ngi ha kaba baroh shí-katta, ha kaba U Iísous uba U Trai u la iawan bad u la ialeit ruh ha pyddeng jong ngi,

22. uba la sydang náduh ka jingpynbaptisma U Ioannis, háduh kata ka sngi ha kaba la shim-noh sha jerong ia u na ngi, ia uwei na ki ka dei ba'n pynlong u nongphlá lem bad ngi shaphang ka jingmíh-pat jong u.

23. Te ki la iapynieng ar-ngút, ia U Iosiph ia uba la khot Barsabas, ia uba la sin Ioustos, bad ia U Matthias.

24. Te haba ki da dúwai, ki la ong, Ah ma-mé, U Trai, u nongíhthúh ki dohnúd ba-

roh, tó pyníh ia uwei na kine ki ar-ngút ia uba mé la jíd,

25. ba'n shim ia ka bynta ha kane ka kam bad ka kam-apostolos, na kaba U Ioudas u la leit-lyndet, ba'n leit sha ka jaka badei ia u.

26. H'ynda kumta ki la pynnoh ia ki jingkhali jong ki; te kata ka jingkhali ka la háp ha U Matthias; la nieu lang te ia u bad kiba ki khad-wei-ngút Ki Apostolos.

II.—LYNNONG.

1. *Ki Apostolos ki iakren da ki phérjaid ka ktín bynriu;*
5. *namar-kata, don kiba ia-sngou-kyndit, don ruh kiba ia-kren-bein:* 14. *ia kiba U Petros u sneng-shai, u da pyníh ba ki kren da ka bor U Mynsiim Bakhúid;* 22. *ba U Iísous u long u ba-la-tynjúh da U Blei; ba la sahnarphyná ruh ia u; ba u la mih-pat ruh na ki baiáp;*
29. *ba u long U Messias ruh, uba la kíu sha byneng, uba la théh-noh ruh ia U Mynsiim Bakhúid.* 37. *Hangta U Petros u pynbaptisma ia kiba la dung-ngak ia ki dohnúd jong ki.*
41. *Hadiin kata, ki da iailong-riu-Blei, ki da iaiman da kawei ka jingmut ruh.*

1. TE h'ynda la jía-bíang

ka sngi kaba ka jong Ka Pentikost, ki baroh ki la ialong da kawai ka jingmut, ha kajuh *ka jaka.*

2. Te ka la jía shisyndon ka jingsawa na byneng, kum ka ly-ér báh ba beh-kyrthep, bad ka la pyndap ia baroh kawai ka iing ha kaba ki la iashong.

3. Bad la míh-pau ha ki ki thyllíed kum ka ding ki baiasám ia lade; te kawai *ka thyllíed* ka la shong halor uwei-uwei na ki.

4. Te la pyndap ia ki baroh da U Mynsiim Bakhúid, bad ki la iasydang ba'n kren ha kiwei-pat ki thyllíed, kat kumba uba U Mynsiim u la ai-bor ia ki ba'n kren-lyngkot stád.

5. Te la don Ki Jiu ki bashong-basá ha Ka Jerusalem, ki briu ki bariu-Blei, na ki kynja-bynriu baroh kiba napoh ka byneng.

6. Haba la dang míh te kane ka jingsawa, uba u paitbah u la wan-iaseng, bad u la sngou-khuslai, naba u briu baroh u la iol.-sngou ba ki da iakren ha ka ktín jong u hí.

7. Baroh te ki la kyndit-

-thred, bad ki la sngou-phylla, ki da iaong paralok-hí, Ha khymíh, kine baroh kiba ia-kren, ki'm long ki nong Ga-lilaia ?

8. Kumno te ba ngi ioh-sngou ma-ngi ha la ka-jong-ka-jong ka ktín jong ngi, ha kaba la khá ia ngi ?

9. (*kiba long*, Ki Parthia, bad Ki Míd, bad Ki Elam, bad ki bashong ha Ka Mesopotamia, bad ha Ka Ioudaia, bad ha Kappadokia, *bad* ha Ka Pontus, bad ha Ka Asia,

10. ha Ka Phrygia ruh, bad ha Ka Pamphylia, *bad* ha Ka Ejipt, bad ha ki phang Ka Libya, kaba hajan Kyrini, bad Ki Roman ki bashong-basá *hangne*, Ki Jiu bad ki ba-la-kylla-níam ruh,

11. Ki Krít bad Ki Arab;) ngi iaioh-sngou ba ki da ia-kren ha ki thylléd jong ngi hí, ia kiei-kiei-ruh baphylla jong U Blei?

12. Baroh te ki la kyndit-thred, bad ki la iasngou lyngngoh - lyngngain, ki baiaong paralok-hí, Aiuh kane ka'n lah ba'n long?

13. Hinrei kiwei ki da pynát shintur, ki la iaong,

Ba ki long ki ba-la-kydang iád-rot.

14. HINREI haba U Petros u la ieng lem bad kita ki khadwei-ngút, u la pynjam ia la ka ktín, bad u la iathúh shinná ha ki, Kó phi ki briu Ki Jiu, bad phi baroh ki bashong ha Ka Jerusalem, tó long ba-la-tip ia kane ha phi, bad tó pynsháh-shkor ia ki ktín jong nga :

15. naba kine, ki'm búaid, kumba tharai ma-phi ; namar ka la ieng ka sngi tang shípor.

16. Hinrei kane ka long kata ia kaba la ong da U Joil uba U Nongiathúhlypá ;

17. "Ka'n jía ha ki sngi "ki bakhadduh, (ong U Blei) "ba nga'n théh-noh buk-buk "na ka jong U Mynsiim jong "nga halor ka doh baroh : te "ki khún-shinrang jong phi, "bad ki khún-kynthei jong "phi ki'n ialap-tín-Blei ; bad "ki basamla jong phi ki'n "ioh-íh ia ki jingíhthúh-pau, "bad ki batymen jong phi "ruh ki'n phohsniu ki jing- "íhthúh-pau :

18. "bad halor ki shakri "jong nga putet ki shinrang

“ bad kynthei, ha kita ki
“ sngi, nga'n théh-noh buk-
“ -buk na ka jong U Mynsiim
“ jong nga; bad ki'n ialap-
“ -tíñ-Blei :

19. “ bad nga'n pyníh ia ki
“ jingphylla ha byneng sha
“ jerong, bad ia ki dak ha
“ ka khyndeu ha tybian; ia
“ ka snám, bad ia ka ding,
“ bad ia u ly-oh tydem :

20. “ ia ka sngi yn pyn-
“ kylla dum, bad ia u bynai
“ *yn pynkylla* snám, myn-
“ shiwa ia ka ba'n wan kata
“ ka sngi ka jong uba U Trai
“ ka bakhrau bad ka báhtíng :

21. “ bad ka'n long, ba ma-
“ no-mano baroh uba u'n khot-
“ -kyrpád ia ka kyrteng U
“ Trai, yn pyllait-im ia u.”

22. Kó phi ki briu Ki
Kynja-Israil, tó sngou ia kine
ki ktín : ia U Iísous uba u
nong Nasaret, ia u briu ba-
-la-pyníthúh shinná ha phi
da U Blei, da ki kam-báh,
bad da ki jingphylla, bad da
ki dak-khyllah ruh de, ia kiba
U Blei u la leh da u ha pyd-
deng jong phi, kumba ma-phi
hí ruh phi tip :

23. ia une, ba-la-aití-noh
da ka jingthymú ba-la-buh,

bad da ka jingtiplypá jong
U Blei, haba phi la shintí,
phi da sáh da ki ktí ki bapop
ha *ka diingphyná*, phi la pyniáp
ruh ;

24. ia uba U Blei u la pyn-
míh-pat, da kaba u la loit-
-noh ia ki jingkhúm jong ka
jingiáp ; namar ka long ka
b'yñm lah ba'n bat ia u da ka.

25. Namar U Dabid u ong
shaphang jong u, “ Nga la
“ buh-pyrshah ia uba U Trai
“ ha khymat jong nga khlem-
“ -da-púd ; naba u long sha
“ ka mon jong nga, ba nga'n
“ 'nym khíh-khuslai :

26. “ namar-kata, ka doh-
“ núd jong nga ka la sngou-
“ -kymen, bad ka thyllíed jong
“ nga ka la riuai-théh-sei ;
“ bad ka doh jong nga ruh
“ putet ka'n iaishong-thait ha
“ ka jingkyrmen :

27. “ namar me'n 'nym
“ fehnoh ia ka mynsiim jong
“ nga ha *ka iing* ka jaka
“ b'ymioh-fh, l'ymne me'n
“ 'nym shah ia uba U Ba-
“ khúid jong mé ba'n shem
“ ia ka bapy-út.

28. “ Mé la pyntip ia nga
“ ia ki lynti ka jingim : me'n
“ pyndap ia nga da ka jing-

“ kymen lem bad ka khymat
“ jong mé.”

29. Kó ki briu ki para,
ka dei ba'n kren shinná ha
phi shaphang U Dabid uba u
kythau-tymen, ba u la iáp-
-noh te bad ba la tep ia u de,
bad u maujingtep jong u ka
don bad ngi háduh kane ka
sngi.

30. Namar-kata, ba u da
long U Nongiathúhlýpá, bad
ba u da tip ba U Blei u la
lah kular da ka jingsmai ha
u, ba na u soh ka syngkai
jong u, kaba kat kumba ka
doh, u'n pynmíh ia uba U
Khristos, ba'n shong ha ka
khet jong u;

31. ba u da ioh-íhlypá, u
la kren shaphang kata ka jing-
míh-pat jong U Khristos;
naba ym shym la iehnloh ia
ka mynsiim jong u ha *ka iing*
ka jaka b'ymlöh-íh, l'ymne ia
ka doh jong u ba'n shem ia ka
bapy-út.

32. Ia une U Iísous kein,
U Blei u la pynmíh-pat, sha-
phang kata ma-ngi baroh ngi
long ki nongphlá.

33. Namar-kata, haba la
kyntiu ia u dà ka mon ka
jong U Blei, bad haba u la

ioh-díang na uba U Kypá ia
kata ka jingkular ia uba U
Mynsiim Bakhúid, u la théh-
-noh buk-buk ia kane, ia kaba
phi mynta phi ioh-íh bad ba
phi ioh-sngou.

34. Namar U Dabid u'm
shym la leit-kíu sha ki by-
neng: hinrei u ong hí, “ Uba
“ U Trai u la ong ha uba U
“ Trai jong nga, Tó shong
“ sha ka mon jong nga,

35. “ tadynda nga'n pyn-
“ long ia ki bashún ia mé, ka
“ jingiúh hapoh ki kyat jong
“ mé.”

36. Namar-kata, kó ka
iing Israil baroh-kawei, tó
tip skhem, ba U Blei u la
pynlong U Trai bad U Khris-
tos ia une újuh U Iísous, ia
uba la sahnarphyná ma-phi.

37. Te haba ki la ioh-
-sngou *ia kane*, la dung-ngak
ia ki ha la ka dohnúd, bad
ki la iaong ha U Petros,
bad ha kita kiwei Ki Apos-
tolos, Ah ki briu ki para,
kumno ngi'n leh?

38. Te U Petros u la ia-
thúh ha ki, Tó phi'n kylla-
-ka-bamut, bad yn ioh-pyn-
-baptisma ia phi baroh ha ka
kyrteng U Iísous Khristos, ia

ka ba'n máp ki pop; bad phi'n ioh-díang ia ka jingai ka jong U Mynsiim Bakhlúid :

39. namar kata ka jingkular ka long ia phi, bad ia ki khún jong phi, bad ia baroh kiba sha jingngai, kat ia kiba U Trai uba U Blei jong ngi u'n da khot ha lade.

40. Da ki shibún kiwei-kiwei-ruh ki jingiathúh, u la húkum-jur bad u la kren-pynshait *ia ki*, u da ong, Tó phi'n long ba-la-lait-im na kane ka pateng-byriu ka bakynriang.

41. NAMAR-KATA, kita kiba la pyddiang sngoubhá ia ka ktín jong u, la pynbaptisma ia ki; kumta la pyniasoh ha kata ka sngi sha *Ka Balang*, jin lai hajar ki mynsiim.

42. Ki la dang iainéh te ha kata ka jinghikai jong kita Ki Apostolos, bad ha kaba ka jingsyllok, bad ha ka bakyddiah kypú, bad ha kiba ki jingdúwai ruh de.

43. Te ka bashepting-burom ka la jía ha ka mynsiim baroh; namar bún ki jingphylla bad ki dak-khyllah ba la leh da kita Ki Apostolos.

44. Baroh te ki bangeit

ki la ialong hajuh, bad ia kieiekiei-baroh ki la iadei-lem ;

45. bad ki la iadíe-noh ia la ki brí, ia la ki jiing, bad ia la ki jingbu, bad ki la iasám ia ki ha ki baroh, kat kumba uno-uno-ruh u'n da don kam.

46. Hala ka sngi ruh haba ki la iainéh ha kawei ka jingmut ha kaba ka iing-mane-U-Blei, bad haba ki la kyddiah kypú ha ka iing-ka-iing, ki la iashim jingbám ha ka bakymen bad ha ka basngou-beit shisha ka dohnúd ;

47. ba ki da iaroh ia U Blei, bad ki da shem ka basngoubhá na ki briu baroh. Uba U Trai te u la nang pyniasoh hala ka sngi sha Ka Balang ia ki ba-la-lait-im.

III.—LYNNONG.

1. *U Petros u pynbhá-pat ia ki kyat u briu badykoh*; 12. *u ialap ruh ha ki briu kiba la wan-ialum ba'n khymih*; *u da sneng ruh ia ki shaphang ba ki la sahnarphyná ia U Iisous*; 17. *hinrei ki la leh ia kata khlem tip, ba da kata ruh la pyndep ia Ki Jingthoh*; 19. *u da kren-pynshait ia ki ba'n kylla-ka-*

-bamut, ia ka ba'n ioh-máp ka pop ; 22. bad ka jingpynim da ka jingneit ha U Khún U Blei.

1. TE U Petros bad U Ioannis de ki la ialeit-kíu-lem sha kata ka iiing-mane-U-Blei, ha kaba ka por ka jingdúwai, ha ka bakhundai *baje*.

2. Don uwei u briu te, u badykoh náduh ka kypoh ka kymí jong u, ia uba la báh ; ia uba ki jiu buh hala ka sngi ha ka khyrdop ka jong ka iiing-mane-U-Blei, ia kaba la khot Ka Baíhtynnad, ia ka ba'n pán ka jingai-isynei na kita ki baleit shapoh kata ka iiing-mane-U-Blei :

3. uba, haba u la ioh-íh ia U Petros bad ia U Ioannis ia ki ba'n sa leit shapoh kata ka iiing-mane-U-Blei, u la pán ba'n ioh ka jingai-isynei.

4. Te U Petros haba u la khymíh shain ha u, lem bad U Ioannis, u la ong, Tó khy-míh ha ngi.

5. Kumta u la khymíh dyngong ia ki, ba u da kyrmen ba'n ioh ei-ei-ruh na ki.

6. Ynda kumta U Petros u la ong, Ka rúpa bad ka ksíer nga'm don ; hinrei kaba

nga don, ia kata nga sa ai ha mé; Ha kaba ka kyrteng U Iísous Khristos uba u nong Nasaret, tó ieng, tó iaid-kai ruh.

7. Te haba u la shim ia u da ka ktí ka mon, u la pynieng *ia u*, te kumne-kumne-ruh la pynkhlain-bhá ia ki slajat bad ia ki mat-sohlah jong u.

8. Haba u la rynsíd te, u la ieng, bad u la iaid-kai, bad u la leit lem bad ki de shapoh kata ka iiing-mane-U-Blei, u da iaid-kai, bad u da rynsíd, bad u da iaroh de ia U Blei.

9. Uba u paitbah baroh te u la ioh-íh ia u ba u da iaid-kai, bad ba u da iaroh ia U Blei ;

10. bad ki la íhthúh ia u, ba u la long uta uba jiu shong ia ka *ba'n pán* ia ka jingai-isynei, ha kata ka khyrdop Ka Baíhtynnad ka jong kata ka iiing-mane-U-Blei ; bad la pyndap ia ki da ka jingsngou-kyndit bad da ka jingsngou-phylla, namar kata ia kaba la jía-long ha u.

11. Te katba uta u badykoh, ia uba la lah pynkbíah, u da bat-íeit ia U Petros bad

ia U Ioannis, uta u paitlang baroh u la phet-lang ha ki, ha kata ka baranda ia kaba la khot ka jong U Solomon, ba ki da sngou-kyndit-éh.

12. HABA U Petros te u la ioh-íh, u la ialap ha uta u paitlang, Kó phi ki briu Ki Kynja-Israil, balei phi sngou-phylla shaphang kane? lane balei phi iakhymíh shain hangi, kumba da ka bor lane da ka jingriu-Blei jong ngi hí, la pynlong ia une ba'n iайд-kai?

13. Uba U Blei U Abraam, bad U Isaak, bad U Jakob ruh, uba U Blei kiba ki kypá jong ngi, u la pyndon-burom ia la U Khún uba U Iísous; ia uba la aítí-noh ma-phi, bad phi la len ia u ha khymat U Pilat, mynba la bishár-kut ma-u ia ka ba'n pyllait-noh *ia u.*

14. Hinrei phi, phi la len ia uta U Bakhúid bad ia U Bahok, bad phi la iapán ba'n pyllait-sai-khúm shah-shiliang ha phi ia u briu u banong-pyniáp-briu;

15. ia uba U Siim-tynrai kaba ka jingim te phi la pyniáp-noh, ia uba U Blei u

la pynmíh-pat na ki baiáp; shaphang kata long ma-ngi ki nongphlá.

16. Knang ia ka jingneit te ha ka kyrteng jong u, ia une, ia uba phi khymíh bad ba phi íhthúh, ka kyrteng jong u ka la pynkh lain; kata ka jingneit te, *nga ong*, kaba *long* da u, ka la ai ha u ia kane ka jingkhíah-tylli bajanai ha khymat jong phi baroh.

17. HINREI mynta, kó ki para, nga tip ba na ka jing-b'ymtip phi la leh *ia kata*, kumba *la leh* ruh ki nong-synshár jong phi.

18. Hinrei U Blei, u la pyn-dep kumta ia kiei-kiei-ruh ia kiba u la lah iathúhlypá da ka shintur Ki Nongiathúhlypá jong u baroh, ki ba'n sa shah uba U Khristos.

19. NAMAR-KATA, tó kylla-ka-bamut, tó wan-phai-khymat ruh, ia ka ba'n pyn-dam-noh ia ki pop jong phi, ba kumta ki'n ioh-wan ki aiom shong-pyngád na khymat uba U Trai;

20. bad u'n ioh-phah ia uba U Iísous Khristos, ia uba la ialap mynshiwa knang ia phi:

21. ia uba ka dei shisha ia ka byneng ba'n pyddiang-bat, tadynda ki aiom ka jing-pyndep kiei-kiei-baroh, ia kiba U Blei u la kren da ka shintur Ki Nongiathúhlypá ki bakhúid jong u baroh, na mynbarim.

22. NAMAR U Mosis shisha u la ong ha kita ki kypá, "Ba U Trai uba U Blei "jong phi u'n pynmíh ia U "Nongiathúhlypá ha phi na "ki para jong phi, kum ia nga; "ia u phi'n sngou-syndon ia "kiei-kiei-baroh, kat kumba "u'n kren ha phi.

23. "Ka'n jía ruh, ba ka "mynsiim baroh kaba ka'n "nym sháh-shkor ia uta U "Nongiathúhlypá, yn pyndúh- "noh na pyddeng uba u pait- "lang."

24. Hinrei ruh baroh kiba Ki Nongiathúhlypá na U Samuil, bad na kita ki babúd hadiin, katba don kiba la kren, ki la iathúhlypá ruh shaphang kine ki sngi.

25. Ma-phi long kiba ki khún kita Ki Nongiathúhlypá, bad ki jong kata ka jiutang ia kaba U Blei u la buh bad ki kypá jong ngi, ba u da ong

ha U Abraam, "Ha u symbai "jong mé ruh yn kyrkhú ia "ki jaid baroh jong ka pyr- "thei."

26. Ha phi, nyngkong *te*; U Blei haba u la pynmíh ia U Khún jong u uba U Iísous, u la phah-noh ia u, u ba'n kyrkhú ia phi, ha ka ba'n wan-phai-noh uwei-uwei na phi na ki lynti basniu jong phi.

IV.—LYNNONG.

1. *Ki Nongsynshár Ki Jiu ki la thut bad ka jingialap U Petros, te ki la kem ia u bad ia U Ioannis.* 5. *H'ynda kumta U Petros, u iathúh shinná, ba da ka kyrteng U Iísous la pynkhiah ia u badykoh; ba tang da U Iísous ruh la dei ia ngi ba'n ioh ka jingpynam b'ymjiukut.* 13. *Ki ádong ia u, bad ia U Ioannis, ba'n ialap shuh ha ka kyrteng uta; ki iabyrngem ruh ia ki.* 23. *Namar kane te, Ka Balang ka dem-díap ia ka ba'n dúwai.* 31. *U Blei te, u pyníh ba u la ioh-sngou ia ka jingkyrpád jong ki: u pynskhem ruh ia Ka Balang da ka jingai U Mynsiim Bakhúid, bad da kajingieit markylliang paralok-hí ruh.*

1. Te haba ki dang kren ha uta u paitlang, kiba ki lyng-

doh, bad uba u rangbah *ki baiaáp* ia ka iing-mane-U-Blei, bad kiba Ki Saddusi, ki la iajía-thred ha ki;

2. ba ki da sngousíh namar ba ki hikai ia uta u paitlang, bad ba ki ialap da U Iísous ia ka jingmíh-pat kaba na ka jong ki baiáp.

3. Te ki la iabuh ia la ki ktí ha ki, bad ki la iabuh *ia ki* ha ka byndí tadynda ka balashai: namar ka la long la jan miet lypá.

4. Hinrei bún na kita kiba la lah ioh-sngou ia kata ka ktín, ki la ngeit : ka jingkhein ia kita ki briu te ka la man jin san hajar.

5. KA la jía te ha kata ka balashai, ba Ki Nongsynshár jong ki, bad Ki Tymen-basan, bad Ki Nongthoh de, ki la iaseng-lem ha Ka Jerusalem,

6. bad U Annas uba U Rangbah-lyngdoh, bad U Kaiaphas, bad U Ioannis, bad U Alexandros, bad katba don kiba la long na ka jaid barangbah-lyngdoh.

7. Te haba ki la pynieng ia ki ha kaba ha pyddeng, ki la kylli, Da ka bor aiuh, lane

da ka kyrteng aiuh, la leh ma-phi ia kane?

8. H'ynda kumta U Petros, u ba-la-dap da U Mynsiim Bakhúid, u la ong ha ki, Kó phi Ki Nongsynshár jong uba u paitlang, bad Ki Tymen-basan de jong Ki Israel,

9. namar ba yn kylli-iit ia ngi ha kane ka sngi shaphang kata ka kam babhá ia u briu u bapang-khreu, ba da *ka kyrteng* aiuh la pynkhiah ia u;

10. tó ai long ba-la-tip ha phi baroh, bad ha uba u paitlang baroh Ki Israel, ba da ka kyrteng U Iísous Khristos uba u nong Nasaret, ia uba la sahnarphyná ma-phi, ia uba U Blei u la pynmíh-pat na ki baiáp, da uta kein, une u ieng ha khymat jong phi u ba-la-khiah-tylli.

11. Une u long uta u mau ia u ba-la-kyntait-bein-noh da phi kiba ki nongtei, ia uba la pynlong ha khlíh ka dong.

12. Ym don ruh ka jing-pynim hano-hano-ruh-pat-ém: naba l'ymne ym don kawei-pat ka kyrteng hapoh ka byneng, ia kaba la ai-pyníh ha pyddeng ki briu, da kaba ka dei ba yn pynim ia ngi.

13. Te haba ki la khy-míh-thúh ia kata ka jingleh-shlur ka jong U Petros bad U Ioannis, ba ki da sngouthúh ruh ba ki long ki briu bakhlem jinghikai bad bakhlem nám, ki la iasngou-phylla ; hinrei ki la ílhthúh ia ki, ba ki la jiu long lem bad uta U Iísous.

14. Haba ki da khymíh te ia uta u briu ia uba la pyn-khíah, ba u da ieng lem bad ki, ki'm don ei-ei-ruh-ém ba'n iasait kylliang.

15. Hinrei haba ki la hú-kum ia ki ba'n kynran-noh shabar Ka Darbar, ki la iasylla-lem paralok-hí,

16. ki da ong, Aiuh ngi'n leh ia kine ki briu ? namar shisha ka dak - khyllah badon-nám la leh da ki, ba-la-pau pyrshah ha kita baroh ki bashong ha Ka Jerusalem, ia kaba ngi ngi'm lah ba'n len ruh :

17. hinrei ba yn 'nym pyn-phríang shuh *ia kane* ha pyd-deng uba u paitbah, da ka babyrngem ngi'n iabyrngem ia ki, ba'n 'nym kren shuh hano-hano-ruh-ém na ki briu ha kane ka kyrteng.

18. Kumta haba ki la khot ia ki, ki la ádong ia ki ba'n kren satía, l'ymne ba'n hikai ha kata ka kyrteng ka jong U Iísous.

19. Hinrei U Petros bad U Ioannis ki da iathúh, ki la ong ha ki, La ka long hok ha khymat U Blei ba'n sngou ia phi kham-tam ia uba U Blei, tó khan ma-phi :

20. namar ngi ngi'm lah ba'n 'nym kren ia kiei-kiei-ruh, ia kiba ngi la ioh-íh bad ngi la ioh-sngou.

21. Kumta ki, haba ki'm da shem ia kaei-kaei-ruh ia kaba kumno ba ki'n da ioh-pynshitom ia ki, haba ki la lah nang byrngem shuh, ki la pyl-lait-noh ia ki, naba ia uta u paitlang : naba baroh ki la iapyndon-burom ia U Blei na ka bynta kata ka ba-la-leh.

22. Namar uta u briu u la tam saupheu snem, ha uba la pynlong ia kane ka dak-khyllah jong ka jingkhíah-tylli.

23. Te haba la pyllait-noh ia ki kumta, ki la poi ha la ki para-balang, bad ki la iathúh náduh ia kiei - kiei - ruh katba la lah ong kita Ki Rang-

bah-lyngdoh bad kita Ki Ty-men-basan ha ki.

24. Kiba haba ki la ioh-sngou te, ki la iapynjam ia la ka ktín ha U Blei da kawei ka jingmut, bad ki la iaong, Ah U Trai-Kynrád, mé uba U Blei uba la thau ia ka byneng, bad ia ka khyn-deu, bad ia ka dúriau, bad ia kiei-kiei-baroh ki badon ha ki ;

25. uba da ka shintur U Dabid u shakri jong mé, u da ong, "Ia ka ba'n-lei ba "Ki Jentil ki la leh-shlá-lep, "bad ba ki paitbah ki la "iapusonlypá ia kiei-kiei-ruh "ki bathala ?

26. "kiba Ki Siim ka pyr- "thei ki la iaieng-joit, bad "kiba ki nongsynshár ki la "ialum-lang hajuh, ba'n ialeh "ia uba U Trai, bad ia uba "U Khristos jong u."

27. Namar ha ka bashisha, ki la ialum-lang ia ka ba'n ialeh ia U Khún U Bakhúid jong mé uba U Iísous, ia uba mé la pynsléh, U Irodis te bad U Pontios Pilat, lem bad Ki Jentil, bad ki paitbah Ki Israil ;

28. ia ka ba'n leh ia kiei-

-kiei-ruh katba ka ktí jong mé bad ka jingsylla jong mé ka la lah thymúlypá ia ka ba'n leh.

29. Te mynta, Ah Trai, tó khymíh-thúh ha ki jingbyrngegem jong ki, tó ai ruh ha ki shakri jong mé ba'n ialap ia ka ktín jong mé da ka jingsngou-kyllúid shinná baroh-phar ;

30. da ka ba'n kynér-noh ma-mé ia ka ktí jong mé ia ka ba'n pynkhiah, bad da ka ba'n ioh-leh ia ki dak-khyl-lah bad ia ki jingphylla, da ka kyrteng ka jong U Khún Bakhúid jong mé uba U Iísous.

31. H'YNTA ki la lah dúwai te, la pynkhynniuh ia kata ka jaka ha kaba ki la iaseng-lem; bad la pyndap ia ki baroh da U Myntsiim Bakhúid, bad ki la ialap ia ka ktín ka jong U Blei da ka jingsngou-kyllúid shinná.

32. Uba u paitbah te jong kita kiba la ngeit u la long da kawei ka dohnúd bad kawei ka mynsiim; l'ymne uwei ruh u'm ong ba long ka jong u hí ei-ei-ruh na kita kiei-kiei-ruh ki badei ia u; hinrei la

long ha ki ba kiei-kiei-baroh
ki la iadei-lem.

33. Bad da ka bor bah kita Ki Apostolos ki la ialap-théh sei-noh-pat ia kata ka jing-phlá shaphang kata ka jing-míh-pat ka jong U Iísous uba U Trai: te ka jingaiei bakhrau ka la long ha ki baroh.

34. Naba l'ymne ym don uwei uba la long bakyrdúh ha pyddeng jong ki ; naba kat kiba la long ki trai ki brí lane ki iing, haba ki la díe-noh, ki la wallam ia ki dor jong kita kiei-kiei ba-la-lah-díe-noh,

35. bad ki la buhtí-noh *ia ki* ha ki kyjat jong kita Ki Apostolos: la sám ia ki te ha uwei-uwei-baroh, katba uno-uno-ruh u la don kam.

36. Kumta U Iosis, ia uba la sin U Barnabas da kita Ki Apostolos, (ia kaba, haba la batai, ka long, U Khún ka jingtyngen,) U Jaid-Lebi, *bad* uba na Ka Kypros da ka kynja,

37. ha u la don ka brí, *ia kaba* haba u la díe-noh, u la wallam ia u sýbai, *bad* u la buhtí-noh *ia u* ha ki kyjat jong kita Ki Apostolos.

V.—LYNNONG.

1. *U Ananias bad Ka Sapphira ki la kyllon-iáp namar ka jing-leh-arsap jong ki.* 12. *Kiwei Ki Apostolos ki la leh ki kam-báh.*
17. *La buh pat ia ki ar-ngút Ki Apostolos ha ka byndí, hinrei la pyllait-noh ia ki nangta da u angelos : ki la leit-ialap te ha ka iing-mane-U-Blei : ki shakri khrau Ka Darbar ki iakem bad ki pynieng pat ia ki ha khymat Ka Darbar; hangta ruh ki ialap ka ktín U Blei.*
33. *Ki te haba ki la ioh-sngou ki la iasylla ba'n pyniáp ia ki : hinrei da ka jingsneng U Gamaliil, ki la ioh-lait-im : te ki la leit-noh kymen, bad ki'm shym da iehnok ialap ka ktín U Blei.*

1. HINREI uwei u briu uba la ka kyrting U Ananias, lem bad Ka Sapphira kaba ka tyngá jong u, u la díe-noh ka brí,

2. *bad u la buh-ríh ha lade ka bynta* na ka jong ka dor, ka tyngá jong u ka la iabúit-lem ruh *ia kane*; haba u la wallam te *tang* ia kawei-pat ka bynta, u la buhtí-noh ha ki kyjat kita Ki Apostolos.

3. Hinrei U Petros u la ong, Kó Ananias, hato balei ba U Soitan u la pyndap ia

ka dohnúd jong mé, ia ka ba'n shúkor ma-mé ia uba U Mynsiim Bakhúid, bad ia ka ba'n buh-ríh ha lade *ka bynta* na ka jong ka dor jong kata ka brí ?

4. haba ka dang sah, ka'm shym la sah ha mé hí ? bad h'ynda la díe-noh ia ka, ka'm shym la don ha ka bor jong mé hí ? namar aiuh te ba mé la pun ia kane ka kam ha ka dohnúd jong mé ? me'm shym la shúkor tang ia ki briu, hinrei ia uba U Blei.

5. U Ananias te, katba u la ioh-sngou ia kine ki ktín, bad haba u la kyllon, u la pynhíer - kut - noh ia la ka mynsiim. Ka bashepting bakhrau te ka la jía ha kita baroh kiba la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh.

6. Kiba ki bakham-samla haba ki la iaieng-joit te, ki la iasop-spain ia u, bad haba ki la iabáh-noh shabar, ki la tep *ia u*.

7. Ka la jía te, h'ynda la dap kumba shí por, ba ka tyngá jong u, khlem da tip ia kaba la lah long, ka la wan hapoh.

8. Te U Petros u la iathúh ha ka, Tó iathúh ha nga, la

tang katta phi la iadíe-noh ia kata ka brí ? Ka la iathúh te, Haoid, tang katta.

9. H'ynda kumta U Petros u la ong ha ka, Na ka balei ba phi la iakut-lem ba'n tynjúh ia uba U Mynsiim U Trai ? ha khymíh, kiba ki kyat jong kita kiba la iatep ia uba u tyngá jong pha, ki ha kato ka jingkhang, te ki'n iabáh-noh shabar ia pha ruh.

10. Te kumne-kumne-ruh ka la kyllon ha ki kyat jong u, bad ka la pynhíer-kut-noh ia la ka mynsiim ; haba kita ki basamla te ki la wan hapoh, ki la shem ia ka ba-la-iáp-noh ; bad haba ki la iabáh-noh shabar *ia ka*, ki la iatep *ia ka* ha synda u tyngá jong ka.

11. Ka bashepting bakhrau te ka la jía ha kata Ka Balang baroh-kawei, bad ha ki baroh kiba la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh.

12. Da ki ktí ruh kita Ki Apostolos la leh bún ki dak-khyllah bad ki jingphylla ha pyddeng uta u paitbah ; baroh ruh ki la ialong da kawei ka jingmut ha kata ka baranda U Solomon.

13. Hinrei ym don na kiba kiwei-pat ba nûd ba'n ialok bad ki: hinrei uta u paitlang u pynkhrau ia ki.

(14. Te sha ki bangeit ha uba U Trai la nang pyniasoh kham-bún kham-bún, ki paitbah ki briu shinrang bad ki kynthei de;)

15. kat ba'n báh-noh ia ki bapang-khreu ha ki lynti-báh baroh, bad ba'n buh *ia ki* ha ki palong bad ha ki khaltí, ba ka syrngiu U Petros h'ynda u wan-iaid ka'n shu ioh-káh halor kiba na ki.

16. Te u paitbah na kiba ki shnong baroh-saudong u la iawan-lang ruh sha Ka Jerusalem, ba ki da iabáh ia ki bapang-khreu, bad ia ki ba-la-shitom-éh da ki mynsiim b'ymkhúid: la pynkhíah ia ki baroh ruh.

17. Te haba uta U Rangbah-lyngdoh u la ieng-joit, bad kita baroh ki badei lem bad u, (ki balong na kaníam ka jong kiba Ki Sad-dusi,) la pyndap ia ki da jing-sngou-shlá,

18. bad ki la iabuh ia ki ktí jong ki ha kita Ki Apostolos, bad ki la iabuh ia ki

ha ka iing-byndí ki *b'ymman* baroh.

19. Hinrei mynmíet u angelos U Trai u la plié-wang ia ki jingkhang jong kata ka iing-byndí, bad haba u la ialam-noh shabar ia ki, u la ong,

20. Tó khíe-leit phi, da ieng ialap ruh ha kaba ka iing-mane-U-Blei ha uba u paitlang ia ki ktín baroh ki jong kane ka jingim.

21. Te haba ki la lah ioh-sngou *ia kata*, ki la leit shapoh kata ka iing-mane-U-Blei haba ka sa shai byrngut, bad ki la hikai. Hinrei haba la poi uta U Rangbah-lyngdoh, bad kita ki badei lem bad u, ki la iakhot-lang ia Ka Darbar, bad ia uba U Tymen-basan baroh jong kiba ki khún Ki Israil, bad ki la iaphah sha kata ka iing-byndí ba'n wallam ia ki *ha khymat*.

22. Hinrei haba ki la poi kita ki shakri, ki'm shym la shem ia ki ha kata ka iing-byndí ; te haba ki la leit-phai-noh, ki la iathúh,

23. ki da ong, Ia kata ka iing-byndí shisha ngi la shem ba-la-khang skhem slíak-slíak-ruh, bad ia ki nongáp ki da

ieng shabar ha khymat kita ki jingkhang; hinrei haba ngi la lah plé *ia ki*, ngi'm shem iano-iano-ruh hapoh.

24. Te katba uta U Rangbah-lyngdoh bahalor, bad uta u rangbah *ki baiaáp ia* kata ka iing-mane-U-Blei, bad kita Ki Rangbah-lyngdoh, ki la ioh-sngou ia kine ki ktín, ki la sngou-khuslai shaphang jong ki, aiuh kane ka'n da lah long.

25. H'ynda kumta la poi uwei, u la iathúh ha ki, u da ong, Ha khymíh, kita ki briu ia kiba phi la buh ha kata ka iing-byndí, ki don ha kaba ka iing-mane-U-Blei, ki da ieng, bad ki da hikai ia uba u paitlang.

26. H'ynda kumta haba uta u rangbah u la leit lem bad kita ki shakri, u la ialam-noh ia ki, ym da ka bor, (naba ki la shepting ia uta u paitbah, ioh ba ki'n da la lynthem ia ki).

27. Te haba ki la ialam-noh ia ki, ki la pynieng *ia ki* ha kata Ka Darbar; bad uta U Rangbah-lyngdoh bahalor u la kylli ia ki,

28. u da ong, Da ka ba-

ádong, ngi ngi'm shym la ádong ia phi ba'n hikai ha kane ka kyrteng? ha khymíh pynban, phi la pyndap ia Ka Jerusalem da ka jinghikai jong phi, bad phi iamón ba'n pynwan ha ngi ia ka snám jong une u briu.

29. U Petros te u da iathúh, bad kita Ki Apostolos, ki la iaong, La dei ba'n kongúh shisyndon ia U Blei kham-tam ia ki briu:

30. uba U Blei jong kiba ki kypá jong ngi u la pynmíh ia U Iísous, ia uba la pyniáp-noh ma-phi, da ka basydiin *ia u* ha ka diing-phyná:

31. ia une, U Blei u la kyntiu da ka mon jong *u, ba'n long* U Siim-tynrai bad U Nongpynam, ia ka ba'n ai ka bakylla-ka-bamut ha ki Israel, bad ka bamáp ki pop:

32. ngi te ngi long ki nongphlá jong u shaphang kine kiei-kiei-ruh, kumta ruh *long* uba U Mynsiim U Bakhúid kein, ia uba U Blei u la ai ha kita ki bakongúh shisyndon ia u.

33. HABA ki te ki la ioh-sngou *ia kata*, la ot-shlá ia

ki, bad ki la iasylla ba'n pyniáp-noh ia ki.

34. Hinrei haba la ieng-joit uwei ha kata Ka Darbar, uba U Pharisi, uba ka kyrting U Gamaliil, uba u nonghikai Ka Húkum, ia uba la don-burom na uba u paitbah baroh, u la húkum ba'n buh habar ia kita Ki Apostolos tang shibit;

35. u la ong te ha ki, Kó phi ki briu Ki Kynja-Israil, tó súmar ia lade, aiuh ba phi'n sa leh shaphang kine ki briu:

36. namar mynshiwa kine ki sngi la míh-joit U Theudas, u da kren-sarong ia lade ba u long uwei *u bakhrau*; ha u la iasoh-lang ka jingkhein ia ki rangbah jin sau spah; ia uba la pyniáp-noh, bad ia ki baroh, ia kat kiba la kongúh ia u, la pyntsakymá-noh, bad la pynlong sha ka baei - ei-ruh-ém:

37. hadiin une la míh-joit U Ioudas, uba kynja Gallaia, ha kita ki sngi jong kaba ka jingkhein ia ka híma, bad u la ring - noh ia u paitbah babún hadiin jong u; ia u ruh la pyndúh-noh, bad ia ki

baroh, ia kat kiba la kongúh ia u, la pyntsakymá-noh:

38. te mynta ba *ka long* kumta nga ong ha phi, Tó kynran-noh na kine ki briu, tó íehnophuh ia ki; naba lada kane ka jingsylla, lane kane ka jingleh, ka long na ki briu, ka'n dam-noh;

39. hinrei lada ka long na U Blei, phi'm lah ba'n pyndam-noh ia ka; ioh ba yn shem ia phi kumta ki nongialeh ia U Blei.

40. Te ki la iakongúh ha u; te haba ki la lah khot ha lade ia kita Ki Apostolos, haba ki la sympat jam *ia ki*, ki la ádong *ia ki* ba'n ialap ha kata ka kyrting jong U Iísous; h'ynda kumta ki la pyllait-noh ia ki.

41. Ki te ki la míh-noh na khymat kata Ka Darbar, ki da iakymen namar la nieu ki babit ia ki ba'n shah ka bajáh-burom na ka bynta ka kyrting jong u.

42. Hala ka sngi ruh, ha kata ka iing-mane-U-Blei, bad na ka iing sha ka iing, ki'm wai-noh ba'n hikai, bad ba'n iathúhkhaná-babhá shaphang U Iísous uba U Khristos.

VI.—LYNNONG.

1. *Ki Apostolos, namar ba ka long ka badei, ki iathung ki hinieu-njút ki ba-la-jid ba'n sharai ia ka jingsám ki jingai-isynei.* 9. *U Stephan u iasait-shai bad bún ki kynja-bynriu, ia uba ki'm lah ba'n pynlák-nía; naba kumta ki iapynkíhwin ia u paitbah ba'n kem ia u, ki pynieng ruh ia ki nongsakhí lamlér.*

1. HA kita ki sngi ruh, mynba la man-bún kiba ki synran, la míh ka jingkren-kníum na kiba Ki Jiu na rí Griik ia kiba Ki Hebru, naba la khymíh-lyndet ia ki riu-kynthei jong ki ha kaba ka jingsám ki jingai - isynei kaba hala ka sngi.

2. Te kiba ki khadar-njút haba ki la khot ha lade ia uba u paitbah ki synran, ki la ong, Ka long b'ym bit ia ngi ba'n íehnōh *ia ka jingialap* ia ka ktín ka jong U Blei, ia ka ba'n shakri ia ki míej :

3. namar-kata, kó ki para, phi'n iakhymíh - thúh ia ki hinieu-njút ki rangbah na phi, ia kiba ki iaphlá babhá, ki badap da U Mynsiim Bakhúid bad da ka jingstád, ia

kiba ngi'n pynlong halor kane ka jingleh :

4. hinrei ngi ngi'n iainéh ha kaba ka jingdúwai bad ha kaba ka jingialap ia kata ka ktín.

5. Te kata ka jingong ka la shem sngoubhá ha khymat uta u paitbah baroh; kumta ki la iajíd ia U Stephan, u briu u badap da ka jingneit bad da U Mynsiim Bakhúid, bad ia U Philippos, bad ia U Prókhoros, bad ia U Nikánor, bad ia U Timon, bad ia U Parmenas, bad ia U Nikólaos u ba-la-kylla-níam, uba na Ka Antiokheia ;

6. ia kiba ki la pynieng ha khymat kita Ki Apostolos ; kiba haba ki la dúwai te, ki la buh ia la ki ktí ha ki.

7. Kumta kata ka ktín ka jong U Blei ka la man ; bad ka jingkhein ia kiba ki synran ha Ka Jerusalem ka la man - bún shíkaddei, bad u paitbah babún jong kiba ki lyngdoh ki la kongúh shisyndon ha kata ka jingneit.

8. U Stephan ruh, u badap da ka jingneit bad da ka bor, u la leh ki jingphylla

bad ki dak-khyllah bakhrau
ha pyddeng uta u paitbah.

9. H'YNTA kumta la ieng-joit kiba na kata ka synagog, ia kaba la khot ka jong kiba Ki Libertinos, bad ki nong Kyrini bad ki nong Alexandria, bad na kita kiba na Ka Kilikia bad Ka Asia, ki da iasait bad U Stephan.

10. Hinrei ki'm jiu lah ba'n ieng-ialeh pyrshah ia kata ka jingstad bad ia uba U Mynsiim, da kiba u la kren.

11. H'ynda kumta ki la iathong ia ki rangbah, kiba la ong, Ngi la ioh-sngou ia u ba u da kren ki ktin babein-blei ia U Mosis bad ia U Blei.

12. Te ki la iapynkynroi ia uta u paitbah, bad ia Ki Tymen-basan, bad ia Ki Nong-thoh: bad haba ki la iajia-thred ha u, ki la iakem ny-iat ia u, bad ki la ialam-noh ia u sha kata Ka Darbar;

13. bad ki la pynieng ia ki nongsakhi lamler, kiba la oug, Une u briu u'm wai-noh da kren ki ktin babein-blei ia kane ka jaka ka bakhuid, bad ia Ka Hukum:

14. namar ngi la ioh-sngou ia u ba u da ong, Ba une

U Iisous uba u nong Nasaret u'n sa pynjot ia kane ka jaka, bad ba u'n sa pyukylla ia kita ki niam-ki-rukom ia kiba U Mosis u la ai-pateng-la-pateng ha ngi.

15. Baroh te kiba la dang iashong ka kata Ka Darbar, haba ki la khymish-shain ha u, ki la ioh-ih ia ka khymat jong u kum ka khymat u angelos.

VII.—LYNNONG.

1. *U Stephan u iathuh-kylliang knang ba'n da ia lade na ka jing-mudui ba u kren-bein-Blei, na ka jingiathuhkhana Ki Jiu; 9. na kaba kumno ruh ba U Blei u la jid-sngoubha ia Ki Kythau-tymen; kata ruh, mynshiwa ba la kha ia U Mosis. 37. Une U Mosis u la phla hi shaphang U Khristos, mynba u don ha ri-khlau. 44. U pynih ruh ba ki niam baroh ki bashabar, ki'n ioh-neh tang ia ka aiom ba-lu-buh.*
51. *U sneng ia ki namar ba ki long ki bakiat kum ki kypa jong ki. 54. Na kane ki la ot-shla, ki la lynthem ia u ha b'ynda iap.*

1. H'YNTA kumta uta U Rangbah-lyngdoh u la kylli, La kumta kine kie-i-kei-ruh ki long kumta shisha?

2. Te u la iathúh, Kó ki rangbah ki para, bad kó ki kypá, tó phi'n sngou; Uba *U Blei* jong ka burom, u la míh-pau ha u kypá jong ngi *U Abraam*, mynba u don ha Ka Mesopotamia, mynshiwa ia kaba u la leit-shong ha Kharran,

3. bad u la ong ha u, "Tó " khíe-leit-noh na ka rí jong " mé, bad na ki kur jong mé, " bad tó alle-wan shane sha " ka rí ia kaba nga'n ioh- " -kyddeu ha mé."

4. H'ynda kumta haba u la míh-noh na ka rí *Ki Khaldaia*, u la leit-shong ha Kharran: nangta ruh, hadiin kaba la iáp-noh u kypá jong u, *U Blei* u la pynkynriah-noh ia u sha kane ka rí, ha kaba phi mynta phi shong.

5. Te u'm put la lah ai ha u ka bynta ha ka, ém wad kat shisin-iúh kyat; toi u la kular ba'n ai ha u ia ka ba'n ioh ia ka, bad ha u symbai jong u hadiin jong u, haba ym put don khún ia u.

6. Te *U Blei* u la kren kumne, "Ba u symbai jong " u u'n long bashong-basá ha " ka rí banongwei, bad ki'n

" iapynlong-mrau ia u, bad " ki'n iapynshitom ia u, sau spah snem :

7. " hinrei ia kata ka " kynja-bynriu, ha "kaba ki'n " dang long mrau, nga'n pyn- " shitom ma-nga, (la ong *U Blei* :) te hadiin kata ki'n " ioh-iamíh-wan-noh, bad ki'n " iashakri ia nga ha kane ka " jaka."

8. Bad u la ai ha u ia ka jiutang ka jingot-shíar: te kumta *U Abraam* u la pynkhá ia *U Isaak*, bad u la ot-shíar ia u ha ka baphrá sngi; *U Isaak* ruh *u la pynkhá* ia *U Iakob*, *U Iakob* de *u la pynkhá* ia ki khadar-ngút kiba *Ki Kythau-tymen*.

9. TE kita *Ki Kythau-tymen*, ba ki la iasngou-pihúin, ki la díe-noh ia *U Iosiph* sha *Ka Ejipt*: hinrei *U Blei* u la don ryngkat bad u,

10. bad u la pynpyllait-suk-noh ia u na kita ki jingjinjar jong u baroh, bad u la ai ha u ka jingpynsngoubhá bad ka jingstád ha khymat *U Pharaao* u siim *Ka Ejipt*; uba la pynlong te ia u, u basynshár halor *Ka Ejipt*,

bad *halor* ka iing jong u
baroh-kawei.

11. Te la jía ka nemsniu halor kaba baroh-kawei ka rí Ejipt bad Khanaan, bad ka jinjar bakhrau: ki kypá jong ngi te ki'm shym la shem ka jingbám.

12. Hinrei U Iakob haba u la ioh-sngou ba don keu ha Ka Ejipt, u la phah-noh ia ki kypá jong ngi nyngkong.

13. Te ha ka baarsin *phah*, U Iosiph u la pyníhthúh ia lade ha ki para jong u, bad la pyntip ia ki kur ki jong U Iosiph ha U Pharao.

14. H'ynda kumta haba U Iosiph u la phah, u la khot ha lade ia u kypá jong u U Iakob, bad ia ki kur ki jong u baroh, jin hinieupheu-san ki mynsiim.

15. Kumta U Iakob u la leit-híer sha Ka Ejipt, bad u la iáp - noh ma - u, bad kita ki kypá jong ngi.

16. La báh ia ki te sha Ka Sykhem, bad la buh ia ki ha uta u maujingtep, ia uba U Abraam u la thíed da ka dor u sybai-rúpa na kiba ki khún U Emmor *uba* u *kypá* U Sykhem.

17. Hinrei katba kata ka ía ka jong kata ka jingkular ka la poi hajan, ia kaba U Blei u la lah smai ha U Abraam, u bynriu u la man, bad u la man-bún ha Ka Ejipt,

18. tadynda la míh uwei-pat u siim, u b'y়m jiu la nieu ia U Iosiph.

19. Une haba u la leh shúkor ia ka kynja jong ngi, ú la pynshitom ia ki kypá jong ngi, knang ba ki'n íehnöh-lyngkar ia ki khún-lung jong ki, ia ka ba'n 'nym ríh-pynam ia ki.

20. Mynkata la khá ia U Mosis, uba la long babhá-éh lymphúin ruh ha khymat U Blei; ja uba la bysá-la-pyjiah lai bynai ha ka iing u kypá jong u.

21. Te mynba la íehnöh-lyngkar ia u, ka khún U Pharao ka la shimtí-soit ia u, bad ka la súmar-sukhér náduh ia u ia ka ba'n long u khún jong ka hí.

22. Te la hikai ia U Mosis ha ka jingstád baroh jong ki nong Ejipt, bad u la long u badon-bor ha ki ktín bad ha ki jingleh.

23. Te mynba u la dap

saupheu snem karta, ka la míh-joit ha ka dohnúd jong u ba'n leit-khymíh ia ki para jong u kiba ki khún Israil.

24. Te haba u la ioh-íh ia uwei *na ki* ba u la shah b'ymdei, u la dá *ia u*, bad u la leh-pynhier-kyput namar uta uba la shah jinjar, da kaba u la shoh-iáp ia uba u nong Ejipt.

25. Namar u la mut ba'n pynshemphang ia kita ki para jong u, ba U Blei u'n sa ai ha ki ia ka jinglait-im da ka ktí jong u: hinrei ki ki'm shym la shemphang.

26. Te ha ka sngi ka babúd, u la pynpau ia lade ha ki haba ki dang iashoh, bad u la sneng kyjor-noh ia ki ia ka ba'n suk-noh, u da ong, Ah kó ki rangbah, ma-phi phi ialong ki para, na ka balei ba phi ialeh-makynti b'ymdei paralok-hí?

27. Hinrei uta uba la leh b'ymdei ia la u paramarjan, u la ngíat-noh ia u, u da ong, Uei ba la pynlong ia mé u nongsynshár bad u ksíang halor jong ngi?

28. mé mon ma-mé te ba'n pyniáp-noh ia nga, kat kumba

mé la pyniáp-noh ia uta u nong Ejipt mynhynnin?

29. Te namar kane ka jingong U Mosis u la phet-iáp-noh, bad u la long u nong-wanwir-wan - háp ha ka rí Madiam; ha kaba u la pynkhá ar - ngút ki khún shinrang.

30. Te mynba la dap sau-pheu snem, u angelos U Trai u la míh-pau ha u ha ka rí-khlau ka jong u lúm Sina, ha ka thyllied-ding ka khlau-lynnong bameh-ding.

31. U Mosis te haba u la ioh-íh, u la sngou - phylla namar kata ka jingioh-íh: te katba u la nang - leit hajan ba'n khymíh - ádykar, ka ktín U Trai ka la míh - noh ha u,

32. *ka da ong*, Ma-nga uba U Blei ki kypá jong mé, uba U Blei U Abraam, bad uba U Blei U Isaak, bad uba U Blei U Iakob ruh. U Mosis te haba u la long ba-la-khy-niuh-noh, u'm núd ba'n khymíh-ádykar.

33. H'ynda kumta uba U Trai u la ong ha u, Tó loit-noh ia ka júti na ki slajat jong mé; naba kato ka jaka

ha kaba mé ieng ka long ka khyndeu bakhúid.

34. Haba la ioh-ih, nga la ioh-ih ia kaba ka jingshitom ki briu jong nga kiba ha Ka Ejipt, bad nga la ioh-sngou ia ka jingúd jong ki, bad nga la wan-híer ba'n pynpyllait-noh ia ki: te mynta tó alle, nga'n phah-noh ia mé sha Ka Ejipt.

35. Ia une U Mosis, ia uba ki la kyntait-noh, ki da ong, Uei ba la pynlong ia mé u nongsynshár bad u ksíang? ia une kein, U Blei u la phah-noh *ia ka ba'n long* u nongsynshár bad u nongpynpyllait da ka ktí jong uta u angelos, uba la lah míh-pau ha u ha kata ka khlau-lynnong.

36. Une u la ialam-noh ia ki haba u la leh ki jingphylla bad ki dak-khyllah ha ka rí Ejipt, bad ha Ka Dúriau Ka Basau, bad ha kata ka rí-khlau ruh saupheu snem.

37. UNE long uta U Mosis uba la ong ha kita ki khún Israil, "U Trai uba U "Blei jong phi u'n pynmíh "ia U Nongiathúhlypá ha "phi na ki para jong phi,

" kum ia nga; ia u phi'n " sngou-syndon."

38. Une long ma-u, uba la jiu don ha kata Ka Balang ha kata ka rí-khlau, lem bad uta u angelos uba la kren bad u ha uta u lúm Sina, bad ki kypá jong ngi ruh; uba la pyddiang ia ki ktín baim ia ka ba'n ai-pateng ha ngi.

39. Ia uba kita ki kypá jong ngi ki'm shym la iamón ba'n kongúh; hinrei ki la iangíat-noh *ia u*, ki la iaphai-diin-noh ruh da ki dohnúd jong ki sha Ka Ejipt,

40. ki da ong ha U Aaron, Tó thau ki blei ia ngi kiba ki'n iaid ha shiwa jong ngi; namar U Mosis une, uba la ialam-noh ia ngi na ka rí Ejipt, ngi'm tip kaei ka la jía ha u.

41. Ki la iathau-dur khún-massi te ha kita ki sngi, bad ki la iakinia jingkinia ia uta u blei-thau, bad ki la ialeh-ky-men de ha kita ki jingleh ki ktí jong ki hí.

42. Ynda kumta U Blei u la phai-diin-noh, bad u la íeh-noh-noh ia ki ba'n mane ia uba u paitbah ka byneng: kat kumba la thoh ha ka kítap jong kiba Ki Nongia-

thúhlypá, " Shisha phi la ia-
" kinia ki mrád-kinia bad ki
" jingkinia ha nga saupheu
" snem ha kata ka rí-khlau,
" ah phi ka iing Israil ?

43. " pynban ruh phi la
" iabáh-noh-soit ia íta í iing-
" -mane í jong U Molokh, bad
" ia uba u khlur u jong u blei
" jong phi U Remphan, ia kita
" ki dur-blei ia kiba phi la
" thau ba'n mane-dem ha ki ;
" te naba kumta nga'n pyn-
" wir-noh ia phi sha lyndet
" Ka Babylon."

44. KATA ka iing-trep
te ka jong ka jingphlá, ka
jiu don ha pyddeng ki kypá
jong ngi ha kata ka rí-khlau,
kumba *U Blei* u la lah húkum,
mynba u la ong ha U Mosis,
ba'n thau ia ka katba kum
kata ka dur ia kaba u la lah
ioh-íh.

45. Ia ka ruh, kita ki kypá
jong ngi lem bad U Ioshua
haba ki la iapyddiang-pateng,
ki la ialam shapoh sha kata
ka bynta jong kiba Ki Jentil,
ia kiba *U Blei* u la ngíat-noh
na khymat kita ki kypá jong
ngi, háduh kiba ki sngi ki
jong U Dabid ;

46. uba la shem ka jingaiei

ha khymat *U Blei*, bad u la
pán ia lade ba'n shem ka jaka
shong-néh ia uba *U Blei* *U*
Iakob.

47. Hinrei *U Solomon* u la
tei ia ka iing-mane ia u.

48. Hinrei uta *U Bahá-
khlíh-tam-éh* u'm shong kein
ha ki iing-mane-*U-Blei* ba-la-
-thau da ki ktí ; kumba ong
uba *U Nongiathúhlypá*,

49. " Ka byneng *ka long*
" ka khet jong nga, bad ka
" khyndeu *ka long* ka jingiúh
" ki kyjat jong nga ; ia ka
" iing ka bakumno te phi'n
" tei ia nga ? ong *U Trai* ;
" lane ka bakumno *long* ka
" jaka ka bashong-néh jong
" nga ?

50. " ka ktí jong nga ka'm
" shym la thau ia kine kie-
" -kiei-baroh ?"

51. Ah phi ki ba-la-éh-
-ryndang, bad ki ba-la-b'ym-
ot-shíar na ka dohnúd bad na
ki shkor ! khlem-da-púd phi
khang pyrshah ma-phi ia uba
U Mynsiim Bakhúid ; kumba
ki kypá jong phi *ki la leh*,
kumjúh ma-phi.

52. Iano na kiba *Ki Nong-
iathúhlypá* ba ki kypá jong
phi ki'm shym la iapynshitom-

-bein ? shisha, ki la iapyniáp-noh ia kita kiba la iathúhlypá shaphang kaba ka jingwan ka jong uta U Bahok, ia uba phi mynta phi la long ki nongdíe-noh bad ki nongpyn-iáp-noh :

53. kiba la pyddiang ia kaba Ka Húkum da ki jing-pynlong paitbah ki angelos, pleng phi'm shym la súmar.

54. HABA ki la ioh-sngou te ia kine kiei-kiei-ruh, ki la ot-shlá na ki dohnúd jong ki, bad ki la kyriat-byariat da la ki byariat ha u.

55. Hinrei ba u da long u badap da U Mynsiim Bakhúid, haba u la khymíed-shain sha byneng, u la ioh-íh ia ka burom U Blei, bad ia U Iísous ba u da ieng sha ka mon jong U Blei,

56. u la ong te, Ha khy-míh, nga ioh-íh ia ki byneng ba-la-plié, bad ia uba u Khún u briu ba u da ieng sha ka mon jong U Blei.

57. H'ynda kumta haba ki la iapyrta da ka ktín bajam-éh, ki ia khang-khop ia ki shkor jong ki, bad ki la iaphet-kyrthep da kawei ka jingmut ha u;

58. haba ki la iashop-noh te ia u shabar kata ka shuong, ki la ialynthem ia u da ki mau : kita ki nongphlá te ki la buh-noh-bak ia ki jain jong ki ha ki kyat u basamla, ia u ba-la-khot U Saul.

59. Kumta te ki la ialynthem da ki mau ia U Stephan, ia uba la dang dúwai, ia uba da ong ruh, Ah Trai Iísous, tó pyddiang-noh ia ka mynsiim jong nga !

60. Te haba u la dem la ki khohsiu, u la pyrta da ka ktín bajam-éh, Ah Trai, wat theu ha ki ia kane ka pop ! Te h'ynda u la lah ong ia kane, u la ioh-thíah-noh.

VIII.—LYNNONG.

1. *Ka Balang, namar ka bapynshitom-bein, la thung ia ka ha Ka Samaria, 5. da ka jingminot U Philippos U Tymen-basan ; 9. uba la pynbaptisma shibún ; na jong ki, ia U Simon u nongkren-byrtong. 14. U Petros bad U Ioannis ki ialeit hangta ba'n pynskhem bad ba'n pynroi ia Ka Balang, da ka babuh ki ktí ; 18. mynkata U Simon u la kwah ba'n thied ha lade na ki ia kajuh ka bor; te ki ialeit-phai sha Ka Jerusalem. 26. Hinrei*

u angelos u phah ia U Philippos ba'n hikai, bad ba'n pyn-baptisma ia u iunukh, uba na ka ri Aithiopia.

1. TE U Saul u la dang kongúh-lem sngoubhá ia kata ka jingpyniáp ia u. Ha kata ka sngi te la jíá ka jingpynshitom-bein bakhrau ha kata Ka Balang kaba ha Ka Jerusalem; la pynsakymá ia ki baroh te kylleng ki rí Ioudaia bad Samaria, tang ia kita Ki Apostolos.

2. Hinrei ki rangbah bariu-Blei ki la iakhréh ba'n tep ia U Stephan, bad ki la iapynlong ia ka jinglyniar bashoh shadem ka bakhrau namar jong u.

3. Hinrei U Saul u dang pynjot ia Ka Balang, da kaba u da leit-bysut shapoh ki-iing-ki-iing, bad da kaba u da ring-noh ia ki briu shinrang bad kynthei, bad da kaba u da ai-noh *ia ki* sha ka iing-byndí.

4. Namar-kata, ia kita ki ba-la-lah-pynsakymá ki la leit saudong-kylleng te, ki da ia-thúkhkána-babhá ia kaba ka ktín *U Blei*.

5. H'YNDÁ kumta U

Philippos haba u la leit-híer sha ka shnong jong Ka Samaria, u la ialap ia uba U Khristos ha ki.

6. Te kiba ki paitbah ki la iapynshah-noh *ia la ki bamut* da kawei ka jingmut, ha kita kiei-kiei-ruh ki ba-la-on da U Philippos, haba ki la ioh-sngou, bad ba ki la ioh-íh ia kita ki dak-khyllah ia kiba u la leh.

7. Namar na ki shibún ki ba-la-shong ki mynsiim b'ymkhúid, ia kiba, haba ki la pyrta da ka ktín bajam, la pynmíh-noh; ia shibún ruh ki ba-la-pangiáp-shiliang, bad ki badykoh, la pynkhiah.

8. Te la don ka jingkymen bakhrau ha kata ka shnong.

9. HINREI uwei u briu, uba ka kyrteng U Simon, u la jiu don mynshiwa ha kata ka shnong, u da leh shong-blei bad u da pynmaia ia kata ka kynja - ki - briu jong Ka Samaria, ú da kren - sarong ia lade ba u long uwei u bakhrau.

10. Ha u baroh ki la iapynshah-jingmut-noh, náduh í barit-tam háduh u bakhrau-tam, ki da ong, Une u long

ka bor ka bakhrau ka jong
U Blei.

11. Ha u ruh ki la iapyn-shah-shkor-noh, namar kaba la mynslem-báh *u la leh* da ki kam shong-blei ia ka ba'n pynmaia-noh ia ki.

12. Hinrei h'ynda ki la ngeit ia U Philippos, ba u da iathúhkhána - babhá ia kiei-kiei-ruh shaphang ka híma ka jong U Blei, bad shaphang ka kyrteng ka jong U Iísous Khristos, la pynbaptisma ia ki, ki shinrang ruh bad kynthei.

13. Te U Simon hí ruh u la ngeit; bad haba la pynbaptisma ia u, u la jiu iai-áp ia U Philippos; bad u la sngou-maian, katba u la khymih ia ki dak-khyllah bad ia ki kam-báh bakhrau ia kiba la leh.

14. Te mynba kita Ki Apostolos kiba ha Ka Jerusalem ki la ioh-sngou, ba Ka Samaria ka la lah pyddiang-noh ia kata ka ktín jong U Blei, ki la iaphah-noh ha ki ia U Petros bad ia U Ioannis:

15. kiba, h'ynda ki la wan-híer, ki la iadúwai na ka bynta jong ki, ba ki'n ioh-pyddiang ia U Mynsiim Bakhúid:

16. (namar u'm put la lah háp buk-buk-noh hano-hano-ruh na ki, hinrei ki la long tang ki ba-la-ioh-pynbaptisma sha ka kyrteng ka jong U Iísous uba U Trai.)

17. H'ynda kumta ki la iabuh ia la ki ktí ha ki, te ki la iapyddiang-noh ia U Mynsiim Bakhúid.

18. Te ynda U Simon u la ioh-íh, ba da ka babuh ki ktí jong kita Ki Apostolos, la ai-noh ia uta U Mynsiim Bakhúid, u la tyrwa-ai ki sybai ha ki,

19. u da ong, Tó ai ha nga ruh ia kane ka bor, ba katba hano-hano-ruh ba nga'n ioh-buh ia la ki ktí, u'n ioh-pyddiang ia U Mynsiim Bakhúid.

20. Hinrei U Petros u la iathúh ha u, U sybai jong mé u'n lah long lem bad mé, sha ka ba'n jot, naba mé la mut ba'n ioh-thíed-noh ha lade ia ka jingai ka jong U Blei da ki sybai:

21. ka bynta l'ymne ka bynta baháp ym don ia mé ha kane ka kam; namar ka dohnúd jong mé ka'm long babeit ha khymat U Blei;

22. namar-kata, tó kylla-

- ka - bamut - noh na kane ka basniu jong mé, bad tó dúwai ha uba U Blei, la ba yn máp-noh ia mé ne ém ia ka búit ka dohnúd jong mé;

23 namar nga ioh-íli ia mé u balong ha u ksang ka jingkythang, bad ha ka jingkhúm ka b'ymhok.

24. U Simon te u da ia-thúh, u la ong, Tó phi'n dúwai-noh ma-phi na ka bynta jong nga ha uba U Trai, ba ei-ei-ruh-ém na kita ia kiba phi la kren ka'n 'nym ioh-jía ha nga.

25. Ki te, namar - kata, h'ynda ki la iaphlá-shai-noh bad ba ki la ialap ia kata ka ktín jong U Trai, ki la ialeit-phai-noh-pat sha Ka Jerusalem, bad ki la iathúhkhána-babhá ha ki shibún ki nong-rit jong kiba Ki Samaria.

26. TE u angelos U Trai u la kren ha U Philippos, u da ong, Tó ieng-joit, tó khíe-leit ruh shaphang shathí, sha kata ka lynti kaba leit-híer na Ka Jerusalem sha Ka Gasa: (kaba long ka rí-khlau.)

27. Kumta haba u la ieng-joit, u la leit-noh : ha khymíh ruh, u briu na Ka Aithiopia,

u nongsúmar ki jingkynsheu, u bakhrau-bor hapoh Ka Kandáki kaba ka siim ki nong Aithiopia, ia uba la buh halor ka jingkynsheu jong ka baroh; uba la lah leit mane ia U Blei sha Ka Jerusalem ;

28. te u dang wan-phai-noh-pat ; katba u dang shong ruh ha ka gali jong u, u la dang púle ia U Isaias uba U Nongiathúhlypá.

29. H'ynda kumta uba U Mynsiim u la ong ha U Philippos, Tó khíe-leit hajan, tó pynsnoh ia lade ruh bad kane ka gali.

30. Te U Philippos haba u la phet ha ka, u la ioh-sngou ia u ba u da púle-thúh ia U Isaias uba U Nongiathúhlypá, bad u la ong, Mé shemphang shisha ia kiei-kiei - ruh ia kiba mé púle-thúh ?

31. U la iathúh te, Namar kumno ba nga lah, l'ymda uno-uno-ruh u'n ialam-phrang ia nga ? te u la kyrapád-noh ia U Philippos ba u'n da kíu sha jerong, ia ka ba'n shong ryngkat bad u.

32. Ka bynta ka jong kata Ka Jingthoh te, ia kaba u la

dang púle-thúh, ka la long kane, "Kum ka langbrot la "ialam-noh ia u sha ka jing- "pyniáp, bad kum í khún- "langbrot basngápjar ha khy- "mat uba u nongot-shniúh "jong ka; kumta úm ang ia "la ka shintur.

33. "Ha ka barangli jong "u la rah-noh ia ka jingbishár "jong u; hinrei uei u'n ia "thúh-byniah *ia ki briu* ka "jingkhá-pateng jong u? naba "la shim-noh ia ka jingim "jong u na ka khyndeu."

34. Te uta u nongsúmar ki jingkynsheu u da iathúh ha U Philippos, u la ong, Nga kyrpád ia mé, shaphang iano u ong uba u nongiathúhlýpá ia kane? shaphang ia lade, ne shaphang jong uwei- -pat?

35. H'ynda kumta haba U Philippos u la ang ia la ka shintur, bad haba u la sydang na ka jong kata Ka Jingthoh, u la iathúhkhaná-babhá ia uba U Iísous ha u.

36. Te katba ki la ianang- -leit ha kata ka lynti, ki la iapoi sha kawei ka úm; te uta u nongsúmar ki jingkynsheu u la ong, Ha khymíh,

ka úm; kaei ba pynpep ba'n pynbaptisma ia nga?

37. U Philippos u la ong te, Lada mé ngeit na baroh kawei ka dohnúd, ka long ka balah. U da iathúh te u la ong, Nga ngeit ba uba U Iísous Khristos u long uba U Khún U Blei.

38. U la húkum te ba'n pynsangéh ia ka gali: te ki la ialeit-híer-noh baroh ar-ngút sha kata ka úm, U Philippos ruh bad u nongsúmar ki jingkynsheu; bad u la pynbaptisma ia u.

39. Te mynba ki la iakíu- -noh na kata ka úm, U Mynsiim U Trai u la pynkyrkhé- -noh ia U Philippos; katba uta u nongsúmar ki jingkynsheu u'm shym la ioh-fh ia u shuh; hinrei u la leit-noh ha ka lynti jong u da ka baky- men kein.

40. Hinrei U Philippos u la pau-pat ha Ka Asotos; te haba u la leit-lyngba, u la iathúhkhaná-babhá ha kiba ki shnong baroh, háduh kaba u la poi ha Kaisareia.

IX.—LYNNONG.

1. *La pynkyllon-sybak ha khyndeu*

ia U Saul haba u dang leit sha Ka Damaskos ; 10. la khot ia u ia ka ba'n long U Apostolos ; 17. la pynbaptisma ruh ia u da U Ananias. 20. U te u ialap shinná-bhá ia U Khristos. 23. Ki Jiu ki iasylla-lem ba'n pyniáp-noh ia u ; Ki Griik ruh ki iatheu kumjuh ; hinrei u la lait-im pat. H'ynda kumta Ki Balang baroh ki ioh-shong pyn-gád-noh. 32. U Petros u pyn-khiah ia U Aineas. 36. Namara la iáp-noh Ka Dorkas, ki synran ki la phah-khot-kyrkhé-noh ia U Petros ; 39. te u la leit, h'ynda u la poi ruh, u la pynieng-im-pat ia ka.

1. TE U Saul, haba u dang pyrsát-noh ki jingbyrngem bad ka jingpyniáp ia kiba ki synran jong uba U Trai, u da leit ha uba U Rangbah-lyngdoh bahalor,

2. bad u la pán na u ki shiti sha Ka Damaskos ha kiba ki synagog, ba lada u'n ioh-shem ia kino-kino-ruh kiba na kane ka lynti, ia ki shinrang ruh bad ki kynthei, u'n la wallam-noh ia ki ba-la-khúm sha Ka Jerusa-lem.

3. Te ha kaba u nang leit, ka la jía ia u ba'n poi hajan kata Ka Damaskos ; te shisyn-

don la tyngshain-lep saudong ia u ka jingshai na byneng.

4. Te haba u la kyllon-sybak ha ka khyndeу, u la ioh-sngou ia ka ktín ba ong ha u, Ah Saul, Saul, balei mé pynshitom-bein ia nga ?

5. U la ong te, Mé long uei, Ah Trai ? Te uba U Trai u la iathúh, Nga long U Iísous, ia uba mé pynshitom-bein : *ka long* ka baéh ia mé ba'n kynjat pyrshah ia ki diingspéh.

6. Haba u la khynniuh ruh bad ba u la sngou-maian, u la ong, Ah Trai, aiuh mé mon ia nga ba'n leh ? H'ynda kumta uba U Trai *u la ong* ha u, Tó ieng-joit, tó khíe-leit ruh shapoh kata ka shnong, yn iathúh te ha mé *hangta* aiuh ba ka dei ia mé ba'n leh.

7. Ki rangbah ruh kiba la leit jingleit ryngkad bad u, ki la iaieng b'ymnangkren, ki da ioh-sngou shisha ia ka jing-sawa ka ktín, hinrei ki da ioh-íh iano-iano-ruh-ém.

8. Te U Saul u la ieng-pat na ka khyndeу ; te mynba la peit-pat ki khymat jong u, u'm ioh-íh iano-iano-ruh : namar da kaba ki la byttin ia u da

ka ktí, ki la ialam *ia u* shapoh
Ka Damaskos.

9. Te *u* la long lai sngi
khlem íh-mat, bad *u'm* shym
la bám l'ymne díh.

10. Te la don uwei *u*
synran ha Ka Damaskos, uba
ka kyrting U Ananias ; te ha
u uba U Trai *u* la ong ha
ka jingíhthúh-pau, Kó Ananias. U te *u* la ong, Ha
khymíh, nga une, Kó Trai.

11. Te uba U Trai *u la ong*
ha *u*, Tó da ieng khíe-leit sha
kaba ka lynti-rit ka shnong
ia kaba la jiu khot Babeit, tó
da wád ruh ha ka iing U Ioudas,
ia *u briu* uba ka kyrting U
Saul, *u* nong Tarsos ; naba, ha
khymíh, *u* dúwai ;

12. bad *u* la ioh-íh ha ka
jingíhthúh-pau ia *u briu*, uba
ka kyrting U Ananias, uba da
wan hapoh bad uba da buh
ia *la* ka ktí ha *u*, ba *u'n* ioh-
-peit-pat.

13. Ynda kumta U Ananias
u la iathúh, Ah Trai, nga la
ioh-sngou na ki shibún sha-
phang jong une *u briu*, ia
ka bakatno ka basniu *u* la leh
ha ki bakhúid jong mé ha Ka
Jerusalem ;

14. hangne ruh putet *u* don

ka bor na kiba Ki Rangbah-
-lyngdoh, *ia* ka ba'n khúm ba-
roh ki bakhot ha ka kyrting
jong mé.

15. Hinrei uba U Trai *u*
la ong ha *u*, Tó khíe-leit-noh,
naba uta *u* long *u* átiar ba-
-la-jíd ha nga, *ia* ka ba'n báh-
-noh *ia* ka kyrting jong nga
ha khymat Ki Jentil, bad ki
siim, bad ki khún Israil de :

16. namar nga'n pyníh-
lypá ma-nga ha *u* ia ka ba-
katno kiei-kiei babún ka dei
ia *u* ia ka ba'n shah na ka
bynta ka kyrting jong nga.

17. H'YNDA kumta U
Ananias *u* la leit-noh, bad *u* la
leit hapoh kata *ka* iing ; te
haba *u* la buh *ia* *la* ki ktí
ha *u*, *u* la ong, Kó Saul *u* para,
uba U Trai *u* la phah *ia*
nga, (*U* Iísous *nga ong*, uba
la míh-pau ha mé *ha* kata ka
lynti ha kaba mé *la wan*,) ba
me'u ioh-peit-pat, bad *ba* yn
pyndap *ia* mé *da* U Mynsiim
Bakhúid.

18. Te kumne-kumne-ruh
la háp-noh *na* ki khymat jong
u kum *ki* sareu, bad *u* la ioh-
-peit-pat thred ; te haba *u* la
ieng-joit, *la* pynbaptisma *ia* *u*.

19. Te h'ynda *u* la ioh-bám

jingbám, la pynshait ia u. H'ynda kumta U Saul u la don ha kiwei-kiwei ki sngi ryngkad bad ki synran kiba ha Ka Damaskos.

20. TE kumne-kumne-ruh u la ialap ia U Khristos ha kiba ki synagog, ba long ma-u uba U Khún U Blei.

21. Baroh te kiba la ioh-sngou, ki la sngou-kyndit, bad ki la iaong, Une u'm long uta uba la pynjot-bein ha Ka Jerusalem ia kita kiba la jiu khot ha kane ka kyrteng ; bad uba la wan hangne putet ia kane knang, ba u'n ioh-ialam-noh ia ki ba-la-khúm ha kiba Ki Rangbah-lyngdoh?

22. Hinrei U Saul u la nang khrau-bor kham-tam, bad u la pynbakla-nía ia kita Ki Jiu ki bashong ha Ka Damaskos, da kaba u da pyn-dait-nía-noh ba une u long uba U Khristos.

23. TE hadiin ba la dap búñ sngi, kita Ki Jiu ki la iasylla-lem ba'n pyniáp-noh ia u ;

24. hinrei la íhthúh da U Saul ia ka jingshet-thap jong ki : te ki la iaáp-syntiat ia ki khyrdop mynsngi ruh bad

mynmiet, ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia u.

25. H'ynda kumta kita ki synran ki da shim ia u mynmiet, ki la iapynhier-noh ia u lyngba ia ka kynroh, ba ki da iapynhier-noh khyndiat-pa-khyndiat ia u ha ka tukri.

26. TE h'ynda la poi U Saul ha ka Jerusalem, u la pyrshang - noh ba'n pyniasoh ia lade ha kiba ki synran ; hinrei baroh ki la shepting ia u, ba ki'm da ngeit satia ba u long u synran.

27. Hinrei U Barnabas haba u la pyddiang sngoubhá ia u, u la ialam ha kiba Ki Apostolos, bad u la iathúh-bíang ha ki kumno ba u la lah ioh-íh ia uba U Trai ha kata ka lynti, bad ba u la lah kren bad u, bad kumno ha Ka Damaskos u la lah ialap shinná ha ka kyrteng ka jong U Iísous.

28. H'ynda kumta u la long ryngkad bad ki, u da iawan hapoh, bad ba u da ialeit habar ruh, ha Ka Jerusalem.

29. Bad u la ialap shinná ha ka kyrteng ka jong U Iísous uba U Trai ; u la kren-noh ruh bad u la iasait bad

kiba Ki Jiu na rí Griik; hinrei ki ruh ki la iashim ha ki ba'n pyjniáp-noh ia u;

30. *ia kaba* haba kita ki para-bangeit te ki la iashem-phang-noh, ki la ialam-noh arsut ia u sha Kaisareia, bad ki la iaphah-noh ia u sha Ka Tarsos.

31. H'ynda kumta kita Ki Balang baroh saudong Ka Ioudaia, bad Ka Galilaia, bad Ka Samaria de, ki la iaioh ka jingsuk, ki long ba-la-tei, bad baiaid ha ka jingshepting ia uba U Trai, bad ha ka jing-tyngen ka jong uba U Mynsiim Bakhúid, ki la iaroi-kyrhai-noh.

32. KA la jía ruh, ba katba U Petros u la leit-lyngba ia *ki phang* baroh, u la wan-hier-noh ruh ha kita ki riu-khúid ki bashong ha Ka Lydda.

33. Te u la shem hangta ia uwei u briu, uba ka kyr-teng U Aineas, uba náduh phra snem u la thíah lyndang ha ka khalti, uba la pangíap-shiliang.

34. U Petros te u la ong ha u, Kó Aineas, U Iísous uba U Khristos u sa pynkhíah

ia mé: tó ieng-joit, tó siang ruh *ka jingthíah* ia lade. Te kumne-kumne-ruh u la ieng-joit.

35. Baroh te ki la ioh-ih ia u ki bashong ha Ka Lydda bad ha kata Ka Saron, kiba te, ki la wan-phai khymat sha uba U Trai.

36. Te la don ha Ka Ioppa kawei ka synran, kaba ka kyrting Ka Tabitha, (ia kaba haba la batai, la khot ia ka Ka Dorkas,) kane ka la dap-kyrhai da ki jingleh babhá, bad da ki jingai-isynei ia kiba ka la jiu leh.

37. Te ka la jía ha kita ki sngi, ba haba ka la pang, ka la iáp-noh: h'ynda ki la iapynsum ia ka, ki la iabuh *ia ka* ha ka kyrdon sha jerong.

38. Te ba Ka Lydda ka da long hajan Ka Ioppa, kiba ki synran haba ki la ioh-sngou ba U Petros u don ha ka, ki la iaphah-noh ar-ngút ki rangbah ha u, ki da iakyrpád-noh *ia u* ba'n 'nym pyntúd ba'n wan sha háduh jong ki.

39. H'ynda kumta U Petros haba u la ieng-joit, u la leit lem bad ki; ia uba haba u la poi, ki la ialam sha

neng sha kata ka kyrdon ha jerong; kiba ki riu-kynthei baroh te ki la iaieng hajan jong u, ki da iaiám bad ki da iapyníh ia ki jingphong bad ia ki jainkúp, ia kat kiba Ka Dorkas ka jiu thau, katba ka la don lem bad ki.

40. Hinrei U Petros, haba u la pynníh-noh shabar ia ki baroh, haba u la dem la ki khohsiu, u la dúwai ; bad haba u la phai sha kata ka met, u la ong, Kó Tabitha, tó da ieng-joit. Te ka la plié ia ki khymat jong ka ; bad haba ka la ioh-ih ia U Petros, ka la khíe-shong-joit.

41. Te haba u la ai-byttin ha ka ia *la* ka ktí, u la pynieng-joit ia ka ; te h'ynda u la khot ia kita ki riu-khúid bad ia kita ki riu-kynthei, u la pynkyntiu ha khymat ia ka, ka ba-la-im-pat.

42. Ka la jía te ba la byná ia kata baroh saudong Ka Ioppa ; te shibún ki la ngeit ha uba U Trai.

43. Ka la jiá ruh, ba u la iai - shong bún sngi ha Ka Ioppa, ha *ka iing* uwei U Simon, u nongshná-sníh.

X.—LYNNONG.

1. *Shaphang U Kornílios, u briu bariu-Blei, uba da ka húkum u angelos, u phah-khot ia U Petros*: 9. *ia uba da ka jingíh-thúh-pau, la hikai ba'n 'nym khymíh-lyndet ia Ki Jentil*. 17. *Te mynba U Petros u dang khan ia kata, la poi ki briu na U Kornílios ba'n khot ia u* ; 23. *u te u leit lem bad ki sha U Kornílios*. 28. *U Petros bad U Kornílios ki iapynpau na ka bakumno ka dau ki iashem-lang*. 34. *H'ynda kumta U Petros u ialap ia U Khristos ha ki*. 44. *Katba kumta U Mynsiim Bakhúid u la háp ha ki ; te la pynbaptisma ia ki ruh*.

1. LA don te ha Kaisareia uwei u briu, uba ka kyrting U Kornílios, u rangbah shispah na ka shí-kynhún *ki sipáhi* ia kaba la jiu khot, kaba Italia ;

2. u bariu-Blei, bad u bashepting ia uba U Blei, lem bad ka iing jong u baroh, bad u baleh shibún ki jingai-isynei ia ki briu, bad u badúwai de ha uba U Blei khlem-dapúd.

3. U la ioh-ih shinná ha ka jingíhthúh-pau, hamar ka bakhundai baje ka jong ka

sngi, ia u angelos jong U Blei ba u da wan hapoh ha u, bad u da ong ha u, Kó Kornílios.

4. U te, haba u la khymíh-shain ha u, bad ka la jía ba u da shepting, u la ong, Aiuh long, Ah Traí? U la iathúh te ha u, Ki jing-dúwai jong mé bad ki jingai-isynei jong mé, ki la iakíu-soit ia ka ba'n long ka jing-kynmau ha khymat ka jong U Blei:

5. mynta te tó phah ia ki briu sha Ioppa, tó phah-khot ruh ia U Simon ia uba la sin Petros;

6. la pynshong sngoubhá ia u bad uwei U Simon, u nongshná-sníh, uba ka iing jong u ka long harúd ka dúriau: u'n iathúh ma-u ha mé aiuh ba ka dei ia mé ba'n leh.

7. Te h'ynda la leit-noh uta u angelos uba la kren ha U Kornílios, u la khot ar-ngút na kiba ki shakri - iing jong u, bad ia u sipáhi bariu-Blei na kita kiba iai-áp ia u;

8. te haba u la iathúh-pynpau ha ki ia kiei-kiei-baroh, u la phah-noh ia ki sha Ka Ioppa.

9. Ha ka balashai te, katba kita ki da ianang-leit-lynti, bad ba ki da ianang-poi hajan kata ka shnong, U Petros u la leit-kíu shalor iing ia ka ba'n dúwai, hamar ka bahinriu bajé.

10. Bad la jía ba u la thyngan-éh, bad ba u la mon ba'n bám *jingbám*: hinrei katba ki iadang - pynkhréh, ka jinglong-ryngai ka la háp ha u.

11. Bad u la khymíh ia ka byneng ba-la-plíe, bad ia kaei-re-kaei kum u khíu uba da híer-noh sha u, kum ka jain-síang bakhrau, ba-la-teh na kiba ki sau dong, bad ba-la-pynhíer háduh ka khyn-deu;

12. ha uba la don ki jaid ki skér baroh kiba ki mrád-rí basau-tylli ki kyat jong ka khyndeu, bad kiba ki mrád-khlau, bad kiei-kiei-ruh ki bapár, bad ki sim jong ka byneng de.

13. La jía ruh ka ktín ha u, Tó ieng-joit, Kó Petros ; tó pyniáp, tó bám ruh.

14. Hinrei U Petros u la ong, Ym kumta satía, Ah Trai, namar nga'm jiu bám

kaei-kaei-ruh ka basang lane
ka b'ymkhúid.

15. Te kata ka ktín *ka la kren* pat ha u ka baarsin, Ia kiei-kiei-ruh ba uba U Blei u la pynkhúid, wat nieu sang ma-mé !

16. Te la leh ia kane háduh laisin ; h'ynda kumta la pyddiang-soit pat ia uta u khíu sha ka byneng.

17. Te katba U Petros u dang pyrkhat - artatín ha lade aiuh kata ka jingíthhúh-pau ka'n lah long ia kaba u la lah ioh-ih, ha khymíh ruh, kita ki rangbah ia kiba la phah na U Kornílios, haba ki la lah kylli ha bynda shem ia kata ka iing U Simon, ki la iaieng ha khymat ka khyrdop.

18. Te haba ki la khot, ki la iakylli, la U Simon ia uba la sin Petros, u shong sngou-bhá hangta.

19. U Petros te haba u dang khan-bíang shaphang kata ka jingíthhúh-pau, uba U Mynsiim u la iathúh ha u, Ha khymíh, lai-ngút ki rangbah ki iawád ia mé :

20. tó da ieng-joit te, tó leit-híer-noh, tó khíe-leit-noh ruh lem bad ki, khlem da

sngou-artatín ; namar la phah ma-nga ia ki.

21. H'ynda kumta U Petros u la leit-híer ha kita ki rangbah, ia kiba la phah na U Kornílios ha u, u la ong, Ha khymíh, long ma-nga ia uba phi iawád ; kaei kaba ka dau na ka bynta kaba phi la poi ?

22. Te kita ki la iathúh, U Kornílios u rangbah - shisphah, u briu bahok, bad bashepting ia uba U Blei, bad ia uba la phlá-babhá da uba u kynja jong Ki Jiu baroh, la mahám ia u da u angelos bakhúid ia ka ba'n phah-khot ia mé shapoh ka iing jong u, bad ba'n ioh-sngou ki ktín na mé.

23. H'YNDÁ kumta haba u la khot shapoh ia ki, u la pynshong sngoubhá *ia ki*. Te ha ka balashai U Petros u la leit-noh lem bad ki, bad kiba kita ki para-bangeit kiba na Ka Ioppa ki la ialeitryng-kad bad u.

24. Ha ka balashai *ka babúd* te, ki la iawan-poi shapoh Kaisareia. U Kornílios te, haba u la khot-lang ia ki kur jong u bad ia kiba ki paralok

baéit, u dang áp-khymíh-lynti ia ki.

25. Ka la jía te katba U Petros u dang leit hapoh, ba U Kornílios u da wan-tan ia u, bad u da háp mane-dem ha ki kyat jong u.

26. Hinrei U Petros u la pynieng-pat ia u, u da ong, Tó ieng-joit; nga hí ruh nga long u briu.

27. Te haba u dang iakren-lok bad u, u la leit hapoh, bad u la shem shibún kiba la lah iawan-lang.

28. U LA ong te ha ki, Phi tip ma-phi ba ka long basang ia u briu u bakynja-Jiu ba'n ialok, lane ba'n wan ha u bakynja uwei-pat: hinrei uba U Blei pleng u la pyníh ha nga ba'n 'nym nieu iano-iano-ruh u briu basang lane b'ymkhúid:

29. namar-kata te, katba la phah-khot ia nga, nga la wan *ha phi*, khlem iasait-artatín: namar-kata, nga kylli, ia ka ba'n lei phi la phah-khot ia nga?

30. H'ynda kumta U Kornílios u la iathúh, Ha ka bamynsau sngi, nga dang shah-jingit háduh katne ka por,

bad ha ka bakhundai baje nga dang dúwai ha iing jong nga: ha khymíh ruh, u briu u la ieng ha khymat jong nga ha ka jain batyngshain,

31. bad u la ong, Kó Kornílios, la shah-shkor ia ka jingdúwai jong mé, bad ia ki jingai-isynei jong mé la bat-kynmau ha khymat ka jong U Blei:

32. namar - kata, tó phah sha Ioppa, ia ka ba'n khot hangne ia U Simon, ia uba la sin Petros, la pynshong sngoubhá ia u ha ka iing U Simon, u nongshná-sníh, harúd ka dúria; uba, h'ynda u poi, u'n kren ha mé.

33. Kumne-kumne-ruh, namar-kata, nga la phah ha mé: mé ruh mé la leh bhá ba mé la poi: mynta, namar-kata, ngi baroh ngi iadon hangne ha khymat ka jong U Blei, knang ia ka ba'n ioh-sngou ia kiei - kiei - baroh, ia kiba la húkum ha mé da uba U Blei.

34. H'YNDA kumta U Petros u la ang ia la ka shin-tur, bad u la ong, Ha ka bashisha nga ioh-sngouthúh, ba U Blei u'm long u banieu-

-shiliang ia ka khymat *jongno-jongno-ruh*:

35. hinrei ha u kynja-byn-riu baroh, jár u bashepting ia u, bad baiaileh ia ka hok, u long kein ba - la - pyddiang sngoubhá da u.

36. Ia kata ka jinghikai ia kaba *U Blei* u la phah ha kiba ki khún Israil, da ka baiathúkhkhána - babbá ia ka jingsuk da U Iísous Khristos : (long ma-u U Trai baroh :)

37. ia kata ka ktín, *nga ong*, phi tip ma-phi ia kaba la long lyngba Ka Ioudaia baroh, kaba la sydang na Ka Galilaia, hadiin kata ka jing-pynbaptisma ia kaba la ialap U Ioannis ;

38. *phi tip ruh shaphang* U Iísous uba na Ka Nasaret, kumno ba U Blei u la pynsléh ia u da U Mynsiim Bakhúid, bad da ka bor, uba la iaid-kylleng u da leh babbá, bad u da pynkhíah-noh ia ki baroh ia kiba la ban-shitom da U Soitan; naba uba U Blei u la long ryngkad bad u.

39. Ngi ruh ngi long ki nongphlá ia kiei - kiei - baroh, kat kiba u la leh ha ka rí ka jong Ki Jíu ruh, bad ha Ka

Jerusalem ; ia u pleng ki la iapyniáp-noh, da ka basydiin ha u diingphyná :

40. ia une te U Blei u la pynmíh-pat ha ka balai sngi, bad u la shah ia u ba'n long u bapau shinná ;

41. ym ha uba u paitbah baroh, hinrei ha ki nongphlá ia kiba la jíd-pynlong mynshiwa da U Blei, ha ngi kein, kiba la iabám bad ba la iadíh ryngkad bad u, hadiin kaba u la míh-joit-pat na ki baiáp.

42. U la húkum te ia ngi ba'n ialap ha uba u paithah, bad ba'n iaphlá-shai-noh, ba long ma-u ia uba la thung da U Blei *ba'n long* U Nong-bishár ki baim bad ki baiáp.

43. Ha une ruh kiba Ki Nongiathúhlypá baroh ki iaphlá-noh, ba uno-uno-baroh u bangeit ha u, u'n ioh-díang ka bamáp ki pop da ka kyrteng jong u.

44. КАТВА U Petros u dang kren ia kine ki ktín, uba U Mynsiim Bakhúid u la háp buk-buk ha ki baroh kiba la ioh-sngou ia kata ka ktín.

45. Te kiba na ka niam-ot-shiár ki bangeit, kat kiba la

iawan lem bad U Petros, ki la sngou - kyndit - noh, naba ha kiba Ki Jentil ruh la théh - noh buk - buk ia ka jingai kaba uba U Mynsiim Bakhúid.

46. Namar ki la ioh-sngou ba ki iakren da *kiwei-pat* ki thylliéed, bad ba ki iapynkhrau ia uba U Blei. H'ynda kumta U Petros u la iathúh,

47. Te shisha don mano - mano - ruh uba lah ba'n ádong ia ka úm, kat ba'n 'nym pynbaptisma ia kine, kiba la ioh - díang - noh ia uba U Mynsiim Bakhúid, kum ma - ngi ruh ?

48. Te u la húkum ba yn pynbaptisma ia ki ha ka kyrting jong uba u Trai. H'ynda kumta ki la iakyrpád - noh ia u ba'n iaishong shuh sa kiwei - kiwei ki sngi.

XI.—LYNNONG.

1. *Kiba na ka níam-ot-shiár ki iakynnoh sniu ha U Petros namar u la leit hapoh sha Ki Jentil; 5. te u pynih la ka nia, ia kaba ki kongúh te. 19. H'ynda la pynphríang ia Ka Jingiathúkhákna - babbá háduh Ka Phoiniki, bad Ka Kypros,*

bad Ka Antiokheia ruh, la phah-noh ia U Barnabas ba'n leit pynskhem ia ki. 25. La khot ia synran Ki Khristian mynnnyngkong ha Ka Antiokheia; 27. kiba iaphah ka jingiaráp-isynei ha ki para-bangeit ha Ka Ioudaia.

1. Te kiba Ki Apostolos bad ki para-bangeit kiba la don ha Ka Ioudaia ki la ioh - sngou, ba kiba Ki Jentil ruh ki la pyddiang - noh ia ka ktín ka jong U Blei.

2. Te mynba U Petros u la wan-kíu sha Ka Jerusalem, kiba na ka níam-ot-shiár ki la iasait-pynih bad u,

3. ki da ong, Mé la leit hapoh sha ki briu ki balong ki bakhlem-ot-shiár, bad mé la bám ryngkad bad ki.

4. Hinrei U Petros haba u la sydang, u la iathúh pynpau náduh *ia kiei-kiei-baroh* ter-ter ha ki, u da ong,

5. Nga la don ha ka shnong Ioppa, nga da dúwai; te ha ka jinglong - ryngai nga la ioh-ih ia ka jingíhthúh-pau, ia kaei-re-kaei kum u khíu u da wan-híer-noh, kum ka jain-síang bakhrau, ba-la-pynhíer-noh na byneng da ki sau

dong ; bad ka la poi háduh jong nga ;

6. sha kaba haba nga la khymíh-shain, nga dang khy-míh-thúh, nga la ioh-íh te ia kiba ki mrád - rí basau - tylli ki kyjat jong ka khyndeu, bad ia kiba ki mrád-khlau, bad ia kiei - kiei - ruh bapár, bad ia ki sim jong ka byneng de.

7. Bad nga la ioh-sngou ka ktín ka da ong ha nga, Da ieng-joit, Kó Petros; tó pyniáp, tó bám ruh.

8. Hinrei nga la ong, Ym kumta satía, Ah Trai, namar kaei-kaei-ruh ka basang lane ka b'ymkhúid, ka'm jiu rung mynno-mynno-ruh shapoh ka shintur jong nga.

9. Te kata ka ktín ka la iathúh ha nga shí-wád-pat na byneng, Ia kiei-kiei-ruh ba uba U Blei u la pynkhúid, wat nieu sang ma-mé.

10. Te la leh háduh laisin ia kane ; ynda kumta la ring-noh-soit pat ia kiei-kiei-baroh sha ka byneng.

11. Ha khymíh ruh, kumne-kumne-ruh lai-ngút ki rangbah ki la iapoi-tíap háduh kata ka iing ha kaba nga la

don, ia kiba la phah na Kai-sareia ha nga.

12. Uba U Mynsiim te u la húkum ia nga ba'n leit lem bad ki khlem da sngou-artatín. Kine ruh putet ki hin-riu-ngút ki para-bangeit ki la iawan lem bad nga, bad ngi la ialeit shapoh ka iing uta u briu :

13. te u la iathúh ha ngi kumno ba u la ioh-íh ia u angelos ha ka iing jong u, ba u da ieng, bad ba u da ong ha u, Tó phah ia ki rangbah sha Ioppa, tó phah-khot ruh ia U Simon, ia uba la sin Petros;

14. uba u'n iathúh ki ktín ha mé, da kiba yn pynim ia mé, bad ia ka iing jong mé baroh ruh.

15. Te katba nga la nang theu ba'n kren, uba U Mynsiim Bakhúid u la háp buk-buk ha ki, kat kumba ha ngi kein ha ka bamynnyngkong.

16. H'ynda kumta la pynkynmau ia nga ia kata ka jingong uba U Trai, mynba u la ong, " U Ioannis shisha " u la pynbaptisma da ka " úm ; hinrei yn pynbaptisma " ia phi da uba U Mynsiim " Bakhúid."

17. Haba kumta te ba U Blei u la ai ha ki ia kata ka jingai ka bakumjuh, kumba ha ngi ruh, ha kaba ki la ngeit ha U Iísous Khristos uba U Trai, nga te nga la long uei, ia ka ba'n lah ba'n khang-noh ia uba U Blei ?

18. Te haba ki la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, ki la ia-sngáp-jar, bad ki la iapyndon-burom ia uba U Blei, ki da ong, Naba kumta U Blei u la ai ha kiba Ki Jentil ruh ia ka bakylla-ka-bamut sha ka jingim.

19. KITA te ia kiba la pynsakymá kylleng namar kata ka jingjinjar kaba la mih hadiin U Stephan, ki la leit kylleng háduh Ka Phoiniki, bad Ka Kypros, bad Ka Antiokheia de, ki da ialap ia kata ka ktín hano - hano - ruh - ém tang ha Ki Jiu hí.

20. La don te kiba na ki, ki rangbah na Ka Kypros, bad na Ka Kyrini, kiba, haba ki la poi shapoh Ka Antiokheia, ki la ialap ha kiba Ki Jiu na rí Griik, ki da iathúh-khána-babbá U Iísous uba U Trai.

21. Te kaba ka ktí uba U

Trai ka la long lem bad ki : bad ka jingkhein babún briu da ka ba-la-ngeít, la wan-phai khymat sha uba U Trai.

22. H'ynda kumta ka jingbyná shaphang kine kiei-kiei-ruh, la poi sngou bíang-bíang-ruh sha ki shkor jong kata Ka Balang kaba ha Ka Jerusalem : te ki la iaphah-soit ia U Barnabas ba'n leit-lyngba háduh Ka Antiokheia;

23. uba haba u la poi, bad ba u la lah ioh-íh ia ka jingaiei ka jong U Blei, la pynkymen ia u ; te u la kren-pynshait ia ki baroh, ba da kaba ka jingthymú-skhem ka jong ka dohnúd ba'n iainéh ha uba U Trai :

24. naba u la long u briu babbá, bad u ba-la-dap da U Mynsiim Bakhúid, bad da ka jingngeit : te ia u paitbah bá búñ la pyniasoh ha uba U Trai.

25. H'YNDA kumta U Barnabas u la leit-noh sha Ka Tarsos ia ka ba'n wád-bíang ia U Saul ; te ynda u la shem ia u, u la ialam ia u sha Ka Antiokheia.

26. Ka la jía ruh ba baroh shisnem ki la iaseng lem bad kata Ka Balang, bad ba ki la

iahikai ia u paitbah babún ;
bad ba-la-khot ia kiba ki synran Ki Khristian mynnynge-kong ha Ka Antiockheia.

27. HA kita ki sngi te,
ki nongiathúhlypá ki la wan-híer-noh na Ka Jerusalem sha Ka Antiockheia.

28. Te uwei na ki, uba ka kyrteng U Agabos, u da ieng-joit, u la iathúhlypá da uba U Mynsiim, ba ka nemsniu bakhrau ka ba'n sa long baroh kylleng ka híma; kaba la long ruh ha ki sngi U Klaudios Kaisar.

29. H'ynda kumta kita ki synran, uwei - uwei - baroh na ki kat kaba u la sngou-lah, ki la iathymú skhem ba'n phah *kaei-kaei-ruh* ia ka ba'n iaráp-isynei ha kita ki para-bangeit ki bashong-sah ha Ka Ioudaia:

30. ia kata ruh ki la leh, haba ki la iaphah-lam ha kiba Ki Tymen-basan da ka ktí U Barnabas bad U Saul.

XII.—LYNNONG.

1. *U Irodis u pynjinjar ia Ki Khristian ; u pyniáp-noh ia U Iakobos ; u buh ia U Petros ruh ha ka iing-byndí ; ia uba u angelos u pyllait-noh ; 12. h'ynda*

kumta U Petros u la wan tíed ia ka khyrdop-baranda ka iing kawai Ka Mari. 20. U Irodis, da ka jingsngoukhrau, u shimpypyddiang ha lade ia ka burom ka badei tang ia uba U Blei hí ; namar-kata, la shoh ia u da u angelos U Trai, u la iáp-noh-kordit ruh. 24. Hadiin ka jingiáp jong u te, ka ktín U Blei ka la man-bún.

1. Te hamar kata ka aiom, U Irodis uba u siim u la buh ia la ki ktí ba'n pynjinjar ia kiba jong na Ka Balang.

2. U la pyniáp-noh te ia U Iakobos ia uba u para U Ioannis da ka waitlam.

3. Haba u la ioh-ih ba ka la pynsngoubhá te ia Ki Jiu, u la nang - theu shuh ba'n kem-ny-iat ia U Petros ruh ; (mynkata la long kiba ki sngi ki jong níam - kypú khlem-thiat.)

4. Ia uba haba u la lah kem, u la buh ha ka iing-byndí, u da ai-noh *ia u* ha ki sau hali ki sipáhi ba'n áp-phira ia u, ba u da mon, hadiin kata Ka Níam-ka-jing-lait, ba'n pynmíh-noh ia u ha uba u paitbah.

5. Namar-kata, la áp-phira ia U Petros te ha kata ka

iing-byndí; hinrei la pynlong ka jingdúwai bashit-rhem da kata **Ka Balang** ha uba U Blei na ka bynta jong u.

6. Te mynba U Irodis u ba'n sa pynmíh-noh ia u, ha kata ka miet U Petros u dang ioh-thíah ha pyddeng ar-ngút ki sipáhi, ba-la-khúm da ki ar-tylli ki kynjiri, bad ki nong-áp de ha khymat ka jing-khang, ki dang iaáp-phira ia kata ka iing-byndí.

7. Ha khymíh ruh, u angelos U Trai u la poi ieng-tíap ha *u*, bad ka jingshai ka latyngshain ha kata ka iing-byndí; haba u la kyntuit te ia ka khrung jong U Petros, u la pynieng ia u, u da ong, Tó da ieng-joit mé kumne-kumne-ruh. Te ki kynjiri jong u ki la háp-noh na ki ktí *jong u*.

8. Uta u angelos u la ong ruh ha *u*, Tó da panpoh ia lade, tó da teh-noh hapoh ruh ia ki khulom jong mé. Te u la leh kumta. Ynda kumta u ong ha *u*, Tó da kúp-noh ia ka jainkúp jong mé, tó búd ruh ia nga.

9. Kumta haba u la míh-noh, u la búd ia *u*; te u'm la

lah tip ba ka long bashisha ia kaba la leh da uta u angelos; hinrei u dang mut ba u la ioh-íh ia ka jingíhthúh-pau.

10. Te ynda ki la leit-lyngba ia ka áp-phira ka banyngkhong, bad ka baar, ki la iapoi ha kata ka khyrdop nar kaba ialam shapoh kata ka shnong, kaba la plié-wang ia ki na lade-hí; bad haba ki la iamsh-noh, ki la ialeit pyrshah kawei ka lynti ka shnong; te kumne-kumne-ruh uta u angelos u la leit-noh na *u*.

11. Te U Petros, haba u la kyndit-briu, u la ong, Myntanga tip da shisha, ba U Trai u la phah-noh-soit ia u angelos jong *u*, bad u la pynpyllait-noh ia nga na ka ktí U Irodis, bad *na* ka jong ka jingkhymíh-lynti baroh jong uba u paitlang Ki Jiu.

12. Te h'ynda u la khan-ádykar, u la poi ha ka iing Ka Mari kaba ka kymí U Ioannis, ia uba la sin Mar-kos; sha kaba shibún ki la wan-iaseng lang, bad ki da iadúwai ruh.

13. Te katba U Petros u la tíed ia ka jingkhang ka

jong ka khyrdop-baranda, ka shakri ka la míh-noh hajan ia ka ba'n shah-skhor, kaba ka kyrteng Ka Rodi.

14. Te haba ka la sngouthúh ia ka jingsawa ka ktín ka jong U Petros, namar ka jingkymen ka'm shym la plié ia kata ka khyrdop-baranda ; hinrei ka da phet shapoh, ka la iathúh ba U Petros u ieng ha khymat kata ka khyrdop-baranda.

15. Ki te ki la iaong ha ka, Pha long lamwir. Hinrei ka nang iathúh-skhem ba ka long kumta. H'ynda kumta kita ki la iaong, Long u angelos jong u.

16. Hinrei U Petros u dang iai da tíed; te ynda ki la lah iaplé-wang, ki la ioh-íh ia u, bad ki la sngou-kyndit-noh.

17. Haba u la pynkhíh arsut te da la ka ktí ha ki ba'n sngáp-jar, u la iathúh bíang-bíang-ruh ha ki, kumno ba uba U Trai u la ialam-suk-noh ia u na kata ka iing-byndí. U la ong ruh, Tó khíe-leit iathúh ia kine kiei-kiei-ruh ha U Iakobos, bad ha kiba ki para-bangeit. Ynda

kumta haba u la míh-noh, u la leit-noh-soit sha kawei-pat ka jaka.

18. Te haba ka la míh kā sngi, la long ka jingkíhwin ym khyndiat ha pyddeng kita ki sipáhi, aiuh ba la jía-long ia U Petros kumta.

19. Hinrei U Irodis, haba u la lah wád knang ia u, khlem da shem ruh, h'ynda u la kylli-iit ia kita ki nongáp-phira, u la húkum ba yn ialam-noh sha ka ba'n pyniáp-noh *ia ki*. H'ynda kumta u la leit-híer-noh na Ka Ioudaia sha Ka Kaisareia, *hangta* u la iaishong.

20. TE U Irodis u dang buh-núd-éh ia ki nong Tyros bad ia ki nong Sidon ; hinrei ki la iapoi ha u da kawei ka jingmut lang; bad, haba ki la iakhroh ia U Blastos *ia ka ba'n iaráp*, uba rangbah halor ka kamra-thíah ka jong uta u siim, ki la iapán ia lade ka jingsuk; namar ka rí jong ki ka ioh la ka bysá na *ka rí* jong uta u siim.

21. Te ha ka sngi ba-la-buh knang, haba la pynkúp ia U Irodis ka jainkúp bakyinja-siim, bad haba u la

shong halor ka khet, u la sait-thymá-noh ha ki.

22. Te uba u paitbah u la pyrta-jam-noh, *Ka long* ka jingkren u blei, ym u briu te!

23. Kumne-kumne-ruh la shoh-noh te ia u da u angelos U Trai, namar u'm shym la ai ia kata ka burom ha uba U Blei; te haba la bám-ksain ia u, u la pynhier-kut-noh ia la ka mynsiim.

24. HINREI ka ktín ka jong U Blei ka la man, bad ka la man-bún.

25. U Barnabas te bad U Saul, ynda ki la lah iapyn-dep-noh ia kata ka kam, ki la iawan-phai-noh na Ka Jerusalem, ki da shim-lok-lem ruh ia U Ioannis, ia u ba-la-sin Markos.

XIII.—LYNNONG.

1. *La jíd ia U Paul bad ia U Barnabas ba'n leit sha Ki Jentil.* 4. *Shaphang U Sergius Paulus bad U Elymas.* 13. *U Paul u ialap ha Ka Antiokheia ba U Iísous u long uba U Khristos.* 38. *U mahám ia ki ioh ba ki lyndet ia une.* 42. *Ki Jentil ki ngeit;* 45. *hinrei Ki Jiu ki iasait-kyl-liang ki iakren-bein ruh; namar-kata,* U Paul bad U Barnabas ki ialeit-phai-noh sha Ki Jentil.

1. Te ki la don ha kata Ka Balang kaba long ha Ka Antiokheia, kiba ki nongiathúh-lypá bad ki nonghikai, kum U Barnabas bad U Sumeon, ia u ba-la-khot Niger, bad U Loukios uba na Ka Kyrini, bad U Manain u para ba-la-ih jingbysá lem bad U Irodis uba U Tetrarkh, bad U Saul de.

2. Te haba ki dang iashakri ia uba U Trai, bad ba ki iashahjingit, uba U Mynsiim Bakhúid u la ong, Tó thung-noh mynta ha nga ia uba U Barnabas ruh bad ia uba U Saul, sha kata ka kam sha kaba nga la khot ia ki.

3. H'ynda ki la iashahjing-it, bad ba ki la iadúwai, bad ba ki la iabuh de ia la ki ktí ha ki, ki la iapyllait-noh *ia ki.*

4. H'YNDA kumta ki te, ia ki ba-la-phah-noh-soit da uba U Mynsiim Bakhúid, ki la iawan-híer sha Ka Seleukeia; nangta ruh ki la ialeit-noh da ka liing-báh sha Ka Kypros.

5. Te mynba ki la iapoi ha Ka Salamis, ki la ialap ia ka ktín ka jong U Blei ha ki synagog ki jong Ki Jiu: te ki

la iadon ruh U Ioannis u nongiaráp *jong ki*.

6. Te haba ki la lah ialeit lyngba ia kata ka khyndeu-lynnong háduh Ka Paphos, ki la iashem ia uwei u nong-leh byrtong, ia u nongiathúh-lypá balamlér, ia U Jiu, uba ka kyrteng U Bar-iísous;

7. uba la don lem bad U Sergius Paulus, uba u lyng-skor, u briu bastád-búit: une, haba u la khot ha lade ia U Barnabas bad ia U Saul, u la pán ba'n ioh-sngou ia kata ka ktín U Blei.

8. Hinrei uta U Elymas uba u nongleh byrtong, (naba kumta la batai ia ka kyrteng jong u) u la ialeh pyrshah bad ki, u da wád ba'n pynphai-noh ia uta u lyngskor na kata ka jingngeit.

9. H'ynda kumta U Saul (ia u *ba-la-khot* Paul ruh) ia u ba-la-pyndap da U Mynsiim Bakhúid, haba u la khymíh-shain te ia u,

10. u la ong, Ah u badap da ka búit arsap baroh, bad da ka búit b'ymman baroh, *mé* u khún U Soitan, *mé* u nongshún ka hok baroh! *me'n* 'nym wai-noh da pyn-

phai-noh ia ki lynti ki babeit ki jong U Trai?

11. mynta te, ha khymíh, ka ktí ka jong uba U Trai *ka long* ha mé, bad *me'n* long bamatlah, khlem da ioh-íh ia ka sngi, ia ka bakham-slem. Te kumne-kumne-ruh la háp ha u, u ly-oh bad ka badum; u da leit wád-kylleng te ia ki ba'n byttin da ka ktí *ia u*.

12. Ynda kumta uta u lyngskor, haba u la ioh-íh ia kaba la leh, u la ngeit, ba-la-pynkyndit-noh-thred ia u namar kata ka jinghikai ka jong uba U Trai.

13. Te haba U Paul bad kita ki babúd ia u ki la ia-pynmíh-noh na Ka Paphos, ki la iapoi ha Ka Pergi ka jong Ka Pamphylia: U Ioannis te haba u la kynriah-noh na ki, u la leit-phai sha Ka Jerusalem.

14. Hinrei ma-ki, haba ki la ialeit-noh-soit na Ka Pergi, ki la iapoi ha Ka Antiokheia ka jong Ka Pisidia, te haba ki la ialeit hapoh ka synagog ha ka sngi sabbaton, ki la shong.

15. Te hadiin ka bapúle ka jong Ka Húkum bad kiba

Ki Nongiathúhlypá, kiba ki nongsynshár ka synagog ki la iaphah ha ki, ki da ong, Kó phi ki briu ki para, lada don ha phi ka ktín ka basneng-kyntú ha uba u paitlang, tó phi'n iathúh.

16. H'ynda kumta U Paul u la ieng-joit, bad haba u la pynkhíh arsut da la ka ktí ia ka ba'n snáp-jar, u la ong, Kó phi ki briu Ki Kynja-Israil, bad phi ki bashepting ia uba U Blei, tó sngou.

17. Uba U Blei jong une u paitlang Israil, u la jíd-noh ha lade ia ki kypá jong ngi; bad ia une u paitlang u la pynman ha ka bashong-basá ha ka rí Ejipt, bad da ka ksangtí ba-la-ráh ha jerong u la ialam - noh - soit ia ki na ka.

18. Te slem jin saupheu snem u la iaishah ia ki jingleh jong ki ha kata ka rí-khlau.

19. Bad haba u la lah pynkyllon ia ki hinieu-tylli ki kynja-byriu ha ka rí Khanaan, u la pynbynta da ka jingkhalaí ha ki ia kata ka rí jong ki.

20. Te hadiin kine kiei-kiei-ruh, jin sauspah sanpheu snem, u la ai ia ki nongbi-

shár ha ki, háduh U Samouil uba U Nongiathúhlypá.

21. Hadiin kumta te ki la iapán ba'n ioh U Siim; te U Blei u la ai ha ki ia U Saul uba u khún U Kish, u briu na ka jaid Benjamin, saupheu snem.

22. Te h'ynda u la pyndúh-siim ia u, u la pynmíh ha ki ia U Dabid ia ka ba'n long siim, shaphang jong u ruh u da phlá babhá, u la ong, Nga la shem ia U Dabid ia uba u khún U Iessai, u briu katba kum ka dohnúd jong nga, uba u'n pyndep ia kiei-kiei-baroh kiba ki mon jong nga.

23. Na u symbai une, U Blei, katba kum ka jingkular jong u, u la pynmíh ha Ki Israil ia U Nongpynam, uba U Iísous :

24. mynba U Ioannis u la lah ialap shiwa, mynshiwa kaba ka jingwan ha ka kam jong u, ia ka jingbaptisma ka bakylla-ka-bamut ha uba u paitlang baroh Israil.

25. Te katba U Ioannis u dang pyndep ia la ka jingphet, u la ong, Iano phi tharai ba nga long? ym long ma-nга ma-u; hinrei, ha khymíh, u

wan nadiin jong nga, ia kaba ka júti ki slajat ki jong u nga'm long u babit-nám wad ia ka ba'n loit-noh.

26. Kó phi ki briu ki para, ki khún ka kynja U Abraam, bad kiba ha pyddeng jong phi ki bashepting ia uba U Blei, ha phi kein la phah-soit ia ka ktín ka jong kane ka jing-pynam.

27. Namar kita ki bashongsáh ha Ka Jerusalem, bad ki nongsynshár jong ki, ba ki'm shym la sngouthúh ia une, l'ymne ia kita ki jingiatthúh jong kiba Ki Nongiatthúhlypá, ia kiba jiu púle hala ka sngi-sabbaton baroh, da kaba ki la iapynrem *ia u*, *pleng* ki la iapyndep - noh *ia ki*.

28. Te haba ki shem putet *ha u* ei-ei-ruh-ém ka dau ka jingiáp, ki la iakyrpád pynban ia U Pilat ba yn la ioh-pyniáp-noh ia u.

29. Te h'ynda ki la lah iapyndep-noh ia kiei-kiei-baroh ia ki ba-la-thoh shaphang jong u, ki la iashim-pynhíer *ia u* na uba u diingphyná, bad ki la iabuh *ia u* ha u maujing-tep.

30. Hinrei U Blei u la pynmíh ia u na ki baiáp;

31. ia uba la ioh-íh ia bún sngi da kita kiba la iawan-kíu lem bad u na Ka Galilaia sha Ka Jerusalem ; kiba long ki nongphlá jong u ha uba u paitlang.

32. Ngi ruh ngi iathúh-khána-babhá ha phi, ia kata ka jingkular ba-la-buh bad kiba ki kypá ; ba ia kata kein U Blei u la pyndep-noh ha ngi ki khún jong ki, haba u la pynmíh ia U Iísous :

33. kumba la thoh ruh ha Ka Psalm ka baar, "Ma-mé " mé long U Khún jong nga, " ha kane ka sngi nga la " pynkhá ma-nga ia mé."

34. Te ba u la pynmíh-pat ia u na ki baiáp, ba'n 'nym sa leit-phai shuh sha ka bapy-út, u la ong kumne, "Nga'n ai " ha phi ia kiba ki jingaiei " *bu-la-kular* ki baskhem ha " U Dabid."

35. Naba kumta, u ong ha kawei-pat *Ka Psalm* ruh, " Me'n 'nym shah ia uba U " Bakhúid jong mé ba'n shem " ia ka bapy-út."

36. Namar U Dabid shisha, h'ynda u la lah shakri hapoh

ka mon ka jong U Blei ha la
ka pateng-bynriu-hí, u la ioh-
-thíah-noh, bad la pynbúh ia
u ha ki kypá jong u, bad
u la ioh-shem ia ka bapy-
-út :

37. hinrei u, ia uba U Blei
u la pynmíh, u'm la ioh-shem
ia ka bapy-út.

38. NAMAR-KATA, tó ai
long ba-la-tip ha phi, ah ki
briu ki para, ba da une kein
ia ka bamáp ki pop la ialap
ha phi:

39. bad da une ba pynksan
ia u briu baroh u bangeit, na
kiei-kiei-baroh, na kiba phi'm
lah ba'n ioh-pynksan da kaba
ka húkum U Mosis.

40. Namar-kata, tó súmar,
ioh ba ka'n jía ha phi kata
ia ka ba-la-kren ha kiba Ki
Nongiathúhlýpá;

41. "Tó da khymíh, ah
"phi ki nongsngou-bein, tó
"da sngou-phylla ruh, tó jah-
"-noh-jar da shyrkhei ruh de;
"naba ma-nga nga leh ia ka
"jingleh ha ki sngi jong phi,
"ia ka jingleh kein kaba phi'n
"nym ngeit, la uno-uno-ruh u
"iathúh byniah-noh ha phi."

42. TE haba kita Ki
Jiu ki la dang iamíh-noh sha-

bar na kata ka synagog, kiba
Ki Jentil ki la iakyrpád ba
yn ioh-ialap ha ki ia kine ki
ktín ha katai ka sngi-sab-
baton ka babúd.

43. Te haba la pynwai-noh
ia kata ka jingialang synagog,
shibún ki jong Ki Jiu bad ki
jong ki ba-la-kylla-níam ki
bariu-Blei ki la iabúd ia U
Paul bad ia U Barnabas; kiba
haba ki da kren ha ki, ki
la iakhroh-kyntú ia ki ba'n
iainéh ha ka jingaiei ka jong
U Blei.

44. Te ha katai ka sngi-
-sabbaton ka babúd, lajan
baroh shí-shnong ka la wan-
-ialang ba'n ioh-sngou ia kata
ka ktín ka jong U Blei.

45. HINREI kita Ki Jiu,
haba ki la khymíh ia kita ki
paitbah, la pyndap ia ki da
ka jingsngou - pihúin, bad ki
la iasait-pyrshah ia kita kie-
-kiei-ruh ba-la-kren da U Paul,
ki da iasait-pyrshah bad ki
da iakren-bein ruh.

46. H'ynda kumta U Paul
bad U Barnabas ki da kren-
-shlur shinná, ki la ong, La
don kam ba yn la ialap ha
phi mynnnyngkong ia kata ka
ktín ka jong U Blei; hinrei

namar ba phi iakyntait-noh ia ka, bad ba phi pynrem ia lade kumta ki b'ympbit ia ka jingim b'ymjiukut, ha khymih, ngi ialeit-phai-noh sha Ki Jentil.

47. Namar kumta uba U Trai u la húkum ia ngi, *u da ong*, "Nga la buh ia mé ia " ka ba'n long Ka Jingshai Ki " Jentil, ia ka ba'n long ma- " -mé Ka Jingpynam háduh " ka bakut ka pyrthei."

48. Te kita Ki Jentil haba ki la ioh-sngou, ki la iassngou-kymen, bad ki la iapyn-don-burom ia ka ktín ka jong U Trai; bad ia kat kiba la pýnthyrmú-skhem sha ka jing-im b'ymjiukut, ki la ngeit.

49. Ia kata ka ktín ka jong uba U Trai te la pynphriang lyngba baroh sau-dong kata ka rí.

50. Hinrei kita Ki Jiu ki la iashet ia ki kynthei ki bariu - Blei bad ki bakhrau - batrí, bad ia kiba Ki Rangbah bakhrau-batrí ki jong kata ka shnong, bad ki la iapynkhíh ia ka jingleh-bein ia U Paul bad ia U Barnabas, bad ki la iabeh-noh ia ki na ki phang jong ki.

51. Hinrei ki, haba ki la

iakynthér-noh ia ka deumet na ki slajat jong ki ia ki, ki la poi sha Ka Ikonion.

52. Te la pyndap ia kita ki synran da ka jingsngou-kymen, bad da U Mynsiim Bakhúid.

XIV.—LYNNONG.

1. *UPaul bad U Barnabas, namar ka jingleh-bein ha Ka Ikonion, ki iaphet-rí nangta sha kiwei-pat ki shnong.* 8. *Ha Ka Lystra U Paul u pynkhiah ia u badykoh, te ki paitbah haba ki la ioh-íh ia kata ki la tharai blei ia ki.* 19. *La lynthem da ki mau ia U Paul.* 21. *Ki ialeit lyngba bún Ki Balang, ki da pynskhem ia ki synran ha ka jingneit bad ha ka jingshah-slem.* 27. *Haba ki iawan-phai sha Ka Antiokheia, ki la iathuh kaei ba U Blei u la leh da ki.*

1. KA la jía te ha Ka Ikonion, ba ki la ialeit-lang shapoh ka synagog ka jong Ki Jiu, ki la ialap kumta, kat ba'n ngeit u paitbah byllín Ki Jiu ruh bad Ki Griik.

2. Hinrei kita Ki Jiu kiba b'ymngeit te ki la iapynkhíh, bad ki la iapynshlá ia ki bamut ki jong Ki Jentil, ia kiba ki para-bangeit.

3. Namar-kata, la slem shisha ki la iaishong *hangta*, ki da kren-shlur shinná ha uba U Trai, uba da phlá pynskhem ia kata ka ktín ka jingaiei jong u, da kaba u ai sngoubhá ba'n leh ki dak-khyllah, bad ki jingphylla, da ki ktí jong ki.

4. Te la iakád arliang ia uta u paitbah kata ka shnong; te kiwei ki la ialong lem bad kita Ki Jiu, kiwei-pat te lem bad kita Ki Apostolos.

5. Te mynba la pynlong ia ka jingthymú ba-la-íh da kita Ki Jentil ruh bad da Ki Jiu, lem bad Ki Nongsynshár jong ki, ba'n leh-bein bad ba'n lynthem da ki mau ia ki,

6. haba ki la iakhan-ádykar *shaphang kata*, ki la iaphet-rí sha ki shnong ki jong Ka Lykaonia, sha Ka Lystra bad Ka Derbi, bad sha kata ka rí ka basaudong kyleng:

7. hangta ruh ki la iathúh-khána-babhá.

8. Te *la don* uwei u briu ha Ka Lystra, u bakhlem-bor na ki slajat, u jiu shong, u da long badykoh bapár náduh ka kypoh ka kymí jong

u, u b'y'm jiu la lah iaíd-kai.

9. Une u la dang ioh-sngou ia U Paul ba u da ialap; uba haba u la khymíh-shain ia u, bad ba u la ioh-íh ba u don ka jingneit ka jong ka ba'n ioh-pynkhiah,

10. u la ong da ka ktín ka bajam, Tó da ieng-joit kyneng da ki slajat jong mé! Hinrei u la ryntsíd, bad u la iaíd-kai.

11. Te haba kita ki paitbah ki la ioh-íh ia kaba U Paul u la leh, ki la iapynjam-noh ia ka ktín jong ki, ki da ong ha ka jingkren Lykaonia, Kiba ki blei haba ki la pynsyrím briu ia lade, ki la iawan-híer ha ngi.

12. Ki la iakhot te ia U Barnabas, Jupiter; hinrei ia U Paul, Merkurius; namar u la long uba u nongialam-phrang kata ka ktín.

13. H'ynda kumta uba u lyngdoh jong U Jupiter, uba jiu long ha khymat kata ka shnong jong ki, haba u la wallam ia ki massi-dáp bad ia ki pansngíat syntiu ha ki khyrdop, u la íhmon lem bad kita ki paitbah ba'n kinia.

14. *Ia kaba*, haba U Bar-

nabas bad U Paul kita Ki Apostolos ki la ioh-sngou te, haba ki la kád ia ki jainkúp jong ki, ki la iarynsíd-kyrthep sha pyddeng uta u paitbah, ki da iapyrta-noh,

15. ki da ong ruh, Ah ki briu ! balei phi leh ia kine kiei-kiei-ruh ? ngi ruh ngi long *tang* ki briu ki badei ba'n shah kum ma-phi, ngi iathuh-khána-babhá ha phi ba'n kyla-phai-noh na kine kiei-kiei-ruh ki jingmane-thala ha uba U Blei u baim, uba la thau ia ka byneng, bad ia ka khyndeu, bad ia ka dúriau, bad ia kiei-kiei-baroh ki *badon* ha ki ;

16. uba ha kita ki pateng-byriu ki ba-la-leit-noh, u la shah ia Ki Jentil baroh ba'n iaid ha ki lynti ha la ki jong-hí :

17. hinrei la kumta shisha u'm shym la íehnoh ia lade khlem ka jingphlá, ba u da leh babhá, da kaba u ai sngoubhá ha ngi ia ki slap na byneng, bad ia ki aiom basi-soh kyrhai, u da pyndap *ia ngi* da ka jingbám, bad ia ki dohnúd jong ngi da ka jingkymen.

18. Te haba ki da ong ia

kine kiei-kiei-ruh, da ka baéh ki la iapynwai-noh ia kita ki paitbah ia ka ba'n 'nym kinia ha ki.

19. Te la poi hangta Ki Jiu na Ka Antiockheia bad na Ka Ikonion, kiba, haba ki la iakhroh-pynwan ia kita ki paitbah, bad haba ki la ialynthem da ki mau kumta ia U Paul, ki la iaring-noh *ia u* shabar kata ka shnong, ba ki da iatharai ba u la lah iáp-noh.

20. Hinrei haba kiba ki synran ki la dang ialong tau-wíar ia u, u da ieng-joit, bad u la leit shapoh kata ka shnong ; te ha ka balashai u la leit - noh lem bad U Barnabas sha Ka Derbi.

21. H'YNDA ki la iathúkhána-babhá te ha kata ka shnong, bad ba ki la iapynlong synran ia ki babún, ki la aleit-phai-pat sha Ka Lystra, bad sha Ka Ikonion, bad sha Ka Antiockheia,

22. ki da pynskhem ia ki mynsiim jong kita ki synran, da ka basneng-pynshait *ia ki* ba'n iainéh ha kata ka jingngeit, *ki da ong ia ki* ruh, ba ka dei ia ngi ba'n bysut shapoh ka

híma ka jong U Blei lyngba shibún ki jinjar.

23. Te h'ynda ki la iajíd ba'n thung ia Ki Tymen-basan ia ki hala Ka Balang baroh, hadiin ba ki la iadúwai lem bad ki jingshahjingit, ki la iaaití ia ki ha uba U Trai, ha uba ki la lah ngeit.

24. Te haba ki la ialeit-lyngba ia Ka Pisidia, ki la iapoi ha Ka Pamphylia.

25. Bad h'ynda ki la ialap ia kata ka ktín ha Ka Pergi, ki la ialeit-híer-noh sha Ka Attaleia :

26. nangta ruh ki la ialeit-noh da ka liing-bálh sha Ka Antiokheia, na kaba la lah pynaití-noh ia ki ha ka jingiaeи ka jong U Blei ia kata ka kam, ia kaba ki la lah iapyn-dep-noh.

27. H'YNDÁ ki la lah iapoi te, bad ba ki la lah ialum-lang ia kata Ka Balang, ki la iathúh náduh ia kiei-kiei-ruh bakatno ba U Blei u la lah leh da ki, bad ba u la lah plié-wang ha Ki Jentil ia ka jingkhang ka jingngeist.

28. Ki la iaishong ruh hangta ka baslem ym khyn-diat lem bad kita ki synran.

XV.—LYNNONG.

1. *Ka jingiasait-nía ka bakhrau ka la míh shaphang ka níam-ot-shíar.* 6. *Ki Apostolos bad Ki Tymen-basan ki ialum-lang ia ka ba'n khan-ádykar shaphang kata, hangta U Petros u da pyníh ka ktín ia ki;* 12. *h'ynda kumta ka jingiaseng baroh ka la shah-shkor-jar ia UBarnabas bad ia U Paul; hadiin ki la iasngáp-jar kumta, sa U Iakobos u pyníh ka ktín.* 22. *Te ki iasngoubhá lem baroh ba'n phah ha ka shiti ia la ki jingmut ba-la-pynkut sha kita Ki Balang.* 36. *U Paul bad UBarnabas, ki háp ha ka jingiapynéh, te ki la iakhlád-lok ruh.*

1. HADIIN kata haba la wan-híer kiba na Ka Ioudaia, ki la iahikai ia kiba ki para-bangeit, *ki da ong*, Ba l'ymda ioh-pynot-shíar ia phi da kaba ka níam-ka-rúkom U Mosis, phi'm lah ba'n ioh-lait-im.

2. Te haba la míh ka jing-iaklád bad ka jingiasait-kyl-liang ym khyndiat da U Paul bad da UBarnabas bad ki, ki la iapynkut ia U Paul bad ia UBarnabas, bad ia kiba kiwei na ki, ba'n leit-kíu sha Ka Jerusalem, ha kiba Ki Apostolos bad Ki Tymen-basan,

shaphang kane ka jingiasait.

3. Ki te kumta, haba la leit-on-lynti ia ki da kata Ka Balang, ki la ialeit-lyngba ia Ka Phoiniki bad ia Ka Samaria, ki da iathúh byniah-noh ia ka jingkylla-phai-noh jong kita Ki Jentil ; te ki la iapyn-long ka jingkymen bakhrau ha kiba ki para-bangeit baroh.

4. H'ynda ki la lah poi te ha Ka Jerusalem, la pyddiang kymen ia ki da kata Ka Balang, bad da kita Ki Apostolos, bad da kita Ki Tymen-basan de ; te ki la iathúh náduh ia kiei-kiei-ruh bakatno ba U Blei u la lah leh da ki.

5. H'ynda kumta la míh-noh-blúit kiwei ki ba-la-ngeit ki jong kiba na ka jait ka jong Ki Pharisi, ki da ong, Ba ka dei ba'n ot-shíar ia ki, bad ba'n húkum *ia ki* ba'n súmar ia ka húkum U Mosis.

6. H'YNDÁ kumta te la ialum-lang kita Ki Apostolos bad kita Ki Tymen-basan ia ka ba'n khan-ádykar shaphang kane ka kam *ia kaba la kren.*

7. Te ynda la long shibún ka jingiasait-kylliang, U Petros u la ieng-joit, u la ong ha ki, Kó phi ki rangbah ki para-

-bangeit, ma-phi phi tip ba na ki sngi bamynslem U Blei u la jíd ha pyddeng jong ngi *ia nga*, ba Ki Jentil da ka shintur jong nga ki'n ioh-sngou ia ka ktín ka jong kaba Ka Jingia-thúkhána-babhá, bad ba ki'n ioh-ngeit.

8. U Blei ruh, uba u nong-iit ki dohnúd, u la phlá-babhá ia ki, da kaba u la ai ha ki ia uba U Mynsiim Bakhúid kumba ha ngi ruh :

9. te u la pyniaphér ei-ei-ruh-ém na pyddeng jong ngi ruh bad jong ki, haba u la pynkhúid ia ki dohnúd jong ki da ka jinggeit.

10. Mynta te balei ba phi iatynjúh ia U Blei, ia ka ba'n buh ka lyngkor ha ka ryndang kita ki synran, ia kaba l'ymne ki kypá jong ngi, l'ymne ma-ngi ngi'm la jiu lah ba'n báh ?

11. Te shisha ngi ngeit ba da ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai, ba yn pynim ia ngi, ha kaba kajúh ka rúkom kum ma-ki ruh.

12. H'YNDÁ kumta kata ka jingiaseng paitlang baroh ka la sngáp-jar, ki la iashah-

-skhor ruh ia U Barnabas bad ia U Paul katba ki da iathúh pynpau náduh, ia kiei-kiei-ruh bakatno ki dak-khyllah bad ki jingphylla, ba U Blei u la lah leh ha pyddeng kita Ki Jentil da ki.

13. Te hadiin kaba ki la lah sngáp-jar, U Iakobos u la iathúh, u da ong, Kó phi ki rangbah ki para-bangeit, tó sngou ia nga.

14. U Sumeon u la iathúh pynpau-noh, kumno ba U Blei u la leit-khymíh mynnynge-kong, ia ka ba'n shimtí na Ki Jentil ia u paitlang ia ka kyrting jong u.

15. Bad kane ruh, kita ki ktín ki jong kiba Ki Nongia-thúhlypá ki iadei-lang, kumba la thoh,

16. "Hadiin kane nga'n "wan-phai-pat, bad nga'n tei- " -pat ia ka iing U Dabid kaba "la kyallon-noh ; bad nga'n tei- " -pat ia kiei-kiei-ruh ba-la-jot- " -khoit jong ka, bad nga'n " pynieng-beit-pat ia ka :

17. "ba ki basah jong ki "briu ki'n la ioh-wád biang- " -biang-ruh ia uba U Trai, "wad kiba Ki Jentil baroh "kein, ha kiba la khot-putet ia

"ka kyrting jong nga, ong U "Trai, uba leh ia kine kiei- " -kiei-baroh."

18. Ki long ba-la-tip da U Blei na ka b'y'mjiukut ia kiba ki jingleh jong u baroh.

19. Naba kumta nga kut- -bishár ba'n 'nym pynkhuslai shuh ia kita na Ki Jentil ki bakylla-phai-noh ha uba U Blei ;

20. hinrei ba'n batai-skhem da ka shiti ia ki, ia ka ba'n kyndiah - noh na ki jingbit-tyngit *doh-kinia* ki blei-thau, bad *na* ka baklim, bad *na* *ka doh* ka ba-la-khyniot, bad *na* ka snám de.

21. Namar U Mosis na mynhyndai-éh, u don hala ka shnong-ka-shnong ia kita ki baialap ia u, da ka bajiu-púle ia u ha ki synagog hala ka sngi-sabbaton baroh.

22. H'YNDA kumta ka la fh-bit da kita Ki Apostolos bad da kita Ki Tymen-basan, lem bad kata baroh-kawei Ka Balang, ia ka ba'n phah ia ki rangbah ba-la-jíd na ki hí sha Ka Antiokheia, lem bad U Paul bad U Barnabas; *te kiba*, ia U Ioudas ia u bajiu-sin Barsabas, bad ia U Silas, ki

rangbah baialam-phrang ha pyddeng kita ki para-bangeit;

23. te ynda ki la thoh *ki da phah* da ka ktí jong ki, kumne, Kiba Ki Apostolos, bad kiba Ki Tymen - basan, bad kiba ki para-bangeit, *ki iaphah* ba'n khúblei ha kita ki para-bangeit kiba na Ki Jentil, kiba ha Ka Antiockheia, bad Ka Syria, bad Ka Kilikia de.

24. Namar ba ngi la ioh-sngou, ba kiba ki ba-la-leit-poi-soit na ngi ki la iapyn-khíh-khuslai ia phi da ki ktín, da ka basúh-sat-pynsúmor ia ki mynsiim jong phi, ki da húkum, ia ka ba'n pynot-shíar ia phi, bad ba'n súmar ia Ka Húkum; ha kiba ngi'm shym la ai húkum *kumno - kumno - ruh*:

25. ka la íh-bit da ngi, haba ngi la iaseng da kawei ka jingmut, ia ka ba'n phah ia ki rangbah ba-la-jíd ha phi, lem bad kita ki baíeit ma-ngi U Barnabas bad U Paul;

26. ki briu ki ba-la-aití-noh ia la ki mynsiim na ka bynta ka kyrteng ka jong uba U Trai jong ngi U Iísous Khristos.

27. Namar-kata, ngi la iaphah-soit ia U Ioudas bad ia U Silas, kiba da ka ktín híruh ki'n da iathúh náduh *ha phi* ia kijuh kiei-kiei-ruh.

28. Kumta te la íh-bit da uba U Mynsiim Bakhúid bad da ngi, ba'n pynbuh ei-ei-ruh-ém bakham-tam ka jingkit ha phi, tang ki badon kam ki jong kine kiei-kiei-ruh;

29. ka ba'n khyndiah-noh na ki doh ba-la-kinia ia ki blei-thau, bad na ka snám, bad *na ka doh* ba-la-khynict, bad na ka baklim de; na ki haba phi súmar-kyndong ia lade, phi'n man bha kein. Tó phi'n long suk-bhá-éh.

30. Kumta kiba, h'ynda la pyllait-noh ia ki, ki la iapoi sha Ka Antiockheia; te ynda ki la ialum-lang ia uba u paitlang, ki la iaai-noh ia kata ka shiti ha *ki*:

31. *ia kaba* haba ki la lah púle ruh, ki la iasngou-kymen namar kata ka jingpyntyngen.

32. U Ioudas te bad U Silas, ba long ma-ki ki nong-iathúhlypá ruh, ki la iasneng-pynshait ia ki para-bangeit da shibún ka ktín, bad ki la iapynskhem *ia ki*.

33. Te hadiin ba ki la iai-shong kham-slem, la pyllait-noh ia ki da ka basuk-sngou-bhá na kita ki para-bangeit ha kita Ki Apostolos.

34. Hinrei ka la sh-bit da U Silas ba'n iaisah shuh hang-ta.

35. U Paul te bad U Barnabas ki la iaishong ha Ka Antiokheia, ki da iahikai bad ki da iathúhkhaná-babhá ia ka ktín ka jong uba U Trai, lem bad shibún kiwei-kiwei-ruh.

36. Te ha ki sngi kiba hadiin, U Paul u la ong ha U Barnabas, Iá ngi'n da ialeit-phai pat ba ngi'n ioh-leit-khymíh ia ki para-bangeit jong ngi, hala ka shnong-ka-shnong baroh, ha kiba ngi la ialap ia ka ktín ka jong uba U Trai, kumno ba ki long.

37. Te U Barnabas u la sh-mon ba'n shim-lok-lem ia U Ioannis, ia u bakhot Markos;

38. hinrei U Paul u sngou-dei ia ka ba'n 'nym shim-lok-lem ia une, uba la kynriah-noh na ki na Ka Pamphylia, bad u b'ym shym la leit lem bad ki sha kata ka kam.

39. Kumta te la míh *ha ki*

ka baiakhíh-buk bittar mynsiim, kat ba'n pynkhlád-noh ia ki paralok-hí; kumta U Barnabas haba u la shim ha lade ia U Markos, u la leit-míh-noh da ka liing-báh sha Ka Kypros :

40. te U Paul, haba u la jíd ha lade ia U Silas, u la leit-noh, ynda la aití-noh ia u ha ka jingaiei ka jong U Blei da kita ki para-bangeit.

41. U la leit-lyngba te ia Ka Syria bad ia Ka Kilikia, u da pynskhem ia kita Ki Balang. *

XVI.—LYNNONG.

1. *U Paul u ot-shiar ia U Timotheos.* 6. *U Mynsiim Bakhuíd u khot ia u na kawei ka rí sha kawei-pat ka rí.* 11. *Ha ka ba-leit kumta ki iapoi ha Ka Philippoi, ha kaba la pynbaptisma ia Ka Lydia.* 16. *U Paul u beh-noh na kawei ka shakri ia ka mynsiim bakren-blei;* 19. *namar kata, la sympat da ki bún trí ia U Silas bad ia u Paul, la set ia ki ruh ha ka iing-byndí.* 25. *La plie-wang ia ki jingkhang kata ka iing-byndí shiteng-synia;* 31. *la pynkylla-phai-noh ia u nongáp kata ka iing - byndí.* 35. *La pyllait-noh ruh ia ki.*

1. H'YNDÁ kumta u la wan-híer sha Ka Derbi bad Ka Lystra : ha khymíh ruh, la don hangta uwei u synran, uba ka kyrting U Timotheos, u khún kawei ka briu kaba Ka Jiu, ka bangeit; hinrei u kypá jong u U Griik :

2. ia uba la phlá babbhá da kita ki para-bangeit kiba ha Ka Lystra bad ha Ka Ikonion.

3. Ia une U Paul u la íh-mon ba'n leit-noh-soit lem bad u; te haba u la shim *ia u*, u la ot-shíar ia u, namar kita Ki Jiu kiba don ha kita ki jaka; naba baroh kila lah tip ia u kypá jong u ba u jiu long U Griik.

4. Te katba ki dang ialeit-lyngba ia kita ki shnong, ki la aití-skhem ha ki ba'n súmar ia kita ki rúkom, ia kiba la lah iakut *ba'n pynlong* da kita Ki Apostolos, bad da kita Ki Tymen-basan kiba ha Ka Jerusalem.

5. Kumta la pynskhem-khop ia kita Ki Balang ha kata ka jingngeit, bad ki la man-bún ha ka jingkhein hala ka sngi.

6. TE h'ynda ki la lah ialeit-lyngba ia Ka Phrygia,

bad ia ka rí Ka Galatia, bad haba la pynpep ia ki da uba U Mynsiim Bakhúid, ba'n ialap ia kata ka ktín ha Ka Asia,

7. haba ki la iapoi háduh Ka Mysia, ki la iatheu pyrshang ba'n leit shaphang Ka Bithynia ; hinrei uta U Mynsiim u'm shym la shah ia ki.

8. Te ynda ki la ialeit-lyngba ia kata Ka Mysia, ki la ialeit-híer-noh sha Ka Troas.

9. Ka jingíhthúh-pau te la míh-pau ha U Paul ha ka bamynmiet: uwei u briu u nong Makedonia u la ieng, u da kyrpád ia u, bad u da ong, Tó da wan shiliang sha Ka Makedonia, tó me'n iaráp-kloí ruh ia ngi.

10. Te katba u la ioh-íh ia kata ka jingíhthúh-pau, kumne-kumne-ruh ngi la iapyrshang ba'n leit-noh-soit sha kata Ka Makedonia, ngi da iawai-nía-noh katta ba uba U Trai u la lah khot-knang ia ngi, ia ka ba'n iathúhkhána-babbhá ha ki.

11. NAMAR-KATA, h'ynda ngi la pynmíh-noh na Ka Troas, ngi la phet-beit da ka liing sha Ka Samothraki, bad

ha *ka sngi* ka babúd sha Ka Neapolis;

12. nangta ruh sha Ka Philippoi, kaba long ka nong báh kawei kata ka bynta ka jong Ka Makedonia, kaba la búhai *ruh*; te ngi la iaishong ha kata ka shnong katto-katne ki sngi.

13. Te ha *ka sngi* sabbaton ngi la ialeit shabar kata ka shnong harúd ka wah, ha kaba la don rúkom ba'n pynlong ka jingiaseng - dúwai; te h'ynda ngi la iashong, ngi la ialap ha ki kynthei kiba la wan-iaseng-lang.

14. Te kawei ka briu kaba ka kyrteng Ka Lydia, ka nongdíe *jain* basau - bythúh, na ka shnong Ka Thyateira, ka bamane ia U Blei, ka la ioh-sngou *ia ngi*; ia ka dohnúd ka jong ka uba U Trai u la plié-wang, ia ka ba'n shah-skhor ha kita kiei-kiei-ruh ia kiba la ialap da U Paul.

15. Te mynba la pynbaptisma ia ka, bad ia kiba ha iing jong ka, ka la kyrpád *ia ngi*, ka da ong, Lada phi la kut-bishár ba nga long ka bangeit ha uba U Trai, tó da wan iaisah hapoh ka iing jong

nga. Ka la pynleh ruh ia ngi.

16. KA la jía ruh, haba ngi dang ialeit sha ka jingiaseng - dúwai, ba ka shakri kawei ka bashong ksúid bakren-blei, ka da wan-tan ia ngi, kaba jiu pynioh shibún ka nong ia ki kynrád jong ka da ka bakren-byrtong.

17. Kane katba ka la bídjan ia U Paul bad ia ngi, ka la pyrta, ka da ong, Kine ki briu ki long ki shakri ki jong U Blei U Bahakhlíh-tam-éh, kiba ialap-pyníh ha ngi ia ka lynti ka jingpynam!

18. Ia kane te ka la leh ia bún ki sngi. Hinrei U Paul haba u la sngou-satía-noh, bad haba u la phai-diin, u la ong ha uta u ksúid, Nga húkum ia mé ha kaba ka kyrteng U Iísous Khristos ba'n míh-noh na ka. Ha kata kajuh ka por te u la míh-noh.

19. Te haba kita ki kynrád jong ka ki la ioh-íh, ba ka jingkyrmén kata ka nong jong ki ka la dúh-leh-noh, ki da phah-kem ia U Paul bad ia U Silas, bad ki la iaring-noh *ia ki* sha kaba ka jaka-ieu, ha kiba ki nong-bishár;

20. te ynda ki la ialam ia
ki ha kita ki nongbishár, ki la
ong, Kine ki briu, ki balong
Ki Jiu, ki iapynkíhwin-jilang
ia ka shnong jong ngi;

21. bad ki ialap ia ki níam-
-ki-rúkom, ia kiba b'y'm dei ia
ngi ba'n pyddiang, l'ymne ba'n
leh, ki balong Ki Roman.

22. Te uba u paitbah u la
ieng-ialeh-lang shisyndon ia
ki: bad kita ki nongbishár
haba ki la iaring-kynphlur ia
ki jain jong ki, ki la húkum
ba'n shoh da ki trí *ia ki*.

23. Te ynda ki la lah pyn-
shitom ia ki da bún trí, ki la
set-noh *ia ki* ha ka iing-byndí,
ki da húkum-skhem ia uba u
nongáp ka iing-byndí, ba'n áp-
-phira ia ki bíang-bíang-ruh;

24. uba, haba u la ioh ka
húkum kat kata, u la set-noh
ia ki sha kata ka iing-byndí
ka bakham-shapoh, bad u la
pynskhem ia ki slajat jong ki
ha kaba ka diing-song.

25. TE hamar ka bashit-
teng-synia U Paul bad U Silas
haba ki da iadúwai, ki la iariw-
ai-ngúh ha uba U Blei: te
kiba ki nongsah - byndí ki la
ioh-shah-shkor ia ki.

26. Te shisyndon-noh la jía

ka jingkhynniuh-ka-khyndeuh
ka bakhrau, kat ba'n pynkhyn-
niuh-noh ia ki nongrim ki jong
kata ka iing-byndí ; te kumne-
-kumne-ruh la plié-wang ia ki
jingkhang baroh, bad ia ki
kynjiri jong ki baroh la loit-
-noh ruh.

27. Te haba uta u nongáp
ka iing-byndí u la khíe na ka
baioh-thíah, bad haba u la ioh-
-fh ba-la-plié-wang ia kita ki
jingkhang jong kata ka iing-
-byndí, u da sei-noh ia ka wait-
lam, sa ba'n pyniáp-noh ia lade,
u da mut katta ba kita ki nong-
-sah-byndí ki la iaphet-lait-noh.

28. Hinrei U Paul te u la
pyrta-noh da ka ktín bajam,
u da ong, Wat leh ha lade
kaei-kaei-ruh ka basniu ; naba
ngi don baroh hangne.

29. Ynda u la pán te ki
jingshai, u la rynsíd-kyrthep
shapoh, bad haba u la wan-
-long khynniuh, u la háp-dem
ha khymat U Paul bad U Silas,

30. te haba u la ialam-noh
ia ki shabar, u la ong, Ah ki
kynrád, aiuh ka dei ia nga ba'n
leh, ba yn lah pynam ia nga ?

31. Ki te ki la iathúh, Tó
me'n ngeit ha U Iísous Khris-
tos uba U Trai, yn sa pynam

te ia mé, bad ia ka iing jong mé.

32. Ki la ialap ruh ha u ia ka ktín ka jong uba U Trai, lem bad ha ki baroh kiba ha iing jong u.

33. Te haba u la shim ha lade ia ki ha kata kajuh ka por ka jong kata ka míet, u la pynsum-pynsait-noh *ia ka snám* na ki jingmong *jong ki*; bad ia u hí la pynbaptisma, bad ia kiba jong u baroh, kumne-kumne-ruh.

34. Te haba u la ialam-soit ia ki sha ka iing jong u, u la buh ha khymat *jong ki* ia ka míej-jingbám, bad u la sngou-kymen da kaba u la ngeit ha U Blei, lem bad baroh-kawei ka iing jong u.

35. Te haba la míh ka sngi, ki nongbishár ki la phah-soit ia ki píyada, ki da ong, Pyllait-noh ia kita ki briu.

36. Uta u nongáp ka iing-byndí te u la iathúh ia kine ki ktín ha U Paul; Ba kiba ki nongbishár ki la phah-soit ba yn pyllait-noh ia phi : mynta, namar-kata, tó khíe-leit-noh phi ha ka basuk.

37. Hinrei U Paul u la ong ha ki, Haba ki la sympat ia

ngi ha ka bapyrshah khlem da bishár ba'n rem, ki balong Ki Roman, ki la set *ia ngi* ha ka iing-byndí, mynta te ki *kwah* pynlait-noh ia ngi ha ka barih? ym kumta shisha, hinrei ai ki'n da wan ialam-noh hí ia ngi.

38. Te kita ki píyada ki la iathúh-pat ia kine ki ktín ha kita ki nongbishár; te ki la shepting, haba ki la ioh-sngou ba ki long Ki Roman.

39. Haba ki la wan te ki la iakyrpád-noh ia ki, bad haba ki la ialam-noh *ia ki*, ki la iadúwai *ia ki* ba'n leit-noh na kata ka shnong.

40. Haba ki la ialeit-noh te na kata ka iing-byndí, ki la leit-bysut hapoh *ka iing* Ka Lydia, bad haba ki la lah khymíh ia ki para-bangeit, ki la sneng-pynshait ia ki, bad ki la leit-noh.

XVII.—LYNNONG.

1. *U Paul u ialap ha Ka Thessaloniki*; 5. *sha kaba don ki bangeit, don kiwei-pat ruh ki balleh-bein ia u*. 10. *Ki phah ia u sha Ka Beroia, hangta u ialap ruh*; te *Ki Jiu ki wan na Ka Thessaloniki ba'n pynkihwin ia u paitbah hangta*. 16. *Namar-*

-kata, ki ialam-noh ia U Paul háduh Ka Athínaí, hangta la pynkhíh-buk ia ka mynsiim jong u; namar-kata, u iasait bad bún ki kynja ki briu; 22. h'ynda kumta u da leit-ieng ha pyddeng U Lúm-rit Areios, ia ka ba'n ialap ha ki ia U Blei U Baim, ia uba ki ki'm tip. 32. Ynda ki la ioh-sngou, don kiba la bein, don ruh ki baong ba ki'n sngáp pat, hinrei don bún ruh kiba la ngeit.

1. Te haba ki la leit jing-leit lyngba ia Ka Amphipolis bad ia Ka Apollonia, ki la poi ha Ka Thessaloniki, ha kaba la don ka synagog ka jong Ki Jiu.

2. Te U Paul, kumba jiu long ka rúkom jong u, u la leit hapoh ha ki, bad ha ki lai ki sngi-sabbaton u la pyníh-nía ha ki na kiba Ki Jingthoh,

3. da ka baplíe-wang ia ki, bad da ka babuh ia ki ha khy-mat jong ki, ba ka la dei ia uba U Khristos ba'n shah bad ba'n míh-pat na ki baiáp; bad ba une u long uta U Khristos Iísous, ia uba ma-nga, u ong, nga ialap ha phi.

4. Te don kiba, ia kiba la pynngeit na ki, bad ki la pynia-soh-lok ia lade ha U Paul bad

ha U Silas, bad u paitbah bá-bún jong kiba Ki Griik ki bariu-Blei, bad na ki kynthei ruh ki bakhrau-batrí-tam ym khyn-diat.

5. HINREI kita Ki Jiu kiba b'ymngeit, da kaba ki la sngou-pihúin, ki la iashim-lok ha lade te ia kiba ki briu bat-hala na kiba jiu ieng-alhía ha ieu, bad haba ki la iapynlong paitbah bawin, ki la iapynkíh-win-jilang ia kata ka shnong; da kaba ki la ieng-ialeh-buk te ia ka iing U Iason, ki la iawád ba'n pynmíh-noh ia ki sha uta u paitlang.

6. Te haba ki'm shym la shem ia ki, ki la iaring-noh ia uta U Iason, bad ia kiba ki para-bangeit ha ki nongbishár ka shnong, ki da pyrta, Ba kita kiba la pynkylla khongpong ia ka pyrthei, kine ki la wan-poi hangne ruh !

7. ia kiba U Iason u la pydiang sngoubhá hapoh iing: te kine baroh ki da ialeh pyr-shah ia ki jingpynlong U Kai-sar, ba ki da ong, ba don uwei-pat u siim, uwei U Iísous.

8. Te ki la iapynkhíh-khus-lai ia uta u paitbah, bad ia kita ki nongbishár ka shnong,

kiba da ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh.

9. Hinrei ynda ki la lah shim ka jingbáh-khlíh na uto U Iason bad na kito kiwei-pat, ki la pyllait-noh ia ki.

10. TE kita ki para-bangeit kumne-kumne-ruh, ki la phah-noh-soit ia U Paul bad ia U Silas da ka bamynmiet sha Ka Beroia : kiba haba ki la lah poi, ki la nang ialeit-soit sha ka synagog ka jong Ki Jiu.

11. Kine te ki la long ki bakham-babbá mynsiim ia kita kiba ha Ka Thessaloniki, kiba la pyddiang ia kaba ka ktín da ka jingsngou-smat kloiphar, ha kaba hala ka sngi ki da jiu iit-byňiah ia kiba Ki Jingthoh, la kine kiei-kiei-ruh ki lah long kumta ne ém.

12. Namar-kata kein búna ki, ki la ngeit ; na ki kyn-thei ruh kiba Ki Griik kiba bakhrau-batrí, bad na ki rangbah ruh ym khyndiat.

13. Hinrei h'ynda Ki Jiu kiba na Ka Thessaloniki ki latip, ba ha Ka Beroia ruh la ialap da U Paul ia kata ka ktín jong U Blei, ki la iawan hangta ruh, ki da iapynkhíh-jilang ia ki paitbah.

14. Hinrei h'ynda kumta kumne-kumne-ruh kiba ki para-bangeit ki la iaphah-noh ia U Paul, ba'n leit-soit kumba shaphang kaba ka dúria ; hinrei U Silas ruh bad U Timotheos ki la ianang-sah hadiin hangta.

15. Hinrei kita kiba da ialeit-on ia U Paul ki la ialam ia u háduh Ka Athína ; bad haba ki la díang ka húkum ha U Silas bad ha U Timotheos, ba ki'n wan ha u kloiphoi - ruh katba lah, ki la ialeit-noh.

16. TE katba U Paul áp-khymíh-lynti ia ki ha Ka Athína, la pynkhíh-buk ia ka mynsiim jong u ha lade, haba u khymíh ia kata ka shnong ka balong badap da ki blei-thau.

17. Namar-kata te u jiu iasait-nía ha ka synagog bad kiba Ki Jiu, bad kita ki riui-Blei ruh ; bad ha ka ieu hala ka sngi ruh, bad kita ki baiakyndúh bad u.

18. H'ynda kumta kiba ki riui-éit-jingtip na kiba Ki Epikoureios, bad na kiba Ki Stoikos, ki la iaseng-ialeh-nía bad u : *don* kiba la iaong te, Ine íba blab-blab í lah mon ba'n ong aiuh ? hinrei kiwei-pat, U íhmat

ba'n long u nongpyrta ki blei bakhyllah; naba u la iathúh-khána-babhá ia uba U Iísous, bad ia kaba ka jingmíh-pat, ha ki.

19. Te ynda ki la kem ia u, ki la ialam-noh *ia u* sha uba U Lúm-rit Areios, ki da ong, Ngi lah ba'n tip, aiuh kane ka jing-hikai ka bathymmai ia kaba ialap da mé?

20. namar mé wallam ia kiba kiei-kiei-ruh ki bakhyllah sha ki shkor jong ngi: namar-kata, ngi iamón ba'n tip, aiuh ba lah kine kiei-kiei-ruh ba'n long.

21. (Hinrei ki nong Athínai baroh, bad kita ki soh-shnong ki bashong-basá, ki'm jiu kloia kaei-kaei-ruh kawei-pat, tang ba'n iathúh, lane bad ba'n ioh-sngou iaei-iaeí-ruh ka bakham-thymmai.)

22. YNDA kumta U Paul haba u la lah ieng ha pyddeng uta U Lúm-rit Areios, u la ong, Kó ki briu ki nong Athínai, nga khymíh - thúh ia phi ha kiei-kiei-baroh ki bakham-shait mane-blei katba lah :

23. namar haba leit-lait, bad ba khymíh - thúh ia kiei-kiei-ruh ki jingmane jong phi, nga

la shem pleng ka dúwan ha kaba la lah thoh halor, SHA U BLEI IA UBA B'YMÍHTHÚH. Ia uba phi iamane, namar-kata, khlem da íhthúh, ia u kein ma-nga nga ialap ha phi:

24. uta U Blei kein uba la thau ia ka pyrthei, bad ia kiei-kiei-baroh ki *bodon* ha ka, uba haba u long U Trai ka byneng bad ka khyndeu, u'm shong ha ki iing-mane-U-Blei ba-la-thau da ki ktí;

25. l'ymne ym jiu shakri ia u da ki ktí ki briu, kumba u da kyrdúh putet ei-ei-ruh, haba u hí u ai ha ki baroh ka jingim, bad ka jingmynsiim, bad ia kita kiei-kiei-baroh *ki bodon kam* ruh ;

26. u la thau ruh na kawei ka snám ia u kynja-bynriu baroh, ia ka ba'n shong ha ka khymat ka khyndeu baroh, haba u la buh-byniah ia ki aiom ba-la-pynlonglypá, bad ia kiba ki púd ka jaka-shong jong ki ;

27. ia ka ba'n wád ia uba U Trai, lada kumta ade ki lah ioh-towád nadiin jong u, bad shem *ia u*; la kumta shisha u'm long jingngai na uwei-uwei baroh na ngi:

28. namar ha u ngi im, bad ngi khíh, bad ngi long de ; kumba kiba na ki nongthau jingriuai jong phi hí ruh ki la ong, "Namar ngi long ruh ki " khún-ki-ksiu jong u."

29. Namar - kata, haba ngi long ki khún-ki-ksiu jong U Blei, ym dei ia ngi ba'n mut ba kaba Ka Jinglong - U - Blei ka long syrim ia ka ksíer, lane ia ka rúpa, lane ia u mau, da ka jing-pynlong-dur jong ka jingkam-stád, bad ka búit jong u briu.

30. Namar - kata shisha, U Blei haba u la khymíh-lait ia ki aiom kane ka jingb'ymtip, u húkum-skhem mynta ia ki briu baroh kylleng - la - kylleng - ruh ba'n kylla-ka-bamut;

31. naba u la buh ka sngi, ha kaba u'n sa bishár ia ka pyr-thei ha ka hok, da *uta* u briu ia uba u la thung; *shaphang kaba* u da pynioh ka jingngeit-skhem ha ki briu baroh, da kaba u la pynmíh-pat ia u na ki baiáp.

32. Te haba ki la ioh-sngou shaphang ka jingmíh-pat ki baiáp, don kiba la pynát shintur-bein ; hinrei don kiwei-pat ki la ong, Ngi'n ia-sngou ia mé pat shaphang kane.

33. Kumta te U Paul u la leit-noh na pyddeng jong ki.

34. Hinrei kiba kiwei ki rangbah haba ki la ianéh-lok ha u, ki la ngeit ; ha pyddeng kita *don* U Dionysios ruh, uwei *u nongbishár* jong uta U Lúm-rit Areios, bad ka briu kaba ka kyrteng Ka Damaris, bad kiwei-pat lem bad ki.

XVIII.—LYNNONG.

1. *Paul u trei jingtrei, bad u ialap ha Ka Korinthos.* 12. *La mûdui shaphang jong u ha khy-mat U Gallion u lyngskor, hin-rei la pyllait-noh ia u.* 18. *Hadîn kata u nang leit na kawei ka shnong sha kawei ka shnong, u da pynskhem ia ki synran.* 24. *UApollos, h'ynda la hikai kham-bíang ia u da U Akulas bad Ka Priskilla, u la ialapia U Khris-tos da ka bor báh.*

1. HADIIN te kine kiei-ruh, haba U Paul u la lah kyn-riah-noh na Ka Athínai, u la leit-poi sha Ka Korinthos ;

2. haba u. la shem ia uwei U Jiu, uba ka kyrteng U Aku-las, uba na Ka Pontos da ka kynja, uba la wan dang shibit na Ka Italia, bad Ka Priskilla ka tyngá jong u, (namar kaba la lah buh húkum U Klaudios

ia Ki Jiu baroh ba'n kynriah-noh na Ka Roma,) u la wan ha ki.

3. Te namar ba u la long uba *nang* kajuh ka jingkam, u la iaisah bad ki, bad u la jiu trei ; naba ki la long ki nong-thau iing-jain da la ka jingkam.

4. Te u la jiu pyníh-nía ha ka synagog hala ka sngi-sabbaton, u la jiu pyrshang pynkongúh da ka nía ia Ki Jiu ruh bad ia Ki Griik.

5. Te mynba U Silas bad U Timotheos ki la iapoi na Ka Makedonia, la pynleh-shit ia U Paul ha ka mynsiim, u da phlá-shai-noh ha kiba Ki Jiu *ba* U Iísous *u la long* uba U Khristos.

6. Te haba ki dang ieng-ialeh pyrshah bad bakren-bein, u la kynthér-noh ia la ki jain, u la ong ha ki, *Long* ka snám jong phi halor ka khlíh jong phi lí ! nga *long* khúid *na ka* : náduh kaba mynta nga'n leit sha Ki Jentil.

7. Te haba u la leit-noh nangta, u la leit hapoh ka iing jong uwei, uba ka kyrteng U Ioustos, u bamane ia uba U Blei, uba ka iing jong u ka la

long ha synda kata ka synagog.

8. Te U Krispos, uba u nong-synshár ka synagog u la ngeit ha uba U Trai lem bad ka iing jong u baroh ; bún ruh na kiba ki nong Korinthos ba ki da ioh-sngou, ki la ngeit, bad la pynbaptisma ia ki.

9. Ynda kumta uba U Trai u la ong ha U Paul da ka jing-íthhúh-pau ha ka bamynmíet, Wat shepting ; hinrei da kren, *tó súmar* ba me'n 'nym sngáp-jar ruh :

10. naba ma-nga nga long ryngkad bad mé, bad ym don uba u'n ieng-buh ki ktí buk ha mé ia ka ba'n pynsniu ia mé ; naba don bún briu ia nga ha kane ka shnong hí.

11. U la iaishong te shisnem bad hinriu bynai, u da hikai ia kaba ka ktín U Blei ha pyd-deng jong ki.

12. Te ha kaba U Gallion u da jía - long lyngskor jong Ka Akhaia, kiba Ki Jiu ki la iakhíh wan - kyrthep da kawei ka jingmut ha U Paul, bad ki la ialam ia u ha kaba ka khet-bishár,

13. ki da ong, Ba une u pynshoi-kyntú ia ki briu ba'n

mane ia uba U Blei da kum-wei ia kaba Ka Húkum.

14. Te U Paul haba u'n saang ia la ka shintur, U Gallion u la ong ha kita Ki Jiu, Shisha lada ka la long te kaei-kaei-ruh ka b'ymdei, lane ka kam búit-phon basniu, Ah *phi* Ki Jiu, katba shong ka nía nga'n da shah-shkor-slem ia phi:

15. hinrei lada ka jingiasait ka long shaphang ka jinghikai bad ki kyrteng, bad *shaphang* ka húkum kaba kat kumba ia phi, khymíl hí ma-phi *ia kata*; namar nga nga'm mon ba'n long u nongbishár shaphang kita kiei-kiei-ruh.

16. Te u la phah-noh ia ki na kata ka khet-bishár.

17. H'ynda kumta haba kiba Ki Griik baroh ki la kem ia U Sosthenis uba u nongsynshár ka synagog, ki la tynráh ia u ha khymat kata ka khet-bishár: uta U Gallion te u'm súid-nieu ei-ei-ruh-ém na kita kiei-kiei-ruh.

18. HINREI U Paul haba u la dang iaisah bún sngí, ynda u la ngúh-kyrkhú ia ki para-bangeit, u la leit-míh-noh da ka liing-báh sha Ka Syria, lem

bad u ruh Ka Priskilla bad U Akulas, h'ynda u la lah ot ia la u niúh-khlíh ha Ka Keng-khreai; namar u la bat ka jingkular.

19. Te u la wan-poi sha Ka Ephesos, bad u la íeh-noh-sah ia ki hangta; hinrei u hí haba u la leit-bysut shapoh ka synagog, u la pyníh-nía ha kiba Ki Jiu.

20. Haba ki te ki la iakyr-pád *ia u ba'n* iaisah bad ki ia kham-slem, u u'm tréh;

21. hinrei u la ngúh-kyrkhú ia ki, u da ong, Ka dei ia nga da-lei-lei ba'n rakhe ia kane ka jingkhawai-níam kaba sa wan ha Ka Jerusalem ; hinrei nga'n wan-phai pat ha phi, haba da mon U Blei. Te kumta u la pynmíh - noh na Ka Ephe-sos.

22. Haba u la lah leit-híer poi-ryngkeu ruh ha Kaisareia, bad ba u la lah leit - kíu *sha Jerusalem*, bad ba u la ngúh-mon-bhá ia kata Ka Balang, u la leit-híer-noh sha Ka Antiockheia.

23. Te ynda u la lah iai-shong kham-slem *hangta*, u la leit-noh, u da leit-iaid-lyngba ter-ter ia ka rí Ka Galatia bad

Ka Phrygia, u da pynskhem ia ki synran baroh.

24. Te uwei U Jiu, uba ka kyrting U Apollos, u nong Alexandria da ka kynja, u briu bakren-pynáh, u da don bor-báh ha kiba Ki Jingthoh, u la wan-poi sha Ka Ephesos.

25. Ia une la hikai ha ka lynti ka jong uba U Trai ; te ba u long u bashit-rhem ha ka mynsiim, u la jiu ialap bad u la jiu hikai bíang katba lah ia kiei-kiei-ruh shaphang uba U Trai, u da shemphang tang ia ka jingbaptisma ka jong U Ioannis.

26. Une te u la sydang ba'n kren-shlur shinná ha ka synagog ; hinrei haba U Akulas bad Ka Priskilla ki la lah ioh-sngou ia u, ki la iashim-lok ha lade ia u, bad ki la iathúh pynpau náduh kham-janai ha u ia kata ka lynti ka jong U Blei.

27. Te haba u la sngou-mon ba'n leit-shiliang sha Ka Akhaia, kiba ki para-bangeit, haba ki la kren-pynshait ia u ki la iathoh ha kita ki synran ba'n pyddiang sngoubhá ia u ; uba, h'ynda u la lah poi, u la iaráp-lem shibún da kaba

ka jingaiei ia kita kiba la lah ugeit :

28. namar da ka bor-báh barhem u jiu pyndúh-nía khoit ia Ki Jiu, ha ka bapyrshah, u da pyníh da kiba Ki Jingthoh, ba U Iísous u long uba U Khristos.

XIX.—LYNNONG.

1. *La ai ia U Mynsiim Bakhúid da ki ktí U Paul.* 8. *Ki Jiu ki kren-bein ia ka jinghikai jong u, ia kaba la pynskhem da ki kam-báh.* 13. *Shaphang ki nong-beh-ksúid kiba Ki Jiu, bad ki jingleh jong ki.* 21. *U Paul u thymú ha lade ba'n leit sha Jerusalem ; hadiin sha Roma.*
23. *Uwei U Dimitrios, na ka bynta ka jingéit shaphang ka bainong, u la pynieng-buk ka jingkíhwin ka ba'n ialeh ia U Paul ; 35. ia kaba la pynjar-jar-noh da u sarishtadar ka shnong.*

1. KA la jía te, mynba dang don U Apollos ha Ka Korinthos, ba U Paul ynda u la leit-lyngba ia kita ki phang kiba sha-neng, u la wan-poi sha Ka Ephesos : ha kaba haba u la shem ia kiwei ki synran,

2. u la kylli ha ki, Phi la ioh-pyddiang ne ém ia U

Mynsiim Bakhúid haba phi la ngeit ? Ki te ki la iathúh ha u, Hinrei ngi'm shym la ioh-sngou wad la u don ne ém U Mynsiim Bakhúid.

3. H'ynda kumta u la kylli ha ki, Ha kaei te la pynbaptisma ia phi ? Ki te ki la iathúh, Ha ka jingbaptisma U Ioannis.

4. Te U Paul u la ong, U Ioannis shisha u la jiu pynbaptisma da ka jingbaptisma jong ka jingkylla-ka-bamut, u da ong ha uba u paitlang, ba ki'n ngeit ha uta u ba'n sa wan hadiin jong u, kata long ha uba U Khristos uba U Iísous.

5. H'ynda ki la ioh-sngou te *ia kane*, la pynbaptisma ia ki ha kata ka kyrteng U Iísous uba U Trai.

6. Te ynda U Paul u la lah buh ia la ki ktí ha ki, uba U Mynsiim Bakhúid u la jía ha ki, bad ki la jiu kren te ha *kiwei-pat* ki thyllied, bad ki la jiu iathúhlypá.

7. Te kita ki rangbah baroh ki la long jin khadar.

8. Te haba u la leit-bysut shapoh ka synagog, u la jiu kren-shlur shinná, jin

lai bynai u da pyníh-nía bad u da pyrshang-pynkongúh da ka nía ia kiei-kiei kiba shaphang ka híma ka jong U Blei.

9. Hinrei mynba kiwei ki la jiu pynéh ia lade, bad ba ki'm jiu ngeit, ba ki da jiu kren-sniu ia kata ka lynti ha khymat jong uba u paitbah, haba u la kynriah-noh na ki, u la jiu pyniakhlád ia ki synran *na ki*, hala ka sngi u da pyníh-nía ha ka skhúl uwei U Turannos.

10. Ia kane ruh u la iaileh jin ar snem; katba kita baroh ki bashong-sah ha kata Ka Asia, ki la ioh-sngou ia ka ktín ka jong U Iísous uba U Trai, Ki Jiu ruh bad Ki Griik.

11. Te U Blei u la jiu leh ia ki kam-báh ki bakhylah-éh da ki ktí U Paul :

12. katba ba ha ki bapang ruh la pyndei ia ki jain-niád se-ép lane ia ki jain-kyrshah na ka met jong u, kiba ki jingpang te la jah-noh khoit na ki, bad kiba ki mynsiim b'ymman ki la mih-noh na ki.

13. H'YNDA kumta ki ba na Ki Jiu kiba iaid-makía kylleng, kum ki nongbeh-ksúid, ki la shim ha ki ba'n khot-kyr-

teng halor kita ki bashong ki mynsiim b'ymman, ia ka kyr-teng U Iísous uba U Trai, ki da ong, Ngi pynsmai ia phi ha uba U Iísous, ia uba U Paul u ialap.

14. Te la don kiwei kiba hinieu-ngút ki khún *uwei* U Skeuas, U Jiu, uba u rāngbah-lyngdoh ruh, kiba da leh ia kane.

15. Te uba u mynsiim b'ym-man u da iathúh u la ong, Ia uba U Iísous nga tip, bad ia uba U Paul nga íhthúh, hinrei ma-phi phi long kiei ?

16. Te uta u briu, ha uba la shong uta u mynsiim b'ym-man, u da síd-noh ha ki, bad haba u la leh-jiu-bor ia ki, u la jop halor jong ki, katba ba-lyngboit bad ba-la-mong ki la iaphet-iáp-noh na kata ka iing.

17. La jía te ba-la-byná ia kane ha ki baroh, ha Ki Jiu ruh bad ha Ki Griik, ki ba-shong-sah ha Ka Ephesos; ka bashepting te ka la háp-buk ha ki baroh, bad la pynkhrau ia ka kyrting ka jong U Iísous uba U Trai.

18. Bún te na kita kiba la lah ngeit ki la iawan, ki da iaphlá-shinná-noh bad ki da

iathúh-pynrem ia la ki jingleh.

19. Shibún-éh ruh na kita kiba jiu leh ia kita ki jingleh-byrtong, haba ki la iawallam-lang ia la ki kítap, ki la iathang-dúh *ia ki* ha khymat ki briu baroh: te ki la iakhein-lang ia ki dor jong ki, bad ki la shem *ba ki long* sanpheu hajar ki sybai-rúpa..

20. Kumta da ka bor-báh-éh kata ka ktín jong uba U Trai ka la jiu man, bad ka la jiu jop ruh.

21. Te mynba la pyn-dep ia kine kiei-kiei-ruh, U Paul u la thymú ha la ka mynsiim, ynda u la leit-lyngba ia Ka Makedonia bad ia Ka Akhaia, ba'n leit sha Jerusalém, u da ong, Ba hadiin kaba nga'n shong hangta, ka dei ia nga ba'n ioh-íh ia Ka Roma ruh.

22. Te ynda u la phah-noh sha kata Ka Makedonia ia ar-ngút na kita kiba jiu synran ia u, U Timotheos bad U Erastos, u hí u la nang-sah kham-slem na ka bynta Ka Asia.

23. MYNKATA te la míh ka jingkíhwin ym khyndiat shaphang kata ka lynti.

24. Namar uwei u briu, uba ka kyrteng U Dimitrios, u bania, uba jiu thau-dur ki iing-mane barúpa jong Ka Artemis, u la jiu pynioh ia ka nong ym khyndiat ia ki nongkam-stád ;

25. ia kiba haba u la lah pyniaseng-lang, bad ia kita ki nongtrei shaphang kum kita kiei-kiei-ruh, u la ong, Kó ki rangbah, phi tip ba na kane ka jingkamai long ka jingbysá basuk jong ngi;

26. phi ioh-ih ruh putet bad phi ioh-sngou, ba ym tang ha Ka Ephesos hí, hinrei lajan baroh-kawei Ka Asia, ba une U Paul haba u la pynkongúh da ka nía u la pynkylla-noh ia u paitbah babún, u da ong, ba ki'm long ki blei, ia kiba la thau da ki ktí :

27. kumta ym tang kane ka jingkamai hí kaba ha ngi ba ka dei ioh ba'n wan-long ha ka babein, hinrei ioh ruh kaba yn nieu ei-ei-ruh-ém ia ka iing-mane ka jong Ka Artemis kaba ka blei ka bakhrau, bad ba'n sa pyndúh-noh ruh ia ka jinglong-khrau jong ka, ia kaba Ka Asia baroh-kawei

bad ka pyrthei ki iamane.

28. Te haba ki la ioh-sngou ia *kine kiei-kiei-ruh*, bad ba ki long ba-la-dap da ka jingbittar-lep, ki la iapyrta-noh, ki da ong, Ka bakhrau Ka Artemis ka jong Ki Ephesos !

29. Te la pyndap ia kata ka shnong baroh-kawei da kata ka jingkíhwin jilang; haba ki la iakem-nyiat te ia U Gaios bad ia U Aristarkhos, kiba na Ka Makedonia, ki para-baialeit lem bad U Paul, ki la iaphet-kyrthep ruh da kawei ka jingmut sha kaba ka iing-seng ka shnong.

30. Te mynba U Paul u da íh-mon ba'n leit hapoh sha uta u paitlang, kiba ki synran ki'm shah ia u.

31. Kiba kiwei ruh de na kiba Ki Rangbah Asia, ki badei-lok ia u, haba ki la iaphah ha u, ki la iakyrpád *ia u* ba'n 'nym lait-shah ia lade ha kata ka iing-seng ka shnong.

32. Hangta te kiwei ki la iapyrta-noh ia kane kaei-kaei-ruh, bad kiwei-pat ia katai kaei-kaei-ruh ; namar la pynbaklá-noh jilang ia uta u paitlang ; te ki bakham-bún *na ki* ki'm shym la lah tip shuh na

ka bynta aiuh ki la lah wan-iaseng-lang.

33. Te ki la iapynmíh-noh ha khymat na uta u paitbah ia U Alexandros, kiba Ki Jiu ki da iakyntúit sha khymat ia u. Ynda kumta te u Alexander ynda u la pynkhíh arsut ia la ka ktí, u la mon ba'n iasait-ksan-noh ha uta u paitlang.

34. Hinrei ynda ki la tip-íhthuh ba u long U Jiu, la míh-buk kawei ka jingpyrta na ki baroh, kat jin ar ghanta, ki da iapyrta - jam - noh, Ka bakhrau Ka Artemis ka jong Ki Ephesos !

35. UBA u sarishtadar ka shnong ruh de, ynda u la lah pynjarjar-noh ia uta u paitbah, u la ong, Kó *phi* ki rangbah Ki Ephesos, namar uno ubriu u badon uba u'm tip ba kane ka shnong Ki Ephesos ka long ba - la - kyntang sha Ka Artemis kaba ka blei ka bakhrau, bad ha *kata ka dur-blei* kaba la háp na U Jupiter ?

36. Namar - kata te haba kine kiei-kiei-ruh ki long ki b'ym lah iasait ia ki, ka dei ia phi ba'n long beit-jarjar-noh,

bad ba'n leh ei-ei-ruh-ém ka bathyrmur.

37. Namar phi la wallam hangne ia kine ki rangbah, ki b'ym long ki nongtúh jingkyntang, l'ymne ki baiakren-bein ia ka blei jong phi.

38. Namar - kata, lada U Dimitrios, bad kita ki nongkam-stád lem bad u, ki iadon ka jingmúdui shaphang iano-iando-ruh, don ki sngi ka shahrí ba la buh, don ruh ki lyngskor : ai ki'n iatían-bishár paralok-hi.

39. Hinrei lada phi iawád ei-ei-ruh shaphang kiwei-kiwei - pat *ki kam*, yn pyndep ia ki ha kata ka jingiaseng kaba kat ka húkum.

40. Namar la dei ia ngi te sa ba'n tían-bishár ia ngi namar ka jingkíhwin jilang kaba kane ka sngi, ba ym don kaei-kaei-ruh ka dau na kaba ngi lah ba'n sei nía na ka bynta kane ka jingiaseng bakhyn-win.

41. Te ynda u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la pylait-noh ia kata ka jingiaseng.

XX.—LYNNONG.

1. *U Paul u leit bad u wan-pat sha Ka Makedonia.*
7. *Mynba-*

U Paul u dang rakhe ia ka jing-khwai U Trai bad ba u dang ialap, uwei u basamla u la ur-iáp na jerong ka balai pateng, namar ba u la ioh-thíah lyng-ngai ; hinrei la pynim pat ia u.

13. *Shaphang la ki jingleit da ka liing-báh bad ki jingpoi jong ki sha ki bún jaka.* 17. *Ha Ka Militos u la khot-lang ha lade ia Ki Tymen-basan, ha kiba u la pynkynmau ia kiei-kiei-ruh, u iathúh ha ki ruh kaei ba'n sa jía ha u hí,* 28. *U aítí ia ka kynhún U Blei ha ki ia ka ba'n sharai, u da mahálypá ruh ia ki shaphang ki nonghikai lamlér ba ki'n ioh-súmar na ki.* 32. *U aítí-noh ia ki ha U Blei.* 36. *Ynda kumta u dúwai bad ki, u leit-noh ruh.*

1. Te hadiin kaba la pynwai-noh ia kata ka jingkíh-win, ynda U Paul u la lah khot ha lade ia ki synran, bad ba u la lah kynthúp-ngúh *ia ki*, u la míh-noh ba'n leit sha kata Ka Makedonia.

2. H'ynda u la lah leit-lyngba te ia ki phang kita, bad ba u la lah sneng-pynshait ia ki da bún jingong, u la wan-poi sha Ka Griik;

3. te haba u la iaishong *hangta* lai bynai, bad haba la

pynlong ka jingthap ia u da kiba Ki Jiu, h'ynda u'n sa pynmíh-noh da ka liing-báh sha Ka Syria, la jía ka jing-thymú *ha* u ia ka ba'n leit-phai-pat lyngba ia Ka Makedonia.

4. Te la leit-lem bad u háduh Ka Asia U Sopatros u nong Beroia; hinrei na Ki Thessaloniki, U Aristarkhos bad U Sekoundos, bad U Gaios u nong Derbi, bad U Timotheos ; bad na kiba na Ka Asia, U Tykhikos bad U Trophimos.

5. Kine haba ki la lah ialeit sha shiwa, ki la iaáp ia ngi ha Ka Troas.

6. Te ma-ngi ngi la ialeit-míh-noh da ka liing-báh na Philippi, hadiin ki sngi ki jong ki kypú khlem-thíat ; bad ngi la wan-poi ha ki sha Ka Troas ha ki san sngi ; ha kaba ngi la iaishong hinieu sngi.

7. Te ha *ka sngi* ka banyngkong ka shítaieu, mynba kiba ki synran ki la wan-iaseng ia ka ba'n kyddiah u kypú, U Paul u la pyníh-nía ha ki, ba u ba'n sa leit-noh ha ka balashai ; te u la pynslem

ia la ka jingialap háduh shi-teng-synia.

8. Te la don shibún ki jingshai ha kata ka kyrdon sha jerong, ha kaba ki la wan-iaseng.

9. Te uwei u basamla, uba ka kyrteng U Eutykhos, uba da shong ha kaba ka jing-khang-pyngshai, haba la shoh sam-thíah lyngngai ia u, katba U Paul u pyníh-nía ia kham-slem, u da kyllon na kata ka baioh-thíah, bad u la háp arsut na ka balai pateng, bad la ráh iáp ia u.

10. U Paul te ynda u la leit-híer u la háp-dem ha u, bad haba u la khynthúp ia u, u la ong, Phi wat pynkhuslai ia lade; namar ka mynsiim jong u ka don ha u.

11. Te haba u la lah leit-kíu-pat, bad ba u la lah kyddiah u kypú, bad ba u la lah bám, bad ba u la lah iakren ruh jin shibún háduh ka sa shai-byrngut, h'ynda kumta u la leit-noh.

12. Mynta ki la lah iawallam im-bhá ia uta u basamla, te la pyntyngen ia ki ym khyndiat.

13. Ngi te haba ngi

la leit sha shiwa ha kata ka liing-báh, ngi la iapynmíh-noh sha Ka Assos, nangta ngi da iamut ba'n kyntiu halor liing ia U Paul; namar kumta u la lah iabuh, u da sngou-mon hí ba'n iaid ryngkeu.

14. Te mynba u la iashem lem bad ngi ha Ka Assos, haba ngi la iakyntiu halor liing ia u, ngi la iawan-poi sha Ka Mitylini.

15. Nangta ruh ynda ngi la lah iamíh-noh da ka liing-báh, ngi la wan-híer ha *ka sngi* ka babúd ha pyrshah Ka Khios; bad ha kawei-pat *ka sngi* ngi la iapoi-ryngkeu ha Ka Samos; bad haba ngi la iaishong ha Ka Trogyllion, ha *ka sngi* ka babúd ngi la iawan-poi sha Ka Militos.

16. Namar U Paul u la lah thymú ba'n iaid pallat ia Ka Ephesos, ba ka'n 'nym jía ia u ba'n pyntúd ha Ka Asia; namar u la pynkloï, lada ka la long kaba lah ha u, ia ka ba'n long ha Ka Jerusalem ha kaba ka sngi ha jong Ka Pentikost.

17. Te na Ka Militos haba u la phah sha Ka Ephesos, u la khot ha lade

ia kiba Ki Tymen-basan jong
kata Ka Balang.

18. Te mynba ki la lah poi
ha u, u la ong ha ki, Phi hí
phi tip, náduh ka sngi ka
banyngkong na kaba nga la
bysut sha Ka Asia, kumno
nga la leh ia lade ha pyddeng
jong phi kaba baroh shí katta,

19. ba nga da shakri ia uba
U Trai da ka jingsngou-rit
baroh, bad ha *pyddeng* shibún
ki jingjau-úm-mat, bad ki jing-
tynjúh kiba la iajía-lang ha
nga da kiba ki jingthap jong
kiba Ki Jiu :

20. ba kumno *ruh* nga'm
shym la buh-ríh hapoh ei-ei-
-ruh-ém na kita kiei-kiei-ruh
kiba myntoi *ia phi*, ia ka ba'n
'nym iathúh ha phi, bad ba'n
hikai ia phi ha ka bapyrshah,
bad ha ki iing-ki-iing,

21. da ka baialap-shai-noh
ha ki Jiu bad ha Ki Griik de,
ia ka bakylla-ka-bamut sha
uba U Blei, bad ia ka jingngeit
kaba sha U Iísous Khristos
uba U Trai jong ngi.

22. Mynta te, ha khymíh,
ma-nga nga leit-noh ba-la-
-khúid da uba u mynsiim sha
Ka Jerusalem, khlem da tip ia
kiei-kiei-ruh ki b'yn jía-háp-

-lang ha nga hangta :

23. tang *kane kawei*, ba uba
U Mynsiim Bakhúid u phlá-
-shai - noh ha ka shnong - ka-
-shnong, u da ong, ba ki jing-
khúid bad ki jingshitom ki
iaáp ia nga.

24. Hinrei nga'm súid-nieu
iaeí-iaeí-ruh, l'ymne nieu kor
ha lade ia ka jingim jong nga,
ia ka ba'n ioh-pyndep-noh ia
ka jingphet jong nga da ka
jingsngou-kymen, bad ia kata
ka kam-U-Blei ia kaba nga la
ioh na U Iísous uba U Trai,
ia ka ba'n phlá - shai - noh ia
Ka Jingiathúkhána-babbhá ka
jong ka jingaiei jong U Blei.

25. Mynta ruh, ha khymíh,
nga tip ma-nga ba phi baroh,
ha pyddeng kiba nga la leit-
-lyngba da ka baialap ia ka
híma ka jong U Blei, phi'n
'nym ioh-ih shuh ia ka khymat
jong nga.

26. Naba kumta nga pyn-
smai ia lade ha phi mynta ha
kane ka sngi, ba nga long
khúid na ka snám ki briu
baroh.

27. Namar nga'm shym la
buh-ríh hapoh lade, ia ka ba'n
'nym iathúh ha phi ia ka mon
baroh ka jong U Blei.

28. NAMAR - KATA, phi
tó súmar-sukhér shaphang ia
lade, bad shaphang kata baroh
shí-kynhún, ha kaba uba U
Mynsiim Bakhúid u la pynk
long ia phi ki nongsharai, ba'n
áp ia Ka Balang ka jong U
Blei, ia kaba u la thíed ha lade
da ka snám jong u hí.

29. Namar nga tip ma-nga
ia kane, ba hadiin kaba ka
jingleit-noh jong nga, ki suri
baban riunar-sat ki'n iabysut
ha pyddeng jong phi, ki'm da
pyllait-isynei ia kata ka kyn
hún.

30. Na pyddeng jong phi
hí ruh, ki rangbah ki'n iamíh
ki baialap ia kiei - kiei - ruh ki
baphai-bakla, ia ka ba'n ring
pah ia ki synran hadiin jong
ki.

31. Naba kumta, tó iasharai,
da kynmau ruh ba jin lai
snem, mynmíet bad mynsngí,
nga'm shym la wai-noh da
sneng ia uwei-uwei-baroh da
ki jingjau-úm-mat.

32. Te mynta ruh, kó
ki para, nga aití-noh ia phi
lia uba U Blei, bad ha ka ktín
ka jong ka jingaiei jong u,
ha uba lah ba'n iaitei shuh
kein ia phi, bad ba'n ai ha phi

ia ka bynta-skhem lem bad kita
baroh ia kiba la pynkhúid.

33. Ka rúpa, lane ka ksíer,
lane ka Jainkúp bakordor jong
no - jongno - ruh nga'm shym
la fh-kwah.

34. Shisha, phi hí phi tip
ba kine ki ktí ki la trei ba'n
pyndap ia ki jingkyrdúh jong
nga, bad ia kita kiba don lem
bad nga.

35. Ha kiei-kiei-baroh nga
la pyníh ha phi, ba da ka ba
trei-minot kumta, ka dei ba'n
shán-bor ia ki batlot-kyrdúh,
bad ba'n kynmau ia kita ki
ktín U Iísous uba U Trai, ba
u hí u la ong, Ka long kham
-suk kein ba'n ai ia ka ba'n
pyddiang.

36. Te h'ynda u la lah
kren ia kine kiei-kiei-ruh, u da
dem ki khohsiu jong u, bad u
la dúwai lem bad ki baroh.

37. Te la míh ka baiám
-noh shibún na ki baroh : te
haba ki la háp-dem ha ka
ryndang U Paul, ki la iadoh
ia u ;

38. ki da iasngousíh kham
-tam-éh namar kata ka ktín
ia kaba u la lah ong, ba sa ba
ki'n 'nym ioh - khymíh shuh
ia ka khymat jong u. Te ki

la ialeit-on-lynti ia u sha kata ka liing-báh.

XXI.—LYNNONG.

1. *U Paul u'm tréh ia ka ba'n 'nym leit-noh sha Ka Jerusalem.*
 7. *Ki khún-kynthei U Philippos ki long ki nongiathúhlypá.*
 10. *Uwei U Agabos u iathúhlypá ba yn khúm ia U Paul ha Ka Jerusalem; namar-kata, ki para-bangeit ki la iakyrpád ia u ba'n 'nym leit; hinrei da kumwei u la pyníh-nía ha ki.* 15. *Te U Paul u la ialeit-kíu sha Ka Jerusalem; u la iathúh-bynniah ha ki hangta kumno U Blei u la lah leh da u ha pyddeng Ki Jentil;* 20. *te ynda ki la ioh-sngou, ki la iaroh ia uba U Trai; hinrei ki la iapyníh ki ríkom ha U Paul, ba u'n 'nu'm pynthut mynkata ia u paitbah Ki Jiu;* te *U Paul u la leh kumta.* 27. *La kem ia u hangta ruh, sa ba'n dei ruh ba u'n háp ha ka shitom báh;* 31. *hinrei la pyllait-noh ia u da u rangbah-shíhajar, uba la shah ruh ia u ba'n ialap ha uba u paitlang.*

1. KA la jía te, hadiin ba ngi la iakhlád-noh da ka éh na ki, bad ba la lah pynmíh-noh, ngi la wan-poi da ka baphet-beit da ka liing sha Ka Kos, ha ka sngi ka babúd ruh sha Ka

Rodos, nangta ruh sha Ka Patara.

2. Haba ngi la shem te ia ka liing-báh baleit sha shiliang sha Ka Phoiniki, bad haba la leit-kíu ha ka, ngi la iapynmíh-noh.

3. Te ynda la lah pau Ka Kypros ha ngi, bad ba ngi la lah fehnoh ia ka sha ka diang, ngi la nang leit da ka liing-báh sha Ka Syria, bad ngi la iapoi-híer ha ryngkeu ha Ka Tyros: namar hangta long ba kata ka liing-báh ka sa sei-noh ia ka jingkit jong ka.

4. Te h'ynda ngi la iashem da ka bawád-bhá ia ki synran, ngi la iaisah hangta hinieu sngi ; kiba la iaong ha U Paul da uba U Mynysiim, ba'n 'nym leit-kíu sha Ka Jerusalem.

5. Hinrei mynba ngi la lah pyndap-noh ia kita ki sngi, ynda ngi la míh-noh ngi la nang leit-lynti; baroh ki da ialeit-on-lynti ia ngi, lem bad ki tyngá bad ki khún *jong ki*, háduh ka bashabar ka shnong : te ynda ngi la iadem la ki khohsiu ha ka baharúd-dúria, ngi la iadúwai.

6. H'ynda ngi la lah iakyn-

thúp-ngúh paralok-hí, ngi la ialeit-kíu-noh sha kata ka liing-báh ; ki te ki la ialeit - phai sha la iing-la-iing-hí.

7. Ngí te, da ka bapyn-dep-noh ia la ka jingleit da ka liing-báh, na Ka Tyros ngi la wan-híer ha Ka Ptolemais ; haba ngi la ngúh mon-bhá ia kiba ki para - bangeit, ngi la iaisah shi sngi bad ki.

8. Ha ka balashai te, (ngi kiba iabúd ryngkad ia U Paul,) h'ynda ngi la leit-noh ngi la iapoi sha Kaisareia : bad haba ngi la ialeit - bysut hapoh ka iing U Philippos uba u nongiathúkhkána - babhá, uba long na kita ki hinieu - ngút, ngi la iaisah bad u.

9. Ia une ruh la don sau-ngrút ki khún-kyntthei, ki theisotti, ki baiathúhlypá.

10. Te haba ngi dang iaisah *hangta* bún sngi, la wan-híer-noh na Ka Ioudaia uwei u nongiathúhlypá, uba ka kyr-teng U Agabos.

11. Te h'ynda u la lah wan ha ngi, bad ba u la lah shim ia ka jingpanpoh ka jong U Paul, bad ba u la lah khúm ia la ki ktí ruh bad ia la ki kyat hí, u la ong, Kumne ong uba

U Mynsiim Bakhúid ; Ia uta u briu, uba dei ia kane ka jing-panpoh, kiba Ki Jiu ki'n ia-khúm kumjuh ha Ka Jerusalem, bad ki'n iaai-noh ha ki ktí Ki Jentil.

12. Te mynba ngi la ioh-sngou ia kine kiei-kiei - ruh, ma - ngi ruh, bad kita ki bashong-sah hangta ngi la iakyr-pád ia u, ia ka ba'n 'nym leit - kíu sha Ka Jerusalem.

13. Hinrei U Paul u la ia-thúh, Phi theu-leh aiuh da ka baiám-noh *kumne* bad da ka bapynlywet-jin ia ka dohnúd jong nga ? namar nga nga la kloí, ym tang ba'n khúm ia nga, hinrei ba'n iáp ruh ha Ka Jerusalem na ka bynta ka kyr-teng ka jong U Iísous uba U Trai.

14. Te haba u'm tréh, ngi la iawai-noh da ka baong, Ia ka mon ka jong uba U Trai yn leh.

15. Te hadiin kita ki sngi ba ngi la lah iakhréh ki jing-kit-jingbáh, ngi la ialeit-kíu-noh sha Ka Jerusalem.

16. Kiba ki synran ruh na Kaisareia ki la iawan ryngkad de bad ngi, ki da ialam *ia ngi* ha uwei U Mnason na Ka Ky-

pros, u synran barim, bad uba yn pynshong-sngoubhá ia ngi.

17. Te mynba ngi la lah poi ha Ka Jerusalem, kiba ki para-bangeit da ka bakymen ki la iapyddiang ia ngi.

18. Ha ka sngi ka babúd te U Paul u la leit-bysut hapoh lem bad ngi ha U Iakobos, te kiba Ki Tymen-basan baroh ki la iadon ha khymat ruh.

19. Ia kiba haba u la kynthúp - ngúh ruh, u la iathúh náduh ia kawei-pa-kawei-baroh, ia kiei-kiei-ruh kiba U Blei u la lah leh ha pyddeng kiba Ki Jentil da kaba ka jingleh jong u.

20. KIBA haba ki la ioh-sngou ki la iapyyndon-burrom te ia uba U Trai, bad ki la ong ha u, Mé ioh-khymíh, kó para, ki bakatno pheu-hajar Ki Jiu ki don kiba la ngeit; baroh ruh ki ialong ki basngou-shit-rhem shaphang kaba Ka Hukum.

21. Ki la lah iabyná te shaphang jong mé, ba mé hikai ia Ki Jiu baroh, kiba ha pyddeng kita Ki Jentil, ia ka ba'n phai-diin-noh-wat na U Mosis, mé da húkum, ba ki'n 'nym ot-shíar ia la ki khún, l'ymne ba'n

iaid katba kum kiba ki níám-ki-rúkom.

22. Aiuh ka dei, namar-kata, *ba'n leh?* da lei-lei la don kam ia u paitlang ba'n wan-iaseng; namar ki'n ioh-iasngou ba mé la wan.

23. Te me'n leh, namar-kata, ia kane ia kaba ngi sa ong ha mé: don bad ngi sau-ngút ki rangbah ki baiashah ka jingkular ha lade-hí:

24. da shim-lem ia kita, da pynkhúid ia lade lem bad ki, bad me'n siu putet ia ki, ba ki'n ioh-khí ia la ki khlíh; kumta baroh ki'n ioh-tip, ba long ei - ei - ruh - ém kita kiei-kiei-ruh kiba ki la iabyná shaphang jong mé, hinrei *ba* mé hí ruh mé iaid-beit da ka baiasúmar ia kata Ka Hukum.

25. Hinrei shaphang kita Ki Jentil kiba la ngeit, ma-ngi ngi la iabatai - skhem da ka shiti, ba *kumta* ngi la iakut-bishár, ba ki'n 'nym iabat ei-ei-ruh-ém kum kata, tang ba ki'n iaikhyndiah-noh te na kата ka doh ba-la-kinia ia ki blei-thau, bad na ka snám, bad na ka *doh* ba-la-khyniot, bad na ka baklim de.

26. H'ynda kumta U Paul u

da shim-lem *ha lade* ia kita ki rangbah; te ha ka sngi ka babúd haba u la pynkhúid ia lade lem bad ki, u la leit-bysut hapoh kaba ka iing-mane-U-Blei, u da pynbyná ia ka jingpyn-dep ia kita ki sngi ki jong kata ka jingpynkhúid, tadynda kaba yn la kinia-ai-ngúh ia ka jingai-ngúh na ka bynta uwei-uwei-baroh jong ki.

27. TE mynba ba'n sa pyndep-noh ia kita ki hinieu sngi, kiba Ki Jiu na Ka Asia, haba ki la ioh-íh ia u ha kata ka iing-mane-U-Blei, ki la iapynkynroi-buk ia uba u paitbah baroh, bad ki la iabuh ia ki ktí ha u,

28. ki da iapyrta-noh, Ah phi ki briu Ki Kynja-Israil, tó iawan-iaráp-klo! long uba une u briu u bahikai kylleng - la - kylleng - ruh ia ki briu baroh ba'n ialeh ia uba u paitlang, bad ia kaba Ka Húkum, bad ia kane ka jaka; bad ruh putet, u la ialam hapoh ia Ki Griik ha kaba ka iing-mane-U-Blei, bad u la pyntyngit te ia kane ka jaka ka bakhúid.

29. (Namar ki la lah ioh-íh mynshiwa ha kata ka shnong lem bad u ia U Trophimos uba

u nong Ephesos, ia uba ki dang iatharai ba U Paul u la lah ialam hapoh ha kata ka iing-mane-U-Blei.)

30. Te la kíhwin-jilang baroh-kawei ka shnong, bad la jía-long ka jingiaphet-kyrthepp-lem da uta u paitlang; te haba ki la iaphah-kem ia U Paul, ki la iaring-noh ia u shabar jong kata ka iing - mane - U - Blei: bad la khang - noh ia ki jingkhang kumne - kumne - ruh.

31. TE haba ki dang iatheu-bíang ba'n pyniáp-noh ia u, la wan-míh ka jingbyná ha uba U Rangbah - shíhajar jong kaba ka shí-kynhun *ki sipáhi*, ba la kíhwin-jilang baroh - kawei Ka Jerusalem;

32. uba, kumne-kumne-ruh, haba u la shim lem bad u ia ki sipáhi bad ia ki rangbah-shisphah, u la phet-arsut ha ki. Ki te, haba ki la lah ioh - íh ia uta U Rangbah - shíhajar bad ia kita ki sipáhi, ki la iawai - noh ka bashoh ia U Paul.

33. H'ynda uta U Rangbah - shíhajar u la wan hajan, u la phah-kem ia u, bad u la húkum ba'n khúm ia u da ki ar-tylli ki

kynjiri ; bad u la pán-noh u long uei, bad ka long aiuh ba u la lah leh.

34. Te kiwei ki la iapyrta-noh ia kane kaei-kaei-ruh, ki-wei-pat ia katai kaei-kaei-ruh ha pyddeng uta u paitbah; te haba u'm lah ba'n tip ia ka shisha - skhem namar kata ka jingkíhwin, u la húkum ba'n ialam-noh ia usha kaba ka kut-baskhem.

35. Mynba u la lah poi te ha kiba ki kyrdon, ka la jía-lang ba'n báh ia u da kita ki sipáhi, namar kaba ka jingleh da ka bor jong uta u paitbah.

36. Namar uba u paitbah byllín jong uta u paitlang u la búd, u da iapyrta-noh, Tó da shim-dúh-noh ia u !

37. Te ha ba'n sa ialam ha-poh ia U Paul sha kata ka kut-baskhem, u la kylli ha uta U Rangbah - shihajar, Ka bit ne ém ia nga ba'n ong ei-ei ha mé? Uba la kylli te, Mé nang kren Griik ?

38. mé me'm long shisha uta u nong Ejipt uba la ieng-míh-buk mynshiwa kine ki sngi, bad ba la ialam-noh-soit sha ka rí-khlau ia kita ki sau hajär

ki rangbah jong kiba ki da-kait ?

39. U Paul u la iathúh te,
Ma-nga nga long shisha u briu bakynja-Jiu, u nong Tarsos, u trai-shnong ka shnong-báh ka b'ymkhlem - nám kaba ha Ka Kilikia; nga kyrapád ia mé te, tó shah ia nga ba'n ialap ha uba u paitlang.

40. Ynda u la lah shah te ia u, U Paul haba u la ieng halor kita ki kyrdon, u la pyn-khíh-arsut da la ka ktí ha uta u paitlang: te ynda la pyn-long-noh ka jingsngáp-jar bakhrau, u la ialap ha ki ha ka ktín kaba Hebru, u da ong;

XXII.—LYNNONG.

1. *UPaul u iathúh náduh, kumno ba la pynkylla ia usha kaba ka jingneit ; 17. kumno ruh ba la khot ia u sha la ka kam-apostolos. 22. Uba u paitlang, namar tang shu sngou ba u ialap shaphang Ki Jentil, ki da iapyrta-noh bittar ia u. 25. Hinrei haba ki dang iakhúm ia u, da sei-noh ia la ki jingdawa trai-shnong Roma, naba kumta la pyllait-noh ia u.*

1. Kó ki briu ki para, bad

kó ki kypá, tó sngou ia ka jingiasait-ksan jong nga kaba mynta ha phi.

2. (Te haba ki la ioh-sngou ba u la ialap ha ki ha ka ktín kaba Hebru, kham-tam ki la ia-shah sngáp-jar ; u ong kumne,)

3. Nga shisha nga long u briu bakynja-Jiu, ia uba la khá ha Ka Tarsos, kaba ha Ka-Kilikia, hinrei la pynnang ia nga ha kane ka shnong ha kyat U Gamaliil, ba-la-hikai ia nga kat ka rúkom bajanai-éh jong ka húkum kaba ki kypá-tymen, ba nga da long u basngou-shit-rhem shaphang U Blei, kat kumba long ma-phi baroh ha kane ka sngi.

4. Nga uba la jiu pynshitom-bein ia kane ka lynti háduh ka jingiáp, da ka bakhúm bad da ka baai-noh sha ki iing-byndí ia ki briu shinrang ruh bad kynthei.

5. Kumba uba U Rangbah-lyngdoh ruh u lah iaphlá ia nga, bad kaba Ka Jingiaseng tymen-basan baroh; na ki ruh haba nga la ioh ia ki shiti ha kiba ki para - bangeit, nga la leit-noh-soit sha Ka Damaskos, ba'n sa wallam ruh ia kita kiba don hangta, ba-la-khúm sha

Ka Jerusalem, ia ka ba'n ioh-pynshitom ia ki.

6. Te ka la jía ia nga, haba naug leit-lynti bad ba nang wan hajan ha kata Ka Damaskos, hamar shiteng - sngi, shi-syndon-noh ba'n tyngshain-lep saudong na byneng ka jing-shai bakhrau baroh saudong ia nga.

7. Te nga la kyllon-sybak ha ka khyndeü, bad nga la ioh-sngou ka ktín baong ha nga, Ah Saul, Saul, balei mé pynshitom-bein ia nga ?

8. Nga te nga la iathúh, Mé long uei, Ah Trai ? Te u la iathúh ha nga, Ma - nga nga long U Iísous uba na Ka Nasaret, ia uba pynshitom - bein ma-mé.

9. Kita ruh kiba don lem bad nga ki la ioh-ih shisha ia kata ka jingshai, bad ki la iashenting-noh ; hinrei ki'm shiyim la ioh-sngou-shemphang ia kata ka ktín ka jong uta uba la kren bad nga.

10. Te nga la ong, Aiuh nga'n leh, Ah Trai ? H'ynda kumta uba U Trai u la iathúh ha nga, Da ieng-joit, tó khíe-leit ruh sha Ka Damaskos, bad yn iathúh ha mé hangta sha-

phang kiei - kiei - baroh kiba la buh-knang ia mé ba'n leh.

11. Te myndang ba nga'm íhmat, namar ka jingtyngshain jong kata ka jingshai, da ka babyttin da ka ktí ia nga da kita kiba iadon lem bad nga, nga la leit-poi ha Ka Damaskos.

12. Te uwei U Ananias, u briu bariu - Blei kat kaba Ka Hukum, ia uba la iaphlá babhá da ki jong Ki Jiu baroh kiba iashong-sah *hangta*,

13. haba u la wan ha nga, bad ba u la ieng hajan, u la ong ha nga, Kó Saul u para, tó me'n ioh-peit khymat pat. Nga te ha kata kajuh ka por nga la khymied sha u.

14. U la ong ruh, Uba U Blei jong kiba ki kypá jong ngi u la thung-pynbitlypá ia mé ba'n tip ia ka mon jong u, bad ba'n ioh-íh ia uta U Bahok, bad ba'n ioh-sngou ia ka ktín na ka shintur jong u;

15. naba me'n ioh-long u nongphlá jong u ha ki briu baroh, shaphang *kita kiei-kiei-ruh* ia kiba mé la ioh-íh bad ba mé la ioh-sngou:

16. mynta te, balei mé pyn-túd ? Tó da ieng-joit, tó shah

ba yn pynbaptisma ia mé, bad ba yn sait-noh na lade ia ki pop jong mé, da ka bakhot-kyrpád ia ka kyrteng ka jong uba U Trai.

17. Te ka la jía, mynba nga la lah wan-phai-pat sha Ka Jerusalem, bad ba haba nga dang dúwai ha kaba ka iing-mane-U-Blei, ia nga ba'n long ha ka jinglong - ryng-ai ;

18. bad ba'n ioh-íh ia u uba da ong ha nga, Tó pynkloi-noh mé, bad khíe-leit-noh da kyr-kíh na Ka Jerusalem; naba kí'm pyddiang ia ka jingphlá jong mé shaphang jong nga.

19. Nga te nga la iathúh, Ah Trai, ki hí ki iatip, ba nga la jiu byndí bad ba la jiu sympath ha ki synagog baroh, ia kita kiba la ngeit ha mé :

20. bad mynba la pynmíh-uoh ia ka snám U Stephan uba u nongphlá ba-la-shah-iáp u jong mé, nga hí ruh nga la ieng hajan, bad nga da kongúh-lem sngoubhá ia ka jing-pyniáp jong u, bad nga da áp ia ki Jain jong kita kiba ia-pyniáp-noh ia u.

21. U la ong te ha nga, Tó khíe-leit-noh ; naba nga nga'n

phah-noh ia mé jingngai nang-ne sha Ki Jentil.

22. Te ki dang iasngáp-noh ia u háduh kaba kane ka ktín, h'ynda kumta ki la iapyn-jam-noh ia ka ktín jong ki, ki da iaong, Tó da shim-dúh-noh kat uta na ka khyndeu : namar ka'm shym la dei ia u ba'n ioh-im.

23. Te haba ki dang iapyrta-jam - noh, bad ba ki bred-noh-bak ia la kijainkúp, bad ba ki kynting ka deumet sha ka súin-byneng,

24. uta U Rangbah-shíhajar u la húkum ba'n ialam-noh ia u sha kata ka kut-baskhem, u da ong ba yn kylli-iit da pynshitom ia u da ki jingsympat, ba u'n la ioh-tip-skhem namar kaba kumno ka dau ba ki la iapyrta bittar - noh kumta ia u.

25. Te katba ki dang iapyndem-pyngkún ia u da ki jingkhúm - sníh, U Paul u la kylli ha uba u rangbah-shispah uba la ieng *hajan*, Ka dei ne ém ia phi ba'n sympat ia u briu u kynja-Roma, khlem da bishar ba'n rem ruh ?

26. Te mynba uta u rangbah-shispah u la lah ioh-sngou

ia kata, u la leit iathúh ha uta U Rangbah - shíhajar, u da ong, Tó khymih-thúh aiuh ba me'n sa leh : namar une u briu u long u kynja-Roma.

27. H'ynda te uta U Rangbah-shíhajar u la wan ha u, u la ong ha u, Tó iathúh ha nga, mé long ne ém u kynja-Roma ? U la iathúh te, Haoid.

28. Te uta U Rangbah-shíhajar u la iathúh, Ma-nga da ka jinglum bún *syhai* nga la ioh-thíed ia kane ka jinglong-trai-shnong. U Paul te u la ong, Hinrei ia nga la khá kumta.

29. Kumne-kumne-ruh, namar-kata, ki la iakhhyndiah-noh na u kita ki ba'n sa kylli-iit da pynshitom ia u : hinrei uta U Rangbah-shíhajar ruh u la shepting-noh, h'ynda u la lah ioh-tip-skhem ba u long u kynja - Roma, bad naba u la lah khúm ia u.

30. Te ha ka balashai, ba u da mon ba'n ioh-tip ia ka basisha-skhem, ia kaba balei la múdui ia u na kita Ki Jiu, u la loit-noh ia u na kita ki jingkhúm, bad u la húkum ia kiba Ki Rangbah - lyngdoh bad ia kaba Ka Darbar baroh-kawei

jong ki ba'n wan *hangta*; te haba u la ialam-noh arsut ia U Paul, u la pynieng ia u ha khymat jong ki.

XXIII.—LYNNONG.

1. *Haba U Paul u dang pynih-nia na ka bynta ia lade, U Ananias u la hukum ia ki ba'n shoh ia u.*
 6. *Ka jingiakhlad ka mih ha pyddeng ki baiamudui ia u.* 11. *Uba U Trai u pyntyngen-shait ia u, hamar ba Ki Jiu ki iaap-thap ia u;* 16. *la pynbyná ia kane ha uba U Rangbah-shihajar.* 23. *H'ynda kumta uta U Rangbah-shihajar u hukum ba'n ialam-noh ia U Paul sha Kaisareia ha U Philiks uba u lyngskor, bad ia ka shiti ha u ruh.* 31. *Te ki sipáhi ki la ialam-noh ia u kumba la hukum ia ki.*

1. Te hadiin ba U Paul u la khymih-shain ha kata Ka Darbar, u la ong, Kó ki briu ki para, nga la iaid-beit ha ka jingiatip-lem babhá baroh ha U Blei, háduh kane ka sngi.

2. U Ananias te uba U Rangbah-lyngdoh u la hukum ia kita kiba la ieng hajan jong u, ba'n shoh ia ka shintur jong u.

3. H'ynda kumta U Paul u la ong ha u, Uba U Blei u ba'n sa shoh ia mé, mé u kynroh ia uba la pynlh! kumta dú shong bishár ma-mé ia nga kat kaba ka hukum, pynban da ka pallat ia ka hukum mé hukum ba'n shoh ia nga?

4. Te kita kiba la ieng hajan ki la iaong, Mé kren-bein ia uba U Rangbah - lyngdoh jong U Blei ?

5. U Paul u la iathúh te, Nga'm shym la lah khein, kó ki para, ba u long U Rangbah-lyngdoh; naba la thoh, "Me'n "nym kren-sniu ia u rangbah " jong u paitlang jong mé."

6. HINREI mynba U Paul u la ihthúh, ba kaba kawei ka bynta ka long na Ki Saddusi, bad kaba kawei-pat na Ki Pharsi, u la pyrta-ky-ang ha kata Ka Darbar, Kó ki briu ki para, ma-nga nga long U Pharsi, u khún U Pharsi ; shaphang ka jingkyrmen bad ka jingmíh-pat ki baiáp la bishár ia nga !

7. Te h'ynda u la lah ialap ia kane, la mih ka jingiasait-buk ha pyddeng kita Ki Pharsi bad kita Ki Saddusi, te la iakád-arliang ia uta u paitbah.

8. Namar Ki Saddusi shisha ki iaong ba ym don ka jingmíh-pat, l'ymne u angelos, l'ymne ka mynsiim ; hinrei Ki Pharisi ki iaphlá ia ki baroh-ar.

9. Te la míh ka jingpyrta-ky-ang bakhrau : bad, haba la lah iaieng-joit kiba Ki Nong-thoh na kata ka phang ka jong kita Ki Pharisi, ki la iapynéh-noh, ki da ong, Ngi'm shem ka basniu ei-ei-ruh-ém ha une u briu : hinrei lada ka mynsiim ka la kren ha u, lane u angelos ; wat ai ba ngi'n ialeh kein ia U Blei.

10. Té mynba la nang-míh nang-míh ka jingiasait-khyn-win bakhrau, uta U Rangbah-shíhajar, da kaba u la sngou-tíng-khuslai ba ioh yn bythat lyngkot-lyngkot ia U Paul da ki, u la húkum ia ki kynhún sipáhi ba'n leit-híer-noh, ba'n kyníh - kynthet ia u na pyd-deng jong ki, bad ba'n ialam-noh ia u sha kata ka kut-baskhem.

11. Te ha ka míet ka babúd, uba U Trai haba u la jáia shisyndon ha u, u la ong, Tó kýrmien-shlur, Kó Paul, namar kumba mé la phlá-shai-noh ia

kiei-kiei kiba shaphang jong nga ha Ka Jerusalem, kúmjuli ka dei ia mé ba'n phlá-shai-noh ha Ka Roma ruh.

12. Te h'ynda la míh ka sngi, kiba na Ki Jiu haba ki la iapynlong ka jingiashet-lem, ki la iateh-jingsmai paralok-hí, ki da iabúh, ba'n 'nym bám, l'ymne ba'n díh, tadynda ba ki ioh-pyniáp-noh ia U Paul.

13. Te ki la iadon saupheu-ngút tam, kiba la lah iapynlong ia kane ka jingiashet-ia-smai-lem ;

14. kiba haba ki la iawan ha kita Ki Rangbah-lyngdoh bad ha kita Ki Tymen-basan, ki la iaong, Ngi la iatéh-jingsmai paralok-hí da ka jingtím, ba'n 'nym mád ei-ei-ruh-ém tadynda ba ngi ioh-pyniáp-noh ia U Paul :

15. mynta, namar-kata, ma-phi lem bad Ka Darbar tó phi'n iaphahlypá ka ktín ha uta U Rangbah-shíhajar, ba u'n ialam-noh arsut ia u ha phi la shai, kumba phi'n sa kylli-iit kham - janai ia kiei - kiei - ruh shaphang jong u : te ma-nigí mynshiwa ia kaba u'n la poi hajan, ngi iadon ba-la-kloilypá ia ka ba'n pyniáp-noh ia u.

16. HINREI mynba uba u khún jong ka para U Paul u la lah ioh-sngou shaphang kata ka jingiaáp-thap, ba u la don hajan u la leit-bysut te sha kata ka kut-baskhem, u la iathúh ha U Paul.

17. U Paul te haba u la khot ha lade ia uwei na kita ki rangbah-shispah, u la ong, Tó ialam ia une u basamla ha uba U Rangbah-shíhajar; namar u don kaei-kaei-ruh ba'n pynsngou ha u.

18. Kumta te haba u la shim ha lade ia u, u la ialam *ia u* ha uta U Rangbah-shíhajar, bad u la ong, U Paul uba u nongsah-byndí, haba u la khot ha lade ia nga, u la kylli *ia nga* ba'n ialam ia une u basamla ha mé, uba don kaei-kaei-ruh ba'n iathúh-pynpau ha mé.

19. Te uta U Rangbah-shíhajar haba u la shim *ia u* da ka ktí jong u, bad haba u la lah kynriah-noh *bad u* sha kyrphang, u la kylli *ia u*, Ka long aiuh, ia kaba mé don ba'n pynsngou ha nga?

20. Te u la iathúh, Ba kiba Ki Jiu ki la iakut-lem ia ka ba'n kylli ia mé, ba me'n ia-

lam arsut ia U Paul la shai sha Ka Darbar, kumba ki'n sa kylli-iit kham-janai ia kaei-kaei-ruh shaphang jong u;

21. hinrei ma-mé wat kongúh ia ki; namar don sau-pheu-ngút tam ki rangbah na ki kiba iaáp-thap ia u, kiba la iateh-jingsmai paralok-hí, ba'n 'nym bám, l'ymne ba'n díh, tadynda ba ki la ioh-pyniáp-noh ia u: mynta ruh ki iadon ba-la-kloilypá, ba ki da iaáp-khymíh-lynti ia kata ka jingkongúh na mé.

22. H'ynda kumta uta U Rangbah-shíhajar u la pyl-lait-noh ia uta u basamla, ynda u la lah húkum-skhem *ia u* ba'n 'nym iathúh hano-hano-ruh, ba mé la lah iathúh-pau ia kine kiei-kiei-ruh ha nga.

23. Te haba u la khot ha lade ar-ngút kiba na kita ki rangbah-shispah, u la ong, Tó iakhréh ar-spah-ngút ki sipáhi, ba ki'n leit-soit sháduh Kai-sareia, bad ki hinieupheu-ngút ki sipáhi bashong-kulai, bad ar-spah-ngút ki nongbat-súm ba'n synráñ, hamar ka balai baje ka bamynmiet;

24. bad ba'n iakhréhlypá ruh ki mrád, ba haba ki la ia-

pynshong ia U Paul halor, ki'n ioh-alam-koit-bhá *ia u* ha U Philiks uba u lyngskor.

25. U da thoh ka shiti ka badon hapoh ka basyrím kum kane ;

26. U Klaudios Lusias, ha U Philiks uba u lyngskor ba-bhá-tam-éh, *u phah* khúblei.

27. Ia une u briu ba - la-kem da kiba Ki Jiu, bad sa ba'n pyniáp-noh ia u da ki; te da ka baleit shisyndon lem bad kaba shí-kynhún ki sipáhi nga la pynpyllait-noh ia u, mynba nga la ioh-tip-skhem ba u long u kynja-Roma.

28. Te ba nga da mon ba'n ioh-tip ia ka dau da kaba ki la iatían-bishár ia u, nga la ialam-noh arsut ia u sha Ka Darbar jong ki ;

29. ia uba nga la shem ba-la-tían-bishár ia u shaphang ki jingiasait ka húkum jong ki; hinrei ba ym don ei-ei-ruh-ém ka jingtían-bishár badei ia ka ba'n iáp lane ia ka ba'n khúm.

30. Te mynba la pynpau ha nga ia ka jingthap ia uta u briu ka ba'n sa long da kita Ki Jiu, shisyndon - noh kein nga la phah ha mé, ynda nga la húkum-skhem ruh ia kita ki

nongmúdui ba'n iathúh pyr-shah ha khymat jong mé ia kiei-kiei-ruh kiba ki ialeh ia u. Tó iailong bakoit-bakhiah.

31. YNDA kumta kita ki sipáhi, kum kaba la lah hú-kum ia ki, ki la iashim-lem ia U Paul, bad ki la ialam-noh *ia u* da ka bamynmíet sháduh Ka Antipatris.

32. Te ha ka balashai, ynda ki la lah íehnoh hadiin ia kitaki sipáhi bashong-kulai ia ka ba'n nang-leit lem bad u, ki la iawan-phai pat sha kata ka kut-baskhem :

33. kiba, haba ki la lah poi hapoh Kaisareia, bad ba ki la lah aití-noh ia kata ka shiti ha uba u lyngskor, ki la iapynkyn-tiu ha khymat jong u ia U Paul ruh.

34. Te h'ynda uta u lyngskor u la lah púle *ia kata ka shiti*, bad ba u la lah kylli na kano ka shnat u long, bad ba u la lah ioh-shemphang ba uba na Ka Kilikia ;

35. Nga'n ioh-sngou ia mé ha b'ynda kut, u la ong, h'ynda ki nongmúdui jong mé ruh ki'n la poi. U la húkum te ba'n áp-phira ia u ha ka iing-báh ka jong U Irodis.

XXIV.—LYNNONG.

1. *Ba la mûdui ia U Paul da U Tertullos uba u riu-sait; 10. u iasait-nía na ka bynta ka jing-iqid-jinglong bad ka jinghikai jong u. 22. Ynda kumta U Philiks u pynslem ia ka jing-bishár khnydiat ki sngi. 24. U Paul u ialap ia U Khristos ha U Philiks, uba kyrmen ba U Paul u'n thong ia u.*

1. HADIIN sán sngi te, U Ananias uba U Rangbah-lyng-doh u la leit-híer-noh lem bad kiba Ki Tymen - basan, bad uwei U Tertullos u riu-sait; kiba la iamíh-pau há khymat uta u lyngskor ia ka ba'n ialeh ia U Paul.

2. Te h'ynda la lah khot *ha khymat* ia u, U Tertullos u la sydang ba'n mûdui *ia u*, u da ong,

3. Ba ngi iaioh da mé bún ka jingsuk, bad ki kam - beit balong-bhá ki ba-la-leh ha kane ka kynja - bynriu da ka jing-súmar-sukhérlypá jong mé, ha kaei - kaei - baroh ruh bad kyl-leng-la-kylleng ruh, ngi iaphlá-kongúh, Ah U Philiks u babhá-tam-éh, lem bad ka jingsngou-nghúh baroh.

4. Hinrei ba nga'n 'nym

pynpep salía shuh ia mé, nga kyrpád ia mé ba'n sngou ia ngi na la ka jingsngoushah-jem shí kyntín ar kyntín.

5. Namar ngi la iashem ia une u briu u nongpynpy-út, bad u bapynkhíh - buk ia ka jing-kíhwin ha pyddeng Ki Jiu baroh kiba lyngba ia ka pyrthei, n nongialam-phrang ruh jong ka kynja-níam *thymmai* ka jong Ki Nasaret :

6. uba la theu-pyrshang ruh ba'n pynsang ia kaba ka iing-mane-U-Blei; ia uba ngi la iakem te, bad ngi la iamón ba'n bishár kat kumba ka húkum jong ngi.

7. Hinrei haba U Lusias uba U Rangbah-shíhajar u la poi-tíap da ka bor báh, u la shim-íalam-noh *ia u* na ki ktí jong ngi ;

8. u da húkum ia ki nong-mûdui jong u ba'n wan ha mé, na u da ka bakylli-iit, me'n lah hí ba'n ioh-tip bíang shaphang kine kie - kie - baroh, namar jong ki ba ngi iamúdui ma-ngi ia u.

9. Te kita Ki Jiu ruh ki la ialeh - ryngkad, ki da iathúh-skhem ba kine kie - kici - ruh ki la long kumta.

10. Te U Paul u la iathúh, h'ynda uta u lyngskor u la lah kongúh-khlíh ia u ba'n kren, Namar ba nga tip ba mé long na bún snem u nongbi-shár ha kane ka kynjá - bynriu, nga iasait-ksan sngoubhá kham-tam ia kiei-kiei-ruh shaphang jong nga hí :

11. ba mé long u balah ba'n ioh-tip bíang ba ki'm don ia nga tam khadar sngi, náduh kaba nga la leit-kíu ba'n sa mane - dem ha Ka Jerusalem.

12. L'ymne ruh ki'm shym la shem ia nga baiasait-nía ha kata ka iing-mane-U-Blei bad-no-badno-ruh, lane bapynlong ka jingkíhwin-jilang ia u paitbah, l'ymne ha ki synagog, l'ymne ha kata ka shnong;

13. l'ymne ki'm ialah ha nga ba'n pyndei-pau da jing-sakhí ia kita kiei-kiei-ruh shaphang jong kiba mynta ki iamúdui ia nga.

14. Hinrei ia kane nga phlá ha mé, ba kat kumba kata ka lynti, ia kaba ki iakhot ka níam-bakylla-jaid, kumta kein nga shakri ia uba U Blei ba ki kypá-tymen, da ka bangeit ia kiei-kiei-baroh kiba la thoh ha

kaba Ka Húkum bad ha kiba Ki Nongiathúhlypá :

15. ba nga don ka jingkyrmen ha U Blei,—ia kaba kiba kine hí ruh ki iabat - kyrmén, —ba ka'n sa long ka jingmíh-pat ki baiáp, jong ki bahok ruh bad ki b'ymhok.

16. Ha kane ruh nga hí nga iaipyrshang-pynmylín ia lade, ba'n ioh-iaibat khlem-dá-púd ka jingiatip-lem bakhlem-pynthut sha U Blei bad sha ki briu.

17. Te hadiin kham - bún snem, nga la wan ia ka ba'n sa pynai-noh ia ki jingai-isynei ha kaba ka kynja jong nga, bad ia ki jingai-ngúh-thang:

18. ha pyddeng jong ki, kiba Ki Jiu na Ka Asia ki la iashem ia nga ba-la-pynkhúid ia lade ha kata ka iing-mane-U-Blei; *hinrei* ym lem bad u paitbah-thala, l'ymne lem bad ka jingkíhwin-jilang :

19. ia ki la dei ba'n long hangne ha khymat jong mé, bad ba'n múdui, lada ki la iadon kaei-kaei-ruh kaba ki ia-leh ia nga.

20. Lane kine hí tó ki'n iathúh, lada ki la iashem kaei-kaei-ruh ka b'yndeи ha nga,

katba nga la ieng ha khymat kata Ka Darbar ;

21. l'ymda *long* namar kane kawei ka jingong, ia kaba nga la pyrta - ky - ang mynba nga dang ieng ha pyddeng jong ki; Ba shaphang ka jingmíh-pat ki baiáp la bishár ia nga ha kane ka sngi da phi !

22. Te h'ynda U Philiks u la ioh-sngou ia kine kiei - kiei - ruh, haba u la ioh - tip kham - janai ia kiei - kiei - ruh shaphang kata ka lynti, u la buh-teng-noh ia ki, u da ong, H'ynda U Lusias uba U Rangbah - shíhajar u'n wan - híer, nga'n iit-bishár-kut ia kiei-kiei - ruh ha pyddeng jong phi.

23. Te u da húkum-skhem ia uta u rangbah-shispah ba'n áp-phira ia U Paul, hinrei ba'n ioh ka bakyllúid, bad ba'n 'nym ádong iano-iano-ruh na kiba ki jong u hí ba'n súmar ia u, lane ba'n wan ha u.

24. Te hadiin kiwei-pat ki sngi, mynba U Philiks u la wan-poi lem bad Ka Drousilla kaba ka tyngá jong u, kaba long Kynja-Jiu, u la phah-khot ia U Paul, bad u la ioh-sngou ia u shaphang kaba ka jingngeit ha U Khristos.

25. Te katba u dang ialap shaphang ka hok, bad ka bor - khúid halor lade, bad kaba ka jingbishár ka ba'n sa wan, U Philiks da kaba u la shepting - noh, u la iathúh, Ia kaba mynta, tó khíe-leit-noh ; te h'ynda nga la ioh-shem ka por, nga'n phah-khot ha lade ia mé :

26. u da kyrmén ruh putet ba yn la ai sybai ha u da U Paul, knang ba u'n pyllait-noh ia u ; naba kumta ruh haba u da phah-khot ha lade ia u kham - búnzin, u la jiu iakren sngoubhá bad u.

27. Hinrei ynda la lah dap ar snem, U Philiks u la pyddiang ia U Porkios Phistos u nongbytteng - kyrting ; te U Philiks, ba u da mon ba'n buh - tyngkai-noh ia lade ia ki jing - leh-sybún ha kiba Ki Jiu, u la pynsah - noh ia U Paul ba - la - khúm.

XXV.—LYNNONG.

1. *Ki Rangbah Ki Jiu ki iamih ha khymat U Phistos ba'n iamúdui ia U Paul.* 6. *Uiasait-dá ia lade ha khymat U Phistos.*
13. *U Phistos u iathúh - ná - duh ha U Agrippas u siim shaphang kaba ki iatian - bishár ia U Paul.* 23. *Te ha ka ba -*

lashai, u húkum ba'n pynmíh-noh ia U Paul ha khymat U Agrippas.

1. NABA kumta U Phistos h'ynda u la wan-kíu halor kata ka shnat, hadiin lai sngi u la leit - kíu sha Ka Jerusalem na Kaisareia.

2. Te uta U Rangbah-lyng-doh bad kita ki bakhrau-batrí ki jong Ki Jiu ki la iamíh-pau ha khymat jong u, ia ka ba'n ialeh ia U Paul, bad ki la iakyrapd ia u,

3. ki da iapán ia lade ka jingsybún ia ka ba'n ialeh ia u, ba u'n phah-khot ha lade ia u sha Ka Jerusalem ; ki da dang iatheu-buh ia ka jingiaáp-thap ha kata ka lynti ba'n pyniáp-noh ia u.

4. Hinrei U Phistos u la iathúh ba yn áp-phira ia U Paul ha Kaisareia, bad ba u hí u'n sa leit-noh shen *hangta*.

5. Namar - kata, kita ki bakhrau-batrí ha pyddeng jong phi, u ong, ai ki'n ialeit-híer lem bad *nga*, lada don ka *jingtian - bishár* kaei - kaei - ruh ha une u briu, ki'n iamúdui ia u.

6. Te ynda u la lah iaisah ha pyddeng jong ki ym tam shipheu sngi, mynba u la

lah leit-híer sha Kaisareia, ha ka balashai u da shong halor kaba ka khet-bishár, u la húkum ba'n wallam ia U Paul.

7. Te ynda u la poi, kita Ki Jiu kiba la wan - híer na Ka Jerusalem ki la iaieng-tau-wíar *ia u*, ki da iatian ki *jingtian - bishár* babún bad bakhía ki baialeh ia U Paul, ia kiba ki'm lah shuh ba'n pyníh-nía ;

8. mynba u hí u dang iasait-dá ia lade, Ba l'ymne ia ka húkum ka jong Ki Jiu, l'ymne ia kaba ka *iing-mane-U - Blei*, l'ymne ia U Kaisar, nga'm shym la leh pop ei-ei-ruh.

9. Hinrei U Phistos, ba u da mon ba'n buh-tyngkai-noh ia lade ia ka jingleh - sybún ha kita Ki Jiu, u da iathúh ha U Paul, u la ong, Mé kwah leit - kíu sha Ka Jerusalem, ia ka ba'n bishár ia mé hangta shaphang kine kiei-kiei-ruh ha khymat jong *nga* ?

10. Te U Paul u la iathúh, Nga ieng kein ha khymat ka khet-bishár U Kaisar, ha kaba ka dei ba'n bishár ia *nga* ; nga'm shym la leh b'yndei ei - ei-ruh-ém ia Ki Jiu, kumba mé hí ruh mé tip-bíang-éh.

11. Namar lada shisha *nga*

leh b'ymdei, lane nga la leh ei-ei-ruh ka ba'n dei ba'n iáp, nga'm kyrngáh ia ka ba'n iáp ; hinrei lada ym don ei-ei-ruh-ém na kine kiei-kiei-ruh shaphang jong kiba kine ki iamúdui ia nga, ym don uba lah ba'n aití-dúh ban-shiliang ia nga ha ki. Nga dúwai da ka nía ha U Kaisar.

12. H'ynda kumta U Phistos ynda u la lah iasylla bad ki ba iabishár-lem, u la iathúh, Mé la dúwai da ka nía ha U Kaisar ? te ha U Kaisar me'n leit.

13. Te ynda la pallat kiwei ki sngi, U Agrippas uba u siim, bad Ka Berniki ki la iawan - híer sha Kaisareia, ki ba'n sa ngúh-mon-bhá ia uta U Phistos.

14. Te mynba ki la iaisah hangta kham-bún sngi, U Phistos u la iathúh-náduh ha uta u siim ia kiei-kiei-ruh shaphang U Paul, u da ong, Don uwei u briu u nongsah-byndí ia u ba-la-íehnloh-teng da U Philiks ;

15. shaphang jong u, mynba la dou ma-nга ha Ka Jerusalem, kiba Ki Rangbah - lyngdoh bad kiba Ki Tymen - basan jong kiba Ki Jiu ki la iamíh-pau, ki da iapán ia lade

ka jingkut-bishár ialeh ia u.

16. Ha kiba ngala iathúh, Ba ym don ka rúkom bad ki nong Roma ba'n aití-dúh ban-shiliang ia uno-uno-ruh u briu ia ka ba'n pyniáp-noh, mynshiwa ba uta ia u ba-la-múdui b'u'n ioh ia kita ki nongmúdui pyrshah ha khymat, b'u'n ioh ruh ka jaka ka jingiasait-ksan shaphang kata ka jingtían-bishár.

17. Namar-kata, mynba ki la lah wan - iaseng hangne, khlem da pyntúd ei-ei-ruh, ha ka balashai nga da shong halor kaba ka khet-bishár, nga la húkum ba yn wallam ia uta u briu.

18. Shaphang jong u, haba kita ki nongmúdui ki la ieng, ki'm shym la pynwan ia ka jingmúdui ei-ei-ruh-ém na kita kiei-kiei-ruh kiba nga la tharai ma-nга :

19. hinrei ki la iadon kiba ki jingiasait ialeh ia u shaphang ka níam-shait.mane.blei jong ki hí, bad shaphang uwei U Iísous ba-la-iáp, ia uba la iathúh-skhem U Paul ba u im.

20. Te ba la sngou - lyngngoh ma-nга ia kata ka jingiasait shaphang kat kata, nga la kylli, la u kwah ne ém ba'n

leit sha Jerusalem, bad hangta ba'n bishár ia u shaphang kine kiei-kiei-ruh.

21. Hinrei mynba U Paul u la lah dúwai da ka nía ba yn la ríh-noh-teng ia u ia ka baiit-bishár-kut ka jong uba U Sebastos, nga la húkum ba'n ríh-noh-teng ia u, tadynda ba nga'n lah ioh-phah ia u ha U Kaisar.

22. H'ynda kumta U Agrippas u la ong ha U Phistos, Nga ruh hí nga'n da la kwah ba'n ioh-sngou ia uta u briu. U hinrei u ong, Lashai, me'n ioh-sngou ia u.

23. NAMAR-KATA ha ka balashai ynda la lah wan uta U Agrippas, bad kata Ka Berniki, da shibún ka jingpyníh iaid-siim, bad ba ki la lah bysut sha ka pulit ka ba'n ioh-sngou, lem ruh bad kiba Ki Rangbah-shíhajar, bad ki rangbah ki jong kata ká shnong ki badon nám - bapau, bad haba la húkum U Phistos, la wallam ia U Paul *ha khymat*.

24. Te U Phistos u la ong, Kó Siim Agrippas, bad phi ki rangbah barolí kiba don lem ha khymat bad ngi, phi khymsh ia une u briu, shaphang

jong u uba u paitbah barolí jong kiba Ki Jiu ki la wan-iakren-kyrpád ha nga, ha Ka Jerusalem ruh bad hangne, ki da iaky-ang-shlá ia u ba ym dei ia u ba'n im shuh.

25. Hinrei ma-nga, mynba nga la lah sngouthúh ba u'm shym la leh ei-ei-ruh-ém ka ba'n dei ba'n iáp, bad ba u hí ruh putet u la lah dúwai da ka nía ha uba U Sebastos, nga la bishár-kut ba'n phah ia u.

26. Shaphang jong u nga'm donkaei-kaei-ruh baskhem-shisha ba'n thoh ha uba U Patsha. Naba kumta nga la wallam ia u. ha khymat jong phi, bad kham-tam-éh ha khymat jong mé, kó siim Agrippas, ba ynda la long ka bakylli-iit *ia u*, nga'n da la ioh kaei - kaei- ruh ba'n thoh.

27. Namar ka íhmat ia nga bakhlem-búit, haba phah ia u nongsah-byndí, ba'n 'nym pyníh-bynniah ruh putet ia kita ki jingmúdui baialeh ia u.

XXVI.—LYNNONG.

1. *Kajingong-lam-phrang U Paul ha khymat U Agrippas ; 4. haba u sa pyníh ha u ia ka rúkom ka jinglong jong u na myndang-*

long khynnah; 12. bad ia ka rúkom bakyndit kajingkylla-kabamút jong u; bad ia ka jingkhot jong u ia ka ba'n long U Apostolos. 24. U Phistos u kynnoh lamwir ha u; hinrei hangta U Paul u iathúh jemnúd ia kata; ynda kumta U Agrippas u la phlá ba la pynkongúh da ka nía ia u sa khyndiat ba'n long U Khristian. 30. Ka jingiaseng baroh kawei ka la bishárr-kut ba ym don ka jingrem satia ha u.

1. H'YNDA kumta U Agrippas u la ong ha U Paul, La shah ia mé ba'n kren na ka bynta ia lade-hí. Ynda kumta U Paul haba u la kynér ia la ka ktí, u la iasait-dá ia lade.

2. Nga nieu ia lade u basük, kó siim Agrippas, ha ba'n sa iasait - dá ia lade ha khymat jong mé ha kane ka sngi, shaphang kiei-kiei-baroh ia kiba la tían - bishár ia nga da Ki Jiu;

3. kham - tam - éh naba mé long u bashemphang-janai ia ki níam-ki-rúkom ruh bad ia ki jingiasait baroh kiba ha pyddeng Ki Jiu. Naba kumta nga kyrapd ia mé ba'n sngou ia nga da ka baiaishah-slem.

4. TE kumta ia ka rú-

kom ka jinglong - jingim jong nga kaba na myndanglong khynnah, ia kaba la long náduh ka bamynnnyngkong ha pyddeng ka kynja jong nga ha Ka Jerusalem, kiba Ki Jiu baroh ki iatip;

5. ki da íthhúh mynshiwa ia nga na phrang, (lade ki iamoni ba'n iaphlá) ba kum kaba ka kynja-níam babynnah-tam-éh ka jong ka níam-mane-Blei ka jong ngi, nga la long U Pharisi.

6. Mynta ruh, namar ka jingkyrmén ka jong kata ka jingkular ba-la-buh bad kiba ki kypá da U Blei, nga la ieng b'yn bishár ia nga :

7. sha kata *ka jingkular*, ki khadar jaid jong ngi, haba shakri *ia U Blei* da ka baiai-sngou-shit-rhem mynimét bad mynsngi, ki kyrmén ba'n kot; shaphang kata ka jingkyrmén la tían-bishár ia nga, kó siim Agrippas, da Ki Jiu.

8. Balei? yn mut ia ka kaba b'ymlah-ngeit bad phi, lada U Blei shisha u pynmíh-pat ia ki baiáp?

9. Nga shisha te nga la jiu tharai ha lade ba ka dei ia nga ba'n leh shibún kiei - kiei - ruh

baialeh ia ka kyrting U Iísous uba u nong Nasaret.

10. Ia kaba nga la leh ruh ha Ka Jerusalem : bad ia shibún kiba ki riu-khúid nga la set-khop ma-nga ha ki iing-byndí, haba la ioh ia ka húkum na kiba Ki Rangbah-lyngdoh ; mynba sa pyniáp - noh ruh ia ki, nga la noh-bak ia la u mauria bakongúh *ia kata*.

11. Da ka bapynshitom ruh ia ki búnsin ha ki synagog baroh, nga la jiu pynleh *ia ki* ba'n kren-bein ; bad mynba bittar lamwir shíkaddei-éh ia ki, nga la jiu beh-bein *ia ki* háduh wad ha kiba ki shnong-báh basoh-shnong.

12. HA ki ruh haba dang leit sha Ka Damaskos, bad ka bor bad ka húkum ruh na kita Ki Rangbah-lyngdoh,

13. *hamar* shiteng sngi, kó siim, nga la ioh-íh ha kata ka lynti ka jingshai na byneng, nalor ka jingtyngshain ka jong ka sngi, ka da tyngshain sau-dong ia nga, bad ia kita kiba leit jingleit lem bad nga.

14. Te mynba la lah kyl-lon-sybak ma-ngi baroh ha ka khyndeu, nga la ioh-sngou ka ktín bakren ha nga, bad ba-

ong ha ka ktín kaba Hebru, Ah Saul, Saul, balei mé pynshitom - bein ia nga ? *ka long* ka baéh ia mé ba'n kynjat pyrshah ia ki diing-spéh.

15. Nga la ong ma-nga te, Mé long uei, Ah Trai ? Te u la iathúh, Ma - nga nga long U Iísous, ia uba pynshitom - bein ma-mé.

16. Hinrei tó ieng-joit, da ieng ruh da ki slajat jong mé ; namar knang ia kane kein nga la míh-pau ha mé, ba'n thung knang ia mé *ba'n long* u nong-ialap bad u nongphlá, shaphang kine kiei-kiei-ruh ia kiba mé la ioh-íh ruh, bad shaphang kita kiei-kiei-ruh *ha* kiba nga'n pynpau ia lade ha mé,

17. da ka bajíd-noh ha lade ia mé na uba u paitlang, bad *na* kiba Ki Jentil, ha ki mynta nga phah-noh ia mé ;

18. ba'n pynpeit-noh ia ki khymat jong ki, ia ka ba'n pynphai na ka badum sha ka jing-shai, bad *na* ka bor ka jong U Soitan ha uba U Blei, ba ki'n ioh-pyddiang ia ka bamáp ki pop, bad ia ka bynta ha pyd-dengkita ia kiba la pynkhúid, da *kata* ka jingneit kaba ha nga.

19. Nangta, kó siim Agrip-

pas, nga'm shym la long u b'ymkongúh ia kata ka jing-ihthúh-pau byneng ;

20. hinrei nga la ialap nyng-kong ha kiba ha Ka Damaskos, bad *ha kiba* ha Ka Jerusalem, bad ha kata ka rí baroh ruh ka jong Ka Ioudaia, *ynda kumta* ha kiba Ki Jentil ruh, ba ki'n kylla-ka-bamut, bad ba ki'n phai ha uba U Blei, da ka baleh ia ki kam badei-bíang ia ka bakylla-ka-bamut.

21. Na ka bynta kine kiei-kiei-ruh kita Ki Jiu haba ki la iakem ia nga ha kata ka iing-mane-U-Blei, ki la iapyr-shang ba'n pyniáp-noh *ia nga* da ki ktí *jong ki hí*.

22. Hinrei haba la ioh ka jingiaráp kaba na U Blei, nga la iaiieng iaphlá háduh kane ka sngi ha u barit - barain ruh bad ha u bakhrau-batrí, da ka baiathúh ei-ei-ruh-ém tam ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba la lah ong kiba Ki Nongiathúhlypá · bad U Mosis ki ba'n sa jía-long ;

23. ba ka la dei ia uba U Khristos ba'n shah, *bad* ba u'n sa long u bashiwa na ka jing-míh-pat ki baiáp, *bad* ba'n ialap ia ka jingshai ha uba u paitlang, bad ha kiba Ki Jentil.

24. Te haba u dang iasait-nía ia lade ia kine kiei-kiei-ruh, U Phistos u la ong da ka ktín bajam, Paul, mé lamwir ; shibún ka jingnang-jingstád ka pynkylla - khongpong ia mé sha ka balamwir !

25. Hinrei ong ma-u, Nga'm lamwir, Ah U Phistos u babhá-tam-éh ; hinrei nga iathúh shin-ná ki ktín ka jingshisha bad ki jingkynmau-bynriu.

26. Namar uta u siim u tip shaphang kine kiei - kiei - ruh, ha u, namar-kata, nga kren da ka bakren-shlur shinná ; namar nga'm sngou-artatín ei-ei-ruh ba ü b'ym tip - thúh ia kaei-kaei - ruh jong kita kiei - kiei-ruh ; namar ka'm long ba-la-leh ia kane ha kyndong.

27. Ko siim Agrippas, mé ngeit ha kiba ki Nongiathúhlypá ? Nga tip ba mé ngeit.

28. Ynda kumta U Agrippas u la ong ha U Paul, Sa khyndiat me'n pynkongúh da ka nía ia nga ba'n long U Khristian.

29. U Paul te u la ong, Nga da lah dúwai ha U Blei, ba sa khyndiat ruh bad baroh-phar, ym tang ma-mé, hinrei baroh ruh kiba ioh-sngou ia nga ha

kane ka sngi, phi'n la long kat-ba kum nga long ruh, tang kine ki kynjiri.

30. Te ynda u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, uta u siim n la ieng-joit, bad uta u lyngskor, bad kata Ka Berniki, bad kita kiba la iashong lem bad ki.

31. Te haba ki la lah ia-kynriah - noh kyrphang, ki la iakren paralok-hí, ki da iaong, Ba une u briu u'm leh ei-ei-ruh-ém badei ia ka ba'n iáp, lane ia ka ba'n khúm.

32. H'ynda kumta U Agripas u la ong ha U Phistos, La long balah ba'n pyllait-noh ia une u briu, l'ymda u la lah dúwai da ka nía ha U Kaiser.

XXVII.—LYNNONG.

1. *Haba U Paul u dang leit da ka liing-báh sha Ka Roma ; 9. u iathúhlypá shaphang mynsau ki ba'n jia ha kata ka jingleit ; hin-rei ym don ba ngeit ia u. 13. Te ka la jia shisha ba la shád-kynting-éh ia ki da ka ér-iong ka dúria. 21. U Paul u pnytangen ia ki. 33. Hangta u kyrpád ruh ia ki ba'n bámjingbám. 39. La pait-noh ia ka liing-báh-éh ; hinrei baroh ki la lait-im sha ryngkeu,*

1. TE mynba la pynkut-bishár ba ngi'n leit da ka liing-báh sha Ka Italia, ki la iaaití-pateng-noh ia U Paul ruh bad kiba kiwei - pat ki nongsah-byndí ha u rangbah-shispah, uba ka kyrteng U Ioulios, uba na ka shí-kynhún *ki sipáhi* ka jong Sebastos.

2. Te ynda ngi la leit-kíu ha ka liing-báh-éh *kaba na* Ka Adramutteion, ba'n sa leit ha kitaki phangna syndáh-syndáh Ka Asia, ngi la iapynmíh-noh ; don lem bad ngi U Aristarkhos, na Ka Makedonia, u nong Thessaloniki.

3. Te ha kaba kawei-pat *ka sngi* ngi la iapoi-híer ha ryngkeu ha Ka Sidon. U Ioulios *hangta* te haba u la leh íeit-briu-éh ia U Paul, u la shah *ia u* ba'n leit sha la ki lok ba'n ioh ia ki jingsúmar-sukhér *jong ki*.

4. Haba ngi la lah iapynmíh-noh nangta ruh, ngi la leit da ka liing-hapoh Ka Kypros, namar kaba long ki ly-ér ki bapyrshah.

5. Te ynda ngi la lah leit-lyngba da ka liing ia kata ka dúria kaba pyrshah Ka Kilia bad Ka Pamphylia, ngi la

iapoi ha Ka Myra *ka nongbáh*
jong Ka Lykia.

6. Hangta ruh uta u rangbah-shispah haba u la shem ka liing-báh-éh kaba na Ka Aleksandria baleit sha Ka Italia, u la pynkíu ia ngi ha ka.

7. Te haba ngi la dang leit-mían da ka liing ia bún sngi, bad ba la lah poi sa khnydiat ha pyrshah Ka Knidos, ba ka ly-ér ka'm da shah shuh ia ngi, ngi la leit da ka liing hapoh Ka Kríti ha pyrshah Ka Salmoni;

8. bad haba dang ialeit-lait kyrwiang da ka liing sa khnydiat ia kata, ngi la iapoi ha kawei ka jaka ia kaba khot, Ki jaka-ríh-liing bajajai, hajan jong kata la don ka shnong Ka Lasaia.

9. Te haba la lah pynleit-noh shibún ka aiom, bad ba ka jingleit da ka liing-báh ka da long mynkata ka bamá-sat, namar kaba mynkata lypá ruh kaba ka níam-shahjingit ka la lah pallat-noh, U Paul u la sneng-pyníh,

10. u da ong ha ki, Kó Ki Rangbah, nga ioh-íh ba kane ka jingleit ha ka dúriau ka ba'n sa long lem bad ka ba-

sniu bad shibún ka baíhmat-dúh, ym tang ka jong ka jingkit bad ka jong ka liing-jáhád, hinrei ki jingim jong ngi ruh.

11. Hinrei uta u rangbah-shispah u la kongúh kham-tam ha uba u manjhí bad ha uba u trai ka liing, ia ha kita kiei - kiei ba - la - kren da U Paul.

12. Hinrei namar ba kata ka jaka-ríh-liing ka da long ka b'ymit-jaka ia ka ba'n ríh myntlang, ki bakham-bún ki la iakut jingmut ba'n pynmíh-noh nangta ruh, lada kumno-kumno-ruh ki da lah da kaba ki'n la iakot háduh Ka Phoiniks, ba'n ríh myntlang *hangta*; *ka-ba long* ka jaka - ríh - liing ka jong Ka Kríti, ka bakhymíh shaphang Shathí - lam - sepngí bad shaphang Shatei - lam - -sepngí.

13. Te haba ka ly-ér na shathí ka la beh jemjai, ba ki da iamut ba ki la ioh-bíang ia kata ka jingthymú *jong ki*, haba ki la lah iapynmíh-noh *ia ka liing*, ki la ialeit-lait da ka liing ha syndáh Ka Kríti.

14. Hinrei ym slem hadiin la shoh-kyrtheep pyrshah ia ka

ér-iong bashoh-pynshád, ia kaba khot Euroklúdon.

15. Te haba la rong-noh ia kata ka liing - báh - éh, bad ba'kam lah shuh ba'n tur - pyr-shah ia kata ka ly-ér, haba ngi la lah iaai - líud-noh *ia ka*, la rong-noh da ka bor ia ngi.

16. Bad haba ngi la iaphet napoh-napoh íwei í khyn-deu-lynnong barit ia íba khot Klaudi, da ka bashitom-éh ngi la lah ba'n iaioh pynskhem ia ka liing-rit ;

17. ia kaba haba ki la lah iaring-kyntiu, ki la iatrei da ki jingiaráp - spain da ka bapyn-panpoh ia kata ka liing-báh-éh ; da ka bashepting ruh ioh ba ki'n leit-soh-kut ha kaba ka jingkyrsoi-shíap, ki da iapyn-dem-ngoi ia ka mastul, kumta la rong-noh ia ki.

18. Te haba la pynshád-kynting da ka ér-iong ia ngi shíkaddei - éh, ha ka sngi ka babúd ki la iabred-noh ia ka jingkit ;

19. bad hia ka balai sngi ngi la iabred - noh da ki ktí jong ngi hí ia ka jingbu h ka jong kata ka liing-jáhád.

20. Te haba l'ymne ka sngi l'ymne ki khlur kí'm msh-pau

ha *ngi* ia bún sngi, bad kata ka ér-iong ka báñ-khía ha *ngi* ym khyndiat, náduh kata kein, ia ka jingkyrmen baroh la rong-noh phar ia kaba *ngi*'n ioh-lait-im.

21. HINREI h'ynda long slem khlem jingbám, h'ynda kumta U Paul haba u la ieng ha pyddeng jong ki, u la ong, Ah kó ki rangbah, la dei shisha, ba phi la iakongúh shisyndon ha nga ba'n 'nym pynmih-noh na Ka Kríti, bad ba'n la shem ia kane ka basniu bad ia kane ka jingdúh.

22. Hinrei mynta ruh nga sneng - pynshait ia phi ba'n long shait sngoubhá; namar ka jingjáh - noh ka mynsiim ka'n 'nym long kawei na phi, tang ka jong kane ka liing-báh-éh.

23. Namar la ieng hajan jong nga ha kane ka míet u angelos jong uta U Blei, jong uba nga long, bad ia uba nga shakri ruh,

24. u da ong, Kó Paul, wat shepting ; ka dei ia mé ba'n ieng ha khymat U Kaisar ; ha khymih ruh, uba U Blei u la pyllait - im na ka bynta jong mé ia kita baroh baleit-jingleit da liing-báh lem bád mé.

25. Naba kumta tó long shait sngoubhá phi, kó ki rangbah; namar nga ngeit ha U Blei ba ka'n long kumta kum kata ka rúkom ia kaba la iathúh ha nga.

26. Hinrei ka dei ba'n kyn-ting-noh ia ngi ha kawei ka khyndeu-lynnong.

27. Te mynba ka míet ka bakhadsau ka la lah poi, katba dang rong-pynshád-kylleng ia ngi ha kata Ka Adriás, hamar ka bashiteng-synia kita ki riu-liing ki la iamut ba ki nangjan-nangjan sha kawei ka rí.

28. Te haba ki la iabred *ba'n theu* da u sísa, ki la iashem arpheu pád; te haba ki la lah nang leit nangta khyn-diat, bad haba ki la iabred pat *ba'n theu* da u sísa, ki la iashem khadsan pád.

29. Te ba ki da shepting ioh kumno - kumno - ruh ba yn kynting ia ngi ha ki jaka bamau-síang, haba ki la iabred sau-tylli ki lyngkor na ka ty-dong-liing, ki la iawkwah - noh ba'n míh ka sngi.

30. Te katba kita ki riu-liing ki la iawád - dong ba'n phet-iáp-noh na kata ka liing-báh-éh, bad haba ki la lah ia-

pynhier-noh ia kata ka liing-rit ha ka dúriau, knang ba'n tyllep kum ki ba'n sa pynhier-noh ia ki lyngkor na ka khy-mat-liing,

31. U Paul u la ong ha uta u rangbah-shispah, bad ha ki-ta ki sipáhi, L'ynda kine ki da iaisah ha kane ka liing-báh-éh, phi phi'm lah ba'n ioh-lait-im.

32. H'ynda kumta kita ki sipáhi ki la iaot-noh ia ki tyllei ki jong kata ka liing-rit, kum-ta ki la iashah ia ka ba'n lait-luíd-noh.

33. Te katba kata ka sngi ka ba'n sa míh, U Paul u la kyrapád-pynshait ia ki baroh ba'n iashim jingbám, u da ong, Kane ka sngi long ka bakhadsau ka sngi ba phi dang iaáp-khymíh-lynti, ba phi iai-sah khlem jingbám, da kaba phi la shu tau shíkyntín-arkyntín :

34. naba kumta nga kyrapád-pynshait ia phi ba'n iashim jingbám; namar kane ka long knang ia ka jingríf - im jong phi; namar íwei í shniúh í'n 'nym háp na ka khlíh jongno-jongno-ruh na phi.

35. Te haba u la lah ong ia kine kiei-kiei-ruh, bad haba u la lah shim ia u kypú, u la

ngúh ha uba U Blei ha khy-mat jong ki baroh; bad haba u la lah kyddiah *ia u*, u la sy-dang ba'n bám.

36. H'ynda kumta haba baroh ki la jí-a-long shait sngou-bhá, ki hí ruh ki la iashim jing-bám.

37. Te ngi la long ki myn-siim baroh ha kata ka liing-báh-éh, ar-spah hinieupheu-hinriu.

38. Te h'ynda ki la lah ky-dang da ka jingbám, ki la ia-pynsting ia kata ka liing-báh-éh, da kaba ki la iabred-noh ia ka kynja - jingbám sha ka dúriau.

39. Te mynba la míh ka sngi, kí'm shym la íhthúh ia kata ka rí ; hinrei ki la ioh-íh-pau ia kawei ka kydong-úm ka badon ka rúd-dúriau bashíap, ha kata ki la iakut-noh, lada ki da lah, ba'n pyn-soh-kut-noh ia kata ka liing-báh-éh.

40. Kumta te haba ki la lah iaot-noh ia kita ki lyngkor, ki la iapyllait-luíd-noh *ia ki* sha ka dúriau, shisyndon haba ki la lah iapynsynjor ia ki tyllai-teh ki jong ki boithá-báh, bad haba ki la lah iapynkyntiu ia

ka lama ha phrang sha ka ba-beh-ly-ér, ki la iapynbeit *ia ka liing-jáhád* sha kata ka rúd-dúriau bashíap.

41. Hinrei haba la kyndat ia ki ha ka jaka ka baiashem ar-khap-dúriau, ki la pyntsúh-den ia kata ka liing-jáhád ; te kumta kata ka khymat-liing haba ka la néh-den, ka la iai-néh khlem-win ; hinrei kata ka tydong-liing ka la khein-noh ar-dykhot da ka bor jong ki jingát-phyllung.

42. Te ka jingthymú jong kita ki sipáhi ka la long, ba kí'n pyniáp - noh ia kita ki nongsah - byndí, ioh ba uno-uno-ruh *na ki*, ynda u la lah jingí - noh sha ryngkeu, u'n phét-iáp-noh-soit.

43. Hinrei uta u rangbah-shispah, ba u da mon ba'n pynim-jindúh ia U Paul, u la khang-noh ia ki na kata ka jingthymú ; te u la húkum ia kita ki balah ba'n jingí, ba da kaba kí'n ryngkoh - noh shiwa sha ka dúriau, ba'n poi - noh sháduh ka ryngkeu ;

44. bad ia kita ki basah, ia kiwei halor ki lyntang, ia ki-wei - pat de halor kiwei kíei - kíei - ruh kiba na kata ka liing-

-jáhád: : kumta ka la jía te, ba baroh ki la ioh-lait-im sháduh ka ryungkeu.

XXVIII.—LYNNONG.

1. *Hadiin ka bapait-liing-jáhád U Paul, la pyddiang sybún ia u da ki nongkyndong.* 3. *U bysein-púh u la néh ha ka ktí jong u khlem pynmong ia u.* 7. *U pyn-khiah shibún ki jingpang ha kata ka khyndeу-lynnong.* 11. *Ki ialeit - noh shaphang Ka Roma.* 16. *Hangta u iathúh ha kiba Ki Jiu na ka balei u la wan.* 23. *U ialap ka ktín U Blei hangta ruh; kiwei ki ngeit, kiwei-pat ki'm ngeit.* 30. *U pynban u iai-ialap hangta ka ktín U Blei ar snem.*

1. Y'YNDA te ki la lah ioh-lait-im, h'ynda kumta ki la iaíh-thúh ba khot-kyrteng ia kata ka khyndeу-lynnong Meliti.

2. Te kiba ki nongkyndong ki la leh ka jingleh-éit-briu ia ngi ka bakhyllah; namar haba ki la lah ai-ding ha ka shí-stai ki diing, ki la iapyddiang sngoubhá ha lade ia ngi baroh, namar uta u slap uba la ban mynkata, bad namar ka bapi-jáh.

3. HINREI U Paul haba u la lah khár-lum ia ki diing-shynrain bashibún, bad haba

u la lah tei *ia ki* ha kata ka ding shí-stai ki diing, u bysein-púh haba u la míh-noh namar kaba ka shit, u la néh-hí ha ka ktí jong u.

4. Te mynba kita ki nongkyndong ki la ioh-ih ia uta u bysein-mrád ba u da dait-hí rynten na kata ka ktí jong u, ki la iaong paralok-hí, Haba da-lei-lei une u briu u long u nongpyniáp-briu, ia uba haba u la ioh-lait-im na ka dúria, ka jingpynhíer-kaput-blei ka'm shym la shah ba'n im.

5. U te pleng, haba u la kynthér-noh ia uta u bysein-mrád ha kata ka ding, u la sngou-pang ei-ei-ruh-ém.

6. Ki hinrei ki la iakhymíh-lyntí ia u ba u'n sa át-síp-noh, lane ba u'n sa kyllon-sybak iáp shisyndon ; hinrei kita haba ki dang iakhymíh - lynti la slem, bad ba ki dang iakhymíh-thúh ba jía basniu ei-ei-ruh-ém ha u, da ka bakylla ia ki bamut, ki la iaong ba u long u blei.

7. HA pyddeng kita ruh hamar kata ka jaka la don ki khyndeу ki jong u bakhrau-tam jong kata ka khyndeу-lynnong, uba ka kyrteng U Poplios, uba haba u la pyd-

diang sybún ia ngi, u la pynshong sngoubhá *ia ngi* lai sngi da ka basugou-éit.

8. Ka la jía ruh ia uba u kypá jong U Poplios ba'n thíah-pang, ia u ba - la - ngat da ki pangshoh bad da ka basúh-ot-snám; ha uba haba U Paul u la leit-bysut hapoh, bad haba u la dúwai, bad ba u la buh ia la ki ktí ha u, u la pynkhiah ia u.

9. Kumta ynda la leh ia kane, kiba kiwei ruh, kiba la don ki jingpang ha kata ka khyndeu-lynnong, ki la iawan ha u, bad la pynkhiah ia ki;

10. ki ruh ki la iaburom ia ngi da ki bún jingai - burom, bad ki la iakynton ha *ngi*, haba ngi dang iapynmíh - noh, ia kiei-kiei-ruh katba don kam.

11. Te hadiin lai bynai ngi la iapynmíh - noh ha ka-liing-jáhád kaba na Ka Aleksandria, kaba la lah ríh myntlang ha kata ka khyndeu-lynnong, kaba ka dur-kyrteng *ha khymat iong ka*, Ki Dioskouroi.

12. Haba ngi la lah iapoi-híer ha ryngkeu ruh ha Ka Syrakousai, ngi la iaishong *hangta* lai sngi.

13. Nangta haba ngi la leit-tau-wíar ngi la poi ha Ka Rígiou ; bad hadiin kawei ka sngi, haba la lah mih ka lyér kaba na shathí, ngi la poi ha ka baar sngi ha Ka Potioloi ;

14. ha kaba, haba ngi la shem ki para-bangeit, la kyrpád ia ngi ba'n iaishong shuh bad ki hinieu sngi : te kumta ngi la leit-poi sha Ka Roma.

15. Nangta ruh kiba ki para-bangeit, haba ki la lah ioh-sngou ia kiei - kiei - ruh shaphang jong ngi, ki la iamíh-noh ia ka ba'n leit-tan ia ngi háduh ka jaka-ieu Appiou, bad Ki Lai iing-basá : ia kiba haba U Paul u la ioh-ih, da kaba u la ngúh ha U Blei, u la pydiang ka jingkyrmenshlur.

16. Te mynba ngi la iapoi ha Ka Roma, uta u rangbah-shispah u la aití-pateng-noh ia kita ki nongsah-byndí ha uba u lyngskor kynhún-sipáhi; hinrei la shah ia U Paul ba'n shong kyrpang marwei, lem bad u sipáhi u baáp-phira ia u.

17. Ka la jía ruh hadiin lai sngi ia U Paul ba'n khot-iaseng-lem ha lade ia kita ba-long ki bakhrau-batrí ki jong

Ki Jiu; te haba ki la lah ia-wan-seng-lem, u la ong ha ki, Kó phi ki rangbah ki pára-bangeit, ma-nga la nga'm shym la leh ei - ei-ruh - ém baialeh-pyrshah ia uba u paitlang, lane ia kiba ki níam-ki-rúkom kiba ki kypá - tymen, pynban la aití - pateng - noh ia nga u nongsah-byndí na Ka Jerusalem ha ki ktí ki jong Ki Roma;

18. kiba, haba ki la lah kylli-iit ia nga, ki la iamon ba'n pyllait-noh *ia nga*, namar kaba b'ym don ha nga kaei-kaei-ruh-ém ka dau ka ba'n iáp:

19. hinrei haba kita Ki Jiu ki la iasait-nía-pyrshah *ia kane*, la pynleh kein ia nga ba'n dúwai da ka nía ha U Kaisar; *hinrei* ym kumba nga da don ei-ei-ruh ba'n módui ia kata ka kynja jong nga:

20. namar kane ka dau, namar-kata, nga la khot sngou-bhá ia phi ba'n ioh-íh *ia phi*, bad ba'n ioh-kren bad *phi*; na-ba na ka bynta uba u jingkyr-men u jong Ki Israel la khúm ia nga da kane ka kynjiri.

21. Ki té ki la iaong ha u, Ma-angi ngi'm shym la ioh ki shiti na Ka Ioudaia shaphang

jong mé, l'ymne uei - uei - ruh na kiba ki para-bangeit ba-la-poi u'm la iathúh lane la kren ia kaei - kaei - ruh basniu sha-phang jong mé:

22. hinrei ngi iawkah ba'n ioh - sngou na mé iaei ba mé mut; namar shisha shaphang kane ka kynja - níam *thymmai* ka long ba-la-tip ha ngi ba la kren-bein ia ka kylleng-la-kyl-leng.

23. Te kumta haba ki la lah iabuh ka sngi bad u, ki la iawan shibun ha u hapoh ka iing - basá *jong u*; ha kita u la iathúh-pynpau-náduh u da phlá-shai - noh ia ka híma ka jong U Blei, bad u da pyr-shang pynkongúh da ka nía ia ki shaphang kiei - kiei - ruh jong U Iísous, na kaba Ka Hú-kum U Mosis ruh de, bad na kiba Ki Nongiathúhlypá, náduh mynstep háduh lajan-mié.

24. Kiwei te ki la iakongúh ha kita kiei - kiei - ruh ba-la - ia-thúh, hinrei kiwei - pat ki'm shym la ngeit.

25. Te haba ki long khlem - iaryntih - lem paralok - hí, ki la ialeit - noh, h'ynda U Paul u la lah ong kawei ka jingong, Ba ka badei ba la kren uba U

Mynsiim U Bakhúid da U Isaias
uba U Nongiathúhlypá ha kiba
ki kypá jong ngi,

26. u da ong, " Tó khíe-leit
" ha une uba u paitlang, tó ong
" ruh, Da kaba ioh-śngou phi'n
" sngou, te phi'n 'nym sngou-
" thúh shuh; bad haba ioh-íh,
" phi'n ioh-íh, hinrei phi'n 'nym
" íh-shemphang shuh :

27. " namar ka dohnúd ka
" jong une uba u paitlang ka
" la ryben, bad ki la sngou khía
" da la ki shkor, bad ki la
" khapbrip ia ki khymat jong
" ki ; ba ioh ki'n ioh-íh da la
" ki khymat, bad ba ki'n ioh-
" -sngou da la ki shkor, bad ba
" ki'n ioh-sngouthúh da la ka
" dohnúd, bad ba ki'n ioh-kyl-
" la, bad ba nga'n la ioh-pyn-
" khiah ia ki ruh."

28. Namar - kata, tó ai ba
ka'n long ba-la-tip ha phi, ba
la phah ia ka jingpynam ka
jong U Blei ha kiba Ki Jentil,
ki ruh ki'n ioh-sngou *ia ka*.

29. Te h'ynda u la lah ong
ia kine kiei-kiei - ruh, kita Ki
Jiu ki la ialeit-noh, ki la iadon
shibún ka jingiasait - kylliang
paralok-hí.

30. U PAUL te u la iai-
shong baroh ar snem ha ka
iing ba-la-wai jong u hí, bad u
la pyddiang sngoubhá baroh
kiba la wan-bysut hapoh ha u,

31. u da ialap ia ka híma
ka jong U Blei, bad u da hikai
ia kiei - kiei - ruh shaphang U
Iísous Khristos uba U Trai da
ka jingsngou - kyllúid shinná,
khlem da pynpep.

KA SHITI KA JONG U PAUL UBA U APOSTOLOS
KABA SHA

KI NONG ROMA.

I.—LYNNONG.

1. *U Paul u pynih ia la ka jing-khot kum U Apostolos, bad u ngúh-mon-bhá ha U Blei ia ki.*
 8. *U pynih ruh ha ki ia la ka jingkwah ba'n wan ha ki; u phlá-shai ia ka jingkordor Ka Jingiathúkhkhána-babhá.* 18. *U pynih de ba ki don kam ia ka, na kaba U Blei u sngou-bittar bad ki kynja pop baroh.* 21. *Kie long kiba ki pop Ki Jentil.*

1. U PAUL, u shakri U Iísous Khristos, ia u ba-la-khot, U Apostolos, ia u ba - la - jíd ba'n thung ha Ka Jingiathúkhkhána-babhá U Blei,

2. (ia kaba u la lah iakular mynshiwa da kiba Ki Nongiatthúhlypá jong u ha Ki Jingthoh Bakhúid,)

3. shaphang uba U Khún jong u, (ia uba la pynmíh na u symbai U Dabid katba kum ka doh ;

4. *hinrei ia u ba-la-pynsh-thúh shinná ba u long U Khún*

U Blei da ka bor-shinná, katba kum U Mynsiim ka jingkhúid, da ka jingmíh-pat na ki baiáp, U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi;

5. (da uba ngi la iapyd-diang ia ka jingaiei bad ia ka kam-apostolos, khynang ia ka jingkongúh ka jingneit ha pyddeng kiba ki kynja-bynriu baroh, na ka bynta kaba ka kyrteng jong u ;

6. ha pyddeng kita ma-phi ruh phi long, ia ki ba-la-khot ki jong U Iísous Khristos,)

7. ha ki baroh kiba long ha Ka Roma ki bafeit ki jong U Blei, ha ki bariu-khúid ba-la-khot ; *long* ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai.

8. KABA nyngkong te, nga ngúh ha U Blei jong nga da U Iísous Khristos na ka bynta jong phi baroh ; naba

la byná-nám babhá ia ka jing-
ngeist jong phi ha kaba baroh-
-kawai ka pyrthei.

9. Namar U Blei u long u
nongsakhí jong nga, ia uba
nga shakri ha ka mynsiim jong
nga katba kum kaba Ka Jing-
iathúkhána-babhá ka jong U
Khún jong u, ba khlem-da-púd
nga pynlong ka jingkynmau
shaphang jong phi ;

10. hala ka sngi nga da
kyrpád, ha ki jingdúwai jong
nga, ba lada kumno-re-kumno-
-ruh katta, yn sa ioh-pynman-
-jingleit babhá ia nga, da ka
mon ka jong U Blei, ia ka ba'n
wan ha phi.

11. Namar nga kwah hir-
-hir ba'n ioh-ih ia phi, ba nga'n
ioh-iasám ha phi ia kaei-kaei-
-ruh ka jingai-bhá badei-myn-
siim, khynang ia ka ba'n pyn-
skhem ia phi :

12. kata ka long ruh, ia ka
ba'n pyniasngou - tyngen lem
ia nga bad phi da ka jingngeist
jong ngi paralok - hí, ka jong
phi ruh bad ka jong nga kein.

13. Te nga'm kwah ia phi
ba'n 'nym tip, kó ki para, ba
búnsin nga la thymúlypá ba'n
wan ha phi, (hinrei la pynpep
ia nga jin hádúh kaba mynta,)

ba nga'n la ioh ia uno-uno-ruh
u soh ha pyddeng jong phi
ruh, kat kumba ruh ha pyd-
deng kiba kiwei - pat Ki Jen-
til.

14. Nga long u nongkit-ram
ha Ki Griik ruh bad ha Ki
Nongkyndong, ha ki bastád
ruh bad ha ki b'ymstád.

15. Namar kumta, kat ka-
ba shong ha nga, *nga sngou-*
smat - kloi ba'n iathúkhána-
-babhá ha phi ruh kiba ha Ka
Roma.

16. Namar nga'm sngou-
-lehrain ia kaba Ka Jingia-
thúkhána-babhá ka jong uba
U Khristos ; namar ka long
ka bor U Blei ia ka ba'n pynim
ia uwei-uwei-baroh uba ngeist ;
ia U Jiu nyngkong, te ia U
Griik *hadiin*.

17. Namar ha ka, la iathúh-
-pynpau ia ka hok U Blei da ka
jingngeist sha ka jingngeist ; kat
kumba la thoh, " Hinrei uta
u bahok da ka jingngeist u'n ioh-
-iaiim."

18. NAMAR ia ka jing-
bittar U Blei na byneng la ia-
thúh-pynpau ba ialeh-pyrshah
ia ka jingb'ymriu-Blei bad ia
ka jingb'ymhok baroh-phar ki
jong ki briu, ki bapynpep kein

ia ka jingshisha da ka b'ym-hok.

19. Naba kumta ia kata kabala hah ba'n tip shaphang U Blei ka long ka bapau ha ki ; namar uba U Blei u la pynpau *ia ka ha ki* ;

20. (namar ia kita kie-i-kei-ruh ki jong u ki jingb'y mioh-ih naduh ka jingpynlong ia ka pyrthei la ioh-ih shinná, da ka baíh - shemphang ia ki da kiba ki jingtrei *jong u*, kaba *long*, ka bor b'ymjiukut ruh bad ka jinglong - Blei jong U) khynang ia kaba ki'n long khlem jingkrendong shuh.

21. Naba kumta, haba ki la tip ia U Blei, da - lei - lei, ki'm shym la pyndon - burom *ia u* kum U Blei, l'ymne ki'm shym la ngúh *ia u*; hinrei ki la ia-sah-bíeit thala-noh ha ki jing-pyrkhat jong ki, kumta la pynsynia-tíau ia ka dohnúd bakhlem-jingmut jong ki.

22. Katba ki krenphlan-dúman *ia lade* ba'n long ki bastád, ki la sah-bíeit-noh,

23. te ki la iaplí ia ka burom ka jong U Blei uba b'ym-py-út ha íba kum í dur í jong u briu bapy-út, bad ha í jong ki sim, bad ha í jong ki mrád-

-rí basau-tylli ki kyat, bad ha í jong kie-i-kei-ruh ki bapár de.

24. Naba kumta U Blei ruh u la íehnöh ia ki, namar kita ki jingkwah-jakhlia ki dohnúd jong ki hí, sha ka b'ymkhúid, ia ka ba'n pynjah-burom ia ki met jong ki hí ha pyddeng ki paralok-hí;

25. kiba la iaplí ia U Blei U Bashisha ia íta í balam-lér, bad ki la iamane-blei bad ki la iashakri ia íba í jingthau ia ka ba'n lyndet ia uba U Nongthau, ia uba long ba-la-kyrkhú sha kaba b'ymjiukut! Amen.

26. Namar kane kein U Blei u la íehnöh ia ki ha ki jing-sngou-brai babein : namar wad ki kynthei jong ki ki la ia-pynkylla ia kata ka rúkom batynrai ka bakynja *jong ki hí* sha kata kaba da kumwei ia ka kynja-tynrai.

27. Kumjuh ruh de ki shinrang, da kaba ki la iaíehnöh ia kata ka rúkom-batynrai ka bakynja *jong ki shaphang* ka jong kynthei, ki la iaing-khong-noh ha ka jingthreu-jakhlia jong ki shaphang paralok-hí ; ki shinrang bad ki shinrang ki da ia-

iaileh-noh ia kata ka baauria baíh-jilli ; te ki da pyddiang-bíang ha lade ia kata ka bainong-shitom, kaba dei - bíang na ka jong kata ka jingiaid-wir jong ki.

28. Te kat kumba kí'm shym la súid-nieu ba'n bat ia uba U Blei ha ka jingtíp - bíang *jong ki*, kumta U Blei u la fehnoh ia ki ha ka bamut b'ymstíud-nieu, ba'n iaileh ia kita kieikiéi-ruh kiba b'ym bit;

29. ba ki la dap da ka jaid baroh ka b'ymhok, da ka baauria, da ka babúhnúd-sat, da ka bakurup, da ka jingpynsniu ; ki ba-la-dap da ka jingsngou-pihúin-sat, da ka bapyniáp, da ka baiamai, da ka jingshúkor, da ka bamyllín leh-phoi :

30. ki nongkren-síar-pasíau, ki nongkren-síar-blab-blab, ki nongshún ia U Blei ; ki baleh-bein-éh, ki baleh-khrau-éh, ki bakren - sarong-éh ; ki nongshem - búit ia kieí-kieí - ruh ki basniu, ki b'ymkongúh ia la ki kypá-ki-kymí,

31. ka bakhlem-jingmut, ki nongpynkhein - jiutang, ki bakhlem-jingíeit ia la ka kynja, ki bakhlem-máp, ki bakhlem-jingisynei !

32. kiba haba ki la iatip-bíang ia kaba ka jingpynlong-hok ka jong U Blei, (ba kita kiba iaileh kat kita kieí-kieí-ruh ka dei ia ki ba'n iáp,) pleng kí'm tang shu leh ia ki, hinrei ki iasngoubhá lem ruh bad kita kiba iaileh *ia ki*.

II.—LYNNONG.

1. *Ba kita kiba iaileh pop, la ki pynrem ia ka pop ha kiwei, kí'm lah krendong ia lade, bad ka kham-éh shibún ia kita ba'n lait-noh na ka jingbishár - hok U Blei ; naba kumta Ki Jentil kí'm lah lait - noh ; 17. l'ymne Ki Jiu ; 25. ia kiba ka jingot-shíar jong ki ka'm lah pynmyntoi ia ki, l'ymda ki súmtar-bíang ia Ka Húkum.*

1. NABA kumta, mé long u bakhlem jingkrendong, ah u briu, jár uba mé long uba pynrem! namar ha kata hí ha kabá mé pynrem ia uwei-pat, mé pynrem-éh ia lade; namar ba mé uba pynrem mé iaileh ia kita kijuh kieí-kieí-ruh.

2. Hinrei ngi iatip-skhem ba ka jingkut - bishár ka jong U Blei ka long katba kum ka jingshisha, ka ialeh-pyrshah ia kita kiba iaileh kat kita kieí-kieí-ruh.

3. Hinrei mé mut ia kane, ah u briu, mé uba pynrem ia kita kiba iaileh kat kita kiei-kiei-ruh, bad haba mé leh lí ia kita kijuh, ba ma-mé me'n ioh-pyllait - noh ia lade na kata ka jingkut-bishár ba'n remi ka jong U Blei?

4. Ne me'm súid-nieu ia ka jingkynrei - byllín ka jong ka jingsybún, bad ka jong ka jingiaishah, bad ka jong ka jingshah-slem ruh ka jong u, khlem da pyrkhat *satía* ba kata ka jingsybún ka jong U Blei ka theu - ialam ia mé sha ka jingkylla-ka-bamut?

5. Hinrei katba kum kata ka jinglong-éh ka jong mé, bad ka dohnúd b'ymkylla - bamut, mé iaikynsheu ia lade ka jingbittar ia kaba akhér ka sngi ka jingbittar, bad ka jong ka jingpynpau ka jingbishár-hok ka jong U Blei;

6. uba u'n ai-nong ha uwei-uwei u briu katba kum ki jing-leh jong u;

7. ha kita kein kiba, da ka jingiaineh-minot ha ka baleh babhá, ki wád-slíang ia ka jinglong-burom, bad ia ka jingpyn-don - burom, bad ia ka jing-b'ymjiu-iáp, *u'n ai* ia ka jing-

im b'ymjiukut:

8. hinrei ha kita kiwei kein kiba na ki baleh-kíat, bad ki b'ymkongúh ia ka jingshisha, hinrei ki bakongúh ia ka jing-b'ymhok; *yn long* ka jingbittar baot-shlá bad da ka jingbittar baiabat.

9. Ka jingban - shitom bad ka jingsngou - shípá *yn long* ha ka mynsiim-myndsiim baroh jong u briu uba da iaileh-noh ia ka basniu, *ha* jong U Jiu kham-tam, bad *ha* jong U Jentil ruh;

10. hinrei ka jinglong-burom bad ka jingpyndon-burom bad ka jingsuk, *yn long* ha u briu baroh uba da iaileh-noh ia ka babhá, *ha* U Jiu kham-tam, bad *ha* U Jentil ruh.

11. Namar ym don ka jing-nieu shiliang-khymat bad uba U Blei.

12. Namar kat kiba la leh pop khlem ka húkum, *yn* pynrem ba'n jot ruh ia ki khlem ka húkum ; ruh kat kiba la leh pop hapoh ka húkum, *yn* pynrem ia ki da ka húkum ;

13. (namar ymkiba ki nong-sngou kata Ka Húkum *ki long* ki bahok ha khymat U Blei; hinrei *tang* ia kiba ki nong-

leh kein ia kata Ka Húkum yn pynksan-im.

14. Namar haba Ki Jentil kiba b'ym don ka húkum, ki leh na la ka kynja - tynrai ia kiei-kiei-ruh ki jong kata Ka Húkum, kine, haba ki'm don ka húkum, ki long ka húkum ha lade-hí ;

15. kiba kumta ki iapyníh habar ia ka jingleh ka jong kata Ka Húkum ba-la-sháp ha ki dohnúd jong ki, ka jingiatip-lem jong ki ruh ka phlá-shai ryngkad, bad ki jingpyrkhat *jong ki* markyliang paralok-hí, ki da iamúdui lane te ki da iakrendong ;

16. ha kaba akhér ka sngi h'ynda U Blei u'n bishár-kut ia kiei-kiei - ruh ki babuh-ríh ki jong ki briu, da U Iísous Khristos, katba kum Ka Jing-iathúkhána-babhá jong nga.

17. HA khymíh, ia mé la pyrtúit-nám Jiu, bad mé shong-shaníah ha kaba Ka Húkum, bad mé sngou - sarong ha U Blei,

18. bad mé tip ia ka mon *jong u*, bad mé nang bishár-shai ia kita kiei - kiei - ruh ki bashong - phér, ba - la - hikai ia mé na ka jong Ka Húkum ;

19. te mé sngou - shaníah-skhem ba mé long ia lade-hí u nongialam-lynti jong ki batmatlah, ka jingshai ka jong kita kiba ha ka jingdum,

20. u nongpynnang u jong ki babíeit, u nonghikai u jong ki khúnlung, u badon ka dur ka jong ka jingtíp bad ka jong ka jingshisha ha kata Ka Húkum.

21. Mé te, uba hikai ia uwei-pat, me'm hikai ia lade ? mé uba ialap-pyrshah ba'n 'nym túh, mé hí mé túh ?

22. Mé uba ong ba'n 'nym klim, mé hí mé klim ? mé uba sngou-ih-jilli ia ki blei-thau, mé hí mé túh-kyntang ?

23. Mé uba sngou - sarong ha Ka Húkum, da kaba ka jingryngkang ia kata Ka Húkum, mé hí mé pynjah-burom ia uba U Blei ?

24. Namar ia ka kyrteng ka jong U Blei la kren-bein ha pyddeng kiba Ki Jentil, na ka bynta jong phi, kumba la thoh.

25. NAMAR ka jingot-shíar ka pynmyntoi shisha, lada mé súmar-bíang ia Ka Húkum ; hinrei lada mé long u nongryngkang ia Ka Hú-

kum, kata ka jingot-shíar jong
mé ka la kylla-long kein ka
jingb'ymot-shíar.

26. Namar-kata,lada kataka
b'ymot - shíar ka súmar - bíang
ia ki jingpynlong-hok ki jong
kaba Ka Húkum, hato ym long
ba yn nieu kein ia kata ka jing-
b'ymot-shíar ka jong u kum ka
jingot-shíar ?

27. Ruh ym long ba kata
ka b'ymot-shíar kaba na la ka
kynja - tynrai, da kaba ka la
pyndep ia kata Ka Húkum,
ka'n pynrem ia mé, uba bad ka
dak bad ka jingot - shíar ruh
mé long ph leng u nongryng-
kang ia Ka Húkum ?

28. Namar uta u'm long U
Jiu, uba *tang* ha ka bapau ;
l'ymne kata kaba ha ka ba-
pau, ha ka doh, *ka'm long* ka
jingot-shíar ;

29. hinrei uta uba ha ka
bárih, *u long* U Jiu ; bad ka jing-
ot-shíar *ka long ka jingot-shíar*
ka dohnúd, ha ka mynsiim, ym
ha ka dak kein ; uba ka jingia-
roh ka jong u *ka'm long* na ki-
briu, hinrei na uba U Blei.

III.—LYNNONG.

1. *Kaba shong-tynrai kor-tam ka
niam jong Ki Jiu, ia kaba ki'm*

shym la jáh-noh. 9. *Hinrei la
kumta Ki Jingthoh ki pynrem ia
ki ruh shaphang ka pop ; kumjuh
ruh kaba Ka Húkum.* 21. *Na-
mar-kata yn 'nym pynksan iano-
-iano-ruh da kaba Ka Húkum ;
hinrei ia baroh, khlem da pyn-
phér, tang da ka jingngeit.*

1. KABA ka jingbabhá kor-
-tam aiuh te *long* ka jong U Jiu,
lane kaba ka jingmyntoi aiuh
long ka jong ka jingot-shíar ?

2. Shibún ha ka jingnieu-
-nía baroh, hinrei kham-tam
shisha, naba ha ki la ai-pynríg
ia ki ktín ki jong U Blei.

3. Aiuh te, lada don kiba
ki'm shym la ngeit ? kata ka
jingb'ymngeit jong ki ka'n pyn-
dam-noh ne ém ia ka jingiai-
néh-skhem ka jong U Blei ?

4. Wat ai *haba-da-lei-lei-ruh*
ba ka'n long *kumta !* hinrei tó
ai ba yn nieu ia U Blei u ba-
shisha, la u briu baroh *u long*
u balamlér ; kumba la thoh,
“ Ba yn lah nieu-hok ia mé ha
“ ki ktín jong mé, bad ba me'n
“ lah thíau haba yn bishár ia
“ mé.”

5. Hinrei lada ka jingb'ym-
hok jong ngi ka pyníh - shai-
-noh ia ka hok U Blei, kaei
ngi'n iaong ? U Blei *u long* u

b'ymhok ne ém uba pynháp ia la ka jingbittar? (Nga kren katba kum ka kynja-briu.)

6. Wat ai ka'n long *kumta haba-da-lei-lei-ruh!* namar haba kumta kumno U Blei u'n bishár ia ka pyrthei?

7. Hinrei lada kata ka jing-shisha ka jong U Blei da kata ka jinglamlér jong nga ka la ioh-roi kham-tam sha ka burom jong u, hato balei ba dang bishár ia nga ruh kum u ba-pop?

8. Shisha, *balei* ym *ong-noh shisyndon* (kat kumba la kren-bein ia ngi, bad kum kiba ia-thúh-skhem ba ngi ong,) Iángi'n leh ia kiei-kiei-ruh ki basniu, ba kiei-kiei-ruh ki bábhá ki'n ioh-jiá? kiba ka jing-pynrem jong ki ka long ka bahok.

9. KUMNO te? ngi long kham-kor ia *Ki Jentil?* Em, haba - da - lei - lei - ruh; namar mynshiwa ngi la phlá-pynh-skhem ba Ki Jiu ruh bad Ki Griik, ki long baroh hapoh ka pop.

10. Kumba la thoh, "Ym "don u bahok, ém ym *don* "uwei;

11. "ym don u bastád-riu-

" -blei, ym don kein u bawád " bíang-bíang-ruh ia U Blei.

12. " Baroh ki la iasyntúid- " -noh, kíla iakylla-py-út lang- " -noh ; ym don uba leh babbhá, " ym don wad uwei *ruh*.

13. " Ka ryndang jong ki " *ka long* ka jingtep baang- " -ryngheng ; da ki thylliéed " jong ki ki jiu shúkor ; ka " jingbíh sein-iong *ka long* ha- " poh ki rymiang-shintur jong " ki ;

14. " kiba ka shintur jong ki " ka dap da ka jingtím bad da " ka jingkythang :

15. " ki slajat jong ki *ki long* " ki bastet ia ka ba'n pynmíh- " -noh ia ka snám ;

16. " ka jingpynjot - thíau " bad ka jinglanot-khop *ki long* " ha ki lynti jong ki ;

17. " bad ia ka lynti ka " jingpynsuk ki'm shym la íh- " thúh :

18. " ym don kein ka jing- " shepting ia U Blei ha pyr- " shah ki khymat jong ki."

19. Te ngi iatip-bíang, ba katba ia kiei-kiei-ruh kaba Ka Húkum ka long, ka iathúh-skhem ha kita kiba hapoh kata Ka Húkum ; ba kumta yn ioh-pynsngáp-noh-jar ia ka

shintur baroh, bad ka pyrthei
baroh ka'n long hapoh ka jing-
pynrem U Blei.

20. Naba kumta na ki jirg-
leh ka húkum yn 'nym pyn-
ksan ia kawei ka doh ha khy-
mat jong u ; namar da ka hú-
kum *long* tang ka jingtib-bíang
ia ka pop.

21. HINREI mynta la
pynpau - shinná ia ka hok U
Blei khlem *ki jingleh* ka hú-
kum, ia kaba da phlá-shai-noh
da kaba Ka Húkum, bad da
kiba Ki Nongiathúhlypá;

22. kata ka *long*, ka hok U
Blei *kaba* da ka jingngeit ha
U Iísous Khristos, ia ki baroh
bad ha ki baroh kat kiba ngeit ;
(namar ym don shuh ka jing-
iaphér ;

23. namar baroh ki la leh
pop, bad ki la dúh-leh-noh-ei
ia Ka Buorn ka jong U Blei ;)

24. ia ki ba-la-pynksan ei,
da ka jingaiei jong u kein, da
kata ka jingsiuspah kaba da
U Khristos Iísous ;

25. ia uba la buh-pau U Blei
kum *ka jingkinia* bapyniasuk,
da ka jingngeit, ha ka snám
jong u, ia ka ba'n pyníh-pau ia
ka hok jong u, na ka bynta ka
bamáp ia kita ki pop ia kiba la

leh mynshiwa, ha kaba ka jing-
iaishah ka jong U Blei ;

26. khynang ia ka ba'n pyn-
íh-pau, *nga ong*, ia ka hok jong
u, ha kane kaba mynta, ba u'n
long U Bahok, wad la u long
u bapynksan ia uta uba na ka
jingngeit ha U Iísous.

27. Hangno te *don* ka jing-
sngou-sarong ? La khang-noh-
-khop ia ka. Da kano ka rú-
kom ? da ka jong ki jingleh ?
Em ym kumta kein ; hinrei da
ka rúkom ka jingngeit.

28. Namar-kata, ngi iakut-
-níá-noh, ba pynksan ia u briu
daka jingngeit khlem *ki jingleh*
ka húkum.

29. *U long* ne ém uba U
Blei tang u jong Ki Jiu hí ?
u'm *long* u jong Ki Jentil ruh ?
Haoid, shisha kein, u jong Ki
Jentil ruh :

30. naba kumta te shisha
ba *ka long* uwei U Blei uba
ujuh hí, uba u'n pynksan ia u
ba-la-ot-shíar na ka jingngeit,
bad ia u b'y়-la-ot-shíar ruh
da kaba kajuh ka jingngeit.

31. Te ngi iapyndam-noh ia
Ka Húkum da kane ka jing-
ngeit ? Wat ai *haba-da-lei-lei-*
-ruh ba ka'n long *kumta!* hinrei
shisha, ngi iapynsha - skhem ia
Ka Húkum.

IV.—LYNNONG.

1. *Ia ka jinggeit U Abraam la nieu hok ha u; ia kata ruh mynshiwa ba-la-ot-shíar ia u; tang da ka jinggeit hí ma-u ruh bad u symbai jong u ki la pyddiang ia ka jingkular.* 18. *U Abraam u long uba u kypá ki bangeit baroh; ia kiba yn nieu hok kumjuh.*

1. KUMNO te ngi'n iaong ba U Abraam uba u kypá jong ngi u la shem *ia kata*, da ka níam-ka-rúkom ka doh ?

2. Namar lada la pynksan ia U Abraam na ki jingleh, u don *dau* ia ka ba'n sngou-sa-rong ; hinrei ym ha khymat U Blei.

3. Namar kumno kaba Ka Jingthoh ka ong ? "U Abraam " te ü la ngeit ha uba U Blei, " bad la nieu ia kata ha u ia " ka ba'n pynksan."

4. Te ia uta u batrei, ia ka bainong ym jiu nieu katba kum ka jingaiei, hinrei katba kum ka ram.

5. Hinrei ha uta u b'ym trei, hinrei u bangeit ha uta uba pynksan ia uba b'ymriu-Blei, yn nieu ia ka jingngeit jong u ia ka ba'n pynksan.

6. Katba kum kaba U Dabid ruh u iathúh-pyníh ia kata ka

jingpynlong-suk ia uta u briu ha uba U Blei u nieu ia ka hok khlem ki jingleh,

7. " Suk kita ia kiba la ioh- " -máp - noh ia ki jingpallat " jong ki, bad ia kiba la ioh- " -tylep - noh- lin ia ki pop " jong ki.

8. " Suk uta u briu uba U " Trai u'n 'nu'm nieu shuh ia ka pop ha u."

9. Kane ka jingpynlong - -suk te *ka jíá tang* ha kaba ka jingot - shíar, ne ha kaba ka jingb'ym - ot-shíar ruh ? namar ngi iaong ba la nieu ia ka jingngeit ha U Abraam ia ka ba'n pynksan.

10. Ha kaba kumno te la nieu ia ka ? mynba u don ha ka jingot-shíar, ne ha ka b'ymot - shíar ? Ym ha ka jingot-shíar kein, hinrei ha ka b'ymot-shíar.

11. Bad u la ioh-pyddiang ia ka dak ka jingot-shíar, ka jingshon - synjat kein ka jong kata ka hok ka jong kata ka jingngeit kaba *u la don* kein ha kaba b'ymot - shíar ; khy-nang ia ka ba'n long ma-u u kypá kita baroh ki bangeit ha-poh ka b'ymot - shíar ; (khy-nang ia ka ba'n nieu ia kata kajuh ka hok ha ki ruh ;)

12. bad u kypá *ki balong*
ha ka jingot-shíar ruh, ha kita
kein kiba b'ym *long tang* na ka
jingot-shíar hí, hinrei ha kiba
da iaid-beit ruh ha kiba ki jing-
jám kata ka jingngeist ka jong
U Abraam uba u kypá jong
ngi, kaba *u la don* kein ha
kaba b'ymot-shíar.

13. Namar ym da ka hú-
kum kein, *la jía* kata ka jing-
kular ha U Abraam, ne *kham-
tam* ha uba u symbai jong u,
ba u'n da ioh-long ma-u uba u
trai ka pyrthei; hinrei da ka
jinghok ka jingngeist.

14. Namar lada kita kiba ua
ka jong ka húkum, *ki dei* ki
trai, ia kata ka jingngeist te la
pynlong b'ym - lár - kam shuh,
bad ia kata ka jingkular la
pynleh-noh-ei ruh.

15. Namar kata ka húkum
ka pynlong-noh ia ka jingpyn-
shitom; namar ha kaba b'ym
don ka húkum, *hangta* ym *don*
ka jingpallat.

16. Namar-kata, *ka long* na
ka jingngeist, ba *ka'n la ioh-
long* da ka jingaiei; khynang
ia ka ba'n long skhem-bhá ka-
ta ka jingkular ha uba u symbai
baroh, ym tang ha uta hí
uba na ka jong Ka Húkum,

hinrei ha uta ruh uba na ka
jingngeist U Abraam, uba long
u kypá jong ngi baroh,

17. (kat kumba la thoh, Ba
“ nga la pynlong ia mé u kypá
“ *ki babún* ki kynja - bynriu,”
ha khymat uta U Blei ha uba
u la ngeist, uba pynim ia kiba la
iáp, bad u bakhot ia kita kie-
-kiei-ruh kiba b'ym don, kumba
ki don.

18. UBA, nalor baroh
baialeh-pyrshah ia ka jingkyr-
men, *pynban* u la ngeist da ka
jingkyrmen-baskhem, ia kaba
u'n jía-long ma-u u kypá ki ba-
bún ki kynja-bynriu katba kum
kata ia kaba la ong, “ Kumta
“ uba u symbai jong mé u'n
“ long.”

19. Bad da kaba u long
b'ymtlot ha kata ka jingngeist,
u'm shym la súid-nieu ia la ka
met ba-la-lah-kylla-sydot-noh
lypá, haba u la long jin shi-
spah snem karta, l'ymne ia ka-
ba ka jingkylla-sydot-noh ka
jong ka kypoh Ka Sarra;

20. l'ymne putet u'm shym
la sngou-lyngngoh-tháp-ba-
iong-noh ha kata ka jingkular
ka jong U Blei da ka jing-
b'ymngeist; hinrei la pynkhain
ia u ha kata ka jingngeist, da

kaba u la pyndon - burom ia
uba U Blei ;

21. kumta te la pynkongúh-skhem da ka nía ia u, ba kat kaba u la lah kular, u don bor ruh ia ka ba'n pyndep-noh.

22. Namar-kata te, la nieu ia kata ha u, ia ka ba'n pynksan.

23. Te hinrei ym shym la thoh ia kata tang na ka bynta jong u hí, ba la nieu ia kata ha u;

24. hinrei dang sa na ka bynta jong ngi ruh, ha kiba yn sa nieu ia ka, ha kita kein kiba ngeit ha uta uba la pynmíh-pat ia U Iísous uba U Trai jong ngi na ki nongiáp;

25. ia uba la aítí-noh na ka bynta ki jingpallat jong ngi, bad ia uba la pynmíh-pat na ka bynta ka jingpynksan jong ngi.

V.—LYNNONG.

1. *Ki jingkyrkú basuk, ki bapau-shinná ha ki bangeit-skhem, bad ki bamíh na Ka Jingpynksan ei da U Khristos.* 12. *Hangne U Apostolos u pynkhrau ia kita ki jingkyrkú ha ki jingmut jong ngi, da kaba u nújor ia ki kum kiba la míh na U Khristos, bad kita ki jingsniu kiba la míh na U Adam;*

bad da kaba u pyníh ba ha kaba ka pop ka la roi shibún, ka jingaiei da U Iísous Khristos ka la roi - kyrhai kein kaba kham-tam-éh.

1. NAMAR-KATA, ba la pynksan ia ngi da ka jingngeit, ngi don ka jingsuk sha U Blei, da uba U Trai jong ngi U Iísous Khristos ;

2. da u ruh, da kata ka jingngeit, ngi la ioh ia ka jinglam - phrang shapoh kane ka jingaiei, ha kaba ngi iaiieng; bad ngi sngou-kymen-noh ha ka jingkyrmen ka burom ka jong U Blei.

3. Ym tang *kumta* hí kein, hinrei ngi sngou-shád-kymen ruh ha kiba ki jingjinjar; batip-bíang ba ka jingjinjar ka pynlong ia ka jingiaishah;

4. bad kata ka jingiaishah, ia ka jingsngou-phlá-shai-mynsiim; bad kata ka jingsngou-phlá-shai-mynsiim, ia ka jingkyrmen ;

5. bad ruh kata ka jingkyrmen ka'm jiu pynrain-bukoh ; naba ia ka jingíeit ka jong U Blei la théh-iár-noh buk-buk ha ki dohnúd jong ngi da U Mynsiim Bakhúid, ia u ba-la-ai-noh ha ngi.

6. Namar U Khristos mynba ngi dang long ki batroin-iáp, hamar ka babíang ka ía u la iáp iaplí ia ki b'ymriu-Blei.

7. Namar ym jiu long koit te ba uno-uno-ruh u'n iáp iaplí ia u bahok ; namar pheuse don uno-uno-ruh u'n da nûd kein wad ba'n iáp iaplí ia u babhá-sybún.

8. Hinrei U Blei u pyníh-shinná ia ka jingéit jong u hí sha ngi, ba ha kaba, haba ngi dang long ki bapop, U Khris-tos u la iáp iaplí ia ngi.

9. Da ka bashibún te kham-tam kein, haba mynta la pynksan ia ngi da ka snám jong u, yn pynam ia ngi da u na kata ka jingbittar.

10. Namar lada, mynba ngi la long ki bashún, la pyniasuk-noh ia ngi bad U Blei da kata ka jingiáp ka jong uba U Khún jong u; da ka bashibún kham-tam kein, haba la pyniasuk-noh ia ngi *kumta*, yn pynam ia ngi da ka jingim jong u.

11. Ruh ym tang *kata* hí, hinrei ngi sngou-shád-kymen ruh ha U Blei hí da uba U Trai jong ngi U Iísous Khris-tos, da uba mynta ngi la ioh-

-pyddiang ia kane ka jingpyn-iasuk-noh.

12. NABA kumta kein, kat kumba da uwei u briu ka pop ka la jí-a-bysut ha ka pyrthei, bad da ka pop, ka jingiáp ; bad kumta te kata ka jingiáp ka la wan-híer-pateng ha ki bynriu baroh phar, naba baroh ki la leh pop :

13. (Namar háduh Ka Hú-kum kein la don ka pop ha ka pyrthei ; hinrei ym jiu khein ia ka pop haba b'ym don ka hú-kum.

14. Hinrei pleng kata ka jingiáp ka la synshár-noh ná-duh U Adam háduh U Mosis, wad halor kita ruh kiba b'ym shym la lah leh pop ka basyrím kat ka jong kata ka jingpallat U Adam, uba long ka jingsy-rím jong uta u ba'n sa wan.

15. Hinrei ym katba kum kata ka jingjinthut - kyllon, kumta ruh *ka long* kaba ka jingaiei : namar lada da kata ka jingjinthut-kyllon ka jong uta uwei kita ki babún ki la jí-a - iáp - noh, da ka bashibún kham-tam kein kata ka jingai-ei u Blei, bad kata ka jingai-sngoubhá da ka jingaiei kaba ka jong uta uwei u briu, uba

U Iísous Khristos, ka la roi-kyrhai sha kita ki babún.

16. Ruh ym kat kumba *ka jingkut-bishár kaba la jía* da *uta uwei uba la lah leh pop, kumta long* kata ka jingai-sngoubhá ; namar shisha kata ka jingkut-bishár *ka la jía* namar kawei ka *jingjinthut-kyllon* ia ka ba'n pynrem ; hinrei kata ka jingaiei *ka long* na ka bynta ki babún ki *jingjinthut-kyllon* ia ka ba'n pynksan.

17. Namar lada da kata ka *jingjinthut-kyllon* ka jong *uta uwei* kata ka *jingiáp* ka la synshár-noh da *uta uwei ujuh* ; da ka bashibún khám-tam kein *kita kiba pyddiang* ia ka jingkynrei ka jong kata ka jingaiei, bad ka jong kata ka *jingai-sngoubhá* ka jong kata ka hok, *ki'n ioh - synshár* ha ka *jingim* da *uta uwei uba U Iísous Khristos.*)

18. Kumta te, kat kumba da kawei ka *jingjinthut - kyllon, kata ka jingkut - bishár ka la wan - híer - pateng* ha ki bynriu baroh, ia ka ba'n pynrem; kumta ruh da kawei ka hok, *kata ka jingaiei ka la jía* ha ki bynriu baroh, sha ka *jingpynksan* ka *jinglait-im.*

19. Namar kat kumba da kata ka *jingb'ymkongúh* ka *jong uta uwei u briu la pynlong riu-pop* ia *kita ki babún* ; kumta ruh da kata ka *jingkongúh* ka *jong uta uwei-pat yn pynlong ríu-hok* ia *kita ki babún.*

20. Hinrei Ka Húkum ka la *bysut - snoh* *nalor kata, khy-nang* ba kata ka *jingjinthut-kyllon* *ka'n da la pau-byllín.* Hinrei ha *kaba ka pop* ka la *roi-byllín te, ka jingaiei* ka la *roi-kyrhai kham-tam-éh :*

21. ba kat kumba kata ka *pop* ka la *synshár-noh* ia ka *ba'n pyniáp, kumta ruh* kata *ka jingaiei* *ka'n da la synshár-noh* da *ka jingpynksan* ia ka *ba'n pynim b'ymjiukut, da U Iísous Khristos uba U Trai* jong ngi.

VI.—LYNNONG.

- 1. U Apostolos u pyníh ba KaJing-pynksan ei U Blei ka'm ialam ba'n im-brai ha ka pop, na ka nía ba kiba la ngeit ki la iáp sha ka pop; 12. bad na ka nía ba ki long ki nongshakri U Blei; kumta ka la dei ba ki'n kongúh ia U Blei. 15. Ia ka ba'n pynskhem ia ka jingkongúh jong ki sha kane ka jingsneng-pynshait,*

u nang pyníh bún ki nía na kiei-kiei ia kiba ki jiu shem mynno-mynno-ruh na ka jingsniu ka pop.

1. Aiuh pat te ngi'n iaong? Ng'i'n iainéh ha kata ka pop, ba kata ka jingaiei ka'n ioh-nangpau-byllín?

2. Wat ai ka'n long *kumta haba-da-lei-lei-ruh!* Ma-ngi, kiba la iáp ia ka pop, kumno ngi'n dang iaiim shuh ha ka?

3. Ne phi'm jiu tip, ba kat kiba na ngi ia kiba la ioh-pynbaptisma ha U Khristos Iísous, la pynbaptisma ia ngi kein ha kaba ka jingiáp jong u?

4. Namar-kata kein, la byt-tep-lem ia ngi bad u da kata ka jingpynbaptisma ha kata ka jingiáp jong u; ba kat kumba la pynmíh-pat ia U Khristos na ki nongiáp da ka burom ka jong uba U Kypá, kumta ma-ngi ruh ka dei ba ngi'n iaiiaid ha ka jingim bathymmai.

5. Namar lada la pynlong ia ngi ki jingiabysap-lem ha kaba ka jingsyrím kata ka jingiáp jong u, kumta shisha ruh kein, ngi'n ioh-long *ki jingiabysap-lem ha kata ka jong*

ka jingmíh-pat jong u :

6. Namar ia kane ngi da tip, ba la sahnarphyná lem *bad u* ia u briu batymmen jong ngi, ba yn la ioh-pynjot-noh ia ka met ka jong ka pop, khynang ba ngi'n 'nym long mrau shuh ha kata ka pop.

7. Namar uta uba la iáp-noh *kumta*, la pyllait-ksan ia u na ka jong ka pop.

8. Te lada ngi la iáp-noh *kumta* lem bad U Khristos, ngi ngeit-skhem ba ngi'n da iaiaiim ruh lem bad u :

9. kumba ngi tip ba U Khristos haba la pynmíh-noh ia u na ki baiáp, u'n 'nu'm iáp-noh shuh kein; *namar* ka jingiáp ka'm leh - trai - khlíh shuh halor jong u.

10. Namar ha kaba u la iáp-noh, u la iáp-noh tang shisin-iáp kein namar ka pop; hinrei ha kaba u iaiim, u iai-imtí kein ha U Blei.

11. Kumjuh ruh ma-phi, tó nieu ia lade ki ba-la-iáp shisha kein ia ka pop, hinrei ki baiai-imtí ia U Blei, ha U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi.

12. WAT ai ia ka pop, namar-kata, ba'n synshár ha ka met ka baiáp jong phi, ia

ka ba'n kongúh ia ka ha kita
ki jingkwah-jakhlia jong ka :

13. l'ymne wat aití-noh ia
ki dykhot-met jong phi ha ka
pop, *kum* ki átiar ka jingb'y-
hok ; hinrei tó aití-noh ia lade
ha U Blei, kum ki baiaiimtí
na ki baiáp, bad ia kita ki dy-
khot-met jong phi ha U Blei,
kum ki átiar ka hok.

14. Namar ka pop ka'n
'nym ioh-leh-trai-khlíh shuh
halor jong phi : naba phi'm
long hapoh ka húkum, hinrei
hapoh ka jingaiei.

15. KUMNO te ? ngi'n
iaileh pop, naba ngi'm long
hapoh ka húkum, hinrei hapoh
ka jingaiei ? Wat ai ka'n long
kumta haba-da-lei-lei-ruh-ém !

16. Phi'm jiu tip ba ha uba
phi aití-noh ia lade ki mrau ia
ka ba'n kongúh, phi long ki
mrau kein ia uta ha uba phi
kongúh, la *phi long* ki jong ka
pop ia ka ba'n iáp, lane ki jong
ka jingkongúh ia ka ba'n lait-
-ksan *ba'n im ?*

17. Hinrei *tó long* ka jing-
ngúh ha U Blei, ba, *la* phi
la jía-long ki mrau ki jong ka
pop ; hinrei té *mynta* phi la
kongúh náduh ka dohnúd ia
kata ka jingsúid-dur ka jing-

hikai ha kaba la aití ia phi.

18. Te ba-la-pynpyllait-noh
ia phi na ka jong ka pop, la
pynlong shakri ia phi ia ka
hok.

19. (Nga kren kein kumba
ka long bit ia ki kynja-bynriu,
namar ka jingtlot ka jong ka
doh . jong phi :) namar kat
kumba phi la aití-noh shisin
ia kita ki dykhot-met jong
phi *kum* ki bashakri ia ka ba-
jakhlia bad ia ka jingpallat-
-sniu, khynang ia ka ba'n iai-
pallat-sniu ; kumta te mynta
tó aití-noh ia kita ki dykhot-
-met jong phi *kum* ki bashakri
ia ka hok, khynang *ia ka ba'n*
iaileh ia ka jingkhúid phar.

20. Namar mynba phi la
long ki mrau jong ka pop, phi
la long ki balait-lúid shaphang
ka hok.

21. Namar-kata, u soh aiuh
phi la ioh-kheit mynkata, na
kita kiei - kiei - ruh shaphang
kiba phi sngou-leh-rain mynta ?
namar ka jingkut ka jong kita
kiei-kiei-ruh *ka long* ka jingiáp
kein.

22. Hinrei mynta, ba-la-
-pynpyllait-noh ia phi na ka
jong ka pop, bad ba-la-pynlong
shakri ia phi ha U Blei, phi

ioh-kheit ia u soh jong phi ia ka ba'n man jingpynkhúid ; te kaba ka jingkut *ka'n long* ka jingim b'ymjiukut kein.

23. Namar ki bainong ki jong ka pop, *ki long* ka jingiáp; hinrei ka jingai ka jong U Blei *ka long* ka jingim b'ymjiukut, da U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi.

VII.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh da ka jingphawar bad u iaipynskhem ia la ka nía ba ngi'm long hapoh Ka Húkum, hinreihapoh ka jing-aiei, bad u pyníh ia kita ki jingmíh basuk bamíh-noh na kane ka jingkylla ki bangeit.*
 7. *Hangne u pyníh na kaba u shem ha la ka mynsiim, ia ka jingleh Ka Húkum ha kaba ka pynkyndúh shaphang ka pop:*
 14. *bad na ka jingialeh sat bashapoh ka jong ka pop bad ka jingkhúid, upyníh ba Ka Húkum ka'm lah ba'n pynkhúid lane ba'n pyntyngen ia uba ngeit.* Namar ka jingkyrmen jong u ba'n ioh-jop ka long tang ha ka jingaiei jong U Iísous Khristos uba U Trai.

1. Ne phi'm jiu tip, kó ki para, (namar nga kren ha kita kiba tip-bíang ia Ka Húkum) ba kata Ka Húkum ka leh-trai-

-khlíh halor u briu, *tang* katba u im?

2. Namar ka briu ka ba-la-shongkurim ba'n kongúh ia u briu la teh da ka húkum kein ia ka bad la uta u tyngá, katba u im; hinrei lada uta u tyngá u iáp-noh, ka la ioh-lait-noh kein na kata ka húkum ka jong uta u tyngá.

3. Namar kumta te, lada ka'n da dei-tyngá ia uwei-pat u briu, katba dang im uta u tyngá *jong ka*, yn nieu ia ka ka baklim; hinrei lada uta u tyngá u iáp-noh, ka long ka balait-noh na kata ka húkum; kumta kein ka'm long ka baklim ma-ka, la ka la dei-tyngá kein ia uwei-pat u briu.

4. Kumjuh te ma-phi, kó ki para jong nga, la pynlong-iáp ia phi ruh sha kata Ka Húkum da ka met ka jong U Khristos; khynang ba phi'n ioh-kurim bad uwei-pat, bad uta kein ia uba la pynmíh-pat na ki baiáp, ba kumta ngi'n ioh-sei-soh sha U Blei.

5. Namar mynba ngi dang long ha kaba ka doh, kita ki jingsamkwah-brai ki jong ki pop, ia kiba *la pynkynroi* da kata Ka Húkum, ki la iapynleh-

-shait ha ki dykhot-met jong ngi, ia ka ba'n sei-soh-noh sha ka jingiáp.

6. Hinrei mynta la pynpyllait-noh ia ngi na kata Ka Húkum, ba ngi la lah iáp-noh sha kata da kaba la jiu bat-noh ia ngi ; ba kumta *ka'n dei* ia ngi ba'n shakri ha ka jinglong-thymmai ka mynsiim, bad ym te *ha ka rúkom* ka jinglong-barim ka dak-byniah.

7. KUMNO te ngi'n iaong? *Ba* kata Ka Húkum ka pop? Wat ai ka'n long *kumta haba-da-lei-lei-ruh!* Hinrei pynban nga'm shym la ioh-tip shuh ia ka pop, l'ymda da Ka Húkum; namar kumta te nga'm shym la lah ioh-íhthúh ia ka jingíh-kwah-sat, l'ymda kata Ka Húkum ka la ádong; "Me'n 'nym íh-kwah."

8. Hinrei kata ka pop haba ka la kem dau, da kata ka ádong ka la trei-pynshait-noh ha nga kein ia ka kynja-baroh ka jingsamkwah-brai basniu : namar khlem ka húkum, ka pop *ka long* ka baiáp.

9. Namar kumta ma - nga mynno-mynno-ruh nga jiu im khlem ka húkum; hinrei h'ynda kata ka ádong ka wan-kyn-

dúh *ha nga*, kata ka pop ka la khíh-im - shait, nga te nga la iáp-noh kein.

10. Te kata *kajuh* ka ádong ia kaba *la buh* khynang ia ka ba'n pynim, ia kata kein la shem ha nga ia ka ba'n pyniáp.

11. Namar kata ka pop haba ka la kem dau, da kata ka ádong ka la shúkor-noh ia nga, bad da ka la pyniáp-noh kein ia nga.

12. Naba kumta te kata Ka Húkum kein *ka long* ka bakhúid hí, bad kata ka ádong ruh ka bakhúid, bad ka bahok, bad ka babbá de.

13. Shisha te, kane ka babbá ka la *jía-long* ka jingiáp ia nga? Wat ai ka'n long *kumta haba-da-lei-lei-ruh!* Hinrei ka pop *ka long* *kumta*, ba ka'n la iaipau kum ka pop, da ka batrei-pynshait-noh ia ka jingiáp ha nga da kata ka jong ka babbá; ba kumta kata ka pop da ka jong kata ka ádong ka'n da la long-pau shíkaddei-éh ka bapop.

14. NAMAR ngi tip kein ba kata Ka Húkum ka long ka bakynja- Mynsiim; hinrei ma-nга nga long u bakynja-

-doh, *kum ia u ba-la-díe-noh*
hapoh ka pop.

15. Namar ia kata kaba
nga leh-pynshait, nga'm shem-
phang; namar ym ia kata kaba
nga mon, ia kata nga leh;
hinrei pleng ia kata kaba nga
ihsih-sat, ia kata kein nga leh.

16. Te lada nga leh ia kata
ia kaba nga'm mon shuh, nga
iakongúh lem bad kata Ka
Hükum ba *ka long* ka babhá.

17. Mynta te kumta nga'm
leh-pynshait shuh ma-nga ia
ka, hinrei kata ka pop ka ba-
shong-sah ha nga.

18. Namar nga tip ba ha
nga (kata long, ha kaba ka
doh jong nga) ka'm shong-sah
ka babhá; ia ka ba'n mon
shisha ka don jan ha khymat
jong nga ; hinrei ia ka ba'n
leh-pynshait ia kata ka babhá,
nga'm shem shuh.

19. Namar ia kata ka ba-
bhá kaba nga mon, nga'm leh;
hinrei pleng ia kata ka basniu
kaba nga'm mon, ia kata kein
nga leh.

20. Hinrei lada nga leh ma-
-nga ia kata ia kaba nga hí
· nga'm mon, nga'm leh-pyn-
shait shuh ma-nga hí ia kata,

hinrei kata ka pop kein ka
bashong-sah ha nga.

21. Nga shem te shisha ia
kane ka hükum-tynrai, ba, ha
nga u bamon ba'n leh ia ka
babhá, kata ka basniu ka don
jan ha khymat jong nga.

22. Namar nga sngou-tyn-
nad-éh kein ha kaba Ka Hükum
ka jong U Blei katba kum
uba u briu bashapoh.

23. Hinrei nga ioh-ih-shem-
phang ia kawei-pat ka hükum
ha kita ki dykhot-met jong
nga, ka baialeh - thymá bad
kata ka hükum ka jong ka
bamut jong nga, bad ka baia-
lam-mrau ruh ia nga ha kata
ka hükum ka jong ka pop
kaba long ha kita ki dykhot-
-met jong nga.

24. Ah nga u briu u ba-
shah - lanot khop ! uei u ba'n
lah pynpyllait-noh ia nga na
kane ka met ka jong ka jing-
iáp ?

25. Nga sngou-ngúh ia U
Blei da U Iísous Khristos uba
U Trai jong ngi! — Kumta te,
ma-nga ujuh-hí kein da kata
ka bamut shisha nga shakri ia
Ka Hükum U Blei ; hinrei da
kata ka doh, ia ka hükum ka
pop.

VIII.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pynih kumno ba ym don ka jingpynrem ia kita kiba long ha U Khristos Iísous;*
 12. *Naba ka jingaiei ka pynlong ia ka mynsiim Ka Jingtingkhún, bad ia ki jingkyrkú baroh ki bamíh na kata:* 18. *ka kyrshán ia ki bangeit hapoh ka jinglong-mrau jong ki sha ka pop ba dang sah, bad hapoh ki jingtynjúh balanot jong ki; bad ki ioh ia ka jingiaráp uba U Mynsiim Bakhúid ba'n kyrshán ia ki ha kijingsngou-tlot jong ki baroh: kaai ka jingmut-skhem ba kiei-kiei-baroh ki iatrei-lem ia ka ba'n bhá ma-ki:* 31. *ka pyntyngen na ki nía ki jingsngou-pakai jong ki ha kita kiei-kiei-ruh ba-la-leh U Blei na ka bynta jong ki, bad ha ka jingieit b'ymjiukut jong u.*

1. PLENG, namar-kata, mynta ym *don ka jingpynrem ia kita kiba don ha U Khristos Iísous*, ki b'ym iaid katba kum ka doh, hinrei katba kum uba U Mynsiim.

2. Namar kaba ka húkum ka jong uba U Mynsiim jong ka jingim, da U Khristos Iísous ka la iaipynpyllait-lúid ia nga na kata ka húkum ka jong ka pop bad ka jong ka jingiáp.

3. Namar ia kata kaba b'ym-

lah ka jong kata Ka Húkum, naba ka la tlot-noh-ngai na ka jong kata ka doh, U Blei *u la leh*, da kaba u la phah ia uba U Khún jong u hí ha ka dur ka doh pop, bad kumta *da ka jingkinia* namar ka pop, u la pynrem-ba'n-iáp ia ka pop ha kata ka doh ;

4. ba kumta yn ioh-pyndep ia ka hok ka jong kata Ka Húkum ha ngi, kiba iaid b'ym katba kum ka doh, hinrei katba kum uba U Mynsiim.

5. Namar kita ki balong katba kum ka doh, ki iaimut-brai ia kiei-kiei-ruh ki jong kata ka doh; hinrei kita kiba katba kum uba U Mynsiim, *ki iaimut-brai* ia kiei-kiei-ruh ki jong uta U Mynsiim.

6. Hinrei kata ka jingiaimut-brai ka jong kata ka doh, *ka long* ka jingiáp; hinrei kata ka jingiaimut-brai ka jong uba U Mynsiim, *ka long* ka jingim bad ka jingsuk jajai-kein.

7. Naba kata ka jingiaimut-brai ka jong kata ka doh *ka long* ka bashún ia U Blei: namar ka'm pynhapoh ia lade ia ka húkum ka jong U Blei, l'ymne shisha ka'm lah kein.

8. Kumta te kita kiba long ha ka doh, ki'm lah ba'n pyn-sngoubhá ia U Blei.

9. Hinrei ma-phi phi'm long ha ka doh, hinrei ha uba U Mynsiim, lada kumta shisha U Mynsiim U Blei u shong-sah hapoh jong phi: hinrei lada uno-uno-ruh u'm don U Mynsiim U Khristos, uta kein u'm long u jong u.

10. Hinrei lada U Khristos *u shong-sah* hapoh jong phi, kaba ka met, shisha, *ka long* ka baiáp da ka pop; hinrei kaba ka mynsiim *ka long* ka jingim da ka hok.

11. Hinrei te lada uba U Mynsiim jong uta uba la pynieng-im-pat ia U Iísous na ki baiáp, u shong-sah hapoh jong phi, uta uba la pynieng-im-pat ia uba U Khristos na ki baiáp, u'n pynlong-im ruh kein ia kita ki met baiáp jong phi, da uta U Mynsiim jong u uba shong-sah hapoh jong phi.

12. KUMTA te, kó ki para-bangeit, ngí'm long ki nong-kit-ram ha kata ka doh, ia ka ba'n im katba kum ka doh.

13. Namar lada phi im katba kum ka doh, phi'n sa iáp-noh kein: hinrei lada phi pyniáp-

-throin da uba U Mynsiim ia ki jingleh ki jong kata ka met, phi'n im shisha kein.

14. Namar ia kat kiba la ialam da U Mynsiim U Blei, kita kein ki long ki khún U Blei.

15. Namar phi'm shym la pyddiang ia ka kynja-mynsiim ka jinglong-mrau pat ia ka ba'n shepting; hinrei phi la pyddiang ia uba U Mynsiim ka jingting-khún, da uba ngi iaiám-kyrpád, Abba, Kó Pá!

16. Uta ujuh U Mynsiim hí kein u iaphlá-shai ryngkad bad ka mynsiim jong ngi, ba ngi long ki khún U Blei.

17. Kumta lada *ngi long* ki khún, te *ngi long* ki nongioh-pateng ruh; ki nongioh-pateng U Blei kein, bad ki nongiaioh-pateng lem bad U Khristos de ; lada, shisha, ngi iashah lem *bad u*, ba yn ioh-pyndon-burom lem ia ngi ruh *bad u*.

18. Namar nga khein putet ba kita ki jingshah ki jong ka pyrthei-sngi kaba mynta, ki'm iadei marbíang ei-ei-ruh *ba'n ianújor* bad kata ka burom-suk ka ba'n sa pynpau - noh ha ngi.

19. Namar kata ka jing-khymíh-jingngoh kyrmen-ky-mang ka jong kaba ka jing-thau, ka áp-khymíh hir-hir ia kane ka jingpynpau ia ki khún ki jong U Blei.

20. Namar ia kata ka jing-thau la pynlong hapoh ka jing-swai-py-út, (ym kumta da la ka mon kein, hinrei da uta uba pynhapoh ia ka) ha ka jing-kyrmen ;

21. ba yn pynpyllait-noh ia kata ka jingthau hí ruh na kaba ka jinglong-mrau ka jong kata ka jingswai-py-út, sha ka jingioh-lait - líud sngoubhá ka jong ka burom kiba ki khún U Blei.

22. Namar ngi tip-skhem ba kaba baroh-kawei ka jing-pynlong ka iaúd-lang, bad ka iasúh - khún - lang jin háduh kaba mynta.

23. Bad ym tang *kata hí*, hinrei ma-ngi hí ruh kiba don soh - nyngkong jong uba U Mynsiim, wad ma-ngi hí kein ngi úd-sat hapoh lade-hí, da ka baáp-khymíh hir-hir ia ka jingtig - khún, *kaba long*, ia kaba ka jingsiuspah ka met jong ngi.

24. Namar la pynim ia ngi

tang ha ka jingkyrmen : hinrei ka jingkyrmen ia kaba ioh-íh ba-la-don, ka'm long ka jing-kyrmen : namar ia kata ba uno-uno-ruh u ioh-íh ba u don, kumno u dang kyrmen ruh *ia kata kajuh?*

25. Hinrei lada ngi kyr-men ia kata ia kaba ngi'm ioh-íh ba ngi don, *te* da ka baiai-shah-minot ngi áp-khymíh *ia kata*.

26. Kumjuh de, uba U Mynsiim ruh u iaráp - lem ia ki jingtlot-sawai jong ngi ; namar ia kaei ngi'n díuwai kat ka ba'n dei - bíang, *ia kata* ngi'm tip shuh ; hinrei shisha uta U Mynsiim hí u hikai-kyrpád na ka bynta jong ngi ha ki jingúd-kwah hir-hir ki b'ymlah-ong.

27. Hinrei uta kein uba iit ia ki dohnúd, u íhthúh ia kaei *long* kata ka bamut ka jong uba U Mynsiim ; naba katba kum *ka mon ka jong* U Blei, u hikai-kyrpád na ka bynta ki riú-khúid.

28. Ngi iatip ruh pleng ba kieí-kieí-baroh ki iatrei-lem ia ka ba'n pynbhá ia kita kiba íeit ia U Blei, ia kita kein ia ki ba-la-khot katba kum ka jingthymú-skhem *jong u.*

29. Namar ia kiba u la ífhúhlypá, u la thymú-thunglypá ruh *ba'n long* ki bashí-dur kein bad ka dur ka jong uba U Khún jong u, ia ka ba'n long ma - u ia u ba - la - khá-nyngkong ha pyddeng ki para babún.

30. Ruh putet, ia kiba u la thymú-thunglypá, ia kita ruh u la khot ; bad ia kiba u la khot, ia kita ruh u la pynksan ; te ia kiba u la pynksan, ia kita ruh u la pyndon-burom.

31. KUMNO te ngi'n ia-on^g na kine kiei - kiei - ruh ? Lada U Blei *u long* na ka bynta jong ngi, uei *u ba'n nûd* ialeh bad ngi ?

32. Uta uba u'm shym la pynsah - noh wad ia uba U Khún jong u hí, hinrei u la aití-noh ia u na ka bynta jong ngi baroh ; kumno u'n u'm lem te bad u ruh ai-ei ia kiei-kiei-baroh ha ngi ?

33. Uei uba u'n mûdui ia ki ba-la- jíd ki jong U Blei ? *Long* U Blei kein u bapynksan.

34. Uei uta u bapynrem ? *Long* U Khristos u ba-la-iáp ; shisha kham-tam kein, u ba-la-míh-pat ruh, uba long ruh

sha ka ktí ka mon ka jong U Blei, uba iaiiasait da ka nía rulí na ka bynta jong ngi.

35. Uei u ba'n pyniakhlád-noh ia ngi na kata ka jingíeit ka jong uba U Khristos ? Ka lanot-bah, lane ka shípá-sat, lane ka jingpynshitom-bein, lane ka jingthyngan, lane ka jinglyngkhúid, lane ka jingmá, lane ka waitlam ?

36. Kat kumba la thoh, "Ba " na ka bynta jong mé la dang " pyniáp ia ngi baroh shi-sngi ; " la nieu ia ngi kum ki lang- " brot ia ka jingpyniáp."

37. Hinrei ha kine kiei-kiei-baroh kein ngi jop-kyrthep-lin da uta uba la íeit ia ngi.

38. Namar nga ngeit-skhem, ba l'ymne ka jingiáp, l'ymne ka jingim, l'ymne ki angelos, l'ymne ki nongsynshár, l'ymne ki badon-bor, l'ymne kiei-kiei-ruh ki balong mynta, l'ymne kiei-kiei-ruh ki ba'n sa long,

39. l'ymne ka bahakhlíh, l'ymne ka bahapoh, l'ymne kaei-kaei-ruh kawei-pat ka jing-long, ka'n ym lah kein ba'n pyniakhlád-noh ia ngi na kata ka jingíeit ka jong U Blei, kaba ha U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi.

IX.—LYNNONG.

1. *U Apostolos haba u sydang ba'n pyníh shaphang ka bakyn-tait-noh ia Ki Jiu bad ka bakhot ia Ki Jentil; u ong-skhem ha Ki Jiu, ba u'm sngou-dúna ka jingieit shaphang jong ki.* 6. *U pyníh ba ka jinghikai jong u shaphang kane ka long ka badei, na kaba shaphang U Isaak:*
 14. *na ki jingthoh U Mosis, u pyníh ba U Blei u isynei iano-iano-ruh ia uba u mon ba'n isynei.* 19. *U pyndúh-nía iano-iano-ruh u baiasait ia kane, da ka pharshi u nongthau-kíu ba u don bor halor ka deu- byrthá ba'n thau dur katba u mon:* 25. *na Ki Nongiathúhlypá jong ki hí ruh.* 30. *Na kane baroh u hikai ba yn khot ia Ki Jentil, bad ba yn kyntait-noh ia Ki Jiu namar ka jingb'yngéit jong ki.*

1. NGA kren ia ka bashisha ha U Khristos, nga'm lam-lér kein, ka jingiatip-lem jong nga ka da iaphlá-shai ryngkad bad nga ha U Mynsiim Bakhúid,

2. ba don ha nga ka jing-sngousíh bakhrau, bad ka jing-sngoupang-dohnúd khlem-dapúd ha ka dohnúd jong nga.

3. Namar ma-nга nga da jiu kwah kein ia lade ba'n long u ba-la-tim-noh na jong uba U

Khristos, na ka bynta ki para-jong nga, kiba ki para-trai ka-rí jong nga katba kum ka doh:

4. kiba long Ki Kynja-Israil; kiba ki jong ki *long* kaba ka jingting-khún, bad kaba ka jingdon-burom, bad kiba ki jiutang, bad kaba ka jingai Ka Húkum, bad kaba ka níam-ká-rúkom ka jingmane-U-Blei, bad kiba ki jingkular:

5. kiba jong ki *long* kiba ki kypá; bad na kita, kaba katba kum ka doh; *la mih* uba U Khristos, uba da long halor baroh, U Blei ba-la-kyrkhu kein sha ka b'ymjiukut-b'ymjiukut! Amen.

6. YM *long* kumta te kumba kata ka ktín ka jong U Blei ka la háp-dúh-noh. Namar baroh ki'm *long* kiba na Israil, kiba *long* Israil.

7. L'ymne, naba ki *long* u symbai U Abraam, *ki'm long* ki khún *ka jingkular* baroh; hinrei, "Ha U Isaak yn khot " u symbai jong mé."

8. Kata ka *long* kumne, Kita *kiba long* ki khún ki jong kaba ka doh, kita ki'm *long* ki khún U Blei; hinrei ia kita ki khún ki jong kata ka jingkular yu nieu kein kum u symbai.

9. Namar kata ka ktín ka jingkular *ka long* kane, "Hamar " kane ka ía nga'n wan, te Ka " Sarra ka'n sa ioh khún-shin- " rang."

10. Bad ym tang *kane* hí, hinrei Ka Rebekka ruh, mynba ka la ioh-punkhún na uwei, kata na U Isaak kein uba u kypá jong ngi;

11. namar haba ym put la lah khá *synrop ia kita ki khún*, l'ymne *kumta* haba ki'm shym la lah leh ia kaei-kaei-ruh ka babbhá lane ka basniu, (ba kaba ka jingthymú-skhem ka jong U Blei katba kum ka jingjíd *jong u* ka'n ioh-néh-skhem, ym na ki jingleh, hinrei na ka jong uta u bakhot kein;)

12. la iathúh ha ka, "Ba " uta u bashiwa u'n shakri ia " uta u bakhadduh."

13. Kumba la thoh, " Ia U " Iakob nga la íeit, hinrei ia " U Isau nga la íhsíh."

14. KUMNO te ngi'n ia-on^g na kine *kiei-kie-i-ruh?* Don ne ém ka b'ymhok bad U Blei ? Wat ai *haba-da-lei-lei-ruh* ba ka'n long *kumta* !

15. Namar u ong ha U Mosis, " Nga'n sngou-isynei ia " uba nga'n da sngou-isynei,

" bad nga'n leh-isynei ia uba " nga'n da leh-isynei."

16. Namar -kata te, ka'm *long* na ka jong uta u bakwah-sat, l'ymne na ka jong uta u baphet-éh, hinrei na ka jong U Blei u baleh-isynei.

17. Namar kata Ka Jing-thoh ka ong ha uta U Pharao, " Ba, khynang ia kane hí kein " nga la ríh-pynieng ia mé, ba " nga'n da ioh-pyníh-shinná ia " kaba ka bor-bah jong nga ha " mé, bad ba yn ioh-ialap-shai " ia ka kyrteng jong nga ha " ka pyrthei baroh-kawei."

18. Namar-kata kein, ia uba u mon, u sngou-isynei; bad ia uba u mon, u pynéh.

19. Me'n ong te ha nga, Balei u dang kynnoh-pop ? namar uei ba la pynlah ia kata ka mon jong u ?

20. Shisha hinrei kham-tam, ah u briu, ma-me mé long uei u baivasait pyrshah-pat bad uba U Blei ? I'n ong ne ém íta í dur ba-la-thau ha uta uba thau-dur ia í, Balei mé la thau ia nga kumne ?

21. Uba u nongthau-khíu u don bor-trai ne ém halor kaba ka deu-byrthá, ba'n thau na ka jong kata kajuh hí ka

shí-lyllún *deu-byrthá*, ia uwei u khíu te ia ka badon-burom, hinrei ia uwei-pat ia ka bakhlem -burom ?

22. *Kumno* te lada U Blei, u da mon ba'n pyníh-shinná-noh ia la ka jingbittar, bad ba'n pyntip-noh ia ka bor-bah jong u, u la iaishah da ka bashibún ka jingiaishah-slem ia ki khíu ka jingbittar ba-la-pynbit ia ka jingpynjot ;

23. bad ba u'n la ioh-pyn-tip-noh ia kaba ka jingkynrei-spah-kyrhai ka burom jong u ha ki khíu ka jingisynei, ia kiba u la lah thung-pynbitlypá ia ka burom ;

24. *Wad* ia ngi ruh kein, ia kiba u la khot, ym tang na Ki Jiu hí, hinrei na Ki Jentil ruh ?

25. Kumba u ong ruh ha U Osíe, " Nga'n khot ia uta u " paitlang u b'y'm *long* u jong " nga, u paitlang jong nga, " bad ia kata ia kaba b'y'm " shym la íeit, ia kaba la íeit.

26. " Ka'n jía ruh ha kata " ka jaka ha kaba la iathúh ha " ki, Phi'm *long* u paitlang jong " nga ; hangta yn khot ia ki " ki khún - shinrang U Blei U " Baim."

27. Hinrei U Isaías u pyrta-

-noh shaphang Ki Israil, " La " ka jingkhein kiba ki khún- " -shinrang Ki Israil ka da long " kum u shíap ka dúriau, *tang* " ia íta í bynta bapynsa yn " ríh-pynim.

28. " Namar u da pyndep- " -noh bad u da pynkut - noh " shisyndon ia ka kam-ka-dau " ha ka hok ; naba ia ka kam- " -ka - dau ba-la-pynkut - noh " shen U Trai u'n leh ha kata " ka rí."

29. Ruh, kumba U Isaías u la iathúh mynshiwa, " Lymda " U Trai Ki Paitbah u la lah " pynsa symbai ia ngi, kat " kum Ka Sodoma yn la lah " pynlong ia ngi, bad kat kum " Ka Gomorra yn la lah pyn- " syrim ia ngi."

30. KUMNO te ngi'n ia-ong? Ba Ki Jentil, kiba b'y'm jiu beh ia ka hok bapynksan, ki la ioh-bat-skhem ia ka hok bapynksan, ia kata kein ka hok bapynksan kaba na ka jong ka jinggeit.

31. Hinrei Ki Israil, haba ki jiu beh ia ka rúkom ka hok, ki'm shym la lap-ioh ia kata ka rúkom ka hok.

32. Na ka balei? Naba *ki'm* shym *la beh ia ka* da ka jing-

ngeit, hinrei pynban kumba ka long *ba'n ioh* da ki jingleh Ka Húkum. Namar ki la jin-thut ha uta u mau ka jingjin-thut;

33. kumba la thoh, “ Ha “ khymih, Nga buh ha Ka “ Sion ia u mau ka jingjin-“ thut, bad ia u mausiang ka “ jingjinthut; hinrei ia uno-“ -uno-baroh u bangeit ha u yn “ ym pynrain-bukoh.”

X.—LYNNONG.

1. *Ki ktín baialam-phrang bad bapyniasuk, bad bapyníh ia ka dau ka jingkyntait-noh ia Ki Jiu:* 5. *te u pyníh ia kiei-kiei-ruh ba-la-buh ia ka ba'n ioh ka jingpynam ia Ki Jentil bad Ki Jiu kumjuh.* 14. *Ba ka lyni ka jingpynam ka long ka babit ia baroh; ka dei te ba'n iathúhkhaná-babhá skaphang jong ka ha ki bynriu baroh: ia kaba la iathúh-lypá shinná shaphang jong ka ha Ka Testament Barim.*

1. Kó ki para-bangeit, shisha kein ka jingkwah babhá hir-hir ka dohnúd jong nga, bad ka jingdúwai kaba ha uba U Blei na ka bynta Ki Israil ka long ia ka ba'n ioh - jingpynam ia ki.

2. Namar nga phlá babhá ia ki, ba ki don ka jingsngou-

-shit-rhem na ka bynta U Blei, hinrei ym katba kum ka jingtip.

3. Namar haba ki dang long ki b'ymtip ia ka hok ka jong U Blei, bad haba ki dang pyr-shang ba'n pynnéh ia ka hok la ka jong hí, ki'm shym la pynkongúh ia lade ha kata ka hok ka jong U Blei.

4. Namar U Khristos *u long* ka jingkut Ka Húkum, ia ka ba'n pynksan ia uno-uno-baroh u bangeit.

5. NAMAR U Mosis *u thoh shaphang kata ka hok bapynksan kaba na ka jong kata Ka Húkum,* “Ba uta u briu uba “ la iaileh ia kita kiei-kiei-ruh “ u'n ioh-im ha ki.”

6. Hinrei kata ka hok bapynksan na ka jingneit ka ong kumne, “ Wat ong ha ka doh-“ nûd jong mé, Uei u ba'n leit-“ -kíu-noh sha byneng?” kata ka long, ba'n ialam-noh-arsut ia U Khristos *na byneng;*

7. lane, “ Uei u ba'n leit-“ -híer shapoh niamra ?” kata ka long, ba'n ialam-noh-arte ia U Khristos na ki baiáp.

8. Hinrei kumno ka ong ma-ka ? “Kata ka ktín ka long ha-“ jan jong mé, *pleng* ha ka shin-“ tur jong mé, bad ha ka dohnúd

“ jong mé;” kata ka long kein kata ka ktín ka jong ka jing-ngeit ia kaba ngi ialap :

9. Ba lada me'n phlá-shinná da la ka shintur ia U Iísous uba U Trai, bad ba me'n ngeit ha la ka dohnúd ba U Blei u la pynmíh-pat ia u ua ki baiáp, yn pynam ia mé.

10. Namar da ka dohnúd kein ba ngeit ia ka ba'n ioh ka hok bapynksan, bad da ka shintur kein ba phlá-shinná te ia ka ba'n ioh ka jingpyn-im.

11 Namar kata Ka Jing-thoh ka ong, “ Ia uno-uno-ba-“ roh u bangeit ha u yn ym “ pynrain-bukoh.”

12. Namar ym don shuh ka jingiaphér ia U Jiu bad ia U Griik ruh ; namar uba ujuh U Trai halor baroh, u bakynrei-spah-kyrhai shaphang kita baroh kiba khot-kyrpád ia u.

13. Namar “ uno - uno - ba-“ roh uba u'n khot - kyrapd ia “ ka kyrteng U Trai, yn pyl-“ lait-im ia u.”

14. KUMNO te ki'n ia-khot - kyrapd ha uta ha uba ki'm shym la ngeit ? kumno de ki'n ioh-ngeit *ha uta* shaphang uba ki'm shym la ioh-sngou ?

kumno de ki'n ioh-sngou khlem u baialap ?

15. kumno ruh de ki'n ioh-ialap, l'ymda la phah-noh ia ki? kumba la thoh, “ Ah ka “ bakatno báihtynnad *ki long* “ ki slajat-bawan ki jong kita “ kiba iathúhkhaná-babhá ka “ jingsuk, ki jong kita kein ki-“ ba iathúhkhaná - babhá ia “ kiei-kiei-ruh ki babhá !”

16. Hinrei baroh ki'm shym la kongúh ia kata ka jingia-thúhkhaná - babhá: namar U Isaias u kylli, “ Kó Trai, uei “ ba la ngeit ia ka jingpyn-“ sngou jong ngi ?

17. Te pleng kumta kata ka jingngeit *ka jía* na ka basngou, bad kata ka basngou da ka ktín U Blei kein.

18. Hinrei nga kylli, Ki'm shym la ioh-sngou ? Haoid, shisha kein, “ ka jingkren-“ -sawa jong ki ka la leit-iaid-“ -noh ha kaba ka khyndeu ba-“ roh, bad ki ktín jong ki shá-“ duh ki bakut ka pyrthei.”

19. Hinrei ruh nga kylli, Ki Israil ki'm shym la tip *ia kata?* Namar nyngkong, U Mosis u ong, “ Nga'n pynsngou-phúin “ ia phi shaphang *kita* ki b'y় “ long kynja-byriu, bad sha-

“ phang ka kynja-bynriu ba-
“ khlem - jingmut nga'n pyn-
“ bittar ia phi.”

20. Hinrei shisha kein U Isaias u leh-shlur-noh, bad u ong shinná, “ La shem ia nga “ da kita ki b'y'm jiu wád ia “ nga; la pynpau shinná ia “ nga ha kita ki b'y'm jiu kylli “ shaphang jong nga.”

21. Hinrei pleng shaphang Ki Israil u ong, “ Baroh shi-sngi “ nga la kynér-noh ia la ki ktí “ ha u paitlang u b'y'm kongúh “ bad u baiaphyrshi-kylliang.”

XI.—LYNNONG.

1. *U Blei u'm shym kyntait-noh ia Ki Israil baroh ; 7. hinrei don shibún ki basah ia kiba u la jíd, pheuse la pynéh ia kiwei. 11. Don ka jingkyrmen ba ki'n wan-phai-khymat; namar U Blei u la thymú bad u la kular ba'n khot pat ia Ki Jiu. 33. U Apostolos u wai la ka nía bajur da ka baong ka bakatno ka jing-kyndit ka b'y'm lah iit-shemphang shuh ia ka jingstád bad ia ki jingbishár U Blei.*

1. NGA KYLLI te, U Blei u la kyntait-noh khoit ne ém ia uta u paitlang jong u? Wat ai ka'n long kumta haba-da-lei-lei-ruh! Namar nga ruh nga

long U Kynja-Israil, na u symbai U Abraam, na ka jaid Benjamin.

2. U Blei u'm shym la kyn-tait - noh khoit ia uta u paitlang jong u, ia uba u la jíd-thuhlypá. Ne phi'm tip ia kaei kaba Ka Jingthoh ka ong shaphang U Ilías? kumno u leit-múdui-úd ha U Blei ia Ki Israil, u da ong,

3. “ Ah Trai, ki la iapyniáp-“ -noh ia kiba Ki Nongiathúh-“ lypá jong mé, bad ki la ia-“ kynrang-pynkyllon-kram ia “ kiba ki dúwan - dúhpat jong “ mé; bad la íehnloh-sah sa ia “ nga marwei, bad ki iawád ia “ ka mynsiim jong nga ruh.”

4. Hinrei kata ka jingpyn-phai-tín-Blei ka ong kumno ha u? “ Nga la pyntsah kyrphang “ ha lade - hí hinieu hajar ki “ rangbah, ki b'y'm shym la “ dem khohsiu ha kata *ka dur* “ U Baal.”

5. Kumjuh te, ha ka pyr-thei -sngi kaba mynta ruh, don í bynta basah katba kum ka jingjíd ka jingaiei.

6. Te lada da ka jingaiei, ka'm *long* shuh na ki jingleh; namar haba da kumwei-pat, kata ka jingaiei ka'm long shuh

ka jingaiei ; hinrei lada na ki jingleh, ka'm long shuh ka jingaiei; namar haba da kum-wei-pat, kata ka jingleh ka'm long shuh ka jingleh.

7. KUMNO te ? Ia kaba Ki Israil ki wád khynang, ia kata pleng ki'm shym la ioh-shem ; hinrei kata ka jingjíd ka la ioh-shem kein ; hinrei ia kita ki basah la pynéh-noh :

8. kat kumba la thoh, " U " Blei u la ai ha ki ia ka myn- " siim ka jingioh-thíah-lyng- " ngai, ia ki khymat ia ka ba'n " ym ioh-íh, bad ia ki shkor ia " ka ba'n ym ioh-sngou," jin háduh kane ka sngi kein.

9. Bad *kumba* U Dabid u ong, " Tó ai ba yn pynlong ia " ka míej jong ki ia ka ba'n " long ka jingríam, bad ia ka " ba'n long ka jingpynngat, " bad ia ka ba'n long ka jing- " jinthut, bad ia ka ba'n long " ka kyput-kylliang de ha ki

10. " Tó ai ba yn pyndum " ia ki khymat jong ki ba ki'n " ym ioh-íh, bad ia ka ingdong " jong ki khlem-da-púd me'n " pyndem-lem-rapaid."

11. NGA kylli te, shisha ki la iajinthut, kat ba'n iaháp-dúh-noh ? Wat ia ka'n long

kumta haba-da-lei-lei-ruh ! hinrei pleng da kata ka jingiaháp-ryngkang jong ki *la jía* kata ka jingpynam ha Ki Jentil, ia ka ba'n pynsngou-pihúin ia ki.

12. Te lada kata ka jingiaháp - ryngkang jong ki *ka jía-long* ka jingman-bhá ia ka pyrthei, bad kata ka jingdúh jong ki *ka jía-long* ka jingman-bhá ia Ki Jentil; hato ka bakatno-tam kein *ka'n long* ka jingdap jong ki ?

13. Namar nga ong ha phi kiba Ki Jentil, (namar kat kumba nga long ma-nga shisha u Apostolos Ki Jentil, nga pyn-don-burom ia kata ka jingleh jong nga ;)

14. lada lah kumno-re-kumno ba nga'n da ioh-pynsngou-skhuín - tynneng ia í doh - í-snám jong nga, bad ba nga'n ioh-pynam ia kiba na ki jong ki.

15. Namar lada kata ka jing-kynthait-noh ia ki *ka jía-long* ka jingpyniasuk ia ka pyrthei ; kaei te *ka'n long* kata ka jing-pyddiang-suk *ia ki*, tang ka jingim na ki baiáp ?

16. Lada ruh uba u soh-nyngkong *u long* u bakyntang, kumjuh ruh *yn long* kaba ka shí-lyllún u kypú-im ; bad lada

uba u tynrai *u long* u bakyntang, kumjuh ruh *yn long* kiba ki tynat.

17. Lada ruh de la pynkhein-noh ia kiba na ki jong kita ki tynat, bad la pyniadait-khop ia mé uba long u tynat - diing-úm-pyniang-olib khlaū ha pyddeng jong ki, bad la pynlong ia mé u nongiaioh-lem na u tynrai bad na ka khlein ka jong uta u diing-úm-pyniang-olib ;

18. mé wat leh - risa - tam-jaid halor kita ki tynat : hinrei lada mé leh-risa-tam-jaid halor *jong ki, tó kynmau te ba* mé me'm bah ia uta u tynrai, hinrei uta u tynrai *u bah* ia mé.

19. Me'n ong te, " La pynkhein-noh ia kiba ki tynat, " *ba yn la ioh-pyniadait-khop ia nga.*"

20. Niwma ; *hinrei* la pynkhein-noh ia ki da ka jingb'ymngeit, hinrei ma - mé mé iaiieng da ka jingngeit. Mé wat sngou - meng, hinrei *tó* shepting;

21. Namar lada U Blei u'm shym la pynsah shuh ia kita ki tynat bakynja-tynrai, *te tó súmar* ioh ba u'n u'm pynsah shuh ia mé ruh.

22. Ha khymíh te, ia ka jingsybún, bad ia ka jingsneng-kyntait-noh ki jong U Blei ! sha kita kiba la háp-noh, shisha ka jingsneng-kyntait-noh ; hinrei sha mé, ka jingsybún, lada me'n iainéh ha kata ka jingsybún *jong u* ; namar haba da kumwei-pat, wad ia mé ruh *yn ot-noh* kein.

23. Hinrei wad ia ki ruh, lada ki'm da iainéh ha kata ka jingb'ymngeit, *yn pyniadait-khop* kein; namar U Blei u long u balah-éh ba'n pyniadait pat ia ki.

24. Namar lada la ot-noh ia mé *u tynat* na ka jong uta u diing-úm-pyniang-olib khlaū na la ka kynja, bad da kaba kumwei-pat ia ka kynja la pyniadait-khop ia mé ha u diing-úm-pyniang-olib babhá, te ka bakatno tam ia kine, *ki-ba long kita ki tynat* ba kynja-tynrai, *yn pyniadait-khop* ia ki ha u diing-úm-pyniang-olib u jong ki hí ?

25. Namar nga'm mon ia phi ba'n ym tip, kó ki para-bangeit, shaphang kane ka jingbuh-ríh, (ba phi'n ym long kiba tharai stád ia lade) ba ka jingéh-noh ka la jía-long *tang* na shiteng-

-shiliang Ki Israil, tadynda ba kata ka jingdap ka jong Ki Jentil ka'n la ioh-wan hapoh.

26. H'ynda kumta te yn ríh - pynim ia Ki Israil baroh ; kumba la thoh ; " Uba U Nong- " pynpyllait-noh u'n wan-míh- " -noh na Ka Sion, bad u'n " pynphai-noh ia ka jingb'ym- " riu-blei na Iakob ;

27, " bad kane ka jiutang " kaba na nga *ka long* bad ki . . . h'ynda nga'n kit-noh ia " ki pop jong ki."

28. Kumta shaphang kaba Ka Jingiathúkhkhána - babbá, *ki la jía-long* ki nongshún, na ka bynta jong phi ; hinrei shaphang kaba ka jingjíd, *ki long* ba-la-íeit ia ki, na ka bynta kiba ki kypá.

29. Namar kita ki jingaiei bad kata ka jingkhot U Blei, *ki long* bakhlem jingkylla-ka-bamut.

30. Namar kumba ma-phi ruh mynno-mynno-ruh phi la jiu long ki b'ymkongúh ia U Blei, hinrei mynta pleng la isynei ia phi da kata ka jingb'ymkongúh ka jong kine;

31. kumjuh ruh kita mynta ki la long ki b'ymkongúh, ba da kata ka jingleh-isynei kaba

sha phi, yn ioh-leh-isynei kein ia ki ruh.

32. Namar U Blei u la set-lang-khop ia kita baroh ha ka jingb'ymkongúh, ba kumta u'n ioh-leh-isynei kein ia kita baroh.

33. Ah ka jingjilliu-bah ka jingkynreispah-kyrhai te ka jingstád, bad ka jingtíp U Blei ! Ah katno ba kita ki jingkut-bishár ki jong u *ki long* ki b'ymlah - iit shuh, bad kita ki lynti ki jong u *ki long* ki b'ymlah-shem-lád shuh !

34. " Namar uei ba la tip " ia ka bamut U Trai ? lane " uei ba la jiu long u nongia- " syllá-lem u jong u ?"

35. lane uei ba la ai shiwa ha u ; bad ba yn ai-jingai kyl-liang-pat ha uta ?

36. naba na u, bad da u, bad sha u, *long* kiei-kiei-baroh : ha uba *yn long* kaba ka burom sha ka b'ymjiukut-b'ymjiukut ! Amen.

XII.—LYNNONG.

1. *Ba ka dei ia ki jingisynei U Blei ba'n pynleh ia ngi ba'n aití-noh ia lade ba'n pynsngoubhá ia u ; bad ba'n ym tharai babhá-tam ia lade, hinrei ba'n nieu-bíang ia kita ki bún jaid ki*

jingai; bad ba'n leh-minot ha ki hala ka jaka-jaka, khynang ia ka ba'n pynmyntoi lang ia ka met maian U Khristos. 9.

U Apostolos u sneng-kyntú ia ka ba'n iaileh ia ki bún jaid ki soh U Mynsiim: u ádong ruh ia ka jingsngou-kwah ba'n leh basniu lane leh bittar markyl-liang.

1. NAMAR-KATA, nga kyrapád ia phi, kó ki para-bangeit, na kita ki jingisynei ki jong U Blei, ba'n aítí-noh ia ki met jong phi kum ka jingkinia baiaiim, bakhúid, *bad bapynsngoubhá-éh* ia U Blei, *kaba long* kein ka jingshakri bashong-nía jong phi.

2. Bad tó wat pynsyrím ryngkad ia lade bad kane ka pyrthei ; hinrei tó pynkylla-dur-noh ia lade kein da kaba ka jingpynlong-thymmai ia ka bamut jong phi, khynang ba phi'n ioh - nang - skhem ia ka bakumno *long* ka mon ka jong U Blei, kaba *long* ka babhá, bad ka bapynsngoubhá-éh, bad ka bajanai de.

3. Namar nga ádong, da kata ka jingaiei ia kaba la ai ha nga, ia uwei-uwei-baroh uba long ha pyddeng jong phi, ba'n ym nieu-tam *ia lade* nalor ia kaba ka dei ia u ba'n nieu ;

hinrei ba'n nieu ádykar *ia lade*, kat kumba U Blei u la sám ia ka jingtheu ka jingngeit ha uwei-uwei-baroh.

4. Namar katba kumba ha kawei ka met ngi don shibún ki dykhrot, hinrei kita ki dykhrot baroh ki'm don ia kaba kajuh ka jingkam ;

5. kumjuh ma-ngi, *la ngi long* shibún, ngi long kawei ka met ha U Khristos, hinrei uwei-pa-uwei baroh *ki ialong* ki dykhrot ki jong ki paralok-hí.

6. Te ba *ngi* don ki jingai ki baiaphér katba kum kata ka jingaiei ia kaba la sám ha ngi, *la ka long* ka jingiathúhlypá, *tó ai ba ngi'n iathúhlypá* katba *ka shong* kaba ka jingtheu ka jong ka jingngeit;

7. *la ka long* ka jingshakri ia Ka Balang, *tó ai ba ngi'n minot* ha kata ka jingshakri ia Ka Balang ; *la ka long* uta u bahikai, *tó ai ba u'n minot ruh* ha kata ka jinghikai ;

8. *lane* uta u basneng-pynshait, *tó ai ba u'n minot te* ha kata ka jingsneng-pynshait ; *lane* uta u baiasám, *tó ai ba u'n leh kumta* da ka jingkyl-líud - sngúr shí-syrtap myn-siim ; *lane* uta u bashong-syn-

shár, *u'n shong kumta* da ka jingiaisúmar-kyndong ; uta u baleh-isynei, *u'n leh kumta* da ka jingsngoubhá-kymen.

9. *TO' ai ba* kaba ka jingleh-íeit-briu *ka'n long* ka bakhlem-arsap. *Tó long* ki bákar-noh basngou-trím na ka baleh-sniu ; *tó long* ki baiasoh-skhem bad ka baleh-babhá.

10. Shaphang kaba ka jingiaéit para-bangeit, *tó long* ki baiaéit - noh hin - hin para-bangeit hí; shaphang kaba ka jingianieu - burom, *tó long* ki baialam-phrang para-bangeit hí ;

11. shaphang kaba ka jing-leh-minot, *tó wat long* ki baalhía, *hinrei tó long* ki bashit-rhem ha ka mynsiim, da ka bashakri ia uba U Trai ;

12. shaphang kaba ka jing-kyrmen, *tó long* ki bakymen ; ha ka jingjinjar, *tó long* ki baiai-shah ; ha ka jingdúwai, *tó long* ki baiainéh-minot ;

13. shaphang kiba ki jing-kyrdúh jong kiba ki riu-khúid, *tó long* ki baiasám-isynei ; *tó long* ki baiabeh-brai ia ka jing-khot-íeit-basá.

14. *Tó kyrkhú-bhá* ia kita kiba leh-bein ia phi ; *tó phi'n*

iaikyrkhú-bhá, ruh wat tim phi.

15. *Ka dei* ba'n iakymen lem bad kita ki baiakymen, bad ba'n iaiám lem bad kita ki baiám.

16. *Tó long* ki baiamut ia kaba kajuh para-bangeit hí : *tó wat long* ki baiaimut-brai ia kiba kiei-kiei-ruh ki jinglong-meng, hinrei *tó long* ki bapynialok-ryngkad ia lade bad ki barit. Wat long phi ki batherai-stád ia lade ha la ka khymat hí.

17. Wat *long* phi ki baleh-markylliang hano-hano-ruh ia ka basniu namar ka basniu ; *hinrei tó long* ki baiaisúmar-sukhérlypá ia kiei-kiei-ruh ki babhá-tynnad ha khymat ki briu baroh.

18. Lada *long* ka balah, katba shong kata ha phi, *tó long* ki baiashong-suk-noh bad ki briu baroh.

19. Wat *long* ma-phi hí ki bapynhíer-kyput, kó ki hep, hinrei phi'n ai jaka ia ka jing-bittar, namar la thoh, "Ka "jingpynhíer-kyput *ka long* " ka jong nga hí, nga'n leh- " -kylliang ma - nga ia kata," ong U Trai kein.

20. Namar -kata, "lada u

bashún ia mé u thyngan, me'n bysá ia u ; lada u slíang, me'n ai-díh ia u : namar da ka baleh kumta, me'n kynton ia ki ryngá ding deuiong barhem halor ka khlíh jong u.

21. Wat ai ba yn jop-noh ia mé da ka jong ka basniu, hinrei tó jop-noh ma-mé ia ka basniu da ka babhá.

XIII.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh-shai ia kiei-kiei-ruh ki jong ki kam-ram ha kiba ka dei ba ngi'n kongúh ia ki nongsynshár bad ia ki nongbishár.* 8. *Ba ka jing-íeit ka long ka jinglum Ka Hú-kum, naba kumta ka dei ia Ki Khristian ba'n leh-íeit ia ki briu baroh.* 11. *U pyníh de ba ku dei ia ka ba'n kyndiah-noh na ki jingleh ka pop bad ka jingdum, bad ba'n iaid-beit bad bakhuid, namar ka sngi ka lajan mih.*

1. Tó ai ba hala ka mynsiim-mynsiim baroh ka'n pynhapoh ia lade ia ki bor ki bahakhlíh : namar ym don kano-kano-ruh ka bor, l'ymda na U Blei ; te kita ki bor kiba don, la buh-beit ia ki kein da U Blei.

2. Kumta kein, uno-uno-ruh

u baieng-ialeh-pyrshah ia kata ka bor, u ialeh-pyrshah ia kata ka jingbuh-beit ka jong U Blei: te kita ki baieng-ialeh *kumta*, kí'n ioh-pyddiang ia ka jing-pynrem ba'n shitom ha lade-hí.

3. Namar kita ki nongsynshár ki'm long ka jingshyrkhei ia ki jingleh babhá, hinrei ia ki b'yman. Mé mon te ba'n ym shepting - sat ia kata ka bor ? tó leh te ia ka babhá, kumta me'n ioh - díang ia ka jingiaroh na ka :

4. namar *uta u nongsynshár u long u shakri U Blei khy-nang ia ka ba'n pynbhá ia mé.* Hinrei lada me'n leh ia ka basniu-basméh, tó sngou-shyrkhei mé : namar u'm jiu rah leh-noh-ei kein ia ka waitlam : namar u long u shakri U Blei, u nongpynhier-kyput kein khy-nang *ba'n pyndep ia ka jing-pynshitom-hok ha uta uba leh ia ka basniu-basméh.*

5. Naba kumta, ka la dei kein *ia ngi ba'n pynhapoh ia lade, ym tang namar kata ka jingpynshitom - hok hí, hinrei na ka bynta kaba ka jingiatip-lem ruh.*

6. Namar na ka bynta kane

hí phi ai khajina ruh ; namar ki long ki shakri U Blei, kiba iaiminot khynang ia kane ka juh ka kam hí.

7. Namar-kata kein, tó ai-noh ha ki briu baroh ia kita kiei-kiei-ruh ki badei *ia ki*: ia ka khajina ha uta, *u badei ba'n shim* ia kata ka khajina; ia ka khrong ha uta, *u badei ba'n shim* ia kata ka khrong; ia ka jingshepting-burom ha uta, *u badei ba'n ioh* ia kata ka jingshepting-burom; ia ka jingnieu-burom ha uta, *u badei ba'n ioh* ia kata ka jingnieu-burom.

8. PHI wat kit-ram ei-ei-ruh-ém iano-iano-ruh, tang ia ka ba'n iaéit paralok - hí : namar uta uba íeit ia uba uwei-pat, *u pyndep* kein ia Ka Húkum.

9. Namar kine *ki húkum*, “ Me'n ym klim ; Me'n ym “ pyniáp ; Me'n ym túh ; Me'n “ ym sakhí lamlér ; Me'n ym “ íh-kwah-sat ; ” lada *don* ruh kano-kano kawei-pat ka húkum, la kúp-kyllum ia ki ha kane ka jingong - skhem, ha kaba kane kein, “ Me'n íeit ia la u “ paramarjan kumba ia lade.”

10. Kane ka jingíeit ka'm jiu trei ia ka basniu-basméh ha

uba u paramarjan : kane ka jingíeit, namar-kata, *ka long* ka jingpyndep ia Ka Húkum.

11. BAD ia kane *kham-tam tó leh*, haba ngi íhthúh ia ka íá, ba mynta la jía ka por ia ngi ba'n khíe - joit na ka baioh-thíah ; namar mynta ka jingpynam ka kham - hajan ia ngi, ia kaba mynba ngi la ngeit :

12. ka míet katta ka la nang dírlypá-noh shibún , te ka sngi ka la jan ; namar-kata, tó ngi'n iabuh-noh-bak ia kita ki jing-leh ki jong ka jingdum ; bad tó ngi'n iakhíng-noh ia ki átiar ki jong ka jingshai.

13. Tó íá, ngi'n iaid da leh-don - akor, kumba ha pyrshah ka sngi ; ym ha ki jingiadíh-kiád-leh-auria hau-hau bad ha ki jingiabúaid, ym ha ki jing-iakai-kynthei bad ki baianúti-jakhlia, ym ha ka baiamai bad ka basngou-pihúin ;

14. hinrei tó kúp phi ia U Ísous Khristos uba U Trai, bad wat súmar-sukhérlypá phi ia ka jong ka doh, khynang ia ka ba'n *pynbrai* ia ki jingsam-kwah b'ymman *jong ka*.

XIV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh kumno ba-ka dei ia ki para-dykhut ba'n leh markylliang paralok-hí shaphang kiei-kiei-ruh ki b'ym nieu phér ha ka jingiatip-lem ; kumta ka rúkom ka banyngkong long, shaphang kumno ba'n leh ia kita ki bashait ba'n kyndiah-sang na kiei-kiei-ruh ki b'ym phér shuh.* 13. *Kabaar long, shaphang kumno ba ka dei ia kita ki para-bangeit ruh ki bukhlain ha ka jingngeit ba'n iaileh ha ka jinglait sngoubhá kylluid jong ki.*

1. TE, phi'n shim-lok ha lade ia uta uba long tlot ha la ka jingngeit, *hinrei* ym sha ka ba'n ianía bishár-kut ia ki jing-mut-kyndiah *jong u.*

2. Namar uwei u ngeit-skhem kat ba'n bám ia kiei-kiei-baroh ; hinrei, uwei-pat u batlot, u bám *tang* ia ki jhur.

3. Mé u babám *ia kiei-kiei-baroh*, wat nieu-bein-noh hó ia uta u b'ym bám-sang ; l'ymne mé u b'ym bám-sang, wat pynrem hó ia uta uwei u babám ; namar U Blei u la pyddiang-sngoubhá ia u.

4. Te ma-mé mé long uei, uba pynrem ia u shakri jong uwei-pat ? *ha khymat* la U Kynrád hí kein u ieng, ne u kyllon.

Hinrei yn pynnéh ia u kein ; namar U Blei u long u balah-éh ba'n pynieng-skhem ia u.

5. Uwei u nieu-kor ia *ka-wei* ka sngi *kum* bakytang-tam ia *kawei-pat* ka sngi ; uwei-pat te u nieu *ryngkad* ia ki sngi baroh. Tó long uwei-uwei-baroh ba-la-sngou-kut-nía skhem ha la ka jong-ka-jong ka bamut hí.

6. Uta u banieu-sang ia kata ka sngi, u nieu-sang kein ha U Trai ; bad uta u b'ym nieu-sang ia kata ka sngi *u long* u b'ym nieu-sang kein ha U Trai. Kumjuh uta u babám, u bám kein ha U Trai, namar u ai-ngúh ha U Blei ; bad uta u b'ym bám-sang, *u long* u b'ym báni-sang kein ha U Trai, kumjuh ruh u ai-ngúh ha U Blei.

7. Namar ym don uwei nagi uba im-kyntí ia lade, bad ym don uwei uba iáp-kyntí-noh ia lade.

8. Namar la ngi ioh-im te, nagi iaiim-kyntí kein ha uba U Trai ; te la ngi ioh-iáp-noh ruh, nagi iáp-kyntí-noh kein ha uba U Trai : namar -kata, la ngi ioh-im te, la ngi ioh-iáp-noh ruh, nagi long kein ki jong uba U Trai.

9. Namar ia kane khynang hí U Khristos u la iáp-noh ruh, bad u la míh-pat, bad u la im-pat de, ba u'n ioh - leh - trai-khlíh kein halor ki baiáp ruh bad ki baim.

10. Hinrei balei mé bishár-pynrem ma-mé ia la u para-bangeit? lane balei ruh mé nieu-bein-noh ma-mé ia la u para-bangeit? namar ngi baroh ngi'n ieng ha khymat ka khet-bishár ka jong U Khristos.

11. Namar la thoh, "Katba " nga im," (ong U Trai,) "ka " khohsiu baroh ka'n dem - " -khrupha nga, bad u thyllied " baroh u'n phlá - shinná-noh " ha uba U Blei."

12. Naba kumta te uwei-uwei-baroh na ngi u'n ai jing-khein shaphang ia lade-hí ha uta U Blei.

13. NAMAR-KATA, wat ai ba ngi'n shong-bishár shuh ia ki paralok-hí; hinrei kham-tam tó kut-bishár phi kumne, ia ka ba'n ym buh ia ka jing-jinthut *ha ka lynti* ia la u para-bangeit, lane ia ka jing-jinthut-pyrkúp-slúp.

14. Nga tip - bíang, bad la pynkongúh da ka nía ia nga da U Iísous uba U Trai, ba

ym *don* kaei-kaei-ruh ka basang na lade-hí, tang ia uta u bamut-banieu ia kaei-kaei-ruh ba ka long ka basang: ia uta kein *ka long* ka basang.

15. Hinrei lada la pynsngousíh - sat *ba'n sniu* ia uta u para - bangeit jong mé na ka bynta í jingbám *jong* mé, me'm iaid-tynnad shuh katba kum ka jingiaiéit. Wat pynjot-noh da íta í jingbám jong mé ia uta, na ka bynta jong uba U Khristos u la iáp-noh.

16. Namar-kata, wat ai ba yn kren - bein-noh te ia kata ka babhá jong phi:

17. namar ka híma ka jong U Blei ka'm long kein ka babám bad ka badíh ; hinrei ka hok, bad ka jingiasuk, bad ka jingsngou - kymen de ha U Mynsiim Bakhúid.

18. Namar uta uba shakri ia U Khristos ha kine kiei-kiei-ruh, *u long* ia u ba-la-iéit sngoubhá da U Blei, bad ia u ba-la-pyddiang hun da ki briu.

19. Naba kumta te, iá, ngi'n iabeh-brai ia kita kiei-kiei-ruh ki jong kata ka jingsuk, bad ia kita kiei - kiei - ruh ki jong ka ba'n iatei ia ki paralok-hí.

20. Na ka bynta ka jingbám

tó wat líed-noh ia ka jingleh ka jong U Blei. Kiei-kiei-baroh shisha *ki long* ki bakhúid; hinrei *ka long* ka basniu kein ia uta u briu uba da bám da ka jingpynsngouthut.

21. *Ka long* ka babhá kein ia ka ba'n ym bám ia ka kynja-doh, l'ymne ba'n díh ia ka wain, l'ymne *ba'n leh ia kaei-kaei-ruh* da kaba u para-bangeit jong mé u da jinthut, lane u da jinthut-pyrkúp-slúp, lane u da sngou-tlot.

22. Mé mé don ka jingngeit? tó ríh-khop *ia ka* ha lade ha khymat U Blei. Suk ia uta u b'y়m pynrem ia lade ha kata ia kaba u shah *ia lade ba'n leh.*

23. Hinrei uta u basngou-artatín, lada u bám, la pynrem ia u, naba u'm shym *bám* na ka jingngeit: te kaei-kaei-baroh kaba b'y়m *long* na ka jingngeit, ka long pop kein.

XV.—LYNNONG.

- U Apostolos u iaisneng - kyntú shaphang ba'n beh - brai ia ka jingiaeit bad ia ka jingiasuk; da ka rúkom U Khristos, bad da kaba u dúwai ba ki'n long kumta.* 8. *U pynih ruh shaphang*

ka jingkhot ia Ki Jentil; naba kumta u dúwai pat ba U Blei u'n pyndap ia ki da ka jingky-men bad da ka jingsuk. 14. *U pynih na ka balei u la thoh ha ka rúkom bashlur-shinná sha Ka Balang ha Ka Roma; bad ba u dang don ka jingkwah ba'n leit-khymih ia ki; u pynih ruh ha kino ki lynti u'n leit.* 30. *Upán na ki ba ki'n iaídúwai lem bad u ha U Blei na ka bynta jong u.*

1. HINREI ma-ngi kein kiba *long* ki bakhlain, ka dei ia ngi ba'n iaishah ia kita ki jingtlot ki jong kiba b'ymkhlain, bad ba'n ym pynsngoubhá tang ia lade-hí.

2. *Kumta* tó ai ba uwei-uwei-baroh na ngi u'n pynsngoubhá ia la u para-marjan, shaphang *ka badei* kein ia ka babhá *jong u*, ia ka ba'n tei *ia u*.

3. Namar wad uba U Khris-tos u'm shym la pynsngoubhá ia lade - hí; hinrei kumba la thoh; “Kita ki jingkren-bein “ ki jong kita ki bakren-bein ia “ mé, ki la iaháp-bhuk ha nga.”

4. Namar kat kiei-kiei-ruh ba la thoh mynbarim, khy-nang ia ka jinghikai jong ngi la thoh mynbarim kein ia ki; ba da kaba ka jingsngou - iai-shah bad da kaba ka jing-

pyntyngen ki jong kita Ki Jing-thoh, ngi'n ioh-iaibat-bíang ia ka jingkyrmen.

5. Te uba U Blei u jong kata ka jingsngou-iaishah bad u jong kata ka jingpyntyngen, tó u'n ai-sngoubhá ha phi ba'n iamut-lem ia kaba kajuh paralok-hí, katba kum U Khristos Iísous;

6. ba da kawei ka jingmut *bad* da kawei ka shintur, phi'n ioh - pyndon - burom ia uba U Blei, bad U Kypá U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

7. Naba kumta phi'n pyddiang-lok ha lade ia ki para-bangeit hí, kumba uba U Khristos ruh u la pyddiang-lok ha lade ia ngi, khynang ia ka jingpyndon-burom ia U Blei.

8. TE nga ong-shinná, putet, ba U Iísous Khristos u la jía-long u nongleh ka jingot-shíar, na ka bynta ka jingshi-sha U Blei, khynang ia ka ba'n pynnéh-skhem ia kita ki jingkular ha kiba ki kypá :

9. bad ba kiba Ki Jentil ruh ki'n ioh-iapyndon-burom ia uba U Blei namar ka jingisy-nei *jong u sha ki*; kumba la thoh ; " Namar kane nga'n

" phlá-iaroh shinná-noh ia mé
" ha pyddeng Ki Jentil, bad
" nga'n riwai-iaroh ia ka kyr-
" teng jong mé."

10. Bad u ong pat, " Tó da
" leh-kymen phi Ki Jentil, lem
" bad uba u paitlang jong u."

11. Pat ruh, " Tó kren-ia-
" roh-noh ia uba U Trai, phi
" baroh Ki Jentil, bad tó ia-
" thúh-iaroh shinná ia u, phi
" baroh ki paitlang."

12. Pat ruh U Isaias u ong,
" Yn long uba u thíed u jong
" U Lessai, bad u ba'n sa míh
" ba'n synshár ia Ki Jentil ; ha
" u kein Ki Jentil ki'n kyr-
" men."

13. Te *nga dúwai* ba uba U Blei u jong kata ka jingkyrmen u'n pyndap ia phi da ka jingiasngou-kymen bad da ka jingiasngou-suk baroh lia ka bangeit, khynang ba phi'n ioh-nang-roi-kyrhai ha kata ka jingkyrmen, da ka bor U Mynsiim Bakhuíd.

14. RUH putet wad ma-
-nga hí nga ngeit-skhem sha-
phang jong phi, kó ki para-
-bangeit jong nga, ba ma-phi
hí ruh phi long ki ba-la-dap
da ka jingbabhá-sybún, ia ki-
ba la pyndap-bhá da ka jing-

tip baroh, bad ki balah ba'n iasneng ki para-bangeit hí.

15. Hinrei nga la thoh kham-shlur ha phi, kó ki para-bangeit, katto-katne, kum u basneng pynkynmau ia phi, naba kane ka jingaiei ia kaba la ai-sngoubhá ha nga da U Blei ;

16. khynang ba nga'n ioh-long u basan u jong U Iísous Khristos sha kiba Ki Jentil, da ka batrei - lyngdoh ia Ka Jingiathúkhána - babhá ka jong U Blei, ba kaba ka jing-kinia-ai-ngúh ia kita Ki Jentil ka'n ioh-long ia ka ba-la-pydiang - sngoubhá, ba - la - pynkhúid ia ka kein da U Mynsiim Bakhúid.

17. Nga don dau te, namar-kata, ia ka ba'n leh-kymen ioh-burom da U Khristos Iísous, shaphang kita kiei-kiei-ruh ki badei sha U Blei.

18. Namar nga'n ym núd ba'n iathúh ei-ei-ruh, shaphang kita kiei - kiei - ruh ia kiba U Khristos u'm shym la trei da nga, khynang ia ka ba'n pynkongúh ia Ki Jentil, da ka ktín bad da ka jingleh,

19 da ka bor ki dak-khyllah bad ki jingphylla, da ka bor U Mynsiim U Blei; kat kumba

náduh Ka Jerusalem, bad sau-dong-kylleng jin háduh Ka *Rí-Illurikon*, nga la ialap bíang-bíang-ruh ia Ka Jingiathúh-khána-babhá ka jong uba U Khristos.

20. Kumta ruh da ka bapynéh - íeit'- noh ba'n iathúh-khána - babhá, yni ha kaba la pyntip ia ka kyrteng U Khristos kein, ioh ba nga'n tei ha ka nongrim ka jong uwei-pat ;

21. hinrei, kumba la thoh, " Kita ha kiba ym shym la " ialap shaphang jong u, ki'n " ioh - íh ; bad kita ki b'ym " shym la ioh-sngou, ki'n ioh- " -sngou-shemphang kein."

22. Naba kumta te la jiu pynpep-noh ia nga shíkaddei-éh ia ka ba'n wan ha phi.

23. Hinrei mynta ba ym don jaka shuh *ba'n ialap* ha kine ki phang, bad ba nga don ka jing-kwah hir-hir putet ia ka ba'n wan ha phi la bún snem mynta;

24. haba nga'n ioh-leit lano-lano-ruh sha Ka *Rí-Spania*, nga'n wan ha phi. Namar nga kyrmén, haba nga nang leit-lait, ba'n wan-khymíh artat ia phi, bad ba'n ialeit-on-lynti ia nga da phi shata, h'ynda la

pyndap shiwa ia nga katto-katne da *ka jingsyllok jong phi*.

25. Hinrei mynta nga leit sha Ka Jerusalem, ia ka ba'n súmar-sukhér kein ia kiba ki riu-khúid.

26. Namar ki la iasngoubhá-éh ha Ka *Rí-Makedonia* bad Ka *Rí-Akhaia*, ba'n iasynniang sybai *ia ka ba'n iaráp* ia kita ki baduk ki jong kita ki riu-khúid kiba ha Ka Jerusalem.

27. *Nga ong kein*, ki la iasngoubhá-éh, namar shisha ki long ki nongkit-ram jong ki : namar lada kiba *Ki Jentil* ki la ioh-iabynta lem bad ki na kiei-kiei-ruh ki jong ki ki bakynda-mynsiim, ka la dei ia ki ruh shisha ba'n súmar-sybún ia ki ha kiei-kiei-ruh ki badei ia ka met.

28. Te ynda nga la lah pyn-dep ia kane, bad la lah aití-skhem-noh ha ki ia une u soh, nga'n wan-noh lyngba na sha phi sha kata Ka *Rí-Spania*.

29. Te nga tip-bíang, ba h'ynda nga wan ha phi, nga'n wan da ka jingdap - kyrhai ka jingkyrkhu ka jong Ka Jingiathúh-khána - babhá ka jong uba U Khristos.

30. Te nga kyrapd ia phi, kó ki para-bangeit, na ka bynta U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, bad na ka bynta ka jingiaéit ka jong uba U Mynsiim, ba phi'n iapynéh lem bad nga ha ki jingdúwai na ka bynta jong nga ha uba U Blei ;

31. ba yn ioh - kynih - kynthet ia nga na kita ki b'ymkongúh ha Ka Ioudaia, bad ba kata ka jingsúmar-sukhér jong nga ia kaba *nga ialam* na ka bynta Ka Jerusalem, ka'n ioh-long ba-la-pyddiang sngoubhá da kiba ki riu-khúid ;

32. ba kumta nga'n ioh-wan ha phi da ka jingiakymen, da ka mon U Blei, bad ba nga'n ioh-sngou-pyngád hir-hir lem bad phi.

33. Te uba U Blei u jong ka jingsuk *tó ai u'n long* lem bad phi baroh. Amen !

XVI.—LYNNONG.

1. *U Paul u aití-iaroh sha Ka Balang ha Ka Roma, ia Ka Phoibi; bad u phah ia la kijingngúh-mon-bhá sha ki bún ki riu-dykhot kata Ka Balang; bad sha kiwei Ki Khristian, kiba don mynkata ha Ka Roma.* 17. *U sneng pynshait ia ki para-bangeit jong u ba'n kynriah-noh na kitá*

kiba pynlong ia ki jingiania bad ia ki jingiasngou - thut; bad u dūwai ba ka jingkyrkhu U Blei ka'n long lem bad ki. 21. *Ki jingnguh-mon-bhá na ki para-lok U Apostolos.* 25. *Kajingnguh-mon-burom ia U Blei ba'n pynwai-noh ia kane ka shiti.*

1. TE mynta nga aití-iaroh ha phi ia Ka Phoibi kaba ka para-bangeit jong ngi, ka bālong Ka Basan ka jong Ka Balang kaba ha Ka Keng-khrei;

2. ba phi'n ioh - pyddiang sngoubhá ia ka ha U Trai, kum badei-bíang ia kiba ki riukhuid, bad ba phi'n ioh - iaráp ia ka ha kaei-kaei-ruh ka jingleh kat kaba ka sngou-don kam ba'n ioh na phi: namar ma - ka hí ruh ka la long ka nongsúmar ia ki babún, bad ia nga hí ruh.

3. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Priskilla bad ia U Akulas, kiba ki lok-baiatrei-lem jong nga ha U Khristos Iísous ;

4, kiba la iapynshah ia ki ryndang jong ki hí na ka bynta ka jingim jong nga ; ha kiba nga ai-ngúh ym tang ma-nnga hí, hinrei kita Ki Balang baroh ki jong kiba Ki Jentilruh.

5. Tó ngúh-mon- bhá ruh ia

Ka Balang kaba ha iing jong ki. Tó ngúh-mon - bhá ia U Epainetos ia uba u lok - hep -baíeit jong nga, uba long u soh-nyngkong Ka Akhaia sha U Khristos.

6. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Mari, kaba la trei-minot shibún ia ngi.

7. Tó ngúh-mon - bhá ia U Andronikos bad Iounias, kiba ki kur jong nga bad ki para-basah - byndí - lem jong nga ; kiba long bapau-nám babhá -éh ha ki ha pyddeng kiba Ki Apostolos, kiba la long ruh ha U Khristos mynshiwa jong nga.

8. Tó ngúh-mon-bhá ia U Amplias ia uba u lok - hep -baíeit jong nga ha U Trai.

9. Tó ngúh-mon-bhá ia U Ourbános uba u lok-baiatrei-lem jong ngi ha U Khristos, bad ia U Stákhus ia uba u lok-hep-baíeit jong nga.

10. Tó ngúh-mon-bhá ia U Apellís ia u ba-la-tynjúh shisha ha U Khristos. Tó ngúh-mon-bhá ia kita kiba na iing U Aristoboulos.

11. Tó ngúh-mon-bhá ia U Irodion uba u kur jong nga. Tó ngúh-mon-bhá ia kita kiba

na iing U Narkissos, kiba long ha U Trai.

12. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Truphaina bad ia Ka Truphos, ki batrei-minot kein ha U Trai. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Persis ia ka ba-la-éit-éh, kaba la trei-minot shibún - éh kein ha U Trai.

13. Tó ngúh-mon-bhá ia U Rouphos ia u ba-la-jíd ha U Trai, bad ia ka kymí jong u bad jong nga.

14. Tó ngúh-mon-bhá ia U Asúgkritós, ia U Phlégon, ia U Ermas, ia U Patrobas, ia U Ermis, bad ia kita ki para-bangeit kiba *don* lem bad ki.

15. Tó ngúh-mon-bhá ia U Philólogoos bad ia U Ioulía, ia U Nireús bad ia ka para jong u, bad ia U Olumpas, bad ia kita ki riu - khúid baroh kiba *don* lem bad ki.

16. Tó iangúh-mon-bhá paralok-hí da ka jingiadoh bakhúid. Ki Balang ki jong uba U Khristos ki iangúh - mon-bhá ia phi.

17. RUH putet nga kyr-pád ia phi, kó ki para-bangeit, ba'n súmar-khymíh-thúh ia kita kiba pynlong ia kita ki jingia-khlád bad ia kita ki jingjin-

thut, da kumwei - pat kein ia kata ka jinghikai ia kaba phi la ioh-nang ma - phi; bad tó kynriah-noh na ki.

18. Namar kiba kum kita ki'm shakri kein ia U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, hinrei ia ka kypoh jong ki hí; bad da kaba ka ktíu jalijaúm bak ka ktín iaroh-arsap, ki iashúkor ia ki dolinúd ki jong ki baluí-lúi.

19. Namar ka jingkongúh jong plii ka la poi sha ki briu baroh kein. Nga sngou - ky-men, namar - kata, shaphang jong phi; hinrei nga kwah ia phi ba'n long ki bastád shisha shaphang ka babbá kein, bad ki bashísyrtap-lúi-lúi shaphang ka basniu.

20. Te uba U Blei u jong ka jingsuk u'n pynlywet - jin shen-shen kein ia uba U Soitan hapoh ki slajat jong phi ! Ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ai ka'n long* lem bad phi. Amen.

21. U TIMOTHEOS uba u lok - baiatrei - lem jong nga, bad U Loukios, bad U Iason, bad U Sosipatros, kiba ki kur jong nga, ki iangúh-mon-bhá ia phi.

22. Ma-nга U Tertios, uba la thoh ia kane ka shiti, nga ngúh - mon - bhá ia phi ha U Trai.

23. U Gaios uba u lok-bakhot-shong sngoubhá ia nga, bad ia Ka Balang baroh-kawei, u ngúh-mon-bhá ia phi. U Erastos uba u nongkynsheu kane ka nongbah, bad U Kouartos uba u para - bangeit, ki iangúh-mon-bhá ia phi.

24. Ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ai ka'n long* lem bad phi baroh. Amen.

25. Te mynta ha uta u balah ba'n pynnéh-skhem ia phi, katba kum kaba ka jing-

iathúhkhaná-babhá jong nga, bad kaba ka jingialap kein ia U Iísous Khristos, (katba kum ka jingpynpau ia ka jingríh ba-la-ríh jar-jar na kirta bamyn-hyndai-kulong,

26. hinrei mynta la pyn-pau - shinná ia ka, bad da kiba Ki Jingthoh Baiathúhlypá, katba kum ka húkum ka jong uba U Blei B'ymjiukut, la pyn-tip ia ka ha kiba ki kynja-byn-riu baroh khynang ia ka jing-kongúh ia ka jingngeit ;)

27. ha U Blei, *nga ong*, U Bastád tang ma-u hí, ha une kein, da U Iísous Khristos, *yn long* ka burom sha ka b'ymjiukut-b'ymjiukut. Amen.

KA SHITI KA BANYNGKONG KA JONG U PAUL,
UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG KORINTHOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 4. *Ka jingong - ialam - phrang ha ki.*
10. *U sneng-kyntú ia ki ba'n long ki baiasoh-lem da kawei ka jingmut, na kaba u sngou ba don ki jingiakhlád ha Ku Balang kaba ha Ka Korinthos.* 17. *U Apostolos u pyníh-nía ba'n dá ia ka jingiathúkhána - babhá, bad ia ka rúkom jong u ba u ialap ia ka ; bad u pynskhem ia la ka nía, na kaba ki iajiu-shem hí.*

1. U PAUL, ia u ba-la-khot U Apostolos U Iísous Khristos, da ka mon U Blei, lem bad U Sosthenis uba u para-bangeit,

2. sha Ka Balang ka jong U Blei kaba don ha Ka Korinthos, ha kita ba-la-pynkhúid ha U Khristos Iísous, ia ki ba-la-khot kein ki riu-khúid, lem bad ha kita baroh ki bakhott-kyrpád ia ka kyrting ka jong U Iísous Khristos uba U Trai

jong ngi ha ka jaka baroh, jong ki ruh bad jong ngi de :

3. *long ka jingaiei ha phi, bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad na U Iísous Khristos uba U Trai.*

4. *NGA ngúh ia U Blei jong nga klem - da - púd shaphang jong phi, namar kata ka jingaiei ka jong U Blei ia kaba la ai ha phi ha U Khristos Iísous ;*

5. *naba ha kiei-kiei-baroh la pynman-kyrhai ia phi ha u, ha ka jingnangkren baroh bad ha ka jingtip-shai baroh kein ;*

6. *(katba kum ka jingphlá-shai U Khristos ia kaba la pynskhem ha pyddeng jong phi ;)*

7. *katba phi phi'm long-dúna ha kano-kano-ruh-ém ka jingai, haba phi dang iaiiaáp-khymíh-shain ia kata ka jingpynpau ia U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi ;*

8. *uba u'n pynnéh-skhem*

ruh ia phi háduh ka bakut, *khynang ba'n long* ki bakhlem-tei-pop ha kata ka sngika jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

9. U Blei *u long* u baiaínéh, da uba la khot ia phi sha ka jingiasoh-iasyllok ka jong uba U Khún jong u U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

10. Te nga kyrteng ia phi, kó ki para - bangeit, da ka kyrteng ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ba phi baroh phi'n iakren ia kaba kajuh, bad ba ki'n ym long ki jingiaprat ha pyddeng jong phi; hinrei phi'n long ia ki ba-la-shná-janai ha kaba kajuh ka bamut, bad ha kaba kajuh ka jingkut-jingmut.

11. Namar la iathúh-skhem ha nga shaphang jong phi, kó ki para-bangeit jong nga, da kita kiba na *ka iing* Ka Khlóí, ba don ki jingiamai ha pydeng jong phi.

12. Te nga ong ia kane, naba uwei-uwei-baroh na phi u ong, Ma-nga nga long u jong U Paul ; ma-nga te, u jong U Apollos ; ma-nga de, u jong U Kíphas ; bad ma-nga, u jong U Khristos.

13. La pyniabynta te ia uba U Khristos ? la sahnarphyná te ne ém ia U Paul na ka bynta jong phi ? lane la pynbaptisma te ia phi sha ka kyrteng U Paul ?

14. Nga ngúh-kymen ia uba U Blei, ba nga'm shym la pynbaptisma iano-iano-ruh-ém na phi, tang ia U Krispos bad ia U Gaios ;

15. ba kumta ym don balah ong ba nga la pynbaptisma sha ka kyrteng ka jong nga hí.

16. Hinrei nga la pynbaptisma ruh ia ka iing U Stephanas ; nalor kine, nga'm tip la nga la pynbaptisma ne ém iano-iano-ruh pat.

17. NAMAR U Khristos u'm shym la phah ia nga khynang ba'n pynbaptisma, hinrei ia ká ba'n iathúhkhána-babhá ; ym ha ka jingstád ka jingkren kein, ioh ba yn pyuleh-noh-ei ia Ka Diingphyná ka jong U Khristos.

18. Namar kata ka ktín kaba shaphang kata Ka Diingphyná ka long shisha ha kita ia ki bajot-noh, ka jingfh-bíeit, hinrei ha ngi ia kiba ioh-lait-im, ka long kein ka bor U Blei.

19. Namah la thoh, "Nga'n "pynjot-noh ia ka jingstád ka "jong ki bastád, bad ia ka "jingshemphang ka jong ki "bashemphang nga'n pyndam- " -noh."

20. Hangno u bastád? hangno u nongthoh-banang-éh? hangno u baskúin-iasait-nía-kylliang u jong kane ka pyrthei? U Blei u'm shym la pynlong-bíeit ia ka jingstád ka jong kane ka pyrthei?

21. Namar naba ha ka jingstád ka jong U Blei, kata ka pyrthei da la ka jingstád ka'm shym la fhthúh ia uba U Blei, te U Blei kein u la íhbit da kata ka jingih-bíeit ka jong ka baialap ba'n pynam ia kita ki bangeit.

22. Namar Ki Jiu te ki iapán dak, bad Ki Griik ki ia-wád ka jingstád:

23. hinrei ma-ngi ngi ialap ia U Khristos ia u ba-la-sahnarphyná; ha Ki Jiu te, ka jingjinthut, bad ha Ki Griik ruh, ka jingih-bíeit;

24. hinrei ha kita ia ki ba-ja-khot, Ki Jiu ruh bad Ki Griik, *ngi ialap* ia U Khristos ia uba ka bor U Blei, bad ka jingstád U Blei.

25. Namar kane ka jingih-bíeit ka jong U Blei ka long ba bakham-stád ia *ka jingstád* ki briu; bad kane ka jingih-tlot ka jong U Blei ka long ka bakham-don-bor ia *ka bor* ki briu.

26. Namar tó khymih-thúh ia ka jingkhot ia phi, kó ki para - bangeit, ba ym bún ia ki bastád katba kum ka doh, ym bún ia ki badon-bor, ym bún ia ki bakhrau - batrí, *ba la jíd-noh kein,*

27. hinrei U Blei u la jíd-noh ia kita kiei-kiei-ruh baíh-bíeit ki jong ka pyrthei, ba u'n pynlehrain - khop ia kita ki bastád; bad ia kita kiei-kiei-ruh baíh-tlot ki jong ka pyrthei U Blei u la jíd-noh, ba u'n pynlehrain-khop ia kita kiei-kiei-ruh ki badon-bor;

28. bad ia kita kiei-kiei-ruh bapoh-jaid ki jong ka pyrthei, bad ia kita kiei-kiei-ruh ia ki banieu-bein, U Blei u la jíd-noh kein, bad ia kita kiei-kiei-ruh ki b'ym don, ba u'n ioh-pyndúh-noh ia kita kiei-kiei-ruh ki badon;

29. ba ka doh baroh ka'n ym ioh-leh-sarong ha khymat U Blei.

30. Te *tang* da u hí ma-phi

phi long ha U Khristos Iísous, ia uba, da U Blei, la pyn-long ha ngi ka jingstád, ka jingpynksan ruh, bad ka jing-pynkhúid, bad ka jingsiuspah ;

31. ba *kumta*, kat kumba la thoh ; "uta uba leh-kymen-éh, tó ai u'n' leh-kymen-éh" ha U Trai."

II.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iaipyníh ia ka ba'n iaidá ia ka rúkom ka jingialap jong u, ba la u u'm don lane ka jingstád, lane ka jingkren-pynáh ki jong bynriu, te pynban ka jingialap jong u ka la man, namar u la shaniah ha ka jingpyníh-shai U Mynsiim Bakhúid bad ka bor.* 6. *U pyníh ba Ka Jingiathúhkhhána-babhá ka long ka jingstád ka bashisha, ia kaba ka jingstád baroh kane ka pyrthei ka'm lah shem kein, l'ymda pyníh ha ki briu da U Mynsiim Bakhúid.*

1. KUMTA ma-nga ruh, haba nga la wan ha phi, kó ki para - bangeit, nga'm shym la wan katba kum ka jinglong pynáh ka jingkren lane ka jingstád, da ka baiathúh-ialap ha phi ia ka jingphlá - shinná ka jong U Blei.

2. Namar nga'm shym la

bishár-kut ia ka ba'n tip ia kaei-kaei-ruh ha pyddeng jong phi, tang ia U Iísous Khristos, wad ia uta kein ia u ba-la-sahnarphyná.

3. Nga te nga la wan-long lem bad phi ha ka jingsngou-tlot, bad ha ka jingsngou-sheping, bad ha ka jingsngou-khynniuuh shibún.

4. Te kata ka jingkren jong nga bad kata ka jingialap jong nga, ki'm shym *la ialong* da ki ktín bakhroh-pynlah-nía jong ka jingstád bakynja - bynriu, hinrei da ka jingpyníh-shai ka jong U Mynsiim bad ka jong ka bor :

5. khynang ba ka jingngeit jong phi ka'n ym long *tynrai* ha ka jingstád ki briu, hinrei ha ka bor U Blei.

6. HINREI haba-da-lei-lei, ngi kren-shinná ia ka jingstád ha pyddeng kita ki bajanai; hinrei ym ia ka jingstád ka jong kane ka pyrthei, l'ymne ka jong ki bakhrau-batrí ki jong kane ka pyrthei, ki ba'n sa dúh-noh :

7. hinrei ngi kren-shinná ia ka jingstád U Blei ha ka jingríg, ia ka ba - la - buh - ríh, ia kaba U Blei u la thymúlypá

mynshwa kiba ki ryta, *ba'n pynpau* khynang ia ka jing-pyndon-burom ia ngi:

8. ia kaba ym don na kita ki bakhrau-batrí ki jong kane ka pyrthei ba la íthhúh: (namar lada ki la íthhúh, ki'm shym da la sahnarpbyná ia uba U Trai Ka Burom.)

9. Hinrei, *ngi kren-shinná kein*, kat kumba la thoh, "Ia "kita kiei-kiei-ruh ka khymat "ka'm shym la ioh-íh, bad ka "shkorka'm shym la ioh-sngou, "bad ruh ki'm shym la míh- "joit ha ka dohnúd u briu, "kat kita kiei-kiei-ruh ia kiba "U Blei u la buhlypá ia kita "ki baéit ia u."

10. Hinrei U Blei u la pynpau-shinná *ia ki* ha ngi da U Mynsiim jong u: namar *tang* uta U Mynsiim hí u iit-tip ja-nai-noh ia kiei-kiei-baroh, kumjuh ruh ia kita kiei-kiei-ruh ki bajilliu ki jong U Blei.

11. Namar mano na ki briu ba íthhúh ia kiei-kiei-ruh *ki jingmut* ki jong u briu, tang kata ka mynsiim ka jong uta u briu kaba hapoh jong u? kumjuh ruh ia kita kiei-kiei-ruh *ki bajilliu jingmut* ki jong U Blei ym don ba íthhúh,

tang uba U Mynsiim u jong U Blei.

12. Ma-ngi te ngi la pydiang, ym ia ka mynsiim ka jong ka pyrthei, hinrei ia uba U Mynsiim uba na U Blei; khynang ba ngi'n ioh-íthhúh ia kita kiei-kiei-ruh ba-la-aiei ha ngi da U Blei.

13. Ia kiba ngi kren-shinná ruh, ym kein ha ki ktín ba-la-hikai da ka jingstád bakynja-byriu, hinrei ha ki ba-la-hikai da U Mynsiim Bakhúid; da ka bapyniapau-lem ia ki bakynja-mynsiim da *ki ktín* bakynja-mynsiim.

14. Hinrei u briu bakynja-mrád u'm pyddiang sngoubhá ia kita kiei-kiei-ruh ki jong uba U Mynsiim U Blei ; namar ki long ka jingbíeit-jing-blád ha khymat jong u; te shisha kein u'm lah ba'n íthhúh ia ki, naba da kynja-Mynsiim ba iit-íthhúh ia ki.

15. Hinrei uta uba kynja-Mynsiim u iit-íthhúh-noh ia kiei-kiei-baroh, hinrei pynban ia u hí kein yn ym iit-íthhúh-noh dano-dano-ruh.

16. Namar "uei ba la tip "ia ka bamut U Trai, uba "kumta u'n ioh-hikai ia u?"

Hinrei ma-ngi ngi don kein ia ka bamut U Khristos.

III.—LYNNONG.

1. *U Apostolos mynta u sydang pat ba'n sneng ia ki shaphang ki jingiakhlád jong ki.* 5. *U da pyníh ba ki nongialap-tín-Blei ki'm long ki trai ki paitlang ki ba'n ianía; hinrei ki long tang ki shakri, ki b'ym don ei-ei-ruh khlem U Khristos.* *U pyníh ruh ba don kam, haba-dalei-lei-ruh, ba'n súmar daei ba tei ia ka iing-shong-Blei, namar don ka jingiakhein bakhrau ba'n ai hadiin ha uba U Trai.* 16. *U pyníh ruh ba ka dei ia ki ba'n nieu ia lade kum ka iing-shong-Blei, te kumta ba'n ríh khúid ia lade.*

1. KUMTA ruh ma-nga, kó ki para - bangeit, nga'm shym da la lah ba'n kren-shinná ha phi kumba ha ki kynja-Mynsiim, hinrei kumba ha ki kynja-doh, kumba ha ki khúnlung kein ha U Khristos.

2. Nga la bysá-la-pyjíah ia phi da ka dhúd, ym te da ka jingbám: namar phi'm put lah *ba'n shah ia kata:* l'ymne háduh mynta ruh pynban phi'm put lah!

3. Namar phi dang long ki

bakynja-doh : namar ba ka kumta shisha, *don* ha pyddeng jong phi ka jingiasngou-pihúin, bad ka jingianía, bad ki jingia-khlád de; phi'm long te ki bakynja-doh, bad phi iaid katba kum ka kynja-briu ?

4. Namar haba uwei u ong, Ma-nga nga long u jong U Paul ; uwei-pat ruh, Ma-nga nga long u jong U Apollos; ható phi'm long ki bakynja-doh ?

5. NAMAR-KATA te, uei long U. Paul, bad uei U Apollos, tang ki nongialap-tín-Blei, da kiba phi la ngeit, bad kat kumba uba U Trai u la ai kein ha uwei-uwei-baroh ?

6. Ma-nga nga la thung, U Apollos u la ai-úm ; hinrei uba U Blei u la pynman.

7. Kumta l'ymne uta u bathung u'm long ei - ei - ruh, l'ymne uta u baai-úm ; hinrei U Blei u bapynman, *u long kein kaei-kaei-baroh.*

8. Te uta u bathung bad uta u baai-úm, ki ialong kawei ; bad uwei-uwei-baroh u'n pyddiang ia ka bainong ia la ka jong hí, katba kum ka jingtrei-minot ka jong u hí.

9. Namar ngi ialong ki pa-

ra-baiatrei-minot-lem ki jong
U Blei ; phi ialong kein ka brí
jong U Blei, *bad* ka jingtei
jong U Blei.

10. Katba kum ka jingaiei
ka jong U Blei ia kaba la ai ha
nga, kum u rangbah - batei u
bastád nga la seng ia ka nong-
rim ; te uwei-pat u tei nalor :
hinrei tó ai ba uwei-uwei-baroh
u'n da khymih-súmar kumno u
tei nalor.

11. Namar ym don balah ba'n
seng da kawei-pat ka nong-
rim nalor kata ia kaba la buh
da nga, kaba long kein U
Iísous Khristos.

12. Te lada uno-uno-ruh u
tei nalor kane ka nongrim, da
ka ksíer, da ka rúpa, da ki
mau kordor ; da ki diing; da
u phlang, da u phlang - sop-
-iing;

13. yn pynlong ha ka ba-
pau ia ka jingtrei ka jong uwei-
-uwei-baroh : namar kata ka
sngi kein ka'n pyníh - shinná
ia ka; naba yn pypnau-noh
ia ka da ka ding ; te kata ka
ding ka'n tynjúh ia ka jing-
trei ka jong uwei-uwei-baroh
ka bakumno ka long kein.

14. Lada ka jingtrei jongno-
-jongno-ruh ka iaisah, ia kaba

u la tei nalor *kane ka nöngrim*,
u'n ioh - díang ia ka bainong
kata ka jingtrei.

15. Lada yn thang ia kata
ka jingtrei ka jongno-jongno-
-ruh, u'n dúh kein *ia la ka bai-
nong* ; hinrei ma-u hí u'n ioh-
-lait-im ; hinrei kumta pleng,
kumba da ka ding.

16. Ruh putet, phi'm
jiu tip ba phi ialong ka iing-
-shong U Blei, naba uba U
Mynsiim U Blei u shong-sah
hapoh jong phi ?

17. Te lada uno-uno-ruh u
pynsniu ia kata ka iing-shong
U Blei, ia uta kein U Blei
u'n pynsniu ; namar kata ka
iing - shong U Blei ka long ka
bakhúid, kabá long ma - phi
kein.

18. Wat ai ia uno-uno-ruh
ba u'n shúkor ia lade : lada
uno-uno-ruh ha pyddeng jong
phi u tharai ia lade ba u long
u bastád ha kane ka pyrthei,
ai u'n da jía-long u babíeit,
khynang kein ba u'n da jía-
-long u bastád *shisha*.

19. Namar kata ka jingstád
ka jong kane ka pyrthei ka
long *banieu* ka jingbíeit ia ka
da U Blei : namar la thoh,
“ Uba da kem-bat-khak ia ki

“ bastád ha ka búit-síantí jong
“ ki hí.”

20. Pat ruh, “ U Trai u
“ ífhthúh ia ki jingthau - búit
“ jong kita ki bastád, ba ki
“ long ki bathala.”

21. Namar-kata wat ai ia
uno-uno - ruh ba u'n da leh-
-kymen-sarong ha ki briu ; na-
mar kiei - kiei - baroh long ki
jong phi ;

22. lane U Paul, lane U
Apollos, lane U Kíphas, lane
ka pyrthei, lane ka jingim,
lane ka jingiáp, lane kiei-kiei-
-ruh ki balong mynta, lane
kiei-kiei-ruh ki ba'n sa long ;
kiei - kiei - baroh, *nga ong kein*,
ki long ki jong phi ;

23. bad ma-phi *phi long* ki
jong U Khristos ; bad U Khris-
tos, u jong U Blei.

IV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pynih ha ka bakumno ba ka dei ba'n nieu - burom ia ki baialap-tín-Blei.* 6. *U sneng ia ka jingsngou - sarong jong ki ; bad u pynih ba u don dau ba'n sneng ia ki na kaba u shah bún jaid ki jingshitom na ka bynta jong ki, ha kaba u ialeh kum u kypá ba'n pynkhá ia ki ha Ka Jingiathúhkhhána - babhá,*

*la ki shem ia kiwei-pat ki nong-
ialam ba'n burom ia ki.*

1. TE tó ai ia u briu ba u'n
da nieu ia ngi kumta, kum ki
shakri U Khristos bad ki sar-
dár ki maian ba-la-pynpau ki
jong U Blei.

2. Hinrei putet, long ba jiu
pán ha kita ki sardár, ba yn
shem ia uno-uno - ruh *kum* u
baiaineh.

3. Hinrei ha *ka jingnieu
jöng* nga ka long í kam í barit-
-tam-éh, ba nga'n ioh-iit-bishár-
-kut da phi, lane da ka sngi-
-bishár bynriu ; shisha te, nga'm
núd iit-bishár-kut wad ia lade-
-hí.

4. (namar nga'm iatip-lem
ha lade-hí shaphang kaei-kaei-
-ruh - ém *ka basniu* ; hinrei
pynban yn ym pynksan ia nga
da kane :) hinrei uta uba iit-
-bishár-kut ia nga long U Trai
kein.

5. Kumta te phi wat iit-
-bishár-kut ei-ei-ruh mynshiwa
ka ía, *kata long*, tadynda uba
U Trai u'n da la wan, uba u'n
pynshai ha kiei - kiei - ruh ba-
buuh - ríh ki jong ka jingdum
ruh, bad u'n pynpau ia ki
jingthymú ki jong ki dohnúd :
ynda kumta te kata ka jingia-

roh ka'n long ia uwei-uwei-baroh na U Blei kein.

6. Te ia kine kiei-kiei-ruh, kó ki para-bangeit, nga la pyndei-dur *jong ki sha lade-hí* bad *sha* U Apollos, na ka bynta jong phi kein ; ba phi'n ioh-nang ha ngi ia ka ba'n ym mut *shaphang iano - iano - ruh* shalor kata ia kaba la thoh, khynang ba phi'n ym leh-át-meng uwei halor uwei-pat ba'n ialeh ia uwei-pat.

7. Namar uei ba pynphér-tam ia mé *na uwei-pat*? bad mé don aiuh ia kaba me'm shym la pyddiang *na U Blei*? te lada mé la pyddiang kumta shisha, ható balei mé leh-sarong kumba me'm shym la pyddiang shuh ?

8. Mynta-lypá kein phi la kydang, mynta-lypá kein phi long ki riuspah, khlem ma-ngi pleng phi synshár : te ah nga da kwah dik-dik shisha wad ba phi da synshár ! ba ngi ruh ngi'n da ioh-synshár lem bad phi.

9. Namar nga tharai kein ba U Blei u la pyníh-pau-noh ia ngi kiba Ki Apostolos, ki bakhadduh, kum ia ki ba-la-pynrem ba'n iáp kein : naba la

pynlong ia ngi *kum* ka jing-khymíh-thúh ha ka pyrthei-satlak, ha ki angelos ruh, bad ha ki briu.

10. Ma-ngi *ngi long* ki babéit na ka bynta U Khristos, hinrei ma-phi *pleng phi long* ki bastád ha U Khristos ; ma-ngi *ngi long* ki batlot, hinrei ma-phi *pleng phi long* ki badon-bor ; ma-phi *pleng* phi ha ka burom, hinrei ma-ngi ki bhlem-burom.

11. Háduh kane ka por bamynta wad ngi thyngan ruh bad ngi slíang, bad ngi lyng-khúid, bad la shoh-leh-bein ia ngi, bad ngi long khlem jaka-shong-sah ;

12. bad ngi iatrei-minot, da kaba ngi iatrei da ki ktí jong ngi hí. Haba kren-bein-sat ia ngi, ngi kyrkhú kein : haba leh-bein-shitom ia ngi, ngi iaishah kein *ia kata* :

13. haba kren - sniu - sat ia ngi, ngi kyrapád-sneng-kyntú kein : la nieu ia ngi kum ki jingsah-jakhlia-síh ki jong ka pyrthei, *bad kum* ki jingsah-tyngit-síh jong kiei-kiei-baroh, *pleng* jin háduh mynta.

14. Nga'm thoh ia kine kiei-kiei - ruh ba'n pynlehrain ia

phi, hinrei kum ki khún hep - baíeit jong nga, nga sneng - pynkynmau *ia phi*.

15. Namar la phi don ha U Khristos shipheu hajar ki nonghikai, pynban *phi'm don bún* ki kypá ; namar ma-nga kein nga la pynkhá ia phi ha U Khristos Iísous, da kaba Ka Jingiathúkhkhána-babhá.

16. Namar - kata, nga kyrpád - sneng - kyntú ia phi; tó long ki nongpyrthúh - búd ki jong nga.

17. Namar kane nga la phah ha phi ia U Timotheos, uba long u khún hep - baíeit jong nga, bad u baiaeñha U Trai, uba u'n pynkynmau ia phi shaphang kita ki lynti-ki - rúkom jong nga kiba ha U Khristos, kumno ba nga hikai kylleng-la-kylleng - ruh ha Ki Balang baroh.

18. Hinrei don kiba *ha pyddeng jong phi* ki la iaát-leh - meng, kumba nga'm *núd* wan ma-nga hí ha phi.

19. Hinrei nga'n wan shen kein ha phi lada uba U Trai u da mon, te nga'n ioh-tip-bíang ym ia kata ka jingkren-shait jong kita kiba la iaát-leh-meng, hinrei ia ka bor kein.

20. Namar ka híma ka jong U Blei ka'm *long* ha ka jingkren, hinrei ha ka bor kein.

21. Phi iamón aiuh? ba nga'n wan ha phi da ka jing-sympat-sneng, ne da ka jing-íeit bad u mynsiim ka jing-jemnúd?

V.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u sneng bad u pyn-íh ha ki, kumno ba ka dei ba ki'n leh shaphang u riu-dykhot Ka Balang uba la shong-sang.*

6. *U sneng-kyntú ruh ia ki ba'n long ki bakhúid ha ka jingiaid - jinglong jong ki.* 9. *Bad ba ki'n long ki baiaeñha ha ka batat-skhem ia ka jingpynsneng - synran, da ka bakynriah - noh na ki bashait-pallat.*

1. KYLLENG-KYLLENG kein la byná *ba don* ka bashong-sang ha pyddeng jong phi, bad ka bashong-sang kat kata, kaba b'ym jiu ong shaphang jong ka ha pyddeng kiba Ki Jentil, kumba uno-uno-ruh ba'n ioh - shongkurim ia ka tyngá u kypá jong u.

2. Te ma - phi pynban phi la iaát-leh-meng? bad, *kumba* ka kham-dei, *phi'm* shym la ialeh - sngousíh *para - bangeit-*

-*hī*, khynang ba yn shim-noh
kein na pyddeng jong phi ia
uta uba la leh ia kane ka jingleh-pallat?

3. Namar ma-nга haba-dalei-lei, kum u b'ymdon ha khyamat da la ka met, hinrei u badon ha khyamat kein da la ka mynsiim, nga la bishár - kut lypá te, kum u badon ha khyamat, ia uta uba la leh pallat-noh kat kane;

4. ha ka kyrteng ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, haba phi la lah ia-seng-lang bad ka mynsiim ka jong nga, lem bad ka bor ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi,

5. ba'n aití - noh ia uba kat uta ha U Soitan ia ka ba'n pynjot ia ka doh, khynang ba yn ioh-pynim kein ia ka mynsiim ha kata ka sngi ka jong U Iísous uba U Trai.

6. KATA ka jingleh-sarong jong phi ka'm *long* ka babhá kein. Ható phi'm jiu tip ba í thiat íba khun-khyn-dít í pynsíp ia ka baroh-kawei ka shí-lyllún u kypú-im?

7. Namar - kata, tó iapyn-khúid-noh phi ia kata ka jingpynsíp ka barim, ba phi'n ioh-

-long ka shí - lykhúit u kypú-im bathymmai, kat kumba *ka dei ba* phi long, ki bakhlem-thiat: namar ruh ia uba u khún - langbrot Ka Jinglait jong ngi, uba U Khristos, la kinia-noh na ka bynta jong ngi.

8. Kumta te, tó iá ngi'n iakhawai ym da ka jingpynsíp barim, l'ymne da ka jingpynsíp ka b'ymman-síh bad ka basniu-sat, hinrei da ki kypú bakhlem - thiat ka jingsngou-sngúr bad ka jingsngou-beit shisha.

9. NGA la thoh ha phi ha kata Ka Shiti, ba'n ym iasoh-lok lem bad ki baklim-síh:

10. hinrei te ym *kumta* baroh-phar bad kita ki baklim-síh ki jong kane ka pyrthei, lane bad kita ki baíh-kwah-Jalot, lane bad ki bakhwán-shimtí-tam, lane bad ki bamané-blei-thala; namar haba kumta te shisha phi da don kam ba'n leit-noh na kane ka pyrthei.

11. Hinrei mynta nga thoh *shai* ha phi, ba'n ym iasoh-lok lem badno-badno-ruh, bakhot u para-bangeit ia u, lada u

long u baklim-síh, lane u baih-kwah-lalot, lane u baiashang-mane - blei - thala, lane u baken-bein, lane u babúaid, lane u bakhwán - shimtí-tam ; bad uba kum uta kein, *nga thoh*, ba'n ym iabám-lem shuh.

12. Namar *nga don kam* aiuh ba'n bishár-kut ia kita ruh kiba shabar *Ka Balang*? ható phi'm bishár-kut ma-phi ia kita kiba shapoh ?

13. hinrei U Blei u bishár-kut kein ia kita kiba shabar. Te kumta tó phi'n iapynmih-noh ia uta u b'ymman na pyddeng jong phi hí.

VI.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u sneng ia ki shaphang ba ki shait ba'n iaiian-bishár para- bangeit hí, kata ruh, ha khymat ki nongbishár b'ymngeit ; bad shaphang kiwei ki jingsniu kiba pait-tynat na kata.* 9. *Ia ka ba'n pynih ba ki leh b'ymdei-éh, bad ba'n pynbeit ia ki, u iathúh-shai ha ki kiba kum kino ki ba'n iaiioh ia ka híma U Blei.* 12. *U pynih ruh ia ki nía baskhem ha ki, kiba khúm ia ki bangeit ba'n iailong ki bakhuíd, khynang ba ki'n ioh ia kata ka híma da ka baburom ia U Blei kumta.*

1. Don uno-uno-ruh na phi u banúd, haba u don ka jingtían-bishár ia uwei-pat, ba'n ai-bishár ia *kata* ha khymat kiba ki b'ymhok, bad ym ha khymat pleng kiba ki riu-khúid ?

2. Ható phi'm tip ba kita ki riu-khúid ki'n iabishár-kut ia ka pyrthei ? te lada yn bishár-kut ia kata ka pyrthei da phi, pleng phi long ki b'ympit *ba'n bishár-kut* ia kiei-kiei ki jingtían - bishár ki barit - ríaria ?

3. Ható phi'm tip ba ngi'n iabishár ia ki angelos ? ka bakanato-tam te ia kiei-kiei lei-lei ki badei ia ka pyrthei ka bamynta ?

4. Te lada phi don ki jingtían-bishár ia kiei-kiei ki badei ia ka pyrthei ka bamynta, tó pynshong-bishár ia kita, wad ia kita, *nga ong*, ia ki ba-lanieu-poh ha *Ka Balang*.

5. Ia ka ba'n pynsngou-lehrain ia phi, nga kren *ia kane kein*. *Shisha* ka long kumta, ba ym don pleng wad *tang uwei* u bastád ha pyddeng jong phi, uba lah ba'n bishár-kut ha pyddeng ki para-bangeit jong u ?

6. hinrei u para-bangeit u tían-bishár ia la u para-bangeit, kata ruh pynban ha khymat ki b'ymngeit ?

7. Mynta-lypá shisha, namar kumta, don bíang shisha ka jingdúna ha pyddeng jong phi, naba phi don ki jingiatían - bishár para - bangeit hí. Ható balei phi'm *iamon* kham-tam ba yn leh-b'ymdei ia phi ? ható balei phi'm *iashah ia lade* kham-tam ba yn leh-klop ia phi ?

8. Hinrei pynban ma - phi hí phi ialeh-b'ymdei, bad phi ialeh-klop kein, kata ruh pleng ia ki para-bangeit !

9. SHISHA phi'm tip ba ki b'ymhok ki'n ym ioh-pateng ia ka híma U Blei? Te wat shah ba yn shúkor-noh ia phi: l'ymne ki baklim-síh, l'ymne ki baiamané-blei-thala, l'ymne ki baleh-klim, l'ymne ki baiashah-jem - mynsiim lywait-lywait leh - kynshin, l'ymne ki baia-shongsang-síh para-shinrang,

10. l'ymne ki batúh, l'ymne ki baíh-kwah-lalot, l'ymne ki babúaid, l'ymne ki bakren - -bein, l'ymne ki bakhwán-shimtí-tam, ki'n ym ioh-pateng kein ia ka híma U Blei.

11. Bad kum kita la jiu long kiba na phi: hinrei la sait ia phi, hinrei la pynkhúid ia phi, hinrei la pynksan ia phi, ha ka kyrteng ka jong U Iísous uba U Trai, bad da U Mynsiim u jong U Blei jong ngi.

12. KIEI-KIEI-BAROH ki long ki badei ia nga ; hinrei kiei-kiei-baroh ki'm long ki bamyntoi kein : kiei-kiei-baroh ki long ki badei ia nga ; hinrei nga'n ym shah ba yn pynlong-mrau ia nga hapoh kaei-kaei-ruh.

13. Ki jingbám *ki long* ia ka kypoh, bad kata ka kypoh ia kita ki jingbám : hinrei U Blei u'n pynjot-noh *baroh-ar* ia kata ruh bad ia kita. Hinrei kata ka met ka'm *long* ia ka jingleh-klim-auria-síh, hinrei ia uba U Trai ; bad uba U Trai ia kata ka met.

14. Hinrei U Blei kein u la pynmih-im-pat ruh ia uba U Trai, bad u'n pynmih-im-pat ia ngi da ka bor jong u.

15. Phi'm tip ba ki met jong phi ki long ki dykhot U Khristos ? te da ka bashimtí-noh ia kita ki dykhot ki jong U Khristos nga'n pynlong ia

ki ki dykhot ka nútí ? Wat ai haba-da-lei-lei-ruh ba ka'n long kumta !

16. Ható phi'm tip ba uta u bapyniasoh ia lade ha ka nútí u long kawei ka met *lem bad ka?* namar "kita ki baroh- " -ar-ngút, (ong ma-u,) ki'n ia- " long kawei ka doh."

17. Hinrei uta u bapyniasoh ia lade kein ha uba U Trai, u long kawei ka mynsiim *lem bad u.*

18. Tó phet-iáp-noh phi na kata ka jingleh-klim-auria-síh ! Ka pop baroh, ia kaba u briu u da leh, ka long shabar ka met ; hinrei uta u baklim-auria-síh, u leh-pop ia kata ka met ka jong u hí.

19. Ható phi'm tip, ba kata ka met jong phi ka long ka iing - shong U Mynsiim Bakhúid, uba long hapoh jong phi, ia uba phi la ioh na U Blei ; te phi'm long la ki jong hí ?

20. Namar la thíed-noh ia phi da ka dor-bah ; te namar-kata, tó pyndon-burom ia U Blei, ha ka met jong phi, bad ha ka mynsiim jong phi, kiba long ki jong U Blei.

VII.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u hikai shaphang ka jingshongkurim, ba ka long ka jingkhiah na ka baklim-síh.*
12. *U hikai ia kita ki para-bangeit kiba la lah kurim.*
17. *U sneng-pyníh ruh ba ka dei ia ki briu baroh ba'n neh-hun ha kata ka jinglong ba-labuh ia ki.*
25. *U pyníh ruh shaphang ki theisotti ; bad shaphang ki jingmyntoi bad ki jing-b'yummyntoi jong ki b'ymshongkurim bad ki bashongkurim.*
36. *U pyníh de ha ki kymí-ki-kypá kumno ba ka dei ia ki ba'n ieh bad ki khún jong ki, ne kiwei ki-ba hapoh ka jingsúmar jong ki, shaphang kane ka bashongkurim.*
39. *U sneng-pyníh ruh ia riu-kynthei.*

1 Te shaphang kita kieii-kiei-ruh ia kiba phi la thoh ha nga, *Ka long* ka bamyntoi ia u briu ba'n ym ioh tyngá.

2. Hinrei na ka bynta *ka ba'n lait-noh* na kita ki jing-klim-auria-síh, tó ai ba u briu baroh u'n ioh ia ka tyngá ka jong u hí, bad tó ai ba ka briu baroh ka'n ioh ia u tyngá u jong ka hí.

3. Tó ai ba uba u tyngá u'n siu-ram ia ka jingleh-burom kaba dei-bíang ia ka ty-

ngá; bad kumjuh ruh kata ka tyngá ia u tyngá.

4. Kata ka tyngá ka'm don bor halor ka met kaba ka jong ka hí, hinrei uta u tyngá kein; bad kumjuh ruh uta u tyngá u'm don bor halor ka met kaba ka jong u hí, hinrei kata ka tyngá kein.

5. Wat iaádong-noh phi bároh-shí-tyngá hí, l'ymda *ka'n ioh-long* na ka baiakut-lem ia ka ía, khynang ba phi'n kloí ba'n aití ia lade ha ka bashah-jingit bad ha ka badúwai; *ynda kumta* te tó iapoi-lem pat hajuh, ba U Soitan u'n ym ioh-pynshoi ia phi da ka jing-kwah-auria jong phi.

6. Hinrei nga kren ia kane katba kum ka jingshah kein, ym katba kum ka húkum-skhem.

7. Namar nga da mon ia ki briu baroh ba'n long kum ma-nga hí kein. Hinrei uwei-uwei-baroh u don kein ka jingai-bor la ka jong hí na U Blei, uwei da kumne, bad uwei-pat da kumtai.

8. Nga ong te ha kita ki bakhlem-shongkurim bad ha kiba ki riu-kynthei, Ka long ka bamyntoi ia ki lada ki da

iaisah kum ma-nga kein.

9. Hinrei lada ki'm don bor halor lade, tó ai ki'n iashongkurim - noh; namar ka long kham-bhá ba'n shongkurim ia ka ba'n ing-noh.

10. Bad ha kita ki bala-shongkurim nga húkum-skhem, ym *tang* ma-nga kein, hinrei uba U Trai *ruh*, Wat ai ia ka tyngá ba'n khlád-noh ia lade na u tyngá :

11. (hinrei te lada ka khlád-noh ia lade, to ai ba ka'n sah ka bakhlem-shongkurim, ne tó ai ba ka'n iasuk-pat bad uta u tyngá *jong ka* :) bad ia u tyngá ba'n ym pyllait-noh ia la ka tyngá.

12. HINREI ha kita ki bakiwei-pat, nga ong ma-nga, ym uba U Trai; Lada uno-uno-ruh u para-bangeit u don ka tyngá ka b'ymngeit, bad lada ka sngou-mon ma-ka ba'n shong-sah lem bad u, tó wat ai kein ba u'n pyllait-noh ia ka.

13. Bad ka briu ruh *kaba long para-bangeit*, kaba don u tyngá u b'ymngeit, bad lada u sngou-mon ma-u ba'n shong-sah lem bad ka, tó wat ai kein ba ka'n pyllait-noh ia u.

14. Namar la pynkyntang-khúid ia uta u tyngá u b'ymngeit da kata ka tyngá *ka bangeit*, bad kata ka tyngá ka b'ymngeit la pynkyntang-khúid ia ka da uta u tyngá *u bangeit*; namar da kumwei kiba ki khún jong phi ki da long shisha ki b'ymkyntang-khúid ; hinrei mynta ki long ki bakyntang-khúid kein.

15. Hinrei lada uta u b'ymngeit u iakhlád-noh, tó ai ba u'n iakhlád-noh. Ia uta u para-bangeit, lane ia kata ka para - bangeit, ym shym la khúm ha kiba kum kita *ki jingkérdong* : hinrei U Blei u la khot ia ngi ia ka ba'n suk.

16. Namar kumno pha tip, ah ka tyngá, la pha'n ioh-pynim ne ém ia la u tyngá? lane kumno mé tip, ah u tyngá, la me'n ioh-pynim ne ém ia la ka tyngá?

17. HINREI kumba U Blei u la sám ha uwei-uwei-baroh, kumba uba U Trai u la khot ia uwei-uwei-baroh, kumta kein tó ai ba u'n iaiiaid : kumta ruh kein nga buh-húkum ha Ki Balang baroh.

18. Haba la khot iano-iano-ruh ba-la-ot-shíar; tó wat ai

kein ba u'n *pyrshang* pyndam-noh *ia kata*. Haba la khot iano-iano-ruh ha ka bakhlem-ot-shíar ; tó wat ai ba yn ot-shíar ia u.

19. Kata ka baot-shíar ka'm long ei-ei-ruh-ém, bad kata ka bakhlem-ot-shíar ka'm long ei-ei-ruh-ém ; hinrei ka jing-súmar - kyndong ia ki húkum U Blei, *kata kein ka long ka badon kam éh*.

20. Ha kata ka jingkhot ha kaba la khot ia uwei-uwei-baroh, tó ai u'n iaineh ha kata kajuh kein.

21. La khot mrau ia mé ? mé wat súid-nieu *ia kata* : hinrei lada ruh mé lah ba'n ioh-long u balait-lúid-noh, tó pyrshang ioh mé *ia kata* kham-tam.

22. Namar uta u mrau ia u ba-la-khot ha U Trai, u long kein ia u ba-la-pynpyllait-lúid-noh u jong U Trai ; kumjuh ruh uta u balait-lúid-noh, ia u ba-la-khot, u long kein u mrau u jong U Khristos.

23. La thíed-noh kein ia phi da dor-bah ; te wat long phi ki mrau jong ki briu.

24. *Kumta*, kó ki para-bangeit, ha kata ha kaba la

khot ia uwei-uwei-baroh, tó ai ba u'n iaineh ha kata ryngkad bad U Blei.

25. HINREI shaphang ki basotti, nga'm don ka hú-kum khynang ka jong U Trai; hinrei nga pyníh ia la ka jing-kut-jingmut, kum uba la ioh-isynei da U Trai ia ka ba'n long u baiaineh.

26. Nga mut, namar-kata, ba kane ka long ka bamyntoi namar kata ka jingban-shitom ba-la-ieng hajan; *nga ong*, ba ka long ka bamyntoi kein ia u briu ia ka ba'n iailong kumta.

27. La teh ia mé bad ka tyngá? tó wat wád ia ka jing-loit-noh. Mé la lait na ka tyn-gá? tó wat wád tyngá shuh.

28. Hinrei wad lada mé la shongkurim ruh, me'm shym la leh-pop kein; bad lada ka theisotti ka la shongkurim, ka'm shym la leh-pop kein; hinrei pynban kiba kum kita kein ki'n ioh ka jinjar ha ka doh: hinrei ma-nга nga pyn-sah-isynei-noh ia phi.

29. Hinrei ia kane lei-lei nga ong, kó ki para-bangeit, ba la pynlyngkot-noh ia ka ía *kane ka pyrthei-sngi*; ka long ka basah náduh mynta te, khy-

nang ba wad kita ki badon ki tyngá ki'n ioh - long kum ki b'ym don shuh;

30. bad kita ki baiám, kum ki b'ym iám shuh ; bad kita ki bakymen, kum ki b'ym ky-men shuh; bad kita ki bathiéed, kum ki b'ym don shuh kein ;

31. bad kita ki baleh-don-kam bad kane ka pyrthei, kum ki b'ym leh - don - kam-lalot-éh *bad ka*; namar ka rúkom ka jong kane ka pyr-thei ka iaid-leit-noh kein.

32. Te nga mon ia phi ba'n long ki bakhlem súmar-khuslai. Uta u b'ymshongkurim u iai-súmar-kyndong ia kita kie-i-kiei-ruh ki jong uba U Trai, kumno u'n ioh-pynsngoubhá ia uba U Trai :

33. hinrei uta u ba-la-shong-kurim u iaisúmar-kyndong ia kita kie-i-kiei-ruh ki jong ka pyrthei, kumno kein u'n ioh-pynsngoubhá ia la ka tyngá.

34. Ka tyngá bad ka theisotti ki ialong-phér kein. Kata ka b'ymshongkurim ka iai-súmar-kyndong ia kita kie-i-kiei-ruh ki jong uba U Trai, ba ka'n ioh - long ka bakyt-tang-khúid ha ka met ruh bad ha ka mynsiim; hinrei kata

ka ba-la-shongkurim ka iaisú-mar-kyndong ia kita kiei-kiei-ruh ki jong ka pyrthei, kumno kein ka'n ioh-pynsngoubhá ia la u tyngá.

35. Te nga ong ia kane ia ka ba'n pynmyntoi ia phi hí; ym ba nga'n ioh-buh kein ia ka jingríam ha phi, hinrei khy-nang ia *ka ba'n long* ka babit-tynnad bad ka baiaineh-búd-bhá ia uba U Trai da ka bakhlemkit-khuslai-sat.

36. HINREI lada uno-uno-ruh u mut ba u leh b'ym-bit-tynnad shaphang ka khún-sotti jong u, lada ka long ka bapallat-noh ka aiom kynrau *jong ka*, bad ka dei ba'n long kumta ; tó ai u'n leh ia kaba u mon, u'm leh-pop ; tó ai ba *kum kita* ki'n iashongkurim.

37. Hinrei uta uba ieng-iaineh baskhem ha la ka dohnúd, u b'ym don kam bakhúm, hinrei u don bor shaphang ka jingmon ka jong u hí, bad u la bishár-kut ia kane ha la ka dohnúd ia ka ba'n ríh-kyndong ia kata ka khún-sotti jong u, u leh bhá kein.

38. Kumta te, uta uba ai-shongkurim *ia ka*, u leh bhá kein ; hinrei uta u b'ym ai-

-shongkurim *ia ka*, u leh kham-bhá kein.

39. IA ka tyngá la teh da ka húkum kein katba u tyngá jong ka u im ; hinrei lada uta u tyngá jong ka u la ioh-thíah-iáp-noh, ka long ka balait-luíd-noh ba'n pynshong-kurim ia ka bad uba ka mon ; tang ha U Trai.

40. Hinrei ka long ka bakhám-suk lada ka da iaisah kumta *kumba ka long*, katba kum ka jingkut-jingmut ka jong nga ; te nga sngou shisha ba nga ruh nga don U Mynsiim U Blei.

VIII.—LYNNONG.

- Shaphang ki jingkinia ba-la-ai-ngúh ha ki blei-thau ; bad ka ba'n bám na kita ki doh-kinia ka'm long ka by'mdei na kata hí.*
- Hinrei haba ki don ka jing-tip, ka dei ba'n pyniasoh bad kata kein ka jingialeit, bad da kaba long kumta ba'n kyndiah-noh na ka babám doh-kinia, ioh ba ki pynthut ia u para-bangeit batlot.*

1. HINREI shaphang kita kiei-kiei-ruh ba-la-kinia ia ki blei-thau, ngi tip—(namar ngi baroh ngi don ka jingtip. "Kata ka jingtip ka pynát-leh-meng ;

hinrei ka jingiaéit ka iaitei
kein.

2. Te lada uno-uno-ruh u
mut ba u tip ia kaei-kaei-ruh,
u'm put íhthúh ei-ei-ruh-ém
kat kumba ka dei kein ia u
ba'n íhthúh.

3. Hinrei lada uno-uno-ruh
u íeit-thoin ia U Blei, ia uta
ujuh kein la íhthúh-hun da u.)

4. Shaphang ka babám, na-
mar-kata, na kita kiei-kiei-ruh
ba-la-kinia ia ki blei-thau, ngi
tip ba u blei-thau *u long* ei-ei-
-ruh-ém ha ka pyrthei, bad ba
ym *don* uwei-pat U Blei tang
uwei.

5. Namar la ki don te ia
kiba la khot ki blei, lane ha
byneng lane ha ka khyndeu ;
(kumba shisha don ki blei shi-
bún, bad ki trai shibún ;)

6. hinrei ia ngi *don tang*
uwei U Blei, uba U Kypá, na
uba *long* kiei-kiei-baroh, bad
ma-ngi sha u ; bad uwei U
Trai uba U Iísous Khristos, da
uba *long* kiei-kiei-baroh, bad
ma-ngi da u.

7. Hinrei kane ka jingtip
ka'm *don* kein ha u briu ba-
roh; namar don kiba da ka
jingiatip - lem ka jong uta u
blei - thau, jin háduh mynta

kein, ki iabám *ia ka* kum ka
jingkinia ia ki blei-thau ; te
kata ka jingiatip-lem jong ki,
kaba ka long tlot-noh, ka la
tyngit.

8. HINREI ka jingbám
ka'm pyniaroh ia ngi ha khy-
mat U Blei ; namar l'ymne,
lada ngi bám, ngi'm roi-bhá-
-tam ; l'ymne, lada ngi'm bám
satía, ngi'm kham-dúna shuh
kein.

9. Hinrei tó súmar-bíang
phi, ioh ba daei-daei-ruh, kane
ka bor-luíd jong phi ka jía-long
ka jingjinthut ia kita ki ba-
tlot.

10. Namar lada uno-uno-
-ruh u'n khymíh - thúh ia mé
uba don ka jingtip, ia uba da
shong-shaníah-bám ha ka iing-
-kyntang blei-thau ; ka'm long
kein ba yn tei - pynskhem ia
kata ka jingiatip-lem jong uta,
uba long tlot, háduh ia ka ba'n
bám ia kita kiei-kiei-ruh ba-la-
-kinia ia ki blei-thau ?

11. Te kumta da íta í jing-
tip jong mé u'n jot-noh uta u
para-bangeit u batlot, uba na
ka bynta jong u U Khristos u
la iáp-noh ?

12. Hinrei da ka baleh-sniu
kumta ia kita para - bangeit,

bad da ka bashoh-mong ia ka jingiatip - lem batlot jong ki, phi ialeh-pop ia U Khristos kein.

13. Naba kumta, lada ka jingbám ka pynjinthut - pyrkúp - slup ia u para - bangeit jong nga, la-lei-lei-ruh nga'n ym bám doh lano-lano-ruh, ioh ba nga pynthut-pyrkúp-slup ia u para-bangeit jong nga.

IX.—LYNNONG.

1. *U Apostolos mynta u pyníh-shinná ia ka kamram jong ka balen ia lade na ka bynta ka ba'n ioh-leh ka babhá ia kiwei, da ki jingleh jong u hí kum ki rúkom; da ka bapyníh ba u long U Apostolos, ba kumta u don ki jingdawa, hinrei u la aítí-noh ia ki na ka bynta Ka Balang : bad u pyníh da ki nía ba ka dei-éh ia u nongialap-tín-Blei ba'n ioh-im da Ka Jingiathúhkhána-babhá, hinrei u la aítí-noh ia kata ka badei-éh ba u'n ioh.* 15. *La u leh kumta, don pynban ki jingkhúm ba-la-buh ha u ia ka ba'n ialap.* 24. *U pyníh da ka jingphawar ka jingiaphei-lang ki briu, ba ym lah ba'n ioh kaei-kaei-ruh ka babhá lane ka bakhrau khlem ka jingleh-len ia lade.*

1. NGA nga'm long U Apostolos ? nga nga'm long u balait-

-lúid ? nga nga'm shym la ioh-íh ia U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi ? phi phi'm long ka jingtrei jong nga ha U Trai ?

2. Lada nga'm long U Apostolos ha kiwei, hinrei la-lei-lei-ruh nga long *kumta* ha phi; namar ma-phi kein phi long ka jingshon - synjat ka kam apostolos jong nga ha U Trai.

3. Te ka jingiasait jong nga ha kita ki baiakylli-iit ia nga, ka long kane ;

4. shisha ngi'm don ka bor-hok ba'n bám bad ba'n díh ?

5. shisha ngi'm don ka bor-hok ba'n ialam-kylleng ia ka tyngá *kaba long* ka para - bangeit, kumba ruh kita kiwei Ki Apostolos, bad *kum* kita ki para ki jong uba U Trai, bad U Kíphas ?

6. lane tang ma-nga hí bad U Barnabas, ngi'm iadon ka bor-hok ia ka ba'n ym trei ?

7. UEI uba jiu leit-ialeh-thymá mynno-mynno-ruh da ki jingpynlut-bysá na lade-hí ? uei uba jiu thung ia ka brí-soh, bad u b'ym jiu bysá ia lade na uba u soh jong ka ? lane uei uba jiu áp-sharai ia ka kynhún, bad u b'ym jiu

bysá ia lade na ka dúd ka jong kata ka kynhún ?

8. Katba kum kynja - briu ne ém nga kren ia kine kiei-kiei-ruh ? lane kaba Ka Húkum ruh ka'm ong ia kine kijuh ?

9. *shisha*, namar la thoh ha kata Ka Húkum U Mosis ; " Me'n ym khúm ia ka shin- " tur u massi-dáp u baiúh-roit " ba'n khlúr - kybá ." Shisha tang ia ki massi-dáp U Blei u súmar-sukhér ?

10. ne u ong *ia kane* bíang shisha na ka bynta jong ngi ? Namar shisha la thoh *ia kane* na ka bynta jong ngi, naba ka dei kein ia uta u balúr ba'n lúr ha ka jingkyrmen, bad *ka dei* kein ia uta u bashloh ba'n khlúr - kybá ha ka jingkyrmen, ba'n ioh - iabynta na kata ka jingkyrmen jong u.

11. Lada ma-ngi te ngi la iabet ha phi ia kiei-kiei-ruh ki baknya-mynsiim, *ka long ka jingleh* bakhrau ne ém, lada ma-ugi ngi'n ioh-iaot ia kita kiei-kiei-ruh ki badei ia ka met jong phi ?

12. Lada kiwei ki ioh-iabynta-lem na *kane* ka bor-hok halor jong phi, ym *dei* ma-ngi kham-tam kein ? Hinrei pyn-

ban ngi'm shym la pynmyntoi ia lade da kata ka bor-hok ; hinrei ngi iaishah-jem ia kiei-kiei-baroh, ba ngi'n ym kum buh ia kano-kano-ruh ka jing-pynpep ha Ka Jingiathúkhánababhá ka jong uba U Khristos.

13. Ható phi'm jiu tip, ba kita kiba iatrei-leh-níam ia kita kiei-kiei-ruh ba-la-kyntang-khúid, ki bysá ia lade na ka jong kata ka iing-mane ba-kyntang ? *bad ba* kita kiba iaiáp ia ka dúwan, ki ioh-ia-bynta lem bad kata ka dúwan ?

14. Kumta ruh uba U Trai u la pyulong, ba kita kiba ialap ia Ka Jingiathúkhánababhá, ki'n ioh-im kein na kata Ka Jingiathúkhánababhá.

15. HINREI ma-nga nga'm shym la pynmyntoi ia lade ei-ei-ruh-éni na kine kiei-kiei-ruh. L'ymne nga'm shym la thoh ia kine kiei-kiei-ruh, khynang ba yn leh kumta ha nga; namar ka kham-bit ia nga ba'n iáp-noh kein, ia kaba uno-uno-ruh u'n ioh-pynleh-noh-ei ia ka jingleh-kymen jong nga.

16. Namar lada nga ialap ia Ka Jingiathúkhánababhá,

ym don *ka dau* ka jingleh-kymen ia nga ; namar ka jing-don-kam-éh kein la buh ha nga ; ah kordit ruh ka long ia nga, lada nga'm ialap ia Ka Jingiathúkhána-babhá.

17. Namar lada nga leh ia kane da la ka mon sngoubhá hí, nga ioh kein *la* ka bainong ; hinrei lada bakhlem mon sngoubhá hí, la aití-shaníah ha nga ia ka kam ba'n súmar-bíang *ka jong kata Ka Jingiathúkhána-babhá*.

18. Namar - kata, kaei ka long kata ka dau-bainong ia nga? Ba haba nga iathúkhána-babhá, nga'n ioh-pynlong khlem-da-lut ia Ka Jingiathúkhána - babhá ka jong uba U Khristos, kat ka ba'n ym leh-pyrkhang kein da kata ka bor-hok jong nga ha kata Ka Jingiathúkhána-babhá.

19. Namar haba nga long u balait-luíd-noh na ki briu baroh, *pynban* nga la pynlong-mrau ia lade ha ki baroh, khynang ba nga'n ioh-pynwan kein ia ki bakham-bún.

20. Te ha kiba Ki Jiu nga la leh ia lade kum U Jiu, khynang ba nga'n ioh-pynwan kein ia Ki Jiu; ha kita kiba hapoh

ka húkum, kumba hapoh ka húkum, khynang ba nga'n ioh-pynwan kein ia kita kiba hapoh ka húkum;

21. ha kita ki bakhlem-húkum, kum u bakhlem-húkum, (hinrei ym da kaba nga long bakhlem-húkum ha U Blei, hinrei hapoh ka húkum ha U Khristos,) khynang ba nga'n ioh - pynwan kein ia ki bakhlem-húkum.

22. Ha kita ki batlot, nga la leh ia lade kum u batlot, khynang ba nga'n ioh-pynwan kein ia kita ki batlot. Ha kita ki briu baroh nga pynlong ia lade kum kiei-kiei-baroh kein, khynang ba nga'n ioh-pynim haba-da-lei-lei ia kino-kino-ruh.

23. Te ia kine kiei-kiei-ruh nga leh kein na ka bynta kabba Ka Jingiathúkhána-babhá, khynang ba nga'n ioh-long u baiaioh-bynta-lem na ka jong ka.

24. HATÓ phi'm jiu tip, ba kita kiba iaphet ha ka jaka-iaphet-iathong, ki iaphet baroh kein, hinrei *tang* uwei u pyddiang ia ka jingiathong? kumta tó iaiiaphet, khynang ba phi'n ioh-díangtí.

25. Te uwei-uwei-baroh u bapynéh-sat *kumta*, u iaishah ia kiei-kiei-baroh. Ma-ki shisha *ki ialeh* kumta, khynang ba ki'n ioh-pyddiang ia ka pansngiat bapy-út, hinrei ma-ngi ia ka bakhlem-pyút kein.

26. Ma-nга, namar-kata, nga phet kumta kein, ym kumba da ka basngou - artatín, kumta kein nga ialeh - tynráh; ym kumba uba da shoh makna ia ka súin-byneng :

27. hinrei nga pynshitom-poh ia la ka met, bad nga ialam-mrau *ia ka* kein ; ioh ba kumno-re-kumno-ruh ynda la lah ialap ha kiwei, nga'n jía-long ia lade-hí ia u ba-la-kyntait-noh.

X.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iaisneng-kyntú sha ka jingb'ym-nieu ia lade bad ka jingsúmar bíang-bíang, u da pynih-nía ba don kam ia kine na ki jinglong ki jong Ki Israil.*
14. *U ádong ia ka ba'n leit ia-lok bad ki jingiakháwai jong Ki Jentil, da kaba u pynih-nía ba haba leit sha kita, ka long kein ka pop mane-blei-thau.*
23. *U pynih, u bytháh kein ha ki bakumno ki jingkérdong, ka dei ba'n bám ia ka doh ba-la-kinia ia ki blei-thau.*

1. NAMAR nga'm mon ia phi ba'n ym tip, kó ki para-bangeit, ba baroh kita ki kypá jong ngi ki la long hapoh uta u ly-oh, bad baroh ki la iaid-lait lyngba ia kata ka dúria,

2. bad baroh ki la shah ba yn pynbaptisma ia ki ha U Mosis, ha uta u ly-oh, bad ha kata ka dúriau kein ;

3. bad baroh ki la iabám ia kata kajuh ka jingbám bakyinja-Mynsiim ;

4. bad baroh ki la iadíh kein ia kaba kajuh ka jingdíh bakyinja-Mynsiim ; namar ki la iadíh na uta U Mausíang bakyinja-Mynsiim ba la búd kein *ia ki* ; te uta U Mausíang u la long uba U Khristos.

5. Hinrei pleng U Blei u'm shym la sngoubhbá bad kiba kham-bún na ki ; namar la pynkyllon-plar kein ia ki ha kata ka rí-khlau.

6. Te kine kiei-kiei-ruh ki la iajía-long kein kum ki rú-kom-mahám ia ngi, khynang ba ngi'n ym long ki bakwah-sat ia kiei-kiei-ruh ki basniu, kumba kita ruh ki la iakwah-sat kein.

7. L'ymne wat long phi ki bamane-blei-thau, kumi kiba na

ki jong kita ; kumba la thoh,
 " Uba u paitlang u la shong
 " ba'n bám bad ba'n díh, bad
 " ki la iaieng-joit ba'n lehkai."

8. L'ymne wat ai ba ngi'n ialeh-núti, kumba kiba na ki jong kita ki la leh-núti, bad ki la kyllon-iáp te ka kawei ka sngi arpheu-lai hajar-ngút kein.

9. L'ymne wat ai ba ngi'n iatynjúh ia uba U Khristos, kumba kiba na ki jong kita ruh ki la iatynjúh *ia u*, bad la pynjot-noh-khoit ia ki da kita ki bysein.

10. L'ymne wat ialeh-kníum phi, kuńba kiba na ki jong kita ruh ki la ialeh-kníum, bad la pynjot-noh-khoit ia ki da uta u bapynjot kein.

11. Te kine kiei-kiei-baroh ki la iajía-lang ha ki kum ki rúkom-mahám kein ; la thoh te ia ki khynang ia ka ba'n sneng-pyníh ia ngi, ha kiba la jía ki jingkut ki jong kita ki'rta.

12. Naba kumta, uta u bamut ba u ieng-skhem, tó ai ba u'n sharai-bíang kein ioh ba u'n kyllon.

13. Ka jingtynjúh ka'm shym la ngat ha phi, tang ka badei ia ka bakynja-bynriu, hinrei u baiainéh *long* U Blei

kein, uba u'n u'm shah ba yn tynjúh ia phi tam ia káta ia kaba phi lah *ba'n shah*, hinrei ryngkad bad kata ka jingtynjúh u'n thau ruh ia ka lád-babit, khynang kein ia ka ba'n ai-bor ia phi ba'n iaishah *ia ka*.

14. NABA kumta, kó ki hep-baíeit jong nga, tó phet-iáp-noh na kata ka jingmane-blei-thau.

15. Nga kren kein kumba ha ki bastád-búit; tó khan-bishár ma-phi ia kaba nga ong.

16. Ia kata ka khuri ka jong ka jingkyrkhú ia kaba ngi kyrkhú, ka'm long ka jingiasyllok kein ka snám uba U Khristos? ia uta u kypú, ia uba ngi kyddiah, u'm long ka jingiasyllok kein ka met uba U Khristos?

17. Naba *ka long* uwei u kypú, *kumta la* ngi *long* ki babún, ngi ialong lang kein kawei ka met ; namar ngi baroh ngi iaioh-bynta-lem kein na uta uwei u kypú.

18. Ha khymíh ia Ki Israil katba kum ka doh: kita kiba iabám ia kita ki doh-kinia ki'm long ki baiabynta-syllok kein na ka jong kata ka dúwan ?

19. Nga ong aiuh te ? ba u blei - than u long ei-ei-ruh ?

lane ba ka doh ba-la-kinia ia ki blei-thau ka long ei-ei-ruh ?

20. *Em*, hinrei *nga ong*, ba kita kiei-kiei-ruh ia kiba Ki Jentil ki iakinia, ki iakinia ha ki ksúid, te ym ha U Blei kein ; te nga'm mon ia phi ba'n long ki baiabynta - syllok bad kiba ki ksúid.

21. Phi'm lah kein ba'n díh na ka khuri U Trai, bad na ka khuri ki ksúid ; phi'm lah kein ba'n iabynta-syllok na ka míej U Trai, bad na ka míej ki ksúid.

22. Ható ngi iapynthut-sat ne ém ia uba U Trai ? ható ngi long ki bakham-khlain ia u ?

23. KIEI-KIEI-BAROH ki long ki badei ia nga, hinrei kiei-kiei - baroh ki'm long ki bamytoi kein ; kiei-kiei-baroh ki long ki badei ia nga, hinrei kiei-kiei-baroh ki'm iaitei kein.

24. Wat ai ia uno-uno-ruh ba u'n wád-brai *tang* ia ka *babhá* jong u hí ; hinrei uwei-uwei-baroh ia ka *babhá* ka jong uwei-pat *ruh*.

25. Tó bám phi ia kaei-kaei-baroh ia kaba jiu díe ha ka ieu-doh, da ka bakylli-iit

ei-ei-ruh-ém na ka bynta kaba ka jingiatip-lem.

26. Namar " ka khyndeū " *long* ka jong uba U Trai, " bad kaba ka jingdap-kyrhai " jong ka."

27. Te lada uno-uno-ruh na kita ki b'ymngeit u khot-sngou-bhá ia phi *ba'n iakhawai*, bad phi mon ba'n leit, tó bám phi ia kaei-kaei-baroh ia kaba la buh ha khymat jong phi, da ka bakylli-iit ei-ei-ruh-ém na ka bynta kaba ka jingiatip-lem.

28. Hinrei lada uno - uno - ruh u'n da iathúh ha phi, Kane kein ka long ka doh ba-la - kinia ia ki blei - thanu ; wat bám phi, na ka bynta uba la iathúh-pynpau *ha phi*, bad na ka bynta ka jingiatip-lem : namar " ka khyndeū " *long* ka jong uba U Trai, " bad kaba ka jingdap-kyrhai " jong ka."

29. Ia ka jingiatip-lem nga ong te, ym kata ka jong mé hí, hinrei kata ka jong uwei-pat kein ; namar balei yn pynrem-noh ia kata ka jinglait-lúid jong nga da ka jingiatip-lem ka jong uwei-pat ?

30. lada ma - nga te nga iaioh-bynta-lem da ka jingai-

-ngúh, balei yn kren-bein ia nga na ka bynta kata ia kaba nga ai-ngúh ma-nga ?

31. Namar-kata kein, lada phi bám ne lada phi díh, ne lada phi leh ei-ei-ruh, tó leh phi ia kiei-kiei-baroh khynang ia ka ba'n pyndon-burom ia U Blei.

32. Tó long phi ki bakhlem-pynthut ia Ki Jiu bad ia Ki Griik ruh, bad ia Ka Balang ka jong U Blei :

33. kat kumba ma-nga *pyr-shang* pynsngoubhá ia ki briu baroh ha kiei-kiei-baroh, khlem da wád ia ka jingmyntoi ka jong nga hí, hinrei ia *ka jing-myntoi* ka jong ki babún kein, khynang ba yn ioh-pynam ia ki kein.

XI.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u sneng-pyníh ia ki na ki bún nía, shaphang ka b'ym dei ia ki kynthei ba'n pau ha ki jingiaseng-iamane khlem da tap-moh-khlíh, bad shaphang ba ki ianía.* 17. *U sneng-pyníh ia ki de na ki bún nía ruh shaphang ba ki leh b'ymbeit shibún-éh ha ka baleh - níam ia Ka Jingkhawai U Trai.*

1. Tó long phi ki nongpyr-thúh - búd ki jong nga, kat

kumba ma-nga ruh *nga long* u jong U Khristos.

2. Hinrei nga iaroh kein ia phi, kó ki para-bangeit, ba phi iakynmau ia nga ha kiei-kiei-baroh, bad ba phi iabat-skhem ia kita ki rúkom ba-la-aití, kat kumba nga la aití *ia ki* ha phi.

3. Hinrei nga mon ia phi ba'n tip-bíang, ba uba U Khlíh u briu baroh, u long uba U Khristos ; bad ba u khlíh ka briu, *long* uba u briu ; bad ba U Khlíh de U Khristos, *long* U Blei kein.

4. U briu baroh u badúwai lane u baiathúhlypá, haba u don *kaei-kaei-ruh* batap-moh kyríop ia *la* ka khlíh, u pynjáh-burom-noh kein ia kata ka khlíh jong u.

5. Hinrei ka briu baroh ka badúwai lane ka baiathúhlypá da ka bakhlem-tap-moh ia la ka khlíh, ka pynjáh-burom-noh kein ia kata ka khlíh jong ka hí ; namar ka long kawei ryngkad bad kaba kajuh ia kaba la pynkhí-khlíh-noh kein.

6. Namar lada ka briu ka'm tap-moh-khlíh, te tó ai ruh ka'n da ot-shniúh-noh kein ; hinrei lada *ka long* ka bajáh-burom-noh ia ka briu ia ka ba'n ot-

-shniúh lane ba'n khí-khlíh, tó
ai ka'n da tap - moh - khlíh
kein.

7. Namar shisha ka dei kein
ia u briu ba'n ym tap-moh-noh
ia la ka khlíh, haba u long
kein ka dur bad ka burom-
-tyngshain U Blei ; hinrei ka
briu ka long ka burom-tyng-
shain u briu.

8. Namar u briu u'm long
na ka briu, hinrei ka briu na u
briu kein ;

9. namar ruh ym shym la
thau ia u briu na ka bynta
kata ka briu ; hinrei ia ka briu
na ka bynta uta u briu.

10. Namar kata, ka dei kein
ia ka briu ba'n ioh ia ka dak-
-bor ha ka khlíh *jong ka*, naba
kiba ki angelos.

11. Hinrei pynban l'ymne
u briu u'm *long* khlem ka briu,
l'ymne ka briu khlein u briu,
ha U Trai kein.

12. Namar kat kumba ka
briu *ka long* na u briu, kumta
ruh u briu *u long* da ka briu ;
hinrei kita kiei-kiei-baroh *ki*
long na U Blei kein.

13. Tó phi khan-bishár ha-
poh ia lade *para-bangeit hí* :
ható ka long ka babit-tynnad
ia ka briu khlem da tap-moh-

-khlíh ba'n dúwai ha U Blei ?

14. Ható kaba ka kynja-
-tynrai hí ka'm hikai ia phi,
ba lada u briu u don u shniúh
bajerong, ka long ka bakhlem-
-burom ia u kein ;

15. hinrei lada ka briu ka
don u shniúh bajerong, ka long
ka burom ia ka dein ? naba ia
uta u shniúh bajerong *jong ka*
la ai ha ka kum ka jingkah
batap-moh.

16. Hinrei lada uno - uno-
-ruh u íh-bit ba'n long u ba-
sngoubrai-iasait-nía ; ngi ngi'm
don ka rúkom kum kata, l'ymne
Ki Balang ki jong U Blei.

17. HINREI da ka baá-
dong - skhem ia kane, nga'm
iaroh *ia phi* dein, ba phi wan-
-iaseng - lem pleng, ym ia ka
ba'n kham-bhá-kham-bhá, hin-
rei ia ka ba'n kham-sniu-kham-
-sniu.

18. Namar ka banyungkong
kein, haba phi wan-iaseng-lem
ha Ka Balang, nga sngou ba
don ki jingiaprat ha pyddeng
jong phi ; te kumba shí bynta
nga shu ngeit dein.

19. Namar la dei ruh ba'n
long ki jingiakhlád dein ha
pyddeng *jong phi*, khynang ba
kita ia ki ba-la-tynjúh-ksan

ki'n ioh-long ki bapau ha pydeng jong phi.

20. Haba ma-phi phi wan-iaseng-lem te ha kaba kajuh ka jaka, ka'm lah long kein ia ka ba'n bám ia Ka Jingkhawai-míet U Trai.

21. Namar ha kata ka babám, uwei-uwei-baroh u shim-bám ha shiwa *kiwei* ia ka jing-bám - míet ka jong u hí; te uwei shisha u sngou-thyngan, hinrei uwei-pat u búaid.

22. *Aiuh kumne?* ható namar ba phi'm don ki iing ia ka ba'n bám bad ba'n díh *ha ki?* lane phi iamut-bein ia Ka Balang ka jong U Blei, bad phi iapynlehrain ia kita *ki baduk* ki b'ym don? Aiuh nga'n ong ha phi? nga'n iaroh ia phi ha kane? Nga'm iaroh shuh kein.

23. Namar nga la pyddiang ma-nга na uba U Trai, ia kaba nga la aití-pateng ruh ha phi; Ba U Iísous uba U Trai, ha kata ka míet ha kaba la dang díe-noh ia u, u la shim ia u kypú;

24. bad haba u la lah ngúh, u la kyddiah *ia u*, bad u la ong, Tó shim phi, tó bám; une u long uba ka met jong nga, ia kaba la pynkhein na ka

bynta jong phi: tó leh ia kane kein khynang ia ka ba'n kynmau ia nga.

25. Kumjuh ruh ia ka khuri, hadiin ka babám-já-míet, u da ong kein, Kane ka khuri ka long kata Ka Jiutang Ka Bathymmai da ka snám jong nga: ia kane tó leh phi, katno-katnosin ruh ba phi'n ioh-díh *ia ka*, khynang kein ia ka ba'n kynmau ia nga.

26. Namar katno - katnosin ruh ba phi ioh-iabám ia une u kypú, bad phi ioh-iadíh ia kane ka khuri, phi iathúh-pyníh-pau kein ia ka jingiáp ka jong uba U Trai, tadynda u'n sa wan.

27. Naba kumta kein uno-uno-ruh uba u'n ioh-bám ia une u kypú, lane u'n ioh-díh ia *kane* ka khuri uba U Trai, da ka rúkom bakhlem-burom kein, u'n long u barem na ka jong kata ka met bad ka snám ki jong uba U Trai.

28. Hinrei tó ai ba u briu u'n tynjúh-iit kein ia lade; te yndra kumta tó ai ba u'n ioh-bám na uta u kypú, bad ba u'n ioh-díh na kata ka khuri.

29. Namar uta u babám bad u badíh, da ka rúkom ba-

khlem-burom kein, u bám bad u díh ka jingpynrem ia lade-hí, ba u'm da bishár-shai-bhá kein ia kata ka met uba U Trai.

30. Naba kane kein bún *ki long* ki bapang-sa-ngem bad ki bapang-khreu ha pyddeng jong phi, bad shibún ruh ki la ioh-thíah-noh.

31. Namar lada ngi da bishár-iit ia lade-hí, ym shym la sneng-pynshitom ia ngi *kumne*.

32. Hinrei haba la sneng-pynshitom ia ngi *kumta*, la sneng-pynbeit ia ngi kein da uba U Trai, khynang ba yn ym ioh-pynrem-kut-noh ia ngi lem bad ka pyrthei.

33. Naba kumta, kó ki para-bangeit jong nga, haba phi iawan-lem ia ka ba'n bám *ia Ka Jingkhawai-miéet U Trai*, tó da iaáp paralok-hí kein.

34. Hinrei lada uno-uno-ruh u sngou-thyngan, tó ai ba u'n bám ha la iing kein; ba phi'n ym ioh-iawan-lem sha ka jingpynrem. Hinrei ia kita kiei-kiei-ruh ba dang sah nga'n pynbeit-ryntfíh h'ynda nga'n ioh-wan.

XII.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u hikai shaphang ki jingai U Mynsiim*: u da pyníh ba don ki baphér-jaid ki jingai, hinrei ba ujuh *U Mynsiim u bapynlong ia ki baroh khynang ba'n pynmyntoibadba'n tei ia Ka Balang U Blei*. 12. *Ia kane u iaipympau da ka jingphawar ka batynnad, ba ki dykhot ka met briu ki iatrei-lem kein kum kawei, ia ka ba'n pynmyntoibadba'n pyníh-bhá ia kata ka met*. 28. *Kumjuh ruh ki jingai U Mynsiim ia ki bala-buh ha Ka Balang, don kam ia ki baroh kein, ia ka ba'n pynmyntoibadba'n pjanai ia ka met maian U Khristos*.

1. Te shaphang kita kiei-kiei-ruh bakynja-mynsiim, kó ki para-bangeit, nga'm mon kein ia phi ba'n ym tip.

2. Phi tip ba phi la long Ki Jentil, ia kiba la jiu ialam pynwir-noh sha kita ki blei-thau ki b'ymnang-kren, kat kumba da lah ialam-noh ia phi.

3. Naba kumta nga pyntip ha phi, ba ym don mano-mano-ruh u bakren da *U Mynsiim U Blei*, uba ong ba *U Iísous u long u ba-la-tim-noh*; bad ym don mano-mano-ruh uba

lah ba'n iathúh *shisha* ba U Iísous *u long* U Trai, tang da U Mynsiim Bakhúid kein.

4. Te don ki baphér ki jingai, hinrei uba ujuh U Mynsiim.

5. Bad don ki baphér ki jingshakri, hinrei uba ujuh U Trai.

6. Bad don ki baphér ki jingleh-shait-phylla, hinrei u long uba ujuh U Blei uba pynleh - shait hapoh kein ia kita kiei-kiei-baroh ha baroh.

7. Hinrei ha uwei-uwei-baroh la sám ia ka jingpynpau ka jong uba U Mynsiim, ia ka ba'n pynmyntoi *baroh*.

8. Namar ha uwei kein la sám da uba U Mynsiim ia ka ktín ka jingpynstád ; bad ha uwei-pat ia ka ktín ka jingpyntip, katba kum uba ujuh U Mynsiim ;

9. hinrei ha uwei-pat kein ia ka jingneit, da uta ujuh U Mynsiim ; bad ha uwei-pat ia ki jingai-bor ki jingpynkhíah-khran, da uta ujuh U Mynsiim ;

10. bad ha uwei-pat, ia ki jingleh-phylla ki bor-bah ; bad ha uwei-pat, ia ka jingiathúh-lypá ; te ha uwei-pat, ia ka jingnang-pyniaphér ia ki myn-

siim ; bad ha uwei-pat, ia ki thylléd ki baphér-jaid ; te ha uwei-pat, ia ka jingnang-kylla ia ki thylléd.

11. Hinrei ia kine kiei-kiei-baroh uta uwei bad uta ujuh U Mynsiim u trei hapoh kein, da ka bapyniabynta ha uwei-uwei-baroh ha la ka jong-ka-jong, kat kumba u mon-sngou-bhá hí.

12. NAMAR katba kum kaba ka met ka long *tang* kawei, pynban ka don shibún ki dykhot, hinrei kita ki dykhot baroh ki jong kata kawei ka met, haba ki long shibún, ki ialong kein *tang* kawei ka met ; kumjuh ruh kein U Khris-tos.

13. Namar ruh da uwei U Mynsiim la pynbaptisma ia ngi baroh ia ka ba'n long kein kawei ka met, lane Ki Jiu lane Ki Jentil, lane ki mrau lane ki balait-mrau ; bad la pyndíh ia ngi baroh kein na uwei U Mynsiim.

14. Namar ruh kata ka met ka'm long *tang* shí dykhot, hinrei shibún.

15. Lada ka kyjat ka da ong, Naba nga'm long ka ktí, nga'm long na ka jong ka met ;

ym namar kata kein ka'm long na ka jong ka met.

16. Lada ruh ka shkor ka da ong, Naba nga'm long ka khymat, nga'm long na ka jong ka met; ym namar kata kein ka'm long na ka jóng ka met.

17. Lada kata ka met baroh - kawei *ka da long tang* ka khymat, ható hangno kein *ka da long* ka basngou? lada baroh-kawei ruh *ka da long tang* ka basngou, ható hangno kein *ka da long* ka baiú?

18. Hinrei mynta kein U Blei u la buh - beit ia kita ki dykhot, ia uwei-uwei-baroh jong ki, ha kane ka met kat kumba u la sngoubhá hí.

19. Hinrei lada kita baroh ki da long *tang* shí dykhot, ható hangno *ka da long* kaba ka met?

20. Hinrei mynta kein *ki long* shibún ki dykhot, hinrei *tang* kawei ka met.

21. Te kata ka khymat ka'm lah ba'n ong ha kata ka ktí, Nga'm don kam ia pha; l'ymne pat kaba ka khlíh *ka'm lah ong* ha ki kyjat, Nga'm don kam ia phi.

22. Hinrei shisha, kita ki

dykhot ka met kiba íhmat ba'n long ki bakham-tlot, ki long ba don kam ia ki da kham-tam kein:

23 bad kita *ki dykhot* ruh ka met ia kiba ngi mut ba ki long ki bakham-khlem-burom, ha kine kein ngi kúp-kynjai ka burom ka bakham-bún-éh; te kita *ki dykhot* ki b'y míh-bhá jong ngi ki ioh ia ka jing-pyníh-bhá ka bakham-bún-éh.

24. Namar kita *ki dykhot* ki baíh-bhá jong ngi ki'm don kam kein *ia kata ka jing-pyníh-bhá*: hinrei U Blei u la khyniot-lang mar-bíang kein ia ka met, da kaba u la ai ia ka bakham-bún-éh ka burom ha kata *ka dykhot* kaba dúna *ia ka*;

25. khynang ba ka'n ym long ka jingiaprat ha kata ka met; hinrei *ba* kita ki dykhot ki'n iasúmar ia kaba kajuh na ka bynta ki para-dykhot-hí kein.

26. Te kumta lada kawei ka dykhot ka shah, kita ki dykhot baroh ki iashah-lem kein; lada ruh la pyndon-burom ia kawei ka dykhot, kita ki dykhot baroh ki iakymen-lem kein.

27. Kumta te ma-phi phi

long ka met U Khristos, bad ki riu-dykhot *jong ka* ha ka rúkom marwei-marwei kein.

28. TE kumta don shisha ia kiba U Blei u la thung ha Ka Balang kein, ka banyngkong, ia Ki Apostolos ; ka baar, ia Ki Nongiathúhlypá ; ka balai, ia Ki Nonghikai ; h'ynda kumta, *ia ki baleh* ia ki bor-bah ; hadiin kata, ia ki jingai-bor ba'n pynkhiah-khran, *bad* ia ki nongiaráp, *bad* ia ki basynshár, *bad* ia ki phér-jaid ki thyllied ruh.

29. Ható baroh *ki long* Ki Apostolos ne ém ? ható baroh *ki long* Ki Nongiathúhlypá ne ém ? ható baroh *ki long* Ki Nonghikai ne ém ? ható baroh *ki long ki baleh* ia ki bor-bah ne ém ?

30. ható baroh ki don ki jingai - bor ba'n pynkhiah-khran ne ém ? ható baroh ki kren da ki thyllied *baphér-jaid* ne ém ? ható baroh ki nang kylla-ktín ne ém ?

31. Hinrei tó da kwah hir-hir phi ia kita ki jingai-bor ki bakham-babhá kein : bad ruh putet nga sa pyníh ha phi ia ka lynti babhá - tám - éh *ba'n ioh-leh kumta*.

XIII.—LYNNONG.

1. *Ka jinglong-kor ka jingiaéit halor ki jingai-bor baroh ; bad u ong-wai-noh ba ka long ka bakham-kor ia ka jingneit bad ia ka jingkyrmen kein.*

1. La nga kren da ki thyllied ki jong ki briu bad da ki jong ki angelos, bad ba nga'm don ka jingiaéit kein, nga da jía-long *kum* ka wíang-rynong basawa, ne *kum* ka shakuriau bariu shau-shau.

2. Bad la nga don ka jingiathúhlypá, bad *la* nga íh-shemphang ia ki jingmaian baroh, bad ia ka jingtíp baroh kein ; bad la nga don ruh kata ka jingneit baroh, kat ba'n pynkynriah-noh ia ki lúm, bad ba nga'm don ka jingiaéit kein, nga da long ei-ei-ruh-ém.

3. Bad la nga sám ia kiei-kiei-baroh kat kiba don ki jong nga ba'n bysá *ia ki baduk*, bad la nga aití ia la ka met khynang ba yn thang ia nga, bad ba nga'm don ka jingiaéit kein, nga'm myntoi ei-ei-ruh-ém.

4. Ka jingiaéit ka iaishah-slem, *bad* ka shait-leh-sybún ; ka jingiaéit ka'm jiu sngou-

-pihúin ; ka jingiaéit ka'm jiu leh-sarong ia lade, *bad* ka'm jiu pynsngou-át-meng,

5. ka'm jiu leh-khlem-akor, ka'm wád kein ia kiei-kiei-ruh la ka jong-hí, ka'm shait ba'n khíh-bittar-lep, ka'm kynnoh ia ka basniu ;

6. ka'm kymen ha kaba ka jingb'ymhok, hinrei ka iaky-men-lem kein bad kaba ka jingshisha ;

7. ka iaishah-jem ia kiei-kiei-baroh, ka ngeit-kloia kiei-kiei-baroh, ka kyrmens-kloia kiei-kiei-baroh, ka shah ia kiei-kiei-baroh.

8. Ka jingiaéit ka'n ym háp-dúh-noh kein lano-lano-ruh : hinrei la *ki don* ki jing-iathúhlypá, yn sa pyndam-noh ia ki ; la *ki don* ki thylliéed, ki'n sa wai-noh ; la *ka don* ka jingtíp, yn sa pyndam-noh ia ka.

9. Namar ngi tip *tang* ia í shí-bynta-bynta, bad ngi ia-thúhlypá *tang* ia í shí-bynta-bynta ;

10. hinrei h'ynda kata ka bajanai ka'n poi, ynda kumta te yn pyndam-noh kein ia kata kaba *tang* í shí-bynta-bynta.

11. Mynba nga la dang long

í khynnah, nga la kren kum í khynnah, nga la sngou kum í khynnah, nga la pyrkhat kum í khynnah kein ; hinrei mynba nga la jía-long u rangbah, nga la buh-noh kein ia kita kiei-kiei-ruh ki jong í khynnah.

12. Namar mynta ngi ioh-íh *tang kumba* lyngba ia ka iit-babyrngut ha ka badum byrnngut-byrnget ; hinrei h'ynda kumta kein mar-khymat mar-khymat : mynta nga tip *tang* ia í shí-bynta-bynta ; hinrei h'ynda kumta kein nga'n íh-thúh-bíang kat kumba la ih-thúh-bíang ruh ia nga.

13. Te kumta ka iaisah kein ka jingngeit, ka jingkyrmens, *bad* ka jingiaéit, kiba lai kine ; hinrei ka bakham-kongsan kein na kine *long* kata ka jingiaéit.

XIV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh na ki bún jaid ki nía, ia ka jingbabhá-kor-tam ka jong ka jingai ka jingiathúhlypá, ia kaba ka jingai ba'n nang kren da ki bún jaid ki thylliéed.* 26. *H'ynda kumta u pyníh ia ki rúkom bbyniah ba'n pynleh stád ia kita ki jingai baroh, khynang ia ka ba'n tei jingmut bad ba'n ioh-*

-iamyntoi kein ha ki jingiaseng-
-mane baroh.

1. Tó beh-brai phi, *namar-kata*, ia kane ka jingiaíeit ; hinrei tó da kwah hir-hir ruh ia kita *ki jingai-bor* ki bakynja-mynsiim ; kham-tam hinrei, ba phi'n ioh-iathúhlypá kein.

2. Namar uta u bakren da ka thyllied *ka baphér*, u'm kren ha ki briu, hinrei *tang* ha U Blei kein ; namar ym don uwei uba sngouthúh, la u kren ha u mynsiim ia ki jingmaian.

3. Hinrei uta u baiathúhlypá u kren kein ha ki briu ia ka ba'n tei, bad ia ka ba'n sneng-pynshait, bad ia ka ba'n pyntyngen ruh.

4. Uta u bakren da ka thyllied *ka baphér* u tei *tang* ia lade-hí kein ; hinrei uta u baiathúhlypá u tei ia Ka Balang kein.

5. Hinrei nga kwah shisha ia phi baroh ba'n kren da ki thyllied *baphér*, kham-tam hinrei, ba phi'n ioh-iathúhlypá ; namar uta u baiathúhlypá *u long* u bakham-kongsan keín ia uta u bakren da ki thyllied *baphér*, l'ymda u pynkylla-ktín, khynang ba Ka Balang ka'n ioh-pyddiang ia ka batei.

6. Te kumta, kó ki para-bangeit, lada nga wan ha phi da ka bakren da ki thyllied *baphér*, ható nga'n pynmyntoi aiuh ia phi, l'ymda nga'n kren *shai* kein ha phi lane da ka jingpynpau, lane da ka jingtíp, lane da ka jingiathúhlypá, lane da ka jinghikai ?

7. Kumjuh kein ia kita kiei-kiei-ruh *ki bakhlem-mynsiim* ia ki bapynsawa, lane ka jing-put ne kadúítara, pynban l'ymda ka pyniaphér ha kiba ki jingsawa, ható kumno yn ioh-pyntip kein ia kaei ba-la-put lane ia kaei ba-la-riu díutara ?

8. namar lada ruh ka ronsing ka da put ia ka jingsawa ka b'ymthikna, ható uei u'n khréh ia lade kein khynang ia ka jingialeh-thymá ?

9. Kumta ma-phi ruh, l'ymda phi kren da ka thyllied ia ka jingkren ka basngouthúh-bhá, ható kumno yn ioh-pyntip kein ia kata ba-la-kren ? namar phi'n long kein ki bakren *tang* ha ka súin-byneng.

10. Don katta-katta, lehse, ki kynja ki jingkren bynriu ha ka pyrthei, hinrei pynban ym *don* na ki bakhlem-kynnol ka ktín kein.

11. Namar-kata, lada nga'm sngouthúh shuh ia ka jingmut ka jong kata ka jingkren, nga'n long u nongkyndong kein ha uta u bakren; bad uta u bakren, *u da long* u nongkyndong ha nga.

12. Kumta te ma-phi ruh, namar ba phi long ki bakwah hir-hir ia *ki jingai-bor* bakynja-mynsiim, tó da wád-slíang phi khynang ba phi'n ioh-roi-kyrhai ia ka ba'n tei kein ia Ka Balang.

13. Naba kumta uta u bakren da ka thyllied *b'ymsngouthúh*, tó ai ba u'n dúwai ba u'n ioh-nang-pynkylla-ktín kein.

14. Namar lada nga dúwai da ka thyllied *b'ymsngouthúh*, ka mynsiim jong nga ka dúwai, hinrei ka jingsngou-shemphang jong nga ka long ka bakhlem-sei-soh kein.

15. Aiuh ka dei, namar-kata, *ba'n leh?* Nga'n dúwai kein da uba u mynsiim, bad nga'n dúwai da kaba ka jingpynsngouthúh ruh ; nga'n riwai kein da uba u mynsiim, bad nga'n riwai da kaba ka jingpynsngouthúh ruh.

16. Namar haba kumta, haba me'n ngúh *ia U Blei* da

uba u mynsiim, ható kumno uta u badap ia ka jaka ka jong u bakhlem-jinghikai, u'n ioh-ong ia kaba Amen kein ha kata ka jingai-ngúh jong mé, naba u'm sngouthúh kein ia kaei mé ong?

17. namar ma-mé, shisha, me ioh-ngúh bhá *ia U Blei*, hinrei *kumta* ym shym la ioh-tei kein ia uta uwei.

18. Nga ngúh ia *U Blei* jong nga, ba nga kren da ki thyllied bynriu kham-bún kein ia phi baroh :

19. hinrei ha Ka Balang nga kham-mon ba'n kren ia ki san ki ktín kein da kaba ka jingpynsngouthúh jong nga, ba kumta nga'n da ioh-hikai da ka ktín ia kiwei ruh, ia kaba *nga'n kren* ia ki shipheu hajar ki ktín kein, ha ka thyllied *b'ymsngouthúh*.

20. Kó ki para-bangeit, tó wat long phi kum ki khynnah ha ki jingsngou-shemphang ; hinrei pynban ha ka jingmut-sniu kein tó long wad kum ki khúnlung phi ; hinrei ha ki jingsngou-shemphang kein tó long phi kum ki rangbah.

21. Ha kaba Ka Húkum la thoh kein, "Ba da kiwei ki

" thyllíed bynriu, bad da kiwei
 " ki rymiang - shintur, nga'n
 " da kren kein ha une u pait-
 " lang ; hinrei pleng kumta
 " ruh k'i'n ym iashah - shkor
 " kein ia nga," ong U Trai.

22. Naba kumta kita ki thyllíed *b'ymsngouthúh* ki long khynang kum ka dak-pyníh kein, ym ha kita ki bangeit, hinrei ha kita ki *b'ymngeit* kein : hinrei kata ka jingiathúhlypá *ka long khynang kumta*, ym ia kita ki *b'ymngeit*, hinrei ia kita ki bangeit kein.

23. Namar kumta te lada kata Ka Balang baroh-kawei ka da wan-iaseng-lem ha kaba kajuh ka jaka, bad baroh ki da kren da ki thyllíed *b'ymsngouthúh* kein, bad ki da wan hapoh ruh ki bakhlem-jinghikai, ne ki *b'ymngeit*, ható k'i'n ym ong ba phi ialamwir-noh kein ?

24. Hinrei lada baroh ki da iathúhlypá kein, bad u da wan hapoh ruh uno - uno - ruh u *b'ymngeit*, ne *uno-uno-ruh* u bakhlem-jinghikai, la pynkyn-dúh ia u da baroh, la bishár-iit ia u da baroh kein :

25. kumta te yn pynpau ia kiei-kiei-ruh ki jingbaríh ka

dohnúd jong u ; kumta ruh haba u la háp ha ka khymat *jong u*, u'n mane kein ia U Blei, u da ialap-shinná ba U Blei u long da shisha ha pyd-deng jong phi.

26. NAMAR-KATA, kumno ka long, kó ki para-bangeit ? haba phi wan-iaseng-lem, uwei-uwei-baroh na phi u don ka jingriwai-i'U-Blei, *ne* u don ka jingliikai, *ne* u don ka thyllíed *b'ymsngouthúh*, *ne* u don ka jingpynpau-shinná, *ne* u don ka jingnang-kylla-ktín : *hinrei* tó ai ba kita kiei-kiei-baroh k'i'n long khynang kein ia ka ba'n tei.

27. Lada uno - uno - ruh u kren da ka thyllíed *b'ymsngouthúh*, *tó ai ba ka'n long tang* da ki ar-ngút, ne da-lei-lei ym tam lai-ngút, kata ruh mar-kylliang ; tó ai ruh ba uwei kein u'n pynkylla-ktín.

28. Hinrei lada ym don u nongpynkylla-ktín, tó ai ba u'n sngáp-noh-jar kein ha Ka Balang ; hinrei tó ai ba u'n kren *tang* ha lade-hí, bad ha U Blei kein.

29. Hinrei tó ai ba ar-ngút ne lai-ngút ki nongiathúhlypá k'i'n kren, bad tó ai ruh ba kita

kiwei ki'n iashong-bishár-kut
kein.

30. Hinrei lada la pynpau-
-shai *ei-ei-ruh* ha uwei-pat u
bashong *hajan*, tó ai ba uta u
banyngkong u'n sngáp - noh-
-jar.

31. Namar phi lah baroh
kein ba'n iathúhlypá uwei-pa-
-uwei, khynang ba baroh ki'n
ioh-nang, bad ba yn ioh-sneng-
-pyntyngen ia ki baroh.

32. *Namar* ruh ki kynja-
-mynsiim ki nongiathúhlypá ki
long hapoh kein ki nongiathúh-
lypá.

33. Namar U Blei u'm long
U Nongpynlong ia ka jingkíh-
win, kinrei ia ka jingsuk kein,
kumba ha kita Ki Balang ba-
roh ki jong ki riu-khúid.

34. Tó ai ba ki kynthei
jong phi ki'n da sngáp-noh-jar
ha kita Ki Balang: namar ym
shym la shah ia ki ba'n kren,
hinrei ba'n kongúh-leh-rit kein,
kumba kaba Ka Húkum ruh
ka ong.

35. Hinrei lada ki kwah ba'n
nang ei-ei-ruh, tó ai ba ki'n
kylli kein ia ki tyngá jong ki
hí ha la iing; namar ka long
ka baíhsíh kein ia ki kynthei
ba'n kren ha Ka Balang.

36. Ható na phi la míh-
-noh ka ktín ka jong U Blei?
ne ka la poi kein tang ha phi?

37. Lada uno - uno - ruh u
mut ba u long u nongiathúh-
lypá, ne u bakynja-mynsiim, tó
ai ba u'n kongúh-shai kein ba
kita kiei-kiei-ruh ia kiba nga
thoh ha phi, ki long ki húkum-
-skhem ki jong uba U Trai.

38. Hinrei lada uno - uno-
-ruh u *leh b'ymtip khynang*, tó
ai ba u'n sah kein u b'ymtip.

39. Naba kumta, kó ki para-
-bangeit, tó da kwah hir-hir phi
ia ka ba'n iathúhlypá, hinrei
wat ádong shuh kein ia ka ba'n
kren da ki thyllied *ki baphér*.

40. *Hinrei* tó ai ba yn leh
ia kiei-kiei-baroh da ka baleh-
-don-akor-tynnad, bad katba
kum ka ryntíh-beit-ter-ter.

XV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh na ki bún
ki nía ia ka jingmíh-pat U
Khristos bad ki briu jong u na
ka baiáp.* 35. *U pyníh da
ka met ka bakumno kein ki'n
míh-pat.* 51. *U pyníh ia ka
bakumno ka'n jiu ia kita kiba
dang im ha ka pyrthei haba U
Iísous uba U Trai u'n wan ba'n
bishár ia ka pyrthei.* 54. *U
pyníh ruh ia kaei ba ka bit ba'n*

pyndeihalade na kane ka jing-hikai bakhrau.

1. RUH PUTET nga pyntip *pat* kein ha phi, kó ki para-bangeit, ia kata Ka Jingiathúkhána-babhá ia kaba nga la iathúkhána - babhá kein ha phi, ia kaba ruh phi la pyddi-ang, bad ha kaba ruh phi iaiieng ;

2 da kaba yn pynim ia phi ruh, lada phi bat-skhem da ka bakumno ka ktín kein nga la iathúkhána-babhá ha phi; lymda phi la ngeit leh-noh-ei kein.

3. Namar nga la aití-pateng ha phi ha pyddeng kiei-kiei-ruh ki bakongsan kein, ia kaba nga la pyddiang ruh, ba U Khristos u la iáp namar ki pop jong ngi, katba kum kiba Ki Jingthoh kein ;

4. bad ba la tep ia u, bad ba la pynmíh-pat ia u ha ka balai sngi, katba kum kiba Ki Jingthoh kein ;

5. bad ba la ioh-íh ia u da U Kíphas, hadiin kata kein da kiba ki khadar.

6. Hadiin kata, la ioh-íh ia u da ki tam san-spah ki para-bangeit shisyndon kein ; ki bakhampún-paid na jong kita ki

iaisah háduh mynta, hinrei ki-wei te ki la ioh-thíah-noh.

7. Hadiin kata, la ioh-íh ia u da U Iakobos, h'ynda kumta da kiba Ki Apostolos baroh.

8. Bad u bakhadduh na ki baroh, la iohl-íh ia u da nga ruh, kumba da uba la khá-lor kein ia u.

9. Namar nga long í barit-tam kein na kiba Ki Apostolos ; íba nga'm long í badei ba'n khot ia nga U Apostolos, naba nga la beh-bein ia Ka Balang ka jong U Blei.

10. Hinrei da ka jingaiei U Blei nga long kata kaba nga long : bad kata ka jingaiei jong u ia kaba *la ai* ha nga ka'm shym la long ka baleh-noh-ei kein ; hinrei nga la trei-minot kham - kyrhai shíkaddei ia ki baroh : te pynban ym ma-nga, hinrei kata ka jingaiei ka jong U Blei kein kaba *la long* lem bad nga.

11. Namar-kata, la *ka long* ma-nga ne ma-ki, kumta ngi iaijalap, kumta ruh phi la ngeit kein.

12. Hinrei lada *la dang* ijalap-shai ia U Khristos ba la pynmíh-pat ia u na ki baiáp, ható kumno ba kiba ha pyd-

deng jong phi ki iaong, ba ym don kein ka jingmíh-pat ki baiáp?

13. Hinrei lada ym don ka jingmíh-pat ki baiáp, te ia U Khristos ruh ym shym la pynmíh-pat :

14. hinrei lada ia U Khristos ym shym la pynmíh-pat, te kumta ka jingialap ka jong ngi *ka long* ka baleh-noh-ei, bad ka jingngeit ruh ka jong phi *ka long* ka baleh-noh-ei kein.

15. Pleng la shem ruh ia ngi ki nongsakhí lamlér shaphang U Blei ; naba ngi la iaphlá bein shaphang U Blei, ba u la pynmíh-pat ia U Khristos : ia uba u'm shym la pynníh-pat, lada *ka long* kumta kein ba ki baiáp ki'm míh-pat satía.

16. Namar lada ki baiáp ki'm míh-pat, te ia U Khristos ruh ym shym la pynmíh-pat kein :

17. te lada ia U Khristos ym shym la pynmíh-pat, ka jingngeit ka jong phi *ka long* ka bathala; phi dang sah kein ha ki pop jong phi.

18. Te kumta ruh kita kiba la ioh-thíah ha U Khristos, ki la jot-noh kein.

19. Lada ha kaba tang ka-

ne ka jingim hí ngi long ki nongkyrmen ha U Khristos, ngi long ki baplí-tam kein ia ki briu baroh.

20. Hinrei mynta kein ia U Kliristos la pynmíh-pat na ki nongiáp; *bad* u la *jí-a*-long u soh-nyngkong na jong kita kiba la ioh-thíah-noh.

21. Namar kumba da u briu *la jí-a* kein ka jingiáp, kumta da u briu ruh *ka jí-a* ka jing-pynmíh-pat ia ki baiáp.

22. Namar kumba da uta U Adam baroh ki iáp-noh, kumta ruh da uba U Khristos ia baroh yn pynlong-im kein.

23. Hinrei uwei-uwei-baroh ha ka jingryntíh-ter-ter ha la ka jong-ka-jong hí; u soh-nyngkong *long* U Khristos ; hadiin kata kita kiba *long* ki jong U Khristos, ha kata ka jingwan-pau jong u.

24. Ynda kumta *long* ka bakut, h'ynda u'n aití-noh-pat ia kaba ka híma ha U Blei uba U Kypá ruh; h'ynda u'n la pyndam-noh kein ia ka jing-synshár baroh, bad ia ka jing-kongsan, bad ia ka bor baroh ruh.

25. Namar ka dei ia u ba'n synshár, tadynda u la buh ia

la ki nongshún baroh hapoh ki kyjat jong u.

26. Ia ka jingiáp, kaba *long* ka nongshún ka bakhadduh, yn sa pyndúh-noh kein.

27. Namar u la pynhapoh ia kiei-kiei-baroh hapoh ki kyjat jong u. Hinrei mynba u'n la ong ba la pynhapoh ia kiei-kiei-baroh *kumta*, ka pau-shinná kein, ba *ka long* khlem uta uba la pynhapoh ia kiei-kiei-baroh hapoh jong u.

28. Te h'ynda yn pynhapoh ia kiei-kiei-baroh ha u, ynda *kumta* uba U Khún ruh u'n pynhapoh ia lade-hí ha uta uba la pynhapoh ia kiei-kiei-baroh ha u, khynang ba U Blei u'n ioh-long kiei-kiei-baroh ha baroh kein.

29. L'ymda *kumta* kein, aiuh ki'n leh kita ia kiba la pynbaptisma na ka bynta kita ki baiáp? lada ki baiáp ki'm míh-pat satía, ható balei te ba pynbaptisma ia ki na ka bynta kita ki baiáp?

30. ható balei ruh ba ma-ngi ngi iaishah ia ka basngou-má-sat man la ka por baroh?

31. Nga smai kein ha kata ka jingsngou - saron, na ka bynta jong phii, ia l. ba nga

don ha U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi, ba nga iáp hala ka sngi.

32. Lada katba kum u briu nga la ialeh-noh bad ki mrád-khlau ha Ka Ephesos, ható kaba ka jingpynmyntoi aiuh *ka long* ia nga? lada ki baiáp ki'm míh-pat, "tó íá ngi'n "iabám bad ngi'n iadíh; na-“ mar lashai ngi iáp-noh kein."

33. Tó wat shah ba yn shú-kor-noh ia phi; ki jingiasyllok ki basniu ki iapynpy - út - plak kein ia ki akor babhá.

34. Tó phi da kyndit-briu hok-noh kreks, bad tó wat leh pop phi; namar don kiba iabat ia ka jingb'ymtip shaphang U Blei: khynang ia ka ba'n pynsngou-leh-rain ia phi nga kren *ia kane kein*.

35. HINREI uei-uei-ruh u'n kylli, Ható kumno yn pynmíh-pat ia ki baiáp? te da ka met ka bakumno ki'n wan?

36. Ah u babéit! ia kata ia kaba ma-mé hí mé bet, yn ym pynlong-im ia ka, l'ymda ka iáp-noh kein.

37. Bad shaphang kata ia kaba mé bet, me'm bet kein ia kata ka met ka ba'n sa long, hinrei shu tang ia u symbai

hí, lehse, ia ka jong u keu ne ia ka jong uwei-uwei-ruh na kiba kiwei *ki symbai*.

38. Hinrei U Blei u la ai ha u ia ka met kat kumba u mon-sngoubhá hí, bad ha uwei-uwei-baroh jong kita ki symbai ia la ka jong - ka - jong ka met kein.

39. Ka-doh baroh ka'm *long* kein kaba kajuh ka doh: hinrei *don* kawei ka doh briu, bad kawei-pat ka doh mrád, bad kawei-pat ka dohkhá, bad kawei-pat de *ka doh* sim.

40. *Don* ruh ki met ki bakynja-byneng, *don* ruh ki met ki bakynja-khynde: hinrei ka burom-tyngshain ka jong kita ki bakynja-byneng *ka long* kawei, bad *ka burom-tyngshain* ka jong kita ki bakynja-khynde *ka long* kawei-pat kein.

41. *Don* kawei ka burom-tyngshain ka sngi, *don* ruh kawei-pat ka burom-tyngshain u bynai, bad *don* ruh kawei-pat ka burom-tyngshain ki khlur: namar *uwei* u khlur u phér kein ia *uwei-pat* u khlur ha la ka burom-tyngshain.

42. Kumta kein *ka long* kata ka jingpymíh - pat ia ki baiáp ruh. La bet ia ka ha

ka bapy-út; yn pynmíh-pat kein ia ka ha ka b'ypy-út:

43. la bet ia ka ha ka bakhlem-burom, yn pynmíh-pat kein ia ka ha ka burom-tyngshain ; la bet ia ka ha ka batlot-bor, yn pynmíh - pat kein ia ka ha ka bashait-bor;

44. la bet ia ka kum ka met bakynja-doh, yn pynmíh-pat kein ia ka kum ka met bakynja-mynsiim. Don kein ka met bakynja-doh, don ruh ka met bakynja-mynsiim.

45. Kumta ruh la thoh kein, Ia U Adam uba u briu u bamynnyngkong "la thau ia ka "ba'n long ka mynsiim ba- "kynja-doh baim;" *hinrei* ia U Adam u bakhadduh ia ka ba'n long U Mynsiim bapynlong-im.

46. Hinrei te kata *ka met* bakynja-mynsiim ka'm *long* ka bamynnyngkong, hinrei kata *ka met* bakynja-doh : te hadiin kein, kata *ka met* bakynja-mynsiim.

47. Uta u briu u bamynnyngkong *u la long* na ka khynde, u bakynja-deumet ; uta u briu u baar *u long* uba U Trai na byneng kein.

48. Kat kumba *la long* uta u bakynja - deumet, kumta bíang ruh *ki long* kita ki bakynja-deumet : bad kat kumba *u long* uta u bakynja-by-neng, kumta bíang ruh *ki long* kita ki bakynja - byneng kein.

49. Bad kat kumba ngi la bit ia ka dur ka jong u bakynja-deumet, ngi'n da bit ruh ia ka dur ka jong u bakynja - byneng kein.

50. Hinrei lei-lei ia kane nga ong, kó ki para-bangeit, ba ka doh bad ka snám ki'm lah kein ba'n ioh-pateng ia ka híma U Blei, l'ymne kein kata ka bapy-út ka'm ioh-pateng ia kata ka b'ympy-út.

51. Ha khymíh, nga iathúh ha phi ka maian *ba-la-pynpau*; Ngi'n ym ioh-thíah baroh te, hinrei yn pynkylla ia ngi baroh kein, ha ka baku-ne-kumne-ruh, ha ka báshí-khyllip-mat kein, ha ka turoi ka bakhadduh :

52. namar ka turoi ka'n sawa - jam, ynda kumta ia ki baiáp yn pynmíh-pat ki b'ympy - út, bad ynda kumta yn pynkylla ia ngi kein.

53. Namar ka dei da-lei-lei

ba kane ka bapy-út ba'n phong ia ka b'ympy-út, bad ia kane ka baiáp ba'n phong ia ka b'ympy-út.

54. Te h'ynda kane ka bapy-út ka'n phong ia ka b'ympy-út, bad kane ka baiáp ka'n phong ia ka b'ympy-út, ynda kumta kein yn pyndep -khoit ia kata ka jingong ia kaba la thoh ; " Ia ka jingiáp " la ngúid-tylli - noh - khoit ia " ka ba'n jop-thíau.

55. " Ah ka jingiáp ! hang- " no ka sní ka jong mé ? Ah " ka jingtep ! hangno ka jing- " jop-thíau ka jong mé ? "

56. Te kata ka sní ka jong kata ka jingiáp *ka long* ka pop kein, hinrei ka bor ka jong ka pop *ka long* Ka Húkum kein.

57. Hinrei *long* ka jingngúh ha U Blei, uba ai ha ngi ia kane ka jingjop-noh-thíau kein da U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi !

58. Naba kumta, kó ki para -bangeit baiaéit jong nga, tó long phi ki baiainéh-skhem, *bad* ki b'ymkynriah - noh, *bad* ki baman-kyihai man la ka sngi ha ka jingleh ka jong uba U Trai, haba phi tip-skhem ba kata ka jingtrei - minot jong

phi ka'm jiu long ka baleh-noh-ei ha U Trai kein.

XVI.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iathúh shaphang ka jingsyniang-sybai na ka bynta ki jingkyrdúh ki riu-khúid ha Ka Jerusalem: bad shaphang kaba u mut ba'n wan-ih ia ki nong Korinthos.* 10. *U aiti-iaroh ia U Timotheos bad ia U Apollos ha ka jingsúmar jong ki.* 15. *U sneng-pynshait ia ki shaphang kie-kieh-ruh, bad u iathúh ia ki jingngúh-mon-bhá na kiwei ki para-bangeit.* 21. *U pynwai-noh ia kane ka shiti da ka jingngúh-mon-bhá jong u hí da ka ktí jong u hí.*

1. HINREI shaphang kata ka jingsyniang-sybai kaba na ka bynta kita ki riu-khúid, kumba nga la buh-beit bíang-bíang-ruh ha kita Ki Balang ki jong Ka Galatia, kumjuh ruh tó leh ma-phi kein.

2. Ha *ka sngi* nyngkong ka taieu tó ai ba uwei-uwei-baroh na phi u'n buh-noh-khop ha lade, da ka bakynsheu kein, katba kum u la ioh-man-bhá; ba ioh h'ynda nga la wan, ynda kumta ki'n da pynlong ia ki jingsyniang-sybai.

3. Te h'ynda nga poi, ia

kiba phi'n íhbit, ia kita nga'n phah da ki shiti kein ba'n ialam-noh ia kata ka jingai-isynei jong phi sha Ka Jerusalem.

4. Hinrei lada ka long badei-dau-bíang ia ka ba'n leit ma-nga ruh, te ki'n leit lem kein bad nga.

5. Hinrei nga'n wan ha phi, h'ynda nga la ioh-leit lyngba ia Ka Makedonia ; namar nga thymú-leit lyngba kein ia Ka Makedonia.

6. Hinrei bad phi, lehse, nga'n shong-sah, ne nga'n shong-ríh-tlang ruh, khynang ba phi phi'n ioh-leit-on-lynti ia nga kat sha kaba nga leit kein.

7. Namar nga'm mon ba'n ioh-ih ia phi mynta *tang* shu ha ka baiaid-lait ; hinrei nga kyrmén ba'n shong-sah kato-katne, lada uba U Trai u'n da shah kein.

8. Hinrei nga'n iaisah ha Ka Ephesos háduh Ka Pentikost.

9. Namar ka jingkhang ka bakhrau bad ka badon-bor ka la plié-wang ha nga, te *don shibún* ki nongkhang kein.

10. Te lada U Timotheos u'n ioh-wan *ha phi*, tó súmar-

-bíang phi ba u'n da ioh-long lem bad phi khlem da shepting ; namar u trei ia ka jing-trei ka jong U Trai kein, kum ma-nga ruh.

11. Namar-kata, tó wat ai iano-iano-ruh ba u'n da nieu-bein ia u : hinrei tó da ialeit-on-lynti phi ia u ha ka basuk, ba u'n ioh-wan ha nga ; namar nga khymíh - lynti kein ia u lem bad kiba ki para-bangeit.

12. Shaphang ruh U Apollos uba u para-bangeit, nga la kyrapd shibún ia u ba u'n wan ha phi lem bad kita ki para-bangeit ; hinrei da-lei-lei u'm don jingmon ba'n wan mynta ; hinrei u'n wan kein h'ynda u la kloibhá.

13. Tó da sharai phi, tó da ieng-skhem phi ha kaba ka jinggeit ; tó da leh-shlur ia lade phi kum rangbah, tó da pynkhain ia lade phi.

14. Tó ai ba yu leh ia kiei-kiei-baroh jong phi ha ka jing-iaéit.

15. HINREI nga kyrapd ia phi, ko ki para-bangeit ; (*ba namar* phi tip shaphang ka iing U Stephanas, ba ka long ka soh-nyngkong ka jong Ka Akhaia, bad *ba* ki la iaaití-noh ia lade

kein ia ka ba'n shakri ia ki riu-khúid,)

16. ba phi ruli phi'n iashakri-burom ia kiba kum kita, bad ia uwei-uwei-baroh u batrei-lem bad *kiba kum kita*, bad u batrei-minot.

17. Kumta nga sngou-kymen ha kaba ka jingwan U Stephanas, bad U Phortounatos, bad U Akhaikas, namar ia kata ka badúna jong phi ki la iapyndap-noh kein ma-ki.

18. Namar kumta kein ki la iapynpyngád ia ka mynsiim jong nga, bad ia ka jong phi ruh : namar-kata, tó da nieu-burom phi ia kiba kum kita.

19. Kita Ki Balang ki jong Ka Asia ki iangúh-mon-bhá ia phi. U Akulas bad Ka Priskilla ki iangúh-mon-bhá ia phi shibún ha U Trai, lem bad kata Ka Balang kein kaba ha iing jong ki.

20. Kiba ki para - bangeit baroh ki iangúh- mon - bhá ia phi. Tó phi'n da iangúh-mon-bhá-paralok-hí da ka jingiadoh bakhúid.

21. KABA ka jingngúh-mon-bhá U Paul da ka ktí ka jong nga hí kein.

22 Lada uno-uno-ruh u b'ym

feit ia U Iísous Khristos uba
U Trai, tó ai ba u'n long
Anathema, Maran atha!

23. Ka jingaiei ka jong U
Iísous Khristos uba U Trai *tó*

ai ka'n da long lem bad phi.

24. Ka jingéit ka jong nga
tó ai ka'n da long lem bad phi
baroh kein ha U Khristos
Iísous. Amen!

KA SHITI KA BAAR KA JONG U PAUL,
UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG KORINTHOS.

I.—LYNNONG.

1. *U Paul u ngúh-mon-bhá ia Ka Balang ha Ka Korinthos.* 3. *U iathúh-kyrmen shaphang kijing-pyntyngen, bad ka jingpynpyl-lait, ia kiba u la ioh na U Blei hapoh ki jingtynjúh jong u, bad u ngúh ia U Blei namar jong ki.*
12. *U pyníh-nía na ka balei ba u'm shym wan ha ki, ba ka'm long na kaba u leh-kyllain; hinrei ka long kein namar ba u kwah ba'n leh-jem ia ki.*

1. U PAUL U Apostolos U Iísous Khristos, da ka mon U Blei, bad U Timotheos uba u

para - bangeit, ha Ka Balang ka jong U Blei kaba don ha Ka Korinthos, lem bad kita ki riu-khúid baroh kiba don ha ka baroh-kawei Ka Akhaia:

2. *long* ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai.

3. *LONG* ba-la-kyrkhu ia U Blei bad ia U Kypá U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, uba U Kypá kiba ki jingisynei, bad U Blei ka jing-pyntyngen baroh kein;

4. uba iaipyntyngen ia ngi

ha ka jingjinjar baroh jong ngi, khynang ia ka ba'n ai-bor ia^ñngi ba'n pyntyngen ia kita kiba ha kano - kano - ruh ka jingjinjar, da kata ka jingpyntyngen kein da kaba la pynyntyngen ia ngi hí da U Blei.

5. Naba katba kum kiba ki jingshah ki jong U Khristos ki iaroi-kyrhai ha ngi, kumta kein kata ka jingpyntyngen ia ngi ka roi - kyrhai ruh da U Khristos.

6. Te la ka long ba la pynjinjar ia ngi, *ka long* na ka bynta ka jingpyntyngen bad ka jingpynam ia phi, ia kaba pynleh-shait kein ha ka baiaishah ia kita kijuh ki jingshah, ia kiba ngi ruh ngi shah ; lane la ka long ba la pyntyngen ia ngi, *ka long* na ka bynta ka jingpyntyngen bad ka jingpynam ia phi kein.

7. Te ka jingkyrmen jong ngi *ka long* ka banéh-skhem kein shaphang jong phi ; da kaba ngi tip, ba kat kumba phi long ki baiabynta - syllok na jong kita ki jingshah - shitom, kumta ruh na jong kata ka jingpyntyngen.

8. Namar ngi'm mon kein ia phi ba'n ym tip, kó ki para-

-bangeit, shaphang kata ka jingjinjar jong ngi kaba la jía ha ngi ha Ka Asia, ba la ban-khía ia ngi da shíkaddei-tam-éh, tam kein ia ka bor *jong ngi*, kat ba'n pynkhuslai-noh-sat ia ngi shaphang ka ba'n ioh-im ruh :

9. pynban ngi la don ha lade-hí kein ka jingkut-bishár ka jong ka jingiáp, khynang ba ngi'n ym shaniah satia ha lade-hí, hinrei ha U Blei uba pynmíh-pat kein ia ki baiáp ;

10. uba la kyníh-kynthet ia ngi na ka jingiáp ka bakhrau katta-katta, bad u iaikyhíh-kynthet *ia ngi* ; ha uba ngi kyrmen ba u'n kyníh-kynthet shuh ruh *ia ngi* lano-lano-ruh kein ;

11. da ka baiaráp-trei-lem ma-phi ruh da ka jingdúwai na ka bynta jong ngi, khynang ba ia kata ka jingai-isynei *ia kaba la ai* ha ngi na *ka baleh* bún-ngút, yn ai-ngúh kein da ki shibún na ka bynta jong ngi.

12. NAMAR ka jingleh-kymen jong ngi ka long kane kein, kaba ka jingphlá-shai ka jingiatip-lem jong ngi, ba ha ka jingshí-syrtap-mynsiim bad

ha ka jingsngou-sngúr U Blei, ym̄ ha ka jingstád bakynja-doh kein, hinrei da ka jingaiei U Blei, ngi la pyniaid - pyn-long ia lade ha ka pyrthei, bad kham-bún-éh *kumta* sha phi.

13. Namar ngi'm thoh ia kiei - kiei - pat ha phi, tang ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba phi púle, ne ia kiba phi kongúh kumta bíang-bíang-ruh; bad ngá kyrmen kein ba phi'n iai-kongúh bíang - bíang - ruh háduh ka bakut ruh;

14. kat kumba na shí bynta, phi la iakongúh bíang-bíang-ruh ia ngi, ba ngi long ka jingialeh - kymen jong phi, kumba phi ruh *phi'n long* ka jong ngi kein, ha kata ka sngi ka jong U Iísous uba U Trai.

15. Te ha kane ka jing-sngou - shaníah - skhem nga la mon ba'n wan ha phi mynshiwa kein, khynang ba phi'n ioh ia ka jingaiei ka baar;

16. bad ba'n leit lyngba ia phi sha Ka Makedonia, bad ba'n wan pat ha phi na Ka Makedonia, bad ba'n ioh-leit-on-lynti ia nga da phi sha Ka Ioudaia.

17. Namar-kata, haba nga la thymú kumta, te nga la leh ne ém da ka basting-jingmut ?

ne ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba nga thymú, nga thymú katba kum ka kynja - doh, khynang ba ka'n ioh-long bad nga kaba haoid, haoid, bad kaba ém, ém?

18. Hinrei U Blei u baiai-néh, namar kumta kein ka jing-ialap jong ngi kaba sha phi ka'm shym la long haoid, bad ém.

19. Namar U Iísous Khris-tos uba U Khún U Blei, ia uba la ialap ha pyddeng jong phi da ngi, da ma-nga bad da U Silobanos, bad da U Timotheos kein, u'm shym la long haoid bad ém, hinrei ha u kein u la long haoid.

20. Namar ki jingkular U Blei katba don, *ki long* ha u kaba haoid, bad ha u kaba amen, ia ka ba'n pyndon-bu-rom ia U Blei da ngi.

21. Te uta uba pynnéh-skhem ia ngi lem bad phi ha U Khristos, bad uba la pyn-sléh ia ngi, *long* U Blei kein;

22. *u long* uta ruh uba la shon-pynskhem ia ngi, bad uba la ai ia kaba ka synjat ka jong uba U Mynsiim ha ki dohnúd jong ngi.

23. Nga ruh putet nga khot ha U Blei ia ka ba'n sakhí ia ka mynsiim jong nga, ba da ka bapyllait - isynei kein ia phi nga'm put wan sha Ka Korinthos.

24. Ym kumta, da-lei-lei, namar ba ngi leh-trai-khlíh ia ka jingneit jong phi, hinrei ngi ialong ki lok-baiatrei-lem ia ka jingkymen jong phi; namar da jingneit phi iaiieng kein.

II.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iaipyníh na ka balei ba u'm shym wan ha ki.*

5. *Ynda kumta u sneng-pyníh ha ki kumno ba ka dei ia ki ba'n leh ia uta ia uba ki la iaot-noh.*

12. *Ynda kumta u iathúh ia ka bakatno u la sngou-bukoh ha ka jingwan jong u sha Ka Troas, naba u'm shem ia UTitoshangta.*

14. *U ngúh ia U Blei namar ba u pynman - bhá ia ka jingialap jong u.*

1. HINREI nga la lah thymú ia kane ha lade-hí, ia ka ba'n ym wan pat ha phi ha ka jingsngousíh kein.

2. Namar lada nga pynsngousíh ma-nга ia phi, ható long mano te uba pynsngousíh bhá ia nga, l'ymda uta ia uba la pynsngousíh kein da nga?

3. Te nga la thoh ia kane katjuh ha phi, ba haba nga la wan nga'n ym ioh ka jingpynsngousíh na kita na kiba ka dei ia nga ba'n ioh-leh-kymen kein; da ka basngou-shaníah-skhem shaphang jong phi baroh, ba kata ka jingkymen jong nga ka long ka jong phi baroh.

4. Namar na ka bashibún ka jingsngou-jinjar bad ka jingsngou-khuslai ka dohnúd, nga la thoh ha phi da ki shibún ki jingjau-úm-mat ; ym, da-lei-lei, khynang ba yn pynsngousíh ia phi, hinrei khynang kein ba phi'n ioh - íhthúh ia kata ka jingiaéit kaba nga don kyrhai-kham-tam sha phi.

5. HINREI lada uno-uno-ruh u la pynsngousíh, u'm shym la pynsngousíh *tang* ia nga, hinrei kato - katne (ba nga'n ym ban-khía kein *iano-iano-ruh*) ia phi baroh.

6. *Ka long* ka bakheino ia kat uta *u briu* kane ka jingsneng-pynbeit, ia kaba *la leh* da kita ki bashibún.

7. Ba kumta, da kumwei, *ka la dei* ia phi ba'n máp bad ba'n pyntyngen *ia u*, ioh ba yn ngúid-tylli-noh-khoit ia uba

kat uta da ka jingsngousíh kaba tam-éh-líam kein.

8. Naba kumta nga kyrapd ia phi ba'n pynskhem ia ka jingiaéit *jong phi* sha u.

9. Namar ia kane khynang kein nga la thoh ruh, ba nga'n ioh-tip ia ka jingpynphrang ia phi, la phi long ne ém ki bakongúh ia kiei-kiei-baroh.

10. Hinrei ia uba phi iamáp ia kaei-kaei-ruh, nga ruh *nga máp* : namar lada nga la máp ma-nga ruh ia kaei-kaei-ruh, ia uba nga la máp, na ka bynta jong phi kein *nga la máp ia kata*, ha khymat U Khristos ;

11. ba yn ym leh-phon ia ngi da U Soitan ; namar ngi'm long kib'ymtip ia ki búit-sían jong u.

12. HINREI mynba nga la wan ha Ka Troas na ka bynta Ka Jingiathúhkhaná-babkhá ka jong U Khristos, bad haba la plié-wang ia ka jingkhang ia nga da U Trai,

13. nga'm shym la ioh ia ka bajahthat ia ka mynsiim jong nga, naba nga'm shym la shem ia U Titos uba u para-bangeit jong nga : hinrei da-lei-lei da ka bangúh-kyrkhu-noh ia ki, nga la leit-noh kein sha Ka Makedonia.

14. Hinrei *long* ki jingngúh ha U Blei, uba pynleh-rísa ia ngi hala ka sngi ha uba U Khristos, bad uba pynpau-shinná ia ka jingiúbih ka jingtíp jong u da ngi ha ka jaka baroh.

15. Naba ngilong ka jingiúbih U Khristos ha U Blei ha pyddeng kita ia kiba la pynim, bad ha pyddeng kita kiba la jot-noh kein :

16. ha kine shisha, *ngi long* ka jingiúbih ka jingiáp ia ka ba'n iáp ; hinrei ha kita kiwei kein, *ngi long* ka jingiúbih ka jingim ia ka ba'n im. Te uei u babit bíang-bíang-ruh ia kine kiei-kiei-ruh ?

17. Namar ngi'm long, kum kita ki bakham-bún-paid, kiba jiu iakhléh - phon ia ka ktín ka jong U Blei ; hinrei kumba na ka jingsngou-sngúr, hinrei kumba na U Blei ngi kren kein, *kumba* ha khymat U Blei, ha U Khristos kein.

III.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pynih ba u'm don kam ba'n iaroh ia la ka jingialap ha ki, namar ma-ki hí ki long ki shiti jong u baiaroh da ki soh U Mynsiim Bakhúid bapau-*

-shinna ha ki; bad namar ruh ba u shaníah kein tang ha ka bor U Blei: te u nújor ia Ka Jingiathúkhkána-babhá bad ia Ka Húkum. 12. Da kaba u kut-nía-noh ba Ka Jingiathúkhkána-babhá ka long ka bakor-tam, te ba don ka jingkyrmen kum kata u núd kein ba'n kren-líid shinná.

1. NGI sydang pat ba'n iaroh ia lade? ne ngi don kam ne ém, kum kiwei, ia ki shiti baaití-iaroh ha phi, ne ki baaití-iaroh na phi kein?

2. Ma-phi kein phi long kata ka shiti-iaroh jong ngi, ia kaba la thoh ha ki dohnúd jong ngi, ia kaba la ífhthúh bad ba la púle da ki briu baroh;

3. *namar phi long* ki bapau-shinná ba phi long ka shiti U Khristos ia kaba la leh-minot da ngi kein, ia kaba la thoh ym da ka sía, hinrei da U Mynsiim U Blei U Baim, ym ha ki mau lyngkyniáp, hinrei ha ki doh lyngkyniáp ka dohnúd kein.

4. Hinrei ka jingsngou-shaníah-skhem kat kane ngi don da Uba U Khristos sha U Blei:

5. ym, da-lei-lei, naba ngi

long ki babit bíang-bíang-ruh na lade-hí ia ka ba'n pyrkhat ia kaei-kaei-ruh, kumba napoh-lade-hí kein, hinrei ka jingbit bíang-bíang-ruh ka jong ngi ka long na U Blei kein;

6. uba la pyubit bíang-bíang-ruh ia ngi ba'n long ki nongialap Ka Jiutang Bathymmai; ym jong ka dak, hinrei jong mynsiim; namar kata ka dak ka pyniáp-noh, hinrei uta u mynsiim u pynim kein.

7. Hinrei lada kane ka jing-leh-rúkom ka jingiáp ha ki dak ia kaba la mut-dak ha ki mau kein, ka la long ha ka burom-tyngshain, katba kita ki khún Israil kí'm lah shuh ba'n khymíh-shain ia ka khy-mat U Mosis, namar kata ka burom-tyngshain ka khymat jong u ia kaba sa pyndam-noh kein;

8. ható kumno ba kata ka jingleh-rúkom ka jong uba U Mynsiim ka'n ym long kham-tam kein ha ka burom-tyngshain?

9. Namar lada kata ka jingleh-rúkom ka jingpynrem *ka la long* ka burom-tyngshain, da shibún kham-tam kata ka jingleh-rúkom ka jingpynksan

ka roi-kyrhain kein ha ka burom-tyngshain.

10. Namar ruh ia kata ba-la-pyndon-burom-tyngshain ym shym la pyndon-burom-tyngshain ia ka kein ha phang kane ka jingnújor, na ka bynta kata ka burom-tyngshain ka bakor-éh.

11. Namar lada kata ia kaba sa pyndam-noh, *ka la jiu long* bad ka burom-tyngshain, da shibún kham-tam te kata kaba iaisah kein, *ka'n da long* ha ka burom-tyngshain.

12. NAMAR - KATA, bangi don ka jingkyrmen kat kane, ngi jiu-myllín da ka shibún-éh ka bakren-lúid-shinná;

13. bad ngi'm *leh te*, kumba U Mosis u la buh ka jingkáh halor ka khymat jong u, khynang ba kita ki khún Israil ki'n ym la ioh-khymíh-shain sha ka bakut ka jong kata ia kaba sa pyndam-noh kein :

14. hinrei la pynéh-noh-ngang ia ki bamut jong ki ; namar háduh kane ka sngi kata kajuh ka jingkáh-khymat ha ka bapúle ia Ka Jiutang Ka Barim ka iaisah kein, khlem da loit-noh ; naba *tang* ha U

Khristos kein yn pyndam-noh ia ka.

15. Shisha kein, wad háduh kane ka sngi, haba púle ia U Mosis, ka jingkáh ka *dang* néh halor ka dohnúd jong ki.

16. Hinrei katba ka'n da phai-khymat ha U Trai, yn loit-noh kein ia kita ka jingkáh-khymat.

17. Te uta U Trai ឃ long kein uta U Mynsiim, ha kaba *don* ruh uba U Mynsiim U Trai, hangta *don* kein ka jinglait-lúid.

18. Hinrei ma-ngi baroh, da ka khymat khlem da káh-noh kein, da kaba ngi khymíh-shai kumba da ka mat-shinná ia ka burom-tyngshain U Trai, la nang-pynkylla-nang-pynkylla-dur ia ngi sha kata kajuh hí ka dur kein na ka burom sha ka burom, kumba na U Trai uba U Mynsiim.

IV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iathúh-shai da ka bakumno la kyrshán ia u ba'n iaiminot bad ba'n long u basngúr ha ka baiathúhkhána - babhá.*
7. *Hinrei U Blei u la ihbit ba'n aití ia ka jingkynsheu bakhrau kum kata ha ki briu*

kein ki ballot, ki ba'n shah shi-tom bad ia ka jingiáp na ka bynta jong ka, khynang ia ka ba'n pyndon-burom ia ka bor U Blei: bad ia ka ba'n pynbhá ia Ka Balang U Blei: bad ia ka ba'n pynlong-pynman ia ka jingpyndon-burom b'ymjiukut ka jong U Apostolos.

1. NABA kumta ba ngi don kane ka jingleh-rúkom-tín-Blei, katba kum ngi la ioh-isynei, ngi'm man-thait shuh kein ;

2. hinrei ngi la kyndiah-éh na kiei-kiei-ruh ki barih jong ka jingleh-rain, haba ngi'm iaid ha ka búit-siantí b'ym-man, l'ymne khléh-phon ia ka ktín ka jong U Blei ; hinrei da ka jingpyupau-shinná ia Ka Jingshisha, ngi da aití-iaroh ia lade kein ha ka jingiatip-lem ki briu baroh, *kumba* ha khymat U Blei.

3. Hinrei lada ka long te ba-la-tap-noh ia Ka Jingia-thúkháná-babhá jong ngi, ka long ba-la-tap-noh kein ha kita ki banangjot-nangjot :

4. ha kiba, uba u blei u jong kane ka pyrthei u la pynmatlah-noh kein ia ki bamut kita ki b'ymngeit, khy-

nang ia ka ba'n ym tyngshain ha ki ia ka jingpynshai ka jong Ka Jingiathúkháná-babhá ka burom - tyngshain ka jong U Khristos, uba long ka dur U Blei kein.

5. Namar ngi'm ialap ia ía-lade, hinrei ia U Khristos Iísous ia uba U Trai kein ; ia ía-lade ruh, ia ki shakri jong phi na ka bynta U Iísous.

6. Naba U Blei, uba la hú-kum ia ka jingshai ba'n shai-noh na ka badum, *long ma-u* kein uba la pynshai ha ki dohnúd jong ngi, khynang ia ka ba'n pynshai ia ka jingtíp ka jong ka burom-tyngshain jong U Blei, ha ka khymat U Iísous Khristos.

7. HINREI ngi don kein kane ka jingkynsheu ha ki khíu khyndeu, khynang ba ka jingkhrau - kor - tam ka jong kata ka bor-bah ka'n pau-shinná kaba na U Blei, bad ym na ngi te.

8. Ha kiei-kiei-baroh haba la pynjinjar-sat ia ngi, hinrei ym shym la pynshípá-khop ia ngi ; haba ngi sngou-khuslai-khop, hinrei ym da sngou-khuslai-noh-khoit kein ;

9. haba la beh-pynshitom-

-bein ia ngi, hinrei ym shym la fehnoh-noh ia ngi; haba la pynkyllon-kram ia ngi, hinrei ym shym la pynjot-noh ia ngi kein;

10. da ka babáh-kylleng ha *kane* ka met hala ka sngi ia ka jingiaiiáp ka jong U Iísous uba U Trai, ba yn ioh-pynpau ia ka jingim ruh ka jong U Iísous ha ka met jong ngi.

11. Namar ma - ngi kiba dang im, long baiaiaití-noh ia ngi hala ka sngi kein ia ka ba'n iáp na ka bynta U Iísous, khynang ba yn ioh - pynpau ia kata ka jingim ruh ka jong U Iísous ha ka doh ka baiáp jong ngi.

12. Kumta kein ka jingiáp ka trei-shait ha ngi, hinrei ka jingim ha phi.

13. Hinrei ba ngi don kaba kajuh mynsiim ka jingneit, katba kum kata ba-la-thoh, "Nga la ngeit, namar-kata nga "la kren;" ngi ruh ngi ngeit, namar-kata ruh ngi kren kein;

14. ba ngi tip-skhem ba uta uba la pynmíh-pat ia U Iísous uba U Trai, u'n pynmíh-pat kein ia ngi ruh da U Iísous, bad u'n pynkyntiu ha khymat *ia ngi* lem bad phi kein.

15. Namar kine kiei-kiei-baroh *ki long* na ka bynta jong phi, khynang ba kata ka jingaiei ka ba-la-pau-byllín-éh, da kaba ka jingai-ngúh jong ki babún, ka'n da ioh-pynroi-kyrhai-éh ia ka ba'n pyndon-burom ia U Blei.

16. Namar-kata, ngi'm man-thait shuh ; hinrei la ka long ruh ba u briu u bahabar jong ngi u nang-jot-nang-jot, hinrei pynban uta *u briu* bashapoh u la nang-shait-nang-shait hala ka sngi-ka-sngi kein.

17. Namar kata ka basting ka bamynta shí-khyllip-khy-mat ka jingjinjar.jong ngi, ka pynlong-noh namar jong ngi ia kaba da shíkaddei-éh-kor-tam nalor ia kaba da shíkad-dei-éh-kor-tam kein ia ka bakhía ka burom - tyngshain b'ymjiukut;

18. haba ngi'm khymíh-theu shuh ia kita kiei-kiei-ruh ia ki baioh-íh, hinrei ia kita kiei-kiei-ruh ia ki b'ymioh-íh kein ; namar kita kiei-kiei-ruh ia ki baioh-íh *ki long* tang shibit ; hinrei kita kiei-kiei-ruh ia ki b'ymioh-íh *ki long* b'ymjiukut kein.

V.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pynshait u pyn-tyngen ia lade hapoh ki jing-tynjúh-sat baroh, da ka bakyr-men-skhem ha ka jingmíh-pat, bad ha ka jingbishár bakhrau, bad ha ka jingim b'ymjiukut.*
11. *Hinrei u pyníh ba u'm leh-sarong ia lade; hinrei u long kum uwei ba ka jingieit U Khristos ka pynleh kein ia u, bad kum u briu bathymmai ha U Khristos ba'n iaiimtí sha u; da ka baialap ha ki bynriu ia ka jingpyniasuk bad U Blei ha U Khristos.*

1. NAMAR ngi tip-skhem kein, ba, lada yn líed-noh ia ka iing jong ngi ba ha khyn-deu kaba *kane* ka iing-trep, ngi don ka jingtei na U Blei kein, ka iing ba-la-thau khlem da ki ktí, ka b'ymjiukut kein, *kaba* ha ki byneng.

2. Namar ruh ngi úd-sat ha kane *ka iing-trep*, ba ngi da kwah hir-hir ba'n phong ha lade kein ia kata ka iing-shong-néh jong ngi kaba na byneng;

3. haba shisha la pynphong ha ngi kumta, te ym ki bal-lyngkhúid kein yn shem ia ngi.

4. Namar haba ngi long ruh ha kane ka iing-trep ngi

úd-sat, ba-la-pynkit-khíá ia ngi kein ; ym naba kumta ngi kwah ba'n pynloit-noh *ia ka*, hinrei ba'n ioh-pynphong ha lade *ia kata kawei* kein, ba kumta yn la ioh-ngúid-tylli-noh-khoit ia kane ka baiáp da ka jong ka jingim.

5. Te uta uba la pynbit-noh khynang ia ngi sha kane kajuh hí, *long* U Blei kein, uba la ai ruh ha ngi ia ka synjat uba U Mynsiim hí.

6. Namar kumta ba ngi sngou-kyrmén-hun hala ka sngi, bad ngi da tip-skhem kein, ba haba ngi dang shong-sah ha kane ka met, ngi ia shong-khlád-noh na uba U Trai;

7. (namar ngi iaid da ka jingneit, ym da ka jingioh-íh kein :)

8. te ngi sngou-kyrmén-shait, *nga ong*; naba ngi sngoubhá-éh kham-tam ba'n leit-jingleit-noh na kane ka met, bad ba'n ioh-shong-sah-noh bad uba U Trai.

9. Naba kumta ruh ngi ia-pynéh-tyneng-noh, ba'n long ki bapynsngoubhá-éh kein ia u, la ngi long ki bashong-sah-noh, lane ki baleit-jingleit-noh.

10. Namar ka dei ba'n pynieng-pau ia ngi baroh kein ha khymat ka jingshong - bishár ka jong U Khristos ; khynang ba uwei-uwei-baroh u'n ioh-pyddiang ha lade ia kita kiei-kiei-ruh *ba-la-leh* da ka met *jong u*, katba kum kita kiei-kiei-ruh ia kiba u la leh kein, lane ki babhá, lane ki basniu.

11. NAMAR-KATA, haba ngi tip-skhem ia kane ka jing-shepting ia uba U Trai; ngi pyrshang-pynkongúh da ka nía kein ia ki briu ; hinrei lei-lei la pynpau ia ngi ha U Blei ; bad nga kyrmen ba la pynpau ia ngi ha ki jingiatip-lem jong phi ruh.

12. Namar ngi'm iaroh ia lade pat ha phi, hinrei ha phi ngi da ai dau ka jingiaroh-burom na ka bynta jong ngi ; khynang ba phi'n ioh kein *kaei-kaei-ruh ia ka ba'n phai-ktín* ha kita ki baiaroh-sarong ia lade ha ki bapau-habar, te ym ha ka dohnúd.

13. Namar la ngi leh-lyndet-noh ia lade, *ka long* na ka bynta U Blei kein ; la ngi leh-kynmau-bynriu bíang-bíang, *ka long* na ka bynta jong phi kein.

14. Namar ka jingfeit ka jong U Khristos ka pynleh-shait kein ia ngi ; da kaba ngi la kut-jingmut-noh kumne, ba lada uwei u la iáp-noh na ka bynta baroh, te kumta kita baroh ki la iáp-noh kein :

15. bad *ba* u la iáp-noh na ka bynta baroh, khynang ba kita ki baim ki'n ym im shuh *tang* ha lade-hí kein, hinrei ha uta uba la iáp-noh na ka bynta jong ki, bad ia uba la pynmíh-pat *na ka bynta jong ki*.

16. Kumta te náduh kaba mynkata ngi ngi'm nieu iano-iano-ruli-ém katba kum ka doh ; toi lada ngi la jiu nieu ia U Khristos katba kum ka doh, hinrei mynta ngi'm nieu *ia u kumta* shuh.

17. Kumta kein lada *don uei-uei-ruh* ha U Khristos, *u long* u jingthau bathymmai ; kiei-kiei-ruh ki barim ki la dír-noh ; ha khymíh, kiei-kiei-ruh baroh ki la jía-long ki bathymmai kein.

18. Te kiei-kiei-ruh baroh *ki long* na U Blei, uba la pyniasuk-noh kein ia ngi ha lade-hí da U Iísous Khristos, bad uba la aití ha ngi ia ka jingia-

thúhkhaná ia kane ka jingpyniasuk-noh ;

19. kumne kein naba U Blei u dang pyniasuk-noh ia ka pyrthei ha lade - hí ha U Khristos, khlem da nieu ha ki ia ki jingpallat jong ki, bad ba la buhtí ha ngi ia ka ktín kane ka jingpyniasuk-noh.

20. Namar-kata, ngi long ki nongkit-tín-siim na ka bynta U Khristos, kumba U Blei u kyrpád da ka nía kein *ia phi* da ngi : ngi dúwai hir-hir na ka bynta U Khristos, Tó long phi ia ki ba-la-pyniasuk-noh bad U Blei.

21. Namar ia uta u b'ym shym la tip ia ka pop, u la pynlong kein ia ka pop na ka bynta jong ngi, khynang ba yn pynlong ia ngi ia ka hok U Blei ha u.

VI.—LYNNONG.

- U iaipyníh ka bakatno u la iai-leh - minot ia Ka Jingiathúh-khana-babhá hapoh kiei-kiei-ruh ki bún jaid ki jingkérdong.*
- Ynda kumta, u kwah hir-hir ia ki kum ki briu ki jong U Blei, ba kün kyndiah-noh na ka basniu baroh, na ka jingiasyllok basang baroh, bad da ka*

baleh kumta ba'n pyníh pyrshah ia la jingiaeit sha u.

1. Te *kum* ki para-baiatrei-minot-lem putet, ngi iakyrpád da ka nía ruh ia phi, ba'n ym pyddiang leh-noh-ei kein ia kane ka jingaiei ka jong U Blei ;

2. (Namar *U Blei* u ong, “ Nga la shah-shkor ia mé ha “ ka ía bapyddiang-hun, bad “ ha ka sngi ka jingpynam nga “ la wan-iaráp-kloia mé : ” ha khymíh, mynta kein *ka long* ka ía bapyddiang - sngoubhá - éh, ha khymíh, mynta kein *ka long* ka sngi ka jingpynam.)

3. haba ngi'm ai kawai-ém ka dau ka jingjinthut ha kaei-kaei-ruh, khynang ba yn ym ioh-pynrem ia ka jingleh-ia-thúhkháná *jong ngi* :

4. hinrei da kaba ngi pyníh-shinná ia lade ha kiei-kiei-baroh kum ki nongialap jong U Blei, da ka baiaishah shíkaddei kein, ha ki jingsngou-jinjar-sat, ha ki jingsngou-kyrdúh-khait, ha ki jingsngou-shípa-élh,

5. ha ki jingsympat da ki trí, ha ki jingset-noh ha iing-byndí, ha ki jingiaeikíh, ha ki jingtrei - minot, ha ki jing-b'ymioh-thíah, ha ki jingshah-jingit ;

6. da ka jingiaid-jinglong-basngúr, da ka jingtíp, da ka jingiaishah-slem, da ka jingleh-sybún, da uba U Mynsiim Bakhúid kein, da ka jingleh-éit-briu bakhlem-arsap,

7. da ka ktín ka jingshisha, da ka bor U Blei, da kiba ki átiar-bakhíng jong ka hok ki jong kiba sha ka mon kein bad sha ka diang de :

8. ha pyddeng ka burom bad ka bakhlem-burom, ha pyddeng ka bakren-sniu bad ka bakren-bhá ; kum ki bashúkor, hinrei pynban ki bashisha;

9. kum ia ki b'ymiaíhthúh, hinrei pynban ia ki baiaíhthúh-éh ; kum kiba sa iáp-noh, hinrei, ha khymíh, ngi im; kum ia kiba la ioh-sneng-pynshitom, te khlem da pyniáp-noh kein ia ngi;

10. kum ia kiba la pynsngousíh, hinrei hala ka sngi ki basngou-kymen; kum ki baduk, hinrei pynban ki bapynriuspah ia ki babún; kum ki b'ym don ei-ei-ruh-ém, hinrei ki badon-skhem kiei-kiei-baroh kein.

11. KA shintur jong ngi ka la plié-wang ha phi, ah ki nong Korinthos, ka dohnúd jong ngi la pyniár-khrau kein !

12. Ym shym la pynkhim-shípa-khop ia phi ha ngi, hinrei la pynkhim-shípa-khop ia phi ha ki jingsngou-iaíeit-dohnúd jong phi hí kein.

13. Te *da* kaba kajuh ka jingsiu-bainong-kylliang *nga* kein, (*nga* kren kumba ha *la* ki khún,) tó long ma-phi ruh ba-la-pyniár-khrau.

14. Tó wat long phi ki para-bakit lyngkor lem bad ki b'ymngeit ; namar kaei kein ka jingiabynta-lem *ka don* ka hok bad ka b'ymhok ? bad kaei kein ka jingiasyllok *ka don* ka jingshai lem bad ha jingdum ?

15. bad kaei kein ka jingiadei-lang *don* da U Khristos lem bad U Belial ? lane kaei kein ka bynta *don* da u banget lemt bad u b'ymngeit ?

16. bad kaei kein ka jingiasoh-lang *don* da ka iing-mane ia U Blei lem bad ki blei-thau ? namar ma-phi kein phi long ka iing-mane ia U Blei U Baim, kumba U Blei u la ong, “Nga’n “shong-sah hapoh jong ki, bad “ngá’n iaid-sngoubhá ha pyd-“deng *jong ki*; *nga’n* long ruh “U Blei jong ki, bad ki’n ioh-“-long ma-ki u paitlang jong “*nga*.

17. "Naba kumta tó iamíh-
" -noh phi na pyddeng jong
" ki, bad tó pynkhlád-noh ia
" lade phi, ong U Trai, bad tó
" wat kytáh shuh ia ka b'yml
" khúid; te nga nga'n pyd-
" diang ha lade ia phi,

18. "bad nga'n dei U Kypá
" ia phi, ma-phi ruh phi'n ioh-
" -dei ki khún-shinrang bad ki
" khún-kynthei ia nga kein,
" ong U Trai U Badon-bor-
" -baroh."

VII.—LYNNONG.

1. *Namar kine ki jingkular ha neng, u sneng-kyntú ia ki ba'n iaíd-iailong ki bakhúid.* 2. *U kyrpád ruh ia ki ba'n pyddiang-sngoubhá ia u; bad u pynih ruh katno u la sngou-tyngen da kaba u la ioh-sngou na U Titos shaphang jong ki, bad shaphany ka jingkylla-ka-bamut jong ki.*

1. **NAMAR-KATA**, haba ngi don kine ki jingkular, kó ki hep, tó ngi'n pynkhúid-noh ia lade na ka jingbit-tyngit baroh ka doh bad ka mynsiim, da ka bapyndep-jañai ia ka jingpynkhúid ha ka jingshepting ia U Blei.

2. Tó phi'n pyddiang-kyllúid kein ia ngi; ngi'mshym la leh b'ymdei iano-iano-ruh,

ngi'm shym la pynsniu iano-iano-ruh, ngi'm shym la shúkor iano-iano-ruh kein.

3. *Nga'm ong ia kane khynang ia ka ba'n pynrem ia phi: namar nga la ong mynshiwa kein, ba phi ialong ha ki dohnúd jong ngi, ia ka ba'n iáp-noh-lem bad ba'n im-lem kein bad phi.*

4. *Ka jingkyrmen bakren-lúid shinná jong nga ka long ka bakhrau ha phi, ka jingkren-pyndon-burom jong nga ka long ka bakhrau kein shaphang jong phi; la pyndap ia nga da da jingsngou-tyngen, nga sngou-shlei-kyrhai kham-tam-éh kein da ka jingkymen ha pyddeng ka jingjinjar baroh jong ngi.*

5. *Namar ruh, haba ngi la lah poi ha Ka Makedonia, ka doh jong ngi ka'm shym la ioh khyndiat kaei-kaei-ruh ka bajthait, hinrei ha kiei-kiei-baroh la pynjinjar kein ia ngi; habar *don* ki jingialeh da ka bor, hapoh *don* ki jingshepting.*

6. *Hinrei uta U Blei u bapnyntygen ia kita ki ba-la-ranglí, u la pyntyngen ia ngi ruh, da kata ka bapoi U Titos kein;*

7. te ym tang da kata hí ka bapoi jong u, hinrei ruh da kata ka jingpyntyngen da kaba la pyntyngen ia u shaphang jong phi kein, mynba u da wan-iathúh-pat ha ngi ia kata ka jingkwah hir-hir jong phi, ia kata ka jingiám sngousíh jong phi, ia kata ka jingsngou-shit-rhem jong phi na ka bynta jong nga ; kat ba'n pynleh-kymen ia nga kham-tam kein.

8. Naba lada nga la pynsngousíh te ia phi da kata ka shiti, nga'm kylla-ka-bamut kein ; la nga la kylla-ka-bamut te *mynkata*, (namar nga ioh-íh ba kata ka shiti ka la pynsngousíh ia phi, la *ka la long* tang shibit-arbit,)

9. mynta nga kymen kein, ym da-lei-lei naba la shu pynsngousíh ia phi, hinrei naba la pynsngousíh ia phi ia ka ba'u kylla-ka-bamut: namar la pynsngousíh ia phi katba kum sha U Blei, ba kumta ha kaei-kaei-ruh-ém phi'n ym duh kein na ngi.

10. Namar kata ka jingsngousíh kaba katba kum sha U Blei, ka pynlong ia ka jingkylla-ka-bamut sha ka jingpynam ka bakhlem-kylla-ka-

-bamut pat kein; hinrei ka jingsngousíh ka jong ka pyrthei ka pynlong ia ka jingiáp.

11. Namar, ha khymíh, ia kane kajuh hí kaba la pynsngousíh ia phi katba kum sha U Blei, ia ka bakatno ka jingleh-minot ka la pynlong ha phi ! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingiasait-ksan ! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingsngou-bit-tar ! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingsngou-shepting ! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingkwah hir-hir ! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingsngou-shit-rhem ! hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka jingpynshitom-hok ! Ha kiei-kiei-baroh phi la iapyníh-shinná ia lade ba'n long ki basngúr kein ha kane ka kam.

12. Namar kumta te, la nga la thoh ha phi, *nga'm shym la thoh tang* na ka bynta uta uba la leh b'ymdei, l'ymne na ka bynta uta uba la lah shah b'ymdei ; hinrei na ka bynta ka ba'n ioh-pynpau kein sha phi ha khymat U Blei ia kata ka jingsúmar-minot jong ngi kaba na ka bynta jong phi.

13. Naba kumta kein la pyntyngen ia ngi namar ka jingsngou-tyngen jong phi ;

hinrei da shíkaddei-éh ngi la iakymen kham-tam namar kata ka jingkymen U Titos ; naba la pynpyngád har-har kein ia ka mynsiim jong u na phi baroh.

14. Naba lada nga la kren-pyndon-burom kaei-kaei-ruh ha u shaphang jong phi, ym shym **la** pynsngou-leh-rain ia nga kein ; hinrei kat kumba ngi la lah iathúh ha phi ia kiei-kiei - baroh ha ka bashisha, kumta bíang ruh kata ka jing-kren-pyndon-burom jong ngi kaba ha khymat U Titos ka la jía-long ka bashisha kein.

15. Ruh ki jingsngou-iaiéit-dohnúd jong u ki long da shíkaddei-éh kham - tam sha phi, haba u sngou - kynmau ia ka jingkongúh jong phi baroh, kumno kein da ka jingsngou-shepting bad ka jingsngou-khynniúh phi la iapyddiang ia u.

16. Nga sngou-kymen, namar-kata, ba nga sngou-shanáh-skhem ha phi ha kiei-kiei-baroh kein.

VIII.—LYNNONG.

1. *Upynih ha ki ia ka jingsnyiang-sybai bakylluid ka jong Ki Ba-*

lang Ka Makedonia. 7. Na kата, bad na kiwei ki nía, u sneng-kyntú ia ki ba'n syniang-sybai kumjuh kum ma-ki. 16. U pynih ruh ha ki katno ba u sngoubhá namar ba U Blei u la buh ia kane ka jingleh ha ka dohnúd U Titos ruh bad ha kiwei de.

1. Ruh ngi pyntip ha phi, kó ki para-bangeit, ia kata ka jingaiei ka jong U Blei ia kaba la ai kein ha kita Ki Balang Ka Makedonia ;

2. ba, ha ka shibún ka jingtynjúh ka jingjinjar, kata ka jingroi - kyrhai ka jingkymen jong ki, bad kata ka jingduk bajilliu-éh jong ki, ka la roi-kyrhai kein háduh ka spah ka jingleh-kyllúid-sngúr jong ki.

3. Namar katba kum ka bor *jong ki*, nga phlá - shai kein, shisha, bad tam ia ka bor *jong ki* ki la iamón-sngoubhá hí *ba'n ai* ;

4. da kaba ki iadúwai kein ia ngi da bún ka jingkyrpád *ba'n* shim ma-ngi ia kata ka jingai, bad ia kata ka jingiasyllok-iaráp ka baai-sám ia ka ha kita ki riu-khúid.

5. Te *ia kane ki la leh*, ym kat kumba ngi la iakhymíh-lynti ; hinrei ki la aití ia lade

mynnyngkong kein ha uba U Trai, *ynda kumta* ha ngi ruh da ka mon U Blei:

6. háduh kat kaba ngi la kyntú-pynshait ia U Titos, ba kumba u la lah sydang mynshiwa, ba kumta ruh u'n pýndep-noh na ka bynta jong phi ia kane ka jingai-lúid ruh.

7. HINREI kumba phi la roi-kyrhai ha kiei-kiei-baroh, *ha* ka jingneit, bad *ha* ka ktín-pynstád, bad *ha* ka jingtíp, bad *ha* ka jingiaiminot baroh, bad *ha* ka jingiaéit jong phi kaba ha ngi; *tó súmar phi*, ba phi roi-kyrhai ha kane ka jingai-lúid ruh.

8. Nga'm kren katba kum ka húkum - skhem, hinrei *nga kren* kein naba kata ka jingleh-minot-la-kloï ka jong kiwei, bad da ka batynjúh ia ka ba-sngúr-shisha ka jingiaéit jong phi.

9. Namar phi íhthúh kein ia ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ba haba u long u badon-spah, pynban u la jía-long duk na ka bynta jong phi, khynang ba yn ioh-pynriu-spah ia phi da kata ka jingleh-duk jong u.

10. Hinrei ha kane nga pyn-

fh tang ia *la* ka jingkut-jingmut: namar kane ka myntoibit kein ia phi, kiba la lah sydang mynshiwa, ym tang ia ka ba'n leh, hinrei ia ka ba'n mon - sngoubhá - hí ruh na la mynwei kein.

11. Te mynta tó phi'n pyn-dep-noh ruh ia kata ka baleh; ba kumta, katba kumba *la don* kata ka jingsngou-la-kloï ia ka ba'n mon-sngoubhá-hí, kumta ia ka ba'n pyndep-noh ruh na ka jong kata kaba phi don.

12. Namar lada donlypá kata ka jingsngou-la-kloï, *long* bapyddiang - sngoubhá *ia ka*, katba kum kaba ka lah don, ym katba kum kaba ka b'ym don kein.

13. Namar nga'm *mon*, ba ka'n *long* jem ia kiwei, bad ka jinjar ia phi kein:

14. hinrei da ka baiamar-ryngkad-hok kein; ha kane ka por ka bamynta ka jingroi-kyrhai ka jong phi *ka'n ioh-pyndap* ia kata ka jingkyrdúh jong ki; ba ka jingroi-kyrhai ka jong ki ruh ka'n ioh-long *lawei-lawei ruh ka jingpyndap* ia ka jingkyrdúh jong phi; ba kumta kein ka'n ioh-long *ka baia-marryngkad-hok*;

15. kumba la thoh, " Uta " uba *la lum* ia kaba shibún- " -éh, u'm shym la don tam " kein; uta ruh uba *la lum* ia " kaba khyndiat-éh, u'm shym " la don dúna kein."

16. HINREI *tó long* ka jingngúh ia U Blei, u babuhtí kein ia kata kajuh ka jingiai-leh-minot na ka bynta jong phi ha ka dohnúd U Titos.

17. Naba shisha u la pydiang-sngoubhá ia ka jingkyutú-pynshait *jong nga*; hinrei, da kaba u la long u bakham-minot-la-klo, u la leit ha phi na kaba u mon-sngoubhá-hí kein.

18. Ngi la iaphah lem ruh bad u ia uta u para-bangeit, uba ka jingiaroh shaphang jong u *ka long* ha Ka Jingiathúh-khána-babhá lyngba ia Ki Balang baroh ;

19. bad ym tang *kata* hí, hinrei da ka ba-la-jíd ruh ia u da kita Ki Balang *ba'n long* u para-baleit-lem jong ngi, lem bad kane ka jingai-luíd kein ia kaba la shim ba'n ai-sám da ngi, khynang ia ka burom uba ujuh U Trai hí, bad *khynang ia ka ba'n pynpau* ia ka jing-sngou-la-klo jong phi :

20. ba ngi da kíar-noh ia

lade *kumta* na kane kein, ba ioh uno-uno-ruh u da kynnoh-b'yman ia ngi ha kane ka jingai-kyrhai *sybai* ia kaba la shim ba'n ai-sám kein da ngi :

21. da kaba ngi da iaisúmar-sukhérlypá ia kiei-kiei ki babhá-tynnad, ym tang ha khy-mat U Trai hí, hinrei ka khy-mat ki briu ruh.

22. Ngi la iaphah lem ruh bad ki ia u para-bangeit jong ngi, ia uba ngi la iashem bún-sin kein, ba u da long u baialeh-minot-bhá ha ki shibún kiei-kiei-ruh, hinrei mynta da shibún baialeh-minot-bhá kham-tam, naba kata ka jingsngou-shaníah-skhem bakhrau kaba u *don* ha phi.

23. Lada *don mano - mano bakylli* shaphang U Titos, *u long* u para-baiabynta-lem jong nga, bad u lok-baiatrei-lem shaphang jong phi kein ; lane *shaphang* ki para jong ngi, *ki long* ki nongkit-tín Ki Balang, *bad* ka burom U Khristos kein.

24. Namar - kata, *tó phi'n pyníh-pau* ha ki, bad ha khy-mat kita Ki Balang, ia ka jing-pyníh-nía-shai ka jingiaiéit jong phi, bad ka jingiaroh jong ngi na ka bynta jong phi.

IX.—LYNNONG.

1. *La u shaniah ha ki, U Apostolos u pynih na ka balei ba u la phahlypá ia U Titos bad ia ki para-bangeit jong u.* 6. *Khy-nang ia ka ba'n kyntú ia ki ha ka jingai-luíd sngoubhá-hí, u pynih na ki bún nía kumno ka'n pynmyntoi ia ki, bad ba ka'n pyndon-burom ia U Blei na ki bún jingngúh sha u.*

1. NAMAR shaphang kane ka jingsyniang-sybai kaba na ka bynta kita ki riu-khúid, ka long b'ym don kam kein ia nga ia ka ba'n thoh ha phi:

2. namar nga tip ia kata ka jingsngou-la-kloj jong phi, ia kaba nga iaroh na ka bynta jong phi ha ki nong Makedonia; ba Ka Akhaia ka la nang-khréhlypá na la mynwei kein ; bad kata ka jingleh-shit-rhem kaba na phi ka la pynshait-rhem ia ki bashibún-éh.

3. Hinrei pynban nga la phah ia kita ki para-bangeit, ioh ba kata ka jingiaroh jong ngi kaba na ka bynta jong phi ka'n ioh-long leh-noh-ei ha kaba shaphang kane kein ; khynang ba, kumba nga la ong, phi'n ioh-long ki ba-la-khréhlypá :

4. ioh ba, lada ki nong Ma-

kedonia ki'n la iawan lem bad nga, bad ba ki'n la iashem ia phi ki bakhlem-khréhlypá, yn pynleh-rain ia ngi (ba ngi'm ong ma-phi,) ha kane ka nía-sngou-skhem ka jingiaroh.

5. Namar-kata, nga la mut ba don kam ba'n kren-kyntú ia kita ki para-bangeit, ba ki'n la ioh-leit ha shiwa ha phi, bad ba ki'n la ioh-khréhlypá ia ka jingai-kyrkhú jong phi ia kaba la lah iathúhlypá jindei kein, ba kumta kata ka'n long ba-la-khréh kum ka jingai-kyrkhú, te ym kumba *na* ka jingsngou-khapnap-khapbit kein.

6. HINREI lei-lei, ia kane *nga ong*, uta u babet khapnap-khapbit, u'n ioh-ot ruh khapnap-khapbit kein ; bad uta u babet líid-kyrhái-éh, u'n ioh-ot ruh líid-kyrhái-éh kein.

7. Katba kum uwei - uwei-baroh u mon-thymú ha la ka dohnúd, *kumta u'n ai kein* : ym na ka basngousíh, lane na ka baleh da ka bor ; namar U Blei u feit ia u nongai baai-kymen kein.

8. Hinrei U Blei u lah ba'n pynroi - kyrhai ia ka kynja-jingaiei baroh sha phi ; khynang ba, haba phi don hala ka

sngi ka jingdap baroh ha kiei-kiei-baroh, phi'n ioh-nang-roi-kyrhai kein sha ka jingleh babhá baroh :

9. kumba la thoh, " U la " bet-lúid-noh, u la ai ha ki " baduk ; kata ka hok baai- " -lúid-isynei jong u ka iaish " b'ymjiukut kein."

10. Te uta u baiaipyndap ia u symbai ha uta u babet, bad ia u kypú ia ka ba'n bám, u'n iaipyndap bad u'n pynroi-byllín ia u symbai ba-la-bet jong phi, bad u'n pynman ia kita ki jingmíh-soh jong ka hok baai-lúid-isynei jong phi !

11. Da ka bapynriu-spah ia phi ha kiei-kiei-baroh sha ka jingleh-kyllúid-sngúr baroh, kaba pynlong da ngi kein ia ka jingai-ngúh ia U Blei.

12. Naba kata ka jingai-sám kane ka jingleh-sybún, ka'm long tang shu pyndap ia ki jingkyrdúh kita ki riu-khúid, hinrei *ka long* ka bapynroi-kyrhai ruh da ki shibúi ki jingai-ngúh ia U Blei;

13. *namar* da ka jingtynjúh ka jong kai'e ka jingai-sám-sybai ki da pyndon - burom kein ia U Blei, namar kata ka jingkongúh ia ka jingphlá-shai

jong phi shaphang Ka Jingiat-thúkhána-babhá ka jong U Khristos, bad *namar* ka jingleh-kyllúid-sngúr ka jong kata ka jingiasyniang-sybai *jong phi* sha ki bad sha ki briu baroh kein ;

14. bad da ka jingdúwai jong ki na ka bynta jong phi, kiba da íeit-éh-thoin kein ia phi, naba kata ka jingaiei ka bakor-tam-éh ka jong U Blei ha phi.

15. Te *long-noh* ka jingngúh ia U Blei namar kata ka jingai jong u ia kaba b'ymlah-iatthúh !

X.—LYNNONG.

1. *U iasait-dá ia lade na ki jing-kynnoh-bein ki nonghikai baarsap ki baialeh pyrshah ia u, da ka bapyníh-nía-shai ba la pynkúp-bor ia u kum U Apostolos kein ba-la-phah da U Blei.* 7. *U pyníh-skhem ha kita ba kat kumba u la thoh ha ki shiti jong u, ki'n ioh-shem ba u'n leh kumta mar-bíang.* 12. *U da kynnoh b'ymdei ha kita ruh namar ba ki leh-sarong khlem-rain ha ki jingtrei-minot ki jong kiwei ki briu, bad ba ki'm leh-don-burom ha uba U Trai kein.*

1. Te ma-nга uba U Paul ia

lade-hí nga sneng-kyrpád ia phi, da kaba ka jingjemnúd bad ka jingiaishah-jem ki jong U Khristos, uba katba *nga don* ha khymat pleng *nga* u baraidiau ha pyddeng jong phi, hinrei haba b'ymdon ha khymat nga leh-shlur sha phi.

2. Hinrei nga kyrpád ia kaba nga'n ym ioh-leh-shlur haba nga don ha khymat da kata ka jingsngou-shaníah-skhem, da kaba nga mut kein ba'n ialeh-shlur sha kiba kum kita kiba nieu ia ngi kum ki baiaid-balong katba kum ka kynja-doh.

3. Namar haba ngi iaid ha ka doh, ngi'm ialeh-thymá katba kum ka kynja-doh kein:

4. (namar kiba ki átiar kata ka jingialeh-thymá jong ngi ki'm *long* ki bakynja-doh, hinrei kiba don bor da U Blei, ia ka ba'n pynkylon-noh ia ki iing-phira;)

5. da ka bapynkylon-noh kein ia ki jingkhá-nía, bad ia ka jingleh-khrau-éh baroh ka bakyntiu ia lade ia ka ba'n ialeh ia ka jingtíp shaphang U Blei, bad da ka baialam-mrau ia ka jingpyrkhat baroh ha ka jingkongúh ia U Khristos;

6. te ngi long ha ka jing-sngou-la-kloï kein ba'n sneng-pynshitom-hok ia ka jing-b'ymkongúh baroh, h'ynda la pyndep-noh ia ka jingkongúh jong phi.

7. Hato phi iakhymíh *tang* ia kita kie-i-kei-ruh katba kum ki bapau-habar kein ? Lada uno-uno-ruh u sngou-shaníah *tang* ha lade-hí ba u long u jong U Khristos, tó ai ba u'n khymíh-pyrkhat na lade-hí ia kane pat, ba, kumba ma-u u *long* u jong U Khristos, kumta ruh ma-ngi kein *ngi long* ki jong U Khristos.

8. Namar lada nga'n da leh-thau-burom ei-ei-ruh kham-shíkaddei shaphang ka bor jong ngi, ia kaba uba U Trai u la ai ha ngi khynang ia ka ba'n tei, bad ym ia ka ba'n pynjot kein ia phi, yn ym da pynleh-rain ia nga kein:

9. *ia kane nga ong kein*, ba nga'n ym íhmat kum ba'n pynshepting-noh ia phi da kita ki shiti.

10. Naba shisha kita ki shiti *jong u,—uno-uno u ong,—ki long* ki bakhía bad ki bashait-bor kein; hinrei kata ka jing-don ha khymat ka jong ka met

jong u, ka long ka batlot, bad ia ka jingkren *jong u* ka ba-la-nieu-bein kein.

11. Uba kat uta tó ai ba u'n tip-noh ia kane, ba kat kiba ngi long ha ka ktín da ki shiti haba ngi'm don ha khymat, kat kita kijuh *ngi'n long* ruh ha ka jingleh kein haba ngi don ha khymat.

12. Namar ngi'm nûd kein ba'n nieu-ryngkad lane ba'n ianújor-lem ia lade bad kiwei ki bashait-iaroh ia lade; hinrei ma-ki da kaba ki iatheu ia lade da lade-hí, bad da kaba ki ianújor-lem ia lade bad ia lade, ki'm sngouthúh kein.

13. Hinrei ma-ngi da-lei-lei *ngi'n* ym leh-thau-burom shaphang kita kiei-kiei-ruh ki bashalyndet jingtheu *jong ngi*; hinrei katba kum kata ka jingtheu ka jong kata ka pûd, kaba ka jingtheu kein ia kaba U Blei u la theu ha ngi, kat ba'n kot wad háduh jong phi ruh.

14. Namar ngi'm pyniártam kein ia lade, kumba ym shym la pynkot pleng ia ngi háduh jong phi: namar ngi la lah poilypá kein háduh jong phi ruh da *ka baialap* ia

Ka Jingiathúhkhaná-babhá ka jong U Khristos :

15. ym da kaba ngi leh-thau-burom shaphang kita kiei-kiei-ruh ki bashalyndet jingtheu *jong ngi*, ha ki jing-trei-minot kiwei pleng; hinrei ngi da kyrmen kein, h'ynda pynman ia ka jingngeit jong phi, ba yn pynkhrau ia ngi da phi katba kum kata ka pûd jong ngi, sha ka jingkynrei-éh,

16. kat ba'n iathúhkhaná-babhá háduh kita ki rí ki bashalyndet kein jong phi, *kumta ruh* ba'n ym leh-thau-burom ha ka pûd jong uwei-pat, shaphang kita kiei-kiei-ruh ba-la-khréhlypá kein.

17. Hinrei uta uba leh-thau-burom, tó ai ba u'n leh-thau-burom ha uba U Trai kein.

18. Namar u'm uta u bashait-iaroh ia lade, ia uba long ba-la-pyddiang-hun; hinrei uta ia uba U Trai u iaroh kein.

XI.—LYNNONG.

1. *U Paul naba u sngou-íeit-éh ia ki nong Korinthos, bad naba ki leh kumba ki kham nieu pleng ia ki nonghikai baarsap, ia kaba*

ki ianieu ia u, u sngou kumba la pynleh ia u ba'n iaroh ia lade shuh, namar-kata te u kwah-éh ba ki'n iaishah bad u na ki bún nía. 16. *U nújor ia lade bad ki nonghikai baarsap, bad u pyníh ruh ter-ter ia kiei-kiei-ruh babún jaid ba u la shah ha ka bashakri ia U Khristos, te na kine ruh u pyníh ba u kham-kor ia kita.*

1. AH nga kwah dik-dik ba phi'n iaishah bad nga khyndiat-khynsoit ha kane ka jingleh-bíeit *jong nga* : hinrei shisha ruh phi iaishah bad nga.

2. Namar nga sngou-íeit-éh-thoin ia phi da ka jing-sngou-íeit-éh-thoin U Blei kein : namar nga la iatéh-ktín ia phi ha uwei u briu, ia ka ba'n aití *ia phi kum* ka theisotti bád ha U Khristos.

3. Hinrei nga shepting, ioh ba kumno-kumno-ruh, kumba uta u bysein u la shúkor-noh ia Ka Im da ka búit-sían b'ym-man jong u, ba kumta yn pypy-út-plak kein ia ki jingmut jong phi na kata ka jingshí-syrtap-mynsiim kaba sha U Khristos kein.

4. Namar lada shisha uta u bawan *ha phi* u ialap ia uwei-pat U Iísous ia uba ngí'm

shym la ialap ; lane *lada* phi pyddiang ia uwei-pat U Mynsiim ia uba phi'm shym la pyddiang ; lane ia kawei-pat Ka Jingiathúkhána-babhá ia kabá phi'm shym la pyddiang-sngoubhá, phi lah bhá iaishah kein ia u.

5. Namar nga nieu ia lade ba'n ym dúna ei-ei-ruh-ém kein ia.kita Ki Apostolos ki bakongsan-tam-éh.

6. Hinrei la *nga long* ruh u b'ymnang da ka ktín, hinrei pynban *nga'm long kumta* ha ka jingtip ; hinrei ha kaei-kaei-baroh la pynpau ia ngi shaphang jong phi ha kiei-kiei-baroh kein.

7. Ne ható nga la leh pallat da ka bapynpoh ia lade khy-nang ba yn ioh-pynkyntiu kein ia phi, naba nga la ialap ei ha phi ia Ka Jingiathúkhána-babhá ka jong U Blei ?

8. Pleng nga la kum lúti-noh ia kiwei Ki Balang, da ka bashim bainong *na ki*, ia ka ba'n ioh-shakri ia phi !

9. Ruh mynba nga la don ha khymat lem bad phi, bad nga la sngou-kyrdúh, nga'm shym la ban-khía kein iano-iano-ruh-ém ; namar ia kata

ka jingsngou-kyrdúh jong nga, kita ki para-bangeit, ki ba-la-wan na Ka Makedonia, ki la iapyndap ; bad ha kaei-kaei-baroh nga la ríh-noh ia lade u bakhlem-ban-khía kein ia phi, bad nga'n iairíh-noh *kumta ia lade*.

10. Ka jingshisha U Khristos ka don ha nga, ba yn ym pynsngáp-noh-jar kein ia kane ka jingiaroh-burom ha nga, ha kita ki phang jong Ka Akhaia.

11. Ható na ka balei ? naba nga'm íeit ia phi ? U Blei u tip kein !

12. Hinrei ia kata ba nga leh, nga'n iaileh ruh, khynang ba nga'n ioh-ot-noh ia ka dau na kita ki bakwah kem-dau ; khynang ba ha kata ba ki leh-thau-burom, yn ioh-shem ia ki kein kat kumba ma-nga ruh.

13. Namar kiba kat kita *ki long* ki apostolos baarsap, ki nongtrei bashúkor kein, kiba pynleh-dur ia lade syrim ia Ki Ápostolos U Khristos.

14. *Kata* ka'm *long* baíh-phylla ruh; namar U Soitan hí u pynleh-dur ia lade syrim kein ia u angelos ka jingshai.

15. Namar-kata, ka'm *long* kaei-kaei-ruh bakhrau kein,

lada kita ki shakri jong u ruh ki pynleh-dur ia lade kum ki shakri ka hok ; kiba ka bakut jong ki ka'n long katba kum ki jingleh jong ki kein.

16. NGA ong pat, Wat ai iano-iano-ruh ba'n nieu ia nga kum u babíeit; hinrei l'ymda kumta, te tó phi'n pyddiang ia nga kum u babíeit, ba ma-nga ruh nga'n ioh-leh-thau-burom ia kaei-kaei-ruh khyniat-khyntsoit.

17. Ia kata kaba nga kren, nga'm kren katba kum na U Trai kein, hinrei kumba ha ka jingbíeit, da kane ka nía-sngou-skhem ka jong ka jingiaroh.

18. Namar ba don shibún ki baleh-thau-burom katba kum ka doh, nga ruh nga'n leh-thau-burom.

19. Namarphi iaishah pleng sngoubhá-éh ia kita ki babíeit, haba phi long *hí* ki bastad kein.

20. Namarphi iaishah, lada uei-uei-ruh u pynlong-mrau ia phi, lada uei-uei-ruh u bám-dúh *ia phi*, lada uei-uei-ruh u shim-noh *na phi*, lada uei-uei-ruh u kyntiu-noh ia lade, lada uei-uei-ruh u tháp ia phi ha ka khymat.

21. Nga kren shaphang ka bakhlem-burom, kumba ngi la long tlot ma-ngi : hinrei ha kab-a kaei-kaei-ruh uno-uno-ruh u da leh-shlur, (nga kren ha ka jingbíeit kein,) ma-nга ruh nga leh-shlur.

22. Ki long Ki Hebru ? *kumta* ruh ma-nга. Ki long ki kynja - Israil ? *kumta* ruh ma-nга. Ki long ki symbai U Abraham ? *kumta* ruh ma-nга kein.

23. Ki long ki shakri U Khristos ? (nga kren kum u babíeit-éh,) ma-nга u bakham-tam *kumta*; da ki jingtrei-minot da kham-shíkaddei-éh, da ki jingsympat da ki trí ba-pallat-tam-éh, da ki jingsah-byndí kham-jindei, da ki jing-iáp búnsin kein.

24. (Na Ki Jiu nga la pydiang sansin ia ki saupheu dúna kawei *ki jingsympat da ki trí*.

25. Laisin la shoh da ki trí ia nga ; shisin la lynthem da ki mau ia nga ; laisin nga la shah-pait-liing *ha dúria* ; shí-mié̄tbad shí-sngi nga la shah-shitom ha ka dúria ka bajil-liu ;)

26. da ki jingleit búnsin ;

da ki jingsngou-má hir-hir na ki wah ; da ki jingsngou-má hir-hir na ki nongtúh ; da ki jingsngou-má hir-hir na ki kynja ka rí *jong nga hí* ; da ki jingsngou-má hir-hir na Ki Jentil ; da ki jingsngou-má hir-hir ha ka shnong ; da ki jingsngou-má hir-hir ha ka khlaū ; da ki jingsngou-má hir-hir ha ka dúria ; da ki jingsngou-má hir-hir ha pyd-deng ki para baarsap ;

27. da ka jingtrei-minot bad ka jingtrei-shitom ; da ki jingb'ym-ioh-thíah búnsin ; da ka jingsngou-thyngan bad ka jingsngou-slíang ; da ki jing-shahjingit búnsin ; da ka pijah bad ka jinglyngkhúid kein :

28. khlem da nieu ia kita kie-i-kie-i-ruh kiba *jía* nabar, kata ka jingkíh-kyrtheep kaba *jía* ha nga hala ka sngi, *kaba long* ka jingsúmar-súkhér kein ia Ki Balang baroh.

29. Uei ba sngou-tlot, ba nga nga'm sngou-tlot ruh ? iano ba la pynjinthut-pyrkúp-slúp, ba ma-nга nga'm sngou-plúh-khuslai kein ?

30. Lada ka dei ia nga ba'n leh-thau-burom, te nga'n leh-thau-burom shaphang kita

kiei-kiei-ruh ka jinglot jong nga.

31. U Blei bad uba U Ky-pá U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ia uba long ba-la-kyrkhú sha ka b'ymjiukut, u tip ba nga'm lamlér kein.

32. *Ruh* ha Ka Damaskos, uba u lyngskor jong U Aretas uba u siim, u áp-phira ia kata ka shnong ki nong Damaskos, ba u da kwah ba'n kem ia nga :

33. hinrei la pynhíer - noh khyndiat-pa-khyndiat ia nga lyngba ia ka jingkhang-pyng-shai ha ka tukri ha synda ka kynroh kein, te kumta nga la phet-iáp-noh na ki ktí jong u.

XII.—LYNNONG.

1. *U iaipyníh pat ia ki nía kiwei ki baleh-burom ia u ba u long shisha U Apostolos U Blei, na kiba ki jingíthhúh-pau baphylla jong u.* 7. *Hinrei u kham sngou-bhá kein ba'n leh-burom ha ki jingsngou-tlot jong u; bad u iathúh ia kiwei-pat ki jingpyníh-nía ba u long U Apostolos, bad shaphang ka jinglong bad ki jingthymú jong u ha ka baleh kumta.*

1. SHISHA, ka'm myntoi-bit ia nga ba'n leh-thau-burom kein : namar nga'n poisha ki

jingíthhúh-pau bad ki jingpyn-pau ki jong U Trai.

2. Nga íthhúh ia u briu ha U Khristos, la don mynta kum khadsau snem ; (la *u long* ha ka met, nga'm tip ; lane habar kata ka met, nga'm tip ; U Blei u tip kein :) ia uba kat uta ba-la-rong-noh háduh ka balai byneng.

3. Te nga íthhúh ia uba kat uta u briu ; (la *u long* ha ka met, lane habar kata ka met, nga'm tip ; U Blei u tip kein :)

4. ba la rong-noh ia u kein háduh kata ka jaka-basuk-éh, bad u la ioh-sngou ia ki ktín b'ymlah-iathúh, ia kiba b'ym dei ia u briu ba'n iathúh.

5. Shaphang kat uta nga'n leh-thau-burom kein ; hinrei shaphang ia lade-hí nga'n ym leh-thau-burom, l'ymda ha kitá ki jinglot jong nga.

6. Namar lada nga'n da mon ba'n leh-thau-burom, nga'n ym long u babiéit ; namar nga'n kren ia ka bashisha kein ; hinrei nga íeh, ioh ba uno-uno-ruh u'n mut-nieu shaphang jong nga tam kein ia kaba u ioh-íh ia nga, lane ia kaba u ioh-sngou na nga.

7. HINREI khynang ha

nga'n ym sngou-khrau-tam-éh
da ka jingkhrau-kor-tam-éh
kita ki jingpynpau, la ai-pyn-
néh kein ha nga ia u shíah ha
ka doh, ia u ba-la-phah da U
Soitan, ba u'n ioh-pynshitom-
-sat ia nga, khynang ba nga'n
ym sngou-khrau-tam-éh kein.

8. Shaphang une nga la kyr-
pád laisin ia uba U Trai, ba yn
pynkynriah-noh ia u na nga.

9. Té u la ong ha nga, Ka
jingaiei jong nga ka dap bí-
ang-bíang-ruh ia mé: namar
la pynjanai-noh ia ka bor jong
nga kein ha ka jingtlot. Da
ka bakymen-tam-éh, namar-
-kata, kham - tam kein nga'n
leh-thau-burom ha kita ki jing-
tlot jong nga, khynang ba kata
ka bor ka jong U Khristos ka'n
da ioh-shong-sah ha nga.

10. Naba kumta nga sngou-
bhá ha ki jingtlot, ha ki jing-
leh-bein, ha ki jingsngou-kyr-
dúh-khait, ha ki jingbeh-bein,
ha ki jingsngou-shípá-éh, na ka
bynta U Khristos kein; namar
haba nga sngou-tlot, hangta
nga long u bakhlain.

11. Nga la jía-long u ba-
bíeit *kumta* da ka baleh-thau-
-burom ; phi la iapynleh ma-
-phi ia nga : namar ka la dei

ia nga ba'n ioh-iaroh da phi;
namar nga'm shym la dúna
ei-ei-ruh-ém ia kita Ki Apos-
tolos ki bakongsan-tam-éh, la
nga long ruh ei-ei-ruh-ém.

12. Shisha ia kiba ki dak-
-pyníh jong uba U Apostolos
la pynlong-pau kein ha pyd-
-deng jong phi ha ka jingiaínéh-
-minot baroh, ha ki dak-pyníh,
bad ki jingphylla, bad ki jing-
leh-bor-bah.

13. Namar ka long aiuh ha
kaba phi la kham dúna ia kita
kiwei Ki Balang, l'ymda *long*,
ba nga hí nga'm shym la ban-
-khía kein ia phi? tó phi'n
máp - noh ia nga ia kane ka
jing'b'ymdei.

14. Ha khymíh, laisin nga
sngou-la-kloí ba'n wan ha phi ;
bad nga'n ym ban-khía te ia
phi; namar nga'm wád ia kie-
-kiei-ruh ki jong phi, hinrei ia
phi kein: namar ka'm dei ia
ki khún ba'n kynsheu-noh na
ka bynta ki kymí-ki-kypá, hin-
rei ki kymí-ki- kypá na ka
bynta ki khún kein.

15. Hinrei ma-nга da ka ba-
kymen - tam - éh nga'n pynlut
bad nga'n pynlut-noh-khoit ia
lade kein na ka bynta kita ki
mynsiim jong phi ; la ka long,

ba haba nga da íeit kham-shí-kaddei-éh ia phi, yn íeit kham-dúna pynban ia nga.

16. Hinrei tó ai ka'n long kumta ; nga nga'm shym la ban-khía ia phi : hinrei ba nga long u basántí, nga la kem ia phi da ka jingshúkor.

17. Ható nga la myntoi b'yndeí na phi dano-dano-ruh na kita ia kiba nga la phah ha phi?

18. Nga la kyrapád ia U Titos *ba'n leit*, bad nga la phah lem bad *u* ia uta u para-bangeit. Ható U Titos u la myntoi b'yndeí ne ém na phi? ható *ngi'm shym la iaid ruh* ha kiba kijuh ki jingjám?

19. Phi mut pat ba ngi iasait-ksan ia lade ha phi? ha khymat U Blei, ha U Khristos ngi kren kein; hinrei *ngi leh* ia kine kiei-kiei-baroh, kó ki hep, na ka bynta ka ba'n tei ia phi.

20. Namar nga shepting. ioh ba haba nga wan, nga'n ym shem ia phi kum kiba nga mon, bad *ioh ba* yn shem da phi ia nga kum uba phi'm mon kein; *nga shepting* ioh ba *don*

ki jingianía, ki jingiasngou-pi-húin, ki jingbittar-lep, ki jing-iapynéh, ki jingiakren-síar-blab-blab, ki jingiakren-síar-pasíau, ki jingiaát-leh-meng, ki jingiakíhwin :

21. ioh *ruh*, haba nga wan pat, U Blei jong nga u'n pynsngou-bukoh kein ia nga ha pyddeng jong phi, bad *ioh ba* nga'n leh-sngousih namar bún jong kita kiba la leh-pop mynshiwa, bad ki'm shym la kylla-ka-bamut shaphang kata ka jingb'ymkhúid, bad ka baklim-auria-síh, bad ka banúti-jakhlia ia kiba ki la leh.

XIII.—LYNNONG.

1. *U Paul u byrngem ia kita ki bapop b'ymkylla-ka-bamut; u sneng ia ki ba'n kylli-iit ia lade, bad ba'n kylla-ka-bamut.*
11. *Ha ka bawai-noh u sneng-íeit ia ki, bad u ngúh-mon-bhá ia ki.*

1. KANE *ka long* ka balaisin *ba* nga sa wan ha phi. “ Da “ ka shintur ar-ngút ne lai-“ -ngút ki nongiaphlá yn pyn-“ skhem ia ka ktín baroh.”

2. Nga la ong mynshiwa, bad *mynta* nga iathúhlypá kein, kumba mynba nga don ha khy-

mat kaba arsin, bad mynta ruh
haba nga'm don ha khymat,
nga thoh ha kita kiba la leh-
-pop mynshiwa, bad ha kita
kiwei baroh, ba lada nga'n wan
pat, nga'n ym pyllait - isynei
shuh *ia ki*:

3. naba phi iawád ia ka
jingpyníh-nía ka jong U Khristos
ba u kren ha nga, uba b'ym
long tlot shaphang jong phi,
hinrei u don bor ha pyddeng
jong phi.

4. Namar la ka long ba la
sahnarphyná ia u na ka jing-
tlot, hinrei u iaiim kein na ka
bor U Blei : kumta ma-ngi ruh
ngi tlot ha u, hinrei ngi'n ioh-
-iaiim lem bad u na ka bor U
Blei shaphang jong phi.

5. Ia lade-hí kein tó tynjúh-
-iit phi la phi long ne ém ha
kata ka jinggeit; ia lade-hí
kein tó phrang phi : ható phi'm
íhthúh ia lade-hí, ba U Iísous
Khristos u long ha phi? l'ymda
phi long ia ki ba-la-kyntait-
-noh kein.

6. Hinrei nga kyrmén ba
phi'n ioh-tip ba ngi'm long ma-
-ngi ia ki ba-la-kyntait-noh
kein.

7. Te lei-lei nga dúwai ha
U Blei, ba phi'n ym leh ia

kaei-kaei-ruh-ém ka basniu;
nga dúwai ym da-lei-lei ba
ngi'n ioh-pau ma-ngi ia ki ba-
-la-pyddiang-hun, hinrei ba
phi'n ioh-iaileh ma-phi kein ia
kata *kaba long* ka babhá, la yn
long ma-ngi pleng kum ia ki
ba-la-kyntait-noh.

8. Namar ngi'm lah leh ei-
-ei-ruh-én ba'n ialeh ia ka jing-
shisha, hinrei na ka bynta kein
kata ka jingshisha.

9. Namar ngi sngou-kymen
haba ngi long tlot ma-ngi, bad
ma-phi phi long ki bakhlain :
te ia kane ngi dúwai ruh, ia ka
ba'n shná-bíang-bíang kein ia
phi.

10. Naba kumta, ba nga'm
don ha khymat, nga thoh ia
kine kiei-kiei-ruh, ioh ba haba
nga don ha khymat nga'n leh
tyngéh, katba kum kata ka bor
ia kaba uba U Trai u la ai ha
nga khynang ia ka ba'n tei, te
ym ia ka ba'n pynjot kein.

11. Ha ka bawai-noh,
kó ki para - bangeit, tó iaky-
men-noh phi, tó phi'n long ia
ki ba-la-pynjanai-noh, tó phi'n
long ia ki ba-la-iapntyngen,
tó phi'n iamut ia kaba kajuh,
tó phi'n iashong-suk-noh ! te U
Blei jong ka jingiaiéit bad ka

jingiasuk u'n long ryngkat bad phi.

12. Tó phi'n iangúh-mon-bhá paralok-hí da ka jingia-doh bakhúid.

13. Kiba ki riu-khúid baroh kein ki iangúh-mon-bhá ia phi.

14. Ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai, bad ka jingéit ka jong U Blei, bad ka jingiasyllok ka jong uba U Mynsiim Bakhúid ruh, *tó ai ba kín da ialong* lem bad phi baroh kein. Amen !

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA.

KI GALATIA.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingong-ialam-phrang, bad ka jingngúh-mon-bhá U Paul sha Ki Balang ha Ka Galatia.*
6. *U kren-kyndit ba ki la íehnoh ia u bad ia Ka Jingiathúhkhánabbahá; u timruh ia kita ki baiap da kumwei kein.*
11. *U pynih-shinná kumno la khot ia u ba'n long U Apostolos.*

1. U PAUL, U Apostolos, (ym na ki briu, l'ymne da u briu; hinrei da U Iísous Khristos, bad *da* U Blei uba U Kypá kein, uba la pynmíh-pat ia u na ki baiáp,)

2. bad kita ki para-bangeit

baroh *kiba long* lem bad nga, ha kita Ki Balang Ka Galatia :

3. *tó long* ka jingaiei ha phi, bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi,

4. uba la aítí-noh ia lade namar ki pop jong ngi, khy-nang ba *kumta* kein u'n da ioh-pynpyllait-noh ia ngi na jong kane ka pyrthei basniu ka bamynta, katba kum kaba ka mon U Blei uba U Kypá jong ngi :

5. ha uba *long* ka jingpyn-don-burom sha ka b'ymjiukut b'ymjiukut ! Amen !

6. NGA sngou-kyndit-thred kein ba phi iakynriah-noh shiliang shen katta-katta na uta uba la khot ia phi ha ka jingaiei U Khristos, sha kawei-pat ka jingiathúkhánaba-bhá :

7. kaba b'ym long kawei-pat *pleng*; hinrei tang don kita kiba iapynkhíh-khuslai ia phi, bad ki bakwah ba'n pynkylla-sniu ia kata Ka Jingiathúkhánaba-bhá ka jong U Khristos.

8. Hinrei lada ma-ngi, lane u angelos na byneng, u da ia-thúkhánaba-bhá ha phi da kumwei kein ia kaba ngi la ia-thúkhánaba-bhá ha phi, tó ai ba u'n long ia u ba-la-tim-noh !

9. Kumba ngi la ong mynshiwa, kumjuh mynta kein nga ong pat, Lada uno-uno-ruh u da iathúkhánaba-bhá ia phi da kumwei kein ia kaba phi la ioh-pyddiang, tó ai ba u'n long ia u ba-la-tim-noh.

10. Namar mynta ható nga theu-pynsngoubhá ia ki briu, ne ia uba U Blei? lane nga wád ia ka ba'n pynsngoubhá ia ki briu? namar lada nga dang pynsngoubhá ia ki briu,

nga'm shym la ioh-long kein u shakri U Khristos.

11. Hinrei te nga pyntip ha phi, kó ki para-bangeit, *shaphang* kata Ka Jingiathúkhánaba-babhá ia kaba la ia-thúkhánaba-babhá da nga, ba ka'm long katba kum u briu kein.

12. Namar ma-nга nga'm shym la pyddiang ia ka na u briu, l'ymne la hikai ia nga *ha ka*; hinrei da ka jingpypnau U Iísous Khristos.

13. Namar phi la ioh-sngou shaphang ka jinglong-jingim ka jong nga mynno-mynno-ruh ha ka jingleh ki níam-ki-rúkom Ki Jiu, ba nga la jiu pynshitom-bein shikaddei-éh-tam ia Ka Balang U Blei, bad nga la jiu pynjot-bein kein ia ka;

14. bad nga la nangstád-nangstád ha ka jingleh ki níam-ki-rúkom Ki Jiu nalor shibún ki bakarta kat nga ha kata ka kynja jong nga, ba nga da long da shíkaddei-tam u basngou-shit-rhem kein shaphang ki rúkom-pateng-la-pateng ki jong ki kypá-tymmen jong nga.

15. Hinrei mynba U Blei u

la mon-sngoubhá, uba la kyn-tang ia nga na ka kypoh ka kymí jong nga, bad uba la khot *ia nga* da ka jingaei jong u,

16. ba'n pynpau kein ia U Khún jong u ha nga, khy-nang ba nga'n ioh-iathúhkha-na-babhá ia u ha pyddeng kiba Ki Jentil ; kumne-kum-ne-ruh nga'm shym la iasylla shuh bad ka doh bad ka snám te,

17. l'ymne nga'm shym la leit-kíu sha Ka Jerusalem ha kita kiba *long* Ki Apostolos mynshiwa ia nga ; hinrei nga la leit-noh sha Ka Arabia, bad nga la leit-phai pat sha Ka Damaskos.

18. H'ynda kumta, hadiin lai snem, nga la leit-kíu sha Ka Jerusalem, ba'n ioh-íhthúh ia U Petros, te nga la iaisah bad u khadsan sngi.

19. Hinrei iano-iano-ruh-pat na kiba Ki Apostolos nga'm shym la ioh-íh, tang ia U Iakobos uba u para jong uba U Trai.

20. Te kita kiei-kiei-ruh ia kiba nga thoh ha phi, ha khy-míh, ha khymat U Blei, ba nga'm lamlér kein.

21. Hadiin kata nga la wan sha kita ki phang jong Ka Syria bad jong Ka Kilikia ;

22. hinrei *baroh shi kata* nga la long khlem da íhthúh kein ia nga da la ka khymat ha kita Ki Balang jong Ka Ioudaiá kiba ha U Khristos ;

23. hinrei tang ki la jiu íoh-sngou, Ba uta uba jiu pyn-shitom-bein ia ngi mynno-mynno-ruh, mynta pleng u ialap-khána-babhá ia kata ka jingeit ia kaba mynno-mynno-ruh u jiu pynjot-bein kein.

24. Te kumta ki la iapyn-don-burom ia U Blei ha nga.

II.—LYNNONG.

1. *U Paul u iathúh shaphang ka jingleit-pat jong u sha Ka Jerusalem, bad na ka balei u la leit :* 11. *bad shaphang kumno u la don kam ba'n sneng ia U Petros ; bad u pyníh-nía-shai ruh shaphang ka jingpynksan da ka jinggeit.*

1. H'YNDA kumta, hadiin *ba la dap* khadsau snem, nga la leit-kíu pat sha Ka Jerusalem bad U Barnabas, nga la shim lem bad nga ia U Titos ruh.

2. Te nga la leit-kíu katba kum ka jingpypnau; bad nga la iathúh-náduh ha ki ia kata Ka Jingiathúhkhána-babhá ia kaba nga ialap ha kiba Ki Jentil, hinrei kyrphang kein tang ha kita ki bapau *kongsan*, ioh ba kumno-kumno-ruh nga'n da phet, ne nga la lah phet leh-noh-ei.

3. Hinrei wad ia U Titos, uba *la don* lem bad nga, la u long u kynja Griik, ym shym la pynleh kein ba yn ot-shíar ia u.

4. Hinrei kumta ruh namar kita ki para baarsap kein ia kiba la ialam-túh hapoh, kila la iawan-túh hapoh ia ka ba'n syntiat-noh kein ia kata ka jinglait-lúid jong ngi kaba ngi don ha U Khristos Iísous, khynang ba kíu ioh-pynlong-mrau ia ngi ha ki hí :

5. ha kiba ngi'm shym la kynran-noh wad tang shibit-arbit ém da ka jingleh-rit kein, khynang ba ka jingshisha ka jong Ka Jingiathúhkhána-babhá ka'n ioh-iaisah ha pyddeng jong phi.

6. Hinrei shaphang kita kiba íhmat ba ki long kaei-kaei-ruh, ka bakumno-kumno-ruh

ki la jiu long, ka'm long phér ia nga ei-ei-ruh-ém ; (U Blei u'm nieu-shiliang kein ia ka khymat u briu;) namar shisha kita ki bapau *kongsan* ki'm shym la pynlang kein ha ka jingiasylla ia kaei-kaei-ruh-ém ha nga :

7. hinrei da kumwei kein, haba ki la ioh-íh ba la aití-shaníah ha nga ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong ka jingb'ymot-shíar, kumba ha U Petros ia *Ka Jingiathúhkhána-babhá* ka jong ka jingot-shíar :

8. (namar uta uba la leh-bor-bah hapoh U Petros ia ka ba'n long U Apostolos jong ka jingot-shíar, u la leh-bor-bah hapoh jong nga ruh *ia ka ba'n long U Apostolos* jong kiba Ki Jentil :)

9. te U Iakobos, bad U Kíphas, bad U Ioannis, ia kiba ki nieu ba'n long ki rí-jíd, haba ki la íhthúh ia kata ka jing-iaeia kaba la ai ha nga, ki la ai ha nga bad ha U Barnabas ia ki jingiasoh-ktí ka jingiasyllok; khynang ba ma-ngi *ngi'n leit iathúhkhána-babhá* ha kiba Ki Jentil, bad ma-ki ha kaba ka jingot-shíar.

10. Tang *ki da pán* ba ngi'n

kynmau kein ia ki baduk; ia kata kajuh hí ruh nga la sngou-smat-éh ba'n leh.

11. RUH putet, mynba U Petros u la wan ha Ka Antiokheia, nga la ieng-ialeh pyrshah ia u ha khymat kein, naba u long ia u ba-la-pynrem.

12. Namar mynshiwa kaba la wan kita na U Iakobos, u la jiu bám-sngoubhá lem bad kiba Ki Jentil ; hinrei h'ynda ki la lah poi, u la kynran-noh-sían, bad u la khlád-noh ia lade kein, da ka bashepting ia kita kiba na ka níam-ot-shíar.

13. Te kita kiwei Ki Jiu ruh ki la ialeh-arsap lem bad u, kat ba'n rong-noh-lem ia U Barnabas ruh da kata ka jingleh-arsap jong ki.

14. Hinrei mynba nga la ioh-íh, ba kí'm iaid-beit katba kum ka jingshisha ka jong Ka Jingiathúkhkhána-babhá, nga la ong ha U Petros ha khymat jong ki baroh ; Lada ma-mé, uba long U Jiu, mé im kum ka rúkom Ki Jentil, te ym kum ka jong Ki Jiu, ható balei mé pynkongúh kein ia kiba Ki Jentil ba'n im kum Ki Jiu ?

15. Ma-ngi kein, *kiba long*

na la ka kynja Ki Jiu, ym te na Ki Jentil ki bapop ;

16. ki batip kein ba yn ym pynksan ia u briu da ki jingleh Ka Húkum, hinrei tang da ka jingneit ha U Iísous Khristos ; kumta ma-ngi ruh ngi la ngeit ha U Khristos Iísous, khynang ba yn pynksan ia ngi da ka jingneit ha U Khristos, ym te da ki jingleh Ka Húkum ; naba da ki jingleh Ka Húkum yn ym pynksan ia kawei ka doh kein.

17. Hinrei lada, da kaba ngi ia wád ba yn pynksan ia ngi ha U Khristos, yn shem pynban ba ma-ngi hí ruh *ngi dang long* ki bapop, ható U Khristos *kumta u long* ne ém U Nong-leh-minot ka pop ? Wat ai ka'n long *kumta da-lei-lei* !

18. Namar lada nga da tei pat ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba nga la pynjot-noh, nga pyníh-shinná ia lade kum u nong-pallat kein.

19. Namar ma-nга da Ka Húkum nga la iáp-noh sha Ka Húkum, khynang ba nga'n ioh-iaiim kein sha U Blei.

20. La sahnarphyná lem ia nga bad U Khristos : te nga im, ym ma-nга shuh, hinrei U

Khristos u iaiim kein ha nga : te ia kata *ka jingim* ia kaba nga iaiim mynta ha ka doh, nga iaiim kein da ka jingngeist kaba ha uba U Khún U Blei, uba la íeit ia nga, bad uba la aití-noh ia lade na ka bynta jong nga.

21. Nga'm pyndam-noh kein ia ka jingaiei ka jong U Blei; namar lada ka hok *ka da jia* da Ka Húkum, te kumta U Khristos u la iáp-noh leh-noh-ei.

III. LYNNONG.

1. *U kylli ia ki na ka balei ba ki la íehnoh ia ka jingngeist, bad ba ki iasoh bad Ka Húkum.*
 6. *Ynda kumta u pynih ba ia kita ki bangeit yn pynksan kein: bad ba yn kyrkhú ia ki lem bad U Abraam u bangeit.* 19. *U pynih-shinná ia kane baroh da ki búñ nía.*

1. Ah Ki Galatia ki babíeit! ható uei ba la pynthame ia phi, kat ba'n ym kongúh ia ka jingshisha? ha kiba ha pyrshah ki khymat jong ki la pynih-shinná ha pyddeng jong phi ia U Iísous Khristos kum ia u ba-la-sahnarphyná kein.

2. Tang ia kane nga kwah ba'n nang na phi ; Phi la ioh-pyddiang ia uba U Mynsiim da ki jingleh Ka Húkum, lane da ka jingioh-sngou ka jingngeist ?

3. Ható phi long ki babíeit katta-katta? haba phi la lah sy-dang ha uba U Mynsiim kein, phi iapynkut-janai-noh ia lade mynta ha ka doh?

4. Ható phi la shah leh-noh-ei ia katta-katta babún kiei-kiei-ruh ? lada shisha *ka'n da long* leh-noh-ei ruh.

5. Te uta uba iaiai-pyndap ha phi ia uba U Mynsiim, bad u batrei-bor-bah ia ki jingleh-phylla ha pyddeng jong phi ; ható u leh da ki jingleh Ka Húkum, lane da ka jingioh-sngou ka jingngeist ?

6. KAT kumba U Abraam u la rgeit ha U Blei, bad la nieu ia kata ha u ia ka ba'n pynksan.

7. Te kumta tó phi'n tip, ba kita kiba na ka jingngeist, kita kein ki long ki khún U Abraam.

8. Hinrei Ka Jingthoh haba ka la ioh-íhlypá, ba U Blei u da pynksan ia Ki Jentil da ka jingngeist, ka la iathúhkhania-

-babhálypá ha U Abraam,
“Ba ha mé yn kyrkhú ia Ki
Jentil baroh.”

9. Kumta kein la kyrkhú ia
kita kiba na ka jingngeit lem
bad U Abraam uba da ngeit.

10. Namar kat kiba long na
ki jingleh Ka Húkum, ki long
hapoh ka jingtum kein: namar
la thoh, “*Long* ba-la-tim ia
“ uei-uei-baroh u b’ym iainéh
“ ha kiei-kiei-baroh ia kiba la
“ thoh ha Ka Kítap ka jong
“ Ka Húkum, ia ka ba’n leh ia
“ ki kein.”

11. Te ba yn ym pynksan
iano-iano-ruh-ém da Ka Hú-
kum ha khymat U Blei, ka
pau-shinná kein: naba *la thoh*,
“ U bahok da ka jingngeit u’n
“ ioh-iaiim.”

12. Hinrei kata Ka Húkum
ka’m long na ka jingngeit kein:
hinrei, “ Uta u briu uba haba
“ u la iaileh ia kita kiei-kiei-
“ -ruh, u’n ioh-im ha ki.”

13. *Naba* U Khristos u la
siuspah-noh kein ia ngi na ka
jingtum ka jong Ka Húkum,
da kaba la pynlong ka jingtum
ia u na ka bynta jong ngi:
(namar la thoh, “*Long* ba-la-
“ -tim ia uwei-uwei-baroh ia u
“ ba-la-sydiin ha u diing :”)

14. khynang ba ka jingkyr-
khú ka jong U Abraam ka’n
jíja ha kiba Ki Jentil da U
Khristos Iísous; ba ngi’n ioh-
-pyddiang ia ka jingkular ia
uba U Mynsiim da ka jing-
ngeit.

15. Kó ki para-bangeit, (nga
kren katba kum u briu) Kumjuh
la ka long kein tang ka jiutang
u briu, haba la pynskhem *ia*
ka, ym don uba pyndam-noh,
lane uba pynlang ei-ei-ruh shuh
ha ka.

16. Te ha U Abraam la
kren kein ia ki jingkular, bad
ha u symbai jong u; u’m ong,
Bad ha ki symbai kumba sha-
phang ki babún, hinrei kum-
ba shaphang uwei, (Bad ha u
symbai jong mé,) uba long U
Khristos.

17. Te ia kane nga ong,
Ba ia kata ka jiutang ba-la-
-pynskhem mynshiwa da U
Blei shaphang U Khristos, ka-
ta Ka Húkum, kaba la long
sauspah laipheu snem hadiin,
ka’m *lah* pyndúh-noh ia ka
kein, kat ba’n pynleh-noh-ei ia
kata ka jingkular.

18. Namar lada kata ka
bynta-bahíer-pateng *ka long*
na Ka Húkum, ka’m *long* shuh

kein na ka jingkular ; hinrei U Blei u la ai-ei kein *ia ka* ha U Abraam da ka jingkular.

19. Ia ka ba'n lei te, *la long* kata Ka Húkum? Namar kita ki jingpallat la buh-lang ia ka, tadynda yn la wan uta u symbai ha uba la kular ; *ia Ka Húkum* kein la pynlong da ki angelos ha ka ktí u ksíang.

20. Te u ksíang u'm long *tang* ia uwei ; hinrei U Blei u long uwei.

21. Ható kata Ka Húkum, namar-kata, ka ialeh-pyrshah ia kita ki jingkular U Blei ? Wat ai ka'n long *kumta da-lei-lei!* namar lada la lah ai ia Ka Húkum kaba da lah ba'n pynam, haba kumta shisha ka hok ka da la long na Ka Húkum kein.

22. Hinrei kaba Ka Jingthoh ka la set-khop-lem ia ki baroh hapoh ka pop, khynang ba yn ioh-ai ia kata ka jingkular *kaba* na ka jingneit ha U Iísous Khristos ha kita ki bangeit.

23. Hinrei mynshiwa kaba la wan kata ka jingneit, la áp-phira ia ngi hapoh Ka Hú-

kum, ba-la-set-khop-lem ia ngi kein sha kata ka jingneit ka ba'n sa pynpau-shinná hadiin.

24. Kumta kata Ka Húkum ka la jía-long ka nongialam jong ngi sha U Khristos, khynang ba yn pynksan ia ngi da ka jingneit kein.

25. Hinrei haba la wan kata ka jingneit, ngi'm long shuh kein hapoh u nongialam.

26. Namar phi baroh phi long ki khún U Blei da ka jingneit ha U Khristos Iísous.

27. Namar ia kat kiba na phi ba la pynbaptisma sha U Khristos, phi la kúp kein ia U Khristos.

28. Ym don U Jiu l'ymne U Griik; ym don u mrau l'ymne u balait-luíd ; ym don shinrang lane kynthei ; namar phi baroh phi ialong uwei kein ha U Khristos Iísous.

29. Te lada phi *long* ki jong U Khristos, kumta te phi long u symbai jong U Abraam, bad ki nongioh-pateng katba kum ka jingkular.

IV. LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh ba ngi dang hapoh Ka Húkum háduh ka*

jingwan U Khristos ; te namar ba la wan U Iísous ba ngi'n ioh-pyddiang ia ka jingting-khún, ngi'm long shuh ki mrau Ka Húkum. 12. *U pynkyn-mau-íeit ia ki shaphang ka jing-mon-sngoubhá jong ki sha u hí, bad ia ka jong u sha ki ruh.* 21. *U pyníh-shinná ha ka bakuuno Ka Húkum bad Ka Jingiathúhkhhána -babhá ki ia-phér, da ka jingphawar shaphang ki khún-ki-ksiu Ka Agar bad Ka Sara.*

1. TE nga ong, *Ba* uta u nongioh-pateng katba u dang long khynnah, u'm long phér daei - daei - ruh - ém kein ia u mrau, la u long u trai kiei-kiei-baroh ;

2. hinrei u long hapoh ki nongsúmar-súkhér bad ki sardar, tadynda kata ka ía ba-la-buhlypá da uba u kypá kein.

3. Kumta ma-ngi ruh, mynba ngi la long ki khynnah, ngi la jiu long mrau kein hapoh kiba ki jor-tynrai jong ka pyrthei :

4. hinrei mynba la jía ka badap-bíang ka ía, U Blei u la phah-noh ia la U Khún, ia uba la khá na ka briu, ia uba la pynlong kein hapoh Ka Húkum ;

5. khynang ba u'n ioh-siu-spah-noh ia kita kiba hapoh Ka Húkum, ba ngi'n ioh-pyddiang kein ia ka bating-khún.

6. Te naba phi long ki khún, U Blei u la phah-noh kein ia uba U Mynsiim U Khún jong u sha ki dohnúd jong phi, da ka baiám-kyrpád, Abba, kó Pá !

7. Kumta te me'm long shuh u mrau, hinrei u khún kein ; te lada u khún, u nongioh-pateng ruh U Blei da U Khristos.

8. Hinrei mynkata kein, mynba phi'm shym la íhthúh ia U Blei, phi la shakri ia kita kiba da la ka kynja lei-lei ki'm long ki blei.

9. Hinrei mynta pleng, haba phi la íhthúh ia U Blei, hinrei kham-tam shisha, ba-la-íhthúh ia phi da U Blei kein, ható kumno ba phi kylla-diin pat sha kita ki jor-tynrai ki batlot bad ki baduk, ha kiba phi iakwah-sat ba'n shong-mrau pat kumba mynnong-kong kein ?

10. Phi iasúmar-byniah-éh ia ki sngi, bad ia ki bynai, bad ia ki ía, bad ia ki snem de.

11. Nga sngou - shepting shaphang jong phi, ioh ba nga

la trei-shitom leh-noh-ei kein shaphang jong phi.

12. Kó ki para-bangeit, tó iailong phi kum ma-nga, naba nga ruh nga kum ma-phi ; nga kyrapd ia phi ! phi'm shym la leh-sniu kein ei-ei-ruh-ém ia nga.

13. Namar phi tip ba na ka jingsngou-tlot jong ka doh, nga la iathúkhána-babhá ha phi ha kaba mynnungkong kein.

14. Bad ia kata ka jingtyn-júh-sat jong nga kaba ha ka doh jong nga phi'm shym la ianieu-bein-noh, l'ymne phi'm shym la iaíhsait-met-noh kein ; hinrei phi la iapyddiang-sngou-bhá ia nga kum ia u angelos U Blei, *wad* kum ia U Khristos Iísous.

15. Ah katno, namar-kata, la jiu long *mynkata* ka jingsuk jong phi ? namar nga phlá-shai ia phi, ba lada *long* balah, phi da la khlau-noh ia ki khymat jong phi, bad phi da la aítí *ia ki* ha nga.

16. Ható kumta te nga la jía-long kum u nongshún jong phi, da ka baiathúh ia ka bashisha ha phi ?

17. Ki leh-éit shit - rhem sha phi, *hinrei* ym babhá kein ;

hinrei ki kwah-éh ba'n khang-noh ia phi, khynang ba phi'n ioh-leh-éit shit-rhem sia ki.

18. Hinrei *ka long* babhá ia ka ba'n sngou-shit-rhem ha kaei-kaei-ruh ka babhá, khlem da púd kein, te ym tang haba nga don ha khymat lem bad phi.

19. Kó ki khún-hep jong nga, ia kiba nga sngou-súh-khún pat, tadynda yn pyn-long-dur ia U Khristos ha phi !

20. Te nga kwah kein ba'n long ha khymat lem bad phi mynta, bad ba'n kylla ia ka ktín jong nga, naba nga sngou-lyngngoh shaphang jong phi.

21. Tó iathúh ha nga, phi kiba kwah ba'n long hapoh Ka Húkum, ható phi'm ioh-sngou ia kata Ka Húkum ?

22. Namar la thoh, Ba U Abraam u la don ar-ngút ki khún-shinrang; uwei na kata ka mrau, bad uwei na kata ka kynrád kein.

23. Hinrei ia uta uba na kata ka mrau, la khá katba kum ka doh : hinrei ia uta uba na kata ka kynrád, da kaba ka jingkular kein.

24. Ia kine kiei-kiei-ruh long balah iathúh-phawar : namar

kine ki long kita ki ar ki jiu-tang; kaba kawei na u lúm Sina, ka bakhá-khún sha ka jinglong-mrau, kaba long Ka Agar kein.

25. (Namar kane *ka ktín* Agar ka long u lúm Sina ha Ka Arabia;) bad ka iadei-ryng-kad-bíang bad Ka Jerusalem kaba mynta, bad ka shong-mrau lem bad ki khún jong ka.

26. Hinrei kata Ka Jerusalem kaba ha neng ka long ka balait-lúid, kaba long ka kymí jong ngi baroh kein.

27. Namar la thoh, "Tó " leh-kymen, pha ka balyntki, "kaba b'ym khá-khún; tó da "ky-ang *ka ktín*, bad tó da "ky-ang-jam-éh, pha kaba "b'ym súh - khún: uaba ki "khún kata baíehnoph weibriu "ki kham bún pleng ia kijong "kata kaba don u tyngá kein."

28. Te kumta ma-ngi, kó ki para - bangeit, katba kum U Isaak, ngi long ki khún ka jingkular kein.

29. Hinrei, kumba mynkata kein uta ia uba la khá katba kum ka doh, u la leh-bein-sat ia uta ia uba *la khá* katba kum U Mynsiim, kumta ruh mynta kein.

30. Hinrei kaba Ka Jing-thoh ka ong aiuh? "Tó da "shop-noh shabar ia kata ka "mrau bad ia u khún jong ka; "namar uta u khún kata ka "mrau u'n u'm ioh - pateng "kein lem bad uba u khún "jong kata ka kynrád."

31. Kumta te, kó ki para-bangeit, ngi'm long ki khún ka mrau, hinrei ki jong kata ka kynrád kein.

V.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u sneng-kyntú ia ki ba'n ieng-skhem ha ka jinglait-lúid jong ki, bad u pyníh-níashai ba ku b'ymdei ba ki'n shah ia lade ba'n leh pat ia ka níam-ot-shíar:* 13. *hinrei kham-tam ki'n da súmar ba'n iaíeit paralok-hí.* 16. *Ea ki'n ioh-bor ba'n kyndiah-noh na ka ba'n leh katba kyndúh ha ka jinglait-lúid jong ki, u iathúh ter-ter ha ki ia ki jingleh ka doh, bad ki bakumno ruh long ki soh batynnad U Mynsiim.*

1. Ha kata ka jinglait-lúid, namar-kata, da kaba U Khris-tos u la pynpyllait-lúid ia ngi, tó da iaiieng-skhem phi, bad tó wat long phi ba yn buh-skhem ia phi pat hapoh ka lyngkor ka jinglong-mrau.

2. Ha khymíh, ma-nga U

Paul nga ong ha phi, ba, Lada yn ot-shíar ia phi, U Khristos u'n u'm myntoi kein ei-ei-ruh-ém ia phi.

3. Namar putet nga phlá-skhem ha u briu baroh ba-la-ot-shíár, ba u long u nong-sait-ram ia ka ba'n leh ia kata baroli-kawei Ka Húkum kein.

4. Phi la lait - noh na U Khristos, mano - mano-ruh na phi kiba pynksan ia lade da Ka Húkum; phi la háp-noh na ka jingaiei kein.

5. Namar ma - ngi, da U Mynsiim, ngi iaiáp - khymíh-shain kein ia ka jingkyrmen ka jingpynksan da ka jingneit.

6. Namar ha U Khristos Iísous ka jingot-shíar ka'm lah ei-ei-ruh, l'ymne ka jingb'ym-ot-shíar kein ; hinrei ka jingneit ka batrei-shait da ka jingíeit.

7. Phi la dang iaphet bhá ; Ah ! uei ba la pynpep ia phi, ba phi'n ym kongúh ia ka jingshisha ?

8. Kane ka bashait-kongúh ka'm *jia* kein na uta uba la khot ia phi.

9. Khun-khyndiat u thíat, u pynsíp kein ia ka baroh-kawei ka shí-lyllún u kypú-im.

10. Ma-nga te nga sngou-shaníah shaphang jong phi ha U Trai, ba phi'n ym iamut ei-ei-ruh-ém da kumwei : hinrei uta uba pynkhíh - khuslai ia phi u'n bah ia la ka jingpynrem ba'n shitom, mano-mano-ruh u'n da lah long kein.

11. Hinrei ma - nga, kó ki para-bangeit, lada nga dang ialap ia ka jingot-shíar, ható balei ba dang leh-bein-sat ia nga ? haba kumta shisha la pynwai-noh kein ia ka jingjin-thut ka jong ka diingphyná.

12. Te ah nga mon dik-dik ba yn ot-noh kein ia kita kiba pynkhíh - khuslai - sat ia phi !

13. NAMAR, kó ki para-bangeít, la khot ia phi sha ka jinglait-luíd ; tang ba kata ka jinglait - líud ka'm *long* ia ka ba'n ai-dau kein ia ka doh, hinrei da ka jingiaeit tó shakri phi paralok-hí.

14. Namar la pyndep ia Ka Húkum baroh ha kawei ka ktín, ha kane kein, " Me'n feit ia la u " paramarjan kumba ia lade."

15. Hinrei lada phi iadait bad phi iabám-dúh paralok-hí, tó súmar phi, ioh ba da ki paralok-hí phi'n da dúh-noh-khoit kein.

16. Te nga ong, Tó iaiaid phi ha U Mynsiim, te kumta phi'n ym pyndep shuh kein ia ka jingkwah-jakhlia jong ka doh.

17. Namar kata ka doh ka kwah - jakhlia ia ka ba'n ialeh ia uba U Mynsiim, bad uta U Mynsiim u ialeh ia kata ka doh : te kine *baroh-ar* ki ialeh-pyrshah markyliang hí, katba phi'm ioh-leh ia kita kiei-kiei-ruh, ia kiba phi mon kein.

18. Hinrei lada yn ialam ia phi da uba U Mynsiim, phi'm long hapoh Ka Húkum kein.

19. Te kita ki jingleh jong ka doh ki long ha ka bapau, kiba long *kine* kein ; Ka baklim ; ka baiakai-kynthei, ka b'ymkhúid - ihjillí, ka banúti-jakhlia ;

20. ka bamane-blei-thau, ka bashong-blei-baai - ksúid ; ki baiashún, ki baianía, ki baia-sngou - pihúin, ki baiabittar-lep, ki baiapynéh-sat, ki jing-iakhlád, ki jingiapait-níam ;

21. ki jingsngou-pihúin-sat, ki jingpyniáp-noh ; ki babúaid, ki baiadíh-kiád-leh-auria hau-hau, bad kiba kum kita kein ; shaphang kiba nga iathúh-máhámlýpá ha phi, kumba nga

la iathúh la mynshiwa, ba kita kiba iaileh ia kiba kum kita kiei - kiei - ruh ki'n ym iaiioh kein ia ka híma U Blei.

22. Hinrei u soh u jong uba U Mynsiim u long, Ka jingiaiéit, ka jingsngou-kymen, ka jingiasuk-jai-jai, ka jingiai-shah-slem, ka jingleh-sybún, ka jingiaileh-babhá, ka jingiai-ngeit, ka jingsngou - jemnúd, *bad* ka jingioh-bor-khúid halor lade :

23. ba'n ialeh-pynrem ia kiba kum kita kiei-kiei-ruh ym don ka húkum kein.

24. Te kita kiba ki jong U Khristos, ki la sahnaphyná kein ia ka doh lem bad kita ki jingsam-kwah-brai bad kita ki jingkwah-jakhlia.

25. Lada te ngi iaiim ha U Mynsiim, tó ai ba ngi'n iaid-beit ruh ha U Mynsiim.

26. Wat ai te ba ngi'n long ki basarong-thala, da ka baia-pán-kwah paralok-hí, da ka baiasngou - pihúin kein paralok-hí.

VI. LYNNONG.

1. *U Apostolos u sneng ia ki ba'n leh jemnúd bad u para-bangeit uba la pallat, da kaba ki'n*

5. Namar uwei-uwei-baroh
u'n bah ia ka jingkit la ka jong
hí.
 6. Te tó ai ba uta ia
uba la hikai ha ka ktín, ba u'n
da iasám-luíd bad uta uba
hikai ha kiei - kiei - baroh ki
babhá.
 7. Wat shah ba yn shúkor
ia phi; yn ym leh-phon ia
U Blei kein: namar ia kaei-
-kaei-ruh ba u briu u bet, ia
kata hí u'n ioh-ot ruh.
 8. Naba uta u babet khyn-
nang ia ka doh jong u hí, na
ka jong kata ka doh u'n ioh-ot
kein ia ka bapy-út; hinrei uta
u babet khynang ia uba U
Myndiim, na ka jong uta U
Myndiim u'n ioh-ot kein ia ka
jingim b'y়mjiukut.
 9. Te ha ka baiaileh babhá
wat ai ba ngi'n da man-thait
shuh: namar ha ka ía badei-
-bíang ngi'n ioh-ot, haba ngi'm
da duh-bor-noh khoit kein.
 10. Te namar-kata, katba
ngi don ka por-babit, tó ngi'n
iatrei-minot ia ka babhá ha ki
briu baroh, hinrei kham-tam
kein ha kita kiba ki kur ka
jingngeit.
 11. Ha khymíh, da ka
shiti bakhrau katno nga la thoh

1. Kó ki para-bangeit, lada
te la laplypá u briu ha kano-
-kano-ruh ka jingpallat, ma-
-phi ki bakynja - Myndiim tó
shná-bhá ia uba kum uta ha
ka myndiim ka bajemnúd kein;
da ka bakhymíh-pyrkhat ia
lade-hí, ioh ba yn pynshoi ia
ma-mé ruh.

2. Tó iabah phi ia ki jingkit
paralok-hí, te kumta kein tó
phi'n iapyndap bíang-bíang-
-ruh ia ka húkum U Khristos.

3. Namar lada uei-uei-ruh
u mut ba u long kaei-kaei-ruh
bakhrau, haba u b'ym da long
ei-ei-ruh-ém pleng, u shúkor-
-sat ia lade-hí kein.

4. Hinrei tó ai ba uwei-
-uwei-baroh u'n da tynjúh-iit
ia ka jingleh jong u hí, te
ynda kumta u'n ioh ia ka
jinggleh-kymen tang shaphang
ia lade-hí kein, te ym sha-
phang uba uwei-pat.

ha phi da ka ktí ka jong nga
hí kein.

12. Katno-katno-ruh kiba
iamon ba'n pau-bhá habar ha
ka doh, kita ki pynleh ia phi
ba'n ot-shíar ia phi; tang
kein, khynang ba ki'n ym
ioh-shah-shitom na ka bynta
ka diingphyná ka jong U
Khristos.

13. Namar wad kita hí ia
kiba la ot-shíar ki'm súmar
ia Ka Hükum kein ; hinrei ki
iamon-éh ba'n ot-shíar ia phi,
khynang ba ki'n ioh-leh-thau-
-burom ha kata ka doh *ba-la-*
-ot-shíar ka jong phi.

14. Hinrei shaphang ma-
-nga, wat ai *da-lei-lei* ba ka'n
long *kumta* ba nga'n leh-thau-
-burom, l'ymda ha kata ka
diingphyná ka jong U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi,
da kaba la sahnaphyná ia ka

pyrthei ha nga, bad ia nga ha
ka pyrthei.

15. Namar ha U Khristos
Iísous ka jingot - shíar ka'm
long ei-ei-ruh-ém, l'ymne ka
jingb'ymot-shíar, hinrei tang u
jingthau bathymmai kein.

16. Te kat kiba ki'n iaid-
-beit katba kum kane ka rú-
kom, *long* ka jingsuk ha ki bad
ka jingisynei, bad ha Ki Israil
ki jong U Blei.

17. Náduh mynta, mano-
-mano-ruh wat pynjinjar-sat
ia nga ; namar nga bah ma-nга
kein ia ki dak ki jong U Iísous
uba U Trai ha kane ka met
jong nga.

18. Ka jingaiei ka jong U
Iísous Khristos uba U Trai
jong ngi *ai ka'n da long* lem
bad ka mynsiim jong phi, kó
ki para-bangeit. Amen !

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

K I N O N G E P H E S O S.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá U Apostolos.* 3. *Ka jingngúh jong u namar ki jingkyrkhu ka jingjíd da ka jingaiei bad ka jingsiu-spah :* 15. *U dúwai bynniau-éh ba ki nong Ephesos ki'n ioh-nang-roi-nang-roi ha ka jingtíp bad ha ka jingsngou-shemphang ha la ka mynsiim ia kita ki jingkyrkhu.*

1. U PAUL, U Apostolos U Iísous Khristos, da ka mon U Blei, ha kita ki riu-khúid kiba don ha Ka Ephesos, bad ha ki bangeit kein ha U Khristos Iísous:

2. *Long ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad na U Iísous Khristos uba U Trai.*

3. *LONG ba-la-kyrkhu ia U Blei bad ia U Kypá U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, uba la kyrkhú ia ngi da ki baroh ki jingkyrkhu*

bakynja-mynsiim ha kiei-kiei ki byneng ha U Khristos kein :

4. kat kumba u la jíd-noh ha lade ia ngi ha u mynshiwa ka bamyndanglong ka pyrthei, khynang kein ba ngi'n long ki bakhúid bad ki bakhlem-pop ha khymat jong u ha ka jingiéit :

5. haba la lah thymú-thung-lypá kein ia ngi sha ka jingting-khún da U Iísous Khristos sha lade-hí, katba kum ka jingsngoubhá ka jingmon jong u hí,

6. khynang ia ka ba'n iaroh ia ka burom ka jingaiei jong u, ha kaba u la ai jingaiei ia ngi ha uta ia U Ba-la-íeit-éh kein :

7. ha uba ngi ioh ia ka jingsiuspah da ka snám jong u, ia ka bamáp kein ia ki jingpallat, katba kum kaba ka jingkynreis-pah-kyrhai ka jingaiei jong u;

8. ia kaba u la pynroi -
-kyrhai sha ngi ha ka jingstád
bad ha ka jingsngou - shem -
phang baroh ;

9. da kaba la pyntip ha ngi
ia ka jingbuhríh ka jingmon
jong u, katba kum kata ka
jingsngoubhá jong u hí, ia
kaba u la lah thymúlypá kein
ha lade-hí ;

10. shaphang ka rúkom ba -
-la-buh-ryntílypá ka jong ka
jingdap-bíang ki ía, khynang
kein ba'n pyniasoh - kyllum -
- pat kum kawei hí ia kiei -
- kiei - baroh ha U Khristos,
ia kita kiei-kiei-ruh kiba ha
ki byneng ruh, bad ia kita
kiei-kiei-ruh kiba ha ka khyn -
deu ;

11. ha u kein, ha uba la
pynlong ruh ia ngi ka bynta
jong u, da kaba la lah thymú -
-thunglypá ia ngi katba kum
ka jingthymúlypá ka jong uta
uba trei-pynlong ia kiei-kiei -
-baroh katba kum kaba ka
jingsylla - skhem ka jingmon -
-sngoubhá ka jong u hí ;

12. khynang ba ngi'n long
ia ka ba'n iaroh ia ka burom
jong u, kiba la kyrmén myn -
shiwa ha U Khristos ;

13. ha uba ma-phi ruh,

(haba phi la ioh-sngou ia ka
ktín ka jong ka jingshisha,
kaba Ka Jingiathúhkhána-ba -
bhá kein ka jingpynam ia phi;) ha uba, haba phi la ngeit ruh, la shon-pynskhem kein ia phi da uba U Mynsiim Bakhúid kata ka jingkular,

14 háduh ka jingsiuspah ia
kata ia ka ba - la - ioh - thíed,
uba long ka synyat ka bynta -
-skhem jong ngi, khynang ia ka ba'n iaroh ia ka burom jong u.

15. NAMAR kane, ma -
-nga ruh, haba la ioh-sngou
shaphang ka jingngeit jong
phi kaba ha U Iísous uba U
Trai, bad kata ka jingiaeit
kaba sha kiba ki riu-khíud
baroh,

16. nga'm wai - noh shuh
ba'n ngúh na ka bynta jong
phi, da ka bapynlong kein ia
ka jingkynmau shaphang jong
phi ha ki jingdúwai jong
nga ;

17. ba uba U Blei U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi,
uba U Kypá ka burom, u'n ai
ha phi ia U Mynsiim ka jing -
stád bad ka jingpynpau-shinná
ha ka jingtip-bíang, shaphang
jong u ;

18. ba-la-pynshai kein ia ki khymat ka dohnúd jong phi, khynang ia ka ba'n pyntip ha phi katno kein ka long kata ka jingkyrmen ka jingkhhot jong u! bad katno ruh *ka long* kata ka jingkynrei-spah-kyrhai ka jong ka burom ka bynta-skhem jong u ha pyddeng kita ki riu-khúid !

19. bad katno *ka long* kata ka jingkhrau bapallat-éh-líam ka jong ka bor jong u sha ngi kiba ngeit kein ! katba kum kata ka jingpyntrei ka jong ka bor ka jingkhain jong u ;

20. ia kaba u la pyntrei kein ha U Khristos, mynba u la pynmíh - pat ia u na ki baiáp, bad u la pynshong *ia u* sha ka mon jong u hí ha ki byneng ;

21. sha jerong-éh halor ka jingsynshár bad ka badon-bor, bad ka bor-bah bad ka jing-long-trai-khlíh baroh, bad *halor* ka kyrteng baroh ba-la-khot-kyrteng, ym tang ha kane ka pyrthei kein, hinrei ha kata ruh ka ba'n sa wan :

22. bad u la pynhapoh ia kiei-kiei-baroh hapoh ki kyat jong u ; bad u la thung ia u *ba'n long* U Khlíh halor

kiei - kiei - baroh kein ia Ka Balang,

23. kaba long ka met jong u, *kaba long* ka jingpyndap-bíang kein ka jong uta u bapypyndap ia kiei-kiei-baroh ha baroh.

II.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh da ka banújor ia ka jinglong bamynsiim ka jong ki nong Ephesos mynshiwa ka bakylla-ka-bamut jong ki, bad kata ka jinglong ha kaba la lah pynwan ia ki da ka jingaiei U Blei; ia ka ba'n leih la pynkylla ia ki kumta.*
11. *U nújor ruh ia ka jinglong ka bamynshiwa jong ki kum ki khún-soh-siim, bad ka jinglong jong ki kum ki para-trai-shnong ki jong ki riu-khúid bad ki riu-dykhrot ka iing U Blei.*

1. BAD ia phi kein *u la pynim*, haba phi la long ki baiáp-noh da ki jingryngkang bad ki pop ;

2. ha kiba phi la jiu iaid mynno-mynno-ruh katba kum ka rúkom-tynrai ka jong kane ka pyrthei, katba kum kein uba u siim ka jingsynshár ka jong ka súin-byneng, ka jong kata ka mynsiim kein kaba

trei mynta ha kita ki khún ka jingb'ymkongúh :

3. ha pyddeng jong ki ruh ma-ngi baroh ngi la jiu pyniaid-pynlong ia lade mynno-mynno-ruh, ha kita ki jing-kwah-jakhlia ka doh jong ngi, da ka baleh kein ia kita ki jingmon ki jong ka doh bad ki jong ki jingmut-brai; bad ngi la jiu long na la ka kynja-tynrai ki khún ka jing-bittar, kajuh kum kita kiwei kein :

4. hinrei U Blei, naba u long u bakynrei-spah-kyrhai ha ka jingisynei, na ka bynta ka jingleit ka bakhrau jong u, da kaba u la feit ia ngi,

5. haoid kein, mynba ngi la long ki baiáp da ki jing-ryngkang, u la pynlong-im lem ia ngi bad U Khristos, (da ka jingaiei la pynim kein ia phi);

6. bad u la pynmíh-lem *ia ngi*, bad u la pynshong-lem ruh *ia ngi* ha ki byneng ha U Khristos Iísous ;

7. khynang ba u'n la ioh-pynmíh-shinná ha kita ki ryta ki ba'n sa jía, ia kata ka jing-kynrei-spah-kyrhai bapallat-éh-líam ka jingaiei jong u, da

ka jingleh-sybún *jong u* sha ngi ha U Khristos Iísous.

8. Nanar da ka jingaiei la pynim ia phi da ka jingngeit kein; (kata ruh b'y'm na phi hí; *ka long* ka jingai U Blei:)

9. ym da ki jingleh kein, ba kumta uno-uno-ruh u'n u'm ioh-sngou-leh-sarong :

10. namar ka jingthau jong u kein ngi long, ba-la-pynlong ha U Khristos Iísous ia ki jingleh babhá, ia kiba U Blei u la lah thung - pynbitlypá, khynang kein ba ngi'n iaid ha ki.

11. NABA kumta tó kynmau phi, ba ma-phi hí *phi la jiu long* mynno-mynno-ruh Ki Jentil ha ka doh, (ia kiba la khot Ka B'ymot-shíar, da ka jong kata ia kaba la khot Ka Baot-shíar ba-la-thau da ka ktí ha ka doh ;)

12. ba mynkata phi la jiu long khlem U Khristos, ba-la-pynlong khún-soh-siim ia phi na ka jingiasyndoh-synlai-trai-shnong ka jong Israil, bad ki nongwei na kita ki jutang kata ka jingkular, ki b'y'm don ka jingkyrmen kein, bad ki bakhlem U Blei, ha kane ka pyrthei :

13. hinrei mynta ha U Khristos Iísous, ia phi kiba la jiu long jingngai-noh mynno-mynno-ruh, la pynlong hajan kein da ka snám ka jong U Khristos.

14. Namar ma-u kein u long uba U Jingpyniasuk-noh jong ngi, uba haba u la pynlong ia ki baroh-ar kum kawei, da kaba u la pynjot-noh ruh ia ka kynroh - pyddeng ka jong ka jingkér *kaba long* kata ka jing-iashún kein *kaba ha pyddeng jong ngi*;

15. da kaba u la pyndam-noh, da ka doh jong u, ia ka hú-kum kita ki rúkom ha ki jing-pynlong - skhem, khynang ba u'n la ioh-pynlong ha lade-hí ia kita baroh-ar-ngút ha uwei u briu bathymmai, *kumta kein* u da iaipynlong ia ka jingpyniasuk-noh ;

16. bad ba u'n la ioh-pyniasuk-noh ia kita baroh-ar ha kawei ka met bad U Blei da ka jong ka diingphyná, hába u la lah pyniap - noh ia ka jingia-shún da ka :

17. bad haba u la wan u la jiu iathúkhkhána - babhá hí ia ka jingpyniasuk-noh kein ia phi kiba la jingngai-noh, bad ha

kita kiba la hajan.

18. Naba da u kein ngi baroh-ar-ngút ngi ioh ia ka jing-ialam-phrang da uwei U Mynsiim ha uba U Kypá.

19. Kumta te, phi'm long shuh ki nongwei bad ki nong-wan-háp; hinrei ki para-trai-shnong kein lem bad ki riukhúid, bad ki baiadei ha iing ka jong U Blei;

20. ba la lah tei ia phi halor ka nongrim ka jong Ki Apostolos bad Ki Nongiathúh-lypá, U Iísous Khristos ia lade-hí kein u da long u mau-dong bahakhlíh;

21. ha u haba la pyniadait-lem-bhá ia ka baroh-kawei ka jingtei, ka nang san ia ka ba'n long ka iing-shong-Blei bakhúid ha U Trai :

22. ha u ia phi ruh la tei-lem ; ia ka ba'n long ka jakashong-sah ka jong U Blei da U Mynsiim.

III.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh ba Ki Jentil ki'n long ki nongiaioh-pateng lem bad ki nongiaioh-bynta ia ka jingkular ha U Khristos, bad ba la pynlong ia u khynang ba'n ialap-pau ia kata ka jingmaian, ia kaba la pynpau ha u.* 14. *Ka*

*jingkwah bad ka jingdúwai U
Paul na ka bynta ki nong
Ephesos.*

1. NA ka bynta kane te,
ma-nга U Paul, uba u nong-
sah-byndí u jong U Khristos
Iіsous na ka bynta jong phi
kiba Ki Jentil;

2. (haba shisha phi la ioh-
-sngou shaphang kata ka jing-
pynlong-rúkom ka jong ka jing-
aiei U Blei, ia kaba la ai ha
nga kein na ka bynta jong phi;

3. ba kum da ka jingpynpau
u la pyntip ha nga ia kata ka
jingrіh; (kat kumba nga la
thoh myndang-shibit kein ha
khyniat *ki ktín* ;)

4. da kaba, haba phi púle,
phi lah ba'n shemphang ia ka
jingtip jong nga ha kane ka
jingrіh ka jong U Khristos;

5. ia kaba, ha kiwei ki pa-
teng-bynriu, ym shym la pyn-
tip ha ki khún-shinrang ki briu,
kat kumba la pynpau mynta
kein ha Ki Apostolos bad ha
Ki Nongiathúhlypá ki bakhúid
jong u, da U Mynsiim;

6. ba kiba Ki Jentil ki'n long
ki nongiaioh-pateng-lem, bad
ki baialangmet-lem kein, bad
ki nongiaioh-bynta-lem na ka-
ta ka jingkular jong u ha U

Khristos, da ka jong Ka Jing-
iathúhkhána-babhá :

7. da ka jong kata kein la
pynlong ia nga u nongialap,
katba kum kata ka jingai-
-sngoubhá ka jingaiei ka jong
U Blei, ia kaba la aití kein ha
nga da kata ka jingtrei-pyn-
long hapoh *nga* ka jong ka bor-
-bah jong u.

8. Ha nga kein, u bakham-
-rit ia u barit-tam na ki riu-
-khúid baroh, la ai ia kane
ka jingaiei, ia ka ba'n iathúh-
-khána-babhá ha pyddeng kiba
Ki Jentil ia ka jingkynrei-spah-
-kyrhai ka jong U Khristos ka
b'ymlah-shem-lád shuh ;

9. bad ia ka ba'n pynshai
kein ia ki briu baroh, kaei *long*
kata ka jingpynlong-rúkom ka
jong kata ka jingrіh, ia kaba
la buh-rіh na ka b'ymjiukut ha
U Blei, uba la thau ia kie-
-kiei-baroh da U Iіsous Khris-
tos :

10. khynang ba yn la pyn-
tip mynta ha kiba ki jingsyn-
shár bad ha kiba ki bor-bah ha
ki byneng, da Ka Balang kein,
ia ka jingstád ka babún-jaid
ka jong U Blei ;

11. katba kum ka jingthy-
múlypá ka b'ymjiukut, ia kaba

u la pynlong ha U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi:

12. ha uba ngi don ka jing-shlur-kren-lúid, bad ka jingialam-phrang ha ka jingsngou-shaníah-skhem, da ka jingngeit ha u.

13. Naba kumta nga kyrpád *ia phi* ba'n ym man-thait shuh namar kita ki jingshah-jinjar jong nga na ka bynta jong phi, kiba long ka burom jong phi kein.

14. Na ka bynta kane te, nga pyndem-khrup ia la ki khohsiu ha uba U Kypá U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi,

15. na uba la jér-kyrteng ia ki shíkur baroh ha byneng bad ha ka khyndeu,

16. ba u'n ai ha phi, katba kum kata ka jingkynrei-spah-kyrhai ka burom jong u, ba yn pynkhain-noh ia phi bad ka bor da uba U Mynsiim jong u shaphang uta u briu bashapoh;

17. ba U Khristos u'n shong-sáh da ka jinggeist ha ki dohnúd jong phi;

18. khynang ba, haba la pynsoh-tynrai ia phi bad ba-la-pynnéh-nongrim ia phi ha ka jingiaiéit, phi lah-bíang ba'n

ioh-shemphang lem bad kiba ki riu-khúid baroh, kaei kaba ka jingjilán, bad ka jinglyntér, bad ka jingjilliu, bad ka jingjerong;

19. bad ba'n íthhúh ia ka jingiéit U Khristos, kaba pallat-éh kein ia ka jingíthhúh, ba kumta yn la ioh-pyndap ia phi sháduh kaba ka jingpyn-dap baroh-phar ka jong U Blei.

20. Te ha u uba lah ba'n leh tam ia kiei-kiei-baroh da shíkaddei kyrhai tam ia kiei-kiei-ruh kiba ngi pán lane ngi mut, katba kum kata ka bor-bah kaba pyntrei kein ha ngi;

21. ha u *long* ka jingpyndon-burom ha Ka Balang da U Khristos Iísous, sha kiba ki pateng-la-pateng-bynriu baroh jong ka b'ymjiukut ki b'ymjiukut! Amen.

IV.—LYNNONG.

1. *Kajingsneng-kyntú sha ka jingiasoh-kawei.* 17. *Ka jingsneng-kyntú sha ka jingpynkhúid:* 25. *bad ki jingsneng bún-jaid sha ki jingiaileh-beit ki badon-kam-éh.*

1. NAMAR-KATA, ma-nga uba u nongsah-byndí ha U Trai, nga kyrapád ia phi ba'n iaiiaid

kum badei-bíang ia kata ka jingkhot sha kaba la khot ia phi kein,

2. da ka jingsngou-rit bad da ka jingsngou-jemnúd baroh, da ka jingiaishah-slem, da ka baiaishah paralok-hí ha ka jingiaiéit;

3. da ka baiaipyryshang-smat kein ba'n ríh-kyndong ia ka jingiasoh-kawei ka jong uba U Mynsiim ha kaba ka jingkhúm-lang ka jingsuk.

4. *Don* kawei ka met, bad uwei U Mynsiim, katba kum ruh la khot ia phi ha kawei ka jingkyrmen kata ka jingkhot jong phi ;

5. uwei U Trai, kawei ka jinggeit, kawei ka jingpyn-baptisma,

6. uwei U Blei bad U Ky-pá baroh, uba halor baroh, bad lyngba baroh, bad ha'phi baroh.

7. Hinrei ha uwei-uwei-baroh jong ngi la ai ia ka jingaiei katba kum kaba ka jingtheu ka jong ka jingaiei U Khristos.

8. Naba kumta *Ka Jingthoh* ka ong, " Haba u la leit-kíu"-noh sha jerong u la ialam-“-mrau ia ki ba-la - pynlong-“-mrau, bad u la ai ia ki jin ,ai “ ha ki briu.”

9. (Te kaba,u la leit-kíu-noh, ka long aiuh kein, tang ba u la wan-híer-noh ruh shiwa sha kita ki phang ki bakham-poh jong ka khyndeu ?

10. Te uta uba la wan-híer-noh u long uta ujuh uba la leit-kíu-noh ruh sha jerong-éh shaneng ki byneng baroh, khynang ba u'n ioh-pyndap ia kie-i-kie-i-baroh kein.)

11. Bad uta hí u la thung, ia kiba Ki Apostolos ; bad ia kiba Ki Nongiathúhlypá ; bad ia kiba Ki Nongiathúhkhána-babhá ; bad ia kiba Ki Nongsharai bad Ki Nonghikai ;

12. khynang ia ka ba'n pynjanai-bhá ia ki riu-khúid, ia ka jingtrei ka jingshakri-tín-Blei, ia ka ba'n tei ia ka met U Khristos :

13. tadynda ngi'n la ioh-poi baroh sha kata ka jingiasoh-kawei ka jinggeit bad ka jingílhthúh - bíang ia uba U Khún U Blei, sha u rangbah bajanai kein, sha ka jingtheu ka jingbíang-karta jong ka jingdap-kyrhai ka jong U Khristos kein :

14. ba kumta ngi'n ym ioh-long shuh ki khúnlung, ia ki ba-la-kynting-noh bad ba-la-rong

pynshád kylleng da ka ly-ér baroh ka jinghikai, da kaba ka búit-shalai ki briu, da ka jing-leh-síantí katba kum kaba ka búit-iaáp-thap ka jong ka jing-shúkor kein :

15. hinrei da ka bakren-shai-noh ia ka jingshisha ha ka jingiéit, ngi'n ioh-míh-san ha u ha kiei-kiei-baroh, uba long uba U Khlíh, uba U Khristos kein :

16. na uba haba la pyniadait-lem-bhá, bad ba la pyniasoh-lang-khop ia kata baroh-kawei ka met lyngba ia ka jingiadait baroh ka baiai-pyndap kein, katba kum ka jingpyntrei-shait ha ka jing-theu kawei-kawei ka dykhot baroh, ba pynman hí kein ia kata ka met sha ka ba'n tei ia lade ha ka jingiaiéit.

17. IA kane, namar-kata, nga ong bad nga kyrapád-kyntú *ia phi* ha U Trai, ba phi'n ym iaid shuh kumba kita kiwei Ki Jentil ruh ki iaid, ha ka jingbíeit-thala-noh ka bamut jong ki,

18. haba ki long ia ki ba-la-pynsynia-tíau ia ka jing-shemphang, ia ki ba-la-pynlong khún-soh-siim na ka jing-

im ka jong U Blei; da kata ka jingb'yntip kaba long ha ki, da kata ka jingpynéh-noh-ngang kein ia ka dohnúd jong ki :

19. kiba kat ki ba-la-khlem-rain kumta ki la ai-noh-brai ia lade ha ka jingleh-núti, ia ka ba'n iaileh ia ka bajakhlia baroh da ka jingíh-kwah-lalot kein.

20. Hinrei ma-phi phi'm shym la nang kumta ia U Khristos ;

21. la kumta shisha ba phi la ioh-sngouthúh ia u, bad ba la hikai ia phi ha u, kat kumba ka jingshisha ka long ha U Iísous :

22. ba phi'n buh-noh-bak, shaphang kata ka jinglong-jingim ka bamynshiwa, ia u briu u batymen uba pynpy-út-plak kein katba kum kita ki jingsam-kwah-sat ki jong ka jingshúkor,

23. bad ba'n pynlong-thymmai ia phi ha ka mynsiim ka bamut jong phi ;

24. bad ba'n kúp ia u briu u bathymmai, ia uba la pynlong katba kum U Blei ha ka jinghok bad ha ka jingkhúid jong ka jingshisha.

25. NABA kumta kein

haba buh-noh-bak ia ka bamlér, tó kren uwei-uwei-baroh ia ka bashisha bad ia la u paramarjan: naba ngi ialong ki dykhot ki jong ki paralok-hí.

26. Haba phi sngou-bittar, te wat leh-pop kein : tó wat ai ba ka sngi ka'n sep-noh ha ka jingkíh-bittar jong phi:

27. l'ymne wat ai jaka ia uba U Soitan.

28. Jár u batúh, tó wat ai u'n túh shuh; hinrei kham-tam kein tó ai ba u'n trei-minot, da ka batrei da la ki ktí ia kata ka babhá, ba u'n ioh ba'n iasám ha uta u badon ka jingkyrdúh.

29. Tó wat pynmíh-noh ia kaei-kaei-ruh-ém ka ktín bsniu-py-út na ka shintur jong phi, hinrei tang ia kaei-kaei-ruh ka babit kein ia ka ba'n tei ia kaba don kam, ba ka'n ioh-pynbhá ia kita kiba ioh-sngou.

30. Te wat pynsngousíh phi ia uta U Mynsiim Bakhúid U Blei, da uba la shon-pynskhem ia phi háduh ka sngi ka jing-siuspah kein.

31. Tó phi'n buh-noh na phi ia ka jingsngou-kythang baroh, bad ia ka jingsngoubittar-lep, bad ia ka jingot-shlá, bad

ia ka jingpyrta-ky-ang, bad ia ka jingkren-bein, lem bad ka jingpynsniu baroh :

32. bad tó phi'n long ruh ki baleh-sybún markylliang paralok-hí, ki bajemnúd, ki baiamáp-noh paralok-hí, kumba U Blei ruh ha U Khristos u la máp-noh kein ia phi.

V.—LYNNONG.

1. *Shaphang bún ki jingsneng-kytú ki badon-kam-éh.* 21. *Bad ki jingleh-ram markylliang u tyngá bad ka tyngá.*

1. Tó LONG phi, namarkata, ki nongiapyrthúh-búd ia U Blei, kum ki khún ia ki bafeit-éh;

2. bad tó phi'n iaid ha ka jingiaiéit, kumba U Khristos ruh u la íeit ia ngi, bad u la aití-noh ia lade na ka bynta jong ngi, kum ka jingai-ngúh bad ka jingkinia, ia ka ba'n long kein ka jingiú ka baiúbíh ha U Blei.

3. Hinrei ia ka jingklim-auria, bad ia ka jingleh-jakhlia baroh, lane ia ka jingíh-kwah-lalot, tó wat iakren shuh kein ha pyddeng jong phi, kumba ka dei kein ia ki riukhúid;

4. l'ymne ia ka baíhjilli, l'ymne ia ka bakren-bíeit, l'ymne ia ka bakren-biria-thala, kiba b'y়m bit kein ; hinrei kham-tam ia ka bakren ai-
ngúh.

5. Namar phi long ki batip ia kane, ba uwei-uwei-baroh u baklim-auria-síh, bad u baleh-jakhlia, bad ubaíh-kwah-lalot, uba long u bamane-blei-thau, u'm ioh kein ka bynta-skhem ha ka híma ka jong U Kris-tos bad U Blei.

6. Wat ai iano-iano-ruh ba'n shúkor ia phi da ki ktín thala : namar na ka bynta kine kiei-kiei-ruh ka jingbittar U Blei ka wan kein ha kita ki khún ka jingb'ymkongúh.

7. Namar-kata, tó wat long phi ki baiashang lem bad ki.

8. Namar phi la jiu long mynno - mynno - ruh ka jing-dum, hinrei mynta kein *phi long* ka jingshai ha U Trai : tó iaid te kum ki khún kajingshai :

9. (namar u soh u jong uba U Mynsiim *u long* ha baroh ka jingiaileh-babhá, bad ka hok, bad ka jingshisha ;)

10. da ka batynjúh *kumta* kaei long bapynsngoubhá-éh ia uba U Trai.

11. Bad tó wat iashang lem bad kita ki jingleh kiba b'ym-man ki jong ka jingdum ; hinrei kham-tam kein tó phi'n sneng-pynpau-noh ruh *ia ki*.

12. Namar ka long ka baleh-rain kein wad ba'n iathúh ia kita kiei-kiei-ruh ia ki baleh da ki ha ka baríh.

13. Hinrei ia kita kiei-kiei-baroh ba-la-sneng-pynpau, la pynpau shinná kein ia ki da kata ka jingshai : namar kaei-kaei-baroh ia kaba la pynpau shinná, ka long ka jingshai.

14. Naba kumta *Ka Jing-thoh* ka ong, "Tó khíe-joit mé " u baioh-thíah, bad tó míh- " -noh na ki baiáp, te U Kris- " tos u'n pynshai ha mé."

15. Tó súmar, namar-kata, kumno kein phi iaid bíang-bíang-ruh, ym kum ki b'ym-stád, hinrei kum ki bastád ;

16. da ka basiuspah - noh kein ia ka por-babit, naba kine ki sngi ki long ki basniu.

17. Naba kumta tó wat long phi ki babíeit, hinrei ki báshemphang kaei kaba ka mon uba U Trai.

18. Te tó wat long phi ki ba-la-búaíd da ka wain, ha kabá don ka baleh-sarong-auria ;

hinrei tó long ba-la-pyndap ia
phi da U Mynsiim;

19. da ka baiakren maryliliang paralok-hí ha ki jing-riuai - psalm, bad ha ki jing-riuai-*ngúh*-Blei, bad ha ki jing-kynhúd bamynsiim, da ka bakyndúd bad riuai-psalm kein ha ka dohnúd jong phi sha U Trai ;

20. da ka baai-*ngúh* hala ka sngi kein namar kiei-kiei-baroh, ha U Blei uba U Ky-pá, ha ka kyrteng U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

21. HABA phi pynlong-hapoh ia lade paralok-hí ha ka batíng-burom U Blei ;

22. te kiba ki kynthei, tó pynkongúh ia lade ha ki tyngá la ki jong hí, kumba ha U Trai kein.

23. Naba uba u tyngá u long u khlíh jong ka tyngá, kumba U Khristos ruh *u long* U Khlíh jong Ka Balang ; bad u long ma-u kein U Nongpynam ia ka met.

24. Hinrei, kumba kata Ka Balang ka pynhapoh ia lade ha U Khristos, kumta ruh kiba ki kynthei *ki'n leh* ha ki tyngá la ki jong hí ha kiei-kiei-baroh kein.

25. Kiba ki shinrang, tó íeit ia ki tyngá jong phi hí, kumba U Khristos ruh u la íeit ia Ka Balang, bad u la aití-noh ia lade na ka bynta jong ka ;

26. ba u'n la ioh-pynkhúid ia ka, haba u la sait-khúid kein ia ka da kaba ka jingsait ka úm da ka ktín ;

27. ba u'n la ioh-pynieng ha khymat ia ka ha lade-hí kein ia Ka Balang baburom-tyngshain, ka b'ym don ka bathoh-bría, lane ka bastíh, lane kaei-kaei-ruh kaba kum kita ; hinrei ba ka'n ioh-long ka bakhlem-pop.

28. Kumta kein ka dei ia kiba ki shinrang ba'n íeit ia ki tyngá jong ki hí, kumba ia ki met jong ki hí. Jár uba íeit ia ka tyngá jong u hí, u íeit ia lade-hí.

29. Namar ym jiu don mynno-mynno-ruh uba la íhsíh ia kata ka met jong u hí ; hinrei u bysá - pyjiah bad u súmar-sukhér kein ia ka, kumba ruh uba U Trai *u leh* ia Ka Balang :

30. naba ngi long ki dykhot ka met jong u, na ka doh jong u, bad na ki shiing jong u de kein.

31. "Na ka bynta kane u
" briu u'n íehnōh ia la u kypá
" bad ia la kymí, bad yn pyn
" iainéh ia u ha ka tyngá jong
" u; te kita baroh-ar-ngút ki'n
" ialong kawai ka doh kein."

32. Kane ka jingbuh-ríh
ka long ka bakhrau kein : hin-
rei nga kren shaphang U Khristos,
bad shaphang Ka Balang.

33. Hinrei shisha ma-phi
ruh uwei-pa-uwei baroh, tó ai
ba uwei-uwei-baroh kein u'n
íeit kumta ia ka tyngá ka jong
u hí kumba ia lade-hí ; hinrei
kata ka tyngá ruh, tó *ka'n iai-*
súmar ba ka'n ioh-tíng-burom
ia la u tyngá.

VI.—LYNNONG.

1. *Shaphang ki jingleh-ram mar-*
kylliang jong ki khún bad jong
ki kymí - ki - kypá, bad jong ki
shakri bad ki kynrád. 10. *Ki*
jingsneng-kyntú bad ki jingkyd-
deu shaphang ka jingialehthymá
ka bamynsiim. 21. *Ka jingwai-*
-noh.

1. Kó kiba ki khún, tó kon-
gúh ia la ki kymí-ki-kypá ha
U Trai, namar kane ka long ka
badei kein.

2. Tó burom ia la u kypá
bad ia la ka kymí ; kaba long

ka húkum bakongsan kein, ha
ka jingkular;

3. ba me'n ioh-manbhá, bad
me'n ioh-long u baim-slemi ha
ka pyrhei.

4. Phi ruh, kó kiba ki kypá,
tó wat pynbittar ia la ki khún ;
hinrei tó bysa-pyjiah kein ia
ki da ka jinghikai bad ka jing-
sneng-pyníh U Trai.

5. Kó phi kiba ki mrau, tó
kongúh ia kita ki kynrád *jong*
phi katba kum ka doh, da ka
jingsngou-tíng-burom bad ka
jingsngou - khynniúh, ha ka
jingshísyrtap-sngúr ka dohnúd
jong phi, kumba ha U Khristos
kein ;

6. ym da ka bashakri ha
khymat kein kum ki nongpyn-
sngoubhá ia ki briu, hinrei kum
ki mrau U Khristos da ka ba-
iaileh ia ka mon U Blei náduh
ka mynsiim ;

7. phi'n da shakri da ka jing-
sngou-mon-bhá, kum ha U Trai,
te ym ha ki briu kein :

8. ba phi tip ba ia kaei-kaei-
-ruh ka babhá ba uwei-uwei-
-baroh u'n la ioh-leh, ia kata
hí kein u'n ioh-pyddiang pat,
ha lade na uba U Trai, la *u*
long u bamrau lane u balait-
-lúid.

9. Phi ruh, kó kiba ki kynrád, tó iaileh ia kita kijuh kiei-kiei-ruh sha ki, da ka baíeh-noh kein ia ka babyrngem: ba phi tip ba uba U Kynrád jong phi hí ruh u don ha ki byneng; bad ym don shuh kein ka jingnieu - shiliang - khymat bad u.

10. HA ka bawai-noh, kó ki para-bangeit jong nga, tó pynkhlain-noh ia lade ha U Trai, bad ha ka bor-báh ka jingkhlain jong u.

11. Tó phi'n khíng-noh ha lade ia ka jingkhíng-átiar baroh ka jong U Blei, khynang ba phi'n ioh-bor kein ba'n ieng ialeh pyrshah ia ki búit-iaápp-thap ki jong U Soitan.

12. Naba ha ngi kein kane ka jingialehthymá ka'm long ba'n ialeh *shu tang* ia ka snám bad ia ka doh, hinrei ba'n ialeh ia ki siim, ba'n ialeh ia ki badon-bor, ba'n ialeh ia ki nong-synshár-pyrthei ia ka jingdum ka jong kane ka pyrthei kein, ba'n ialeh ia ki ksúid b'ymman ha ki byneng.

13. Naba kumta tó phi'n shim-soit ha lade ia kata ka jingkhíng-átiar baroh ka jong U Blei, ba phi'n ioh-lah ba'n

ieng-ialeh pyrshah ha kata ka sngi ka basniu, bad, haba la jop-noh-thíau ia kiei-kiei-baroh, ba'n ieng-skhem kein.

14. Tó ieng-skhem phi, namar-kata, ba-la-panpoh ia ka syngkai jong phi da ka jing-shisha, ba-la-khíng ia ka jing-iadá-shadem jong ka hok;

15. bad ba-la-pyniúh-skhem ia la ki slajat da ki khúlom ka jinglakloi-smat jong Ka Jing-iathúhkhána-babhá ka jingsuk;

16. nalor baroh putet, haba phi la shim ia ka stí ka jing-ngeit, da kaba phi'n lah ba'n pynlip-noh kein ia ki jingsúm baroh ia ki ba-la-pynméh-ding jong uba u b'ymman.

17. Tó pyddiang ruh ia ka jingiadá - khlíh ka jingpynam, bad ia ka waitlam uba U Mynsiim, kaba long ka ktín U Blei kein :

18. da ka kynja baroh ka jingdúwai bad ka jingkyrpád, da ka badúwai phi ha ka dau baroh kein ha U Mynsiim; bad da ka baáp-sharai shaphang kata kajuh hí da ka jingiainéh-minot bad ka jingiaikyrapád baroh na ka bynta kiba ki riukhúid baroh ;

19. bad na ka bynta jong

nga, ba yn ioh-ai ha nga ia ka ktín ha ka baplie-wang ia ka shintur jong nga da ka jing-shlur-kyllúid, ba'n pyntip kein ia ka jingbuuh-ríh kaba Ka Jing-iathúhkhána-babhá,

20. na ka bynta jong ka nga long u nongkit-tín-siim ha ka kynjiri, ba shaphang jong ka nga'n ioh -kren -shlur -shinná, kumba ka dei kein ia nga ba'n iathúh-pau.

21. HINREI ba phi'n ioh-tip ma-phi ruh ia kiei-kiei-ruh shaphang jong nga, kumno nga leh, U Tukhikos, uba u para-bangeit baíeit bad u nongialap -tín - Blei baiainéh ha U

Trai, u'n pyntip kein ia kiei-kiei-baroh :

22. ia uba nga la phah sha phi khynang ia kane hí, ba phi'n ioh-tip kein ia kita kiei-kiei-ruh shaphang jong ngi, bad ba u'n la ioh-pyntyngen ia ki dohnúd jong phi.

23. *Long* ka jingsuk ha kiba ki para-bangeit, bad ka jing-iaíeit lem bad ka jingngeit, na U Blei uba U Kypá, bad na U Iísous Khristos uba U Trai !

24. *Tó long* ka jingaiei lem bad kita baroh kiba iaíeit ia U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi ha ka jingsngou-sngúr ! Amen !

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG PHILIPPOI.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *U ngúh ia ki namar ki jingleh-sybún jong ki sha u.* 12. *U pyníh ia ki jingmíh babhá na ki jingshah-shitom jong u.* 27. *U sneng-pynshait ia ki ba'n iaid riu-blei, bad ba'n iashah na ka bynta U Khristos.*

1. U PAUL bad UTimotheos, ki shakri U Iísous Khristos, ha kita baroh ki riu-khúid ha U Khristos Iísous kiba don ha Ka Philippoi, lem bad Ki Nong-sharai bad Ki Tymen-basan :

2. *long ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad na U Iísous Khristos uba U Trai.*

3. *NGA ngúh ha U Blei jong nga ha la ka jingkynmau baroh shaphang jong phi,*

4. *hala ka sngi, ha ka jingkyrpád baroh jong nga na ka bynta jong phi baroh, da ka*

bapynlong ia kata ka jingkyr-pád lem bad ka jingkymen kein,

5. *namar kata ka jingiasyllok jong phi shaphang Ka Jingiathúhkhána-babhá, náduh ka sngi ka banyngkong háduh kaba mynta kein ;*

6. *ba nga dang ugeit-skhem ia kane kajuh hí kein, ba uba la lah sydang ha phi ia ka jingleh babhá, u'n pyndep-janai-noh ia ka háduh ka sngi U Iísous Khristos :*

7. *kumba ka long ka badei kein ia nga ba'n mut ia kane shaphang jong phi baroh, naba phi ioh ia nga ha ka dohnúd jong phi, ha kita ki kynjiri jong nga ruh, bad ha ka jingiasait-ksan bad ka jingpynnéh ia Ka Jingiathúhkhána - babhá, phi long baroh kein ki nongiaioh-bynta-lem ia ka jingaiei jong nga.*

8. Namar U Blei u long u nongsakhí jong nga, ba katto nga sngou-kynmau hir-hir kein ia phi baroh ha ki jing-éit-éh-thoin dohnud U Iísous Khristos.

9. Te ia kane nga dúwai kein, ba kata ka jingéit jong phi ka'n dang ioh-roi-kyrhai shuh kham-bún bad kham-bún ha ka jingtip-bíang, bad *ha* ka jingsngou-shemphang baroh ;

10. khynang ba phi'n ioh-nang bishár-thúh ia kita kiei-kiei-ruh ki bashong-phér; ba kumta phi'n ioh-long ki basngou-sngúr bad ki bakhlem-pynthut háduh ka sngi U Khristos ;

11. ba-la-pyndap ia phi da ki soh ka hok, kiba *long* kein da U Iísous Khristos, khynang ia ka jingpyndon-burom bad ia ka jingiaroh ia U Blei.

12. HINREI nga kwah ia phi ba'n tip, kó ki para-bangeit, ba kita kiei-kiei-ruh ki ba *la jía* ha nga, ki la wan-jía kham-tam kein ia ka ba'n pynroi ia Ka Jingiathúkhánababbhá;

13. kat ba'n pynlong ia kine ki kynjiri jong nga ki bapau kein na ka bynta U Khristos

ha ka baroh-kawei ka darbar u patsha, bad ha ki baroh kwei ;

14. bad kita ki bakham-bún ki jong ki para-bangeit ha U Trai haba ki iaishaníah-skhem da kine ki kynjiri jong nga, ki núl ba'n shlur kham-shí-kaddei-éh ba'n ialap ia ka ktín khlem da shepting kein.

15. Kiwei shisha kein ki ialap ia U Khristos wad da ka basngou - pihúin bad ka basngou-iamai ; hinrei kiwei-pat ruh da ka basngou-mon-bhá :

16. kine kein ki ialap ia U Khristos na ka jingiapynéh, ym na ka jingsngou-sngúr, haba ki iamut ba'n iapynlang shuh ia ka jingjinjar ha kine ki kynjiri jong nga :

17. hinrei kita kiwei-pat na ka jingéit, haba ki iatip ba la buh ia nga ia ka ba'n long ka jingiasait-ksan ia Ka Jingiathúkhánababbhá.

18. Kumno te *ka phér?* tang pleng ha ka bakumno baroh ; lane ha ka baleh khynang ba'n tyllep, lane ha ka bashisha, la ialap kein ia U Khristos ; te ha kane nga sngou-kymen, da shisha ruh, nga'n iaisngou-kymen.

19. Namar nga tip ba kane ka'n pynjía-lád ha nga ia ka ba'n long ka jingpynam *ia nga* da ka jingkyrpád ka jong phi, bad da ka jinggiaipyndap uba U Mynsiim U Iísous Khristos,

20. katba kum ia la ka jing-khymíh-jingngoh-kymang bad ka jingkyrmen jong nga, ba ha kaei-kaei-ruh-ém yn ym pynrain-bukoh kein ia nga ; hinrei da ka jingshlur-kyllúid baroh, kumba hala ka sngi, *kumta* mynta ruh yn pynkhrau ia U Khristos ha ka met jong nga, lane da *la* ka jingim, lane da *la* ka jingiáp.

21. Namar ha nga ia ka ba'n im *ka long* U Khristos, bad ia ka ba'n iáp-noh *ka long* ka jing-pynmyntoi kein.

22. Hinrei lada *long* ia ka ba'n im ha ka doh, kane *ka'n long* ia nga kein u soh ka jing-trei, te ia kaei nga'n jíd nga'm tip shuh.

23. Namar la iabat-khuslai-noh ia nga na ki jong kita baroh-ar kein, haba nga don kata ka jingkwah ia ka ba'n ioh-lait-noh, bad ba'n long lem bad U Khristos ; *kaba long* da shíkaddei-éh kham-bhá kein :

24. hinrei ia ka ba'n iaisah

ha kane ka doh *ka long* ka bakhám don-kam kein na ka bynta jong phi.

25. Te haba la shaníah-skhem shaphang kane, nga tip ba nga'n iaisah bad nga'n iai-shong lem bad phi baroh, khy-nang ia ka ba'n pynman ia phi bad ia ka jingkymen *ha* ka jingngeit *jong phi*;

26. ba kuinta kata ka jing-iakymen-noh jong phi ka'n ioh-roi - kyrhai ha U Khristos Iísous namar jong nga, da ka jingwan-poi ka jong nga ha phi pat kein.

27. TANG tó iaid-beit-noh phi kum badei-bíang ia Ka Jingiathúkháná-babhá U Khristos ; ba lane haba nga la wan bad la ioh-íh ia phi, lane haba nga b'yndon ha khy-mat, nga'n la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh shaphang jong phi, ba phi ieng-skhem ha kawei ka mynsiim, da ka baiapynéh-lem kein da kawei ka bamut na ka bynta kaba ka jingngeit Ka Jingiathúkháná-babhá ;

28. bad wat long ba-la-pyn-shepting ia phi ha kaei-kaei-ruh-ém da kita ki baieng-ialeh pyrshah ia phi : kaba long shi-sha ha ki ka jingpyníh-nía shai

ia ka jingpynjot-noh, hinrei ha phi ia ka jingpynam kein, kata ruh na U Blei.

29. Naba ha phi la ai-ei-noh kein ia kaba *phi'n long* na ka bynta U Khristos, ym tang ia ka ba'n ngeit ha u, hinrei ruh ia ka ba'n shah na ka bynta jong u ;

30. haba phi don kata kajuh ka jingialeh ia kat kumba phi la ioh-ih ha nga, bad mynta phi ioh-sngou ha nga.

II.—LYNNONG.

1. *U sneng-kyntú ia ki shaphang ka jingiasoh-kawei bad ka jingsngou-rit*; 5. *da ka rúkom ka jingleh-rit U Khristos*. 12. *Na kane te, shaphang ba ki'n iaid riu-blei kum ki khún U Blei*. 19. *U iathúh ba u kyrmén ba'n phah ia U Timotheos sha ki*; *bad ba u la phah-noh ia U Epaphroditos*.

1. LADA *don*, namar-kata, kaei-kaei-ruh ka jingpyn-tyngen ha U Khristos, lada *don* kaei-kaei-ruh ka jingpyn-shingain ka jingialeit, lada *don* kaei-kaei-ruh ka jingiasyllok U Mynsiim, lada *don* kie-i-ruh ki jingsngou-íeit-éh-thoin dohnúd bad ki jingsngou-isy-nei,

2. tó phi'n pyndap-noh ia kata ka jingkymen jong nga, ba phi'n iamut ia kaba kajuh, ki badon kaba kajuh ka jingialeit, ki bashí-mynsiim-hí, haba phi iamut ia kaba kawei kein;

3. te ia kaei-kaei-ruh-ém *tó wat leh* da ka jingiapynéh lane da ka jingsngou-sarong ; hinrei da kaba ka jingsngou-rit kein da nieu phi ia ki paralok-hí ki bakham-bhá ia lade-hí.

4. U wei-uwei-baroh tó wat khymíh-theu *tang* ia kiei-kiei-ruh la ki jong hí, hinrei uwei-uwei-baroh ruh ia kiei-kiei-ruh ki jong kiwei kein.

5. NAMAR tó long kane ka bamut ha phi, kaba *la long* ruh ha U Khristos Iísous :

6. uba, haba u la long ha ka dur U Blei, u'm shym la nieu kein kum ka jingleh-rong-noh ia ka ba'n long marryngkat bad U Blei :

7. hinrei u la leh-suda ia lade, haba u la shim ha lade ia ka dur mrau, haba u la jía-long kein ha ka jingsyrím ki briu :

8. te haba la shem ia u ha ka rúkom kum u briu, u la leh-rit ia lade, haba u la jía-long

u bakongúh háluh ka jingiáp,
wad *háduh* ka jingiáp ka diing-
phyná kein.

9. Naba kumta te U Blei u
la kyntiu-éh ia u, bad u la ai-
-ei ha u ia ka kyrting kaba ha-
lor ka kyrting baroh;

10. ba ha kata ka kyrting
U Iísous ka khohsiu baroh ka'n
ioh-dem-khrup, ki jong ha ki
byneng, bad ki jong ha ki ba-
kynja-khyndeу, bad ki jong ki
bahapoh khyndeу kein ;

11. bad u thylliéed baroh
u'n ioh-phlá-shinná-noh ba U
Iísous Khristos *u long* U Trai,
ia ka ba'n pyndon-burom ia U
Blei uba U Kypá.

12. NAMAR-KATA, kó ki
hep-baíeit jong nga, kumba ha-
la ka sngi phi la kongúh, ym
tang kum ha khymat jong
nga hí, hinrei mynta da shibún
kham-tam ha kaba nga'm don
ha khymat kein, tó trei-dep-
-noh ia ka jingpynam jong phi
hí da ka jingsngou - tíng - bu-
rom bad ka jingsngou-khyn-
niúh;

13. namar ka long U Blei
u bapyntrei-shait kein hapoh
jong phi ia ka ba'n mon ruh
bad ia ka ba'n trei-shait katba
kum ka jingsngoubhá *jong u*.

14. Tó leh ia kiei-kiei-ba-
roh khlem ki jingiakren-kníum
bad ki jingiasait ;

15. ba phi'n ioh-long ki ba-
khlem-jingrem bad ki basngúr-
-lúi-lúi, *kum* ki khún U Blei
ia ki bakhlem-kynnoh-pop ha
pyddeng ka pateng-bynriu ka
bakynriang bad bamutlop; ha
kiba phi shai-noh kum ki jing-
pynshai ha ka pyrthei,

16. da ka babat-tyrwa ia ka
ktín ka jingim ; ia ka *ba'n long*
ka jingleh-kymen ha nga ha
ka sngi U Khristos, ba nga'm
shym lá lah phet leh-noh-ei,
l'ymne lá lah trei-minot leh-
-noh-ei.

17. Hinrei wad lada la theh-
-noh ia nga kum ka jingai-díh-
-ngúh ha kaba ka jingkinia bad
ka jingleh-lyngdoh ka jingnbeit
jong phi, nga sngou-kymen,
bad nga leh-kymen lem kein
bad phi baroh.

18. Bad kaba kumjuh ma-
-phi ruh phi iasngou-kymen,
bad phi ialeh-kymen lem bad
nga.

19. HINREI nga kyr-
men ha U Iísous uba U Trai,
ba'n phah shen ia U Timotheos
ha phi, ba nga ruh nga'n ioh-
-sngou-hun mynsium, haba nga

la tip ia kiei-kiei-ruh shaphang jong phi.

20. Namar nga'm don iano-iato-ruh u bakajuh-mynsiim, uba u'n súmar-súkhér da shisha kein ia kiei-kiei-ruh shaphang jong phi.

21. Namar ki baroh ki wád ia kiei-kiei-ruh la ki jong hí, ym kein ia kiei-kiei-ruh ki jong U Khristos Iísous.

22. Hinrei phi iaíhthúh ia ka jingtynjúh ia u, ba, kum khún bad la u kypá, lem bad nga kein u la shakri ha kaba Ka Jingiathúhkhána-babhá.

23. Ia une te, namar-kata, nga kyrmen ba'n phah kumne-shen, katba nga'n la ioh-íh-shinná kumno ia kita kiei-kiei-ruh shaphang jong nga *kínjía*.

24. Hinrei nga kyrmen ha U Trai, ba ma-nga hí ruh nga'n wan shen.

25. Hinrei lei-lei nga la mut ba don kam ba'n phah-noh sha phi ia U Epaphroditos, uba u para-bangeit, bad u lok-baiale-trei-lem, bad u lok-baialeh-lem ruh jong nga ; hinrei u nong-kit-tín jong phi, bad u nong-pyndap ia ka jingkyrdúh jong nga.

26. Namar u la jiu sngou-kynmau hir-hir kein ia phi baroh, bad u da sngou-pisa-éh, naba phi la lah ioh-sngou ba u la pang.

27. Namar shisha u la pang hajan ka jingiáp; hinrei U Blei u la isynei ia u ; te ym tang ia u hí, hinrei ia nga ruh, ba nga'n ym ioh ia ka jingsngousíh halor ka jingsngousíh kein.

28. Namar-kata, nga la phah-noh kham-kloia u, khynang ba haba phi la ioh-íh ia u pat, phi'n ioh-sngou-kymen kein, bad nga te nga'n ioh-long u bakham-dúna jingsngousíh.

29. Tó pyddiang-sngoubhá ia u namar-kata ha U Trai da ka jingkymen baroh ; bad tó pyndon-burom phi ia kiba kum kita :

30. naba na ka bynta ka kam U Khristos u la poi-jan háduh ka jingiáp, haba u la b'ymnieu ia la ka jingim, ba u'n ioh-pyndap-noh kein ia kata ka jingdúna ka jingleh-bhá jong phi shaphang jong nga.

III.—LYNNONG.

- Da ki bún nía u sneng-mahám ia ki ba'n kiar-noh na ki nong-hikai baarsap ka jingot-shíar.*

17. *U sneng-kyntú ia ki ba'n long ki bapyrthúh-búd-lem ia u, ia ka ba'n ioh-kynriah-noh na kita ki b'ymiaid-beit.*

1. HA ka bawai-noh, kó ki para-bangeit jong nga, tó phi'n kymen-noh ha U Trai. Ba'n thoh ia kita kiei-kiei-ruh kijuh ha phi, ka'm *long* shisha ka bashitom ia nga, hinrei ia phi kein *ka long* ka bapynskhem.

2. Tó phi'n kíar-noh na kita ki kseu; tó phi'n kíar-noh na kita ki nongleh basniu; tó phi'n kíar-noh na kata ka baot-noh.

3. Namar ma-ngi kein ngi long kata ka jingot-shíar, ki bashakri ia U Blei da ka mynsiim, bad ki baleh-kymen-éh ha U Khristos Iísous, bad ki b'ym shaníah ha ka doh.

4. La *nga long* ma-nga u badon *dau* ka jingsngou-shaníah ruh ha ka doh. Lada uno-uno-ruh uwei-pat u mut *u don* *dau* ba'n shaníah ha ka doh, ma-nga u bakham-tam *kumta*:

5. shaphang ka baot-shíar ia nga ha ka baphrá sngi, na ka kynja Ki Israil, na ka jaid Benjamin, U Hebru na Ki Hebru; shaphang Ka Húkum, U Pharisi;

6. shaphang ka basngou-shit-rhem, nga u babeh-bein ia Ka Balang; shaphang ka hok kaba ha Ka Húkum, nga da jiu long u bakhlem-jingrem.

7. Hinrei kiei-kiei-ruh kiba jiu long ki jingmyntoi ha nga, ia kita kein nga la nieu ka jingdúh na ka bynta uba U Khristos.

8. Haoid shisha kein, wad nga nieu ia kiei-kiei-baroh ba'n long ka jingdúh na ka bynta ka bakor ka jong ka jingtíp ia U Khristos Iísous uba U Trai jong nga; na ka bynta jong u kein nga la duh-noh ia kiei-kiei-baroh, bad nga nieu *ia ki ba'n long* ki synrum, khynang ba nga'n ioh ia U Khristos,

9. bad ba yn la shem ia nga ha u, b'ym don ka hok jong nga hí kaba na Ka Húkum, hinrei kata kaba da ka jingngeit ha U Khristos, kata ka hok kein kaba na U Blei namar ka jingngeit;

10. ba kumta nga'n la ioh-íhthúh ia u, bad ia ka bor ka jingmíh-pat jong u, bad ia ka jingiasyllok bad ki jingshah jong u, haba la pynsyrím ia nga ha ka jingiáp jong u;

11. lada kumno-kumno-ruh

nga'n la ioh-kot sha kata ka jingmíh-pat na ki baiáp.

12. Ym kein ba *nga ong* nga la ioh-pyddiang lypá, lane ba la pynjanai ia nga lypá; hinrei nga béh dadiin kein, lada ruh nga'n la ioh-kem-bat *ia kата* ha kaba ruh la kem-bat ia nga da U Khristos Iísous.

13. Kó ki para-bangeit, nga nga'm nieu ia lade *kumba* la kem-bat kein: hinrei ia kawei *nga leh*, da ka baklet-noh ia kita kiei-kiei-ruh kiba shadiin, bad da ka bakynér-éh sha kita kiei-kiei-ruh sha shiwa,

14. nga béh sha pyrshah ka dak ia ka *ba'n díangti* ia ka jingiathong kaba ka jingkhot sha neng ka jong U Blei ha U Khristos Iísous.

15. Namar-kata, kat ki *badon* ki bajanai, tó ngi'n iamut-brai ia kane: te lada phi iamut-brai ia kaei-kaei-ruh da kumwei, ia kane ruh U Blei u'n pynpau kein ha phi.

16. Hinrei te sha kaba ngi la lah lap-ioh, tó ai ba ngi'n iaid-beit da kaba kajuh ka rúkom; tó ai ba ngi'n iamut ia kaba kajuh kein.

17. Tó long phi ki nong-iapyrthúh-búd-lem ia nga, kó

ki para-bangeit, bad tó khymíh-thúh ia kita ki baiaid kumta kat .kumba phi ioh ia ngi kum ka rúkom kein.

18. (Namar shibún ki iaid, shaphang kiba nga la iathúh búnsin ha phi, bad mynta ruh nga iathúh da ka baiám kein, ba kita *ki long* ki bashún ia ka diingphyná ka jong uba U Khristos;

19. kiba kata ka bakut jong ki *long* ka jingjot-thíau, kiba uta u blei jong ki *long* ka ky-poh *long ki*, bad kata ka burom *long ki ka long* ha kata ka jing-lehrain jong ki, kita kein ki bamut-brai ia kiei-kiei-ruh kiba ha khyndeu !)

20. Namar kaba ka jingialong-trai-shnong jong ngi ka long kein ha ki byneng, nangta ngi iaáp-khymíh hir-hir ruh ia U Nongpynam, uba U Iísous Khristos uba U Trai;

21. uba u'n pynkylla-dur ia ka met ka barangli jong ngi, khynang ia ka ba'n pynlong ia ka kein ka bashí-dur bad kata ka met ka baburom jong u, katba kum kata ka jingpyntreis-shait da kaba u lah ruh ba'n pynhapoh ia kiei-kiei-baroh ha lade-hí.

IV.—LYNNONG.

1. *Ki jingsneng-kyntú ia ki lok-baiatrei-lem*; 4. *bad ia Ka Balang baroh*. 10. *U sngou-kymen bad u ngúh ia ki namar ka jingsúmar-súkhér jong ki ba'n pyndap ia ki jingkyrdúh jong u*. 21. *U wai-noh da ki jingngúh-mon-bhá bad da ka jingkyrkhu*.

1. NAMAR-KATA, kó ki para-bangeit jong nga, ki hep-baíeit bad ia ki ba-la-kynmau hir-hir, ka jingkymen bad ka pansngiat jong nga, kumta kein tó phi'n ieng-skhem ha U Trai, kó ki hep-baíeit *jong nga*.

2. Nga kyrapd ia Ka Euodia, bad nga kyrapd ia Ka Suntúkhi, ba'n iamut kein ia kaba kajuh ha U Trai.

3. Te nga pán na mé ruh, kó paralok basngúr-shisha, tó me'n iaráp ia kita ki kynthei kum kiba la iapynéh lem kein bad nga ha Ka Jingiathúh-khána-babhá, lem bad U Klemins ruh, bad kita kiwei ki para-baiatrei-lem jong nga, kiba ki kyrteng jong ki *don* ha Ka Kí tap Ka Jingim.

4. Tó phi'n kymen-noh ha U Trai hala ka sngi; *te pat*

nga ong kein, Tó phi'n kymen-noh.

5. Ia ka jingiaishah jemnúd jong phi tó ai ba yn la pyníth-thúh ha ki briu baroh. Uba U Trai u la jan.

6. Wat súmar-khuslai phi shaphang kaei-kaei-ruh-ém; hinrei ha kaei-kaei-baroh da ka jingdúwai bad da ka jingkyrpád lem bad ka jingsngou-ngúh, tó phi'n pyntip ia ki jingpán jong phi sha U Blei.

7. Te kata ka jingsuk U Blei, kaba pallat-éh ia ka jingshemphang baroh, ka'n ríh-jaijai kein ia ki dohnúd jong phi bad ia ki jingmut jong phi da U Khristos Iísous.

8. Ha ka bawai-noh, kó ki para-bangeit, kiei-kiei-ruh ki bashisha, kiei-kiei-ruh ki badon-burom, kiei-kiei-ruh ki bahok, kiei-kiei-ruh ki bakhúid, kiei-kiei-ruh ki bapyniéit, kiei-kiei-ruh ia ki baiaroh; lada *don* kaei-kaei-ruh ka akor-bhá, bad lada *don* kaei-kaei-ruh ka badei-iaroh, tó phi'n iamut-nieu kein ia kine kiei-kiei-ruh.

9. Ia kiei-kiei-ruh ba phi la hikai, bad phi la pyddiang, bad phi la ioh-sngou, bad phi la ioh-íh ha nga, tó phi'n iaileh ia

kita kiei-kiei-ruh : te uba U Blei ka jingsuk u'n long lem bad phi.

10. HINREI nga la ky-men-noh ha U Trai shibún-éh, ba mynta ynda kadne phi la míh-thymmai pat ia ka ba'n súmar-súkhér na ka bynta jong nga; ha kaba phi la jiu sú-mar-súkhér ruh, hinrei phi la long khlem por-babit kein.

11. Ym kein ba nga ong shaphang ka jingsngou-kyrdúh, namar ma-nга kein nga la lah ioh-hikai, *ha kiei-kiei ki jinglong* ha kiba nga long, ba'n long u basngou-hun hí.

12. Te nga nang kumno ba'n pynpoh ia lade, nga nang kumno ruh ba'n sngou-dap-kyrhai ; haei-haei-baroh bad ha kiei-kiei-baroh kein la pynnang-éh ia nga ba'n sngou-kydang ruh bad ba'n sngou-thyngan, ba'n sngou-dap-kyrhai ruh bad ba'n sngou-kyrdúh.

13. Nga lah ia kiei-kiei-baroh da U Khristos kein, uba pynshait-bor ha nga.

14. Hinrei pynban phi la leh bhá haba phi la iashang-lem ba'n pynjem ia ka jingban-shitom jong nga.

15. Te ma-phi ruh, kó ki

nong Philippoi, phi iatip, ba ha ka basydang Ka Jingiathúh-khána-babhá, mynba nga la lah wan-noh na Ka Makedonia, kawei - ém Ka Balang ka'm shym la iashang bad nga shaphang ka jingiakhein ka baai bad ka bapyddiang, tang ma-phi hí kein.

16. Naba wad ha Ka Thessaloniki ruh phi la iaphah-lam shí-wád bad ar-wád sha kata ka jingkyrdúh jong nga.

17. Ym kein ba nga wád-khynang ia ka jingai, hinrei nga wád-khynang ia u soh u baroi-byllín sha ka jingkhein jong phi.

18. Hinrei nga la ioh-díang ia kiei-kiei-baroh, bad nga roi-kyrhai, la pyndap ia nga kein, haba la ioh-pyddiang na U Epaphroditos ia kita kiei-kiei-ruh na phi, ia ka jingiú ka baiúbíh, ia ka jingkinia bádiang-hun, *bad* bapynsngou-bhá-éh ia U Blei kein.

19. Te U Blei jong nga u'n pyndap ia ka jingkyrdúh baroh jong phi, katba kum kata kajingkynrei-spah-kyrhai jong u ha ka burom, ha U Khristos Iísous.

20. Te ha uba U Blei bad

U Kypá jong ngi *yn long* ka burom sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut. Amen !

21. Tó ngúh-mon-bhá ia uwei-uwei-baroh u riu-khúid ha U Khristos Iísous. Kita ki para-bangeit kiba *don* lem bad naga ki iangúh-mon-bhá ia phi.

22. Baroh kein kiba ki riu-khúid ki iangúh-mon-bhá ia phi, hinrei kham-tam-éh kita kiba na ka iing U Kaisar.

23. Ka jingaiei U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ai ka'n long* lem bad phi baroh. Amen !

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG KOLOSSAI.

I.—LYNNONG.

- Ka jingngúh-mon-bhá. 3. U ngúh ia U Blei namar ka jingngeit jong ki. 9. U dúwai ba ki'n ioh-iaimíh ha ka jingaiei; bad u ngúh namar ka jingpynam ha U Khristos, ia uba u pyníh ha ka jinglong-Blei bad ka burom jong u. 24. Bad u iaroh ia ka jing-ialap-tín-Blei jong u.*

1. U PAUL, U Apostolos U Iísous Khristos, da ka mon U Blei, bad U Timotheos uba u para-bangeit,

2. ha kita ki riu-khúid bad ki para ki bangeit-éh ha U

Khristos, kiba ha Ka Kolossai: *long* ka jingaiei ha phi, bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai.

3. Ngí iangúh ia uba U Blei bad U Kypá U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, da ka badúwai hala ka sngi na ka bynta jong phi,

4. haba ngi la lah ioh-sngou shaphang ka jingngeit jong phi kaba ha U Khristos Iísous, bad kata ka jingéit *jong phi* kaba sha kiba ki riu-khúid baroh,

5. namar kata ka jingkyr-

men ia kaba la buh-kynsheu
kein ia phi ha ki byneng, ia
kaba phi la lah ioh-sngoulypá
ha kata ka ktín ka bashisha ka
jong Ka Jingiathúkhkhána-ba-
bhá ;

6. kaba la poi sha phi, kum-
ba *ka long* ruh ha ka pyrthei
baroh; bad ka long ka basei-
-soh kein, kumba *ka leh* ruh ha
pyddeng jong phi, náduh ka-
ta ka sngi phi la ioh-sngou *ia*
ka, bad phi la íhthúh ia ka
jingaiei U Blei ha ka bashisha:

7. kumba phi la ioh-hikai
ruh na U Epaphras uba u pa-
ra-shakri baiaíeit jong ngi, uba
long na ka bynta jong phi u
nongialap bangeit-éh jong U
Khristos;

8. uba la iathúh-pau ruh ha
ngi shaphang kata ka jingiaeit
jong phi ha U Mynsiim.

9. NABA kata kein ma-
-ngi ruh, náduh kata ka sngi ba-
ngi la ioh-sngou *kumta*, ngí'm
wai-noh shuh ba'n dúwai na ka
bynta jong phi, bad ba'n pán
ba yn ioh-pyndap ia phi da ka-
ta ka jingtip-bíang shaphang
ka mon jong u ha baroh ka
jingstád bad ka jingshemphang
bamynsiim;

10. ba phi'n ioh-iaid kum

badei-bíang ia U Trai ia ka ba'n
pynsngoubhá *ia* u ha kaei-kaei-
-baroh, da ka basei-soh kein ha
ka jingleh babbá baroh, bad da
ka baiaimíh ha ka jingtip-bíang
ia U Blei;

11. haba la pynshait-bor ia
phi da ka bor baroh, katba
kum kata ka bor-bah ka bu-
rom jong u, sha ka jingiaishah
bad ka jingshah-slem baroh
lem bad ka jingkymen kein;

12. da ka bangúh ha uba U
Kypá, uba la pynbit-bíang ia
ngi ia ka ba'n iabynta kein na
jong kata ka bynta-baháp jong
kiba ki riu-khúid ha ka jing-
shai :

13. uba la kyníh-kynthet ia
ngi na ka bor-trai ka jingdum,
bad u la pynkynriah-noh *ia* *ngi*
sha ka híma jong uba U Khún
ka jingiaeit jong u ;

14. ha uba ngi ioh ia ka jing-
siuspah da ka snám jong u, ia
ka bamáp kein ia ki pop :

15. uba long ka dur U Blei
ia u b'ymioh-íh, ia uba la khá-
-nyngkong jong ka jingthau
baroh :

16. naba ha u kein la thau
ia kiei-kiei-baroh, ia kita kiei-
-kiei-ruh kiba ha ki byneng,
bad ia kita kiei-kiei-ruh kiba

ha ka khyndeū, ia kiei-kiei-ruh ia ki baioh-fh bad ia ki b'ymioh-fh, lane ki khet, lane ki jinglong-trai-khlíh, lane ki jing-synshár, lane ki badon-bor ; ia kiei-kiei-baroh kein la thau da u, bad na ka bynta ia u :

17. bad u long ma-u mynshiwa kiei-kiei-baroh, bad ha u kiei-kiei-baroh ki ianéh-lang kein.

18. Bad u long ruh ma-u uba U Khlíh jong ka met, kabā jong Ka Balang kein : uba long u bamynnyngkong, ia uba la khá-nyngkong na ki baiáp, ba u'n la ioh-long ma-u u bakongsan ha kiei-kiei-baroh.

19. Naba *U Kypá* u la sngoubhá-éh ia ka jingdap baroh ba'n shong-sah ha u ;

20. bad da u ba'n pyniasuk-noh ia kiei-kiei-baroh sha lade-hí, haba la lah pynlong ka jingpyniasuk da kata ka snám ka diingphyná jong u ; da u kein, *nga ong*, lane kita kiei-kiei-ruh kiba ha ka khyndeū, lane kita kiei-kiei-ruh kiba ha ki byneng.

21. Bad ia phi, kiba jiu long mynno-mynno-ruh ia kiba la pynlong khún-soh-siim bad ki nongshún ha la ka jingmut-brai

da kita ki jingleh ki basniu, hinrei mynta kein u la pyniasuk-noh,

22. da kata ka met ka doh jong u, da la ka jingiáp kein, ia ka ba'n pynkyntiu ia phi ki bakhúid, bad ki bakhlem-pop, bad ia ki bakhlem-tei-pop, ha khymat jong u :

23. lada shisha phi iaisah ha ka jingngeit ia ki ba-la-pynnéh-nongrim bad ki banéh-skhem, bad b'ym pynkynriah-noh ia phi na kata ka jingkyrmen ka jong Ka Jingiatthúkháná-babbhá, ia kaba phi la ioh-sngou, *bad* ia kaba la ialap kein ha u bynriu baroh uba hapoh ka byneng; ia ka jong kata kein la pynlong nong-ialap ia nga U Paul.

24. MYNTA nga kymen ha kita ki jingshah jong nga na ka bynta jong phi, te nga pyn-dap-noh kylliang ha ka doh jong nga ia kita kiei-kiei ki badúna ki jingshah-shitom U Khristos na ka bynta ka met jong u, kaba long kein Ka Balang :

25. ia ka jong kata kein la pynlong nongialap ia nga, katba kum kata ka jingpynlong-rúkom ka jong U Blei, ia ka-

ba la aití ha nga shaphang jong phi, ba'n ialap-dap ia ka ktín U Blei;

26. ia kaba kata ka jingríh kein ia kaba la buh-ríh na kiba ki b'ymjiukut bad na kiba ki pateng-la-pateng-bynriu, hin-rei mynta la pypnau-shinná ia ka ha ki riu-khúid jong u;

27. ha kiba U Blei u la íh-mon ba'n pyntip katno *ka long* kata ka jingkynrei-spah-kyrhai ka burom ka jong kane ka jing-ríh ha pyddeng Ki Jentil; kaba long kein U Khristos hapoh jong phi, kaba ka jingkyrmən kata ka burom-tyngshain *b'ymjiukut*:

28. ia uba ngi ialap ma-ngi kein, da ka basneng-kyntú ia u briu baroh, bad da ka bahikai ia u briu baroh ha ka jingstád baroh, ba ngi'n ioh-pynkyntiu ia u briu baroh u bajanai ha U Khristos Iísous:

29. sha kaba nga trei-minot ruh da ka bapynéh-noh katba kum kata ka jingpyntrei-shait jong u, kaba pyntrei-shait ha nga kein da ka bor-bah.

II.—LYNNONG.

1. *Usneng-kyntú ia ki ba'n iainéh ha U Khristos*; 8. *bad ba'n kiar-*

-noh na ka baítet-jingstád bad ki rúkom-pateng-la-pateng bathala ki briu; 16. *bad ba'n ym shah shuh iano-iano-ruh ba'n shúkor ia ki shaphang ki níam-ki-rúkom bún jaid, ia kiba la pynkut-noh kein ha U Khristos*.

1. NAMAR nga kwah ia phi ba'n tip ia ka bakatno ka jing-ialeh-minot nga don kein na ka bynta jong phi, bad *na ka bynta* kita kiba ha Ka Laodikeia, bad *na ka bynta* kat kiba ki'm shym la ioh-íh ia ka khymat jong nga ha ka doh;

2. khynang ba yn ioh-pyn-tyngen ia ki dohnúd jong ki, haba la pyniasoh-lang-khop ia ki ha ka jingiaíet, bad *kumta* sha ka *ba'n ioh* ia ka jingkynrei-spah-kyrhai baroh jong ka jingsngou-kut-nía-skhem ka jingshemphang, sha ka ba'n tip-biang kein ia kata ka jingríh jong U Blei uba U Kypá, bad uba U Khristos,

3. ha uba kiba ki jingkynsheu baroh ka jingstád bad ka jingtip ki long ba-la-buh-kynsheu.

4. Te ia kane nga ong kein, ba uno-uno-ruh u'n ym ioh-shúkor ia phi da ka jingkren bapah-pynshoi.

5. Namar la nga'm don ha khymat te ha ka doh, hinrei nga don lem bad phi ha ka mynsiim, da ka bakymen te haba khymih ia ka jingleh-ryntih-beit jong phi, bad ia ka jingnéh-skhem ka jingngeist jong phi ha U Khristos.

6. Namar-kata kumba phi la pyddiang ia U Khristos Iísous uba U Trai, tó phi'n iai-iaid kein ha u;

7. ba-la-pynsoh-tynrai ia phi bad baiaitai ia phi ha u, bad ba-la-pynnéh-skhem ia phi ha ka jingngeist, kumba la hikai ia phi, da ka baroi-kyrhain kein ha ka da ka jingsngou-
-ngúh.

8. Tó SÚMAR phi ioh ba uno-uno-ruh u'n long u barong-lúti-noh ia phi da la ka jingfeit-jingstád *bakla* bad da ka jingshúkor bathala, katba kum ka rúkom-pateng-la-pateng jong ki briu, katba kum ki jortynrai jong ka pyrthei kein, te ym katba kum U Khristos.

9. Naba ha u kein kata ka jingdap baroh ka jong Ka Jing-long-Blei ka shong sah da ka bamet shisha.

10. Te phi long ia ki ba-la-pyndap-bíang ha u, uba long

uba U Khlíh ka jingsynshár bad ka jingdon-bor baroh :

11. ha uba la ot-shíar ruh ia phi da ka jingot-shíar ba-la-thau khlem da ka ktí, da ka baloit-noh kein ia ka met ki pop jong ka doh, ha ka jingot-shíar U Khristos :

12. haba la byttep-lem ia phi bad u ha kata ka jingpyn-baptisma *jong phi*, ha kaba la pynmíh-lem ruh ia phi da kata ka jingngeist ka jingpyntrei U Blei, uba la pynmíh-pat ia u na ki baiáp.

13. Te ia phi kein haba phi la long ki baiáp ha ki jingryngkang, bad ha ka jingb'ymots-híar ka doh jong phi, u la pynlong-im lem bad u, haba la lah map-noh ia phi ia kita ki jingryngkang baroh ;

14. haba la lah pyndam-noh kein ia ka jingthoh-ktí ha kiba ki jingpynlong-skhem, kaba ialeh bad ngi, kaba la jiu long kein baialeh-pyrshah ia ngi, bad u la shim-noh ruh ia ka na pyddeng *jong ngi*, haba u la lah pynsahnar ia ka ha kata ka diingphyná;

15. *bad* haba la lah kúrup-noh ia ki siim-synshár bad ia ki badon-bor, u la pyníh-pau

ia ki ha ka bapau-shinná, da kaba la ialam-leh-rísa ia ki ha ka.

16. NAMAR-KATA, wat ai iano-iano-ruh ba u'n bishár-pynrem ia phi ha ka babám, lane ha ka badíh, lane ha phang ka sngi-jingkhawai-níam, lane u bynai thymmai, lane ki ía-sabbaton ;

17. kiba jiu long ka syrngiu kita kiei-kiei-ruh ki ba'n sa wan ; hinrei kaba ka met *ka long* ka jong U Khristos.

18. Tó wat shah iano-iano-ruh-ém ba u'n pyndúh-noh ka jingiathong ia phi da ka bamon-sngoubhá kein *kum* ha ka jingsngou-rit, bad ha ka bame ne ia ki angelos, da ka baiit-lorni ha kita kiei-kiei-ruh ia kiba u'm shym la ioh-íhthúh, ba-la-pynát-leh-meng ia u khlem-nía da kata ka bamut ka doh jong u ;

19. te u b'ym bat-skhem ia uba U Khlíh, na uba kata baroh-kawei ka met haba iaipyn-dap-bysá bad haba pyniasoh-lang-khop ia ka lyngba ia ki jingiadait bad ia ki jingkhúm-lang, ka man-bhá kein ha ka jingman-bhá ka jong U Blei.

20. Namar-kata, lada phi la

iáp-noh lem bad U Khristos na kita ki jor-tynrai jong ka pyrthei, balei, la kum baim ha ka pyrthei, phi iashah ba'n buh ha lade ki jingpynlong-skhem,

21. *kat kiba* " Me'n " ym ky- " tách ; l'ymne me'n ym mád ; " l'ymne me'n ym tybáh ; "

22. (kiba long baroh kein ia ka ba'n swai-py-ut-noh da ka baiaipynlut-noh *ia ki*;) *ki-ba long* katba kum kita ki jing-ádong bad ki jinghikai ki briu?

23. kiba kiei-kiei-ruh ki long ki badon shisha ka jingkren-thaunang ka jingstád, ha ka jingmane-bamon-hí bad ha ka jingsngou-rit, bad ha ka b'ym-leh-isynei ia ka met, ym ha kaei-kaei-ruh ka jingnieu-bu-rom kein, *hinrei tang* ia ka jing-pyndap-sngoubhá-éh ia ka doh.

III.—LYNNONG.

1. *Ha ka bawai-nía-noh u pyníh hangno ka dei ba ngi'n wád ia U Khristos.* 5. *U sneng-kyntú ia ka ba'n pyniáp-throin ia u briu batymen bad ia la ki jingleh ; bad ba'n phong ia u briu batymmai bad ia la ki jingleh bakhúid.* 18. *U sneng-kyntú ruh*

shaphang bún jaid ki jingiaid-beit.

1. NAMAR-KATA, lada la pynmíh-lem ia phi bad U Khristos, tó phi'n wád ia kiei-kiei-ruh kiba ha neng, ha kaba U Khristos u long u bashong sha ka mon U Blei.

2. Tó phi'n mut-brai ia kita kiei-kiei-ruh kiba ha neng, ym te ia kita kiei-kiei-ruh ha ka khyndeu.

3. Namar phi la iáp-noh kein, bad ia ka jingim jong phi la buh-ríh-noh lem bad UKhristos ha U Blei.

4. H'ynda la pynmíh-pau ia U Khristos, *uba* ka jingim jong ngi, h'ynda kumta kein ia phi ruh yn pynmíh-pau lem bad u ha ka burom-tyngshain.

5. NAMAR-KATA tó phi'n pyňiáp-throin ia kita ki dykhon jong phi kiba ha ka khyndeu ; ia ka baklim-auria-síh, ia ka jingleh b'ymkhúid-síh, ia ka jingsngou-kwah-brai, ia ka jingkwah-éh basniu, bad ia ka jingfh-kwah-lalot, kaba long kein ka jingmane-blei-thau :

6. na ka bynta kine kiei-kiei-ruh ka jingbittar U Blei ka wan kein ha kita ki khún ka jingb'ymkongúh :

7. ha kiba ma-phi ruh phi la jiu iaíd mynno-mynno-ruh, mynba phi la jiu im kein ha ki.

8. Hinrei mynta tó phi'n buh-noh-bak ma-phi ruh ia kine kiei-kiei-baroh ; ia ka jingot-shlá, ia ka jingbittar-lep, ia ka jingpynsniu, ia ka jingkren-bein, ia ka jingkren bajakhlia, na ka shintur jong phi kein.

9. Phi tó wat ialamlér ha paralok-hí, haba phi la loit-buh-noh ia uba u briu batymen lem bad kita ki jingleh jong u ;

10. bad haba phi la iakúp kein ia uba *u briu* bathymmai, ia uba dang iaipynlong-thymmai sha ka jingtíp janai, katba kum ka dur ka jong uta uba la thau ia u :

11. ha kaba ym don kein kaei-kaei-ruh kat U Griik bad U Jiu, ka baot-shíar bad ka b'ymot-shíar, U Nongkyndong, u kynja Skuthia, u mrau, u ballait-lúid ; hinrei U Khristos *u long* kiei-kiei-baroh bad ha baroh kein.

12. Namar-kata, kum ia ki ba-la-jíd jong U Blei, ki bakhúid, bad ia ki ba-la-íeit-éh, tó phi'n iakúp ia ki jingiaíeit-éh-thoin dohnúd ki jingsngou-

-isynei, ia ka jingleh-sybún, ia ka jingsngou-rit, ia ka jing-sngou-jemnúd, ia ka jingiai-shah-slem ;

13. da ka baiaishah phi paralok-hí, bad da ka baiamáp-noh paralok-hí, lada uno-uno-ruh u dou ka jingmúdui iano-iano-ruh; kumba U Khristos ruh u la máp-noh kein ia phi, kumta ruh *tó leh* ma-phi :

14. te nalar kine kiei-kiei-ruh baroh, *tó phín iakúp* ia ka jingiaiéit, kaba long ka jingpanpoh-lang kein ka jingpynjanai.

15. Te kumta *tó* ai ba ka jingsuk U Blei ka'n synshár-noh ha ki dohnúd jong phi, sha kaba ruh la khot ia phi *ba'n long* ha kawei ka met kein ; te *tó* ialong ki baiasngou-*ngúh*.

16. *Tó* ai ba ka ktín ka jong U Khristos ka'n shong-sah hapoh jong phi da ka bakynrei-spah-kyrhai ; da ka bahikai ha ka jingstád baroh, bad da ka baiasneng paralok - hí ha ki jingriuai-psalm, bad ha ki jingriuai-*ngúh*-Blei, bad ha ki jingkynhúd bamynsiim, da ka bariuai da ka jingaiei kein ha ka dohnúd jong phi sha uba U Trai.

17. Te ia kaei-kaei-baroh ia kaba phi'n ioh-leh ha ka ktín lane ha ka jingleh, *tó leh* kein ia kiei-kiei-baroh ha ka kyrteng U Iísous uba U Trai, da ka baai-*ngúh* ha U Blei uba U Kypá, da u.

18. Kó kiba ki kynthei, *tó* pynkongúh-noh ia lade ha ki tyngá la ki jong hí, kumba ka dei kein ha U Trai.

19. Kó kiba ki shinrang, *tó* phi'n íeit ia la ki tyngá, bad *tó* wat ai ba yn pynkythang-bit tar ia phi sha ki.

20. Kó kiba ki khún, *tó* kongúh ia la ki kymí-ki-kypá ha kiei-kiei-baroh ; namar kane ka long kein ka bapynsngoubhá-éh ia uba U Trai.

21. Kó kiba ki kypá, phi *tó* wat pynkíh-shlá ia ki khún jong phi, ioh ba ki iasngou-híer-noh-mynsiim.

22. Kó kiba ki mrau, *tó* kongúh ha kiei-kiei-baroh ia la ki kynrád katba kum ka doh ; ym da ka bashakri ha khymat kein kum ki nongpynsngoubhá ia ki briu ; hinrei ha ka jingshísyrtap-sngur ka dohnúd, da ka basngou-tíng-burom kein ia U Blei.

23. Te ia kaei-kaei-baroh ia

kaba phi'n ioh-leh, tó trei-mi-not kein ia *kata* náduh ka mynsiim, kumba ha uba U Trai, te ym ha ki briu;

24. da kaba phi tip ba phi'n ioh-pyddiang-bíang na U Trai ia ka bainong jong kaba ka bynta-skhem; namar phi ia-shakri kein ia U Khristos uba U Trai.

25. Hinrei uta u baleh b'yndeい u'n ioh-pyddiang pat ha lade ia kata kein ia kaba u la leh b'ymdei; bad ym don shuh kein ka jingnieu-shiliang-khy-mat.

IV.—LYNNONG.

1. *U sneng-kyntú ia ki ba'n iai-dúwai; bad ba'n iaid-bíang ha ka jingstád shaphang kita kiba dang long shabar.* 7. *U wai-noh da ki bún jaid ki jingiangúh-mon-bhá.*

1. Kó kiba ki kynrád, tó phi'n leh ha ki shakri *jong phi* ia *kata* ka bahok bad ia kata ka babeit-bíang; da kaba phi tip ba ma-phi ruh phi iadon U Kynrád ha ki byneng.

2. Tó phi'n iainéh-mi-not ha ka jingdúwai, da ka baáp-sharai ha kata, da ka jing-sngou-ngúh;

3. da ka badúwai hájuh ka

por ruh na ka bynta jong ngi, khynang ba U Blei u'n ioh-plié-wang ha ngi ka jingkhang ia ka ktín, ba'n iathúh-pau ia ka jingríg ka jong U Khristos, na ka bynta ia ka la khúm ruh ia nga,

4. ba nga'n ioh-pynpau ia ka, kumba ka dei kein ia nga ba'n iathúh-pau.

5. Tó phi'n iaiiaid ha ka jingstád sha kita kiba *long* shabar *Ka Balang*, da ka basiuspah-noh kein ia ka por-babit.

6. *Tó ai ka'n long* ka jing-kren jong phi hala ka sngi ha ka jingaiei jalijaúm, ba-la-pynthiáng ia ka da ka mlúh *ka jingstád*, ia ka ba'n tip kumno ka dei ia phi ba'n pynphai-ktín kein ha uwei-pa-uwei baroh.

7. Ia kiei-kiei-baroh shaphang jong nga u'n pyntip kein ha phi U Tukhikos, uba u para-bangeit baéit, bad u nongialap-tín-Blei baiaínéh bad u para-shakri ha U Trai;

8. ia uba nga la phah sha phi khynang ia kane hí, ba u'n la ioh-tip kein ia kiei-kiei-ruh shaphang jong phi, bad ba u'n la ioh-pyntyngen ia ki dohnúd jong phi;

9. lem bad U Onisimos, uba

u para-bangeit baiaínéh bad baíeit, uba long na phi: ki'n iapyntip kein ha phi ia kiei-kiei-baroh kiba *long* hangne.

10. U Aristarkhos uba u para-basah-byndi-lem jong nga, u ngúh-mon-bhá ia phi, bad U Markos uba u pyrsa U Barnabas, (shaphang jong u phi la pyddiang ia ki húkum; lada u'n wan ha phi, tó phi'n pyddiang-sngoubhá ia u ;)

11. bad U Iísous ia uba la khot U Ioustos, kiba long na ka jingot-shíar. Tang kine hí *ki long* ki lok-baiatrei-lem *jong nga* sha ka híma ka jong U Blei, kiba la long kein ki nong-pyntyngen ia nga.

12. U Epaphras uba na phi, u shakri U Khristos, u ngúh-mon-bhá ia phi ; da ka bapyn-éh-noh hala ka sngi na ka bynta jong phi ha ki jingdú-wai, ba phi'n ioh-ieng ki bajanai bad ia ki ba-la-pyndap ha ka mon baroh-phar ka jong U Blei.

13. Namar nga phlá-shai ia u, ba u don kein ka jingsngou-shit-rhem bakhrau na ka bynta

jong phi, bad ia kita kiba ha Ka Laodikeia, bad ia kita kiba ha Ka Ierapolis.

14. U Loukas uba u nong-pynkhíah u baíeit, bad U Dímas, ki iangúh-mon-bhá ia phi.

15. Tó phi'n iangúh-mon-bhá ia kita ki para-bangeit kiba ha Ka Laodikeia, bad ia U Numphas, bad ia Ka Balang kaba ha iing jong u.

16. Te h'ynda la púle ia kane ka shiti ha pyddeng jong phi, tó phi'n iapynlong ba yn la púle ruh ia ka ha kata Ka Balang ki nong Laodikeia, bad ba ma-phi ruh phi'n ioh-púle ia kata ka shiti na Ka Laodikeia.

17. Bad tó ong ha U Arkhipos, Tó me'n khymíh - súmar ia kata ka jingshakri-tín-Blei ia kaba mé la pyddiang ha U Trai, ba me'n ioh-pyndap-bíang ia ka.

18. Kaba ka jingngúh-mon-bhá U Paul da ka ktí ka jong nga hí kein. Tó phi'n iaikymau kein ia kine ki kynjiri jong nga. *To long* ka jingaiei lem bad phi. Amen !

KA SHITI KA BANYNGKONG U PAUL UBA U
APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG THESSALONIKI.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá sha Ka Balang ki nong Thessaloniki.*
2. *Bad ki jingai-ngúh sha U Blei namar ka jingngeist bad ka jingiaiéit, bad ka jingiaishah jong ki.*
1. U PAUL, bad U Silobanos, bad U Timotheos, sha kata Ka Balang ki nong Thessaloniki kaba ha U Blei uba U Kypá, bad *ha* U Iísous Khristos uba U Trai: *tó long* ka jingaiei ha phi, bad ka jingsuk, na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai.

2. *Ngí iaai - ngúh ha U Blei hala ka sngi na ka bynta jong phi baroh, da ka bapynlong kein ia ka jingkynmau shaphang jong phi ha ki jingdúwai jong ngi;*

3. *da ka baiaikynmau khlem-da-púd* kein ia ka jing-

leh ka jingngeist jong phi, bad ia la ka jingtrei-minot ka jing-íeit, bad ia la ka jingiaishah ka jingkyrmén ha U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ha khymat U Blei uba U Ky-pá jong ngi ;

4. *haba ngi iatip kein, kó ki para-bangeit ba-la-íeit* da U Blei, ia ka ba-la-jíd-noh ia phi.

5. *Naba kata Ka Jingia-thúkhánna-babhá jong ngi ka'm shym la jía ha phi shu tang ha ka ktín hí, hinrei ha ka bor ruh, bad ha U Mynsiim Bakhúid, bad ha ka jingsngou-kut-nía-skhem babún kein; kumba phi iatip ia ki bakumno ngi la ialong ha pyd-deng jong phi na ka bynta jong phi.*

6. *Te kumta phi la jía-long ma-phi ki nongiapyrthúh-búd ia ngi, bad ia uba U Trai,*

haba phi la pyddiang-sngoubhá ia kata ka ktín ha pydeng ka jingjinjar babún, da ka jingkymen U Mynsiim Bakhúid :

7. kat ba'n pynlong ia phi kum ki rúkom kein ha kita baroh ki bangeit ha Ka Makedonia bad Ka Akhaia.

8. Namar na phi la sawa-noh ia ka ktín ka jong uba U Trai, ym tang ha Ka Makedonia bad ha Ka Akhaia, hinrei ha ka jaka baroh ruh kata ka jingngeit jong phi kaba sha U Blei ka la leit kylleng kein, kat ba'n ym don kam ia ngi ba'n iathúh ia kaei-kaei-ruh shaphang jong ka.

9. Namar ma-ki hí ki ia-pynbyná kein shaphang jong ngi ia ka bakumno ka jingbysut ngi la ioh ha phi, bad kumno phi la wan-phai-khy-mat sha U Blei na kita ki blei-thala, ba'n iashakri ia U Blei U Baim bad U Bashisha,

10. bad ba'n iaáp-khymíh-lynti ia uba U Khún jong u na ki byneng, ia uba u la pynmh-pat na ki baiáp, ia U Iísous kein, uba kyníh-kynthet ia ngi na kata ka jingbittar ka ba'n sa wan.

II.—LYNNONG.

1. *Uiathúh shaphang ka bakumno la wallam bad ba la ialap ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ha ki*; 13. *bad kumno ki la ioh-pyddiang ia ka*. 17. *Uiathúh na ka balei u kwah-éh ba'n wan-ih ia ki*.

1. NAMAR ma-phi hí phi iatip, kó ki para-bangeit, shaphang kata ka jingbysut jong ngi kabha ha phi, ba ka'm shym la long ka baleh-noh-ei kein ;

2. hinrei haba ngi la lah iashah-shitom mynshiwa, bad haba la leh-bein éh ia ngi, kumba phi iatip, ha Ka Philip-poi, ngi la iakren-shlur-shinnáha U Blei jong ngi ba'n ioh-ialap kein ha phi ia Ka Jing-iathúhkhána-babhá U Blei da ka jingiapnéh bakhrau.

3. Namar ka jingsneng-kyntú jong ngi ka'm mih kein na ka jingshúkor, l'ymne na ka jingb'ymkhúid, l'ymne da ka jingshalai ;

4. hinrei kumba la nieu-bit ia ngi da U Blei ba'n aití-shaniah ha ngi ia kata Ka Jingiathúhkhána-babhá, kumta ngi ialap kein; ym kumba ki bapynsngoubhá ia ki briu,

hinrei ia U Blei uba iit-tynjúh ia ki dohnúd jong ngi.

5. Namar l'ymne ngi'm jiu leh mynno-mynno-ruh da ka jingkren ka baiaroh - arsap, kumba phi iatip, l'ymne da *ka baleh khynang ba'n tyllep ia ka baíh-kwah-lalot*; (U Blei *u long* U Nongsakhí !)

6. l'ymne da ka bawád-slíang ia ka burom náduh ki briu, l'ymne na phi, l'ymne na kiwei; haba ngi da lah kein ba'n long da ka baleh-khía *ha phi*, kum Ki Apostolos U Khristos.

7. Hinrei ngi la long ki bajemnúd ha pyddeng jong phi, kat kumba ka kymí-baríh-dúp ka súmar-súkhér ia ki khún la ka jong hí;

8. kumta da ka basngou-íeit-éh hir-hir ia phi, ngi la sngoubhá-éh ba'n ioh-iasám ha phi ym tang ia Ka Jingiathúh-khána-babhbá U Blei, hinrei ia ki jingim la ki jong hí ruh, naba phi la long ki hep-baíeit-éh kein da ngi.

9. Namar phi iakynmau, kó ki para-bangeit, ia kata ka jingtrei-minot bad ia kata ka jingtrei-shitom jong ngi ; namar da ka baiatrei mynmiet

bad mynsngi, khynang ia ka ba'n ym ba'n-khía kein iano-iano-ruh na phi, ngi la ialap ha phi ia Ka Jingiathúhkhána-babhbá U Blei.

10. Ma-phi *phi long* ki nongsakhí, bad U Blei *ruh*, katno bakhúid, bad bahok, bad bakhlem-jingrem, ngi la pyn-long ia lade sha phi ki bangeit :

11. kat kumba phi iatip, katno ngi da iasneng-kyntú bad ngi da iapynshingain ia phi, bad ngi da iakyrpád-kyntú ia uwei-uwei baroh ᱥ phi, kumba u kypá *u jiu leh* kein ia ki khún la ki jong hí,

12. khynang ia kaba phi'n ioh-iaid kum badei-bíang ia U Blei, uba khot ia phi sha ka híma bad ka burom ki jong u hí.

13. NAMAR kane ruh ngi iangúh ma-angi ha U Blei khlem-da-púd kein, naba haba phi la pyddiang ia ka ktín U Blei ia ka bapynsngou na ngi, phi la pyddiang-sngoubhá *ia ka*, ym *kum* ia ka ktín ki briu, hinrei (kumba ka long shisha kein) ia ka ktín U Blei, kaba pyntrei-shait ruh ha phi ki bangeit.

14. Namar ma-phi, kó ki para-bangeit, phi la jía-long ki nongiapyrthúh-búd ia kita Ki Balang U Blei ha Ka Ioudaia kiba long ha U Khris-tos Iísous ; naba ma-phi ruh phi la iashah ia kita kijuh kiei-kiei-ruh da kita ki parajor la ki jong hí, kumba ma-ki ruh *ki la iashah* kein da kiba Ki Jiu ;

15 kiba la pyniáp-noh ruh ia U Iísous uba U Trai, bad ia Ki Nongiathúhlypá ia la ki jong hí, bad kiba la beh-noh-bein ia ngi; bad ki b'ym pynsngoubhá ia U Blei, bad ki bialeh-pyrshah ia ki briu baroh kein ;

16. da ka bapynpep ia ngi ba'n ialap ha kiba Ki Jentil ba yn ioh-pynim ia ki; *kumta* ia ka ba'n pyndap-noh *ia ka jingtheu* ki pop jong ki hala ka sngi; namar kata ka jingbittar ka wan ha ki sháduh ka bakut kein.

17. Te ma-ngi, kó ki para-bangeit, haba la pynlong-kyn-jáh-noh ia ngi na phi ia ka shibit-arbit, *tang* ha khymat ym ha ka dohnúd kein, ngi la pyrshang kham-shíkadel da ka jingkwah shibún ba'n

ioh-íh ia ka khymat jong phi.

18. Naba kumta ngi la mon ba'n wan ha phi, shisha ma-nga U Paul, shi-wád ruh bad ar-wád; hinrei U Soitan u la pynpep-noh kein ia ngi.

19. Namar kaei *long* ka jingkyrmén jong ngi, lane ka jingkymen *jong ngi*, lane ka pansngíat ka jingleh-burom *jong ngi*? ym *long* ma-phi te, ha khymat U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ha kata ka jingwan-pau jong u ?

20. Namar phi long ma-phi kein ka burom jong ngi bad ka jingkymen *jong ngi*.

III.—LYNNONG.

1. *U Paul u pynih ia la kajingéit sha ki da ka baphah ia U Timotheos ba'n sneng-kyntú bad ba'n pyntyngen ia ki ; bad da ka badúwai na ka bynta jong ki ; bad da ka bakwah hir-hir ba'n ioh-íh ia ki.*

1. NABA kumta, haba ngi'm lah shah shuh, ngi la sngou-dei ba yn íehnoh ia ngi ha Ka Athinai marwei ;

2. bad ngi la phah ia U Timotheos, uba u para - ba - ngeit jong ngi, bad u nongialap

U Blei, bad u lok-baiatrei-lem jong ngi ha Ka Jingiathúh-khána-babhá ka jong U Khris-tos, ia ka ba'n pynskhem ia phi, bad ba'n sneng-pynshait ia phi shaphang ka jingngeist jong phi ;

3. ba yn ym pynkhíh-khus-lai iano-iano-ruh-ém da kine ki jingjinjar : namar ma-phi hí phi iatip ba la buh ia ngi ia kane.

4. Namar shisha mynba ngi don bad phi, ngi la iathúh-lypá ha phi ba ngi long ki ba'n sa shah-jinjar kein, kum-ba ruh ka la long, bad phi iatip.

5. Naba kumta, ma-nга ruh haba nга'm lah shah shuh, nга la phah ia ka ba'n tip ia ka jingngeist jong phi, ioh ba kumno - re - kumno-ruh uta u bapynshoi u la pynshoi ia phi, bad *kumta* kata ka jingtrei-minot jong ngi ka'n long ia ka ba'n leh-noh-ei kein.

6. Hinrei mynta haba U Timotheos u la wan sha ngi na phi, bad haba u la iathúh-khána-babhá ha ngi shaphang kata ka jingngeist bad kata ka jingiaéit jong phi, bad ba phi iadon ka jingkynmau babhá

shaphang jong ngi hala ka sngi, da ka bakwah hir-hir kein ba'n ioh-íh ia ngi, kat kumba ma-ngi ruh *ba'n ioh-íh* ia phi ;

7. naba kumta, kó ki para-bangeit, da ka jingngeist jong phi la pyntyngen ia ngi shaphang jong phi, ha ka jingjinjar bad ka jingkyrdúh-khait baroh jong ngi ;

8. naba mynta ngi im kein, lada phi iaiieng-skhem ma-phi ha U Trai.

9. Namar ia kaei ka jingngúh ngi lah ba'n ai-kylliang-pat ha U Blei shaphang jong phi, namar kata ka jingkymen baroh da kaba ngi iakymen na ka bynta jong phi ha khymat U Blei jong ngi ;

10. da ka badúwai shíkad-dei-éh-tam mynmíet bad mynsngi kein, ia ka ba'n ioh-íh ia ka khymat jong phi, bad ba'n pyndap-bíang ia kita kiei-kiei ki badúna ka jingngeist jong phi ?

11. Te U Blei hí uba U Kypá jong ngi, bad U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, tó ai ba u'n ialam-beit ia ka lynti jong ngi sha phi.

12. Bad tó ai ba uba U Trai u'n pynman-byllín bad

pynroi-kyrhai ia phi ha ka jingiaéit sha ki paralok-hí, bad sha ki briu baroh, kat kumba ma-ngi ruh *ngi leh-éit* sha phi kein :

13. khynang ia ka ba'n pynskhem ia ki dohnúd jong phi ki bakhlem-jingrem ha ka jing-pynkhúid, ha khymat U Blei uba U Kypá jong ngi, ha kata ka jingwan-pau U Iísous Khris-tos uba U Trai jong ngi lem bad ki bakhúid jong u baroh.

IV.—LYNNONG.

1. *Bún jaid ki jingsneng-kyntú ia ka ba'n im riu-Blei, ha ka jing-khúid, bad ha ka jingiaéit, bad ha ka jingiakongúh.* 13. *U pyntip ia ki shaphang ka jing-wan-pau U Trai, bad shaphang ka jingmíh-pat, khynang ba'n pyntyngen ba ki'n ym sngousíh éh namar kita kiba la iáp-noh.*

1. HA ka bawai-noh te, kó ki para-bangeit, ngi kyrpád ia phi, bad ngi sneng-kyntú *ia phi* ha U Iísous uba U Trai, ba kat kumba phi la pyddiang na ngi ia ka bakumno ka dei kein ia phi ba'n iaid bad ba'n pynsngoubhá ia U Blei, ba

kumta phi'n ioh - roi - kyrhai kham-tam.

2. Namar phi iatip ia ki bakumno ki húkum-skhem ngi la ai ha phi da U Iísous uba U Trai.

3. Namar kane ka long ka mon U Blei, ia kaba ka jing-pynkhúid ia phi kein, ba phi'n kyndiah - noh na ka baklim - auria-síh :

4. ia ka ba'n nang uwei - uwei-baroh na phi ba'n ioh ia ka khíu ia la ka jong hí ha ka jingkhúid bad *ha* ka burom ;

5. ym ha ka jingsngou-brai ka jingkwah-jakhlia, kat kumba kita Ki Jentil ruh ki b'yí ihthúh ia U Blei :

6. *kumta* kein ia ka ba'n ym leh-pallat bad shúkor ia u para-bangeit jong u ha kane ka kam ; naba uba U Trai *u long u nong-pynhíer-kyput* shaphang kat kine baroh, kumba ngi la sneng-mahámlypá ia phi, bad ngi la phlá-shai-noh.

7. Namar U Blei u la khot ia ngi ym sha ka jingb'ym-khúid-síh, hinrei ha ka jing-pynkhúid.

8. Naba *kumta jár u ba-kyntait-noh ia kane*, u'm kyn-tait-noh ia u briu, hinrei ia uba

U Blei kein, uba la ai ruh ia
U Mynsiim U Bakhuid jong u
ha ngi.

9. Te shaphang kaba ka
jingiaéit-para-bangeit, phi'm
don kam ba'n thoh ha phi : na-
mar ma-phi hí phi long ki ba-
-la-ioh-hikai da U Blei kein ia
ka ba'n iaéit paralok-hí.

10. Namar shisha phi leh ia
kane sha kita ki para-bangeit
baroh kiba ha baroh-kawei Ka
Makedonia. Te ngi kyrapád-
-kyntú ia phi, kó ki para-ba-
ngeit, ba'n iaroi-kyrhai kham-
.bún kein ;

11. bad ba'n iapynéh-ty-
neng-noh ba'n iashong-jarjar,
bad ba'n leh ia kiei-kiei-ruh la
ki jong hí, bad la'n trei da ki
ktí jong phi la ki jong hí, kum-
ba ngi la húkum-skhem ia phi ;

12. ba phi'n ioh-iaiaid da ka
baleh-don-akor tynnad sha ki-
ta kiba *long* shabar *Ka balang*,
bad phi'n ym ioh don kam kein
badno-badno-ruh-ém.

13. HINREI nga'm mon
kein ia phi ba'n ym tip, kó ki
para-bangeit, shaphang kita ki-
ba la ioh-thíah, ba phi'n sngou-
síh ym kat kúmba kita kiwei ki
basah ruh kiba b'ym don ka
jingkyrmen.

14. Namar lada ngi ngeit ba
U Iísous u la iáp-noh, bad u la
míh-pat, kumta ruh *ngi'n ngeit*
ba ia kita ia kiba la pynioh-
-thíah da uta U Iísous, U Blei
u'n wallam lem bad u kein.

15. Namar ia kane ngi ong
ha phi da ka ktín U Trai, ba
ma-ngi kiba im ia kiba la pyn-
sah kein háduh kata ka jing-
wan-pau uba U Trai, da-lei-lei
ngi'n ym ioh-leit-kíu shiwa ki-
ta ia kiba la pynioh-thíah.

16. Naba uba U Trai ia lade-
-hí u'n wan-híer na byneng
da ka jingpyrta-kynhúi, da ka
ktín-sawa u angelos-rangbah,
bad da ka turoi U Blei : bad
kita ki nongiáp ha U Khristos
ki'n iamíh-pat mynshiwa :

17. h'ynda kumta ma-ngi
kiba im ia kiba la pynsah kein,
yn rong-noh-soit ia ngi lang
shisyndon, lem bad ki ha ki ly-
-oh, ia ka ba'n leit-tan kein ia
U Trai sha ka súin-byneng,
te kumta ngi'n iailong jiunom-
-jiunom lem bad U Trai.

18. Naba kumta tó phi'n ia-
pyntyngen ia ki paralok-hí da
kine ki ktín.

V.—LYNNONG.

1. *U iaipyntip ha ki shaphang*

kata ka jingwan-pau U Trai.
 12. *Bún jaid ki jingsneng-kyntú ia ki ba'n iaid riu-Blei.*

1. HINREI shaphang kita ki aiom bad kita ki ía, kó ki para-bangeit, phi'm don kam ba'n thoh ha phi.

2. Namar ma-phi hí phi iatip bíang-bíang-ruh, ba kata ka sngi U Trai, kum u nongtúh mynmíet, ka'n wan kumta kein.

3. Namar h'ynda ki'n ong, Ka jingsuk bad ka baskhem-bhá; h'ynda kumta ka jingjot bashisyndon-noh ka'n jía-thred ha ki, kum ka jingsúh-khún ha kaba la pun khún; bad ki'n ym ioh-phet-lait-noh shuh.

4. Hinrei ma-phi, kó ki para-bangeit, phi'm long ha ka jingdum, ba kata ka akhér-ka sngi ka'n ioh-lap ia phi kum u nongtúh.

5. Ma-phi baroh phi long ki khún ka jingshai, bad ki khún ka sngi; ngi'm long *ki khún* ka míet, l'ymne ka jingdum kein.

6. Namar-kata, tó wat ai bangi'n ioh-thíah kum kita kiwei ki basah ruh; hinrei tó ngi'n iasharai bad ngi'u iasúmar-leh-ádykar kein.

7. Namar kita ki bathíah,

ki ioh-thíah mynmíet kein; bad kita ki ba-la-búaid, ki iabúaid mynmíet kein.

8. Hinrei ma-angi, haba ngi long jong ka sngi, tó ngi'n iasúmar-leh-ádykhar, ki ba-la-lah-khíng ia ka jingiadá-shadem ka jinggeit bad ka jingiafeit, bad ia ka jingkyrmen ka jingpynam, *kum* ka jingiadá-khlíh kein.

9. Naba U Blei u la buh ia ngi ym sha ka jingbittar, hinrei sha ka ba'n ioh ia ka jingpynam kein da U Iísous Khris-tos uba U Trai jong ngi;

10. uba la lah iáp-noh na ka bynta jong ngi, ba, la ngi'n ioh-sharai la ngi'n ioh-thíah, ngi'n ioh-iaiim lang kein, lem bad u.

11. Naba kumta tó phi'n iapyntyngen ia ki paralok-hí, bad tó phi'n iatei ia uwei-pa-uwei, kumba phi leh ruh.

12. Te ngi kyrapd ia phi, kó ki para-bangeit, ba'n nieu-burom ia kita ki batrei-minot ha pyddeng jong phi, bad ki basynshár ia phi ha U Trai, bad ki basneng ia phi;

13. bad ba'n leh-nieu ia ki shíkaddei-éh-tam ha ka jingfeit na ka bynta kata ka jing-trei jong ki. Tó phi'n iashong-

-suk-noh paralok-hí.

14. Hinrei ngi sneng-kyntú ia phi, kó ki para-bangeit, tó phi'n iasneng-mahám ia kita ki baleh-kynriang bhuk-bhak, tó phi'n pyntyngen ia kita ki batlot-mynsiim, tó phi'n iakyn-phám ia kita ki basngou-tlot, tó phi'n iaishah-slem sha ki briu baroh kein.

15. Tó phi'n iasúmar ba uno-uno-ruh u'n ym ioh-leh-mar-kylliang ia ka basniu namar ka basniu hano-hano-ruh; hinrei hala ka sngi kein tó phi'n iabeh-brai ia kata ka babhá, sha ki paralok-hí ruh bad sha ki briu baroh.

16. Tó phi'n kymen-noh halá ka sngi.

17. Tó khlem-da-púd phi'n dúwai.

18. Ha kaei-kaei-baroh tó phi'n ai-ngúh : namar kanekein *ka long* ka mon U Blei ha U Khristos Iísous shaphang jong phi.

19. Tó phi wat pynlip-noh ia uba U Mynsiim.

20. Tó phi wat nieu-bein-noh ia ki jingiathúhlýpá.

21. Tó phi'n iit-tynjúh ia kiei-kiei-baroh; tó bat-skhem ia kata ka babhá kein;

22. tó phi'n kyndiah-noh na ka kynja baroh ka basniu.

23. Te uba U Blei ka jing-suk ia lade-hí tó u'n pynkhúid ia phi baroh-syndon ; bad ia ka bamut, bad ia ka jingim, bad ia ka met jong phi baroh-ka-wei, yn ioh-ríh-kyndong bakhlem-jingrem kein ha kata ka jingwan-pau U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

24. *U long* u baianéh u bakhhot ia phi, uba u'n leh ruh ia ka.

25. Kó ki para-bangeit, tó dúwai na ka bynta jong ngi.

26. Tó ngúh-mon-bhá ia ki para-bangeit baroh da ka jing-iadoli bakhúid.

27. Nga pynsmai ia phi da uba U Trai, ba yn púle ia kane ka shiti ha kita ki para-bangeit bakhúid baroh.

28. Ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ka'n long* lem bad phi. Amen !

KA SHITI KA BAAR KA JONG U PAUL,
UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG THESSALONIKI.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *Ka jingai-ngúh sha U Blei namar ka jingneit, bad ka jingiaeit, bad ka jingiaishah jong ki; bad u pynshingain ia ki, bad u dú-wai na ka bynta jong ki.*

1. U PAUL, bad U Silobanos, bad U Timotheos, sha kata Ka Balang ki nong Thessaloniki *kaba* ha U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *ha* U Iísous Khristos uba U Trai:

2. *tó long* ka jingiaeit ha phi, bad ka jingsuk, na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai.

3. KA dei ia ngi ba'n ai-ngúh ha U Blei hala ka sngi na ka bynta jong phi, kó ki para-bangeit, kumba ka long ka badei kein, naba kata ka jingneit jong phi ka man-bún shíkaddei-éh, bad kata ka jing-

iaíeit uwci-uwei baroh jong phi sha ki paralok-hí ka roi-kyrhai kein;

4. katba ma-ngi hí ngi iaroh-burom shaphang jong phi ha pyddeng kita Ki Balang U Blei, namar kata ka jingiaishah bad ka jingneit jong phi ha kita ki jingbeh-bein baroh jong phi, bad ha kita ki jingjinjar ia kiba phi iaishah kein;

5. *kaba long* ka jingpyníh-nía-shai ia ka jingbishár ka bahok U Blei, khynang ia ka ba'n nieu ki babit ia phi ia ka híma U Blei, na ka bynta *kaba* phi shah ruh:

6. namar *ka long* ka bahok bad U Blei ba'n ai-kylliang-pat kein ia ka jingjinjar ha kita ki bapynjinjar ia phi;

7. hinrei ha phi kiba shah-jinjar, *u'n ai* kein ia ka bashong-jah-thait lem bad ngi, ha kata ka jingpynpau ia U Iísous uba U Trai na byneng

lem bad ki angelos khrau-bor jong u,

8. ha ka ding ka bameh-thyllíed, u da pynhíer kyput ha kita ki b'y'm ífhthúh ia U Blei, bad ha kita ki b'y'm konghúh ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong U Iísous Khris-tos uba U Trai jong ngi :

9. kiba ki'n shah ka jing-pynshitom, *kaba* ka jingpynjot b'ymjiukut kein, na ka khymat uba U Trai, bad na kata ka burom - tynghain ka bor-bah jong u;

10. h'ynda u'n ioh-wan ha kata ka akhér-ka sngi ba'n pyndon-burom ia u ha kita ki riu - khúid jong u, bad ba'n long-phylla ha kita baroh ki bangeit, (naba la ngeit ia kata ka jingphlá jong ngi ha pyd-deng jong phi kein.)

11. Khynang ia kata ngi dúwai ruh hala ka sngi na ka bynta jong phi, ba U Blei jong ngi u'n nieu ki babit ia phi ia *kane* ka jingkhot, bad u'n pyndep ia ka baroh ka jing-sngoubhá ka jingbabhá, bad ia ka jingleh ka jingngeit da ka bor-bah kein :

12. ba yn la ioh-pyndon-burom ia ka kyrteng U Iísous

Khristos uba U Trai jong ngi ha phi, bad ia phi ha u, katba kum kaba ka jingaiei U Blei jong ngi, bad U Iísous Khris-tos uba U Trai.

II.—LYNNONG.

1. *U hikai ia ki shaphang ka jingwan-pau U Khristos, bad shaphang ka jingmíh-pau u briu jong ka pop.* 13. *U ai-ngúh ha U Blei namar jong ki; bad u kyrpád-kyntú ia ki ba'n iainéh; bad u dúwai namar jong ki.*

1. Te ngi kyrpád ia phi, kó ki para-bangeit, shaphang ka-ta ka jingwan-pau U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, bad ka jingiaseng - lang jong ngi sha u,

2. khynang ka ba'n ym pynkhynniúh shen ia phi na la ka bamut, l'ymne ba'n pyn-khíh-khuslai ia phi, lane da ka mynsiim, lane da ka ktín, lané da ka shiti, kum da ngi kein, kum ba kata ka sngi ka jong U Khristos ka la wan.

3. Wat ai ba uno-uno-ruh u'n ioh-shúkor-noh ia phi da ka bakumno-kumno-ruh-ém ; naba *kata ka sngi ka'n ym wan*, l'ymda ka'n ioh-wan kata ka jingphai-diin-noh-wat nyng-

kong kein, bad yn la ioh-pyn-pau-noh ia uta u briu jong ka pop, uba u khún jong ka jing-jot;

4. uta u baialeh - pyrshah bad u bakyntiu-leh-meng ia lade halor baroh ba-la-khot U Blei, lane ka jingmane ; kat ba'n shong ma-u, kum U Blei kein, ha kaba ka iing-shong U Blei, u da pyníh-pau-noh ia lade ba u long U Blei.

5. Ható phi'm iakynmau, ba, mynba nga dang don lem bad phi, nga la jiu iathúh ha phi ia kine kiei-kiei-ruh ?

6. Bad mynta kein phi iatip ia kata ka bapynpep, khynang ia ka ba'n pynpau-noh ia u ha kata ka ía jong u hí.

7. Namar kata ka jingbuh-ríh ka jingkhlem-húkum ka pyntrei-shait lypá kein, tang tadynda ka'n long bashim-noh-soit ia uta uba pynpep mynta.

8. Te h'ynda kumta yn pynpau-noh ia uta U Bakhlem-húkum, ia uba U Trai u'n pyndúh da ka mynsiim kashintur jong u, bad u'n pyndam-noh-thíau da ka jingmíh - pau kata ka jingwan - pau jong u :

9. uba kata ka jingwan-pau jong u ka long katba kum ka

jingpynleh-shait jong U Soitan ha ka khrau-bor baroh bad ki dak-khyllah bad ki jingphylla ka balamlér,

10. bad ha ka jingshúkor baroh ka jingb'ymhok ha kita kiba nangjot - nangjot kein ; naba ki'm shym la pyddiang ia ka jingéit ka jingshisha, khynang ia ka ba'n pynim ia ki.

11. Te naba kane U Blei u'n phah ha ki ia ka jingpynleh-shait ka jingshúkor, ba ki'n ngeit kein ia káta ka balamlér :

12. ba yn la ioh - pynrem ia ki baroh kiba ym shym la ngeit ia kata ka jingshisha, hinrei kiba la sngoubhá pleng ha kata ka jingb'ymhok.

13. HINREI ka dei ia ngi ba'n ai-ngúh ha U Blei halá ka sngi na ka bynta jong phi, kó ki para-bangeit ba-la-éit da U Trai, naba U Blei u la jíd ia phi náduh ka bamyn-nyngkong sha ka jingpynim ha ka jingpynkhúid U Mynsiim, bad ha ka jingngeit ia ka jingshisha :

14. sha kaba u la khot ia phi da Ka Jingiathúhkhaná-babhá jong ngi, sha ka ba'n

ioh kein ia ka burom U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi.

15. Namar-kata te, kó ki para-bangeit, tó phi'n ieng-néh, bad tó phi'n iabat-skhem ia kita ki jinghikai ba-la-aití ha kiba la lah hikai ia phi, lane da ka ktín, lane da ka shiti jong ngi.

16. Te ma-u hí U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, bad U Blei uba U Kypá jong ngi, uba la feit ia ngi, bad uba la ai *ha ngi* ia ka jingpyntyn-gen b'ymjiukut, bad ia ka jingkyrmen babbhá ha ka jingaiei,

17. tó u'n pyntyngen kein ia ki dohnúd jong phi, bad u'n pynskhem ia phi ha ka ktín bad *ha* ka jingleh babbhá baroh.

III.—LYNNONG.

1. *Upán ba ki'n dúwai na ka bynta jong u, bad u ong ba u sngou-shaníah ha ki.* 6. *U sneng-kyntú ia ki shaphang bún kiei-kiei-ruh.*

1. HA ka bawai-noh, kó ki para-bangeit, tó phi'n dúwai na ka bynta jong ngi, ba ka ktín U Trai ka'n ioh-phet-klo, bad ba ka'n ioh-burom, kumba *ka long* ruh bad phi;

2. bad ba yn ioh-kyníh-kyn-

thet ia ngi na ki briu ki b'yndeí bad ki basniu; namar ki briu baroh ki'm don kein kaba ka jingngeit.

3. Hinrei uba U Trai u long u baiainéh, uba u'n pynskhem ia phi, bad u'n ríh-kyndong *ia phi* na ka basniu.

4. Te ngi la sngou-shaníah ha U Trai shaphang jong phi, ba phi leh ruh bad phi'n iaileh ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba ngi húkum-skhem ia phi.

5. Te uba U Trai u'n ialam-beit ia ki dohnúd jong phi sha ka jingéit ia U Blei, bad sha ka jingiaishah U Khristos.

6. TE ngi húkum-skhem ia phi, kó ki para-bangeit, ha ka kyrteng U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ba'n kynriah-noh ia lade na u para-bangeit baroh u baiaid kynriang bhuk-bhak, bad ym katba kum kata ka jinghikai ba-la-aití ia kaba u la lah pyddiang na ngi.

7. Namar ma-phi hí phi iatip kumno ka dei kein ia phi ba'n pyrthúh-búd ia ngi: naba ngi'm shym la leh-kynriang bhuk-bhak ha pyddeng jong phi;

8. l'ymne ngi'm shym la bám

ei ia u kypú na uno-uno-ruh ;
 hinrei da ka jingtrei-minot bad
 ka jingtrei-shitom ngi da trei
 mynmiet bad mynsngi, khy-
 nang ia ka ba'n ym ban-khia
 kein iano-iano-ruh na phi :

9. ym da-lei-lei naba ngi'm
 don ka bor-hok ; hinrei ba ngi'n
 ioh-ai ia lade kum ka rukom
 ha phi ia ka ba'n pyrthuh-bud
 ia ngi.

10. Namar mynba ngi la don
 ruh bad phi, ia kane ngi la
 hukum-skhem ha phi, ba, La-
 da uno-uno-ruh u'm mon ba'n
 trei, te wat ai ba u'n bam kein.

11. Namar ngi ioh-sngou
 shaphang kino - kino - ruh ha
 pyddeng jong phi ki baiaid
 kynriang bhuk-bhak, ki batrei
 ei-ei-ruh-em, hinrei ki batrei-
 lushia-eh.

12. Hinrei ia kiba kum kita
 ngi hukum - skhem, bad ngi
 sneng-kyntu da UIIsous Khris-
 tos uba U Trai jong ngi, ba ki
 da trei da ka basngap-jar ba
 ki'n ioh-bam ia u kypu u jong
 ki hi.

13. Hinrei ma-phi, ko ki
 para-bangeit, wat man-thait
 shuh da ka baiaileh-babhá.

14. Te lada uno-uno-ruh u'm
 konguh ia kane ka ktin jong
 ngi da kane ka shiti, to phi'n
 khymih-thuh ia uta ; bad to
 wat iasoh-lok lem bad u, ba
 yn ioh-pynsngou-rain ia u
 kein.

15. Te pynban wat ianieu
 ia u kum u bashun, hinrei to
 phi'n iasneng-maham ia u kum
 u para-bangeit.

16. Te uba U Trai ka jing-
 suk ia lade-hi to u'n ai ha phi
 ia kata ka jingsuk hala ka sngi
 ha ka rukom baroh. To long
 uba U Trai lem bad phi baroh !

17. Kaba ka jingnguh-mon-
 -bhá U Paul da ka ktí ka jong
 nga hi kein, kaba long ka dak
 ha ka shiti baroh : kumne kein
 nga thoh.

18. Ka jingaiei ka jong U
 IIsous Khristos uba U Trai
 jong ngi to ai ka'n long lem
 bad phi baroh ! Amen.

KA SHITI KA BANYNGKONG KA JONG U PAUL,
UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U TIMOTHEOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá. 3. Upynkynmau ia U Timotheos shaphang kata ka húkum-skhem ia kaba u la ai ha u, kaba dei pyrshah ia kita kiba hikai da kumwei; bad shaphang ka jingpynkylla ia U Paul, bad ka jingpynlong ia u ha ka jingleh-ia-thúkhána.*

1. U PAUL, U Apostolos Iísous Khristos, katba kum ka húkum U Blei uba U Nongpynam jong ngi, bad U Iísous Khristos uba U Trai, uba ka jingkyrmen jong ngi;

2. ha U Timotheos, u khún báshisha *jong nga* ha ka jingneit: Ka jingiaeit, ka jingisynei, *bad* ka jingsuk, na U Blei uba U Kypá jong ngi, *bad na* U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi.

3. KUMBA nga la kyrpád ia mé ba'n iaisah ha Ka

Ephesos, mynba nga sa leit-noh sha Ka Makedonia, ba me'n la ioh-iaidong-ádit ia kino-kino ba'n wat long ki nong-hikai ia ka bakhylah,

4. l'ymne ba'n iapynshah-shkor ha ki púriska-kái, bad ha ki jingkhein-jingkhá pateng-la-pateng bakhlem-kut kein, kiba pynlong-noh ia ki jingiasait kham-tam ia ka baiaitei jong U Blei kaba ha ka jingngeit; *tó leh kumta.*

5. Hinrei kaba ka jingkhy-nang ka jong ka húkum-skhem ka long kein ka jingiaeit náduh ka dohnúd ka bakhúid, bad *na* ka jingiatip-lem ka bábhá, *bad na* ka jingneit ka bakhlem-arsap;

6. na jong kiba, *don* kiba haba ki la leh-b'ymdei, ki la kynran-noh sha ka jingkren-thala-thalein;

7. da ka bakwah ba'n long ki nonghikai Ka Húkum, haba ki'm sngouthúh pynban l'ymne ia kiei-kiei-ruh ia kiba ki kren, l'ymne shaphang kiei-kiei-ruh ki iathúh-skhem.

8. Hinrei ngi tip kein ba kata Ka Húkum ka babbhá, lada uno-uno-ruh u'n da leh-don-kam bad ka katba kum ka húkum;

9. haba tip ia kane, ba ym jiu buh ka húkum ha u bahok kein, hinrei ha ki bakhlem-húkum bad ha ki b'ymkongúh, ha ki b'ymriu-Blei bad ha ki bapop, ha ki b'ymkhúid bad ha ki baleh-bein-sang, ha ki bashoh ia la u kypá bad ha ki bashoh ia la ka kymí, ha ki nongshoh-noh-briu,

10. ha ki baklim-síh, ha ki baishong-sang-síh para-shinrang, ha ki nongtúh-briu, ha ki balamlér, ha ki basmai-lamlér, bad lada *don* kaei-kaei-ruh kawei-pat kaba ialeh-pyrshah ia ka jinghikai ka batlem-bhá;

11. katba kum Ka Jingiatthúhkhána-babbhá kata ka burom ka jong U Blei Basuk, ia kaba la aití-shaníah kein ha nga.

12. Te nga sngou-ngúh ia

U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi, uba la pynshait-bor ha nga, naba u la nieu ia nga u baiaínéh, haba u la buh *ia nga* ha ka jingleh-iathúhkhána;

13. uba la long kaba mynshiwa u bakren-bein, bad u babeh-bein, bad u baleh-bein-éh : hinrei la leh-isynei ia nga, naba nga la leh da ka b'ym sngouthúh ha ka jingb'ym-ngeit kein ;

14. hinrei kata ka jingaiei ka jong uba u Trai jong ngi ka la roi-kyrhái-éh-líam kein lem bad ka jingneit bad ka jingfeit kaba ha U Khristos Iísous.

15. Kane ka ktín ka bashisha-éh, bad ka babit ia ka jingioh-díang-hun baroh, ba U Khristos Iísous u la wan sha kane ka pyrthei ba'n pynam ia ki bapop; na jong kiba nga long ma-nga kein u bakongsan.

16. Hinrei naba kane la leh-isynei ia nga, ba ha nga u bakkongsan *kumta*, U Iísous Khristos u'n la ioh-pyníh-shinná ia la ka jingshah-slem baroh-phar, khynang ia *ka ba'n long* ka rúkom ia kita ki ba'n sa ngeit-lano-lano-ruh ha u sha ka jingim b'ymjiukut.

17. Hinrei ha uba U Siim

jong kiba ki b'ymjiukut, uba b'ymjiuiáp, ia uba b'ymioh-íh, uba U Blei U Bastád tang ma-u hí, *tó long* ka jingnieu-burom bad ka jingpyndon-burom sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut ! Amen.

18. Ia kane ka húkum-skhem nga aití ha mé, kó khún *jong nga* Timotheos, katba kum kita ki jingiathúhlypá kiba long mynshiwa shaphang jong mé, ba me'n ioh-ialeh-thymá da kita kein ia kata ka jingialeh-thymá ka babhá;

19. da ka babat ia ka jingneit bad ia ka jingiatip-lem ka babhá, ia kaba kiba haba ki la lah kyntait-noh na lade, ki la shah-pait-liing shaphang kata ka jingneit :

20. na jong kiba long Umenaios bad U Aleksandros, ia kiba nga la aití-noh ha U Soitan, ba yn la ioh-hikai ia ki ba'n wat kren-bein-sang.

II.—LYNNONG.

1. *U pyníh ba ka dei ba'n díwai na ka bynta ki briu baroh.* 9. *Bad u pyníh kumno ka dei ia ki kynthei ba'n kúp bad ba'n long.*

1. NGA sneng-kyntú ka banygkong ia kiei-kiei-baroh,

namar-kata, ba'n pynlong ia ki jingkyrpád, ia ki jingdúwai, ia ki jingpán-sait-isynei, *bad* ia ki jingai-ngúh, na ka bynta ki briu baroh kein ;

2. na ka bynta ki siim bad baroh kiba long ha ka basan, ba ngi'n ioh-ialam ia ka jingim ka bajarjar bad ka bashong-suk ha ka jingriu-Blei bad ka batipsngi baroh.

3. Namar kane *ka long* ka babhá bad ka badíang-hun ha khymat U Blei uba U Nong-pynim jong ngi:

4. uba mon kein ia ki briu baroh ba'n ioh-lait-im, bad ba'n wan sha ka jingtip-bíang ia ka jingshisha.

5. Namar *don* uwei U Blei, bad uwei ruh u ksíang ia U Blei bad ia ki briu kein, U Khristos Kísous uba u briu hí;

6. uba la aití-noh ia lade kum ka jingsiuspah na ka bynta baroh, ia ka ba'n phlá-shai kein ha ki ía ki badei hí.

7. Sha kaba la buh ia nga kein U Nongialap bad U Apostolos, (nga ong ia ka bashisha ha u Khristos, nga'm lamlér kein !) u nonghikai Ki Jentil ha ka jingneit bad ka jingshisha.

8. Nga mon kein, namar-kata, ia kiba ki rangbah ba'n dúwai ha ka jaka baroh, da ka baráh ia ki ktí bakhúid khlem ka jingbittar bad ka jingiasait.

9. KUMJUH ruh *nga mon* kein ia kiba ki kynthei ba'n kynjai ia lade ha ka jingkúp baíh-tynnad lem bad ka jingsngou-mynrain bad ka jingsngou-ádykhar, ym da ka jingthain-shniúh, lane da ka jingdeng-ksíer, lane da ki paila, lane da ka jainkúp bakordor-éh ;

10. hinrei (kaba dei kein ia ki kynthei ki baiating-búd ia ka bamane ia U Blei) da ki jingleh babbhá.

11. Tó ai ba ka briu ka'n nang ha ka basngáp-noh-jar da ka jingkonguh-leh-rit baroh.

12. Hinrei nga'm shah kein ia ka briu ba'n hikai, l'ymne ba'n leh-trai halor u briu, hinrei *nga mon ia ka ba'n long* ha ka basngáp-noh-jar kein.

13. Namar ia U Adam la thau-dur nyngkong, hadiin kata ia Ka Im.

14. Bad ym shym la shúkor ia U Adam; hinrei ia kata ka briu haba la lah shúkor, ka la jía-long kein ha ka jing-pallat.

15. Hinrei pynban yn pynim ia ka ha ka bakhá-khún, lada ki'n ioh - iaineh ha ka jingngeit, bad *ha* ka jingiaéit, bad *ha* ka jingpynkhúid lem bad ka jingsngou-ádykhar.

III.—LYNNONG.

1. *U pynih ki bakumno badei ia Ki Nongsharai bad Ki Tymen-basan Ka Balang ba'n long.*

14. *U ong na ka balei u thoh kumta sha U Timotheos, ba u'n ioh-tip kumno u'n long ha Ka Balang, ha kaba la hikai ia ka jingshisha bakhrau ba U Blei u la pau-shinná ha ka doh, &c.*

1. KANE ka ktín ka bashisha-éh, Lada uno-uno-ruh u kwah - brai - éh ia ka baleh-sharai, u kwah kein ia ka jingleh babbhá.

2. Namar - kata, ka dei ia uba U Nongsharai ba'n long ia u bakhlem-kynnoh-pop, u tyngá jong kawei ka tyngá, u basharai - bíang, u bakhan - ádykhar, u baleh-don-akor, u bakhrot-éit-basá, u banang hikai;

3. u b'y় mylín díh-kiád, u b'y় shait-iamai, u b'y় khwán-myntoi; hinrei u baiai-shah-jemnúd, u bakhlem-ianía, u bakhlem-éit-sybai ;

4. u basynshár bhá ia ka iing la ka jong hí, u badon ia la ki khún ha ka jingkongúh lem bad ka batipsngi baroh;

5. (namar lada uno-uno-ruh u'm nang ba'n synshár ia ka iing la ka jong hí, ható kumno kein u'n súmar-súkhér ia Ka Balang U Blei ?)

6. ym u synran badang-lung, ioh ba ynda la lah pynát-leh-meng ia u, u'n háp-noh sha ka jingpynrem ia uba U Soitan.

7. Hinrei ka dei ia u ba'n ioh ruh ka jingphlá-nám babhá na kita kiba nabar, ioh ba u'n háp-noh sha ka jingkren-bein, bad sha ka jingríam uta U Soitan.

8. Kumjuh *ka dei* ia Ki Tymen-basan *ba'n long* ki batipsngi, ym ki baar-kyntín-sap kein, ym ki bamylín ha ka badíh-kiád shibún, ym ki bakhwán-myntoi;

9. ki baaibat kein ia ka jingbuh-ríh ka jingneit ha ka jingiatip-lem bakhuíd.

10. Bad tó ai ruh ba ki'n tynjúh nyngkong ia kine, hadiin kata tó ki'n leh-basan, haba ki long ia ki bakhlem-tei-pop kein.

11. Kumjuh *ka dei* ia ki kynthei *ba'n long* ki batipsngi, ym ki bakren-bein-sní, ki sharai-bíang, ki bangeit ha kiei-kiei-baroh.

12. Tó ai ba Ki Tymen-basan ki'n long ki tyngá jong kawei ka tyngá, ki basynshár bhá ia la ki khún bad ia ki iing la ki jong hí.

13. Namar kita kiba la leh-basan bhá, ki ioh-myntoi kein ha lade-hí ia ka kyrdon ka babhá, bad ia ka jingshlur-kyllúid bakhrau ha ka jingneit kaba ha U Khristos Iísous.

14. IA kine kiei-kiei-ruh nga thoh ha mé, haba nga kyrmen ba'n wan ha mé kham-shen;

15. hinrei lada nga túd, *nga thoh* ba me'n ioh-tip kumno ka dei kein ba'n pyniaid-pynlong ia lade ha ka iing U Blei, kaba long Ka Balang U Blei U Baim, ka ríh-jíd bad ka nongrim kein ka jingshisha.

16. Bad da ka baphlá-shai-noh ka long ka bakhrau kein ka jingbuh-ríh ka jong ka niam-Blei: U Blei u la pau-shinná ha ka doh, u la ksan ha U Mynsiim, la ioh-íh ia u

da ki angelos, la ialap ia u ha pyddeng Ki Jentil, la ngeit ia u ha ka pyrthei, la pyddiang-soit ia u ha ka burom.

IV.—LYNNONG.

1. *U iathúhlypá shaphang kata ka jingphàt-diin-noh-wat bad ia ki jinghikai b'yndeí ki ba'n mih na kata; bad u ong ha U Timotheos ba'n pynkynmau-bíang ia Ka Balang shaphung kine kiei-kiei-ruh.* 7. *U sneng-pynih ruh ia u shaphang kiei-kiei-ruh ia kiba dei ia u ba'n iaileh.*

1. HINREI uba U Mynsiim u ong pau-shinná, ba ha ki ía ki bakhadduh don kiba ki'n phai-diin-noh-wat na ka jing-ngeit, da ka bapynshah-shkor ha ki mynsiim bashúkor, bad ha ki jinghikai ki ksúid;

2. da ka jingleh-arsap ki bakren-lamler, ia ki jong kiba la thang-iong ia ka jingiatip-lem la ka jong hí;

3. ki baádong ba'n shong-kurim, *bad ki bahúkum* ba'n kyndiah-noh na ki jingbám, ia kiba U Blei u la thau kein ia ka ba'n pyddiang-hun lem bad ka baai-ngúh, da kita kiba ngeit bad kiba kongúh-shai ia ka jingshisha.

4. Naba ka jingthau baroh U Blei ka babbhá, bad ia kaei-kaei-ruh-ém *ka'm don* ka ba'n kynthait-noh, haba la pyddiang ia ka kein lem bad ka baai-ngúh:

5. namar la pynkyntang-khúid ia ka da ka ktín U Blei bad ka jingdúwai.

6. Haba mé buh-bíang ia kine kiei-kiei-ruh ha khymat kita ki para-bangeit, me'n long u shakri babbhá ia U Iísous Khristos, da ka baiaibysá-pyjiah ia lade kein da kita ki ktín ka jingngeit, bad kata ka jinghikai babbhá, ha kaba mé la búd-jan-pa-jan.

7. HINREI tó me'n kyntait-noh ia kita ki puriska-kai babein-sang bad babieit-lyngang; hinrei tó me'n pyn-trei-mylin ia lade kein sha ka jingriu-Blei.

8. Namar ka jingpyntrei-mylin ia kaba ka met ka myntoi sha ka bakhnydiat kein: hinrei kata ka jingriu-Blei ka myntoi sha kiei-kiei-baroh kein, haba ka don ka jingkular ia ka jingim kaba mynta, bad ia kata ka ba'n sa wan lawei.

9. Kane ka ktín ka bashi-

sha-éh, bad ka babit ia ka jingioh-díang-hun baroh.

10. Namar na ka bynta kane ngi trei-minot ruh bad ngi shah ia ka bakren-bein, naba ngi la kyrmen-khop ha U Blei U Baim, uba long U Nongpynim ia ki bynriu baroh, *hinrei* kham-tam-éh kein ia ki bangeit.

11. Ia kine kiei-kiei-ruh tó me'n húkum - skhem bad tó me'n hikai.

12. Tó wat ai mano-mano-ruh-ém ba u nieu-bein ia ka jingsamla jong mé; hinrei tó me'n jía-long ka rúkom kein ia kita ki bangeit, ha ka ktín, ha ka jinglong-jingim, ha ka jingiaiéit, ha u mynsiim, ha ka jingneit, ha ka jinglong-sngúr.

13. Tadynda nga wan, tó me'n pynshah *ia la ka bamut* ha ka bapúle, ha ka basneng-kyntú, ha ka bahikai.

14. Tó mé wat leh-lyndet ia ka jingai kaba ha mé, ia kaba la aití ha mé da ka jing-iathúhlypá, lem bad ka babuh ha *mé* ia ki ktí jong kaba Ka Jingiaseng-tymen-basan.

15. Tó me'n iaipuson-éh ia kine kiei-kiei-ruh ; tó me'n iai-

long - khop ha kine kiei-kiei-ruh ; ba kata ka jingpynman ia mé ka'n ioh - long bapau kein ha kiei-kiei-baroh.

16. Tó súmar - súkhér shaphang ia lade, bad ia la ka jinghikai ; tó me'n iainéh ha ki ; namar haba leh ia kane, te me'n pynim kein ia lade bad ia kita kiba ioh-sngou ia mé.

V.—LYNNONG.

1. *U pyníh kumno ka dei ba'n leh haba sneng ia ki riu-dykhot ; bad shaphang ki riu-kynthei ha Ka Balang.* 17. *Kumno ba'n leh shaphang Ki Tymen-basan.* 19. *Bad ki jingsneng-pyníh ha U Timotheos hí.*

1. Tó wat sneng-sat-éh ia u bakham - tymen, hinrei tó me'n sneng-kyntú kein *ia u*, kum ia u kypá ; *bad* ia kita ki bakham-samla, kum ia ki para kein ;

2. *bad* ia ki kynthei bakham-tymen, kum ia ki kymí kein ; *bad* ia ki kynthei bakham-samla, kum ia ki para, da ka jinglong-sngúr baroh kein.

3. Tó me'n burom-bíang ia ki riu-kynthei ia kiba da long shisha kein ki riu-kynthei.

4. Hinrei lada kano-kano-

-ruh ka riu-kynthei ka don ki khún lane ki ksiu, tó ai ki'n nang nyngkong kein ba'n bu-rom-riu-Blei ia ka iing la ka jong hí, bad *kumta* ba'n siu-pat markylliang ha la ki kymí-ki-kypá ; namar kane ka long kein ka babbá bad ka badíang-hun ha khymat U Blei.

5. Hinrei kata kaba da long shisha kein ka riu-kynthei ia kaba la íehnoh-marwei ruh, ka la kyrmen - khop kein sha U Blei, bad ka iaineh ha ki jing-kyrpád bad ki jíngdúwai mynmíet bad mynsngi.

6. Hinrei kata kaba im-pahúh, haba im ka la iáp kein.

7. Te ia kine kiei-kiei-ruh tó me'n húkum-skhem, ba ki'n ioh-long ia ki bakhlem-kynnoch-pop.

8. Hinrei lada uno-uno-ruh u'm súmar-súkhér ia kiba la ki jong hí, bad kham-tam-éh ia kiba dei ha la iing, u la len-noh kein ia ka jinggeit, bad u long bakham-sniu ia u b'yangeit.

9. Ia ka riu-kynthei tó ai ba yn jíd ha ka jingkhein *ia kawei* ka b'ym dúna hinriupheu snem karta, kaba la long ka tyngá jong uwei u tyngá,

10. ia kaba la phlá babbáha ki jingleh babbá kein ; lada ka la lah súmar-súkhér khún, lada ka la lah pyddiang-shong-basá ia ki nongwei, lada ka la lah sait ia ki sl:jat ki riu-khúid, lada ka la lah iaráp ia ki bashípá-éh, lada ka la lah iaibeh-bíang ia ka jingleh babbá baroh kein.

11. Hinrei ia ki riu-kynthei bakham - poh - karta tó me'n kyntait-noh : namar h'ynda ki'n la ioh-ialeh-kíat-pathár ia U Khristos, ki'n kwah kein ba'n shongkurim-noh *pat* ;

12. ki badon ka jingpynrem, naba ki la lah buh-lyn-det-noh ia la ka jinggeit ka banyngkong.

13. Bad ruh putet ki nang-mylin *ba'n long* ki baalhía haba ki iaid-sakymá kylleng sha ki iing - ki - iing ; te ym tang ki baalhía, hinrei ki ba-shait-blab-blab ruh bad ki balorni-leh-lushia, haba ki iathúh ia kiei - kiei - ruh ki b'ym dei kein.

14. Nga mon, namar-kata, ia ki riu-kynthei bakham-poh-karta ba'n shongkurim-noh *pat*, ia ka ba'n khá-khún, ba'n long ka kynrád-iing, *bad kumta* ba'n

ym ai ha uba u nongialeh ia ka jingkem-dau kaei-kaei-ruh-ém kein na ka bynta ka bakren-bein.

15. Namar *don* lypá kein ia kiba la lah pynkynran-noh shadiin uba U Soitan.

16. Lada uno-uno-ruh u bangeit lane ka bangeit ki don ki riu-kynthei, tó ai ba ki'n iaráp ia ki, bad tó wat ai ba yn ban-khía ia Ka Balang ; ba ka'n ioh-iaráp ia kita kiba da long shisha kein ki riu-kynthei.

17. KITA Ki Tymen-basan kiba la synshár bhá tó ai ba yn nieu-dei ia ki *ba'n ioh* ka burom ar-shah, kham-tam-éh kein kita kiba trei-minot ha ka ktín bad ha ka jinghikai.

18. Namar kata Ka Jingthoh ka ong, "Me'n ym khúm-shintur ia u massi-dáp haba u dang iúh-roit ba'n khlur-kybá," bad, "Ka dei ia uba u nong-trei *ba'n ioh* ia la ka bainong."

19. Mé wat pyddiang shuh ia ka jingmúdui ba'n ialeh ia U Tymen-basan, l'ymda ha khymat ar-ngút ne lai-ngút kein ki nongsakhí.

20. Ia kita kiba leh-pop tó

me'n sneng-pyrshah ha khy-mat baroh, khynang ba kita kiwei ruh ki'n ioh-sngou shep-ting kein.

21. Nga húkum-jur ha khy-mat U Blei, bad U Iísous Khristos uba U Trai, bad ki angelos ki ba-la-jíd, ba me'n ioh-súmar ia kine kiei-kiei-ruh khlem ka jingkut-bishárlypá, da ka baleh ia kaei-kaei-ruh-ém da ka bashah-shiliang kein.

22. Mé wat buh kyrkíh ia la ki ktí hano-hano-ruh-ém, l'ymne wat iabynta ha ki pop ki jong kiwei ki briu ; tó me'n ríh-noh ia lade u basngúr.

23. Mé wat long shuh u nongdíh úm, hinrei tó shim-díh ia ka wain khyndiat, na ka bynta kein kata ka nírbah jong mé bad kita ki jingkhreu bajindei jong mé.

24. Ki don ki briu ba ki pop jong ki ki long bapaulypá shinná-éh, haba ki iaid ha shi-wa sha ka jingbishár; hinrei ha kiwei ki iabúd nadiin.

25. Kumjuh ruh kita ki jingleh babhá *jong kiwei* ki long bapaulypá shinná-éh; bad ia kita kiba long da kumwei kein ym lah shuh ba'n iaibuh-ríh.

VI.—LYNNONG.

1. *Kijingpyníh shaphang ki mrau.*

3. *Ka jingsneng-mahám shaphang kiba hikai ia ka bakyllah; bad shaphang ka jingkwhah ba'n long riu-spah katba kum ka rúkom jong kita kiba hikai da kumwei.* 17. *Ka jingpyníh ha U Timotheos ba'n húkum-jur ia ki riu-spah; bad ba'n súmar-bíang ia kata ia kaba la aití ha u.*

1. KAT kiba long ki mrau hapoh ka lyngkor, tó ai ba ki'n nieu ia kita ki kynrád la ki jong hí ki badei *ba'n ioh* ka burom baroh, ba yn ym kren-bein-noh kein ia ka kyr-teng ka jong U Blei, bad ia ka jinghikai *jong u.*

2. Kita ruh kiba don ki kynrád bangeit, tó wat ai ba ki'n nieu-bein *ia ki*, naba ki long ki para-bangeit; hinrei tó ki'n shakri kham-tam *ia ki*, naba kita kiba iapyddiang-hun ia kata ka jingleh-bhá, ki long ki bangeit bad ia ki ba-la-íeit kein. Ia kine kiei-kiei-ruh tó me'n hikai bad me'n sneng-pyníh.

3. Lada uno-uno-ruh u hikai da kumwei, bad u'm kongúh ha kita ki ktín batlem-

-bhá ki jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, bad ha kata ka jinghikai kaba katba kum ka jingriu-Blei;

4. *la pynát-sarong ia u kein, haba u'm sngouthúh ei-ei-ruh, hinrei u da niún-skúin shaphang ki jingiasait bad ki jingialeh-ktín, náduh kiba ki míh ka jingsngou-pihúin, ka jingianía, ki jingiakren - bein, ki jingiatharai basniu,*

5. *ki jingialeh - éh bathala ki briu ba-la-pynpy-út-plak ia la ka bamut, bad ba-la-b'ym-don shuh ka jingshisha, haba ki iamut kein ba kata ka jingriu-Blei ka long ka jingpyn-myntoi: tó me'n kynriah-noh na kiba kum kita.*

6. Hinrei kata ka jingriu-Blei lem bad ka basngou-hun hí ka long kein ka jingpyn-myntoi bakhrau.

7. Namar ngi'm shym la wallam ia kaei-kaei-ruh-ém sha kane ka pyrthei; *bad* ka pau-shinná kein ba ngi'm lah ba'n kit-noh ruh ia kaei-kaei-ruh.

8. Te haba ngi ioh ia ka jingbysá bad ia ki jingkúp, da kine kein yn pynkydang-bíang ia ngi.

9. Hinrei kita kiba kwah-éh kein ba'n pynman-spah, ki háp-noh sha ka jingpynshoi bad ka jingrímam, bad sha ki shibún ki jingsam-kwah ki ba-bíeit bad ki bapynsniu, kiba pynngam-jillop ia kita ki briu sha ka jingpyndúh bad ka jingpynjot.

10. Namar u thíed jong ki basniu baroh long kata ka baíeit-sybai: ia kaba, don kiba haba ki kwah-brai-éh, la pyn-sakyma-noh kein ia ki na ka jingngeit, bad ki la pynpei ia lade da ki babún ki jingsngou-pang jingangan.

11. Hinrei ma-mé, ah u briu u jong U Blei, tó phet-iáp-noh na kine kiei-kiei-ruh; bad tó beh-brai kein ia ka hok, ia ka jingriu-Blei, ia ka jingiaingeit, ia ka jingíeit, ia ka jingiaishah, ia ka jingjemnúd.

12. Tó me'n ialeh-éh ia ka jingialeh ka babbá ka jong ka jingngeit; tó me'n kem-bat ia ka jingim b'ymjiukut, sha kabla khot ruh ia mé, bad mé la phlá-shai ia kata ka jing-phlá-shai ka babbá ha khymat bún ki nongsakhí.

13. Nga húkum-skhem ia mé ha khymat U Blei uba pynlong-

-im kein ia kiei-kiei-baroh, bad *ha khymat* U Khristos Iísous uba la sakhlí-skhem ha khymat U Pontios Pilat ia kata ka jing-phlá-shai ka babbá;

14. ba'n súmar ma-mé ia *kane* ka húkum bakhlem-thoh-bría, bakhlem-kynnoh-pop, háduh kaba ka jingmíh-pau ia U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi:

15 ia kaba ha ki ía ki badei la ki jong hí u'n pyníh-pau kein, uba *long* U Basuk bad U Bakhrau-bor tang ma-u hí, uba U Siim kiba ki siim bad U Trai kiba ki trai;

16. uba tang ma-u hí u don ka jingb'ymiáp, u bashong ha ka jingshai b'ymlah-úid-jan sha ka, ia uba uno-uno-ruh-ém na ki briu u'm shym la ioh-íh, l'ymne u'm lah ba'n ioh-íh: ha uba *tó long* kein ka burom bad ka bor-bah b'ymjiukut. Amen!

17. Tó me'n húkum-skhem ia kita kiba riu-spah ha *kane* ka pyrthei kaba mynta ba'n wat sngou-át-meng, l'ymne ba'n kyrmen ha ka jingb'ym-thikna ka spah, hinrei ha uba U Blei U Baim, uba ai ha ngi ia kiei-kiei-baroh kynrei-spah-

-kyrhai kein ia ka ba'n ioh-sngoubhá ;

18. ba'n leh babhá, ba'n man-spah-kyrhai ha ki jingleh baíh-bhá, ba'n long ki ba-la-kloï ba'n iasám, ki baiasám - lúid isynei kein ;

19. ki bakynsheu-kyndong ia ialade-hí ia ka nongrim babhá ia kaba lawei-lawei-ruh, khynang ba ki'n ioh-kem-bat kein ia kata ka jingim b'ymjiukut.

20. Ah kó Timotheos, to sú-mar-bíang ia kata ia kaba la aití ha mé, da ka bakynriah-phai-noh na kita ki ktín-jam-thala babein-sang bad ki jingiasait pyrshah jong kata ka jingtíp ia kaba la jér lamlér *kumta* :

21. ia kaba, don kiba haba ki iating-búd, ki la leh-b'ynde shaphang kaba ka jinggeit. *Tó long* kaba ka jingaiei lem bad mé. Amen !

KA SHITI KA BAAR KA JONG U PAUL,
UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U TIMOTHEOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *U Paul u phlá ia la ka jingkyn-mau-ieit sha U Timotheos.* 6. *Da ki bún nía u sneng-pynshait ia u ba'n iaineh.* 15. *U kyn-mau ia u shaphang kita kiba la íehnoh ia u ; bad u dúwai na ka bynta ka iing U Onisiphoros.*

1. U PAUL, U Apostolos U Iísous Khristos da ka mon U

Blei, katba kum ka jingkular ka jingim kaba ha U Khristos Iísous,

2. ha U Timotheos, u khún hep-baíeit-éh *jong nga*: Ka jing-aiie, ka jingisynei, *bad* ka jing-suk na U Blei uba U Kypá, *bad na* U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi.

3. NGA don ka jing-sngou-ngúh ha U Blei, ia uba nga shakri na la ki kymí-ki-

-kypá-tymen da ka jingiatip-lem bakhúid, ba nga don ka jingkynmau ka bakhlem-da-púd kein shaphang jong mé ha ki jingdúwai jong nga mynmíet bad mynsngi ;

4. da ka bakwah hir-hir ba'n ioh-ih ia mé, (haba nga la kynmau kein ia kita ki jingjau-úm-mat jong mé,) ba yn ioh-pyn-dap ia nga da ka jingsngou-kymen ;

5. haba nga ioh ka jingpyn-kynmau *ruh* ia kata ka jingngeit bakhlem-arsap kaba hapoh jong mé, kaba la shong-sah nyngkong hapoh ka kiau jong mé Ka Lois, bad *hapoh* ka kymí jong mé Ka Euniki ; bad nga ngeit-skhem ba *ka shong-sah* hapoh jong mé *ruh*.

6. NAMAR kane ka dau kein nga pynkynmau ia mé ba'n kynruh ia kata ka jingai ka jong U Blei, kaba long hapoh jong mé da kata ka babuh ha *mé* ia ki ktí jong nga.

7. Namar U Blei u'm shym la ai ha ngi ka mynsiim jong ka bashepting ; hinrei ka jong ka bor, bad ka jong ka jingéit, bad ka jong ka bakhan-leh-ádykhar kein.

8. Namar-kata, tó mé wat

sngou-leh-rain ia kata ka jing-phlá ia uba U Trai jong ngi, l'ymne ia nga uba u nongsah-byndi jong u ; hinrei tó me'n iashah-shitom lem bad *nga* namar kata Ka Jingiathúkhánababbá, katba kum ka bor U Blei kein ;

9. uba la pynim ia ngi, bad uba la khot *ia ngi* da ka jingkhot bakhúid, ym katba kum kiba ki jingleh jong ngi, hinrei katba kum ka jingthymúlypá jong u hí bad la ka jingaiei kein, ia kaba la ai ha ngi ha U Khristos Iísous mynshiwa kirta bamynhyundai-kulong ;

10. hinrei ia kaba la pynpau-shinná mynta da kata ka jingmíh-pau ia uba U Nong-pynim jong ngi U Iísous Khris-tos, uba la pyndúh-noh shisha ia ka jingiáp, bad uba la pynpau-shai ia ka jingim bad ia ka jingb'ympy-út da kaba Ka Jingiathúkhánababbá kein :

11. sha kaba la buh ia nga kein U Nongialap, bad U Apostolos, bad u nonghikai ia Ki Jentil.

12. Namar kane ka dau kein nga shah ruh ia kine kie-i-kei-ruh : hinrei nga'm sngou-leh-rain : namar nga tip ha uba

nga la ngeit-shaníah; bad nga ngeit-skhem ba u long u balah ba'n ríh-kyndong ia kata ka jingaití jong nga *ha u sha* kata ka akhér-ka sngi kein.

13. Tó iaibat ia ka rúkom ki ktín batlem-bhá, ia kiba na nga mé la ioh-sngou, ha ka jing-
ngeit bad kà jingiaiéit kaba ha U Khristos Iísous.

14. Ia kane ka jingaití babhá *ha mé*, tó súmar-bíang da UMynsiim Bakhúid uba shong-
-sah kein hapoh jong ngi.

15. Mé tip ia kane, ba ki baroh kiba ha Ka Asia ki la iaphai-diin-noh na nga, na ki jong kiba long U Phugellos bad U Ermogenis.

16. Uba U Trai tó u'n ai ka jingisynei ha ka iing U Onisi-phoros; naba búnsin u la pyn-pyngád har-har kein ia nga, bad u'm shym la sngou-leh-rain ia ka kynjiri jong nga ;

17. hinrei, mynba u la don ha Ka Roma, da kham-minot-éh kein u la wád-noh ia nga, bad u la shem *ia nga*.

18. (Uba U Trai tó u'n ai ha u ba'n shem kein ka jingisynei na U Trai ha kata ka akhér-ka sngi:) bad ha ki batno kiei-kiei-ruh u la shakri

ha Ka Ephesos, mé tip ma-mé kham-bhá kein.

II.—LYNNONG.

1. *U sneng-kyntú ia U Timotheos na ki bún-jaid ki nía ba'n iai-neh-minot.* 14. *U pyníh-shinná ha u ia kiei-kiei-ruh ia kiba u'n súmar ba'n kynriah-noh na ki, bad ia kiei-kiei-ruh ia kiba ka dei ia u ba'n búd-bíang.*

1. MA-MÉ, namar-kata, kó khún jong nga, tó pynkhlain-noh ia lade ha kata ka jingaiei kaba ha U Khristos Iísous.

2. Bad kita kiei-kiei-ruh ia kiba mé la ioh-sngou na nga ha pyddeng shibún ki nongsakhí, ia kita kein tó me'n aití ha ki briu baiaeinh, kat kiba kí'n long ki babit-bíang ba'n hikai ia kiwei ruh.

3. Ma-mé, namar-kata, tó shah-shitom kum u sipáhi babhá U Iísous Khristos.

4. Ym don uba haba u leit-ialeh-thymá u pynsúh-sat ia lade da kiba ki jingleh jong ka jingim, khynang ba *kumta* u'n ioh-pynsngoubhá kein ia uta uba la thung-sipáhi ia u.

5. Bad lada uno-uno-ruh u pynéh ruh *ha kijangiapynéh*, ym pynphong-pansngíat ia u,

I'ymda u'n pynéh katba kum ki húkum kein.

6. Ka dei ia u nongsúmar-brí uba trei-minot shiwa, ba'n ioh-iabyntanyngkong na kisoh.

7. Tó pyrkhat ia kiei-kiei ia kiba nga ong; te uba U Trai u'n ai ha mé ka jingshemphang ha kiei-kiei-baroh keiu.

8. Tó iaikynmau kein ia U Iísous Khristos ia uba la pynníh-pat na ki baiáp, *uba* na u symbai U Dabid, katba kum kata Ka Jingiathúhkhaná-babhá jong nga :

9. ha kaba nga shah-shitom háduh ki jingkhúm, kum u nongleh-b'yman ; hinrei ia ka ktín ka jong u Blei ym shym la khúm kein.

10. Naba kata nga iaishah ia kiei-kiei-baroh na ka bynta ki ba-la-jíd, khynang ba ma-ki te ki'n ioh ia ka jingpynam kaba ha U Khristos Iísous, lem bad ka burom b'ymjukut.

11. Kane ka ktín ka bashisha-éh : Namar lada ngi la iáp-noh lem *bad u*, ngi'n ioh-iaiim ruh lem *bad u* :

12. lada ngi iaishah, ngi'n iasynshár ruh lem *bad u* ; lada ngi len *ia u*, u ruh u'n len ia ngi :

13. lada ngi'm ngeit, u dang

iaisaḥ ma-u u baiaineh ; u'm lah kein ba'n len ia lade.

14. Tó me'n pynkymau *ia ki* shaphang kine kiei-kiei-ruh, haba húkum-jur *ia ki* ha khymat uba U Trai ba'n wat ialeh-ktín, ia ka ba'n myntoi ei-ei-ruh-ém kein, *hinreitang* ia ka ba'n pynkylon-khram ia ki nongsngou.

15. Tó pyrshang-smat ba'n aití ia lade ba-la-pyddiang-hun da U Blei, kum u nongtrei bakhlem-dau-leh-rain kein, u bapynsíang-beit-noh ia ka ktín ka jong ka jingshisha.

16. Hinrei na kita ki ktín-jam-thala babein-sang tó me'n kynriah-noh ; namar ki'n ia-nang-iaid kein sha ka bakham-bún ka jingb'ymriu-Blei.

17. Bad kata ka ktín jong ki ka'n iaibám kum ka babám-phong, na ki jong kiba long U Umenaios bad U Philitos ;

18. kat kiba shaphang kata ka jingshisha ki la iawir-noh-b'ymdei, ba ki da iaong ba kata ka jingmíh-pat ka la long ly-pá ; te ki iapynkylon-khram ia ka jingneit jong kiwei kein.

19. Hinrei shisha kata ka nongrim banéh-khop ka jong U Blei ka iaiieng-skhem, haba

ka don kane ka jingshon-bathoh; U Trai u íhthúh ia kita kiba long ki jong u: bad, Tó ai uwei-uwei-baroh uba khot-kyrteng ia ka kyrteng U Khris-tos ba u'n kyndiah-noh na ka jingb'ymhok.

20. Hinrei ha ka iing bakhrau ki don ym tang ki khíu ka ksíer bad ka rúpa, hinrei ruh *ki khíu* diing bad ka khyn-deu; te *don* kita shisha ia ka badon-burom, hinrei kiwei kein ia ka bakhlem-burom.

21. Namar-kata, lada uno-uno-ruh u'n da klíng-noh ia lade na kine kiei-kiei-ruh, u'n long u khíu ia ka badon-burom kein, ia u ba-la-pynkyntang-khúid, bad u babit-éh ia la U Kyrnád, haba la khréh ia u sha ka jingleh babbhá baroh.

22. Hinrei tó me'n phet-iáp-noh na ki jingk wah-sat jong ki basamla; bad tó beh-brai kein ia ka hok, ia ka jingneit, ia ka jingéit, ia ka jingiasuk lem bad kita kiba khot-kyrpád ia uba U Trai na ka dohnúd bakhúid.

23. Hinrei ia kita ki jingia-sait babéit bad bapathár tó me'n kyntait-noh, haba tip ba ki iapynkhá kein ia ki jingianía.

24. Te ka'm dei kein ia u shakri U Trai ba'n ianía; hin-rei ba'n long u bajemnúd sha ki briu baroh, u banang hikai, u baiaishah ka b'y mdei,

25. ha ka jingjemnúd u basneng-pyníh ia kita kiba ialeh-pyrshah; ba ioh lawei U Blei u'n ioh-ai ha ki ia ka bakylla-ka-bamut ia ka ba'n íhthúh-bíang ia ka jingshisha;

26. bad *kumta* ki'n ioh-kyn-dit-briu-krek na kata ka jing-ríam ka jong U Soitan, ia kiba la ngat-im kein da u ha kaba ka mon ma-u.

III.—LYNNONG.

1. *U iathúh-mahámlypá ha U Timotheos shaphang ki briu kiba kumno ki'n iamih.* 10. *Ia ka ba'n pynshait ia u, u pynkynmau ia u shaphang ka rúkom kajing-im jong u hí; bad u kyntú ia u ba'n iaineh, da ka baiaroh ia Ki Jingthoh Bakhúid.*

1. HINREI tó tip ia kane, ba ha ki sngi ki bakhadduh ki'n poi ki ía bashitom-éh.

2. Namar ki'n long ki briu ki baéit tang ia lade, ki baéit sybai, ki bakren-sarong-éh, ki baleh-khrau-éh, ki bakren-sniu, ki b'ymkongúh ia la ki kymí-

-ki-kypá, ki b'ymngúh, ki b'ym-khúid,

3. ki bakhlem-éit ia la kynja, ki bakhlem-máp, ki bakren-bein-sní, ki b'ymlah-shah, ki bariunar-éh, ki bashún ia ki babhá,

4. ki nongdíe-noh, ki baleh-thyrmur, ki baát-leh-meng, ki baíeit ia ki jingleh-kai kham-tam kein ia kaba ki éit ia U Blei;

5. ki badon ka dur ka jing-riu-Blei, hinrei kiba la len ia ka bor jong ka : na kine ruh tó me'n phai-diin-noh kein.

6. Namar na jong kine long kita kiba pár-bysut-sían sha-poh ki iing, bad kiba ialam-mrau ia ki kynthei babíeit ba-la-pynkit-khía da ki pop, *bad* baialam-wir-noh kein da ki bún-jaid ki jingsam-kwah-sat,

7. kiba ioh-hikai hala ka sngi, bad ki b'ym jiu lah mynno-mynno-ruh ba'n poi sha ka jingtib-bíang ia ka jingshisha.

8. Hinrei kumba U Iannis bad U Iambris ki la ieng-ialeh-pyrshah ia U Mosis, kumta kine ruh ki ieng-ialeh-pyrshah ia ka jingshisha ; ki briu ba-la-pynpy-út-plak ia la ki bamut, ia ki b'ymsúid-nieu kein sha-

phang kaba ka jingngeit.

9. Hinrei ki'n ym ianang-iaid da kham-bún shuh : namar kata ka jingsngou-bíeit jong ki ka'n long bapau-noh ha ki briu baroh kein, kumba kata ka jong ki ruh ka long.

10. HINREI ma-mé mé la búd-jan-pa-jan ia kata ka jinghikai, ia kata ka jinglong-jingim, ia kata ka jingthymú, ia kata ka jingngeit, ia kata ka jingshah-slem, ia kata ka jing-éit, *bad* ia kata ka jingiaishah jong nga,

11. da kita ki jingbeh-bein, *bad* da kita ki jingshah-éh kein, kat kita bakatno ki la jía ha nga ha Ka Antiokheia ! ha Ka Ikonion ! ha Ka Lystra ! ia kum kita ki jingbeh-bein kein nga la shah : hinrei na jong ki baroh uba U Trai u la kyníh-kynthet ia nga.

12. Shisha ia kita baroh ruh kiba mon ba'n im riu-Blei ha U Khristos Iísous, yn beh-bein kein.

13. Hinrei ki briu basniu bad ki nongshúkor ki'n ianang-iaid sha kaba kham-sniu, haba ki iashúkor, bad haba ki iashah-shúkor.

14. Hinrei ma-mé tó iaineh

ha kita kiei-kiei-ruh ia kiba
mé la nang bad ha kiba la
pynngeit-skhem ia mé, da ka
batip na uno mé la nang *ia ki*;

15. bad ba na myndang
khúnlung mé la tip ia kita Ki
Jingthoh Bakhúid, kiba lah
ba'n pynstád ia mé ia ka ba'n
pynam, da ka jinggeit kaba
ha U Khristos Iísous.

16. Ka Jingthoh baroh *ka long* ka baprysát-myndiim U
Blei, bad ka babit ia ka ba'n
hikai, ia ka ba'n pynkyndúh-
shai, ia ka ba'n sneng-pyn-
beit, ia ka ba'n pyunnang-bhá
ia kaba ha ka hok:

17. khynang ba uba u briu
jong U Blei u'n ioh-long u ba-
janai-bhá, haba la pynkhréh-
-bíang ia u kein ia ka jingleh
babhá baroh.

IV.—LYNNONG.

1. *U kyntú ia U Timotheos ba'n
iaineh ha ka baialap ia ka ktín
U Blei, namar u sa wai-noh hí
da ka jingiáp.* 9. *U kwah ia
u ba'n wan shen ha u lem bad
U Markos, bad ba'n wallam ia
kiei-kiei-ruh ki jong u; bad u
iathúh-mahám ha u ba'n súmar
na U Aleksandros; bad u ong
kaei ka la jía ha u ha ka jing-
iasail-ksan banynykong jong u.*

19. *U wai-noh da ki jingngúh-
-mon-bhá.*

1. NAMAR-KATA, nga húkum-
-jur ha khymat U Blei, bad U
Iísous Khristos uba U Trai, u
ba'n sa bishár ia ki baim bad
ia ki baiáp ha kata ka jingmíh-
-pau jong u bad *ha* kata ka
híma jong u;

2. tó me'n ialap kein ia kata
ka ktín; tó iaiminot-ádor haba
dei-por-bhá, haba b'ymdei-por
kein; tó pynkyndúh, tó sneng-
-mahám, tó kren-kyntú da ka
jingshah-slem baroh bad *da* ka
jinghikai *baroh*.

3. Namar ka aiom ka'n jía,
haba ki'n ym shah-shkor ia
ka jinghikai batlem-bhá; hin-
rei katba kum ki jingkwah-sat
kiba la ki jong hí, ki'n iakyn-
ton ha lade-hí ia ki nonghikai,
haba ki dait-skhúin kein na la
ka shkor;

4. te ki'n iapynphai - noh
shisha ia la ka shkor na kaba
ka jingshisha, bad ki'n iaphai-
-khymat sha kita ki puriska-
-kai.

5. Hinrei ma-mé tó sharai-
-ádykhar ha kiei-kiei-baroh, tó
shah-shitom, tó leh ia ka jing-
-leh u nongiathúhkhána-babhá,
tó pyndep - bíang ia kata ka

jingshakri-tín-Blei jong mé.

6. Namar ia nga kein la dang theh-noh lypá kum ka jingai-díh-ngúh, bad kata ka por kaba ka jingioh-lait-noh jong nga ka la jan.

7. Nga la ialeh-noh ia kata ka jingialeh ka babhá, nga la pyndep-noh ia la ka jingphet, nga la ríh-kyndong kein ia ka jingngeit.

8. Náduh mynta, na ka bynta ia nga la buh-kynsheu ia kata ka pansngíat ka jong ka hok, ia kaba uba U Trai, uba U Nongbishár Bahok, u'n ai-nong kein ha nga ha kata ka akhér-ka sngi : bad ym tang ha nga hí, hinrei ha ki baroh ruh kiba la íeit ia kata ka jingmíh-pau jong u.

9. Tó pynkloi-noh ba'n wan shen ha nga :

10. namar U Dimas u la fehnoh-lyndet ia nga, haba u la íeit ia ka pyrthei bamynta, bad u la leit-noh sha Ka Thessaloniki; U Kriskis sha Ka Galatia ; U Titos sha Ka Dalmatia.

11. Tang U Loukas u long lem bad nga. Haba la shim ia U Markos, tó ialam lem bad mé hí : namar u long u bamyn-

toi-bhá ia nga ha ka jingshakri-tín-Blei.

12. Hinrei ia U Tukhikos nga la phah-noh sha Ka Ephesos.

13. Ia kata ka jainkúp, ia kaba nga la íehnoh ha Ka Troas bad'U Karpos, haba mé wan tó wallam, bad ia kita ki kítap, *hinrei* kham-tam-éh kein ia kita ki kot-sníh.

14. U Aleksandros uba u nongtrei-tama u la leh-pynpau sha nga ia kiei-kiei ki basniu shibún : tó ai ba uba U Trai u'n ai-nong ha u katba kum kita ki jingleh jong u :

15. ia uba ruh tó súmar-kíar-noh ma-mé; namar u la ieng-ialeh-pyrshah shibún-éh kein ia ki ktín jong ngi hí.

16. Ha kata ka jingiasait-ksan banyngkong jong nga mano-mano-ruh-ém u'm shym la ieng-lem hajan jong nga, hinrei baroh kein ki la iaéh-noh-lyndet ia nga ; (ah wat ai ba ha ki yn nieu ia ka !)

17. Hinrei uba U Trai u la ieng hajan jong nga, bad u la pynshait-bor ha nga ; khynang ba da nga yn la ioh-pyndep-bíang ia kata ka jingialap *ia Ka Jingiathúhkhaña-babhbá*, bad

ba kumta kein kiba Ki Jentil
baroh ki'n la ioh-sngou: te la
kyníh-kynthet ia nga na ka
shintur u khlá-bah-éh.

18. Bad uba U Trai u'n
kyníh-kynthet ia nga na ka
jingleh basniu baroh, bad u'n
ríh-pynam *ia nga* sha kata ka
híma jong u kaba ha byneng:
ha uba *yn long* kaba ka burom
sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut.
Amen!

19. Tó ngúh-mon-bhá
ia Ka Priska bad U Akulas,
bad ia ka iing U Onisiphoros.

20. U Erastos u la iaisah

ha Ka Korinthos; hinrei ia
U Trophimos nga la íehnōh ha
Ka Militos ba u pang kein.

21. Tó pynkloi - noh ba'n
wan shiwa ka tlang. U Eu-
boulos, bad U Poudis, bad U
Linos, bad Ka Klaudia, bad
kiba ki para-bangeit baroh
kein, ki iangúh-mon-bhá ia
mé.

22. *Tó long* U Iísous Khris-
tos uba U Trai lem bad ka
mynsiim jong mé! *To long*
ka jingaiei lem bad phi.
Amen!

KA SHITJ KA JONG U PAUL UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U TITOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 5. *Uong
ha U Titos na ka balei u la
íehnōh ia u ha Ka Kríti;* bad
*ki bakumno ka dei ia Ki Tymen-
-basan Ka Balang ba'n long
hangta, namar ka nám basniu ki*

*nong Kríti; naba kumta ka'n dei
ia u ba'n sneng éh ia ki.*

1. U PAUL, u shakri U Blei,
bad u Apostolos U Iísous
Khristos, (namar ka jingngeit
ki ba-la-jíd U Blei, bad namar
ka jingpyntip-bíang ia ka jing-

shisha kaba katba kum ka jing-riu-Blei ;

2. sha ka jingkyrmen ia ka jingim b'ymjiukut, ia kaba U Blei U Bakhlem-lamlér u la lah kular kein mynshiwa kirta ba-mynhyundai-kulong ;

3. hinrei ha ki ía badei hí u la pypnau-shinná ia kata ka ktín jong u ha kata ka baialap, ia kaba la aití-shaníah ha nga katba kum ka húkum-skhem ka jong uba U Nongpynam jong ngi uba U Blei ;

4. ha U Titos u khún bashisha *jong nga* katba kum ka jingneit baiadei-lem : Ka jing-aei, ka jingisynei, *bad* ka jingsuk na U Blei uba U Kypá, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai *bad* uba U Nongpynam jong ngi kein.

5. NA ka bynta kane nga la íehnol shadiin ia mé ha Ka Kríti, khynang ba me'n la ioh-pynbeit-rynti shuh ia kita kiei-kiei ia kiba la íehnol *b'ym-dep*, bad me'n la ioh-pynlong ia Ki Tymen-basan hala ka shnong-ka-shnong kein, kumba nga la lah iabuh-bíang ma-nga ha mé :

6. lada uno-uno-ruh u long ia u bakhlem-tei-pop, u tyngá

jong kawei ka tyngá, u badon ki khún bangeit, ym hapoh ka jingmúdui ka jingleh-sarong-auria, lane ki b'ymkongúh.

7. Namar ka dei kein ia uba U Nongsharai ba'n long ia u bakhlem-tei-pop, kum u sardár U Blei ; ym u baleh-khrau-mon-hí, ym u bairiang-éh, u b'ym mylín díh-kiád, u b'ym shait-iamai, u b'ym khwán-myntoi ;

8. hinrei u bakhrot-íeit-basá, u baíeit ia ka babhá, u bakhán-ádykhar, u bahok, u bakhúid, u badon-bor halor lade ;

9. u babat-skhem ia kata ka ktín bashisha katba kum kata ka jinghikai, ba u'n ioh-long u balah ba'n sneng-kyntú ruh ha kata ka jinghikai kaba tlem-bhá, bad ba'n sneng-pynkyn-dúh ia kita kiba iaphyrshi-kyl-liang kein.

10. Namar ki long shibún ki b'ymkongúh, bad ki bakren-thala-thalein, bad ki bashúkor ia kijingmut, kham-tam-éh kein kita kiba na ka jingot-shíar :

11. ia kiba ka dei ba'n khang shintur jong ki, kiba ki iapyn-kyllon-khram ia ki iing baroh-kawei, haba ki iahikai kein ia kiei-kiei-ruh ym dei, na ka bynta ka jingmyntoi bakhwán.

12. Uwei na jong ki, u nong-iathúhlypá jong ki la u jong hí, u la ong, " Ki nong Kríti *ki* " long hala ka sngi ki balamlér, " ki mrád-khlau basniu, ki ba- " jilau-ngúid baalhía."

13. Kane ka jingsakhí ka long ka bashisha kein. Namar kane ka dau tó da sneng tyng-éh ia ki, khynang ba ki'n ioh-long tlem-bhá ha kata ka jinggeit ;

14. ki b'y়m iapynshah-shkor kein ha ki puriska-kai bakynja-Jiu, bad ha ki húkum ki briu kiba iaphai-diin-noh ia lade na kaba ka jingshisha.

15. Kiei-kiei-baroh shisha *ki long* bakhúid ha kita ki bakhúid kein ; hinrei ha kita ia kiba la pyntyngit bad ki b'ymngeit, kaei-kaei-ruh-ém ka'm khúid ; hinrei la pyntyngit kein ia ka bamut ruh bad ia ka jingiatip-lem jong ki.

16. Ki iapynphlá ba'n tip ia U Blei ; hinrei da la ki jingleh ki ialen-noh *ia u*, haba ki long ki baíh-jilli bad ki b'ymko-ngúh, bad sha ka jingleh babhá baroh ia ki b'ymsúid-nieu kein.

II.—LYNNONG.

dei ia u ba'n hikai ia ki riu-ngeit ki baphér, bad ba'n iaileh ruh. 11. *Ia kane kumjuh kein ka jingaiei U Blei ka la míh-pau ba'n hikai ia ka ba'n pyn-khúid ia ki bynriu baroh.*

1. HINREI ma-mé tó kren ia kita kiei-kiei-ruh kiba dei ia kata ka jinghikai batlem-bhá :

2. *tó ong* ha ki riu-tymen ba'n long ki basharai-bíang, ki batipsngi, ki bakhan-ádykhar, ki batlem-bhá ha la ka jingngeit, ha la ka jingéit, *bad* ha la ka jingiaishah.

3. *Tó ong* ha ki kynthei-tymen *ba'n long* kumjuh, ha ka jinglong-jingim badei ia ki ba-la-kyntang kein, ym ki baken-bein-sní, ym ia ki ba-la-pynlong-mrau ha ka díh-kiád shibún, ki nonghikai ia ka babhá ;

4. ba ki'n ioh-byttháh-stád-hí ia kita ki kynthei basamla *badon tyngá* ba'n long ki baíeit ia la ki tyngá, *bad* ki baíeit ia la ki khún kein,

5. *ba'n long* ki bakhan-ádykhar, ki basngou-sngúr, ki bashait-ríh-iing, ki babhá-sybún, ki bapynkongúh ia lade ha ki tyngá la ki jong hí, ba yn ym kren-bein ia ka ktín U Blei.

6. Kumjuh ia ki rangbah bakham-samla tó sneng-kyntú ba'n khan-ádykhar.

7. Shaphang kiei-kiei-baroh kein da pyníh ia lade kum ka rúkom ki jingleh babbhá : ha la ka jinghikai *da pyníh* kein ia ka b'ympy-út-plak, ia ka batipsngi, ia ka basngou-sngúr,

8. *bad* ia ka batlem-bhá ka ktín, ia kaba ym dei-pynrem ; ba yn ioh-sngou-rain ia uta uba na ka baialeh-pyrshah, haba u'm · don kaei-kaei-ruh ka basniu ba'n ong kein shaphang jong phi.

9. *Tó sneng-kyntú* ia ki mrau ba'n pynkongúh ia lade ha ki kynrád la ki jong hí, *bad* ba'n long ki bapynsngoubhá *ia ki* ha kiei-kiei-baroh, ym kein ki baiaphyrshi-kylliang ;

10. ym ki batúh-buh-ríh ha lade, hinrei ki bapyníh-pau ia ka jingiaineh-ngeit babbhá baroh ; ba ha kiei-kiei-baroh ki'n ioh-pyníh-bhá-noh ia kata ka jinghikai ia uba U Nongpynam jong ngi uba U Blei.

11. NAMAR la pynmíh-pau ia ka jingaiei ka jong U Blei kaba wallam jingpynam ha ki briu baroh,

12. kaba da sneng-pynnang

ia ngi, khynang ba haba la lah len-noh-khoit ia ka jingb'ym-riu-Blei bad ia ki jingfh-kwah-sat bapyrthei, ngi'n ioh-iaiim kein bakhan-ádykhar, bad bahok, bad bariu-Blei, ha kane ka pyrthei bamynta ;

13. ki baiaáp-khymíh hir-hir ia kata ka jingkyrmen basuk, bad ia ka jingmíh-pau ia ka burom-tyngshain jong U Blei U Bakhrau uba U Nongpynam jong ngi U Iísous Khris-tos ;

14. uba la aití-noh ia lade na ka bynta jong ngi, ba u'n la ioh-siuspah-noh ia ngi na ka jingb'ymhok baroh, bad u'n la ioh-pynkhúid ha lade-hí ia u paitlang badei-éh la u jong hí, u bakwah-shit-rhem kein ia ki jingleh babbhá.

15. Ia kine kiei-kiei-ruh tó kren, bad tó sneng-kyntú, bad tó sneng-pynkyndúh kein da ka bor-húkum baroh. Tó wat ai mano-mano-ruh-ém ba u nieu-bein ia mé.

III.—LYNNONG.

- Hangne da ki nía-shai, u iai-pyníh ha U Titos ia kaei ba'n hikai, bad na kum kaei ba'n kyn-riah-noh.*
- U kwah ia u ba'n*

*wan sha u ha Ka Nicopolis; bad ba'n pynleit-on-lynti ia kiwei.
Bad ka jingwai-noh.*

1. Tó pynkynmau ia ki ba'n pynhapoh ia lade ha ki jingsynshár bad ha ki badon-bor, ba'n kongúh kein *ia ki*, *bad* ba'n long ki ba-la-khréh sha ka jingleh babhá baroh,

2. ba'n wat kren-bein-sní iano-iano-ruh-ém, ba'n long ki bakhlem-ianía, *hinrei* ki baiaishah-jemnúd, da ka bapynih-pau kein ia ka jingsngou-jemnúd baroh sha ki briu baroh.

3. Namar ma-ngi ruh ngi jiu long mynno-mynno-ruh ki babéit, ki b'ymkongúh, ki ba-la-shúkor-wir-noh, ki bashong-mrau ha ki bún-jaid ki jingsam-kwah-sat bad ki jingleh-kai-thala, haba ki ialam-jingim kein ha ka basniu bad ka babisní, ki baíhsih kein, haba ki iashún paralok-hí.

4. Hinrei h'ynda la pynmíh-pau ia kata ka jingleh-sybún bad kata ka jingleh-íeit-bynriu jong uta U Nongpynam jong ngi uba U Blei,

5. u la pynim ia ngi, ym kein na ka bynta ki jingleh ia kiba *la leh* ha ka hok ia kiba ngi la lah leh ma-ngi, hinrei

katba kum ka jingisynei jong u, da ka jingsait ka jingkhá-arsin, bad kaba ka jingpynlong-thymmai U Mynsiim Bakhúid ;

6. ia uba u la théh-noh buk-buk kyrhai ha ngi, da U Iísous Khristos uba U Nongpynam jong ngi ;

7. ba, haba la pynksan ia ngi da kata ka jingaiei jong u, ngi'n la ioh-jíá-long kein ki nongioh-pateng, katba kum ka jingkyrmen, ia ka jingim b'yijiukut.

8. Ka bashisha-éh *long* kata ka ktín ; te shaphang kine kiei-kiei-ruh nga kwah ia mé ba'n iaiiathúh-skhem, khynang ba kita kiba la ngeit ha U Blei ki'n ioh-súmar ba'n iai-kyrshán kein ia ki jingleh babhá. Kine kiei-kiei-ruh ki long kita ki babhá bad bamyn-toi ha ki briu.

9. Hinrei tó me'n kynriah-noh na ki jingiasait babéit, bad na ki jingkhein-jingkhá pateng-la-pateng, bad na ki jingiamai, bad na ki jingianía shaphang Ka Húkum : namar ki long kein ki b'ymmyntoi bad ki bathala-thalein.

10. Na u briu uba u nong-

pynkhlád-níam, hadiin ka báshisin bad ka baarsin ka jing-sneng-pyníh kein, tó me'n kyn-diah-noh;

11. haba tip ba uba kat uta u la kylla-phai-diin-noh, bad u leh-pop, haba u long u bapynrem-noh ia lade.

12. H'YNDA nga'n phah ia U Artemas ha mé, lane ia U Tukhikos, tó pynkloi-noh ba'n wan ha nga sha Ka Nicopolis : namar hangta kein nga la thymú ba'n shong-ríh-tlang.

13. Tó pynleit-on-lynti básmat-éh ia U Sinas uba u riu-

-sait-húkum bad ia U Apollos, ba yn ym ioh-long-dúna ha ki kaei-kaei-ruh-ém.

14. Ruh putet, tó ai ba kita *ki briu* jong ngi ki'n nang ba'n iaikyrshán ia ki jingleh babbá khynang ia kita ki jingkyrdúh badon-kam, ba ki'n ym ioh-long ki b'ymsei-soh.

15. Kita baroh kiba don lem bad nga ki iangúh-mon-bhá ia mé. Tó ngúh-mon-bhá ia kita kiba íeit ia ngi hā ka jingngeit. *Tó long* ka jingaiei lem bad phi baroh. Amen !

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U PHILIMON.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 4. *U Paul u phlá ia la ka jingky-men haba u ioh-sngou shaphang ka jingneit bad ka jingneit U Philimon.* 8. *U kwah ia u ba'n máp-noh ia U Onisimos u mrau jong u, bad ba'n pyddiang-hun*

ia u pat kum u para-bangeit; bad ka jingwai-noh.

1. *U PAUL, ú nongsah-byn-di U Khristos Iísous, bad U Timotheos uba u para-bangeit, ha U Philimon uba u hep-*

-baéit bad u lok-baiatrei-lem jong ngi ;

2. bad ha Ka Apphia kaba ka hep-baéit *jong ngi*, bad ha U Arkhippos uba u lok-baialeh-thymá-lem jong ngi, bad ha kata Ka Balang kaba ha iing jong mé :

3. *Tó long* ka jingaiei ha phi, bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai.

4. NGA ngúh ha U Blei jong nga hala ka sngi, da ka bapynlong kein ia kā jingkynmau shaphang jong mé ha ki jingdúwai jong nga,

5. haba ioh-sngou shaphang ka jingéit jong mé, bad shaphang kata ka jingneit ia kaba mé don kein sha U Iísous uba U Trai, bad sha kiba ki riu-khúid baroh ;

6. ba kata ka jingiasyllok-lem ka jingneit jong mé ka'n ioh-jía-long ka batrei-shait sha U Khristos Iísous ha ka jing-pyntip-bíang ia ka babhá baroh kaba ha phi.

7. Namar ngi don ka jingkymen bad ka jingpyntyngen bakhrau ha ka jingiaeit jong mé, naba la pyypyngád har-har ia ki jingiaeit-éh-thoin

dohnúd jong kiba ki riu-khúid da mé, kó para-bangeit.

8. NABA kumta, haba nga don shibún ka jingshlur ha U Khristos ba'n húkum-skhem ia mé ia kata ka badei kein ;

9. *hinrei* na ka bynta ka jingiaeit kham-tam kein nga kyrapd - kyntú *ia mé*. Haba nga long kat uwei kum U Paul u riu-tymen, bad mynta ruh u nongsah-byndi U Iísous Kris-tos,

10. nga kyrapd - kyntú kein ia mé shaphang uba u khún jong nga U Onisimos, ia uba nga la pynkhá ha kine ki jingkhúm jong nga :

11. uba mynaria *u la long* u b'yummyntoi ia mé; *hinrei* mynta kein *u long* u bamyntoi-bhá ia mé bad ia nga ;

12. ia uba nga la phah-noh-pat : ma-mé te tó pyddiang-hun ha lade ia u, uba long kein ki jingéit - éh - thoin dohnúd jong nga hí :

13. ia uba nga la dang thy-mú ma-nga ba'n bat bad nga, ba namar jong mé kein u'n ioh-shakri ia nga ha kine ki jingkhúm *namar* Ka Jingiat-thúhkhána-babhá :

14. hinrei khlem ka jingia-kongúh jong mé kein nga'm shym la mon ba'n leh ia kaei-kaei-ruli-ém, ba kata ka baleh babhá jong mé ka'n ym ioh-long kum da ka baleh-jiu-bor, hinrei da la ka mon sngoubhá hí.

15. Namar lehse na ka bynta kane la pynkynriah-noh ia u *tang* ia shibit-arbit, ba me'n ioh-pyddiang ia u b'ymjiukut kein;

16. ym shuh kum ia u mrau, hinrei halor u mrau, u para-bangeit baéit-éh kein, kham-tam-éh ha nga ; hinrei da ka bakatno tam ha mé, ha ka doh ruh bad ha U Trai ?

17. Namar - kata, lada mé nieu ia nga u nongiaioh-lem, tó pyddiang-hun ha lade ia u kum ia nga hí.

18. Hinrei lada u la leh-b'ymdei kaei-kaei-ruh ia mé, lane u kit-ram, tó me'n khein ia kata ha nga ;

19. ma-nга U Paul nga la thoh da ka ktí ka jong nga hí kein, nga nga'n sait-ram-noh *ia ka* : ba nga'n ym ong ha

mé ba mé kit-ram putet ha nga wad ia lade-hí ruh.

20. Haoid, kó para-bangeit, tó ai ba nga'n ioh-myntoi ma-nga na mé ha U Trai: tó me'n pynpyngád har-har ia ki jing-íeit-éh-thoin dohnúd jong nga ha U Trai.

21. Da ka basngou-shaníah-skhem ha ka jingkongúh jong mé nga la thoh ha mé, haba nga tip ba me'n leh ruh wad tam ia kaba nga ong.

22. Te ha kajuh ka por ruh tó me'n khréh ka iing-basá ia nga : namar nga kyrmen ba da ki jingdúwai jong phi yn ai-pyllait-im ia nga ha phi kein.

23. Kí iangúh-mon-bhá ia mé U Epaphras, uba u para-basah-lyndi-lem jong nga ha U Khristos Iísous,

24. U Markos, U Aristarkhos, U Dimas, U Loukas, kiba ki lok-baiatrei-lem jong nga.

25. *Tó long* ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi lem bad ka mynsiim jong phi. Amen !

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

K I H E B R U.

I.—LYNNONG.

1. *Ka ong ba hadiin ba U Blei u la kren-pau mynhyndai ha ki bún-jaid ki rúkom, u la kren-pau sha ngi ha kine ki sngi bakhadduh ha U Khún jong u ; 4. uba long hí kham-khrau ia ki angelos.*

1. U BLEI haba u la lah kren-pau mynhyndai sha kiba ki kypá-tymen ha ki bún-jaid bynta bad ha ki bún-jaid rúkom ha kiba Ki Nongiathúhlypá, ha kine ki sngi ki bakhadduh kein u la kren-pau sha ngi ha uba U Khún ;

2. ia uba u la buh u nong- ioh-pateng kiei-kiei-baroh, da uba u la thau ruh ia ki pyrthei ;

3. uba haba u long ka jing- týngshain-noh ka burom *jong u*, bad ka shí-dur ka jinglong *jong u*, bad haba u kyrshán ia kita kiei-kiei-baroh da ka ktín ka bor *jong u*, h'ynda u la lah

pynlong da lade-hí ka jing- pynkhúid ia ki pop jong ngi, u la shong sha ka mon jong U Bakhrau-tam ha ki jaka baje- rong-tam ;

4. haba u la jía-long da ka bakatno u bakham-kor ia ki angelos, ha ka bakatno u la ioh-pateng ia ka kyrteng ka bakham-khyllah kein ia ki.

5. Namar hano na kita ki angelos u la ong *U Blei* mynno-mynno ruh, “ Ma-mé mé “ long U Khún jong nga, ha “ kane ka sngi nga la pynkhá “ ma-nga ia mé”? Bad *hanona* “ ki u la ong pat, “ Nga nga'n “ dei ia u kum U Kypá, bad u “ u'n dei ia nga kum U Khún”?

6. Hinrei pat, mynba u la ialam hapoh ia uta ia U Ba-la-khá-nyngkong sha kane ka pyrthei, u ong, “ Bad tó ki'n “ iamane ia u baroh ki angelos “ U Blei.”

7. Bad shaphang kita ki angelos u ong, "Uba thau "ia ki angelos jong u *kum* "ki ly-ér, bad ia ki shakri "jong u *kum* ka thyllíed ka "ding."

8. Hinrei ha uta U Khún, *u ong*, "Ka khet jong mé, ah "U Blei, *ka long* sha ka b'ym- "jiukut jong ka b'ymjiukut, "kata ka diing-synshár ka "híma jong mé *ka long* ka "diing - synshár ka jingleh- " -beit :

9. "mé íeit ia ka hok, bad "mé fhsíh ia ka b'ymhok; na- "mar kata, U Blei, uba U Blei "jong mé, u la pynsléh ia mé "bad ka úm-pyniang ka jing- "kymen-éh tam ia ki para- "lok jong mé."

10. Bad, "Ma-mé ha ka "bamynnyngkong, kó Trai, "mé la pynshong-nongrim ia "ka khyndeu ; bad kita ki by- "neng ki long ki jingleh ki "ktí jong mé :

11. "kita ki'n jot-noh, hin- "rei ma-mé mé iaisah kein ; "bad ki baroh kum ka Jain "ki'n iaman-rim ;

12. "bad kum ka Jainkúp "me'n khylliap-noh ia ki, bad "yn pynplí-noh ia ki : hinrei

"ma-mé mé long uba ujuh, "bad ki snem jong mé ki'n "ym kut-noh."

13. Hinrei ha uno na kita ki angelos u la ong mynno- mynno-ruh, "Tó shong mé "sha ka mon jong nga, tad- "ynda nga'n pynlong ia ki "bashún ia mé, ka jingiúh ha- "poh ki slajat jong mé" ?

14. Baroh kein ki'm long ki mynsiim bashakri, ia kiba la phah ia ka ba'n shakri na ka bynta kita ki ba'n sa ioh- pateng ia ka jingpynam ?

II.—LYNNONG.

1. *Naba kumta ka la dei ia ngi ba'n iapynshah - shkor - noh ia kiba ngi la ioh-sngou shaphang ka jingpynam ; 5. haba U Iísous u la kynja-jaid jong ngi ; 10. kumba u la don kam ba'n leh khynang ia ka ba'n pynam ia ngi.*

1. NABA kumta ka dei ia ngi ba'n iapynshah-shkor-noh kham-tam ha kita kie-i-ruh ia kiba la ioh-sngou, ioh ba lano-lano-ruh ngi syntúid- noh na *ki*.

2. Namar lada kata ka ktín ia kaba la kren da ki angelos ka la jía-long bakhúm-skhem,

ka jingpallat bad ka jingb'ym-kongúh baroh ka la pyddiang ia ka nong-pynshitom bahok ;

3. kumno ma-ngi ngi'n ioh-lait-noh kein, haba ngi la leh-lyndet ia ka jingpynam bakhrau katta-katta ? ia kaba haba la sydang ba'n la kren da uba U Trai, la pynskhem ia ka ha ngi da kita kiba la ioh-sngou ia ka ;

4. U Blei hí ruh u da phlá-sakhí lem da ki dak-khyllah bad da ki jingphylla, bad da ki kam-bah babún-jaid, bad da ki jingai-sám U Mynsiim Bakhúid, katba kum kaba ka mon jong u hí.

5. NAMAR ha ki angelos kein u'm shym la pynhapoh ia kata ka pyrthei ka ba'n sa wan, shaphang kaba ngi kren.

6. Hinrei uwei ha kawei ka jaka u la phlá-shai-noh, u da ong, " U briu u long aiuh, ba " mé kynmau ia u ? lane u " khún u briu, ba mé wan-khy-míh ia u ?

7. " Mé la pynlong ia u " kham-poh khyndiat ia ki angelos ; mé la pynphong-pansngiat ia u da ka jinglong-burom bad da ka jingpyn-

" -don-burom ; bad mé la buh " ia u halor kita ki jingleh " ki ktí jong mé :

8. " mé la pynhapoh ia kiei-kieie-baroh shapoh ki slajat " jong u." Namar ha kaba la pynhapoh ia kita kiei-kieie-baroh ha u, u'm shym la fehnóh ia kaei-kaei-ruh-ém bakhlem pynhapoh ha u. Hinrei mynta ngi'm put ioh-íh ia kita kiei-kieie-baroh ia kiba la pynhapoh ha u :

9. hinrei ia U Lísous, ia uba la pynlong kham-poh khnyndiat ia ki angelos, ngi khymíh, na ka bynta kata ka jingshah jong u ia ka jingiáp, ia uba la pynphong-pansngiat da ka jinglong-burom bad da ka jingpyndon-burom ; ba da k jingaiei U Blei u'n la ioh-mád ia ka jingiáp na ka bynta baroh.

10. Namar ka la bit ia u, na ka bynta ia uba *la long* kiei-kieie-baroh, bad da uba *la long* kita kiei-kieie-baroh, haba u la ialam ia ki khún shibún sha ka burom, ba'n pynbit-bíang da ki jingshah ia uba U Nongialam-tynrai ka jingpynam jong ki.

11. Namar uta uba pyn-u u 2

kyntang-khúid ruh bad ia kita ia kiba la pynkyntang-khúid *ki long* baroh na uwei kein : namar kane ka dau u'm sngou-lehrain ba'n khot ki para ia ki,

12. u da ong, “ Nga'n ia-“ thúh-shai ia ka kyrting jong “ mé ha ki para jong nga, ha “ pyddeng ka jingiaseng-lang “ nga'n riwai-ngúh ia mé.”

13. Bad pat, “ Nga'n long “ ma-nга u basngou-shaníah-“ -skhem ha u.” Pat ruh, “ Ha “ khymíh ia nga, bad ia kita ki “ khún ia kiba U Blei u la aití “ ha nga.”

14. Namar-kata, haba kita ki khún ki la ioh-iabynta na ka doh bad ka snám, ma-u hí ruh da kajuh ka rúkom u la iabynta na kita kijuh, ba da la ka jingiáp u'n la ioh-pyndúh-noh ia uta uba don ka bor ka jingpyniáp, uta u long uba U Soitan ;

15. bad u'n la ioh-pynpylanit-noh ia kita, kat kiba da ka bashepting ia ka jingiáp ki la jiu long lyngba baroh shí-karta jong ki ia kiba la bat hapoh ka jinglong-mrau.

16. Namar shisha kein ym ia ki angelos u shim-iaráp,

hinrei ia u symbai U Abraam u shim-iaráp.

17. Na kata ka la dei ia u ba'n jía-long syrim ia la ki para ha kiei-kiei-baroh, ba u'n ioh-long U Rangbah-lyngdoh baisynei bad baiaínéh ha kiei-kiei badei sha U Blei, khynang ia ka ba'n ai-kúna namar ki pop uba u paitlang.

18. Namar ha kaba ma-u hí u la shah haba la pynshoi ia u, u lah kein ba'n iaráp-kloia kita ia kiba la pynshoi.

III.—LYNNONG.

1. *U Khristos u long u bakham-khrau ia U Mosis*: 7. *naba kumta kita ki b'y'm ngeit ha u ki long kiba kham-dei ia Ki Israel baéh-dohnúd ba'n ioh ka jingpynshitom.*

1. NABA kumta, kó ki para-bangeit bakhúid, ki nongioh-iabynta na ka jingkhot bakyn-ja-byng, tó phi'n khymíh-thúh ia uba U Apostolos bad ia U Rangbah-lyngdoh ka jingphlá-shai jong ngi, uba U Khristos Iísous kein ;

2. u balong baiaínéh ha uta uba la pynlong ia u kumta, kumba U Mosis u la jiu long

ruh ha baroh-kawei ka iing
jong u.

3. Namar ia une la nieu badei ka jinglong-burom kham-tam ia U Mosis, da katno ba uta uba la pynlong ia ka iing u ioh ka jingpyndon-burom kham-tam ia kata ka iing.

4. (Namar ia ka iing baroh la pynlong da uno-uno-ruh ; hinrei uta uba la pynlong ia kiei-kiei-baroh, *long* U Blei kein.)

5. Te U Mosis shisha *u la long* u baiaínéh ha baroh-kawei ka iing jong U, kum u shakri, ia ka ba'n phlá-sakhí ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba yn kren ;

6. hinrei U Khristos, kum U Khún halor ka iing jong U ; ka iing jong uba ngi long man-gi, lada shisha ngi'n iaibat-khop baskhem ia kata ka jing-sngou-shlur, bad iakata ka dau leh-burom ha ka jingkyrmen, háduh ka bakut.

7. NABA kumta, kumba uba U Mynsiim Bakhúid u ong, "Ha kane ka sngi, lada "phi'n ioh-sngou ia ka ktín "jong u,

8. "tó wat pynéh ia ki doh-núd jong phi, kumba ha kata "ka jingpynkythang - bittar,

"kum ha kata ka sngi ka jing- "pynshang ha kata ka rí- " -khlaú :

9. "ha kaba kita ki kypá " jong phi ki la iapynshang ia "nga, ki la iatynjúh ia nga, "la ki la ioh-íh ia kita ki jing- "leh jong nga saupheu snem.

10. "Naba kumta nga la "sngousíh-sat badkata ka pa- "teng-bynriu; bad ngala ong, "Hala ka sngi ki iaíd-wir ha la "ka dohnúd ; te pynban ki "ki'm shym la íththúh ia kita "ki lynti jong nga.

11. "Katba nga la smai "ha kata ka jingbittar jong "nga, Ki'n ym ioh-leit-bysut "sha kata ka bajah-thait jong "nga."

12. Tó súmar, kó ki para-bangeit, ioh lano-lano-ruh ka'n long ha uno-uno-ruh na phi ka dohnúd basniu ka jingby'mngeit, ha ka ba'n phai-diinn-noh-wat na U Blei Baim.

13. Hinreitó phi'n iasneng-kyntú paralok-hí hala ka sngi, katba dang khot, Kane ka sngi, ia ka, ba yn ym pynéh iano-iano-ruh na phi da ka jingshúkor ka pop *jong u hí*.

14. Namar ngi la jía-long ki nongioh-iabynta na ka jong

U Khristos, lada shisha ngi'n iaibat-khop baskhem ia kata ka banyngkong la ka jingia-sngou-shaníah háduh kabakut,

15. namar kaba dang ong,
“ Ha kane ka sngi, lada phi'n
“ ioh-sngou ia ka ktín jong u,
“ tó wat pynéh ia ki dohnúd
“ jong phi, kumba ha kata ka
“ jingpynkythang-bittar.”

16. Namar kino kita, kiba haba ki la lah ioh-sngou, ki la pynkythang bittar *ia u?* Hinrei ym baroh kita kiba la míh-noh na Ka Ejipt da U Mosis ?

17. Badno ruh u la sngousih-sat saupheu snem ? Ym bad kita kiba la lah leh-pop, kiba ki met jong ki ki la iakylon-iáp ha kata ka rí-khlau ?

18. Ha kino ruh u la smai ba ki'n ym ioh-leit-bysut sha kata ka bajah-thait jong u, l'ymda ha kita kiba la b'ym-kongúh ?

19. Te kumta ngi ioh-íh ba ki'm lah shuh ba'n leit-bysut shapoh naba ka jingb'ymngeit kein.

IV.—LYNNONG.

Ki briu ki jong U Blei ki ioh-leit-bysut sha ka bajah-thait jong u, da ka jingngeit. 12 ka

*bor-bah ka ktín U Blei. 14.
Namar ba ngi don U Iísous uba
U Rangbah-lyngdoh jong ngi ka
dei kein ia ngi ba'n leit díwai
ha U Blei da ka basngou-shaníah*

1. NAMAR-KATA, tó ai ba ngi'n shepting, haba la dang pynsah ia ka jingkular *ia ngi* ba'n leit-bysut sha kata ka bajah-thait jong u, ioh lawei uno-uno-ruh na phi u'n íhmat ba'n la long díuna-noh *ia ka*.

2. Namar ha ngi ruh la iathúkhána-babhá, katbakum ha kita ruh : hinrei kata ka ktín ka bapynsngou ka'm shym la pynmyntoi ia ki, haba ym shym la khyniot-lang ia ka da ka jingngeit ha kita kiba la ioh-sngou *ia ka*.

3. Namar ngi kiba la ngeit ngi leit-bysut sha kata ka bajah-thait, kumba u la ong,
“ Katba nga la smai ha kata
“ ka jingbittar jong nga, Ki'n
“ ym ioh-leit-bysut shuh sha
“ kata ka bajah - thait jong
“ nga :” la ka long ba la pyn-dep ia kita ki jingleh náduh myndanglong ka pyrthei :

4. namar u la ong ha kawai ka jaka shaphang kata *ka sngi* ka bahinieu kumne, “Bad U

“ Blei u la shong-sngi-noh ha
“ kata ka sngi ka bahinieu
“ na kita ki jingleh jong u
“ baroh.”

5. Bad hangne pat, “ Ki’n
“ ym ioh-leit-bysut shuh sha
“ kata ka bajah-thait jong
“ nga.”

6. Namar-kata, haba dang
pynsah-noh ia ka ba don kiba
ba’n leit-bysut shapoh jong ka,
bad haba kita ha kiba la ia-
thúkhkána - babhá nyngkong
ki’m shym la leit-bysut naba
ka jingb’ymkongúh kein :

7. (pat, u púd ia kawei ka
sngi, “ Ha kane ka sngi,” u
da ong ha U Dabid, hadiin
la slem katta-katta ; kumba la
ong, “ Ha kane ka sngi, lada
“ phi’n ioh-sngou ia ka ktín
“ jong u, tó wat pynéh ia ki
“ dohnúd jong phi.”

8. Namar lada U Ioshua u
la pynshong-jah-thait ia ki,
u’n ym da la kren hadiin kata
shaphang kawei-pat ka sngi.

9. Kumta te la dang pynsah
ia ka barakhe ka sabbaton ia
u paitlang jong U Blei.

10. Namar uta uba la leit-
-bysut sha kata ka bajah-thait
jong u, ma-u hí u la shong-
-jah-thait ruh na ki jingleh

jong u, kumba U Blei na kita
ki jong u hí.)

11. Tó ai ba ngi’n iaipyr-
shang-smat, namar-kata, ba’n
leit-bysut sha kata ka bajah-
-thait, ba uno-uno-ruh u’n ym
háp ha kata kajuh ka rúkom
ka jingb’ymkongúh.

12. Namar kata ka ktín U
Blei *ka long* baim bad bashait-
-bor, bad bakham-nep tam ia
ki waitlam basyrti-arliang ba-
roh, bad ka bapei lyngba há-
duh ka bapynkhlád ia kajingim
te bad ia ka mynsiim, ia ki mat
ruh bad ia ki khlein-shiing ;
bad ka babishár-iit ia ki jing-
mut bad ia ki jingpyrkhat ka
dohnúd.

13. Bad ym don ka jingthau
bakhlem-pau ha khymat jong
u; hinrei kiei-kiei-baroh *ki long*
ki balyngkhúid bad ia ki ba-la-
-buh-pau pyrshah haki khymat
jong u, bad uba ngi don kam
ma-ngi.

14. HABA ngi don,
namar-kata, U Rangbah-lyng-
doh Bakhrau, uba la leit lyng-
ba ia ki byneng, U Iísous uba
U Khún U Blei, tó ai ba ngi’n
iabat-skhem ia la ka jingphlá-
-shai.

15. Namar ngi’m don u

rangbah-lyngdoh u b'y'm lah ba'n iashah-lem bad ki jing-tlot jong ngi ; hinrei ia uba la pynshoi ha kiei-kiei-baroh ha ka basyrím kum *ma-ngi*, *hinrei te khlem pop*.

16. Namar-kata kein, tóngi'n da leit hajan da ka jingkren-shlur-lúid ha kata ka khet ka jingaiei, ba ngi'n ioh-pyddiang ia ka jingisynei, bad ngi'n ioh-shem ia ka jingaiei ia ka ba'n iaráp ha ka por babit-éh.

V.—LYNNONG.

1. *Shaphang u rangbah-lyngdoh baroh, bad shaphang ka bor bad ka burom ka jinglong-lyngdoh U Khristos.*
 11. *Bad la sneng ia ki namar ba ki leh-lyndet ia ka jingtip shaphang kata.*

1. NAMAR u rangbah-lyngdoh baroh haba la shim ia u na pyddeng ki briu, la thung ia u na ka bynta ki briu ha kiei-kiei badei sha U Blei, ba u'n ioh-ai-ngúh da ki jingai-ngúh ruh bad ki jingkinia namar ki pop :

2. uba lah ba'n sngou-shah ia kita ki b'ymtip bad ia kiba la pynbakla-noh ; naba u hí ruh u la kúp kein ia ka jingtlot.

3. Te naba kane ka la dei ia u, kat kumba na ka bynta uba u paitlang, kumta ruh na ka bynta ia lade, ba'n kinia-ai-ngúh namar ki pop.

4. Te uno-uno-ruh u'm jiu shim ha lade ia kane ka burom, hinrei tang uta ia uba la khot da U Blei, kat kumba uta U Aaron.

5. Kumta U Khristos ruh u'm shym la pyndon-burom ia lade ba'n jía-long U Rangbah-lyngdoh ; hinrei uta uba la ong ha u, " Ma-mé mé long " U Khún jong nga, ha kane " ka sngi nga la pynkhá ma--nga ia mé," u la pyndon-burom ia u kumta.

6. Kumba u ong ruh ha kawei-pat *ka jaka*, " Mé long " ma-mé U Lyngdoh ia ka " b'y'mjiukut katba kum kata " ka kynja-syrím U Melkhi--sedek."

7. Uba ha kita ki sngi ki jong ka doh jong u, haba u la ai-ngúh da ki jingdúwai ruh bad ki jingkyrpád, lem bad ka jingpyrta-ky-ang bakhlain bad ki jingjau-úm-mat, ha uta uba lah ba'n pyllait-im ia u na ka jingiáp, bad haba la ioh-sngou

ia u namar ia la ka jingtíng
bariu-Blei ;

8. la u da long U Khún, u
la nang ia ka jingkongúh na
kiei-kiei-ruh ia kiba u la shah ;

9. bad haba la pynbit-janai
ia u kumta, u la jía-long u
nongpynlong-tynrai ia ka jing-
pynam b'ympiukut ha kita ba-
roh ki bakongúh ia u ;

10. haba la khot ia u da
U Blei U Rangbah-lyngdoh
katba kum kata ka kynja-syrím
U Melkhisedek.

11. SHAPHANG uba ngi
don shibún ka jingong, bad ka
baéh ba'n iathúh pynpau, naba
phi la jía-long ki bakhía-alhía
da la ki shkor.

12. Namar la ka dei ia phi,
naba ka baslem katta, ba'n
long ki nonghikai, phi don
kam pat pynban ia ka ba'n
hikai ia phi, ia kiei kita ki
jor-tynrai jong ka banyngkong
ki jingong U Blei ; bad phi la
jía-long ki badon kam ia ka
dhúd, te ym ia ka jingbám
badon-met.

13. Namar uno-uno-baroh
uba jiu shim tang ka dhúd, u
long u b'ymshemphang ia ka
ktín ka jingpynksan ; namar u
long u khúnlung.

14. Hinrei kata ka jingbám
badon-met ka long ia ki rang-
bah, kiba, naba ka jingmylín,
ki don ia la ki jingsngouthúh
ia kiba la pyntrei-mylin ia ka
ba'n nang bishár-thúh ia ka
babhá ruh bad ia ka basniu.

VI.—LYNNONG.

1. *Hangne na ki bún nía u sneng-*
-mahám ia ki shaphang ba ki'n
ym háp-noh na ka jingngeit;
9. *hinrei ba'n iailong skhem, bad*
ba'n áp-kyrmen ha U Blei, uba u'n
pyndep shisha ia la ki jingkular.

1 NABA kumta, da ka
baíehnoh ia ka jinghikai ka
basydang U Khristos, tó iá
ngi'n ianang-iaid sháduh kata
ka jingpynjanai ; ym da ka ba-
buuh-bíang pat ia ka nongrim
ka bakylla - ka - bamut na ki
jingleh baiáp, bad ka jingngeit
sha U Blei,

2. ka jinghikai jong ki jing-
sait, bad jong ka babuh ki ktí,
ka jingmih-pat ruh ki baiáp,
bad ka jingbishár b'ympiukut.

3. Te ia kane ngi'n leh
kein, lada shisha U Blei u'n
shah.

4. Namar ka long ka b'ym-
lah ia kita ia kiba la pynshai
shisin, bad kiba la ioh-mád ia

kata ka jingai ka bakynja-by-neng, bad kiba la jía-long ki nongioh - iabynta na U Mynsiim Bakhúid,

5. bad kiba la ioh-mád ia ka ktín babbá U Blei, bad ia ki bor-bah ka pyrthei ka ba'n sa wan,

6. te haba ki la háp-noh pynban, ba'n pynlong-thymmai pat ia ki ha ka bakylla-ka-bamut ; haba ki sahnar-phyná pat ha lade-hí *kumta* ia uba U Khún U Blei, bad pyrshah ki pynbyná-bein *ia u.*

7. Namar ka khyndeu kaba la díh-noh ia u slap bawan-háp búnsin ha ka, bad kaba pynmíh-noh ia u jhur-u-jhep babit ia kita na ka bynta kiba la rep ruh ia ka, ka ioh - pyd - diang ia ka jingkyrkhu na U Blei :

8. hinrei haba ka pynmíh-noh ia ki diing-shíah bad ia ki niút-shíah, *ka long* ba-la-kyntait-noh, bad *ka long* hajan ka jingtum, kaba ka jingkut jong ka *long* ia ka ba'n thang-noh kein.

9. HINREI la pynngeit-skhem ia ngi shaphang jong phi, kó ki hep-baieit, ia kiei-kiei bakham-bhá bad ki badei

ia ka jingpynam, la ngi kren kumta ruh.

10. Namar U Blei u'm *long* u b'ymhok, kat ba'n klet-noh ia ka jingleh jong phi bad ia la ka jingtrei-minot ka jingéit, ia kaba phi la iapyníh-pau sha ka kyrting jong u, haba phi la shakri ia kita ki riu-khúid, bad haba phi iaishakri.

11. Ruh putet ngi kwah ia uwei-uwei-baroh na phi ba'n pyníh-pau ia kata kajuh ka jingsúmar - minot, shaphang kata ka jingsngou - kut - nía - skhem jong ka jingkyrmen háduh ka bakut :

12. ba phi'n ym jía-long ki baalhía, hinrei ki nongiapyr-thúh-bud ia kita .kiba da ka jingneit bad ka jingiaishah-slem ki iaioh-pateng ia kita ki jingkular.

13. Namar U Blei haba u la kular ha U Abraam, naba u'm lah ba'n smai da uno-uno-ruh-ém u bakham-khrau, u la smai da lade-hí kein,

14. u da ong, " Da shisha " da ka bakyrkhúnga'n kyrkhú " ia mé, bad da ka bapynroi- " -byllín nga'n pynroi-byllín " ia mé."

15. Te kumta kein, haba u

la iaiáp-shah-slem, u la ioh-shem ia kata ka jingkular.

16. Namar ki briu shisha ki jiu smai da uta u bakham-khfrau ; bad kata ka jingsmai *ka long* ha ki ka jingpynkut ia ka jingiasait pyrshah baroh ia ka ba'n pynnéh-skhem.

17. Ha kaba U Blei, haba u mon ba'n pyníh kham shí-kaddei-éh ha kita ki nongia-ioh-pateng ka jingkular, ia kata ka jingb'ymkylla ka jingthymú jong u, u la buh-sakhí ia lade ha pyddeng da ka jingsmai :

18. ba da ki ar-tylli ki jing-leh bakhlem-kylla, ha kiba *long* ka b'ymjiulah ia U Blei ba'n lamlér, ngi lah ioh ka jing-pyntyngen bashait-bor, kiba la phet-ríh ba'n kem-bat ia kata ka jingkyrmen ba-la-buh ha khymat *jong ngi* :

19. ia kaba ngi don kum ka lyngkor ka jong ka mynsiim, banéh-den ruh bad baskhem, bad ka baleit-bysut sha ka bakham-shapoh ia ka jing-káh ;

20. sha kaba *kum* u nong-buhhai na ka bynta jong ngi U Iísous u la leit-bysut, haba u la jía-long U Rangbah-

- lyngdoh b'ymjiukut katba kum kata ka kynja-syrím U Melkhisedek.

VII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba ka jinglong-lyngdoh U Melkhisedek ka long ka bakham-kor ia ka jong ka jaid Lebi.* 11 *Bad kumta, na ki bún nía, la pyníh ba Ka Jinglong-lyngdoh U Khristos ka long kham-kor ia ka jong ki lyngdoh jaid Lebi.*

1. NAMAR une U Melkhisedek, u siim Ka Salim, u lyngdoh jong U Blei U Bahakhlih-tam-éh, uba da wan-tan ia U Abraam haba u dang wan-phai na kata ka bapom ia kita ki siim, bad uba la kyrkhú ia u ;

2. ha uba ruh U Abraam u la ai ia ka bashipheu na kiei-kiei-baroh ; ka banyngkong kein, haba la batai, *long*, U Siim ka hok, te hadiin kata ruh, U Siim Ka Salim, kaba long, U Siim ka jingsuk ;

3. u bakhlem u kypá, u bakhlem ka kymí, u bakhlem jingkhein - jingkhá pateng-lapateng, u b'y় don ka jing-sydang ki sngi, l'ymne ka jingkut ka jingim ; hinrei haba la

pynsyrím ia u *kumta* ia uba U Khún U Blei, u iaisáh u lyngdoh ia ka b'ymjiukut.

4. Hinrei tó khymíh-puson phi, u bakhrau katno *long* une, ha uba wad U Abraam ruh, uba U Kythau-tymen u la ai ia ka bashipheu na kita ki jinglúte !

5. Bad kita shisha na kiba ki khún U Lebi, haba ki pyddiang ia ka jinglong-lyngdoh, ki don ka húkum ba'n shim ka bashipheu na uba u paitlang katba kum kata Ka Húkum, kata long, na ki para-khún jong ki, la ka long ba ki la míh-noh na ka syngkai U Abraam :

6. hinrei uta u b'ym khein la ka jingkhá pateng-la-pateng na ki, u la shim ka bashipheu na U Abraam kein, bad u la kyrkhú ia uta badon kita ki jingkular.

7. Te khlem ka jingiasait pyrshah baroh, ia u bakham-rit la jiu kyrkhú da u bakham-khrau.

8. Bad hangne shisha ki briu kiba iáp-noh ki pyddiang ia ki bashipheu ; hinrei hangta *uta u pyddiang*, shaphang uba la phlá ba u im.

9. Bad, kum ba'n ong ka ktín, U Lebiruh, uba pyddiang ia ki bashipheu, u la siu ka bashipheu da U Abraam.

10. Namar u la dang long ha ka syngkai ia la u kypá, mynba uta u Melkhisedek u la leit-tan ia u.

11. NAMAR-KATA, lada shisha ka jingjanai ka la jiu long da kata ka jinglong-lyngdoh bajaid Lebi, (namar ha ka la lah buh húkum ha uta u paitlang,) dang *don* kam aiuh pat ba'n pynmíh ia uwei-pat u lyngdoh katba kum kata ka kynja-syrím U Melkhisedek, bad ba'n ym khot ia u katba kum kata ka kynja-syrím U Aaron ?

12. Namar haba la pynplí-noh ia kata ka jinglong-lyngdoh, na ka badon kam kein la pynlong ka jingpynplí-noh ia ka húkum ruh.

13. Namar uta shaphang uba la kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la dei dykhot ia kawei-pat ka jaid, na kaba uno-uno-ruh-ém u'm jiu la áp-súmar ia ka dúwan.

14. Namar *ka long* bapau-shinná, ba uba U Trai jong ngi u la míh náduh U Ioudas,

shaphang kata ka jaid U Mosis u'm shym la kren ei-ei-ruh shaphang ka jinglong-lyng-doh.

15. Bad ka dang long bapau-shinná kham shikaddei, haba la pynmíh ia uwei-pat U Lyngdoh katba kum kata ka jingsyrím U Melkhisedek,

16. ia uba la pynlong *kumta*, ym katba kum ka rúkom ka húkum bakynja-doh, hinrei katba kum ka bor ka jingim b'ymjiukut.

17. Namar U Blei u phlá, "Ba mé long ma-mé U Lyng- " doh b'ymjiukut katba kum " kata ka kynja-syrím U Mel- " khisedek."

18. Namar ka long shisha ka jingpyndam-noh ia ka húkum balong mynshiwa, naba kata ka jingtlot bad ka jing- b'yummyntoi jong ka;

19. (namar Ka Húkum ka'm shym la pynjanai ia kaei-kaei-ruh-ém), hinrei hadiin *don* ka jingialam hapoh ka jingkyrmen bakham-bhá, da kaba ngi wan hajan U Blei.

20. Bad ha kaba kumta ba ym khlem ka jingsmai *la pynlong ia u U Lyngdoh* ;

21. (namar shisha la pyn-

long ia kita ki lyngdoh khlem ka jingsmai ; hinrei ia une da ka jingsmai, da uta u baong ha u, "U Trai u la smai bad u'n " ym kylla-ka-bamut, *Mé long* " ma-mé U Lyngdoh b'ymjiu- " kut katba kum kata ka kyn- " ja-syrím U Melkhisedek :")

22. kat katta kein la pynlong ia U Iísous U Nongbah- -khlíh ka jiutang bakham-bhá.

23. Bad kita shisha, ki long shibún ki lyngdoh ia kiba la pynlong, naba kata ka bapyn- pep *ia ki* da ka jingiáp ba'n iaisah-lang :

24. hinrei une, naba kaba u iaisah b'ymjiukut, u don ka jinglong-lyngdoh ka b'ymjiu- -híer-noh pateng-la-pateng.

25. Namar-kata u lah ruh ba'n pynim lut janai ia kita kiba wan ha U Blei da u, haba u im hala-karta ia ka ba'n iasait na ka bynta jong ki.

26. Namar U Rangbah- -lyngdoh u bakumta u la bit ia ngi, *uba long* u bakhúid, u balúi-lúi, u b'ymdabit-tyngit, u ba-la-kyrphang na ki bapop, bad ia uba la pynlong ba- kham-hakhlíh ia ki byneng ;

27. uba u'm don kamhala ka sngi, kumba kita ki rangbah-

-lyngdoh ; ba'n kinia jingkinia shiwa namar kita ki pop la ki jong hí, te hadiin namar kita *ki pop* uta u paitlang ; namar ia kane u la leh tang shisin-leh, mynba u la kinia-noh ia lade.

28. Namar kata Ka Húkum ka thung ia ki briu ba'n long ki rangbah-lyngdoh haba ki don ka jingtlot ; hinrei kata ka ktín ka jong kata ka jingsmai, kaba hadiin kata Ka Húkum, *ka thung* kein ia U Khún, ia uba la pynlong-janai b'ymjiukut.

VIII.—LYNNONG.

1. *Long hangne ba nang pynih-nía ym tang ba U Khristos kum U Rangbah-lyngdoh u long kham-hakhlih ia ki khùn U Aaron ; hinrei ba kita kiei-kiei-ruh badei sha ka jiutang bathymmai ha kaba u long U Rangbah-lyngdoh ki kham-bhá ia kita kiei-kiei-ruh ki jong ka jiutang barim, ia kaba la pyndam-noh.*

1. Te shaphang kita kiei-kiei-ruh ia kiba la kren, *kane long* ka bakongsan kein : Ngi don U Rangbah-lyngdoh u bakumta, uba la shong sha ka mon ka khet ka jong U Bakhrau-tam ha ki byneng ;

2. U Shakri ka jaka bakytang, bad kata ka iing-trep ka bashisha, ia kaba uba U Trai u la pynieng-skhem, te ym u briu kein.

3. Namar la thung ia u rangbah-lyngdoh baroh ia ka ba'n ai-ngúh da ki jingai-ngúh ruh bad ki jingkinia : namar-kata *la don* kam ia Une ba'n ioh ruh ia kaei-kaei-ruh da kaba u'n da ai-ngúh.

4. Namar shisha lada u la long ha ka khyndeu, u'm da la long wad u lyngdoh, haba don kita ki lyngdoh kiba jiu ai-nguh da kita ki jingai-ngúh katba kum Ka Húkum :

5. kiba shakri-níam *tang* ha ka dur bad ka syrniu kita kiekiei bakynja-byneng, kumba la sneng-mahám ia U Mosis da U Blei, haba u sa thau-pyndep ia kata ka iing-trep : namar, “Tó khymíh, u ong, “ba me'n ioh-thau ia kiei-kiei-“-baroh katba kum kata ka “dur ia kaba la pyníh ha mé “ha uta u lúm.”

6. Hinrei mynta u la ioh ia ka jingkam lyngdoh ka bakham-kor, da ka bakatne ba u long ruh U Ksíang ka jiutang ka bakham-bhá, ia kaba la

pynnéh kein ha ki jingkular
ki bakham-bhá.

7. Namar lada kata *ka jiutang* ka banyngkong ka la long
b'ymdúna, ym shym da la wád
jaka ia ka baar.

8. Namar haba kynnoh-pop
ha ki, u ong, "Ha khymíh,
" ki sngi ki wan, ong U Trai,
" h'ynda nga'n pyndep-skhem
" ia ka jiutang bathymmai bad
" ka iing Israil bad ka iing Iou-
" das ruh :

9. "ym katba kum kata ka
"jiutang ia kaba nga la pyn-
"long bad kita ki kypá jong
"ki, ha ka sngi mynba nga la
"shim ia ka ktí jong ki, ia ka
"ba'n ialam-noh ia ki na ka rí
"Ejipt; naba ki'm shym la
"iainéh ma-ki ha kata ka
"jiutang jong nga, te ma-nga
"nga la leh-lyndet ia ki, ong
"U Trai.

10. "Naba kane *ka long*
"kata ka jiutang ia kaba nga'n
"buh-skhem bad ka iing Israil
"hadiin kita ki sngi, ong U
"Trai; Nga'n buh ia ki húkum
"jong nga ha ka bamut jong
"ki, bad nga'n thoh ia ki ha
"ki dohnúd jong ki; bad nga'n
"dei U Blei ia ki, bad ma-ki
"ki'n dei u paitlang ia nga :

11. "bad uwei-uwei-baroh
"u'n u'm ioh-hikai ia la u
"paramarjan, bad uwei-uwei-
"-baroh ia la u para, da ka
"baong, Tó tip ia uba U Trai :
"naba baroh kein ki'n tip ia
"nga, náduh í barit jong ki
"háduh u bakhrau jong ki.

12. "Naba nga'n long u
"baisynei ia ki b'ymhok jong
"ki, bad ia ki pop jong ki,
"bad ia ki jingpallat jong ki,
"nga'n ym kynmau shuh."

13. "Da ka baong, *Ka jiutang* bathymmai, u la pynlong-
-rim ia kata ka banyngkong.
Te ia kata ba la pynlong-rim
bad ba man-slem, *ka long* hajan
ka badúh-noh.

IX.—LYNNONG.

1. *Shaphang kiei-kiei ki jingdon*
kata ka iing-trep ba la thau da
U Mosis; bad ki niam-ki-rúkom
bad ki jingkinia ka jiutang banyngkong, kiba la long tang ki
syrngiu : 11. te kumta ki la long
ki bakham-dúna bor shibún ia ka
snám bad ia ka jingkinia U
Khristos. 15. Ba don kam ia
kawei ka jingkinia U Khristos.

1. Te kumta kein kata *ka*
jiutang ka banyngkong ruh ka
la don ki jingpynlong-níam ka

bamane-Blei, bad kata ka iing-kyntang bapyrthei.

2. Namar la pynlong ia ka iing-trep, *ka pulit* ka bashiwa, ia kaba la khot Ka Jaka-kyn-tang, ha kaba *la don* kata ka jingpynieng-sharak, bad kata ka míej, bad kata ka babuh-pyníh ia ki kypú.

3. Bad shadiin kata ka jing-káh ka baar, *long kata ka pulit* ka iing-trep ia kaba la *khot*, Ka bakyntang-tam ki bakyntang ;

4. kaba don ka plíang ksíer bathang-iúbíh, bad kata ka sunduk jong kata ka jiutang ia kaba la tap baroh-saudong da ka ksíer, ha kaba *la don* u khíu ksíer ka badon kata ka manna, bad uta u diingduh U Aaron uba la phuh, bad kita ki mau-lyngkyniáp jong kata ka jiutang ;

5. bad halor jong ka, *la don* ki kherubim ka burom-tyng-shain ki baiakáh-lor ia ka jingtap-isynei ; shaphang jong ki ka'm long mynta ba'n kren hala ka bynta-bynta.

6. Te haba la pynlong-bíang ia kine kiei-kiei-ruh kumta, kita ki lyngdoh ki *jiu leit*-*bysut* hala ka sngi sha kata ka iing-trep *sha ka pulit* bashiwa

kein, haba ki iapyndep ia ki níam-mane-Blei.

7. Hinrei sha kata *ka pulit* ka baar, uba u rangbah-lyng-doh marwei *u jiu* *bysut* shisin hala ka snem, ym khlem ka snám, ia kaba u ai-ngúh na ka bynta ia lade, bad *na ka bynta* kita kiei-kiei-ruh ki jingb'ym-tip jong uta u paitlang.

8. Ia kane kein uba U Mynsiim Bakhúid u da pyníh-shai, ba ym put la pynpau-shinná ia kata ka lynti sha Ka Bakyntang-tam *ki bakyntang*, katba kata ka iing-trep ka banyng-kong ka dang ioh ka jingieng :

9. kaba *long tang* ka jing-syrím háduh ka aiom ka bamynta ; ha kaba la ai-ngúh da ki jingai-ngúh ruh bad ki jingkinia, ki b'y় lah ba'n pynjanai shaphang ka jingiatip-lem ia uta uba shakri-níam-Blei ;

10. *haba ki long tang* shaphang ki jingbám bad ki jingdih, bad ki jingsait babún-jaid, bad ki jingpynlong-níam ka doh, ia kiba la buh tadynda ka ía ka jingpynbeit-bhá.

11. HINREI U Khristos haba u la mih-pau U Rangbah-lyngdoh kita kiei-kiei ki

babhá ki ba'n sa wan, lyngba kata ka iing-trep bakham-khrau bad bakham-janai, ym ba-la-thau da ki ktí, kata long, ym na jong kane ka pyrthei ;

12. l'ymne da ka snám ki blang bad ki khún-massi, hinrei da ka snám jong u hí, u la leit-bysut tang shisin kein sha kata Ka Jaka-kyntang, haba u la lah shem hí ia ka jing-siuspah b'ymjiukut.

13. Namar lada kata ka snám ki massi-kyrtong bad ki blang, bad ka dypei ka massi-kyrnau basynreit ia kita ia kiba la pyntyngit, ka pynkhúid sha kata ka jingpynkhúid ia ka doh ;

14. da katno tam kata ka snám jong U Khristos uba da U Mynsiim b'ymjiukut u la ai-ngúh ia lade bakhlem-pop ha U Blei, ka'n pynkhúid ia ka jingiatip-lem jong phi na ki jingleh baiáp, ia ka ba'n shakri ia U Blei Baim ?

15. TE naba kane, u long U Ksíang ka jiutang batthymmai, ba kumta kein, haba la long ka jingiáp ia ka ba'n siuspah na kita ki jingpallat kiba hapoh kata ka jiutang banyngkong, kita ia kiba la

khot ki'n la ioh-pyddiang ia ka jingkular ia kata ka bynta-skhem b'ymjiukut.

16. Namar ha kaba *don* ka jiutang, don kam ba'n pynmíh-nía ia ka jingiáp uta uba la búh-skhem *ia ka*.

17. Namar ka jiutang *ka long* baskhem ha kaba long ki baiáp ; naba ka'm jiu don bor haba dang im kein uta uba la búh-skhem *ia ka*.

18. Naba kumta ym shym la pynkyntang-skhem ia *ka jiutang* ka banyngkong khlem ka snám.

19. Namar haba la lah kren da U Mosis ia ka húkum-skhem baroh katba kum ka húkum ha uta u paitlang baroh, bad haba u la shim ia ka snám ki khún-massi bad ki blang, lem bad ka úm, bad u shniúh langbrot basau-bythúh, bad ka hyssop, u la synreit ia kata ka kítap hí ruh bad ia uta u paitlang baroh,

20. u da ong, "Kane *ka long*" " ka snám jong kata ka *jiu-*" " tang, ia kaba U Blei u la " húkum-skhem ha phi."

21. Bad putet, u la synreit kumjuh da kata ka snám ia kata ka iing-trep ruh, bad ia

ki khíu baroh jong kata ka bashakri-níam-Blei.

22. Bad lajan da ka snám la pynkhúid ia kiei-kiei-baroh katba kum Ka Húkum ; bad khlem ka bapymíh snám ym don kein ka jingmáp.

23. *La* don kam, namar-kata, ba'n pynkhúid da kine kiei-kiei ruh ia kita ki dur jong kita kiei-kiei-ruh ha ki byneng, hinrei ia kita kiei-kiei-ruh hí ki bakynja-byneng da ki jingkinia bakham-bhá ia kine.

24. Namar U Khristos u la leit-bysut ym sha Ki Jaka-kyntang ba-la-thau da ki ktí, ki dur kita kiei-kiei-ruh bashisha ; hinrei sha kata ka byneng hí, mynta ba'n pyníh-pau ia lade ha khymat U Blei na ka bynta jong ngi :

25. l'ymne *ba don kam* khy-nang ba u'n kinia-ai-ngúh ia lade búnsin, kumba uba u rangbah-lyngdoh u leit-bysut sha kata Ka Jaka-kyntang hala ka snem da ka snám kawei-pat ;

26. namar haba da kumwei ka la dei ia u ba'n shah búnsin náduh myndanglong ka pyr-thei ; hinrei mynta-tang shisin la pynmíh-pau ia u ha ka

bapynwai-noh ia ki ía, ia ka ba'n pyndam-noh ia ka pop da kata ka jingkinia jong u hí.

27. Te kat kumba la buh khynang ha ki briu ba'n iáp-noh tang shisin, bad hadiin kane *long* ka jingbishár :

28. kumta U Khristos ruh haba la kinia-ai-ngúh tang shisin ia u ia ka ba'n bah-noh ia ki pop ki babún, u'n míh-pau ka baarsin kein, khlem *bah* ka pop, ha kita kiba iaáp-khymíh hir-hir ia u, ia ka jingpynam.

X.—LYNNONG.

1. *Hangne haba wai-noh ia ka nía shaphang ka jingdúna-bor kita ki jingkinia baroh hapok ka húkum U Mosis, ba'n bah-noh ia ki pop ; u pyníh-shai ba ka jingkinia U Khristos tang shisin ka don bor janai kum ka kúna babiáng-éh.* 19. *Na kata u sneng-kyntú ia ki ba'n iaileh kiei-kiei ki jingleh babhá ; bad u sneng-mahám shaphang kiei-kiei ki ba'n jíá ha ki lada ki'm iaileh kumta.*

1. NAMAR kata Ka Húkum haba ka don tang ka syrngiu kita kiei-kiei-ruh ki ba'n sa wan, bad ym kaba bíang

hí ka dur jong kita kiei-kiei-ruh, ka'm jiu lah da kita kijuh ki jingkinia ia kiba ki ai-ngúh, hala ka snem khlem-da-púd, ba'n pynjanai ia kita kiba wan hajan.

2. Namar haba da kumwei ki'm shym da la wai-noh ba'n la ai-ngúh ia ki ? naba haba la pynkhúid tang shisin ia kita kiba iamane-Blei, ki'm da don kaei-kaei-ruh-ém shuh ka jingiatip-lem ia ki pop.

3. Hinrei ha kita *ki jingkinia* don ka jingpynkynmau-pat ia ki pop hala ka snem.

4. Namar *ka long* ka b'ymlah ia ka snám ki massi-kyrtong bad ki blang ba'n kit-noh ia ki pop.

5. Naba kumta haba U wan-bysut sha kane ka pyrthei, U ong, "Ia ka jingkinia" "bad ia ka jingai-ngúh me'm "shym la mon ; hinrei ia ka "met mé la khréh ia nga :

6. "ia ki jingai-ngúh-thang, "bad ia ki jingkinia namar "ka pop me'm shym la sngou- "bhá.

7. " Hynda kumta nga la "ong, Ha khymíh, nga la poi "(ha ka jingkylliap ka kítap "la thoh shaphang jong nga,)

" ia ka ba'n leh, Ah U Blei, ia "kata ka mon jong mé."

8. Ha neng haba u da ong, ba, " Ia ka jingkinia bad ia ka "jingai-ngúh, bad ia ki jingai- " -ngúh-thang, bad ia ki jing- " kinia namar ka pop me'm "shym la mon, l'ymne me'm "shym la sngoubhá *ha ki* ;" (ia kiba la ai-ngúh katba kum kata Ka Húkum ;)

9. h'ynda kumta u la ong, "Ha khymíh, nga la poi ia ka "ba'n leh, Ah U Blei, ia kata "ka mon jong mé." U pyn-dam-noh ia kata ka banyng-kong khynang ba u'n ioh-pyn-néh ia kata ka baar.

10. Da kaba kata ka mon, la pynkhúid ia ngi da kata ka bakinia-ai ngúh ia ka met ka jong U Iísous Khristos tang shisin kein.

11. Te shisha u lyngdoh baroh u da ieng hala ka sngi haba u shakri-níam Blei, bad búnsin u da ai-ngúh da kita kijuh ki jingkinia, kiba ki'm jiu lah ba'n kit-noh ia ki pop :

12. hinrei Une kein, h'ynda u la lah ai-ngúh *tang* kawei ka jingkinia namar ki pop ia ka b'ymjiukut, u la shong sha ka mon U Blei ;

13. náduh mynta u da áp-khymíh “ tadynda yn la ioh-“ -buh ia ki bashún ia u ka “ jingiúh hapoh ki slajat jong “ u.”

14. Namar da kawei kein ka jingai-ngúh u la pynjanai ia ka b'ymjiukut ia kita ia kiba la dang pynkhúid.

15. Te uba U Mynsiim Bakhúid hí u phlá ruh ia kane ha ngi : namar hadiin ia kaba u la ong mynshiwa,

16. “ Kane *ka long* kata ka “ jiutang ia kaba nga'n buh-“ -skhem bad ki hadiin kita ki “ sngi, ong U Trai; Nga'n buh “ ia ki húkum jong nga ha ki “ dohnúd jong ki, bad ha ki “ bamut jong ki nga'n thoh ia “ ki ;

17. “ bad ia ki pop jong “ ki bad ia ki jingpallat jong “ ki nga'n ym kynmau shuh.”

18. Té ha kaba *don* ka jing-máp ia kine, ym dang *don* shuh ka jingai-ngúh namar ka pop.

19. Namar-kata, haba ngi don, kó ki para-bangeit, ka jingshlur-lúid ia ka ba'n leit-bysut sha kata Ka Jaka-kyn-tang-tam da kata ka snám U Lísous,

20. ia kaba u la pynkyn-

tang namar ma-ngi, *kaba long* ka lynti bathymmai bad baim, lyngba kata ka jingkáh, kata long, ka met jong u ;

21. bad *haba ngi don* U Lyngdoh Bakhrau halor kata ka iing U Blei ;

22. tó ai ba ngi'n iawan hajan da ka dohnúd bashisha ha kajingsngou-kut-nía-skhem ka jingneit, haba la synreit khúid ia la ki dohnúd na ka jingiatip-lem basniu, bad haba la sait ia la ka met da ka úm bakhúid.

23. Tó ai ba ngi'n iabat-skhem ia kata ka jingphlá-shai ia la ka jingkyrmen, bakhlem-kynriah-noh; (namar u baiai-néh kein *long* uta uba la kular ;)

24. bad tó ai bangi'n ianieu-khymíh-thúh paralok-hí ia ka ba'n pynshait ha ka jingiaeit bad ha ki jingleh babhá :

25. khlem da íehnloh ia kata ka jingiaseng-lang jong ngi ia lade, kumba jiu *long* ka rúkom kiwei ; hinrei da sneng-kyntú *paralok - hí* ; bad da katne kham-tam ha katba phi ioh-íh ia kata ka akhér-ka-sngi banang-wan jan.

26. Namar haba ngi leh-pop

da la ka mon hí hadiin kaba
la ioh-pyddiang ia kata ka
jingtip-bíang ia ka jingshisha
ym dang sah shuh ka jingkinia
namar ki pop ;

27. hinrei kaba ka jingáp-khymíh bashepting-éh ia ka jingbishár, bad ka jingsngou-shlá ka baméh-lep ka ba'n sa bám-duh ia kita ki nongialeh-pyrshah.

28. Jár uba la kyntait-noh-bein ia ka húkum U Mosis, u iáp-noh khlem ka jingisynei, hapoh ar-ngút ne lai-ngút ki nongsakhí :

29. da katno ka jingpynshitom bakham-éh, phi mut, ba yn nieu-dei ia uta uba la iúh-bein ia uba U Khún U Blei, bad ba la nieu b'ymkhúid ia kata ka snám jong kata ka jiutang, da kaba la pynkhúid ia u, bad ba la leh-bein ia uba U Mynsiim ka jingiaeie?

30. Namar ngi tip ia uta uba la ong, "Ka jingpynhíer-kyput ka long ka jong nga "hí, nga'n leh-kylliangma-nga "ia kata," ong U Trai. Pat ruh, "U Trai u'n bishár-pynbeit ia u paitlang jong "u."

31. *Ka long bashepting-éh ia ka ba'n háp ha ki ktí U Blei Baim.*

32. *Hinrei tó pynkynmau ia lade shaphang kita ki sngi bamynshiwa, ha kiba, h'ynda la pynshai ia phi, phi la iaishah ia ka jingpynéh bakhrau ki jingshah-shitom ;*

33. *ha kane shisha kein, haba la pynlong jingkhymíh-thúh-bein ia phi da ki jingkren-bein ruh bad da ki jingshah-jinar ; bad ha kane de, haba phi la jía-long ki nongiasyllok jong kita ia kiba la pynlong-bein kumta.*

34. *Namar phi la iashah-lem bad nga ruh ha kita ki jingkhúm jong nga, bad phi la iashah da ka jingkymen ia ka baleh-lúti ia kita kiei-kiei-ruh ki jingdon jong phi, da ka batip-skhem ba phi don ia lade ka spah ha ki byneng ka bakham-bhá, bad ka baiainéh.*

35. *Namar-kata, wat bred-noh phi ia kata ka jingsngou-shlur-lúid jong phi, kaba don ka nong-hun bakhrau.*

36. *Namar phi don kam ia ka jingiaishah, khynang ba haba phi la ioh-leh ia kata ka mon U Blei, phi'n la ioh-*

-pyddiang ia kata ka jing-kular.

37. Namar dang sa shibit arbit-éh, te “Uta uba sa wan “u'n wan, bad u'n u'm pyn-“ slem.

38. “ Hinrei u bahok na ka “ jingneit u'n ioh-iajiim: hin-“ rei lada ka kynriah dadiin “ kein, ka mynsiim jong nga “ ka'm sngoubhá ha U.”

39. Hinrei ngi'm long ma-nghi kiba na ka bakynriah dadiin ia ka ba'n jot-noh, hin-rei kiba na ka jingneit ia ka ba'n rih-pynam ia ka mynsiim.

XI.—LYNNONG.

1. *Shaphang kaei long ka jing-neit; bad ka jingpynih - nla shaphang ka bor-bah ka jing-neit kaba la pau ha kita Ki Kypá-tymen, bad ha kíwei, ba-pynih na ka jingiathúkhána Ka Testament barim.*

1. Te ka jingneit ka long ka nía - sngou - skhem badon kiei-kiei-ruh ha kiba la kyrmén, ka jingpynih kyndúh-shai ia kiei-kiei-ruh ia kiba ym la ioh-íh.

2. Namar ha ka la phlá-sakhí babhá ia kita Ki Kypá-tymen.

3. Da ka jingneit ngishem-phang ba la pynlong-bíang ia kita ki pyrthei, da ka ktín U Blei, kat ia ka ba'n ym pynlong ia kita kiei-kiei-ruh ba-la-ioh-íh na kiei-kiei-ruh ba-la-pau.

4. Da ka jingneit, U Abel u la ai-ngúh ha U Blei ia ka jingkinia bakham - kor ia U Kain, da kaba la phlá-sakhí ia u ba u long u bahok, namar U Blei u da phlá-sakhí sha-phang kita ki jingai jong u ; bad da kaba, haba u la iáp-noh, u dang kren.

5. Da ka jingneit, la pyn-kynriah-noh soit ia U Enokh ba u'n u'm la ioh-íh ia ka jing-iáp ; “bad ym shym la shem ia “ u, naba U Blei u la lah pyn-“ kynriah-noh soit ia u :” namar mynshiwa kata ka jing-pynkynriah-noh soit ia u la phlá-sakhí ia u, ba u la pyn-sngoubhá ia U Blei.

6. Hinrei khlem ka jing-neit *ka long b'ymlah ba'n pynsngoubhá ia U* : namar ka dei ia uta u bawan hajan U Blei ba'n ngeit ba u don, bad ba u long u baai-nong-hun ha kita kiba wád bíang-bíang-ruh ia u.

7. Da ka jingngeist, U Noe haba la sneng-mahám ia u shaphang kita kiei-kiei-ruh ia kiba b'ym put la ioh-íh, da ka basngou -tíng -riu - Blei u la pynlong ia ka iing-liing ia ka ba'n pynim ia ka iing jong u ; da kaba u la pynrem ia kata ka pyrthei, bad u la jía-long u nongioh-pateng ia kata ka hok kaba katba kum ka jingngeist.

8. Da ka jingngeist, U Abraam mynba la khot ia u, u la kongúh ba'n leit-noh sha kata ka jaka, ia kaba u ba'n sa pyddiang ia ka ba'n long ka bynta-skhem ; te u la leit-noh, u'm da tip kein shaei u leit.

9. Da ka jingngeist, u la shong-basá ha kata ka rí jong ka jingkular kumba ha ka rí banongwei, u da shong-sáh ha ki iing-trep, lem bad U Isaak bad U Iakob, kiba kinongiaioh-pateng-lem ia kata ka jingkular kaba kajuh :

10. namar u la jiu áp-khy-mih ia kata ka nongbáh ka badon kita ki nongrim-skhem, jong kaba u nongtei bad u nongthau long U Blei.

11. Da da jingngeist, wad

Ka Sarra ia lade-hí ka la ioh ka bor ia ka ba'n punkhún, bad haba ka la pallat aiom karta ka la khá-khún, naba ka la nieu u baianéh ia uta uba la lah kular.

12. Naba kumta wad tang na uwei la pynkhá-khún, bad uta kein uba la kylla-sydot-noh, ia kiba kat kum ki khlúr jong ka byneng, ha ka jinglong paitbah bylín, bad kum uta u shíap uba harúd ka rymiang dúriau, ia uba b'ymlah-khein.

13. Kine baroh ki la iáp-noh ha ka jingngeist, ki b'ym shym la pyddiang ia kita ki jingkular, hinrei ki da la ioh-íh ia ki na jingngai, te la pynngeit-skhem ia ki shaphang jong ki, bad ki da la sngou-kynthúp ia ki, bad ki da la iaphlá ba ki long ki nongwei bad ki soh-shnong ha kane ka pyrthei.

14. Namar kita kiba ong ia kiei-kiei-ruh kat kita ki iapyn-pau-shinná ba ki iawád-éh ia la ka rí.

15. Bad lada shisha ki la jiu kynmau hir-hir ia kata ka rí, na kaba ki la iawan-míh-noh, ki da lah ioh ka por babit ba'n leit-phai-pat.

16. Hinrei mynta ki ia-kwah - brai - éh ia la ka ri bakham-bhá, kata ka long, ka bakynja-byneng ; naba kumta U Blei u'm sngou-lehrain ia ki, ba yn khot ia u kein U Blei jong ki ; namar u la khréh ka nongbáh ia ki.

17. Da ka jingneit, U Abraam mynba la tynjúh ia u, u la kinia-ai-ngúh ia U Isaak ; te kumta uta uba la lah pyddiang-kynthúp ia kita ki jingkular, u la kinia - ai - -ngúh ia la u khún ba-la-khá - -marwei ;

18. shaphang uba la kren, “ Ba ha U Isaak yn khot ha “ mé symbai : ”

19. haba u la wai-nía-noh ba uta U Blei u long u balah ba'n pynmíh-pat ia u wad na ki baiáp ; nangta kein u la ioh-pyddiang pat ruh ia u kum ha ka jingsyrím.

20. Da ka jingneit, U Isaak u la kyrkhú ia uta U Iakob bad ia uta U Isau shaphang kiei-kiei ki ba'n sa wan.

21. Daka jingneit, U Iakob mynba u sa iáp, u la kyrkhú ia uwei - uwei jong kiba ki khún-shinrang U Iosiph ; bad

“ u la mane-dem ha ka klíar
“ u diingduh jong u.”

22. Da ka jingneit, U Iosiph haba u sa iáp u la pynkynmau shaphang kata ka jingleit - noh kiba ki khún Israel ; bad u la húkum-skhem shaphang kita ki shiing jong u hí.

23. Da ka jingneit, mynba la khá ia U Mosis, la buh-ríh ia u lai bynai da ki kymí-ki - -kypá jong u, naba ki la ioh-íh ia u khúnlung ba u long babhá-éh lymphúin ; te ki'm shym la shepting ia kata ka húkum uta u siim.

24. Da ka jingneit, U Mosis mynba u la long rangbah, u la kyntait-noh ba yn khot ia u u khún ka khún U Pharao ;

25. haba u la jíd hí kham - -tam ba'n shah-shitom lem bad u paitlang U Blei, ia ka ba'n ioh ka jingsngou-brai ia ka pop tang shibit ;

26. haba u la nieu ia ka jingkren-bein ia U Khristos kum ka spah bakham-khrau ia kita ki jingkynsheu ha Ka Ejipt: namar u la khymíh - -shain kein sha kata ka nong - hun.

27. Da ka jingngeit, u la iehnoh ia Ka Ejipt, khlem shepting ia ka jingbittar uta u siim: namar u la iainéh-shlur kum u baioh-íh ia uta ia u b'ymioh-íh.

28. Da ka jingngeit, u la pynlong ba'n rakhe ia kata Ka Níam-ka-jinglait, bad ia kata ka jingsynreit ia ka snám, khynang ba uta u bapynjot-noh ia kita ia ki ba-la-khá-nyngkong u'n u'm la ioh-kytáh-sniiu ia ki.

29. Da ka jingngeit, ki la ialeit lyngba ia kata Ka Dúriau Basau kumba da ka ryngkeu : ia kaba haba kita ki nong Ejipt ki la ianúd pyrshang kumta ki la iáp-jillop.

30. Da ka jingngeit, kita ki kynroh Ka Jerikho ki la kyl-lon-khram, h'ynda la iaid-tau-wiar ia ki jin hinieu sngi.

31. Da ka jingngeit, ia Ka Raab kaba ka nútí ym shym la pynjot-noh lem bad kita ki b'ymkongúh, naba ka la pyddiang sngoubhá ia kita ki nongsyntiat da ka jingsuk.

32. Te ia kaei nga'n dang ioh-ong shuh? namar ka'n ym dap kein ka por ia nga haba da iathúh-byniah shaphang U

Gedeon, bad *shaphang* U Barak, bad *shaphang* U Sampson, bad *shaphang* U Iephthae; *shaphang* U Dabid ruh, bad U Samuil, bad *shaphang* kita Ki Nongiathúhlypa ;

33. kiba dà ka jingngeit, ki la jop-noh ia ki híma, ki la jiu trei ia ka hok, ki la ioh-shem ia ki jingkular, ki la khang-khop ia ki shintur ki sing,

34. ki la pynlip ia ka bor-éh kading; ki la ioh-phet-iáp-noh na ki syrti waitlam, la pynshait-bor ha ki na ka batlot-bor, la pynlong ia ki ki bakhlain-shlur ha ka jingialeh-thymá, ki la pynphai-phet-iáp ia ki paitlang-iapom jong ki banongwei.

35. Ki kynthei ki la ioh-pyddiang ia kita ki baiáp jong ki na ka jingpynmíh - pat ; hinrei ia kiwei la shoh - iáp, haba ki'm shym la pyddiang ia ka jingpyllait-noh; khynang ba ki'n la ioh-shem ia ka jingpynmíh-pat bakham-bhá :

36. hinrei kiwei-pat ki la shem ia ka jingtynjúh da ki jingleh-bein-sat bad ki jing-sympat-jam, haoíd, ruh putet da ki jingkhúm bad ka jingsah-byndí :

37. la lynthem-mau ia ki, la ot-arliang ia ki da ka korat, la pynshoi ia ki, la pyniáp-noh ia ki da ka waitlam ; ki la iaíd-kylleng ha ki sníh-lang-brot, *bad* ha ki sníh-blang ; ki basngou-kyrdúh, ia kiba la pynjinjar-sat, ia kiba la pynkordit-jam ;

38. (ia kiba ka'm shym la long dei ia kane ka pyrthei *ba'n ioh* kein !) ia kiba la pyniaid sakymá ha ki rí-khlau, bad *ha* ki lúm, bad *ha* ki krem bad kiba ki thliu ka khyndeu.

39. Te kine baroh, haba la phlá-sakhí ia ki da ka jingngeit, ki'm put la ioh-pyddiang ia kata ka jingkular :

40. haba U Blei u la khréh-lypá shaphang jong ngi ia kaei - kaei - ruh bakham - bhá, khynang ba khlem ia ngi ym la ioh-pynjanai ia ki.

XII.—LYNNONG.

1. *Hangne u iaikyntú ia ki na ki nía ba'n iainéh ha ki jingleh bariu-Blei; bad u pynih, ba ka jingsneng - pynshitom namar b'ymianéh, ka long ka jingkyrkhu kein.* 18. *Ia ka ba'n pynshait ia ki, u pynih ba ki la jia-long hapoh ka jiutang ba-*

thymmai, ka bakham-bhá ia ki ia kata ka barim.

1 NABA kumta ma-ngi ruh, haba ngi don u ly-oh ki nong-sakhí bakatne baieng-tauwíar ia ngi, haba ngi la buh-noh-bak ia ka jingban-khía baroh, bad ia kata ka pop ka bashait kér-saudong *ia ngi*, to ai ngi'n phet da ka jingainéh-minot ia ka jingiaphet-pynéh ia kaba la buh ha khymat jong ngi ;

2. da ka bakhymíh-shain sha U Iísous uba U Nongialam-tynrai bad U Nongpynjanai ia ka jingneit ; uba, namar kata ka jingkymen ia kaba la buh ha khymat jong u, u la shah ia ka diingphyná, haba u la nieu-bein ia ka jing-lehrain, bad u la shong sha ka mon kata ka khet ka jong U Blei.

3. Namar tó phi'n pyrkhat-bíang ia uta uba la iaishah ia ka bakatne ka jingialeh pyrshah ia lade da kita ki bapop, ioh ba phi'n sngou-thait-ián da ka basngou-ngai-lyngai ha ki mynsiim jong phi.

4. Phi'm put la ieng-ialeh pyrshah ha b'ynda ka bamíh-snám, da ka bapynéh pyrshah bad kata ka pop.

5. Te phi la klet-noh ia kata ka jingsneng-kyntú, kaba kren-pyníh ha phi kumba ha kikhún-shinrang, "Kó u khún " jong nga, wat nieu-bein ia ka " jingsneng-sympat na U Trai, " l'ymne wat sngou - ngai - " -lyngai haba da sneng-pyn- " beit ia mé da u :

6: " namar ia uba U Trai u " íeit, u sneng-pynbeit, bad u " sympath ruh ia u khún ba- " roh ia uba u pyddiang-hun " kein."

7. Lada phi iaishah ia ka jingsneng - sympath, U Blei u leh bad phi kumba bad ki khún - shinrang ; namar uei uba long u khún ia uba u kypá jong u u'm jiu sneng- sympath ?

8. Hinrei lada phi long khlem ka jingsneng-sympat, na kaba la pynlong ia ki baroh ki nongioh-iabynta, te kumta phi long ki khún-pyngkhá, bad ym ki khún-khá-burom.

9. Ruh putet, ngi la jiu don kita ki kypá ka doh jong ngi kum ki nongsneng - sympath, bad ngi la jiu tíng-burom ia ki : ható ym da kham-tam shibún yn pynlong ia ngi hapoh ia uba U Kypá ki

mynsiim jong ngi, bad kumta ioh-im ?

10. Namar kita shisha tang ia khyndiat ki sngi ki la sneng-sympat ia ngi, katba kum kaba íhbit ma-ki ; hinrei ma-u khynang ia ka ba'n pynmyntoi ia ngi, ia ka ba'n ioh-iabynta ma-ngi na kata ka jingkhúid jong u.

11. Hinrei ka jingsneng- sympath baroh ia ka bamynta shisha ka'm íhmat ba'n long ka jingkymen, hinrei ka jing- sngousíh : hinrei hadiin ka pynmíh-noh ia u soh bapyn- suk-hun jong ka hok ha kita ia kiba la pyntrei-mylin da ka.

12. " Naba kumta tó phi'n " pynbeit-shait ia ki ktí iakiba " la pynháp-kyniau, bad ia ki " khohsiu ia kiba la pyntlot- " -sahtor ;

13. " bad tó pynlong ia ki " lynti-rit bamadan-beit ia ki " slajat jong phi," ba yn ym la pynphai-noh na ka lynti ia ka badykoh, hinrei bakham-tam yn la ioh-pynkhiah kein.

14. Tó beh-brai phi ia ka jinglong-suk bad ki briu baroh, bad ia kata ka jingpynkhúid, khlem kaba, uno-uno-ruh-ém u'n u'm ioh-ih ia uba U Trai :

15. da ka baiaikhymíh-kyndong ioh ba uno-uno-ruh u da long dúna-noh na ka jingaiei U Blei ; “ ioh ba uno-“ -uno-ruh u thíed ka jing-“ kythang u da míh shlúin,” u'n ioh-pynkhíh-khuslai ia phi, bad da une yn la ioh-pyntyngit ia ki babún :

16. ioh ba *yn long* uno-uno-ruh u baklim-síh, lane u baleh-bein-sang, kum U Isau kein, uba namar ka shisin-bám ka jingbám u la díe-noh ia kiei-kiei ki bynta jinglong-hynmen jong u.

17. Namar phi tip ba hadiin kata ruh, haba u la mon ba'n ioh-pateng ia kata ka jing-kyrkhú, la kyntait-noh ia u : namar u'm shym la shem ka jaka ka bakylla-ka-bamut, la u la wád hir-hir ia ka da ki jing-jau-úm-mat.

18. Namar phi'm shym la wan ha u lúm ia uba da lah tybá, bad ia uba ba la thang da ka ding, bad ha u ly-oh-iong thíau-thíau, bad ha ka jing-dum, bad ha ka ér-iong,

19. bad ha ka jingsawa ka turoi, bad ha ka jingpyrta-jam ki ktín ; ia kaba kita kiba la ioh-sngou ki la iapán-noh ba

yn ym iaikynnoh shuh ia *kata* ka ktín ha ki :

20. (namar ki'm lah iaishah kein ia kata ia kaba la ádong, “ Bad lada u mrád u'n la “ kytáh ia uta u lúm, yn “ lynthem-mau ia u, lane yn “ síat ia u da u knam.”

21. Te, kata ka jingioh-íh-pau ka la long baíh-shepting-éh katta-katta, *katba* U Mosis u la ong, Nga long u basheping-éh bad bakhynniúh-noh :)

22. hinrei phi la wan ha u lúm Sion, bad ha ka nongbáh U Blei Baim, ha Ka Jerusalem kein bakynja-byneng, bad ha ki pheu-hajar, ha u paitlang baroh-kawei ki angelos,

23. bad ha ka balang ia kiba la khá-nyngkong, ia kiba la thoh-kyntiu ha ki byneng ; bad ha U Blei uba U Nong-bishár ki bynriu baroh ; bad ha ki mynsiim ki bahok ia kiba la pynjanai,

24. bad ha U Iísous uba U Ksíang ka jiutang bathymmai ; bad ha ka snám ka jingsynreit ka bakren ia kiei-kiei bakham-bhá ia uta U Abel.

25. Tó phi'n súmar baphi'n ym kyntait-noh ia uta uba

gren. Namar lada kita ki'm shym la ioh-lait-noh kiba la kyntait-noh ia uta uba kren-Blei ha ka khyndeu, da shi'bún kham-tam te *ngi'm ioh-lait-noh* ma-ngi kiba da phai-diin-noh na uta bakren na byneng :

26. uba kata ka ktín jong u mynkata ka la pynkhíh ia ka khyndeu ; hinrei mynta u la kular, u da ong, “ Tang “ shíwád shuh nga pynkhíh-“ -win ym tang ia ka khyn-“ deu, hinrei ia ka byneng “ ruh.”

27. Te kane kaba, “ Tang “ shíwád shuh,” ka pyníh-pau ia kata ka jingpyndam-noh ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba da pynkhíh, kum ia kiei-kiei-ruh ba la shu thau, khynang ba kita kiei-kiei-ruh ia ki b'ym da pynkhíh ki'n la ioh-iainéh,

28. Naba kumta haba ngi pyddiang ia ka híma bakhlem-khíh, tó ai ngi'n ioh ka jing-sngou-ngúh, da kaba ngi'n ioh-shakri ia U Blei da ka bapynsngoubhá-éh ia u, da ka jingsngou-tíng-burom bad ka jingsngou-riu-Blei :

29. namar shisha U Blei

jong ngi u long ka ding baing-duuh-noh kein.

XIII.—LYNNONG.

1. *Hangne don bún-jaid ki jing-sneng-kyntú ia ki ba'n iaileh riu-Blei ha kiei-kiei-ruh ki jinglong ka jingim jong ki kum Ki Khristian.* 20. *Ka jingdú-wai bad ka jingwai-noh.*

1. Tó iainéh ka jingiaiéit-para-bangeit.

2. Tó phi wat klet-noh ia ka jingkhot-íeit-basá : namar da kane la don kiba ki'm tip haba ki la pynshong sngoubhá ia ki angelos.

3. Tó phi'n kynmau-isynei ia ki nongsah-byndí, kum ki ba-la-khúm lem bad ki ; bad ia kita ia kiba la ban-shitom-éh, kum ki balong ia lade-híruh ha ka met.

4. *Tó ai ba ka bashongkirim ka'n long ka badon-burom ha pyddeng baroh, bad tó ai ba ka jingthíah ka'n long ka b'ymdabit-tyngit ; hinrei ia ki núti bad ia ki baklim U Blei u'n bishár.*

5. *Tó ai ba ka jinglong-jingim jong phi ka'n long ka bakhlem - íeit - sybai ; da ka*

basngou-dap-hun da kita kiei-kiei-ruh ba phi don mynta : namar ma-U hí u la ong, “ Nga’n ym iehnloh-noh da-“ -lei-lei ia mé, l’ymne nga’n “ ym leh-lyndet-noh da-lei-lei “ ia mé.”

6. Kumta kein ngi da sngou-shlur ba’n ong, “ U Trai u “ long u baiaráp ia nga, te “ nga’n ym shepting ia kaei-“ -kaei-ruh u’n leh u briu ha “ nga.”

7. Tó kynmau ia kita ki nongialam jong phi, kiba la iathúh ha phi ia ka ktín U Blei; da ka bakhymíh-thúh ia ka bakut ka jinglong-jingim jong ki, tó phi’n iapyrthúh.-búd ia ka jingngeit *jong ki*.

8. U Iísous Khristos *u long* uba ujuh, mynhynnin bad kane ka sngi, bad sha ka b’ymjiu-kut-b’ymjiukut kein.

9. Wat long ba la rong-noh kylleng ia phi da ki jinghikai baphér bad bakhyllah : namar *ka long* ka bamyntoi ba’n pynnéh-skhem ia ka dohnúd ha ka jingaiei, ym ha ki jing-bám, ha kiba kita kiba la iaiiaid ym shym la pynmyntoi ia ki.

10. Ngi don ka dúwan, na kaba kita ki’m don húkum

ba’n bám, kiba dang shakri ia kata ka iing-trep.

11. Namar kita ki met ki jong kita ki mrád, ia kaba ka snám jong ki namar ka pop la wallam-ai-ngúh da uba u rangbah-lyngdoh sha kata Ka Jaka-kyntang, la thang ia ki shabar kata ka jaka iashong-darai.

12. Naba kumta U Iísous ruh, khynang ba u’n la ioh-pynkyntang-khúid ia uta u paitlang da ka snám ka jong u hí, u la shah shabar kata ka khyrdop.

13. Namar-kata, tó ngi’n ialeit-míh-noh ha u shabar kata ka jaka iashong-darai, da ka babáh ia kata ka jing-kren-bein jong u.

14. Namar ngi’m don hang-ne ka nongbáh baiainéh, hinrei ngi’n iawád khynang ia kata ka ba’n sa wan.

15. Da u, namar-kata, tó ngi’n iakinia ia ka jingkinia ka jingiaroh khlem-da-púd ha U Blei, kata ka long kein, u soh ki rymiang-shintur haba ki iaroh-noh ia ka kyrteng jong u.

16. Hinrei ia ka baleh babhá bad ia ka baiasám-

-isynei tó wat klet-noh phi :
namar da ki jingkinia kum kita
ba pynsngoubhá-éh ia U Blei.

17. Tó kongúh ia kita ki
nongialam jong phi, bad tó
pynhapoh ia lade ; namar kita
ki áp-sharai na ka bynta ki
mynsiim jong phi, kum ki ba'n
sa ai-noh ia ka jingkhein ; ba
ki'n ioh-leh ia kane da ka
jingkymen, bad ym da ka
baúd ; namar kata ka b'ym-
myntoi ia phi.

18. Tó phi'n iadúwai na
ka bynta jong ngi : namar ngi
ngeit-skhem ba ngi don ka
jingiatip-lem babbá, haba ngi
mon ba'n pyniaid-pynlong ia
lade bha ha kiei-kiei-baroh.

19. Hinrei kham shikad-
dei-éh nga kyrpád ia phi ba'n
leh ia kane, ba kham shen yn
la ioh-pynai-bhá pat ia nga ha
phi.

20. HINREI uba U Blei
jong ka jingsuk, uba la wallam
pat na ki baiáp ia uta U
Nongáp U Bakhrau ki lang-
brot da ka snám ka jiutang
b'ymjiukut, ia U Lísous kein
uba U Trai jong ngi,

21. tó u'n da pynlong-janai
ia phi ha ka jingleh babbá
baroh, ia ka ba'n leh ia ka
mon jong u, da ka baleh ha
phi ia kata ka bapynsngoubhá-
-éh ha khymat jong u, da U
Iísous Khristos ; ha uba *yn*
long kaba ka burom sha ki
b'ymjiukut ki b'ymjiukut.
Amen !

22. NGA kyrpád ruh
ia phi, kó ki para-bangeit, tó
iashah-shkor ia kane ka ktín
ka jingsneng-kyntú : namar
da ka bakhndiat *ki ktín* ruh
nga la phah shiti ha phi.

23. Tó phi'n iatip ia ka-
ba la pyllait-noh ia U Timo-
theos uba u para-bangeit *jong*
ngi, lem bad uba, lada u'n
ioh - wan kham shen, nga'n
wan-íh ia phi.

24. Tó phi'n iangúh-mon-
-bhá ia kita ki nongialam
baroh jong phi, bad ia kita ki
riu-khúid baroh. Kita kiba
na Ka Italia ki iangúh-mon-
-bhá ia phi.

25. Tó *long* ka jingaiei lem
bad phi baroh. Amen !

KA SHITI KA JONG
U I A K O B O S ,
UBA U APOSTOLOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 2. *Shaphang ki jingtynjúh bad ki jing-pynshoi.* 16. *Shaphang ka bakumno long ka jingim-riu-Blei bashisha.*

1. U IAKOBOS, u shakri U Blei bad U Iísous Khristos uba U Trai, sha kita ki khadar jaid kiba ha kata ka jing-pynwir-noh, *u phah ba'n khú-blei.*

2. Tó phi nieu ia ka *kum* ka jingkymen phit-baroh, kó ki para-bangeit jong nga, haba phi la háp ha ki jingtynjúh baphér ;

3. haba phi tip ba kata ka baphrang ia ka jinggeit jong phi ka pynlong-noh ia ka jingiaishah.

4. Hinrei kane ka jingiaishah tó ai ka'n ioh ia ka jing-leh bajanai, ba phi'n ioh-long kein ki bajanai bad ki bashí-

-tylli-bíang, ki b'ymdúna ha kaei-kaei-ruh-ém.

5. Hinrei lada uno-uno-ruh na phi u la dúna ka jingstád, tó u'n pán na U Blei uba ai kyllúid-sngúr ha ki baroh, bad u b'ym kynnoh-bein ; te yn ai ha u.

6. Hinrei tó u'n pán ha ka jingngeit, khlem da sngou-artatín ia kaei-kaei-ruh-ém : namar uta uba da sngou-artatín u long kein kum ka jingát-phyllung ka dúriau, ia kaba la béh bad ia kaba la pynshád-kynting da ka ly-ér.

7. Namar wat mut uta u briu, ba u'n ioh-díangei-ei-ruh na uba U Trai :

8. *u long u briu basynrop mynsiim, u bakyllain ha ki lynti baroh jong u.*

9. Te uta u para-bangeit u baranglí, tó u'n leh kymen-noh ha ka jingpynkyntíu ia u ;

10. hinrei uta u bariu-spah ha ka jingpynpoh ia u : naba kum u syntiu u phlang u'n leit-iáp-noh.

11. Namar ka sngi ka la míh lem bad la ka jingshit, bad ka la pyniáp-rynkhiang ia uta u phlang, te uta u syntiu jong u u la háp-noh, bad kata ka jingíh-tynnad ka khymat jong u ka la jot-noh : kumta ruh ia uta u bariu-spah yn pyniáp-rynkhiang ha kita ki lynti jong u.

12 Suk u briu uba iaishah ia ka jingtynjúh ; naba, haba la tynjúh-ksan ia u, u'n ioh-díang ia kata ka pansngiat ka jong ka jingim, ia kaba uba U Trai u la kular ha kita kiba íeit ia u.

13. Wat ong uno-uno-ruh-ém haba la pynshoi ia u, ba, La pynshoi ia nga na U Blei : namar U Blei u long ia u b'ym lah pynshoi da ki basniu, bad u'm pynshoi ma-u iano-iano-ruh-ém.

14. Hinrei la pynshoi ia uwei-uwei-baroh, haba la ring-noh-pah ia u da ka jingsam-kwah-brai ia la ka jong hí, bad haba la ngat - pynshoi ia u.

15. H'ynda kumta, kata ka jingsam - kwah - brai haba la pun, ka khá ia ka pop ; te kata ka pop haba la míh-san, ka pynkhá ia ka jingiáp kein.

16. To wat bakla-noh phi, kó ki para-bangeit baíeit jong nga.

17. Ka baai babbá baroh, bad ka jingai bajanai baroh, ka long na jerong, ka bawan-híer na uba U Kypá kita ki jingshai *byneng*, bad uba ym don ka jingphai shuh, l'ymne ka basyrím ka jingkylla.

18. Da kaba u la mon-sngoubhá hí u la pynkhá ia ngi da ka ktín ka jingshisha, ia ka ba'n long ma-ngi kum kiba soh-nyngkong jong kita ki jingthau jong u,

19. Naba kumta, kó ki para-bangeit baíeit jong nga, tó long u briu baroh u bakloia ka ba'n ioh-sngou, u batúd ia ka ba'n kren, u batúd kein ia ka ba'n bittar :

20. namar ka jingbittar u briu ka'm jiu pynlong ia ka hok U Blei.

21. Naba kumta, haba la buh-noh-bak ia ka jingpyn-tyngit baroh, bad ia ka jing-kynrei-kyrhai ka basniu-sní,

tó phi'n pyddiang da ka jing-jemnúd ia kata ka ktín ba-la-thung, kaba lah kein ba'n pynim ia ki mynsiim jong phi.

22. Te tó long phi ki nong-leh ia ka ktín, bad ym tang ki nongsngou, da ka bashúkor-noh ia lade-hí.

23. Naba lada uno-uno-ruh u long tang u nongsngou ia ka ktín, bad ym u nongleh, une u long kum u briu u bakhymíh-thúh ia ka khymat ká bakhá jong u ha ka mat-shinná :

24. namar u la khymíh-thúh ia lade, bad u la leit-noh, bad kumne-kumne-ruh u la klet-noh u bakumno u la long.

25. Hinrei jár uba la dem ba'n jingngoh sha ka húkum bajanai kaba jong ka jingpyn-pyllait-luíd, bad u baiaínéh, une, haba u b'ym long u nongsngou ú baklet-noh, hinrei u nongleh ia ka jingleh, une kein u'n long u basuk ha kata ka baleh jong u.

26. Lada uno-uno-ruh ha pyddeng jong phi, u mut ba u long u bariu-Blei, haba u b'ym khúm ialam ia ka thylliéd

jong u, hinrei u da shúkor-noh ia ka dohnúd jong u hí, kata ka jinglong-riu-Blei une u briu ka long ka bathala-thalein.

27. Ka jinglong-riu-Blei ka basngúr bad b'yntyngit ha khymat U Blei uba U Kypá, ka long kane kein ; Ba'n leit-khymíh ia ki khún-suet bad ia ki riu-kynthei ha ka jingsngou-shitom jong ki, bad ba'n ríh-noh ia lade u bakhlem-thoh-bría na jong ka pyrthei.

II.—LYNNONG.

1. *U ádong ia ka banieu shiliang-khymat ia ki bariu-spah, bad ia ka banieu-bein ia ki para-bangeit baduk.* 14. *U pynih da ki nía ba ka jingngeit khlem ki jingleh ka'm lah ba'n pynim ia u briu, ne ba'n pynksan ia u kein.*

1. Kó ki para-bangeit jong nga, wat bat shuh da ki jing-leh-nieu shiliang-khymat ia ka jingngeit U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, uba U Trai ka burom.

2. Namar lada u la wan-bysut shapoh kata ka jing-iaseng jong phi u briu badeng ki sáhti ka ksíer ha la ki shinriáhtí ha ka Jainkúp ba-

tyngshain, bad lada u la wan-bysut ruh u baduk ha ka Jain-kúp basyrdep-jot ;

3. bad lada phi la khymíh-buram ha uta u bakúp ia kata ka jainkúp ka batyng-shain, bad phi ong ha u, Mamé tó shong hangne ha ha burom ; hinrei phi ong ha uta u baduk, Tó da ieng ma-mé hangtai, lane tó da shong hangne hapoh kane ka jingiúh-kyat jong nga :

4. ható kumta phi'm bishár-shiliang ha lade-hí, bad phi la já-long ki nongbishár badon ki jingpyrkhat basniu ?

5. Tó da sngou phi, kó ki para-bangeit baíeit jong nga, U Blei u'm jiu la jíd-noh ia kita ki baduk jong kane ka pyrthei, *ba'n long* ki bariu-spah ha ka jingngeit, bad ki nongioh - pateng ia kata ka híma, ia kaba u la kular ha kita kiba íeit ia u ?

6. Hinrei ma-phi pleng phi la jiu nieu - bein ia uta u baduk. Ható kita ki bariu-spah ki'm leh-trai ban-shitom ia phi, bad ki ring ma-ki ia phi sha khymat ki khet-bishár ?

7. Ható kine ki'm kren-

-bein-sang ia kata ka kyrteng babbá-éh ia kaba la khot-putet ha phi ?

8. Hinrei lada phi pyndep ia ka húkum bakynja-siim, katba kum kata Ka Jingthoh, " Me'n íeit ia u paramarjan " jong mé kumba ia lade," phi leh-bhá :

9. hinrei lada phi nieu shi-liang - khymat, phi leh pop kein, haba la pynkyndúh ia phi da kane ka húkum kum ki nongpallat.

10. Namar jár uba u'n súmar - bíang ia ka baroh-kawei Ka Húkum, hinrei u'n jinthut tang ha íwei, u la já-long u barem-noh na ki baroh.

11. Namar uta u baong, " Mé wat klim," u la ong ruh, " Mé wat pyniáp." Te lada me'n ym klim, hinrei *lada* me'n pyniáp, mé la já-long *kumta* kein u nongpallat ia Ka Húkum.

12. Kumta tó kren phi, bad kumta tó leh phi, kum ia ki ba'n sa bishár da ka húkum ka jingpynyllait-luíd.

13. Namar ka jingpynrem bakhlem leh-isynei *ka'n long* ha uta u b'ym la jiu leh-isynei ;

hinrei ka jingisynei ka leh-rísa -kymen halor ka jing-bishár.

14. HATÓ ka myntoi aiuh, kó ki para-bangeit jong nga, lada uno-uno-ruh u ong ba u don ka jingngeist, hinrei u'm don ki jingleh ? ható kata ka jingngeist ka lah ne ém ba'n pynim ia u ?

15. Hinrei lada u para-bangeit lane ka para-bangeit ki da long ki balyngkhúid, bad lada ki da long ki bakyrdúh ka jingbám kaba hala ka sngi,

16. bad lada uno-uno-ruh na phi u da shú ong ha ki, Tó khíe-leit-noh phi ha ka basuk, tó phi'n pynsy-aid ia lade, tó phi'n pynkydang ia lade ; hinrei pynban phi'm ai shuh ha ki ia kita kiei-kiei-ruh badon-kam-éh ia ka met ; ható ka myntoi aiuh ?

17. Kumta ruh kata ka jingngeist, lada ka'm don ki jingleh, ka long baiáp ha lade-hí.

18. Hinrei uno-uno-ruh u'n ong, Mé don ma-mé ka jingngeist, ma-nga ruh nga don ki jingleh ; tó pyníh-pau ha nga ia kata ka jingngeist jong mé

khlem kita ki jingleh jong mé, ma-nga ruh nga'n pyníh-pau ha mé na kita ki jingleh jong nga ia kata ka jingngeist jong nga.

19. Ma-mé mé ngeit ba don *tang* uwei U Blei ; *niúma* mé leh bhá : kita ki ksúid ruh ki ngeist *kumjuh*, bad ki sngou-kíuh noh kein.

20. Hinrei mé mon ba'n tip, ah u briu babiéit, ba kata ka jingngeist khlem kita ki jingleh, ka long baiáp ?

21. Ható ym shym la pynksan ia U Abraam uba u kypá jong ngi da ki jingleh, mynba u la kinia-ai-ngúh ia U Isaak uba u khún jong u ha kata ka dúwan ?

22. Mé ioh-ih ba kata ka jingngeist ka trei lem bad kita ki jingleh joóng u, bad da kita ki jingleh la pynjanai-noh ia kata ka jingngeist.

23. Te *kumta* la pyndep ia kata Ka Jingthoh kaba ong, " U Abraam u la ngeist te ha " uba U Blei, bad la nieu ia " kata ha u ia ka ba'n pyn- " ksan : " bad la khot U Lok U Blei ia u .

24. Phi ioh-ih, namar-kata, ba da ki jingleh la pynksan ia

u briu, te ym tang da ka jing-
ngeit hí.

25. Kumjuh ruh de ym shym la pynksan da ki jingleh ia Ka Raab kaba ka nútí, mynba ka la pyddiang sngou-bhá hapoh iing ia kita ki nongkit-tín, bad mynba ka la phah-noh *ia ki* ha kawei-pat ka lynti ?

26. Namar kumba ka met khlem ka mynsiim, ka long baiáp, kumta ruh kata ka jingneit khlem kita ki jingleh, ka long baiáp kein.

III.—LYNNONG.

1. *U ádong ia ka bashait-kwah ba'n long ki nonghikai babún; bad na ki bún nía u pyníh ba ka dei ba'n khúm ialam ia ka thylliéed.*
 13. *U pyníh ruh ba ka b'ym dei ba'n long ki bashait iamai, hinrei ba'n shong jemnúd bad ki bapyniasuk.*

1. Tó wat long phi ki nong-hikai babún, kó ki para-bangeit jong nga ; haba tip ba ngi'n ioh-díang ia ka jingbishár bakhám-khrau.

2. Namar ha kiei-kiei babún ngi jinthut baroh. Lada uno-uno-ruh u'm jinthut ha ka

ktín, une *u long* u briu bajanai u balah ba'n khúm ialam ia ka baroh - kawei ka met ruh.

3. Ha khymíh, ngi buh ia ki lakam ha ki shintur ki jong ki kulai khynang ba ki'n kongúh ia ngi, te *kumta* kein ngi pynphai ialam ia ka baroh-kawei ka met jong ki.

4. Ha khymíh ruh ia ki liing-báh, haba ki long ki bakhrau katta-katta, bad ia kiba jiu béh da ki ly-ér bajam-éh, pynban la pynphai ialam ia ki da ka boithá í barit-éh; shano-shano-ruh kaba ka jing-thymú u babat-boithá u da mon.

5. Kumta ruh ka thylliéed ka long ka dykhot í barit, hinrei ka shait kren-leh-khrau. Ha khymíh, bakatno stai-diing ka ding í barit ka pynméh-noh !

6. Te kata ka thylliéed *ka long* ka ding, kaba ka pyrthei ka jingb'ymhok. Kumta *kum ka ding* la buh ia kata ka thylliéed ha pyddeng kine ki dykhot jong ngi, kaba pntyngit ia ka baroh-kawei ka met, bad kaba wíang-noh ia ka shalyntem ka jingim-bakhá,

bad la wíang-noh ia ka hí da ka jong ka dújok.

7. Namar ia ka kynja baroh ki mrád-khlau ruh bad ki sim, ki bapár ruh bad kiba ha ka dúriaú, ba pynjúh bad la pynjúh da ka kynja u byn-riu :

8. hinrei uno-uno-ruh u briu u'm lah ba'n pynjúh ia kata ka thyllied; *ka long* ka basniu b'ymlah pynbeit, ka badap kein da ka jingbih bapyniáp-noh.

9. Da kane hí ngi kyrkhú ia U Blei uba U Kypá, bad da kane hí ngí tim-noh ia ki briu, ia kiba la thau katba kum ka dur U Blei.

10. Na kaba kajuh ka shin-tur ka míh-noh ka jingkyrkhú bad ka jingtím. Ka'm dei shuh, kó ki para-bangeit jong nga, ia kine kiei-kiei-ruh ba'n long kumta !

11. Ható ka pukri na kaba kajuh ka poliu ka jiu pynmíh ia *ka u'm* ka bathíang bad ia ka bakythang ?

12. Ható ka diing-dumbur ka lah ne ém, kó ki para-bangeit jong nga, ba'n sei ia ki soh-olib ; lane u diing-soh-drakhía, ia ki soh-dumbur ?

kumta kein kano-kano-ruh ka pukri ka'm *lah* ba'n sei-noh ia ka úm mlúh bad ia ka bathíang-sngúr.

13. UEI u bastád bad u bashemphang ha pyddeng jong phi ? tó u'n da pyníh-pau na ka jong ka jinglong-jingim babbhá ia kita ki jingleh jong u da ka jingjemnúd ka jingstád.

14. Hinrei lada phi don ka jingsngou - pihúin bakythang bad ka jingpynéh-sat ha ka dohnúd jong phi, wat kren-leh-sarong bad lamlér ba'n ialeh ia ka jingshisha.

15. Kane ka'm long kata ka jingstád kaba wan-híer na jerong, hinrei *ka long* ka bakhyndeu, ka bakynja-mrád, ka bakynja-ksúid kein.

16. Namar ha kaba *don* ka jingsngou-pihúin bad ka jing-pynéh-sat, hangta *don* ka jing-kíhwín bad ka jingleh basniu baroh.

17. Hinrei kata ka jingstád kaba na jerong *ka long* nyng-kong ka bakhúid, h'ynda kumta ka bapyniasuk, ka bashah-jemnúd, ka bangeit-jem, ka badap da ka jingisynei bad da ki soh babbhá, ka bakhlem-

-nieu shiliang-khymat, bad ka bakhlem-arsap.

18. Hinrei ia u soh ka hok la bet ha ka jingsuk da kita kiba pyniasuk.

IV.—LYNNONG.

1. *U sneng-mahám shaphang ki jingkwah-brai basniu, bad ka baialok bad ka pyrthei; bad ka jingsngou-khrau; bad u sneng-kyntú sha ki bún ki jingleh babhá.* 11. *U ádong ia ka baiakren-siar-sniu:* 13. *bad ia ka baleh - khrau ha kiei-kiei-baroh ka jingim khlem shaniah ha U Trai ba'n ioh-im hala ka sngi.*

1. NANGNO wan ki jingialeh-thymá bad ki jingianía ha pyddeng jong phi ? ym nangta kein, na kita ki jingsam-kwah-brai basniu jong phi kiba ialeh-thymá ha kita ki dykhot jong phi ?

2. Phi sam-kwah-éh, bad phi'm ioh ; phi pyniáp-noh bad phi sngou-pihúin, té phi'm lah khot ba'n ioh ; phi ianía bad phi ialeh-thymá, hinrei phi'm ioh shuh, naba kaba phi'm pán.

3. Phi pán, te phi'm pyd-

diang, naba phi pán b'ymdei, khynang ba phi'n ioh-pynlut-noh ha kita ki jingsam-kwah-brai basniu jong phi.

4. Phi ki shinrang-baklim bad phi ki kynthei-baklim, ható phi'm tip ba kata ka jingialok bad ka pyrthei ka long ka bashún ia U Blei ? namar-kata, mano - mano - ruh uba u'n mon ba'n long u lok bad ka pyrthei, u pynlong ia lade u bashún ia U Blei kein.

5. Ne phi mut ba Ka Jingthoh ka ong leh-noh-ei, Uta U Mynsium uba shong-sah ha ngi u sam-kwah-éh ia ka ba'n sngou-pihúin ?

6. Hinrei u ai ia ka jingaiei bakham-bún ; naba kumta u ong, " U Blei u ialeh pyrshah ia " ki basngou-khrau-éh, hinrei " ha ki basngou-rit u ai ia ka " jingaiei."

7. Namar-kata, tó phi'n da pynkongúh ia lade ha U Blei. Tó phi'n da ieng-ialeh pyrshah ia U Soitan, te u'n phet-iáp-noh na phi.

8. Tó phi'n wan hajan ia U Blei, te u'n wan hajan ia phi. Tó thet-noh ia la ki ktí, kó ki bapop, bad tó pynkhúid-

-noh ia *la* ki dohnúd, kó ki basynrop-mynsiim.

9. Tó phi'n sngou-lanot khop, bad tó phi'n sngousíh, bad tó phi'n iám : tó ai yn pynkylla-noh ia kata ka jing-sam-rykhíe jong phi ia ka ba'n sngousíh, bad ia kata ka jing-kymen *jong phi* ia ka ba'n híer-noh-mynsiim.

10. Tó phi'n pynsngou-rit ia lade ha khymat U Trai, te u'n pynkhrau ia phi.

11. Tó wat iakren-siar-sniu paralok-hí, kó ki para-bangeit ; jár uba kren-siar-sniu ia *la* u para-bangeit, bad babiszára ia uta u para-bangeit jong u, u kren-siar-sniu kein ia ka húkum, bad u bishára ia ka húkum ; hinrei lada mé bishára ia ka húkum, me'm long u nongleh ia ka húkum, hinrei u nongbishára *ia ka*.

12. Don uwei u nongai-húkum uba lah ba'n pynim bad ba'n pynjot : ma-mé mé long uei, uba mé bishára ia uwei-pat ?

13. Tó alle mynta, phi kiba ong, Ha kane ka sngi ne lashai ngi'n ialeit sha kane ne kata ka nongbáh, bad ngi'n iashong-sah hangta shi snem,

bad ngi'n iakhai-i, bad ngi'n iaioh-nong :

14. phi kiba phi'm tip ia kaei *ka ba'n long* ha ka bala-shai ! Namar ka bakumno *long* kata ka jingim jong phi ? Namar ka *long* u ly-oh uba mih-pau ia tang shibit, h'ynda kumta te u da jah-noh-jar.

15. Naba kumta *ka la dei* ia phi ba'n ong, Lada mon uba U Trai, ngi'n im ruh bad ng'in leh ia kane, lane ia kata.

16. Hinrei mynta pleng phi leh-kymen ha kita ki jingkren-sarong-plak jong phi : ka jing-leh-kymen baroh kum kata ka long ka basniu.

17. Namar-kata, ha u batip ba'n leh ia ka badei, bad u b'ym leh, ha uta kein ka long ka pop.

V.—LYNNONG.

1. *U sneng-mahám-éh ia ki bariu-spah b'yman kiba ban-shitom ia ki baduk.* 7. *Na kata, u sneng - kyntú ba'n iaiáp-shah-slem ; bad ba'n wat smai shuh.*
13. *U pynih kumno ba ka dei ba'n leh haba shah-shitom, ne haba man-bhá.* 19. *Ba ka suk ba'n ioh-pynphai ia u bapop na ka jingiaid-sakymá jong u.*

1. Tó alle mynta, phi ki bariu-spah, tó iám da lyniar-éh namar kita ki jinglanot-khop jong phi kiba wan ha phi.

2. Kata ka spah jong phi ka la py-út-noh, bad kita ki jainkúp jong phi ki la jía-long babám-kníang.

3. Ia kata ka ksíer bad ia kata ka rúpa jong phi la bám-sarang ; te kata ka jingbám-sarang ia ki ka'n long ia ka ba'n phlá-sakhí ha phi, bad ka'n bám-dúh ia ka doh jong phi kum ka ding. Phi la kynsheu ha ki sngi ki bakhadduh.

4. Ha khymíh, kata ka bainong jong kita ki nongtrei, kiba la ot ia ki lyngkhá jong phi, ia kaba la bat-noh klop da phi, ka ky-ang kyrapd ; te kita ki jingky-ang jong kita kiba la ot ki la leit - bysut sha ki shkor U Trai Ki Paitbah.

5. Phi la shong-suk sarong ha kata ka khyndeu, bad phi la im-pahúhhai ; phi la pynsngaid ia ki dohnúd jong phi kumba ha ka sngi ka jingpyniáp.

6. Phi la pynrem-noh, phi la pyniáp-noh ia uta u bahok ;

te u'm ieng-ialeh pyrshah ia phi.

7. NAMAR-KATA, tó iaiáp-shah-slem, kó ki para-bangeit, tadynda kata ka jingwan-pau uba U Trai. Ha khymíh, uba u nongsúmar-brí u áp-khymíh ia u soh bakor-éh jong ka khyndeu, u da iaiáp-shah-slem ia u, tadynda u la ioh-pyddiang ia u slap bashiwa bad bakhadduh.

8. Tó iaiáp-shah-slem ruh ma-phi, tó pynnéh-skhem ia ki dohnúd jong phi, naba kata ka jingwan-pau uba U Trai ka la wan hajan.

9. Tó wat iakren-kníum ia paralok-hí, kó ki para-bangeit, ba yn ym pynrem ia phi ; ha khymíh, uba U Nongbishár u ieng kein ha khymat ki jingkhang.

10. Tó shim, kó ki para-bangeit jong nga, ia kita Ki Nongiathúhlypá, kiba la kren ha ka kyrting U Trai, kum ka rúkom ka jingshah-shitom, bad ka jingáp-shah-slem.

11. Ha khymíh, ngi nieu-suk ia kita kiba iaishah. Phi la ioh-sngou shaphang ka jingiaishah U Jób, bad phi la ioh-íh ia kata ka jingpynkut suk

da U Trai ; naba uba U Trai
u long u babún baisynei-jem-
-éh, bad u baleh-isynei-thoin.

12. Hinrei shiwa kein kiei-
-kiei-baroh, kó ki para-bangeit
jong nga, tó wat smai shuh,
l'ymne ha ka byneng, l'ymne
ha ka khyndeu, l'ymne ha kaei-
-kaei kawei-pat ka jingsmai :
hinrei kaba hahoid jong phi, tó
ai ka'n long, haoid, bad kaba
ém *jong phi*, ém ; ba phi'n ym
da háp hapoh ka jingbishár.

13. Don uno-uno-ruh
uba shah-shitom ha pyddeng
jong phi ? tó ai u'n dúwai.
Don uno-uno-ruh uba sngou-
-kymen ? tó ai u'n riwai-ia-
roh.

14. Don uno-uno-ruh uba
pang ha pyddeng jong phi ?
tó ai u'n da khot ha lade ia
Ki Tymen-basan jong Ka Ba-
lang ; bad tó ki'n dúwai na
ka bynta jong u, haba ki la
pynsleh ia u da ka úm-pyn-
iang ha ka kyrteng uba U
Trai.

15. Te kata ka jingdúwai
ka jong ka jingneit ka'n pyn-
khíah ia uta uba sngou-pang,
bad uba U Trai u'n pynieng
koit ia u : bad lada u long

uba la leh ia ki pop, ia kita yn
máp-noh ha u.

16. Tó iaphlá-noh paralok-
-hí ia la ki jingpallat, bad tó
iadúwai na ka bynta paralok-
-hí, ba yn la ioh-pynkhíah ia
phi. Ka jingkyrpád u bahok
ka pynlah shibún ha ka baleh-
-minot.

17. U Ilías u la long u briu
u badei ba'n shah kum ma-ngi,
te u la dúwai da ka jingdúwai,
ia ka ba'n ym háp-slap ; te
ka'm shym la háp-slap ha kata
ka khyndeu laisnem bad hinriu
bynai.

18. Te u la dúwai pat, bad
ka byneng ka la ai ia u slap, te
kumta kata ka khyndeu ka la
pynmíh-noh ia u soh jong ka.

19. Kó ki para-bangeit,
lada iano-iano-ruh ha pyddeng
jong phi la pyniaid sakymá-
-noh na ka jingshisha, bad *lada*
uno-uno-ruh u da pynphai-pat
ia u ;

20. tó ai u'n tip ba uta uba
la pynphai-pat ia u bapop na
ka jingiaid sakymá ka lynti
jong u, u'n pynim ia ka myn-
siim na ka jingiáp, bad u'n
tap-noh ia ka bún-byllín ki
pop.

KA SHITI KA BANYNGKONG KA JONG
U PETROS,
UBA U APOSTOLOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *U ngúh ia U Blei namar ka jing-leh-isynei babún jong u na ka bynta ba'n pynam ia ki, shaphang kaba, Ki Nongiathúh-lýpá ki la iathúhlypá.* 13. *Naba kumta u sneng-kyntú ia ki ba'n iaíd-riu-Blei, haba la pynkhá-arsin ia ki na ka ktín U Blei U Baim.*

1. U PETROS, U Apostolos
U Iísous Khristos, ha ki soh-shnong jong ka jingpynwir
kyleng Ka Pontos, Ka Galatia,
Ka Kappadokia, Ka Asia,
bad Ka Bithynia, ki ba-la-jíd,

2. katba kum ka jingtíplýpá
U Blei uba U Kypá, ha ka
jingpynkhúid U Mynsiim, *khy-*
nang ia ka jingkongúh bad ia
ka jingsynreit ka snám U
Iísous Khristos: ia ka jingaiei
ha phi, bad ia ka jingsuk, tó
long ba yn pynman-bún.

3. *Tó long ba-la-kyrkhú ia U Blei bad ia U Kypá U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, uba, katba kum ka jingisynei ka bakhrau jong u, u la pynkhá-arsin ia ngi sha ka jingkyrmen baim da ka jingmih-pat U Iísous Khristos na ki baiáp;*

4. sha ka bynta-skhem ka b'ympy-út, bad ka b'ymdabit-tyngit, bad ka b'ymsep-noh, ia kaba la ríh ha ki byneng khynang ia phi,

5. ia kiba la áp-phira da
ka bor U Blei da ka jingneit
khynang ia ka ba'n pynam, ia
kaba lakloi ba'n pynpau ha
ka ía bakhadduh.

6. Ha kaba phi iasngou-
-shád-kymen, haba tang shibit
mynta (lada long badon-kam
kein) la pynsngousíh ia phi
ha ki babún-jaid ki jingtyn-
júh:

7. khynang ba kata ka baphrang ia ka jinggeit jong phi, ka babún-éh bakham-kor-dor ia ka ksíer, kaba jot-noh, haba pynphrang ruh ia ka da ka ding, yn la ioh-shem ia ka ha ka jingiaroh, bad ka jing-pyndon-burom, bad ka jing-long-burom, ha ka jingpypnau ia U Lísous Kristos :

8. ia uba, haba ym íhthúh, phi íeit; ha uba, haba ym ioh-íh mynta, hinrei haba ngeit, phi iasngou-shád-kymen da ka jingkymen ka b'ymlah-ong bad ba la pyndon-burom ;

9. da ka bapyddiang ia ka jingkut ka jinggeit jong phi, kaba ka jingpynam kein ia ki mynsiim jong phi :

10. shaphang kane ka jingpynam Ki Nongiathúhlypá ki la kylli-wád-noh, bad ki la iit-bhá bíang-bíang-ruh, kiba la iathúhlypá shaphang kata ka jingaiei *ka ba'n wan* ha phi :

11. ki da iit-bhá ia kaei, lane ia ka bakumno ka ía, U Mynsiim U Khristos uba ha ki u la jiu pyníh, haba u iathúhlypá ia kita ki jingshah shaphang U Khristos, bad ia kita ki jingpyndon - burom hadiin kine :

12. ha kiba la pynpau ia ka, ba ym ha ki ia lade, hinrei ha ngi ki la pynbyná ia kita kie-i-kie, ia kiba la iathúhmynta ha phi da kita kiba la iathúhkhána-babbá ha phi, da U Mynsiim Bakhúid ia uba la phah na byneng ; ha kiba kie-i-kie-i - ruh, ki angelos ki kwah-éh dem ba'n jingngoh.

13. NABA kumta haba la panpoh-noh ia ki syngkai ka bamut jong phi, da ka bakhán-ádykhar, tó phi'n iaikyrmen janai ia kata ka jingaiei ia kaba yn wallam ha phi ha ka jingpypnau ia U Lísous Khristos ;

14. kum ki khún ka jingkongúh, ki b'y়m pynsyrím ryngkad ia lade bad kita ki jingsam-kwah-brai bamynshiwa ha kata ka jingb'ymtip jong phi ;

15. hinrei katba kum uta uba la khot ia phi *u long* U Bakhúid, te kumta tó long ma-phi hí ki bakhúid ha ka jinglong-jingim baroh ;

16. naba la thoh, "Tó long "phi ki bakhúid ; namar ma- " -nga nga long U Bakhúid."

17. Bad haba phi khot ha la U Kypá ia uta uba khlem-

-nieu shiliang-khymat u bishár katba kum ka jingleh jong uwei-uwei-baroh, tó pyniaid-pynlong te ha ka jingsngou-tíng-burom ia ka aiom ka bashong-basá jong phi *hangne* ;

18. haba phi tip ba ym da kiei-kiei basep, *kum* ka rúpa lane ka ksíer, la siuspah ia phi na kata ka jinglong-jingim bathala jong phi ia kaba la aiti pateng-la-pateng na ki kypá ;

19. hinrei da ka snám bakkordor kum jong u khún-lang-brot bakhlem - pop bad bakhlem-thoh-bría, *ka jong uba*
U Khristos kein :

20. ia uba la thunglypá shisha mynshiwa ka bamyn-danglong ka pyrthei, hinrei la pynmíh-pau ia u ha kine ki ía ki bakhadduh na ka bynta jong phi,

21. kiba da u bangeit ha U Blei, uba la pynmíh-pat ia u na ki baiáp, bad uba la ai ha u ka jingpyndon-burom ; ba kumta kata ka jingngeit jong phi bad ka jingkyrmén ki long ha U Blei.

22. Haba phi la pynkhúid ia ki mynsiim jong phi, ha ka bakongúh ia ka jingshisha da U Mynsiim, ia ka ba'n iaéit

para - bangeit bakhlem - arsap, tó phi'n da iaéit shit-rhem paralok-hí náduh ka dohnúd basngúr :

23. haba la pynkhá-arsin ia phi ym na ka babet-symbai basep, hinrei u b'ymsep, da ka ktín U Blei baim bad baiaisah b'ymjiukut.

24. Naba "ka doh baroh "ka kum u phlang, bad ka "burom baroh u briu ka kum "u syntiu u phlang. Uta u "phlang u la iáp-rynkhiang, "bad uta u syntiu jong u u "la háp-noh :"

25. "hinrei kata ka ktín U "Trai ka iaisah b'ymjiukut." Te kane ka long kata ka ktín ia kaba la iathúhkhaná-babbáha phi.

II.—LYNNONG.

1. *U sneng-kyntú ia ki ba'n leh ia kiei-kiei-ruh kiba dei ia ki kum ki khúnlung badang-khá, ia kiba la tei-suk ha U Khristos kum ki mau baim.* 11. *U kyrpád-kyntú ia ki ba'n kyndiah-noh na ki jingsam-kwah-brai bakynja-doh ; bad ba'n kongúh ia ka jingpynlong baroh bakynja-byn-riu :* 18. *ba'n kongúh ia la ki kynrád da ka baiaishah, katba kum ka rúkom ka jingshah U Khristos.*

1. NAMAR - KATA, haba la buh-noh-bak ia ka jingpynsniu baroh, bad ia ka jingshúkor baroh, bad ia ki jingleh-arsap bad ia ki jingbishní, bad ia ki jingiakren-síar blab-blab baroh,

2. kum ki khúnlung bādang-khá, tó phi'n kwah hir-hir ia ka dhúd basngúr-bhá ka badei - mynsiim, khynang ba phi'n la ioh-míh-san da ka:

3. haba kumta shisha phi la mág ba uba U Trai *u long* u basybún.

4. Ha uba haba phi wan hajan, *kum ha* u mau baim, ia u ba-la-bred-noh shisha da ki briu, hinrei ia u ba-la-jíd da U Blei, *bad* ia u banieu-burom,

5. ia ma-phi ruh, *kum ki* mau baim la tei, *ba'n long* ka iing bakynja-myndiim, ka jinglong-lyngdoh bakyntang - khúid, *ba'n kinia* ia ki jingkinia bakynja-myndiim, ia ki badíang-hun ha U Blei da U Iísous Khristos.

6. Naba kumta te ka don ha kata Ka Jingthoh, "Ha "khymíh, nga buh ha Ka Sion " ia u mau dong bahakhlíh, ia " u ba-la-jíd, *bad* ia u banieu-

" -burom : te jár u bangeit ha " u yn ym pynrain-bukoh."

7. Ha phi, namar-kata, kiba ngeit *don* kata ka burom : hinrei ha ki b'ymngeit, "ia u " mau ia uba ki nongtei ki la " bred-noh, ia une kein la " pynlong ha khlíh ka dong,"

8. *bad* "ia u mau ka jing- " jinthut, bad ia u mausíang ka " jingjinthut," *ha kita* kiba jin-thut, haba b'ymkongúh ia ka ktín, sha kaba ruh la buh ia ki

9. Hinrei ma-phi *phi long* kynja ba-la-jíd, ka jinglong-lyngdoh bakynja - siim, " u " kynja - bynríu bakyntang- " -khúid, u paitlang badei-éh " la u jong hí ; " ba phi'n da ioh-pynbyná-pau ia ki jingdei-iaroh jong uta uba la khot ia phi na ka jingdum sha kata ka jingshai baphylla jong u :

10. kiba mynno-mynno-ruh *ki'm long* u paitlang, hinrei mynta *ki long* kein u paitlang U Blei : ia kiba ym shym la isynei, hinrei mynta ia kiba la leh-isynei.

11. Kó ki hep-baíeit, nga kyrapd *ia phi* kum ki nong-wan-háp bad ki soh-shnong, *ba'n kyndiah-noh* na kita ki jingsam - kwah - brai bakynja-

-doh, kiba ialeh-thymá ia ka mynsiim ;

12. da ka baiabat ia ka jinglong-jingim jong phi ka babhá ha pyddeng kita Ki Jentil ; ba, ha kata kaba ki iakren-siar-sniu ia phi kum ki nongleh basniu, *te na* kita ki jingleh babbá *jong phi*, haba ki'n da khymíl jingngoh *ia ki*, ki'n da ioh-pyndon-burom ia U Blei ha ka sngi ka jingwan-íh.

13. Namar-kata, tó phi'n pynkongúh ia lade ha ka jing-pynlong baroh bakynja-bynriu na ka bynta U Trai, la ka long ha u siim, kum ha u bahakhlih-tam ;

14. lane ha ki lyngskor, kum ha kiba la phah da u ia ka ba'n pynhier-kyput ha ki nongleh basniu, hinrei ia ka ba'n iaroh ia ki nongleh babhá.

15. Naba kumta kein ka long ka mon ka jong U Blei, da kaba phi iaileh babbá ba'n pynsngáp-noh-jar ia kata ka jingb'ymtip jong kita ki briu babíeit ;

16. kum ki balait-luíd, bad ym ki badon kata ka jinglait-luíd kum ka jingtellep-noh ia

ka basniu *jong phi*, hinrei kum ki shakri U Blei.

17. Tó phi'n nieu-burom ia ki briu baroh. Tó phi'n iaíeit ia ki para-bangeit. Tó phi'n tíng-burom ia U Blei. Tó phi'n nieu-burom ia u siim.

18. Kó phi ki shakri-iing, tó da pynkongúh ia lade ha ki kynrád *jong phi* da ka jingsngou - tíng - burom baroh, ym tang ha kita ki babbá bad bajemnúd, hinrei ha kita ki bakynriang-iriang ruh.

19. Namar kane *ka long* ka jingpynsngoubhá, lada uno-uno-ruh na ka bynta ka jingiatip-lem sha U Blei u iai-shah ia ki jingpynsngousih, da ka bashah b'ymhok.

20. Namar ka jingiaroh aiuh *ka long*, lada, haba phi leh-pop bad haba la shoh-leh-bein ia phi te, phi iaishah ? hinrei lada, haba phi leh-bhá bad bashah-shitom *namarkata*, phi iaishah, kane *ka long* ka jingpynsngoubhá bad U Blei.

21. Namar sha kane kein la *khot* ia phi; naba U Khristos ruh u la shah na ka bynta jong ngi, da ka baéh-noh-diin *kumta* ia ka rúkom ia ngi, khynang ba ngi'n

ioh-búd ha kita ki jingjám
jong u;

22. "u b'ym shym la leh
" ia ka pop, l'ymne ym shym
" la shem ia ka baarsap ha ka
" shintur jong u ; "

23. uba, haba la kren-bein
ia u, u'm la jiu kren-bein
kylliang ; haba u shah-shitom,
u'm la jiu byrngem ; hinrei u
la jiu aití-noh *ia lade* ha uta
uba bishár hok :

24. uba ia lade-hí u la bah-
-noh ia ki pop jong ngi ha ka
met jong u ha kata ka diing-
phyná, ba, haba la iáp-noh sha
kita ki pop, ngi'n ioh-im sha
ka hok : uba " da ka jingem-
" -snám jong u la pynkhiah ia
" phi."

25. Namar phi la jiu long
kum ki langbrot baleit sa-
kymá ; hinrei mynta la pyn-
phai-pat ia phi sha uba U
Nongáp-langbrot bad U Nong-
sharai ia ki mynsiim jong phi.

III.—LYNNONG.

1. *Shaphang ki jingleh-ram mar-*
kylliang ka tyngá bad u tyngá.
8. *Ka jingsneng-kyntú ha baroh*
ba'n long ha ka jingiasoh-kawei
bad ka jingiaeit, wad sha ki
bashún ruh; bad ba'n shah-

*-shitom kumta, kumba U Khris-
tos u la shah namar ki pop ba'n*
izlam ia ngi sha U Blei, bad
ba'n pynim ia ngi.

1. KUMJUH, kó phi ki kynthei,
tó da pynkongúh ia lade ha ki
tyngá la ki jong hí, ba, lada
kino-kino-ruh ki b'ym kongúh
ia ka ktín *U Blei*, yn da ioh-
-pynwan-ngeit ia ki ruh khlem
da ka ktín, da kata ka jing-
long-jingim jong kita ki kyn-
thei ;

2. katba ki'n da khymíh
jingngoh ia kata ka jinglong-
-jingim basngúr jong phi da
ka jingsngou-tíng-burom.

3. Kiba ka jingpyníh-bhá
jong ki tó ai ba ka'n ym long
tang kata kaba shabar, ka
jong ka bathain ki shniúh bad
ka badeng ki jingdeng-ksíer,
lane ka bakúp ki Jainkúp ;

4. hinrei tó ai ba ka'n long
uta u briu ba-la-ríh ka dohn-
núd, ha *ka jingpyníh-bha* ka
b'ymsep ka jong ka mynsiim
bajemnúd bad bajarjar, kaba
long ha khymat U Blei ka ba-
kordor-éh.

5. Namar kumta mynhyn-
dai kita ki kynthei bakhúid
ruh, kiba jiu kyrmén ha U
Blei, ki la jiu pyníh-bhá ia

lade, da ka bapynkongúh ia
lade ha ki tyngá la ki jong
hi;

6. kumba Ka Sarra ka la
kongúh ia U Abraam, da ka
bakhot kó kynrád ia u ; ki
khún jong kaba phi la jía-long,
haba phi leh-bhá, bad haba
b'ym shepting ia kaei-kaei-
-ruh-ém ka jingshirkhei.

7. Kó phi ki shinrang kum-
juh, tó da shong lem bad *la ki*
tynga katba kum ka jingtíp-
-bhá, da ka baai-noh ia ka
burom ha ka tyngá kum ha ka
khíu bakham-tlot, bad kum ha
ki nongiaioh-pateng-lem ia
ka jingaiei ka jingim, khynang
ia ka ba'n ym pynpep-noh ia
ki jingdúwai jong phi.

8. Te ha ka bawai-noh, tó
da long baroh ki bamut kajuh,
ki baiashah-lem, ki baiaeit
ki para-bangeit, ki bajemnúd,
ki basngou-sybún :

9. ym ki baleh-markyl-
liang ia ka basniu namar ka
basniu, lane ia ka bakren-bein
namar ka bakren-bein ; hinrei
da kumwei kein ki bakyrkhú ;
haba tip ba sha kane khynang
la khot ia phi, ba phi'n da ioh-
-pateng ia ka jingkyrkhú.

10. " Namar jár u bamon

" ba'n íeit ia ka jingim, bad
" ba'n ioh-fh ia ki sngi babhá,
" tó ai u'n da pynwai-noh ia
" ka thylliéed jong u na ka
" basniu, bad ia ki rymiang-
" -shintur jong u na ka ba'n
" kren ia ka bashúkor :

11. " tó ai u'n da kynriah-
" -noh na ka basniu, bad ba
" u'n da iaileh ia ka babhá ;
" tó ai u'n da wád-sliáng ia
" ka jingsuk, bad ba u'n da
" beh-brai ia ka.

12. " Naba ki khymat U
" Trai *ki ialong* halor ki bahok,
" bad ia ki shkor jong u *la*
" *plie* sha ka jingdúwai jong
" ki ; hinrei ka khymat U Trai
" ka ialeh bad ki baleh ia kie-
" -kiei basniu."

13. Te uei uta u ba'n pyn-
sniu ia phi, lada phi'n da long
ki baiapyrthuh-búd ia kata ka
babhá ?

14 Hinrei lada ruh phi lah
shah-shitom na ka bynta ka
hok, ah *phi long* ki basuk !
" hinrei wat shepting na kata
" ka jingpynshepting jong ki,
" l'ymne wat khíh-khuslai ;

15 " hinrei tó da nieu-khúid
" ia U Trai uba U Blei " ha
ki dohnúd jong phi : hinrei *to*
long ki balakloï hala ka sngi

ia ka ba'n iasait-ksan ha uwei-uwei-baroh uba pán na phi ia ka jingpyníh-nía shaphang kata ka jingkyrmen hapoh jong phi, da ka jingjemnúd bad ka jingtíng-burom :

16. da kaba phi iaibat ia ka jingiatip-lem babbá ; ba, ha kata kaba ki iakren-síar-snii ia phi kum ki nongleh basniu, yn da la ioh-pynsngou-lehrain khop ia kita kiba kren-wád-dau-éh ia kata ka jinglong-jingim babbá jong phi ha U Khristos.

17. Namar ka kham-bhá kein, lada ka mon U Blei ka íh-bit, ba'n shah-shitom haba phi leh bhá, ia haba leh sniu.

18. Naba U Khristos ruh u la shah-shitom tang shisin namar ki pop, U Bahok na ka bynta ki b'ymhok, khynang ba u'n la ioh-ialam ia ngi ha U Blei, haba la pyniáp ia u ha ka doh, hinrei ba la pynlong-im ia u ha U Mynsiim :

19. ha uba ruh haba u la leit u la ialap ha kita ki mynsiim ha ka baáp-phirá ;

20. kiba la jiu b'ym kongúh mynhyndai, mynba ka jingiai-shah-slem ka jong U Blei ka jiu áp-khymíh ha ki sngi U

Noe, haba u dang pynlong ia ka iing-liing, ha kaba ki khyn-diat ki mynsiim, kata long phra-ngút, ki la ioh-lait-im lyngba ka úm.

21. Ha kaba, ka jingpyn-baptisma kein ka badei syrim mynta ka pynim ia ngi ruh,(ym ka babuh-noh ia ka jingtyngit ka doh, hinrei *ka long* ka bakylli-phai-ktín ka jingiatip - lem babbá shaphang U Blei,) da ka jingpynmíh-pat ia U Iísous Khristos ;

22. uba long sha ka ktí ka mon ka jong U Blei, ynda u la leit sha byneng, haba la pynlong hapoh jong u ia ki angelos, bad ia ki badon-bor, bad ia ki bor-bah.

IV.—LYNNONG.

U sneng-pyníh na ka rúkom U Khristos ba ka dei ia ki ba'n wai-noh na ka pop, bad ba'n im sha U Blei 7. Bad u sneng-kyntú ia ki ba'n iaileh ia kiei-kiei-ruh ki bader-éh, namar ka bakut kiei-kiei-baroh ka la jan. 12. U pyntyngen ia kihapoh ka jingshah-shitom jong ki.

1. NAMAR - KATA, haba U Khristos u la shah-shitom na ka bynta jong ngi ha ka doh, te ma-phi ruh tó phín khíng-

-átiar ia lade da kata kajuh ka bamut ; naba jár uba la shah-shitom ha ka doh u la wai-noh na ka pop ;

2. khynang ia ka ba'n ym im shuh ia kata karta badang-sah ha ka doh, ha ki jingsam-kwah-brai ki briu, hinrei ha ka bamon U Blei.

3. Namar ka bakheino ia ngi katta karta ka jingim *jongngi* ia kaba la dír-noh ba'n la iaileh ia ka bamon Ki Jentil, da kaba ngi la iaid ha ki jingleh-kyreit, ha ki jingsam-kwah-brai, ha ki jingb'ymiaishah kiád, ha ki jingiadíh kiád-awria hau-hau, ha ki jingiadíh-búaid, bad ha ki jingmane-blei-thau basang-éh:

4. ha kaba la pynsngou-phylla ia ki haba phi'm iaphet lem bad ki sha kata kajuh ka pung kytih-ahor jong ka jingleh-sarong auria, ki da kren-bein *ia phi* :

5. kiba ki'n iakhein jingkhein ha uta uba long lakloi ba'n bishár ia ki baim bad ia ki baiáp.

6. Namar ua ka bynta kane khynang la iathíhkhanababhbá ha ki baiáp ruh, ba yn la ioh-bishár-rem ia ki shisha

katba kum da ki briu ha ka doh, hinrei ki'n da ioh-im katba kum da U Blei ha ka mynsiim.

7. HINREI kata ka bakut kiei-kiei-baroh ka la jan kein : namar-kata, tó phi'n khan-ádykhar, bad tó phi'n sharai shaphang la ki jingdúwai.

8. Hinrei shiwa kiei-kiei-baroh da iaibat ia kata kajing-iaiéit sha ki paralok-hí ka bashit-rhem ; naba "kata ka "jingiaiéit ka'n tap-noh ia ka "bún-byllín ki pop."

9. Tó *long* ki bakhot-íeit-basá paralok-hí, khlem ki jingkren-kníum.

10. Uwei-uwei-baroh kumba u la pyddiang ia ka jingai, *kumta* kein da ai-sám ia kata kajuh hí ha ki paralok-hí, kum ki sardár babbá ka jingiaeie babún-jaid U Blei.

11. Lada uno-uno-ruh u kren, tó *ai u'n kren* kum ki jingong U Blei; lada uno-uno-ruh u leh-basan, tó *ai u'n leh* kum na ka bor ia kaba U Blei u *ai-dap* : ba ha kiei-kiei-baroh yn ioh-pyndon-burom ia U Blei da U Iísous Khristos, ha uba long kata ka burom, bad kata ka bor-bah sha ki

b'ymjiukut ki b'ymjiukut.
Amen !

12. Kó ki hep-baíeit,
tó wat pynsngou-phylla ia phi
da kata ka bameh-ding ia kaba
pynlong ha phi ia ka ba'n
tynjúh kein ia phi, kumba da
jía-lang ka bakhyllah ha phi :

13. hinrei kat kumba phi
iabynta-syllok ha kita ki jing-
shah-shitom jong U Khristos,
tó kymen-noh ; ba ha kata ka
jingpypnau ia ka burom jong
u yn ioh-pynkymen ruh ia phi
haba phi sngou-shád-kymen.

14. Lada la kren-bein ia
phi namar ka kyrteng U
Khristos, *ah phi long* ki basuk !
naba uba U Mynsiim jong ka
burom bad u jong U Blei u
iaishong-suk ha phi : ha phang
jong ki shisha la kren-bein ia
u, hinrei ha phang jong phi
la pyndon-burom ia u.

15. Namar uno-uno-ruh na
phi wat shah-shitom kum u
nongshohnoh - briu, lane u
nongtúh, lane u nongleh-bas-
niu, lane kum u bashait-lorni
leh-lushia ia ki kam kiwei.

16. Hinrei lada uno-uno-
ruh u shah-shitom kum U
Khristian, wat ai u'n sngou-
lehrain ; hinrei tó u'n pyndon-

-burom ia U Blei shaphang
kane.

17. Naba kata ka ía ka la
jia ia ka ba'n sydang ia ka
jingbishár na ka iing jong U
Blei ; hinrei lada *ka sydang*
nyngkong na ngi, kaei *ka'n*
long kata ka bakut jong kita
ki b'ymkongúh ia Ka Jingia-
thúkhána-babhá ka jong U
Blei ?

18. Te “ lada da ka baéh
“ ba pynim ia u bahok, hang-
“ no uta u b'ymriu-Blei bad
u bapop u'n pau ?

19. Namar-kata te kita kiba
da shah-shitom katba kum ka
bamón U Blei, tó ki'n aití-noh
ia la ki mynsiim *ha u* kumba
ha U Nongthau baiainéh, da
ka baiaileh babhá.

V.—LYNNONG.

*U sneng-kyntú ia Ki Tymen-basan
ba'n bysá ia ka kynhún U Blei :*
5. *kumjuh, ba ki bakham-samla
ki'n kongúh ia Ki Tymen-basan.*
8. *U sneng-pyníh ba ka dei ba'n
sharai.* 10. *Kajingdúwai.* 12. *Ki
jingngúh-mon-bhá, bad ka jingwai-
noh.*

1. IA Ki Tymen-basan kiba ha
pyddeng jong phi nga sneng-
kyntú, uba u paratymen-

-basan kein, bad u nongsakhí ia kita ki jingshah-shitom jong U Khristos, bad uba u nong-iabynta-syllok na kata ka burom-suk ka ba'n sa pynpau-noh :

2. tó phi'n bysá ia kata ka kynhún jong U Blei kaba ha pyddeng jong phi, da ka basharai *ia ka*, ym na ka baleh-jiu-bor, hinrei da la ka mon sngoubhá hí ; l'ymne da ka bakhwán-myntoi, hinrei da ka jingsngou lakloi ;

3. l'ymne kum ki baleh-trai-khlíh halor kiba ki bynta *U Blei*, hinrei da ka balong ki rúkom ia kata ka kynhún.

4. Te h'ynda la pynpau ia uba U Nongáp-langbrot Basan, phi'n ioh-pyddiang ia kata ka pansngiat jong ka burom ka b'ymsep-noh.

5. KUMJUH, ki bakham-samla, tó phi'n pynkongúh ia lade ha ki bakham-tymen. Hinrei baroh haba phi iakongúh paralok-hí, tó phi'n iakúp ia ka jingsngou-rit : naba "U " Blei u ialeh pyrshah ia ki " basngou-khrau-éh, hinrei ha " ki basngou-rit u ai ka jing-iaeí."

6. Tó phi'n pynsngou-rit ia

lade, namar-kata, hapoh ka ktí babor-bah ka jong U Blei, ba u'n ioh-pynkhrau ia phi ha ha ía babit :

7. da ka babúh-bak ia ka jingsúmar-khuslai baroh jong phi halor jong u ; naba ma-u kein u súmar-súkhér shaphang jong phi.

8. Tó phi'n iasúmar leh-ádykhar, tó phi'n iasharai, naba uta u nongialeh jong phi uba U Soitan, u iaid kylleng kum u sing bakyrhúh, u da wád-slíang iano-iano-ruh ba u'n ioh ngúid-tylli khoit :

9. ia uba phi'n da ieng-ialeh pyrshah baskhem da ka jingngeit, da ka batip ba dang pyndep ia kita kijuh hí ki jingshah-shitom ha kita ki para-bangeit jong phi kiba ha ka pyrthei.

10. HINREI U Blei ka jingaiei baroh, uba la khot ia ngi sha kata ka burom b'ym-jiukut jong u ha U Khristos Iísous, haba phi la shah-shitom khnydiat, tó ma-u hí u'n da pynlong-janai ia phi, u'n da pynskhem *ia phi*, u'n da pynshait-bor *ia phi*, u'n da pynnéh-skhem *ia phi*.

11. Ha u *tó long* kata ka

burom, bad kata ka bor-bah sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut. Amen !

12. DA U Silobanos, uba u para-bangeit baiainéh, kumba nga khein, nga la thoh ha phi da khyndiat *ki ktín*, da ka basneng-kyntú, bad da ka baphlá-shai putet ba kane ka long ka jingaiei bashisha jong U Blei ha kaba phi iaiieng.

13. *Ka Balang* kaba ha Ka Babulon ia ka ba-la-jíd lem bad phi, ka ngúh-mon-bhá ia phi; bad U Markos uba u khún jong nga *u leh kumta*.

14. Tó phi'n iangúh-mon-bhá paralok-hí da ka jingiadoh ka jingiaiéit. *Tó long* ka jingsuk ha phi baroh kiba ha U Khristos Iísous. Amen !

KA SHITI KA BAAR KA JONG
U PETROS,
UBA U APOSTOLOS.

I.—LYNNONG.

Ka jingngúh-mon-bhá. 3. *U sneng-kyntú ia ki kum ki baiabynta-syllok na ki jingaiei U Blei, ba'n nang roi ha kita, bad ha ka jingtíp ia U Iísous Khristos, khynang, da ka baleh-minot kumta, ba'n pynlong shhemia ka jingkhot bad ia ka jingjíd ia ki.* 12. *U súmar ba'n pyn-kynmau ia ki shaphang kine kiei-kiei-ruh, haba u tip ba ka jingiáp jong u ka la jan; bad u pyntip shisha ia ki ba U Iísous u long U Khún U Blei.*

1. U SUMEON Petros, u shakri bad U Apostolos Iísous Khristos, ha kita kiba la ioh

a ka jingneit bakordor ryngkat bad ngi, ha ka hok U Blei jong ngi bad U Nongpynam jong ngi U Iísous Khristos :

2. *tó long* ba yn pynman-bún ha phi ia ka jingaiei bad ia ka jingsuk ha ka jingtíp-bíang ia U Blei, bad ia U Iísous uba U Trai jong ngi.

3. KATBA kum ka bor-bah bakynja-Blei jong u la ai ha ngi ia kiei-kiei-baroh kiba *dei sha* ka jingim bad ka jingsgou-riu-Blei, da ka jingtíp-bíang ia uta uba la khot ia ngi da ka burom bad ka bor-bhá jong *u* :

4. da kiba la ai ha ngi ia ki jingkular ki bakhrau-tam bad bakordor, ba da kine phi'n da ioh-jía-long ki nongiabynta-syllok ia ka kynja-tynrai ka bakynja-Blei, haba la phet-iáp-noh na kata kajingpynpy-út-plak kaba ha ka pyrthei da ka jingsam-kwah-brai.

5. Te *namar* kane kajuh ruh, da kā bapynlong-pyniaid putet ia ka jingleh-minot baroh, tó phi'n ai-pynlang ha kata ka jinggeit jong phi, ia ka akor-bhá; te ha kata ka akor-bhá, ia ka jingtip ;

6. te ha kata ka jingtip, ia ka jingioh - bor - khúid halor lade, te ha kata ka jingioh-bor - khúid halor lade, ia ka jingiaishah ; te ha kata ka jingiaishah, ia ka jingsngou-riu-Blei ;

7. te ha kata ka jingsngou-riu-Blei, ia ka jingiaiéit para-bangeit ; te ha kata ka jingiaiéit para-bangeit, ia ka jingiéit.

8. Namar haba kine kiei-kiei-ruh ki iaidon ha phi, bad ki iaiman-bún, ki iapynlong *ia phi* ki b'ymalhía, l'ymne ki b'ymsei-soh shaphang kata ka jingtip - bíang ia U Lísous Khristos uba U Trai jong ngi.

9. Namar uta ha u b'yim

don kine kiei-kiei-ruh, u long u bamatlah, u bakynkrip-khy-mat, uba la pynklet-noh ia ka jingpynkhúid ia ki pop jong u bamynslem.

10. Naba kumta, kó ki para-bangeit, tó phi'n ialeh-minot kham-tam ba'n pynlong baskhem ia kata kajingkhot bad ia ka jingjíd ia phi ; namar haba phi iaileh ia kine kiei-kiei-ruh, phi'n ym jinthut-noh da-lei-lei lano-lano-ruh :

11. namar kumta da ka bakyrhai-éh yn ai-pyndap ha phi ia ka jingbysut shapoh kata ka híma b'ymjiukut U Trai jong ngi bad U Nongpynam jong *ngi* U Lísous Khristos.

12. NABA kumta nga'n ym leh-lyndet ba'n pynkyn-mau ia phi hala ka sngi shaphang kine kiei-kiei-ruh, la ka long ba phi tip *ia ki*, bad ba la pynskhem ia phi ha kane ka jingshisha ka bamynta ;

13. hinrei nga mut ba ka dei, katba nga dang long ha kane ha iing-trep, ba'n pynkynroi ia phi da ka bapynkynmau *ia phi* ;

14. haba tip ba ka long shen kata ka babuh-noh ia kane ka iing-trep jong nga, kat

kumba ruh uba U Trai jong ngi U Iísous Khristos u la pyníh ha nga.

15. Te nga'n ialeh-minot ruh ba phi'n ioh, hadiin kata ka jingleit-iáp-noh jong nga, ba'n pynlong hala ka sngi ia ka jingpynkynmau shaphang kine kiei-kiei-ruh.

16. Namar ym da kaba ngi la búd-noh ia ki puriska-kai ba la thau-nang síantí, ngi la pyntip ha phi ia ka bor-bah bad ia ka jingwan-pau uba U Trai jong ngi U Iísous Khris-tos, hinrei da kaba la pynlong ia ngi ki nongioh-ih ia kata Ka Jinglong-khrau-tam jongu.

17. Namar u la pyddiang na U Blei uba U Kypá ia ka jingnieu-burom bad ia ka jing-pyndon-burom, mynba la míh-noh kat kane ka ktín ha u napoh kata ka burom batyng-shain-khrau-éh, “Une u “long uba U Khún jong nga “u baíeit, ha uba nga sngou-bhá-éh ! ”

18. Te ia kane ka ktín kaba la míh-noh na byneng ngi la ioh-sngou ma-ngi, mynba ngi iadon lem bad u ha uta u lúm u bakyntang-khúid.

19. Bad ngi don bakham-

skhem kata ka ktín baiathúh-lypá; ha kaba phi leh bhá haba phi pynshah-shkor, kumba ha ka sharak batyngshain ha ka jaka badum byrngut, tadynda ka sngi ka'n da míh-shai, bad u lor-shai u'n da míh ha ki dohnúd jong phi :

20. haba phi tip ia kane shiwa, ba kaei-kaei-baroh ka jingiathúhlypá Ka Jingthoh, ka'm jía-long na ka jingbatai la ka jong hí jongno-jongno-ruh.

21. Namar ym da ka mon u briu la pynkren ia ka jing-iathúhlypá mynno-mynno-ruh; hinrei ki briu bakhúid U Blei ki la kren kein haba la pyn-khíh ia ki da U Mynsiim Ba-khúid.

II.—LYNNONG.

1. *U mahámlypá shaphang ki nong-hikai balamlér ki ba'n shúkor-noh ia ki babún; bad shaphang ka jingpynjot shisha ia ki, na kiba yn ríh-pynim ia ki bariu-Blei.*
10. *U kham pyníh byniah shaphang jong ki, ki bakumno ba kí'n long, ba kí'n ioh-kíar-noh bíang na ki.*

1. *HINREI* ki la long ki nong-iathúhlypá balamlér ruh ha pyddeng uba u paitlang, kumba

ruh ha pyddeng jong phi ki'n long ki nonghikai balamlér, kiba ki'n ialam-túh hapoh ia ki jinghikai bakla bapynjot-noh, bad haba ki len-noh ia uta U Kynrád uba la thíed ia ki, ki da pynwan kumta ha lade-hí ia ka jingpynjot-noh bastet thir-thir.

2. Te shibún ki'n ia búd-noh ia kita ki jingpynjot-noh jong ki, na ka bynta kiba yn kren-bein-éh ia ka lynti ka jingshisha.

3. Bad ha ka jingkwah-lalot ki'n iakhai-í na phi da ka ki ktín bathau-nang : ia kiba kata ka jingpynrem na myn-slem ka'm pyntúd alhía, bad kata ka jingpynjot-noh jong ki ka'm ioh-thíah lyngngai.

4. Lada U Blei u'm shym la pyllait-isynei ki angelos mynba ki la leh-pop, hinrei haba la ngiat arsut ia ki sha dújok, u la aití-noh ia ki ha ki jingkhúm ka jingdum thliu-thliu, ia kiba la ríh-noh ia ka jingbishár ;

5. bad lada u'm shym la pyllait-isynei ia ka pyrthei bamynbarim, hinrei ia U Noe u baphra-ngút, u nongialap ia ka hok, u la ríh kyndong,

mynba u la pynwan ia ka jingshlei ha ka pyrthei ki b'ymriu-Blei ;

6. bad haba la pynlong dypei ia ki nongbah Ka Sodom bad Ka Gomorra, u la pynrem ia ki da ka jingpynkyllon-khram, u da buh ia ki kum ka rúkom-mahám ia kita ki ba'n núd ba'n im b'ymriu-Blei ;

7. te u la kynih-kynthet-noh ia U Lot bahok, ia uba la pynsngou-satía-noh da kata ka jinglong-jingim jong kita ki b'ymsúit-nieu húkum ha la ka jingialeh-núti,

8. (namar uta u bahok ha ka baioh-íh bad ha ka baioh-sngou, haba u shong-sah ha pyddeng jong ki, man la ka sngi u la jiu pynkordit ia la ka mynsiim bahok da ki jingleh bakhlem-húkum jong ki ;)

9. U Trai u nang ba'n kynih-kynthet-noh ia ki bariu-Blei na ka jingpynshang, bad ba'n rakhe ia ki b'ymhok ia ka sngi ka jingbishár ba'n pynshitom ia ki.

10. HINREI khám-tam ia kita kiba beh-brai nadiin ka doh ha ka jingsam-kwah-brai ka jingpynbit-tyngit, bad ia

kiba nieu-bein ia ka jinglong-trai-khlíh : ki bashlan-éh, ki baleh-meng-mon-hí, ki'm sngou-kíuh haba ki iakren-bein ia ki bakhrau-batrí !

11. Ha kaba ki angelos, haba ki long ki bakham-khfrau ha ka jingkhlain bad ka bor, ki'm iatían ia ka jingbishár bakren-bein ia kita ha khymat U Trai.

12. Hinrei kine, kum ki mrád bakhlem - jingmut na kynja-tynrai, ia kiba la khá ia ka ba'n kem bad ba'n pyniáp-noh, haba ki kren-bein shaphang kita kie-i-kiei ia kiba ki'm sngouthúh, yn pynjot-noh khoit ia ki ha kata ka jingpypy-út-plak jong ki hí ;

13. ki'n da ioh-pyddiang ia ka bainong ka b'ymhok, haba ki ianieu ia ka basngoubhá-éh ia kata ka baim sarong-auria ha kabamynsngi. *Ki long* kibathoh-bría bad ki bapynnngat-pop ki da iaim sarong-auria da kita ki jingshúkor jong ki hí, haba ki iakhawai-lang lem bad phi ;

14. ki badon ki khymat badap da ka baklim, te ki b'ymlah kyndiah-sang na ka pop ; ki da iaríam-pynshoi ia

ki mynsiim b'ymnéh ; ki badon ka dohnúd ia kaba la pyntrei mylín da ki jingih-kwah-lalot ; ki khún ka jingtím !

15. Kiba haba ki la íehnoh-noh ia ka lynti ka babeit, ki la leit-sakymá, da ka babúdnöh ia ka lynti U Balaam u khún U Bosor, uba la íeit ia ka bainong ka jingb'ymhok ;

16. hinrei u la ioh ka jingsneng namar ka jingpallat jong u hí : ka gadda bamylín bad ka lyngkor, ka b'ymnang-kren, haba ka la kren da ka ktín u briu, ka la ádong-ádit ia kata ka jingleh-bíeit-éh uta u nongiathúhlypá.

17. Kine ki long ki pukri bakhlem-úm, ki ly-oh ia kiba la béh da ka ly-ér-iong, ha kiba ia u ly-oh baiong jong ka jingdum la ríh-noh sha ka b'ymjiukut.

18. Namar da ka bakren ia ki ktín ba át-sarong ka jingbíeit-thala, ki iaríam-pynshoi da ki jingsam-kwah-brai ka doh, da ki jingleh-núti, ia kita kiba la phet-iáp-noh shisha na kita kiba pyniaid-pynlong ia lade ha ka jingiaid-sakymá.

19. Haba ki iakular ha ki ia ka jinglait-luíd, ma-ki ia

lade ki long ki mrau ka jing-pynpy-út-plak : namar da uba la jop-noh iano-iano-ruh, da uta ruh la pynlong-mrau ia u.

20. Namar lada, haba ki la phet-iáp-noh na kita ki jing-pynbit-tyngit jong ka pyrthei, ha ka jingtíp-bíang ia uba U Trai bad U Nongpynam *jong ngi* U Iísous Khristos, hinrei haba la súh-sat pat ia ki da kine kiei-kiei-ruh, la jop-noh ia ki, *ka jinglong* ka bakhadduh ka'n long ha ki ka bakham-sniu ia ka banyngkong.

21. Namar ka la kham-bhá ia ki ba'n ym tip-bíang shuh ia kata ka lynti ka hok, ia kaba haba ki la tip-bíang *ia ka*, ba'n kylla-phai-noh na kata ka húkum bakhúid ia kaba la ai-pateng-la-pateng ha ki.

22. Hinrei ka la jía ha ki ia kaba *ong* kata ka pharshi ka bashisha, "U kseu u la "wan-phai sha la ka jong ka "príe ;" bad, "ka sníang ia kaba la pynsum-pynsait, sha "la ka baksaid kytih."

III.—LYNNONG.

1. *U pyníh-nía skhem shaphang ba-ka'n wan shisha kata ka sngi ba-*

khrau U Trai; bad ia ki jing-kylla baíh-tíng ki ba'n jía-lang nangta. 14. *Naba kumta U sneng-kyntú ia ka ba'n súmar bad ba'n im-riu-Blei.*

1. IA kane ka shiti ka baar, kó ki hep-baíeit, nga thoh mynta ha phi, ha kiba *baroh-ar* nga pynkynroi ia ka bamut basngou-sngúr jong phi da ka bapynkynmau kein *ia phi* :

2. ba phi'n ioh-iaikynmau ia kita ki ktín ia kiba la ia-thúhlypá da kiba Ki Nong-iathúhlypá bakhúid, bad ia kata ka húkum jong ngi kiba Ki Apostolos uba U Trai bad U Nongpynam :

3. da ka batip ia kane nyngkong, ba ha ka bakut kita ki sngi ki'n wan ki nongkren-bein, ki baiaid katba kum ki jingsam-kwah-brai la ki jong hí,

4. bad ki da ong, Hangno long kata ka jingkular ia ka jingwan-paujong u? namarnáduh kaba kita Ki Kypá-tymen ki la ioh-thíah-noh, kiei-kiei-baroh ki iaisah kumne kein náduh myndanglong ka pyrthei.

5. Namar kane ka lait na ka jingíhthúh kita bamon *kumta*, ba ki byneng ki la jiu long

na mynhyndai, bad ka khyn-deu ka la neh-lang na ka úm bad da ka úm, da ka ktín U Blei :

6. da kiba ia kata ka pyr-thei kaba mynkata, haba la pynshlei da ka úm, la pynjot-noh ia ka.

7. Hinrei kita ki byneng bad kata ka khyn-deu kiba mynta, ki long ba la buh-kynsheu ia ki da kata kajuh ka ktín, ia kiba la ríh-noh sha ka ding ia ka sngi ka jing-bishár bad ka jingpynjot-noh ia kita ki briu ki b'ymriu-Blei.

8. Hinrei ia kane kawei wat ai ka'n long ia phi balait-tip, kó ki hep-báeit, ba kawei ka sngi *ka long* bad U Trai kum ka shi-hajar snem, bad ka shi-hajar snem kum kawei ka sngi.

9. Uba U Trai u'm leh-túd shaphang la ka jingkular, kum kiba kiwei ki ianieu ka jingleh-túd ; hinrei u iaishah-slem sha ngi, u b'ym da mon iano-iano-ruh ba'n jot-noh, hinrei ia baroh ba'n poi sha ka bakylla-ka-bamut.

10. Hinrei kata ka sngi U Trai ka'n wan kum u nongtúh mynmiet ; ha kaba kita ki byneng ki'n leit-noh da ka

jingsawa barussung-éh, hinrei ia ki jor-tynrai da ka bathang-rhem ki'n sain-noh, bad ia ka khyn-deu bad ia kita ki jingleh *badon* ha ka yn thang-dúh.

11. Namar-kata, haba yn sain-noh ia kine kiei-kiei-ruh baroh, ki bakumno ka dei ia phi ba'n long ha *la* ki jinglong-jingim bakhuíd bad ki jing-long-riu-Blei,

12. ki baiaáp-khymíh bad bapynkloi-noh ia kata ka jing-wan-pau jong kata ka sngi U Blei, ha kaba ki byneng da ka bathang ia ki ki'n sain-noh, bad ia ki jor-tynrai da ka bathang-rhem yn pynúm-noh ?

13. Hinrei ia ki byneng ki bathymmai bad ia ka khyn-deu ka bathymmai, katba kum kata ka jingkular jong u, ngi iaáp-khymíh hir-hir, ha kiba ka hok ka shong-sah.

14. NABA kumta, kó ki hep-báeit, haba phi iaáp-khymíh hir-hir ia kine kiei-kiei-ruh, tó pyrshang-smat ba yn shem ia phi ha ka jingsuk ki bakhlem-thoh-bría, bad ia ki bakhlem-tei-pop ha khymat jong u.

15. Tó phi'n ianieu te ia kata ka jingiaishah-slem uba

U Trai jong ngi kum ka jing-pynim ; kumba U Paul ruh uba u para-bangeit baéit jong ngi, u la thoh ha phi katba kum kata ka jingstád ia kaba la ai ha u ;

16. kumba ruh ha kita ki shiti baroh *jong u*, haba u kren ha ki shaphang kine kiei-kiei-ruh ; ha kiba don kiei-kiei-ruh ki baéh ba'n sngouthúh, ia kiba kita ki b'ymnang bad ki b'ymnéh ki pynkyllain, kumba *ki leh* ruh ia kita kiwei Ki Jingthoh, ia ka ba'n pynjot-noh ia lade-hí.

17. Namar-kata ma-phi, kó ki hep-baéit, haba pli tiplypá ia *kine kiei - kiei - ruh* tó da súmar-kíar-noh, ioh ba haba la rong-noh lem ia phi bad kata ka jingiaid-sakymá jong kita ki b'ymsúit-nieu húkum, phi'n da háp-noh na ka jing-néh-skhem la ka jong hí.

18. Hinrei tó phi'n iaimíh ha ka jingaiei bad ka jingtíp ia uba U Trai bad U Nong-pynim *jong ngi* U Iísous Khristos. Ha u tó *yn long* ka burom mynta ruh bad sháduh ka sngi ka b'ymjiukut ! Amen !

KA SHITI KA BANYNGKONG
U I O A N N I S ,
UBA U APOSTOLOS.

I.—LYNNONG.

1. *U pynih ia Ka Jinglong-ngút U Khristos kum uba U Ktín ka jing-im, ia uba la pynpau ha ngi ; 5. bad da ka baiaid-syrím ha u kum U Jingshai, ngi ioh ia ka jingiasyllok bad u, bad ia ka bamáp-noh ia ki pop jong ngi.*

1. KATA kaba la long na ka bamynnyngkong, ia kaba ngi

la ioh-sngou, ia kaba ngi la ioh-ih da ki khymat jong ngi, ia kaba ngi la ioh-khymíh pyllau, bad ki ktí jong ngi ki la ioh-tybá, shaphang uta U Ktín uba u jingim ;

2. (bad ia uta u jingim la pynpau, bad ngi la ioh-ih, bad ngi iaphlá, bad ngi iathúh-shai ha phi ia uta u jingim b'ym-

jiukut, uba la long bad uba U Kypá, bad la pynpau ia u ha ngi;)

3. ia kata kaba ngi la ioh-íh bad ngi la ioh-sngou, ngi ia-thúh-shai ha phi, ba ma-phi ruh phi'n ioh ka jingiasyllok lem bad ngi; bad kata ka jingiasyllok de ka jong ngi *ka long* lem bad uba U Kypá, bad lem bad uba U Khún jong u U Lísous Khristos.

4. Te *kumta* nga thoh ia kine kiei-kiei-ruh ha phi, ba ka jingkymen jong phi ka'n da ioh-long ba-la-dap.

5. Te kane ka long kata ka jingiathúh-ktín ia kaba ngi la ioh-sngou na u, bad ngi iathúh-shai ha phi, ba U Blei u long ka jingshai, bad ka jingdum da u ka'm long shuh.

6. Lada ngi ong ba ngí don ka jingiasyllok lem bad u, bad lada ngi iaíd ha kata ka badum, ngi lamlér, bad ngi'm leh ia ka bashisha;

7. hinrei lada ngi iaíd ha kata ka jingshai, kumba u long ma-u hí ha kata ka jingshai, ngi don ka jingiasyllok lem paralok-hí, bad ka snám te U Lísous Khristos uba U Khún

jong u, ka pynkhúid ia ngi na ka pop baroh.

8. Lada ngi ong ba ngi'm don ka pop, ngi shúkor ia lade, bad kata ka bashisha ka'm long ha ngi.

9. Lada ngi phlá-noh ia ki pop jong ngi, u long u baiai-néh bad u bahok, ba u'n máp-noh ia kita ki pop jong ngi, bad ba u'n pynkhúid ia ngi na ka b'ymhok baroh.

10. Lada ngi ong ba ngi'm shym laleh-pop, ngi pynlong ia u *kumta* u balamlér, bad kata ka ktín jong u ka'm long ha ngi.

II.—LYNNONG.

- U thoh ha ki ba'n pyntyngen ia ki haba ki kum leh-pop.* 3. *Ia ka ba'n ioh-íthúh ia U Blei ka dei ba'n súmar ia ki húkum jong u :* 7. *bad ba'n ieit ia ki para-bangeit.*
- U thoh ha ki baroh katba kum karta jong ki, ia ka ba'n ym ieit ia ka pyrthei.* 18. *U pynih u bakumno long uta u baialeh pyrshah ia U Khristos, bad ba ka dei ba'n iainéh ha U Blei.*

1. Kó ki khún-hep jong nga, nga thoh ia kine kiei-kiei-ruh ha phi, ba phi'n ym da leh-pop. Te lada uno-uno-ruh u laleh-pop, ngi don kein U Riin-

sait lem bad uba U Kypá, U Iísous Khristos U Bahok :

2. bad ma-u hí ruh u long ka kúna na ka bynta ki pop jong ngi; ym te tang na ka bynta kita ki jong ngi hí, hin-rei na ka bynta *ki pop* jong ka pyrthei baroh ruh.

3. BAD ha kane ngi tip ba ngi la íthhúh ia u, lada ngi súmar ia ki húkum jong u.

4. Uta u baong, Nga la íh-thúh ia u, bad u b'ym súmar ia ki húkum jong u, u long u balamlér, te ha une kata ka bashisha ka'm long shuh.

5. Hinrei járuba da súmar ia kata ka ktín jong u, da shisha ha uta la pynjanai-noh ia ka jingiéit U Blei. Ha kane ngi tip ba ngi long ha u.

6. Uta u baong ba u iaisah ha u, ka dei te ia u hí ba'n iaid kumta, kat kumba ma-u hí u la iaid.

7. Kó ki para-bangeit, ym ia ka húkum bathymmai nga thoh ha phi, hinrei ia ka húkum barim, ia kaba phi la jiu ioh náduh ka bamynnyngkong. Kata ka húkum ka barim, ka long kata ka ktín ia kaba phi la ioh-sngou náduh ka bamynnyngkong.

8. Pat, ia ka húkum bat-thymmai nga thoh ha phi, kaba long ka bashisha ha u bad ha phi; naba kata ka jingdum ka iaid-jah-noh, bad kata ka jingshai ka bashisha ka tyngshain mynta.

9. Uta u baong ba u long ha kata ka jingshai, bad u bashún pynban ia u para-bangeit jong u, u long ha kata ka jingdum háduh mynta.

10. Jár u baieit ia u para-bangeit jong u, u iaisah ha kata ka jingshai, bad ym don kajingjinthut pyrkúp-slúp ha u.

11. Hinrei jár u bashún ia la u para-bangeit, u long ha kata ka jingdum, bad u iaid ruh ha kata ka jingdum, bad u'm tip shuh shaei u leit, naba kata ka jingdum ka la pyn-matlah-noh ia ki khymat jong u.

12. NGA thoh ha phi, kó ki khún-hep, naba la máp-noh ha phi ia ki pop *jong phi* na ka bynta ka kyrteng jong u.

13. Nga thoh ha phi, kó ki kypá, naba phi la íthhúh ia uta uba *la long* náduh ka bamynnyngkong. Nga thoh ha phi, kó ki basamla, naba phi la jop-noh thíau ia uta u ba-

sniu. Nga thoh ha phi, kó ki khún-khynnah, naba phi la íththúh ia uba U Kypá.

14. Nga la thoh ha phi, kó ki kypá, naba phi la íththúh ia uta uba *la long* náduh ka bamyynyngkong. Nga la thoh ha phi, kó ki basamla, naba phi long ki bakhlain, bad kata ka ktín U Blei ka iaisah ha phi, bad phi la jop-noh thíau ia uta u basniu.

15. Phi wat íeit ia ka pyrthei, l'ymne ia kita kiei-kiei-ruh kiba ha kata ka pyrthei. Lada uno-uno-ruh u íeit ia ka pyrthei, kata ka jingéit uba U Kypá ka'm don shuh ha u.

16. Naba baroh kaba ha kata ka pyrthei, kaba ki jing-sam-kwah-brai jong ka doh, bad kaba kajingsam-kwah-brai jong ki khymat, bad kaba ka jingsngou - sarong - plak shap-hang ka jingim, ka'm long na uba Kypá, hinrei na kata ka pyrthei ka long.

17. Bad kata ka pyrthei ka iaid-jah-noh, bad kata ka jing-sam-kwah-brai jong ka ; hinrei uta u baleh ia ka mon UBlei, u iaisah sha ka b'ympjiukut.

18. Kó ki khún-khynnah, ka long ka por

bakhadduh : bad kumba phi la ioh-sngou ba uta u baialeh-pyrshah ia U Khristos u wan, *kumta* mynta ruh la míh-noh shibún ki baialeh-pyrshah ia U Khristos ; nangta ngi tip ba ka long ka por bakhadduh.

19. Ki la leit-míh-noh na pyddeng jong ngi, hinrei ki'm jiu la long na ngi ; namar lada ki la jiu long na ngi, ki da la lah iaisah lem bad ngi ; hinrei *ki la leit-míh-noh* khy-nang ba yn la ioh-pynpau ia ki, ba baroh ki'm long na ngi.

20. Hinrei phi don maphi ka jingpynsléh na uta U Bakhúid, bad phi tip ia kiei-kiei-baroh.

21. Nga'm shym la thoh ha phi naba phi'm tip ia kata ka jingshisha, hinrei naba phi tip ia ka, bad naba ka balam-lér baroh ka'm long shuh na kata ka jingshisha.

22. Uei long uta u balam-lér, tang uta u balen - noh ba U Iísous u long uta U Khristos ? une long uta u baialeh-pyrshah ia U Khristos, uta u balen-noh ia uba U Kypá bad ia uba U Khún.

23. Uwei-uwei-baroh u balen-noh ia uta U Khún, u'm

don l'ymne ia uta U Kypá : [hinrei] jár u baphlá ia uta U Khún, u don uta U Kypá ruh.

24. Ma-phi, namar-kata, tó ai ba kata ka'n iaisah ha phi, ia kaba phi la ioh-sngou náduh kabamynnyngkong. Lada kata ia kaba phi la ioh-sngou náduh ka bamynnyngkong ka ioh-iaisah ha phi, te ma-phi ruh phi'n ioh-iaisah ha uta U Khún, bad ha uta U Kypá,

25. Te kane ka long kata ka jingkular ia kaba ma-u hí u la kular ha ngi, ia kaba ka jingim ka b'ymjukut kein.

26. Ia kine kiei-kiei-ruh nga la thoh ha phi shaphang kita kiba shúkor-wir-noh ia phi.

27. Te shaphang ma-phi kata ka jingpynsléh ia kaba phi la pyddiang na u, ka iaisah ha phi, te phi'm don kam shuh ba uno-uno-ruh u'n da hikai ia phi; hinrei kumba kata ka-juh ka jingpynsléh ka hikai ia phi shaphang kiei-kiei-baroh, bad ka long ka bashisha, bad ka'm long ka balamlér, te kumta kumba u la hikai ia phi, phi'n iaisah ha u.

28. Te mynta, kó ki khún-

-hep, tó iaisah ha u; khynang ba, h'ynda la pynpau ia u, ngi'n ioh ka jingsngou-shan-niah-shlur, bad ba yn ym pynran-lehrain ia ngi na khymat jong u ha kata ka jingwan-pau jong u.

29. Lada phi tip ba u long u bahok, phi tip ba uwei-uwei-baroh u baiaileh ia ka hok, la khá ia u na u.

III.—LYNNONG.

U pynih ia ka jingieit bakhrau U Blei sha ngi ha kaba u ting-khún ia ngi: 4. naba kumta ka dei ia ngi ba'n ym leh-pop. 11. Ia ka ba'n pynih-pau ia kane, u sneng-kyntú da ki bún nía ba'n iaieit paralok-hí

1. Tó ha khymíh phi ia ka bakatno ka jingieit uta U Kypá u la ai ha ngi, ba yn la khot ia ngi ki khún U Blei ! naba kane kein, kata ka pyrthei ka'm íhthúh ia ngi, naba ka'm shym la íhthúh ia u.

2. Kó ki hep-baieit, mynta ngi long ki khún U Blei, bad ym put la pynpau ia kaei ba ngi'n sa long; hinrei ngi tip ba h'ynda la pynpau ia u, ngi'n long ki bakum ia u;

naba ngi'n ioh-íh ia u kumba u long hí.

3. Te uwei-uwei-baroh u badon kane ka jingkyrmén ha u, u pynkhúid ia lade, kat kumba ma-u u long bakhúid,

4. UWEI-uwei-baroh u baiaileh ia ka pop, u iaileh ruh ia ka jingpallat húkum; te ka pop ka long ka jingpallat húkum.

5. Bad phi tip ba la pynpau ia u, khynang ba u'n da ioh-kit-noh ia ki pop jong ngi; bad ka pop ka'm don ha u.

6. Uwei-uwei-baroh u baiaisah ha u, u'm iaileh-pop : uwei - uwei - baroh u baiaileh - pop, u'm shym la ioh-íh ia u, l'ymne u'm shym la ífhúh ia u.

7. Kó ki khún-hep, wat ai iano-iano-ruh ba u'n shúkor ia phi; jár u ba iaileh ia ka hok, u long u bahok, kat kumba ma-u u long bahok.

8. Jár u baiaileh ia ka pop, u long na U Soitan; naba uta U Soitan u iaileh - pop náduh ka bamynnyngkong. Pleng ia kane la pynpau ia uta U Khún U Blei, khynang ba u'n la ioh-pynjot-noh ia ki jingleh jong uta U Soitan.

9. Uwei-uwei-baroh ia uba la khá na U Blei u'm iaileh ia ka pop; naba u symbai jong u u iaish hapoh jong u : te u'm lah ba'n iaileh-pop, naba la khá ia u na U Blei.

10. Ha kane kein ki long bapau kita ki khún U Blei, bad kita ki khún uta U Soitan. Uwei-uwei-baroh u b'y়m iai-leh ia ka hok, u'm long na U Blei, bad u b'y়m íeit ia la u parabriu.

11. NABA kane ka long kata ka jingiathúh-ktín ia kabá phi la ioh-sngou náduh ka bamynnyngkong, ba ngi'n da iaíeit paralok-hí.

12. Ym kumba U Kain u la long na uta U Basniu, bad u la pyniáp-noh ia la u para. Te na ka balei u la pyniáp - noh ia u ? Naba ki jingleh jong u hí ki la long ki basniu, hinrei kita ki jong uta u para jong u ki la long ki bahok.

13. Phi wat sngou-kyndit, kó ki para-bangeit jong nga, lada ka pyrthei ka shún ia phi.

14. Ngi tip ma-ngi ba ngi lait-shiliang na ka jingiáp sha ka jingim, naba ngi iaíeit ia ki para-bangeit. Jár u

b'ym íeit ia la u para-bangeit
u dang ia isah ha kata ka
jingiáp.

15. Uwei - uwei - baroh uba
shún ia u para-bangeit jong u,
u long u nongshohnoh-briu :
bad phi tip ba uwei-uwei-ba-
roh u nongshohnoh-briu u'm
don ka jingim b'ymjiukut ka
basah ha u.

16. Ha kane ngi la íhthúh
ia kaba ka jingíeit, naba u la
aití-noh ma-u ia la ka jingim
na ka bynta jong ngi : *kumta*
ma-ngi ruh ka dei ia ngi ba'n
aití-noh ia la ki jingim na ka
bynta kita ki para-bangeit.

17. Hinrei jár uba don *kiei-*
-kiei ka jingim kane ka pyrthei,
bad u da khymíh ia u para-
-bangeit jong u badon ka jing-
kyrdúh, bad u'n da khang-
-khop ia ki jingsngou-isynei
dohnúd jong u na u, ható
kumno kata ka jingíeit jong U
Blei ka ia isah ha u ?

18. Kó ki khún-hep jong
nga, wat ai ngi'n iaíeit da ka
ktín, l'ymne da ka thyllied,
hinrei ha ka jingleh bad ha
ka jingshisha.

19. Te da kane ngi tip ba
ngi long na kata ka jingshisha,
bad ngi'n pyngeit-skhem ia

ki dohnúd jong ngi ha khymat
jong u.

20. Naba lada kata ka dohnúd
jong ngi ka pynrem ia
ngi, ka long naba U Blei u
long u bakham-khfrau ia ka
dohnud jong ngi, bad u tip ia
kiei-kie-i-baroh.

21. Kó ki hep-baíeit, lada
kata ka dohnúd jong ngi ka'm
pynrem ia ngi, *te* ngi don ka
jingsngou - shaníah - shlur sha
U Blei.

22. Bad lada ngi pán ia
kaei-kaei-ruh, ngi pyddiang na
u, naba ngi súmar ia ki húkum
jong u, bad ngi iaileh ia kita
kiei - kie - ruh bapnsgoubhá
ha khymat jong u.

23. Te kane ka long ka
húkum jong u, Ba ngi'n ngeit
ha ka kyrteng U Khún jong u
uba U Iísous Khristos, bad ba
ngi'n iaíeit paralok-hí, kumba
u la ai ia ka húkum ha ngi.

24. Bad uta uba súmar ia
kita ki húkum jong u, u ia isah
ha u, bad uta ha u. Te da
kane ngi tip ba u ia isah ha
ngi, na uta U Mynsiim ia uba
u la ai ha ngi.

IV.—LYNNONG.

1. *U sneng-mahám ia ki ba'n ym ngeit ia ki mynsiim baroh; bad u pynih kumno ba ki lah ba'n íthhúh ia U Mynsiim U Blei.* 7. *U iai-sneng-kyntú pat ia ki ba'n iaieit paralok-hi.*

1. Kó ki hep-baieit, wat ngeit ha ki mynsiim baroh, hinrei tó phi'n tynjúh-iit ia kita ki mynsiim, la ki long ne ém na U Blei : naba shibún ki nong-iathúhlypá balamlér ki la leit-míh-noh sha ka pyrthei.

2. Da kane phi íthhúh ia uta U Mynsiim U Blei. Ka mynsiim baroh kaba phlá-shai ia U Iísous Khristos ba-la-wan ha ka doh, ka long na U Blei.

3. Bad ka mynsiim baroh kaba ka'm phlá-shai ia uta U Iísous Khristos ba-la-wan ha ka doh, ka'm long na U Blei : te kane ka long kata *ka mynsiim* uta u baialeh pyrshah ia U Khristos, shaphang kaba phi la ioh-sngou ba ka wan, bad mynta kein ka long lypá ha ka pyrthei.

4. Ma-phi phi long na U Blei, kó ki khún-hep, te phi la jop-thíau ia ki : naba u long u bakham-khrau uba ha phi, ia uba ha ka pyrthei.

5. Ma-ki hí ki long na ka

pyrthei : naba kata ki iakren na jong ka pyrthei, bad kata ka pyrthei ka ioh-sngou ia ki.

6. Ma-ngi ngi long na U Blei : uta u baíthhúh ia U Blei, u ioh-sngou ia ngi ; uta u b'ym long na U Blei, u'm sngou ia ngi. Na kane ngi íthhúh ia kata ka mynsiim jong ka jingshisha, bad ia kata ka mynsiim jong ka jingshúkor.

7. Kó ki hep-baieit, tó ai ngi'n iaíeit paralok - hí : naba kata ka jingiaíeit ka long na U Blei ; te uwei-uwei-baroh u baieit, la khá ia u na U Blei, bad u íthhúh ia U Blei.

8. Uta u b'ym íeit, u'm íthhúh ia U Blei ; naba U Blei u long ka jingíeit.

9. Ha kane la pynpau shin-ná ia ka jingíeit U Blei sha ngi, naba U Blei u la phah ia U Khún jong u ia u ba-la-khá-marwei sha kane ka pyrthei, ba ngi'n da ioh-lait-im da u.

10. Ha kane ka long ka jingíeit, ym naba ngi la íeit ma-ngi ia U Blei, hinrei naba u la íeit ma-u ia ngi, bad u la phah ia U Khún jong u *ba'n long* ka kúna na ka bynta ki pop jong ngi.

11. Kó ki hep-baíeit, lada kumta U Blei u la íeit ia ngi, *kumta* ruh ma-ngi ka dei ia ngi ba'n iaíeit paralok-hí.

12. Uno-uno-ruh u'm shym la ioh-ih ia U Blei mynno-mynno-ruh. Lada ngi iaíeit paralok-hí, U Blei u iaisah ha ngi, bad kata ka jingíeit ia u ka long ba la pynjanai-noh ha ngi.

13. Da kane ngi íhthúh ba ngi iaisah ha u, bad ma-u te ha ngi, naba u la ai ha ngi na jong uta U Mynsiim jong u.

14. Bad ma-ngi hí ngi la ioh-khymih pyllau bad ngi ia phlá-shai, ba uba U Kypá u la phah ia uta U Khún uba U Nongpynam ia ka pyrthei.

15. Jár uba da phlá ba U Lísous u long uta U Khún U Blei, U Blei u iaisah ha u, bad ma-u te ha U Blei.

16. Ma-ngi te ngi la íhthúh bad ngi la ngeit ia kata ka jingíeit ia kaba U Blei u don sha ngi. U Blei u long ka jingíeit; bad uta u baiasah ha kata ka jingiaíeit, u iaisah ha U Blei, bad U Blei te ha u.

17. Da kane la pynjanai-noh ia kata ka jingiaíeit bad ngi, ba ngi'n ioh ka jingsngou-shaniah-shlur ha kata ka sngi

ka jingbishár, naba kumba ma-u hí u long, *kumta* ma-ngi ruh ngi ialong ha kane ka pyrthei.

18. Ym don ka jingshepting ha kata ka jingiaíeit ; hinrei kata ka jingiaíeit bajanai ka shop-noh shabar kein ia kata ka jingshepting ; naba kata ka jingshepting-ka don jing-pynshitom : te uta u bashepting ym shym la pynjanai-noh ia u ha kata ka jingiaíeit.

19. Ngi íeit ma-ngi ia u, naba u la íeit shiwa ia ngi.

20. Lada uno-uno-ruh u ong, Nga íeit ia U Blei, bad lada u shún ia la u para-bangeit, ulong ubalamlér: namar uta u b'ym íeit ia la u para-bangeit ia uba u la ioh-ih, hatokumno u lah ba'n íeit ia U Blei, ia uba u'm shym la ioh-ih ?

21. Te ia kane ka húkum ngi ioh na u, Ba jár u baíeit ia U Blei, u'n da íeit ia la u para-bangeit ruh.

V.—LYNNONG.

1. *Jár uba íeit ia U Blei, u íeit ia ki khún jong u ruh ; bad u súmar ia ki húkum jong u :* 4. *Jár uba la khá na U Blei, u jop-noh thíau ia ka pyrthei, naba u ngeit ruh ia*

*ka jingphlá-shai U Blei shaphang
U Khún jong u. 14. Uta uba lah
ba'n pynam kumta u sngou ia ki
jingdúwai jong ngi; te ka dei ia
ngi ba'n dúwai na ka bynta kita
kiba la leh-pop.*

1. UWEI - UWEI - BAROH u bangeit ba U Iísous u long uba U Khristos, la pynkhá ia u na U Blei : bad uwei-uwei-baroh u baíeit ia uta uba la pynkhá, u íeit ruh ia uta ia uba la pynkhá na u.

2. Da kane ngi tip ba ngi íeit ia ki khún U Blei, haba ngi íeit ia U Blei, bad ngi súmar ia ki húkum jong u.

3. Namar kane ka long kata ka jingíeit ia U Blei, ba ngi da ioh-súmar ia kita ki húkum jong u; bad kita ki húkum jong u ki'm long ki bakhía :

4. naba kaei-kaei-baroh ia kaba la pynkhá na U Blei ka jop-noh thíau ia ka pyrthei ; te kane ka long kata ka jing-jop-noh kaba la jop-noh thíau ia kata ka pyrthei, kaba ka jingneit jong ngi.

5. Uei long uta u bajop-noh thíau ia kata ka pyrthei, tang uta u bangeit ba U Iísous u long uta U Khún U Blei ?

6. Une long uta uba la wan da ka úm bad ka snám, U

Iísous uba U Khristos ; ym tang ha kata ka úm, hinrei ha kata ka úm bad ha kata ka snám. Bad ka long uta U Mynsiim uba phlá-shai, naba uta U Mynsiim u long ka jing-shisha.

7. Naba ki long lai kiba ia-phlá-shai ha byneng ; uba U Kypá, uba U Ktín, bad uba U Mynsiim Bakhúid : bad kine ki balai ki ialong kawei.

8. Bad ki long lai ruh kiba iaphlá-shai ha ka khyndeu ; uba U Mynsiim, bad kata ka úm, bad kata ka snám : bad kine lai ki iakut sha kawei.

9. Lada ngi pyddiang ia ka jingphlá jong ki briu, kata ka jingphlá-shai jong U Blei ka long ka bakham-khrau : naba kata ka jingphlá-shai jong U Blei ka long kane, ia kaba u la phlá shaphang U Khún jong u.

10. Uta u bangeit ha uta U Khún U Blei, u don kata ka jingphlá-shai ha ia lade hí ; uta u b'ym ngeit ha U Blei, u pynlong ia u kumta u balamlér ; naba u'm shym la ngeit ha kata ka jingphlá-shai, ia kaba U Blei u la phlá shaphang uta U Khún jong u.

11. Te kane ka long kata ka jingphlá-shai, ba U Blei u la ai ha ngi ia ka jingim b'ym-jiukut, bad ba kane ka jingim ka long ha uta U Khún jong u.

12. Uta u badon uta U Khún, u don kata ka jingim ; te uta u b'ym don uta U Khún U Blei, u'm don kata ka jingim.

13. Ia kine kiei-kiei-ruh nga la thoh ha phi kiba ngeit ha ka kyrteng uta U Khún U Blei, khynang ba phi'n da ioh-tip ba phi don ka jingim b'ym-jiukut, bad khynang ba phi'n da ioh-iaingeit ha kata ka kyrteng uta U Khún U Blei.

14. Te kane ka long kata ka jingsngou-shaniah-shlur ia kaba ngi don sha u, ba lada ngi pán ia kaei-kaei-ruh katba kum ka mon jong u, u ioh-sngou ia ngi.

15. Te lada ngi tip-skhem *kumta* ba u ioh-sngou ia ngi, ia kaei-kaei-ruh ba ngi da pán, ngi tip-skhem kein ba ngi ioh ia kita ki jingpán ia kiba ngi la pán na u.

16. Lada uno-uno-ruh u da ioh-íh ia la u para-bangeit ba u da leh-pop ia ka pop ym sha

ka ba'n iáp, u'n pán, te u'n ai ha u ia ka jingim, ia kita ki baleh-pop ym sha ka ba'n iáp. Don ka pop sha ka ba'n iáp : shaphang kata nga'm ong ba u'n kyrpád.

17. Ka b'ymhok baroh ka long ka pop ; bad don ka pop ym sha ka ba'n iáp.

18. Ngi tip-skhem ba uwei-uwei-baroh ia uba la pynkhána U Blei, u'm leh-pop shuh ; hinrei ba uta ia uba la pynkhána U Blei, u ríh-noh ia lade, te uta U Basniu u'm kytáh shuh ia u.

19. Ngi tip-skhem ba ngi long na U Blei, bad ba baroh-kawei ka pyrthei ka thíah-khop hapoh uta U Basniu.

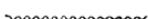
20. Ngi tip-skhem ruh ba uta U Khún U Blei u la wan, bad u la ai ha ngi ia ka jing-shemphang, khynang ba ngi'n ioh-íhthúh ia uta U Bashisha ; badngi long ha uta U Bashisha, ha uta U Khún jong u U Iísous Khristos. Une u long uba U Blei Bashisha, bad kaba ka jingim b'ymjiukut.

21. Kó ki khún-hep, tó phi'n da khyndiah-noh ia lade na kiتا ki blei-thau. Amen !

KA SHITI KA BAAR KA JONG

U I O A N N I S,

UBA U APOSTOLOS.

Ha jingngúh-mon-bhá. 4. Ha jing-sneng-kyntú ia ka ba'n iainéh-minot ha ka jingiaeit bad ka jingneit; bad ba'n kynriah-noh na kita ki bashúkor. 12. Ka jingwai-noh.

1. UTA uba kham-tymen, ha ka bakhrau-batrí ba-la-jíd bad ha ki khún jong ka, ia kiba nga íeit ma-nga ha ka bashisha, bad ym tang ma-nga hí, hinrei kita baroh ruh kiba la íththúh ia ka jingshisha,

2. ngi iaéit ia phi na ka bynta kata ka jingshisha kaba iaisah ha ngi, bad ka'n long lem bad ngi sha ka b'ymjiukut.

3. Ka'n long lem bad phi ka jingiae, ka jingisynei, bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá, bad na U Iísous Khristos uba U Trai, uba U Khún uta U Kypá, ha ka jingshisha bad ha ka jingiéit.

4. NGA la kymen shi-bún-éh, naba nga la shem na kita ki khún jong pha ia ki baiaid ha ka jingshisha, kumba ngi la pyddiang ia ka hú-kum na uta U Kypá.

5. Te mynta nga kyrapd ia pha, kó ka bakhrau-batrí, ym kumba haba thoh ha pha ia ka hú-kum bathymmai, hinrei ia kata kaba ngi la jiu ioh ná-dúh ka bamynnyngkong, ba ngi'n iaéit paralok-hí.

6. Bad kane ka long kata ka jingiaeit, ba ngi'n da iaid katba kum kita ki hú-kum jong u. Kane ka long kata ka hú-kum, kumba phi la ioh-sngou náduh ka bamynnyngkong, ba phi'n da iaid ha ka.

7. Naba shibún ki nongshú-kor ki la ialeit-bysut sha ka pyrthei, kiba b'ym iaphlá-shai U Iísous Khristos bawan haia

ka doh. Une u long kein uta u nongshúkor bad uta u baialeh-pyrshah ia U Khristos.

8. Tó phi'n iasúmar ia lade-hí, khynang ba ngi'n ym duhnoh ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba ngi la lah leh-minot, hinrei ba ngi'n pyddiang ia ka nong badap.

9. Uwei-uwei-baroh baiaid-pallat, bad u b'ym iainéh ha ka jinghikai uta U Khristos, u b'ym don U Blei. Uta u baianéh ha kata ka jinghikai uta U Khristos, une kein u don uta U Kypá ruh bad uta U Khún.

10. Lada uno - uno - ruh u wan ha phi, bad u'm wallam ia kane ka jinghikai, tó wat

pyddiang ia u sha ka iing jong phi, bad tó wat kren ba'n khúblei ha u :

11. namar uta u bakren ba'n khúblei ha u, u iabyntasylok ha kita ki jingleh ki basniu jong u.

12 HABA nga don shibún kiei-kiei-ruh ba'n thoh ha phi, nga'm shym la mon *b'an thoh* da ka kot bad ka sía : hinrei nga kyrmen ba'n wan ha phi, bad ba'n iakren mar-khymat, ba kata ka jingiakymen jong ngi, ka'n da ioh-long ba-la-dap.

13. Kita ki khún ka para jong pha ia kaba la jíd ki iangúh-mon-bhá ia pha. Amen !

KA SHITI KA BALAI KA JONG

U I O A N N I S,

UBA U APOSTOLOS.

Ka jingngúh-mon-bhá. 3. U iaroh ia U Gaios namar ka jingiaid-riu-Blei jong u, bad namar u khot-íeit-basá ia ki nongialap-tín-Blei. 9. U pynrem-noh ia ka jingleh-khrau U Diotrephis, bad -ugskn ynentú ba'n iaileh da kum-

wei ia uta ; hinrei u phlá babhá shaphang U Dimetrios. 13. Ka jingwai-noh.

1. UTA u bakham-tymen, ha U Gaios ia u baíeit-éh, ia uba nga íeit ha ka bashisha.

2. Kó u hep-baíeit, shaphang kiei - kiei - baroh nga dúwai ba yn pynman-bhá ia mé bad ba me'n khiah-khran, kat kumba pynman-bhá ia ka mynsiim jong mé.

3. Namar nga la kymen shibún-éh, haba ki para-bangeit ki la wan bad ki la iaphlá babbá shaphang kata ka jingshisha jong mé, kat kumba mé iaíd ma-mé ha ka jingshisha.

4. Nga'm don ka jingky-men bakham - khrau ia kine kein, ba nga'n ioh-sngou ba ki khún-hep ki jong nga ki da iaíd ha ka jingshisha.

5. Kó u hep-baíeit, mé leh bangeit ia kaei - kaei - ruh ba mé leh sha kita ki para-bangeit, bad sha kita ki nong-wei;

6. kiba la phlá babbá shaphang kata ka jingiaíeit jong mé ha khymat Ka Balang : ia kiba haba mé leit-on-lynti kum badei-bíang ia U Blei, me'n leh bhá.

7. Namar na ka bynta ka kyrteng jong u ki la leit-mih-noh, ki'm da pyddiang ei-ei-ruh-ém na kita Ki Jentil.

8. Namar-kata, ka dei ia

ngi ba'n pyddiang - iaráp ia kiba kat kita, ba ngi'n ioh-jía-long ki lok-baiatrei-lem ia kata ka jingshisha.

9. NGA la thoh sha Ka Balang: hinrei uta U Diotrephis uba íeit leh-san halor jong ki, u'm pyddiang sngoubhá shuh ia ngi.

10. Naba kane, lada nga'n ioh - wan, nga'n pynkynmau bíang ia kita ki jingleh jong u ia kiba u iaileh, ba u da shait-kren blab-blab ia ngi da ki jingong basniu. Te haba u b'ym sngou-hun da kine, u'm pyddiang sngoubhá ma-u hí ia kita ki para-bangeit ; bad ia kita kiba da mon u adong, bad u shop-noh ia ki pynban na Ka Balang.

11. Kó u hep-baíeit, tó mé wat pyrthúh-búd ia kata ka basniu, hinrei ia kata ka babbá. Uta u baiaileh ia ka babbá, u long na U Blei, hinrei uta u baiaileh ia ka basniu, u'm shym la ioh-ih ia U Blei.

12. Shaphang U Dimitrios la phlá babbá da ki briu baroh, bad da ka jong ka jingshisha hí ; hinrei ma-ngi ruh ngi iaphlá babbá, bad phi tip ba

kata ka jingphlá jong ngi ka long ka bashisha.

13. NGA don shibún kiei-kiei-ruh ba'n thoh, hinrei nga'm mon da ka sía bad ka kolom ba'n thoh ha mé :

14. hinrei nga kyrmen ba'n

ioh-íh ia mé kumne-kumne-ruh, bad ngi'n iakren mar-khymat. *Tó long* ka jingsuk ha mé. Kiba ki lok ki iangúh-mon-bhá ia mé. *Tó me'n ngúh-mon-bhá* ia kiba ki lok *hangta* da ka kyrting.

KA SHITI KA JONG

U IOUDAS,

UBA U APOSTOLOS.

Ka jiugngúh-mon-bhá, 3. *Haba u sneng-kyntú ia ki ba'n iainéh ha ka jingngeit*; *u pynih-pau ia ki nonghikai balamlér, bad ia ka jing-pynjot ka ba'n lap ia ki*. 20. *U pynih kumno ka dei ia ki bariu-Blei ba'n iaileh*. 24. *Ka jing-wai-noh*.

bad ia ka jingsuk, bad ia ka jingiéit, *tó long* ba yn pynman-bún.

3. Kó ki hep - baéit, haba nga la pynlong ia ka jingialeh - minot baroh ba'n thoh ha phi shaphang kata ka jingpynam baiadei-lem, nga la shem badon kam éh ba'n thoh soit ha phi, da ka basneng-kyntú *ia phi ba'n ialeh-éh* namar kata ka jingngeit ia kaba la aití tang shisin ha kiba ki riu-khúid.

4. Namar kino-kino-ruh ki briu ki la pár-síán shapoh, ia

1. U IOUDAS, u shakri U Iísous Khristos, bad u para U Iakobos, ha kita ia kiba la khot, ia kiba la pynkhúid da U Blei uba U Kypá, bad ia kiba la ríh-noh khynang ia U Iísous Khristos :

2. ia ka jingisynei ha phi,

kiba la kyn̄thohlypá la myn-slem khynang sha kane ka jingpynrem-shitom, ki b'ym-riu-Blei, kiba haba ki da pyn-kylla-sniu ia ka jingaiei U Blei jong ngi sha ka jingleh-jakhlia, ki da len-noh ia U Blei uba U Trai-Kýnrád tang ma-u hí, bad ia U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

5. Nga mon te ba'n pynkynmau ia phi, haba phi tip shisin ia kane, ba uba U Trai haba u la pynpyllait-im ia u paitlang na ka rí Ejipt, bahadiin kata u la pynjot-noh khoit ia kita ki b'ym shym langeit.

6. Ia ki angelos ruh ki b'ym shym la ríh ia kata ka burom-tynrai jong ki hí, hinrei haba ki la íehnoh-noh ia ka jaka-shong-sah la ka jong hí, u la ríh-noh ha ki kynjiri b'ymjiukut hapoh ka badum thliu-thliu, ia ka jingbishár ka sngi bakhrau.

7. Kum Ka Sodom bad Ka Gomorra, bad kita ki nongbah saudong ia ki, ha ka rúkom ka bakum ia kine, haba ki iashait ialeh-núti, bad ki da leit-búd ia ka doh kawei-pat,

la buh ia ki ha khymat kum ka rúkom - mahám kein, da kaba ki shah ia ka jingpynshitom-hok ka ding b'ymjiukut.

8. Kumjuh shisha ruh kine haba ki da phohsniu, ki pyn-dabit-tyngit ia ka doh, bad ki nieu-bein ia ka jinglong-trai-khlíh, bad ki iakren-bein ia ki bakhrau-batrí.

9. Hinrei U Mikhail uba u angelos - rangbah, mynba u dang iapynéh bad U Soitan, u la iasait-nía shaphang ka met U Mosis, u'm núd ba'n tían ia ka jingbishárka bakren-bein, hinrei u la ong, Tó · U Trai u'n da sneng-mahám ia me !

10. Hinrei kine, ki iakren-bein ia kat kita kiei-kiei-ruh ia kiba ki'm íhthúh shuh : hinrei ia kat kita kiei-kiei-ruh ba ki tip na la ka kynja-tynrai, kum kita ki mrád bakhlem-jingmut, ha kita kiei-kiei-ruh la pynpyut-plak ia ki.

11. Kordit ha ki ! naba ki la ialeit-iaid ha kata ka lynti jong U Kain, bad la pyniaphet kyrthep ia ki ha kata ka jing-beh-brai sakymájong UBalaam namar ka bainong, bad ha kata

ka jingialeh-kíat jong U Korah
ki la pynjot-noh ia lade.

12. Kine ki long ki bathoh-bría ha kita ki jingiakháwai-iaiéit jong phi, haba ki iakha-wai-lang lem bad phi khlem da shepting da ka babysá-sngaid ia lade ; ki ly-oh bakhlem-úm, ia kiba la rong kynting-noh da ki ly-ér ; ki diing basynrai, ki bakhlem-soh, ki ba-la-iáp-noh arsin, ia kiba la rat-noh.

13. ki jingátphyllung bakhíh-dom - éh ka dúriaú, ki basei-tyrthó ia ki jingleh-rain jong ki hí ; ki khlur baiaid-sakymá, ha kiba ia u ly-oh baiong jong ka jingdum la ríh-noh sha ka b'ymjiukut !

14. Te U Enokh, u bahinieu na U Adam, u la iathúhlypá ruh shaphang kine, u da ong, "Ha khymih, uba U Trai u "la wan da ki shipheu hajar "ki bakhúid jong u,"

15. "ba'n leh ia ka jing- "bishár ha ki baroh, bad "ba'n pynrem-noh ia kita "baroh ki b'ymriu-Blei na ki, "shaphang kita ki jingleh "baroh ka jingb'ymriu-Blei "jong ki, ia kiba ki la leh "b'ymriu-Blei, bad shaphang

kita ki ktín bariunar-éh, ia kiba ki la kren ki bapop b'ymriu-Bleiba'n ialeh ia u hí.

16. Kine ki long ki baikren-knúum, ki baúdwád-dau, ki baiaid katba kum ki jing-sam - kwah - brai jong ki hí ; bad ka shintur jong ki ka kren ia kiei-kiei baát-sarong, ki da nieu-shiliang ia ki khymat ki briu na ka bynta ka jing-myntoi.

17. Hinrei ma-phi, kó ki hep-baíeit, tó kynmau ia kita ki ktín ia kiba la iathúhlypá da kita Ki Apostolos U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi ;

18. mynba ki la ong ha phi, ba ha ka ía ka bakhadduh ki'n jía-long ki nongkren-bein, kiba da iaid katba kum kita ki jingsam-kwah-brai ki jing-b'ymriu-Blei jong ki hí.

19. Kine ki long kita kiba pynkhlád - noh ia lade, ki bakynja-mrád, ki b'ym don U Mynsiim !

20. HINREI maphi, kó ki hep-baíeit, haba phi iaitei ia lade ha ka jingneit ka bakhúid-tam jong phi, da ka baiaidúwai ha U Mynsiim Bakhúid,

21. tó phi'n ríh-noh ia lade ha ka jingéit U Blei, da ka baáp-khymíh hir-hir ia kata ka jingisynei U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi sha ka jingim b'ymjiukut.

22. Te ia kiwei shisha tó phi'n leh-isynei, da ka bapyniaphér;

23. hinrei ia kiwei-pat tó phi'n *pyrshang* pynam ha ka jingpynshepting, da ka bakyñih - kynthet *ia ki* na ka ding; da ka bashún wad ia kata ka jingphong ia kaba la

pynbit-tyngit na ka jong ka doh.

24. HINREI ha uta u balah ba'n ríh-kyndong ia phi bakhlem - jinthut, bad ba'n pynkyntiu *ia phi* bakhlem-pop ha khymat ka burom jong u da ka basngou-shád-kymen,

25. ha U Blei U Bastád tang ma-u hí uba U Nongpyn-im jong ngi, *tó long* ka burom bad ka bakhrau-tam, ka basynshár bad ka bor-bah, mynta ruh bad sha ki b'ymjiukut baroh. Amen!

KA JINGPYNPAU

U I O A N N I S ,

UBA U NONGBATAI IA U BLEI.

I.—LYNNONG.

Ka jingiathúh-lam-phrang. 4. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 7. *Ka jingwan-pau* U Khristos. 9. *Kajing-ihthúh-pau ia uba* U Khún u briu; ha kaba u húkum ia U Ioannis ba'n thoh ia ka jingiathúhkhána.

1. KA JINGPYNPAU U Iísous Khristos, ia kaba U Blei u la

ai ha u, ba'n pynih ha ki shakri jong u ia kiei - kiei - ruh kiba dei ba'n jía-long shen; bad haba u la phah da u angelos jong u, u la pyntip *ia ka ha* U Ioannis uba u shakri jong u:

2. uba la phlá ia ka ktín ka jong U Blei, bad ia ka jingphlá U Iísous Khristos, bad ia

kat kiei-kiei-ruh ia kiba u la ioh-íh.

3. Suk uta u bapúle, bad kita ki baioh-sngou ia ki ktín jong kane ka jingiathúhlypá, bad ki baiaisúmar ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba la thoh ha ka : namar kata ka ía ka hajan.

4. U IOANNIS, ha kita ki hinieu Ki Balang kiba ha Ka Asia : *tó long* ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk, na uta uba long, bad uba la jiu long, bad uta uba sa wan ; bad na kita ki hinieu ki mynsiim kiba long ha khymat ka khet jong u ;

5. bad na U Iísous Khristos, uba *long* U Nongphlá Baiaineh, *bad* ia U Ba-la-khá-nyngkong na ki baiáp, bad uba U Siim-tynrai halor ki siim ka pyrthei. Ha uta uba la íeit ia ngi, bad uba la sait ia ngi na ki pop jong ngi ha ka snám jong u hí,

6. bad ុ la pynlong ia ngi ki siim bad ki lyngdoh ha U Blei uba U Kypá jong u ; ha u *tó long* ka burom bad ka bor-synshár sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut ! Amen !

7. HA khymíh, u wan bad ki ly-oh, bad ka khymat

baroh ka'n ioh-íh ia u, bad kita ruh kiba la súm ia u ; " bad ki " jait-bynriu baroh jong ka " pyrthei ki'n ialyniar-lym- " pat " namar jong u. Kumta shisha, Amen !

8. Nga long ma - nga U Alpha bad U Omega, u basy-dang bad u bakut, ong uba U Trai, uta uba long, bad uba la jiu long, bad uta uba sa wan, uta U Badon-bor-baroh.

9. MA-NGA U Ioannis, uba *long* ruhu para-bangeit jong phi, bad u nongiaioh - bynta-lem ha ka jingsngou-jinjar, bad ha ka híma bad ka jing-iaishah U Iísous Khristos, nga la long ha kata ka khyndeu-lynnong ia kaba la khot Ka Patmos, na ka bynta ka ktín U Blei, bad na ka bynta ka jingphlá ia U Iísous Khristos.

10. Nga la long ha U Mynsiim ha ka sngi U Trai ; bad nga la ioh-sngou na shadiin jong nga ia ka ktín - sawa bajam kum ka turoi,

11. ka da ong, Nga long ma-nга U Alpha bad U Omega, u banyngkong bad u bakhad-duh : bad, Ia kaba mé ioh-íh *tó* thoh ha ka kítap, bad *tó*

phah *ia ka* ha kita ki hinieu
Ki Balang kiba ha Ka Asia ;
sha Ka Ephesos, bad sha Ka Pergamos, bad sha Ka Thya-teira, bad sha Ka Sardis, bad sha Ka Philadelpheia, bad sha sha Ka Laodikeia.

12. Te nga la phai ba'n ioh-khymih-thuh ia kata ka ktin-sawa kaba la kren bad nga ; te haba nga la phai, nga la ioh-ih ia ki hinieu ki diing-pynieng-sharak ksier ;

13. bad ha pyddeng kita ki hinieu ki diing-pynieng-sharak, ia *uwei* u bakum U Khun u briu, uba la kúp jainkúp háduh ki slajat, bad uba la panpoh ka jingpanpoh ksier ha la ki jingbúin.

14. Bad ka khlíh jong u bad ki shniúh *jong u ki la long* balíh kum u shniúh-langbrot balíh, kat ka ior ; bad ki khymat jong u kum ka thyllied ka ding ;

15. bad ki slajat jong u ki bakum ka rynong bapyrnai-éh, kum haba la thang ia ki ha ka lawár ; bad ka ktin-sawa jong u kum ka jingsawa shibún ki úm.

16. Bad u don ha ka ktí ka mon jong u hinieu ki khlur ;

bad na ka shintur jong u ka da míh-noh ka waitlam basyrti-arliang banep ; bad ka khymat jong u *ka la long* kum kaba ka sngi ka tyngshain ha ka bor-bah jong ka.

17. Bad mynba nga la ioh-ih ia u, nga la háp-sybak ha ki slajat jong u kum u baíap. Te u la buh ia ka ktí ka mon jong u ha nga, haba u ong ha nga. Tó wat shepting ; nga long ma-nga u banyngkong bad u bakhadduh ;

18. bad uta u baim, la nga la *jia-long* u baiáp ; bad, ha khymih, nga long u baiaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut ! Amen ! bad nga don kein ki shabi ka dújok bad ka jingiáp.

19. Tó thoh ia kiei-kiei-ruh ia kiba mé la ioh-ih, bad ia kiei-kiei-ruh kiba long, bad ia kiei-kiei-ruh ki ba'n sa long hadiin kine ;

20. ia ka jingríh shaphang kita ki hinieu ki khlur, ia kiba mé la ioh-ih ha ka ktí ka mon jong nga, bad ia kita ki hinieu ki diing - pynieng - sharak ki ksier. Kita ki hinieu ki khlur, ki long ki angelos jong kita ki hinieu Ki Balang ; bad kita

ki hinieu ki diing - pynieng-sharak ia kiba mé la ioh-íh, ki long ki hinieu Ki Balang.

II.—LYNNONG.

1. *Ia ki shiti ba la húkum ba'n thoh shaphang kiei-kiei-ruh; sha ki angelos Ki Balang Ka Ephesos;*
8. *Bad Ka Smyrna; 12. bad Ka Pergamos. 18. Bad Ka Thyateira.*

1. HA uta u angelos jong Ka Balang Ka Ephesos, tó thoh ; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uta u babat-skhem ia kita ki hinieu ki khlur ha ka ktí ka mon jong u, uta u baiaid ha pyddeng kita ki hinieu ki diing - pynieng - sharak ki ksíer ;

2. nga ífhthúh ia ki jingleh jong pha bad ia ka jingleh-minot jong pha, bad ia ka jingiaishah jong pha, bad ba pha'm lah ba'n shah shuh ia ki basniu : bad pha la tynjúh-iit ia kita ki baong-skhem ba ki long ki Apostolos, bad ki'm long; te phia la shem ia ki ki balamlér :

3. bad pha la shah, bad pha don ka jingiaishah, bad pha la trei-minot na ka bynta

ka kyrteng jong nga, bad pha'm shym la sngou-thait-ián.

4. Hinrei nga don *kaei-kaei-ruh* baialeh ia pha naba pha la íehnloh - noh ia ka jingéit jong pha ka banyngkong.

5. Tó kynmau, namar-kata, nangno pha la háp-noh, bad tó kylla-ka-bamut, bad tó iaileh ia kita ki jingleh ki banyngkong ; l'ymda kumta, nga wan kloï ha pha, bad nga'n pynkynriah-noh ia ka diing-pynieng-sharak jong pha na ka jaka jong ka, lada pha'm kylla-ka-bamut.

6. Hinrei kane pha don, ba pha shún ia ki jingleh jong kita Ki Nicolaitai, ia kiba ma-nga ruh nga shún.

7. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsium u ong ha kita Ki Balang ; Ha uta u bajop, nga'n ai ha u ba'n bám na ka diing ka jong ka jingim, kaba long ha pyddeng ka jaka basuk-hun ka jong U Blei.

8. BAD ha uta u angelos jong Ka Balang Ki Nong Smyrna, tó thoh ; Ia kine kiei - kiei - ruh u ong uta u

banyngkong bad u bakhadduh,
uba la jía-long u baiáp, bad u
la im-pat ;

9. nga íhthúh ia ki jingleh
jong pha, bad ia la ka jing-
shah-shitom, bad ia la ka jing-
duk, (hinrei pha long ka ba-
man-spah,) bad ia ka jinkren-
-bein jong kita ki baong ba ki
long Ki Jiu, bad ki'm long,
hinrei *ki long* ka synagog jong
U Soitan.

10. Tó wat shepting kaei-
-kaei-ruh-ém na kita kiei-kiei-
-ruh pha'n sa shah : ha khy-
míh, uta U Soitan u'n sa bred
ia kiba na phi ha ka iing-
-byndi, ba yn la ioh-tynjúh ia
phi ; te phi'n ioh-shem ia ka
jingshah-shitom shipheu sngi.
Tó long pha baianéh háduh
ka jingiáp, bad nga'n ai ha
pha ia kata ka pansngiat ka
jong ka jingim.

11. Jár uba don ka shkor,
tó ai ba u'n sngou ia kaei uta
U Mynsiim u ong ha kita Ki
Balang ; Ia uta u bajop yn ym
pynsniu da lei-lei-ruh na kata
ka jingiáp ka baar.

12. BAD ha uta u an-
gelos jong Ka Balang kaba ha
Ka Pergamos, tó thoh ; Ia
kine kiei-kiei-ruh u ong uta u

badon kata ka waitlam ka
basyrti-arliang banep ;

13. Nga íhthúh ia ki jing-
leh jong pha, bad hangno pha
shong-sah ; *wad* ha kaba *don*
kein ka khet jong U Soitan ;
bad pha bat-skhem ia ka kyr-
teng jong nga, bad pha'm
shym la len-noh ia kata ka
jingngeit ha nga, wad shisha
ha kita ki sngi ha kiba U An-
tipas *u la long* uba u nongphlá
ia nga u baianéh, ia uba la
pyniáp-noh ha pyddeng jong
phi, ha kaba U Soitan u shong-
-sah.

14. Hinrei nga don khyn-
diat kiei-kiei-ruh baialeh ia
pha, naba pha don hangta ki
babat-skhem ia kata ka jing-
hikai U Balaam, uba la hikai
ia uta U Balak ba'n buh ia ka
jingjinthut - pyrkúp - slúp ha
khymat kita ki khún Israil,
ba'n bám ia kiei-kiei-ruh ba
la kinia ia ki blei-thau, bad
ba'n klim-síh.

15. Kumta pha don ma-
-pha ruh ki babat-skhem ia
kata ka jinghikai jong kita
Ki Nicolaitai, ia kaba nga
shún.

16. Tó kylla - ka - bamut ;
l'ymda kumta, nga wan kloï

ha pha, bad nga'n ialeh-thymá
bad ki da kata ka waitlam
ka shintur jong nga.

17. Jár uba don ka shkor,
tó ai ba u'n sngou ia kaei uta
U Mynsiim u ong ha kita Ki
Balang ; Ha uta u bajop,
nga'n ai ha u ba'n bám na
jong kata ka manna ia kaba
la buh ríh-noh, bad nga'n ai
ha u ia u mau-rit balíh, bad
ha uta u mau-rit ia ka kyrteng
bathymmai ia kaba la thoh, ia
kaba uno-uno-ruh u'm íhthúh
tang uta u bapyddiang ia ka.

18. BAD ha uta u an-
gelos jong Ka Balang kaba
ha Ka Thyateira, tó thoh ; ia
kine kiei-kiei-ruh u ong uba U
Khún U Blei, uba don ki
khymat jong u kum ka thylléd
ka ding, bad ki slajat jong
u ki bakum ka rynong bapyr-
nai-éh ;

19. nga íhthúh ia ki jing-
leh jong pha, bad ia kata ka
jingiaiéit, bad ia kata ka jing-
shakri, bad ia kata ka jing-
ngeit, bad ia kata ka jingiai-
shah jong pha, bad ia kita ki
jingleh jong pha, bad ba kita
ki bakhadduh *ki long* ki ba-
kham-bún ia kita ki banyng-
kong.

20. Hinrei nga don khyndiat
kiei-kiei-ruh baialeh ia pha,
naba pha shah ia kata ka briu
Ka Jesabel, kaba khot ia lade
ka nongiathúhlypá, ba'n hi-
kai bad ba'n shúkor ia kita ki
shakri jong nga ba'n klim-síh,
bad ba'n bám ia kiei-kiei-ruh
ba la kinia ia ki blei-thau.

21. Bad nga la ai ha ka ia ka
ia *babiang* ba ka'n ioh-kylla-
-ka-bamut na kata ka baklim-
síh jong ka ; te ka'm shym la
kylla-ka-bamut.

22. Ha khymíh, nga buh
ma-nga ia ka ha ka jingthiah,
bad ia kita ki baleh-klim lem
bad ka, ha ka jingshah-shitom
bakhrau, lada ki'n ym kylla-
-ka-bamut na kita ki jingleh
jong ki.

23. Bad nga'n pyniáp-noh
ia ki khún jong ka da ka jing-
iáp ; te kita Ki Balang baroh
ki'n iatip ba ma-nga long uta
u baiit-thúh ia ki kylai bad ia
ki dohnúd ; te nga'n ai ha phi
uwei-uwei-baroh katba kum
kita ki jingleh jong phi.

24. Hinrei ha phi nga ong,
ki bakiwei te kiba ha Ka
Thyateira, kat kiba ki'm don
kane ka jinghikai, bad kiba
ki'm shym la tip ia kita ki

jingjilliu jong U Soitan, kumba ki kren ; nga'n ym buh ha phi ia kawei-pat ka jingkit-khia.

25. Hinrei ia kata kaba phi don, to iabat-skhem tadynda nga'n da wan.

26. Bad uta u bajop, bad u baiaisúmar háduh ka bakut ia ki jingleh jong nga, nga'n ai ha u ka bor halor kita ki kynja-bynriu :

27. bad u'n synshár ia ki da ka diing-synshár nar; kum kita ki khíu ki bathau da ka deu-byrthá yn pynlywet-jin ia ki : kumba nga ruh nga la pyddiang na uba U Kypá jong nga.

28. Bad nga'n ai ha u ia u khlur u bamynstep.

29. Jár uba don ka skhor, to ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang.

III.—LYNNONG.

1. *Don hangne ruh ia ki shiti ba la húkum ba'n thoh shaphang kieii-kieiu-ruh, sha ki angelos Ki Balang Ka Sardis, 7. bad Ka Philadelphia, 14. bad Ka Laodikeia.*

1. BAD ha uta u angelos

jong Ka Balang kaba ha Ka Sardis to thoh ; Ia kine kieii-kieiu-ruh u ong uta u badon kita ki hinieu ki mynsiim, bad ia kita ki hinieu ki khlur ; Nga íththúh ia ki jingleh jong pha, ba pha don ka kyrteng ba pha im, hinrei pha long ka baiáp.

2. Tó long pha basharai, bad to pynskhem ia kita kieii-kieiu-ruh basah, ki ba'n sa iáp-noh : namar nga'm shym la shem ia kita ki jingleh jong pha kiba la dap-janai ha khy-mat U Blei.

3. Tó kynmau, namar-kata, kumno pha la pyddiang bad pha la ioh-sngou, bad to ríh-skhem, bad to kylla-ka-bamut. Namar-kata, lada pha'm shari, nga'n wan ha pha kum u nongtúh kein, te pha'n ym ioh-tip shuh ia kano ka por nga'n wan ha pha.

4. Pha don khyndiat ki kyrteng wad ha Ka Sardis, kiba ki'm shym la pynbit-tyngit ia ki jainkúp jong ki ; te ki'n iaioh-iaid lem bad nga ha ki jainkúp balih ; naba ki long ki badei.

5. Uta u bajop, ia uta ujuh yn pynkúp ha ki jainkúp balih ; bad nga'n ym pyndam-

-noh da-lei-lei ia ka kyrteng jong u na Ka Kítap ka jong Ka Jingim, bad nga'n phlá kein ia ka kyrteng jong u ha khymat U Kypá jong nga, bad ha khymat ki angelos jong u.

6. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang.

7. BAD ha uta u angelos jong Ka Balang kaba ha Ka Philadelpheia, tó thoh ; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uta U Bakhúid, uta U Bashisha, uta u badon kata ka shabi ka jong U Dabid, uta u baplíe, te uno-uno-ruh-ém u'm khang ; bad u khang, te uno-uno-ruh-ém u'm plíe.

8. Nga íthhúh ia ki jingleh jong pha ; ha khymíh, nga la buh ha khymat jong pha ia ka jingkhang ia kaba la plíe, te uno-uno-ruh-ém u'm lah ba'n khang ia ka ; naba pha don khyndiat-kynsoit ka bor, bad pha la ríh-skhem ia ka ktín jong nga ; bad pha'm shym la len ia ka kyrteng jong nga.

9. Ha khymíh, nga aítí-noh ia kiba na kata ka synagog jong U Soitan kiba ong

ba ki long Ki Jiu, bad ki'm long, hinrei ki lamlér; ha khymíh, nga'n pynlong ia kita ba ki'n ioh-wan bad ba ki'n iamane-dem ha khymat ki slajat jong pha, bad ba ki'n tip ba nga la íeit ma-nga ia pha.

10. Naba pha la ríh-skhem ia ka ktín shaphang ka jing-iaishah jong nga, te nga ruh nga'n ríh-kyndong ia pha na kata ka por jong ka jingpyn-tynjúh-sat ka ba'n sa jía-long ha ka baroh-kawei ka pyrthei, ba'n tynjúh kein ia kita ki bashong-sah ha ka khyndeu.

11. Ha khymíh, nga wan kloí, tó bat-skhem ia kata kaba pha don, ba uno-uno-ruh u'n ym da shim ia ka pansngiat jong pha..

12. Uta u bajop, nga'n pynlong u ríhjíd ia u ha ka iing-mane ia U Blei jong nga, te da lei-lei u'n ym míh-noh shabar shuh : bad nga'n thoh halor jong u ia ka kyrteng U Blei jong nga, bad ia ka kyrteng jong kata ka nongbah U Blei jong nga, kaba *long* Ka Jerusalem bathymmai, kaba wan-hier na byneng na U Blei jong nga ; bad *nga'n thoh ha-*

*lor jong u ia kata ka kyrting
jong nga ka bathymmai.*

13. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang.

14. BAD ha uta u angelos jong Ka Balang Ki Nong Laodikeia, tó thoh; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uba U Amen, uba U Nongphlá U Baiainéh bad U Bashisha, U Bamynnyngkong ka jingpyn-long jong U Blei.

15. Nga íhthúh kein ia ki jingleh jong pha, ba pha long l'ymne ka bakhréat l'ymne ka bashit; ah nga da mon dik-dik ba pha da long ka bakhréat lane ka bashit!

16. Kumta, naba pha long basy-aid, bad l'ymne ka bakhréat l'ymne ka bashit, nga ba'n sa príe-noh ia pha na ka shintur jong nga.

17. Naba pha ong, Nga long riu-bhá, bad nga la pyn-man-spah, te nga'm don ka jingkyrdúh kaei-kaei-ruh-ém, bad pha'm tip ba ma-pha hí pha long kata ka balanot-khop, bad ka baplí-sat, bad ka baduk, bad ka bamatlah, bad ka balyngkhúid.

18. Nga pynih-búit ha pha ba'n thíed na nga ia ka ksíer ia kaba la pynphrang na ka ding, ba pha'n da ioh-manspah; bad ia ki Jainkúp balih, ba pha'n ioh-kúp ia lade, bad ba ka'n ym pau kata ka jing-lehrain ka jinglyngkhúid jong pha; bad tó pynsléh ia ki khymat jong pha da ka jing-sléh-mat, ba pha'n ioh-ih.

19. Ia kat kiba nga da íeit, nga sneng - pynbeit bad nga sneng-sympat; tó sngou-shit-rhem, namar - kata, bad tó kylla-ka-bamut.

20. Ha khymíh, nga ieng ha ka jingkhang bad nga tíed: lada uno-uno-ruh u'n ioh-sngou ia ka ktín jong nga, bad u'n plíe ia kata ka jingkhang, nga'n wan-bysut hapoh ha u, bad nga'n iakhawai-miélem bad u, bad ma-ulem bad nga.

21. Uta u bajop-noh, nga'n ai ha u ba'n shong lem bad nga halor ka khet jong nga, kumba nga ruh nga la jop-noh, bad nga la shong te lem bad U Kypá jong nga halor ka khet jong u.

22. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei

uta U Mynsiim u ong ha kita
Ki Balang.

IV.—LYNNONG.

1. *U Ioannis u ioh-ih ia ka khet U Blei ha byneng; 4. bad ia ki arpheu sau ki khet baroh-saudong ia kata, halor jong kiba ki shong ki arpheu sau ki tymen-basan; 6. bad ia ki sau ki jingthau baim, 10. Kita ki tymen-basan ki iamane-dem.*

1. HADIIN kine kiei-kiei-ruh nga la khymíh, te, ha khymíh, ka jingkhang ia kaba la plié-wang ha byneng; bad kata ka ktín-sawa ka bamynshiwa ia kaba nga la ioh-sngou kum ka turoi ka da kren lem bad nga, ka da ong, Tó alle kíu mé shane, bad nga'n pyníh ha mé ia kiei-kiei-ruh kiba dei ba'n jía-long hadiin kine kiei-kiei-ruh.

2. Te kumne - kumne - ruh nga la long ha U Mynsiim ; bad, ha khymíh, ka khet la buh ha byneng, bad halor kata ka khet *don* uwei u bashong.

3. Te uta u bashong u la long baíhmat kum u mau jaspis bad u sardinos : bad *don* u símpyllím baroh - saudong

kata ka khet baíhmat kum u mau bajirngam.

4. Bad baroh-saudong kata ka khet *ki la don* arpheu sau ki khet : bad halor kita ki khet nga la ioh-ih ia ki arpheu sau ki tymen-basan ki bashong, kiba la kúp ia lade ha ki Jain-kúp balih ; bad ki la don halor ki khlíh jong ki ki pansngiat ksíer.

5. Bad na kata ka khet ki la míh-noh ki leilíeh, bad ki pyrthat, bad ki jingsawa : bad *don* hinieu ki sharak ka ding bathang ha khymat kata ka khet, kiba long kita ki hinieu ki mynsiim U Blei.

6. Bad ha khymat kata ka khet ruh *don* ka dúriau baiit kum paila - sngúr : bad ha pyddeng kata ka khet, bad baroh-saudong kata ka khet, *don* sau ki jingthau baim ki badap da ki khymat ha khymat bad nadiin.

7. Te uta u jingthau baim u banyngkong u kum u sing, bad uta u jingthau baar u kum u massi-dáp bakynrau, bad uta u jingthau balai u da don ka khymat kum u briu, bad uta u jingthau basau u kum ka pukni bahér.

8. Bad kita ki sau ki jing-thau baim, uwei-uwei la ka jong hí, ki la don uwei-uwei hinriu ki thapníang, baroh-saudong bad shapoh ki da dap da ki khymat : bad ki'm ioh ka bashong-thait mynsngi bad mynmiet, kida ong, UBakhúid, UBakhúid, UBakhúid, U Trai uba U Blei Badon-bor-baroh, uta uba la jiu long, bad uta uba long, bad uta uba sa wan !

9. Bad haba kita ki jing-thau baim ki jiu iaai ia ka jinglong - burom, bad ia ka jingpyndon-burom, bad ia ka jingngúh, ha uta u bashong halor kata ka khet, uba iaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut,

10. kita ki arpheu sau ki tymen-basan ki jiu iaháp-dem ha khymat uta u bashong halor kata ka khet, bad ki jiu iamane-dem ha uta u baiaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut, bad ki jiu iabred ia kita ki pansngiat jong ki ha khymat kata ka khet, ki da ong,

11. Mé long u badei-éh, Ah Trai, ba'n pyddiang ia kata ka jinglong-burom, bad ia kata ka jingpyndon-burom, bad ia kata ka bor-bah : naba mé la

thau ma-mé ia kiei-kiei-baroh, bad da kata ka mon jong mé ki ialong, bad la thau ia ki.

V.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka kítap ia kaba la pyn-dait lahá da ki hinieu ki jingpyn-dait ; 6. ia kiba ym don u balah ba'n plie tang uba U Khún-lang-brot ; te kita ki tymen-basan bad kiwei ki iaroh ia u : 11. don ruh u paibah byllín ki angelos kiba iaroh ia u.*

1. BAD nga la ioh-ih ha ka ktí ka mon ka jong uta u bashong halor kata ka khet, ia ka kítap ia kaba la thoh shapoh bad shabar, ia kaba la pyndait lahá da ki hinieu ki jingpyndait.

2. Bad nga la ióh-ih ia u angelos bakhlain, u da ialap da ka ktín bajam, Uei u long babit-nám ba'n plié ia kata ka kítap, bad ba'n loit ia ki jingpyndait jong ka ?

3. Bad uwei-uwei-ruh-ém u'm lah ha byneng, l'ymne ha ka khyndeu, l'ymne shapoh ka khyndeu, ba'n plié ia kata ka kítap, l'ymne wad ba'n khymih ha ka.

4. Te ma-nga nga la iám. shibún-éh, naba ym shym la

shem iano-iano-ruh-ém u babit-nám ba'n plié, bad ba'n púle ia kata ka kítap, l'ymne wad ba'n khymíh ha ka.

5. Te uwei na kita ki tymen-basan u ong ha nga, Tó wat iám shuh: ha khymíh, uba U Sing u balong na ka jaid Ioudas, uba U Thíed U Dabid, u la pynlah ba'n plié ia kata ka kítap, bad ba'n loit ia kita ki hinieu ki jing-pyndait jong ka.

6. Bad nga la khymíh, bad, ha khymíh, ha pyddeng kata ka khet bad kita ki sau ki jingthau baim, bad ha pyddeng kita ki tymen-basan, U Khún-langbrot u da ieng kum ia uba la pyniáp, u da don hinieu ki reng, bad hinieu ki khymat, kiba long kita ki hinieu ki mynsiim U Blei ia kiba la phah - noh shaka pyrthei baroh.

7. Bad u la leit, bad u la shim ia kata ka kítap na ka ktí ka mon ka jong uta u bashong halor kata ka khet.

8. Te mynba u la shim ia kata ka kítap, kita ki sau ki jingthau baim bad kita ki arpheu sau ki tymen-basan ki la iaháp-dem ha khymat uta U

Khún - langbrot, ki da don uwei - uwei - baroh ki dútara, bad ki plíang ksíer badap da ki jingai-ngúh-thang baiúbíh, kiba long ki jingdúwai jong ki riú-khúid.

9. Bad ki iariwai-iaroh ia ka jingriwai bathymmai, ki da ong, Mé long u badei-nám ba'n shim ia kata ka kítap, bad ba'n plié ia kita ki jing-pyndait jong ka; naba la pyniáp kein ia mé, bad mé la siuspah ha U Blei ia ngi da ka snám jong mé, na ka jaid, bad na ka jingkren-thyllied, bad na u paitlang, bad na ka kynja-bynriu baroh;

10. bad mé la pynlong ia ngi ki siim bad ki lyngdoh ha U Blei jong ngi, bad ngi'n iasyshár halor ka pyrthei.

11. Te nga la ioh-ih, bad nga la ioh-sngou ia ka ktín-sawa babún ki angelos baroh-saudong kata ka khet, bad kita ki jingthau baim, bad kita ki tymen-basan ruh: bad ka jingkhein ia ki ka la long ki shipheu hajarsin ki shipheu hajar, bad ki hajarsin ki hajar

12. ki da ong da ka ktín bajam, U long u badei-nám uta U Khún-langbrot, ia uba

la pyniáp, ba'n ioh-pyddiang ia kata ka bor-bah, bad ia ka kynrei-spah kyrhai, bad ia ka jingstád, bad ia ka jinglah, bad ia ka jingpyndon-burom, bad ia ka jinglong-burom, bad ia ka jingkyrkhú.

13. Bad ia ka jingthau baroh kaba long ha byneng, bad halor ka khyndeu, bad shapoh ka khyndeu, bad kiei-
-kiei-ruh kibalongha ka dúriau, bad kiei-kiei-ruh kiba ha kita, ia ki baroh nga la ioh-sngou haba ki ong, Ha uta u bashong halor kata ka khet, bad ha uta U Khún-langbrot, *tó long* kata ka jingkyrkhú, bad kata ka jingpyndon - burom, bad kata ka jinglong-burom, bad kata ka bor-bah, sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut !

14. Bad kita ki sau ki jingthau baim ki la iaong, Amen. Bad kita ki arpheu sau ki ty-men-basan ki la iaháp-dem, bad ki la iamane-dem ha uta u baiaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut !

VI.—LYNNONG.

- Shaphang ka baplie ia ki jingpyn-dait kawei-pa-kawei ter-ter, bad kaba la jia-long hadiin kata; kum*

ka banyngkong. 3. Ka baar. 5. Ka balai. 7. Ka basau 9. Ka basan. 12. Ka bahinriu.

1. BAD nga la khymíh mynba uta U Khún-langbrot u la plié ia kawai na kita ki jingpyn-dait, bad nga la ioh-sngou ia uwei na kita ki sau ki jingthau baim ba u da kren, kum ka ktín-sawa u pyrthat, Tó alle, bad tó khymíh !

2. Te nga la khymíh kein, bad ha khymíh, ka kulai balíh. bad uta u bashong halor jong ka u da don ka rynti ; bad la ai ha u ia ka pansngiat, bad u la leit-míh-noh da ka baiajop-thíau, bad khynang ba'un da ioh-jop-thíau.

3. BAD mynba u la plié ia ka jingpyndait ka baar, nga la ioh-sngou ia uta u jingthau ba im u baar haba u ong, Tó alle, bad tó khymíh !

4. Te ka la leit-míh-noh kawai - pat ka kulai basau ; bad ha uta u bashong halor jong ka, la ai-bor ba'n shim-noh ia ka jingsuk na kata ka khyndeu, khynang te ba ki'n da ioh-iapyniáp-noh ia paralok-hí : te la ai ha u ka waitlam bakhrau.

5. BAD mynba u la

plié ia ka jingpyndait ka balai, nga la ioh-sngou ia uta u jingthau baim u balai, haba u ong, Tó alle, bad tó khymíh ! Te nga la khymíh, bad ha khymíh, ka kulai baiong; bad uta u bashong halor jong ka, u da bat ia ka tarajur ha ka ktí jong u.

6. Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín ha pyddeng kita ki sau ki jingthau baim, ka baong, Ka shi sér u keu ia ki san anna, bad lai sér u keu-sau ia ki san anna, bad, tó mé wat pynsniu ia ka úmpyniang bad ia ka wain.

7. BAD mynba u la plié ia ka jingpyndait ka basau, nga la ioh-sngou ia ka ktín ka jong uta u jingthau baim u basau, ka da ong, Tó alle, bad tó khymíh !

8. Te nga la khymíh, bad ha khymíh, ka kulai bastem, bad uta u bashong halor jong ka, u don ka kyrteng Ka Jing-pyniáp; bad kata Ka Jaka-shong riu-iáp ka búd lem bad u. Bad la ai ka bor ha ki halor ka basau bynta jong kata ka khyndeu, ba'n pyniáp-noh da ka waitlam, bad da ka nem-sniu, bad da ka jingiáp-

them, bad da kita ki mrád-khlau jong kata ka khyndeu.

9. BAD mynba u la plié ia ka jingpyndait ka basan, nga la ioh-íh hapoh ka dúwan ia ki mynsiim ki jong kita ia kiba la pyniáp-noh na ka bynta ka ktín U Blei, bad na ka bynta kata ka jingphlá ia kaba ki la jiu iabat-skhem.

10. Te ki la jiu iaky-ang kyrapd da ka ktín bajam, ki da iaong, Tad lano, Mé uba U Trai Kynrád, U Bakhúid bad U Bashisha, me'm bishár-kut bad pynhier-kyput ia kata ka snám jong ngi na kita ki bashong-sah halor kata ka khyndeu ?

11. Bad la ai ha uwei-uwei-baroh ia ki jainkúp balíh; bad la ong ha ki ba ki'n da iaishong-thait shuh shibit-arbit, tadynda yn pyndep-noh *jingkhein* ia kita ki para-shakri ruh jong ki, bad kita ki para-bangeit jong ki, ia ki ba'n sa pyniáp-noh kum ma-ki ruh.

12. BAD nga la khymíh kein mynba u la plié ia ka jinkpyndait ka bahinriu; bad, ha khymíh, ka la long ka jingkhynniúh-khyndeu bakhrau; bad ka sngi ka la kylla

baiong kum ka jain-khain b
shniúh, bad u bynai u la kylla
kum ka snám ;

13. bad ki khlur ka byneng
ki la háp sha ka khyndeu,
kum ka diing-dumbur ka jiu
klur-noh ia la ki soh ki b'ym-
íh, haba la pynkhíh ia ka da
ka ly-ér bakhrau.

14. Bad ia ka byneng la
pynkynran-noh kum ka kítap
haba la klí-noh; bad ia u lúm
bad ia ka khyndeu-lynnong
baroh la pynkynriah-noh na
ki jaka jong ki.

15. Te kita ki siim jong ka
khyndeu, bad kita ki bakhrau-
-batrí, bad kita ki bariu-spah,
bad kita ki rangbah-shíhajar,
bad kita ki bakhlain, bad u
mrau baroh, bad u balait-lúid
baroh, ki la iabuh-ríh ia lade
ha ki krem, bad ha pyddeng
ki mau-síang ki jong ki lúm-
-bah ;

16. bad ki iaong ha kita ki
lúm-bah bad ha kita ki mau-
-síang, Tó háp ha ngi, bad tó
buuh-ríh-noh ia ngi na ka khy-
mat uta u bashong halor kata
ka khet, bad na ka jingbittar
jong uta U Khún-langbrot !

17. Naba kata ka sngi ka
bakhrau ka jingbittar jong u

ka la wan kein ; te uei uba
lah ba'n ieng ?

VII.—LYNNONG.

1. *Shaphang u angelos uba shon pyn-
skhem ia ki shakri U Blei; bad
ka jingkhein kita na ki jaid ki
khún Israil ia kiba la shon pyn-
skhem.* 9. *Bad ia u paitbah byl-
lín na ki kynja-byriu baroh ia ki
b'ym la nieu, ia kiba la pynim da
ka snám U Khristos.*

1. Te hadiin kine kie-i-kieie-
-ruh, nga la ioh-íh ia ki sau
ki angelos ki baieng halor ki
sau dong ka khyndeu, haba
ki iabat-khang ia ki sau ly-ér
ka khyndeu, khynang ba ka
ly-ér ka'n ym ioh-beh halor ka
khyndeu, l'ymne halor ka dú-
riau, l'ymne halor kaei-kaei-
-baroh ka diing.

2. Bad nga la ioh-sh ia
uwei-pat u angelos haba u
wan-kíu na ka bamíh ka sngi,
u da bat ia ka jingpyndait
jong U Blei Baim : bad u la
pyrta da ka ktín bajam ha kita
ki sau angelos, ha kiba la
aití-bor ba'n pynsniu ia ka
khyndeu bad ia ka dúriau,

3. u da ong, Tó wat pyn-
sniu ia ka khyndeu, l'ymne ia

ka dúriau, l'ymne ia ki diing, tadynda kaba ngi la ioh-shon pynskhem ia ki skakri U Blei jong ngi halor ki shyllangmat jong ki.

4. Bad nga la ioh-sngou ia ka jingkhein ia kita ia kiba la shon pynskhem kumta; *ki long* shispah saupheu sau hajar ia kiba la shon pynskhem na ka jaid baroh ki khún Israil.

5. Na ka jaid Ioudas, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Rouben, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Gad, la shon pynskhem ia ki khadar hajar.

6. Na ka jaid Asir, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Nephthalim, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Manassis, la shon pynskhem ia ki khadar hajar.

7. Na ka jaid Sumeon, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Lebi, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Isakhar, la shon pynskhem ia ki khadar hajar.

8. Na ka jaid Sabulon, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Iosiph, la

shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Benjamin, la shon pynskhem ia ki khadar hajar.

9. HADIIN kine kiei-kiei-ruh nga la khymíh, bad ha khymíh, u paitbah byllín, ia uba uno-uno-ruh-ém u'm lah ba'n nieu, na ki kynjabyriu, bad *na* ki jaid, bad *na* ki paitlang, bad *na* ki jingkren-thyllied baroh, haba ki la ieng ha khymat kata ka khet, bad ha khymat uta U Khún-langbrot, kiba la kúp ki jainkúp balih, bad ki diing-tlai ha ki ktí jong ki;

10. bad ki da iapyrta da ka ktín bajam, ki da iaong, Kata ka jingpynam ha U Blei jong ngi uba shong halor kata ka khet, bad ha uta U Khún-langbrot!

11. Bad kita ki angelos baroh ki la iaieng - tauwíar ia kata ka khet, bad ia kita ki tymen - basan, bad ia kita ki sau ki jingthau baim, bad ki la iaháp-dem ha khymat kata ka khet ha ki khymat jong ki, bad ki la iamane-dem ia U Blei,

12. ki da iaong, Amen ! Kata ka jingkyrkhu, bad kata

ka jinglong-burom, bad kata ka jingstd, bad kata ka jing-ai-ngh, bad kata ka jing-pyndon-burom, bad kata ka bor-bah, bad kata ka jinglah, *tki'n long* ha U Blei jong ngi sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut! Amen!

13. Te uwei na kita ki tymen-basan u la kylli, u da ong ha nga, Kine kiba la kp kita ki jainkp balih, hat ki long kie? bad nangno ki la wan?

14. Te nga la iathh ha u, K Kynrd, m tip ma-m. Te u la ong ha nga, Kine ki long kita kein kiba wan na kata ka jingjinjar bakhrau, bad ki la sait ia kita ki jainkp jong ki, bad ki la pyn-khid-lh ia ki jainkp jong ki ha ka snm jong uta U Khn-langbrot.

15. Naba kata ki long ha khymat kata ka khet U Blei, bad ki iashakri ia u mynsngi bad mynmt ha ka iing-man e jong u; bad uta u bashong halor kata ka khet u'n iai-shong-kah halor jong ki.

16. Ki'n ym thyngan shuh, l'ymne ki'n ym slang shuh, l'ymne ka sngi ka'n ym ioh-

-shoh ha ki, l'ymne kaei-kaei-baroh ka bashit-ly-hep.

17. Naba uta U Khn-langbrot, uba ha pyddeng kata ka khet, u'n sharai ia ki, bad u'n ialam-lynti ia ki sha ki pukri ki um baim, bad U Blei u'n nid-noh ia ka jingjau-um-mat baroh na ki khymat jong ki.

VIII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba pl e ia ka jingpyndait ka bahinieu; bad ki hinieu angelos ki pau; bad uwei-pat u angelos u badon ka pl ang ksier bathangi ubih.* 6. *Kita ki hinieu angelos ki iakhr h ba'n pynsawa ia la ki turoi, te u banyngkong u pynsawa.*
8. *Bad kumjuh u baar.* 10. *Bad kumjuh u balai.* 12. *Bad kumjuh u basau.*

1. BAD mynba u la pl e ia ka jingpyndait ka bahinieu, ka la long ka jingsng p-jar kumba shiteng gynta.

2. Bad nga la ioh- h ia ki hinieu ki angelos ki baieng ha khymat U Blei, bad ha ki la i hinieu ki turoi.

3. Te uwei-pat u angelos u la wan, bad u la ieng hajan ka d wan, u da don ka pl ang

ksíer bathang-iúbíh ; bad la ai ha u shibún ki jingai-ngúh-thang baiúbíh, ba u'n da ioh--ai-lang bad ki jingdúwai ki riu-khúid baroh halor kata ka dúwan ksíer kaba ha khymat kata ka khet.

4. Te ka tydem kita ki jingai-ngúh-thang baiúbíh ka la leit-kíu ha kita ki jingdúwai kita ki riu-khúid, na ka ktí uta u angelos, ha khymat U Blei.

5. Bad uta u angelos u la shim ia kata ka plíang bathang-iúbíh, bad u la pyndap ia ka da ka ding na kata ka dúwan, bad u la bred ia ka shalor ka khyndeū : te ki la long ki jingsawa, bad ki pyrthat, bad ki leilíeh, bad ka jingkhynniuh-khyndeū.

6. BAD kita ki hinieu ki angelos ki badon kita ki hinieu ki turoi, ki la iakhréh ia lade ba ki'n ioh-pynsawa ia ki.

7. Te u angelos u banyng-kong u la pynsawa ; bad la jía-long u phría bad ka ding ia kiba la khléh da ka snám, bad la bred ia ki shalor ka khyndeū : te ia ka balai bynta na jong ki diing la thang-noh, bad ia u phlang bajirngam baroh la thang-noh.

8. BAD u angelos u baar u la pynsawa ; te kum ia u lúm bakhrau ia uba la thang da ka ding la bred sha ka dúriaū ; te ka balai bynta na jong kata ka dúriaū ka la kylla-long snám ;

9. bad ka la iáp-noh ka balai bynta na jong kita ki jingthau kiba ha kata ka dúriaū, kiba don jingim, bad la pynjot-noh ia ka balai bynta na jong ki liing-báh.

10. BAD u angelos u balai u la pynsawa ; te la háp na byneng u khlur bakhrau bathang kum ka sharak, bad u la háp halor ka balai bynta na jong ki wáh, bad halor ki pukri ki úm ;

11. Bad ka kyrting uta u khlur la khot U Bakythang ; te ka balai bynta na jong kita ki úm ka la kylla-long kum ka bakythang ; te shibún ki briu ki la iáp-noh na kita ki úm, naba la pynkythang ia ki.

12. BAD u angelos u basau u la pynsawa ; te la shoh ia ka balai bynta na jong ka sngi, bad ia ka balai bynta na jong u bynai, bad ia ka balai bynta na jong ki khlur ; ba kumta la pyndum ia kata

ka balai bynta jong ki, bad kata ka sngi'ka'm pynshai ia kata ka balai bynta jong ka, bad ka miet kumjuh.

13. Bad nga la khymih, bad nga la ioh-sngou ia uwei u angelos u baher ha pyddeng ka byneng, u da ong da ka ktin bajam, Kordit, kordit, kordit, ha kita ki bashongsah halor kata ka khyndeu, naba kita kiwei-pat ki jingsawa ka turoi jong kita ki lai angelos ki ba'n sa pynsawa !

IX.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba u angelos u basan u pynsawa, bad ba bún kiei-kiei-ruh kiba jia-long na kata.* 13. *U angelos u bahinriu la pynsawa ruh, bad shibún kiei-kiei-ruh ki la pau; hinrei hadiin kine ki jingpynkordit, ki briu ki'm shym la kyllaka-bamut.*

1. BAD u angelos u basan u la pynsawa ; te nga la ioh-ih ia u khlur ba la hap na byneng sha ka khyndeu ; bad la ai ha u ia ka shabi kata ka liu-long ka bakhlem-trai.

2. Te u la plie ia kata ka liu-long ka bakhlem-trai ; te ka la mih-kiu ka tydem na

kata ka liu-long kum ka tydem ka lawar bakhrau ; tela pyndum ia ka sngi bad ia ka suin-by-neng da ka tydem ka jong kata ka liu-long.

3. Bad na kata ka tydem la mih-noh ki puit halor kata ka khyndeu ; bad ha ki la ai ka bor, kumba ki niang-lartam jong ka khyndeu ki ioh ka bor.

4. Bad la ong ha ki ba ki'n ym pynsniu ia u phlang ka khyndeu, l'ymne ia kaei-kaei-baroh ka bajirngam, l'ymne ia uei-uei-baroh u diing ; tang ia kita ki briu hi kiba ym don kata ka jingpyndait jong U Blei halor ki shyllang - mat jong ki.

5. Bad la ai-bor ha ki ba ki'n ym pyniáp-noh ia ki, hinrei ba yn la pynkordit ia ki san bynai : te kata ka jingpynkordit ia kika'n longkum ka jingpynkordit ka niang-lartam, h'ynda ka la puh ia u briu.

6. Te ha kita ki sngi ki briu ki'n wad-noh ia ka jing-iáp, bad ki'n ym shem ia ka ; bad ki'n kwah-éh ba'n iáp-noh, te kata ka jingiáp ka'n phet-iáp-noh na ki.

7. Bad ki dur kita ki puit

ki la syrim ki kulai ia kiba la khréh ia ka jingialeh-thymá ; bad halor ki khlih jong ki *ki la long* kum ki pansngiat ki basyrim ka ksier, bad ki khymat jong ki kum ki khymat ki briu :

8. bad ki la don ki shniúh kum ki shniúh ki kynthei, bad ki byniat jong ki ki la long kum *ki byniat* ki sing :

9. bad ki la don ki jingiadá-shadem kum ki jingiadá-shadem nar ; bad ka jingsawa ki thapníang jong ki ka kum ka jingsawa ki gali babún ki kulai haba ki iaphet-éh kein sha ka jingialeh-thymá :

10. bad ki don ki tydong ki basyrim ia ki níang-lartám, bad la don ki sní ha kita ki tydong jong ki : bad ka bor jong ki *ka long* ba'n pynsniu ia ki briu san bynai.

11. Bad ki don u siim halor jong ki, uba u angelos kata ka liu-long bakhlem-trai, uba ka kyrteng jong u ha Ka Hebru *ka long* U Abaddon, bad ha ka ktín Griik u don ka kyrteng U Apolluon.

12. Kata kawei ka jingpynkordit ka la dír-noh : ha khymih, ki dang wan shuh sa ar

ki jingpynkordit hadiin kine kiei-kiei-ruh.

13. BAD u angelos u bahinriu u la pynsawa ; te nga la ioh-sngou ia kawei ka ktín-sawa na kita ki sau ki reng jong kata ka dúwan ksier, kaba ha khymat U Blei,

14. ka da ong ha uta u angelos u bahinriu, uba la don kata ka turoi, Tó pyllait-noh ia kita ki sau angelos ia kiba la khúm hajan kata ka wah ka bakhrau Ka Euphratis.

15. Te la pyllait-noh ia kita ki sau angelos ia kiba la khréh khynang ia kata ka por, bad ia ka sngi, bad ia u bynai, bad ia ka snem, ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia ka balai bynta jong ki briu.

16. Bad ka jingkhein ki paitlang-iapom ki bashong-kulai *ki long* ki arspah hajar ki hajar : namar nga la ioh-sngou ia kata ka jingkhein jong ki.

17. Te kumne nga la ioh-ih ia kita ki kulai ha kata ka jingílhthúh-pau, bad ia kita ki bashong halor jong ki, ki badon ki jingiadá-shadem basau kum ka ding, bad basaubythúh kum ki hyakinth, bad bastem

kum u kyndok : bad ki khlíh kita ki kulai ki kum ki khlíh ki sing; bad na ki shintur jong ki ka míh-noh ka ding, bad ka tydem, bad u kyndok.

18. Da kine ki lai-tylli la pyniáp-noh ia kata ka balai bynta jong ki briu, da kata ka ding, bad da kata ka tydem, bad da uta u kyndok ki bamíh-noh na kita ki shintur jong ki.

19. Namar kata ka bor jong ki ka long ha kata ka shintur jong ki, bad ha kita ki tydong jong ki : namar kita ki tydong jong ki ki syrím ki bysein, ki badon ki khlíh, bad da kita ki pynsniu.

20. Te kita ki basah na jong ki briu, ia kiba ym shym la pyniáp-noh da kine ki jing-iáp-them, ki'm shym la kyllaka - bamut na kita ki jing-leh ki ktí jong ki, ba ki'n ym mane-dem ia kita ki ksúid, bad ia kita ki blei-thau ki bakynja-ksíer, bad ia ki bakynja-rúpa, bad ia ki bakynja-rynong, bad ia ki bakynja-mau, bad ia ki bakynja-düng, kiba ki'm lah l'ymne ba'n ioh-íh, l'ymne ba'n ioh-sngou, l'ymne ba'n iaid-kai :

21. bad ki'm shym la kylla-

-ka-bamut na kita ki jing-pyniáp jong ki, l'ymne na kita ki bashong-blei baai-ksúid jong ki, l'ymne na kata ka jingiakai-kynthei jong ki, l'ymne na kita ki jingtúh jong ki.

X.—LYNNONG.

1. *U Ioannis u la ioh-íh ia uwei-pat u angelos u bakhrau-bor, u badon ka kitáp barit ha ka ktí jong u ; bad shaphang ba u la smai ba ka por ka'n ym long shuh ; bad ba u hú-kum ia U Ioannis ba'n shim bad ba'n bám ia kata ka kítap.*

1. BAD nga la ioh-íh ia uwei-pat u angelos bakhrau-bor haba u wan-hier na byneng, uba la kúp da u ly-oh ; bad u símpyllím don halor ka khlíh jong u ; bad ka khymat jong u ka kum ka sngi, bad ki slajat jong u ki kum ki ríhjíd ka ding :

2. bad u don ha ka ktí jong u ka kítap-rit ba-la-plié : bad u la buh ia ka slajat ka mon jong u halor ka dúriau, bad ia kata ka diang jong u halor ka khyndeу ;

3. bad u la pyrta da ka ktín bajam, kumba u sing u kyr-húh ; te mynba u la pyrta, ki

hinieu ki jingpyrthat ki la ialap ia ki ktín-sawa jong ki.

4. Te mynba kita ki hinieu ki jingpyrthat ki la ialap ia kita ki ktín-sawa jong ki, nga la ba'n sa thoh : hinrei nga la ioh-sngou ia ka ktín na byneng ka baong ha nga, Tó pyndait lahá ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba kita ki hinieu ki jingpyrthat ki la ialap, bad tó wat thoh ia kita kiei-kiei-ruh.

5. Te uta u angelos ia uba nga la ioh-íh ba u da ieng halor kata ka dúriau, bad halor kata ka khyndeau, u la rah ia la ka ktí sha byneng,

6. bad u la smai ha uta U Baiaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut, uba la thau ia ka byneng bad ia kiei-kiei-ruh kiba ha ka, bad ia ka khyndeau bad ia kiei-kiei-ruh kiba ha ka, bad ia ka dúriau bad ia kiei-kiei-ruh kiba ha ka, ba ka por ka'n ym túd shuh kein :

7. hinrei ha kita ki sngi kata ka ktín-sawa ka jong uta u angelos u bahinieu, h'ynda u ba'n sa pynsawa, te yn la pyndep-noh ia kata ka jing-búh-rih ka jong U Blei, kum-ba u la iathúhkhána - babhá

ha kita ki shakri jong u hí kiba Kí Nongiathúhlypá.

8. Te kata ka ktín ia kaba nga la ioh-sngou na byneng, ka da kren pat bad nga, bad ka da ong, Tó khíe-leit, tó shim ia kata ka kítap-rit ia kaba la plié ha ka ktí uta u angelos uba ieng halor kata ka dúriau, bad halor kata ka khyndeau.

9. Te nga la leit-noh ha uta u angelos, nga da ong ha u, Tó ai-noh ha nga ia kata ka kítap-rit. Te u la ong ha nga, Tó shim, bad tó bám-dúh ia ka ; te ka'n pynkythang ia ka kypoh jong mé, hinrei ha kashintur jong mé ka'n long bathíang kum ka ngap.

10. Te nga la shim ia kata ka kítap-rit na ka ktí uta u angelos, bad nga la bám-dúh ia ka ; te ka la long ha kashintur jong nga ka bathíang kum ka ngap ; bad mynba nga la bám ia ka, la pynkythang-noh ia ka kypoh jong nga.

11. Bad u la ong ha nga, Ka dei ia mé ba'n iathúhlypá pat shaphang babún ki pait-lang, bad ki kynja-bynriu, bad ki jingkren-thylléd, bad ki siim.

XI.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka batheu ia ka iing-mane U Blei.* 3. *Bad shaphang ki arki nongphlá kiba iathuhlypá.*
15. *shaphang u angelos u bahinieu ba u la pynsawa.* 19. *La plié ia ka iing-mane U Blei ha byneng.*

1. BAD la ai ha nga ia u steu basyrim u diing - preu ; bad uta u angelos u la ieng, u da ong, Tó ieng, bad tó theu ia ka iing-mane U Blei, bad ia ka díwan, bad ia kita ki baia-mane-dem ha ka.

2. Hinrei ia ka phyllau kabá shabar kata ka iing-mane-Blei tó me'n íehnoh-noh shabar, te me'n ym theu ia ka, naba la ai-noh ia ka ha kiba Ki Jentil : bad ia ka nongbah ka bakhúid ki'n iaiúh-top jin saupheu ar bynai.

3. BAD nga'n ai-bor ha ki ar ki nongiaphlá jong nga, te ki'n iathúhlypá ia shí hajar bad arspah bad hinriupheu sngi, kiba la kúp ki Jain-khain.

4. Kine ki long kita ki ar ki diing-olib, bad kita ki ar ki diing - pynieng - sharak kiba ieng ha khymat U Blei jong ka khyndeу.

5. Bad lada uno-uno-ruh

u mon ba'n pynsniu ia ki, ka ding ka míh-noh na ka shintur jong ki, bad ka bám-dúh ia ki bashún ia ki: te lada uno-uno-ruh u mon ba'n pynsniu ia ki, kumjuh ka dei ba'n pyniáp-noh ia u.

6. Kine ki don ka bor ba'n khang - khop ia ka byneng, khynang ba u slap u'n ym ioh-háp ha ki sngi kata ka jingiathúhlypá jong ki: bad ki don ka bor halor ki úm ba'n pynkylla snám ia ki, bad ba'n shoh ia ka khyndeу da ki jing-iáp - them baroh, katno - katnosin-ruh ba ki'n da mon.

7. Te h'ynda ki'n la ioh-pyndep - noh ia kata ka jing-phlá jong ki, uta u mrád u bakíu-noh na kata ka liu-long bakhlem-trai, u'n pynlong ia ka jingialehthymá bad ki, bad u'n jop-thíau ia ki, bad u'n pyniáp-noh ia ki.

8. Bad ki met-iáp jong ki ki'n thíah bein ha ka lynti-bah kata ka shnong ka bakhrau, ia kaba la khot da kynja-mynsiim Ka Sodom bad Ka Ejipt, hangta ruh la sahnarphyná ia uba U Trai jong ngi.

9. Te kiba na kita ki pait-lang, bad ki jaid, bad ki jing-

gren-thylliéed, bad ki kynja-byngriu ki'n iakhymíh ia kita ki met-iáp jong ki lai sngi shiteng, bad ki'n ym iashah ba'n búh ia kita ki met-iáp jong ki ha ki maujingtep.

10. Bad kita ki baiashong-sah halor kata ka khyndeu ki'n iakymen halor jong ki, bad ki'n ialeh-biria-éh, bad ki'n iaphálam ia ki jingai-ngúh paralok-hí; naba kine ki ar-ngút ki nongiathúhlypá ki la iapynkordit ia kita ki baiashong-sah halor kata ka khyndeu.

11. Te hadiin kita ki lai sngi shiteng, U Mynsiim ka jingim na U Blei u la leit-bysut ha ki, bad ki la ieng-joit da ki slajat jong ki; te ka jingshepting bakhrau ka la háp ha kita kiba la khymíh ia ki.

12. Bad ki la ioh-sngou ia ka ktín bajam na byneng ka baong ha ki, Tó wan-kíu shane! Te ki la ialeit-kíu-noh sha byneng ha uba u ly-oh; bad kita ki bashún ia ki ki la iakhymíh ia ki.

13. Bad ha kata kajuh ka por ka la long ka jingkhyniúh-khyndeu bakhrau, te ka

bashipheu bynta na jong kata ka nongbah ka la kyllon-khram, bad la pyniáp-noh ha kata ka jingkhynniúh-khyn-deu ia ki hinieu hajar ki kyr-teng ki briu: te kita ki basah ki la long ki baiashepting-noh, bad ki la iaai ia ka jingpyn-don-burom ha U Blei ka byneng.

14. Kata ka jingpynkordit ka baar ka la dír-noh; ha khymíh, kata ka jyngpyn-kordit ka balai ka wan kloï.

15. BAD u angelos u bahinieu u la pyntsawa; bad ki la long ki ktín bajam ha byneng, ki baong, Kita ki híma ki jong kane ka pyrthei ki la jía-long *ki híma* uba U Trai jong ngi, bad U Khristos jong u, te u'n synshár kein sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut!

16. Bad kita ki arpheu sau ki tymen-basan, kiba shong ha khymat U Blei halor ki khet jong ki, ki la iaháp-dem ha ki khymat jong ki, bad ki la iamane-dem ia U Blei,

17. ki da ong, Ngi iangúh ia mé, Kó Trai uba U Blei Badon-bor-baroh, uta u balong, bad uta uba la jiu long, bad

uta uba sa wan ; naba mé la shimtí ia la ka bor ka bakhrau, bad mé iaisynshár !

18. Te la pynkíh-bittar-lep ia kita ki kynja-bynriu, bad kata ka jingbittar jong mé ka la jía ha ki, bad kata ka ía ba'n bishár ia ki nongiáp, bad ba'n ai ia ka nong ha kita ki shakri jong mé kiba ki nongia-thúhlypá, bad ha kita ki riukhúid, bad ha kita ki bashepting ia ka kyrting jong mé, ki barit-barain bad ki bakhrau-batrí ; bad ba'n pynjot-noh ia kita kiba pynjot-noh ia ka pyrthei.

19. Te la plié ia ka iing-mane U Blei ha byneng, bad la ioh-íh ia ka sunduk ka jiutang jong u ha kata ka iing-mane jong u : bad la don ki leilíeh, bad ki jingsawa, bad ki pyrthat, bad ka jingkhyniúh - khyndeu, bad u phría bakhrau.

XII.—LYNNONG.

- Shaphang ba la míh-pau ha byneng ka briu kaba la kúp da ka sngi, kabla punkhún ruh; bad shaphang u ky-ing basau bakhrau.* 7. *Shaphang U Mikhail bad ki angelos jong u ba ki ialehthymá bad uta u ky-ing, bad kumno ki la iajopthiáu ia u.*

1. BAD la ioh-íh-pau ia ka dak-khyllah bakhrau ha byneng ; kabriu kaba la kúp da ka sngi, bad u bynai hapoh ki slajat jong ka, bad halor ka khlih jong ka ka pansngiat ki khdar ki khlur :

2. bad haba ka punkhún, ka ky-ang jam haba ka súh-khún, bad haba ka pang-shitom ba'n khá-khún.

3. Bad la ioh-íh-pau ia kawei-pat ka dak-khyllah ha byneng ; bad, ha khymíh, u ky-ing basau bakhrau, u badon hinieu ki khlih bad shipheu ki reng, bad halor kita ki khlih jong u hinieu ki pansngiat.

4. Bad ka tydong jong u ka ring *arsut* ia ka balai bynta na jong ki khlur ka byneng, bad ka la bred-noh ia ki sha ka khyndeu : bad uta u ky-ing u da ieng ha khymat kata ka briu ka ba'n sa khá-khún, khynang ba h'ynda ka la khá-khún, u'n ioh-bám-dúh khoit ia íta í khúnlung jong ka.

5. Te ka la khá ia u khún shinrang, u ba'n sa synshár ia ki kynja-bynriu baroh da ka diing-synshár nar : te la rong-noh artet ia íta í khúnlung

jong ka sha U Blei, bad sha ka khet jong u.

6. Bad kata ka briu ka la phet-iáp sha ka rí-khlau, ha kaba ka don ka jaka ia kaba la khréh da U Blei, khynang ba hangta ki'n ioh-iabysá ia ka shí hajar *bad* arspah *bad* hin-riupheu sngi.

7. BAD ka jingialeh-thymá ka la long ha byneng ; U Mikhail bad ki angelos jong u ki la ialehthymá ia uta u ky-ing ; te uta u ky-ing ruh bad ki angelos jong u ki la ialehthymá ;

8. hinrei ki'm shym la pynlah, l'ymne ia ka jaka jong ki ym shym la shem shuh ha kata ka byneng.

9. Te la shop-noh shabar ia uta u ky-ing bakhrau, uba u bysein batymen, ia uba la khot U Ksúid, bad U Soitan, u bashúkor-bein ia ka pyrthei baroh-kawei; la shop-noh shabar ia u sha ka khyndeu, bad ia kita ki angelos jong u la shop-noh shabar ruh lembadu.

10. Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín bajam ka baong ha byneng, Mynta la wan-jía kata ka jingpynam, bad kata ka bor-bah, bad kata ka híma U Blei

jong ngi, bad kata ka bor-synshár uta U Khristos jong u ! naba la shop-noh arsut ia uta u nongmúdui ia ki para-bangeit jong ngi, ubashait-múdui ia ki ha khymat U Blei jong ngi mynsngi bad mynmiet.

11. Hinrei ki la jop-noh ma-ki ia u da kata ka snám jong uta U Khún-langbrot, bad da kata ka ktín ka jingphlá jong ki, te ki'm shym la íeit ia ka jingim jong ki háduh ka jingiáp.

12. Naba kumta tó ižky-men phi ki byneng, bad kita ki bashong-sah ha ki. Kordit ha kita ki bashong-sah ha ka khyndeu, bad ha ka dúriau ! naba uta U Ksúid u la wán-híer ha phi, u badon ka jing-bittar bakhrau, haba u tip ba u don tang khyndiat ka ía.

13. Te mynba uta u ky-ing u la ioh-íh ba la shop-noh shabar ia u sha ka khyndeu, u la beh-bein ia kata ka briu kaba la khá-khún shinrang.

14. Te la ai ha kata ka briu ar-tylli ki thapníang jong ka pukni ka bakhrau, ba ka'n da ioh-hér-noh sha kata ka rí-khlau sha kata ka jaka jong ka, ha kaba yn bysá ia

ka hangta kat ka ía, bad ki ia, bad ka shiteng ka ía na ka khymat uta u bysein.

15. Bad uta u bysein u la bred buk-buk na ka shintur jong u ia ka úm kum ka wah, shadiin kata ka briu, khynang ba u'n la ioh-pynlong ia ka barong-noh da kata ka wah.

16. Hinrei kata ka khyn-deu ka la iaráp-kloia kata ka briu, te kata ka khyn-deu ka la ang ia la ka shintur, bad ka la ngúid-noh khoit ia kata ka wah, ia kaba uta u ky-ing u la bred buk-buk na ka shintur jong u.

17. Te uta u ky-ing u la sngou-bittar-lep ia kata ka briu, bad u la leit-noh ba'n pynlong ia ka jingialehthymá bad kita ki basah na u symbai jong ka, kita ki baiaisúmar ia ki húkum U Blei, bad ki baiaibat ia kata ka jingphlá ia U Lísous Khristos.

XIII.—LYNNONG.

1. *Shaphang u mrád-khlau u bakíu na ka dúriau.* 11. *Shaphang uwei-pat u mrád-khlau u bakíu ruh na ka khyn-deu.*

1. Te nga la ieng halor u shíap ka dúriau; bad nga la

ioh-ih ía u mrád-khlau u bakíu-noh na kata ka dúriau, u badon hínieu ki khlih bad shipheu ki reng, bad halor kita ki reng jong u shipheu ki pansngiat, bad halor kita ki khlih jong u ka kyrting ka jingkren-bein-Blei.

2. Bad uta u mrád-khlau ia uba nga la ioh-ih, u la long basyrím u khliá, bad ki slajat jong u kum *ki slajat* u dingim, bad ka shintur jong u kum ka shintur u sing; te uta u ky-ing u la aití ha u ia ka bor-bah jong u, bad ia ka khet jong ù, bad ia ka bor-synshár bakhrau.

3. Bad nga la ioh-ih ia kawei na kita ki khlih jong u kum ia kaba la pynmong-éh ia ka ba'n iáp; hinrei la pyn-khiah ia kata ka jingmong baiáp jong u: te baroh-kawei ka pyrthei ka la sngou-phylla nadiin uta u mrád-khlau.

4. Bad ki la iamane-dem ia uta u ky-ing, uba la aití ia kata ka bor-synshár ha uta u mrád-khlau, te ki la iamane-dem ia uta u mrád-khlau, ki da ong, Uei uba long syrim ia uta u mrád-khlau? uei u lah ba'n ialehthymá bad u?

5. Te la ai ha u ka shintur ka baialap ia kiei-kiei bakhrau, bad ia ki jingkren-bein-Blei ; bad la ai ha u ia ka bor-synshár ba'n pynlong ia ka thymá jin saupheu ar bynai.

6. Te u la ang ia ka shintur jong u ia ka ba'n kren-bein ia U Blei, ba'n kren-bein ia ka kyrting jong u, bad ia ka iing-kyntang jong u, bad ia kita ki bashong-sah ha byneng.

7. Bad la ai-bor ha u ba'n pynlong ia ka thymá bad kita ki riu-khúid, bad ba'n jop-noh ia ki : bad la ai ha u ia ka bor-synshár halor ka jaid, bad ka jingkren-thyllíed, bad ka kynja-bynriu baroh.

8. Te kita baroh ki bashong-sah halor ka khyndeu ki'n iamane-dem ia u, ia kiba ki kyrting jong ki ym shym la thoh ha kata ka kítap ka jingim jong uta U Khún-langbrot, ia uba la pyniáp na myndanglong ka pyrthei.

9. Lada uno-uno-ruh u don ka shkor, tó ai ba u'n sngou.

10. Lada uno-uno-ruh u ialam-lang ia ka jingpynlong-mrau, u leit-noh hí kein sha ka jingpynlong - mrau : lada uno-uno-ruh u pyniáp-

-noh da ka waitlam, ka dei ba'n pyniáp-noh ia u da ka waitlam. Hangne don ka jing-iaishah bad ka jingneit jong kita ki riu-khúid.

11. BAD nga la ioh-ih ia uwei-pat u mrád-khlau u bakíu-nohna kata ka khyndeu, bad u la don ar ki reng basyrím í khún-langbrot ; hinrei u la kren kum u ky-ing.

12. Bad ia kata ka bor-synshár baroh ka jong uta u mrád-khlau banyngkong u leh ha khymat jong u, bad u pynleh ia kata ka khyndeu bad ia kita ki bashong-sah ha ka ba ki'n iamane-dem ia uta u mrád-khlau u banyngkong, ia uba la pynkhíah ia kata ka jingmong jong u.

13. Bad u leh ia ki dak-khyllah bakhrau, katba u leh ruh ia ka ding ba'n wan-híer na byneng sha ka khyndeu, ha khymat ki briu.

14. Te u shúkor-noh ia kita ki bashong-sah halor kata ka khyndeu, da kita ki dak-khyllah ia kiba la ai-bor ha u ba'n leh ha khymat uta u mrád-khlau ; u da ong ha kita ki bashong-sah halor kata ka khyndeu, ba'n thau ia ka

dur ha uta u mrád-khlau, uba la ioh ia kata ka jingmong da ka waitlam, bad u la ioh-im pynban.

15. Bad la ai-bor ha u ba'n ai ka mynsiim ha kata ka dur uta u mrád-khlau, ba kata ka dur uta u mrád-khlau ka'n da ioh-kren ruh, bad ka'n pynleh ba kat kiba ki'n ym iamane-dem ia kata ka dur uta u mrád-khlau, ba yn pyniáp-noh ia ki.

16. Bad u pynlong ia ki baroh, ia ki barit-barain ruh bad ia ki bakhrau-batrí, ia ki bariu-spah ruh bad ia ki baduk, ia ki balait-lúid ruh bad ia ki mrau, ba u'n buh-kynthoh ha ki ia ka dak halor ka ktí ka mon jong ki, lane halor ki shyllang-mat jong ki :

17. bad ba uno-uno-ruh u'n u'm lah ba'n thied lane ba'n díe, tang uta u badon kata ka dak, lane kata ka kyrteng uta u mrád - khlau, lane kata ka jingkhein kata ka kyrteng jong u.

18. Hangne don ka jingstád. Uta u badon ka jingshemphang, tó ai u'n khein ia kata ka jingkhein uta u mrád-khlau : namar ka long ka

jingkhein u briu, bad kata ka jingkhein jong u *ka long*, Hinriu-spah hinriupheu hinriu.

XIV.—LYNNONG.

1. *Ka jingíthhúh-pau ia U Khún-langbrot haba u ieng lem bad u paitlang jong u halor u lúm Sion.*
6. *Bad ia u angelos u badon Ka Jingiathúkhána-babhbá b'ymjiukut ba'n ialap ; bad ia uwei-pat uba iathúh te ia ka jingpynkyllon-khram ia Ka Babylon ; bad ka jingpynkordit jár uba mane ia u mrád-khlau ; bad ka jingiaishah bad ka jingsuk ki baiáp ha U Trai.*
14. *Ka jingot ia ka pyrthei ; bad ia ka bri-soh ; bad ka jingbittar U Blei.*

1. Te nga la khymíh, bad ha khymíh, U Khún-langbrot u ieng halor u lúm Sion, ruh lem bad u ki shispah saupheu sau hajar, ki badon kata ka kyrteng U Kypá jong u ia kaba la thoh halor ki shyl-lang-mat jong ki.

2. Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín-sawa na byneng, kum ka jingsawa shibún ki úm, bad kum ka jingsawa u pyrthat bakhrau : bad nga la ioh-sngou ia ka jingsawa ki nong-riu-dúitara haba ki riu-dúitara ha ki dítara jong ki.

3. Bad ki iariwai-iaroh kum ia ka jingriwai bathymmai ha khymat kata ka khet, bad ha khymat kita ki sau ki jingthau baim, bad kita kitymen-basan: bad uno-uno-ruh-ém u'm lah ba'n nang kein ia kata ka jingriwai tang kita ki shispah saupheu sau hajar, ia kiba la siuspah - noh na ka khyn-deu.

4. Kine ki long kita ia kiba ym shym la pynbit-tyngit bad ki kynthei, namar ki long ki rang-sotti. Kine ki long kita kiba iaibúd ia uta U Khún-langbrot kat sha ba u'n leit. Ia kine la siuspah-noh na ki briu, *kum* u soh-nyngkong ha U Blei bad ha uta U Khún-langbrot.

5. Te ha ka shintur jong ki ym shym la shem ia ka balarsap : namar ki long ki bakhlem-pop ha khymat kata ka khet U Blei.

6. BAD nga la ioh-ih ia uwei-pat u angelos u bahér ha pyddeng ka byneng, u badon Ka Jingiathúkhána - babbhá b'ympiukut ba'n iathúkhána-babbhá ha kita ki bashong-sah halor kata ka khyn-deu, bad ha ka kynja-bynriu, bad ha ka

jaid, bad ha ka jingkren-thyl-líed, bad ha u paitlang baroh,

7. uda ong da ka ktín bajam, Tó phi'n shepting ia U Blei, bad tó phi'n ai ka burom ha u; naba la wan ka por ka jingbishár jong u: bad tó phi'n iamane-dem ha uta uba la thau ia ka byneng, bad ia ka khyn-deu, bad ia ka dúriau, bad ia ki pukri úm !

8. Bad uwei-pat u angelos u la búd, u da ong, La kyllon, la kyllon Ka Babylon, kata ka nongbáh ka bakhrau ! naba na jong ka wain ka jingkíh-bittar ka baklim-síh jong ka, ka la pyndíh ia ki kynja-bynriu baroh !

9. Bad u angelos u balai u la búd ia ki, u da ong da ka ktín bajam, Lada uno-uno-ruh u mane-dem ia uta u mrád-khlau bad ia ka dur jong u, bad u pyddiang ia ka dak jong u halor ka shyllang-mat jong u, lane halor ka ktí jong u, -

10. uta ujuh ruh u'n díh na jong ka wain ka jingbittar-lep U Blei, ia kaba la théh-noh bakhlem - khléh ha kata ka khuri ka jingot-shlá jong u; bad yn pynkordit ia u da ka

ding bad da u kyndok ha khy-mat kita ki angelos bakhúid, bad ha khymat uta U Khún-langbrot :

11. te ka tydem kata ka jingpynkordit ia ki ka iaikíu-noh sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut : bad ki'm ioh ia ka bashong-thait mynsngi bad mynmíet, kiba iamane-dem ia uta u mrád-khlau bad ia ka dur jong u, bad jár uba pyddiang ia kata ka dak ka kyr-teng jong u.

12. Hangne ka don ka jingiaishah jong kita ki riukhúid : hangne *don* kita ki basúmar ia ki húkum U Blei, bad ia ka jingngeist U Iísous.

13. Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín na byneng ka baong ha nga, Tó thoh, Suk kita ki baiáp kiba iáp-noh ha U Trai, náduh mynta. Shisha, ong uba U Mynsiim, khynang ba ki'n la ioh-shong-thait-noh na ki jingtrei-minot jong ki; hin-rei kita ki jingleh jong ki ki iabúd ryngkat bad ki.

14. BAD nga la khy-mih, te ha khymih, u ly-oh balih, bad halor uta u ly-oh u da shong u bakum U Khún

u briu, u badon halor ka khlíh jong u ka pansngíat ksíer, bad ha ka ktí jong u ka ráshi banep.

15. Bad uwei-pat u angelos u la wan-mih-noh na ka iing-mane-Blei, u da ky-ang da ka ktín bajam ha uta u bashong halor uta u ly-oh, Tó phah-búh ia kata ka ráshi jong mé, bad tó ot ; naba kata ka aiom ka la wan ia mé ba'n ot ; naba kata ka jingot ka khyndeu ka la ih-rynkhiang.

16. Te uta u bashong halor uta u ly-oh u la pynbúh ia kata ka ráshi jong u halor kata ka khyndeu ; kumta la ot ia kata ka khyndeu.

17. Bad uwei-pat u angelos u la wan-mih-noh na kata ka iing-mane-Blei kaba ha byneng, u badon ma-u ruh ka ráshi banep.

18. Bad uwei-pat u angelos u la wan-mih-noh na ka dúwan, u badon ka bor halor ka ding ; bad u lá pyrta da ka jingpyrta-ky-ang bajam ha uta u badon kata ka ráshi ka banep, u da ong, Tó phah-búh ia kata ka ráshi ka banep jong mé, bad tó kheit ia ki shiryn-jup na jong ka brí-soh-drak-

hía kata ka khyndeū, naba ki soh-drakhía jong ka ki la lah íh-bíang.

19. Te uta u angelos u la pynbúh ia ka ráshi jong u sha kata ka khyndeū, bad u la kheit-soh ia kata ka brí-soh-drakhía jong kata ka khyn-deū, bad u la bred ia ki sha ka jingshon-pyddiang úm-soh ka bakhrau jong ka jingbittar U Blei.

20. Te ia kata ka jingshon-pyddiang úm-soh la iúh-roit shabar kata ka nongbah, bad ka snám ka la míh-noh na kata ka jingshon - pyddiang úm-soh háduh ki lakam ki jong ki kulai, *ka da tap-lín* náduh háduh jin ar-spah ki bor-lynti.

XV.—LYNNONG.

1. *Shaphang ki hinieu ki angelos ki badon hinieu ki jingpyniáp-them ki bakhadduh ; bad ka jingriwai kita kiba la jop-noh ia u mrád-khlau.* 5. *Shaphang kita ki angelos pat bad ki hinieu ki plíang ksíer.*

1. BAD nga la ioh-íh ia kawei-pat ka dak-khyllah ha byneng, ka bakhrau bad baíh-phylla, ki hinieu angelos ki

badon hinieu ki jingpyniáp-them ki bakhadduh ; naba ha ki la pyndep-noh ia kata ka jingbittar U Blei.

2. Bad nga la ioh-íh kum ia ka dúriau baiit ia kaba la khléh da ka ding ; bad ia kita ki bajop-noh thíau halor uta u mrád-khlau, bad halor kata ka dur jong u, bad halor kata ka dak jong u, *bad* halor kata ka jingkhein ka kyrteng jong u, ki da ieng kein halor kata ka duriau ka baiit, ki da don ki dúitara jong U Blei.

3. Bad ki iariwai-iaroh ia ka jingriwai U Mosis u shakri jong U Blei, bad ia ka jingriwai jong uta U Khún-langbrot, ki da ong, Ki bakhrau bad baíh-phylla *long* kita ki jing-leh jong mé, Ah U Trai uba U Blei Badon-bor-baroh ; ki bahok bad bashisha *long* kita ki lynti jong mé, uba U Siim jong kita ki riu-khúid.

4. Uei u'n ym da tíng-burom ia mé, Ah Trai, bad pyndon-burom ia ka kyrteng jong mé ? naba tang *ma-mé* hí u bakhúid : naba ki kynja-byriu baroh ki'n iawan bad ki'n iamane-dem ha khymat jong mé ; naba la pypau-

shinná ia ki jingbishár-hok
jong mé.

5. BAD hadiin kine
kiei-kiei-ruh nga la khymíh,
bad, ha khymíh la plié-wang
ia ka iing-mane-Blei jong ka
iing-trep ka jong ka jingphlá
ha byneng :

6. bad kita ki hinieu ange-
los ki badon kita ki hinieu ki
jingpyniáp-them, ki la wan-
-míh-noh na kata ka iing-
-mane-Blei, ia kiba la kúp ia
ka Jain-linen ní bakhúid bad
batyngshain, bad kiba la pan-
poh şaudong la ki shadem ia
ki jingpanpoh ksíer.

7. Bad uwei na kita ki sau
ki jingthau baim u la ai ha
kita ki hinieu angelos ia ki
hinieu ki plíang ksíer badap da
ka jingbittar U Blei, u baim
sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut.

8. Te la pyndap ia kata ka
iing-mane-Blei da ka tydem
na ka burom U Blei, bad na
ka bor-bah jong u ; te uno-
-uno-ruh u'm lah ba'n leit-by-
sut sha kata ka iing-mane-
-Blei, tadynda la pyndep ia
kita ki hinieu ki jingpyniáp-
-them jong kita ki hinieu
angelos.

XVI.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba kita ki hinieu angelos
ki theh-noh ter-ter na kita ki
hinieu plíang; bad ki jingpyn-
kordit ki babúd na ka baleh kumta.*

1. BAD nga la ioh-sngou ia
ka ktín bajam na kata ka iing-
-mane-Blei, ka baong ha kita
ki hinieu angelos, Tó khíe-
leit-noh phi, bad tó théh-noh
ia kita ki plíang ka jingbittar
U Blei shalor kata ka khyn-
deu !

2. TE u banyngkong u
la leit-noh, bad u la théh-noh
ia ka plíang jong u halor kata
ka khyndeū ; te la jía-long ka
tohjau basniu bad bashitom-
-éh halor kita ki briu kiba don
kata ka dak uta u mrád-khlau,
bad kita kiba iamane-dem ia
kata ka dur jong u.

3. BAD u angelos u
baar u la théh-noh ia ka
plíang jong u shalor kata ka
dúriaū ; te ka la kylla-long
kum ka snám u baiáp : bad
baroh ka mynsiim baim ka la
iáp-noh ha kata ka dúriaū.

4. BAD u angelos u
balai u la théh-noh ia ka
plíang jong u shalor kita ki
wah bad shalor kita ki pukri

úm ; te ki la kylla-long ka snám.

5. Bad nga la ioh-sngou ia uta u angelos kita ki úm haba u ong, Mé long u bahok, Ah Trai, uba long, bad uba la jiu long, bad uba u'n iailong, naba mé la kut-bishár kumne :

6. naba ki la iapynmíh-noh ia ka snám ki riu-khúid bad ki nongiathúhlypá, te mé la ai ha ki ka snám ba'n díh ; namar ki long ki badei *ba'n shem kumta !*

7. Bad nga la ioh-sngou ia uwei-pat na kata ka dúwan haba u ong, Shisha, Kó Trai uba U Blei Badon-bor-baroh, ki bashisha bad ki bahok *long* kita ki jingkut-bishár jong mé !

8. BAD u angelos u basau u la théh-noh ia ka plíang jong u halor ka sngi ; te la ai-bor ha u ba'n pynshit-ly-hep ia ki briu da ka ding.

9. Kumta kein la pynshit-éh ia ki briu da ka jingshit-bakhrau ; te ki la iakren-bein ia ka kyrteng U Blei uba don ka bor halor kine ki jingáp-them ; te ki'm shym la kylla-ka-bamut ba'n ai ia ka burom ha u.

10. BAD u angelos u basan u la théh-noh ia ka plíang jong u halor ka khet ka jong uta u mrád-khlau ; te ka la jía-long ba la pyndam-noh ia ka híma jong u ; te ki la dait ia la ki thylliéed namar kata ka jingpang-éh,

11. bad ki la iakren-bein ia U Blei ka byneng namar kita ki jingpang-éh jong ki, bad namar ki tohjau jong ki, te ki'm shym la kylla-ka-bamut na ki jingleh jong ki.

12. BAD u angelos u bahinriu u la théh-noh ia ka plíang jong u halor kata ka wah bakhrau Ka Euphratis ; te ka úm jong ka ka la ryngád-noh, khynang ba yn la khréh ia ka lynti-báh ia ki siim kiba na míh-ngi.

13. Bad nga la ioh-íh ia ki lai ki mynsiim b'ymkhúid kum ki jakoid *kiba wan* na ka shin-tur uta u ky-ing, bad na ka shin-tur uta u mrád-khlau, bad na ka shin-tur uba u nongia-thúhlypá balamlér.

14. Namar ki long ki mynsiim ki ksúid ki baleh ia ki dak-khyllah, kibaleit-míh-noh ha kita ki siim jong kata ka khyndeu bad ki jong baroh-

kawei ka pyrthei, ba'n ialum-lang ia ki sha kata ka jingialehthymá jong kata ka sngi ka bakhrau U Blei U Badon-bor-baroh.

15. Ha khymíh, nga wan kum u nongtúh. Suk uta u basharai, bad u baríh-noh ia la ki jainkúp, ioh ba u'n iайд-kai balyngkhúid, bad ba ki'n da khymíh ia ka jinglehrain jong u.

16. Te u la ialum-lang ia ki sha kata ka jaka ia kaba la khot ha Ka Hebru, Ka Arma-gedon.

17. BAD u angelos u bahinieu u la théh-noh ia ka plíang jong u sha ka súin-byнeng; te ka la wan-míh-noh ka ktín bajam na kata ka iing-mane-Blei ka byneng, na kata ka khet, ka da ong, La pyndep!

18. Te la don ki jingsawa, bad ki pyrthat, bad ki leilíeh; bad la don ka jingkhynniuh-khyndeу bakhrau, kat kaba ka'm jiu la long náduh kaba la long ki briu halor ka khyn-deu, ka jingkhynniúh - khyn-deu bajur-éh katne, bad ka bakhrau kumta kein.

19. Te la pynlong ia kata

ka nongbah ka bakhrau ha ki lai bynta, bad kita ki nongbah jong ki kynja-bynriu ki la kyllon: bad la kynmau ia Ka Babylon ka bakhrau ha khymat U Blei, ba'n ai-díh ha ka ia kata ka khuri ka wain kaba ka jingbittar-lep ka jingot-shla jong u.

20. Bad kawei-kawei-baroh kakhyndeу-lynnongka laphet-iáp-noh, bad ia ki lúm ym shym la shem.

21. Bad u phría bakhrau kat ka jingtheu shí talent, u la háp na byneng halor ki briu: te kita ki briu ki la iakren-bein ia U Blei namar kata ka jingíap-them jong u phría, naba kata ka jingíap-them jong u ka long bakhrau eh.

XVII.—LYNNONG.

1. *Shaphangkata ka nútí bakhrau ka bashong halor babún ki úm.* 7. *Ka jingpynpau ia ka jingrih shaphang kata ka briu, bad uta u mrád-khlau bakit ia ka; bad ka jingpynshitom ia ka; bad ka jingjop-thíáu jong uta U Khún lang-brot halor baroh.*

1. Te la wan uwei na kita ki hinieu angelos kiba don kita ki

hinieu plíang, bad u la kren
bad nga, u da ong ha nga, Tó
alle, nga'n pyníh ha mé ia ka
jingpynrem shitom ia kata ka
núti ka bakhrau, ka bashong
halor kita ki babún ki úm ;

2. lem bad ka kita ki siim
jong kata ka khyndeu ki la
iaklim-síh, bad la pynbúaid ia
kita ki bashong-sah ha kata
ka khyndeu da ka wain kata
ka jingklim-síh jong ka.

3. Te u la rah-noh ia nga
ha u mynsiim sha ka rí-khlau :
bad nga la ioh-íh ia ka briu
ka bashong halor u mrád-
khlau basaustem, badap da ki
kyrteng ka jingkren-bein-Blei,
u badon hinieu ki khlíh bad
shipheu ki reng.

4. Bad kata ka briu ia kaba
la kúp Jain basaubythúh bad
basaustem, bad ia kaba la
pyndeng da ka ksíer, bad da u
mau bakordor, bad da ki paila,
ka da bat ia ka khuri ksíer ha
ka ktí jong ka, ka badap da
ki jingíhjilli bad ka jingb'ym-
khúid kata ka jingklim-síh
jong ka :

5. bad halor ka shyllang-
-mat jong ka *la don* ka kyrteng
ia kaba la thoh, KA JINGBUH-
-RÍH, KA BABYLON KA BAKHRAU,

KABA KA KYMÍ KITA KI NÚTI
BAD KITA KI JINGIHJILLI JONG
KATA KA KHYNDEU.

6. Bad nga la ioh-íh ia kata
ka briu babúaid da ka snám
jong kita ki riu-khúid, bad da
ka snám ruh kita ki nongphlá
bashah-iáp jong U Lísous : te
nga la sngou-kyndit, haba nga
la ioh-íh ia ka, da ka jingsngou-
-kyndit bakhrau.

7. Te uta u angelos u
la ong ha nga, Ható balei mé
la sngou-kyndit ? ma-nга
nga'n iathúh ha mé ia kata
ka jingbuh-ríh jong kata ka
briu, bad ka jong uta u mrád-
khlau u baki ia ka, u badon
kita ki hinieu ki khlíh bad
kita ki shipheu ki reng.

8. Uta u mrád-khlau ia uba
mé la ioh-íh, u la jiu long,
bad u'm long shuh ; te u ba'n
sa kíu-noh na kata ka liu-long
bakhlem-trai, bad ba'n leit-
noh sha ka jingpynjot : te
kita ki bashong-sah halor
kata ka khyndeu ki'n iasngou-
-kyndit, (ia kiba ki kyrteng
jong ki ym shym la thoh ha
kata ka kítap jong ka jingim
na myndanglong ka pyrthei,) haba
ki iakhymíh ia uta u
mrád-khlau uba la jiu long,

bad u'm long shuh, bad la u long pynban.

9. Hangne *don* ka bamut ka badon ka jingstád kein. Kita ki hinieu ki khlih, ki long hinieu ki lúm, ha kaba kata ka briu ka shong halor jong ki.

10. Bad ki long hinieu ki siim; ki san-ngút ki la háp bad uta uwei u long, *bad* uta uwei-pat u'm put la wan, bad h'ynda u wan, ka dei ia u ba'n iaisah tang khyndiat.

11. Te uta u mrád-khlau uba la jiu long, bad u'm long shuh, uta hí u long u baphra ruh, bad u long na kita ki hinieu, bad u leit-noh sha ka jingpynjot.

12. Bad kita shipheu ki reng ia kiba mé la ioh-ih, ki long shipheu ki siim, kiba ki'm put la pyddiang ia ka híma, hinrei ki iapyddiang ia ka bor kum ki siim ia *tang* shi por lem bad uta u mrád-khlau.

13. Kine ki iadon kawei ka jingmut, te ki'n iaaití ia kata ka bor bad ia kata ka jinglah jong ki ha uta u mrád-khlau.

14. Kine ki'n ialehthymá

bad uta U Khún-langbrot, bad uta U Khún-langbrot u'n jop-noh ia ki: naba u long U Trai ki trai, bad U Siim ki siim; bad kita kiba don lem bad u, *ki long* ia kiba la khot, bad ia kiba la jíd, bad ki baiainéh.

15. Te u ong ha nga, Kita ki úm ia kiba mé la ioh-ih, ha kaba kata ka nútí ka shong, ki long ki paitlang, bad ki paitbah, bad ki kynja-bynriu, bad ki jingkren-thylliéed.

16. Bad kita shipheu ki reng ia kiba mé la ioh-ih halor uta u mrád-khlau, kine ki'n iashún ia kata ka nútí, bad ki'n iapynlong barangli bad balyngkhúid ia ka, bad ki'n iabám-duh ia ki doh jong ka, bad ki'n iathang-duh ia ka da ka ding.

17. Namar U Blei u la buh ha ki dohnúd jong ki ba'n leh ia ka mon jong u, bad ba'n iakut da kawei ka jingmut, bad ba'n iaaití ia ka híma jong ki ha uta u mrád-khlau, tada yn pyndep-noh ia kita ki ktín U Blei.

18. Te kata ka briu ia kaba mé la ioh-ih, ka long kata ka nongbah ka bakhrau kaba

don ka jingsynshár halor kita
ki siim jong kata ka khyndeu.

XVIII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka jingpynkyllon-khram ia Ka Babylon.* 4. *La ioh-sngou ka ktín bakhot ia u paitlang U Blei ba'n wan-míh-noh na ka.*
9. *Naba kumta ki siim, bad ki nongkhai-i, bad ki riu-dúriau, ki iaiám bad ki ialyniar-lympat ia lade.* 20. *Hinrei ki riu-khúid ki iakymen namar kata ka jing-pynkyllon-khram ia ka; ia kaba u angelos u pynih-dak da kaba u bred ia u mau tylliat bakhrau sha ka dúriau.*

Te hadiin kine kiei-kiei-ruh
nga la ioh-ih ia uwei-pat u
angelos u bawan-hier na byneng,
u badon bor bakhrau;
bad la pynshai ia ka khyndeu
da ka burom jong u.

2. Bad u la pyrta da ka
ktín khlain bajam, u da ong,
La kyllon, la kyllon Ka
Babylon ka bakhrau! te ka
la jía-long ka jaka-shong-sah
ki ksúid, bad ka jaka-ríh ka
mynsiim b'ymkhúid baroh, bad
ka jaka-ríh ka sim baroh
bymkhúid bad baíhsait-met.

3. Naba na jong ka wain
ka jingkíh-bittar ka baklím-

-síh jong ka, ka la pyndíh ia
ki kynja-bynriu baroh, bad
kita ki siim jong kata ka
khyndeu ki la iaklim-síh bad
ka, bad ki nongkhai-i jong
kata ka khyndeu ki la iapyn-
man-spah da ka bor-kynrei ka
jingleh-pahúh hai-hai jong ka.

4. Te nga la ioh-sngou
ia kawei-pat ka ktín na byneng,
ka da ong, Tó iawan-
-míh-noh na ka, u paitlang
jong nga, ba phi'n ym iashang-
lem bad kita ki pop jong ka,
bad ba phi'n ym iapyddiang
na kita ki jingiáp-them jong
ka!

5. Naba kita ki pop jong ka
ki la iakhrot háduh ka byneng,
bad U Blei u la kynmau ia
kita ki b'ymhok jong ka.

6. Tó phi'n leh-markylliang
ha ka kumba ma-ka ruh ka la
leh-markylliang ha phi, bad
tó phi'n leh-ar-shah ha ka ia
ki baar-shah katba kum kita
ki jingleh jong ka; ha kata
ka khuri ia kaba ka la khléh,
tó phi'n khléh ha ka ia ka
baar-shah kein.

7. Ia kat katno kiei-kiei-
-ruh ka la pyndon-burom ia
lade, bad ka la im-pahúh hai-
-hai, ia kat katta ka jingkordit

bad ka jingsngousíh tó phi'n ai ha ka : naba ka ong ha la ka dohnúd, Nga shong ka siim, bad nga'm long ka riukynthei, bad nga'n ym da ioh-ih shuh ia ka jingsngousíh.

8. Naba kane, kita ki jing-iáp-them jong ka ki'n iawan ha kawei ka sngi, ka jingiáp, bad ka jingsngousíh, bad ka nem-sniu ; bad yn thang-duh ia ka da ka ding : naba u bakhrau-bor *long* U Trai uba U Blei u babishár ia ka.

9. Te kita ki siim jong kata ka khyndeu, kiba la ia-klim-síh bad kiba la iaim-pahúh hai-hai lem bad ka, ki'n iaiám namar jong ka, bad ki'n ialyniar-lympat ia lade na ka bynta jong ka, h'ynda ki'n iakhymíh ia ka tydem ka jing-plúh jong ka,

10. haba ki ieng na sha jingngai, naba kata ka jing-shepting ia ka jingkordit jong ka, ki da iaong, Kordit, kordit ! kata ka nongbah ka bakhrau, Ka Babylon kata ka nongbah ka badon-bor ! naba ha kawei ka por ka la poi kata ka jingbishár-shitom jong pha !

11. Te ki nongkhai-í jong kata ka khyndeu ki iaiám bad ki iasngousíh namar jong ka, naba uno-uno-ruh-ém u'm thíed shuh ia ka jingkhai-í jong ki ;

12. ia ka jingkhai-í ka ksíer, bad ka rúpa, bad u mau bakordor, bad u paila, bad ka jain-linen baní, bad ka jain basaubythúh, bad ka jain-muka, bad ka jain basau-stem, bad ka diing baroh baiúbíh, bad kaei-kaei-ruh baroh bakynja byniat-háti, bad kaei-kaei-ruh baroh bathau na ka diing bakordor-tam, bad ka rynong, bad u nar, bad u mau-lein,

13. bad ka sisía, bad ki bathang-iúbíh, bad ka jingsléh, bad ka jingiúbíh, bad ka wain, bad ka úm-pyniang olib, bad u pureu baní-tam, bad u keu, bad ki mrád, bad ki langbrot, bad ki kulai, bad ki gali, bad ki met, bad ki mynsiim ki briu.

14. Te kata ka aiom kheit-soh ka jong ka jingsam-kwah-brai ka mynsiim jong pha, ka la dír-noh na pha, bad kita kiei-kiei-baroh ki baklein-bang bad ki bapyrnai, ki la iajah-noh na pha ; bad da-lei-lei pha'n ym shem shuh ia ki.

15. Kita ki nonghai-í ia kine kiei-kiei-ruh, ia kiba la pynman-spah na ka, ki'n iaieng na sha jingngai, naba kata ka jingshepting ia ka jingkordit jong ka, ki da iaiám bad ki da iasngousih,

16. bad ki da iaong, Kordit, kordit ! kata ka nongbah ba bakhrau, ia kaba la kúp Jain-linen baní, bad Jain basubythúh, bad Jain basau-stem, bad ia kaba la pyndeng da ka ksier, bad da u mau bakordor, bad da ki paila ; naba ha kawei ka por la pyndúh-noh khoit ia kata ka spah ka bajur-éh katta !

17. Te u manjhí baroh, bad u paitlang baroh halor kita ki liing-bah, bad ki riu-liing, bad kat kiba jiu iatrei ha kata ka dúriau, ki la iaieng na sha jingngai,

18. bad ki la iaky-ang, haba ki iakhymih ia ka tydem ka jingpluh jong ka, ki da iaong, Kaei bakum katai ka nongbah ka bakhrau ?

19. Bad ki la iakynting ia ka deumet halor ki khlih jong ki, bad ki la iaky-ang da ka baiám bad basngousih, ki da iaong, Kordit, kordit ! kata

ka nongbah ka bakhrau, da kaba la pynman-spah ia ki baroh kiba don ki liing-bah ha kata ka dúriau, na jong kata ka jingkordor jong ka ! naba ha kawei ka por la pyndúh-noh khoit ia ka !

20. Tó mé leh-kymen halor jong ka, kó ka byneng : bad *phi* Ki Apostolos Bakhúid bad Ki Nongiathúhlypá, naba U Blei u la bishár-hok kein ia ka jingtian-bishár jong phi na ka hí.

21. Te uwei u angelos badon-bor u la rah ia u mau kum u mau-tylliat bakhrau, bad u la pynnoh ia u sha ka dúriau, u da ong, Kumne da ka bor-kyrtheep yn pynnoh ia Ka Babylon kata ka nongbah ka bakhrau, bad da-lei-lei yn ym la shem shuh ia ka.

22. Te ia ka jingsawa jong ki nongriu-dútara, bad jong ki nongriwai, bad jong ki duhalia, bad jong ki nongput-turoi, da-lei-lei yn ym la ioh-sngou shuh ha pha ; bad ia u nongkam-stád baroh kynja ka jingkam-stád baroh, da-lei-lei yn ym la shem shuh ha pha ; bad ia ka jingsawa u

mau-tylliat da-lei-lei yn ym la ioh-sngou shuh ha pha ;

23. bad ia ka jingshai ka sharak da-lei-lei yn ym la pynshai shuh ha pha ; bad ia ka jingsawa u nongleit-kurim bad ka nongleit-kurim da lei-lei yn ym la ioh-sngou shuh ha pha ; naba kita ki nongkhai-í jong pha ki la jiu ialong ki bakhrau-batrí jong kata ka khyndeu ; naba da kata ka bashong-blei baai-ksúid jong pha la shúkor-noh ia ki kynja-byndriu baroh.

24. Te ha ka la shem ia ka snám jong Ki Nongiathúh-lypá bad jong ki riu-khúid, bad ka jong ki baroh ia kiba la pyniáp-noh ha kata ka khyndeu.

X.—LYNNONG.

1. *La iaroh ia U Blei hæ byneng namar u la bishár pynrem ia kata ka nútí ka bakhrau.* 7. *Ki ialeh-kymen namar ka jingshongkurim uba U Khún-langbrot :* bad u angelos u ádong ia U Ioannis ba'n mane ia u. 11. *Ka jingpynih kyndit shaphang uba U Ktín U Blei U Bashisha, kum U Nongialehthymá bajop-noh thiáu.* 17. *Ka jingkhot ia ki sin byneng sha ka jingkhawai U Blei Bakhrau.*

Te hadiin kine kiei-kiei-ruh nga la ioh-sngou ia ka ktín bajam u paitbah byllín ha byneng, ka da ong, Allilouia ! Kata ka jingpynam, bad kata kaburom, bad kata ka jingpyndon-burom, bad kata ka borbah, ha U Trai uba U Blei jong ngi !

2. naba ki bashisha bad ki bahok *long* kita ki jingbishár jong u : naba u la bishár pynshitom ia kata ka nútí ka bakhrau, kaba la pynpy-útplak ia kata ka khyndeu da ka jingleh-nútí jong ka, bad u la pynhíer-kyput kata ka snám kita ki shakri jong u na ka ktí jong ka hí.

3. Bad ki la iaong pat, Allilouia ! Bad ka tydem jong ka te ka iaikíu-noh sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut !

4. Bad kita ki arpheu sau ki tymen-basan, bad kita ki sau jingthau baim ki la iaháp-dem, bad ki la iamane-dem ha U Blei u bashong halor kata ka khet, ki da iaong, Amen ; Allilouia !

5. Bad ka ktín-sawa ka la wan-míh-noh na kata ka khet, ka da óng, Tó iaroh ia U Blei jong ngi phi baroh ki shakri

jong u, bad phi ki bashepting ia u, ki barit-barain ruh bad ki bakhrau-batrí.

6. Bad nga la ioh-sngou kum ka jingsawa u paitbah byllín, bad kum ka jingsawa shibún ki úm, bad kum ka jingsawa ki pyrthat bajam-bor, ki da iaong, Allilouia ! naba U Trai uba U Blei U Badon-bor-baroh u la synshár.

7. Tó ai ngi'n iakymen bad ngi'n iashád-kymen-noh, bad tó ngi'n iaai ia ka burom ha u : naba ka bashongkurim uba U Khún-langbrot ka la jía, te ka tyngá jong u ka la khréh ia lade.

8. Te la ai ha ka ba ka'n da ioh-kúp ia ka Jain-linen baní bakhuíd bad batyngshain : namar kata ka Jain-linen baní ka long kein ki jinglong-ksan ki jong ki riu-khúid.

9. Bad u ong ha nga, Tó thoh ; Suk kita ia kiba la khot sha kata ka jingiakhawai-míet ka jingshongkurim ia uta U Khún-langbrot. U ong ruh ha nga, Kine ki long kita ki ktín bashisha ki jong U Blei.

10. Te nga la háp-dem ha khymat ki slajat jong u ba'n

mane-dem ha u. Te u ong ha nga, Tó mé súmar wat leh kumta : nga long u parashakri jong mé, bad jong kita ki para-bangeit jong mé kiba don kata ka jingphlá ia U Iísous : tó mane-dem ha U Blei : namar kata ka jingphlá ia U Iísous ka long u mynsiim ka jingiathúhlýpá.

11. BAD nga la ioh-fh ia ka byneng ia kaba la plé ; bad ha khymíh, ka ķulai balh, bad ia uta u bashong halor jong ka la khot U Baianéh bad U Bashisha, bad ha ka hok u bishár bad u ialeh-thymá.

12. Ki khymat jong u ki kum ka thylliéed ka ding, bad halor ka khlih jong u don ki pansngíat babún ; u da don ruh ka kyrting ia kaba la thoh, ia kaba uno-uno-ruh u'm fhthúh tang ma-u hí.

13. Bad la kúp ia u da ka Jainkúp ia kaba la pynwíh ha ka snám : bad la khot ia ka kyrting jong u, Uba U Ktín jong U Blei.

14. Bad kita ki paitlang-thymá kiba ha ka byneng ki la iabúd ia u halor ki kulai balh, kiba la kúp ha ka Jain-

-linen baní, ka balih bad ba-khúid.

15. Bad na ka shintur jong u ka míh-noh ka waitlam banep, ba da kata u'n da shoh ia ki kynja-bynriu : te ma-u u'n synshár ia ki da ka diing-synshár nar : bad u iúh-roit ma-u ia ka jingshon-pyddiang ka úm-soh wain ka jong ka jingbittar bad ka jingot-shlá jong U Blei U Badon-bor-baroh.

16. Bad u don halor ka jainkúp bad halor ka lybong jong u ka kyrteng ia kaba la thoh, U SIIM KI SIIM, BAD U TRAI KI TRAI.

17. BAD nga la ioh-ih ia uwei u angelos u baieng ha ka sngi ; bad u la pyrta da ka ktín bajam, u da ong ha kita ki sim baroh kiba hér ha pyddeng ka byneng, Tó alle bad tó phi'n iaseng-lang sha ka jingiakhawai-miéet ka bakhrau ka jong U Blei ;

18. khynang ba phi'n ioh-bám ia ki doh ki siim, bad ia ki doh ki rangbah-shíhajar, bad ia ki doh ki bakhlain, bad ia ki doh ki kulai, bad ia ki jong kita ki bashong halor jong ki, bad ia ki doh baroh

ki balait-luíd ruh bad ki mrau, ki barit ruh bad ki bakhrau.

19. Bad nga la ioh-ih ia uta u mrád-khlau, bad ia kita ki siim jong ka khyndeü, bad ia kita ki paitlang-thymá jong ki kiba la iaseng-lang ba'n pynlong ia ka jingialehthymá ia uta u bashong halor kata ka kulai, bad ia uta u paitlang-thymá jong u.

20. Te la kem ia uta u mrád-khlau, bad lem bad une uta u nongiathúhlypá balamlér, uba la leh ia kita ki dak-khyllah ha khymat jong u, da kiba u la shúkor ia kita kiba la pyddiang ia kata ka dak uta u mrád-khlau, bad ia kita ki baiamane-dem ia kata ka dur jong u. Ia kine baroh-ar la bred im kein sha kata ka pung ka ding ia kaba thang da u kyndok.

21. Bad ia kita ki basah la pyniáp-noh da kata ka waitlam jong uta u bashong halor kata ka kulai, kaba míh-noh na ka shintur jong u ; te ia kita ki sim baroh la pynkydang-éh na ki doh jong ki.

XX.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka bakhúm ia U Soitan.*

4. *Shaphang kata ka shí-hajar snem ha kiba long ba'n im bad ba'n synshár lem bad U Khristos.*
 7. *Shaphang pyllait pat ia U Soitan; bad ba u shúkor ia ki bynriu; bad ba bred ia u sha kapung ka ding bad u kyndok.* 11. *Shaphang ka jingmíhpat ki baiáp baroh; bad ka jingbishár bakhadduh.*

1. BAD nga la ioh-ih ia u angelos haba u wan-hier na byneng, u badon kata ka shabi kata ka liu-long bakhlem-trai, bad ka kynjiri bakhrau ha ka ktí jong u.

2. Bad u la kem ia uta u ky-ing, ia uta u bysein batymen, uba long U Ksuid, bad U Soitan, bad u la khúm ia u shí-hajar snem;

3. bad u la bred ia u sha kata ka liu-long bakhlem-trai, bad u la khang ha u, bad u la shon-skhem halor jong u, khynang ba u'n u'm ioh-shúkor ia ki kynja-bynriu shuh, tadynda la pyndep ia kata ka shí-hajar snem; te hadiin kata kein ka dei ba'n pyllait-noh ia u shibit arbit.

4. BAD nga la ioh-ih ia ki khet, bad *don* kiba la shong halor jong ki, bad la ai ka jingbishár ha ki; bad *nga la ioh-ih* ia ki mynsiim jong kita ia kiba la khrai-khlíh na ka

bynta kata ka jingphlá ia U Iísous, bad na ka bynta ka ktín U Blei, bad jár kiba ki'm shym la iamane-dem ia uta u mrád-khlau, l'ymne ia ka dur jong u, bad ki'm shym la pyddiang ia kata ka dak halor ka shyllang - mat jong ki, bad halor ka ktí jong ki; te ki la im bad ki la synshár lem bad U Khristos shí-hajar snem.

5. Hinrei kita ki basah na kita ki baiáp ki'm shym la im-pat tadynda la pyndep ia kata ka shí - hajar snem. Kane *ka long* ka jingmíh-pat ka banyngkong.

6. Suk bad bakhúid *long* uta uba don ka bynta ha kata ka jingmíh-pat ka banyngkong: *namar* halor kine kata ka jingiáp kabaar ka'm ioh bor shuh; hinrei ki'n long ki lyngdoh jong U Blei bad jong U Khristos, bad ki'n iasynshár lem bad u shí-hajar snem.

7. TE h'ynda la pyn-dep ia kata ka shí-hajar snem, yn pyllait-noh ia uta U Soitan na ka byndí jong u;

8. te u'n leit-míh-noh ba'n shúkor ia kita ki kynja-bynriu kiba ha kita ki sau dong ka

pyrthei, ia U Gog bad ia U Magog, ba'n pyniaseng-lang ia ki sha ka jingialehthymá, ka jingkhein ia kiba *ka'n long* kum u shíap ka dúria.

9. Bad ki la ialeit-kíu halor ka pyngkiang ka khyndeu, bad ki la iakér-tauwíar ia ka baiashong - darai kita ki riukhúid, bad ia kata ka nongbah ia kaba la íeit : te ka ding ka la wan-híer na U Blei na byneng, bad ka la bám-dúh ia ki.

10. Te ia uta U Soitan, u bashúkor ia ki, la bred kein sha kata ka pung ka ding bad u kyndok, ha kaba uta u mrád-khlau bad uta u nongiathúhlypá balamlér *ki don* ; bad yn pynkordit ia ki mynsngi bad mynmíet sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut.

11. BAD nga la ioh-íh ia ka khet balíh bakhrau, bad ia uta u bashong halor jong ka, na ka khymat jong uba ka khyndeu bad ka byneng ki la iaphet-noh ; te ia ka jaka ym shym la shem shuh ia ki.

12. Bad nga la ioh-íh ia ki baiáp, ia ki barit bad ia ki bakhrau, haba ki la iaieng ha khymat U Blei, bad la plié ia

ki kítap ; bad la plié ia kawei-pat ka kítap, kaba long ka jong ka jingim ; te la bishár ia kita ki baiáp na kita kieiki-ruh ia kiba la thoh ha kita ki kítap, katba kum ki jingleh jong ki.

13. Te ka dúria ka la aítí-noh ia ki baiáp kiba don ha ka ; bad Ka Jingiáp bad Ka Bashong riu-iáp ki la aítí-noh ia kita ki baiáp kiba don ha ki ; te la bishár ia uwei-uwei-baroh katba kum ki jingleh jong ki.

14. Bad ia kata Ka Jingiáp bad ia kata Ka Bashong riu-iáp la bred sha kata ka pung ka ding. Kane ka long kata ka jingiáp ka baar.

15. Te jár ia uba ym shym la shem ba la thoh ha kata ka kítap ka jingim, la bred ia u sha kata ka pung ka ding.

XXI.—LYNNONG.

1. *Ka jingihthúh-pau ia ka byneng bathymmai bad ia ka khyndeu bathymmai ; bad ia ka nongbah bakhúid, ia Ka Jerusalem bathymmai, bad ia ki bakumno ki'n ioh shong-sah ha ka.* 9. *Kajingpynih tynnad shaphang kata Ka Jerusalem bakhúid na byneng.*

1. BAD nga la ioh-ih ia ka byneng bathymmai bad ia ka khyndeu bathymmai ; namar kata ka byneng banyngkong bad kata ka khyndeu banyngkong ki la leit-noh ; bad ka dúriau ka'm don shuh.

2. Bad ma-nga U Ioannis nga la ioh-ih ia ka nongbah ka bakhúid, ia Ka Jerusalem bathymmai, haba ka wan-híer na U Blei na byneng, ia kaba la khréh kum ka nongleit-kurim ia kaba la pyníhbhá khynang ia u tyngá jong ka.

3. Bad nga la ioh-sngou ka ktín bajam na byneng, ka da ong, Ha khymíh, ka iing-trep U Blei ryngkat bad ki briu, bad u'n shong-sah lem bad ki, te ma-ki ki'n ialong u paitlang jong u, bad ma-u hí u'n long lem bad ki, *bad u'n long U Blei* jong ki.

4. Te U Blei u'n niád-noh ia ka jingjau-úm-mat baroh na ki khymat jong ki ; bad ka jingiáp ka'n ym long shuh, l'ymne ka jingsngousíh, l'ymne ka jingiám, l'ymne ka jing-pang ka'n ym long shuh : naba kita kiei-kiei ki bamynshiwa ki la leit-noh.

5. Te u la ong uta u ba-shong halor kata ka khet, Ha khymíh, nga thau ia kiei-kiei-baroh bathymmai. Bad u ong ha nga, Tó thoh : naba kine ki ktín ki long ki bashisha bad baiaínéh.

6. Bad u la ong ha nga, La pyndep ! Nga long ma-nga U Alpha bad U Omega, u basydang bad u bakut. Ha uta u baslíang nga'n ai ei ma-nga na jong kata ka pukri ka úm ka jingim.

7. Uta u bajop u'n ioh-pateng ia kiei-kiei-baroh, bad nga'n dei U Blei ia u, bad ma-u de u'n dei u khún ia nga.

8. Hinrei ha kita ki bashepting, bad ha ki b'ymngeit, bad ha ki baíh-jilli-sang, bad ha ki bapyniáp, bad ha ki bakyreit, bad ha ki bashong-blei baai-ksúid, bad ha ki bamane-blei-thau, bad ha kita baroh ki balamlér, ka bynta jong ki *ka'n long* ha kata ka pung ia kaba thang da ka ding bad da u kyndok ; kaba long kata ka jingiáp ka baar.

9. Te la wan ha nga uwei na kita ki hinieu angelos kiba don kita ki hinieu plíang

ki badap na kita ki hinieu
jingiáp-them ki bakhadduh ;
bad u la kren bad nga, u da
ong, Tó alle, nga'n pynih ha
mé ia ka nongleit-kurim, kaba
ka tyngá uta U Khún-lang-
brot.

10. Te u la rah-noh ia nga
ha u mynsiim shalor u lúm
bakhrau bad bajerong, bad u
la kyddeu ha nga ia kata ka
nongbah ka bakhrau, ia kaba
Ka Jerusalem bakhúid kein,
haba ka wan-híer na byneng
na U Blei,

11. ka da don kata ka bu-
rom-tyngshain U Blei : bad
ka jingpynshai jong ka ka
bakum u mau bakordor-tam,
kum u mau jaspis basngúr-éh
kum paila ;

12. ka da don ruh ka kyn-
roh bakhrau bad bajerong,
bad ka da don khadar ki khy-
rdop, bad ha kita ki khyrdop
khadar ki angelos, bad ki kyr-
teng ia kiba la thoh halor *jong*
ki, kiba long *ki kyrteng* jong
kita ki khadar jaid jong kiba
ki khún Israil :

13. na phang míhngi, *don*
lai ki khyrdop ; na phang
shatei, *don* lai ki khyrdop ; na
phang shathi, *don* lai ki khyr-

dop ; *bad* na phang sepngi,
don lai ki khyrdop.

14. Bad kata ka kynroh
jong kata ka nongbah ka don
khadar ki mau-nongrim, bad
halor jong ki *don* ki kyrteng
kita ki khadar Ki Apostolos
jong uta U Khún-langbrot.

15. Te uta u bakren bad
nga, u la don u diing-theu
ksíer, khynang ba u'n da theu
ia kata ka nongbah, bad ia
kita ki khyrdop jong ka, bad
ia kata ka kynroh jong ka.

16. Bad ia kata ka nong-
bah la pynlong dur basaudong,
te ka jinglyntér jong ka ka
long kat kumba ka jingpyng-
khiang ruh : bad u la theu ia
kata ka nongbah da uta u
diing-theu, jin háduh khadsan
spah ki bor-lynti. Ka jing-
lyntér, bad ka jingpyngkhiang,
bad ka jingjerong jong ka, ki
long bamarryngkat.

17. Bad u la theu ia kata
ka kynroh jong ka ia shispah
saupheu sau ki prúh, *katba*
kum ka jingtheu u briu, kaba
long jong u angelos.

18. Bad ka jingtei ia kata
ka kynroh jong ka ka long na
u mau jaspis ; bad kata ka

nongbah *ka la long* ka ksíer basngúr, ka bakum ka kynja-iit basngúr.

19. Bad ia kita ki mau-nongrim kata ka kynroh jong kata ka nongbah *la pyníhbháda* kynja-baroh u mau bakordor. Uta u mau-nongrim u banyngkong *u long* u mau-jaspis ; uta u baar, u mau-sappheiros ; uta u balai, u mau-khalkedon ; uta u basau, u mau-jirngam ;

20. uta u basan, u mau-sardonyks ; uta u bahinriu, u mau-sardios ; uta u bahinieu, u mau-ksíer ; uta u baphra, u mau-birylos ; uta u bakhundai, u mau-topasion ; uta u bashipheu, u mau-khrusoprasos ; uta u bakhadwei, u mau-hyakinthos ; uta u bakhadar, u mau-amethystos.

21. Bad kita ki khadar ki khyrdop *ki la long* khadar ki paila ; hala kawei-kawei kein jong kita ki khyrdop *ka la long* na uwei u paíla : bad ka lynti-bah jong kata ka nongbah *ka la long* ka ksíer basngúr ; kum ka iit bashai-lyngba.

22. Bad ia ka iing-mane-Blei nga'm shym *la ioh-íh* ha

ka : namar *uta U Trai uba U Blei U Badon-bor-baroh*, *bad* *uta U Khlún-langbrot*, *ki long* *ka iing-mane-Blei jong* *ka*.

23. Bad kata ka nongbah *ka'm don kam* *ia ka sngi*, *l'ymne ia u bynai*, *ba ki'n pynshai ha ka* : namar *ka burom U Blei* *ka la pynshai ia ka*, *bad uta U Khún-langbrot* *u long* *ka jingshai* *jong* *ka*.

24. Bad kita ki kynja-bynriu *ia kiba la pynim* *ki'n iaiaid ha kata ka jingshai* *jong* *ka* : *bad ki siim ka khyndeu* *ki'n wallam* *ia ka jinglong-burom* *bad ia ka jingpyndon-burom* *jong* *ki sha ka*.

25. Bad ia kita ki khyrdop *jong* *ka yn ym da khang shuh mynsngi* ; namar *ka mié* *ka'n ym long hangta*.

26. Bad *ki'n wallam* *ia ka jinglong-burom* *bad ia ka jingpyndon-burom* *jong* *kita ki kynja-bynriu* *sha ka*.

27. Bad *da-lei-lei* *ka'n ym ioh-leit-bysut* *sha ka kaei-kaei-ruh* *ka baleh-sang*, *bad ka baleh* *ia ka jingihjilli*, *lane* *ia ka balamlér* : *tang* *kita* *kein* *ia kiba la thoh* *ha kata* *ka kítap* *ka jingim* *jong* *uta U Khún-langbrot*.

XXII.—LYNNONG.

1. *U angelos u dang pyníh ia kiei-kiei-ruh shaphang kata Ka Jerusalem bakhúid na byneng.* 6. *Kine ki jingong ki long basisha; bad suk uta u baiaisumar ia ki.* 8. *Haba U Ioannis u sa mane ia u angelos, u adong ia u : kajinglong b'ymkylla ki bahok bad ki b'ymhok.* 12. *U Iísous u wan kloí uba phla ia kine kiei-kiei-ruh; bad ka jingsuk kita kiba leh ia ki híkum jong u; bad U Mynsiim u khöt ei baroh ba'n shim ei na ka úm ka jingim.* 18. *Ka basang éh ia uno-uno-ruh ba'n pynlang ha kine kiei-kiei-ruh, lane ba'n shim-noh na ki ktín jong kane ka kítap: bad ka jingwai-noh.*

1. BAD u la pyníh ha nga ia ka wah basngúr ka úm ka jingim, ka bapyrnai kum paila-sngúr, ka bamíh-noh na ka khet U Blei bad jong uta U Khún-langbrot.

2. Ha pyddeng kata ka lynti-bah jong ka, bad ha baroh arliang jong kata ka wah; *la don u diing ka jingim, u basei-noh ia ki khadar ki jingsei-soh, hala u bynai u da sei-noh ia kata ka jingsei-soh jong ka, bad ki sla jong uta u diing long ia ka ba'n ríh-khíah ia ki kynja-bynriu.*

3. Te ka jingtím baroh ka'n ym long shuh; hinrei kata ka

khet jong U Blei bad jong uta U Khún-langbrot ka'n long ha ka; bad ki shakri jong u ki'n iashakri ia u;

4. bad ki'n ioh-íh ia ka khymat jong u; bad ka kyr-teng jong u *ka'n long halor* ki shyllang-mat jong ki.

5. Bad ka míet ka'n ym long hangta; te ki'm don kam ia ka sharak, l'ymne ia ka jing-shai ka sngi, naba U Trai uba U Blei u pynshai ha ki: bad ki'n synshár sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut.

6. TE u la ong ha nga, Kine ki ktín *ki long* ki baiai-néh bad bashisha: bad U Trai uba U Blei kita Ki Nongiathúhlypá bakhúid, u la phah ia u angelos jong u ba'n pyníh ha ki shakri jong u ia kiei-kiei-ruh kiba dei ba'n jía-long shen.

7. Ha khymíh, nga wan kloí: suk uta u baiaisúmar ia ki ktín jong ka jingiathúhlypá kane ka kítap.

8. BAD ma - nga U Ioannis nga da ioh-íh ia kine kiei-kiei-ruh, bad nga da ioh-sngou ia ki. Te mynba nga la ioh-sngou bad nga la ioh-íh, nga la háp-dem ba'n

mane ha khymat ki slajat uta u angelos uba da pynih ha nga ia kine kiei-kiei-ruh.

9. Te u ong ha nga, Tó mé súmar wat *leh kumta* : namar nga long u parashakri jong mé, bad jong kita ki para-bangeit jong mé kiba Ki Nongiathúhlypá, bad jong kita ki baiaisúmar ia kita ki ktín jong kane ka kítap : tó mane-dem ha U Blei.

10. Bad u ong ha nga, Tó mé wat pyndait lahá ia kita ki ktín jong ka jingiathúhlypá kane ka kítap : naba kata ka ía ka long hajan.

11. Uta u b'ymhok, tó ai u'n dang long b'ymhok ; bad uta u batyngit, tó ai u'n dang long tyngit ; bad uta u bahok, tó ai u'n dang long hok ; bad uta u bakhúid, tó ai u'n dang long khúid.

12. Te, ha khymíh, nga wan kloí ; bad ka nong jong nga *ka don* lem bad nga, ba'n ai-nong ha uwei-uwei-baroh kumba ka jingleh jong u ka'n long.

13. Nga long ma-nга U Alpha bad U Omega, u basydang bad u bakut, u banyng-kong bad u bakhadduh.

14. Suk kita ki baiaileh ia kí húkum jong u, ba ka'n long ka bor ia ki halor uta u diing ka jingim, bad ki'n ioh-leit-bysut da kita ki khyrdop sha kata ka nongbah.

15. Hinrei shabar *ki long* kita ki kseu, bad kita ki bashong-blei baaiksúid, bad kita ki bakyreit, bad kita ki bapyniáp, bad kita ki bamane-blei-thau, bad mano-mano-baroh u baíeit bad u bathau ia ka lamlér.

16. Ma-nга U Lísous nga la phah ia u angelos jong nga ba'n phlá ha phi ia kine kiei-kiei-ruh ha kita Ki Balang. Nga long ma-nга uba U Thíed bad uba U Khún-u-ksiu U Dabid, bad uta U Khlur u batyngshain mynstep.

17. Te uba U Mynsiim bad kata ka nongleit-kurim ki iaong, Tó wan. Bad uta u baioh-sngou tó ai u'n ong, Tó wan. Bad jár u baslíang tó ai u'n wan. Bad jár u bamon, tó aí u'n shim ei ia ka úm ka jingim.

18. NAMAR nga phlá-lem ha uwei - uwei - baroh baioh-sngou ia ki ktín jong ka jingiathúhlypá kane ka kítap,

Lada uei-uei-ruh u'n da pynlang ha kine kiei-kiei-ruh, U Blei u'n pynlang ha uta kein ia kita ki jingiáp-them ia kiba la thoh ha kane ka kítap :

19. Te lada uno-uno-ruh u'n shim-noh na kita ki ktín ka kítap jong kane ka jingia-thúhlypá, U Blei u'n shim-noh ia ka bynta jong u na ka kítap ka jingim, bad na kata

ka nongbah ka bakhúid, bad na kita kiei-kiei-ruh ia kiba la thoh ha kane ka kítap.

20. Uta uba phlá ia kine kiei-kiei-ruh u ong, Shisha, nga wan kloí; Amen. Shisha, tó wan, Ah Trai Lísous !

21 Ka jingaiei ka jong U Lísous Khristos uba U Trai jong ngi tó ka'n long lem bad phi baroh ! Amen.